TARTALOM.

RÁKOS VIDÉKE .1903.

I. CIKKELYEK, HOSSZABB KÖZLEMÉNYEK

	Számban.
Uj esztendő /Farkas Elek/	1
Az önállóság felé	1
A választók jegyzéke /F./	2
Az uj "Rákosszentmihály" /Mezei József	2
A rákosi közmüvelődési egylet számadásai	2
A választók jegyzéke /F./	3
Budapest környéke /F./	3,4
Rákosi Jenő	4
Nagy Budapest	5
A lóvasutról /Tóth Gyula/	5
Jelentés a rsztm.ref. egyh. müködés	5
Jótékony Ünnep Rákosfalván	6,8
Ünnepség Rákosszentmihályon /Y-e/	6
A sovinizmus /F./	7
A mföldi templomtervek birálata	8
József királyi herceg	9
Hogy lesz Szentmihályból község? /F./	10
A rákosi ünnep elszámolása /Veress Alajos/	10
Közgyülés Csömörön	10
Nemzeti szinü pántlika /F./	11
A Sporttelep mulatsága /B-ch/	11
Pt. Szt. M. Közuti Vasut Részv. társ.	11
A szabadság ünnepe	12
A gödöllöi kerület tiltakozása	13
A P. Szt. M. K.V.R.T. közgyülése	13
Közlekedésünk javitása /Farkas Elek/	14
Mátyásföld 1902 - ben	14
Husvét /Farkas Elek/	15
Közgyülés Mátyásföldön	15
A Sporttelep közgyülése	15

Számban.

Alakulás / Farkas Elek / ---------- 16

Adakozzunk orgonára / Aczél Lajos /---------- 16

Zordon idők ------ ---------- 17

Jelölő gyülések Rákosszentmihályon---------- 17

Érdekes itélet községek vagyon elosztásáról --------- 17

Tavasz ----------18

Leány internátus ---------- ---- 18

A bpest, sztmihály - váci villamos vasut ---------19,20

Rákoczi Ferencz ---------- 19

Utrongálás kavicsbánya ----------20 ,21

A rákosi közmüvelődési egylet jelentése ---------- 22

Hogyan válaszszunk? / B. J. /----------22,23,24 , 25

Panasz levél / Leon Péter / ---------- 23

Válasz / Bitskey Gyula / ---------- 24

Választás előtt / Farkas Elek /----------25

Hitélet / Farkas Elek / ---------- 26

Rsztmihályi Mimozák / Bugyi Ferencz József /----------26

A harc után / Farkas Elek /----------27

Rákos vidéke ---------- 27

Válság ---------- ---------- 28

Nyári ünnep ---------- --- ---------- 28

Vallási türelem / Aczél Lajos /----------29

Az első közgyülés---------- 29

A Sportelep ----------30

Bankett ----------30

Alkotások ---------- 31

Gyermek mulatság ---------- ---------- 31

Nyári ünnepek ---------- ---------- 32

A sporttelep mozgalma /ch / ----------33

Elit hangverseny ----------33

Jótékony bazár Mátyásföldön----------33

Nyilt levél Rszt. képv. test. / Herczegh J. /---------34

A zeneoktatásról / G. P. /----------34, 35

Válasz a nyilt levélre / Farkas Elek / ----------35

Hangverseny Mátyásföldön ----------36

Községi ügyek / Herczegh -Farkas / ----------36
Beszéd / Balázsovits Zoltán / ----------36
Erzsébet királyné ----------37
Morzsabál ---------- 37
Három millio hatvanezer utas / F. E. / ------- -------38
A rákosi. közm. egyl. dalpályázata ----------38
Deák és Rákoczi / F. E. / ---------- 39
Rákos vidéke ----------39
A lóvasut jubileuma--- ----------40
Az iskolai tanitás---------- 41
Szacsvay Imre /ch / ---------- 42
" Ne bántsd a magyart " ---------- 42
A rákosi Rákoczi ünnep ---------- 43
Nemzeti katulicizmus / Aczél Lajos /----------44
Az őszi köd /Schichtanz Ármin / ---------- 44
Beköszöntő /Balázsovits ?. /----------45
Változás / Farkas Elek / ------- ----------45
Aceél Lajos /Farkas Elek /----------45
Az első költségvetés ---------- ---------- 46
Községi ügyek ----------46
A Szt. Mihályi rom. kat. egyházközség ülése ---------46
Községi berendezkedés ---------- -------47
Községi ügyek ---------- ------ --47
Az üzlet minden előtt ---------- --- ----------47
Nyilt pályán ----------48
A csömöri nász ---------- --- 48
Bitskey Gyula ---------- 49
A Rákos vidék társas élete ---------- 49
Hitelintézetek ---------- 50
Aktuális kérdések ----------50
Első rákosvidéki takarékpénztár ---------- 51
Karácsony ---------- 52

:::::::::::::::

II. T Á R C Á K .

Szerelem és fájdalom / G. P. /---------- 1
Jávor Bence /Aczél Lajos /2,3,4,5,6,7,8,9,12,19,20,21,
28.29,30,31.
Lilli /Melt Zena /---------- ---------- ------ --- 4
A legnagyobb hatalom /Farkas Elek / ---------- 6
Egy virág csokor/ifju Daubek János /----- ---------- 9
Lázas napok /Tuba Károly /---------- 13, 14
A mi fürdőnk /Luna /---------- ---------- 15
A templomban /Keléz gróf / ---------- 16
Füllentések /G. P. / ---------- ------- 17
A csalódás /Tuba Károly /----------18, 19
Olaszországi utazásom / Fischer Győző / ----------20,21
22,23, 24.
Sasa /Fischer Győző /---------- ------ ----------25
Az én politikai helyzetem /G.P. /---------- ------26
A menház /Szivos Béla / ----------32,34,35,36, 37, 40
Nyári levelek Katicza hugomhoz-/Busi/---------- 33
Az üstökösökről / Dr. L.F. / ----------34,35
Ne esküdj /Szétsi Mihály /---------- 38
Találkozás /Keléz gróf /----------39
A mi vidékünk /G.P. /---------- 40
Rajta ürüljön a pohár /Szivos Béla /----------41. 42
Egy jó fiu története /Keléz gróf /----------41, 42
Megtérés /Aczél Lajos / ----------43
Kabók /G.P. / ---------- 44
Kis lányok /Zena / ---------- ---------- 45
A "Kettős tanya" /Béka / ---------- 47
A magas lakás /Ribiánszky József ---------- 48
A visszhang /Egly Mihály / ----------49
Az első házi hangverseny /Papa / ---------- 51

III. T Á R S A S Á G B Ó L .

Benzsó Rudi estélyt ad /Dr. Vércse Peti / ---------- 22

Ellopott számok ---------- 28
Miért nem nyaral Halmos János Mátyásföldön
/Dr. Vércse Peti -Bugyi Ferencz József /---------- 29
Farmekuli /Dr. Vércse Peti/---------- 31
Önzés /s-k / ---------- 38
Hitelszövetkezet ---------- 52
Művészet és karácsony ---------- 52
Legenda a fenyőfáról /Stelly Géza / ---------- 52

IV. V E R S E K .

Jussak eszedbe /Tuba Károly / ---------- 1
Fohászkodás /Keléz gróf / ---------- 2
Őszi dalok /Tuba Károly / ---------- 7
Márcziusi dal /Tuba Károly / ---------- 12
Ha egyszer...../Stella / ---------- 16
Tévedés /Keléz gróf / ---------- 17
Ünnepi dal /Tuba Károly / ---------- 27
Odaalá...../Tuba Károly / ---------- 27
Juhbeljom / Vy .Ll. / ---------- 27
Hozzá /Ihász György / ---------- 29
Dal Combes urékról /Aczél Lajos / ---------- 30
A kapagyémi áru/Falusi/ ---------- 31
Harang /Bugyi Ferencz József / ---------- 32
Nagyasszonyunkhoz /Aczél Lajos / ---------- 33
Ma egy esztendeje /Vy Ll. / ---------- 37
Megtörve /Keléz Gróf / ---------- 43
Tanitványomnak /Aczél Lajos / ---------- 43
Versek /B. / ---------- 44
Száll a felhő / Tuba Károly / ---------- 47
Őszi este / Tuba Károly / ---------- 47
Pirkadó rózsás hajnal /B./ ---------- 39
Karácsonykor / Tuba Károly / ---------- 52

V. G A Z D A S Á G É S K E R T É S Z E T .

Számban

Repkény borostyán a kertben és szobában . Hogy kell a pajzstetüket elpusztitani? A kerti föld jókar - ban tartása ----- ---------- 1
Hogyan kell a pajzstetüket elpusztitani? /Vedrődy/-__ 3
Január hávi tenni valók -------- ---------- 3
Február havi tenni valók -------- ----------6
A szöllő aállandó munkálatairól/ Vedrődy/-- 7, 13, 16,25
Hogyan käzdjünk a gyomok ellen ? ----------8
Márczius havi tenni valók ---------- 9
Kerti utak tisztán tartása ----------10
Szabad e a rózsafák törzséről a tüskéket leszedni? 12
Április havi tenni valók ----------14
Május havi tenni valók ----------,18
Angol pelargoniumok szaporitása.Répák ültetése a fák alatt. Rózsa szemzések virágzása----------21
Junius havi tenni valók ---------- 23
Praktikus fogás a zeller termelésnél---------- 26
Julius havi tenni valók .A virág cserepek be- földelése----------27
Hogy lehet rendkivüli nagyságu szöllőszemeket elő- állitani? Mesterséges jégkészités---------- 31
A gyümölcs és a fülbemászó bogár. A pelargonium virág tökéletesbitése ---------- 32
Kiválóan jó répa faj ---------- 33
Almabor. A dohány virágja ártalmas a méhekre ------- 34
Magas törzsü ribiszke és Köszméte---------- 37
A spárga saláta ----------40
Kanadai reinette. Legkésöbbi öszi barack fajta. Nagy körték minősége. Festett vörös borok megösmerése 41
Baromfi tenyésztés ----------42
Téli saláta kezelése.Oltó gallyak ---------- 51

VI. S P O R T .

A Fővárosi Torna Klub Mátyásföldön ----------30
A tennis verseny eredménye ---------- 33
Uj Pest 5-1 győz ----------33
Rákos - Mátyásföld 2-1 győz ----------33
Vivó és céllövő osztály felállitása Rsztmihályon 41

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, január 4. 1. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEPHIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 72. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

ÚJ ESZTENDŐ.

Évforduló után vagyunk, tehát újra egy évvel öregebbek korban, egy esztendővel előbbre intézményeinkben. Az a 12 hónap, a melyet 1902-ben leőröltünk, nem mult el nyomtalanul a fejünk fölött, több alkotás, nevezetes munkálkodások emléke füződik hozzájuk.

A rákosi közművelődési egyesület, valamint a rákosi polgári kör megerősödése, utóbb — az év végén — közös működésben egymást támogatása az esztendő egyik kiváló eseménye, a mely a jövendő haladás egyik fő biztosítéka.

A szentmihályi templomépítkezés, a községelőkészítés munkálatai állandóan foglalkoztattak mindnyájunkat! Mátyásföld fürdőjével, új, remek vendéglőépületével újabb emelkedést ért el.

Ezek a főesemények.

A környező helységeknek, Cinkotának, Csömörnek, nem voltak nagyobb eseményeik. Mentek előre a haladás útján csöndesen, zajtalanul.

A Ferenc József-kaszárnyával szemben lévő fővárosi részek bizony az általános pangás közepette szintén megakadtak, míg arrébb a csömöri úton túl az Erzsébet királyné út vasútja van hivatva új életet kelteni.

Lássuk már most az 1903. év várható eseményeit, a mik már előre láthatók, hogy be fognak következni.

A legtöbb és legfőbb események színtere — előreláthatólag — Rákos-Szent-Mihály lesz, a melynek buzgó életerejét a mindenkit érintő súlyos viszonyok sem képesek megbénítani.

Fontos, a jövőre messzire kiható feladatok azok, a melyek előtt Rákos-Szent-Mihály polgársága áll. Az új községnek megalakítása olyan módon, hogy a jövő fejlődésre hasznot hozó célszerű legyen, a vezetők megfelelő megválogatása, a jó szándékok megösmerése és elösmerése révén egy virágzó, szép jövő előtt álló község alapját vethetik meg. A kedvező fekvés, a kezdet meggondoltsága, a melylyel a telepek alapítása történt, ezt lehetségessé teszik; most a kellő meggondolás a szükséges jóakaraton fog múlni, hogy az új község milyen módon fejlődik tovább.

A szentmihályi reformátusok templomépítő mozgalmáról, a tervezett nagyszabású tevékenységről megemlékeztünk, most nagy figyelemmel várjuk a mozgalom tovább fejlődését.

És az év végén, most az utolsó napokban határozta el a Szentmihályi Közúti Vasút vonalának meghosszabbítását, a második sínpár részleges kiépítését, az előkészületek megtételét a villamos közlekedés és azzal egyesülten esetleg a villamos világítás berendezésére.

A munkálatok olyan tömege, a haladásnak — ha a tervezetteknek csak egy része valósul is meg — olyan perspektivája nyilik meg előttünk, a mire bátran ráillik az amerikai arányokban való működés jellemzésül.

Rákosfalván nagy reménységgel néznek eléje a Kőbányáról jövő villamos vasút kiépítésének és a keletkező körforgalomnak. Ettől és a vonalnak Zugló felé leendő meghosszabbításától mindkét — mostanában kissé lassabban fejlődő — városrésznek nagy fellendülése várható és így ennek megvalósításán bizonyára közös erővel kívánnak közreműködni.

Mátyásföldön szintén templomépítésre készülnek a jövő esztendőben és a ki látta mekkora kitartással és áldozatkészséggel valósították meg eddig terveiket a mátyásföldiek, azoknak nincs okuk egy percig sem kételkedni abban, hogy ezúttal is sikerre fogják vinni szándékukat.

A csömöriek életében nem csekély változást fog előidézni a Szent-Mihálytól különválás és az önálló berendezkedés. Bizonyára könnyebb dolguk lesz

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

ezután, a mikor immár csak a saját ügyeiket intézik el a saját akaratuk szerint.

És így tovább megvan a maga különleges feladatuk minden egyes helyiség és városrész vezető embereinek, a miken működni kötelességük vállalt hivataluknál, elfoglalt helyzetüknél fogva.

Megmutattuk eddig, hogy minden igaz törekvést, minden jó szándékot szívvel-lélekkel támogatunk.

Minél nagyobbak a feladatok, a melyek előtt állunk, annál lelkesebben állunk a munkálkodók mögé, hogy támogassuk őket, annál szivesebben állunk az élükre, hogy vezessük őket.

Közös érdeke az egész vidéknek a közlekedés lehető javítása. A helyi érdekűnek villamossá alakítása végre is csak időnap kérdése, hiszen nem tarthat örökké a civakodás a város és a minisztérium között azon, hogy az új vonal közúti lesz-e, vagy helyi érdekű? a minek az eldöntése különben is közönségünk nemtörödőmsége folytán késleltethette idáig is és ez talán csak meg fog egyszer szünni.

Fontosságban még talán felülmulja a helyi érdekűnek a kérdését a körvasútnak személy- és teherárú-forgalomra leendő berendezése, a mely beláthatatlan haszonnal járna az egész vidék fejlődésére s a melynek elérése egyik fő célunkat fogja képezni.

Íme ezek a legfőbb feladatok, a mik úgyszólván úgy jöttek tollunkra, hogy kinálták magukat, nem is kellett keresgélnünk utánnuk.

És még mennyi egyéb, nem kevésbbé fontos, méreteire kisebb feladat az, a mi elintézésre vár, a mi elintézést követel.

A mint ösmerjük mindezeknek az ügyeknek fontos, elintézésüknek szükséges voltát, olyan készséggel ajánljuk föl közmunkálkodásunkat mindeme célok elérésére.

Hiszszük, hogy közönségünk, vidékünk polgársága is be fogja látni, hogy a mi közreműködésünk annál hatásosabb, annál erőteljesebb, minél nagyobb számára polgártársainknak támaszkodhatunk küzdelmünkben.

A mi erősödésünk pedig egyúttal az erejük is, mert sokat lehet elérni a sajtó útján, a mit másként elérnünk csaknem lehetetlen.

Nagyobb tömegeket hirtelen mozgósítani, állandó foglalkoztatással ébrentartani csak ezen az úton lehet és nem egy föladat elérése van kötve ehhez a föltételhez.

Kérjük azért minden jószándékú polgártársunk támogatását most, a mikor az évforduló alkalmával új munkába fogva az Ég áldását kérjük rájuk és egyszersmint mindnyájunk egyesült, jószándékú közös munkálkodására.

Farkas Elek.

Jussak eszedbe!

Zöld erdőbe alkonyatkor,
Ha úgy ki fogsz menni
S hallod: a mint a madárka
Bús énekét zengi,
Szép kedvesem, a ki rólad
Oly sokat daloltam:
Jussak én eszedbe!

Vagy, ha őszszel szürke felhők
Borongnak az égen,
S le a földre esendes eső
Permetezik szépen,
A ki értед keservemben
Oly sokat zokogtam:
Jussak én eszedbe!

TÁRCA.

Szerelem és fájdalom.

Irta: *G. P.*

„Teljesitsd kötelességedet, mert a mi baj nem ennek elmulasztásából háramlik reád, azon nincs okod búsulni, mert az az Isten dolga, a ki mindent javunkra rendez. A teljesitett kötelesség érzete pedig a legnagyobb öröm a világon".

Én irtam ezt nem rég jegyzőkönyvembe nem is azért, hogy megnyugtasson, csak áltattam magam vele. E szerint igaz, ki-ki maga okozná magának fájdalmait s így a búslakodót gyanús szemmel nézhetnők örökké, vagy gúnyolhatnók, hogy ok nélkül búslakodik. De ne hidd, hogy teljes a fentebbi tetszetős mondás: egyoldalú, azoknak való, kiknek csak esze van, de nincs szive. Be fogom bizonyitani.

Tudom, nem hiszed, hogy lépteink kormányzásánál nagyobb hatalmat kivánok adni a szivnek, mint az észnek? nem! egyenlőt mindkettőnek, mert csak úgy tudom elképzelni az embert. És mégis igazam leend.

Vajion az ember boldogsága nem leginkább a mások boldogitásában áll-e? akkor boldog, ha mást boldognak lát. És vajjon, az ember csak a maga szenvedéseit érzi tán? Annak mondjátok az ellenkezőt, ki nem anyától született, ki sohasem szeretett, a ki egyedül él egy puszta szigeten oktalan állatok között; vagy a kit az Úr az ő emberiségéből kivetkőztetett.

„Átkom volt az én nekem már,
Hogy a kiket szeretek,
Mind-mind boldogtalanokká
Nyomorúkká legyenek".

A szeretet s a szerelem költője irta e szavakat, kinek könyvébe a legelső tiszta lapra irtam volt egykor én:

Kezembe' tartom könyvedet
Végig-végig lapozgatom,
Nagy lelkedet s az életet
Csodálni ösmerni tanulom.
Most nevetsz, majd sirva fakadsz.
Ki könnyezni s rá nevetni tud,
Ösmeri a világot az,
Ösmerni azt attól tanuld.

És ő is többet, sokkal többet sirt, mint nevetett, boldogságát sokszor hazudta csak; rég tudom, hogy miért. S halld a nevető fájdalom okát. Ki csak saját szenvedésit érzi, nem tud ügyelni arra, hogy komor arcát látva,

És ha majd úgy lombhulláskor
Kis kertedet járod
S látsz ott egy-egy elsárguló
Levelet, virágot,
Á ki némán szép csendesen
Hervadozom érted:
Jussak én eszedbe!

Aranyos, 1902. nov. 9-én.

Tuba Károly.

Az önállóság felé.

(Népgyűlés Szent-Mihályon.)

A miniszteri jóváhagyó végzés, a melylyel a szentmihályiak önállósitást kérő folyamodását elintézték, immár megszülte a mozgolódást, mely minden későbbi korteskedés bevezetője.

Nagy, sárga lapok hirdették már előre, hogy az új község előkészitő munkálkodásainak, a tisztviselők és a vezető férfiak jelölhetése tárgyában 1902. évi december hó 26-án délután 2 órakor népgyűlés lesz a Gaukel-féle vendéglőben.

A kitüzött időre már népesedni kezdett a vendéglő tágas terme, de mégis 4 óra tájt volt már az idő, mire annyian jöttek össze, hogy a népgyülés megnyitható volt. De ekkorra már ember, ember hátán szorongott a tágas teremben. Sőt a mellette lévő kisebb helyiség is szinültig megtelt érdeklődőkkel.

Világos lett egyúttal az is, hogy Rákos-Szent-Mihály községgé alakulását pártharcok fogják megelőzni. Azok közül a férfiak közül ugyanis, a kik eddig a szentmihályi dolgokat mint vezetők intézték, egyetlen egyet sem láttunk a nagy tömegben. Olyan egyértelműleg maradtak el gyülésről, a milyen egyetértés csak ritkán nyilvánult meg a cselekedeteikben. Azt pedig, hogy ők a közügyektől teljesen vissza akarnának vonulni, föl nem tételezhetjük, nem akarjuk elhinni.

Harc lesz tehát előreláthatólag, még pedig — a mennyire a népgyűlés erős szervezetéből kivehettük — erős harc. És ez nincs ellenünkre. Csak a fegyverek legyenek mindkét részről becsületesek s a támadás nyilt és őszinte. Így az eszmék kiforrása, tisztázódása várható végső eredményként, a mi a szentmihályiaknak nem fog kárára válni

*

Négy óra tájban az emelvényre lépett *Vida* István birtokos és az egybehivók nevében megnyitotta az ülést. Kiemeli az egybehivók jó szándékát és azt, hogy ugyanilyen jó szándékot tételez föl a népgyülésen megjelentekről is. A tárgysorozat részletezésébe nem bocsátkozik, mert az úgyis ki van nyomtatva a hirdetményekben, a melyekkel az összehivás történt. Fölkéri a népgyülést, hogy tisztikart válaszszon, egyúttal az egybehivók részéről ajánlja elnöknek *Kneif* Endrét, alelnöknek id. *Langmáhr* Jánost és jegyzőknek *Bakonyi* Jenőt és ifj. *Langmáhr* Jánost. A gyülés az ajánlott polgárokat egyhangúlag meg is választotta.

Kneif Endre elnök megköszöni a megtiszteltetést, a melyben részesült. Igéri, hogy tehetségétől telhetőleg mindent el fog követni arra, hogy az esetleg jelentkező nézeteltéréseket összeegyeztesse. Egyúttal felkéri *Herczegh* József előadót, hogy a tárgyat terjeszsze elő.

Herczegh József utal arra, hogy a mai gyülés célja világosan ki van tüntetve a meghivókon, most csak azt kell megvitatni. Céljuk a haladás elősegitése minden téren. Hogy indítványát senki félre ne magyarázhassa, ahhoz hozzá ne tehessen, abból semmit el ne vehessen, azt irásba foglalta és felolvassa. Üdvözli a hatóság kiküldöttjét és a gyülés tagjait higgadt tárgyalásra kéri föl, hogy komolysá-

---

mások is együtt érezhetnek vele és akad elég, a ki enyhülést vár attól, hogy mások szánakoznak, látva szenvedő arcát, vagy éppen gyötörni kiván másokat.

A kikről szólani akarok, azoknak titkolniok kell fájdalmukat, ha összeroskadni nem akarnak korán a miatt, hogy az ő komor arcuk növeli a szeretett lény szenvedéseit; mikor oly drága az életük, hasonló a becsületes emberre bizott vagyonhoz, ki égő házából először is azt menti meg.

Avagy nem láttatok-e még gyermeket, ki mosolyogva vigasztalja a kétségbeesett szülőt; gyermeket, ki anyja halálos ágyánál eltitkolta könyeit? . . .

Ha nem, vagy ha azt hittétek, hogy ezeknek nem volt szive; úgy nem értitek mit teszen, hogy a szeretet s a gyöngédség háromszoros, négyszeres utat szokott tenni a rokon lelkeken keresztül, s meg sem állapodhatik, mert a kit elhalmozunk vele, az mindég viszonozni kivánja azt s még hozzá ugyanannyival vagy többel is!

A szerelemmel járó fájdalom is ilyen, csakhogy fordított viszonyban.

Még tovább megyek; ha másért szenvedünk, egyébért is titkoljuk azt; kiket szeretünk, azoktól irigyeljük, hogy más is úgy szeresse még őket.

A másért való szenvedésben nyilvánul leginkább a tiszta szeretet; félünk hát a szenvedésben részeltetni mást, s ez olyan gyengeség, irigység, mi a legnemesebb szivre vall.

Ennél tovább nem is megyek, mert találkoznak a végletek.

Mily sokat szenvedhetett a szerelem, s a szeretet költője, hogy igy kellett bevégeznie költeményét:

„Te voltál, kit én legjobban
Szerettem az ég alatt:
Mindannyi közül te lettél
A legboldogtalanabb.“

Ez az a szenvedés, melynek vége-hossza nincs, mert nem lehet; mert kisérője a szeretetnek, elválhatatlanok, mint a fény s az árny. Ezt a fájdalmat nem némitja el semmi sem, sőt ellensége a legnagyobb orvos: az idő! Ki szeretetre született, az a sirig szenved; ha a végzet különös kegyéből mégis boldog lett, a kit szeretett, újra keres más szenvedőt s talál is eleget, kiket vigasztalni kell. Mosolyg, nevet tovább, mig megöli a világfájdalom.

„De mért élünk, ha szeretni
És szerettetni megszününk?!“

gukról mindenki meggyőződhessék. Emlékeztet rá, hogy nyolc esztendővel ezelőtt ugyanitt volt ebben a tárgyban gyűlés. Most elérték azt, a mit kivántak akkor: az önállóságot. Szervezkedésre van tehát szükség, hogy a vezető emberek, valamint az előljáróság és a képviselőtestület tagjainak megválasztásába mindenki befolyhasson. Fölkéri a népgyűlést, határozza el, hogy fölirattal fordul a járási főszolgabiróhoz, a melyben arra kérik, állapitsa meg minél előbb, hogy az új község a legtöbb adót fizetők közül és szabadon az adózók közül hány községi képviselőt választhat; szabja meg az előljárók számát. Hirdettesse ezt ki és tűzzön ki határnapot a választásra. A fölirat megszövegezését bizza a gyűlés egy megválasztandó negyventagú bizottságra. Felkér mindenkit, hogy a fontos tárgyhoz megnyugtató módon, higgadtan szóljon hozzá. A bizottságba csak olyan polgárokat válaszszanak, a kik választók és választhatók. Felkéri egyben a hatóság jelenlévő megbizottját, hogy az erre vonatkozó hirdetményeket, közléseket mindenkivel tudassák, mert eddig a községi választások idején ez nem történt meg, úgy hogy arról nem tudtak tudomást szerezni.

Bitskey Gyula csömöri jegyző, a hatóság kiküldöttje s tárgyalás hangját olyannak tartja, hogy ő is hozzászólhat a tárgyhoz. Bejelenti, hogy a községi képviselőválasztók jegyzéke 1903-ra össze van már állitva. Összesen 383 választót irtak össze, a kiknek száma a reklamációk révén 450-re is föl fog szökni. De ez a jegyzék csak a csömöri községi képviselőknek 1903. évi március vagy áprilisban tartandó választására vonatkozik. A külön községnek új lajstroma lesz, új összeirás révén, a mely a választás alapjául szolgál. Különben az összeirás és a választás a legnagyobb nyilvánosság mellett történt és fog történni. Most is mindent hirdetéseken közölt, kidoboltatott és a „Rákos Vidékéről" is csak lekésett a hirdetés. Ugyanilyen nyilvánossággal fog történni az összeirás 1903-ban is. Az összeiróbizottságban most benne volt 4 községi képviselő és a telepeket is fölszólította, hogy megbizottakat küldjenek. A felhivásnak csak a közbirtokosság nem felelt meg, a mit sajnál, de ez nem az ő hibája. A felvilágositást éljenzéssel vették tudomásul és az elnök azokért külön köszönetet is mondott.

Id. *Langmáhr* hivatkozik rá, hogy eddig csak két telep Almásy- és József főherceg-telepek vezettek, a mit meg kell szüntetni. Munkájukra az Isten áldását kéri.

Kovács József ajánlja, hogy a tisztségekre csak érdemeseket válaszszanak, hogy vége legyen az eddig tapasztalt kapkodásnak. Minden ember akarata kell, hogy érvényesüljön és az igazság kell, hogy uralkodjék.

Urbanek János panaszkodik, hogy a szegényebb emberek nem tudták eddig megtartani szerzett vagyonkájukat, mert osztályok alakultak és a szentmihályi „arisztokraták" nem törődtek a kis emberekkel. Csak az egyenlőséget szeretőket válaszszák meg.

Az elnök kéri, hogy a jövőről beszéljenek, a multat ne birálgassák. Különben a két telep lakói többet is költöttek, azért szereztek maguknak több előnyt.

Tóth Gyula arról szól, hogy az Anna-telepiek eddig nem igen érdeklődtek a közügyek iránt, de ezentúl másként lesz s az ügyet ők is teljes erővel fogják támogatni, csak egyenlő jogot kérnek mindenki számára, akárhol lakik.

Vida István ajánlja, hogy válaszszák már meg a 40 tagú végrehajtó bizottságot.

A választás megejtetvén a bizottság tagjai a következők lettek:

Kneif Endre, *Herczeg* József, *Vida* István, *Molnár* János, *Nyúl* Pál, *Urbanek* János, id. *Langmáhr* János, *Jankovich* János, *Pillhoffer* József, *Krupicska* József, *Kovács* József, *Venninger* János, *Bacsik* József, *Blazsik* Farkas. *Kiss* Gergely, *Szabó* József, *Diósy* Nándor, *Makády* László, *Beliczky* János, *Hornyok* Gyula, *Dinn* Szaniszló, *Köcsky* Mihály, *Jankovich* Gusztáv, *Tóth* Gyula, *Berghoffer* Ferenc, *Benkert* Károly, *Horváth* Pál, *Gardovszky* Róbert, *Zagora* Gábor, *Thoma* Miklós, *Vigor* László, *Benke* Balázs dr., *Kiss* Lajos, *Bognár* György, *Kovács* József, *Schuszter* Károly, *Roden* Miklós, *Heitzmann* György, *Stein* Péter.

A választás megejtése után az egybegyűltek a helyiségből eltávoztak.

SZÍNHÁZ.

Színdarabok a Rákos Vidékében. Az évforduló alkalmával olyan hírrel kedveskedhetünk olvasó közönségünknek, a mely — reméljük — mindnyájuk tetszésével fog találkozni. Lapunk jövő számában kezdjük el ugyanis lapunk egyik legkedvesebb és legkedveltebb munkatársa *Aczél* Lajos három felvonásos népszinművének, a „Jávor Bencének" közlését. A mennyiben térviszonyaink megengedik, be akarjuk mutatni Maeterlincknek, a kiválóan, híres belga szimbolista regényirónak egyik, irodalmi szempontból legérdekesebb darabját, a Tintagile halálát" is. A „Monna Vanna" szerzőjének ezt a ritka érdekes munkáját is bizonyára tetszéssel fogadják t. olvasóink, a kiknek tetszését hogy megnyerhessük, legfőbb igyekezetünk.

Nemzeti színház. Az ünnepek kizárólag magyar darabjait a „Monna Vanna" Maeterlinknek a világszerte hires belga szimbolistának darabja váltotta fel. Az első darabja ez a termékeny irónak, a mely nálunk színre került. Hogy előadták, oka az, hogy a darab külföldön sikert aratott, hogy *Márkus* Emiliának hálás szerepe jutott benne és harmadszor, mert ennek a Maeterlink darabnak — meséje is van, a mi egy szimbolista irónál már nagy dolog. De ez a mese azután legnagyobb sajnálatunkra olyan tárgy körül fordul meg, a milyenről mi meg nem emlékezhetünk, ezt a színházban kell meghallgatnia annak, a ki kiváncsi rá. A darab előadása különben igen jó volt, a kiállítása fényes és a színházat utolsó zugáig megtöltő közönség csaknem tombolt az elragadtatástól. A sikerben kiváló érdeme van *Márkus* Emiliának, a ki hatalmas és teljesen modern művészetének minden erejét küzdelembe vitte a siker érdekében. Jó színjátszótársai voltak neki Beregi, Gál és Gyenes. A darab és az előadás előreláthatólag sok tele házat fog szerezni a színháznak.

—

Népszínház. A népszínháznak az idén nagy sikereket hoznak a magyar szerzők darabjai. Kazanova után a Bob herceg tölti meg közönséggel az utóbbi időben sokszor üresen állott színházat. *Fedák* Sári olyan sikert ért el a darabban, hogy miatta *Küry* Klára délutáni előadásokra szorult vissza. Hova fog ez vezetni a primadonna-istenítés színházában?

—

Magyar szinház. *Pálmay* Ilka a „Ninissel" nagy vonzóerőt gyakorol, úgy hogy a színház még nem tüzött ki az előre hirdetett nagy készletből egy újabb darabot sem.

—

Vígszínház. A lipótvárosi színház a „Loute és a „Doktor úr“ révén még mindig tele házak szerencséjében részesül. Közben délutánonként a fáradhatatlan *Fedák* Sári révén jutnak tele házakhoz. Péntekre Gutiusnak és Sipulusznak bohóságát, a „Brezováci hős“t adják elő, remélhetőleg nagy sikerrel.

—

Uránia színház. A *Hock* János szép darabja, az ünnepi alkalomra kitűnően bevált „Megváltás“ szerez igaz gyönyörűséget a hallgatóságnak.

—

Korona színház. Míg a *Beöthy* László Sándor-utcai színháza még csak tervezet, minden előleges reklám nélkül csöndben egy új Múzsahajlék nyilt meg Budapesten, Kerepesi-út 63 sz. alatt egy olyan helyiségben, a hol eddig minden vállalat megbukott. Pedig a szegényebb néposztály számára tervezett színház eszméje, mely olcsón akarja a népet jóravaló darabok megnézéséhez segíteni, jobb sorsot érdemelne. Az új színházban eddig — igen helyesen — csak eredeti magyar, népies darabokat játszottak.

HIREK.

Közgyűlés Csömörön. December 27-én d. u. 2 órakor Csömörön, a községházában rendkivüli közgyülés volt, a melynek mindössze három tárgya volt. A legfontosabb ezek közül Pest vármegyének az a határozata volt, a melylyel a Csömör székhelylyel alakított orvosi körbe Kerepest és Kis-Tarcsát besorozta ugyan, de Rákos-Szent-Mihályt a körből egyelőre kihagyta. A közgyűlés ezt a határozatot Csömörre sérelmesnek találta és elhatározta, hogy megváltoztatása érdekében a vármegyéhez fölir. Azt kivánja ugyanis Csömör község képviselőtestülete, hogy Szent-Mihály is köteleztessék a körbe való belépésre. A körorvos fizetését különben 1000 koronában, lakásbérét 500 koronában állapitották meg. A látogatás díját 80 fillérre, éjnek idején pedig Csömörön 1 koronára, két kilométernél nagyobb távolságra 1 korona 20 fillérre szabták. Csömörön halottvizsgálás fejében 40 koronát, a vágóhid ellenőrzésért pedig 120 koronát kap évenkint a választandó körorvos. Csömörön egy gyógyszertár nyitására kért engedelmet, a közgyűlés pártolólag terjeszti föl a vármegyéhez. Időközt fölmerült kisebb fontosságú ügyek elintézése után a közgyűlés véget ért.

Választói jegyzék kiigazítása. Az 1903. évre összeállított községi választói jegyzék ellen igen sok fölebbezés érkezett be. A jegyzék összeállitására kiküldöttek Rákos-Szent-Mihályon mult évi december hó 29-én tárgyalták a reklamációkat és csaknem mind jóváhagyólag intézték el. Szent-Mihálynak ilyenformán 430 községi választóját irták össze 1903-ra.

Új kocsik, kettős sínpár, villamos vasút és világítás. Ezeket tárgyalta a Pusztaszentmihályi Közúti Vasút igazgatósága 1902. évi december hó 26-án, a Bürgermeister-vendéglőben tartott ülésén. Kötelességünknek tartjuk, hogy erről közönségünknek beszámoljunk. Az új kocsikat a Ganz-gyár készitette, gyönyörű szépek, igen jól, simán járnak, úgy, hogy a szentmihályiak alig akarnak már a régi kocsikon utazni. A kettős sínpár a fővárosi határúton fog épülni, hogy a tavaszszal várható sürűbb forgalomnak a vasút megfelelhessen. Valószinűleg *a Biró-féle vendéglőtől a vicinális-állomásig épül a második sínpár, hogy késés esetén ne kellessék a kitérőnél várni,* hanem az utasok akadálytalanul az állomásig legyenek szállithatók. Elhatározta az igazgatóság azt is, hogy módot fog keresni arra, hogy vonalát a mostani, *Almásy Pál-telepi végállomástól legalább a főfasorig (a régi iskoláig) meghosszabbítsa.* Dec. hó 31-én délelőtt az igazgatóság egy új fajta gőzmozdonyt tekintett meg a Ganz-gyárban, ha azt alkalmasnak fogná találni, vonalán alkalmazni fogja, ha azonban ez a gőzmozdony nem volna a társulat céljainak megfelelő, úgy a *villamos erőre átalakítás ügyében fog a Ganz-féle gyár részénytársasággal és a szükséges pénz előteremthetése tárgyában egy pénzintézettel tárgyalásba bocsátkozni,* úgy hogy az egész ügy a tavaszi közgyűlésen már előterjeszthető legyen. A villamossá alakitást úgy tervezik, hogy a vasút áramfejlesztő telepe *egyúttal az új község utcai világítása számára is elegendő áramot szolgáltasson.* Ez a Pusztaszentmihályi Közúti Vasút meglepetése, a mit közönsége számára új esztendőre tartogatott. Bizonyára mindenki szivesen fogadja.

A rákosfalva-kőbányai villamos. Már 1902. évi október 5-iki, 39-ik számunkban megemlékeztünk arról — a rákosfalva kőbányai villamos vasútvonal közigazgatási bejárásáról irt tudósitásunkban, hogy a katonaság kiküldöttje, *Erhardt* Nándor százados a tervezett vonal ellen kifogást tett, mert a villamos a katonai gyakorlótéren haladna át. A katonai kincstár most megismételte tiltakozását és átirt a fővároshoz, hogy arra az esetre, ha mégis a tervezett helyen át épitik a vonalat, úgy adjon a főváros a kincstárnak új katonai gyakorlóteret. Nagyon kivánatos volna, ha ebben a rákosfalviakra annyira fontos ügyben az illetékes tényezők minél gyorsabban határoznának.

Betörés Mátyásföldön. Ezen a cimen megemlékeztünk róla, hogy *Jelfy* János dr. mátyásföldi nyaralójába betörtek és nagymennyiségű bort loptak el. Mint értesülünk, a betörést a kárvallott kertésze, *Wéber* Sebő jelentette be *Papp* Bálint mátyásföldi rendőrfelügyelőnek, a ki a tettest még aznap el is fogta — ugyancsak *Wéber* Sebő személyében, a ki maga követte el a betörést. Az ellopott borokat meg is találták nála és igy a kár is megtérült.

Szilveszter-este Rákosfalván. A Rákosi Polgári Kör, a melynek Rákosfalva társas életében oly nagy szerepe van, Szilveszternap estéjén tagjai számára szép estét rendezett, a mely igen jól sikerült, méltó befejezésül szolgálva az egyesület lefolyt esztendejének. A siker érdekében ezúttal is főként a kör fáradhatatlan elnöke, *Veress* Alajos működött.

Pest vármegye közgyűlése. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye januar 12-én kezdi meg ebben az évben az első közgyűlését, mely nap népszerű alispánja *Benicky* Lajos ünneplésére van szánva. A többi ügy tárgyalását január 13-án folytatják.

Közegészségügy. A Rákos vidékének megyei részén 1902. december 15-től 22-ig a hivatalos kimutatás szerint fertőző betegség egy esetben sem fordult elő.

Állategészségügy. A kiadott hivatalos jelentés szerint ragadós állati betegség esete 1902. december 24-én a Rákos vidékén nem fordult elő.

GAZDASÁG és KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

A kerti föld jókarban tartása. Hogy a földből, illetőleg a termőrétegből a szükséges növényi tápanyagok ki ne fogyjanak, arra nézve nem elégséges a váltógazdaság maga, hanem mellette trágyázni is kell. Mert az inkább csak kiméli a termő föld erejét, a trágya azonban gyarapítja azt.

Veteményes kert trágyázására legalkalmasabb a komposzt-trágya, mely különféle állati és növényi hulladékokból ásványi részekből és földből van összekeverve.

Aki tehát erősen ható jó trágyára akar szert tenni, rakjon egy határba mindenféle söpredéket, hamut, vért, kormot stb.; keverjen ahhoz homokot, öntözze meg vizelettel s érlelje úgy, hogy legalább minden évszakban egyszer alaposan megforgatja. Ily módon trágyára teszünk szert, melyet a második évben a kerti föld megjavítására fordíthatunk.

Ha az érést siettetni akarjuk, úgy még oltatlan meszet is keverjünk hozzá csekély rétegekben.

Folyók iszapját, árkok vízhordta sarát, falevélkorhadékot, tehát becsüljük meg, mindazzal együtt, a mi mint söpredék akár a szobánkból, akár pedig az udvarunkról vagy házunk előtt az utczáról összejön, s hordjuk ezt a komposzt közé, melynek szaporítására néhány kosár juhtrágyát is vihetünk ki.

Általában czélszerű két komposzt rakást készíteni, hogy mire az egyik megérik, a másik már készüljön azt pótolni. Azonban jól vigyázzunk, hogy komposzttrágyánk három évesnél régibb ne legyen, mert ezen időn túl sokat veszít a hatóerejéből.

Végre még egyet kívánok megjegyezni, azt t. i., hogy az árnyékszék gödrébe egyszer vagy kétszer vessünk bele hetenkint néhány lapát földet, mely aztán az ürülékkel összekeveredik s oly szilárd, szagtalan álladékká lesz, melyet undor nélkül kezelhet az ember.

Ily eljárás mellett könnyű az árnyékszékek gödrét tisztogatni, s ha kihányjuk belőle a szagtalan trágyaszert s halmokba rakva az ásó segítségével azt néhányszor összevissza keverjük: kitünő virág- és cserépföldet nyerünk benne.

A tapasztalat bizonysága szerint az ilyen árnyészéki trágyával ellátott talajban termett főzelékféle a legfinomabb ízű és gyenge. De kiválóan jó e trágya gyümölcsösbe és szőlőbe is. Azért becsülik azt a kinaiak, hogy a gazda rossz néven veszi a nála ebédelt vendégtől, ha az árnyékszéket nem használja, hanem az ürüléket máshová viszi.

—

Repkényborostyán a kertben és szobában. A kertben sokfélekép felhasználható de hűvös árnyékos helyet kell neki adni. Vén fa, tuskókat igen szépen díszit, a mennyiben ennek oldalain felfelé növekszik, körülöleli az egész fát, miáltal annak igen jó kinézést ád, de legszebben akkor néz ki, ha a tuskó tetejére egy kosárkát helyezünk el és ezt virágokkal beültetjük.

Jól néz ki a repkény-borostyán gyepes helyeken, csoportokban vagy mint valaminek kerete vonalszerűleg vagy bizonyos alakokba összeállítva.

A repkénynyel díszített gyepes helyek egész éven át igen szépen néznek ki és különösen árnyékos helyen fekvő benyilókertek díszét képezi. Árnyékos helyen fekvő falak díszítésére legjobban alkalmazható folyónövény.

Mesterségesen készített romok díszítésére alkalmasabb növény alig található. Szobában alkalmazva szinte árnyékos helyen tartandó és télen csak gyengén fütött szobában érzi jól magát. Állóhelyének árnyékosnak kell ugyan lenni, de ez alatt nem valami egészen sötét zugot értünk, hanem pl. egy északnak fekvő ablakot s annak közelségét. Igen célszerű ládácskákba nevelni, melyet drótrácscsal látunk el. Ily rácsozattal állított ládácska nyáron a szabadba, télen pedig a szobába könnyen áthelyezhető és különféle díszitésekre felhasználható. Egy cserépben nevelt és a szobában messze elkuszott repkény nehezen vihető át máshová, mert az átszállítást hónapokon át sínyli, levelei sárgulnak és egyes helyeken kipusztul.

—

Hogyan kell a pajzstetüket elpusztítani? A gyümölcsészek bosszuságára minduntalan fellép egy-egy olyan növényi ellenség vagy betegség, mely a legszebb reményeket is meghiusítja. Újabban a pajzstetü az, mely kegyetlenül és kiméletlenül folytatja romboló munkáját, holott egy kis jóakarattal s körültekintéssel könnyen meg lehet szabadulni e kellemetlen vendégtől. Az eljárás a következő: a nagyon megtámadott fák koronáját haladéktalanul meg kell ifjítani, a lemetszett ágakat pedig azonnal elégetni. A kevésbbé megtámadott fák a rendesnél valamivel rövidebben vágandók, mire a fa alá ujságot terítünk és egy gyökérkefével a tetveket jól lekeféljük, mely művelet hatása jelentékenyen fokozható azáltal, ha a lekeféléshez szappanyos lúg használtatik. A tisztogatás befejezte után természetesen a papiros elégetendő, hogy ezáltal az arra hullott temérdek pete megsemmisüljön. Ezután a fa minden egyes részét frissen oltott és dohányfőzettel felhigított mészszel jól bepamacsolandó, hogy az esetleg még ott levő tetvek elpusztuljanak. Szorgalmasan, gyakrabban folytatva ezen eljárást, néhány év alatt ismét a legszebb termőképességű lesz gyümölcsfánk. Megjegyezzük, hogy a pajzstetvek többnyire ott lépnek fel, a hol a fák nem találják meg kellő tenyészfeltételeiket; például a fa talaja nagyon sovány, vagy nagyon kötött, avagy nincsen elég levegője. Utóbbi esetben a rekedt levegőt jobban tűrő gyümölcsfélét, pl. a nyári baraczkot kell kultiválni; előbbi esetben pedig felhigított trágyalével s műtrágyával segítünk a bajon, azzal illetve a műtrágya oldatával öntözvén a fák töveit. Az öntözés gyakrabban ismétlendő, mert minél több tápanyagot kap a fa, annál kevésbbé áll fenn az eshetőség arra nézve, hogy a tetvek ellepjék. Arra is ügyelnünk kell, hogy a fák alja folyton tisztán és porhanyóan tartassék.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A. Lajos, Csömör. — A kézirat — fájdalom — a csütörtöki ünnep folytán — ebből a számunkból elkésett. A jövő számtól kezdve indul és iparkodunk majd siettetni. A megemlékezésért fogadja igaz köszönetünket.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1902. évi november hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																				
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	—	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	—	4 00	4 32	5 17	6 00	6 25	7 01	7 30	8 15	—	9 00	9 15	9 55	—	10 52
	3. sz. kitérő „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	—	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	—	**4 07**	4 39	5 24	**6 07**	6 32	**7 08**	**7 38**	8 22	—	9 08	**9 22**	10 02	—	10 59
	József fh.-telep „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	—	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	3 12	—	4 11	4 43	5 27	6 11	6 36	7 12	7 42	8 26	—	9 12	9 26	**10 06**	—	**11 03**
	1. sz. kitérő „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	—	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	—	4 14	**4 46**	**5 30**	6 14	6 39	7 15	7 45	8 29	—	**9 15**	9 29	10 09	—	11 06
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 43	8 12	8 42	9 21	—	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	3 22	—	4 22	4 52	5 37	6 22	6 47	7 22	7 52	8 36	—	9 22	9 37	10 17	—	11 14
	Budapestre „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	4 01	—	4 46	5 16	6 01	6 46	7 16	7 51	8 31	9 11	—	9 46	10 16	10 46	—	—
Budapest felől	Budapestről ind	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 05	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	5 00	5 30	—	6 30	7 00	7 30	8 15	8 45	—	9 50	10 00	10 50	11 00
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	3 23	3 53	4 38	5 23	5 53	—	6 53	7 23	7 53	8 38	9 08	—	9 55	10 23	10 53	11 23
	1. sz. kitérő „	5 11	5 47	6 14	6 47	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	4 00	**4 46**	**5 30**	6 00	—	7 01	7 30	8 00	8 45	**9 15**	—	10 03	10 31	11 00	11 30
	József fh.-telep „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 33	6 03	—	7 04	7 33	8 03	8 48	9 18	—	**10 06**	10 35	**11 03**	11 33
	3. sz. kitérő „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	9 37	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	**4 07**	4 53	5 37	**6 07**	—	**7 08**	**7 37**	8 07	8 52	**9 22**	—	10 10	10 39	11 07	11 37
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 44	6 14	—	7 15	7 44	8 14	8 59	9 29	—	10 17	10 46	11 14	11 44

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.

A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

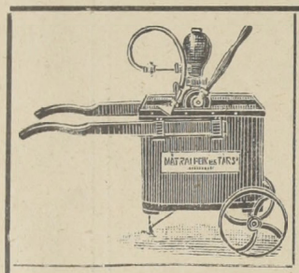

Minden fajta kút-szivattyúk szállítását, teljes felszerelését és azok javítását elvállal

Mátrai, Feik és Társa

BUDAPEST.

Iroda és raktár: VI., Teréz-körút 33. | Gyár: III., Zsigmond-tér 7.

Ajánlja saját gyártmányú kerti fecskendőit 100 liter ürtartalommal darabonkint 70 korona.

JÉGPÁLYA

Rákos-Szent-Mihályon az uszodában megnyilt. — Belépés harminc fillér, idényjegy gyermekeknek két korona.

Eladó tárgyak:

ajtók, ablakok, teljesen jó karban;
két ablakvasrács;
egy nagy takaréktűzhely;
két bádog háztetőablak;
két bádog háztetőkijáró;
két vas gyermekágy, teljes felszereléssel;
egy fürdőkád;
kerti faszékek.

Tudakozódhatni REGELE Jánosnál Kis-Szent-Mihályon.

Hat darab még ültethető
szép diófa
12/15 cm vastag törzszsel
Mátyásföldön eladó.

Bővebbet Lingel Károly és fiainál, Budapest, VII., Rózsa-utca 4. sz. Telefonszám: 50—49.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás, födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. Alapíttatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB** házgondnoknál. Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

Hirdetéseket

fölvesz a

kiadóhivatal.

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, január 11. 2. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEPHIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 72. — Telefon: 57—64.
A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivata
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

A VÁLASZTÓK JEGYZÉKE.

Mult évi utolsó számunkban közölt vezető cikkelyünk, a melyben községi képviselőt választók névjegyzékének összeállítását biráltuk, élénk érdeklődést keltett. Azóta a jegyzékbe bevettek olyanokat meglehetős számban, a kik nem laknak állandóan Szentmihályon. Erre a kérdésre különben mai második cikkelyünk teljes világosságot vet.

Most az országos képviselő-választói jog kérdését rendező törvény egy visszás intézkedésére kívánunk rámutatni, a mely éppen a mi vidékünk birtokosait sujtja érzékenyen.

Hogy a közdolgokba beleszólhatás jogát a maga számára megszerezze: minden polgárnak határozott és — valljuk be — jogos kivánsága. Hiszen ezt kapja cserébe az adóért, a mit fizetnie terhes kötelessége. Hogy ez a jog nem általános, hibáztatjuk társadalmi szempontból. A politikai szempontok gátolják ennek keresztülvitelét, a melyekbe nekünk beleszólásunk nincsen.

De azt már joggal kivánhatjuk, hogy — egyenlő mértékkel mérve — legalább egyaránt jusson ki ez a jog mindenkinek, a kinek adóteher-viselése egy bizonyos, kiszabott összegnél magasabbra rúg.

És mégis mit látunk?

Azt tapasztaljuk, hogy az ugyanazon a helyen lakók között is előfordul, hogy — míg az, a ki kevesebbel járul hozzá a terhek viseléséhez, választó — vannak olyanok, a kik nagy adót fizetnek és még sincs választói jogosultságuk. Annak a kis embernek, hogy joga van hozzászólni a közdolgokhoz, helyeseljük. Ezt a jogot inkább még bővítenénk is szivesen, de nem értjük a jog elvonását azoktól, a kik nagy adót fizetnek.

Pedig ez is törvényen alapszik. Csakhogy ócska törvényen.

Az 1874. évi XXXIII. törvénycikkely 3. szakasza szerint ugyanis a kinek olyan háza van, a melyikben legalább három, házadó alá eső lakásrész van, az választó még akkor is, ha az a ház ideiglenesen adómentes. Eddig a dolog rendben volna. De most jön a korlátozás. *Ez a jog csak szabad királyi vagy rendezett tanácsú városokban levő házak tulajdonosaira szól, míg a kis- és nagyközségbeli házosztályadót fizetőknek választói jogosultságuk nincsen.*

És ez éppen a törvénynek minket fájdalmasan érintő pontja. A mi vidékünkön ugyanis csupa nagy- és kisközség van, város azonban egy sem és így a mi adófizetőinknek jelentékeny része a választói jog gyakorolhatásából ki van zárva.

A törvénynek ez a hibája az előrelátás hiányából eredt.

A törvény megalkotásakor abból indultak ki, hogy csak a városokban vannak olyan házak, a melyeknek adója után valakit a választói jog megillethet, míg a falun és pusztán levő kis házikók tulajdonosai ilyen címen úgy sem fizetnek elegendő adót.

Azóta azonban fordult egyet a világ. Nagyon sok nemesi vagy nagy birtokból létesültek telepek felosztás, parcellázás folytán; különösen Budapest pesti része körül, hogy csak a nagyobbakat említsük, ott van Mátyásföld, Szentmihályon József főherceg-telep, Almásy Pál-telep, Árpád-telep, Anna-telep, György-telep stb., több mint 700 házzal, továbbá Rákoskeresztúron Zsófia-telep, Kavicsbánya-telep, a „Munkás-otthon“, továbbá a tömérdek parcella Cinkotán, Gödöllőn, Békásmegyeren és egyebütt.

A választói törvénynek a községekre vonatkozó, 4-ik szakasza ezekre a telepesekre nem alkalmazható, mert úrbéri telkük nincsen, sem pedig azon értelemben vett telkük után megfelelő földadót nem fizetnek. A telkük után azonban fizetnek egy csekély földadót addig, a míg rá maguknak házat nem építenek, a mi után a házosztályadó fizetendő.

Mivel azonban a házosztályadó nem jogosít föl mindenkit egyenlően a választói képességre, csak a városhoz tartozó parcellákon épült ház boldog tulajdonosa lesz ezen a címen választó, míg a községben

vagy mezővárosban levő ház tulajdonosa ezen a címen választói joghoz nem juthat. Hiába fizet házának három, vagy akár több lakásrésze után bármennyi házosztályadót, még ha kastélyt épít is a telkire, ezen az alapon választói jogosultságot magának nem szerezhet, ha csak megfelelő nagy területű földet nem vásárol.

Példákra hivatkozunk most, a melyek ezt az állapotot megvilágítják. *Németh* Zsigmond polgártársunk Szentmihályon ezer négyzetöles telket vett magának. Megtetszett neki a hely és pompás házat építtetett rá, a melyben családjával együtt egész éven át lakik. Ezért a házért, illetve annak hat lakásrésze után (mivel a háza még adómentes) 16 korona eszményi házosztályadóval van megróva. A második osztályú kereseti adóval, földadóval, általános jövedelmi pótadóval együtt összesen 30 korona 96 fillér állami adóval rótták meg és bár 21 korona minimális adó már választói jogra képesít, ő *még sem lehet választó a 46,000 korona értékü ingatlana után fizetett adója alapján, mert Szentmihályon épített magának házat és nem példának okáért Szegeden.*

Ugyanígy járt *Asmus* polgártársunk és még sokan, a kik több mint három lakásrész után fizetnek adót és mégsem választók.

Ebben a mai cikkelyünkben csak rá kivántunk mutatni arra a lehetetlen állapotra, a melyet az elavult törvénynek hibás rendelkezése teremtett. Jövő számunkban ki fogjuk fejteni véleményünket abban az irányban, hogy mi volna ilyen körülmények között a tennivalónk. *F.*

Az uj „Rákos-Szent-Mihály".[1]

Most, a midőn már a Puszta-Szent-Mihály határában fekvő telepeknek, Csömör községtől történt elválasztása befejezett tény; akkor, a midőn az érdekeltek „Rákos-Szent-Mihály" név alatt önálló községgé alakultak, itt az ideje, hogy az érdekeltségre nézve ezen szerfelett fontos ügyet ez ideig vezetett férfiak, most már a siker által felbuzdítva, újabb s az eddigi működésüknél határozottan fontosabb teendők végzésére vállalkozzanak: az új községnek szilárd alapon leendő felépítésére, annak tényleges megalapítására.

Azok, a kik az önállósítás sikerében ez előtt nem biztak, a kedvező eredmény bekövetkezte folytán most már a további teendőket az eddigi vezető férfiakkal együttes erővel igyekezzenek végezni; azok pedig, a kik a különválásnak nem voltak barátjai, a kik azt hitték, hogy a rosszat, a még rosszabbal felcserélni nem érdemes, most már a történtek után szintén azon kell hogy legyenek, hogy az új községgé alakulás folytán az eddigi viszonyoknál kedvezőbb helyzetet teremtsenek.

A vezérférfiak mellé tehát most már tömörüljön a község egész lakossága, az egyesek között létezett válaszfalat — ha ugyan volt — rombolják le, Rákos-Szent-Mihály név alatt egyesülve legyenek egyforma gondolkozással, egyenlő jóakarattal, közös sorsuknak megteremtői; a község megalapításán teljes odaadással és a legnagyobb összetartással együttesen munkálkodjanak.

Az eddigi munkában az oroszlánrész mindenesetre azoknak jutott, a kik belátva azt, hogy egy a haladás iránt elegendő érzékkel nem biró, ósdibb felfogású anyaközség-

[1] Cinkota község érdemes s.-jegyzőjétől, *Mezey* Józseftől kaptuk e cikkünket, a melyet kiválóan érdekes tartalmáért olvasóink szives figyelmébe ajánlunk.

TÁRCA.

JÁVOR BENCE.[1]

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek irta:

ACZÉL LAJOS.

SZEMÉLYEK:

Kopja István, biró.
Jávor Erzsi, neje.
Imre, fiuk.
Kopja László, jegyző.
Jávor Margit, neje.
Kopja Lajos, főszolgabiró.
Jávor Jolán, neje.
Jávor Bence, lelkész.
Kondor Bandi, a lelkész inasa.
Koboz Géza, kataszteri biztos.
Kapja Anna, neje.
Béla, jurista
Gyula, teknikus } gyermekeik
Mari, orvosnő

Dinka Márton, csapláros, kupec.
Linka, leánya.
Bacsi
Dacsi } csaposfiúk Dinkánál
Borkúti Ábrahám, korcsmáros, bérlő.
Rebeka
Regina } leányai
Fránya Ferke, czimbalmos.
Csula Balázs,
Szatyor Zsuzsa } községi szegények
Kósza Vera, históriás asszony.
Nép.

Színhely: A Dunamellék egyik gazdag magyar falva.
Idő: 1880.

SZEREPLŐ ALAKOK:

Kopja István. Kevés műveltségű, de józaneszű, hirtelen haragú, de lágyszivű magyar gazda. Nagyon büszke családjának régi nemességére és gazdagságára, nagyon zsenerózus és mindenekfölött becsületes. Javakorbeli, piros-pozsgás, tagbaszakadt ember, beretvált arccal, a végeken élesen hegyezett, hosszú és vastag bajuszszal. Ruházata nagyon finom, rövid, magyar.

Jávor Erzsi. A szelid „fájdalmas anyák" mintaképe, a ki végtelenül szereti a férjét s a fiát és borzasztó sokat szenved miattok. A szenvedés nyomai erősen meglátszanak nyájas arcán, de a termete azért egyenes, nyulánk. Különben is a legjobbkorabeli asszony. Finom fekete, magyaros

[1] Lapunk lelkes munkatársának, a mi kedves barátunknak ezt az eszes koncepciójú, ügyes technikájú, heves szenvedelmektől izzó s nemes érzelmektől fénylő művét a m. t. olvasóközönség rokonszenves érdeklődésébe ajánljuk. *Szerk.*

hez hozzá láncolva, a létesült telepek fejlődése lehetetlen; a kik tudták azt, hogy az anyaközség őket a fejlődésben sem erkölcsileg, sem anyagilag kellően támogatni nem képes; a kik éreztek magukban annyi erőt és képességet, hogy saját erejükből magukat nemcsak fentartani, hanem egyesült erővel az új községet a haladás és fejlődés útjára is képesek lesznek nevelni.

Most tehát már csak annak az egyetlen célnak elérése lehet mindenkinek fővágya, hogy a község alapvagyona, a község háztartása és közigazgatása, a közművelődés, közegészség és közrendészet olyan alapra épit tessék, hogy a község fejlődése biztositva lehessen, hogy a különválás megindításakor a mozgalom vezetői által elérni remélt jólét és virágzás ne maradjon a jövőben is ábránd, hanem legyen igazi és félre nem magyarázható valóság.

Ezt az új község el is érheti, mert a volt pusztaszentmihályi érdekeltség már eddig is több irányban meg tudta mutatni azt, hogy nemcsak beszél és igér, hanem fáradhatatlanul dolgozni és igéretét beváltani is képes. Igaz ugyan, hogy most nehezebb és fontosabb feladat megoldása előtt áll, mint más egyéb esetekben, de a ki kisebb, de életre való tettet már sikeresen végzett, arról fel lehet tételezni azt, hogy a nagyobb, fontosabb, komolyabb és az általános közjó előmozditására irányuló munkáját is siker fogja koronázni.

Az új községnek a fentebb emlitett teendői között mindenesetre legfontosabb dolga lesz, az anyaközséggel közös vagyonának helyes és igazságos megosztása. Ha ez minden hosszadalmas utak mellőzésével barátságosan megtörténhetik, — ha az új község az őt jogosan megillető tiszta vagyonnak birtokába jut, ha az osztálynál igaszságos részét megkapja, — akkor már az anyagi alap meg lesz teremtve, de ha, a mi megtörténhetik, holmi értéktelen követeléseket vesz át, a melyekről csak mikor azt már megváltoztathatlanul átvette, a felhasználás alkalmával tudja meg, hogy azok csak értéktelen számok, akkor bizony nem mondhatjuk ezt az anyagi alapot valami szilárdnak, s ez esetben a végeredmény vagy az lesz, hogy az ilyen alapon épitett községet mindig újabb és újabb előre nem látott kiadással kell majd toldozgatni, vagy pedig az, — a mi már sok községgel megtörtént, belátva, — hogy az önállósitással csöbörből-vödörbe jutott, vagy visszacsatoltatja magát az anyaközséghez, vagy ismét egy újabb bizonytalan dologba megy, t. i., hogy egy másik község gyámsága alá helyezi magát.

Igazságos vagyonközösség megszüntetése, igazságos osztály tehát csak akkor várható, ha az új község az anyaközség érdekeitől teljesen független egyénekkel képviselteti magát az önállás során, mert bár tagadhatatlan az, hogy az anyaközség előljárósága a dolgok állásával feltétlenül tisztában van, és ezen irányban teendőit ismeri, ezt a nagyfontosságú ügyet lelkiismeretesen fogja elintézni, de mégis, mert ez is kötelessége, lehet hogy az anyaközség fog az osztályból kedvezőbben kijutni, miután a kötelesség is azt parancsolja, hogy a község érdekei legyenek az elsők; az új közösség érdeke reájuk nézve csak másodrendű kérdés lesz.

Hogy aztán Rákos-Szent-Mihály közönsége miként alakitja meg képviselőtestületét és előljáróságát, ez már a megfontolás mellett még mindig a szerencse dolga is, mert sokszor megtörténik, hogy a különböző elemek, a melyek egyenként mind jót igértek, csoportositva éppen a nem várt eredményt szülik; ha pedig ez az összhang nem lesz jó, ha mindenki, a ki az új községnek bármely tisztségéhez jut, helyét ott megállani nem lesz képes, akkor fognak azok a szomorú állapotok bekövetkezni, a melyektől az önállósitás ellenesei, már a mozgalom megkezdése alkalmával tartottak.

---

derék és szoknya van rajta, a fejebúbján fekete csipkefőkötő.

Imre. Nagyon értelmes, de gyér műveltségű, szilaj lelkületű s kicsapongó természetű, gyönyörű külsejű barna fiú, fekete hajjal és szemmel, kackiás fekete bajuszszal, a legszebb ifjúkorban. Vidéki rövid gavallérruha van rajta, a nadrágja gamásniban végződik. A kabátján rendesen rózsát hord.

Kopja László és *Jávor Margit.* Tiszteletreméltó, rokonszenves falusi jegyzői pár, a nemesi származás s a gondtalan jólét némi elbizakodásával arcukon és testtartásukon. Urasabban Kopja Istvánéknál és elegánsabban vannak is öltözve, de nem magyarosan.

Kopja Lajos és *Jávor Jolán.* Nagyon eszes, nagyon művelt, nagyon finomlelkű úri pár, megjelenésében és ruházatában egyaránt rendkivül elegáns. *Lajos* blazirt, fanyarkedvű kissé, egész lényén meglátszik, hogy fiatalkorában sietett élni, de azért nagyon csinos férfi. *Jolán* életrevaló, szenvedelmes alak, tele tűzzel és érzéssel, bájos üde arccal, gyönyörű gömbölyű derékkal. Ők a legifjabb Kopja-pár.

Jávor Bence. Éleselméjű, széles műveltségű, nagylelkű, de rendkivül energikus pap. *Szigorú, de jószivü!* Magas, vállas, életerős alak, tiszta, finom, olajszinű arccal, lelkességtől sugárzó szemekkel, deresedni kezdő hajjal. A ruházata elegáns hosszú magyar, a nyakán kollárával.

Kondor Bandi. Eleven eszű, eléggé képzett, érzelmes, de lobbanékony legényember, a ki választékosan szeret beszélni, nagyra van a becsülettudásával, önérzetes és mindenekfölött tisztességes. Izmos, erős, nagyon csinos, szőke arcú, ábrándos kék szemekkel, nyalka szőke bajuszszal. Finom magyar inasruhát visel.

Koboz Géza és Kopja Anna A bukófélben levő birtokosok mintaképei, még mindig nagyon hiúk, de irigyek és epések, egyszóval: csipősnyelvűek. Nagyon tisztán, sőt elegánsan öltözködnek, de a ruházatukon meglátszik, hogy nem a legújabb divatú. Koboz, a ki éles, halványarcú, deresedő úriember, nagyon előzékeny a feleségével szemben, a ki szintén éles, halványarcú, deresedni kezdő úriasszony.

Béla, Gyula, Mari. A szeretetreméltó könnyelműség példaképei. A *fiúk* jószivűek, de megbizhatatlanok, a nőkkel szemben kissé elbizakodottak, de tisztességesek. A bonvivánok pongyolasága minden téren kitetszik belőlük. Különben nagyon csinos külsejű fiúk. A *leány* elragadó szépségű barna nő, társaságban rendkivül szellemes és kedélyes, nagyon ügyesen és kedvesen fecseg, de magányosan elmélkedő és melankólikus, látni rajta, hogy elégedetlen s hogy titkon szenved.

Dinka Márton. Magas, aszott és kissé görnyedt alak, ráncos képpel, forgó szemmel, jobbára rezgő ajkakkal. Ravasz, számító, de a mellett indulatos és erőszakos Kapzsi-

A „Rákos Vidéke“ mult évi 51-ik száma már is azon panaszkodik, hogy a községi választók összeirásából több olyan egyén neve maradt ki, a kik a községgé alakulásnál mint főtényezők szerepeltek.

Az 1886:XXII. t.-c. azt mondja: „minden 20 évet betöltött községi lakos, a ki saját vagyonától vagy jövedelmétől az állami adót a községben fizeti“, az községi választó. A törvény itt egy hanggal sem említi, hogy a községi lakosnak *állandóan* a községben kell és máshol nem szabad lakni s hogy ki, hova való lakos akkor, a midőn az év különböző szakaiban más-más helyen lakik, mindenesetre úgy döntendő el, hogy valaki odavaló lakosnak tekintendő, a hol az I. vagy II. osztályú személyes kereseti adóját fizeti. A személyes kereseti adó ugyanis az 1875:XXIX. t.-c. 12. §-a alapján mindenkire lakóhelyén vethető ki; a törvény helytelen alkalmazása folytán a m. közigazgatási bíróság 7. számú döntvényével, továbbá az 1889. évi 18,501. sz. P. Ü. M. rendelet is kimondja azt, hogy: „a II. osztályú személyes kereseti adó, az adózó fél állandó lakhelyén, az ugyanott kivetett egyenes adók alapján vettetik ki“. A községi választók közé tehát felveendő mindazon adófizető, a ki, habár az egész év folyamán nem lakik is a községben, de II. oszt. kereseti adóval ott meg van adóztatva, miután állandó lakóhelynek az tekinthető és így ha ilyenek a névjegyzékből kimaradtak, azok az 1886:XXII. t.-c. 39. §-ában körülírt jogorvoslattal élhetnek, ha ugyan az már nem késő. Ezen dolog tisztázása fontos is, mert úgy előljárói, mint a képviselői állásokra csak az választható, a ki egyszersmind választó is.

Mezey József.

Fohászkodás.

Szerelmes versek.... mostanában
Oly ritkán jöttök sorra nálam;
Pedig szeretni milyen édes!
A fájdalom is gyönyörré lesz,
Ha szerelemből származott.

És e gyönyörről verset írni,
Szenvedve tűrni, vígan sírni,
Elálmodozni semmiségen,
Mint én is tettem réges-régen....
Óh, ha mínderre volna ok:
Szerelmes versek, érzem, újra
Sorra jönnétek súgva, búgva
És egyesülve méla dalban,
Ha fölvírrad az enyhe hajnal
Már zengenétek csöndesen.

De míg szívemnek níncs leánya,
Kiért remegve szánja, bánja,
Hogy eddig is szeretni mert,
Hogy lángra gyujtott más kebelt,
Hiánytok én nem érezem.

Add hát, Teremtőm, égjek ismét.
Félthessem újra szívem kincsét,
Legyen ölelni újra vágyam.
Add, hogy szerelmét esdve várjam
Egy szép kis lánynak, Istenem.
És add, hogy Ő is megszeressen,
Ölelve várjon csókra engem.
És ketten együtt forró dalban,
Téged dícsérjünk, Halhatatlan,
Jó tettedért mi szüntelen.

Keléz gróf.

---

sága minduntalan kitör, olyankor aztán ügyetlen, sőt tehetetlen. Mint rossz lelkiismeretű ember, ha sarokba szorítják, meglehetősen gyáva. A ruházata nagyon tisztességes, polgári, bőrköténynyel.

Linka. Okos, jólművelt, élénk, érzelmes lélek, erős szenvedelemmel, szilárd akarattal. A beszédmódja meglehetősen patetikus, de az előadása azért nagyon természetes. Megkapóan csinos, barna, hajadon, lángoló szemekkel, sötétpiros arccal, telided gömbölyű formákkal. A sokác lányok szines, de nagyon finom szövésű ruházatában feltünően elegánsnak tetszik.

Bacsi és *Dacsi.* Egészséges, pofók, borzas suhancok, telvék életvidorsággal s huncutságokkal, a melyeket gyermekes naivsággal űznek. Jó, tiszta ruha van rajtuk, de rendetlenül lig-lóg le a testükről. Mind a ketten zöld melles köténynyel.

Borkuti, Rebeka, Regina. A névben s szinben megmagyarosodott zsidók tipusai. Borkuti erősen számító lélek, de iszonyodik az aljas üzletektől. A falu előkelőségeivel szemben rendkivül figyelmes, de nagyon indulatossá válik, ha önérzetében sértik és magyarságát legjobban ezzel a vonással osztentálja. A két leányát a rajongásig szereti és becézi. Magas, szikár alak, deresedő hajjal, bajuszszal és szakállal. A ruházata szolid, tiszta. — *Rebeka* és *Regina* magyar, jónevelésű, finom bánásmodú, szives szolgálatra kész, de erkölcseikben sérthetetlen hajadonok, a darab distingvált alakjaival szemben némiképen elfogultak, a fiatalok léhaságaival szemben rátartósak. Különben eleven kedélyű, örökké mosolygó, fölötte tetszetős külsejű, finoman öltözött alakok.

Fránya, Csula, Szatyur és *Kósza.* A népszinművek ismert alakjai. *Fránya* rikitóan vörös, *Csula* fél remete, *Szatyor* fél zarándok, *Kósza* pedig teljes utas formában fordul meg a szintéren.

A *nép* tisztességes és jómóduan öltözködik.

I. SZAKASZ.

Szintér: A templom tere.

Oldalt jobbról az iskola, templom, papház, az iskola és papház megfelelő föliratokkal, a házak előtt ecetfák, a templom előtt széles lépcsők; balról a jegyző háza, községháza, a szolgabiróság megfelelő föliratokkal, a házak előtt ecetfák. E házsorok mögött ecetfasoros országút vág keresztül a szintéren. Hátul az országút mögött jobbról korcsma a szokásos cégérrel és ezzel a fölirattal: *Vendégfogadó az ecetfához.* A vendéglő hosszában folyosó, a melyről ablak nyílik az utra; a folyósó hosszában egy, az ivóba is egy, a konyhába vezető tornác lépcsős följárattal. Hátul balról mészárszék a szokásos cégérrel; a mészárszékből oldalt ablak nyílik a korcsmaudvarra. A korcsmát és mészárszéket zöld léckerités köti össze a középen nyilt léckapuval. Az udvaron jobbról, balról és a középen ecetfák alatt asztal székekkel; hátrább jobbról kocsögös fogas, balról galambduc. Leghátul nyilt kocsiszin széles oszlopokkal. A távolban szérűskert, utána ákácecserjés liget.

(A jobb és bal a néző felől. *Napszaka:* Reggeli 8—9 óra.)

(Folytatjuk.)

A Budapest székesfőváros X. kerületi rákosi közművelődési és jótékony egyesület zárószámadása 1902. évről.

BEVÉTEL. KIADÁS.

		kor.	fill.	kor.	fill.
I.	*Pénzkészlet:*				
	a) mult évi pénztári maradvány . .	56	61		
	b) elhelyezett tőkék kamatai	110	15		
	c) Az egyesületi alaptőkéből a „dr. Biró-alaphoz“	20	—	186	76
II.	*Tagdíjakból*			266	—
III	*Iskolai és népkönyvtár*			12	08
IV.	*A magyar képzőművészetet támogató „rákosi művész-alap“* bevétele . .			551	60
V.	*Az „ifj. Kör“* bevétele			23	20
VI.	*A rákositanitók „Orsz. Árvaház“-alapja*			526	76
VII	*Adományok, gyüjtések:*				
	a) A „dr. Biró Géza-alap“-ra . . .	102	—		
	b) szegény gyermekek felruházására	40	34	142	34
VIII.	*Rendes segélyekből:*				
	a) A főváros istentiszteleti segélye .	400	—		
	b) A főváros 1901. és 1902. évi jótékony segélye	600	—		
	c) A főváros könyvtári segélye . . .	—	—		
	d) A védnök kulturális segélye . . .	100	—		
	e) Az „Orsz. Magy. Isk. Egyes. kultur. segélye	100	—		
	f) Az „Egyesült budapesti Takarékpénztár-kulturális segélye	50	—	1250	—
IX.	*Az óvoda bevételei:*				
	a) A főváros évi rendes segélye . .	2200	—		
	b) Államsegély	400	—		
	c) Az „Egyesült. budapesti Takarékpénztár“ óvodasegélye	50	—		
	d) Beirásdijak, adományok	25	—	2675	—
				5633	74

		kor.	fill.	kor.	fill.
I	*A magyar istentisztelet fentartására:*				
	a) Az egyházi énekvezető tiszteletdija	400	—		
	b) Magyar népdallamú egyházi ének pályázatra	100	—	500	—
II.	*„Tóth József magyar népdallamú egyházi ének-alap“ létesitésére* . . .			40	—
III.	*Néjkönyvtárra*			100	—
IV.	*Daloskörre és zeneiskolára*			4	20
V.	*Az „Ifjúsági Kör“* kiadása			23	20
VI.	*A rákositanitók „Orsz. Árvaház“ alapja*			526	76
VII.	*A magyar képzőművészetet támogató „rákosi művész-alap* kiadásai . . .			551	60
VIII.	*Kossuth-ünnep és a magyar zászlótisztelés ünnepélye*			53	92
IX.	*Osztöndij a magyar nyelvben tett előmenetelért*	40	—		
	a) A „Kokesch-alap“ kamataiból . .	16	08		
	b) A „Szabó-alap“ kamataiból . . .	1	02		
	c) A „dr. Biró Géza-alap“ kamataiból	4	08	61	18
X.	*Szegény gyermekek felruházására* . .			632	—
XI.	*„Dr. Biró Géza-alap“ gyarapitására* .			122	—
XII.	*„Szabó Károly-alap“ gyarapitására* .			25	59
XIII.	*Irodai kiadásokra*			148	42
XIV	*A szolga és pénzbeszedő bére* . . .			98	40
XV.	*Az óvoda kiadásai:*				
	a) Házbérre	800	—		
	b) Az óvónő fizetése	1100	—		
	c) A dada bére	360	—		
	d) Bútorok, szerelvények, fütés, vegyesek	318	37		
	e) A forgó töke visszaállitására . .	50	—	2629	37
				5516	64
	Egyenleg mint maradvány . . .			117	10
				5633	74

Kelt Budapesten, 1902. deczember hó 31-én.

Szenes Sándor, számvizsgáló. Hittig Gyula, ellenőr. Dausz Ferencz, számvizsgáló. Hajnos Sándor, pénztárnok.

A Budapest székesfőváros X. kerületi rákosi közművelődési és jótékony egyesület vagyonmérlege 1902. évről.

VAGYON. TEHER.

		kor.	fill.	kor.	fill.
I.	*Pénzkészlet 1902 decz. 31-én*			56	61
II.	*„Kokesch-alap“* cimen az „Egyesült budapesti Takarékpénztár Józsefv. intézeténél“ 17.698. sz. betéti könyvvel elhelyezett tőke			202	—
III.	*„Dr. Biró Géza-alap“* cimen ugyanott 23.327. sz. betéti könyvön elhelyezett tőke			122	—
IV.	*„Szabó Károly-alap“* cimen ugyanott 23.328. sz. betéti könyvön elhelyezett tőke			25	59
V.	*„Egyesületi alaptőke“* ugyanott 22.686. sz. betéti könyvön elhelyezve . .			2215	—
VI.	*„Tóth József magyar népdallamú egyh. ének-alap“* ugyanott 23.821. számú könyvön elhelyezve			40	—
VII.	*Az egyesület ingóságainak* leltári értéke 1902. decz. 31-én:				
	a) az iroda felszerelése	1434	08		
	b) a könyvtár értéke	1366	30		
	c) a dalárda s egyh. éneke	202	80		
	d) az óvoda leltári értéke	472	74		
	e) az egyesület múzeumának 107 darabból álló képgyüjteménye beszerzési értékében	1372	94		
	f) az egyesület „Művész-alap képcsarnokának“ 42 képe, értéke	1160	—	6008	86
VIII.	*Forgó tőke* 23.822. sz. betéti könyvön			50	—
	Összesen . . .			6720	06

		kor.	fill.	kor.	fill.
I.	*A „Kokesch-alapért“*			202	—
II.	*„Dr. Biró Géza-alapért“*			122	—
III.	*„Szabó Károly-alapért“*			25	59
IV.	*Alapitványi tőkék:* a közműv. egyes. alapitó tagjai után 1902. decz. 31-ig befolyt alapitványok			2215	—
V.	*Az iskolaszék óvóegyesületi alapitványáért*			100	—
VI.	*Krajcsovits Ignáczné óvóegyes. alapitványáért*			100	—
VII.	*Tóth József magyar népdallamú egyházi ének-alapitványáért*			40	—
	Összesen . . .			2804	59
	Van *tiszta vagyon* . . .			3915	47

Budapesten, 1902. évi deczember hó 31-én.

Szenes Sándor, számvizsgáló. Dausz Ferencz, számvizsgáló. Hittig Gyula, ellenőr. Nagy Károly, titkár helyettes. Hajnos Sándor, pénztárnok.

A Budapest székesfőváros X. kerületi rákosi közművelődési és jótékony egyesület költségelőirányzata 1903-ra.

SZÜKSÉGLET.

		kor.	fill.	kor.	fill.
I.	*Az óvoda kiadásai:*				
	a) Házbérre	800	—		
	b) Az óvónő fizetése	1100	—		
	c) A dada bére	360	—		
	d) Bútorok, szerelvények	180	—		
	e) Fűtés, tisztogatás	180	—		
	f) Vegyesek	60	—	2680	—
II.	„Forgó tőkére“			50	—
III.	*A magyar istentisztelet fentartására:*				
	a) Az egyházi énekvezető tiszteletdíja	400	—		
	b) Magyar népdallamú egyházi énekpályázatra	100	—	500	—
IV.	Népkönyvtárra			308	10
V.	Daloskörre és zeneiskolára			200	—
VI.	„Ifjúsági Kör“-re			100	—
VII.	A rákosi tanitók „Orsz. Árvaház“-alapja			200	—
VIII.	A magyar képzőművészetet támogató „rákosi művész-alap“-ra			200	—
IX.	„Vasárnapi nép. estélyek“-re			200	—
X.	A magyar irodalmi művek terjesztésére			50	—
XI.	Ösztöndíjra			13	18
XII	Szegény gyermekek felruházására és táplálására			1000	—
XIII	Irodai költségekre			155	—
XIV.	Az egyesület évkönyvére			200	—
XV.	A szolga és pénzbeszedő díja			82	—
XIV.	Vegyesekre			17	57
				5955	85

FEDEZET.

		kor.	fil	kor.	fil.
I.	*Az óvoda bevétele:*				
	a) A főváros évi rendes segélye	2200	—		
	b) Államsegély	400	—		
	c) Az „Egyesült budapesti Takarékpénztár“ segélye	50	—		
	d) Beirásdijak s adományok	30	—	2680	—
II.	Pénzkészlet			117	10
III.	Tőkék kamatjai			110	15
IV.	Tagsági dijakból			300	—
V.	Iskolai és népkönyvtárból			12	—
VI.	Az „Ifjúsági Kör“ bevétele			100	—
VII.	A rákosi tanitók „Orsz. Árvaház“-alapja			200	—
VIII	A magyar művészetet támogató „rákosi művész alap“ bevétele			200	—
IX.	Vasárnapi nép. estélyekből			210	—
X.	Adományok, gyűjtésekből			100	—
XI.	Daloskör bevétele			50	—
XII.	*Rendes segélyekből:*				
	a) A főváros segélye istentiszteletre	400	—		
	b) „ „ „ könyvtárra	300	—		
	c) „ „ „ szegény gyermekek felruházására	400	—		
	d) A főváros segélye szegény gyermekek táplálására	400	—		
	e) A védnök segélye	100	—		
	f) Az „Orsz. Magy. Isk. Egyesület segélye magyardallamú egyh. énekre	100	—		
	g) Az „Egyesült budapesti Takarékpénztár“ segélye	50	—	1750	—
	Összesen			5829	25
	Hiányegyenlegül			126	60

Kelt Budapesten, 1903. évi január hó 1-én.

Stelly Géza, elnök. Nagy Károly, titkár.

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Hogyan kell a pajzstetüket elpusztítani? Mult számunkban ez alatt a cim alatt közölt ismertetésünk arra indította *Vedrődy* Viktor szentmihályi lakost és okl. mező-, szőlő- és borgazdát, hogy megjegyzést tegyen a cikk tanácsainak nem egészen megfelelő voltára és ajánlotta, hogy valamely élősdi ellen való védekezésnél térjünk ki az illető kártevő faji és élettani ismertetésére is, mert ő szerinte és *Jablonovszky* József m. kir. rovartani állomásfőnök szerint is „valamely kártevőt csak az irthat sikeresen, a ki annak életmódját, életfolyamatát ösmeri.“ Figyelmébe ajánlja egyúttal a gazdálkodó közönségnek a földmivelési m. kir. miniszterium kiadványait, a melyeket halomszámra ingyen vagy potom áron osztanak ki és a melyek elsőrendű szaktudósok véleményét, tudását, a tudomány mai álláspontjának szinvonalán tárják föl a nagyközönségnek és eszközül szolgálnak e káros rovarok alapos megismerésére, valamint az azok ellen való sikeres védekezésre is.

Örömmel olvastuk a szakértőtől eredő eme sorokat és hogy mégsem közöltük egész terjedelmében, arra a következők indítottak: 1. Egyetértünk bár azzal a felfogással, hogy jobb volna az illető kártevők részletes ismertetése is, de erre — nem lévén szaklap — fájdalom nem áll elegendő tér rendelkezésünkre. 2. A levélben nem találtuk meg azt a jobb módot a pajzstetük irtására, a melyet vártunk, hogy ajánlani fog, sőt még annak a jelzését sem, miért nem megfelelő az általunk jelzett módja az irtásnak. Pedig a jobb módot szivesen közöltük volna olvasóközönségünk okulására. 3. Azért közlünk rövidebb ismertetéseket, mert nem mindenki ér rá a földmivelési miniszterium kiadványainak igazán kitünő köteteiből és füzeteiből kiválogatni a legszükségesebbeket. Ez a mi védekezésünk.

Olvasóinknak vélünk azonban szolgálatot tenni azzal, ha Vedrődy urat felkérjük, sziveskednék rovatunkat fölkeresni alkalomadtán közhasznú cikkelyekkel, a melyeknek, ha közhasznú és fontosabb tárgyról szólnak, szivesen adunk helyet lapunk első oldalán is.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Az új esztendő alkalmával érkezett szíves üdvözleteket és elismerő sorokat köszönjük és hasonló jó kívánságokkal viszonozzuk.

P-fi János, Budapest. Az adózásra és a választójogra vonatkozó beküldött anyagot nagy köszönettel vettük és rögtön föl is használtuk.

Sz-ó József, Szentmihály. A mű dolgában a kiadóhoz levelet intéztünk. Ha ez a közbenjárásunk eredménytelen maradna, — a mit nem tudunk elhinni — más fórumhoz visszük az ügyet.

V-dy Viktor, Szentmihály. Levelét átadtuk az illető rovat kezelőjének, a ki a rovatban válaszol reá.

G. L. Mátyásföld. Panaszára vonatkozólag a Budapesti Közúti Vasut igazgatóságánál eljárunk. Eljárásunk eredményét — vagy esetleg b. levelét jövő számunkban közölni fogjuk.

Irgang Mihály, Budapest. Tessék a levélhordónál energikusan reklamálni. A kiadóhivatal hétről-hétre rendesen küldi a lapot. A hiányzó példányt pótoltuk.

SZÍNHÁZ.

Nemzeti színház. Budapest legelőkelőbb színházi közönsége élvezett tapsolt, szinte tüntetőleg a Nemzeti színház pénteki premierjén. Az Annuska sorsa ezzel eldőlt. A közönség igaz élvezettel hallgatta a tiszta magyar zamatú, üde naivságú, természetesen szép lefolyású darabot és ünnepelte a kiváló népszerűségű szerzőt és a brilláns előadó művészeket. Ez a magyar szellem igazi diadala és ez a népszínmű meghonosításának eredménye a Nemzeti színházban: a sokat gáncsolt Beöthy László legnagyobb dicsérete. Hogy féltették a Nemzeti színház művészeit a népies szerepektől. És ime, most azokban aratják legnagyobb sikereiket. *Ligeti* Juliska, Annuska személyesítője kiállotta a művészi tűzpróbát, címszerepben csaknem az egész estét a színpadon töltve aratott igaz, megérdemelt sikert, a melyben vele *Rózsahegyi* méltán osztoszkodott. *Szacsvay* igaz egyszerűségű, gyönyörű játéka, *Gabányi* kedvet árasztó művészete, *Molnár* Rózsi, *Mihályfy Nagy* Ibolya (mint komika), *Gál* és a többiek mind feledhetetlen élvezetet szereztek a szivesen mulató közönségnek.

—

Vígszínház. A Vígszínház legszorgalmasabb szerzőinek, Sipulusznak és Gutiusznak nagy bukás jutott osztályrészeül legújabb darabjukkal, a „Brezováci hős"-sel. A darab különben olyan, mint a társaság többi darabja. Igen jó bohó ötlet, sikerült szereplő figurák (nem alakok) közbe-közbe egy-egy ötlet, a mi nevetésre késztet, de az egészen látható az elsietettség, a vázlatos kidolgozás. Úgy látszik, a Sipulusz Gutiusz-cég darabjainak közös sorsuk lesz az, hogy hamar feledésbe mennek és majdan feltámadnak, mint régi tárgy után feldolgozott operettszövegek, a melyeknek előreláthatólag nagy sikerük lesz. — Az előadás mintha lanyháb lett volna a rendes vígszínházi előadásoknál. Nem nyujtott semmi különöset.

—

Operaház. Dalműszínházunk kilincsének nincsen nyugta. Egyik vendég a másik után veszi a kezébe. Anglia egyik tenoristája *Brozel*, most fejezte be vendégjátékát mint Trisztán a Trisztán és Izoldában, Wagner hatalmas dalművében. Sikere jelentékeny volt, de mégsem teljes, Burrián emlékével nem tudott megküzdeni. — *Dalnoki* Viktor dr., a Magyar színház volt tagja mutatkozott be egy pár nappal később. Jól fogadták. A hét végén újra vendéghez lesz szerencsénk. Waldmann úrhoz. Talán a sok közül az egyik beválik Burrián utódjának.

—

Népszínház. A „Bob herceg" sikere napról-napra erősbödik. A siker egyúttal *Fedák* Sárié is.

—

Magyar színház. A színházainkra annyira kedvező idei szezón alatt a Magyar színháznak is közönsége akadt, a mely napról-napra megtölti a színház nézőterét. Talán most már hű marad a szerencse a budapesti színházak hamupipőkéjéhez.

HIREK.

Nagy jótékonysági ünnep Rákosfalván. Február elsejére a Rákosi Közművelődési és Jótékony Egyesület a Rákosi Polgári Körrel egyesülten nagyobbszabású jótékony ünnep rendezését tervezi. A mulatság bazárral lesz egybekötve és jövedelmét a gyermek-otthonnak segítésére (rosszult táplált gyermekek étkezésére) fogják fordítani. A rendezés élén *Stelly* Géza és *Veress* Alajos, a két elnök áll, a kiknek ösmert kiváló tevékenysége már előre is biztosítja az ünnep sikerültét.

Megnyitott út. Két esztendővel ezelőtt községi költséggel, magánosok hozzájárulásával, különösen *Borhy* János szentmihályi birtokos buzdítására az Almásy birtokon át Szentmihályról Csömör felé út épült, a melyet az új birtokos — bár Almásy Pálné az út építésére engedelmet adott — önkényűleg elzárt. Ebben az ügyben *Csillag* Szilárd dr. ügyvédet Csömör községe pör indításával bizta meg. A pört a község meg is nyerte és ennek folytán az út újra megnyilt és használható.

A rákosi közművelődési és jótékony egyesület választmánya ez évi január hó 4-én ülést tartott, a melyen az elmult esztendő számadásait, a melyek a tavaszi közgyűlés elé lesznek terjesztendők, megállapitották. A számadásokat lapunk mai számában közöljük.

A szentmihályi dalosok közgyülése. A „Rákosszentmihályi Polgári Dalkör" 1903. évi január hó 11-én délelőtt 9 órakor tartja helyiségében, a Bürgermeister-féle vendéglőben, József főherceg-telepen rendes évi közgyűlését. A közgyűlés tárgyai. 1. Beszámoló a pénztári állományról. 2. Tisztikarválasztás és 3. Indítványok. A szorgalmasan működő kört az érdeklődők figyelmébe ajánljuk.

A vármegyei közgyülés. Pestvármegye törvényhatósága folyó hó 12-ét — mint megírtuk — kizárólag az alispán méltó ünneplésére fordítja. Tizenharmadikára a következő, rákosvidékieket érdeklő tárgyak vannak kitüzve a szokásos jelentéstevéseken kivül. A gödöllői főszolgabiró jelentése a Kossuth Lajos emlékére létesített köztér és a csömöri birtokosság szervezési szabályrendelete tárgyában. Ujpest és Gödöllő községek számadásai a különböző alapokról. Cinkota és Pécel községek évi számadásaira hozott közgyűlési határozatban foglalt észrevételek eloszlatása. Ujpest, Fót, Csömör, Pécel, Cinkota, Gödöllő és Rákoskeresztúr községek 1903. évi rendes és közmunka-költségvetései.

Ujabb betörés Rákosszentmihályon. Ujra betörés történt Szentmihályon és megint nem tudják, kik követték el. Ezúttal *Korompay* Béla nyaralóját látogatták meg, kivágván az ajtó egyik fatábláját. Alig vittek el valamit, de a biztosító intézet még sem fogad el újabb biztosítást betörés ellen. Csudálatos rendszer nyilatkozik meg ezekben az ismétlődő betörésekben. Ez alkalommal például egy szép fegyver a lakásból eltünt ugyan, de az is előkerült — a fáskamrából, a hova a kedélyeskedő betörők vitték. Mikor elégelik végre meg á szentmihályiak a csúfolódó betörők csinytevéseit és követelnek energikus intézkedést a hatóságoktól a garázdálkodók ellen a kiknek — a mióta a biztosító intézetek is megúnták a komédiát — immár végképen ki vannak szolgáltatva?

A szentmihályi piacbér. A szentmihályi piac helypénzszedési jogának bérbevételét Csömör község ajánlat útján kivánta kiadni, de eredménytelenül a mennyiben a kitüzött határidőig egy ajánlat sem érkezett be. Ezért december 29-re a helypénzszedés bérletére nyilvános árverést hirdetett a község, a melyen azután a bérletet az egyetlen ajánlattevő, *Berger* Péter nyerte el a tavalyinál sokkal olcsóbb ajánlat alapján.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserüvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

43/903. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság az 1883. évi XLIV. t.-cz. 68. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy közadótartozások fejében Pusztaszentmihályon az adóhátralékosok ellen foganatosított végrehajtás alkalmával lefoglalt és **2000 koronára becsült házi állatok, gazdasági eszközök, üzleti berendezések és szobabutorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján el fognak adatni.**

Ennek folytán ezen árverésnek **Pusztaszentmihályon, a hivatalos helyiségnél leendő eszközlésére 1903. év január hó 19-ik napjának délelőttí 9 órája, a netán szükséges második árverésnek Csömör községházánál leendő eszközlésére pedig 1903. év január hó 29-ik napjának délelőttí 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok, a mennyiben azoknak értéke egyenkint 100 koronát meg nem halad, becsáron alól, 100 koronát meghaladó értékű tárgy pedig a becsár háromnegyedének megajánlása esetében azonnali készpénzfizetés mellett fog a legtöbbet igérőnek átengedtetni.

Megjegyeztetik, hogy a netán szükségessé válható második árverésen a lefoglalt zálogtárgyak a legtöbbet igérőnek feltétlenül át fognak adatni.

Kelt CSÖMÖRÖN, 1903. év január hó 3-án.

BITSKEY GYULA
közs. jegyző.

LACZKOVITS JÁNOS
h. közs. bíró.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1902. évi november hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																				
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	—	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	—	4 00	4 32	5 17	6 00	6 25	7 01	7 30	8 15	—	9 00	9 15	9 55	—	10 52
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	—	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	—	**4 07**	4 39	5 24	**6 07**	6 32	**7 08**	**7 38**	8 22	—	9 08	**9 22**	10 02	—	10 59
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	—	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	3 12	—	4 11	4 43	5 27	6 11	6 36	7 12	7 42	8 26	—	9 12	9 26	**10 06**	—	**11 03**
	1. sz. kitérő . . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	—	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	—	4 14	**4 46**	**5 30**	6 14	6 39	7 15	7 45	8 29	—	**9 15**	9 29	10 09	—	11 06
	Józsefh.-tel.megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 43	8 12	8 42	9 21	—	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	3 22	—	4 22	4 52	5 37	6 22	6 47	7 22	7 52	8 36	—	9 22	9 37	10 17	—	11 14
	Budapestre . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	4 01	—	4 46	5 16	6 01	6 46	7 16	7 51	8 31	9 11	—	9 46	10 16	10 46	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 05	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	5 00	5 30	—	6 30	7 00	7 30	8 15	8 45	—	9 50	10 00	10 50	11 00
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	3 23	3 53	4 38	5 23	5 53	—	6 53	7 23	7 53	8 38	9 08	—	9 55	10 23	10 53	11 23
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 47	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	4 00	**4 46**	**5 30**	6 00	—	7 01	7 30	8 00	8 45	**9 15**	—	10 03	10 31	11 00	11 30
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 33	6 03	—	7 04	7 33	8 03	8 48	9 18	—	**10 06**	10 35	**11 03**	11 33
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	9 37	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	**4 07**	4 53	5 37	**6 07**	—	**7 08**	**7 37**	8 07	8 52	**9 22**	—	10 10	10 39	11 07	11 37
	Almásy Pál-telepre érk	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 44	6 14	—	7 15	7 44	8 14	8 59	9 29	—	10 17	10 46	11 14	11 44

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.

A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérneműi- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

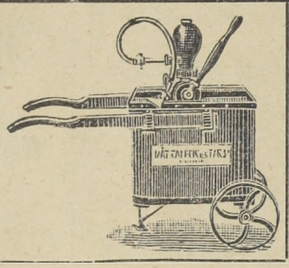

Minden fajta kút-szivattyúk szállítását, teljes felszerelését és azok javítását elvállal

Mátrai, Feik és Társa

BUDAPEST.

Iroda és raktár: VI., Teréz-körút 33. | Gyár: III., Zsigmond-tér 7.

Ajánlja saját gyártmányú kerti fecskendőit 100 liter ürtartalommal darabonkint 70 korona.

JÉGPÁLYA

Rákos-Szent-Mihályon az uszodában megnyilt. — Belépés harminc fillér, idényjegy gyermekeknek két korona.

Eladó tárgyak:

ajtók, ablakok, teljesen jó karban;
két ablakvasrács;
egy nagy takaréktűzhely;
két bádog háztetőablak;
két bádog háztetőkijáró;
két vas gyermekágy, teljes felszereléssel;
egy fürdőkád;
kerti faszékek.

Tudakozódhatni REGELE Jánosnál Kis Szent-Mihályon.

Hat darab még ültethető **szép diófa** 12/15 cm vastag törzszsel Mátyásföldön eladó.

Bővebbet Lingel Károly és fiainál, Budapest, VII., Rózsa-utca 4. sz. Telefonszám: 50—49.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás, födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. Alapittatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál. Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóversúti végállomástól egyenesen lefelé.

Hirdetéseket

fölvesz a

kiadóhivatal.

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, január 18. 3. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEPHIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 72. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőséghe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

A VÁLASZTÓK JEGYZÉKE.

Az után a részletes ösmertetés után, a melylyel mult számunkban azt a visszás helyzetet rajzoltuk meg, a melybe a választásra jogosultakról szóló törvény a mi vidékünk adófizetőit hozta, a kik házosztályadó alapján kellene, hogy jogosultak legyenek a választásra és ettől mégis elestek, most a tennivalókat óhajtjuk előadni, a mivel ez a joguk talán megszerezhető volna.

Elvben, tudjuk, az az irányadó a törvényben, hogy választható és választó minden magyar honos férfi, a ki 24. évét betöltötte és évenkint legalább 22 korona állami adót fizet.

Már ezzel az alapelvvel határozottan ellenkezik az az állapot, hogy a kik 30 vagy még több korona állami adóval vannak — bárminő címen is — megterhelve, a választói jog gyakorlásából kizárassanak.

A mi kívánságunknak tehát, a mikor a házosztályadónál fennálló korlátozás megszüntetését óhajtjuk, elvi és jogi alapja van. Sem nem túlzó, sem nem jogtalan a kívánságunk, tehát a teljesítését is bizvást elvárhatjuk.

Többször hallottuk az országházában a belügyminiszter igéretét, a melylyel a képviselőválasztói jog rendezését helyezte kilátásba. Már most a mi dolgunk, hogy a törvénynek az életben felösmert hibáira és hiányosságaira az illetékes tényezőket figyelmeztessük, mert csak így remélhető a létező bajok orvoslása.

Nem akarjuk azt állítani, hogy a választási törvény legnagyobb hibája a házosztályadóra vonatkozó intézkedés. De ez az, a mi éppen minket érdekel, a minek az orvoslását csak mi kérhetjük.

Most alkalom lesz rá, hogy a képviselőház majd foglalkozzék ezzel a tárgygyal a törvény módosítása alkalmával, annál is inkább, mert tudomásunk szerint a Ház egyik, az utóbbi időben sürűen szerepelt érdemes ellenzéki képviselője ezt az ügyet szintén elő akarja terjeszteni adandó alkalommal, olyan irányban várva az orvoslást, a milyenben az a mi kívánságunkat is képezi.

Adjunk hát kellő hátteret ennek a várható felszólalásnak.

A kérdés — a mi véleményünk szerint — úgy volna a legegyszerűbben megoldható, ha a mult számunkban említett telepek lakosai egymás között erre az ügyre vonatkozólag érintkezési pontokat keresnének. Az egyértelmű eljárás szerezné meg a kellő erőt a kívánságnak.

Az előző tárgyalások eredményét azután egy nagyobb gyűlés elé kellene terjeszteni, a melyen az elv mellett — esetleg kibővítve egyéb, erre az ügyre vonatkozó kívánsággal — állást foglalnának.

A mi véleményünk szerint ez a gyűlés el kellene, hogy határozza, milyen irányban óhajtja a választói törvény módosítását. Elhatározhatnák például, hogy az alapelv sehol kivételt ne szenvedjen, hanem minden férfi, a ki bármilyen címen, legalább 22 koronányi állami adót fizet, választópolgára lehessen Magyarországnak, föltéve, hogy magyar állampolgár.

Hogy a kevesebbet fizetők közül azután ki volna felruházandó ezzel a joggal, annak megvitatása már nagyon bő teret kivánna.

A hozott határozat keresztülvitele végrehajtó bizottságra volna bizandó, a mely a határozatot — indítvány formájában — valamely érdekelt község képviselőtestülete elé terjesztené.

Ha a község — mondjuk Cinkota vagy Csömör — képviselőtestülete ezt az indítványt elfogadná, úgy az a többi községekkel is közlendő volna hozzájárulás végett.

Ilyenformán a közigazgatás több tényezője tenné magáévá a határozatot, a melyet a vármegye útján

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

lehetne végül a törvényhozás elé, a képviselőházba juttatni.

Ehhez a mi tervezetünkhöz — természetesen — úgy mint minden komoly dolog keresztülviteléhez, egyetértésre van első sorban szükség. Azt kellene elérni, hogy a különböző községekben hozott határozatok a lehetőségig egybevágók legyenek, mert csak így lehet azoknak meg fölfelé is a kellő hatásuk.

Azt kellene egyszer kimutatnunk, hogy itt, a mi vidékünkön a polgárságnak igenis van érzéke a közügyek, a közös érdekek megvédése iránt. Olyan ügy ez a most fölmerült, hogy sem különös helyi érdekekbe nem ütközik, sem egyéni érdekeket nem sért.

Hiszen azt, hogy milyen általános már az a vélemény, hogy a főváros körül levő helységek menynyire képtelenek minden jóravaló cselekedetre, legjobban bizonyítja a „Magyar Nemzet"-nek erre vonatkozó cikke, a melyet mai számunkban kivonatosan közlünk.

Használjuk fel tehát a kínálkozó alkalmat a közösen gondolkozás, az érdekek józan felösmerésének nyilvánítására, mert az első közösen véghezvitt munka sikere már könnyen tesz képessé bennünket a másodiknak véghezvitelére.

Fogjunk hozzá komolyan és minden nagyobb fáradság nélkül elérhetjük a jó eredményt, a mely mindnyájunk érdekében lévő.

Az a testület, a mely elsőnek veszi kezébe a mozgalom megindítását, nagy hálára kötelezi le a többieket, mert lehetségessé teszi egy olyan irányú tevékenység létesülését, a milyenre Budapest környékének, mindenek fölött pedig a Rákos meglehetősen elhanyagolt vidékének igen nagy szüksége van, ha továbbra is maga kívánja intézni a maga sorsát.

F.

Budapest környéke.

Érdekes és különösen minket, rákosvidékieket sok tekintetben igen közelről érdeklő czikkely jelent meg a „Magyar Nemzet"-nek keddi, január 13-i számában ez alatt a cím alatt. A cikk tartalmát olyan fontosnak tartjuk és annál fogva, hogy éppen a kormányhoz közel álló „Magyar Nemzet"-nek első oldalán jelent meg, annyira általános érdekűnek tartjuk, hogy az egész cikket kivonatosan, a miránk nézve fontos részeket pedig egészen az eredeti szöveghez ragaszkodva közöljük az alábbiakban.

A cikkely a *Láng* Lajos kereskedelemügyi miniszertől egybehivott értekezlet tanácskozásainak meddő voltát állapítja meg mindenek előtt. „Szinte úgy tetszett, mintha ezen az értekezleten a közönség érdekeit egyedül a kormány képviselné". A megkötött szerződések mindenütt akadályul szolgálnak s az aránytalan részesedések, adók és mindenféle terhek nemcsak a községeket nyomják, hanem a közúti vasúti társaságokat is. Eredetileg volt minden rosszul megcsinálva s most már az egész szervezeten kell változtatásokat tenni, hogy a közönség hozzájusson a maga előnyeihez. Láng Lajos miniszter azonban meg fogja találni ennek is a módját, noha a feladat nem csekély.

„Budapest népességének azonban van egy másik, korellativ, de még rosszabbul kielégitett nagy érdeke is. Az tudniillik, hogy a főváros a maga kies környékét nyaralási, sőt kintlakási célokra könnyen és lehetőleg olcsón használhassa. Általában minden modern nagy város tendenciája az, hogy környékét bevonhassa a fejlődő városi élet közvetlen, mindennapi mozgalmába. Az emberi élet természetes és jogos igényeihez tartozik, hogy a nagyvárosi pária szabaduljon azoktól az ártalmaktól, a melyek a zsufolt együttélésből származnak. Tehát, hogy egyesitse a város által nyujtott közművelődési és gazdasági előnyöket a természethez közelebb való élés előnyeivel. A megfeszitett munkát a fölüdítő pihenéssel. A nagy városok tüdőt emésztő gázait friss falusi levegővel. Az egészség ezernyi ártalmait megfelelő kedvező természeti hatásokkal. Nem-

TÁRCA.

JÁVOR BENCE.

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek irta:

ACZÉL LAJOS. (Folytatás.)

1. szin.

Linka. (A középső asztalon szárított ruhát hajtogat össze mángorlás alá.) Nem tudok elkészülni a hajtogatással . . . (A papház felé pillant.) Az az édes gyermek nem akar kiveszni a fejemből . . . (A ruhával a szivéhez kap.) Jaj, minő érzés is ez: a dobogása fölveti még a szivemet . . .

Dinka. (A kocsmából. Nyers hangon.) Linka! Meddig babrálsz még azzal a hajtogatással? Ne menjek ki segíteni a dolgodon? Jó lesz, ha a szemed a ruhán s nem a papék házán jár mindig!

Linka. (Izgatottan a kocsma felé.) Ne keseritsen már, édesapám! Az élettől is elveszi a kedvemet ezzel a sanyargatással, nem hogy a hajtogatástól! Tűrtesse a haragját valamennyire!

Dinka. (A kocsmából. Mérgesen.) Tudom, a mit tudok! De majd elállom a szemed útját, csak kunérozz vele! Mire a borfejtéssel elkészülök, itt légy a helyeden, másként majd segitek a bajodon! Nézze meg az ember!

Linka. (A ruhát az asztalra csapja.) Jó, jó! Ismerem már ezt a nótát régtől fogva! . . . De nem én siratom meg a végét, hanem majd édesapám! (Megilletődve figyel.) Elhallgatott! . . . De hasztalan is beszél! . . . Nem birok magammal! Letéphetik a fejemet, kiszakithatják a szivemet, de a Bandi képét nem ölhetik ki belőle! (Egy ideig töpreng.) No hát had jőjjön, a minek jönnie kell . . . (Serényen tovább hajtogat.) Az Istenre bizom magamat: az ő kezében jó helyen lesz a fejem is meg a szivem is! (Sietve hajtogat, majd meglassul.) Mit is mond az a nóta? (Danol.)

Szegény legény az én rózsám,
Se telke, se pénze;
De nincs párja a nagy rónán,
Nincs hét vármegyébe'!
Sötétbarna, mint az éjjel,
Piros, mint a hajnal,
Szeme tele csillagfénynyel,
Szája édes dallal!

Árva legény az én rózsám,
Se apja, se anyja;
De nem busul árva sorsán,
Az ég el nem hagyja!
Feje, szive helyét állja,
Dolgos a két karja,
Én leszek a szivepárja,
Ha Isten akarja!

(Szünetel s a papházra mereszti szemeit.)

csak a gazdag ember érdeke ez, de a szegényé is. Kivált pedig a serdülő nemzedéké, mely az iskoláztatás minden-féle fáradalmait és a városi élet nyomasztó bilincseinek a nyomát csakis így képes kiheverni".

Hivatkozik London, Páris, Bécs, Berlin, Drezda és Lipcse példájára, a hol nemcsak az erdőket és ligeteket hozták be a nagyvárosba, hanem a házak egy részét is kivitték és mindenek előtt kitünő közlekedést is teremtettek a nagy város környékén gazdag és szegény számára egyaránt. A munkástelepek sokasága is mutatja, hogy ebben a fejlődésben az úgynevezett szociális szempontok is uralkodnak.

Budapestnek építésében pedig sok a hiba, parkja kevés van, klimája nem kedvező; továbbá a lakosság százezrei, éppen a helytelen fejlődés következtében, a Dunától messze el vannak szoritva s így a kifelé fejlődésre itt még nagyobb szükség volna.

A mellett Budapest környéke nagyban meg van áldva természeti szépségekkel. Ennek nyomán ismerteti a cikkely a budai szép helyeket és így folytatja: „Ott van különben Gödöllő Besnyővel s a Kőbányán túl eső vidék, mely, hogy jobban fejlődött, mint az elhagyott hegyvidék, annak nemcsak az az oka, hogy a magyar népjellem a sikot keresi, hanem az is, hogy az államvasutak kitünő vonalai a főváros népét erre csábitották. Azonkivül a főváros környéke bőven el van látva a nemzeti léleknek is becses történeti emlékekkel. Ott van nemzeti dicsőségünk nagy tanújele, Visegrád, Pomáz és környéke Chikó várhegyével, a pilisi hegy, Pilis városának maradványaival; az elhanyagolt, de egykor hires Szent-Endre felfedetlen római kasztrumával. Idább Üröm, Solymár, Mátyás király egykori vadaskertje, az Anjouk alatt színmagyar, ma pedig sváb Békás-Megyer. Továbbá Aquincum és klasszikus környéke. A hegy mögött Zsámbék, hires templommaradványával. Ideát Rákos mezeje, Isaszegh, Rákos-Palota, Mogyoród, Cinkota, Vác stb. Mindenfelé történeti nevek és emlékek, méltatlan elhanyagolt környezetben".

Részletesen kitér ezután különösen a budai helyek nemzetiségi állapotaira, a miket szomorúaknak és igen elhanyagoltaknak mond.

„A környék nagymértékü elhanyagolása megint csak az autonómia és municipálizmus lelkét nyomja. *Pest-Pilis-Solt-Kiskun törvényesen egyesült vármegyék lelkiösmeretét nem lehet az alól a vád alól megkönnyebbiteni, hogy a főváros környékét elhanyagolta.* Még pedig nagyon. Községei egyáltalán úgy viselkednek, mintha nem Budapest környékén, hanem valahol Árvában feküdnének. Mi több, inkább gyülölik, mint szeretik a fővárosi nyaralókat, a miben már van egy kis nemzetiségi iz is. Közműveket nem létesitenek. *Sétatér, üdülőhely, kirándulóhely, kút, fürdő, jó élelmezés, úthálózat sehol, vagy csak nagyon kevés.* A hatóságok, kivált a községiek, barátságtalanok a fővárosiakhoz s csak a közvetlen és gyorsan szerezhető előnyöket nézik. *A vármegyének meg kell adni, hogy ezzel semmit sem törődött, ha csak itt-ott egy főszolgabiró nem.* De talán nem is tehette, mivel Pest vármegyének óriási, 12·6 ezer négyzetkilométer területén nincs az egésznek együttes érdeke. Kalocsa, Halas, Kecskemét, Vác, Szent-Endre környéke mind más és más világ. Közös érdekük legfölebb csak a megyei választás; többnyire még ez sem.

Hasonlóképen barátságtalan a környék iránt Budapest székesfőváros hatósága is.

Élesen birálja ezután a fővárosi hatóságok spiszburgeri gondolkodását, a melylyel attól tartanak, hogy a környék „kiviszi" a lakosságot és a nagy lakásbéreknek árt. Ez szük látáskörü oktalanság. Budapest fejlődése megakad, ha a lakosság természetes igényeit ki nem elégiti.

„Ma már nem korai többé a nagy Budapestről való beszéd. A kikerekitést minden követeli, még a közbiztonság szempontja is, a mit a belügyminiszteriumban egyelőre azzal oldanak meg, hogy *Budapest határa körül csendőri övet húznak*, a mi a kikerekitéssel szintén fölöslegessé lenne. Ma még csak megközelitőleg emlitjük fel, hogy a kikerekitésbe okvetlenül be kellene vonni az egész területet, a melyet a *Harasztitól Vecsésen, Maglódon, Pécelen, Cinkotán, Csömörön, Gödön, Szt.-Endrén, Vörösváron, Budakeszin, Budaörsön és Tétényen át húzott körvonal befog.*

Ez a jövő képe. A jelené eme feladat előkészitése, még pedig első sorban jó vasuti közlekedés és kifogástalan úthálózat által. Ez feltétele mindennek. A vicinális vasuti ágaknak, a melyek ma a fővárosból kinyúlnak s a kifelé való közlekedést semmiképen sem elégitik ki többé, alapos

---

Imre. (A mészárszék ablakán kikönyököl.) Föl ne fald a a szemeddel azt a papházat, Linka!

Linka. (Megretten.) Ejnye, az ifiúr már megint itt kisért?

Imre. (Rózsát hajit Linka felé.) Itt ám, töröm a zúzádat, mert meg is ennélek mérgemben! Tudod, hogy mit beszélnek a faluban?

Linka. (Sebesen hajtogatja ruháit.) A faluban csak bolondot beszélnek, jobb arról semmit se tudni!

Imre. (Gúnyosan kacag.) Elhiszem azt! Csakhogy botrányszámba megy már az, a hogy te az után a *kutyaházi* után veted magad! Az éjjel is a papház körül ólálkodtál.

Linka. (A ruhát az asztalra vágja s kezeit csipőjére illesztve Imre felé ugrik.) Süljön ki a két szeme annak, a ki engem a Kondor Bandi után futni látott! Jobb, ha nem kötekedik velem mindig! Úgy se állom ki már soká! (Ingerülten a dolga után lát.)

Imre. (A fejét rázza.) Úgye, hogy az elevenedre tapintottam? Másként nem fortyantál volna föl ilyen szörnyen! De hát rád se hederitenék, ha nem vetted volna el az eszemet s nem ölted volna meg a szivemet, hogy se családom, se világom; se éjjelem, se nappalom . . .

Linka. (A fejét bólogatja.) Azért fetreng éjjel-nappal holtrészegen a *Cviki Puszi* csárdájában!

Imre. (Erősen kihajol az ablakon s ökölre szoritott jobbjával fenyegetődzik.) Ki az a zsivány, a ki azt merte mondani? Úgye, hogy az a kutyaházi?!

Linka. (A mellét veri.) Az Isten verjen meg, ha az mondta!

Imre. (Elérzékenyülve visszahuzódik.) De hitet teszek rá, hogy az mondta! Annak a fortélya, hogy megutáltasson veled s aztán elkaparitsa előlem a szivedet. Pedig ennek nem jó vége lesz ám, Linka! Istenbizony — *nem.* (Fenyegetődzik.)

Linka. (Megretten, a ruhát kiejti a kezéből s a tenyereit összecsapja.) No nézze meg az ember! De hát mit vétettem én az ifiúrnak, hogy úgy zaklat, úgy üldöz, mintha én volnék a megrontója?! (Összeteszi a két kezét.) Az Istenre kérem, mondja meg igaz lelkére: biztattam valaha csak egy szóval is; csalogattam valamikor csak egy szemhunyorítással is; fogadtam el életemben az ifiúrtól csak egy baboskendőt is?

Imre. (Lehorgasztja a fejét.) Hiszen éppen ez a bajom, Linka, csak éppen ez a bajom! (A homlokát dörzsöli.)

2. szín.

Kopja István. (Az előbbi jelenet végefelé az utczán balról jő, a mészárszék sarkán megáll és figyelmez, azután magában beszél.) Jól megfelelt a léhütőnek a csapos lánya! Most meg majd én számolok a fejével. (Előre lép. Fenhangon.) Hát az ágy helyett itt álmodozol, Imre? Mikor lesz már ennek vége?

reform alá kell kerülniök. *Ezek a vonalak villamossá alakítva és céltudatosan kiegészítve megvethetik alapját a jövőnek; de kifoltozva és toldva semmiképen.* A főváros környékén jó, sőt kitünő közlekedés létesítése oly fontos és elsőrangú feladat, hogy ebben az állam legmesszebb menő beavatkozása csak hasznos lehet. *Az az autonóm széttöredezés, lomposság és kisvárosiasság, a mi a fejlődést ma inkább gátolja, mint előmozdítja, egyáltalán tűrhetetlen.* Kevés remény van arra, hogy ebből a főváros és környéke autonómikus úton ki tudjon mászni.

Az állam s kivált Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter akciója felé most reménynyel tekint az ország szivének közönsége mindenfelől. Innen várja a megváltást, a mikor már hiába tekintgettek szét a szemhatáron az autonóm hatalmasságok felé. Ha Budapest helyi közlekedésének bajain állami beavatkozás, szükség esetén parancs vagy állami vállalkozás nem segit, Budapest nem fog kiszabadulni régi kigyóbőréből és olyan marad, a milyen most. Megmarad nagynevű kisvárosnak".

Ez a „Magyar Nemzet" cikke. Sok, kemény igazság van benne, sok a tanulságos része és szinte kihívja a birálatot, a mit jövő számunkban találnak meg olvasóink.

SZÍNHÁZ.

Nemzeti színház. Az „Annuska" szép sikere mellett osztályos részt kér magának a „Monna Vanna" is, a mely nagy közönséget vonz állandóan — elővétel mellett is. A klasszikus estékre bezzeg le kellett szállítani a belépés díját, mert fájdalom ilyenkor a mi első színházunkban a közönség is — leszállított igények mellett élvezhet csak igazán. A Molière-este elhalasztását is sajnáljuk. Hiszen olyan ritkán van alkalmunk Molière-darabot látni.

—

Operaház. A dalműszínház új balletje — rossz, hétköznapi zenéje folytán aligha fog sok tele házat hozni és csak *Guerrának*, az egyik szerzőtársnak hozott elösmerést az ügyes összeállításért és a jó betanításért. — A legújabb vendég *Waldmann* Ignác basszista nem vált be teljesen, míg *Dalnoky* Viktor drt. szivesen fogadta a közönség. A hét végére különben két hölgyvendég bemutatkozása fog szerezni a műsornak változatosságot és remélhetőleg a közönségnek művészi élvezetet.

—

Vígszínház. A Lipótvárosi műintézet csütörtökön egy újabb példányát mutatta be azoknak a házasságtörés körül kigyó módjára csavarodó francia vigjátékoknak, a melyekből már annyiszor volt részünk a Vígszínház jóvoltából. A „Kis fészek" sem jobb, sem nem rosszabb ezeknek a raffináltan megszerkesztett daraboknak az átlagánál. Az előadás mint rendesen, jó volt, a közönség azonban nem nagyon lelkesedett a darabért. — A mult héten a Vígszínház *Varsányi* Irént próbálta pótolni B. *Kertész* Ellával, mert az előbbi a Nemzeti színházhoz szerződött. A próbálkozás olyan zajos sikerrel járt, hogy utána állítólag azonnal visszaszerződtették — *Varsányi* Irént.

—

Népszínház. A Népszínházban immár nemcsak „Bob herczeg" uralkodik, meg *Fedák* Sári, hanem — legalább délutánonkint — *Blaha* Lujza is újra szerepel régi színházában. Csak *Küry* Klára nem játszott tíz napja egyszer sem a — Népszínházban.

—

Magyar színház. A Weselényi-utcai színház mégis kényszerül visszatérni őszi programmjához. Drámákat ad. Az „Aranylakodalom" három estét töltött be és *Zola* drámája van kitűzve péntekre *Maróthy* Margittal. Hiába, énekes színházhoz énekesnő kell, nem elég egy primadonna még ha olyan kitünő művésznő is mint *Pálmay* Ilka.

Tested, lelked az ördögé maholnap, ha igy folytatod! Hát már semmi tekintettel se vagy a familiádra, egészen kiveszett belőled a családi becsület érzése?

Imre. (Szégyenkezve feltápászkodik.) Ne bántson, édesapám, megyek már!

Kopja István. (Nekitüzesedve balra mutat.) Eredj haza, csókold meg a kezét s a lábát az édesanyádnak s térdenállva kérj tőle bocsánatot, a mért az éjjel megint megríkattad! Álmatlanul hánykolódott a szegény az ágyában és bitangnak készülő fiáért imádkozott. Ha gavallér volnál, mint a milyennek a familiádnak lenni illik, szégyelnél e leányzó előtt nyafogni!

Imre. (Megsértődve, fojtott hangon.) Csak adja ki a mérgét, édesapám! Nem tehetek ellene, hiszen édesapám! (Vad szemmel Linka felé.) Hanem ez a leány megmondhatója annak, hogy nyafogtam-e? (Felegyenesedik s a mellényét igazgatja. — A toronyban elsőt harangoznak.)

Kopja István. (A fejét vakarja.) Tyű, az áldóját! Elsőt harangoznak és Kopja István most tereli haza a korhely fiát! (A lábával toppant.) Eredj haza, ha mondom, mert valahogy el találom felejteni, hogy a Kopja-család véréből való vagy!

Imre. (Szégyenszemmel Linka felé.) Már elfelejtette, édesapám! Úgy érzem, hogy nem én vagyok a mámoros. Köszönöm, hogy a Dinkáék előtt igy csúffá tett. Linka, dicsekedjél el vele annak a kutyaházinak! Mérgesen becsapja az ablakot, kirohan a mészárszék ajtóján, azt is becsapja, azután elrohan balra. Futtában visszaszól.) Édesapám, ez nagyobb hiba volt, mint az én egész heti korhelységem!

3. szín.

Linka. (Mosolyogva, titkon.) Szegény bolond, ez ugyan megkapta a magáét! Hiába, kuruc ember az öreg Kopja!

Kopja István. (Zavarban.) Mit kotyogsz, mit mondtál, hékás?

Linka. (Ijedten.) Semmit . . . semmit! . . . Gondolom csak azt, hogy sajnálom az Imrét . . . már hogy a nemzetes ifiurat!

Kopja István. (Fenyegetődzik.) Úgy-úgy szógám! Jó lesz, ha megbecsülöd magad, mert másként majd oda ütök, a hol legjobban megérzed! (Köhécsel.) Amúgy helyre egy leány vagy te, Linka! Sokra becsülöm benned azt a jóságot, hogy nem akarsz a fiam szeretője lenni! (Köhécsel.) De erről a reggeli tréfáról szó se essék ám semerre sem, mert teremtuccse apástul kiverlek a korcsmámból! Érted?

Linka (Szepegve.) Értem, értem, tekintetes uram! (Serényen dolgozik.)

(Folytatjuk.)

HIREK.

Templomépítés Mátyásföldön. A mátyásföldi római katholikus templom építésének ügye, mint annak idején irt részletes tudósításunkban megemlékeztünk róla, annyira haladt, hogy a mult nyáron elhatározták az építésnek az idén tavaszszal leendő megkezdését. A templom tervezetére pályázatot is hirdettek, a mely e hó 16-án járt le és fényes eredményű volt, a mennyiben 25 pályaterv érkezett be a kitüzött határidőre. A tervek megbirálására kiküldött bizottság, a mely határozni van hivatva arról, hogy az 500 koronás első és a 200 koronás második díjat melyik pályatervnek itélje meg, e hó 20-án, kedden, ül össze először. A biráló bizottságnak tagjai Mátyásföld részéről *Paulheim* József, elnök, *Hudecz* János, *Sztahuljak* Iván és idősebb *Volkmer* Raymund; a Magyar Mérnök és Épitész-Egylet részéről *Czigler* Győző műegyetemi tanár, *Nagy* Virgil és *Podhradszky* Olivér, mindannyian épitészek. A bizottság döntése elé nagy kiváncsisággal néz az érdekelt közönség.

Az alispán jubileuma. *Benicky* Lajos alispán szolgálati jubileuma fényes ünneplések keretében folyt le e hó 12-én Pestvármegye székházán. Nem tartjuk hivatásunknak, hogy az ünnepről magáról részletes leirást hozzunk: megtették ezt a napilapok és mi igy legföljebb csak ismétlésekbe esnénk. Röviden jelezzük azért, hogy ezzel az alkalommal diszközgyülést tartott a vármegye, a melyen az ünnepeltet *Benicky* Ferenc főispán üdvözölte ékes szavakkal, továbbá *Freysinger* Lajos királyi tanácsos és *Fazekas* Alajos főjegyző, a ki a tisztviselők ajándékaként diszkardot nyujtott át a jubilánsnak. *Benicky* alispán szép beszéddel köszönte meg az ünneplést. Eléje járultak különben a községek kiküldöttei is, hogy őt üdvözöljék. Délután ebéd volt a tiszteletére. A mi kiemelendő az egészből az az igazi meleg hang, a mely a beszédekben nyilvánult meg és a szerető lelkesedés, a melylyel az ünnepeltet körülvették. Ez pedig a közpályán működő férfiú számára a legszebb elösmerés.

Közgyülés. *A Rákosszentmihályi Polgári Daloskör* e hó 11-én, vasárnap délelőtt 9 órakor tartotta szépszámú pártoló és működő tag jelenlétében a Bürgermeister-féle vendéglőben levő hivatalos helyiségében folyó évi rendes közgyülését. A hivatalos ügyek és a számadások jóváhagyó elintézése az új tisztikart a következőképen alakitották meg. Megválasztották elnöknek *Kollátor* F.-et, alelnöknek *Pillhoffer* I.-t, titkárnak *Szakál* G.-t, pénztárosnak *Szentgyörgyi* K.-t, ellenőrré *Brabetz* F.-t és gazdának *Schabatta* J.-t. Azonkivül még 12 választmányi tagot is választottak. Elhatározta továbbá a közgyülés, hogy a „Rákos Vidéke" cimü lapot hivatalos lapjává kéri fel és felszólitást intéz Rákosszentmihály lakosságához, hogy minél többen lépjenek be az egyesületbe mint működő vagy pártoló tagok. A tagfelvételek a hivatalos helyiségben történnek minden vasárnapon délután 5 és 7 óra között. A nagy szorgalommal és kitartással működő kört, mint pártolásra nagyon is méltót, mi is közönségünk szives figyelmébe ajánljuk.

Vármegyei közgyülés. A vármegye népszerü alispánjának ünneplése január 12-én lefolyván, 13-án a hivatalos ügyek tárgyalására tértek át. Elintézték a részletes alispáni jelentést jóváhagyólag és ugyancsak jóváhagyólag vették tudomásul Csömör község képviselőtestületének azt az elhatározását, a melylyel egyik terét Kossuth Lajosról nevezte el, valamint a csömöri birtokosság szervezési szabályrendeletét is. Jóváhagyták Ujpest és Gödöllő községek számadásait a különböző alapokról, rendezték a Cinkota és Pécel községek évi számadásaira hozott közgyülési határozatban foglalt észrevételeket és tudomásul vették Ujpest, Fót, Csömör, Pécel, Cinkota, Gödöllő és Rákoskeresztúr községek 1903. évi rendesés közmunka költségvetéseit.

A szentmihályi kanyarójárvány megszünt. A december első felében Rákosszentmihályon fellépett kanyarójárvány teljesen megszünt. Az előfordult esetek különben is mind enyhe lefolyásúak voltak és egy betegnél sem fordult elő komplikáció.

Veszett kutya garázdálkodott e hó 14-én Szentmihályon és több ebet megmart. Csömör község elöljárósága ezért 40 napos ebzárlatot rendelt el.

A külön orvosi állás költsége. Csömör községe tudvalevőleg tiltakozott az ellen, hogy Szentmihályt az orvosi körből kivegyék. A kivánság annál jogosultabb, mert a törvény csak a 6000 lélekkel biró községeket kötelezi külön orvosi állás szervezésére, a köröket pedig úgy kivánja megalakitani, hogy a hozzátartozó községek összes lakossága 6000 és 10,000 között legyen. Már pedig Szentmihály lélekszáma a népszámláláskor (december 31-én) 3069 volt csak, tehát a fele az előirottnak; Csömör község lakossága ugyanakkor 2168 lélekszámot tett ki, Kerepesé 1171-et, Kistarcsáé 807-et, a három községé együtt 4146-ra rugott, tehát szintén messze alatta maradt az előirott lakosságszámnak. Ha pedig a körhöz tartoznék Rákosszentmihály is, a lakosság száma 7242 volna, vagyis az előirásnak éppen megfelelő.

A Pusztaszentmihályi Közúti Vasút decemberi forgalma. A szent-mihályi lóvasút a mult esztendő december havában 20,650 utast szállitott és bevett az utasok szállításáért 1553 koronát. A szállitott utasok száma az ideiglenes kimutatás szerint, a mely még módosulni fog csekély mértékben, 375,815 volt, a bevétel utánuk 29,413 korona. Az 1901. év decemberében az utasok száma 24,410 volt, tehát 1902. decemberében 3760 utassal kevesebb, a jövedelem pedig 1477 korona, a mit megint az 1902. év decembere haladott túl 76 koronával, vagyis 5·15%-kal. Az 1901. év összes utasainak száma 384,070 volt, az 1902. évben ezzel szemben 8655 utassal kevesebbet szállitottak. A bevétel azonban 1902-ben az 1901. év 26,198 koronáját 3215 koronával, vagyis 12·30%-kal mulja felül. Végső eredményében tehát az 1902. év nem adott okot panaszra.

NYILTTÉR.

213. sz.
kig. 1903.

Hirdetmény.

A Csömör községhez tartozó Puszta-Szent-Mihály területén folyó hó 14-én veszett eb kóborolt és több ebet megmart. Alulirott község elöljárósága ez esetből kifolyólag **Szent-Mihály területére negyven napos ebzárlatot rendelt el,** a mely idő alatt az ebek megkötve tartandók. Az utcán talált ebeket a községi közegek elpusztitják. A rendelet ellen vétőket, valamint a kik a háznál tartott kutyák és macskák mutatkozó betegségének bejelentését elmulasztják, kártéritésen kivül bünvádi följelentéssel is sujtja a községi elöljáróság.

Csömörön, 1903. január 14-én.

Bitskey Gyula, s. k.
községi jegyző.

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Végső szó. *Vedrődy* Viktor úrtól a következő levelet kaptuk, a melyet közhasznú tartalmáért közlünk és egyúttal újolag annak a reményünknek adunk kifejezést, hogy szaktudását a jövőben többször fogja a közönség tájékoztatására felhasználni.

Tekintetes Rovatvezető Úr! Jóllehet a Rákos környékén illetőséggel biró pajzstetvek országos kongresszus egybehivását határozták el, a célból, hogy azon fejezzék ki tiltakozásukat az ellen a mozgalom ellen, melyet ellenük megindítottunk, kénytelen vagyok pár szóval a lap mult számában foglalt részben nekem szóló sorok két tételére felelni. Első az volt, miszerint levelemben nem mondtam meg, hogy miért volt hibás azon cikkben foglalt védekezés!? Feleletem erre az, hogy azért nem volt helyes, mivel először is egy kalap alá foglalta az összes ismert pajzstetű-féleségek ellen való védekezést, már pedig bár ugyanazzal a védekező eljárással történik is, de módosul az alkalmazás idejét és számát illetőleg a féleségek szerint. A szilvafa-pajzstetű (Lecanium primastri) fiatalja csupaszon, tehát pajzs nélkül telel a fa derekán és vastagabb ágain, ez ellen tehát sikeres az egyszer és pedig késő őszszel vagy kora tavaszszal alkalmazott marhatrágyás mészszel való meszelés, úgyszintén az az eljárás is, hogy májusban a nősténynek felpuposodott bükkönyszemhez hasonló pajzsát levakarjuk s az alattuk lévő (egy-egy alatt 2—3000) tojást a földbe kapáljuk. Ezt a pajzstetűt, mint legközönségesebbet mindenki ismeri s csupán ennek veszélyeztette életbiztonságát az az eljárás, melyet ama cikk tartalmazott.

Vannak azonban ezen közönséges pajzstetűnek kisebb termetű atyafiai, melyek nálánál sokkalta veszedelmesebbek. Ilyenek a kagylós alma-pajzstetű (Mytilaspis pomorum), melynek pajzsa szürkés szinü, az írásjelül használt vesszőhöz hasonló alakú s annál nem is nagyobb. A töle megtámadott fa feketés szinü s különösen fiatal 1—8 éves fákra igen veszedelmes. Ez tojás alakban telel ki, miért is az eljárás a védekezésnél módosul. A pajzsok levakarandók (de késő őszszel) s a földre hullott tojás bekapálandó; ha ezt nem is tennők, védekezhetünk (a levakarás mellett is okvetlenül szükséges) késő őszi meszeléssel, melyet azonban elkerülhetetlenül szükséges, hogy korra tavaszi meszelés kövessen, mikor ugyanis a „burokból kipattant“ és nagyvilágnak örvendő ifjuságot teszük tönkre. Ezen pajzstetűt illetőleg érdekes, hogy a gyümölcsöt is szereti s igy magán az almán, körtén is előfordul. — Van még két más pajzstetű, az egyik a sárgaalma-pajzstetű (Asp. ostreaeform.), a másik a pirosalma-pajzstetű (Diasp. piricola). Ezeket bizony a gyakorlatlan szem a fa kérgének nézi! Az első olyan, mintha hamu és koromkeverékkel mázolták volna be a fát, pedig ezt a kérget a tetű kerekded pajzsa alkotja. A pajzs alatt levő tetű sárga. A másik „malter“-hez hasonlit, az alatta levő lakó úr elegáns ametisztszinü. Ezek ellen is csak a kétszer, késő őszszel és kora tavaszszal alkalmazott marhavéres mészszel (1 rész vér, 10·15 rész mész) érünk czélt; az őszi mész lemarja a pajzsot, a tavaszi a szégyenkező meztelen tetűt öli meg. Kicsiben a mésznél mindenkor sikeresebben lehet használni a petroleum emulsiót, melynél 3·4 l emulsióra 25 l. vizet veszünk. Maga az emulsio úgy készül, hogy egy liter lágy (eső) vizbe 10 deka mosószappant apritunk, felforraljuk az oldatot s két liter petroleummal alaposan összezurboljuk.

Ha mindezeken kívül betartja a kertgazda azt, hogy a kertbe nem visz pajzstetves fácskát, de még oltóvesszőt, sőt szemet sem, mely pajzstetves fáról szedetett, nem lesz alkalma ezen — magukat hivatlanul is igen otthonosan érző — vendéget „szivesen látni“.

Ezek után azon reményemet fejezve ki, hogy a pajzstetvek ellen a harczot a penna helyett az emulsio veszi át, maradok a Tek. Rovatvezető Úr tisztelője. *Vedrődy Viktor.*

—

Január havi tennivalók:

A gyümölcsös kertben kedvező időjárás mellett, a mikor a talaj fel van engedve, a tavaszi ültetéshez szükséges gödrök ásatását folytatjuk, úgyszintén a rigolozási munkák végezhetők. A fák tisztogatása folytatható, a moha és a hernyófészkek leszedendők és az utóbbiak azonnal elégetendők. A fák száraz vagy száradásnak induló gallyai rendszeresen lefürészelendők. Az oltást, mely most a szobában kézben történik, meg kell kezdeni és az oltványok s az oltó-gallyak megrendelésének is itt az ideje. Mindenféle eszközök kijavítandók, a hiányzók újakkal pótlandók és az oltóviasz, fatapasz, továbbá a párositáshoz szükséges kötőanyag is elkészitendő, vagy beszerzendő. Igen jó, hidegen folyó oltóviaszt láttam egy szomszédomnál, mely a következőleg készült: Porrá tört fehér szurokkal egy üveg félig meg lesz töltve és e fölé $^3/_4$ részig sürű terpentint töltünk, mire egy késhegyni vörös föld jön s az egész fölé 2 cm. magasságban 90 fokos borszesz lesz töltve. Az üveg azután be lesz dugva és kályha mellé állitva, 24 óra mulva pedig jól fel kell rázni és azután bármikor használható. Ha esetleg megsürűsödik, kevés szeszt töltünk, ha pedig hig maradt a keverék, akkor kevés porrátört szurkot adunk hozzá. Igen jó oltóviasz: 2 rész sárgaviasz, 2 rész fenyő-szurok, 3 rész fagygyú felolvasztva, melyhez ezután 3 rész velencei terpentin lesz keverve és az egész keverék egy vizzel félig telt edénybe öntetik és rudacskákba alakitva olajos papirban tartatik el.

—

A konyhakertben kedvező időjárás mellett a rigolozás és az ásási munkálatok folytathatók, az üzdeládák, melegágyak készitését megkezdjük. Derült, tiszta időben a szabadba elrakott gyök- és gumós növényeket szellőztetni kell, úgyszintén a zöldséges pince is szellőztetendő, a penészes rothadt levelek pedig eltávolitandók. Hideg, fagyos időben a szabadban telelő zöldségfélék, úgymint saláta, kel, articsóka stb. száraz szalma vagy haraszttal betakarandók. de takarót mindaddig nem szabad alkalmazni, mig a föld meg nem fagyott, mert különben a vetemények könnyen kipállanak. Ha e közben az idő melegebbre fordul, vagy tartós csőzések állanak be, a takarót eltávolitjuk és ha azután ismét fagy, a takaró újra vissza lesz helyezve. Ha hó fedi a növényeket, a takarás felesleges. Fagyos időben a trágyázás képezi a legfőbb munkát.

A japáni komló szabadba való kiültetése. Emlitett komló tudvalevőleg a leggyorsabban fejlődő és legszivósabb kuszó növényeink egyike. A legtöbb kertész ezen magvakat üvegházban kis cserepekbe veti és a palántákat a cserépfölddel együtt szabadban ülteti. Ez igen előnyös mód, mert ez által minden kedvünk szerinti helyen már kész növényeket ültethetünk. Miután ezen növény igen szivós, úgy kiültetése már kora tavaszkor történhet.

Mezei tücsök. A mezei tücsköt a kertekben, hol sok kárt tesz, közönségesen olajjal pusztitják, oly formán, hogy a tücsök lyukjaiba olajat öntenek, mire a tücsök gyorsan kibujik a lyukból és könnyen elpusztitható. Ez eljárás habár sikerrel jár is, de költséges különösen ott, hol a tücsök igen elszaporodott és sok lyuk van ásva. Egy jeles kertész mint biztos és gyorsan ható szert a tücskök ellen, a Pyretrum-növényt ajánlja, melynek gyökereit a tücsök igen mohón eszi és attól elpusztul. Ott tehát, hol a kertekben sok tücsök van, mindenüvé Pyretrumot kell vetni mindaddig, mig a tücskök el nem pusztulnak.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1902. évi november hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																	
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	440	511	540	616	651	721	752	822	900	—	952	1013	1101	1147	1221	100	130	200	230	300	—	400	432	517	600	625	701	730	815	—	900	915	955	—	1052
	3. sz. kitérő . „	447	**518**	547	**623**	**658**	**728**	759	829	**906**	—	959	1020	1107	1153	**1228**	**108**	**138**	**208**	**238**	**308**	—	**407**	439	524	**607**	632	**708**	**738**	822	—	908	**922**	1002	—	1059
	József fh.-telep . „	451	522	**550**	627	702	732	**803**	**833**	910	—	**1003**	1024	1111	1157	1232	112	142	212	242	312	—	411	443	527	611	636	712	742	826	—	912	926	**1006**	—	**1103**
	1. sz. kitérő. . „	454	525	554	630	705	735	806	836	913	—	1006	1027	1114	1200	1235	115	145	215	245	315	—	414	**446**	**530**	614	639	715	745	829	—	**915**	929	1009	—	1106
	József fh.-tel. megállóra érk.	501	532	602	638	712	743	812	842	921	—	1012	1035	1122	1207	1243	122	152	222	252	322	—	422	452	537	622	647	722	752	836	—	922	937	1017	—	1114
	Budapestre . . . „	525	556	626	706	736	806	836	906	951	—	1036	1106	1151	1236	116	146	216	246	316	401	—	446	516	601	646	716	751	831	911	—	946	1016	1046	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	540	610	640	730	800	830	900	930	—	1015	1105	1145	1230	100	130	200	230	300	330	415	500	530	—	630	700	730	815	845	—	950	1000	1050	1100
	József fh.-telep megálló „	503	539	605	641	714	753	823	853	923	953	—	1038	1125	1213	1253	123	153	223	253	323	353	438	523	553	—	653	723	753	838	908	—	955	1023	1053	1123
	1. sz. kitérő . . „	511	547	614	647	721	800	830	859	929	1000	—	1045	1133	1221	101	131	201	231	301	330	400	**446**	**530**	600	—	701	730	800	845	**915**	—	1003	1031	1100	1130
	József fh.-telep . „	514	**550**	617	654	724	**803**	**833**	902	933	**1003**	—	1048	1136	1224	104	134	204	234	304	333	403	449	533	603	—	704	733	803	848	918	—	**1006**	1035	**1103**	1133
	3. sz. kitérő . . „	**518**	554	**623**	**658**	**728**	807	837	**906**	937	1007	—	1052	1140	**1228**	**108**	**138**	**208**	**238**	**308**	337	**407**	453	537	**607**	—	**708**	**737**	807	852	**922**	—	1010	1039	1107	1137
	Almásy Pál-telepre érk.	525	601	630	705	735	814	844	914	944	1014	—	1059	1146	1235	115	145	215	245	315	344	414	500	544	614	—	715	744	814	859	929	—	1017	1046	1114	1144

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.

A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérneműi- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

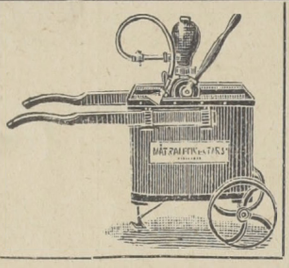

Minden fajta kút-szivattyúk szállítását, teljes felszerelését és azok javítását elvállal

Mátrai, Feik és Társa

BUDAPEST.

Iroda és raktár: VI., Teréz-körút 33. | Gyár: III., Zsigmond-tér 7.

Ajánlja saját gyártmányú kerti fecskendőit 100 liter ürtartalommal darabonkint 70 korona.

JÉGPÁLYA

Rákos-Szent-Mihályon az uszodában megnyilt. — Belépés harminc fillér, idényjegy gyermekeknek két korona.

Eladó tárgyak:

ajtók, ablakok, teljesen jó karban;
két ablakvasrács;
egy nagy takaréktűzhely;
két bádog háztetőablak;
két bádog háztetőkijáró;
két vas gyermekágy, teljes felszereléssel;
egy fürdőkád;
kerti faszékek.

Tudakozódhatni REGELE Jánosnál Kis Szent-Mihályon.

Hat darab még ültethető **szép diófa** 12/15 cm vastag törzszsel Mátyásföldön eladó.

Bővebbet Lingel Károly és fiainál, Budapest, VII., Rózsa-utca 4. sz. Telefonszám: 50—49.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás, födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59—81. Alapíttatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál. Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

Hirdetéseket

fölvesz a

kiadóhivatal.

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, január 25. 4. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 72. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

RÁKOSI JENŐ.

A cikkelyünk fölé írt névnek érdemes viselőjét hozzánk, rákosvidékiekhez közvetetlenül nem kötötte semmi, hacsak a nevéből nem akarnánk tőkét kovácsolni magunknak annak a bizonyítására, hogy ő mégis a miénk első sorban, már eredettől fogva a mienk, mert — Rákosi.

Hogy mégis az ő nevével diszítettük lapunk első oldalát ezzel az alkalommal mi, a kik rendesen a mi apróbb ügyes-bajos dolgainkat szoktuk ezen a helyen megbeszélni, azt bőven megokolja az a szép, az a nagy alkalom, a melyből kifolyólag csaknem páratlan ünneplésben részesítette őt az egész ország közönsége, vezető politikusaink legelőkelőbbjei.

Ebből az ünneplésből kérünk mi is részt. Mi, a kiket hozzáfűz az egész élet munkásságáért őt megillető hála kötelessége, a mit nemcsak érezni illik, hanem helylyel-közzel, adandó alkalommal nyilvánítani is.

Sokszor panaszoltuk mi is a nemzeti erőnek manapság olyan ritka nyilvánulását, igyekeztünk megértetni mindenkivel, hogy ebben az irányban valamelyes túlzás csak tiszteletreméltó lehet, míg a túlzott körültekintés, a körülményekkel való örökös számolgatás akárhányszor helyre nem hozható hiba.

Volt alkalmunk ebbeli küzdelmünk közepette elismerésre tenni szert és voltak — sajnos — a kik ezt az irányunkat szemünkre vetették. Hibául rótták fel nekünk, hogy magyarok vagyunk, hogy magyarok akarunk lenni minden áron, érzésben, szokásban, gondolkozásban.

Vajjon nem ez-e a legkiáltóbb bizonyítéka annak, hogy erre a küzdelemre szükség van?

Ennek az iránynak pedig vezetője, feje, lelke, mindene Rákosi Jenő. Megtestesülése a nemzeti gondolkodásnak, a faji érzésnek. Meggyőződésének pedig fáradhatatlan, tántoríthatatlan bajnoka.

Megírjuk, hogy mit tett, mivel szerzett érdemeket a ritka nagy ünneplésre? Miért? Hiszen egész élete a legnagyobb nyilvánosság előtt folyt le.

Kora ifjúságában romantikus drámáival akkoriban páratlan sikereket ért el. Aesopusa ma is ebben a nemben legszebb irodalmi művünk. Endre és Johannája, Tágma királynéja most is műsordarabja a Nemzeti színháznak.

Operettjei a finom ízlésnek jeleit viselik magukon. Titilla hadnagy, Tempefői, A bolond, Marcia, a világszép asszony és a többiek olyan szövegek, a miket csak Rákosi Jenő tudott írni. Irt népszínművet (Éjjel az erdőn) és parasztragédiát (Magdolna) és fordított Shakespearből.

A magyar népszínműnek állandó otthont ő teremtett, mert ő volt a Népszínháznak az első, a legkiválóbb igazgatója. *Blaháné*, *Tamásy*, *Eöri*, *Vidor*, *Klárné*, *Csatai* Zsófi, *Parthényi*, *Tihanyi*, *Kassai* Vidor és *Horváth* Vince, hogy csak a legkiválóbbakat említsem, ezek voltak az ő hadserege, a melyet maga köré toborzott, ezekkel vívta diadalmas harcát a magyar népszínmű érdekében. S az ő hívására művelték ezt az irodalmi műfajt *Tóth* Ede, *Csepreghy* és *Lukácsy* Sándor.

Azután a tárcái.

A Budapesti Hirlapnak nagy ereje, népszerűségének nagy növelője volt az, hogy az —*ő* tárcái jelentek meg benne időről-időre.

Irodalmi birálatait elfogulatlanság, a kezdővel szemben jóakarat és világos, tiszta ítélet jellemezték mindig.

Ime, működésének ezek a főbb mozzanatai.

Azonkívül ő teremtette meg a Budapesti Hirlapban az első, igazán modern kivánságokat kielégítő, nagy, magyar lapot, a mely lassan, önkénytelenül is a maga formájára alakította át a többieket is és írt bele cikkelyeket, a melyek mindig tele voltak magyar érzéssel, a melyekben a magyar nyelv mindig tisztán jelentkezett és a melyek mindig nemes hazafiasságtól voltak izzóak.

Résztvett, mint vezető, a társadalmi mozgalmakban, a közművelődési egyesületekben is működött, fáradott szakadatlanul immár fél század óta a magyarság érdekében.

Mikor mindezeket felsoroljuk, szinte kételkedve kell hogy felkiáltsunk: lehetséges-e, hogy mindezt egy ember cselekedte? és lehetséges-e, hogy ennek az embernek ideje volt rá, hogy ezek mellett magamagáról és a családjáról is gondoskodjék?

Pedig ezt is megtette és ez az, a mit ő tőle sokan rossz néven vesznek. Nagy dicséret illeti őt ezért, nem gáncsoskodás. Hiszen kötelessége neki, a ki annyit áldozott, munkálkodott a közjó, a hazafias célok, a mindenki érdekében, hogy az övéiről meg ne feledkezzék.

Tiszta közéleti működés szép családi élettel párosodva: ugyan lehet-e ennél szebbet kívánni gyarló embertől?

Ezek a mozzanatok indítottak bennünket arra, hogy lapunk első lapját az ő nevének, az ő működésének szenteljük. Hogy rászolgált a vele foglalkozásra bőven, kétségbe senki sem vonhatja.

Hogy a jövőben Rákosi Jenő eddig szerzett érdemeit csak szaporítani fogja, az ez után a mult után másként nem is képzelhető. Kívánunk is neki azért hosszú — és ez a mi önzésünk — munkás jövőt, mert az ő erejére a magyar nemzetnek még nagy szüksége van, az ő lelkesedésére még nagyon rászorultunk.

Mi pedig, kicsiny tagjai annak az újságot író családnak, a melynek ő az atyja, ő a fejedelme, most az ő ünneplése alkalmával megujítjuk igéretünket, a melyet beköszöntőnkben írtunk meg. Az ő szellemében kívánunk működni a jövőben is, ismételve akkor jelzett törekvésünket, hogy „legyen e lapok szelleme, minden mondata magyar a szó igaz értelmében, hogy a szívekben jó talajra találhasson, gyökeret verhessen ez a szellem".

Ez a szellem, és ebben a Rákosi Jenő soviniszta iránya, ez legyen nekünk is sikerünk vagy bukásunk, de egyetlen, igaz utunk, a melyen haladva ha nehézségekre bukkanunk, ha akadályokat találunk, az ő kiváló példája, az ő következetes működése erősít majd bennünket, hogy küzdjünk minden tehetségünkkel.

Farkas Elek.

Budapest környéke.

Mult számunkban részletesen ismertettük a „Magyar Nemzet" cikkelyét, a mely Budapest környékének fejlődését és ennek módját tárgyalta és akkor igértük, hogy a cikkelyt birálni is fogjuk.

Föltétlen jóakarat és a körülményeknek ritka ismerete az, a mely először is szembetünő a cikkely olvasásakor. A másik a kormányra, az államhatalomra és Láng Lajos miniszterre való sürü hivatkozás.

Nagy örömünkre szolgál, hogy azok az irányok, a mik a cikkelyben kifejezésre találnak, jórészt ugyanazok, a miket mi is követünk és helyesnek ismerünk el.

Hányszor hangoztattuk a szükségét annak, hogy jó közigazgatás és jó közlekedés teremtésén kell első sorban fáradoznunk, ha vidékünket a fejlődés útjára kívánjuk terelni. Ez a kettő az alapja minden természetes fejlődésnek, minden igaz haladásnak.

A másik elv, a mire szintén többször mutattunk rá, a magyarosodás szükségessége, mert ezen a téren is van még kívánni valónk. És most a „Magyar Nemzet" cikkelye is szemrehányóan említi ezt a hibát, sőt a fővárosiaktól való idegenkedésben valami nemzetiségi izt is gyanít, a miben azonban — legalább nálunk, a Rákos vidékén — téved.

A mi kiinduló pontunk, meg a „Magyar Nemzeté"

TÁRCA.

JÁVOR BENCE.

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek irta:

ACZÉL LAJOS. (Folytatás.)

Kopja István. (Dölyfösen feszeleg.) Azért mondom! (Csillapodva, nagylelküséget fitogtatva.) No hát megmondhatod az édesapádnak, hogy a jövő fertályra egy krajcárral megtoldom az itcepénzt. De aztán csitt ám!

Linka. (Bókol.) Köszönjük alásan, tekintetes uram!

Kopja István. (Középre megy. Magában.) Már megint elfutott a méreg, megint szégyenbe kevertem ezt a szegény fiút! No most szentül odalesz még egy hétig!... Csak a Kobozékhoz ne vinné az ördög, mert ott pityókos fejjel minden családi titkot kibeszél s az a kaján szépség elülhátul kinevet bennünket. Fogadni mernék, hogy már azt is tudja az a hispiony familia, hogy a fiam belehabosodott ebbe a vakarcsforma csaposlányba. No akkor kész is a nagy nevetség! De majd elrontom a nevető kedvüket!... El ám, de hogyan? Ha megtartom ezeket a Dinkáékat, az is baj: az Imre itt veti magát a leány után; ha meg el találnám csapni őket, az is baj lenne: az az eszeveszett gyerek szentül a leány után futna!... (Tünődéssel.) Még talán az lenne a legjobb, ha a szeretőjévé lenne. (Borzongással.) Húj, mi jut az eszembe! Ilyenre még csak gondolni is! Hová lenne a családi becsület! Hogy a Kopja István az itcés lányában szeretőt tart a fiának s a mindennapi kenyérrel készteti romlásba a leány ártatlan erkölcsét, az itcével kiméreti a nyomorult teremtés leánybecsületét is! (Megrázkódik.) Hu-hu-hu, micsoda rémséges gondolat ez! (A papház felé mutat.) No még csak ez kéne a pap sógoromnak, hiszen úgyis elég bajom van vele a szentegyházbajárás miatt is! (Nagyot sóhajt.) Ember legyen a talpán, a ki ezen a soron el tud igazodni! (Türelmetlenül izeg-mozog.) Még belebolondulok a hiábavaló fejtörésbe! (Lemondással.) Dehogy bolondulok bele árgyélusát! Üsse a kő az eszelős kölyköt, hiszen nem vagyok én a családom orákuluma, hogy nekem mindent ki kelljen találnom! Nézze meg az ember! (Nagy sebbel-lobbal el balra.)

4. szín.

Linka. (Összekulcsolja két kezét.) Úristen, mi lesz belőlünk, ha még soká itt maradunk! Én aligha élem túl a jövő fertályt, holtra gyötör az a gonosz kisértő lélek. Apám azt se bánná, ha annak a részeges kancsónak a szeretője lennék, csak hogy biztositsam a kenyerünket. De én? Isten mentsen, az egész világért sem! Egy drágaságom van csak

tehát teljesen megegyező, csak a módok, a miket az utóbbi ajánl, nem vágnak össze azokkal, a miket mi ajánlottunk már sokszor, talán az unalmasságig sürűen.

Hányszor figyelmeztettük a mi közönségünket, hogy összetartás, a közös célok kellő megismerése és megbecsülése nélkül semminemű nagyobb eredményt elérni képesek nem leszünk és hányszor tettünk szemrehányást azért, mert figyelmeztetéseinkkel kellő eredményt elérni képesek nem voltunk. Most a „Magyar Nemzet“ nekünk teljes igazságot szolgáltat.

Úgy találja, hogy a „közlekedési dolgokban a közönség érdekeit egyedül a kormány képviselné“ és kimondja, hogy a „környék nagymértékű elhanyagolása az autonómia és a municipalizmus lelkét nyomja“. Magyarán kimondva ez annyit jelent, hogy a közönség, a hatóságok választott emberei, a községek stb. nem tettek semmit és ebben — fájdalom, tökéletesen igazsága van. A magyar államvasutak vonalát az állam építette, fejlesztette, a cinkotai helyi érdekű építését maga a magántársaság cselekedte és hogy a szentmihályi lóvasút kiépült, az sem a hatóságok érdeme, azok csak késleltették az ügyet (különösen Budapest hatóságai) egy-két esztendőn át.

Kimondja a cikkely a súlyos vádat, hogy „Pest-Pilis-Solt-Kiskún törvényesen egyesült vármegyék lelkiismeretét nem lehet az alól a vád alól megkönnyebbíteni, hogy a főváros környékét elhanyagolta“. És mindjárt meg is mondja miért. Mert az óriás vármegyének alig van együttes érdeke. És ez a szinigazság. A helyi érdekeket, az egyes vidékek érdekeit pedig a vármegye elő nem mozdíthatja, ha kialakult közvélemény azokon a vidékeken nincsen, a mely kívánságaival a vármegyéhez fordulna.

Meggyőződésünk a példák alapján, a mik előttünk állanak, hogy a vármegye igaz őre tudna lenni az érdekeknek, csak ezeket az érdekeltek eléje terjesztenék. És éppen ez nem történik meg. Hallani nálunk az egyesek kívánságait mindenütt, vendéglőkben, vicinálison, magánosok lakásaiban, de hogy Szentmihálynak, Mátyásföldnek, Csömörnek vagy Cinkotának mik a vágyai, a kívánságai, arról alig tudunk, mert annak *testületek* alig adtak még kifejezést. E nélkül pedig a szegény vármegye semmit sem tehet az érdekükben.

És azért, mert így gondolkozunk, mi nem kívánjuk az állami általános hatalom kiterjesztését, mint a „Magyar Nemzet“ cselekszi, mi még bízunk benne, hogy a vármegye, a közönség, a mely Budapest környékének az ügyét elhanyagolta, azt még föl is tudná lendíteni. Mindenekfelett pedig egyelőre nem kívánkozunk Budapest székesfőváros minden boldogságot igérő, de ebből oly keveset teljesítő kebelébe.

De a cikkelyből a tanulságot levonjuk.

Az egyik, hogy immár tőlünk távolabb esők is kezdik megúnni azt a kicsinyességet, azt a tehetetlenséggel határos bizonytalanságot, a melylyel a mi dolgainkat mi itt, a főváros közvetlen közelében intézzük. És a municipalizmus léckirálya helyett kormányhatalom néven gólyakirályt akarnak küldeni a nyakunkra. Ezért pedig nem tudunk lelkesedni, de hogy a türelmetlenségre elég okot szolgáltattunk, azt kénytelenek vagyunk bevallani.

A másik tanulság pedig az, hogy ha már a kormányhatalom érdeklődni kezd irántunk, szegény elhanyagoltak iránt, forduljunk hozzá bizalommal. Ilyenkor van értelme a népgyűlésnek, mondjuk ott ki, mi a kívánságunk és terjesszük azt Láng miniszter elé, mert most kilátásunk van rá, hogy meghallgatnak bennünket, ennyi jóakaratot tapasztalván az ő részéről.

Ha pedig mindezt meg nem cselekedjük, ha még arra sem vagyuk elég élelmesek, hogy akkor kérjünk, a mikor felszólítanak rá, ám jőjjön a felsőbb hatalom és

---

az a leánybecsületem! Van eszem, hogy azt ki ne dobjam a sárba! . . . És a szivem? . . . Ez az egy szivem? . . . (A szivéhez kap és elmereng.)

5. szín.

Bandi. (A mint a papház ajtaján kilép, meglátva Linkát, megrezzen s az egyik ecetfa mellé huzódva, merőn nézi! Milyen szép! . . . Milyen kedves! . . . De milyen bánatos! . . . Ó ha odaszaladhatnék! . . . Ha megkérdezhetném! . . . Ha igaz volna az, a mit a gazdasszonyunk beszélt nekem én rólam és ő róla! (Nagyot sóhajt.) De nem! . . . Nem lehet . . . A pokolba ezekkel a csábító álmokkal! (Megrázkódik.) Nem tehetem! . . . Nem hagyhatom itt a gazdámat, ezt az áldott embert! Cudar, bitang lennék, ha öregségére hálátlanul a faképnél hagynám! . . . Hiszen az ő jóságos keze választott ki a szemétből; ő dajkáltatott és ápoltatott; ő neveltetett és taníttatott! Hogy ilyen ember válhatott belőlem, azt Isten után csak neki köszönhetem, csak neki! . . . (Az ecetfának támasztja a fejét.) Megfogadtam, hogy el nem hagyom, ha sírva lesz is.! (Elmereng és Linkára mereszti szemeit.

Linka. (Eszmélve, tovább dolgozik.) Ez az egy szivem jó helyen van, csak az a baj, hogy a kinek oda adtam, az nem fogja hasznát venni soha . . . soha! . . . (A kezében levő ruhával a szemét törli.)

6. szín.

Frányа. (Cimbalommal a hátán az utcán jobbról cammog s nagyon zihál.) Juj de nehéz máma ez a remonda cimbalom! (Megáll.) Mintha tele volna avval a sok aprópénzzel, a mi az éjjel a fagallér uracskák zsebiben maradt! Persze, ha az ember egy szikrát se alszik! (Észreveszi Linkát.) Pálinkás jó reggelt, kisasszony galambom! Egészségire kivánom az éjtszakai nyugodalmat! (Besompolyog a kocsmaudvarra.)

Linka. (Elutasító kézmozdulattal.) Köszönöm, Ferke, de pálinka nincs! Azt a *Cviki-Puszi* csárdájában keressen kend, ugyis ott veri cimbalmán az egész életét.

Frányа. (A cimbalmot leteszi.) Á-jáj! Az ördögnek van ott kedve muzsikálni, mikor hétszámra se keres az ember egy kutyának való krajcárt se! Csak iszik az ember, mint a gödény s aztán vagy féllábon állva, vagy hason fekve kell muzsikálni, hogy majd kiszakad az ember bele! Az éjjel is a Kopja Imre uraságnak kellett verni nagy keservesen. (Titkolózva.) Aztán mindig a maga drágalátos nevit rebesgette.

Linka. (Megrezzenve a papház felé mutat.) Ne járjon el az a bagóleső szája, mert bizonyisten kilóditom az utcára!

Frányа. (Furfangosan pislogatva.) Á-há! Most értem csak. (Nagy titkolózva.) Hanem hallja csak, kisasszony galambom, azt is megmondta az a nyálasszáju Imre gyerek, hogy

terjeszkedjék ki mi fölöttünk, mert akkor tényleg eljött az ő országa, mert éretlen embernek, tehetetlen közönségnek gondnokság kell és nem önállóság. *F.*

SZÍNHÁZ.

Nemzeti színház. Az egész héten át csak a Koriolánusz hétfői előadása említendő meg, a melyen a címszerepet *Bakó* László játszotta *Szacsvay* Imre helyett. Ha mindjárt *Bakó* nem is feledtethette kitünő elődjét, mégis tisztességes sikert aratott. Ha többször volna alkalma nagyobb szerepben játszani és túlcsapongó természetét mérsékelné, igen jó hősszinész válnék belőle, a mire hatalmas alakja, szép, férfias hangja úgyis predesztinálja. — A Molier-est újra elmaradt *Lánczy* Ilka rekedtsége miatt. Még az Isten sem engedi, hogy a Nemzetiben Molier-darabot adjanak.

—

Operaház. A dalműszínházban a mult hét végén *Rédei* Szidi meg *Szántó* Lili vendégszerepeltek, mind a kettő tetszett, de igazi sikere azért egyiknek sem volt. De azért föltétlenül helyesnek tartjuk a fiatalabb erők bemutatkozását a dalműszínházban.

—

A **Vígszínház** és a **Népszínház** történetében semmi említésreméltó nem fordult elő.

—

Magyar színház. A Magyar színház újabb meglepetéssel szolgált a mult héten. A „Raquin Teréz“ megbukott, de az előadással a társulatnak igaz sikere volt. Különös egy színház is ez a Wesselényi-utcai. A regényes „Hannele“ előadása ott jobb volt, mint később a Nemzetiben, a magyar „Gyurkovics-leányok“ is jobban sikerültek ott, mint a Vígszínházban. Az „Aranylakodalom“ volt eddig legjobban előadott alkalmi darabunk, a modern „Ifjúság“-ot, a Halbe darabját igen jol játszották, a „Balek“, a „Kikapós patikárius“ kitünő előadásban kerültek szinre. Az angol operetteket (Gésák, New-York szépe, Postásfiú) csak a Magyar színházban adják jól és íme, most kisül, hogy Zola sötét drámájában is igen jól játszottak. És ilyen sokoldalúság mellett mégis lenézéssel szokás emlegetni a Magyar színházat. Miért . . . ? A „Raquin Teréz“-ért különben nem kár, csak a jó előadásért és mindenekfölött *Maróthy* Margit miatt sajnáljuk a bukását.

Lilli.

Szép, nagyon szép volt aranyhajával, szelid búzavirágszín szemeivel, mosolygó, piciny szájával a „kis Lilli“; és kimondhatatlanul boldog is volt addig, mig Magda meg nem zavarta a boldogságát. A mint azokat a lobogó fekete szemeket meglátta, melyek égő tűzzel pihentek vőlegénye deli alakján és Béla szemeiben azt a csodálkozó elragadtatást, melylyel e királynői alakot szemlélte, szivén egy meg nem nevezhető, fájdalmas érzés nyilallott át. Sejtette, hogy boldogságának vége szakadt. S úgy is volt. Magda mindennapos vendége lett és mindig Bélával mulatott. S ha néha nem jött el hozzá Magda, Béla láthatóan rosszul érezte magát s Lilli kérdéseire szórakozottan felelgetett.

Az idő mult. A dermesztő tél után megérkezett a gyönyörűséges, virágot fakasztó tavasz. De ez a tavasz az ő számára nem termett virágokat. Vőlegénye mind hidegebb lett iránta s a kis Lilli napról-napra hervadt. Szülei, kiket megváltozott kedélye és sápadtsága aggasztott, fürdőre akarták vinni, szórakoztatni akarták őt. Lilli örömmel egyezett bele szülőinek tervébe, mivel abban reménykedett, hogy vőlegénye, ha nem áll többé e fekete szemek varázsa alatt,

---

egyszer csak lepuskázza a papék Bandiját, vagy hogy lelocsoltatja maróluggal; mondta is, hogy majd beszél a Szatyor Zsuzsa nénivel, az úgy is mindig a papék Bandija után lesekedik.

Linka. (Fenyegetőzve.) Jó lenne lakatot tenni a kend mosdatlan szájára, mert ha valamiképen kitudódnék, hogy miket beszél az uraság fiáról, alighanem gúzsba kötnék kendet. Jobb, ha cimbalmoz egyet, de csendesen ám, mert ha a főúr odaát meghallja, egy-kettőre kiebrudaltatja innen az udvarról!

Fránya. (Borzongással.) Uj-jé! Ismerem már a szentséges keze járását! Mikor egyszer a tócsai bucsúról hazafelé botorkáltunk, tetszik tudni, olyan latyakos fejjel megálltam a Szent Muki előtt itt a faluvégen, aztán hálaadásbul, mivelhogy pompásan kerestünk, elfütyültem neki a nemzeti nótát, a mit a pemákok olyan polondul szeretnek: „Cservene vinkó, bile kolácse . . .“ A szentatya meg a tagról ballagott haza, s a mint meghallotta a szerenádot, úgy pofon törült a szentséges kezivel, hogy cimbalmastul a Moldvába . . . akarom mondani a Sárvizbe karikáztam s talán az itéletnapig ott lubickoltam volna, ha a másik oldalról meg az a rezes orrú kántor uram nem üt pofon, de úgy ám, hogy cimbalmas létemre az eget is bőgőnek néztem! Mondok: ez már több, mint a mennyit egy jónevelésü cigánypofa elbir, — uccu, vesd el magad, — ill a berek, nádak, erek, — meg sem állottam addig, mig a kis kapunkban az anyjukomat föl nem taszitottam; az meg aztán rádásul úgy elsodrófázott, hogy még most is ég bele a hátam, mikor rágondolok!

Linka (Türelmetlenül.) Ne kelepeljen kend annyit, hanem verjen ki már valamit, mielőtt beharangoznának vagy hordja el kendet a forgószél!

Fránya. (Csendesen billegeti a czimbalmat.) Attól nem félek, mert az nyakleves nélkül forgatja meg az embert, hanem a szentatya, meg a rezes orrú kántor uram poflevesitül polkát jár az emberrel az egész világ. Én kaptam már életemben valami háromszáz poflevest, de olyan ménkü nagy porciót, mint az a kettő volt, nem többet. Még most is a számban érzem az izit!

Linka. (Türelmetlenségében az asztalra üt.) No ha egyszeribe rá nem gyujt kend *a Kondor Bandi nótájára,* akkor sipircz innen, vén szajkó!

Fránya. (Erősebben billeget.) Á-há! Hát a papék Bandijának a nótájára vagyunk kiváncsiak olyan nagyon! Hm . . hm! . . Annak nyálasszáju Imre gyerkőcnek is elvertem az éjjel azt a nótát, de úgy hátba rúgott, hogy a cimbalom alá karikáztam tőle! Bides . . .

(Folytatjuk.)

magába száll s ismét visszatér hozzá. S ez új remény behatása alatt lázas örömmel készült az útra.

Megérkezvén a kies fekvésű fürdőhelyre, Lilli újra éledt. Reménye, úgy látszott, megvalósul. Béla talán még sohasem volt oly figyelmes iránta, mint ittlétük e rövid ideje alatt. Lilli a zavartalan boldogság érzésének hatása alatt újra visszanyerte régi jókedvét és kacagva járta be a gyönyörű táj árnyékos ösvényeit vőlegénye oldalán, a midőn egyszerre egész rövid boldogsága ragyogó álomként szétfoszlott.

Azon a kiránduláson történt, melyet a fürdő vendégei rendeztek azért, hogy egy meredek hegy tetején álló ódon vár romjait tekintsék meg. Gyönyörű nyári reggel volt. Életet, örömet lehelt minden. A fűszálakon mint megannyi ragyogó gyémánt csillogott a harmat s a kis virágok bólintgatva köszöntötték a felkelő napot, mely sugaraival az egész nagy mindenséget bearanyozta. A világ mosolygó rózsaszínben fürdött, a mikor a társaság útra kerekedett.

Lilli fehér ruhájában, kis, kerek, vadrózsás szalmakalapjában, mely alól apró, aranyos fürtjei kikandikáltak, elragadóan, kedvesen nézett ki. S hogy dobogott a kis szíve, midőn látta, hogy vőlegénye csodálkozva, a tetszés csendes bámulatával szemléli őt. A kirándulás tehát Lillire nézve örömteljesnek igérkezett. Beszélgetve, nevetgélve haladtak, Lilli útközben virágot szedett, melyet vőlegénye kalapja köré tüzdelt, míg annak karimája körül egész kis koszorú képződött. A hegyhez érve pihenőt tartottak.

Azután következett a hegymászás. Oh! az nagyon mulatságos volt. Lilli minduntalan megbotlott s ilyenkor a szó szoros értelmében vőlegénye lábai elé borult. Erre mindketten nevettek s Béla felemelvén őt, egy-egy csókkal némította el az ütés fájdalma okozta felkiáltást. Végre célhoz értek. A társaság — mielőtt a romok megtekintésére indult volna — pihenőt tartott, kivéve Lillit s Bélát. Ők előre indultak csendesen beszélgetve. Egyszerre egy hangos felkiáltás s utána ezüst csengésű kacagás hallatszott, a mely Lilli ereiben a vért megfagyasztá. „Magda van itt! Ez az ő nevetése volt!“ E gondolatok villámsebességgel cikáztak keresztül Lilli fején. Vőlegényére tekintett s látta, mint sápad el annak arca, hogy nyomban vérvörössé váljék. S az ő szemeinek tekintetét követve, ott látta Magdát egy sziklán állva, egy csillogó egyenruhás férfiú mellett, a ki élénk taglejtések közt magyarázgatott neki.

Lilli szemei előtt a ragyogó, csillogó világ elhomályosult. Agyán keresztül szünet nélkül zsibongtak a gondolatok: „Hogyan került ide Magda? Tudta-e, hogy mi itt vagyunk?“ S újra meg újra felmerült előtte vőlegényének alakja, a mint gyönyörben úszó szemekkel, elragadtatva tekint Magdára. „Vége! Vége!“ mormolták ajkai s kábultan, gépiesen követte Bélát. A társasághoz érve, már ott találták Magdát s azt a csillogó egyenruhájú férfit is, a fürdőtől nem messze fekvő birtok urának, Farkas Pál grófnak a fiát. „Tivadarékhoz jöttünk két hétre“ — magyarázá Magda. — „Pali bácsi távoli rokonunk s meghívott magához. Ezentúl gyakran látjuk egymást“ — mondá Lillinek, — „hiszen alig egy félórányira van ide.“

Lilli Bélát kereste szemeivel. Ott állt egy fához támaszkodva. Sötét, tűzben égő szemei vizsgálódva, fenyegetőleg tapadtak a gróf arcára.

A kirándulás további része nem szolgált gyönyörűségére Lillinek, valamint a fürdőn tartózkodás sem. Látta, mint kedvetlenedik el Béla napról-napra, a miért a fiatal gróf udvarolt Magdának és Magda ezt az udvarlást nem utasította vissza.

A nyár vége felé közelgett. Bélát a lelki zavarok okozta rendetlen életmód, az állandó izgalom, a melylyel küzdenie kellett, kedves óhajtván lenni Lillihez, a kit kímélni akart és a kényszerű tartózkodás folytán, a melyet Magdával szemben kellett tanusitania — ágyba döntötte. Beteg lett annyira, hogy az orvosok féltették az életét. Lilli ott térdelt a feszület előtt. Kedves kis arcára alig lehetett ráismerni. A bánat és szenvedés sápadtá tette. Szemeit a feszületre függesztvén, buzgón fohászkodott, kérve a Mindenhatót, hogy adja vissza vőlegénye egészségét.

Vőlegénye! — Nem, már nem az. Ő lemondott róla, feláldozta boldogságát az ő boldogságáért. Tudta, hogy Béla csak úgy lehet boldog, ha Magda az övé lesz, ez pedig csak úgy lehetséges, ha ő visszaadja a szavát. Ennek pedig meg kell történnie, mielőtt még késő lenne. Fohászát az ég meghallgatta, s midőn Béla egészsége helyreállt, Magdát tette menyasszonyává. Hogy milyen áron, azt senki sem sejtette. Senki sem látta, mennyit szenvedett Lilli, míg azt a levelet megirta. Azt a levelet, melyben Bélának szabadságát visszaadta, kérve őt, hogy ne vesse meg szószegéseért, de ő nem tudna a felesége lenni, mert már nem szereti.

E levél elküldése után ereje megtört. Kisértetként járt csak az előbb vig leányka otthon szerettei között. De végre mégis csak győzedelmeskedett ifjú ereje. Ehhez járult erős akarata. Egészséges akart lenni minden áron, hogy jelen lehessen az — esküvőn. És ott állt rózsaszín ruhájában, almavirág-koszorúval arany hajában, a láztól kipirult arccal, égő szemekkel s — vergődő szívvel.

De midőn látta őket lejönni az oltár lépcsőjén, boldogságtól ragyogó arccal, szó nélkül összerogyott. Szegény, összekinzott szivecskéje ezt még sem birta el — megrepedt.

Szép, nagyon szép volt aranyhajával, szelid búzavirágszín szemeivel, mosolygó piciny szájával a „martyr“, a kis Lilli. *Melt Zena.*

HIREK.

Tolvaj építész? Kinos szenzáció képezi most közbeszéd tárgyát Rákosszentmihályon. Az esetnek utána jártunk és a történteket a következőkben ismertetjük. Sch. F. építész, a kinek társas vállalata van, az utolsó időben különös vádak alatt áll. I. M. nevű alkalmazottja ugyanis visszavonta a törvényszék előtt eskü alatt tett egy vallomását és főnökének egy levelével igazolta ezt a visszavonást. A levélben főnöke őt pénzigéretekkel hamis tanuzásra szólitotta föl. Sch. F. ellen ennek nyomán egy sereg vádat is emelt I. M. Bemondta a New-York kávéház tulajdonosainak, hogy Sch. F. és társa, a kik a kávéházban átalakitó munkákat végeztek, székeket vittek el a kávéházból, sőt vádolta Sch. F.-et azzal, hogy ezüst evőeszközöket, kávéházi felszerelési tárgyakat és billiád-dákót is lopott a kávéházból. A székek egy részét, egy szobrot stb. a vádolt irodájában meg is találta a rendőrség. A Máday vendéglő fizető pincére evőeszközök eltulajdonításával vá-

dolta őket, a mit azonban eddig nem sikerült bebizonyítani Sch. F. ellen — a ki tartalékos hadnagy. A károsultak hamis tanuzásra csábításért és lopásért följelentést tettek.

A mátyásföldi tervpályázat. A mátyásföldi templomtervek bíráló bizottsága átnézte a beérkezett terveket. A pályázat különben a bírálók szerint csak a pályamunkák mennyisége szempontjából sikerült, de sok a beérkezett tervek között a gyönge munka. A pályázat sorsa különben előreláthatólag a jövő héten tartandó bíráló bizottsági ülésen fog eldőlni.

A rákosszentmihályi templomépítés hiánya. A rákosszentmihályi templom építő-bizottsága e hó 17-én ülést tartott, melyen az építés közben fölmerült kiadásokról számoltak el. A számadások alapján kiderült, hogy a templomépítés összes költsége 48,498 korona 13 fillérre rúgott. Időközi kamatok, a melyek a vállalkozónak járnak, 50 koronát tesznek ki, az 1902. évi deczember hó 31-ig fizetendő kamat pedig 221 kor. 64 fillért; a vállalkozó összes járandósága tehát 48,769 korona 77 fillér, a melyre eddig 30,766 korona 51 fillért folyósítottak, tehát még *18,003 korona 26 fillér követelése áll fönn, a mely legnagyobb részben födözetlen.* A pénztárban 1902. deczember 31-én 35,172 kor. 14 fillér bevétel és 33,887 kor. 64 fillér kiadás mellett 1284 korona 50 fillér maradvány volt mindössze. A kiknek tehát bármilyen módon alkalmuk nyílik rá, hogy a szentmihályi templomra gyűjtsenek, ezzel kegyes dolgot művelnek, mert csak így lehet a mutatkozó hiányt eltüntetni.

A rákosfalvi ünnep. A rákosi nagy jótékony ünnep, a melyről, hogy készül, már hírt adtunk, rendkívül fényesnek igérkezik. A meghívókat a 250 tagból álló rendezőség már szétküldi. A rendezés élén mint tiszteletbeli elnök és védő főtisztelendő *Hock* János plébános és országgyűlési képviselő áll. Ugyancsak ő fogja az estét beszéddel megnyitni. Az éhező iskolásgyermekek ebédje és napközi otthona javára rendezendő eme fényes ünnepre, vagy, mint a meghívó mondja: jótékony bazárral és tánccal egybekötött sétahangversenyre a belépés díja egy személy részére 2 korona, a családjegy 4 korona. A tornacsarnokban, a hol az est le fog folyni, sátrakat állítanak, a melyekben szebbnél-szebb hölgyek fogják árulni a kitünő ételeket és italokat, még pedig olcsón (bármely sült adagja 40 fillér), úgy hogy ezen a réven megsarcoltatástól nem kell tartani. Az étel- és italneműt különben áldozatrakész hölgyek és urak adják össze; így például *Fanda* Ágoston úr 100 adag halpaprikást ajánlott fel, a melyet ő maga fog elkészíteni. Az ünnep iránt az egész környék érdeklődik és ennek megfelelendő a rendezőség a környező községek közönségét is meghívta. A nemes célra ilyen módon előreláthatólag szép összeg fog egybegyülni.

Csendőrőrs Rákosszentmihályon. A Szentmihályon létesítendő 4 tagból álló csendőrőrs részére való kibérelésre egy 3 szobából és a megfelelő mellékhelyiségekből álló házat keresnek. A kiknek megfelelő, kiadható épületük van, bejelenthetik Hauser Gyula h. bírónál.

Nagy Budapest. A „Magyarország“ január 20-i száma a főváros tervezett kibővítéséről a következőket írja: A fővárosi törvény reformjával kapcsolatban, mint jó forrásból értesülünk, eldöntik azt a kérdést is, hogy a főváros közvetlen szomszédságában levő városok és községek közül melyek kebeleztessenek be a fővárosba. Ezek a községek: Újpest, Rákospalota, Puszta-Szent-Mihály, Kispest és Erzsébetfalva. A belügyminiszteriumban számot vetettek azzal is, hogy a községek becsatolása nem terheli-e túl a fővárost. Ma ugyanis ezek a területek teljesen rendezetlenek. Semmiféle közművük: vízvezeték, világítás, csatornázás, burkolás nincs s a becsatolás után természetesen a fővárosnak kell gondoskodni a hiányok pótlásáról. De ezeken kívül a közoktatási, közegészségügyi és közélelmezési intézmények egész sorozatát kellene a megnagyobbított fővárosi területen létesíteni, a mi olyan megterhelése lenne a fővárosnak, hogy mai zilált pénzügyi helyzete mellett alaposan meg kellett hányni, vajjon új lakóterületek bevonása megfelelő ellenszolgáltatás nélkül nem billenti-e fel a főváros háztartásának egyensúlyát. A belügyminiszterium ezeket az okokat mérlegelve, egyelőre csupán Újpestet és Rákospalotát akarja a fővároshoz csatolni, mert csak ennek a két községnek a gazdasági viszonyaiban találták volna meg a főváros részéről hozandó áldozatoknak megfelelő ellenszolgáltató képességet.

Katholikus asztaltársaság — katholikus pap. Rákosszentmihályon a mult nyáron — a mint azt megírtuk — misék tarthatásának céljaira katholikus asztaltársaság alakult és szépen működött is egész nyáron át, a míg őszszel — a lelkipásztorukkal szemben beállott elhidegülés folytán — a társaság föl nem oszlott. Ma kaptuk az asztaltársaságról az utolsó életjelet. Értesítik ugyanis lapunkat, hogy a templombizottság e hó 17-én tartott ülésén *Pálfi* János bizottsági tag az asztaltársaság részéről 55 koronát szolgáltatott át az orgonaalap javára *Wayand* Károly iskolaigazgató-kántor nevében. Ez az 55 korona kántori díj volt, a melyről *Wayand* Károly nagylelkűen lemondott. — Ezzel együtt említjük meg, hogy a szentmihályiaknak mult nyáron át volt lelkipásztora e hó 11-én fölöttösének, *Kratochvill* csömöri plébánosnak bejelentette, hogy egy hétre püspöki engedelemmel eltávozik Szentmihályról. Azóta vissza sem tért hivei közé, úgy hogy mult vasárnap nem volt mise az új templomban. A távozás oka mindenesetre az, hogy az asztaltársaság feloszlása után immár senki misepénzekre nem áldozott, azok pedig, a kik az eltávozottat szeretetükről biztosították és a téli tartózkodásra rábeszélték, még arról sem gondoskodtak, hogy lelkipásztorukat az éhenhalástól vagy a megfagyástól megóvják. E hó 25-én, vasárnap délelőtt a szentmihályiak nagyrabecsült régi ismerőse, főtisztelendő *Aczél* Lajos fog misét szolgáltatni. Lapunk zártakor értesülünk, hogy *Bodó* tisztelendőt rendfőnöke a szerzetbe visszahívta és így többé nem is tér vissza Szentmihályra.

A kálvária. A lapunkban már említett, *Kuff* Ferenc szobrász készítette stációképeket a templombizottság megtekintette és a szentmihályi templomban leendő kifüggesztésüket megengedte. A képek készítője most azzal a kéréssel fordul lapunk útján azokhoz a kegyes alapítókhoz, a kik a képekből már rendeltek vagy rendelni kívánnak, hogy címüket vele (Kuff Ferenc, Rákosszentmihály) tudatni szíveskedjenek.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserüvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésreméltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Melt Zena. Különös álnév. A kis cikket különben mai számunkban találhatja némi változtatással, a miről — nem ismerve — nem értesíthettük.

Miért is kellett így történnie? Jól van megírva, de semmi lélektani alapja sincs. Idegen emberek járnak-kelnek és monologizálnak. Így nem közölhető.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1902. évi november hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																						
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	—	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	—	4 00	4 32	5 17	6 00	6 25	7 01	7 30	8 15	—	9 00	9 15	9 55	—	10 52
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	—	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	—	**4 07**	4 39	5 24	**6 07**	6 32	**7 08**	**7 38**	8 22	—	9 08	**9 22**	10 02	—	10 59
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	—	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	3 12	—	4 11	4 43	5 27	6 11	6 36	7 12	7 42	8 26	—	9 12	9 26	**10 06**	—	**11 03**
	1. sz. kitérő. . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	—	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	—	4 14	**4 46**	**5 30**	6 14	6 39	7 15	7 45	8 29	—	**9 15**	9 29	10 09	—	11 06
	Józsefh.-tel.megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 43	8 12	8 42	9 21	—	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	3 22	—	4 22	4 52	5 37	6 22	6 47	7 22	7 52	8 36	—	9 22	9 37	10 17	—	11 14
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	4 01	—	4 46	5 16	6 01	6 46	7 16	7 51	8 31	9 11	—	9 46	10 16	10 46	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 05	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	5 00	5 30	—	6 30	7 00	7 30	8 15	8 45	—	9 50	10 00	10 50	11 00
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	3 23	3 53	4 38	5 23	5 53	—	6 53	7 23	7 53	8 38	9 08	—	9 55	10 23	10 53	11 23
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 47	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	4 00	**4 46**	**5 30**	6 00	—	7 01	7 30	8 00	8 45	**9 15**	—	10 03	10 31	11 00	11 30
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 33	6 03	—	7 04	7 33	8 03	8 48	9 18	—	**10 06**	10 35	**11 03**	11 33
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	9 37	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	**4 07**	4 53	5 37	**6 07**	—	**7 08**	**7 37**	8 07	8 52	**9 22**	—	10 10	10 39	11 07	11 37
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 44	6 14	—	7 15	7 44	8 14	8 59	9 29	—	10 17	10 46	11 14	11 44

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.

A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

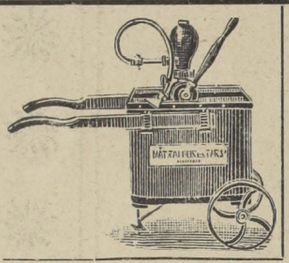

Minden fajta kút-szivattyúk szállítását, teljes felszerelését és azok javítását elvállal

Mátrai, Feik és Társa

BUDAPEST.

Iroda és raktár: VI., Teréz-körút 33. | Gyár: III., Zsigmond-tér 7.

Ajánlja saját gyártmányú kerti fecskendőit 100 liter ürtartalommal darabonkint 70 korona.

JÉGPÁLYA

Rákos-Szent-Mihályon az uszodában megnyilt. — Belépés harminc fillér, idényjegy gyermekeknek két korona.

Eladó tárgyak:

ajtók, ablakok, teljesen jó karban;
két ablakvasrács;
egy nagy takaréktűzhely;
két bádog háztetőablak;
két bádog háztetőkijáró;
két vas gyermekágy, teljes felszereléssel;
egy fürdőkád;
kerti faszékek.

Tudakozódhatni REGELE Jánosnál Kis Szent-Mihályon.

Hat darab még ültethető **szép diófa** 12/15 cm vastag törzszsel Mátyásföldön eladó.

Bővebbet Lingel Károly és fiainál, Budapest, VII., Rózsa-utca 4. sz. Telefonszám: 50—49.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás, födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. Alapíttatott: 1868

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál. Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

Hirdetéseket

fölvesz a

kiadóhivatal.

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, február 1. 5. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 72. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

NAGY-BUDAPEST.

Több számunkban egymás után közöltünk Budapestnek, székesfővárosunknak tervezett kibővítéséről híreket.

Egymás után ismertettük a Magyar Nemzetnek, a Magyarországnak és végül — mai számunkban — a Magyar Székesfőváros című, tekintélyes fővárosi közigazgatási hetilapnak erre a tárgyra vonatkozó közleményeit.

Szólásra birta ez a tárgy az ujpestiek legrégibb lapját, az Ujpesti Közlönyt is.

Minderre pedig azért hivatkozunk újolag, hogy kimutassuk, hogy ez a minket, rákosvidékieket annyira közelről érintő ügy mennyire fontos és milyen sürűn foglalkoztatja az érdekelt helyek sajtószervezeteit. Hivatkozunk rá azért, mert „Nemo est propheta in patria sua“, senki sem próféta a maga hazájában és talán hamarább fölismerik a mi olvasóink a tárgy fontosságát, ha másokra is hivatkozunk.

Arról van ugyanis szó, hogy Budapest határait ki akarják tolni, távolabb fekvő vidékekre. Hogy meddig? Éppen erről folyik a vitatkozás.

A vérmesebbek, a kiknek első és legfőbb céljuk csak az, hogy Magyarország fővárosáról, Budapestről beszélve büszkén hivatkozhassanak annak milliomra rugó lakosságára, Dunakeszit, Csömört, Fótot, Cinkotát emlegetik, hogy azt is be kellene venni Budapestbe. Mi azonban, a kik pedig büszkén valljuk magunkat sovinisztáknak ezt a gondolatot ábrándnak, sőt egyszerűen meggondolatlanságnak tartjuk, hogy valaki ilyen gondolattal lép a nyilvánosság elé.

A kibővítésnek ilyen alakban a kivihetősége egyszerűen lehetetlen, eltekintve attól, hogy nem is igen hiszszük, hogy lenne fórum, a mely ezzel a gondolattal komolyan foglalkoznék.

A meggondoltabbak már csak Ujpestnek és Rákospalotának a bekapcsolását kivánják mindenképen és egyelőre még csak utalnak arra, hogy Rákosszentmihály, Kispest és Erzsébetfalva is egészen a budapesti határszélen feküsznek és kivántatják magukat.

Leghatározottabban merül azonban fel — immár ismételten — az a hír, hogy Ujpestnek és Rákospalotának a fővároshoz csatolása immár csaknem befejezett dolog.

Most készül ugyanis a belügyminisztériumban az új fővárosi törvény és a beavatottak tudni vélik, hogy annak az intézkedései már a megnagyobbított Budapestre vonatkoznak. És ez tényleg nagyon valószinűnek is látszik, mert csak nem akarják a megnagyobbítást öt esztendő mulva keresztülvinni, mikor a szervezet törvényét most alkotják meg.

Magunk is teljes bizonyossággal állíthatjuk azonban, hogy az intéző köröket ez a kérdés erősen foglalkoztatja. Állíthatjuk, hogy a kérdést nemcsak a pillanatnyi szükségnek megfelelően kivánják megoldani, hanem elő akarják készíteni azokat a községeket is, a melyek most a fővároson kívül maradnak, hogy fejlődésük a főváros érdekeinek megfelelő irányú és lehetőleg gyors legyen.

Ezt a célt tartva szem előtt, a fejlődést — igen helyesen — főként a helyi közlekedés fejlesztése révén óhajtják elérni és minden jóakarattal azon vannak, hogy Budapest környéke (és így a Rákos vidéke is) minél jobb közlekedéshez jusson. És ennek a törekvésnek a jó következményeit előreláthatólag már rövid időn belül élvezni is fogjuk.

A mi véleményünk szerint azonban a környék fejlesztése, célirányos, helyes fejlesztése csak úgy lehetséges, ha a vidék lakosságának a véleményét, a kivánságait, a mik ezen a téren fölmerültek, az illetékes tényezők megösmerik és azok szerint, kellő körültekintéssel, cselekesznek.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

A vágyak, a kívánságok megömerésének pedig csak két útja van. Az egyik, a nehézkesebb, a kevésbbé megfelelő, ha egyesek az érdekelt vidékről meghivatnak, hogy a döntő tanácskozásokon résztvegyenek. Ennek nem egészen megfelelő voltát már a hivatalos körök is belátták. Rájöttek, hogy a meghivottak — gyakran maguk sem lévén eléggé tájékozottak a polgártársaik kívánságát illetőleg — nem mindig szolgáltak a legjobb tanáccsal. Azonkívül ez a mód sokszor adott alkalmat jogosulatlan érdekek szolgálatára is.

A másik mód — a miről már egy ízben megemlékeztünk — az, hogy az érdekeltek maguk tárgyalják meg egymás között a kívánságaikat és a megvalósulásra éretteket terjeszszék az ismételten igen jóakaratúaknak bizonyult intézők elé. És ez a mód a leghelyesebb. Ez ad alkalmat rá, hogy kívánságaival mindenki a nyilvánosság elé léphessen. Ez teszi lehetővé az egyéni vágyak háttérbe szorítását, ez a jogosult érdekek megösmerését, érvényre jutását. Ezt a módot kell választanunk.

Most, a mikor már a téli álmát alvó medve is a másik oldalára fordul, szóval legalább megmozdul, talán mi is életre kelhetnénk újra, a minden cselekvést megszüntető, téli semmittevés után.

Használjuk fel azt a jóakaratot, a melyről eddig alig szerezhettünk tudomást, használjuk fel a közös érdekek előmozdítására, mert csak így mehetünk valamire.

Akkor, a mikor már a legjobb akarattal kidolgozott tervezet itt lesz előttünk, már hiába szólalunk fel hibás részei ellen, azokon már csak részben lehet változtatni, a maguk egészében azért megmaradnak hibának. Míg, ha most, az előkészületek idején nyilatkozunk meg lehetőleg egyértelműleg, már a tervezetet a mi panaszaink alapján, a mi érdekünknek megfelelően készítik el.

Hallassuk hát egyszer mi is a hangunkat. Nyilatkozzunk meg röviden, őszintén, okosan és meg fognak minket hallgatni. Tegyük ezt meg minél előbb, mert hiszen tudni való, hogy néma gyermeknek az anyja sem érti szavát.

SZÍNHÁZ.

Nemzeti színház. Végre sorra került a két Moliér-darab, a „Mizantróp“ és a „Scapin csinyjei“. (Mi megmaradunk ennél a régi címénél a furfangos Scapin darabjának). A finom, művészi feldolgozású Mizantróp nem találkozott a közönségnek valami nagy tetszésével, míg a furfangos Scapinnek nem mindig finom és szellemes csinyjei a színház nagy közönségének állandó tetszésével találkoztak. Ennek az eredménynek az előadás volt az oka, mert míg a Mizantróp előadói között nem volt a ki a darabot „vitte“ volna, ez a Scapin kitünő személyesitőjének *Rózsahegyinek* fényesen sikerült. Újabb, nagy sikere volt ez a természetességével ható, kedvelt művésznek. Pedig a mikor pár éve *Beöthy* László őt a Magyar színházból szerződtette, nem tekintették ezt a cselekedetet másnak a nagy kritikusok, mint a könyörület tényének. Azóta pedig kitünő színházi érzéknek bizonyult ez a szerződtetés.

—

Vígszínház. Coquelin, a legkiválóbbnak tartott férfiszinész szerepelt ezen a héten a Vígszínházban. A vendég — általán véve — nem keltett olyan hatást, a minőt világhirűsége után várhattunk volna. Oka ennek az, hogy vigjátékokban idegen nyelven sokkal nehezebb zajos hatást elérni, mint tragikus szerepekben. A másik oka pedig az a hagyományos játékmód, a melylyel alakjait Coquelin elénk állitja s a mely nekünk, magyaroknak, tökéletesen idegen s igy bennünket hidegen is hagy. A kiváló szinész elég gyönge társulatot hozott magával, a mi szintén rontotta a hatást.

TÁRCA.

JÁVOR BENCE.

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek irta:

ACZÉL LAJOS. (Folytatás.)

Linka. (A lábával toppant.) Hát elveri kend, vagy nem, azt a jégen kopogóját kendnek, mert majd én is poflevessel fizetek, ha még sokáig kéreti magát! Igy-e: Jobbról... balról! (A két kezével pofonokat mutat.)

Fránya. (Borzongással.) Brr! Kell a kutyának! Adja inkább annak a nyálasszájú boriszáknak, mikor a sarka után leselkedik. (Ijedten körülnéz.) No verem már, verem, verem!

Bandi. (Meglepődve figyel.) Az én nótámat veri! . . . Talán bizony ő kivánta! . . . Milyen édes ez a sejtelem! . . . Nem állhatom meg, eldanolom neki! (Halkan dalol.)

Két orcád két piros alma,
A képem a levél rajta,
Selyemhajad éjszakája
Sürű fátyolt borit rája.
De két bogárszemed lángol
Szivem kigyúl a nagy lángtól
S tudja az a csillagos ég,
Hogy ajkadon hány csókom ég!

Linka. (A dalra figyel.) Ez a Bandi! (A papház felé tekintget s a mint meglátja Bandit, jobbját a szivére szoritja, arcát meg a baljára támasztja.) Az, az . . . a Bandi!

Fránya. (Fölugrik.) De most már dikhec innen, mert ha a szentatya meghallja ezt a reggeli fohászkodást, aligha nem a dutyiba pofoz érte... Hát kisasszony galambom, most már csak megszolgáltam egy fityóka pálinkát, vagy mi a devla!

7. szín.

Dinka. (Dalszó közben a korcsmaajtóban fülel, majd a folyósóra lép ki, a papházat kémleli, végül lopótökkel a papház felé fenyegetőzik.) Már megint az az ágrólszakadt . . . az a sehonnai . . . az a kutyaházi . . . az a . . . az a . . . . (Fránya hoz.) S ez a kormos betyár még cincog neki! (A lopótököt Fránya hoz vágja.)

Fránya. (Jajveszékel.) Já-já-já-jáj! Hogy a devla hasitson szijakat a hátából az utolsó itélet napján s azokkal béklyózza a bűnös lelkit a Belzebúb farkához, hogy a hányszor az a bolond ördög örömiben nagyot ugrik, olyat rugjon a bűnös lelkin, hogy kinjában a farkasüvöltésnél is nagyobbat ordítson! Nézze meg az ember, majd betörte azokat a bordáimat, a mikből asszonyokat farag a devla!

Népszínház. A nép, az istenadta nép a Bob herceget élvezi esténkint a Népszínházban. A népszínművek ennek a révén teljesen a délutáni előadásokra szorultak, *Küry* Klára pedig vidéken aratja a babérokat, a miket itt Budapesten *Fedák* Sári szedett el előle. Ha pedig a Bob herceget megúnja a nép, majd a Kinai mézeshetekben gyönyörködhetik.

—

Magyar színház. A „Trouville gyöngye“ a Magyar színházban — hamis gyöngynek bizonyult, nem ért semmit. Hiába vonult föl a színtársulat fürdőruhában, hiába erőlködött *Sziklay*, hogy — bármilyen áron is — derültséget keltsen, a darab végképen megbukott. Most sietve rántják elő új darabjukat, a „Leányok és legények“-et, a melynek legnagyobb reklámja az, hogy másutt betiltották. Pedig ez legfeljebb rossz hír lehet, de semmi esetre sem jó. — Addig pedig a Vígszínház fáradhatatlan személyzete játszik a Magyar színházban.

A lóvasutról.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Tekintetes Szerkesztő úr!

Becses lapjának 1903. évi első számában t. olvasói számára újévi meglepetésül „kettős sínpár, villamos vasút, villamos világítás“ cim alatt egy helyi hír közöltetett. Legyen szabad az abban felsoroltakhoz néhány szerény megjegyzést tennem.

Hogy soraim és az abban felvetett eszmék nem fogják minden polgártársam osztatlan tetszését megnyerni, arról már eleve tisztában vagyok, de viszont előrebocsátom, hogy higgadt meggondolás után, az esetleg mások által is teendő többféle észrevételek közül a t. intéző férfiaknak szeretném megkönnyíteni munkálkodásukat és elhatározásukat.

Legyen szabad első sorban a tek. Igazgatóság szives figyelmét arra felhívnom, hogy miután a nagym. belügyminiszter úr — számú végzésével Rákosszentmihály nagyközséggé alakulása engedélyeztetett, a körülötte fekvő telepek. úgymint: Vida-telep, György-telep, Anna- és Árpád-telep, továbbá Pórszász és Gyurkovics-féle érdekeltség stb. bevonásával, mely területek már házhelyekre parcellázva és nagyrészt eladva vannak, azok fellendülése csak egy helyesen keresztülvitt közlekedés létesitése által várható, ne hagyják számításon kívül.

Talán felesleges mondanom, hogy ezen kérdés mikénti megoldása iránt, rendkivül nagy az érdeklődés úgy az az egyes ház vagy telektulajdonosok részéről, valamint azok részéről is, kik azon szerencsés helyzetben vannak, hogy holdak felett rendelkezhessenek.

Ezek előrebocsátása után rátérek tulajdonképeni tárgyamra.

A tek. Igazgatóság és intéző férfiak szives jóindulatát és figyelmét felhivom arra, hogy a jövőbeni nagyközség vezetésében, miután higgadt és lelkiismeretes ténykedésükre számítunk, mintegy atyai gondoskodásban kell, hogy részesitsék legjobb belátásuk és a rendelkezésükre álló tehetségükhöz képest, nemcsak egyik vagy másik telepet, de valamennyit, mely Rákos-Szent-Mihály nagyközség hatáskörébe, vagyis adminisztrációja alá fog tartozni, magyarán kimondva: *egy családot képezünk, melynek ne legyen mostoha gyermeke.*

Fentebb említett hírrovatban meglepetve olvastam, hogy a jelenlegi lóvasuti társaság tek. Igazgatósága egy, vagy több gőzmozdony megtekintésével foglalkozott. Az ellen, hogy megtekintsék, semmi kifogásom, valamint azt hiszem, a velem együtt gondolkozó polgártársaimnak sem lesz, de hogy azokat esetleg a telepek utcáin közlekedési szempontból alkalmazzák, van némi észrevételem. Tessék csak a t. uraknak megfigyelni, hogy mily nagyszerű füst- és koromkészitő egy ilyen gőzmozdony, továbbá számításba venni azon tetemes összeget, melybe ezen mozdonyok kerülnének, végre azon elvitathatlan körülményt, hogy azon polgárok, a kik már a telepeken laknak és a jövőben megtelepedni óhajtanak, azért vásárolták telküket, hogy a főváros poros, büzhödt levegőjétől szabadulni akartak, nem pedig a fővárostól távol kevés rendelkezésükre álló szabad idejüket ismét füst között eltölteni. A közlekedésnek ily úton való megoldása tehát szerintem nem helyes.

Vegyük tekintetbe a másik tervet, vagyis a villamosra való átalakitást.

A mai áramlattal és követelményekkel akarva lépést tartani, a mit lehetetlen ily messze kiható kérdésben figyelmen kivül hagyni, csakis ezen megoldást veheti a tek. Igazgatóság komolyan tervbe, melynek előnye mellett nagyon sok érvet hozhatnék fel, ha ezen lap szük kerete azt megengedné, de t. Szerkesztő úr szives engedelmével még más alkalommal vissza fogok térni ezen fontos ügy fejtegetésére.

Nem vonom kétségbe, hogy a tek. Igazgatóság csak anyagi

Hátha leütötte most a jövendő feleségem orrát, ha?! (Mérges megvetéssel.) Te . . . te . . . te! . . .

Dinka. (Zavartan mosolyog.) Már micsoda zöld beszédek ezek! No csak gyere be a csapszékbe, majd adok valami jóféle pálinkát, a mivel jól bekenegetheted a nyavalyás bordádat.

Fránya. (Fájdalmat tettetve.) De mikor valamennyi bordám fáj!

Dinka. (Boszúsan mosolyog.) Hát valamennyire adok egy-egy kupiczával . . . (hirtelen ötlettel, hangosan kacagva.) ha fölhasitod a két oldaladat s megolvasod, hogy hány borda szorult beléd! . . . Vagy ha jobban esik, egy messzelyben is kiegyezem veled, ha azonnal bekotródol a korcsmába; ha pedig nem, akkor cimbalmostúl kiszórlak az utcára!

Fránya. (Fölkapja cimbalmát.) Megyek már no, — ni, milyen szives lett egyszerre! (Be a korcsmába.)

8. szín.

Dinka. (Mérgesen.) Linka, te is be a szobába, ott hajtogass! Nem türöm tovább, hogy azzal a szemétnéppel cicázz!

Linka. (Megrezzen. Aggódva.) De édesapám, tűrtőztesse magát, mert ha Kondor . . .

Dinka. (Dühösen tippep-toppog.) Kondor ide . . . Kondor oda! . . . Te éppen olyan semmiházi vagy, mint a milyen kutyaházi az a Kondor! Belebolondultál ebbe a söpredéknépségbe, az uraság fia meg részeg disznó, a ki nem kell se testednek, se lelkednek, a hogy dőre fejjel, konok szivvel mondani szoktad! Pedig ha feléje hajolnál, a nyomorúságból tejbe-vajba, a hitványságból úri sorba segithetnél mindnyájunkat; mert a hogy az Imre úrfi téged szeret, egy-két esztendő mulva szentül feleségül venne! Aztán mennyi vagyon vár rá! (Az ujjain számlálja.) Itt van az apja vagyona! Aztán a pap vagyona . . . a főbiró vagyona, a jegyző vagyona, ha a házasságuk magtalan marad. Akad-e a föld hátán még egy olyan eszelős sokác leány, a ki ennyi szerencsét elszalasztana egy jött-ment, bitang szolga kedvéért! (Az utolsó szavakat keserű méreggel és félig kiabálva mondja.)

Linka. (Nyugtalanul.) Lassan, lassan, édesapám, a sok piszkolódással! Félek, hogy még nagy baj, nagy szomorúság lesz belőle! Úgyis hiába minden rábeszélés; ebben a dologban csak a szivem meg a becsületem határozhat; de egyiknek sem kell a Kopja Imre! (Izgatottan hajtogat.)

Dinka. (Magából kikelve kiabál.) Hát ki! Talán a Kondor Bandi?

Linka. (Nagy enerzsiával.) Hát az! A szivemnek az! De a becsületem árán ő se kellene a szivemnek! (Reszketve hajtogat.)

Bandi. (A fa mellett lassan térdre rogy.) Nagy Isten, jó

körülményeinek megfelelőleg, vagyis a rendelkezésére álló tőkéhez képest intézkedhetik; nem akarván légvárakat igérni, melyek később meg nem valósíthatók, de módjában van újabb részvények kibocsátása által, előzetesen tájékoztatni magát és csak ha ez megtörtént, akkor határozni a továbbiak felett.

Elvitathatlan, tény az is, hogy a jelenlegi lóvasúti közlekedés, tekintve a távolabb fekvő Árpád- és Anna-telepeket, Gyurkovics, Pórszász stb. területeket, nem elégítheti ki már a közel jövőben sem az igényeket.

De legyen szabad megjegyeznem, hogy ezen lényeges, a jövőre kiható fontos kérdés keresztülvitelében ma már a tek. Igazgatóság nem áll egyedül, mert a mi az ő ügyük a közlekedés helyes megteremtésében Rákos-Szt-Mihály belterületére nézve, az már édes mindnyájunk ügye is, röviden szólva: *erkölcsi és anyagi kötelességünk őket tőlünk telhetőleg törekvésükben támogatni.*

Talán nem csalódok, ha ezen reményemnek kifejezést adok, azon meggyőződésben, hogy t. polgártársaim legnagyobb része helyeselni fogja a fent elmondottakat és annak keresztülvitelében, miután saját érdekük is úgy kívánja, ki-ki a maga tehetségéhez képest, áldozatkészséggel, higgadt meggondolással, félretéve az eddigi nemtörődömséget és személyeskedést, vállvetve, lankadatlan akaraterővel és kitartással fognak nagyközségünk felvirágzása érdekében sorakozni.

Adja az ég, hogy úgy legyen!

Kelt, Rákos-Szent-Mihály, Anna-telep, 1903. I./22.

kitünő tisztelettel

Tóth Gyula.

A hozzánk intézett levél tartalmával csaknem mindenben egyetértünk, sőt hinnünk kell, hogy a lóvasúttársaság nézetei is sokban egyeznek az itt kifejtettekkel. Erről a kérdésről különben a lóvasúttársaság tavaszi közgyülésén fognak dönteni és véleményünk szerint, ha a tervezet kivitele ott nem sikerülne, nem az intéző körök jóakaratán, hanem legföljebb a pénzhiányon fog mulni. Alig hiszszük ugyanis, hogy a mostani viszonyok között Szentmihályon nagyobbszámú újabb részvény találhatna elhelyezést. Bár másként lenne! *Szerk.*

HIREK.

Tolvaj építész. Lapunk mult számában ezen a címen közölt hírünkre vonatkozólag a vádolt építész részéről a következő felvilágosítást nyertük, a mit szivesen hozunk olvasóink tudomására s a mi az egész dolgot új — a régivel ellenkező világításban tünteti fel. *Sch. F.* építész ellen tényleg tettek feljelentést lopás miatt, de az egy elbocsátott rajzolója *J. M.* bosszújának a műve. *Sch. F.* építész irodájában talált székeket és szobrot ugyanis éppen ez a *J. M.* hozta az irodába és azok árát is felvette azzal, hogy *alkalmi vételre* tett szert. *Másfél év* mulva *J. M* úgy látszik, a saját biztonsága kedvéért, jónak látta volt főnöke ellen feljelentést tenni, ki azonban — mint nekünk jelezte — e tárgyak eredetét igazolni fogja; a közleményben említett evőeszközök és kávéházi felszerelési tárgyak tekintetében a feljelentés maga sem tudott támogató adatot felhozni. A méltatlan meghurcolásért *Sch. F.* építész a bíróságnál keres elégtételt.

A mátyásföldi tervpályázat eredménye. A mátyásföldi római katholikus templom terveire hirdetett pályázat tárgyában a kiküldött biráló bizottság január hó 28-án tartott ülésében a következőképen határozott. Beérkezett 25 pályaterv és egy alternativa. Ezek között az első díjat a bizottság a „Mátyás az igazságos“ jeligéjü pályatervnek (szerzője *Weninger* Ferenc építész), a második díjat a „Gloria in excelsis Deo“ jeligésünek, a melyet *Ungár* Vilmos budapesti építőmester tervezett, ítélte oda. A terveket február 1-től fogva a Magyar Mérnök- és Építész Egyesület ujvilág-utcai helyiségében kiállítják. A birálatról részletes tudósítást és a tervekről ismertetést jövő számunkban közlünk.

Nagy-Budapest. Az eddig közölt híradásokhoz, a melyeket eddig erről az ügyről megirtunk, most a „Magyar Székesfőváros“-ét csatoljuk, a mely szintén foglalkozik a kérdéssel január 27-i, utolsó számában. A bevonandó községek közé csak Újpestet és Rákospalotát — esetleg Budafokot — számítja a „Magyar Székesfőváros“, de az ezekkel leendő bővítéshez sem járul hozzá szivesen. Kispestnek, Erzsébetfalvának és Rákosszentmihálynak a bevonását a leghatározottabban ellenzi, kifejtvén, hogy azoknak félig-meddig leendő rendbehozása a fővárosra olyan terheket róna, a miket az ki nem birhat. Tart tőle különben, hogy az említett községek lakói — a kik jórészt Budapest drágasága elől menekültek ki a fővárosból — a terjeszkedés esetén megint csak kiljebb fognak vonulni. Jelzi egyúttal, hogy később majd ehhez a kérdéshez részletesen hozzá fog szólani.

A papkérdés Rákosszentmihályon. Lapunk mult számában megírtuk, hogy tisztelendő *Bodó* János lazarista szerzetest, a ki mostanig a rákosszentmihályiak lelki szükségletét látta

---

Isten! Megértettem a boldogság hivó és intő szózatát! Köszönöm gondviselésednek ezt a megnyilatkozását! Szerelem és becsület: én is értetek akarok élni és halni! (Lassan fölkel.) És most becsületből meg kell ótalmaznom az én édes szerelmemet az atyai haragnak förgetege ellen! . . . (A kocsma kapujába megy.) Adjon Ísten jóreggelt! Mivégre szólitott az eléb Dinka uram?

Dinka. (Meglepődésében megrezzenve.) Már hogy én szólitottam volna ide? Eszem ágában sem volt ideszólitani!

Bandi. (Gúnynyal.) Hát akkor csak úgy köhögte ki a nevemet, mint a hogyan az Istenét meg a szentekét szokás, mikor az embernek folytó a lélekzete?

Linka. (Jóizűen nevet.) Ejnye be jó! Jaj de nagy mester is maga, Bandi!

Dinka. (Epés gúnynyal Linka felé.) Ej-haj! De ez a bizalmaskodás sem rossz ám, te szép mákvirág! (Bandi felé.) Jobb, ha ministrálni siet s nem a lányok után szimatol, mert a főúr majd meglakoltatja, elmondat *nemzetes öcsémurammal* vagy száz miatyánkot és üdvözletet, úgy kukoriczán térdepelve!

Bandi. (Gúnynyal.) Úgy ám, csakhogy a főúr nem ecetfán szüretelt bort iszik, a mitől az embernek, mint azt kigyelmednek a horpadt halántéka és savanyú ábrázata olyan szemmel láthatóan bizonyitja!

Linka. (Engesztelve.) Ne nehezteljen, édes Bandi, szegény apámra sületlen beszédeiért! Látja, ő csak egyszerű kocsmáros, a ki nem művelődött még ki annyira, mint kigyelmed ott a főúrnál Bocsásson meg neki az én kedvemért s fogja pártját a főúrnál, a ki módfelett haragszik rá.

Bandi. (Megilletődve.) Jaj be galamblelke van, szentem, hogy azok után, a miket a világ beszél, igy a tenyeren hordja az öreget! . . . Rajta leszek, hogy minden kivánsága, *minden szivevágya minél előbb, minél jobban és szebben teljesüljön!* (Kezet nyújt Linkának.)

Linka. (Elragadtatással ragadja meg Bandi kezét.) Köszönöm, Bandi, köszönöm!

Bandi. (Szerelemmel.) Isten velük, Linka, Isten velük! (Elindul, de vissza-visszatekint Linkára, végre gyorsan be a templomba. Dinka lejön a folyósóról s fölveszi a lopótököt.)

Linka. (Dinkához megy s gyengéden megfogja a karját.) Látja, hogy milyen nemes lélek lakik ebben a jött-ment, bitang sehonnaiban? Azért szereti a főúr is úgy, mintha tulajdon gyermeke volna!

Dinka. (Fanyar mosolygással.) Ki tudja? . . . Ki a megmondhatója? . . .

(Folytatjuk.)

el, rendfőnöke visszahitta a rendbe és így nem tér többé vissza Szentmihályra. Ezen a héten azonban Bodó tisztelendő újra Szentmihályra jött és újból gyakorolni akarta lelkészi jogait és főnöke ismételt hivására is vonakodott rendjéhez visszatérni és ezért a *Csáky* gróf váci püspök az ügyre vonatkozólag a következő tilalmat adta ki:

„Ezennel kijelentem, hogy *Bodó* János lazarista atyának egyházmegyém területén a misézést eltiltom és tőle a jurisdictiót elvonom".

Kelt Budapesten, 1903. jan. 27.

† gr. *Csáky Károly* s. k. váci püspök.

Ezzel az egyházra és hivőkre egyaránt kellemetlen ügy végleges elintézést nyert.

Jelentés a rákosszentmihályi ev. ref. fiókegyház működéséről.

A porszemnyi föld, a világegyetemhez képest, magán tartja az embert összes cselekvő képességével együtt. A nagy, a leghatalmasabb, a legokosabb ember, ide van kötve a földhöz, e parányhoz.

Az embernek anyagiassá kell válni, hisz a föld táplálja, ruházza; a föld vize oltja szomját; a föld levegője élteti . . . . . Ez a mit első tekintetre lát.

Hogy mikép jut hozzá? Miért van ez így és nem másképp?

Azt mondják: ez a természet rendje . . . . törvénye. És honnan, kitől származik ez a törvény?

Ember! A míg az igazságot megtudtad, a míg lelked oda finomult, hogy ne a tűzben, ne a napban keresd ezt a törvényt, ezt a világrendet, de keresd a mindenható Istennél; de sok idő eltelt.

Isten, a ki születésünkkor lelkünkkel együtt, lelki és testi megmaradhatásunk rendjét, törvényét nekünk juttatod, adj erőt arra is, hogy azokkal bölcsen élhessünk.

De nem csak az embernek van meg a törvénye. A sivatagon oázis, a rengetegben útmutató patak, az éjnek csillagos égboltja: egy láthatatlan könyvbe irt törvény . . .

Ilyen sivatag, ilyen rengeteg, ilyen éj volt valamikor Rákos-Szent-Mihályon egyházi életünkben, de törvényszerűen be kellett következni az oázisnak, a pataknak és a csillagos égboltnak és ezentúl csak rajtunk mulik, ha meg nem virrad és napunk fel nem jő . . . . . .

1901. augusztus 11-én történt fiókegyházunk megalakulása; a mikor kimondottuk, hogy a rákos-szt.-mihályi fiókegyház a rákospalotai anyaegyházhoz csatlakozik. Felsorolom azok neveit, a kik ezen gyűlésen részt vettek: Nagytiszteletű Benkő István rákospalotai ref. lelkész, mint elnök; Kökény Gábor, Hercegh József, Lantay Károly, Karácsony Lajos, Pete Dani, Sztarill Endre, Röll Károly, Szabó József, Sáska Béni, Szabó Balázs, Szabó István, Tuba Mihály, Kecskeméthy Vincze, Somogyi András, Török Antal, Molnár János, Együd György, Vekerdi Mihály, Marton János, Gyenes Pál egyháztagok és Kovács Zsigmond rákospalotai ref. rektor, mint felkért jegyzőkönyvvezető.

E gyűlésen jelezték, hogy az itteni reformátusok száma meghaladja a 380-at, a református iskolás gyermekek száma 68 volt; a kik semminemű egyházi gondozásban nem részesültek. Ekkor választották gondnoknak: Karácsony Lajost, presbitereknek pedig: Kökény Gábor, Pete Dani, Sztarill Endre, Hercegh József, Kecskeméthy Vince, Lantai Károly, Szabó József és Szabó Istvánt.

Mindezeket az egyházmegyei közgyűlésnek jóváhagyás céljából jegyzőkönyvi másolatban értésére adták.

És ezen gyűlés után a megválasztott egyháztanácstagok és gondnok derekas munkát végeztek. Intézkedtek, hogy a reformátusok névsora megszereztessék. Az iskolához egy református tanerőt kértek és meg is kapták. A csengős ház iskola egyik termét templomozás céljaira Nagyméltóságú Dr. Wlassics Gyula miniszter úrtól kikérték, a mely termet azóta meg is kaptak s ezúttal nem mulaszthatom el felemlítés és köszönet nélkül Radomszky Mihály tanító úr azon szives készségét, melylyel minket, a terem rendbentartásával és különösen kedves házigazdai szívességével szivéhez láncolt.

Szóval gondnokunk és az egyháztanács tagjai erkölcsi és anyagi tehetségük szerint mindent megtettek, hogy minél több istentisztelet tartassék és a gyermekek is kellő vallásos nevelésben részesülhessenek.

De változik az idő, változnak az emberek. Karácsony Lajos gondnok hivatásánál fogva — mindannyiunk sajnálatára — lemondott a gondnokságról, mert hivatali elfoglaltsága miatt nem volt ideje az egyház élén dolgozni úgy, mint a hogy szeretett volna és mint azelőtt tette azt. Megbirságolta önmagát ezért 100 koronával és ezt az egyház községnek adományozta. Köszönet érette.

Eltávozás miatt lemondtak még Kökény Gábor, Lantai Károly presbiterek és Starill Endre presbiteri jegyző. Mind fáradhatlan buzgó emberek; a távozásuk által nagyon gyöngitettek bennünket.

Ezen urak helyébe 1902. deczember 25-én választottak újakat és pedig gondnoknak: Kiss Ferencet, presbitereknek: Bakonyi Jenőt, Együd Györgyöt és Molnár Kálmánt. Ugyanekkor felkérték Karácsony Lajos volt gondnokot, hogy maradjon meg presbiternek; a ki ezt elfogadta.

Hálás köszönettel tartozunk özv. Hetessy Sándorné asszonynak; a ki odaadó buzgalommal gyűjtött az „Úrasztala" terítőre, melynek elkészitése és himzése Együd Mariska kisasszonyt kiválóan dicséri. Továbbá ugyancsak özv. Hetessy Sándorné érdeme egy zsámoly és 10 korona az egyházi szekrényre.

E néhány szóval beszámoltam vázlatosan az eddig történtekről.

Adja Isten, hogy a derengés minél előbb nappallá változzék.

Úgy legyen! *Molnár Kálmán.*

KIMUTATÁS

a rákosszentmihályi ref. fiókegyház bevételei és kiadásairól 1902. évre.

BEVÉTEL.

		kor.	fill.
1	Perselypénz	90	99
2	Tagsági díjak	326	—
3	Özv. Hetesi Sándorné adománya szekrényre .	10	—
4	Karácsony Lajos önmegbírságolás	100	—
		526	99

KIADÁS.

		kor.	fill.
1	Fuvar és egyéb költségek	77	02
2	Szekrénybeszerzés	20	—
	Egyenleg, mint pénztári maradvány	429	97
		526	99

Rákosszentmihály 1903. január 10-én.

Kiss Ferencz, gondnok. **Benkő István,** lelkész. **Pete Dani,** pénztáros.

Kimutatás

azokról, kik az „Úrasztala“ teritőre adakoztak.

Folyó szám	Név	kor.	fill.
1	Özv. Hetessy Sándorné	1	—
2	Molnár Jánosné	—	80
3	Horvát Lajosné	—	60
4	Hegedüs Lajosné	—	20
5	Mészáros Máté	—	20
6	Gyenes Pálné	—	20
7	Gyenes Lászlóné	—	20
8	Ludvig Jánosné	—	20
9	Özv. Gyenti Péterné	—	60
10	Szabó Józsefné	3	—
11	Grunda Józsefné	1	40
12	Együd Györgyné	1	—
13	Kis Jánosné	1	—
14	Bognár Jánosné	2	—
15	Mácsai Béláné	1	—
16	Kőszegi Józsefné	—	40
17	Jankovits Gusztávné	2	—
18	N. N.	1	—
19	Karácsony Lajosné	2	—
	Összesen	18	80

Kimutatás

azokról, kik 1902. évre önként felajánlott tagdíjukat be is fizették.

Folyó szám	Név	kor.	fill.
1	Domján István	1	—
2	Sáska Benő	1	—
3	Saffer Ferencz	1	—
4	Buzinkay László	1	—
5	Tóth Albert	1	—
6	Ponókay Márton	1	—
7	Fladerer Ferencz	1	—
8	Gyenti Péter	2	—
9	Tallián István	1	—
10	Karácsony Lajos	20	—
11	Starill Endre	10	—
12	Nagy Károly	10	—
13	Kecskeméthy Vince	10	—
14	Kökény Gábor	10	—
15	Herceg József	10	—
16	Lantay Károly	5	—
17	Kováts Imre	5	—
18	Chorus Rezsőné	4	—
19	Liebehovszky	5	—
20	Boda István	4	—
21	Szabó Balázs	4	—
22	Rang Lipótné	4	—
23	Csordás Lászlóné	4	—
24	Wittmann Péterné	4	—
25	Bognár János	10	—
26	Kecskeméthy László	10	—
27	Pap Sándor	2	—
28	Darula András	2	—
29	Kiss Ferenc	5	—
30	Toma Mihály	2	—
31	Bakonyi Jenő	4	—
32	Orsay Kálmán	2	—
33	Szabó Ferenc	4	—
34	Molnár Endre	5	—
35	Molnár Kálmán	5	—
36	Mészáros József	4	—
	Átvitel	174	—
	Áthozat	174	—
37	Kováts Gyula	2	—
38	Szakáll Pál	3	—
39	Deák Ferencz	10	—
40	Kiss Józsefné	3	—
41	Domján István	2	—
42	Dános Árpád	2	—
43	Bakai Sándor	2	—
44	Fülöp László	2	—
45	Szabó András	2	—
46	Somogyi István	2	—
47	Kubinyecz Samu	2	—
48	Somogyi Andor	4	—
49	Dobák József	2	—
50	Török Antal	4	—
51	Hetessy Sándorné	4	—
52	Bálint József	4	—
53	Mészáros Máté	3	—
54	Verbó Sándor	3	—
55	Hegedüs Lajos	3	—
56	Irgang Mihályné	2	—
57	Vekerdy Mihály	3	—
58	Steinhübel Sándorné	2	—
59	Márton János	8	—
60	Ács József	2	—
61	Leon Péter	10	—
62	V. Oláh József	5	—
63	Panda János	10	—
64	Molnár János	4	—
65	Horváth Lászlóné	2	—
66	Jankovits Gyula	5	—
67	Bagó Józsefné	5	—
68	Pálinkás Györgyné	4	—
69	Joó Gyuláné	5	—
70	Pete Dani	20	—
71	Együd György	6	—
	Összeg	326	—
	Zárlat után fizetett Szabó József	6	—
	Főösszeg	332	—

Rákosszentmihály, 1902. deczember 31-én.

Pete Dani,
pénztáros.

411. sz.
kig. 1903.

NYILTTÉR.

Árverési hirdetmény.

Alulirt községi elöljáróság részéről közhírré tétetik, hogy a csömöri volt úrbéres telkes gazdák, szabadosok és zsellérek s a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező — mintegy 2000 hold területen, a szőlőhegyek kivételével — az 1883. évi XX. t.-cz. 16. §-a értelmében gyakorolható **vadászati jog 1903. augusztus hó 1-sö napjától számított 6 évre** — vagyis 1909. július hó 31-ig terjedő időre 1903. évi február hó 25-ik napjának délelőtt 10 órakor Csömör község tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen **haszonbérbe fog kiadatni. Kikiáltási ár 600 korona. Bánatpénz 600 kor.,** mely összeg a legtöbbet igérő árverező által, az árveréstől számított 14 nap alatt a megajánlott évi haszonbéri összegig lesz kiegészitendő. A bánatpénz az árverésnél jelenlévő községi pénztárnok kezeihez lesz készpénzben lefizetendő. Bővebb felvilágositást szerezhetni, a főjegyzői hivatalban, a hol az árverési feltételek is megtekinthetők.

Csömör, 1903. január 25-én.

Bitskey Gyula,
jegyző.

Morva János,
biró.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1902. évi november hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																			
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	—	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	—	4 00	4 32	5 17	6 00	6 25	7 01	7 30	8 15	—	9 00	9 15	9 55	—	10 52
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	—	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	—	**4 07**	4 39	5 24	**6 07**	6 32	**7 08**	**7 38**	8 22	—	9 08	**9 22**	10 02	—	10 59
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	—	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	3 12	—	4 11	4 43	5 27	6 11	6 36	7 12	7 42	8 26	—	9 12	9 26	**10 06**	—	**11 03**
	1. sz. kitérő. . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	—	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	—	4 14	**4 46**	**5 30**	6 14	6 39	7 15	7 45	8 29	—	**9 15**	9 29	10 09	—	11 06
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 43	8 12	8 42	9 21	—	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	3 22	—	4 22	4 52	5 37	6 22	6 47	7 22	7 52	8 36	—	9 22	9 37	10 17	—	11 14
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	4 01	—	4 46	5 16	6 01	6 46	7 16	7 51	8 31	9 11	—	9 46	10 16	10 46	—	—
Budapest felől	u d a pestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 05	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	5 00	5 30	—	6 30	7 00	7 30	8 15	8 45	—	9 50	10 00	10 50	11 00
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	3 23	3 53	4 38	5 23	5 53	—	6 53	7 23	7 53	8 38	9 08	—	9 55	10 23	10 53	11 23
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 47	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	4 00	**4 46**	**5 30**	6 00	—	7 01	7 30	8 00	8 45	**9 15**	—	10 03	10 31	11 00	11 30
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 33	6 03	—	7 04	7 33	8 03	8 48	9 18	—	**10 06**	10 35	**11 03**	11 33
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	9 37	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	**4 07**	4 53	5 37	**6 07**	—	**7 08**	**7 37**	8 07	8 52	**9 22**	—	10 10	10 39	11 07	11 37
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 44	6 14	—	7 15	7 44	8 14	8 59	9 29	—	10 17	10 46	11 14	11 44

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.

A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérneműi- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

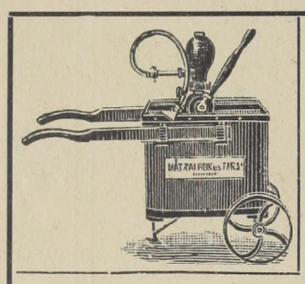

Minden fajta kút-szivattyúk szállítását, teljes felszerelését és azok javítását elvállal

Mátrai, Feik és Társa

BUDAPEST.

Iroda és raktár: VI., Teréz-körút 33. | Gyár: III., Zsigmond-tér 7.

Ajánlja saját gyártmányú kerti fecskendőit 100 liter ürtartalommal darabonkint 70 korona.

JÉGPÁLYA

Rákos-Szent-Mihályon az uszodában megnyilt. — Belépés harminc fillér, idényjegy gyermekeknek két korona.

Eladó tárgyak:

ajtók, ablakok, teljesen jó karban;
két ablakvasrács;
egy nagy takaréktűzhely;
két bádog háztetőablak;
két bádog háztetőkijáró;
két vas gyermekágy, teljes felszereléssel;
egy fürdőkád;
kerti faszékek.

Tudakozódhatni REGELE Jánosnál Kis-Szent-Mihályon.

Hat darab még ültethető

szép diófa

12/15 cm vastag törzszsel

Mátyásföldön eladó.

Bővebbet Lingel Károly és fiainál, Budapest, VII., Rózsa-utca 4. sz. Telefonszám: 50—49.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás, födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. Alapíttatott: 1868

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394 d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál. Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

Hirdetéseket

fölvesz a

kiadóhivatal.

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, február 8. 6. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 72. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Jótékony ünnep Rákosfalván.

Szép, érdemes munkára, nemes cél érdekében munkálkodott együttesen a rákosfalvi társaság két kitünően szervezett egyesülete a Budapest X. kerületi Rákosi Közművelődési és Jótékony Egyesület és a Rákosi Polgári Kör. Mindkettőnek vezető emberei, élükön a két elnökkel *Stelly* Géza igazgatóval és *Veress* Alajos székesfővárosi bizottsági taggal fáradhatatlanul dolgoztak a várható siker érdekében.

Örömmel adunk hírt róla, hogy a siker, teljes, nagy siker volt a megfeszített, kemény munka eredménye. Erkölcsi és — előreláthatólag — jelentékeny anyagi haszon volt a munkálkodás jól megérdemelt jutalma. Hála érte mindazoknak, a kik bármi útonmódon is ezt a sikert előmozdították.

A cél, a melynek szolgálatába állottak ezúttal a rendezők, a legérdemesebbek közül való. Az elért hasznot ugyanis az éhező iskolás gyermekek ebédje és napközi otthona céljaira fogják fordítani.

Ezek előrebocsátása után pedig megkíséreljük, hogy képet adjunk erről a fényesen sikerült ünnepről.

*

Február elsején már a kora esteli órákban elevenedni kezdett a rákosfalvi elemi iskola szép épületének környéke. Hölgyek kiséretében többnyire szolgálók jöttek, a kik tálakat, csomagokat, ételneműeket szállítottak a tornacsarnok felé, a hol az ünnepnek lefolynia kellett.

Bent, a tornacsarnokban szines kép tárult a belépő elé. A fellobogózott csarnoknak három oldala körül volt állítva szépen diszített, fenyőgallyakkal borított sátrakkal.

A sátrak előrészén pedig kitálalva csábították a korán érkezőket a jobbnál jobb ételneműek és italok. Itt a legfinomabb hentesárúk és felvágottak, ott hideg sültek, halak, kaviár, másutt ismét pástétomok, majd gyümölcsfélék és édességek, torták csiklandozták az inyét a jó falatokat kedvelőknek.

És a felcsigázott étvágy kielégítése után más sátrakban kávé, tea, likörök, konyak, bor és pezsgő kináltatták magukat.

A veszedelmet növelte az, hogy mindezeket a jó enni és inni valókat a Rákos vidékének legszebb hölgyei kinálták, adták a sátorhoz közeledőknek.

Nyolc óra tájban — a mikorra már szép számmal gyűltek össze a vendégek — megindult a vásárlás, a lakomázás. Az egyes sátrak valóságos ostromnak voltak alávetve. Jóformán életveszedelemmel járt a megközelítésük.

Fokozta a jó ételek és italok okozta jó hangulatot az a körülmény, hogy mindez a sok jó igen olcsó áron volt megszerezhető. Fáradságuknak ételformájú gyümölcsét igazán potom áron adták a hölgyek, a kiknek névsorát a sátrankint — itt közöljük, hogy így rójuk le iránt uk a megérdemelt hálánknak legalább egy részét.

I. sátor. (Pezsgő) *Baranyay* Margit, *Zeuner* Márta. II. sátor. (Delikatesszek.) *Hittig* Gyuláné, *Szétsy* Mihályné és *Stelly* Ilonka. III. sátor. (Hideg hal és felvágottak.) *Tóth* Károlyné és *Veress* Alajosné. IV. és V. sátorban *Polláh* István és *Polláh* Gyula felajánlott borait árusították, VI. sátor. (Hentesárúk.) *Apfel* Gizella, *Reznicsek* Irén és *Szaráts* Istvánné. VII. sátor. (Hideg sült és pástétom.) *Bugyi* Ferenc Józsefné, *Dékán* Mártonné, *Füredy* Károlyné, *Hazslinszky* Istvánné, *Szeibetzeder* Józsefné. VIII. sátor. (Gyümölcsfélék.) *Singer* Mórné és *Sträusser* Adolfné. A IX. sátorban. (Csemegeárúk.) *Fröhlich* Gyuláné árusította *Krauszmann* Ferenc és Társa, *Jung* Péter és mások csemegeárúit. X. sátor. (Kávéház.) *Stelly* Jolánka, *Vogel* Elvira, *Vogel* Jenőné és *Walla* Minuska. XI. sátor. (Cukrosbolt, torták.) *Biró* Gézáné dr.-né és *Prückler* Irma. XII. sátor. (Teaház.) *Fehérváry* Józsefné, *Friedländer* Manóné dr.-né és *Pilászy* Muci.

A mint a névsorból látható, a vidéknek, Kőbányának, Rákosfalvának, Mátyásföldnek, Rákosszentmihálynak szép asszonyai és leányai szép számban vettek részt a siker előmozdításában, a mit ilyen hadsereggel elérni nem is nagy mesterség.

A cigány zenéje mellett jókedvűen társalogva

hullámzott az igazán nagyon szép társaság, közöttük *Hock* János, a rákosfalviak népszerű, kiváló képviselője, a szellős, magas teremben. A hölgyeknek pedig ugyancsak volt dolguk, hogy a sátruk körül tolongók kívánságainak és a sürűn felhangzó bókokra kellőképen megfelelhessenek.

Majd a cigány tánczenébe kezdett és egy-kettőre vígan ropták a csárdást a párok. S a sátrakból is előkerültek lassan a szives háziasszonyok és együtt járták a többiekkel vígan, fáradhatatlanul.

És attól fogva hangos volt a jókedvtől a tánczteremmé alakított tornaterem. És ez a jókedv szépen fog kamatozni az éhező gyermekek javára.

S a reggeli órákban újra népessé lett a rákosfalvi elemi iskola szép épületének környéke. Párok vonultak el szorosan egymáshoz simulva, hogy a reggel hüvösségét ne érezzék annyira.

Akkorra ért véget a rákosfalvaiak jótékony, szép ünnepe.

Ünnepség Rákosszentmihályon.

Rákosszentmihály népszerű és közbecsülésben álló orvosát, *Ujvári* Ignácot ritka szép ünneplésben részesitették barátai január 31-én.

Az ünneplést abból az alkalomból rendezték, hogy ezelőtt 69 évvel látta meg először a napvilágot s immár februártól kezdve a 70-ik év felé ballag.

E szép életkorból orvosi működésének jelentékeny része Rákosszentmihályra esik.

A szentmihályiak ezért, valamint azért az áldozatkészségért, a melylyel a szentmihályi fürdőt, ezt az áldásos intézményt megalapitotta és fentartja, különben sem ünnepelhetik eléggé *Ujváry* Ignácot, kinek egyúttal névnapi előestéje is volt.

Az ünnepség az Engelbrecht-féle vendéglő nagytermében folyt le társas estebéddel egybekötve, hol nemcsak a szentmihályi, de budapesti barátai is számosan jelentek meg.

A többek közt *Bitskey* Gyula, *Poppel* Miklós, *Pete* Dani, *Kaveczky* Árpád, *Doktay* István, *Muszély* István, *Otte* Albert, id. *Lehel* Pál, *Predmerszky* Béla, *Spanraft* Ágoston, *Zsolnay* Károly, *Major* János, *Molnár* Kálmán, *Radomszky* Mihály, *Krenedits* Sándor, *Kiss* Ferenc, *Magyar* Miklós, *Widerspan* Károly dr., *Voigt* Vilmos, *Urbányi* János, *Keller* Gyula, *Hauzer* Gyula, *Kiszer* Nándor, *Beke* Mózes, *Schvarzl* József, *Mészáros* József, *Zelky* Endre, *Wayand* Károly, *Egerzeiger* József, *Modl* Lajos, *Pálfi* János stb.

Az estebéd alkalmával *Pálfi* János állt fel szólásra, rövid, de szivből jött szavakkal üdvözölte Ujvárit, biztositván őt a baráti szeretet és tiszteletről, ennek jeléül egy pompás művű ezüst serleget nyujtott át az ünnepeltnek. A serleg felirata *Ujvári Ignác úrnak emlékül, Almási Páltelepi barátai.*

Egészen elérzékenyülve mondott hálás köszönetet az ünnepelt a nem reménylett és nem várt kitüntetésért.

Majd *Bitskey* Gyula zamatos magyarsággal, szive egész melegével üdvözölte dr. Ujvárit.

Ezután *Voigt* Vilmos mondott nagy hévvel egy beszédet, melynek minden szaván látszott, hogy tiszta, igaz szivből fakad, éltette dr. Ujvárit.

Érdekes volt ezután *Poppel* Miklós adománya, ki az ünnepelthez irt, saját humoros költeményét olvasta fel s adta át. A díszes táblába kötött költeményt a jelenvoltak valamennyien aláirták.

Pete Dani bácsi emelkedett fel szólásra s Ujvárit

TÁRCA.

JÁVOR BENCE.

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek irta:

ACZÉL LAJOS. (Folytatás.)

Dinka. Nem is az a baj, hogy a pap szereti ezt a fattyút, hanem az a nagy baj, hogy te bolondulsz utána, az uraság fiát meg éppen semmibe sem veszed! De majd segitek én a te eszelős fejeden, tudomisten! (Az utolsó mondatok alatt mindjobban felingerlődik.) Bizony isten! (A papház felé fenyegetőzik.)

Linka. (Megrettenve rántja le Dinka karját.) Ne esküdjék, ne esküdjék, édesapám! Hiába a pokolnak minden ördöge: én a Bandival élek s halok! (A korcsmában az asztalon zörgetnek.)

Dinka. (Sötéten.) Hát ha az a kutyaházi világgá menne, utána mennél talán — te is?

Linka. (Elszántan.) Utána, édesapám! . . . Utána a világ végeig! . . . Utána utolsó lehelletemig! . . .

(Egy nyers hang a korcsmából: Korcsináros, pálinkát!) A korcsmában nagyon sürgetik a pálinkát, édesapám! (Félni kezd Dinkától.)

Dinka. (Reszkető harggal.) Bánom is én hadd sürgessék! Ráérnek! . . . Itt most az a kérdés, hogy talán meg is szöknél avval a kutyaházival?!

Linka. (Heves tiltakozással.) Nem, nem! Ne csavarja el a szavaimat, édesapám! Az nem járja! Én csak esküdtfeleségeképen mennék vele bujdosásba, szeretője még a királyomnak se lennék.

Dinka. (Mélységes haraggal.) De engem akármikor itt hagynál úgy-e?

Linka. (Félelemmel, de határozottan.) Ha a hites uramat kellene a világba követnem, úgy mindenesetre *itt!*

Dinka. (Öklével Linka fejére csap s vad haraggal szinte zihálva beszél.) Akkor dögölj meg inkább most, hogy ne kelljen megérnem azt a szörnyű szégyengyalázatot, hogy leányom egy hitvány, jött-ment, bitang sehonnaiért, a kutyaházi Kondor Bandiért a faképnél hagyja szerencsétlen öreg édesatyját. (Támolyogva be a korcsmába.)

9. szín.

Linka. (Dinka ütésére lerogy s két kezébe temetve arcát, sirdogál.) Az első csapás, a mi a Bandi miatt ért! De elszenvedek érte még százat, ezret is, csakhogy valamikor az enyém legyen! Megérem-e azt a boldog időt? El tudná-e hagyni miattam egyetlen jóltevőjét, a minthogy én az apámat is elhagynám miatta? Hej, cserebogár, sárga csere-

egy ifjúhoz hasonlította, ki bár nem volt geologus, mégis petroleum-forrásokat fedezett fel s dúsgazdaggá lett.

Ujvári is felfedezte a forrásfürdőt s kívánja neki, hogy az is gazdag jövedelmet hajtson.

E közben *Maácz* János táviratát, *Kaszelik* dr. verses levelét stb. olvasták fel.

Majd *Bitskey* Gyula szólott újra. Előre bocsájtotta, hogy ha a közügyek Rákosszentmihályra szólították, legszivesebben időzött az Almási Pál-telepi társaságban, mert itt találta meg, a mire a jelen válságos időben különösen szükség van, az összetartást. A többi telepek részekre oszlanak. Maholnap a telepek, mint ilyenek, megszünnek, eltünnek, hogy helyet adjanak Rákosszentmihály névnek. Szükséges a tömörülés, az összetartás, de mert az Almási Pál-telepen ez megvolt s mint a mai estély is mutatja, megvan, poharát az Almási Pál-telepiekre üriti.

Voigt Vilmos válaszolt rá s magát szentmihályi kibicnek mondva Bitskeyt újra felszólalásra birta. Voigt Rákosszentmihályt egy ma született gyermekhez hasonlítja, ki gondozás nélkül elpusztul. Bitskey Gyula éles szeme észrevette az életképes gyermeket, annak nevelő apja lett.

Gondozta, ápolta, a gyermek felnőtt s pár hónap mulva önálló gazdává lesz. Szentmihály gondos nevelőapjára üri poharát.

Bitskey elhárítja magáról a sok dicséretet, mert hogy Szentmihály azzá fejlődött, a mi, abban neki kevés része van (ellenmondás). Ő csak kötelességét teljesítette mindenkor. Szembeszállt Szentmihály érdekében saját községével is, de nem Csömör község rovására vagy kárára. Máskor Csömör érdekét védte Szentmihálylyal szemben. De máskép nem tehetett, mert azon a helyen, hol közel 25 éve áll, mindenkor az igazságot kellett szolgálnia s azt is szolgálta.

Elismeri és bocsánatot kér, hogy egyeseknek is néha keserűséget okozott. De soha senki iránt ellenszenvvel nem volt, egyformán becsült mindenkit. Részrehajló nem volt sem Csömör, sem Szentmihály, sem egyesek felé, mindig az igazság ösvényén haladt s nem tehet róla, ha ez talán keserűséget is okozott. A rákosszentmihályi községi szervezet megalkotása valószinűleg vállaira fog nehezedni, iparkodni fog azt minél tökéletesebbé tenni s ha átadja utódjának, kívánja, hogy viruljon Szentmihály.

Egy pár beszéd elhangzása után cigányzenét hallgatott az ünneplő közönség s éjfél előtt oszlott fel a társaság. *(—y —e.)*

SZÍNHÁZ.

Nemzeti színház. A Lady Windermere legyezője, a szerencsétlen *Wilde* Oszkár darabja nem szerzett nálunk újabb híveket az újabb angol drámairodalom kedvelőinek kisded táborába. Az egész inkább irodalmi érdekességü volt és arra volt jó, hogy a mi nagy *Jászay* Marink újból remekelhessen.

—

Operaház. A vendégszereplések sorozatában e héten *Rédey* Szidi ért el szebb sikert a Villars dragonyosaiban, mint a mult alkalommal, *Cucini* úrhölgy pedig, a másik vendég igazolta azt a véleményt, hogy előbb kellett volna hozzánk fáradnia, a míg a hangja több volt, a teste kevesebb. — A Bűvös vadász *Krammer* Teréznek és *Szoyer* Ilonkának szerzett ujabb sikert, míg *Kertész*-ről kiderült, hogy még nem pihent eleget.

—

Vígszínház. *Fényes* Samu Bacsányiját igen jól fogadta a Vigszinház premierközönsége. A szép részletekben bővelkedő, de kevés igazán drámai alappal biró darab különben ezt a sikert meg is érdemelte, mert darabja költői kidolgozású, igaz magyaros érzésü.

---

bogár, megkérdezhetnélek-e jövő sorsunk felől? . . . (Felkel.) De nem hagy el a reménységem, hiszen azt mondta az én Bandim, hogy rajta lesz, hogy minden szivemvágya teljesüljön s a Bandi olyan legény a talpán, a ki mindenkor helytáll a szaváért . . . (Dolga után lát.) Szeretem, sajnálom az apámat, de mért rontotta meg elméjét annyira a vagyon, hogy még leánybecsületem árát se sajnálná érette! A szivemmel meg éppen semmit se törődik! . . . (A szolgabiróságból zongorahangok hallatszanak.) Csitt! A főbiróné már fönt van! Neki talán elpanaszolhatnám a bajomat! Ki tudja, nem segitene-e rajtam! . . . (Megrezzen.) De azt az iszákos Imrét is nagyon szereti! Nyájas szóval, költő pénzzel tartja s talán csak azért olyan szives hozzám, mert tudja, hogy az a korhely fickó eszeveszetten bomlik utánam! . . . (A főbiróné az alábbi dalt játszsza.) De még se! Hiszen most is azt a dalt billegeti, a mit két esztendőn át későn-korán a Bandi kedvéért dúdolgattam s mikor tavaly az aratóünnepen is azt daloltam, sugva azt kérdezte tőlem, hogy talán az Imre iránt érzek *úgy?* Mikor aztán nagy ijedten azt feleltem — Isten mentsen, megkönnyebbülni látszott, megölelt és megcsókolt . . . (A szolgabiróságból a főbiróné dala hallik.)

Kertünk alatt vadmadárka csicsergett,
Csalogattam, de mi haszna, nem értett!
Szót felejtve szállott föl a fűzágra,
Könyhullajtva pillantgattam utána! . . .
Pedig tudom, hogy a szivét vesztette,
Kináltam is a magamét helyette!
De hiába volt a szives ajánlat,
Jaj Istenem, nem tudta, hogy mi bánthat!

Linka. (Mindig jobban s jobban éledezve.) Irgalmas Isten! Ha a sejtelmem nem csalna?! (Ledobja a kezében levő ruhát a kapuba szalad, ott középen letérdel s imára kulcsolja össze a kezeit. A toronyban másodikat harangoznak.) Jóságos Isten, ki a szivek és vesék vizsgálója vagy, Te tudot, hogy bűnös dologra nem gondolok! Emberszerető teremtésed vagyok, a ki felebarátaim iránt csak jót érzek! Nem gyanusítok, nem kárhoztatok senkit; de íme, térdenállva adok hálát Neked azért az édes sejtelemért, hogy megszabadulok *attól a gonosz kisértettől*, kimenekülök a kelepcéjéből — ha mindjárt *egy jótétlélek, egy beteg szív árán is!* Gyógyitsd meg azt a beteg szivet, segitsd meg azt a jótétlelket, légy irgalmas, kegyelmes ahhoz a szegény szenvedőhöz, a kinél én már százszorta boldogabb vagyok! (Fölkel s lelkendezve a a dolga után fut, fölkapja a kosarat a ruhával és míg ugrándozással beszalad a korcsmába. Futtában.) Ó élek . . . élek! . . . Mert föl-érzett keblemben a remény! Az a bájos, az az édes remény!

10. szín.

Szatyor. (Csulát karonfogva a templom felé vonszolja.) Aztán szaporán imádkozzék kend! Ha a Bandit hallja, akkor

Népszínház. A Népszínház igazgatóságának végre *Havass* Rezső dr. is szemébe vágta a népies színmű teljes elhanyagolásának jól megérdemelt vádját, a mit mi annyiszor hangoztattunk. Az egész héten Bob herceget adták.

—

Magyar színház. A „Leányok és legények"-ben a Magyar színház sokat ócsárolt társulata újabb elösmerést szerzett magának. A darabot azonban — mint általában a modern németeket — nem fogadta a közönség valami zajos elragadtatással. Hiába, az egészséges ízlésű magyar közönségnek még mindig jobban tetszik egy kevesebb szakértelemmel kezelt üde házi kert, mint egy — a hozzáértés minden jelét mutató szemétfeldolgozó telep.

A bajusz. Verő Györgynek a darabja meghozta az idei színházi évadnak legforróbb, legigazabb sikerét. És ez a siker ugyancsak megérdemelt. Igazi magyaros érzés, költőiesség, hatásos jelenetek, tökéletes színpadi készség a jellemzői ennek a zamatos, szines darabnak, a melynek szépen csengő hatásos dalait is *Verő* György szerzette újabb sikert szerezve általuk a Szultán, a Virágcsata meg a Kleopátra kitünő szerzőjének. A sikerben osztályrészei a szerzőnek *Pálmay* Ilka a legennivalóbb bécsi leány (a ki meg is magyarosodik a darab végére) *Ráthonyi*, ez a gyönyörű megjelenésü, természetes játékú szerelmes szinészünk, meg a többiek, *Tomcsányi* Rusi, *Sziklayné*, *Sziklay*, *Tollagi* (a kinél legföljebb *Boross* Endre lehetett volna jobb). A rendezés gondos mindenre ügyelő volt, a kiállítás fényes, a táncok hatásosak. Ilyen körülmények között aztán nem csoda, hogy a fényes közönséggel utolsó zugig telt ház egyaránt, csaknem szüntelenül ünnepelte az előadókat és az érdemes szerzőt. Szóval a Magyar színháznak is került Bob hercege, de ez azután igazán magyar darab, nemcsak a szerzői azok, mint amannak.

HIREK.

Mátyásföldi tervpályázat. A mátyásföldi templom pályatervei ezen a héten a Magyar Mérnök és Épitész-egyesületben voltak kiállítva. Megnéztük s örömmel adhatjuk hirül, hogy a birálók a dijakat tényleg a legjobb terveknek adták ki. A pályaterveket különben a következőkben ismertetjük. *Venningernek* első dijat nyert terve alaprajzi elrendezésre kereszt-alakú, egy hossz- és egy keresztházával. A hossz-tengely hosszusága 21·30, az apszisé a lépcsőkkel 7·00 m. a kereszthajóé 14·70, szélességük 11 m. Templom hosszusága 32 m. A szentély hat szögletes, mihez jobbról csatlakozik a sekrestye. Az összesen 612 személy befogadására tervezett templomban 202 ülőhely van és 130 m² területen 390 állóhely, valamint 20 ülőhely a choruson. Oltárt csak egyet láttunk a tervben, a főoltárt. Lehet ugyan elhelyezni 2 mellékoltárt a kereszthajókban, a mivel azonban az ülőhelyek száma kevesbedik.

A főbejárat a közép tengelybe esik, jobbról és balról van a két mellékkijárat.

A homlokzat gótikus, nyers téglafalazattal, s részben faragott kővel van kiképezve. A 40 m. magas torony a főhomlokzatról emelkedik ki. Jobbról van egy kisebb torony, mely a chorusra vezető lépcső befogadására szolgál.

Tervező a kereszthajókat és a kereszthajón át meghosszabbitott hosszhajót oromfallal zárja le, mi által az egész templom magasságban sokat nyert. A hozzácsatlakozó szentélyt pedig külön tetővel födi le. Az egész terv alaprajzi elrendezése a szentmihályi templomhoz nagyon hasonlit.

Ungár Vilmos második dijat nyert tervének alaprajzi elrendezése szintén keresztalakú, a szentély négyszögletes. A sekrestyével szemben külön gyóntató és keresztelő helyiséget tervezett a pályázó, mi által az épület szimmetrikus elrendezést nyert. Egészben kisebb, mind az első dijjal jutalmazott terv.

Homlokzata román stilusú, a 31 m. magas torony nehézkes. A templom összesen 546 személy befogadására szolgál 216 ülőhelylyel és 330 állóhelylyel.

---

csak morzsolja jól a fülébe a negyedik parancsot. Még ha a Linkát hallja, akkor is hajtogassa kend egyremásra: Tiszteljed atyádat, anyádat! . . . Érti?

Csula. (A mint Szatyor vezeti, meg-megáll, lélekzetet vesz s s kelletlenül rázza a fejét.) Hát érteni csak érteném, de nehezen győzöm már szuszszal. (Néhány nehéz lélekzés után.) Nagyon a mellembe szorult a börtön dohos levegője. (A templom lépcsőjére ül.)

Szatyor. (Izgatottan körülnéz.) Ne emlegesse kend annyit azt a büdös börtönt, még utóbb meghallja valaki s aztán tisztán oda lesz a becsület! (Szatyorral átellenbe ül.)

11. szín.

Bandi. (A templomból kilépve.) Jó reggelt, Balázs bátyám, Zsuzsa néném! Ma alighanem csöppen is, meg csurran is, mert községi ünnepünk van, megjön minden uraság! A Sarlós Boldogasszonyt errefelé nagy kegyeletben tartják!

Csula. (Derült arccal.) Ugyé! Akkor hát hadd folytatom ott, a hol elhagytam: (Fenhangon,) *Tiszteljed atyádat és anyádat, hogy hosszúéletü lehess a földön, a melyet a te Urad Istened ád tenéked!* . . . (Néhány nehéz lélekzés közben bánatosan horgasztja a fejét a keblére, majd a térdére könyöklő karjára támasztja s csendesen sirdogál.)

Bandi. (Kiváncsi részvéttel.) Csak azt szeretném én tudni, hogy minek hajtogatja mindig a negyedik parancsot, Balázs bácsi?!

Csula. (Szomorúan.) Hej, annak nagy oka-foka van, édes öcsém! (Melegséggel.) Már engedelmet, hogy igy szólítom, de olyan jól esik! (Megindulással.) Nem érzem magam oly elhagyatottnak!

Szatyor. (Bandit folyton rokonszenvvel nézi s jobbkezét néhányszor a szivéhez szorítja. Azután közbe vág.) Majd elmondom én azt a szomorú históriát, a mitől az öregnek a lelke úgy elfanyalodik, hogy nem birja ki sirás nélkül. (A templomból lágy orgonaszó hallik.) A kántor úr az ünnepi zöngeményt próbálja: közel a mise, — azért sietek a tócsai szomorú históriát elbeszélni. Kitett gyerek volt Lépes Gyuri, Csutakon a kántor méhesében találták Szent-György napján. A kántornak nem adott még az Isten gyermeket, hát feleségestül arra szánta el magát, hogy azt az ágról-szakadt porontyot örökbe fogadja. Felnőtt a gyerek, derék, csinos legény fejlődött belőle, bizonyisten, a legkülönb volt az egész faluban. A kántort megválasztották Tócsára; vele jött a fogadott gyereke is; de ott rátaláltak az igazi szülei, sirva borultak a nyakába s térden állva kértek tőle bocsánatot, a miért elhagyták. S ime, a szivtelen fiú ellökte magától vérséges szüleit s azóta a tócsai temetőárok partján, akasztott szülei sirján jajveszékel a boldogtalan gyerek s nem tud megvigasztalódni, mivelhogy nincsenek s miatta ölték meg magukat kétségbeesett szülei . . .

(Kiváncsian kémleli a történet hatását Bandin s görcsösen szorítja keresztbe kezeit.) (Folytatjuk.)

Általában a pályázat többi munkái nem mondhatók nagyon sikerülteknek. A sok beérkezett pályamunka között láttunk néhány szépen megrajzolt homlokzatot, mint a fehérvörös kör jeligéjűt, van azonban sok kezdetleges munka is közöttük.

Láttunk egy magyar és egy modern homlokzatot is. Egyik sem sikerült, az utóbbi pedig éppen nem templom homlokzat.

Gyászrovat. Özvegy *Wolf* Antalnénak 19 éves, viruló szépségű leánya *Gizella* e hó 3-án hajnali 2 órakor, Budapesten, a Stefánia gyermekkórházban, a hová műtét végzése céljából szállitották, meghalt. A boldogult pár napos kinos szenvedés után operációnak vetette alá magát, a mely szerencsésen folyt le, de szegényt egy váratlan komplikáció mégis megölte. Halálát özvegy édes anyján és testvérein kivül egész rokonsága köztük *Farkas* Ignác, *Farkas* Géza dr. és *Farkas* Elek, a hozzá legközelebb állók és sok szerető barátja siratja. Temetése nagy részvét mellett folyt le e hó 5-én délután a római katholikus vallás szertartása szerint, Gödöllőn a lakosság óriási részvétele mellett. A beszentelésnél és a sirnál a Gödöllői Polgári Dalkör szépen adott elő a gyászdalokat, melyek után a *Vidák* Béla cigányzenekara játszott könyet fakasztó, szép magyar dalokat az elhunytnak kedves nótáit. Az engesztelő szentmise-áldozatot a temetést követő napon mutatták be a Mindenhatónak.

Közbirtokossági ülés. A Puszta-Szent-Mihályi Földbirtokosok Egyletének választmánya 1903. évi február hó 8-án, vasárnap délután 3 órakor a Paróczay-féle vendéglőben, József főherceg-telepen ülést tart, a melyen a számadásokról tárgyalnak és a közgyűlés dolgában intézkednek.

Adakozás a szentmihályi templomra. A szentmihályi róm. kath. templom épületének hátralevő költségeire 200 koronát adományozott e héten *Csillag* Szilárd dr. ügyvéd, Szentmihályon.

Pestvidéki esküdtbirák. A pestvidéki törvényszék ez évi esküdtbirósági ülésszakának első felére január 27-én sorsolták ki az esküdteket *Seyfried* József, a pestmegyei törvényszék elnökének elnöklése alatt. *Rendes* esküdtek lettek a rákosvidékiek közül *Kánitz* Nándor banktisztviselő, (Rákospalota) *Radics* Gyula nyugalmazott postafelügyelő, (Rákospalota) *Nyomárkay* Kázmér földbirtokos (Gödöllő), *Klein* Ármin, kereskedő (Ujpest) *Martin* István, földbirtokos, (Rákoscsaba), *Pillich* Gyula bányagondnok, (Rákoskeresztur) *Knapp* Mihály háztulajdonos (Ujpest), *Puchberger* Lajos magánzó (Rákoscsaba) *Czukelter* Ferenc lapszerkesztő, (Ujpest) *Pejacsevich* Albert gróf földbirtokos (Rákospalota). *Póttagok. Dálnoky* János nyugalmazott színész, (Rákosszentmihály) *Schmidt* Ödön nyugalmazott járásbiró (Gödöllő).

Mulatság a magyar iskolahajó javára. Csömörön 1903. évi február hó 14-én, szombaton özv. *Gnedt* Lipótné kávéházhelyiségében zártkörű mulatságot rendeznek a magyar iskolahajó alap javára *Gulyás* Lipót, *Horváth* Aladár. *Jelenfy* Ede, *Kapossy* Pongrác, *Kerkasztner* Jakab, *Knipfer* Ferenc, *Krenedits* Sándor, *Piblinger* Rezső, *Schomann* Győző, *Stoffer* József, *Turnovszky* István és *Zsello* Pál, a mely igen sikerültnek igérkezik. Személyjegy ára 2 korona, családjegyé 3 korona.

Forrai Frankl Oszkár kiadóvállalata annak közlésére kér fel bennünket, hogy *Székely Viktorral minden összeköttetést megszakitván*, ezentúl a lapelárusitók a „*Pesti Ujság*“-ot és „*Nemzeti Ujság*“-ot *csakis a kiadóhivatali iroda útján (VI. Andrássy-út 21. I. em. 4. szám)* kaphatják.

Egyúttal értesitjük az érdekelteket, hogy a két lap megszünésére vonatkozó hír alaptalan és ezen hazugság terjesztője ellen a legerélyesebb eljárás lesz folyamatba téve.

Előkelő bemutatás. *Szapáry* Pál gróf a Park Klub elnökigazgatója személyesen mutatta be a fürdőügyi kongresszus vasárnapi értekezletén ama gyönyörűen illusztrált tartalmas ujságot, mely mint a Park Klub hivatalos lapja, *Budapesti Lapok* czimen most jelent meg a 8 oldalos, szépen illusztrált *fürdőügyi* mellékletet ad, mely behatóan foglalkozik a magyar fürdőkkel irásban és képben, közli a fürdővendégek névsorát és az Országos Fürdőforgalmi Egyesülettel összeköttetésben álló fürdővállalatok ismertetését. Az előkelő világnak e pompásan összeállított lapja egyúttal az *Automobil Klub* hivatalos közlönye is, mely sport ma főúri köreinkben erősen divatos. A Park-Klubnak és zseniális elnökigazgatójának gróf *Szápáry* Pálnak ez illusztrált és mégis olcsó folyóirat megindításával az volt a célja, hogy a magyar úri családoknak oly ujságot adjanak ismét a kezébe, mely a család igényeinek megfelel, magas nivón álló kedves irodalmi része van, képei érdekesek és művészi kivitelüek. A legnagyobb előnye az, hogy a lap minden előfizetője ugyanabban a kedvezményben részesül a fürdőkben, mint a tervezett Orsz. Fürdőforgalmi Egyesület tagjai s igy díjtalanul kapnak minden fürdőügyben felvilágositást s a fürdőkben kedvezményes árakat. A fürdőkongresszuson részt vett fürdőigazgatók és városi kiküldöttek nagy örömmel fogadták Szápáry Pál gróf bejelentését, a ki a Budapesti Lapok bemutatásakor azt az idegenforgalom iránt érdeklődők szives figyelmébe, és jóakaratú pártfogásába ajánlotta. A szép ujság ára félévre 10 korona, mely a kiadóhivatalnak üüldendő: Budapest, VI., Teréz-körút 2., a hol szivesen küldenek mutatvány számot. *Lapunk előfizetői kedvezményként 8 koronáért kapják a lapot, ha az összeget kiadóhivatalunknak küldik.*

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserüvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésreméltó kellemes izénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserüvizet.

A legnagyobb hatalom.

(Hangulat.)

Fiatal volt és szép. És neki is megvoltak a maga ábrándjai, amint a többi leánynak. Joga volt hozzá, hiszen fiatal volt és szép.

Vig volt és szeretett mulatni. Könnyen kacagott semmiségen és örült, ha volt miért kacagnia. Mert ez az élet nagy boldogsága, ha az ember jókat nevethet; őszintén és szivből.

Szerették, mert méltó volt a szeretetre és körülvették kedveskedésekkel. Az édesanyja, a nénje, a bátyja, a hozzátartozói, a barátnői mind. És szerette őt még valaki, a kihez nem fűzte őt a vérség köteléke. És mégis szerette őt nagyon igazán. Miért? — Ő érette. Mert olyan volt, a milyen volt. Neki a legkedvesebb a legszebb, a mindenek fölött való.

Az is nagy boldogság pedig, ha szeretnek bennünket, ha tudjuk, hogy van valaki a kit érdekel minden cselekedetünk, a ki hajlandóságunkat kitalálja, a ki azo-

kat velünk együtt érzi, a kinek az ízlése, a szokásai a mienkéhez alkalmazkodnak önkéntelenül. A kinek jó az, a mit mi szeretünk, szép az, a mi nekünk tetszik, már csak azért is, mert nekünk tetszik.

Azért valószinűleg boldog is volt és sokat várt az ő jövendőjétől.

Még elgondolni is gyönyörűség, milyenek lehettek az álmai. Regések, fenségesek és boldogságtól sugárzók.

És mindez azért volt, mert szép volt, és fiatal; meg azért, mert szerették.

Gondja se volt sok, ettől is megóvta őt a Mindenható, a kinek, úgy látszott, különös szeretetét élvezte.

Ilyen volt még egynéhány napja.

És most?

Elgondolni is szörnyű azt, a mit vele a végzet, a legnagyobb hatalom művelt.

Most ő már nincs többé.

Elhinni is alig lehet, hogy végzett vele a betegség, a halál. — Úgy tett vele, mint az irigy, a gyáva ember szokott. Kerülgette már évek óta, a nélkül, hogy valaki észrevette volna. Úgy látszik fájt neki a szeretetnek, a boldogságnak a látása. Pedig már úgyis de ritkán látunk ilyet mai napság.

Kerülgette őt és áskálódott ellene észrevétlen, csöndesen. Senki még csak nem is sejtette. Ő a legkevésbbé. Hiszen másként hogy kacagott volna szivből és őszintén.

És a míg ő élt, gondtalanul, vidámsággal a szivében, rettentő ellensége, a Halál és fegyvertársa a Betegség vaskövetkezetességgel dolgoztak a romlásán. Nem merték előbb megtámadni, mert látták, hogy a kik őt szerették — pedig mennyien voltak! — mindent megtettek volna, hogy a szövetségesek alattomos munkáját meghiúsitsák. Egy óvatlan pillanatra vártak. — A mikor éppen mulatni készült, akkor támadtak rá hirtelen, egész erővel. De nem őszintén még akkor sem.

Látták már akkor a halál közeledtét az ő életéért aggódók, rettentő rombolását a szörnyű kórságnak. De hogy hol a fészke, honnan támad oly hirtelen erővel, még akkor sem lehetett sejteni.

És az ő szerettei biztak a fiatal lélek erejében, a mely élni kivánt. Ezt az erőt törte azért előbb össze a Betegség, hogy egyengesse útját a Halálnak.

És következett a szörnyű kálvária. A bálba készülő kórházba került, s a ki azt hitte, táncba fogják vinni, abban az időben, azt orvosok védelmezték végső eszközükkel, finom, acélos pengékkel a Halál ellen.

Hiába. A Halál győzött és a szomorúság. Azok, a kik nem sokkal előbb örültek, mikor látták viruló arcát, gyönyörűséges alakját, most kisirt szemekkel állanak a szépségnek, az egészségnek, a fiatalságnak, a bolgogságnak összetört szobra, az ő ravatala körül.

És a mikor — nem tudva ellentállani fájdalmának, a mit benne ez a látvány ébreszt — feljajdul egy-egy azok közül, a kik őt életében olyan igazán szerették, szomorú visszhang támad a többiek szivében.

És fölvetik a kérdést, sokan, mindnyájan, hogy a ki fiatal, a ki szép, a ki boldog és jókedvű, a ki az életnek még csak a javát látta, a kit annyian szeretnek, miért is veszi azt el a Mindenható.

Vagy talán azért, mert Ő még jobban, különösen kedvelte . . . ?

Farkas Elek.

GAZDASÁG és KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Február havi tennivalók.

Konyhakertben. Február hóban rendes időjárás mellett már melegebb idő kezd járni, tehát a melegágyakat, minden kedvező alkalmat felhasználva, szellőztetni kell. A már kész melegágyakban a földet újolag felásatjuk, megforgatjuk és a január hóban készített melegágyak körületére rakott trágyát újjal pótoljuk, a még szükséges melegágyakat pedig elkészítjük. Ha a melegágyakban a trágya korhadása következtében beállott nagy forróság már mulófélben van, salátát, ugorkát, hónaposretket, korai paszulyt, petrezselymet, murkot, karfiolt vethetünk. Napos fekvés és könnyű talajban, a hol a fagyok ellen könnyü védekezni, e hó végén vethetők szabad földbe: petrezselyem, murok, borsó, mák, saláta, vörös- és foghagyma; megkezdhetjük továbbá az évelő gyökerek és bokrok elültetését is. Át lehet ültetni a zsálya, sutamenta, demutka, konyhai fűszernövényeket.

Gyümölcsös-kertben. A mult hóban esetleg már megkezdett tisztogatását a fáknak folytatjuk, a fakoronákat meg kell ritkitani úgy, hogy a külső ágak meghagyatnak. A ritkitásnál támadt sebeket ojtó-viaszszal be kell kenni és ha nagyobb ágak is levágattak, 2 rész marhatrágya, 2 rész száraz, poralakú agyag, 1 rész tehénszőrből álló keverékkel kell a metszlapokat betapasztania. Ha a sebhely oly természetű, hogy behegedése alig várható, köszénkátránynyal kell bekenni. A fák kérge mohától megtisztitandó, a mi az e célra igen jól alkalmazható drótkefékkel végezhető.

A fejlődésükben hátramaradt gyümölcsfák töve körül kapáljuk fel a földet és jó érett trágyával hordjuk meg.

—

A méhészek figyelmébe A most beállt időváltozás legalkalmasabb arra, hogy méheinknek a téli szennytől való megtisztulásukat elősegitsük, miért is felhivjuk a méhészek figyelmét, hogy az esetleg rövid ideig tartó enyhe időjárást e célra mielőbb felhasználják.

—

Vadászati jog bérbeadása. Csömör község a vadászati jogot 1903. augusztus 1-től kezdődőleg hat esztendőre, tehát1909. július 31-i lejárattal bérbe kivánja adni. A bérbeadhatás végett 1903. február 25-én Csömörön, a községházán árverést tartanak, a melyen résztvenni kivánók 600 korona bánatpénzt tartoznak letenni. A hirdetést erre vonatkozólag a mult számunkban közöltük.

—

Szárnyasaink trágyája. A tyúkólat és galambdúcot minden hat hétben ki kell tisztítani; a trágya ekkor egy e célra szolgáló száraz helyiségbe hordatik össze, hol finom porrá töretik. Az összetörés után a készlet felmérendő s egy harmadrésznyi földdel keverendő össze, ezután pedig garmadába lapátolandó. Az egész tömeget a következő magvetés idejéig jól meg kell néhányszor lapáttal forgatni. Ha ezen trágya hatását fokozni kivánjuk, adjunk hozzá még harmadrésznyi emberi ürüléket.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Y. L. Mátyásföld. Ügyében eljártunk és a következő felvilágositást nyertük. A B. K. V. T. szerződése értelmében csak tanulóbérletjegyeket tartozik kiadni, felnőtteknek ez a kedvezmény nem jár épp igy ebben nem is részesithetik. Hogy az utazást olcsóbbá tegyék, 12 filléres füzetjegyeket adnak ki, a mit kegyed is kaphat. Számitásuk szerint (30 × 24 = 7 kor. 20 fill.) ez alig drágább, mint az adható bérletjegy volna, a mely őket arra kényszeritené, hogy másoknak is adjanak ki hasonlókat.

R—szky M—y Rákosszentmihály. Köszönettel vettük kézhez szives tudósitását, akkorra azonban már —y —e tudósitása nyomdában is volt és igy mai számunkban ez került közlésre. Szivességét újra köszönjük.

V—dy V—r Rákosszentmihály. Cikkelyét megkaptuk, de ebből a számból már kiszorult. Példányt indítottunk. Kérjük tovább is szives közremunkálását.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1902. évi november hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																			
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	—	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	—	4 00	4 32	5 17	6 00	6 25	7 01	7 30	8 15	—	9 00	9 15	9 55	—	10 52
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	—	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	—	**4 07**	4 39	5 24	**6 07**	6 32	**7 08**	**7 38**	8 22	—	9 08	**9 22**	10 02	—	10 59
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	—	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	3 12	—	4 11	4 43	5 27	6 11	6 36	7 12	7 42	8 26	—	9 12	9 26	**10 06**	—	**11 03**
	1. sz. kitérő. . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	—	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	—	4 14	**4 46**	**5 30**	6 14	6 39	7 15	7 45	8 29	—	**9 15**	9 29	10 09	—	11 06
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 43	8 12	8 42	9 21	—	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	3 22	—	4 22	4 52	5 37	6 22	6 47	7 22	7 52	8 36	—	9 22	9 37	10 17	—	11 14
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	4 01	—	4 46	5 16	6 01	6 46	7 16	7 51	8 31	9 11	—	9 46	10 16	10 46	—	—
Budapest felől	udapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 05	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	5 00	5 30	—	6 30	7 00	7 30	8 15	8 45	—	9 50	10 00	10 50	11 00
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	3 23	3 53	4 38	5 23	5 53	—	6 53	7 23	7 53	8 38	9 08	—	9 55	10 23	10 53	11 23
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 47	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	4 00	**4 46**	**5 30**	6 00	—	7 01	7 30	8 00	8 45	**9 15**	—	10 03	10 31	11 00	11 30
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 33	6 03	—	7 04	7 33	8 03	8 48	9 18	—	**10 06**	10 35	**11 03**	11 33
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	9 37	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	**4 07**	4 53	5 37	**6 07**	—	**7 08**	**7 37**	8 07	8 52	**9 22**	—	10 10	10 39	11 07	11 37
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 44	6 14	—	7 15	7 44	8 14	8 59	9 29	—	10 17	10 46	11 14	11 44

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.

A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérneműi- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

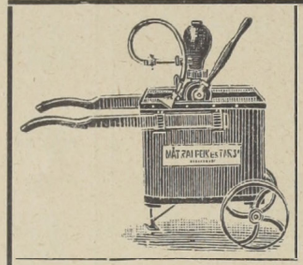

Minden fajta kút-szivattyúk szállítását, teljes felszerelését és azok javítását elvállal

Mátrai, Feik és Társa

BUDAPEST.

Iroda és raktár: VI., Teréz-körút 33. | Gyár: III., Zsigmond-tér 7.

Ajánlja saját gyártmányú kerti fecskendőit 100 liter ürtartalommal darabonkint 70 korona.

Eladó tárgyak:

ajtók, ablakok, teljesen jó karban;
két ablakvasrács;
egy nagy takaréktűzhely;
két bádog háztetőablak;
két bádog háztetőkijáró;
két vas gyermekágy, teljes felszereléssel;
egy fürdőkád;
kerti faszékek.

Tudakozódhatni REGELE Jánosnál Kis-Szent-Mihályon.

Hat darab még ültethető szép diófa

12/15 cm vastag törzszsel

Mátyásföldön eladó.

Bővebbet Lingel Károly és fiainál, Budapest, VII., Rózsa-utca 4. sz. Telefonszám: 50—49.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. Alapíttatott: 1868

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál. Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

A Rákos Vidéke

első évfolyamának 7., 13., 22. számai hiányoznak. Kérjük olvasóink közül azokat, a kiknek e számok megvannak és azokat nélkülözhetik, hogy nekünk — költségünkre — beküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal.

Hirdetéseket

fölvesz a

kiadóhivatal.

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, február 15. 7. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 72. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— „
Negyed évre ..... 2·— „
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

A sovinizmus.

Eddig megjelent cikkelyeinkben többször említettük és lapunk tartalmából olvasóink különben is tapasztalhatták, hogy a magyar sovinizmusnak, másként kifejezve az erősen magyaros hazafias iránynak vagyunk igaz barátai.

Tudtuk és tudjuk azt, hogy egészen egyedülálló politikai viszonyaink közepette az is megtörténik, hogy itt, minálunk Magyarországban akadnak magyar emberek, a kik hajlandóak ezt bolondos túlzásnak venni. Különösen azóta van ez így, a mióta a sovinizmus ellenzői kitalálták azt az okoskodást, hogy Magyarországnak először gazdaságilag kell megerősödnie és csak azután igyekezhetik azon, hogy igazán magyar ország legyen belőle.

Az a része a — szintén hazafias érzelmű — magyaroknak még most is szinte rossz néven veszi azt, ha valaki magáról kijelenti, hogy ő soviniszta.

Mi pedig kijelentettük, mert szükségesnek tartottuk, hogy ezt tudják rólunk.

Igenis, mi kívánjuk, hogy minden magyar ember a számára kínálkozó működési téren — legyen az gazdasági, ipari vagy társadalmi — első sorban és mindenek fölött magyar legyen, mert csak ilyenformán tudjuk elképzelni Magyarország megerősödését.

És a működések, az emberi hivatások különféleségéről szólva első sorban természetesen a társadalmi téren kifejthető működésre gondoltunk, mert itt ez az irány akadálytalanul keresztülvihető.

Mi ugyanis megfordítjuk a „csöndes hazafiak“ elméletét és azt állítjuk, hogy Magyarország gazdaságilag csak úgy erősödhetik meg, ha lehetőleg minden téren igyekszik magyar voltát magyar érzését érvényre juttatni.

Gazdasági életünk a mai körülmények között azért nem erősödik meg, mert nagyon is közömbösek vagyunk nemzeti érdekeinkkel szemben úgy gazdasági, mint minden egyéb téren. Másként hogy volna lehetséges, hogy cukorgyártmányunknak igen nagy része külföldön fogy el és mi osztrák vagy német cukrot fogyasztunk, mert nem veszünk magunknak annyi fáradságot, hogy megnézzük, hovávaló gyártmány.

Tennénk-e azt, hogy külföldi gyártmányokkal árasztjuk el földeinket azalatt, a míg a Magyar államvasutak gépgyárának gazdasági gépeit külföldön szivesen vásárolják? Lehetséges volna-e, hogy lakásaink tele legyenek külföldi gyártmányú szőnyegekkel és hazai, kitünő szőnyeggyárunkat bukni engedjük?

Tömérdek ilyen példára hivatkozhatnánk, a mik mind azt bizonyítják, hogy gazdasági elmaradottságunknak éppen az az oka, mert nem vagyunk eléggé nemzeties gondolkozásúak, mert közönbösek vagyunk.

Ilyen gondolkodás mellett tehát gazdaságilag meg nem erősödhetünk.

Hogy nem merjük magunkat büszkén soviniszta magyaroknak vallani, élhetetlenségünknek, gyávaságunknak a következménye. Ellenségeink elterjesztették rólunk az erőszakos magyarosítás hírét és mi azóta nem merünk igazán magyarán nyilatkozni, hogy a külföld minket meg ne rójjon.

Pedig ugyan nem soviniszta-e a francia a végletekig és nem koszorúzza-e állandóan ennek jeléül Straszburg városának szobrát a Place de la Concorde-on? Most, a búr háború idején nem volt-e alkalmunk napról-napra erős nyilvánulásait látni a britt sovinizmusnak. A porosz nép vajjon nem a kiállhatatlanságig soviniszta-e és nem azóta nagy-e Németország, a mióta népe letéve a közömbös langyosságról szélső sovinisztává lett?

Azt mondhatnák erre, hogy a franciák, az angolok, a németek nagy nemzetek fiai, a kiknek jo-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

guk van nemzetségükkel büszkélkedni. De ugyan nem mutatta-e már meg többször a magyar is, hogy tud nagy lenni és nem ugyanakkor volt-e nagy, a mikor a végletekig nemzeti érzésű volt? Bizony csakis akkor.

Azután nézzük meg balkáni szomszédainkat, különösen az oláhokat. Az ő országuk még kisebb, történetük (eltekintve a dákó-román képzelődésektől) nem ezer esztendős. Nézzük az ő viselkedésüket.

Crajovában történt, Romániának Bukuresti után legnagyobb városában, hogy a város leggazdagabb, legtekintélyesebb polgárainak egyike a nála vendégségben lévő magyar ösmerőse kedvéért a mulatóhelyen játszó cigánynyal magyar dalt akart huzatni, s a cigány nem merte megtenni, mert félt, hogy bandáját a tekintélyes román úrral és magyar vendégével együtt félholtra verik. Sőt még a Cigánybárót sem merte játszani, mert magyaros részek vannak benne. Ime, ilyen soviniszta — ostoba módon soviniszta — tud lenni a kis oláh nép.

A vélt hazafiságnak ilyetén túlhajtását mi is ostobaságnak tartjuk, de szükségesnek véljük, hogy ráeszméljünk a magyar hazafiságnak okos cselekedetekben nyilvánuló érzésére.

Végre is be kell látnunk, hogy akkor, a mikor Európa nagy nemzetei a sovinizmus zászlója alá szegődve vívják nagy nemzeti és gazdasági harcaikat, hiába veszszük föl mi, kicsiny magyarok a komolyság fontoskodó arcát és huzódozunk, ők nekünk el nem hiszik, hogy nekünk van igazunk.

A társadalomnak kell nemzetivé lennie, ezen kell dolgoznunk minden erővel, ha nem akarunk a nemzetek nagy versenyében vesztesek lenni.

És ezt az irányt látjuk megnyilatkozni a rákosfalvai vezető férfiaknak működésében. Megerősítenek bennünket ebben a hitünkben a mult nyáron rendezett Kossuth-emlékünnepek, a hirdetett hazafias irányú pályázatok, a karácsonyi gyermekünnepeken elhangzott, hazafias nyilatkozatok.

Nem fukarkodhatunk ilyen ritka alkalommal a dicsérettel. Nem említünk neveket, a miket mindenki ösmer, csak meghajtjuk előttük zászlónkat: ez a mi elösmerésünk. És gratulálunk a rákosfalvaiaknak az ő vezetőikhez, a kik igaz magyar irányban, vezérelik őket. És nem feledkeznek meg ez alatt emberi feladatukról sem és fáradoznak a szegények, a védtelenek, a gyermekek érdekében, hogy az ő terheiken könnyítsenek. *F.*

SZÍNHÁZ.

Nemzeti színház. A külön megemlítésre érdemes eseményekben annyira szegény héten a Nemzeti színház estéi közül is csak a hétfői Kisfaludy-est nyujtott valami különösebbet. A „Hűség próbája“ és a „Pártütők“ került színre ezzel az alkalommal egy kissé hevenyészett, de jó előadásban. Azt hiszszük, hogy most, a mikor a Himfy szerelmei, az Annuska, a Nőemancipáció és a Bajusz témái kedvesek a közönségnek, érdemes volna kísérletet tenni Kisfaludy egy-két darabjának gondos, színszerű előadásával. — Nagy várakozással nézünk a Téli rege szombati előadása elé, a melyről jövő számunkban leszünk híradással.

Operaház. A dalműszínház vendége, *Cucini* Adél nagyobb sikerrel lépett fel a Prófétában vasárnap, de igaz illuziót kelteni most sem tudott.

Vígszínház. A Lipótváros színházában a *Fényes* Samu darabja, Bacsányi mégis csak mesterkélt sikert ért el. Előadásaira a színház nem telik meg. Most *Herczeg* Ferenc új darab jától várnak sikert.

TÁRCA.

JÁVOR BENCE.

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek irta:

ACZÉL LAJOS. (Folytatás.)

Bandi. (A história hallatára mind nagyobb s nagyobb megdöbbenés látszik rajta. Magába mélyedve.) Ha velem esnék meg ez a dolog?

Szatyor. (Izgatottan.) Mit mondott, édes lelkem?

Bandi. (Maga elé.) Én lennék a világ legboldogabb fia!

Szatyor. (Közelebb huzódva.) Mint töri a fejét édes lelkem?

Bandi. (Az ég felé.) Vajjon meghagyod-e ezt érnem, jóságos Istenem?

Szatyor. (Megrázza a Bandi karját.) Mit hagyjon a jóságos Isten megérni, édes lelkem?

Bandi. (Fölrezzen.) Hogy mit? (Zavarban.) Most már magam se tudom, hogy mire gondoltam! (Tréfásan.) Azt hiszem, a lakodalmamra!

Szatyor. (Nehezteléssel.) Ó maga Bóhó Misi! Hiszen a tócsai szomorú históriáról beszéltünk!

Bandi. (Komoran.) Igaz biz a! . . . Hát az a Lépes Gyuri lelketlen egy bestya volt!

Szatyor. (Lelkendezve.) Ugy-e lelkem, édes szentem?!

Csula. (Melegséggel és megindulással.) Jaj de megölelném ezért a szép mondásáért, édes öcsém, ha úgy birnék magammal! (Föl akar kelni, de nem bir. A papházból a lelkész hangja: Bandi.)

Bandi. (Meglepődve.) A főúr . . . a főúr . . . Isten áldja meg kigyelmeteket! (Be a papházba. A templomban elnémul az orgona.)

12. szín.

Szatyor. (Kiváncsi örömmel.) No hát remél-e már kend?

Csula. (Kitörő örömmel.) Mondtam én azt mindig, hogy Jó az Isten, jót ád! (Örömében sirdogál.)

13. szín.

Linka. (A korcsmaablakon kihajolva. Titkolózva.) Zsuzsa néni! . . . Zsuzsa néni! . . .

Szatyor. (Szelesen forgatja fejét. Végre észreveszi Linkát.) Maga az? . . . Mit akar, édes?

Linka. (Titkolózva.) Kerüljön, kérem, a füzes alá! Az ér mellett a sürűben üljön le s várjon meg: a tanácsát szeretném hallani! Nemsokára magam is ott leszek! (Befordul.)

Népszínház. „Bob herceg“ megérte 50-ik előadását óriási ünneplések között. Ez a csaknem példátlanul álló nagy siker (csak a Szulamittal fordult elő, hogy 96-szor került színre majdnem egyfolytában) pedig mégis csak főként *Fedák* Sári érdeme, a ki ezt az ügyesen összeállított darabot egyéni kedvessége, művészete és okos mértéktartása révén segítette mesés sikeréhez. Fedák Sárinak különben a közönség és a kívül rekedt nép részéről nagy ünneplésben volt része.

Magyar színház. *Verő* György zamatos, mesterkéletlenül jókedvű énekes darabjának a sikere immár elvitázhatatlan. Ezt a magyar érzésű, bárki által nyugodtan megnézhető darabot, a mely egy estére csaknem túlságosan sokat nyujt az élvezetekből mindenki jól teszi, ha megnézi. Jó darabot lát és összevágó, lelkes előadást, ritka szép kiállítással. Különösen *Pálmay* Ilka zseniális játéka és *Sziklay* Kornél bravúros csárdás-tánca kell, hogy igaz tetszést keltsen.

Őszi dalok.

I.

Levelecskéd a kezemben
Gyöngybetű sor rajta,
Búbánatos szivem', lelkem'
Inti, vigasztalja.

Nem hiszed, hogy mivé lettem!
Oh, pedig ha látnál:
Te sem tennél egyebet a
Fájó zokogásnál.

II.

Permetez az őszi eső,
Köd borul a tájra
Sír a lelkem... szemeimből,
— Rámboruló keservimtől —
Hull a könnyek árja.

Sírok a szép természetnek
Csöndes elmulásán...
Mintha... mintha bús szivemnek,
Boldogtalan életemnek
Haldoklását látnám.

Verőfényes őszi égen
Síró felhő támad...
Megsiratsz-e szép kedvesem?
Majd ha én is csendesen —
Meghalok utánad.

III.

Zúg az erdő, hull a lombja,
Hervasztó szél tépi, hordja;
Hulló levél, zörgő haraszt
Szemeimből könnyet fakaszt,
— Könnyet fakaszt.

Ide hoztam eltemetni
Keservemet, — hogy ezt senki
Ne tudja meg, hogy teérted
Gyötörnek a szenvedések,
— Szenvedések.

Zokogó szél sírva mondja:
Ha az erdő sárgult lombja
Keservemet eltemette —
Őszi felhő sír felette,
— Sír felette.

Tuba Károly.

HIREK.

Községgé alakulás Rákosszentmihályon. Rákosszentmihály e héten újra nagy lépést tett előre az önállóság felé. Úgy értesülünk ugyanis, hogy az önállósítás előkészítésére Csömör község jegyzője, *Bitskey* Gyula nyert megbízást és hogy az ügyek állása mellett előrelátható, hogy az új községi választások ez évi március hó második felében lesznek Rákosszentmihályon. Az előkészítés munkái olyanformán történnek meg, hogy az új községi szervezet július elsejével életbe is léphet. Ennélfogva a szervezés mozgalmai valószinűleg már a legközelebbi időben nagyobb hullámokat fognak vetni.

14. szín.

Szatyor. (Linka után.) Ott leszek, édes, ott leszek!... (Csulához.) Hát aztán jól imádkozzék kend s nehogy szégyenszemre elaludjék itt a templomgarádicson! (El jobbra.)

Csula. (Szatyor után.) Van eszemben ilyen erős, dolgos napon elaludni! Miből élnénk meg aztán?! Te mindig csak sétálsz s holmi kuruzsláson töröd a fejed, én meg itt verejtékezve dolgozom!... Jaj de meg is vert a Teremtő evvel a vén szipirtyóval!

15. szín.

Imre. (Balról ballag.) Már én majd csak a magam útján járok, arra, a merre jól esik s nem arra, a merre mutatják!... (Megtántorodik.) Ej ha! Mozog az utca! Az igaz, hogy rémségesen bepálinkáztam odahaza, de ilyen hamar nem volna szabad megártania!... (A szolgabiróságból zongoraszó hallik.) Nini, a Jolán néni már fönt van! Aztán milyen jóizűen zongorázik! (Megtántorodik, aztán figyel.) Ez a nóta éppen kapóra jön nekem. Elfujom, hadd értsen belőle *az az édes bestye*! (A mészárszék sarkához lapul.)

Elvirágzott a kék szemek virága,
Beteg szivem csak úgy sajog utána;
A mennyboltról két csillagszem leszállott,
Szegény szivem csak úgy zokog utánok!
Ó lesz még több nefelejtskék kikelet,
A csillag is megtalálja az eget;
De hol ragyog föl két szemed világa!
Árva szivem zokoghatsz már utána!...

(Mámorosan lóbálja a fejét erre-arra.) Nem mutatja magát!... Hiába, nem kellek neki! No de várj csak!... (Fenyegetődzik.)

16. szín.

Jolán. (Az ablakból.) Imre, Imre! Hát te még mindig nem keveredtél haza? Már végkép a család csúfja akarsz lenni? (A fejét csóválja.)

Imre. (Az ablakhoz tántorog, hogy kezet csókoljon.) Csókolom azt az aranyos kacsóját, Jolán néni! (A falnak dül.)

Jolán. (Szabadkozik.) Eredj innen, te szerencsétlen flótás!

Imre. (Az ablakfába fogózkodik.) Mit mondott?... Hogy is mondta?... (Föl akar kapaszkodni, de visszahanyatlik.) No az egyszer nem haragszom, mert fölséges kedvemben vagyok! Másként beugrottam és megcsókoltam volna!... (Inogva.) De Jolán néni! Édes Jolán néni! Adjon nekem száz forintot! Istenuccse, adjon nekem száz forintot! A mészárszékben nincs már egy kutyának való krajczár sem, mind elhordtam a *Cviki Pusziba* és még maradt adósságom is szépen. De ez nem volna baj, hanem a Kóbor Bélának a száz forintját meg kell vinnem, ha a föld alól kaparom

Római katholikus hitközség-alakulás Rákosszentmihályon. A Rákosszentmihályon megalakítandó római katholikus hitközség előkészítésével a mult esztendő őszén egy nagy bizottságot biztak meg, a mely — mint a meghivó szövege mondja „Az egyházi képviselet tárgyában megválasztott nagy bizottság“ — folyó évi február hó 22-én, délután 3 órakor az Engelbrecht-féle vendéglő helyiségeiben ülést tart. Ezen az ülésen fontosnál-fontosabb ügyek kerülnek döntésre, a miknek illusztrálásául itt közöljük a gyűlés tárgysorozatát 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Az egyházi képviselet megalakulása. 3. A káplán kongruájának megállapítása. 4. Az egyházi adó összegének megállapítása. 5. Az egyházi adóköteles híveknek összeírása és az egyházi adónak kivetése. 6. A plébános stólájának megállapítása. 7. Szükebbkörű bizottság megválasztása. 8. Esetleges indítványok. 9. Elnöki zárószó. A mint látható a fontos tárgyaknak egész halmazata van tárgyalásra kitűzve. Az ülésről annak idején részletes tudósítást fogunk hozni.

A nagy vihar. Nem hiába volt péntek és 13-ika, de ugyancsak kellemetlen nap is volt. Az a vihar, a mely oly rút pusztitást vitt véghez Budapesten, a mi vidékünkön is pusztított. A szél belekapott a fákba, a kerítésekbe meg a házakba és rombolt, roncsolt mindent, a mi csak az útjába akadt. Szóval, olyan idő volt, a mikor önkéntelenül mindenkinek eszébe jut a Petőfi mondása, hogy „Megölte magát valaki, attól van olyan csúf idő“. A kerítések utcahosszat megdőltek, különösen a József főhercegtelepen, a hol már a legrégibb ideje állanak. Különben a pap nélkül maradt *szentmihálgi templomnak* a tetejét is csaknem elvitte a vihar. Cserepeit részben leszedte és a tetőzetet is ugyancsak megemelgette. *Mátyásföldön* a szállóépületen okozott nagyobb, de azért pótolható károkat a vihar, *Rákoson* egy ház tetejét szedte le mindenestül, *Cinkotán* pedig egy tűzfalat döntött be. Az idő különben pénteken este hidegre fordult és a hó is elkezdett szállingózni. Szóval a tavaszi idő után — úgy látszik — újabb télre van kilátásunk.

A szentmihályi gallyazás ügye. Sok esztendős ügy került most újabb stádiumba. A szentmihályi utak fáinak gallyazásáról van szó. A szentmihályi birtokos-egylet (közbirtokosság) megalakulásakor — körülbelül 30 évvel ezelőtt — a szentmihályi utak mentén fákat ültetett, azokat gondozta és pótolta. Az utakat, melyeket szintén a birtokos egyesület hasított ki, mint közterületeket telekkönyvileg leírták. Vagy 4—5 esztendővel ezelőtt a fákat Csömör községe gallyaztatta. A birtokos egyesület Csömör községének eme cselekedete ellen reklamációval élt, mert a gallyazás jövedelmét addig ő élvezte. A birtokos egyesülettel szemben a járási főszolgabiró Csömör községének adott igazat. Pest vármegye közigazgatási bizottsága most a főszolgabiró ítéletét föloldotta és új vizsgálatot, illetve a megejtett vizsgálat kiegészítését rendelte el.

A mátyásföldi tervpályázat jegyzőkönyve. A mátyásföldi római katholikus templom tervpályázatáról szóló biráló bizottsági jegyzőkönyv e hó 13-án készült el és ugyanezen e napon a bizottság egyik tagja, *Podhradszky* Olivér a Magyar Mérnök- és Épitész Egyesületben be is mutatta. A jegyzőkönyvet jövő számunkban fogjuk közölni.

Köszönetnyilvánítás. Ujváry Ignác úrtól, Rákosszentmihály érdemes orvosától a következő sorokat kaptuk:

Tekintetes szerkesztő úr!

Születésem 70. évfordulója alkalmából barátaim és ismerőseim köréből sokan tiszteltek meg szerencsekivánataikkal.

Fogadják ez úton mindnyájan együttvéve hálásszivű köszönetemet azzal az igazlelkű igéretemmel, hogy úgy hivatásos, mint társadalmi kötelességeimet ezután is legjobb tudásom és szándékom szerint fogom teljesiteni.

Rákos-Szent-Mihályon, 1903. február 10-én.

Mr. Ujváry Ignác
orvos és fürdőtulajdonos.

---

is ki, mert az kártyaadósság, ez pedig az életembe kerülhetne?

Jolán. (Idegesen.) De édes Imre, téged nem lehet pénzzel győzni, te még tönkrejuttatsz mindnyájunkat! Vigyázz, Bence bátyád nagyon el van keseredve a viselkedésed miatt: Nézd csak . . .

17. szin.

Bence. (Az ablakból.) Imre, Imre, már megint nyakig vagy a sárban? Hová lett a büszke Kopja-jellem belőled? Otthon anyád szemében sir, anyád ajkán zokog a megtépett családi becsület . . . Szégyeld magad, nyomorult, annyira aljasodtál, hogy szüleid padlásánál egy akkora kötelet sem érdemelsz már meg, a mekkorával fölakaszthatnád állati testedet!

Jolán. (Az ablakból kérlelve.) De édes Bence, kiméld a szerencsétlent, mégis csak — véred!

Imre. (A mint Bencét meghallja, a mészárszék sarkáig támolyog s nekitámaszkodva, karjait keresztbe rakja.) Nézze, urambátyám, milyen jó pápista vagyok, keresztbe tett karokkal hallgatom a papolását s mégis ilyen rémségesen fuj rám! Bizonyosan ballábbal kelt föl ma reggel! Jobb, ha megembereli magát és ád legalább is kétszáz forintot, hogy az adósságaimat kifizethessem, mert másként bizony isten nyakát töröm annak a családi becsületnek, ha még kétszáz forintot sem ér meg!

Bence. (Iróniával.) Ó nem tartalak én tégedet még elég boldogtalannak arra, hogy a magad kezével tépd el azt a köteléket, a mely állati testedet a sártekéhez fűzi! Sokkal jobban szereted te a szenvedelmeidet, semhogy egy érvágással véröket mernéd venni, vagy a bőrüket egy golyóval át mernéd lyukasztani. Te még élni kivánsz egy és más szenvedelmedért és ha nem fog telni reá a magad vagyonából, majd hozzányulsz a máséhoz s talán csak akkor tudnád széttépni áldatlan életed fonalát, ha már egyáltalában *nem lenne mihez fognod!* Még a börtöntől sem fogsz visszariadni, mert ott is lehet bizonyos mértékben érzéki életet élni!

Jolán. (Esdekelve.) De édes jó Bence, kiméld a szerencsétlent, hiszen egyetmást ilyen állapotban is megérez lélekmetsző szavaidból.

Imre. (Kacag.) Hogy is van az? „Minden Demosthenesnél szebben beszél a tett!“ Jobban teszi urambátyám, ha kétszáz forintot ad, hogy a családi becsületen szégyenfolt ne essék, mert a Koboz Béla, meg a Cviki Puszi . . .

Bence. (A fejét csóválja.) Hát az a Cviki Puszi kicsoda?

(Folytatjuk.)

Közgyűlések, választmányi ülés. A szentmihályi birtokos egyesület választmánya 1903. február hó 8-án a *Paróczay* vendéglőben ülést tartott, a melyen elhatározta, hogy folyó év március hó 1-én újabbb választmányi ülést tart ugyancsak a Paróczay vendéglőben, évi rendes közgyűlését pedig március hó 22-én tartja a birtokos egyesület. — A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Részvény-Társaság közgyűlését 1903. évi március hó 25-én fogja megtartani

A szentmihályi vasút forgalma. A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút vonalán az 1903. év január havában szállítottak összesen 21,683 utast, míg 1902. januárban az utasok száma 24,540 volt, *a csökkenés tehát 2857 utas, vagyis a mult év januárjában szállított utasok számának 13·3 százaléka.* A személyszállitás után a vállalatnak 1903. januárjában 1512 korona bevétele volt, míg 1902. január havában csak 1437 korona volt a bevétel, *itt tehát az emelkedés 75 korona, vagyis 5·45 százalék.*

Gyászrovat. A rákosszentmihályi társaságnak egyik tisztelt matrónája, özvegy *Szlannár* Antalné, született *Kollár* Anna folyó hó 5-én reggel 10 órakor, életének 75-ik évében hosszas betegség és a halotti szentségek ájtatos felvétele után elhunyt. Temetése február 7-én délután 3 órakor volt Rákosszentmihályon a római katholikus egyház szertartásai szerint. Az engesztelő szentmise-áldozatot e hó 8-án délelelőtt 10 órakor mutatták be a budapest-józsefvárosi plébánia-templomban.

Disznótor. Bürgermeister Ferenc vendéglőjében József főherceg-telepen, 1903. február hó 14-én disznótort rendez.

Arizona Kicker. Ez a népszerű amerikai lap már régóta hallgatott az európai sajtó számára. Most azonban ismét alkalmat adott, hogy megemlékezzünk róla. Legutóbb megjelent számában a következő panaszt olvassuk feltünő helyen az előfizetési fölhivással együtt:

„Takarékosságból megteheti az ember, hogy a nyakszirtjén szemölcsöt növeszt gallérgomb helyettesitőül, — takarékosságból a vonat végén levő ütközőn ülve, a hová nem jöhet a jegyet kérő kalauz, teheti meg az utazását, — éjjel nem húzza föl az óráját, nehogy kopjék a szerkezet, — nem rak pontot az *i*-re, hogy a tintát megtakaritsa és ennek ellenére is gentleman lehet ahhoz képest, a ki két három hónapig rendesen elfogadja a mi lapunkat és ha fizetésre kerül a sor, a lapot egyszerűen visszaküldi azzal, hogy „nem fogadja el“.

Gimnázium Ujpesten. *Ujpest* községnek, bár negyvenezer lakosa van, nincs főgimnáziuma s igy a tanulóknak a főváros amúgy is népes középiskoláiba kell járniok. Most *Wolfner* Tivadar dr., országgyülési képviselő vezetésével az ujpestiek mozgalmat indítottak, hogy gimnáziumot létesitsenek az ország legnagyobb községében. A képviselő elnöklésével gyűlést tartottak s elhatározták, hogy esetleg a polgári iskolának főgimnáziummá való átalakitását fogják kérni *Wlassics* Gyula kultuszminisztertől. Az ujpestiek kérelmüket memorandumba foglalták s legközelebb küldöttséggel átadják a miniszternek.

Pestmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt ülést tartott Beniczky Ferenc főispán v. b. t. t. elnöklete mellett. A bizottság elhatározta, hogy Vaszary Kolos biboros hercegprimást a születése mai 71. évfordulója s Gulner Gyula államtitkárt a Lipót-renddel való kitüntetése alkalmából táviratilag üdvözli. A pénzügyigazgatóság jelentése szerint egyenes adóban 328,271 korona 07 fillért fizettek be január hónapban, mig tavaly januárban a befizetés eredménye 291,233 korona 73 fillér volt, igy tehát az idén 37,037 korona 34 fillérrel több folyt be. Hadmentességi díjban 6196 korona 97 fillért fizettek be a tavaly januáriusi 5486 korona 60 fillérrel szemben s e szerint az idén 710 korona 37 fillérrel többet. A közvetett adók jövedelme általában kielégitő volt.

Előkelő bemutatás. *Szapáry* Pál gróf a Park Klub elnökigazgatója személyesen mutatta be a fürdőügyi kongresszus vasárnapi értekezletén ama gyönyörűen illusztrált tartalmas ujságot, mely mint a Park Klub hivatalos lapja, *Budapesti Lapok* czimen most jelent meg a 8 oldalos, szépen illusztrált *fürdőügyi* mellékletet ad, mely behatóan foglalkozik a magyar fürdőkkel irásban és képben, közli a fürdővendégek névsorát és az Országos Fürdőforgalmi Egyesülettel összeköttetésben álló fürdővállalatok ismertetését. Az előkelő világnak e pompásan összeállított lapja egyúttal az *Automobil Klub* hivatalos közlönye is, mely sport ma főúri köreinkben erősen divatos. A Park-Klubnak és zseniális elnökigazgatójának gróf *Szápáry* Pálnak ez illusztrált és mégis olcsó folyóirat megindításával az volt a célja, hogy a magyar úri családoknak oly ujságot adjanak ismét a kezébe, mely a család igényeinek megfelel, magas nivón álló kedves irodalmi része van, képei érdekesek és művészi kivitelüek. A legnagyobb előnye az, hogy a lap minden előfizetője ugyanabban a kedvezményben részesül a fürdőkben, mint a tervezett Orsz. Fürdőforgalmi Egyesület tagjai s igy díjtalanul kapnak minden fürdőügyben felvilágositást s a fürdőkben kedvezményes árakat. A fürdőkongresszuson részt vett fürdőigazgatók és városi kiküldöttek nagy örömmel fogadták Szápáry Pál gróf bejelentését, a ki a Budapesti Lapok bemutatásakor azt az idegenforgalom iránt érdeklődők szives figyelmébe, és jóakaratú pártfogásába ajánlotta. A szép ujság ára félévre 10 korona, mely a kiadóhivatalnak üüldendő: Budapest, VI., Teréz-kőrút 2., a hol szivesen küldenek mutatvány számot. *Lapunk előfizetői kedvezményként 8 koronáért kapják a lapot, ha az összeget kiadóhivatalunknak küldik.*

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

A szőlő állandó munkálatairól.

1. *A trágyázás.* Célja a szőlő által kivont tápanyagoknak a termő talajba való visszajuttatása, a talaj fizikai tulajdonságainak (igy a vizelnyelő, abszorbeáló képesség, lazaság, melegség) stb. javitása, a termés fokozása. Közelebbi célja lehet: a fa- és lombfejlődés előmozditása, mi különösen fiatal ültetvényeknél fontos, a termés mennyiségének fokozása, minőségének javitása. A trágyaanyagok a szerint, a mint a szőlő tápanyagai (nitrogén, káli, foszforsav, mész, vas) közül melyiket milyen mennyiségben tartalmazták, lehetnek: teljes vagy természetes és egyoldalú vagy műtrágyák. Természetes trágyák: az istállótrágya, a komposzt- vagy keveréktrágya; mesterséges vagy műtrágyák, azon tápanyagról elnevezve, melyből aránylag legtöbbet tartalmaznak: nitrogén műtrágyák (chilisalétromkénsavas ammoniak), káli műtrágyák (lúgzatlan fahamú, kénsavas káli, staufurti só), foszforsav műtrágyák (szuperfoszfát, csontliszt). Műtrágyákkal csupán tápanyagpótlást végezhetünk, velük tehát a talaj humusztartalmát semmivel sem gyarapitjuk s igy fizikai tulajdonságait sem javitjuk. Miért is műtrágyázás csupán istálló- vagy komposzt-trágyázással kombinálva állhat fent s lehet az egyes hiányzó tápanyagok pótlása által eredményes.

Mint ilyen azonban kiváló figyelmet érdemel, miért is szükségesnek tartom azokat ismertetni. De lássuk a szőlő egyes tápanyagainak szerepét, fontosságát, hogy így legyünk képesek megbirálni azok hiánya esetén pótlásuk szükséges voltát. A nitrogén, mint növényi tápanyag, a faképzést, lombfejlesztést, növekedést eszközölvén, alkalmaztatik, ha ennek szüksége szőlőnkben érezhetővé válik. Mivel a helyesen kezelt — különösen illékony részeit lekötve magában foglaló — istállótrágya, nemkülönben a komposzt is e célra igen megfelelő, az igen drága nitrogén műtrágyákat mellőzve, ezeket alkalmazzuk, miáltal — mint már említve volt — a tápanyagpótláson kívül a talaj televény (humusz) tartalmát is fokozzuk és fizikai tulajdonságait javítjuk. Szőlőtrágyázás céljaira legalkalmasabb az oly istállótrágya, mely ló- vagy juh- és szarvasmarhatrágyát keverve tartalmaz, a tisztán ló- vagy juhtrágyát tartalmazó istállótrágya igen hevesen bomlóhatású lévén, nagyon búja növekedést idéz elő, mi a termés mennyiségének, de különösen minőségének rovására történik. Istállótrágyából homokon, három éven át tartó hatással, minden negyedik évben 150—200 q középérett trágyát számíthatunk katasztrális (1600 □-öles) holdankint. Alkalmazási módja általában ismeretes, itt csak azt szándékszom felemliteni, hogy főképen arra kell alkalmazásánál ügyelnünk, hogy a trágya minél hamarább betakartassék földdel, nehogy legbecsesebb részei ammoniak gázalakjában elillanjanak és hogy a trágya oly helyre kerüljön, a hol a gyökérzet azt legközelebb éri és legkönnyebben fölhasználhatja. Így sohasem szabad a tőke tövét (úgyszintén a gyümölcsfa tövét sem) trágyázni, ezáltal a gyökérpenészek (dematophora) elterjedésének segítettünk, azoknak valóságos melegágyat készitvén. Fiatal ültetvényeknél a tőke körül 30 cm. távolra gyürűalakban húzott kis árokba szórva, idősebb termő szőlőben legprimitivebb módon elteregetve azt (természetesen a tőke tányérját kihagyva), vagy a mi az alátakarás tökéletessége végett még jobb: a sorok közt húzott 30 cm. széles, 20 cm. mély árokba elhelyezve végezzük legcélszerűbb módon. Ha mégis nitrogén műtrágyát akarunk használni, azt holdanként 1—2 q. mennyiségben, a tenyészeti időszak folyama alatt 2—3 adagra osztva szórjuk el s csak igen csekélyen takarjuk alá. Hatása egy évre terjed. A foszfor, mint növényi tápanyag, a szőlővessző és termés érését sietteti, miért is szükség esetén pótlandó műtrágyákkal. Itt fölhivom a t. gazdaközönség figyelmét arra, hogy dr. Vedrődi tanár elemzései szerint a baromfitrágya egyike a legjobb foszfortrágyáknak, mivel nagymennyiségű oldható foszforsavat tartalmaz olyan alakban, a mint az a növények által legkönnyebben fölvehető. Éppen ezért kis fáradság fejében, a naponta kisöpört és tiszta száraz homokkal beszórt ólak sok értékes trágyát szolgáltatnának, nem is szólva arról, hogy a tiszta ól iránt a baromfiak is hálásak volnának. Az ily módon összeszedett trágya azután esőtől védett helyen összegyűjtve, száraz állapotban összetörve fölhasználható, a foszfortartalmú műtrágyákkal egyező módon: télen át elszórva (holdanként 1—2 q. mennyiségben) és alátakarva. A foszfor műtrágyák már mélyebben (20 cm.) takarandók alá s azért kell azokat már őszszel vagy télen elszórni, mert lassan bomlanak, éppen ez oknál fogva azonban hatásuk tovább (2—3 évre) terjed.

A káli mint növényi tápanyag első sorban szintén a termés mennyiségét fokozza, de kiváló hatású a minőségre is. Pótolható a káli műtrágyákkal; hatását illetőleg nem lehet eléggé kiemelni a komposzt termésminőség javító tulajdonságát, mely ennélfogva finom bort termő szőlőben nagyjelentőségű. Mivel a homoktalajok káliban rendszerint igen szegények, a kálinak mint növényi tápanyagnak pótlása indokolt, mely célra a káli műtrágyák éppen úgy alkalmazandók, mint a foszforműtrágyákról mondottam volt. Ha komposzttal trágyázunk, abból az istállótrágya-mennyiség kétszeresét kell venni.

Mint növényi tápanyag fontos szerepet játszik a mész is, mely különösen, mint a talaj fizikai tulajdonságait nagyon befolyásoló trágyaszer szerepel; alkalmazása mészszegény talajon indokolt. Ilyen esetben használhatunk égetett mészport vagy gipszet, mely utóbbi mint tápanyag feltáró szer igen fontos s alkalmazása, különösen gazdag televénytartalommal bíró talajon, igen eredményes. Utolsó tápanyag, mely az emlitettek közt még hátra van: a vas. Ebből igen csekély mennyiséget igényel ugyan a növény, de ez a minimális mennyiség életföltételszámba megy: vas nélkül a növény nem képez clorofilt (az a festőanyag, mely a növény zöld szinét megadja), clorofil nélkül pedig egy növény sem képes táplálkozni (erre példa a clorofilnélküli gomba, mely önálló táplálkozásra nem lévén képes, más növényeken élősködik). Ezek végeredményeként a vashiányban szenvedő talajon, mint minden növény, a szőlő is elsárgul (clorosisba esik) és ha idejekorán nem segitünk a bajon, elhal. A vasat lehet vasgálic-adagolással pótolni.

Íme ezek voltak dióhéjban a szőlő trágyázására mondandók, jövőre áttérek a szőlő második munkálatára, a nyitásra, majd pedig szóvá teszem a szőlő legfontosabb, legtöbb szakértelmet, figyelmet és gondot igénylő munkálatát: a metszést. *Vedrődi Viktor.*

A csillaghegyi női gazdasági és háztartási iskola most tartotta az első évfolyam évzáró vizsgálatait *Tóth* József kir. tanácsos, tanfelügyelő elnöklésével. A vizsgálóbizottság tagjai *Kovács* Antal méhészeti felügyelő, *Szily* Tamás tejgazdasági felügyelő, dr. b *Nagy* Ottó orvos, egészségtan-tanár, *Naberschnig* Romeó, leány-gimnáziumi tanár, *Kardos* Árpád, az Országos Kertészeti Egyesület titkára, *Czechner* Irma, kézimunkatanitónő és *Ferenczy* Ida, az intézet igazgatónője voltak. A vizsgálat kiterjedt az összes háztartási teendőkre, a sütésre, főzésre, tejgazdasági munkákra, a méhészetre, baromfitenyztésre, a kertészkedésre, a takarékos bevásárlásra, a felsőruhák és fehérneműek szabására, varrására, a műfoltozásra, a lakásdiszitő kézimunkákra, végül az egészségtanra és pedig úgy gyakorlati, mint elméleti szempontból. A növendékek között egy romániai férjezett nő is levizsgázott, ki Bukarestben hasonló intézet felállitását tervezi. A vendégek, kik között *Pály* Sándor leánygimnáziumi igazgató és *Magyar* Kázmér földmívesiskolai tanfelügyelő stb. is jelenvoltak, megelégedéssel tapasztalták a tanitványok sikeres kiképzését. Az új tanfolyam f. évi február hó 15-én nyilik meg és 12 hóra terjed.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Újonnan belépő előfizetőinknek a „Jávor Bence" című népszínműnek eddig megjelent folytatásait az első számmal együtt megküldjük.

Ifj. D—k János Budapest. Ha beleegyezik, hogy valamicskét simitunk rajta, a közlendők közé sorozhatjuk. Kérünk erről levelező-lapon értesitést.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1902. évi november hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																		
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	—	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	—	4 00	4 32	5 17	6 00	6 25	7 01	7 30	8 15	—	9 00	9 15	9 55	—	10 52
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	—	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	—	**4 07**	4 39	5 24	**6 07**	6 32	**7 08**	**7 38**	8 22	—	9 08	**9 22**	10 02	—	10 59
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	—	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	3 12	—	4 11	4 43	5 27	6 11	6 36	7 12	7 42	8 26	—	9 12	9 26	**10 06**	—	**11 03**
	1. sz. kitérő. . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	—	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	—	4 14	**4 46**	**5 30**	6 14	6 39	7 15	7 45	8 29	—	**9 15**	9 29	10 09	—	11 06
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 43	8 12	8 42	9 21	—	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	3 22	—	4 22	4 52	5 37	6 22	6 47	7 22	7 52	8 36	—	9 22	9 37	10 17	—	11 14
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	4 01	—	4 46	5 16	6 01	6 46	7 16	7 51	8 31	9 11	—	9 46	10 16	10 46	—	—
Budapest felől	udapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 05	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	5 00	5 30	—	6 30	7 00	7 30	8 15	8 45	—	9 50	10 00	10 50	11 00
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	3 23	3 53	4 38	5 23	5 53	—	6 53	7 23	7 53	8 38	9 08	—	9 55	10 23	10 53	11 23
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 47	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	4 00	**4 46**	**5 30**	6 00	—	7 01	7 30	8 00	8 45	**9 15**	—	10 03	10 31	11 00	11 30
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 33	6 03	—	7 04	7 33	8 03	8 48	9 18	—	**10 06**	10 35	**11 03**	11 33
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	9 37	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	**4 07**	4 53	5 37	**6 07**	—	**7 08**	**7 37**	8 07	8 52	**9 22**	—	10 10	10 39	11 07	11 37
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 44	6 14	—	7 15	7 44	8 14	8 59	9 29	—	10 17	10 46	11 14	11 44

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.

A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

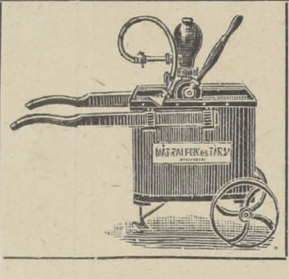

Minden fajta kút-szivattyúk szállítását, teljes felszerelését és azok javítását elvállal

Mátrai, Feik és Társa

BUDAPEST.

Iroda és raktár: VI., Teréz-körút 33. | Gyár: III., Zsigmond-tér 7.

Ajánlja saját gyártmányú kerti fecskendőit 100 liter ürtartalommal darabonkint 70 korona.

Eladó tárgyak:

ajtók, ablakok, teljesen jó karban;
két ablakvasrács;
egy nagy takaréktűzhely;
két bádog háztetőablak;
két bádog háztetőkijáró;
két vas gyermekágy, teljes felszereléssel;
egy fürdőkád;
kerti faszékek.

Tudakozódhatni REGELE Jánosnál Kis-Szent-Mihályon.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. * Alapíttatott: 1868

Hat darab még ültethető

szép diófa

12/15 cm vastag törzszsel

* Mátyásföldön eladó. *

Bővebbet Lingel Károly és fiainál, Budapest, VII., Rózsa-utca 4. sz. Telefonszám: 50—49.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál. Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

A Rákos Vidéke

első évfolyamának 7., 13, 22. számai hiányoznak. Kérjük olvasóink közül azokat, a kiknek e számok megvannak és azokat nélkülözhetik, hogy nekünk — költségünkre — beküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal.

Hirdetéseket

fölvesz a

kiadóhivatal.

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, február 22. 8. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 72. — Telefon: 57–64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

A mátyásföldi róm. kath. templom tervpályázatának birálati jegyzőkönyve.

A templom építését célzó nagyobb arányú mozgalom, a melyet a mátyásföldiek indítottak meg, a legszélesebb körben kelt jóakaratú érdeklődést. Erre az érdeklődésre tekintettel hiszszük, hogy helyesen cselekszünk, a mikor a templomra hirdetett tervpályázat jegyzőkönyvét, a mely minden beérkezett pályamunkáról megemlékezik, egész terjedelmében itt közöljük:

Felvétetett Budapesten, 1903. évi január hó 20-án és folytatólagosan 28-án.

Jelen voltak: Paulheim József elnöklete alatt, mint a templomépitő bizottság kiküldöttei Hudetz János, Stahuljak Iván és Volkmer Raymond; mint a Magyar Mérnök és Épitész Egylet kiküldöttei Czigler Győző, Nagy Virgil és Podhradszky Olivér.

A jegyzőkönyvet vezette: Podhradszky Olivér.

Beérkezett 25 pályamunka. Ezekről a biráló bizottság következő véleményét adta:

1. Rajzolt kettős körben négylevelű lóhere. Alaprendezése és homlokzata sok festői szépséget és eredetiséget tartalmaz; csodálatos, hogy annyi eredetiség mellett a szerkezetekben érthetetlen tájékozatlanságot árul el.

2. „Mea culpa“ 2 alternativában a tornyot középre, illetőleg sarokra helyezi. Túlnagy a sekrestye. Ügyes kézzel, gonddal rajzolt homlokzat, azonban nem számitott eléggé a kivitel költségével.

3. Rajzolt Jon oszlopfő. Centrálisabb megoldás; sekrestyéje kisméretű; a keresztelő kápolna elhelyezése nem mondható sikerültnek. A kupola fölötti fedél constructiója csak nehézkesen oldható meg. Stilusa modern irányzatú, de belseje nem hordja magán a katholikus templom jellegét.

4. „Egyszerű, de jó.“ Egyszerűnek elég egyszerű, de meg nem felelő arányaival és megoldatlan fedélzetével nem mondható jónak.

5. „Istenfélelem.“ Alaprajza fő- és kereszthajójával túlkomplikált; az eszközök szerénységét nem vette figyelembe. Architektonikus kiképzése primitiv.

6. „Mátyásföld.“ A programmtól eltérőleg $^1/_{50}$ léptékben készült; alaprajza nélkülözi az egyöntetűséget. Architektonikus kiképzésében formái zavarosak; a torony mérete nem áll arányban a templommal; torony és fedél nincsenek szerves kapcsolatban.

7. Művészi cimerben „$^1/_{15}$“. Alaprendezése egyszerű; a szószék lépcsőjének elhelyezése elhibázott; a hajó födémszerkezete nem célszerű és kedvezőtlen hatású. Homlokzatának kiképzése új irány iránti törekvésre vall.

8. „Mátyás“ fekete és vörös kör. Annyira kezdetleges és külső aránya oly elhibázott, hogy mélyebb birálatra nem szorul.

9. „Mise.“ Az alaprajzát egy fő- és egy mellékhajóval iparkodik megoldani, azonban az alaprajzban a mellékhajó elvész, pedig az épitési költséget emeli. A torony kisméretű.

10. „Labor omnia vincit.“ Tervező nem számitva a költségekkel a főhomlokzatra kiképezett lépcsőtornyokat helyez indokolatlanul; főtornya rendkivül keskeny. Főhajója nyomott, ennélfogva kedvezőtlen arányú.

11. „Ave Maria“. Alaprendezése nem szerves és ily módon szerkezetileg meg nem oldható. A rendelkezésre álló eszközökhöz képest túlnagy. Belső térhatása nyomott, kedvezőtlen arányú. Főhomlokzata szaggatott, arányaiban elhibázott.

12. „Hit“. Alaprajza nem szerves, a torony előtti letompitás kedvezőtlen hatású. Sekrestye elhelyezése elhibázott. A mellékoltár és Úrkoporsójának elhelyezése helytelen. Homlokzata főarányaiban jobb, ügyesebb kézre vall részleteiben.

13. „Ora pro nobis“. Alaprajza egyszerű és organikus, azonban a torony mellett elhelyezett $^1/_4$ kör alakú lépcsőház alaprajzában és külsőleg is hátrányos.

14. „Keresztező kettős vörös gyürű“. Homlokzata nagyon kezdetleges, túl alacsony és szervetlenül kapcsolódik a homlokzathoz. Két lépcsőnek a toronyhoz való csatolása is aránytalanná teszi.

15. Körben háromszög, a közepén vörös körrel. Tervező teljesen a régi rossz falusi minták szerint tervezte, azok összes hibáival. Arányai és részletei gyengék; sekrestye elhelyezése rossz.

16. Kék és vörös körökben vörös kereszt. Alaprajza organikus, de a padoknak az állóhelyek mögött való el*he-*

lyezése helytelen. Homlokzata építészileg nincs megoldva, gyenge.

17. Vörös pajzsban fehér gyürüs holló. Központi elrendezés elől vaskos toronynyal, hátul a szentély mellé csatlakozó sekrestye és keresztelő kápolnával. Külsőleg szerves, monumentalitásra törekszik; részletei megfelelőleg vannak választva; kár, hogy a költségekkel nem számít eléggé.

18. Kék pajzsban fehér gyürüs holló. A kupola elé hosszhajót helyezett, melyben ülőhelyek vannak, az állóhelyek mögé helyezve, a mi helytelen. Architekturája dicsérhető.

19. Fekete körben kék tárcsa. Alaprajza organikus megoldást tüntet fel, azonban az előcsarnokok és a sekrestye szerkezetileg nem eléggé célszerüek. A torony alacsony. Különben ügyesebb, szakavatott kéz munkája.

20. „Szt. Antal". Alaprajza jó, organikus azonban a kereszthajónak másodszori megtörése indokolatlan és csak zavarólag hat.

21. „Corvin". Alaprajza igen ügyes és jó; kár, hogy a homlokzati kiképzése messze mögötte áll.

22. Fekete körben vörös tárcsa. Centralis elrendezésü alaprajza jó; kissé költséges a nagy fesztávolság miatt. Sekrestye elhelyezése kevésbbé sikerült. Architekturája tetszetős, azonban költség szempontjából kevésbbé alkalmas a kivitelre.

23. „Haladás". Alaprajza egyszerü és jó. Sekrestye elhelyezése nem organikus. Formái jók; kár, hogy a toronynál nem maradt meg az egyszerü formák mellett consequens.

24. „Gloria in excelsis Deo." Alaprajza világos, organikus és szerkezetileg jó. Architekturája jó; megfelelően helyesen alkalmazottak a formái; csak tornya kissé nyomott és az oldalhomlokzatán a kontyok fölöslegesek.

25. Mátyás királyfő „az igazságos". Alaprajza világos, organikus és szerkezetileg helyes csak a szentsírhelyezés mellőzendő belőle. Architekturája egyszerü és szép arányú jól alkalmazott formákkal és helyesen megválasztott részletekkel. Jó, komoly és kivitelre alkalmas munka.

Mindezek után a biráló bizottság, tekintve az egyöntetü és jó alaprajzot, a megoldott és szép homlokzatot, valamint a gyakorlati kivitelre alkalmas voltát: az első díjjal egyhangulag a Mátyás királyfő „az igazságos" jeligéjü pályamunkát tüntette ki; a második díjat pedig a „Gloria in excelsis Deo" jeligéjü pályamunkának ítélte oda egyhangulag.

Ezeken kivül pedig helyes megoldás, tetszetős építészeti kiképzés és a formák helyes megválasztása miatt dicséretben részesíti a „Haladás" és a Fekete körben vörös tárcsa jeligéjü pályamunkákat; helyes alaprajza miatt dicséretben részesíti a „Corvin" jeligéjü pályamunkát.

Ezek után a díjazott tervek jeligés levelei felbontattak:

A Mátyás királyfő „az igazságos" jeligéjü terv szerzője: Weninger Ferenc építész.

A „Gloria in excelsis Deo" jeligéjü terv szerzője: Ungar Vilmos építőmester.

Kelt Budapesten, 1903. évi január hó 28-án.

Czigler Győző, Paulheim József, Hudetz János, Podhradszky Olivér, Volkmer Raymond, Nagy Virgil, Stahuljak Iván.

TÁRCA.

JÁVOR BENCE.

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek irta:

ACZÉL LAJOS. (Folytatás.)

Imre. (Kacag.) A Cviki Puszi? Hát azt se tudja urambátyám, hogy kicsoda a Cviki Puszi? Az a Borkuti Ábrahám, csárdásgazda a Három Görhes Gebében! Azért csúfolják Cviki Puszinak, mert a Kobozi-fiúk egyszer ott tivornyáztak, aztán a Béla gyerek, úgy kapatos fejjel, olyan cviki puszit talált adni az Ábris gazdának, hogy azóta mindig csempén áll a szája, igy e! (Mutatja.)

Bence. (Iróniával.) Mondhatom, gyönyörü dolgok történnek ott a Három Görhes Gebében!

Imre. (Kacag.) No látja! Testvérek között is megér ott a mulatság kétszáz forintot. Azért ne sajnálja a családi becsületért! Aztán meg olyan tüzes bora van a Cviki Puszinak, hogy urambátyám a pesti szervitáknál sem ihatott különbet. Hát még a két lánya, a Rebeka meg a Regina! (Az udvarba kukucskál.)

Bence. (Megrázkódik.) Talán bizony azok a szeretőitek?

18. szín.

(Linka és Szatyor az udvaron a korcsma mögül jönnek.)

Imre. (A mint Linkát észreveszi, megrázkódik s a homlokára üt.) Nagyon jókor jön a bestye! Most megfizethetek neki, meg — *annak is!* (Tántorogva előbbre kerül.) Azokat a Koboz-fiúk ölelgetik, én nem szorultam reájuk! Találok én szeretőt közelebb is . . . itt a korcsmában . . . Ugy-e Linka?!

Linka. (Nagyot sikolt, kirohan az udvarból s a papház előtt térdre rogy.) Nem igaz, főúr, nem igaz!

Szatyor. (Egy fához lapul és összecsapja a kezét.) Ó a gyalázatos képmutató! Nekem meg azt vallja, hogy a Bandiért él-hal!

Imre. (Linkához ugrik, a baljával vállon ragadja, a jobbját meg ökölre szorítva, ütni készül.) Hallod, bestye?! S mered még tagadni, hogy annak a jött-ment, bitang kutyaházinak a szeretője vagy?!

Linka. (Jobb karját védelemre emeli.) Nem vagyok, főúr, nem vagyok!

19. szín.

Bandi. (A papház másik ablakán kiugrik, torkon ragadja Imrét, fojtogatja, aztán messze ellöki magától.) Beléd fojtom azt a részeg lelket, ha hozzányulsz, nyomorult kerítő gazember!

Linka. (Sikoltva felugrik.) Bandi! . . . Az Istenért! . . . Vigyázzon! . . .

Jótékony ünnep Rákosfalván.

II.

Ma két hete vezércikkben foglalkoztunk a Budapest X. ker. Rákosi Közművelődési és Jótékony Egyesület s a Budapest-Rákosi Polgári Kör „állandó Karácsonyfa-Bizottsága" által Rákosfalván *„az éhező iskolás gyermekek ebédje és napközi otthona"* javára rendezett fényes sikerű mulatsággal. Már akkor kifejezést adtunk abbeli meggyőződésünknek, hogy a tagadhatlanul nagy és teljes erkölcsi sikerhez kétségtelenül méltó lesz ennek a jótékonycélú mulatságnak anyagi eredménye — a tiszta jövedelem is. Örömmel konstatáljuk, hogy ebben a feltevésünkben nem csalódtunk. Mint illetékes helyről értesültünk, a tiszta jövedelem, a mi feltétlenül és kizárólag a rákosfalvi községi elemi iskolába, s a községi és egyesületi óvodába járó szegény gyermekek ebédje és napközi otthona javára fog fordittatni, már is meghaladja az ezerháromszáz (1300) koronát és még tekintélyes összegre számit a rendezőség a kilátásba helyezett, de eddig be nem érkezett adományokból.

A hála és az elismerés ezért — a mai viszonyok között kétségtelenül nagy és fényes anyagi eredményért éppen úgy, mint a mulatság erkölcsi sikereért is, első sorban azokat a nagy- és nemeslelkű, szép asszonyokat illeti meg, a kik áldozatot és fáradságot nem kimélve, saját költségükön szerelték fel a legfinomabb hideg ételekkel és italokkal jól megrakott sátraikat, a melyeknek a legnagyobb inyencek várakozását is felülmuló, dús tartalmánál csak az a szeretetreméltó kiszolgálás lehetett meglepőbb és kellemesebb, a mivel árúikat nemcsak kinálták, de a szó szoros értelmében fel is szolgálták.

Rákosvidéke szép asszonyai és szép leányai ezúttal igazán remekeltek és hódítottak s még azt sem lehet megállapitani, hogy a konyhai művészetben, vagy a szeretetre méltó háziasszony szerepében voltak nagyobb sikereik. Bizonyos azonban, hogy a sokkal kisebb, teljesen zártkörű mulatságoknak is díszére váló fesztelen, házias jellegét és kedélyességét a mulatságnak kétségtelenül az Ő szeretetreméltó fellépésük és előzékenységük biztositotta, valamint az anyagi eredmény legnagyobb részét is, a mennyiben az egyes sátorok, és pedig:

1. Cukrászda. (Biró Gézáné dr.-né és Prückler Irma) 135 K. 82 f.
2. Kávéház. (Chnalla Imréné és Vogl Jenőné) 100 K.
3. Pezsgő. (Baranyay Margit és Zeuner Mártha) 92 K.
4. Teaház. (Fehérváry Józsefné, Friedländer Manóné dr.-né és Pilászy Muci) 66 K. 78 f.
5. Hentesárúk I. (Jankovits Ferencné, Kletzl Pálné, Konviczny Józsefné, Pollák Gyuláné, Pollák Istvánné, Schmidt Jánosné és Szaráts Istvánné) 65 K. 40 f.
6. Hidegsült és pástétom. (Bugyi Ferenc Józsefné, Füredi Károlyné és Hazslinszky Istvánné) 61 K. 80 f.
7. Hentesárúk II. (Tóth Károlyné, Veress Alajosné és Világhy Károlyné dr.-né) 41 K. 44 f.
8. Halpaprikás. (Janda Ágostonné) 40 K.
9. Delikatesz. (Dausz Ferencné, Hittig Gyuláné, Stelly Gézáné és Szétsy Mihályné) 32 K.
10. Csemegeárúk. (Frölich Gyuláné) 23 K. 66 f.
11. Virágüzlet. (Dömény Erzsike) 22. K. 86 f.
12. Kucséber. (Hajnos Erzsike) 20 K.
13. Bormérés. (Pollák Gyuláné) 18 K.
14. Déligyümölcsök. (Singer Mórné és Streiszler Adolfné) 14 K. 50 f.
15. Bormérés. (Pollák Istvánné) 13 K.
16. Sörház (Werner Józsefné) 9 K.-val járultak a fennebb jelzett tiszta jövedelemhez.
17. A kőbányai polgári serfőzde által ajándékozott 50 üveg sör 20 K.-t jövedelmezett, míg a Dömény Istvánné

Jolán. (A mint Imrét fojtogattatni látja, rémülten kiabál.) Nagy Isten! . . . Bence, nézd! . . . Megfojtja az Imrét!

Bence. (A mint Imrét fojtogattatni látja, zavarában féllábával az ablakpárkányára lép, később, Jolán kiabálására magáról megfeledkezve, kiugrik az ablakon és Bandit erősen vállon ragadja.) Ki rendelt ki birónak ezek közé?! . . . Ki parancsolta, hogy igazságot tégy ezek között?! . . Hogy merted ennyire elkapatni, ennyire elragadtatni magadat!? Mi?!

Bandi. (Alázatosan, de határozottan.) A szerelem és a becsület parancsolta, főuram! Szeretem ezt a leányt és szerelemből meg akartam boszulni a becsületét, mert ez a gonosztévő ártatlanul hurcolta meg!

Szatyor. (Kacag.) Csak azt hidd, boldogtalan, csak azt hidd! Jól járs, szerencsétlen, jól járs!

Bandi. (Megszédül.) Ki az? . . . Mit mond? (Körülnéz.)

Linka. (Megsemmisülve.) Még a Zsuzsa néni is! . . . Még ő is! (A papháznak dűlve, sir.)

Bence. (Kínos meglepődéssel.) Mit! hát bordélytanyává vált az egész község, hogy ily szabadon beszéltek, szemérem és kimélet nélkül? (Ingerülten.) Vak voltam én, vagy bűnös játékból most kápráztatjátok szemeimet, hogy kényetek és kedvetek szerint önthessétek ki egymásra piszkos mérgeteket?! De majd a végére járok én a ti ármányos dolgotoknak! (Bandihoz.) Eredj azonnal le a Borkutihoz, mondd meg neki, hogy a bérlet felől beszélni akarok vele mise után keressen föl a hivatalomban! . . . Értetted?

Bandi. (Katonásan.) Igenis, főuram! (El jobbra. Mentében részvéttel néz Linkára s midőn a papház sarkára ér, megfordul s megfenyegeti Imrét, azután elsiet.)

Linka. (Kínos vergődéssel titokban Bandihoz.) Bandi, ne higyje! Az égre kérem, ne higyje! (Kezeit tördelve — sir.)

Bence. (Linkához.) Te meg menj a dolgod után! Majd megtudok én mindent, azután meghallod a mondanivalómat!

Linka. (Kezet csókol Benczének.) Esküszöm, hogy ártatlan vagyok, főuram! (Kezeit a feje fölött összekulcsolva, el a korcsmába. Mentében megvető pillantást vet Imrére, Szatyort meg megfenyegeti.)

Szatyor. (Visszafenyeget.) Fenyegethetsz, jóvirág . . . Ismerlek, jóvirág!

20. szín.

Bence. (Ingerülten Szatyorhoz.) Mit morogsz ott?! . . . . Ide gyere! A templom küszöbén a helyed! . . . Majd veled is számolok! Torkig vagyok már veletek! (Szatyor félénken előre sompolyog, Bence háta mögött a templomhoz kerül s szónélkül a lépcsőre ül.)

Bence. (Jolánhoz. Szeliden.) Vonulj vissza, édes Jolán! Miről jó ez a leselkedés? Látod, kénytelen-kelletlen ilyen szcénáknak teszed ki magadat. Mit szólna a Lajos, ha meghallaná, hogy főbiróné létedre ilyen piszkos dolgokba elegyedel!

és Pollák Istvánné által felajánlott 30—30 klgr. házikenyér s a Kohn Mórné által szállított 100 drb zsemlye, a hideg ételekkel szolgáltatván fel, nem kerültek külön elszámolás alá

Jelentékeny összeggel — 375 K. 50 f. — gyarapodott a tiszta jövedelem a közvetlenül az „Állandó Karácsonfa-Bizottság“ ügyvivő-elnökéhez, Veress Alajosnéhoz érkezett következő adományok és felülfizetésekkel is, még pedig:

Özv. Procopp Józsefné dr.-né 60 K., Obendorffer József 20 K., Brodesser János, Földváry Imre, Havel Károly, Heinzmann Ágostonné, Hérmán Ödön, Hoffer Alajos, Horváth A. János, Linczényi József, I. Magyar Részvényserfőzde, Meixner Emil, Morágyi Istvánné, Oëtl Béla, Paulheim István, Paulheim József, Tóth György és Trautsch Károly 10—10 K. Kertész József 8 K., Bartholffy János és Lippe Ödön 6—6 K., Bereczky Endre dr., Ehrlich Manó, Karátsonyi Lajos, Kovács Kálmánné, Merendiák Károly, Oëtl Aladár, Pázsy János, Springer Ferencz dr., Wagner Géza dr. és Weisz Berthold dr. 5—5 K. Blankenberg Lipót, Böszörményi Pál, Kiss Ferenc, Krajcsovits Ignác, Markusz Ignác, Otte Albertné, Szabó Ármin és Topits Károly 4—4 K., dr. Lőwy Lajos 3 K., Czigány János, Göbel József dr., Hanvay Sándor, Paksy Béla, Rácz Károly dr., Rausch Károly. Stahuljak Iván, Szekeres Borbála, Tersztyánszky Kálmán, Weiner Jakab és Zöld Mór 2—2 K., Takaró Imre 1 K. és Wagner Mór 50 fillér.

Az „Állandó Karácsonfa-Bizottság“ a maga és azon 90 szegény iskolás gyermek nevében is, a kik már f. évi január hó 3-ától kapnak rendes ebédet a napközi otthonban, hálás köszönetet mond mindazoknak, a kik a szóban levő mulatság valóban fényes erkölcsi sikeréhez közvetlen közreműködésükkel s a fennebb jelzett nagy anyagi eredményhez adományaikkal hozzájárulni kegyesek volak. Fizesse meg a jó Isten mindannyioknak.

SZÍNHÁZ.

Nemzeti színház. Mult hét végén, szombaton, klasszikus estéje volt a Nemzetinek, a mivel újra hivatásának tudatát jelezte. Előadták Shakspere „Téli regéjét“. A közönség, a mely immár bizalmatlan a Nemzeti színház klasszikus estélyeivel szemben, nem töltötte meg egészen a színházat, de a jelenlévők élvezték *Szacsvay* Imrének gyönyörű mesélő beszédét és szép játékát, *Török* Irma játékának finom ságaitás *Rózsahegyi* egészséges humorát. Hétfőn az „Elektra“ hatalmas jeleneteiben csillogtatta óriási művészetét *Jászay* Mari, a kinek most a „Lady Windermere legyezője“ révén is sürübben van alkalma a közönség elé lépni, a mely őt hétfőn is elárasztotta szeretetének szünni nem akaró nyilvánulásaival. — Ünnepi ház nézte végig az Aranyember 100-ik előadását, a melyet Somló igazgató — helyes érzékkel — írójának 78-ik születésnapjával hozott kapcsolatba. Íme bizonyítéka annak, hogy a mi aktualitás után kapkodó közönségünket a figyelmes igazgató színházába csábítja akkor is, a mikor kedves kötelességet, régiekről való emlékezést teljesit, csak — ügyesen cselekedje.

—

Operaház. Dalműszínházunk szombaton újra magyar szerző darabját mutatja be, *Hubay* Jenő Moharózsáját. A darabban az operaháznak csak nem kivétel nélkül fiatalabb erői jutnak szerephez és igy a darab sikere egyúttal az operaház jövendő éveinek sikerét is fogja mutatni.

—

Vígszínház. Az eredeti ujdonságokban rendkívül gazdag esztendő egyik legnagyobb érdeklődéssel várt darabját, *Herczeg* Ferenc „Kéz kezet mos“ című vígjátékát jövő számunkban ismertetjük. Előtte egész héten a „bevált“ darabokat adta a színház.

—

Népszínház. Ez a hét megmutatta, milyen tulajdonképen a Népszínház igazgatása. Egy szinésznőnek a lemondása folytán műsorzavar, üres házak, kapkodás. És mindennek az oka az

---

Jolán. (Zavarban. Esdekelve.) Ne neheztelj rám, édes Bence! De szokásod ellenére olyan ingerült vagy ma! Látom, hogy nagyon haragszol erre a boldogtalan, szerencsétlen Imrére! Légy kiméletesebb szegény fejéhez, hiszen véred s még megjavulhat! Isten veled, nem háborgatlak tovább! (Az ablakot behajtja, de titokban kinyitja kissé és élénken figyelmez.)

Bence. (Imréhez megy, megragadja a karját s a középre vonszolja.) Most te vagy a soron! Hallgass meg és érts meg, ha van még annyi eszed! Sok cudarságot követtél már el életedben, de mindazzal csak magadnak, meg a boldogtalan családnak ártottál! Ma azonban zsiványnak csaptál föl! (Megrázza Imre karját.) Megraboltad a Borkutiék becsületét s megölted a korcsmáros-leánynak a jó hirnevét! Ha szeretőd volt ez a leány és képes voltál ily nyilvános gyalázatba keverni: becstelen vagy a szemem előtt; ha pedig nem volt a szeretőd s rágalommal akartad a becsületét megejteni: nemtelen vagy a szemem előtt, *mindenképen aláváló és utálatos!* . . . De most el a szemem elől! (Eltaszitja magától.) Szerencséd, hogy istentisztelet előtt vagyok még, másként majd *apád lennék az apád helyett* s olyan példát mutatnék benned a világnak, hogy minden szeszkóros és lánycsaló egyszeriben kiépülne a bajából! . . . . . Valamikor a mennykőcsapás ellen is a tulajdon keblemmel védtelek volna meg, úgy szerettelek, mint húgaimnak egyetlen gyermekét! Ma még az ablakon ugrottam ki, hogy az a dühös legény a torkodra ne forraszsza ármányos lelkedet! . . . De mától fogva teljesen kivetlek szerető lelkemből s nem tekintelek atyám-fiának, hanem átoknak apádon, anyádon, az egész családon s hogy ez elmuljék rólunk, arra buzgón fogom kérni az irgalmas Istent! . . . . (Pénztárcát vesz ki a zsebéből s azt Imre elé dobja.) Nesze! Ez az utolsó áldozatom, a mit reád pazarlok! Fizesd ki ez ötszáz forintból minden adósságodat s aztán próbálj egy jobb élet felől gondolkozni, ha még képes vagy rá, ha még nem késő! Az Isten legyen neked irgalmas és kegyelmes! . . . (A házba indul. A mint ajtaja kilincsét megfogja, megáll, jobbját a szivére szorítja s a templom felé fordulva, elérzékenyülve mondja:) Jóságos Isten! Ha ez a lecke sem használ szegény fejének, akkor — vége! . . . vége! . . . (Szomorúan, lehajló fővel, be a házba.)

21. szín.

Imre. (Merőn nézi a tárcát.) Fölvegyem?... Eltegyem?... (Elrúgja úgy, hogy az Szatyorhoz repül.) Kell a kutyának, ha nem jó szívvel adta! (Bence után kiált.) Hé, nagytiszteletű uram, nem alamizsnát kértem én, hanem a becsületem árát!

Jolán. (Óvatosan ablakot nyit.) Imre, az égre kérlek, becsüld meg magad! Nagy botrányt csinálsz, meglásd, nagy baj lesz még ebből! Kérlek, édes Imre! (Összeteszi a két kezét.) Nézd csak, így kérlek!

Folytatjuk.

elhatalmasodott primadonna-kultusz, a melyen az egész színház vezetése alapul. *Ledovszky* lemond, mert kis csokrot kap, *Fedák* lemond, mert nem akar *Harmat* Ilonával játszani, *Küry* Klára nem lép fel, mert szabadságot *kellett* neki adni és a többi. Vajfon ki lép fel akkor, a mikor az igazgató, a közönség, meg a műsor úgy kívánja?

Magyar színház. A bajusz folytatja diadalmas útját első jubileuma felé, a melyet remélhetőleg még több is fog követni, mert ezt a szerző, a darab és az előadás egyaránt megérdemli.

HIREK.

Fizetés-leemelés. Az annyira várt fizetés-emelés kellemetlen meglepetésben részesítette a Rákos vidékének tanítóságát. Eddig ugyanis például Rákosszentmihály tanítói 500 korona működési pótlékot kaptak, a mely most, a fizetés-emelés alkalmával megszünt. Igaz ugyan, hogy a tanítók törzsfizetését ugyanannyival emelték. A szabályok szerint azonban az első 18 hónapban nyugdíjbefizetés révén az 500 korona után 50%-ot, vagyis 250 koronát levonnak. Igy a fizetés-emelés a szentmihályi tanítókra nézve abban fog nyilvánulni, hogy a fizetésükből 250 koronát — leemelnek. Hiszen eddig úgy is olyan sok volt a fizetésük, hogy azt sem tudták, mihez fogjanak vele.

Mária-kongregáció Kőbányán. A Mária női kongregáció főnöknője, *Herczegh* Teréz e hó 19-én bejelentette a tanácsnak, hogy a X. kerületben menedékházat akar berendezni. A menedékházban gondoznák a szegény munkások gyermekeit. Azonkívül háztartási iskolát nyitnának, a hol szegény leányokat megtanítanak a háztartásra, hogy jó cselédeket neveljenek belőlük. A menedékházban otthont is kapnának a hely nélkül való cselédek és a kongregáció cselédeket is közvetítene. A menedékház számára a kőbányai régi plébániaépületet kérik és azonkívül évi négyezer korona szubvenciót. — A kongregáció főnöknője fáradozott annak idején a Rákosszentmihályon azóta már megnyilt polgári leányiskola létesítésén is és a föntebb említett intézmények alapítását is Rákosszentmihályra tervezte, itt azonban megfelelő anyagi támogatásban a szép intézmények nem részesülhettek és azért fordul most a kongregáció a fővároshoz kérésével.

Mulatságok. Csömörön e hó 14-én, szombaton, a *Gnedt* Lipótné vendéglőjében a magyar iskolahajó egyesület javára rendezett mulatság ugyancsak fényesen sikerült. Szép társaság töltötte meg a helyiséget, a melyben a csömörieken kivül a környékről megjelentek is szép számmal voltak. A jelenvolt hölgyek, valamint a felülfizetők névsorát itt közöljük.

Asszonyok: Bitskey Gyuláné, Baumly Józsefné, Bleha Györgyné, Bleha Istvánné, Dibusz Antalné, Delmanyik Gáborné, Erhardt Antalné, Feszely Béláné, Flöttmann Károlyné, Fleischer Józsefné, Gulyás Lipótné, Hauser Gyuláné, Husz Béláné, Jungfleisch Pálné, Krenedits Sándorné, Knipfer Edéné, Knipfer Ferencné, Kerkasztner Jakabné, Mayer Kálmánné, Mészáros Jánosné, Müller Ferencné, Pammer Mátyásné, Papp Sándorné, Ross Nándorné, Schomann Győzőné, Stoffer Ágostonné, Stoffer Sándorné Vampetits Mátyásné, Waldfogel Ignácné, Zselló Pálné.

Leányok: Bleha Mariska, Feszely Margit, Flöttmann Stefánia, Gnedt Margit, Jacab Margit, Krenedits Berta és Rózsa, Knipfer Mariska, Rimár Ida, Szabó Anna és Vilma, Szilágyi Mariska, Tatár Olga, Waldfogel Józsika, Zselló Erzsike.

Felülfizettek: Schomann Győző 17 kor., Knipfer Edéné 7 kor., Gulyás Lipót 3 kor, Waldfogel Ignácné 2 kor., Baumly József 2 kor., Bleha György 2 kor., Bleha István 1 kor. Dibusz Antal 1 kor., Mayer Kálmán 1 kor., kiknek ez úton is köszönetet mond a rendezőség.

Ugyanazon az estén a Kőbányai kaszinó termei is megteltek mulatni vágyó, óriási közönséggel. A földszinti terem sátrakkal volt beszegve, a melyekben Kőbánya legszebb hölgyei árulták a kitünő enni és innivalókat. Itt folyt le a táncmulatság is a honvédzenekar zenéje mellett. A szuterrénben cigányzenekar játszott, az elsőemeleti „szerb kávéházban“ pedig tamburások játéka mellett járta a kólót és énekelte a szerb dalokat a kőbányai társaság szerb része, a melynek hölgytagjai szerb nemzeti ruhába öltözködtek. A Közjótékonysági egyesület javára a mulatság 4000 koronát jövedelmezett.

A mulatságon jelen voltak: Márkus József főpolgármester, Halmos János polgármester, Lung György és Horváth János tanácsosok, Hock János orsz. képviselő, Tolnay Lajos dr., a kerületnek éveken át volt képviselője, Tóth László dr., a ki a siker érdekében sok áldozatot hozott és Toperczer dr. előljáró stb. Rákosfalváról ott láttuk a vezetők közül Biró Géza drt, Göbel József drt, Stelly Gézát és Veress Alajost és Rákos-Szentmihályról Bugyi Ferenc Józsefet. A jelenvolt hölgyek közül a következők neveit sikerült a tömérdek megjelent közül följegyeznünk:

Asszonyok: Veress Alajosné, Dlauchy Guidóné, Ocker Károlyné, Horváth A. Jánosné, Tóth Györgyné, Humayer Józsefné, özv. Humayer Károlyné, Gedeon Mihályné dr.-né, Baumberger Sándorné, Beretzky Endréné dr.-né, Freyler Gyuláné, Cholnokossy Dánielné, Haslinsky Istvánné, Rabolt Antalné, Sorg Antalné, Wopperschal Antalné, Lemberger Alfrédné, Sági Ignácné dr.-né, Kertész Józsefné, Ivankovits Györgyné, Gyenes Jánosné, Dióssy Tamásné, Reile Lipótné, Bodendorfer Gézáné, Zadák Józsefné, Lazaridesz Vazulné, Sajó Jánosné, Szallay Adolfné, Krämmer Adolfné, Szabó Árminné, Schöntheil Mórné dr.-né, Linczényi Józsefné, Neumann Jónásné, Budessev Jánosné, Reinisch Antalné, Klósz Hermanné, Bucatar Miklósné, Brassván Lázárné, Radanovits Emánuelné, Tiry Gyuláné, Salzberger Józsefné, Spitzer Arnoldné, Say Aladárné, Tomkov-Szita Lenke, Dezsevfy Lászlóné, Vellimivorits Velimirné, Berger Gedeonné dr.-né.

Leányok: Dlauchy Emmy, Ocker Teréz, Ocker Ilona, Schiller Irma, Schiller Teréz, Zeuner Márta, Baranyay Margit, Balázs Emma, Takács Klemi, Hanst Karola, Lippert Cilly, Stern Petykó, Bajor Joly, Fleischer Joly, Székely Zsanka, Papp Lola, Reichenberger nővérek, Schvager nővérek, Seyfried Irma, Schnitzer Margit, König Janka, Kampis nővérek, Kauser Vilma, Jankovits Irénke, Nagy Margit, Minke Tessa, Szallay Irén és még igen sokan, a kiket följegyezni a nagy tömegben lehetetlenség volt.

Közgyűlés Csömörön. Csömör község képviselő-testülete 1903. évi február hó 28-án délelőtt 9 órakor a községház tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, a melyen *rendkívül fontos ügyekről fognak tárgyalni* Bejelentik a vadászati jog haszonbérbe adásának és a rákosszentmihályi piac bérbeadásának eredményét. Hozzájárulni kívánnak néhai Tomka Kálmán körállatorvos temetési költségeihez 25 koronával. Javaslatot tesz az előljáróság az

utak javitásáról és a szentmihályi magánborfogyasztásra kivetett boritaladó beszedése tárgyában, továbbá intézkedést kér a szentmihályi vágóhidhely árának sürgős kiegyenlitéséről. *Rákosszentmihálynak külön községgé alakulását jóváhagyó miniszteri engedelmet, a leiratot és a vármegyei intézkedéseket előterjeszti az elöljáróság,* továbbá napirenden van a *Rákosszentmihály külön községgé alakulása következtében a járási főszolgabiró által a szervezési munkálatok megkezdése, a rákosszentmihályi községi választók névjegyzékének összeállitására kiküldendő bizottság és az igazoló választmány megalkotása, a helyettes biró és jegyző kirendelése tárgyában kiadott rendeletek előterjesztése és a hozandó határozatok iránti javaslatok megtétele.*

Nyilatkozatok, helyreigazítások. Mult heti számunkban „*A nagy vihar*“ cimü hirünkre vonatkozólag *Paulheim* Ferenc úrtól a következő levelet kaptuk.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Becses lapjának mult heti számában „A nagy vihar“ cimü rövid cikkének a szentmihályi templomra vonatkozó része — téves értesülés alapján — kissé túlozva van leirva, engedje meg, hogy én, mint a templom épitője, a magam igazolására s egyuttal a szentmihályi közönség megnyugtatására ugyancsak b. lapjában helyesbitsem azt a tényállásnak megfelelően.

Nem áll, hogy „a templom tetejét csaknem elvitte a vihar . . . . . a tetőzetet ugyancsak megemelgette.“ Valójában csak az történt, hogy a tetőnek észak felé néző sarkában az erős szél megütközvén, a cserepek alá bujva, azokat föltépte és szétszórta, mint egy [ ]-méter területen, az orgonakarzat ideiglenes üvegezésü ablakát pedig benyomta; a cserepezést azonban még az nap szombaton délután rendbe hozattam.

Kötelességemnek tartottam az igazság érdekében föllszólalni, nehogy a közönség körében azon balhiedelem kapjon lábra, mintha a templom oly felületesen volna megépitve, hogy ha csak egy fokkal erősebb szél kerekedik is, mint a mostani, bizonyosan leviszi a templom födelét, sőt még a tornyot is. Pedig ez utóbbi is már eléggé kiállotta a próbát a kereszt felhuzásakor, július 3-án támadt erős szélviharban, midőn az egész toronysüveg körül volt állványozva, a melybe, mint egy hatalmas vitorlába, teljes erejével belékapaszkodott az orkán s gyönyörűség volt nézni, mint állta meg helyét.

Nagyon természetes, hogy most a simán befödött tetőzet sokkal kevesebb szelet fog föl, mint az előbbi állapotban, ennélfogva minden veszély kizártnak tekinthető.

A tek. Szerkesztő úrnak magamat további jóindulatába ajánlva, vagyok tisztelője *Paulheim Ferenc.*

A ki jól emlékszik közleményünkre, megállapithatja, hogy mi *Paulheim* urat nem okoltuk és az egész felelősséget a garázdálkodó viharra hárítottuk s igy ezeket a sorokat igazán csak olvasóink és Paulheim úr megnyugtatására közöltük.

Egy más levélben *Ungár* Vilmos épitész, a mátyásföldi tervpályázat második díjának nyertese bizonyitja, hogy tervéről „igazságtalan ösmertetést“ közöltünk, mert az ő terve nem kisebb az első helyen dijazottnál, tornya elég magas román stilusú toronyúak. A birálat irója — a kivel mi különben azonositjuk magunkat — erre azt jegyzi meg, hogy a terveken levő méretekből itélte meg a tervezetek nagyságát és hogy a torony nyomottságát — utólagosan — a hivatalos birálat jegyzőkönyve is igazolja Különben az ösmertetés a mi meggyőződésünket mutatta, a mi nem zárja ki, hogy a tervezet készitője a tervről más véleményen legyen.

Egyházi szerek átvétele. A *Bodó* főtisztelendő volt lakásán, Rákosszentmihályon hétfőn, folyó hó 16-án levő templomfelszerelési tárgyak leltározása végett bizottság jelent meg, a mely *Matejko* Vilmos esperes, *Kratochwill* József plébános, *Aczél* Lajos, a plébános helyettese, továbbá *Hauser* Gyula h. biró, *Ujváry* Ignác orvos és *Wayand* Károly igazgató tagokból állott. A bizottság a tárgyakat egyelőre átvitette a templomba és a leltározást a hét folyamán fogja megejteni. Az esetleg kifizetetlennek bizonyuló tárgyakat a bizottság a szállitóknak rendelkezésére fogja bocsátani.

Farsangi táncmulatság. Rákosszentmihályon, az özv. *Biró* Jánosné vendéglőjében vasárnap, 1903. február 22-én farsangi táncmulatságot rendez a tulajdonos. Belépődij 50 fillér, családjegy 1 korona. *A tiszta jövedelem felét a rákosszentmihályi asztaltársaságtól segitett szegény gyermekek javára fordítják.*

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserüvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésreméltó kellemes izénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserüvizet.

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Hogyan küzdjünk a gyomok ellen. A gazdának a gyomok ellen fáradhatatlanul kell küzdenie. Legkevesebb a mit megtehet e tekintetben: a vetőmag rostálása és triőrözése; de ez még korántsem elegendő, mert a szántóföldön is nagyon sok gyommag marad. Eltekintve az érett és kipergett gyommagvaktól, az istállótrágyával nagy mennyiségü ily gyommagot viszünk ki a szántóföldre. Ezen gyommagvak a szálas takarmánynyal, olajpogácsával, polyvával, alommal jutnak a trágyába és különösen a vadrepce, vadbükköny és aranka elterjedésének kedveznek. Elvénült állapotban kaszált széna nagy mértékben hozzájárul a trágya s igy a szántóföld gyomositásához s a tarack is ily módon terjedhet Éppen ezért a gyom elleni küzdésnek egyik hathatós és sikeres eszköze 1. a trágyatelepnek olyan kezelése, hogy oda minél kevesebb gyommag kerüljön s 2. a takarmánynemüeknek rendes időben s nem túlságosan előrehaladott korban való lekaszálása. De a vásárolt abraktakarmányokkal is sok gyommag kerül a gazdaságba: s igy ugyanezért követeljük meg az eladótól, hogy az abraktakarmányokat tiszta állapotban szállitsa.

Kapálással, kaszálással, gyomlálással, boronálással sok gyomot irthatunk, azonban legeredményesebb gyomirtás: a mélymiveléssel, a tarlóhántással s a földnek néha-néha mütrágyák útján is jobb erőbe való hozásával érhető el. A mély müveléssel a mélyen gyökerező és erőteljes gyökérzetü gyomnak gyökere oly mélyen vágatik el, hogy az újból sarjadzásnak indulni nem képes. Ez az évelő gyomok leghatásosabb irtási módja. A sekélyen gyökerező és évről-évre mag után szaporodó gyomok irtására pedig leghatásosabb eljárás az, ha aratás után lehető sekélyen tarlót buktatunk és ha az időjárás nagyon száraz, a felhántott talajt meghengerezzük. Ily módon a tarlóra kipergett magvak kikelnek és ha a tarló kizöldült, alá kell szántanunk, mielőtt a kikelt gyomok magot költhettek volna, mert különben ellenkező eredményt érünk el azzal, mint a melyet elérni szándékoztunk.

A kerti poloskától utálattal szokott az ember elfordulni s ha teheti, elpusztitja. Pedig megérdemelné a kiméletet, mert levéltetvekkel, hernyókkal táplálkozván, a kertésznek csak hasznot csinál. Igaz, hogy szaga igen kellemetlen, de ez hamar elpárolog a gyümölcsről, mihelyt azt a poloska elhagyta.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1902. évi november hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																			
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	—	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	—	4 00	4 32	5 17	6 00	6 25	7 01	7 30	8 15	—	9 00	9 15	9 55	—	10 52
	3. sz. kitérő . . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	—	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	—	**4 07**	4 39	5 24	**6 07**	6 32	**7 08**	**7 38**	8 22	—	9 08	**9 22**	10 02	—	10 59
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	—	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	3 12	—	4 11	4 43	5 27	6 11	6 36	7 12	7 42	8 26	—	9 12	9 26	**10 06**	—	**11 03**
	1. sz. kitérő. . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	—	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	—	4 14	**4 46**	**5 30**	6 14	6 39	7 15	7 45	8 29	—	**9 15**	9 29	10 09	—	11 06
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 43	8 12	8 42	9 21	—	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	3 22	—	4 22	4 52	5 37	6 22	6 47	7 22	7 52	8 36	—	9 22	9 37	10 17	—	11 14
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	4 01	—	4 46	5 16	6 01	6 46	7 16	7 51	8 31	9 11	—	9 46	10 16	10 46	—	—
Budapest felől	udapestről . ind	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 05	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	5 00	5 30	—	6 30	7 00	7 30	8 15	8 45	—	9 50	10 00	10 50	11 00
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	3 23	3 53	4 38	5 23	5 53	—	6 53	7 23	7 53	8 38	9 08	—	9 55	10 23	10 53	11 23
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 47	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	4 00	**4 46**	**5 30**	6 00	—	7 01	7 30	8 00	8 45	**9 15**	—	10 03	10 31	11 00	11 30
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 33	6 03	—	7 04	7 33	8 03	8 48	9 18	—	**10 06**	10 35	**11 03**	11 33
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	9 37	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	**4 07**	4 53	5 37	**6 07**	—	**7 08**	**7 37**	8 07	8 52	**9 22**	—	10 10	10 39	11 07	11 37
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 44	6 14	—	7 15	7 44	8 14	8 59	9 29	—	10 17	10 46	11 14	11 44

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.

A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

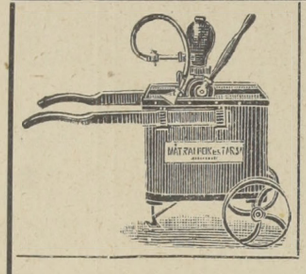

Minden fajta kút-szivattyúk szállítását, teljes felszerelését és azok javítását elvállal

Mátrai, Feik és Társa

BUDAPEST.

Iroda és raktár: VI., Teréz-körút 33. | Gyár: III., Zsigmond-tér 7.

Ajánlja saját gyártmányú kerti fecskendőit 100 liter ürtartalommal darabonkint 70 korona.

Eladó tárgyak:

ajtók, ablakok, teljesen jó karban;
két ablakvasrács;
egy nagy takaréktűzhely;
két bádog háztetőablak;
két bádog háztetőkijáró;
két vas gyermekágy, teljes felszereléssel;
egy fürdőkád;
kerti faszékek.

Tudakozódhatni REGELE Jánosnál Kis Szent-Mihályon.

Hat darab még ültethető **szép diófa** 12/15 cm vastag törzszsel Mátyásföldön eladó.

Bővebbet Lingel Károly és fiainál, Budapest, VII., Rózsa-utca 4. sz. Telefonszám: 50—49.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttettnek.

Telefon: 59—81. ✻ Alapíttatott: 1868

Rákos-Szent-Mihályon az **Almási-féle kávéházban**

naponta este 7 órakor

zongora-hangverseny

énekkel egybekötve tartatik.

A Rákos Vidéke

első évfolyamának 7., 13., 22. számai hiányoznak. Kérjük olvasóink közül azokat, a kiknek e számok megvannak és azokat nélkülözhetik, hogy nekünk — költségünkre — beküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal.

Hirdetéseket

fölvesz a

kiadóhivatal.

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, március 1. 9. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 72. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

József királyi herceg.

Valódi magyar királyi herceg, a kinek a magyarsága hamisítatlan, tiszta, tősgyökeres. Megjelenése, szokásai, kiejtése, háztartása magyar és ezért ő maga sem lehet más. Ezért a mienk ő egészen, a mienk, magyaroké, a kik között él, a kiket megszeretett és a kik ezt a szeretetet olyan szivesen viszonozzák.

A Palatinus Jóska fia holnap éri meg hetvenedik évét. Olyan alkalom ez, hogy megérdemli a ráemlékezést.

Ne vádolja a magyart hálátlansággal senki, mert a ki ezt teszi, csúnya dolgot mivel. Mert ugyan elmondhatja-e valaki joggal, hogy a ki szeretettel, előzékenységgel közeledett a magyarokhoz, az ő részükről visszautasítással találkozott volna.

Hiszen mi hálásak vagyunk már azért is, ha valaki észrevesz bennünket, ha pedig egy idegen megtanul a mi nyelvünkön egy-két szót és kriminális rossz kiejtéssel jó napot kiván nekünk vagy éppenséggel éljent kiált, a ki hallja, lelkesedésben tör ki, ünnepli azt az ügyes embert és hajlandó érte a legnagyobb áldozatokra.

És ennek a mi természetünknek sokszor vették hasznát méltatlanok, a kik számítottak rá.

Hogyne szeretnénk hát azt, a ki hozzánk közelálló, de mégis idegen család tagjai közül idekerül hozzánk, magyarrá lesz, megbecsül bennünket, magyarrá neveli a családját, közöttük a neki és nekünk egyaránt legkedvesebbet, a szegény, korán elhunyt László herceget.

Hiszen csak őt kellett ismerni, Lászlót, hallani magyaros kiejtését, a mikor németül beszélt — törve, látni nyilt föllépését, őszinte arcát és lelhetetlen volt el nem ösmerni, hogy a mely családnak László herceg a tagja, az magyar család kell, hogy legyen.

És a mi sajátos viszonyaink közepette ez érdem, a milyennek párját kell keresni. Mert minálunk, a hol — fájdalom — még a mágnás-családok jó része is huzódozik attól, a mi igazán magyaros, nagy dolog az, hogy uralkodó családunknak akadt egy ága, a mely megmagyarosodott és magyar érzelmeinek, gondolkodásának alkalomadtán kifejezést is ad.

Nem hálálhatjuk ezt meg eléggé József királyi hercegnek. És hálánknak kell, hogy kifejezést is adjunk. Hadd lássa mindenki, hogy a magyar hálás mindenkihez, a ki hozzá jó szívvel viseltetik. Körülveszi szeretettel, becsüléssel. Ünnepli, ha alkalma van rá.

Ezért ragadtuk meg mi is az alkalmat arra, hogy neki ünnepe alkalmából hódolatunkat bemutassuk, őt üdvözöljük. Hiszen érdeklődéséből mi nekünk is jutott egy kevés, össze van kötve valamely gyönge szállal a mi vidékünk is vele.

Rákosszentmihálynak egy jelentékeny — legelőbb benépesedett része — a József királyi herceg általánosan tisztelt nevét viseli és nem feledkeztek meg róla a szentmihályiak, a mikor az Úrnak házat építettek. A templomépítő bizottság védőjéül őt kérte föl és nyerte meg magának.

Ime a szeretetnek apróbb nyilvánulásai. Legbiztosabb jelei a ragaszkodásnak, a vonzódásnak, a mik a hozzánk bizalommal közeledés eredményei.

A hosszú, áldásos életnek azon az állomásán, a melyet a 70-ik esztendőnek betöltése jelez, álljunk meg mi is egy pillanatra. Álljunk meg és köszönjük meg a sorsnak, a miért őt nekünk adta, magyaroknak.

Nekünk adta, hogy, ha nehéz viszonyok között néha bizalmunkat kezdjük veszíteni, az ő példájából magunknak újabb reménységet merítsünk és bizzunk

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

benne, hogy az ő példája nem fog egyedül maradni, hanem utánzókra talál.

Erre a reménységre nekünk munkálkodásunkban szükségünk van, mert ennek a szétfoszlása minket nagyon meggyöngítene működésünkben.

Most pedig megköszönjük neki azt a szeretetet, a melyet velünk eddig éreztetett. Megköszönjük a reménységet, a melyet bennünk keltett, a melyet családjának magyarrá nevelésével megerősített.

Kívánjuk neki igaz szeretettel, hogy ez a mostani esztendő csak egy állomása legyen üdvös életének, a melyet még sok kövessen. A jövendő éveket pedig tegye kellemessé a mi meg nem szünő szeretetünk, a mire ő élete folyásával olyan igazán rászolgált.

SZÍNHÁZ.

Nemzeti színház. Évek óta hallottuk a panaszkodást arról, hogy szerzőink nem meritenek a magyar történelemből anyagot darabjaikhoz. Az idén van részünk az ilyen tárgyú darabokban és látjuk, milyen kevés a történelmi érzék, a nemzeti érzék szerzőinkben. *Berczik* Árpád csaknem nevetségeseknek mutatta be a kurucait, *Fényes* Samu Bacsányija a demokratizmus divatos szólamait dörögte, *Bródy* Sándor Nagy Lajost és Mátyás királyt mutatta be igen szerencsétlen világításban és most *Martos* Ferenc mutatja be Simonyi óbestert mint szoknyahőst. Máshol a történelmi darabokban idealizálják a hősöket, nálunk a mi íróink kiábrándítanak minket belőlük. Szóval bevált az „Adtál Uram esőt . . .“ mondás helyessége. A kiállítása a darabnak szép volt, az előadás jó. A közönség azonban meglehetős hűvösen viselkedett az este folyamán.

—

Operaház. *Hubay* Jenőnek, kitünő hegedűművészünknek Moharózsa című dalművét rendkívül kedvezően fogadta a bemutató fényes közönsége. Romantikus szövege és szép, lirikus zenéje egyaránt tetszett. Az előadás, a rendezés és a darab kiállítása nagyon szép. A szereplők csaknem kivétel nélkül a dalszínház személyzetének fiatalabbjai közül kerültek ki. Bohnicsek, Szoyer Ilonka voltak az előadás főerősségei; különösen Szoyer Ilonka a Bébé neki való szerepében aratott igazi sikert.

—

Vígszínház. A lipótvárosi színház nagyot nyert azzal, hogy *Herczeg* Ferencet házi szerzői közé sorozhatta. Legnagyobb sikere, az Ocskay brigadéros az ő nevéhez fűződik és sok tele házra van kilátása a legújabb Herczeg-darabbal, a mely „Kéz kezet mos“ címen került színre a mult hét végén. Mert a legkedveltebb magyar író új diadalt aratott. A darabban különben egyéni szeretetreméltóságának és szellemességének kipróbált fegyvereivel küzd legcsúnyább társadalmi betegségeink egyike — a protekció — ellen. A jól gördülő előadás, mindenekfölött pedig *Csillag* Teréz játéka nagy segítője volt a kitünő szerző darabjának. Az egész héten a „Kéz kezet mos“ volt műsoron.

—

Népszínház. A felhők elvonultak, a vihar elmult és újra kisütött a nap a Népszínház egén. A Bob herceg kedvese most más lett, Harmat Ilona, szebb is, kedvesebb is a réginél, de megmaradt Bob hercegnek Fedák Sári és hű maradt hozzá a közönség.

—

Magyar színház. A Bajusz nagy sikere lehetővé teszi, hogy a legújabb darabját a „Grant kapitány gyermekeit“

TÁRCA.

JÁVOR BENCE.

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek írta:

ACZÉL LAJOS. (Folytatás.)

Imre. (Hadonázva.) Mindegy, nem kell! Csúffá tett, eltiport! Fájdalomdíjat nem fogadok el!

Jolán. (Örvendezve.) Az szép tőled, azt jól teszed! Add, vagy küldd vissza *szép szerrel*, de ne csinálj ily szörnyű botrányt, mert borzasztó dologtól tartok! Várj itt egy kicsit, majd az egyszer kisegítlek még én, mindjárt hozom a pénzt! (Beteszi az ablakot s — el.)

Imre. (A homlokára üt.) Hé, te vén boszorka, küldd csak ki a csaplárost! (Megtántorodik.)

Szatyor. (Ijedten fölugrik.) Futok, tekintetes ifiuram, futok! (Futtában.) Jaj, csak itt ne volnánk! (Összecsapja a két kezét.) Mi Isten csudája történik majd még itt? (Be a korcsmába.)

22. szín.

Imre. (Tántorogva fölemeli a tárcát.) Megvan! Most majd én csúfollak föl, nagytiszteletü uram! Majd meglátjuk, ki jár rosszabbul! A jóelébb az apám, most még a nagybátyám tett pocsékká, mégis azt akarják, hogy megbecsüljem a familiámat! Hát majd megbecsülöm! Hanem úgy, hogy inkább elszegődöm a csutaki mészároshoz székállónak s ha akarják, a nevemet is leteszem, de nem szenvedem tovább, hogy ily pogányul bánjanak velem! (Fenyetőgzik.)

23. szín.

Dinka. (Mély hajlongással jő.) Parancsoljon tekintetes ifiuram!

Imre. (A tárcát lóbálja.) Ne, itt ez a tárca! A főúr küldi a *leányodnak*. Az ördög tudja, hogy mit akar vele! Ötszáz forint van benne. Tedd el és — *hallgassatok!* (Az ujját a szájára szorítja.) Érted, — *hallgassatok!*

Dinka. (Zavarban.) Dehogy értem! (Izgatottan izeg-mozog.)

Imre. (Dühösen.) Hát nem érted? (Ütésre emeli a kezét.)

Dinka. (Ijedten.) Értem, értem már! (Hirtelen elteszi a tárcát.)

Imre. (Kacag.) Azért mondom! A többit majd meghallod máskor! Most csak annyit mondok, *sokan szeretjük a lányodat*, de majd meglátjuk, hogy *ki lesz az erősebb*! Hozhatsz egy meszely törkölyt, de a legjavából! (Megtántorodik.)

Dinka. (Mély hajlongással.) A legjavából, tekintetes ifiuram! (Be.)

a színház vasárnap délután hozza színre először, mert kár volna rá nézve, ha egy esti előadáson nem a Bajusz kerülne színre.

SPORT.

A sporttelep mulatsága.

A Rákosszentmihályi Sporttelep a téli pihenő után ismét munkába lép. Még nem rügyeznek a fák s a lelkes sportisták teljes igyekezettel készülnek megnyitni az új év munkásságát, melyre sok nagyszabású reform, újítás szerepel a tárgyalás és előkészítés alatt levő tervekben. A *Sporttelep* fennállásának ez immár ötödik évében bő tanujelét akarja adni fejlődésének s minden törekvése az lesz, hogy annak a feladatnak, melyet mint számos alkalommal méltatott társadalmi tényező, az új községben megoldani hivatott s teljes sikerrel megfeleljen.

A *Sporttelep* vezetősége több izben foglalkozott a tél folyamán azzal a gondolattal, hogy a farsangon valami nagyszabású ünnepélylyel vagy mulatsággal gyűjti össze a hideg évszakban szerteszóródott tagjait és barátait, — azonban alkalmas, nagyszabású helyiség hiányában egyelőre még ez idő szerint le kellett mondania e tervéről.

A *Sporttelep* most *március 7-ikére*, szombatra készit elő családi jellegű mulatságot, melyet a sportévet záró választmányi ülés fog követni s március végén, vagy április elején tartják meg a már most érdekesnek igérkező rendes évi közgyűlést, valószínűleg az előző évek szokásához hiven, szintén mulatsággal kapcsolatban. A további programmot akkor és azután állapitják meg véglegesen, úgy hogy egyelőre a tervek tömegéből indiskréció nélkül többet ezúttal nem árulhatunk el.

A március 7-iki, szombati családi este igen érdekesnek és nagysikerűnek igérkezik, a mennyiben Szent-Mihály intelligens közönségének zöme már is megigérte részvételét. A mulatságot a *Bürgermeister*-féle helyiségben tartják meg, melynek nagy terme fogja befogadni a vacsorázó s pihenő társaságot, másik termét tánc céljára rendezik be, a kis teremben pedig a nemdohányzók számára alakitanak külön hölgy-társalgót.

Az estét műkedvelő házi hangverseny fogja megnyitni, melyre több kiváló amatőr-művész igérte meg közreműködését. Vacsora után táncmulatság lesz s a rendezőség többféle meglepetésre is készül, hogy a közönség kellő szórakoztatásáról gondoskodjék.

Minthogy intim hangulatú, családias mulatság készül, a rendezőség kéri a közönséget, hogy lehetőleg egyszerű, utcai öltözékben sziveskedjék megjelenni. — A ki meghivóra igényt tart, a sporttelep vezetősége szivesen szolgál vele. Belépő dij egyébként személyenkint 1 korona lesz. A mulatság kezdetét este 8 órára tűzték ki.

Reméljük, hogy a téli álomból feléledő sporttársaság fáradozását régi hírnevéhez hiven igaz siker fogja koronázni.

HIREK.

Nincsen községháza. Úgy értesülünk, hogy a rákosszentmihályi ügyeknek különálló vezetését mostantól fogva községház céljainak megfelelő helyiség hiánya gátolja. Ha erre a célra megfelelő helyiségek állanának rendelkezésre, úgy adófizetést, mint egyéb ügyeket immár Rákosszentmihályon lehetne végezni.

A Rákospatak szabályozása. A közmunkák tanácsa e heti ülésében tárgyalta a fővárosnak a Rákospatak

---

Szatyor. (A kocsma ajtajában leselkedve.) Hát igy vagyunk a főurammal? És még hogy ő számol majd le mivelünk? No hiszen kapóra jösz most már szentséges főuram, majd megérzed maholnap, hogy *minő kuruzslő* volt a Szatyor Zsuzsa! (Beoson a kocsmába.)

24. szín.

Imre. (A szolgabiróság felé.) Ni, hát hol marad a Jolán néni? (Tántorogva az ablakhoz fut és belefogózik.) Jolán néni! (Az ablakon zörög.)

Jolán. (Ijedten az ablakhoz megy s kinyitja.) Nem nyugszol, Imre, mig baj nem lesz? Nézd, alig birtam összekapargatni ezt a kétszáz forintot! Lajos bátyád minden pénzünket magával vitte Pőstyénbe. (Egy kis női tárcát ad át Imrének.) Nesze, tedd el! Fizesd ki az adósságaidat, aztán menj haza, aludd ki jól magad s térj már egyszer a jó útra, ha azt akarod, hogy ezután is szeresselek! (Megveregeti az Imre arcát.) No menj, szivem! Már nagyon oda vagy! Siess, félek, hogy meglát Bence bátyád, akkor pedig jaj mindkettőnknek! Pá, édes Imrém! (Becsapja és bezárja az ablakot.)

25. szín.

Szatyor. (Pálinkás üveggel a kezében jö.) Itt a jó pálinka, tekintetes ifiuram!

Imre. (Az ablakfába fogózkodva.) Ez is itt hagyott! Most már senkim sincs az egész világon!

Szatyor. (Titokban egy nagyot húz a pálinkás üvegből.) Itt a jó pálinka, tekintetes ifiuram!

Imre. (Megfordul s Szatyor kezéből kikapja az üveget.) Ide vele! (Mohón iszik.) Tyű, az áldóját! (Grimászokat vág.) Te, kimosták ezt az üveget!

Szatyor. (Megrezzen.) Hogy kimosták-e? Ki bizony, tekintetes ifiuram, még pedig három vizből!

Imre. (Gyanakodva nézi az üveget.) Olyan nyálas izét érzem az üveg szájának!

Szatyor. (Huzódozva.) Ó tekintetes ifiuram, az az izé.. hogy is mondják csak . . . az a frissen főtt törkölynek a — *harmatja!* (A helyére sompolyog.)

Imre. (Kacag.) Az eszed veleje, vén boszorka, nem a törköly harmatja! Hiszen az nincs! (Jóizűen kacag, közben megzörgeti Jolán ablakát.) Hej, Jolán néném, lelkem, nem innék egy csöppet a Szatyor Zsuzsa harmatjából?! (Mindig erősebben kacag.)

Jolán. (Az ablakot félig kinyitva, idegesen.) Imre, Imre, már csakugyan nagyon *alávaló és utálatos* kezdesz lenni; szégyen-gyalázat, hogy *már engem sem kimélsz!* Hord el végre magad, mert igazán én is végképen *megutállak!* (Becsapja az ablakot és bezárja.)

Imre. (Megrőkönyödve.) Azt mondta, hogy — *alávaló* és

szabályozására kidolgozott tervét. A terv szerint a völgy legmélyebb vonalán 24 öles körút lesz, a melynek közepén nyolc öl szélességben megássák a patak új medrét. Jobbra és balra pedig 8—8 öles közlekedő út marad. A közmunkák tanácsa a tervet elfogadta.

Március 15-ike Rákosfalván. Rákosfalva intézői ugyancsak kitesznek magukért. Február 20-án az állandó karácsonyfa-bizottság összeült, hogy elszámoljon nagyjából a február 1-i mulatság sikerültéről. Az összegyűltek nagy örömmel vették tudomásul, hogy az anyagi siker váratlanul nagy volt. Egyúttal *Veress* Alajos elnök indítványára elhatározták, hogy március 15-ét nagyszabású ünnepségek keretében fogják megünnepelni. A részleteket még nem állapították meg, de tervbe vették, hogy esetleg körmagyart és magyar szólót fognak egyesek betanulni és eljárni az esti ünnepen. Fölmerült egyúttal egy, rendezendő hangverseny terve is, a melylyel kapcsolatosan hazafias szónoklatok hangzanának el és alkalmi versek kerülnének előadásra. A február 27-i összejövetel van hivatva eldönteni, hogy a fölmerült eszmék közül, melyek kerülnek megvalósításra. Ismerve azonban az ünnep élén állók ritka tevékenységét, biztosra veszszük már előre is a hazafias ünnep szép sikerülését.

Elhalasztott nagygyűlés. A rákosszentmihályi római katholikus hitközség megalakítására kiküldött nagybizottságnak folyó hó 21-re kitüzött gyűlése a bizottság érdemes elnökének, *Regele* Jánosnak váratlanul föllépett betegsége folytán a kitüzött időpontról elmaradt. A gyűlést folyó évi március hó 1-én, vasárnap délután fogják megtartani.

Vedress Gyula jubileuma. Vedress Gyula március hónap folyamán lesz 10 esztendeje, hogy a Színész-egyesület titkári hivatalát vezeti és ez alatt a tiz esztendő alatt is magának színésztársai osztatlan szeretetét nyerte meg. Most az egyesület tagjai *Zilahy* Gyulának, a Nemzeti színház kedvelt tagjának, most az aradi Nemzeti színház igazgatójának indítványára mozgalmat indítottak az évforduló méltó megünneplésére. Vedress Gyula, a ki annakelőtte szintén ünnepelt színművész volt, évekkel ezelőtt Rákosszentmihályon lakott, sőt ott magának házat is szerzett. Föllépett betegsége akkor elszakította őt Rákosszentmihálytól, de nem teljesen, mert, mint lapunknak munkatársa, most is fentartja velük a régi baráti összeköttetést.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút igazgatósági ülése. A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút igazgatósága február 21-én, szombaton tartott ülésében fontos határozatokat hozott. Igy *Farkas* Ignác elnökigazgató indítványára kimondta, hogy elvileg a villamossá alakítás és a vonal meghosszabbítása mellett foglal állást, arra az esetre, ha valamely pénzintézet vállalkozik a vállalkozás pénzügyi részének keresztülvitelére. A megejtett számítások szerint ugyanis *a villamossá alakítás meghosszabbítás nélkül, három motorkocsi beszerzésével és központi telep létesítésével 140,000—160,000 koronába kerülne.* Csak ha ez az átalakítás pénzügyi akadályokba ütköznék, barátkoznék meg a gőzmotor alkalmazásának gondolatával. Ez ugyanis — *három kokszfütésü, tehát nem füstölő motorkocsi beszerzésével együtt — körülbelül 80,000 koronával keresztülvihető volna.* Erről a tárgyról különben az igazgatóság még a közgyűlés előtt tanácskozni fog. — Az évi közgyűlést március 25-re fogják a Bürgermeister-féle vendéglőbe összehini, a mikor is 4%-os osztalék kifizetését hozzák javaslatba. — Az üzletigazgatói állásról *Bugyi* Ferenc József lemondott, a mit az igazgatóság sajnálattal vett tudomásul és elhatározta, hogy helyébe a közgyűlésnek *Kraicsovits* Rezső felügyelő-bizottsági tagot fogja jelölni.

Közbirtokossági választmányi ülés. A Puszta-Szent-Mihályi Földbirtokosok Egyesületének választmánya Rákosszentmihályon, a Paróczay József vendéglőjében ülést tart 1903. évi március hó 1-én délután 3 órakor.

---

utálatos! . . . Aztán meg hogy — *meg is utált!* . . . Ez volt az én *bucsúztatóm!* . . . Most már akár meg is hallhatok, hiszen nincsen már a világon senkisem, a ki szeressen! . . . (Fölemeli az üveget és szédülő fejjel, zavaros szemmel nézi.) Itt a méreg! (Inni akar, de nem iszik.) Elég volt már! (Megrázkódik.) Fázni kezdek! (Dideregve a falnak dől.) Talán bizony a halál szele fú! (Fölegyenesedik.) De mielőtt meghalnék, pusztulj el te, förtelmes — *gyilkosom!* (Az üveget a földhöz vágja.) A pokol fenekére veled! (Megtántorodik, aztán a falnak támaszkodik.) *(A szolgabiróságból lágy zongoraszó hallik.)* Úgy, úgy, kígyónyelvű néném, dalold el még egyszer a bucsúztatómat, aztán játszd el a halotti indulómat, hiszen *készen vagyok már:* a föld felé húz a fejem . . . nehéz a szemem . . . vacog a fogam . . . keserű a szájam ize . . . veszettül ég a nyeldeklőm . . . szörnyen csikar a hasam . . . borzasztóan inog a térdem . . . rettentőség, a lábam alól rögtön kisiklik a föld . . . rémségesen sötétül a világ . . . jaj *de utálatos* . . . jaj *de utálatos!* (A deliriumnak eme kitöréseit fokról-fokra csendesedő hangon és gesztusokkal reprodukálja, végül egészen elhal a hangja. Közben folyton reszket, mindig jobban reszket, végül a falnak támaszkodva, lassan a földre ereszkedik s álomba merül, miközben egyre rángatózik s helylyel-közzel gyengén hortyog.) *(Csula és Szatyor szótalan rémülettel nézik Imre egész viselkedését és deliriumos vergődése közben többszörösen sopánkodva tekintenek az égre s összecsapják a kezeiket.)*

Csula. (Ijedezve.) Szent Isten, még meghal!

Szatyor. (Izgatottan.) Csitt, nem a kend baja lesz az

A főbiróné dala hallik a szobából.

Dolmányodon piros rózsa,
Hull a szirom egyre róla,
Elhervasztja forró kebled . . .
De *az a lány* még sem szeret!

(Hivek jönnek a templomba s rémüldözve nézik Imrét. Ismét a főbiróné dala hallik a szobából.)

Kalapodon hattyú tolla,
Köröskörül le van fosztva,
Leszaggattad bánatodban . . .
De *az a lány* hajthatatlan!

(Újabb hivek jönnek a templomba, a kik szintén rémüldözve nézik Imrét. Újból a főbiróné dala hallik a szobából.)

Hajts az okos, szives szóra:
Vesd szemed más eladóra!
S ha *a régit* nem feleded:
Csináltasd meg szemfödeled! . . .

(A zongora lassan elnémul.) *(A toronyban beharangoznak.)*

(Folytatjuk.)

A régi ismerős érdeklődése. Tudvalévő dolog, hogy a ki egyszer valami módon a mi vidékünkön meghonosodott, kell, hogy a társaságot és a vidéket megszeresse és attól még rövidebb időre sem szakad el teljesen. Ez már minálunk a levegőben van, azzal együtt szívjuk be valamennyien. Igy járt Rákosszentmihálynak évek óta lakosa, sokunknak jó ismerőse, *Leon* Péter is, a ki új, nagy vállalatba kezdvén az őszszel, kevesebbet járhat ki a vicinálison, kevesebbünkkel találkozhatik. Hogy azonban el ne felejtsék őt és ő is mutassa vidékünhöz tartozását, erre a mi lapunkat használja fel és itt ajánlja divatárú üzletét, a melyet másodmagával a Kossuth Lajos-utcában nyitott meg *Leon és Oláh* cég alatt. Ajánljuk jól felszerelt üzletét — a melynek hirdetését mai számunkban közöljük — olvasóink figyelmébe.

Egy virágcsokor.

Kis városban történt.

Jó asszonynak ismerte mindenki Patakynét; okos, takarékos gazdasszony hirében állt. Férje, kinek terjedelmes birtokai voltak, csinos vagyont hagyott reája s e vagyon révén remélte, hogy egyetlen leányát, Mariannet ki tudja házasitani. Pedig ahhoz, hogy Mariannet férjhez adhassa, nem igen lett volna szüksége pénzre, mert hiszen Marianne volt a legszebb lány az egész városban. Volt kérője elég.

Csakhogy Patakyék már előre, hallgatagon elhatározták egymás közt, kihez menjen gyermekök, kihez adják férjhez. Azt hitték, igy lesz a legjobb. Azt hitték, hogy leányuk csak akkor lehet boldog, ha Beregi Feri felesége lesz.

Ez a Beregi Marianne unokabátyja volt, s főhadnagy a honvédeknél. A szülők már jó előre megbeszélték a dolgot; még az öreg Pataky életében egyeztek bele Beregi szülei is. Marianne még gyereklány volt abban az időben. A szülők abban a tudatban nevelték, hogy egyszer ..... majd ha felnő, bizonyára a Feri felesége lesz. A leány ezzel a tudattal nőtt fel, azt hitte nem is lehet másképp.

Midőn azonban kissé felserdült, kezdte belátni, hogy ő tulajdonképen a legkisebb vonzalmat sem érzi Beregi iránt. Szereti, a mennyire unokabátyját szeretni lehet. Többször beszélt is erről, úgy négyszemközt anyjával.

— Édes anyám! Ez a Beregi a legkisebb figyelmet sem tanusitja irántam. Tudja jól, mennyire szeretem a virágokat s még soha egy szál virágot sem hozott számomra.

— Hiszen, kedves Marianne tele van kerted kedves virágaiddal; szedhetsz belőlük, a mennyit csak akarsz!

— Ez igaz anyám! De azt hiszem, hogy ha Beregi csak egy kis vonzalmat érez is irántam, bizonyára nem mulasztotta volna el, hogy menyasszonyának virágokkal kedveskedjék.

Anyja szigorúan összevonta szemöldökét.

— Neked talán nem tetszik Beregi? Ellenkezni akarsz velem?

Marianne nem mert ellenkezni, ez nem volt az ő természete.

— Nem, nem édes anyám .... ezt nem akarom!.. Igen a Beregi felesége leszek .... úgy lesz, a mint kivánod!

Megesett aztán egyszer, hogy Marianne a tiszti kaszinó előtti parkban, a tenniszpályán találkozott egy hadnagyal, kit akkoriban helyeztek abba a városba. Ugyanazon ezrednél szolgált, melynél Beregi. Sötétszemű, fekete haju fiú volt, s Marianne úgy találta — midőn bemutatták neki, hogy szeme sokkal villogóbb, mint Beregié.

Nagyon udvarias volt Marianne iránt; ajánlkozott egy tennisz-partira, hazamenet pedig el is kisérte őket. Marianne szivesen társalgott vele, s midőn hazaértek önkénytelenül is sajnálta, hogy már el kell bucsúznia a feketeszemű hadnagytól.

Nemsokára azt vette észre Marianne, hogy ez a hadnagy tetszik neki; sokkal jobban, mint Beregi. S a hadnagy bizonyára ugyanigy gondolkodott Marianneról.

De nem mert közeledni, mert az eljegyzést Marianne és Beregi közt már megtartották, az esküvőt pedig úgy tudta, a nagygyakorlatok után fogják megtartani. Ez a terminus pedig veszedelmesen közeledett. A feketeszemű hadnagy tehát visszavonult. Sehova nem járt el; barátaival is alig társalgott. Legjobban szerette a magányt. Mariannet lehangolta ez a körülmény. Mélázó komor lett. Most, hogy nem láthatta őt, belátta, hogy szereti.

Anyjával igyekezett ezt megértetni, de hiába; heves jelenetek játszódtak le közöttük, a melyekből végül mindig az anyja került ki győztesen.

Egy este eljött Beregi búcsúzni. Másnap kora hajnalban vonul el az ezred manöverre. Elbucsúzott Marianne-tól is . . . a viszontlátásig, a midőn majd az esküvőt ünneplik meg.

Kikisérték Beregit a kertajtóig.

Ugyanekkor, a túlsó oldalon lassú léptekkel közeledett a feketeszemű hadnagy. Búsan, szemlesütve haladt, alig köszöntve Mariannet.

Beregi eltávozott.

Marienne pedig titkon a hadnagy után tekintett, ki éppen ellenkező irányban haladt Beregivel s azt vette észre, hogy az is megáll és hosszan néz ő reá.

Másnap reggel a ház utcára néző ablakának zsalui alatt egy szép, gondosan kötött csokrot talált Patakyné. Mellette nem volt semmi irás. Nagy örömmel vitte be leányához. Meg volt győződve, hogy Beregi tette az ablakba.

— Nézd csak kedves Marianne! Mily szép csokor. Mennyire alaptalanul vádoltad figyelmetlenséggel Beregit. Nos, meg vagy most vele elégedve?

Marianne nem szólt semmit, hallgatott. Anyja oly meggyőzően beszélt, hogy utóbb csakugyan hinni kezdte, hogy Beregi tette a csokrot ablakába. Nem is olyan rossz fiú ez a Beregi.!

*

A gyakorlatok elmultak. Az ezred visszatért s csakhamar megtartották az esküvőt.

A kis templom zsúfolásig megtelt a jóbarátok, ismerősök tömegével. Minden arc derült volt, csak a menyasszonyéról lehetett leolvasni egy névtelen fájdalom bánatát. De azért ő is igyekezett jókedvű lenni. A nép kivonult a templomból, mely csakhamar üressé lett. Ekkor az oszlopok mögül előlépett egy hadnagy s lassan az oltár felé menve, néhány szót mormogott.

Talán imádkozott . . .
Talán könyezett is . . .

— — — — — — — — — — — — — — — —

Néhány napra az esküvő után szóba került a virágcsokor.

— Nem is gondolod, Feri, mily jól esett nekem az a kis figyelmesség . . .

— Miféle figyelmesség?

— Azt a csokrot értem!

— Csokrot? . . .

— Nos igen, a melyiket a manöver előtt ablakomba tettél . . . bucsúzásul.

— A te ablakodba? . . . meglehet . . . igen . . . igen emlékszem már.

Marianne nagyon meg volt lepetve, midőn férje e szavakat kissé zavartan, elpirulva mondá, de azért nem mert kételkedni azokban. *Ifj. Daubek János.*

GAZDASÁG és KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Március havi teendők.

Konyhakert. A növényekről, melyek télen át befödve voltak, a takarót el lehet távolítani s egyszersmind a föld felületét jól megtisztítani. A majdan a szabadba kiültetendő karfiol, kalarábé, káposzta, olaszkel a melegágyakba elvetendők. A szabadba elvethetők a murok, pasztinák, petrezselyem, laboda, sóska, scorzonera, saláta és a hagymák, a borsó, retek is vethető 14 napi időközökben, hogy folytonosan friss terményünk legyen. Kellő elővigyázat mellett a foghagyma s a korai burgonyafajok is elvethetők, de készletben kell tartani a fedő-szalmát, hogy fagyok beálltával betakarhassuk a kikelt gyenge növényeket, melyek különben elfagynának. A konyhában használni szokott fűszernövények, ú. m. a lavendula, zsálya, izsóp, üröm, tárkony és mások megegyeztetvén, átültethetők. A hó vége felé, ha kedvező idő jár, kiültethetjük a salátát, a magrépát s káposztát, éjjelre azonban jó lesz azokat betakarni, nehogy esetleg a dér megcsipje őket.

Gyümölcsös-kert. A február hóban megkezdett, de be nem fejezett munkák folytatandók. Igy a faiskolában tovább kapáltatunk, a sövények elkészittetnek és a régiek jókarba hozandók, még mielőtt a többi sürgős munkák beállanak. A télre betakart fák kiköltözendők és megnyesendők. Ha esetleg edényben nevelt fáink vannak, azok a szabadba helyezendők ki, földjük fel lesz frissítve és ha szükségesnek látszik, megtrágyázzuk A keménymagvú gyümölcsök előcsiráztatásban levő magjai a már előre elkészített ágyakba elültetendők. Ilyenek: a mandula, dió, gesztenye, őszi barack stb. A fő teendő azonban e hó folyamán a fák elültetése, a mely munkát gyakran már februárban meg lehet ugyan kezdeni, de a fő ültetési munkák mégis e hónapra esnek Az ültetésnél különösen arra kell ügyelni, hogy mélyen ne helyezzük el a fát a földben, mert különben elfullad, elpusztul. Nedves talaj mellett a csemetéket nem gödörbe ültetjük, hanem inkább a föld felszinére, de előbb egy ásónyomni helyet készitünk nekik s idehelyezve a gyökeret, szétteritjük s azután karót verve mellé, jó földdel magasan feltöltögetjük. A köszméte, ribizke és a fügét dugványozhatjuk vagy bujtathatjuk. A málna, köszméte és ribizkebokrok kitisztogatandók, megnyesendők és megritkitandók. A málnánál a mult évben termést adó vesszőket a tőnél lenyessük, a nem termett mult évi hajtásokat pedig $^1/_4$—$^1/_2$-re megkurtitjuk.

Tanácsos egy részét a hajtásoknak 3—4 szemre metszeni, hogy ezek később fejlődvén, később virágozzanak és igy hosszabb ideig élvezhetjük a friss málnagyümölcsöt. A köszméte és ribizkebokrok töveit jól meg kell porhanyitani és tágyalével megöntözni. Ha a fákon még hernyófészkek mutatkoznak, azokat mielőbb el kell távolitani.

—

Hangyák hogyan pusztíthatók ki? A hangyák pincék és szobákban sikeresen pusztithatók, ha a redőkbe és lyukakba sót hintünk. A fás részek pedig koncentrált sóoldattal lemosandók. Szintén könnyen összefoghatók, ha a helyiségbe egy cukros vízbe mártott spongyát fektetünk. A hangyák a spongyába összegyűlnek, melyet azután pusztitásukra többször naponta forró vízbe mártunk. A szabadban úgy irthatjuk, ha egy heringdarabot a raj közé dobunk, vagy arra petroleumot öntünk s meggyujtjuk, ha a hely nem tűzveszélyes.

—

A száraz ágak villámveszélyesek. Dr. Frühstük stuttgarti tanár sok évi kisérletei alapján megállapitotta, hogy a fákon hagyott száraz gallyak a villanyt rendkivül vonzzák és legkönnyebben és hamarább sújt a villám egy oly fát, melyen száraz gallyak vannak. Mi okból igen ajánlatos, hogy a kertek, parkok és a fasorok fáitól a száraz gallyakat eltávolitsuk, nemcsak azért, mert ezektől az egészséges törzs is hamarább elpusztul, hanem azért is, mert viharos időkben a száraz gallyakkal megrakott fa nagyobb veszélyt is okozhat.

—

Fagyos burgonyagumók vetése. Több gazda, kiknek burgonyakészletük tartós fagyok következtében édessé vált, a tharandi kisérleti állomáshoz azon kérdéssel fordult, hogy ezen módon károsodott gumók vajjon vetésre felhasználhatók-e? Dr. Nobbe tanár e tekintetben ismételten és mindég eredménynyel experimentált, a mennyiben 6 édes burgonyagumót (Magnum bonum) jó földdel megtöltött cserépbe ültetett s szobában mérsékelt nedvesen tartotta. Tizennégy-tizennyolc nap mulván mindegyik erős, egészséges, 2—4 cm. hosszú csirákat hajtott. Azért, ha máskülönben egészséges a burgonya, minden utógondolat nélkül vetésre alkalmazható.

—

A pókok hasznossága a spalierfákon. Leiritz Armand munkát irt a „csunya állatokról“ és érdekes fejezetben foglalkozik e művében a pókkal, melyet a hasznos állatok közé osztályoz. Egyedüli hibájául rójja fel csúfságát, melyhez még hirtelen mozdulatait és támadásainak kegyetlenségét sorolja. Legutóbb azon vitatkoztak a fatenyésztők egy gyülekezetén, vajjon a pókot irtani kell-e a spalierfákról vagy nem. A többség oda nyilatkozott, hogy óvakodni kell annak elpusztitásától. Különben az összes pókok csakis élő zsákmányból táplálkoznak és rengeteg azon kártékony rovaroknak a száma, melyeket a pókok megsemmisitenek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Előre felhivjuk olvasóink figyelmét jövő számunkra, a melyben a Puszta-Szt.-Mihályi Közúti Vasút Részvénytársaság közgyülési meghivóját, az igazgatóság évi jelentését és elszámolásait fogjuk közölni.

B—ö G—a. A gondolat és az érzés, a mely a Fiához cimzett versben megnyilatkozik, szép és költői. Fájdalom, azonban verssé feldolgoznia nem sikerült. Hiányzik belőle a technikai készség, a mihez csak sok gyakorlás árán juthat. Ez a verse még nem közölhető.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1902. évi november hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																			
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	—	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	—	4 00	4 32	5 17	6 00	6 25	7 01	7 30	8 15	—	9 00	9 15	9 55	—	10 52
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	—	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	—	**4 07**	4 39	5 24	**6 07**	6 32	**7 08**	**7 38**	8 22	—	9 08	**9 22**	10 02	—	10 59
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	—	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	3 12	—	4 11	4 43	5 27	6 11	6 36	7 12	7 42	8 26	—	9 12	9 26	**10 06**	—	**11 03**
	1. sz. kitérő. . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	—	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	—	4 14	**4 46**	**5 30**	6 14	6 39	7 15	7 45	8 29	—	**9 15**	9 29	10 09	—	11 06
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 43	8 12	8 42	9 21	—	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	3 22	—	4 22	4 52	5 37	6 22	6 47	7 22	7 52	8 36	—	9 22	9 37	10 17	—	11 14
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	4 01	—	4 46	5 16	6 01	6 46	7 16	7 51	8 31	9 11	—	9 46	10 16	10 46	—	—
Budapest felől	udapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 05	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	5 00	5 30	—	6 30	7 00	7 30	8 15	8 45	—	9 50	10 00	10 50	11 00
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	3 23	3 53	4 38	5 23	5 53	—	6 53	7 23	7 53	8 38	9 08	—	9 55	10 23	11 53	11 23
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 47	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	4 00	**4 46**	**5 30**	6 00	—	7 01	7 30	8 00	8 45	**9 15**	—	10 03	10 31	11 00	11 30
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 33	6 03	—	7 04	7 33	8 03	8 48	9 18	—	**10 06**	10 35	**11 03**	11 33
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	9 37	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	**4 07**	4 53	5 37	**6 07**	—	**7 08**	**7 37**	8 07	8 52	**9 22**	—	10 10	10 39	11 07	11 37
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 44	6 14	—	7 15	7 44	8 14	8 59	9 29	—	10 17	10 46	11 14	11 44

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.

A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Rákos-Szent-Mihályon az

Almási-féle kávéházban

naponta este 7 órakor

zongora-hangverseny

énekkel egybekötve tartatik.

A Rákos Vidéke

első évfolyamának 7., 13., 22. számai hiányoznak. Kérjük olvasóink közül azokat, a kiknek e számok megvannak és azokat nélkülözhetik, hogy nekünk — költségünkre — beküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal.

Eladó tárgyak:

ajtók, ablakok, teljesen jó karban;
két ablakvasrács;
egy nagy takaréktűzhely;
két bádog háztetőablak;
két bádog háztetőkijáró;
két vas gyermekágy, teljes felszereléssel;
egy fürdőkád;
kerti faszékek.

Tudakozódhatni REGELE Jánosnál Kis Szent-Mihályon.

Hat darab még ültethető
szép diófa
12/15 cm vastag törzszsel
Mátyásföldön eladó.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. Alapíttatott: 1868

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394 d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

LEON ÉS OLÁH BUDAPEST

ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

Szíves tisztelettel értesítik az igen tisztelt hölgyvilágot s kedves ismerőseiket, hogy a tavaszi saison remek újdonságai immár raktárra érkeztek s mintagyűjteményük szintén elkészült, a melyet nyilvánított kívánságra szívesen küldenek meg.

Mesés gazdag választék! Versenyen kívüli olcsó árak!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, március 8. 10. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 72. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Hogy lesz Szentmihályból község?

Ugyan van-e szentmihályi, a ki ez iránt nem érdeklődnék? És mégis alig sejti valaki, hogy és mint fog végbemenni ez az átalakulás.

Szolgálatot vélünk azért vele teljesíteni, hogy megírjuk a fejlődés egyes fokozatait, a mint azok — előreláthatólag — egymás után következni fognak.

Az első látható jele az önálló községgé alakulásnak az a tény, hogy ezentúl Csömör községe tartozik jegyzőkönyveiben, fölterjesztéseiben és anyakönyveibenPuszta-Szent-Mihály helyett az új „Rákosszentmihály“ nevet alkalmazni. Az első lépés volt önállóság felé, hogy Csömör község érdemes főjegyzőjét, *Bitskey* Gyulát Rákosszentmihálynak helyettes jegyzőjévé, *Hauser* Gyulát pedig — a ki eddig is általános megelégedésre töltötte be ezt a hivatalt — helyettes birójává nevezték ki az előkészítés tartamára és az utóbbit megbízták azonkívül a pénztárosi teendők végzésével is.

Következett a gondoskodás hivatalos helyiségről, a mely egyelőre a községház céljaira szolgálhasson. Erre a célra már ki is béreltek egy házat, a melyet berendezni, a szükséges nyomtatványokkal ellátni, fűtéséről gondoskodni immár az új község kötelessége.

Ezt a költséget pedig úgy fogják födözni, hogy a szentmihályi közbirtokosság — mely a községesítési mozgalomnak elnökével, *Bentsik* József dr.-ral együtt az élén állott — felajánlotta összes ingó és ingatlan vagyonát a leendő község céljaira. Ebből szándékoznak födözni a helyettes jegyzőnek és a helyettes birónak készpénzben megállapítandó javadalmazását is, valamint a h. jegyzőnek — a ki csömöri lakos — fuvardíját is.

Ezek után következik a szervezkedés a következőképen;

1. Csömör községnek képviselőtestülete kiküldendő választmánynyal összeállíttatja a szentmihályi községi választók névjegyzékét, ezt közszemlére téteti ki, elintézi a felszólamlásokat és észrevételeket és a jogerős névjegyzéket záradékkal ellátva, vagy a közigazgatási bizottsághoz intézett fölebbezésekkel együtt a főszolgabirói hivatalhoz terjeszti föl.

2. Igazoló választmány alakítandó a csömöri képviselőtestület szentmihályi tagjaiból.

3. Megállapítandó a községi képviselők száma. (Valószinűleg Szentmihály 3069 lakosa után 30 tag. Ebből 12 rendes, 3 póttag virilista és ugyanannyi választott képviselőtestületi tag.)

4. Az 1902. évi adófőkönyv alapján a legtöbb adót fizetők névjegyzéke megállapítandó és a megbizottak beterjesztése után a választók jegyzéke alapján a képviselőtestület választás alá eső tagjainak választása kitüzendő.

5. Mihelyt a választás jogerőre emelkedik, az ideiglenes előljáróság a képviselőtestületet alakuló ülésre hívja össze és elkészíti a szervezési szabályrendeletet.

6. Mihelyt ez jogerős lett, következik az előljárói állásokra a jelölés, illetőleg a választás.

7. A megválasztott elüljáróság megkezdi működését és első sorban megállapítja az új község költségvetését.

8. Az előljáróság megválasztását követi a jegyzőválasztás.

9. Ennek megtörténtével Csömör és Szentmihály községek bizottságot (talán 5—5 tagból) küldenek ki teljes hatalommal a vagyonelkülönítés tárgyában.

10. Ezek után következik Csömör község újraszervezése. A tisztán csömöri lélekszámnak — 2168-nak — arányában 22 tagból álló képviselőtestület alakul. És pedig 8 rendes és 3 póttag virilista és ugyanannyi választott. A megalakulás után szervezési szabályrendeletet alkot az új viszonyoknak megfelelőleg. *A mig Rákosszentmihály külön nem alakul és az új szabályrendelet jogerőssé nem válik a mostani állapot volna fentartandó, mert ha most választanának újra, abban még a szentmihályiak is résztvennének.* Csömör községének községi képviselői, a kik *csömöri lakosok* és a megbizatásuk 1906-ban jár le, meghagyathatnának tisztségükben megbizatá-

suk lejártáig, hogy a szerzett jogokat érinteni ne kellessék.

Ezekben az intézkedésekben lényeges eltérés és változás aligha fog beállani. Legföljebb abban az esetben szenvednek halasztást, ha fölebbezésekkel az egyes intézkedések időben leendő keresztülvitelét gátolni fogják. Ha ez nem következik be, mindkét községnek, *Csömörnek és Rákosszentmihálynak az önálló berendezkedése az 1903. év folyamán keresztülvihető lesz.*

Sok gondot fog azonban okozni a közös gazdálkodás és a közös hivatalok megosztása, elkülönítése. Szentmihálynak ugyanis semmiféle törzsvagyona vagy birtoka nincsen, mindössze a közbirtokosságnak alig jövedelmező vagyonára számíthat. A községesítési mozgalom vezetői azonban — tudtunkkal — egyes címeken most Csömörközség vagyonát képező összegekre is számítottak.

Ezzel szemben Csömör községe minden efféle követelés jogosságát kétségbevonja.

A regále megváltása alkalmával ugyanis Szentmihálynak külön kellett volna az ő külön jogának megváltásáról intézkedni, ezt azonban a közbirtokosság akkor volt elnöke megtenni elmulasztotta és így Szentmihály ettől a jogától elesett, a nélkül, hogy ezért kárpótlást nyert volna. Csömör pedig csak az *őt* megillető részt kapta meg, a miben viszont Szentmihály nem részesedhetik.

A közösség ideje alatt tett ugyan befektetéseket Csömör községe, de ezek összegét messze túlhaladja a közös háztartás tisztán Szentmihály igazgatása érdekében tett kiadások fedezésére felhasznált, s kizárólag Csömör községet illető törzsvagyon eladásából befolyt vételárak és egyéb jövedelmek összege. Ez persze Csömör község álláspontja, a mi ellen a Szentmihályiak valószinűleg tiltakozni fognak és igyekeznek majd bizonyítani az ő igazukat.

Elszámolásra fog kerülni ugyanekkor a szentmihályi adófizetőknél Csömör községnek a főkönyvek 1902. deczember 31-iki zárlata szerint fönnálló *14,508 kor. 42 fillérnyi községi pótadó követelése is*, a melyet — a csömöriek felfogása serint — természetesen Rákosszentmihály községének első sorban meg kell fizetnie, a mibe a szentmihályiak szintén aligha fognak belenyugodni szó nélkül, mert ebben az esetben az új község ugyancsak súlyos anyagi körülmények között (vagyon nélkül, 15,000 korona adóssággal) kezdené meg pályafutását.

Ezek lesznek tehát első sorban az ütközőpontok.

De még valami fogja váratlanul meglepni a szentmihályiakat és pedig az, hogy aligha fognak jegyzőt *választani.*

A Csömör község képviselete ugyanis adóügyi jegyzőjévé választotta *Krenedits* Sándort, a ki mint segédjegyző különben már 1898 óta működik Csömörön. Már pedig a választás életfogytiglanra szól és a megválasztott jegyző csak fegyelmi úton mozdítható el. Szentmihály különválásával pedig külön adóügyi jegyzőre Csömör községének szüksége nem lesz. Ebben az esetben pedig az állás meg volna szüntetendő, a mi végkielégítéssel járna — még pedig Rákosszentmihály terhére. Vagy pedig Rákosszentmihály megválasztja jegyzőjévé Krenedits Sándort és biztosítja neki eddig élvezett fizetését. Ez az utóbbi eset a valószinűbb, mert a Kreneditsén kívül más jegyzőjelölt nevét nem is hallottuk eddig emlegetni.

Ugyancsak átveendő volna Csömör községétől a véglegesített szentmihályi kézbesítő s végrehajtó is. Ezt az állást ugyanis 11 éve tölti be tisztességgel *Szabó* László, a ki mint a szentmihályi viszonyok alapos ösmerője nagy segítségére lehet majd a leendő új jegyzőnek.

Természetesen Rákosszentmihályt terhelné az eddig bérelt vágóhíd helyének vétel-költsége is.

A szervezkedés tehát — ha fölebbezések nem hátráltatják ez év október-november hónapokban már befejezhető lenne, de úgy az igazgatás, mint az elszámolás érdekében kivánatos volna, hogy — a Szentmihálylyal leendő tételenként elszámolás ellenében — az egységes kezelés az év végéig fenntartatnék.

A szervezés teljes befejezéséig az összes ügyeket a helyettes jegyző vezeti a helyettes bíróval. Melléje segédmunkaerőt fognak kirendelni valószinűleg a bejelentőhivatal nyilvántartója személyében a ki egész napon át a hivatalos helyiségben kellene, hogy tartózkodjék és a bejelentéseken kívül a helyettes jegyző által rábizandó írásbeli teendőket is tartoznék elvégezni.

Az adószedés — a mely eddig havonkint kétszer történt — hetenkint meg volna tartandó és az adószedéssel — mint helyettes pénztáros — a helyettes biró bizatik meg.

Ilyen a képe — nagyjából — Rákosszentmihály idei esztendejének, a melynek fontosságával a szentmihályiak ebből a mostani közlésünkből teljesen tisztába jöhetnek.

Az ő kötelességük immár, hogy a Csömörtől különválás nehéz és a jövőre erősen kiható munkáját higgadtan, meggondolva és akként intézzék, hogy Csömör minden megkárosítása nélkül az ő jogos kivánságaik is kielégítést találjanak.

Ettől az évtől függ sok következő. Ha ezt jól intézik, boldogulásuk biztosítva van, ha elhibázzák, mindig sinyleni fogják. Cselekedjenek hát a leglelkiismeretesebben. *F.*

A rákosi ünnep elszámolása.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Becses lapja, melynek hasábjain az egész Rákos-vidékének minden igaz érdeke lelkes pártfogóra és szószólóra talál, több izben részletesen foglalkozott azokkal a teljes és nagysikerű jótékony ünnepségekkel, a melyeket az utóbbi időkben Rákosfalván a Budapest X. ker. Rákosi Közművelődési és Jótékony Egyesület és a Budapest-Rákosi Polgári Kör Állandó Karácsonfa-Bizottsága a szegény gyermekek felruházása és segélyezése s később „az éhező iskolás gyermekek ebédje és napközi otthona javára“, egyszersmind a társasélet fejlesztése céljából is rendezett.

Midőn ezért hálás köszönetünket és őszinte elismerésünket nyilvánítjuk, engedje meg az igen tisztelt szerkesztő úr, hogy szives jóindulatát egy kis beszámolóra s a társadalom és különösen Rákos vidéke szép asszonyai és szép leányai iránti igaz és őszinte hálánk és köszönetünk nyilvános kifejezésére vehessük igénybe.

Az Állandó Karácsonfa-Bizottság Rákosfalván a mult év végén december hó folyamán alakult meg. Nevét a hit, remény és szeretet symbolumától, a Karácsonfától vette s céljául a társas életnek a szeretet, az egymás kölcsönös tisztelete és megismerése s a kölcsönös bizalom alapján való fejlesztését s a szeretet vallásának legfőbb erényei, az irgalmasság testi és lelki cselekedeteinek gyakorlását tűzte ki abban a reményben, hogy a miként szent karácson ünnepén a csillogó karácsonfa tövében szeretettel telik meg minden érző kebel, igaz és őszinte szeretetre sikerül keltenie a legnagyobb s egyszersmind legvegyesebb érzelmekkel telt szivet, a társadalom szivét is. És ebben reményében nem is csalódott. A társadalom és különösen Rákos vidéke szép asszonyai és szép leányai részéről oly hathatós támogatásban részesült, hogy mindjárt az első nyilvános fellépése a rákosi községi elemi iskola tornacsarnokában rendezett karácsonfa-ünnepély alkalmával 84 szegény gyermeket öltöztetett fel, a szükséghez képest kabátot, cipőt, csizmát vagy meleg kendőt ajándékozván egynek-egynek, s e mellett ugyanakkor 600 iskolás gyermeknek adott csemege-ajándékot.

A második ünnepet a m. év utolsó napján Sylvester estélyén rendezte az állandó Karácsonfa-Bizottság. Ez is jótékony célra, „az éhező iskolás gyermekek ebédje és napközi otthona javára“ rendeztetett s 75 K-t jövedelmezett annak az alapnak, a miből már ez évi január hó 3-án és azóta minden nap 85–90 szegény iskolás gyermek kap gondos felügyelet és szigorú ellenőrzés mellett jó, meleg ebédet a napközi otthonban.

Harmadik nagy és teljes sikerű jótékony ünnepünket, a mi ugyancsak „az éhező iskolás gyermekek ebédje és napközi otthona javára“ 1300 K. tiszta jövedelmet biztositott, az ez évi február hó 8-án 6 és 22-én 8. szám alatt megjelent lapokban volt szives az igen tisztelt Szerkesztő úr részletesen ismertetni, valamint azt is, hogy a társadalom és különösen Rákos vidéke szép asszonyai és szép leányai mily nagy hálát és elismerést érdemlő fáradsággal áldozatkészséggel és szeretetre méltósággal járultak ez ünnep sikereihez. Ezek a tudósitások azonban némi részben még kiegészitésre szorulnak. Éppen ezért, s hogy arról a lelkes és jóakaratú támogatásról, a melyben bizottságunk a társadalom részéről minden irányban részesittetett, teljes képet szolgáltathassunk, engedje meg az igen tisztelt szerkesztő úr, hogy az emlitett tudósitásoknak a nemes és nagylelkű adakozások mértékére vonatkozó részét megfelelően kiegészitve itt újra közölhessük, hálás köszönetet mondván egyszersmind mindazoknak, a kik bennünket a szeretet legfőbb parancsának teljesitésében oly hathatósan támogatni szivesek voltak; a kik pedig valának:

I. A karácsonfa-ünnepély céljaira: *a)* természetben nyujtott adományokkal: 1., Prückler Irma és Klára 300 drb sütemény, 200 drb. dió, 3 koszorú füge és 1 klgr. cukorka; 2. Blemenschütz Jánosné 1 klgr. cukorka és 2 koszorú füge; 3., Drechsler Ignácné 300 drb papirzacskó; 4. Hajnos Erzsike 100 drb sütemény; 5. Kohn Mórné 100 drb sütemény; 6. Lippe Ödönné 100 drb alma; 7. Niederkirchner Ferencné 30 drb sütemény és 500 drb dió; 8. Stelly Gézáné 100 drb sütemény; 9. Szenes Simonné 1 klgr. cukorka és 300 drb papirzacskó; 10. Streuszler Adolfné 1 klgr. cukorka és 1 klgr. mogyoró; 11. Veress Alajosné 150 drb sütemény és 150 drb alma; 12. dr. Világhy Károlyné 50 drb sütemény és 1 klgr. cukorka; 13. Vogl Jenőné 500 drb dió és 10 drb alma; 14. Vogl Elvira 100 drb sütemény; 15. Dömény Istvánné felmerült szállitási és fuvarozási költségek.

b) Készpénzben: dr. Procopp Jenő 20 K., dr. Biró Géza, Mirth Antal, Veress Alajos, Zeuner Gyula és az I. Magyar Ruggyantagyár 10—10 K., dr. Göbel József 6 K., Bartholffy János, dr. Friedländer Manó, dr. Lauffer Lajos, Lippe Ödön, dr. Világhy Károly és Vogl Jenő 5—5 K., Werner József 4 K, Hajnos Irma, özv. Székhelyi-Majláth Béláné 3—3 K., Albert András, Bognár Gyula, Fröhlich Gyula, Fehérváry József, Kovács Kálmánné, Konviény József, Kriszt Sándor, Pollák Gyula és Szenes Simon 2—2 K., Győrffy Samu br., Kletzl Pál, Lehoczky Dezső, Mayer Róza, Misik János, Mórágyi István, Rácz Sándor, Réthy Aladár, Sebestyén Kálmán, Tóth Károly, Vargha Imre és Wagner N. 1—1 K.

II. Az éhező iskolás gyermekek ebédje és napközi otthona javára: *a)* sátoraik jövedelmeként: 1. Biró Gézáné és Prückler Irma 135 K. 82 f. 2. Chualla Imréné és Vogl Jenőné 100 K; 3. Baranyay Margit és Zeuner Mártha 92 K.; 4. Fehérváry Józsefné, Friedländer Manóné dr.-né és Pilászy Muci 66 K. 78 f.; 5. Jankovits Ferencné, Kletzl Pálné, Konviény Józsefné, Pollák Gyuláné, Pollák Istvánné, Schmidt Jánosné és Szaráts Istvénné 65 K. 40 f.; 6. Bugyi Ferenc Józsefné, Füredy Károlyné és Hazslinszky Istvánné 61 K. 80 f.; 7. Tóth Károlyné, Veress Alajosné és Világhy Károlyné dr.-né 41 K. 44 f.; 8. Fanda Ágostonné 40 K.; 9. Dausz Ferencné, Hittig Gyuláné, Stelly Gézáné és Szétsy Mihályné 32 K.; 10. Fröhlich Gyuláné 23 K. 66 f.; 11. Dömény Erzsike 22 K. 86 f.; 12. Hajnos Erzsike 20 K.; 13. Pollák Gyuláné 18 K.; 14. Singer Mórné és Streuszler Adolfné 14 K. 50 f.; 15. Pollák Istvánné 13 K.; 16. Werner Józsefné 9 K.

b) *Prückler Irma gyüjtőivén*: Antony C., F. Béláné, Jordán Emil, Jordán Ferencné dr.-né, Schneller Alajosné, Schmidlechner Anna, Sternád Katalin, Szabó István és mások, együtt 36 K.

c) *Felülfizetésképen*: özv. Procopp Józsefné dr.-né 60 K., Obendorffer József 20 K., Brodesser János, Földváry Imre, Havel Károly, Heinzmann Ágostonné, Hérmán Ödön, Hoffer Alajos, Horváth A. János, Linczényi József, I. Magyar Részvény Serfőzde, Meixner Emil, Mórágyi Istvánné, Oëtl Béla, Paulheim István, Pauheim József, Tóth György és Trautsch Károly 10—10 K., Kertész József 8 K., Bartholffy János és Lippe Ödön 6—6 K., Bereczky Endre dr., Ehrlich Manó, Karátsonyi Lajos, Kovács Kálmánné, Merendiák Károly, Oëtl Aladár, Pázsy János, Spriger Ferenc dr., Wagner Géza dr. és Weisz Berthold dr. 5—5 K., Blankenberg Lipót, Böszörményi Pál, Kiss Ferenc, Krajcsovits Ignác, Márkusz Ignác, Otte Albertné, Szabó Ármin és Topits Károly 4—4 K., dr. Lőwy Lajos 3 K., Czigány János, Göbel József dr., Hanvay Sándor, Paksy Béla, Rácz Károly dr., Rausch Károly, Stahuljak Iván, Szekeres Borbála,

Tersztyánszky Kálmán, Weiner Jakab és Zöld Mór 2—2 K., Takaró Imre 1 K., és Wagner Mór 50 fillér.

d) *Természetben*: Dömény Istvánné és Pollák Istvánné 30—30 klgr. házikenyér, Kohn Mórné 100 drb. zsemlye s a kőbányai polgári serfőzde 50 üveg sör.

A hála, az elismerés és a köszönet mindezekért természetesen az adakozók mindenikét egyformán illeti meg. Ki kell emelnünk azonban, hogy sikereink forrása természetesen megbizóink kezéből, a Budapest X. kerület Rákosi Közművelődési és Jótékony egyesület s a Budapest-Rákosi Polgári Kör vezetőségéből fakad.

Köszönetünket ennélfogva első sorban is a nevezett két egyesületnek s azok vezetőinek Stelly Gézának és Veress Alajosnak kell, hogy kifejezzük. De különösen az utóbbi nagy és teljes sikerű jótékony ünnepünk fényes anyagi és erkölcsi sikere tekintetében hasonló hálával és elismeréssel tartozunk kétségtelenül a X. kerület vezető férfiainak, névszerint: Hock János kőbányai plébános, országgyűlési képviselő, dr. Tóth László fővárosi bizottsági tag, a kőbányai Casino elnöke, Földváry Imre, fővárosi bizottsági tag, a kőbányai kereskedők, iparosok és gazdák köre elnöke, dr. Bereczky Endre iskolaszéki elnök és dr. Csomay Gáspár kerületi előljáróhelyettes uraknak is. És talán első helyen kellett volna megemlékeznünk Rákosvidéke azon nagy és nemeslelkű szép asszonyairól és szép leányairól, a kiknek a közvetlen érdekeltség körén kivül eső helyről jött támogatása és áldozatkészsége nemcsak nagy anyagi, de ezt sokszorosan felülmuló erkölcsi támogatás volt sikereink elérésében. Nem mulaszthatjuk el ennélfogva, hogy Bugyi Ferenc Józsefné, Fanda Ágostonné, Fehérváry Józsefné, Füredy Károlyné, Hazslinszky Istvánné és Tóth Károlyné úrasszonyoknak külön is hálás köszönetünket nyilvánítsuk. De külön kell megemlékeznünk a Prückler Irma és Prückler Klára úrhölgyek áldozatkészségéről és fáradhatlan tevékenységéről s Meixner Janka és Ligety Irén úrhölgyeknek különösen a karácsonfa diszitése érdekében kifejtett áldozatkész tevékenységéről is. Fogadják mindannyian, ismételten is, hálás köszönetünket, a melylyel nemcsak a magunk, hanem az Állandó Karácsonfa-Bizottság s a szegény, éhező iskolás gyermekek nevében is igaz szivvel, őszinte szeretettel adózunk mindannyioknak, valamint az igen tisztelt szerkesztő úrnak is.

Kiváló tisztelettel lévén Rákosfalván 1902. február 28-án. — Az Állandó Karácsonfa-Bizottság nevében:

Biró Gézáné dr-né, társelnök, *csikszentsimoni Veress Alajosné*, társelnök, *Stelly Gézáné*, társelnök.

Közgyűlés Csömörön.

Tárgyaiban fontos, elhatározásaiban messzire kiható volt az a képviselőtestületi közgyülés, a mely Csömör községházán február 28-án, szombaton, délelőtt folyt le. A mai számunkba összegyült anyag túlságos bősége okozza, hogy nem foglalkozhatunk a tárgyalásokkal olyan részletesen, a mint azt a fölmerült tárgyak fontossága folytán tenni szeretnők.

Főbb mozzanatairól a gyülésnek a következőkben számolunk be.

Igen fontos bejelentéssel kezdődött az ülés. Az 1897-ben valasztott csömöri képviselőtestületi tagok megbizatása e hó 30-án lejárna és igy ekkorra községi képviselőválasztást tüzött ki a járási főszolgabiró. Tekintettel azonban arra, hogy ekkor a választásban még a különben már önállósitott szentmihályiak is résztvennének és ebből zavar keletkezhetnék, a községi képviselők választásának időpontját *Bitskey* jegyző javaslatára a főbiró elhalasztotta addig, a mig Rákosszentmihály önállóan megalakul. (Csak az a kérdés, nem keletkeznek-e ebből a megoldásból még nagyobb zavarok? Szerk.)

Csömör község képviselőtestülete 1902. november 28-án tartott ülésében elhatározta, hogy a jegyzői állás mellé adóügyi jegyzői állást is szervez és szervezeti szabályait ennek megfelelően alakitja át. Csömör községének ezt a határozatát azóta a vármegyénél is jóváhagyták. Rákosszentmihálynak időközben bekövetkezett önállósitásából kifolyólag *Krenedits* Sándor, Csömör községnek addig volt adóügyi segédjegyzője, a ki számára ezt az új állást rendszeresitették, bejelentette lemondását addig viselt állásáról arra az esetre, ha az új állás betöltetnék. Hogy ez meg ne történjék, *a képviselőtestület az adóügyi jegyzői állás szervezése tárgyában 1902. november 28-án hozott határozatát hatályon kívül helyezte*, hogy ilyen módon a föltételes lemondás is semmissé váljék.

A Csömör községének határában gyakorolható vadászati jognak *Schneider* József csömöri lakos részére 1903. február 25-én az árverésen 608 koronáért egy évre történt bérbeadását a közgyülés tudomásul vette, valamint azt a jelentést is, hogy a szentmihályi piac helypénzszedési jogát *Berger* Péter szt.-mihályi lakos bérelte ki egy évre 450 koronáért.

Elhatározták, hogy a Kossuth Lajos teret befásitják és erre a költségeket kiutalványozták. Sajnálattal konstatálták, hogy az utak rossz karban vannak, köztük a cinkotai út is, a melyre pedig a szükséges kavicsszükségletet *Lukács* földbirtokos dijtalanul ajánlotta föl. Annál érthetetlenebb ez az állapot, mert a közmunka alapnak 447 korona 89 fillér készpénz áll rendelkezésére. Elhatározták az utak jobb karba helyezését.

A szentmihályi magánborfogyasztásra kivetett adót az idén is igyekeznek, mint tavaly, átalányegyezség útján fedezni, ha azonban igy kellő fedezetet nem találnának, tételenként fogják a borfogyasztókat megadóztatni.

A szentmihályi vágóhid czéljaira 1128 forintért *Kraicsovits* Ignác szentmihályi birtokostól vettek területet, a melynek vételárát 1902. június 12-én már ki kellett volna fizetni. A vételárat az eladó most követeli. A képviselőtestület *Farkas* Ignác, *Hauser* Gyula és *Pálfi* János képviselőtestületi tagokat azzal a küldetéssel bizta meg, hogy igyekezzenek *Kraicsovits* Ignác eladót erről a szándékáról, a mely az éppen alakulóban lévő Rákosszentmihálynak igen kellemetlen, lebeszélni, annál is inkább, mert a község az összeg után úgyis 6% kamatot fizet. Ha a kiküldetés eredménytelen lenne, Csömör községe kénytelen lesz erre a célra rövid lejáratú kölcsönt venni föl.

Bejelentésre került a járási főszolgabirónak Rákosszentmihály önálló községgé alakitására vonatkozó rendelete, valamint a szentmihályi községi választók összeirását kivánó rendelete. Az összeirást végző bizottságba *Hauser* Gyula h. biró elnöklése alatt *Bentsik* József dr., *Bugyi*

Ferenc József, *Pálfi* János, Mr. *Újváry* Ignác és *Wayand* Károly tagokat küldték ki azzal az utasítással, hogy az összeirásnál *Herczeg* József és *Kneif* Endre szentmihályi lakosok és hivatalból *Bitskey* Gyula községi jegyző is résztvehetnek, de szavazati joguk nincsen.

Az igazoló választmányba kiküldték *Farkas* Ignác és *Kraicsovits* Ignác képv.-test. tagokat, kinevezésre ajánlották *Csillag* Szilárd drt és *Oppitz* Flórist.

Az általános választói jegyzék igazoló választmányába választották *Tőkés* Gyula és *Szállás* Ferenc, kinevezésre ajánlották *Kratochvill* József és *Zsello* Pál képviselőtestületi tagokat.

Pohl Ferenc 60 éves, kudlovitzi (Morvaország) születésü eddig bécsi lakos, ki jelenleg rákosszentmihályi lakos, a hol az *Almásy-kávéházat* bérli, magyar honosságért folyamodott és kéri a csömöri illetőség kimondását. — Kimondták.

A legtöbb adót fizetők közül képviselőjükül *Körmendy* Viktória és *Lukács* Antal *Baumli* Józsefet nevezték meg. Lukács Antal helyére behivatott, a második helyre pedig *Weisz* Vilmost hivták be a póttagok közül.

Szandovics Jakabnak szentmihályi nyilvántartói állásáról történt lemondását tudomásul vették.

Ezenkivül több, pénzdolgokra vonatkozó bejelentést vett egyszerüen tudomásul a közgyülés.

HIREK.

Vicinalis vasutak közúti sineken. A kereskedelmi miniszteriumban egy a minapában tartott értekezleten a sztendrei helyi-érdekü vasútnak f. évi szeptember hó 30-án lejáró ama engedély ügyéből kifolyólag, hogy azontúl vonatai nem járhatnak be a Pálfy-térig, minket is rendkivül érdeklő és igen fontos eszme vettetett fel. Ugyanis a helyiérdekü, közúti, városi és a m. állami körvasutak üzemének egységessé tétele, azoknak *villamos üzemre való átalakítása* és a *közúti sínhálózatnak a vicinalisok által a főváros bármely részén való használhatása*. A fővárosi mérnöki hivatal erre vonatkozólag már meg is tette jelentését, a melyben úgy az egységesitést, mint a vicinalis vasutaknak a fővárosba való bevezetését úgy az utazókra, mint forgalmi szempontból nemcsak fontosnak, de szükségesnek és hasznosnak véli, sőt azon véleményben van, hogy a bevezetést ki kell terjeszteni *a cinkotai és soroksári* helyi érdekü vasutakra is, a melyeknek *villamos üzemre való átalakítását is halaszthatatlannak tartják*. Ily értelemben felkérte a fővárosi tanácsot is, hogy javaslatait a közgyülésnek terjessze elő s igy valószinü, hogy a mi különös érdeklődésünket élénken foglalkoztató és érdekeinket mélyen érintő eme javaslatok csakhamar kedvező megoldást és elintézést nyernek annál is inkább, mert e javaslatokban az is benne van, hogy a *kereskedelmi miniszter felkérendő, utasítsa a helyiérdekü vasút igazgatóságát, hogy a villamos üzemre való berendezkedés tervezetét mielőbb mutassa be.*

Fajta József tábornok † Hosszú, kinos szenvedés után meghalt a hadseregnek egy kitünő tábornoka, jó magyar ember, Szent-Mihálynak egyik legrégibb lakója, *Fajta* József, nagy veszteségére a hadseregnek, a melynek még sok jó szolgálatot tehetett volna, végtelen szomorúságára családjának, a melyet itt hagyott gyászban, keserüségben. Kedden, március hó 3-án váltotta őt meg a halál szenvedéseitől, férfikorának még java idejében, 52 éves korában. Egyike volt a legjobb lovastiszteknek. Azelőtt a huszároknál szolgált, parancsnoka volt a kecskeméti honvédhuszárezrednek, majd a szegedi lovasdandárnak és 1900-ban nevezték ki vezérőrnagygyá, a mikor is a budapesti 79. számú gyalogdandár parancsnokságát vette át és vezette őszig, a mig betegsége ágyba nem döntötte. Temetése e hó 5-én délután $^1/_2$4 órakor volt a római katolikus egyház szertartása szerint, nagy katonai pompa keretében, a közönség nagy részvétele mellett, Budapesten, a József-körút 72. számú házból, a hol az elhúnyt lakott. A temetésen a király képviseletében *József Ágost* királyi herceg vett részt, ott voltak azonkivül *Lobkovitz* Rudolf herceg hadtestparancsnok, táborszernagy, *Bolfras* altábornagy, *Gozani* márki, a király szárnysegédei, *Rohonczy* altábornagy, városparancsnok, *Klobucsár*. *Bihar* Ferenc, *Steininger* báró, *Papp*, *Durmann*, *Zech* lovassági felügyelő, tábornokok, *Bernolák* vezértörzsorvos, *Nikics*, *Weber*, *Koller* vezérkari ezredesek, *Szurmay*, *Braun* vezérkari alezredesek, *Hazay* ezredes, a törzstiszti tanfolyam főnöke, *Mattyasovszky* alezredes, cs. és kir. kamarás, *Csanády*, *Tabajdy* vezérkari őrnagyok, a II-ik honvédgyalogdandár küldöttsége, a melynek az elhunyt parancsnoka volt, a közös hadseregnek a fővárosban állomásozó összes csapattesteinek parancsnokai, továbbá *Gromon* Dezső honvédelmi miniszteriumi államtitkár, a honvédelmi miniszterium osztályfőnökei közül igen sokan. A beszentelés után, melyet *Szokoly* Károly józsefvárosi káplán végzett, megindult a menet a budai katonai temetőbe. A menetet az első honvédgyalogezred egy zászlóalja nyitotta meg. Utána haladt a 32-ik Mária Terézia-gyalogezred zenekara, majd a koszorúkat vivő hintó, a tábornoknak gyászlepellel borított paripáját vezető lovász után pedig a páncélos lovag léptetett. Majd a halottas kocsi következett, a melynek oldalán honvédaltisztek léptettek egy hadnagy vezetésével. A koporsó mögött *Lobkovitz* herceg és *Bolfras* szárnysegéd között haladt *József Ágost* királyi herceg, mögötte a tömérdek sok katonatiszt, majd egy zászlóalj gyalogság, az első honvédhuszárezred két százada és egy üteg tüzérség és a kocsik beláthatatlan sora. A királyi herceg a budai oldalig haladt kiséretével, a hol a menet megállott. A katonaság disztüzet adott, mire a menet tovább ment a katonai temetőbe. Az elhúnytat özvegye, *Schmiedlechner* Terézia és két leánya, Irén és Margit, gyászolja. A haláleset gyászba sodorta azonkivül a *Schmiedlechner* és *Klimkó* családokat.

Közbirtokossági közgyülés. A Szentmihályi Birtokosok Egyesületének választmánya e hó 1-én délután a Paroczay-féle vendéglőben ülést tartott, a melyen a közgyülés elé terjesztendő inditványokat tárgyalta. Legfontosabb ezek közül az inditványok közül az, a mely kimondja, hogy adjon a közgyülés felhatalmazást arra, hogy az egyleti befolyó jövedelmek erejéig az 1902. évi őszi közgyülés által megállapitott költségvetés keretét meghaladólag is „községszervezési és berendezkedési kiadások“ céljára és címére a feloszlató közgyülésnek adandó számadás terhe mellett, az e címen szükséges kiadásokat az egylet pénztárából fedezhesse, közben pedig az egyesület feloszlását készitse elő s a feloszlatás tárgyában még ez évben közgyülést hivjon össze.

Az új szentmihályi községháza. Tekintettel arra, hogy az új községalakitásnál fölmerülő fokozottabb működés keresztülvitelére a szentmihályi hivatalos helyiség nem alkalmas, kibérelték a rákosi-úton lévő Dorozsmay-féle házat, a melyben az őszszel a polgári iskola megnyilt, községháza céljaira. Mihelyt a legszükségesebb berendezkedéssel elkészülnek, a hivatalos működést itt fogják folytatni. Az épület a lóvasút mentén, igen jól fekszik.

A szentmihályi közlekedés javítása. A Rákosszentmihály nagyközség közlekedésének javitására alakult bizottság 1903. évi március hó 8-án, vasárnap délután 4 órakor ülést tart Budapesten, a József főherceg szálló (Kerepesi-út) külön termében. A szétküldött felhivás szerint a bizottság különösen olyan irányú javitását kivánja előmozditani a rákos szentmihályi közlekedésnek, hogy a távolabb fekvő Anna- és Árpádtelepek, továbbá a Pórszász- és Gyurkovics-féle érdekeltségek területei is jól fejlődhessenek.

Katolikus gyűlés Rákosszentmihályon. A katolikus hitközség megalakitását előkészitő nagybizottság folyó hó elsején, délután 3 órakor az Engelbrecht-vendéglő külön termében látogatott ülést tartott. A kitűzött tárgyak egy részét nem intézhették el, mert *Kratochvill* József csömöri plébános megbetegedvén, a gyűlésre nem jöhetett el. *Regele* János elnök maga is betegen jött el az ülésre, a melyen szükebb bizottságot választottak a katolikus hivők összeirására, a melynek tagjai lettek Diósy Nándor, Farkas Ignác, Hauser Gyula, Kellner György, id. Langmáhr János, Makády László, Pálfi János, Wayand Károly. Különben maga a nagybizottság is akkor alakult meg, elnökévé választván Regele Jánost, jegyzővé Major Jánost, pénztárossá Engelbrecht Józsefet, ellenőrré Maácz Jánost, gondnokká Kellner Györgyöt. Bejelentésre került az a sajnálatos körülmény is, hogy bár újabban Regele elnök kezéhez 4400 korona érkezett a templom céljaira, Otte Albert pénztároséhoz pedig 1400, mégis *a templomépitésuél még 12,200 korona hiány mutatkozik, a mit a további gyüjtés fedezhetne csak.* Pálfi János indítványára kimondták azt is, hogy a misézés megtartásához szükséges pénzeket is gyűjtés útján igyekeznek megszerezni.

József királyi herceg üdvözlése. A rákosszentmihályi római katolikus templom épitőbizottsága nevében — mint értesülünk — *Regele* János királyi tanácsos, az épitőbizottság elnöke táviratban üdvözölte József királyi herceget születésének 70-ik évfordulója alkalmából. A herceg tudvalevőleg védője a templomépitő mozgalomnak.

Nyilatkozat. Szandovits Jakab úr, a szentmihályi bejelentőhivatal eddig volt vezetője a következő sorok közlésére kért fel bennünket.

„Rákos Vidéke tekintetes szerkesztőségének!

Van szerencsém tekintetességed szives tudomására hozni, hogy Puszta-Szent-Mihálynak külön községgé történt alakulása alkalmával folyó évi március hó 1-vel a helybeli bejelentési hivatalnyilvántartói állásomról önként az okból mondottam le, mert az új szervezéssel járuló egész napi munkakört nem fogadhattam el.

Ennélfogva nem a téves közvélemény, hanem a három évi hivatalos ténykedésemet, előljáróim teljes megelégedését feltüntető bizonvitványom tanusága szerint önként mondottam le.

A mélyen tisztelt közönségnek most már ingatlan forgalmi ügyek, banki bizományok, biztositások és egyéb személyi megbizásokról szóló irodám Rákos-Szent-Mihályon Ilona-utca 394/d 37. sz. alatt saját házamban egész napon át szives rendelkezésére áll.

Kérem a tekintetes szerkesztőséget, becses lapjában ezt közöltetni.

Rákos-Szent-Mihályon, 1903. évi február hó 26-án

Kiváló tisztelettel

Szandovits Jakab,

ingatlanok forgalmi irodája.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserüvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésreméltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Kerti utak tisztántartása. Kerti utakat tarack és egyéb gyomoktól úgy tisztán tartani, hogy azokat nyesni vagy sarabolni ne kelljen, nem éppen könnyű feladat, mert igaz ugyan, hogy sokféle folyadék, gáz és szilárd anyagot ajánlanak mint olyat, melyekkel a gyomok kiirthatók, a gyakorlatban azonban egyik sem vált be egészen. Ilyenek a tisztátalan petroleum, carbolineum-kénsav, sóhulladék, oltatlan mész, szénkéneg és a légszeszgyárból beszerezhető gázviz. E szerek részben költségesek, hatásuk rövid ideig tartó, részben a közelben álló növényzet is szenved általuk, vagy az út piszkittatik be velük. Ebből folyólag ezen kétes értékű gyomirtás éppen nem ajánlható. Ki gyommentes, száraz és pornélküli kerti utakat óhajt, az már a kert alakitásánál gondoljon ilyenek helyes készitésére. E célból az utak földje mintegy fél ásónyomnyira kiemelendő, az árok feneke lesulykolás után kővel, a hézagok közé folyami kavicsot vagy kőszénport hintve, megöntözés után lesulykolandó. Ott, a hol az emlitett anyagok be nem szerezhetők, az út csak egy negyed ásónyomra mélyitendő ki s feneke terméktelen agyaggal töltendő ki, mely megnyirkositva lesulykoltatik; erre jön mintegy három centiméter vastag durvább folyami kavics, mely szinte lesulykolandó, erre újra agyagréteg lesz terítve, föléje rostált, lencseszemnél nem nagyobb kavicsburkolat, mely hasonló elbánásban részesül. Az ilyen utakat nem veri fel a gyom; esős időben sem képződik rajtuk sár, aránylag olcsók és tartósak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Mai számunkból az anyag felhalmozódása folytán rendes rovataink egy része, mint a Színházrovat, valamint a jövő számunkra maradó Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút-elszámolás is kiszorult. A torlódás okozta, hogy a Jávor Bencének folytatását sem hozhattuk mai számunkban. Kérjük ezért olvasóink szives elnézését.

V—y V—r Rákosszentmihály. Küldött közleményét köszönettel vettük kézhez. A reklamáció folytán intézkedtünk a példány zavartalan, állandó kézbesitése dolgában.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1902. évi november hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																	
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	—	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	—	4 00	4 32	5 17	6 00	6 25	7 01	7 30	8 15	—	9 00	9 15	9 55	—	10 52
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	—	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	—	**4 07**	4 39	5 24	**6 07**	6 32	**7 08**	**7 38**	8 22	—	9 08	**9 22**	10 02	—	10 59
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	—	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	3 12	—	4 11	4 43	5 27	6 11	6 36	7 12	7 42	8 26	—	9 12	9 26	**10 06**	—	**11 03**
	1. sz. kitérő. . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	—	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	—	4 14	**4 46**	**5 30**	6 14	6 39	7 15	7 45	8 29	—	**9 15**	9 29	10 09	—	11 06
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 43	8 12	8 42	9 21	—	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	3 22	—	4 22	4 52	5 37	6 22	6 47	7 22	7 52	8 36	—	9 22	9 37	10 17	—	11 14
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	4 01	—	4 46	5 16	6 01	6 46	7 16	7 51	8 31	9 11	—	9 46	10 16	10 46	—	—
Budapest felől	udapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 05	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	5 00	5 30	—	6 30	7 00	7 30	8 15	8 45	—	9 50	10 00	10 50	11 00
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	3 23	3 53	4 38	5 23	5 53	—	6 53	7 23	7 53	8 38	9 08	—	9 55	10 23	10 53	11 23
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 47	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	4 00	**4 46**	**5 30**	6 00	—	7 01	7 30	8 00	8 45	**9 15**	—	10 03	10 31	11 00	11 30
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 33	6 03	—	7 04	7 33	8 03	8 48	9 18	—	**10 06**	10 35	**11 03**	11 33
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	9 37	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	**4 07**	4 53	5 37	**6 07**	—	**7 08**	**7 37**	8 07	8 52	**9 22**	—	10 10	10 39	11 07	11 37
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 44	6 14	—	7 15	7 44	8 14	8 59	9 29	—	10 17	10 46	11 14	11 44

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.

A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Rákos-Szent-Mihályon az

Almási-féle kávéházban

naponta este 7 órakor

zongora-hangverseny

énekkel egybekötve tartatik.

Cukrászüzlet megnyitás.

Előlegesen tudatom a t. közönséggel, hogy

Rákosszentmihályon

a József-utcában levő Zagora-féle házban

cukrászüzletet

fogok megnyitni. Tisztelettel

Hora János.

Eladó tárgyak:

ajtók, ablakok, teljesen jó karban;
két ablakvasrács;
egy nagy takaréktűzhely;
két bádog háztetőablak;
két bádog háztetőkijáró;
két vas gyermekágy, teljes felszereléssel;
egy fürdőkád;
kerti faszékek.

Tudakozódhatni REGELE Jánosnál Kis Szent-Mihályon.

Hat darab még ültethető szép diófa

12/15 cm vastag törzszsel

Mátyásföldön eladó.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. Alapíttatott: 1868

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál. Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

Szíves tisztelettel értesítik az igen tisztelt hölgyvilágot s kedves ismerőseiket, hogy a tavaszi saison remek újdonságai immár raktárra érkeztek s mintagyűjteményük szintén elkészült, a melyet nyilvánított kívánságra szívesen küldenek meg.

Mesés gazdag választék! ~ Versenyen kívüli olcsó árak!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, március 15. 11. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 72. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Nemzeti szinű pántlika.

Annyira vagyunk már, hogy gúnynyal emlegetnek szép nemzeti szinünk. Elfeledik, mennyi szép érzésnek, mennyi nagy cselekedetnek voltál életre keltője te, „nemzeti szinű pántlika“.

Bizony szánalmas készül lenni a te sorsod. Előbb is kellett téged védenünk háromszinű zászlónk, szép nemzeti jelvényünk, de csak idegenekkel szemben, a kik előszeretettel tapostak rajtad. De akkor még a te védelmedre egy nemzet állott talpra és megvédett — vagy elpusztult volna.

De egynéhány esztendeje az a nép, a melyiknek a becsülete egy kellene hogy legyen a tieddel, az a nép fordul el tőled. Nagyok adtak neki erre példát, a nemzet élén állók. Mert a mikor téged bántottak, szép nemzeti szinű zászlónk, rongy lettél, a melyik véletlenül három darabból van összevarrva: egy pirosból, egy tiszta fehérből és egy zöldből. Rongyért pedig ki megy küzdelembe?

És most itt bánt meg a nép, a melynek ezelőtt te voltál a legkedvesebb dísze, nemzeti szinű szalag, itt a mi országunk sokat emlegetett szivében, most, márciusban.

Nem régiben volt, alig két hete, hogy egy kiváló szónokunk összehasonlította a Negyvennyolc előtti éveket a mostanival és úgy találta, hogy most olyan idők járnak, a milyenek akkoriban, hogy a mai napokban úgy viselkedünk, mint akkor, a nagy napok előtt.

Nos, nagy időknek, a negyvenes éveknek óriásai, mit szóltok ehhez az összehasonlításhoz. Mi hozzátok emelkedtünk. Mi, a kik még egy pár éve századvégieknek gúnyoltuk saját magunkat.

Látjátok mit tesz az, hogy a dátumunkat ezernyolcszázzal, vagy ezerkilencszázzal irjuk-e?

Ugyanazok vagyunk, a kik voltunk, de ez a csekélység annyira megváltoztatott bennünket, hogy gyávákból bátrakká, kicsiny, jelentéktelen emberekből nemzeti nagyságokká lettünk — talán egy éjtszakán keresztül.

De valami különbség talán mégis van közöttünk. Ti, a mit tettetek, Negyvennyolcnak magasztos hősei, dicső vértanúi a nemzeti eszmének, a nemzeti gondolkozásnak, ti azért küzdöttetek, mert éreztétek, hogy erre a küzdelemre, a ti példátlan önfeláldozásotokra szükség van és természetesnek tartottátok, hogy küzdötök érte. Sokan közületek talán nem is gondolták akkor, a küzdelem hevében, milyen hatalmas, milyen óriási az ő munkájuk.

És ez a mai nemzedék ebben különbözik tőletek! Mit tettünk eddig említésreméltót? Semmit. Vagy rosszat. Most mintha kezdenénk észrevenni, hogy nem volt jó, a mit eddig cselekedtünk és talán már kezdünk azon is gondolkodni, hogy mit tegyünk hát ilyen körülmények között.

Megkezdjük azzal, hogy kinevezzük magunkat nagy emberekké. Hiuság tehát van bennünk elég. És folytatjuk megkezdett munkánkat mi, nagy nemzedék, kiváló ősöknek dicső munkái azzal, hogy nyugodtan tűrjük egy néhány méltatlanul szerepet játszó embernek rút kifakadását nemzeti jelvényünk, háromszinű zászlónk ellen.

Negyvennyolcas időknek nagy emberei, ti akkor, abban a márciusban mit tettetek volna azzal, a ki nemzeti zászlótokat gúnyolja, gyalázza, vagy a ki csak nem tiszteli kellőképpen. Engedtétek volna, hogy közöttetek éljen, köztetek járjon? Engedtétek volna ezt ti, a kik ennek a jelvénynek messze idegenben, külföldi országokban szereztetek becsületet?

És hozzá mernek nyúlni piszkos kezükkel azok, a kik rá becsületet eddig sem hoztak és meggúnyolják a jelvényünket, a ti szent zászlótokat büntetés nélkül. És teszik ezt abban a márciusban, a melyet a tietekkel igyekeznek egyesek összemérni.

Forduljunk el ettől a képtől undorodással: elég sokáig néztük. De tanuljunk belőle.

Tanuljuk meg, hogy tenni kell, ha nagyok akarunk lenni és nem nagy hangon dicsekedni és éreznünk kell tisztán, hazafiasan, mert csak így leszünk képesek nagyot cselekedni. És bíznunk kell saját magunkban. Hinnünk kell, hogy a nagyatyák véré-

A Pusztaszentmihályi Közúti Vasút részvényeseinek meghivója mai számunkban található.

nek egy néhány cseppje bennünk is csörgedez és az meg tudja nemesíteni a szivünket; hogy bátorságukból, erejükből mi is örököltünk valamit, csak nem tudtuk kihasználni eddig ezeket a jó tulajdonságainkat.

Mert ki bizzék bennünk, ha a mi bizalmunk saját magunkban meginog?

És tanítsuk meg tiszteletre zászlónk iránt a a kicsinylelkűeket, a kik nem tanulták meg, hogy a porból kiemelkedni nemcsak a más pénze, a más becsülete, a más érzelmeinek megsértése árán lehet.

*

Március tizenötödike van.

Emlékezzünk a régi, nagy időkről, nagy emberekről és ünnepeljük az ő emlékezetüket méltón és méltóságosan.

És a mikor őket ünnepeljük, lengjen a háromszinű zászló is büszkén előttünk.

Te pedig, jó magyar nép, ne vesd meg a nemzeti színű pántlikát ezentúl se, mert mégis csak az a te legszebb díszed, bármiket szóljanak róla alantas gondolkodású, méltatlan emberek.

Fűzd csak a hajadba, nép leánya te, tűzzétek csak a kalapotokra legények, mert nagyobb becsületetek lesz ezen a réven, mint azoknak a lelketleneknek, a kik legszebb díszetektől akarnak titeket, akarják a sziveteket megfosztani. *F.*

A Sporttelep mulatsága.

Vidám est volt, a szó teljes értelmében, a *Rákosszentmihályi Sporttelep* mult szombati mulatsága, melynek fényes sikere közbeszéd tárgya lett az egész hét folyamán s bő anyagot adott a vicinális és lóvasútra vonatkozó utasainak, kik a helyi közügyeket és friss pletykákat első olvasásban az utazás viszontagságai során szokták redszerint letárgyalni. A Rákos vidéke majdani krónikásai oknyomozó akademikus előadásaikban ennek az úti leirásnak kétségkivül nagy jelentőséget fognak tulajdonitani s nem egy komoly következmény, vagy feltünést keltett esemény keletkezésének csiráit a vicinális egyhangú döcögésével fogják szoros összeköttetésbe hozni s a szellős kocsik puha fapamlagjaiban fogják feltalálni.

Ime a *Sporttelep* ezidei első nyilvános összejövetelének sorsát is a vicinális döntötte el. A jó sorsát is, meg a roszszabbikat is. Ott határozta el és beszélte meg a *„társaság“*, hogy a családi estén teljes számmal részt vesz; és ott terjedt el futó tűzként a hire, annak a kacsának, hogy az est elmarad, illetőleg később tartják meg.

Bizony rossz auspiciumot nyujtott az a szomorú gyászeset, mely e hiresztelésnek alapot adott, megzavarta a közönség egy részét, elvonta a fiatalságnak két leglelkesebb tagját a munkától és mulatságtól és megfosztotta tervezett házi előadást, az egyik fő érdekességétől. A mulatságot azonban éppen az érdekelt család óhajtására meg kellett tartani, mert a közönség a meghivók útján arról már értesitést nyert.

És mégis, mindezek után, ha be akarunk számolni a Sporttelep családi estéjének lefolyásáról, a siker teljes mértékét kell megállapitanom, hogy ellenkezésbe ne jőjjek a nemes közvéleménynyel, mindnyájunk igaz meggyőződésével és az anyagi igazsággal.

Mert a mi jó közönségünknek egyik fele csaknem hiány nélkül megjelent s a *Burgermeister*-féle helyiségeket mintegy hatvan főnyi vendégsereg diszitette. A közönség az asztalóknál helyezkedett el, a szoba ürtartalmának felső részét pedig a kitörő jókedv töltötte be. Ott volt csaknem az egész *József főherceg*-telepi intelligencia. Az *Almássy Pál*-telep az előbb érintett hiresztelés következtében sajnálatosan elmaradt. A vicinálison ugyan azt beszélték, hogy nem akart hűtlen lenni ősi fészkéhez, de ez a feltevés a mostani összeforrás korszakában és a kapcsot tartó *Sporteleppel* szemben egyáltalán nem talált hitelre s a fájdalmas tényt a puszta véletlennek tudják be. Egyébként a felső vidéket mindennek ellenére képviselte *Muszély* úr, az Almássy-társaság egyik legszimpátikusabb tagja, a ki sohasem *búszéli*, mert vele muszáj jókedvűnek lenni.

Az estét házi hangverseny nyitotta meg, melynek — mint jó forrásból — tudják, pompás programmját készitették elő, azonban a balsors már nem szokatlanul nagyobbik felét elfujta. A rendezőség élelmességét bizonyitja, hogy mégis kifogástalan, kellemes és művészi szempontból színvonalon álló műsorral kárpótolt. Megnyitóul ifj. *Róth* József szerzett igaz gyönyörűséget a *„Bob herceg“* népszerű belépőjének pompás előadásával. Utána *Farkas* Elek Szent-Mihály ősmonologizálója következett volna, de a nagyszerű és várva-várt előadás elmaradt, mert a szegény redaktor-alelnök teljesen rekedt volt és olyan halaványy, mint egy szál fehér toll s igy képtelen volt egy értelmes szót kiejteni. Megigérte azonban, hogy legközelebb kárpótlásul két magánjelenetet ad elő egyszerre, à la Fregoli.

A hangversenynek e számát a kis *Weil* Dezső mentette meg, a ki felkérésre beugorva, általános feltünést keltett korához képest érett és gondos játékával *Bach* angol suitjét és a *Repülj* fecskémet adta elő. Utána *Lehel* Pista, a szentmihályi hölgyek kényeztetett kedvence nagy hatással szavalt el egy tréfás versezetet. Értékes és minden tekintetben figyelemre méltó finom előadása becsesebb tárgyat érdemelt volna meg, a figyelmes hallgatóságnak azonban igazi lelki gyönyörűséget nyujtott.

Az est klúja ifj. *Tóth* József, művészi zongorajátéka volt a következő szám. *Paderevszky* Menuettjét és *Csajkovszky Náta* keringőjét adta elő azzal a becézett művészettel, melynek teljesen szűk és szokatlan a működvelő hangverseny kerete. Az ő tudását, érzését és technikáját ismeri közönségünk s mindenkor hálás érette, ha élvezni alkalma nyilik. Ennek a hálának a szünni nem akaró taps kedves kamata volt a magát, sajnos, erőszakkal működvelőnek kinevezett művész számára.

Gaál fellépését is sajnosan kellett nélkülözni. Valami félrelépés miatt lábfájást kapott, de már lábbad. *Kornai* Istvánt is betegség gátolta a megjelenésben. A költő hangszálait hazafiúi lelkesedésének tüze megperzselte s berekedt.

Ezenkivül még több más szám pedig közbejött akadályok következtében elmaradt, a megszorult rendezőségnek tehát a legnagyobb szolgálatot tette *Weil* Gyuláné úrnő, hogy indiszpoziciója ellenére volt szives több dal eléneklésével a hangverseny sikerét öregbiteni. *Weilné* úrnő befejezett énektudásával és csengő organumával viharos tapsokat aratott, melyeket több ráadás művészi előadásával hálált meg.

Hangverseny után tombola következett, melyen pezsgőket, a hires *Schätz*-féle angol *Porter* söröket és számtalan *Kugler* süteményt sorsoltak ki.

Ez az újabban általán divatos angol sör nagy tetszéssel találkozott s mint ujdonság is ingerrel birt a közönség körében. *A Sporttelep Karácsonyi* Lajos úrnak köszönheti, a ki vele a *Sporttelepet* megajándékozta, s a kinek az est rendezésében és sikerében általán nagy része volt. A tombola ügyében *Bayer* Józsefné úrnő és *Krajcsovics* Böske kisasszony fáradoztak lelkes buzgósággal.

A figyelmes rendezőség a jelenvolt hölgyeket tombola után sorra megkinálta kuglerekkel, mely figyelem az ezerszemű és mindenre gondoló *Fischer* Győző elnök ötlete volt, a kinek lelkes buzgósága és áldozatkészsége teremtette meg a nagysikerű mulatságot.

Tombola után megeredt a tánc s általános vidámság lett uralkodóvá. *Terpsychore* zsarnokságának egy félórára

csak az újfajta „amerikai“ pezsgő-árverés vetett gátat, mely tényleg karácsonyi idea volt (nagy K.-val) *Karácsony* Lajos úr evvel a pompás ötlettel nemcsak általános mulatságot szerzett, hanem igaz hálára kötelezte a Sporttelep sokat megtépázott kasszáját is, mely egyesek különös megterhelése nélkül vidáman aratott csengő babért.

A társaság a legvidámabban mulatozott egészen a hajnali vonat kürtöléséig.

Emitt az elnöki asztal, mely ezúttal *Fischer Győzőné* elnöklete alatt hódolt, kinek szeretetreméltóságával nem tudott betelni a társaság. Fischer Győző mellett nem hiába volt csupa *Bayer*, tudta s mondta, hogy ma még baj ér; el is érte végzete egy dikció alakjában. Az asztal különben zarándok helye lőn a táncos fiatalságnak bájos hölgytársasága révén is.

Amott a közszeretetben álló *Otte* bácsi, alig nézte, hogy *ott-e* már az az üveg pezsgő, a mit a tombolán nyert, már is újról kellett gondoskodni.

Bugyi Ferenc Józsefből csak úgy *bugyigott* a jókedv, ő úri bandát is rögtönzött a hölgyek mulattatására. Egy másik úr *salamoni* ítéletet alkotott magának arról, hogy a sporttelep mulatságai vidámak. Amott egy szépbajszú úr percig sem *csalódott*, hanem az árverésen győztesen került ki a kalapács alól. Mellette ült egy úr, a ki legjogosabban nevezheti magát szent Mihályffynak s a szentmihályéji álmot dudolta. A *Krajcsovics*-család terebélyes fája a nemdohányzóknak fentartott külön helyiségben ütötte fel sátorát, a mi egyébként valóságos rózsaliget volt, mert három bájos leányka körül alakult ki az udvar: *Krajcsovics* Bözsike és a *Melczer* nővérek után vetette magát a táncra kész ifjúság, a melynek tömött sorában egy csoportban három deli ifjú *lehelt*.

Szomszédjukban egy szokatlanul jókedvű úr *triszkált*, akarom mondani trüszkölt, s a sarkon pedig a Sporttelep pénztárosa, *Hauser* János gondterhelt homlokán simultak el sorra a redők a bevétel dagadó árja nyomán.

Virradóra a gondos elnök figyelméből korhelyleves köré csoportosult a társaság, melyből ekkor már éppen olyan erősen érezhetően kezdett hiányozni a *Klimkó* Laci lágyan zengő baritonja, mint az est folyamán három embernek adott dolgot a *Klimkó* Pista gondos kezének hiánya.

Hogy pedig a tavalyihoz méltóan fejezhessük be ezt a kis referádát, záradékul ideiktatjuk azoknak a bájos hölgyeknek a névsorát, a kik a Sporttelep ez első estélyéről azzal váltak el egymástól, hogy „viszontlátásra legközelebb a másodikon!“: *Bayer* Józsefné, *Bugyi* Ferenc Józsefné, *Fischer* Győzőné, *Karácsonyi* Lajosné, *Kesztler* Árpádné, *Klimó* Ottilia, *Krajcsovics* Ignácné, *Krajcsovits* Rezsőné, *Krajcsovics* Böske, *Melczer* Ilonka, *Melczer* Irmuska, *Mihályffy* Edéné, *Roth* Antalné, *Roth* Paula, *Salamon* Károlyné, *Weil* Gyuláné.

SZÍNHÁZ.

Nemzeti színház. Hétfőn két színházban rendezett klasszikus előadást a Nemzeti. Otthon Medeát adták — a melynek inkább csak a formája klasszikus — az Operában a Szentivánéji álmot harmadszor. Ennyire csökkent — úgy látszik — a nagy hangon hirdetett operai klasszikus előadások sorozata. De akkor miért hirdette az igazgatóság?

—

Operaház. A dalmű-színházban a mult héten magyar énekesnő szerepelt: Révy Aurélia. Aránylag kicsiny hangjával igen jól tud bánni és van színjátszó képessége és érdekessége. Ha külföldi lett volna, lapjaink mindezt elösmerik, de mert magyar, kétségbevonják a vendégszereplés jogosult voltát.

Vígszínház. A Beöthy László bohósága került először szinre kedden a Vígszínházban, Kovácsné cím alatt és ez alkalmat adott a „részrehajlatlan“ sajtónak arra, hogy a szerzőt minden erejével üsse. Hogy a darab alakjai telivér budapestiek, hogy a darab maga mulatságos, a megszerkesztése magyar szerzőnél szinte szokatlanul biztos: mit törődnek azzal a kritikus urak. Nekik a szerzője a darabnak kellemetlen, hát ütik őt és így írnak elfogulatlan bírálatot. Hogy ebbe a közönségnek is volna beleszólása, a mely elfogulatlan bírálatát várja a darabnak, mit törődnek ők azzal olyankor, a mikor — emberre vadászhatnak.

—

Népszínház. Bob herceg az egész héten: ez a Népszínház története.

—

Magyar színház. A Magyar színház példát adott a Népszínháznak abban, hogy mi a kötelessége közönségével szemben. Pálmay Ilka ugyanis megbetegedett és szerepét azonnal átvette Szelestey Elza. Nem volt pár napos szünet, kapkodás és herce-hurca, mint a Fedák—Ledovszky eset után a Népben. A minthogy ilyennek nem is volna szabad előfordulnia olyan színházban, a melynek van igazgatója. A hét végére, a márciusi alkalmi darab, Mérei „Gotterhalte“-ja van kitűzve előadásra, a melyet (a címe miatt) sokan izgatottan várnak.

Márciusi dal.

Márciusnak ídusára:
Felragyog a nap sugára;
Ruhát öltnek a fák, gallyak:
Bimbót, rügyet fakasztanak.

Megjött már a gólya, fecske
A kéményre, az ereszre;
Madár dalol, nyíl a virág,
Megújult az egész világ.

Minden örül, minden éled . . .
De szememben könnyek égnek: —
Csak e nemzet szabadsága
Támadna fel valahára!

Tuba Károly.

HIREK.

Március tizenötödike. A márciusi nagy napok emlékének megünneplésére a mi vidékünkön is készülnek. Legnagyobb szabásúnak — a mint azt már megszokni kezdjük, a rákosfalvi ünnep igérkezik, a melyet a Rákosi Közművelődési és Jótékony Egyesület és a Rákosi Polgári Kör egyesült erővel rendez és a mely ismét külön meglepetésekben részesíti a megjelenőket. Rákosszentmihályon is ünnepre készülnek, a melyet az Engelbrecht-féle helyiségben tartanak meg, de ünnepelni fognak a többi, környező helyeken is.

A szentmihályi községi választók összeírása. A rákosszentmihályi községi választók névjegyzékének összeállítására kiküldött bizottság küldetésének megfelelt és e hó 10-én a választók összeirását befejezte. A névjegyzék 1903. évi március hó 13-tól 17-ig a községházánál (rákosi-út 49. sz. Dorozsmai-féle ház) közszemlére van kitéve és a hivatalos órák alatt bárki által megnézhető. *Felszólalások* és észrevételek a jegyzék összeállitása vagy a névjegyzékbe fölvett választók ellen bezárólag *1903. évi március hó 22-ig adhatók be a községi elöljáróságnál.*

A szentmihályi közlekedés javítása. Rákos-Szentmihály nagyközség közlekedésének javitására alakult 30-as bizottság, f. évi március hó 8-án tartotta első ülését. A meghivott érdekeltek élénk eszmecsere után azon megállapodásra jutottak, hogy a Pusztaszentmihályi Közúti Vasút igazgatóságához átiratot intéznek, melyben felkérik, hogy a f. hó 25-én megtartandó évi közgyűlésen behatóan foglalkozzon a vonal meghosszabbitásával. Továbbá kérelmezni fogja az átiratban, hogy mily összegű hozzájárulást kiván az érdekelt telepek részéről ezen terv keresztülvitelére. A közgyűlési határozat átiratának kézhezvétele után a bizottság széleskörű mozgalom megindítását határozta el, melyben az összes érdekelt birtokosok, ház- és telektulajdonosok anyagi és erkölcsi támogatását fogja szorgalmazni. Ezen első ülésen megjelentek között történt higgadt és tárgyilagos eszmecsere, továbbá az ügy iránti lelkesedés után ítélve, ha egyéni tehetségüket érvényesitik, alapos kilátás van tervük keresztülvitelére.

A bizottságba következők ajánltattak megválasztásra. Elnökség: dr. Csillag Szilárd, Grósz Bernát, Borhi János, dr. Vaskó Endre, idősb Héberger János, dr. Erőss Samu, Tóth Gyula biz. jegyző. Jerman Károly, Münczer Ferenc, Kávay Sándor, Spieler József, Spieler Jakab, Szabó József, Lefkovits Adolf, Brantner Albin, Fehér József, Fischer Miksa, Engel Adolf, Schichtanc Ármin, Grósz Lajos, dr. Fischer Mór, Weiszman Ignác, Klein Miksa, Kneif Endre, Halászi Albert, Balogh Albin, Herczeg József, Langmár János, Molnár János, Kozár János, Szarka Mihály, Lurie Károly, Nikászy Nándor, Boday Dániel, dr. Weisz Gusztáv, Strasser Samu, Nemes Izidor, Medovich József, Weisz Gyula bizottsági tagok.

A szentmihályi lóvasút kimutatása. A P.-Szent-Mihályi Közúti Vasút vonalát 1903-ik év február havában 21064 utas használta és menetjegyek árában befolyt 1551 korona. A mult év februárjában 23990 volt az utasok száma, a mi *12·2% csökkenést mutat.* A bevétel azonban csak 1449 korona volt és igy *a bevételek az idei februárban 6·77%-al növekedtek.* Az év eleje óta a lóvasutat 1903-ban 42747 utas használta, 1902-ben 48530, tehát az utasok száma 5783-al csökkent, vagyis 11·9%-al. A bevételek azonban itt is emelkedést mutatnak. Mig ugyanis 1903-ban az első két hónapban 3063 korona volt a bevétel, addig 1902-ben ez alatt az idő alatt 2886 koronát vettek be, vagyis az idén *a bevételek emelkedése 6·11%.*

Pestmegye közigazgatási bizottsága Beniczky Ferenc főispán, v. b. t. tanácsos elnöklése mellett e héten tartotta ülését. Az ülésen megjelentek: Prónay Dezső báró, Keglevich Béla gróf, Freysinger Lajos, Baracs Pál, Teleki József gróf, Hajós József, Holló Lajos, Beniczky Lajos alispán, Bellaágh Imre tiszti főügyész, Dalmady Győző árvaszéki elnök, Fazekas Ágoston főjegyző, Kemény Kálmán és Dubraviczky László t. főügyészek stb. Fazekas Ágoston főjegyző előterjeszti a közigazgatás állapotáról szóló mult évi jelentést. Kéri mindenekelőtt a bizottságot, hogy ne kelljen neki több éves jelentést készíteni; megokolja különösen azzal, hogy ma, a mikor az egyszerűsítés idejében élünk, a fölösleges munkától tartózkodni kell. Az egyszerűsítő rendeletek végrehajtását a jövő évben óhajtja elbirálni a bizottság, megváltoztatni kivánja azonban az 1876. évi XIV. törvényczikknek a járási orvosok hatáskörére vonatkozó intézkedését, módosittatni kivánja az 1902. évi 35,090 számú belügyminiszteri rendeletet, mely a kórházi betegfölvételi jegyzőkönyvekre vonatkozik. Intézkedést kér a katonai előfogatok kiállitása tekintetében, mert a jelenlegi állapot felette súlyos terheket ró a lakosságra. Nagyfontosságú ujitást kiván a bizottság, a mennyiben kéri az adótörvények odamódositását, hogy a községi jegyzők az ezzel való foglalkozástól teljesen mentessenek föl. Az állami anyakönyvi törvényt is kivánja a bizottság módositani s kéri, hogy az anyakönyvvezetőket ne a miniszter, hanem a főispán nevezze ki. Kéri a bizottság különösen a gyülekezési jognak törvény alapján való rendezését. A vármegye közönsége, mint már több izben tette, most is reámutatott azokra a hátrányokra, a mik abból származnak, hogy a pestvidéki törvényszék a vármegye épületében van elhelyezve. Ezzel kapcsolatosan Halász Lajos kir. ügyész a legnagyobb anomáliának mondja, hogy a pestvidéki törvényszék esküdtbirósága az alkotmány-utcai palotában tartja az üléseit. A kir. ügyész szóbeli előterjesztése szerint arra is szükség van, hogy a könyékbeli községekben állam-rendőrséget szervezzenek s Erzsébetfalvára járásbiróságot állitsanak, mert most olyan viszásságok fordulnak elő, hogy például Kispest a pestvidéki járásbirósághoz van csatolva, a melynek a helyisége Budán van. Az évi jelentés tudomásul vétele után, Tóth József királyi tanfelügyelő előterjesztése alapján, elrendelte a bizottság a fegyelmi eljárást egy pomázi állami elemi iskolai tanitó ellen, továbbá Felső-Dabason egy tanitó és egy tanitónő ellen s végre az abonyi polgári iskolai tanitók ellen. Bejelentette a tanfelügyelő, hogy az elmult hónapban 18 községi és felekezeti iskola részesült államsegélyben s hogy 33 iskolalátogatás történt. Bárczy László pénzügyigazgató bejelentette, hogy egyenes adóban 17.000 koronával több folyt be február hónapban, mint januárban. A közvetett adók eredménye is kielégitő. Fellebbezések elintézése után az ülés véget ért.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserüvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésreméltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserüvizet.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R—hl K—ly, Rákosszentmihály. A hiányzó példányszámokat megkaptuk és megküldésükért igaz köszönetünket fejezzük ki.

T—a K—ly Komárom-Aranyos. A küldeményt köszönettel kaptuk kézhez és a verset közöljük is. Az elbeszélés közlésével is iparkodni fogunk, de igyekszünk kikerüni azt, hogy a szindarab mellett más *folytatásos* közleményt is hozzunk. Az új cimet tudomásul vettük.

NYILTTÉR.

53. sz.
kig. 1903.

Hirdetmény.

Alulírt községi h. elöljáróság közhírré teszi, hogy az 1904. évre szóló országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékét kiigazitó küldöttség 1903. márczius hó 25-én d. e. 9 órakor fogja — a községházánál — Rákosi-út 49. sz. a., a Dorozsmai-féle ház, működését megkezdeni, ezen ténykedéshez bármely honpolgár választói jogának igazolása végett jogosult megjelenni.

Rákosszentmihály 1903. márczius 12-én.

A kirendelt helyettes elöljáróság képviseletben.

Bitskey Gyula,
jegyző.

Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Részvénytársaság.

MEGHIVÓ

a *Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Részvénytársaságnak 1903. évi márczius hó 25-én, d. u. 3 órakor* a Rákos-Szt.-Mihályon, Kossuth-Lajos-utca és Rákosi-út sarkán levő *Bürgermeister-féle* vendéglő külön helyiségében tartandó

VIII-ik rendes évi közgyűlésére

Rákos-Szent-Mihályon 1903. évi március hó 3-án.

Az igazgatóság

TÁRGYSOROZAT:

1. Határozathozatal az évi jelentés tárgyában.
2. Fölmentvény megadása iránti határozathozatal.
3. Határozat a jövedelem hovafordítása tárgyában.
4. Egy igazgatósági tag lemondása következtében szükségessé vált egy igazgatósági tag megválasztása 2 évre.
5. Öt (5) felügyelő-bizottsági tag megválasztása 1 évre.
6. Az igazgatóságnak az üzemváltoztatásra vonatkozó indítványa.
7. Esetleges indítványok.
8. 31 darab részvény kisorsolása.

Figyelmeztetés! A szelvények a közgyülés után azonnal beválthatók.

Kérjük az esetleges *lakásváltozásokat* az irodának: Budapest, VIII. ker. József-utca 25. levelező-lapon bejelenteni.

Üzleti jelentés a IX. teljes üzletévről.

Tisztelt Közgyűlés!

Tíz esztendeje lesz ez év szeptember 23-án annak, hogy kis vállalatunk vonalán az első utast szállította és visszatekintve az elmult kilencedikre, meg lehetünk elégedve az abban elért eredménynyel.

Az utasok száma az előző évi 397,130-ról 382,225-re csökkent ugyan, de a bevétel a jegyek után — a viteldíjak csekély emelése folytán — 29,217 koronát tett ki az 1901. évi26,237 koronával szemben. A bevétel emelkedése tehát igen jelentékeny, 11·35%. A kiadások ezzel szemben — ha az értékcsökkenési alap 3000 koronáját és a házbérre ezúttal először fölvett 1000 koronától eltekintünk — alig emelkedtek. Hogy osztalékul mégis csak négy százalékot ajánlunk az abban leli magyarázatát, hogy a szükséges befektetések, különösen a már forgalomban lévő új kocsik nagy összeget emésztenek fel, a mi azonban a vagyon emelkedését eredményezi.

Az igazgatóság különben a jelen, tizedik esztendőben a fővárosi úton a második vágány lefektetését is tervezi és ezt a költséget is a rendes bevételekből kivánja fedezni.

Másrészről az üzemnek lóerőről gőz- vagy villamos erőre leendő átalakítása is — a forgalom lebonyolíthatása érdekében immár nem sokáig halasztható, valamint a vasut-vonalának legalább a főfasorig leendő meghosszabbítása is mindinkább szükségesnek mutatkozik és így ezekre vonatkozólag is megfelelő indítványnyal fogunk a tisztelt közgyülés elé lépni.

Remélve, hogy mult évi működésünk is a t. közgyülés helyeslésével találkozott, kérjük jövőre is működésünkhöz szíves támogatásukat, valamint az előterjesztett számadások és mérlegek jóváhagyását, részünkre és a felügyelőbizottság részére a felmentvény megadását.

Rákosszentmihályon, 1903. március hó 3-án.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság indítványa.

Tisztelt Közgyűlés!

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Részvény-Társaságnak az 1902. üzletévről szóló számadását beható vizsgálat alá vevén az egyes tételek helyességéről az üzleti könyvekből és könyvelési okmányokból meggyőződtünk és a kezelést minden tekintetben pontosnak és kifogástalannak jelentjük ki.

Ezek alapján a számadás helybenhagyását indítványozzuk és az igazgatóság, valamint a magunk részére a felmentvény megadását kérjük.

A nyereség felosztására nézve az igazgatóság által előterjesztett javaslatot a magunk részéről elfogadjuk és a tisztelt közgyülésnek elfogadásra ajánljuk.

Rákos-Szt.-Mihály, 1903. február 24-én.

A felügyelő-bizottság:

Keller Gyula, s. k., elnök

Matinszoka Rezső s. k. *Reiter* György s. k.
Kraicsovits Rezső s. k. *Müller Antal* s. k.

Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút-Részvénytársaság

üzleti zárószámlája 1902. január 1-től december 31-ig.

Főkönyvi szám			Korona	fillér	Korona	fillér
		A) **Bevétel.**				
20.	I.	**Személyszállítás:**				
		Személyszállítási bevétel	29,216	96		
21. 27.	II.	**Különféle bevételek:**				
		Trágyaeladásból és egyéb bevételből	287	60		
38.	III.	**Házbérjövedelem:**				
		A személyzetnek lakbére és irodai helyiségbére	1,800	—	31,304	56
		Összes bevétel			31,304	56
		B) **Kiadás.**				
23, 31.	I.	**Fogatszolgálat és ellenőrzés:**				
		a) A személyzet bére, ruházata és egyéb költségek	9,425	76		
		b) Lótartási költségek	5,171	22	14,596	98
24.	II.	**Kocsifentartási költség:**				
		A kocsik jókarban tartása			3,190	64
22.	III	**Általános költség:**				
		Menetjegyek, biztosítási díjak, irodai és egyéb költségek			2,633	67
36.	IV.	**Rendkívüli költség:**				
		Baleset alkalmával kártérítés			1,000	—
41.	V.	**Pályafentartás:**				
		Pályafentartási költségek			1,004	09
30.	VI.	**Adó:**				
		Adólerovás			1,614	69
25.	VII.	**Személyszállítási illeték:**				
		Bélyegilleték személyszállítás után			584	64
29.	VIII.	**Illeték:**				
		Szelvényadó és egyéb illetékek			15	46
32.	IX.	**Budapest székesfőváros részesedése:**				
		A bevételekben való részesedés			313	04
42.	X.	**1902. évi törlesztési részlet:**				
		29 drb kisorsolt részvény			1,450	—
40.	XI.	**Értékcsökkenési tartalékalap:**				
		Átutalás			3,000	—
		Összes kiadás			29,403	21
		Zárlat.				
		Összes bevétel	31,304	56		
		Összes kiadás	29,403	21		
		Marad			1,901	35
		Hozzá az 1901. évi nyereménymaradvány			657	14
		Összesen			2,558	49
		Felosztás.				
		Osztalékra:				
		1051 drb részvényszelvény à 2 korona	2,102	—		
		Tartalékalapra:				
		Átutalás	200	—		
		Nyereménymaradvány:				
		Átvitel új számlára	256	49	2,558	49

Budapest, 1902 deczember 31-én.

Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút-Részvénytársaság Főmérlege

1902. évi január hó 1-től — 1902. évi deczember hó 31-ig.

VAGYON				TEHER			
Főkönyvi szám		Korona	fill.	Főkönyvi szám		Korona	fill.
10	**A pálya:**			2	**Részvény:**		
	A pálya értéke	33107	68		1051 drb részvény	52550	—
11	**Épületek és telkek:**			3	**Törlesztett részvény:**		
	Építmények és telkek értéke	11300	—		149 drb kisorsolt részvény (élvezeti jegy)	7450	—
12	**Forgalmi eszközök:**				**Alapok:**		
	Személyszállító kocsik (13 drb)	20800	—	4	Tartalékalap . . . . . 2538 kor. 10 fill.		
13	**Lovak:**			40	Értékcsökkenési tartalékalap . 4963 „ 14 „	7501	24
	11 drb ló	2476	—				
14	**Szerelvények:**			42	**1902. évi törlesztési részlet:**		
	Leltárgyak	830	60		29 drb kisorsolt részvény	1450	—
15	**Ló-ellátás:**				**Tartozások:**		
	Takarmány és egyéb készlet	2132	—	6, 37	Különféle tartozások	4313	04
16	**Betét:**			8	**Osztalék:**		
	Tartalékalapra tőke és kamat	2338	10		1051 drb részvény után á 2 korona	2102	—
17	**Letét:**			9	**Nyereménymaradvány:**		
	Budapest székesfővárosnál	400	—		Átvitel új számlára	256	49
18	**Pénztár:**						
	Pénzkészlet	2238	39				
		75622	77			75622	77

Budapest, 1902. deczember hó 31-én.

Az igazgatóság:

Farkas Ignácz s. k., elnök. *Bugyi* Ferencz József s. k., üzletigazgató.

Schwarzl József s. k. *Bürgermeister* Ferencz s. k *Németh* Zsigmond s. k. *Schmiedlechner* Nándor s. k.

Alulirott felügyelő-bizottság a pénzkezelést és a számadásokat átvizsgáltuk, azokat az okmányokkal összehasonlitottuk és teljesen rendben találtuk.

Rákos-Szent-Mihályon, 1903. február hó 24-én.

Keller Gyula s. k., elnök. *Matinszoka* Rezső s. k. *Reiter* György s. k. *Kraicsovits* Rezső s. k. *Müller* Antal s. k.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és válaszlékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

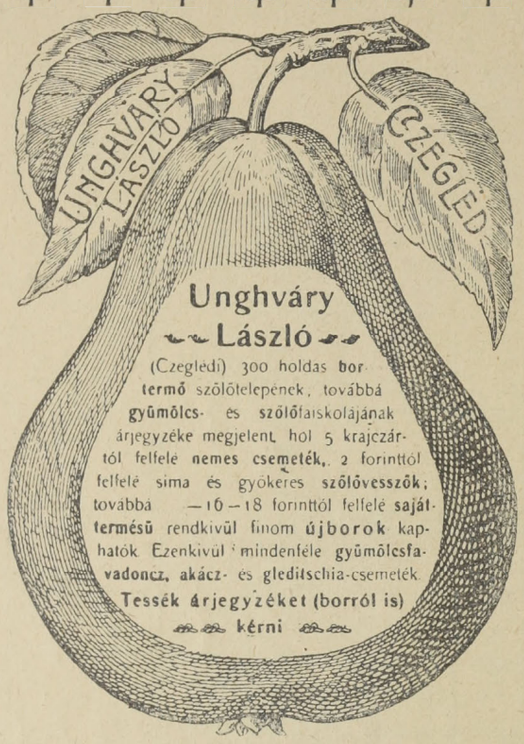

Unghváry László

(Czegledi) 300 holdas bor termő szőlőtelepének, továbbá gyümölcs- és szőlőfaiskolájának árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczártól felfelé nemes csemeték, 2 forinttól felfelé sima és gyökeres szőlővesszők; továbbá —16—18 forinttól felfelé saját-termésü rendkivül finom **újborok** kaphatók. Ezenkivül: mindenféle gyümölcsfavadoncz, akácz- és gleditschia-csemeték. Tessék árjegyzéket (borról is) kérni

Eladó tárgyak:

ajtók, ablakok, teljesen jó karban;
két ablakvasrács;
egy nagy takaréktűzhely;
két bádog háztetőablak;
két bádog háztetőkijáró;
két vas gyermekágy, teljes felszereléssel;
egy fürdőkád;
kerti faszékek.

Tudakozódhatni REGELE Jánosnál Kis-Szent-Mihályon.

Hat darab még ültethető
szép diófa
12/15 cm vastag törzszsel
Mátyásföldön eladó.
Bővebbet Lingel Károly és fiainál, Budapest, VII., Rózsa-utca 4. sz. Telefonszám: 50—49.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. Alapíttatott: 1868

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

Szives tisztelettel értesitik az igen tisztelt hölgyvilágot s kedves ismerőseiket, hogy a tavaszi saison remek újdonságai immár raktárra érkeztek s mintagyűjteményük szintén elkészült, a melyet nyilvánitott kivánságra szivesen küldenek meg.

Mesés gazdag választék! Versenyen kivüli olcsó árak!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, március 22. 12. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 72. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

A szabadság ünnepe.

Méltóságos fénynyel, hazafias, szent lelkesedéssel ünnepelte meg Rákos vidékének magyar társasága a szabadság ünnepét, március 15-ét.

Látszott mindenkin az öröm, hogy áldozhat a nagy ősök emlékezetének, a kiváló hazafiak szellemének és hozzájárult az ünnepek sikeréhez kicsiny és nagy, gyönge és erős, kiki a maga erejéhez mérten egyforma lelki gyönyörűséggel.

Az egyes ünnepekről nyert tudósítások különben, a miket itt közlünk, itt következnek.

*

Nagyszabású, szép ünnepség keretében emlékezett meg a márciusi nagy napokról *Rákosfalva* érdemes és hazafias közönsége.

A Budapest-Rákosi Polgári Kör rendezte az ünnepet a Budapest X. ker. Rákosi Közművelődési és Jótékony Egyesület és a Rákosvidéki Ifjúsági Kör közreműködésével a polgári kör helyiségeiben.

Nagy közönség töltötte meg a tágas helyiségeket, annyira, hogy alig volt elegendő hely a megjelentek részére.

Szép összeállitású hangverseny vezette be az ünnep sorrendjét, a melynek műsora a következő volt.

A közönség volt az első közreműködő, a mely nagy áhitattal énekelte el a Himnuszt a Rákosvidéki Ifjúsági Kör szép zenekisérete mellett, ugyancsak a közönség Szózat-énekével fejeződött be a hangverseny, a melyet szintén az ifjúsági zenekar kisért.

Hatásosan szavalta Arany Jánosnak: „A honvéd özvegye“ című versét Egressy Gyula.

A hangverseny egyik fénypontja volt *Veress* Alajosné éneke, a ki *Nyizsnyay* G.-nek „A mohácsi koldus“ című dalát énekelte *Bedő* Tivadar kiséretével nagy hatást keltve.

Sokoldalúságának adta tanúbizonyságát *Szétsi* Mihály, a ki Hubay egyik „Csárdajelenetét“ adta elő hegedün művészi készültséggel és később a „Kossuth imája“ című melodrámát szavalta el drámai erővel, nagy hatást keltve. Mindkét alkalommal művészi finomsággal, kitünően alkalmazkodva az előadáshoz kisérte őt zongorán bájos felesége, *Szétsi* Mihályné, nem kevéssel járulva, ekként a siker emeléséhez.

A rákosi hölgyek vették ki ezután mintegy harmincan részüket az ünnepből, elénekelve szépen Cserényi Bélának „Kurucok imája a szabadságért“ című dalát a Rákosvidéki Ifjúsági Kör zenekiséretével. A szép zenének szép szövegét szavalta el ezután *Stelly* Géza igazgató és tökéletes előadásában kitünően érvényesült a szövegnek minden szépsége.

Ifj. *Makkay* Lászlónak szavalata, a ki Ábrányinak „Mi a haza?“ című versét adta elő és a négyes karnak éneke szintén megérdemelt tetszésben részesült.

A szépen sikerült hangverseny után a népes társaság társasvacsorához ült, a melyen 150-en vettek részt. Az ünnepi beszédet vacsora közben Veress Alajos fővárosi bizottsági tag, a polgári kör elnöke tartotta, a ki régi jó magyar szokás szerint boros pohárral a kezében először is a vendégeket üdvözölte házigazda- és egyszersmind rendezőtársai a közművelődési egyesület és az ifjúsági kör elnöke nevében is. Azután a magyar szabadság forrásaira és biztositékaira, a vérszerződésre, a Szent István és az Árpád-házi királyok korabeli tételes törvényekre, majd a római német császárok és utódaik mint magyar királyok által adott igéretekre s eskü- és hitleveleire mutatott rá. Röviden vázolta a szabadságharc előzményeit, a márciusi napok nagy eseményeit és azok következményeit s beszédét körülbelül igy fejezte be:

„Hálával és hazafiúi lelkesedéssel a szivemben még csak egy cipruslombot kivánok a megdicsőült hősök és vértanuk hervadhatlan koszorújába illeszteni. Tegyünk szent fogadást mind, a kik itt vagyunk, hogy egymást tisztelve, szeretve és megbecsülve közös erővel és vállvetett munkával fogunk odatörekedni, hogy a hősök hőseinek még nagyobb dicsőségére Magyarország boldogsága, szabadsága és függetlensége teljes és örök legyen. Éljen a haza!“

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Stelly Géza a rákosi közművelődési egyesület elnöke volt az ünnep második szónoka. Az ünnepély egyik kimagasló alakját és büszkeségét, Szkalla Vazul negyvennyolcas honvédet, a Lenkey-huszárok bravuros őrmesterét köszöntötte fel lelkes beszédben, a melyben a nagy idők nagy embereit, s azok vitézi tetteit dicsőítette és magasztalta hazafias lelkesedéssel. E beszéd hatása alatt az ifjúság kellő óvatossággal vállaira emelte a tisztes öreg honvédet, a kinek rendjelekkel diszitett melle alatt még most is hazafias, ifjú szív dobog s a vendégek lelkes éljenzése közben körülhordozta az összes termeken, a miért Szkalla Vazul meghatottan mondott köszönetet úgy a szónoknak, mint az ifjúságnak és az őt ünneplő közönségnek is.

A harmadik szónok *Világhy* Károly dr. volt. Nagyszabású beszédében a márciusi napok nagy eseményeit s azok jelentőségét vázolta. Az ősök nyomdokainak követésére, a közszabadság s a polgári jogok és kötelességek tiszteletben tartására, megbecsülésére s ha szükség lenne rá, védelmére buzditván a hallgatóságot.

Feldmann Károly emelt még poharat, mint vendég, a kinek először van alkalma Rákosfalva társadalmi és társas életét megismerni, elragadtatással szól az ünnepély keretében látottak és tapasztaltakról s Rákosfalva társadalmára, különösen a rákosfalvi hölgyekre ürítette poharát.

Asztalbontás előtt újra *Veress* Alajos emelt szót. A rendezőség hálaját, elismerését és köszönetét tolmácsolta azért a lelkes támogatásért, a melyben Rákosfalva társadalmi és hazafias irányú működését, különösen Rákos-Szent-Mihály, Mátyásföld és Kőbánya intelligens közönsége az utóbbi időkben minden irányban részesítette, s a minek igaz szivvel, őszinte szeretettel való viszonzását helyezvén kilátásba, a programm utolsó számában, a táncban való résztvételre kérte fel a közönséget.

A táncot *Saphir* M. Imre fővárosi tánctanár, a m. kir. opera volt növendéktáncosa vezetése alatt a palotással nyitották meg a párok. Ezután nyomban a körmagyar következett. Mind a kettőt teljes szabatossággal 16 pár táncolta, a kiket a közönség tanárukkal együtt lelkes ovációban részesitett annyira, hogy közkivánatra meg kellett ismételniök mind a két táncot. A párok a palotás sorrendjében a következők voltak: 1. dr. Biró Gézáné a tánctanárral, 2. dr. Friedländer Manóné Stelly Gézával, 3. Tóth Károlyné Veress Alajossal, 4. Veress Alajosné Tóth Károlylyal, 5. Nagy Ella dr. Biró Gézával, 6. Baranyai Margit dr. Friedländer Manóval, 7. Zeuner Mártha Zeuner Erikkel, 8. Majláth Kamilla Baranyay Dezsővel, 9. Hajnos Erzsike Makay Lászlóval, 10. Stelly Ilonka Bedő Tivadarral, 11. Stelly Giza ifj. Stelly Gézával, 12. Posch Aranka Lüscher Bélával, 13. Vogl Elvira Stelly Lajossal, 14. Lüscher Margit Egressy Gyulával, 15. Guggenberg Erzsébet Egressy Gézával, 16. Stelly Jolán Niederkirchner Antallal.

A palotás és körmagyar után csárdás következett és a vendégek szeretetreméltó serege foglalta el a parkettet, kitartó lelkesedéssel, hazafias tűzzel ropogtatván a frisset s méltóságteljes büszke önérzettel az andalgót, a lassút és a kitartót, itt-ott belevegyitvén a lelkest, a csalfát, sőt még a kacsingatóst is.

A reggeli órákban azután képsorsolás volt. A rendezőség egyrészt a hazai festőművészet, különösen az ifjú gárda pártolása és másrészt abból a célból, hogy a közönségnek módot nyújtson egy kedves és értékes emléktárgy megszerzésére, sorsolás alá bocsátotta a közművelődési egyesület művész-alapjának egyik legérdekesebb műtárgyát, Bruck Hermina festőművésznő egy remek tájképét. A huzás a reggeli órákban volt s a képet a rózsaszinü 23-as szám nyerte meg. A nyerőszám tulajdonosa azonban eddig még

TÁRCA.

JÁVOR BENCE.

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek irta:

ACZÉL LAJOS. (Folytatás.)

Imre. (Fölijed.) Ki az? . . . Mi az? . . . Ki beszél ott? . . . Mit mondott az? . . . (Reszketve föltápászkodik.) Miért zúgnak ott fent? . . . Mit akarnak azok tőlem? . . . (Leveszi a kalapját s szemeit mereven a toronyra szegezi.) Hát mondják meg, kit bántottam én, kinek vétettem én, hogy igy pörlekednek velem? . . . Mit mondanak? . . . Hangosabban, hadd hallam! . . . (A nagyharang hangját utánozza.) Bitang . . . . bitang . . . bitang! . . . Ki a bitang? . . . Én vagyok a bitang? . . . Az a kutyaházi a bitang! . . . (A kalapjával a torony felé fenyeget.) Elhallgassanak, ha mondom, mert meghalnak még ma! . . . (A lélekharangot utánozza.) Azt is mondják: Ki vele . . . ki vele . . . ki vele! . . . Engem *kergetnek?* . . . . Engem *üldöznek?* . . . . Hát *ki vagyok én?* . . . . Mindenki azt mondja, hogy — *alávaló és utálatos!* . . . Talán hogy a pénzüket elvettem? . . . Az egyiket visszaadtam már! . . . . (Kiveszi Jolán tárcáját s a torony felé dobja.) Netek, itt van a másik is! . . . De most hallgassatok, betömtem a szátokat! Nem hallgattok? Hát pukkadjatok meg! . . . . (Reszketve a korcsmaudvar felé támolyog, a kapufélfának támaszkodik és kimerülten zihál.) (*A toronyban abbahagyják a harangozást.*) Nem zúgnak már! . . . Elhallgattak! . . . (Megrázkódva.) Talán *hogy utánam szaladjanak . . . megfogjanak . . . megfojtsanak!* . . . De nem értek utól! . . . Nem fogtok meg! . . . Nem öltök meg! . . . (Kétségbeesetten kiabálva.) Édesapám . . . édesanyám . . . bátyám . . . néném! . . . (Fához, asztalhoz, tornához ütődve, fölkapaszkodik a folyosóra s zihálva a korcsmába támolyog.)

26. szín.

Linka. (Rémülten kirohan a korcsmából.) Nagy ég! Mi történt evvel a boldogtalannal! . . . Megőrült! . . . Megveszett! . . .

Dinka. (A kocsmából.) Linka! Hova szaladsz? . . . Tüstént gyere be, ha jót akarsz!

Linka. (Kiljeb futva.) Nem én! Az egész faluért sem! . . . Hiszen megölne a rémület! (A korcsmából zuhanás hallik.)

Dinka. (A korcsmaajtóból.) Ja . . . ja . . . jaj! Mindjárt meghal! . . . (Dühösen.) Gyere be, ha mondom, mert agyonváglak!

Linka. (Elkeseredetten.) Hát akkor inkább meghalok, még sem ápolom a megrontómat! (A szolgabiróság felé hátrál.) Talán a főbirónénak kellene szólnom . . . De az halálra válik az ijedtségtől . . . Jaj Istenem mit csináljak! . . . Eh, mindegy, szólnom kell neki, akármilyen vége lesz is! (Tétovázva be a szolgabirósághoz.)

nem jelentkezett. Éppen azért a rendezőség ezúttal ismételten is, felkéri a szerencsés nyerőt, hogy a kisorsolt képet a közművelődési egyesület képtárában a nyerőszám visszaszolgáltatása ellenében átvenni sziveskedjék.

Az ünnepély a legjobb hangulatban reggelig tartott s a rákosiak ismét fényes példát és tanulságot szolgáltattak arra nézve, miként lehet az összevetett kis erők megfelelő felhasználásával nagy és szép dolgokat mivelni.

Hazafias lelkesedéssel ünnepelte március 15-ét *Rákosszentmihály* polgársága is.

Az Engelbrecht-féle vendéglő külön terme csaknem szűknek bizonyult a megjelentek befogadására, bár az ünnepre sem meghivót nem adtak ki, sem agitációt nem fejtettek ki. Csak a mint szájról-szájra terjedt a hir, hogy lesz összejövetel, úgy gyülekezett össze a szép és nagy közönség, a melynek soraiban ott láttuk Rákosszentmihálynak csaknem valamennyi vezető egyéniségét.

Az első beszéd — a melyet *Farkas* Elek mondott el — körülbelül igy hangzott:

Egy néhány napja — úgy mond — egy kis értesítést kaptam arról, hogy a rákosszentmihályiak, *mint más években is*, az idén is megünneplik 1848. március 15-ének évfordulóját.

Eszembe jutott ekkor az az ideje életemnek, a mikor, serdülő korba jutva, iskoláimban annyira jutottam, hogy stilusképző kört alakithattunk. Természetes, hogy abban is megünnepeltük március tizenötödikének ünnepét. A következő évben újra ünnepelni kivántunk, de eltiltottak tőle bennünket azzal a megokolással, hogy ha évről-évre ünnepelünk, úgy az egész megszokottá válik, már pedig meg kell óvni március t zenötödikének jelentőségét. És eltiltottak az ünneplőstől bennünket a következő évben is.

Mi ebbe az okoskodásba nem nyugodtunk bele és megtartottuk ünnepünket az iskola falain kivül.

Akkor még csak az ünneplés szükségességét éreztem, nem tudtam volna megmondani: miért. Azóta gondolkodtam róla és megkisértem kifejteni, miért tartom most is szükségesnek azt, hogy március 15-ét évről-évre ünnepeljük?

Ötvenöt éve immár, hogy ez a nap ünneppé lett.

Egy néhány évvel előbb Európán keresztül vonult a szabadság szellője. Alig mozdult a levegő és mégis örömmel szitták magukba a népek ezrei. Különösen a rabságba görnyedt népek vettek tőle mélyebb lélekzetet. És mélyebben lélekzett tőle a mi, sokat szenvedett népünk is.

A mély lélekzetvételtől a nép tüdeje kitágult, melle megszélesedett, alakja kiegyenesült s a mikor a szellő megerősödött és felfrissitette egészen a levegőt, hiába igyekeztek újra rabigába hajtani a kiegyenesedett népet: nem akart újra meghajolni, nem akarta az igát tovább viselni.

És kitört a vihar. Csudálatos volt az, a mi a nyomában támadt. Élet-halálharc az erős és a gyöngébb között, a melyben már-már a gyöngébb lett a győztes. Milyen volt ez a küzdelem, nem kisértem meg, hogy elmondjam. Leirták költők, nagy tehetségek és az ő leirásuk is csak halovány mása volt az akkor lezajlott küzdelemnek, a mely a magyarnak barátokat, a magyar névnek az egész világon becsületet szerzett.

De a szabadságnak is vannak ellenségei, a kik szivesen segitik egymást a fölszabadulni óhajtóval szemben. Igy történt ez akkor is és a nagy küzdelem sikere, a melytől a küzdők, a mi nagyapáink azt hitték, hogy a magyarnak megszerzi saját magával szemben az önbizalmat, a külfölddel szemben a tekintélyt, elmaradt és nemzetünk összetörve került ki a harcból.

Az elnyomás sötét kora következett ezután, de a hősök közül azok, a kik a mennyből nézhettek le mireánk, a nagy harc vértanui, bizhattak fiaikban. Ha meghajolva jártak, csak a nyakukra tett iga görbitette meg őket, de szivük szabadságért vert, biztak saját magukban és a magyarok Istenében, hogy megszerzik még nemzetük számára azt a tekintélyt, a minek az eléréséért apáiknak, testvéreiknek a vére folyt.

Azután változtak az idők. A győzőt súlyos csapások érték, a szövetségesei elfordultak tőle és mivelünk kezdett alkudozni. Úgy látszott, hogy a két fél megértette egymást

---

27. szín.

Dinka. (Bottal a kezében a korcsmából kirohan.) Hol vagy, te kutyaházi! Te... te... (Fürkészve néz körül.) Elszökött!.. (A bottal fenyegetőzve.) No megállj!... No várj csak!.... Hé, Zsuzsa néni!... Zsuzsa néni!... Az uraság fia mindjárt meghal, jöjjön be segiteni! (Be a korcsmába.)

Szatyor. (Felugrik, futtában fölkapja Jolán tárcáját, eldugja s a korcsma felé fut.) Megyek, megyek!... De ezt elteszem a láb alól! Majd rászolgálok odabent!... (Csulához.) Aztán jól imádkozzék kend, most már nem töri magát hiába! (Be a korcsmába.)

28. szín.

Csula. (Szatyor után.) No csak vigyázz magadra, hogy bolondot ne csinálj!

Jolán. (A szolgabiróságból a korcsma felé futva, kétségbeesetten tördeli a kezeit.) Irgalmas Isten! Ne hagyd szegényt ily szerencsétlenül elveszni! Ó Imre, Imre, hogy még ezt is meg kellett érnem!

Linka. (Jolán után futva.) A korcsmában van, nagyságos asszonyom!

Jolán. (Támolyogva be a korcsmába.) Merre, merre van szegény!

Linka. (Megrettenve a papház felé.) Szent Isten! A főurat láttam az ablakban!... Jaj, szegény nagyságos aszszonyunk! (Remegve a kapufélfának dül.)

29. szín.

Bence. (Reverendában lép ki a papház ajtaján. Haragosan Linkához.) Hova kisérted a nagyságos asszonyt?

Linka. (Szepegve.) Hozzánk, főuram!... Imre úrfi nagybetegen tört be hozzánk, mintha csak megőrült volna! Szóltam a nagyságos asszonynak...

Bence. (Hirtelen fellobbanással.) S ő utána rohant!.... (Összecsapja a két kezét.) Nagy Isten, mi lesz még ebből! (Gyors meggondolással.) Eredj be a sekrestyébe s mondd meg a káplán úrnak, hogy mondja el helyettem az ünnepi nagy misét. Aztán egyszeriben az orvosért fuss!... Érted?

Linka. (Remegve a templom felé indul s visszaszól.) Igenis, főuram, megértettem! (Be a templomba.)

30. szín.

Bandi. (Az utcán jobbról nagy sebbel-lobbal jő.) Főuram, Borkuti az istentisztelet után itt lesz!... Jelentem alásan azt is, hogy a nagyságos főbiró úr most került be a faluba, a csendőrbiztossal tárgyal...

Bence. (Megrázkódva.) Mit? A Lajos itthon?... (Gyors elhatározással.) Menj a templomba és a legnagyobb csendben tedd be magad után az ajtót. Egy... kettő! (Bandi meghajtja magát s szótlanul bemegy a templomba.)

Bence. (Nagy sietséggel be a korcsmába.) Szerencsétlen hugom, hova ragad még ez a beteges szenvedelem!

31. szín.

Csula. (Neszezve.) Csönd van!... Uramisten, mi történik körülöttem?! (Neszez.) De hallgass nyelvem, nem fáj fejem! Majd én csak tovább fohászkodom: *Tiszteljed atyá-*

és megtörtént a kibékülés, a melytől, a kik megkötötték, a magyarok nagyranövését, megerősödését várták.

Most már ennek is majdnem negyven esztendeje és a magyar nép ezalatt elvesztette önbizalmát, sőt még talán a képességet is arra, hogy valamit igazán akarjon.

Hogyan lehet ez?

A gyermeket, a mikor megszólal, magyar szóra tanítják. Megmondják neki, hogy ő magyar és elárulják, hogy erre büszkének kell lennie, erre joggal büszke is lehet. Azután iskolába kerül és megtanulja, hogy ez a föld, ez az ország ezer éve, hogy magyar föld, Magyarország és elmondják neki ennek az ezer esztendőnek a gyönyörű történetét, a melyben annyi szép, annyi nagy jelenet van, mint talán egy nép történetében sem. És a gyermek teleszívja magát ennek a történelemnek a szellemével, a szépségeivel.

Azután férfi lesz belőle. Itt az ideje, hogy teljesítse kötelességét a hazával szemben ott, a hol ősei a legtöbb nagy dolgot vitték véghez: álljon be katonának. És szívesen készül ehhez a kötelességéhez, mert megtanulta, hogy több időt töltöttek itt az ősei harcban, mint a tudós búvárkodás közepette, a mire a magyarok annyi ellensége alig hagyott nekik időt. És így tartották meg magukénak ezt az országot ezer esztendőn keresztül. És esküszik a haza védelmére, a melyről nem mondják, hogy Magyarország és esküszik a zászlóra, a melynek nincsen három szine, a melynek a cimerében nincsen hármas halom, nincs ott a négy folyó. És tanítják a haza védelmére idegen nyelven, a melyet alighogy ért és csak törve beszél.

Ekkor kétség támad a lelkében és elkedvetlenedés. A magyar katonát pedig ott éri a vád, hogy kötelességének csak immel-ámmal tesz eleget.

A katonáskodás után kimegy az ifjú a világba, hogy szétjjelnézzen, hogy idegen országokban győződjék meg róla, mennyire tisztelik, mennyire becsülik az ő nemzetét évezredes, nagy multjáért és valami kellemetlensége támad, a miért az ő országának a védelme alá kénytelen menekülni és rájön, hogy az ő hazáját ott künn nem ismerik, az ő hazájának odakint sem cimere, sem lobogója, ő vele ott még csak magyarul beszélni se tudnak.

És hazajön, fájdalommal a szivében és vádolja az ő tanitóit, hogy a mire őt tanitották, hogy a magyar nagy, hogy a magyarságára büszke lehet: dajkamese, a mivel ámitották, vagy csalás, a melylyel megzavarták a lelke súlyát. Küzd azóntúl tovább a megélhetésért üres szívvel, a melyből hiányzik a nemzeti ideál, hiányzik az önbizalom. És ha küzdelme sikertelen, vagy ha máshonnan kedvező ajánlattal csábitják, kezébe veszi a vándorbotot és kimegy oda, a hol a nép, az ország igazán szabad, a hol, ha új honának, ha népének nagyságát hirdeti, nem nevetnek a szeme közé.

Azt tartom, hogy ezért *kell,* hogy a mai napot évről-évre megünnepeljük. Szükségünk van rá, hogy a csüggedten, bizalmatlanul töltött 364 nap után a 365-iken visszaemlékezzünk az ötvenöt esztendővel ezelőtt történtekre. Hogy visszaidézzük emlékezetünkbe azt a kort, a mikor — sokkal kedvezőtlenebb viszonyok között — nagyapáink képesek voltak olyan nagy, olyan mesés szép küzdelemre jogaikért, a milyen a szabadságharcunk volt. Kell, hogy évről-évre ezen a napon bizalmat meritsünk a magunk számára a negyvennyolcas időkből arra, hogy ha „szomorúan szól a magyar nóta, háromszáz esztendő óta" fog az még szólani vigabban is, jobb időkben. Kell, hogy erőt szerezzünk magunknak az előttünk álló küzdelemre, a mely oda vezet, hogy a magyar bizzék magában és tekintélye legyen az idegenben és ne essünk kétségbe olyankor, mikor az első szellőből nem lesz vihar, hanem várjuk bizalommal, a míg ez a szellő megerősödik, mert hiszen ez is már a változó idők jele.

Köszönöm végül, hogy mindezek elmondására nekem alkalmat adtak és lehetővé tették, hogy poharamat az önök társaságában a magyar szabadságra ürítsem, a mely el kell hogy következzék.

A tetszéssel fogadott beszéd után *Bitskey* Gyula, szólt röviden. Visszaemlékezett március 15-e alkalmából a negyvennyolcas időkre, a melyek meghozták Magyarországnak az alkotmányt. Áldáz küzdelem árán vívták ezt ki a mi számunkra a nagy idők nagy emberei, de kivívták és ezzel méltóvá lettek arra, hogy megemlékezzünk róluk, a kik

---

dat és anyádat, hogy hosszúéletü lehess a földön, a melyet a te Urad-Istened ád tenéked! . . . Ne ölj! Ne paráználkodjál! . . .

Bence. (A mint Csula a negyedik parancsolatba kezd, Jolánt a korcsmából gyöngéden kifelé vonszolja.) Jolán! Szegény hugom! Térj magadhoz! . . . Hallod, a Lajos ebben a pillanatban itthon lesz!

Jolán. (Arcát kezeivel elfedve.) Mit? A Lajos itthon? (Sikoltva rohan be a szolgabirósága.)

32. szín.

(Linka a templomból kilép.)

Bence. (Idegesen.) Linka! Te okos, te jó leány vagy! Eredj, segits a főbirónénak rendbe szedni magát! Mindjárt itthon lesz a főbiró úr! Értesz?

Linka. (Gyorsan be a szolgabirósága.) Értem, főuram, értem! (A templomban megszólal a csengő, utána az orgona.)

Bence. (Megtántorodva.) Az Úr asztala hiába vár ma?... Nem! . . . Ha végeztem azzal az áldozattal, a mit a testvérségért hozok, vigasztalást, nyugodalmat meriteni visszatérek a te örök áldozatod forrásához, Uram! Most sejtem! hogy mit érezhettél akkor, a mikoron Jeruzsálemben emberi véreid fölött siránkoztál! (Szomorúan a szolgabiróság felé.) Szegény, szerencsétlen hugom! Szegény, szerencsétlen öcsém!

33. szín.

Lajos. (Az utczán jobbról jön.) Szervusz, édes Bencém! Mi a csuda lelt, hogy nem vagy a templomban? Olyan kétségbeejtő arcot vágsz . . .

Bence. (Elérzékenyedve.) Isten hozott, Lajos! . . . Én bizony beteg, nagybeteg vagyok, — de csak a lelkem fáj kimondhatatlanul! Az Imre gyerek miatt vérzik a lelkem! Ott hever a korcsmában félholtan! Megöli a korhelység, meg a szerelem! Az imént küldtem a szüleiért! Az anyja aligha éli túl!

Lajos. (Hirtelen haraggal.) No az Imre miatt ugyan hiábavaló a zokogásod, az a friss levegőt sem érdemli meg . . .

Bence. (Szelid szemrehányással.) Ne légy oly kiméletlen hozzá, édes Lajos, hiszen vérünk s most a halál torkában van! Gyere be velem a templomba . . .

Lajos. (A szolgabiróság felé siet.) Jó, jó! De csak látnom kell előbb a Jolánt?!

Bence. (Aggodalmas tekintettel a szolgabiróság felé.) Hagyd békében egy-két percre, éppen most öltöztetik!

Lajos. (Csodálkozással.) De ilyen későn!

Bence. (Lajost karon fogja.) Alkalmasint nyughatatlan éjszakája volt! . . . Gyere, édes Lajos, gyere csak a templomba! Ha az áhitat szárnyain megfordultál az Egek Uránál, annál *bensőségesebb bizalommal, odaadóbb szeretettel* borulsz a feleséged kebelére! Gyere, édes fiam, hiszen tudod, hogy milyen nagyon szeretlek benneteket!

Lajos. (Elérzékenyedve.) Ó te édes lélek! . . . Hát Isten neki, menjünk! (A templomba indulnak.)

Az első szakasz vége.

(Folytatjuk.)

mai állapotunkat lehetővé tették. Negyvennyolc óta van itt egyenlő joga minden polgárnak, azóta részesedik mindenki egyformán a jóban és tartozik a terheket is egyformán viselni. Természetesen a legnagyobb áldozatot azok hozták, a kiknek nagy kiváltságaik voltak, s a kik ezekről a kiváltságaikról önként lemondtak. És most, hogy a háromszáz éves rabigából már kiszabadultunk, kötelességünk, hogy ezekről a nagy emberekről megemlékezzünk. Az ő emlékükre emeli poharát.

Az éljenek elhangzása után *Marich* József szólt még és mondott költőien szép, szinekben gazdag beszédet.

Ötvenöt éve ünnep már március idusa, boruljunk le ezúttal kegyelettel azok előtt, a kik fölkeltették a nemzetben a szabadság megújuló öntudatát. Boruljunk le a szabadság legnagyobb költőjének, Petőfinek emléke előtt, a ki a „Talpra magyar"-ral lelkesitette a népet, a melynek ezrei ismételték utána esküre emelt kézzel, hogy „Rabok tovább nem leszünk". A nemzet vágyai teljesedtek, a márciusi törvényeket a király elismerte és április 11-én szentesitette is. A bilincs csörgése megszünt és a szabadság, egyenlőség, testvériség jelszavával szabaddá lett a szellem, a föld és a nép. Ezután következett a nemzet vértanusága, fegyverben állott apraja, nagyja és számtalanszor küzdött úgy, mint Leonidas serege, a túlnyomó erővel szemben. De az erő győzött, buknunk kellett, de elnyertük küzdelmünkért a népek becsülését és hirdeti a magyar heroszok dicsőségét Vác, Temesvár, Segesvár, Kápolna. Rémes éj borult ezután az országra és úgy látszott, nem lesz többé szabadsága a magyarnak. Mégis derengeni kezdett az éj után. A magyarok védőangyala, Erzsébet királyné megnyerte a magyarok részére a király szivét és megkötötte Deák Ferenc a kiegyezést és azóta is „Megfogyva bár, de törve nem, él nemzet e hazán", a melyről a költő joggal énekelte, hogy „Ha a föld Isten kalapja, úgy hazánk bokréta rajta". Kéri az Isten áldását az országra, mondván: „Áldd meg Isten országunkat, áldd meg a királyt".

Végül *Pálfi* János, az ünnep egyik intézője mondott köszönetet a szónokoknak, Farkas Eleknek, Bitskey Gyulának és Marich Józsefnek keresetlen szavakkal, kivánva, hogy az ég sok ilyen jó hazafit adjon az országnak.

A társaság azután még sokáig együtt maradt, hallgatva a Samu cigány játszotta szép hazafias dalokat.

Rákospalota. A rákospalotai társaskör is fényesen ülte meg a nagy nemzeti ünnepet. A kör helyiségei zsúfolásig megteltek a község polgáraival. A Himnuszt a zenekar kisérete mellett énekelték a kör tagjai, majd *Hangonyi* Pál tanár elszavalta a Nemzeti dalt. Az ünnepi beszédet *Wagner* Manó igazgató mondotta. Utána *Redványi* Ida Tompa „A gólyához" cimü költeményét, *Bessenyei* Ferenc egy hazafias költeményt szavalt el. A szózat hangjai mellett ért véget a hazafias ünnepség, mely után kilencvenöt terítékü lakoma volt. A lakomán *Chobot* Ferenc esperesplébános, *Benkő* István ev. ref. lelkész és *Tanay* József, a kör elnöke mondtak beszédet.

Rákos-Keresztur, mint anyaközség, a Munkás-Otthonnal együtt ünnepelte meg március tizenötödikét. Diszes lovasbandérium vezette a testületileg kivonult tüzoltósággal és iskolás fiúkkal együtt az igen nagy számú tömeget, két zenekar hazafias nótái mellett. A honvédek síremlékénél a Munkás-Otthon dalosköre énekelt. Több szónoklat és szavalat után hat szép koszorút tettek le, melyek közül az egyiket a budapesti honvédek középponti bizottsága küldötte. Este banket fejezte be az ünnepet.

SZÍNHÁZ.

Nemzeti színház. A Nemzeti színház igazgatósága e héten Szigligeti és Bartók emlékének hódolt A trónkereső és Turán Anna előadásával A közönség azonban, a mely (némi joggal) bizalmatlan az alkalmilag egy estére elővett előadásokkal szemben, nem töltötte meg a színházat.

Operaház. A *magyar kir Opera bayreuthi* ösztöndíjalapra rendezett fényes hangversenyt a hatalmas német zenetitán fiának, *Wagner* Szigfridnek a közreműködésével a közönség akkora érdeklődése mellett, hogy a hangversenyből nyilvános főpróbát is kellett tartani és *e miatt* a Hunyady László előadása márczius 15-én elmaradt.

Vígszínház. A Kovácsné leszorult a műsorról és a Vigszinház újabb, francia darabra készül. A siker ilyen körülmények között valószinü, mert a Vigszinház a francia darabokat nagyon jól adja.

Népszínház. A Népszinház régi darabjaira jó idő járt e héten, a Cigánybáró, Nebántsvirág, Lili, sorra jöttek, mert Bob herceg beteget jelentett, ő nélküle pedig nincs új darab, nincsenek bevételek.

Magyar színház. A Gotterhalte sorsát ki nem kerülhette. Meghalt és talán csak a hatóságok támasztják új életre. Megölték a napi politikába vágó részei, a miért a lapok elhallgatták kitünő verseit, igazán költői részeit, megható jeleneteit, a mik nem egyszer késztették sirásra a közönséget és a melyek érdemessé tették volna a jó előadásban szinre hozott műnek műsoron tartását.

HIREK.

Kossuth Lajos. Kilenc éve volt március 20-án, hogy Kossuth apánk, a ki a magyar vért a magyarokban mozgásba hozta, hosszú, keserves kinlódás után, idegen földön, számkivetésben elhunyt. Alig volt a magyarnak Petőfin kivül fia, a ki a magyar névnek a külföldön olyan becsületet szerzett volna, mint ő és nincs alakja a magyar történelemnek, a ki annyira hozzánőtt volna a magyar nép szivéhez, mint Kossuth Lajos. Illik azért, hogy ezen a napon leboruljunk sirjára és hálával a szivünkben emlékezzünk meg róla. Áldott legyen a halóporában.

Helyreigazítás és pótlás. Mint a lenge szellő a száraz falevéllel, vagy a rossz szójáték az emberi idegek citeráján — úgy játszik a szegény tintafogyasztóval *„az a hatalmas harmadik"*: iró és közönség között elevenek és holtak ura: a *sajtóhiba*. Nem lehet eleget védekezni a kellemetlensége ellen, melylyel már világraszóló eseményeknek lett nem egyszer kútforrásává. Hogy nagyon messze ne mélyedjünk a multba, akár mindnyájan emlékezhetünk arra a bolond esetre, mikor valamelyik jónevü lapunk egyik köztiszteletben álló primadonnánkról azt irta a szedő ő hatalmassága kegyéből, hogy „X. Y., *e tehén*, háromszor lép fel". Mondanunk sem kell, hogy a kéziratban arról volt szó, hogy *„e héten"* hányszor gyönyörködhetik a kö-

zönség a primadonna művészetében. A dologból csak azért nem lett baj, mert a lap és a művésznő olyan viszonyban voltak egymással, és olyan művelt lapról volt szó, hogy másra, mint sajtóhibára — gondolni sem lehetett. A Rákosszentmihályi Sporttelep mulatságáról szóló multheti tudósításunkban is több kárt tett a sajtóhibák szives részvétele. Úgy látszik, hogy nagy gyönyörűségük telt a több-kevesebb sikerrel megkockáztatott szójátékokban s azért tolakodtak oda s ártatlanul is megrontották a mulatságunk egy kis részét. A mi esetünk azonban, hála az égnek, egészen jámbor dolog. A tudósításban ugyanis arról is szó esett, hogy a *szentmihályi* társaság egyik szimpátikus tagja a tréfás áryerés küzdelméből győztesen került ki. A kinyomott szöveg azt mondja, hogy az illető úr „percig sem *csalódott*“ a minek éppen semmi értelme sincs, holott a kézirat szerint úgy hangzott volna a mondat, hogy percig sem *szabódott*, a minek már meg volna a maga magyarázata, melyet úgy hiszszük felesleges bővebben részletezni.

A helyreigazitás e szerény ibolyácskáját azonban szükségesnek tartottuk a multkori közleményünk hegyébe tűzni, nehogy okadatlan félreértésre szolgáltassunk alkalmat és első sorban pedig azért is, hogy felhasználjuk ezt az alkalmatosságot arra, hogy a hölgyek névsorából ugyancsak tévedésből kimaradt *Szabó* Gézáné úrnő nevét pótlólag a kedves listába beiktassuk.

Egyben pedig közmegnyugtatásra kijelentjük, hogy a korrektorunknak — lenyirattuk a haját.

József királyi herceg köszönete. A Puszta-Szentmihályi József fhrg. telepen a királyi herceg védősége alatt épülő róm. kat. templom bizottsága József királyi herceg urat, mint a templom pátronusát 70-ik születése napján üdvözölvén, tőle *Regele* János kir. tanácsoshoz, a templomépitő bizottság elnökéhez a következő köszönő irat érkezett:

„Fogadja a templomépitő bizottság legbensőbb és legőszintébb hálámat azon szivélyes üdvkivánataiért, melyekkel 70. születésnapomra megleptek és melyek szivem mélyében élénk visszhangra találtak és legyen a bizottság meggyőződve igaz ragaszkodásom érzelmeiről, melyekkel maradok

Fiuméban, 1903. márc. 6.

Őszinte tisztelője
József fhrg s. k.“

Gyászrovat. *Bénisz* Ferenc cs. és királyi nyugalmazott százados, több katonai érem tulajdonosa, e hó 15-én este 10 órakor, életének 71-ik évében, hosszas szenvedés után, Rákosszentmihályon elhunyt. Temetése márczius 18-án volt, délután 3 órakor a budai 17-es számú katonai kórházból, az evangelikus református vallás szertartásai szerint. Halála gyászba döntötte a Hauser és Chorusz családokat.

Közgyülések. Rákosszentmihály két legnagyobb szervezete tartja e héten közgyülését, a Csömör-Pusztaszentmihályi Birtokosok Egyesülete és a Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Részvény-Társaság. Az előbbi vasárnap, folyó hó 22-én, délután 3 órakor a Biró-féle vendéglő helyiségében, a lóvasúté pedig 25-én. Gyümölcsoltó Boldogasszony napján, délután a Bürgermeister-féle vendéglőben. Mindkét közgyülés tárgysorozatát már előző számainkban közöltük.

Hurokra került kuruzsló. Veszedelmes javasasszonyt fogott el a csendőrség Cinkotán Gabler Mihályné szül. Kernyi Anna személyében, a ki már hosszabb idő óta csalja és szipolyozza a babonás könnyen hivő asszony népet, illő jutalom fejében igérvén az egyiknek a szeretett férfi megszerzését, a másiknak betegségének meggyógyitását, szerencseszerzést stb. A veszedelmes kártyavető nő a kuruzslás, babonázás, rontás, szóval a szemfényvesztés minden fajával üzérkedett s nem kevesebb mint 18 esetben tétetett ellene a vizsgálat során feljelentés.

A tarcsai jegyző ügye. Mayer Lajos tarcsai községi jegyző nem volt barátja a sok irka-firkának s a közigazgatás egyszerüsitésével mellőzte a sokféle számadást és kettős könyvvitelt, még csak nyugtát sem adott a beszedett adópénzekről, hanem a község pecsétjét ráütötte egy darab cédulára, a melyen a befizetett összeg állott. Elfogadta mindenki, mert biztak benne. A derék tarcsaiak csak akkor ámultak el, a mikor egy szép napon csendőrök jelentek meg s a jegyzőt szuronyok közé kapva, a pestvidéki ügyészség fogházába szállitották. A biróság többrendbeli csalás, okirathamisitás és hivatali sikkasztás bűntette miatt negyedfélévi fegyházra itélte Mayer Lajost, a büntetést azonban a királyi tábla négy esztendőre emelte föl. A Kuria harmadik büntetőtanácsa Nagy Sándor biró előadása után Katona Béla korona ügyészi helyettes indítványára most foglalkozott ez ügygyel és visszautasította a vádlott semmiségi panaszát.

GAZDASÁG és KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Szabad-e a rózsafák törzseiről a tüskéket leszedni? A természet rendeltetés nélkül nem ruházta fel a rózsát tövisekkel. De hogy mi a rendeltetés okát nem kutatjuk, bizonyság reá az, hogy első dolgunk a rózsákról a töviseket leszedni, mert igy a kezelés kényelmesebb. Hogy egyúttal jobb-e a rózsa fejlődésére a csonkitás, arra nem is gondolunk. Pedig a letövisezésnek hátránya van a rózsa fejlődésére, ha ugyanis a töviseket kiméletlenül, bőröstül leszaggatjuk, mert ezáltal a tövisek helyén mindannyi sebet ejtünk a hány tövist letépünk. Az ilyen agyonsebzett törzs érzékenyebb úgy a hideg, mint a szárazság és a szelek iránt. Ennélfogva tanácsos, hogy a töviseket ne tépjük le, hanem csak annyit messünk le róluk, illetőleg hegyeikből, hogy tövük a törzsön maradjon. Két rózsával tettem kisérletet és úgy tapasztaltam, hogy a lemetszés előnyösebb a letördelésnél.

„A szőlő helyes metszése“. A korán beköszöntött tél és a nagy hideg az egész országban megrongálta és elfagyasztotta a vesszőket. Ezért nagy óvatossággal és körültekintéssel kell a tavaszi metszés körül eljárni. Ebben egyedül biztos útmutatást találunk „A szőlő helyes metszése“ cimü átdolgozott és harmadik bővitett kiadású könyvben, melynek ára füzve 2 kor., kötve 2 kor. 50 fillér, s megrendelhető az összeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett Maurer János szerzőnél Kecskemét. Ugyanezen könyv német nyelven is: „Der richtige Rebenschnitt“ cim alatt ugyanott kapható.

NYILTTÉR.

A Rákos Vidéke

I. évfolyamának **25-ik** száma, továbbá a II. évfolyam 3., 15., 17. és 30. számai hiányoznak. Kérjük olvasóink közül azokat, a kiknek e számok megvannak és azokat nélkülözhetik, hogy nekünk — költségünkre — beküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1902. évi november hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																			
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	—	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	—	4 00	4 32	5 17	6 00	6 25	7 01	7 30	8 15	—	9 00	9 15	9 55	—	10 52
	3. sz. kitérő . . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	—	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	—	**4 07**	4 39	5 24	**6 07**	6 32	**7 08**	**7 38**	8 22	—	9 08	**9 22**	10 02	—	10 59
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	—	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	3 12	—	4 11	4 43	5 27	6 11	6 36	7 12	7 42	8 26	—	9 12	9 26	**10 06**	—	**11 03**
	1. sz. kitérő. . . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	—	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	—	4 14	**4 46**	**5 30**	6 14	6 39	7 15	7 45	8 29	—	**9 15**	9 29	10 09	—	11 06
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 43	8 12	8 42	9 21	—	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	3 22	—	4 22	4 52	5 37	6 22	6 47	7 22	7 52	8 36	—	9 22	9 37	10 17	—	11 14
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	4 01	—	4 46	5 16	6 01	6 46	7 16	7 51	8 31	9 11	—	9 46	10 16	10 46	—	—
Budapest felől	udapestről . ind	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 05	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	5 00	5 30	—	6 30	7 00	7 30	8 15	8 45	—	9 50	10 00	10 50	11 00
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	3 23	3 53	4 38	5 23	5 53	—	6 53	7 23	7 53	8 38	9 08	—	9 55	10 23	10 53	11 23
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 47	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	4 00	**4 46**	**5 30**	6 00	—	7 01	7 30	8 00	8 45	**9 15**	—	10 03	10 31	11 00	11 30
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 33	6 03	—	7 04	7 33	8 03	8 48	9 18	—	**10 06**	10 35	**11 03**	11 33
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	9 37	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	**4 07**	4 53	5 37	**6 07**	—	**7 08**	**7 37**	8 07	8 52	**9 22**	—	10 10	10 39	11 07	11 37
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 44	6 14	—	7 15	7 44	8 14	8 59	9 29	—	10 17	10 46	11 14	11 44

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.

A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérneműi- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

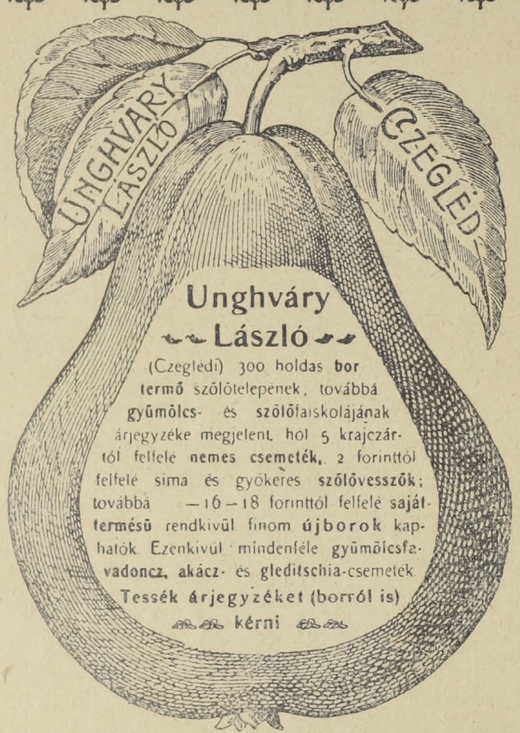

Unghváry László

(Czeglédi) 300 holdas bor termő szőlőtelepének, továbbá gyümölcs- és szőlőiskolájának árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczártól felfelé nemes csemeték, 2 forinttól felfelé sima és gyökeres szőlővesszők; továbbá —10—18 forinttól felfelé saját termésű rendkivül finom újborok kaphatók. Ezenkivül mindenféle gyümölcsfavadoncz, akácz- és gleditschia-csemeték. Tessék árjegyzéket (borról is) kérni

Eladó tárgyak:

ajtók, ablakok, teljesen jó karban;
két ablakvasrács;
egy nagy takaréktűzhely;
két bádog háztetőablak;
két bádog háztetőkijáró;
két vas gyermekágy, teljes felszereléssel;
egy fürdőkád;
kerti faszékek.

Tudakozódhatni REGELE Jánosnál Kis Szent-Mihályon.

Hat darab még ültethető
szép diófa
12/15 cm vastag törzszsel
Mátyásföldön eladó.
Bővebbet Lingel Károly és fiainál, Budapest, VII., Rózsa-utca 4. sz. Telefonszám: 50—49.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. Alapíttatott: 1868

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál. Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

Szíves tisztelettel értesítik az igen tisztelt hölgyvilágot s kedves ismerőseiket, hogy a tavaszi saison remek újdonságai immár raktárra érkeztek s mintagyűjteményük szintén elkészült, a melyet nyilvánított kívánságra szívesen küldenek meg.

Mesés gazdag választék! Versenyen kívüli olcsó árak!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, március 29. 13. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

A gödöllői kerület tiltakozása a katonai javaslatok ellen.

Az az országos mozgalom, a mely a fővárosból kiindulva az ország legtávolabb vidékeire is elhatott, nagy sikereket ért el a gödöllői választókerületben. A kerületnek csaknem minden községében tartottak gyűléseket, a melyeknek határozatai elítélőek voltak a tárgyalás alatt lévő katonai javaslatokra.

Ezeket a határozatokat kérvény alakjában adta át *Apponyi* Albert grófnak, képviselőházunk kitünő elnökének a választókerületnek két küldöttsége. Az első hétfőn, e hó 23-án jött Budapestre és a gödöllői, valamint a Gödöllő környékén levő községek választóiból alakult, a másik kérvényt pedig e hó 26-án, csütörtökön hozták Rákospalota, Fóth és Mogyoród polgárai.

Különösen ez a másik felvonulás volt nagyszabású és érdekes.

Látva a menet élén lovagoló hatvan magyarruhás férfit, lobogós ingujjban, háromszinű zászlóval a kezében, az utánuk jövő tömérdek népet (asszonyok is voltak szép számmal) és végül a távolságba vesző sorát a kocsiknak, a melyek mindegyikén nemzeti zászló alatt énekelték a hazafias dalokat a bevonulók, önkéntelenül is észre kellett venni, hogy ez az ő cselekedetük az ő szemükben nem politika, hanem a veszélyeztetett magyarság védekezése.

És mert nekik az ő magyar voltuk a fő, ott hagyták egy napra a földet, a melyhez annyira ragaszkodnak, letették a kapát a kezükből, eleresztették az ekeszarvát és a tavaszi munkaidőből egy napot az ő magyar voltuk bizonyítására áldoztak. És felültek apró, szívós lovaikra és bejárták a várost, a melynek közönsége hol lelkesedéssel, hol néma csodálkozással nézte azokat, a kik elveik érdekében még áldozatra is hajlandóak.

Részletes tudósításunk a történtekről itt következik.

*

E hó nyolcadika óta nem volt vasárnap a nélkül, hogy a gödöllői kerület egy-két községében gyűléseket ne tartottak volna a képviselőházban tárgyalás alatt lévő katonai javaslatok ellen a választópolgárok és egyes képviselők részvételével.

Különösen az ujpesti, rákospalotai és legutóbb a gödöllői gyűlések voltak látogatottak.

A gödöllőiek határozati javaslata, melyben a képviselőházat a javaslat elvetésére hivják föl, így hangzik:

Tisztelt Képviselőház! A gödöllői választókerület polgársága párt- és valláskülönbség nélkül e hó 15-én népgyűlést tartott, melyen felemelte tiltakozó szavát a most tárgyalás alatt levő katonai javaslatok ellen. Magyarország közterhei oly magasak, s oly súlylyal nehezednek a polgárság vállaira, hogy már-már szinte elviselhetlenek s különösen azok ma, midőn az ipar, a kereskedelem pang, a gazdaosztály s a földmivelő nép nyomorral küzd, midőn évről-évre nő a kivándorlók száma s lassanként oda jut a magyar polgárság, hogy hazáján kivül lesz csak képes munkás két kezével magát és családját fentartani. S midőn ily válságos időket élünk, midőn ilyen nagymérvü az általános elszegényedés, csodálatos politikának tartjuk azt, mely még most is újabb és újabb terheket kiván róni az országra, illetve annak polgárságára. Új jövedelmi forrásokat kell inkább nyitni a nyomorgó népnek s nem hogy fiait az eddiginél nagyobb számban elvonni a munkálkodás teréről, hanem még a most 3 éves hosszú katonai szolgálat által tétlenségre kárhoztatott munkáskezeket is lehetőleg fel kell szabaditani, hogy kifejtendő közgazdasági tevékenységük által hozzájáruljanak a nemzeti vagyon gyarapitásához. Ez indokok alapján kérjük a tisztelt képviselőházat: 1. vegye le napirendről, vagy vesse el a most tárgyalás alatt levő katonai javaslatokat; 2. utasitsa a kormányt oly törvényjavaslatok benyujtására, melyek a katonai tényleges szolgálati időnek a cs. és kir. hadseregnél 2 évre a magy. kir. honvédségnél pedig 1 esztendőre való leszállitását célozzák; 3. utasitsa a kormányt oly törvényjavaslatok benyujtására, melyek szerint *a cs. és kir. hadsereg magyar ezredeiben a szolgálati nyelv magyar legyen, jelvényeül pedig a magyar nemzeti lobogó és címer szolgáljon.* Ezekben óhajtottuk a tisztelt Képviselőház asztalára letenni kivánságainkat és kérelmünket. Gödöllőn, 1903. március 15-én megtartott népgyűlés határozatából. Teljes tisz-

telettel Rózsa István, a népgyülés elnöke. Gráf Aladár, a népgyűlés jegyzője.

Ennek a kérvénynek a benyujtására a választók országgyűlési képviselőjüknek *Volfner* Tivadarnak, mellőzésével volt képviselőjüket, *Várady* Károly dr.-t kérték fel.

A Gödöllőn túlról érkezők e hó 23-án már hajnalban Gödöllőn gyülekeztek és onnan a gödöllőiekkel együtt a reggel háromnegyed kilenckor érkező vonattal jöttek Budapestre. A pályaudvaron *Várady* Károly képviselő, a gödöllői kerület volt országgyűlési képviselője fogadta őket meleg üdvözléssel, azután elindult a menet, a melyben mintegy negyedfélszázan voltak, a Kerepesi-úton és Nagykörúton át a parlament felé.

A küldöttség, a melyet *Nyiry* Lajos szerkesztő vezetett, nyolc nemzetiszinű zászló alatt haladt a Kossuth-nóta hangjai mellett. Közben sürűn abcugolták Fejérváry bárót és a katonai javaslatokat, de éljenzésben sem volt hiány, a melylyel a függetlenségi képviselőket, *Zichy* Jenő grófot és a katonai javaslatok elleni mozgalmat tüntették ki.

A nyugoti pályaudvar előtt csatlakozott a küldöttséghez az *ujpestiek és a rákospalotaiak százötven* főre menő csapata, a kiket *Pohl* Károly, ipartestületi titkár és a függetlenségi kör alelnöke vezetett. Az ujpestiek négy villamos kocsin érkeztek s hatalmas zászlajuk kiemelkedett a küldöttségek többi zászlaja közül.

Hazafias dalokat énekelve érkezett meg az igy egyesült küldöttség a parlamentbe, a hol a delegácziós teremben már várta őket *Barabás* Béla, *Papp* Elek, *Gabányi* Miklós s más képviselők.

Rövid vártatva a terembe lépett gróf *Apponyi* Albert, a Ház elnöke, a kit harsogó éljenzéssel fogadtak.

Az éljenzés lecsillapulta után *Várady* Károly orsz. képviselő a következő beszéddel nyujtotta át a választókerület kérvényét:

Mélyen tisztelt elnök úr!

A gödöllői választókerület pártkülönbség nélkül ide sereglett 350 tagú küldöttségét van szerencsém ezennel bemutatni. Ez a hazafias, nagy küldöttség azért jött fel, hogy jelen legyen tiltakozó kérvényüknek Nagyméltóságod kezeibe való átadásánál s jelenlétével felmagasztosítsa azt a komoly pillanatot, emelje súlyát a kérvényben előterjesztett nemzeti kérelmeknek. Elvetni kérik barátaim és polgártársaim is az ujonclétszám felemelését tárgyazó törvényjavaslatot. Egyrészt azért, mert a militárizmus szertelen terjeszkedését veszélyesnek és helytelennek tartják, másrészt a hadsereg mai állapotát nemcsak az ország önállóságának, hanem nagyrészben a 67-es törvénynyel ellentétben állónak ismerik. Hadsereg: mely a magyar alkotmányra fel nem esküszik, mely a magyar nemzeti nyelvet szolgálati nyelvül nem használja, mely a magyar államiság jelvényeit, a magyar trikolort és a nemzeti cimert nem alkalmazza: idegen reánk és nemzetünkre.

De az ország anyagi helyzete sem engedi, sőt teljesen kizárja, a töméntelen új milliókkal való szükségtelen megterheltetést, — mert úgy a mezőgazdaság, valamint az ipar és kereskedelem válsággal küzd. A kivándorlás szakadatlanul folyik. Kitünik, hogy az ország 99/100-ad része igy gondolkozik. Hazafias tisztelettel adom tehát át a küldöttség kérvényét és kérem nagyméltóságodat, hogy azt a magyar képviselőháznak bemutatni méltóztassék. (Hosszas éljenzés.)

Mire *Apponyi* Albert gróf a következőkben válaszolt:

Mélyen tisztelt uraim! Kérvényüket alkotmányos kötelességemhez hiven be fogom mutatni a Háznak és meg lehetnek győződve, hogy az abban foglaltak a legkomolyabb megfontolásban részesülnek. Legyenek megnyugodva arra nézve, hogy az ország ügyei alkotmányosan, a népképvi-

TÁRCA.

Lázas napok.

Irta: *Tuba Károly.*

I.

Mikor az a fővárosi pénzember bekopogtatott Vértesék házához leánynézőbe, a szegény Saáry Gyulát — ki gyakori vendég volt — már tüntető hidegen fogadták, sőt viselkedésükkel tudomására lett adva, hogy gyakori jelenléte, komoly szándéka teljesen fölösleges. Saáry Gyula átlátott a szitán, szive, lelke fájdalmára nem is járt a házhoz többet. Milyen nehéz lesz lemondani: mert lelke egész hevével szerette azt a leányt. Olyan szép, olyan gyönyörű ábrándokat szőtt poéta lelke; mert Saáry Gyula poéta volt, ismert jó poéta, a kinek a hire a lapok révén messze eljutott. Örült, a ki olvashatta az ő szerelmes verseit, melyeket ahhoz a liliomtermetű leányhoz szokott irni, a ki álomképe volt attól a pillanattól fogva, mikor lebontott szőke hajában kinyilt búzavirággal először megpillantotta . . . Karjait egybefonva, sokszor úgy elábrándozott, úgy elképzelte a mosolygó jövőt, a szerény, nyájas kis családi fészket, a hol együtt élnek, egymásnak örülnek boldogan a — harmadik kedvéért . . .

. . . És az a sok, édes tarka álom nem válhat valóvá soha . . . soha. Csak álom marad mindörökre. Összedúlta, széttépte az ábránd alkotta képeket az a kihizott, tagbaszakadt agglegény, kinek pufók a képe és a sok borivástól bibircsos az orra, de e mellett Krözus hirében áll. Tehát azért kell neki — szegénynek lemondani. Tehát a rang és a vagyon mindenkor boldogságot jelent. Legalább Vértes és hitvese igy gondolták . . .

Saáry Gyula ugyan nem ment többet a házhoz, de azért gyöngéd hazugság mellett találkozott imádottjával még egyszer . . . utoljára: mert minden lépését őrizték a leánynak.

Az árnyas füzesekben, a hol nem jár senki, a hol a csobogó patak beleömlik a folyóba: találkoztak úgy alkonyattájban. A verőfény megaranyozta a libegő faleveleket, s pajkosan incselkedett egy-egy sugárkéve a patak csendes, sima tükrével. A leány égkék szeme olyan babonás fényben égett, mely bűvöl, vonz, elragad. Mesésen szép volt, midőn hosszú, fekete szempillái — bizonyos fájdalmat, szenvedést mutatva — bágyadtan le-lehulltak. Az ifjú nagy, fekete szemeiből a boldogtalanság, bizonyos blazirtság, elégedetlenség sugárzott. Szemei körül a kékes és széles karikák kicsinynek, fénytelennek láttatták azt. A kalapja alól magas homlokára omló dús haja ritka fönséget kölcsönzött neki.

selet közbejöttével rendeztetnek. Ragaszkodjanak önök is a törvényes alaphoz. A kérvényezési jog alkotmányos joguk, a melyet szabadon gyakorolhatnak. Különben alkotmányos gondolkozásuknak zálogát látom abban, hogy a képviselőház elnökét megtisztelték.

Délután 1 órakor a küldöttség tagjai közül mintegy kétszázan a *Gambrinus*-vendéglő éttermében gyültek össze bankettre. Az ebéden *Várady* Károly, *Szluha* István és *Papp* Elek orsz. képviselők is résztvettek. Az általános óhajtásnak engedve mind a hárman tartottak pohárköszöntőket, a melyet a deputáció tagjai nagy éljenzéssel és zajos helyesléssel kisértek. A küldöttség tagjai közül *Nyiry* Lajos lapszerkesztő, *Csepreghy* Pál, *Kanovics* Géza, *Rózsa* István és *Peschler* Kálmán válaszoltak és éltették a jelenlévő képviselőket s a két függetlenségi pártot.

Csütörtökön *Rákospalota*, *Főth*, *Dunakesz* és *Mogyoród* községek polgárai jöttek fel a fővárosba papjaik és a pártelnökök vezetésével, hogy a választókerület e községeinek együttes tiltakozó kérvényét átnyujtsák a képviselőház elnökének. Az egyetemi ifjúság 200 tagból álló küldöttsége a Váci-út végén várta a tiltakozó deputációt. *Lengyel* Zoltán az ifjúság élén üdvözölte az impozáns küldöttséget, azután megindult a hatalmas népáradat a Váci-úton a nyugati pályaudvar felé. Elől ment a harminc lovasból álló díszes bandérium kettesével, utána az egyetemi ifjúság lelkes csapata. A négy község polgárainak hosszú zárt hatos sora következett ezután. Mindegyik sorba jutott egy-egy nemzetiszinű zászló. Az impozáns menetet hosszú, zászlókkal diszített kocsisor zárta be; azokon ült a négy község fiatalja, vénje, asszonyok, leányok, hófehér ruhájuk csinosan, ízlésesen volt diszitve nemzetiszinű szalaggal. A festői menet messziről valóságos zászlóerdőnek látszott. A menetben résztvett férfiak kalapja mellett piros toll és árvalányhaj diszlett és valamennyinek szivét ünnepi hangulat töltötte be. Mikor a menet élén felhangzott a Kossuth-nóta édes dallama, kigyultak az arcok a nagy örömtől és az óriási néptömeg kalaplevéve énekelte:

Ha még egyszer azt üzeni,
Mindnyájunknak el kell menni . . .

Mintha a márciusi szél is szolgálatába szegődött volna a lelkes hazafiaknak, az ének akkordjait szárnyaira kapta és vitte messze nyugat felé . . .

A négy községből körülbelül ezerötszáz választó polgár lehetett a hatalmas menetben, melyhez a kiváncsi fővárosi nép ezrei és ezrei sorakoztak.

Mikor a menet a nyugati pályaudvar elé ért, itt csatlakoztak hozzájuk azok a polgárok, a kik vonaton jöttek fel a fővárosba. Kovácsi Kálmán palotai ev. ref. lelkész és Fischer Dezső függetlenségi pártelnök vezetésével újból megindult a hatalmas menet ugyanolyan sorrendben. Itt csatlakozott még hozzájuk a palotaiak fuvós bandája is. A zene hangjai mellett felhangzott e Kossuth-nóta, melynek lelkesítő hangjai mellett vonultak a képviselőházhoz.

Az ezrekre felszaporodott menet a Váci- és Károly-körúton, a Kerepesi-úton és a nagykörúton haladt végig lelkes hangulatban. A fővárosi közönség minduntalan megéljenezte a díszes menetet, a mely szintén nem maradt adós az éljenekkel. Az Alkotmány-utcában már várta őket a szarvasi küldöttség fedetlen fővel és a Himnuszt énekelve. A kocsik és bandéristák hátra maradtak, a küldöttségből pedig mintegy 450-en Lengyel Zoltán és Kovácsy Kálmán ev. ref. lelkész vezetése mellett felvonultak a Házba, a hol a delegáció üléstermében már számos képviselő várta őket kormánypárti és ellenzéki egyaránt. Mikor a küldöttség a teremben elhelyezkedett, belépett Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke, a kit lelkesen megéljeneztek. Ekkor *Barta* Ferenc a rákospalotaiak kérvényét a következő szavakkal nyujtotta át: Kegyelmes uram! Rákospalota nagyközség közönsége március 15-én népgyűlést tartott, a melyen egyhangulag tiltakozott a szőnyegen levő katonai

---

Mikor a leány azt mondta, hogy: nem lehetünk egymáséi, az ifjú szenvedélyesen ragadta meg annak kezét s úgy nézett a szemeibe, mintha lelkének minden tüzét bele akarná lehelni csendesen égő szivébe.

Hát képes összezúzni a lelkemet, semmivé tenni életemet? Idus, édes Idus? Legyen az enyém! Elviszem messze, messze, hol nem fog ránk találni senki. Nyájas, puha kis fészekbe viszem, hol árnyas berek lesz, hol pacsirta sir, fülemile énekel s a tilinkó andalító hangjainál hajtja álomra fejét. Dalolok én is a boldog szerelemről s nem az epedő, boldogtalan szerelmesekről. És mind . . . mind ahhoz irom a kit szeretek lelkem egész hevével — és forrón szoritotta meg a leány finom kis kezét.

De mondja mit tegyek? Én mindig nagyon szerettem magát és ha nem volnánk mindketten oly szegények, soha se lennék más felesége, mint a magáé.

Maga azért nem fog nélkülözni! Azt mondják, azt irták a lapok is, hogy van tehetségem. Munkakedvem nagy; van lankadatlan munkaerőm. Dolgozni fogok éjjel-nappal, megfeszitett erővel, vas-szorgalommal, hogy magának minden vágyát, óhajtását, teljesithessem . . . Értsen meg, Ida: — szeretem! Nem tudok lemondani.

Szegények vagyunk, Gyula . . . szegények. A szerelemből pedig nem tudunk megélni!

Tehát csak száraz érdek, nem a szive vonzalma, nem a lelke szerelme köti ahhoz az emberhez . . . És hozzá tud menni ahhoz, a kit nem szeret, a kit tudom, hogy gyűlöl, utál.

A magam jószántából lemondanék akár az életről is, de a szüleim . . .

És nincs elég lelkiereje, hogy ellenálljon?

Van. Illetve volna, de szüleim boldogságát, óhaját előbbre helyezem a magaménál. És ezzel tartozom nekik, Ők fölneveltek, szeretettel halmoztak el.

S a kik most zsarnokoskodnak ön felett, a kik kiölik szivének legszentebb érzelmeit s oly lépésre kényszeritik, mely végzetessé válhatnék! — Vágott közbe az ifjú indulatosan kikelve.

Ne bántsa Gyula szüleimet! Mit ők tesznek, csupán ők felelősek azért.

Igen. Vajjon akkor is; ha önnek összetörték szivét? Ha önt szerencsétlenné, boldogtalanná tették — anyagi érdekből?

Gyula, legyen egy kissé reális. Szálljon le az ábrándok honából és tekintsen körül a mindennapi élet tengerén. Ma már a pénz a boldogság.

— Igaz! A kinek pénze van, megveheti a boldogságot. Tehát önt áruba bocsátják szülei s cselekszi azt, amit ők akarnak.

— Szeretem őket. És én duljam szét leghőbb vágyu-

javaslatok ellen s ebből kifolyólag elhatározta, hogy kérvényt nyujt be a képviselőháznak. Ezt a kérvényt adom át most kezeidhez, kérve, hogy juttasd a Ház szine elé.

Az éljenzés lecsillapultával *Lengyel* Zoltán lépett elő és a következőket mondotta: Fóth, Dunakesz és Mogyoród közönsége a tárgyalás alatt lévő katonai javaslatok ellen népgyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy kérvénynyel járulnak a képviselőház elé. Erős akaratuk bebizonyitására bandériummal, kocsikon jött el a népnek minden rétege, hogy tiltakozását fejezze ki az egész ország előtt. Én úgy találom, hogy ez az imponzáns megnyilatkozása a nép akaratának a népszabadság eszméjének a megnyilatkozása, a mely megerősiti azt a tudatot, hogy az országgyűlés alkotmányosan fogja elintézni jogos kérésüket.

Apponyi Albert gróf a két beszédre egyszerre felelt:

Tisztelt polgártársak! A szabadság, melyet a magyar nép évezredes alkotmánya alapján élvez, több alakban jut kifejezésre. A leglényegesebb azok közül az, hogy a törvényhozás egyik faktora, a képviselőház a nép választásaiból alakul ki és képviseli a nemzeti akarat összeségét és a népnek azon jogát, hogy annak minden egyes részecskéje, minden egyes polgára, legyen bár az a legigénytelenebb, a legszegényebb sorsú, joggal bir arra, hogy a maga kivánságát oda juttassa, a hol a törvényhozásnak úgy egyik, mint a másik faktora működik. Szabad a kérvényezési jog a királyhoz, szabad az országgyűléshez. Midőn önök ezt a jogot igénybe vették és számos küldöttiknek kivánatait kifejezésre juttatták, kétségtelenül alkotmányos jogot gyakoroltak. Üdvözlöm önöket. Én alkotmányos kötelességemhez hiven a Ház elé fogom terjeszteni kérvényüket. Emlékezzenek arra, hogy a nemzet letéteményese a képviselőház, tehát várják be annak döntését teljes bizalommal, a minthogy ki kell jelentenem, hogy a nép rétegei a kérvényezési jogot még eddig a törvényesség korlátai közt gyakorolták. Igy legyen ez mindig, mert az alkotmány az az alap, mely a nép jogát biztositja, mely ha meginog, megrendülnek a nép jogai is.

Beszédét hosszasan megéljenezték. Ezután a küldöttség Farkas János terembiztos kalauzolása mellett csoportokra oszolva megtekintette a Házat, majd három órakor a Gambrinusba vonult társasebédre.

A Puszta-Szentmihályi Közúti Vasút Részvénytársaság közgyűlése.

F. hó 25-én d. u. 3 órára volt egybehiva a Puszta-szentmihályi közúti vasút r.-t. VIII. évi rendes közgyülése és körülbelül 4 óra felé járt az idő, midőn a lassan gyülekező részvényesek oly számban voltak, hogy az ülést *Farkas* Ignác elnök megnyithatta és konstatálhatta annak határozatképességét.

A tárgysorozat első három pontját csakhamar le is tárgyalták, elfogadva az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak az évi mérleg, zárószámadás és a jövedelem felosztásra vonatkozó javaslatát, részükre a felmentvényt megadta és odaadó, fáradhatatlan működésükért köszönetet szavazott.

Élénk vita és eszmecsere támadt a tárgysorozat 6. és 7. pontjainál, mely az üzemváltoztatás, a fővárosi úton egy második vágány lefektetése és a vonal meghosszabbitására vonatkozott.

Az igazgatóságnak erre vonatkozó indítványa kapcsán tárgyaltatott a Rákosszentmihály nagyközség közlekedésének javitására alakult 30-as bizottságnak is a beadott ily tárgyú kérelme és a közgyűlés felhatalmazta az igazgatóságot, hogy a vasút üzemének *villamos erőre való átalakítása* iránt keressen módozatokat és megoldást; a fővárosi úton *második vágány lefektetését* a bevételek terhére foganatositassa, a *vonal-meghosszabbítás* iránt pedig érintkezésbe lépjen az érdekelt telepesekkel és eljárása eredményéről vagy a rendes vagy még előbb egybehivandó rendkivüli közgyűlésnek tegyen jelentést, illetve javaslatot.

---

kat? Gyula, képesnek tart erre? Képesnek tartaná magát erre a szerepre?!

— Hát ön legyen az áldozat szülei érdekeiért?!

— A szülők iránti szeretet, hála és tisztelet sokra képes.

Saáry Gyula érezte, hogy legyőzték. Nem jutott hamar szóhoz. A lány ajkáról utóbb elcsendült szavak megsemmisitették. Zavartan, szaggatottan kockáztatta a megjegyzést:

— De Ida, hisz azt mondta szeret. — Olyan félénken hangzottak e szavak.

— Szeretem és szeretni fogom *utolsó* lehelletemig.

— És még sem!... Látja maga egy lelketlen teremtés. Megveti, eldobja, eltiporja legszentebb érzelmeimet, s magába fojtja azt az igaz érzést, mely nekem világalkotó mindenségem, üdvöm, mennyországom... Mért olyan gyönge. Legyen erős, legyen szilárd és ne hagyja magát pénzért eladni, Ida ez borzasztó!

— Nem tehetek másképp Gyula!

— Tehát nem fél, hogy azaz *elfojtott szerelem* kétszeres erővel fog kitörni *egyszer?*

A leány hallgatott. Az a hallgatás sokat mondott. De legtöbbet is mond az ajak akkor, hogyha néma. És Saáry Gyula megértette a némaságot.

Mikor kiértek a füzesből, éppen este lett. A leány megijedt, hogy késő lesz mire haza ér. A fiú hiába nyugtatta, hogy ráér, ne siessen tőle, úgyis ki tudja: mikor találkoznak igy... igy szabadon... De a leány kezét nyujtotta. A fiú bánatos arccal, szenvedélyesen nézett szemeibe, mintha azt mondaná: ne hagyj el, maradj velem... Aztán síró hangon, fájdalmasan sugta:

— Értem... Értem Ida. — És megfogta a leány kezét forrón, hévvel s egy nehéz sóhajjal mondá:

— Legyen olyan boldog, mint a milyen boldogtalan én vagyok és leszek életemben. Eltemetem ide... ide a szivem közepébe és siratni fogom örökké... mindörökké. — S úgy hulltak a könyei. A lány is megremegett a szavakra s öntudatlanul borult a síró fiú kebelére... És még jobban sirt, zokogott, mikor a lány ajka odaforrott az ő parázs ajakára... Ez volt az első s tán az *utolsó* is.

Elváltak. A fiú lehajtá fejét egy fa törzsökére s úgy nézett... nézett a lány után. Szemeinek könyeitől összefolyt előtte minden. Úgy sajogott a szive, mikor a ködös szürkületből kivette, hogy a lány vissza-visszafordul és kendőjével integet... Aztán ő is haza ballagott némán, csendesen, ezerféle gondolatot szőve, szövögetve... Bohó szivén, ábrándos lelkén érezte a világ összes fájdalmát, keserűségét. A boldog, a vidám szavú poétából egy mélabús, multat temető, az édes mult emlékeit sirató, az ideálért kesergő lantos lett... És dolgozott azért fáradhatatlanul. Majd elment a fővárosba és ujságiró lett. De csak azért ment a zsibongó városba, mert feledni vágyott. (Folytatjuk.)

Ezután egy igazgatósági és 5 felügyelő-bizottsági tag választása ejtetett meg, melynek eredménye szerint *Kraicsovits* Rezső (új) igazgatósági és *Keller* Gyula, *Matinszoka* Rezső, *Müller* Antal, *Reiter* György, *Kesztler* Árpád (új) felügyelő-bizottsági tagokul megválasztattak.

Végül nem kis érdeklődés mellett folyt le a 31 drb részvény kisorsolása is néhány „éljen"-t hozva a szerencsés nyerőknek. A kisorsolt részvények sorrendben a következők: 989 (Farkas Ignác); 1022 (Kertesy Ignác); 40 (Baranyai József); 503 (Schwarzl József); 119 (Farkas Elek); 849 (Reiter György); 218 (Hőgyes Ferenc dr.); 827 (Schmidt Lajos); 394 (Fond Irma); 1 (Farkas Ignác); 685 (Bauer Lajos és testvére); 100 (Borhy János); 549 (Obergmeiner József); 76 (özv. Dörschug Antalné); 366 (Papp Sándor); 72 (özv. Dörschug Antalné); 765 (Esztergomi Takarékpénztár); 839 (Reiter György); 1015 (Simkovics János); 167 (Luft József); 234 (Michina Péter); 762 (Esztergomi Takarékpénztár); 692 (Jónás Ferenc); 96 (Kesztler Margit); 214 (Hőgyes Ferenc dr.); 292 (Csiskó József); 854 (Rabolt Antal); 20 (Szintén József); 263 (Pintér Pál); 151 (Iter Kuile Lemker. Drezda); 800 (Pál József).

Már 7 óra felé járt az idő, midőn a közgyűlés lelkes hangulat mellett ért véget.

HIREK.

Új villamos vasút Szentmihályon át. Két új vasútvonal tervezéséről van tudomásunk. Az egyik állítólag a lovasegyesület támogatásával épülne. Ennek kiindulásául a budapesti lóversenytér szolgálna és onnan körülbelül a fogarasi út irányában jönne Rákosszentmihályra s az Almásy főfasoron haladna a rákospalotai határútig. Itt két elágazást terveznek a vállalkozók. Az egyik a palotai úton Rákospalotára és onnan Alagra vezetne, a másik pedig Cinkota felé ágazna a Csukássy-féle birtok mellett haladva Annatelepen át. Ez az egyik tervezet. A másik tervezetnek vonalát részletesen nem ismerjük, úgy tudjuk azonban, hogy ez is az Almásy-főfasoron haladna, kiépítésének költsége pedig francia tőke bevonásával biztosítva is van. Az ügy fejleményeit érdeklődéssel fogjuk kisérni és alakulásairól sietve fogjuk olvasóinkat értesiteni.

Kálvária-szentelés. A rákosszentmihályi róm. kath. templomban elhelyezett, *Kuff* Ferenc szobrász készitette kálváriaképeket, a melyek igen szépen sikerültek, e hó 27-én délelőtt 10 órakor szentelte föl *Matejko* Vilmos ecseri esperes-plébános.

Derüre-ború. Nagy örömére szolgált a rákosszentmihályi utazóközönségnek, midőn körülbelül két héttel ezelőtt látta, hogy József főherceg-telep megállóhelynél az állomási épület előtt 10 drb fát ültetett a vicinális vasút igazgatósága. Azt következtették e jelekből sokan, hogy bizonyos kedvezményekben óhajtja részesiteni az igazgatóság az ő kedves utasait, hogy a tikkasztó nap heve ellen hűs védelmet találjon. De, mint meleg nyári napon a derült tiszta égből lecsapó villám szaggatta szét a jámbor utasoknak még jámborabb örömét az igazgatóságnak amaz érthetetlen intézkedése, hogy a mathematikai pontossággal és ügyességgel, a telefon és telegráfdrótok alá ültetett és vérmes reményekre okot szolgáltató fákat magasabb intézkedésre folyó hó 24-én reggel kiásták és elvitték Csömörre, ott majd jobb helyet és hazát találnak. Ha igy haladunk, még megérjük, hogy a telegráfdrótok kedvéért elviszik az állomási épületet is máshová, mert hát a szentmihályi birkatürelmű közönségnek mindegy, akár aranyat, akár egy lyukas mogyorót nyomnak a markába.

A szentmihályi közbirtokosság közgyűlése. A Csömör-Pusztaszentmihályi Birtokos Egyesület folyó hó 22-én, vasárnapon, délután 3 órakor tartotta közgyűlését Rákosszentmihályon a Biró-féle vendéglő nagytermében *Bentsik* József dr. elnöklésével. A gyűlésen az egyesületnek 44 tagja jelent meg 53 szavazat képviseletében. Legfontosabb elintézni való volt a meghatalmazás adása az elnökség részére, hogy a költségelőirányzaton túl is folyósithasson a község céljaira, mint például irodaszerek, bútorok beszerzésére stb. pénzeket. A közgyűlés tudomásul vette, hogy a községház céljaira alkalmas házat bérelt már az elnökség a rákosi úton és ideiglenes berendezéséről is gondoskodott. Az elnökségnek és a választmánynak az 1902. év kezelésére vonatkozó fölmentvényt megadták, a bemutatott pénztárszámlát és vagyonmérleget elfogadták és egyúttal felhatalmazták az elnökséget és a választmányt arra, hogy az egyleti befolyó jövedelmek erejéig, az 1902. évi őszi közgyűlés által megállapitott költségvetés keretét meghaladólag is „község szervezési és berendezkedési kiadások" céljára és címére a feloszlató közgyűlésnek adandó számadás terhe mellett, az e címen szükséges kiadásokat az egylet pénztárából fedezhesse; közben pedig az egylet feloszlását készitse elő s a feloszlatás tárgyában még ez évben közgyűlést hivjon össze". Számvizsgálókul újólag, közfelkiáltással megválasztották az eddig működötteket, *Karácsony* Lajost, *Bürgermeister* Ferencet és *Otte* Albertet. Helyesléssel fogadták azt a felszólitását az elnökségnek, hogy a tagok egymást is ösztönözzék ennek az utolsó évi tagsági dijnak a befizetésére, hogy ezzel az egyesület az új község céljait minél hathatósabban szolgálhassa.

Sporttelepi közgyűlés. A Rákosszentmihályi Sporttelep 1903. évi április hó 4-én este 7 órakor, Rákosszent-Mihályon, a Bürgermeister-féle helyiségben tartja közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. évzáró jelentések, 2. zárszámadás, 3. költségelőirányzat, 4. választások. Vendégeket szivesen látnak.

Összeütközés automobillal. Csaknem végzetes szerencsétlenség történt gyümölcsoltó Boldogasszony napján Rákosszentmihályon. Egy kétlovas magánkocsi lovai ugyanis a prüszkölő gépkocsitól megijedve a kocsiban ülőket csaknem elragadták. A kocsi megroppant és eltörött és a bennülők kiestek. Szerencsére azonban a kirándulóknak komolyabb bajuk nem történt.

Öngyilkosság. A cinkotai „Nagyitce„-vendéglő mellett levő fővárosi erdőben a szerdai ünnep délutánján agyonlőtte magát egy munkáskülsejű férfi. Öngyilkosságának okát nem tudják.

Hock János sajtópöre. Mindenkinek élénk emlékezetében lehet még, milyen heves harc után választották meg 1902. őszén Hock Jánost a Ferencváros, Kőbánya és Rákosfalva képviselőjévé. Ennek az elkeseredett harcnak egyik, igen csúnya fegyvere volt az a röpirat, a mely *„A politikus zsebmetsző, vagy néhány szó Hock Jánosról"* cimet

viselte és a jelöltet egyéni és politikai becsületében igen mélyen sértette. Hock János sajtópört indított az irat szerzője ellen, vádolván őt becsületsértéssel és rágalmazással. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy az irat szerzői a kevés jó ügyben szerepelt *Seper* Kajetán, kispesti szerkesztő és *Grogár* József fővárosi tisztviselő. Az igazi szerző ugyan *Vathy* István volt, ő azonban időközben meghalt és így vele számolni nem lehetett. A közreműködők pedig igazolták, hogy ők nem ismerték a röpirat tartalmát és csak eszközök voltak mások kezében. Mivel pedig Hock János az eszközül szolgált két vádlottat, a kik tőle ünnepiesen bocsánatot is kértek, büntetni nem kívánta, a mozgatót pedig kikutatni nem sikerült, a mélyen sértett panaszos a vádat visszavonta és a törvényszék vád hiányában az eljárást megszüntette.

Anna-telep közgyűlése. A Pusztaszentmihály Anna-telepi Családház Építő-Egyesület f. hó 22-én d. u. 3 órakor tartotta Budapesten a váci-utcai újvárosház dísztermében közgyűlését. Az elnökségi jelentés felolvasása után *Tóth* Gyula hivatkozott az abban foglalt közlekedés javítására irányuló mozgalom kezdeményezésére és indítványozta, hogy a közgyűlés ezen fontos ügy előmozdítására *négyezer koronát szavazzon meg a tartalékalapból, az esetleg kibocsátandó részvények jegyzésére, telek- vagy pénzértékben.* Továbbá felhívta a közgyűlésen megjelenteket, ennek a közérdekű ügynek erkölcsi és anyagi támogatására. *Fehér* József annak az óhajának adott kifejezést, hogy necsak 4000 korona fordittassék ezen fontos közlekedési kérdés megoldására, hanem minden rendelkezésére álló eszközzel támogassa a megválasztandó elnökség és választmány a messzekiható mozgalomnak működését. *Brantner* Albin pártoló hozzászólása után a közgyűlés a 4000 koronát egyhangúlag megszavazta. A napirend további pontjainak letárgyalása után a választások ejtettek meg.

Elnök: Grósz Bernát; alelnök: Jermánn Károly, Tóth Gyula; titkár: Eisner Sándor, pénztáros: Róth Ignác. Választmányi tagok: Bakonyi István, Benkes Ferenc, Berghoffer Ferenc, Brantner Albin, Blau Dániel, Engel Adolf, Fábián Sándor, Fischer Miksa, Fischer Vilmos, Franck Richard, Fried Vilmos, Fehér József, Gerő János, Grindl Károly, Győry István, Kiss Ildebert, Lefkovits Adolf, Moldován János, Spieler Jakab, Spieler József, Szabó József, Szabó László, Waskovich Szilárd, Venczkó János. Felügyelő bizottsági elnök: Kávay Sándor. Tagok: Kohn Simon, Kőrössy József, Polacsek Jakab, Polesz Antal, Segyó Rezső, Tömör Jakab.

Udvari sör. A jó italairól és ételeiről ismert szentmihályi Bürgermeister-féle vendéglőben a Részvényserfőző általánosan kedvelt udvari sörét vasárnaponként és forgalmas hétköznapokon poharankint kimérve kaphatja a közönség.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserüvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésreméltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

A szőllő állandó munkálatai.

A nyitás. Ezen művelet célja az őszszel elfödött tőkének földből való kitakarása. Idejét illetőleg naptárilag alig határozhatnánk meg azt az időt, melyben legcélszerűbben végezhető, mivel úgy a korai, mint a késői nyitás káros. Ha korán nyitunk, az esetleg beálló erősebb fagyok kárt tehetnek szőllőnkben, ha későn, úgy a tőke vesszőjének alsó, föld alatt lévő szemei könnyen kipállhatnak; mondhatjuk azonban azt, hogy a tenyészet megindulása előtt, midőn a föld fagya kiengedett, a talaj megszikkadt, munkálható állapotban van és erős fagyoktól már nem kell félnünk, beállott a nyitás ideje. Ha az időjárás kedvezőnek igérkezik, nem célszerű késlekedni a szőllő nyitásával, a korai nyitásművelet kivitelénél nem ejthető oly sok érzékeny sérülés a tőke részein, mivel ilyenkor még nincsenek a rügyek megduzzadva, azonkivül a nyitott tőke gyökerei fölött lévő föld hamarabb fölmelegszik, mi a tőke vegetációjára igen jó hatású. Csak korai nyitást követhet korai metszés, melynek előnyeiről a metszés tárgyalásánál lesz szó. A mi a nyitás kivitelét illeti, rendszerint igen hibás, értelmetlen eljárást tapasztalhatunk; az a munkás, ki jó vagy rossz — rendesen rossz — eszközével szétcsapkodja a tőke földjét s talán csupán arra gondol, hogy, miként neki jól esett lelökni a bundát, hát akképen a tőke is „nagyot fúj“ érezve a márciusi szellőt, alig ha sejti, milyen fontos végezni valója volna neki a nyitás végrehajtásánál. Nem elég ám csak lehúzni a bundát arról a tőkéről, hanem mikor azt megtettük az arra alkalmas kerek (sohasem szögletes) kapával, valami kaparószerszámot véve kezünkbe, a tőke nyaka körül 30—40 cm-nyire és 20 cm mélységre tányért készitünk, csupaszra födve az egész tőkenyakat. Ekkor látjuk azután, hogy mi dolgunk van. Ott van a rengeteg harmatgyökér, mely élesre köszörült ollóval egytőlegyig, tőben eltávolitandó. Talán kérdezi valaki, hogy mit vétett az a harmatgyökér? Hát bizony az sokat vétett, de még több lesz a rováson majd a nyáron; először is az a tőke, melyről a harmatgyökér el nem lett távolitva, már tavaszszal máskép viselkedik, mint a többi: korábban, gyorsan feslenek rügyei, melyek azután leggyakrabban tönkremennek a még hideg éjjeleken beálló fagyok folytán. De ez nem a legtöbb ok, mely a harmatgyökerek eltávolitását tanácsolja, okvetlen el kell azokat vágni azért, mert a harmatgyökerek a talaj legkorábban felmelegedő és tápanyagban is leggazdagabb felső rétegében élvén, rendszerint igen buján fejlődnek, minek következménye a tőke talpgyökereinek elcsenevészedése; ha azután beáll a száraz időjárás, első sorban a felső rétegföld száradván ki, a harmatgyökerek tönkre mennek, mi lesz az eredmény? A tőke tönkrecsenevészedett talpgyökerei folytán nem lévén képes kellőleg táplálkozni, elpusztul vagy tengődik, termést azonban biztosan nem hoz, vagy legfeljebb egy pár egres szemet, mitől a verébnek is elvásik a foga. A harmatgyökerek eltávolításával tehát a tőke táplálására tulajdonképen hivatott oldal, alsó és talpgyökereket kényszeritjük működésre. Oltvány-szőllőkben ezenkívül azért is elkerülhetetlen a harmatgyökérelszedés, mert a tőkenyakból (tehát a nemes részből) előtörő gyökereket a filloxera pusztitaná el. Maga a tányérozási művelet nem különben igen fontos, mivel ez által megporhanyittatik az a föld, mely később alig bolygatható a tőke sérelme nélkül, miért is a nyitásművelet második teendője, a harmatgyökér elszedése után a tőke tányérjának alkalmas kézi eszközzel való alapos megporhanyitása. Ha végül a tőke idősebb részeiről a megrepedezett, foszladozó férget késsel lehántottuk, hozzáfoghatunk a metszéshez.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. F. J. Sajnálatunkra a térviszonyaink nem engedték meg, hogy szellemes sorait közöljük. Fáradtságáért köszönetünket fejezzük ki és az elmaradásért elnézését kérjük.

L—l J. Fölajánlott közreműködését köszönettel fogadjuk és személyesen fogunk önnel értekezni.

Korrektor. Igaza van. Bizony, bizony megint ott kotnyeleskedett a sajtóhiba. Nem tudjuk eléggé sajnálni, hogy *Szabó Ferencné* úrnő nevét hibás keresztnévvel hozta a multheti helyreigazító közlemény. Ámde azért, óh fiatal ember — tekintve konszolidált viszonyainkat — ama kívánságának nem tehetünk eleget, hogy tiszteletre nem méltó korrektorunknak a fokozat kedvéért ezúttal *a fejét* vágassuk le. Nem, hacsak nem hajlandó elárvulandó neveletlen gyermekeinek apja helyett apja lenni. Ez irányban egyébként várjuk szives további értesítését

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1902. évi november hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																					
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	—	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	—	4 00	4 32	5 17	6 00	6 25	7 01	7 30	8 15	—	9 00	9 15	9 55	—	10 52
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	—	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	—	**4 07**	4 39	5 24	**6 07**	6 32	**7 08**	**7 38**	8 22	—	9 08	**9 22**	10 02	—	10 59
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	—	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	3 12	—	4 11	4 43	5 27	6 11	6 36	7 12	7 42	8 26	—	9 12	9 26	**10 06**	—	**11 03**
	1. sz. kitérő. . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	—	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	—	4 14	**4 46**	**5 30**	6 14	6 39	7 15	7 45	8 29	—	**9 15**	9 29	10 09	—	11 06
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 43	8 12	8 42	9 21	—	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	3 22	—	4 22	4 52	5 37	6 22	6 47	7 22	7 52	8 36	—	9 22	9 37	10 17	—	11 14
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	4 01	—	4 46	5 16	6 01	6 46	7 16	7 51	8 31	9 11	—	9 46	10 16	10 46	—	—
Budapest felől	udapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 05	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	5 00	5 30	—	6 30	7 00	7 30	8 15	8 45	—	9 50	10 00	10 50	11 00
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 28	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	3 23	3 53	4 38	5 23	5 53	—	6 53	7 23	7 53	8 38	9 08	—	9 55	10 23	10 53	11 23
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 47	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	4 00	**4 46**	**5 30**	6 00	—	7 01	7 30	8 00	8 45	**9 15**	—	10 03	10 31	11 00	11 30
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 33	6 03	—	7 04	7 33	8 03	8 48	9 18	—	**10 06**	10 35	**11 03**	11 33
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	9 37	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	**4 07**	4 53	5 37	**6 07**	—	**7 08**	**7 37**	8 07	8 52	**9 22**	—	10 10	10 39	11 07	11 37
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 44	6 14	—	7 15	7 44	8 14	8 59	9 29	—	10 17	10 46	11 14	11 44

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.

A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.

Budapest Fővárosi Közlekedési Részvénytársaság

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérneműi- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

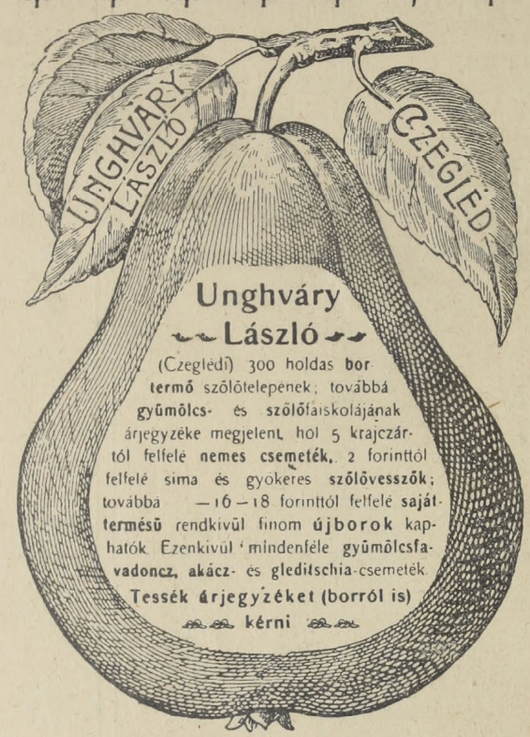

Eladó tárgyak:

ajtók, ablakok, teljesen jó karban;
két ablakvasrács;
egy nagy takaréktűzhely;
két bádog háztetőablak;
két bádog háztetőkijáró;
két vas gyermekágy, teljes felszereléssel;
egy fürdőkád;
kerti faszékek.

Tudakozódhatni REGELE Jánosnál Kis Szent-Mihályon.

Hat darab még ültethető
szép diófa
12/15 cm vastag törzszsel
Mátyásföldön eladó.
Bővebbet Lingel Károly és fiainál, Budapest, VII., Rózsa-utca 4. sz. Telefonszám: 50—49.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. Alapíttatott: 1868

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál. Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRÚHAZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

Szives tisztelettel értesitik az igen tisztelt hölgyvilágot s kedves ismerőseiket, hogy a tavaszi saison remek újdonságai immár raktárra érkeztek s mintagyűjteményük szintén elkészült, a melyet nyilvánitott kivánságra szivesen küldenek meg.

Mesés gazdag választék! Versenyen kivüli olcsó árak!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, április 5. 14. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Közlekedésünk javítása.

Igazán bámulatos az a haladás, a melyben a mi vidékünknek a mai, országszerte duló válságos viszonyok közepette része van. Telepeinken most is építkeznek, a települő, az állandó lakosok száma folytonosan szaporodik és ezzel együtt igazi élet kezd szállani az egyes községek és telepek intézőibe is, a kik a mozgolódásból maguk is erőt merítenek.

Fényes bizonysága ez az elevenség, ez a lüktető élet annak, hogy a mi vidékünk előtt a fejlődésnek hatalmas perspektivája áll nyitva, mert e nélkül válságot úgy kiállani képtelen lett volna, a mint azt mi kiállottuk.

A mi lakóinknak, a mi községeinknek életrevalóságát — úgy látszik — kezdik észrevenni most már magasabb, felsőbb tényezők is. Erre mutatnak azok a tervezetek, a miknek létéről és arról hogy felsőbb hatóságoktól eredtek, ismételten rámutattunk s a melyekből sietünk kedvező következtetéseinket levonni.

Természetes, hogy ezeknek a tervezeteknek, ezeknek az intézkedéseknek legtöbbje helyi közlekedésünk javítását célozza, mert hiszen megfelelő jó közlekedés nélkül haladnia semmiféle vidéknek sem lehetséges. Teljesen ki van zárva azonban a haladás lehetősége jó közlekedés nélkül oly helyen, a hol, mint minálunk, a lakosok számának legnagyobb része száguldó villamosokhoz szokott, fővárosi ember.

Az 1903-ik esztendő eddig lefolyt eseményei közlekedésügyünk javulása tekintetében minket vérmesnek mondható reményekre jogosítanak. Hiszen alig van hét, hogy valamely jó hírről ne adhatnánk számot.

Először a közlekedésügyi minisztérium határozata, a melylyel a Budapest környékén levő helyek közlekedésének javítását legfőbb feladatai közé sorozta, majd ugyancsak a minisztériumnak a székesfőváros mérnöki hivatalával egyértelmű elhatározása, a melylyel a helyi érdekű vasutaknak villamossá alakítását és a székesfőváros szivébe leendő bevezetését mondta ki sürgősen szükségesnek, olyan események, a melyek az illetékes hatóságok figyelmének és jóakaratának elvitázhatatlan bizonyítékai.

Lássuk ezzel szemben hogy viselkednek közlekedési vállalataink?

A Budapesti Helyi Érdekű Vasutak igazgatósága erre a nyárra olyan menetrendet kiván életbe léptetni, a mely a hétköznapi forgalom könnyebb lebonyolításán kívül (új vonalak bevezetésével) a vasárnapi, nagyobb arányú forgalom szükségszerű nagyobbítását is célozza, a mint arról legközelebb kiadandó nyári menetrendjéből mindenki meggyőződést szerezhet majd magának.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút szerény anyagi viszonyainak keretén belül egyelőre a második vágány fektetésén kívül a közlekedés javítása érdekében egyelőre alig tehet, de ez az elhatározása sem kis jelentőségű a forgalom biztossága tekintetében.

Legutóbbi számunkban adtunk hírt két villamos közlekedési vállalat keletkezéséről, a melyeknek célja a Kerepesi-út és a Csömöri-út között fekvő hatalmas területnek életre keltése, forgalmassá tétele, a mi vidékünknek első sorban érdeke.

És a vállalatok versenye a közönséget is áldozatkészségre ösztönzi. Az Annatelep-egyesület — Rákoszszentmihálynak egyik legnagyobb ilyennemű egyesülete — közgyűlésén 4000 koronát szavazott meg az új vonal létesítésére és elhatározta, hogy annak érdekében és tagjai körében és minden rendelkezésre álló téren munkálkodni meg nem szünik.

Csodálatos, hogy ilyen körülmények között mégis

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

kénytelenek vagyunk nagymértékű mulasztásokra is rámutatni olyan helyeken, a hol ezeknek a mulasztásoknak a pótlása alig függ mástól, mint a kellő jóakarattól. Különösen két esetben igazolt a mi állításunk.

Az egyik a kőbánya—rákosfalvai vasút, a melynek kiépítésétől sokat, mondhatnók mindent várunk. Elhatározott dolog ugyanis, hogy a kőbánya—rákosfalvai villamos vasút Rákosfalvánál, a cinkotai helyi érdekű síneibe futna és úgy menne be Budapestre, a honnan újra a külső részekbe — Kőbányára — vinné az útja. Ilyenformán villamos körforgalom keletkeznék, vagyis Rákosfalvának és a Ferenc József kaszárnya környékének megvolna a maga villamos vasútja.

Alig hihető azonban, hogy ugyanazon a vágányon sokáig kergetnék egymást a villamos meg a gőzvasút. Ennek a vonalnak a megnyiltát azért úgy kivántuk üdvözölni, mint a helyiérdekű villamossá alakításának a megkezdését.

A katonai hatóság azonban minden örömünket megrontotta. Tiltakozott ellene, hogy lovasgyakorlóteren át bármilyen vasutat is építsenek. Ezzel a tiltakozásával természetesen a két testvérkerület között bárminemű közlekedés létesítése bizonytalan időkre halasztódott. *Pedig a vonal kiépitését Budapest székesfőváros szerződés szerint évek hosszú sora óta joggal követelheti.*

A másik, nem kevésbbé súlyos sérelmünk ezen a téren a *személyforgalom létesítésének halogatása a körvasút vonalán.*

Érthetetlen igazán, hogy ugyanaz a fórum — a közlekedésügyi minisztérium — a mely programmjába veszi a magánkézben lévő közlekedési vállalatok forgalmának és üzemének javítását, nem gondoskodik ennek keresztülviteléről a saját hatáskörén belül. Pedig tudomásunk szerint pár esztendővel ezelőtt ez a kérdés egy tevékeny polgártársunk kezdeményezésére tanulmányozás tárgyát képezte. Az átalakítást mindenütt szükségesnek mondták és az ügy már-már a közönség javára dőlt el, a mikor felső helyen a jóváhagyó záradék aláírását megtagadták és olyan határozatot hoztak, hogy a kérelem teljesítése még korai volna.

Ennek a két vonalnak az ügyét már most minekünk, rákosvidéki érdekelteknek kellene a kezünkbe vennünk.

Jogunk van mind a két ügy sürgetésére és — a mint a viszonyokat ismerjük — a polgárság sürgetésének foganatja is volna.

Rákos vidékének sok tekintélyes testületéhez fordulunk tehát hívó szavunkkal: vegyenek maguknak annyi fáradságot vidékünk eme fontos ügyében, hogy föllépésükkel támogassák a mi kezdeményezésünket, mert ha ez nem történik meg, bizony senkinek sem oka, sem joga panaszkodni nem lesz közlekedésügyünk lassú fejlődése miatt.

Farkas Elek.

Mátyásföld 1902-ben.

Méltán adhatjuk ezt a címet közleményünknek, a melyben a Mátyásföldi Nyaraló-tulajdonosok Egyesületének beszámolóját ismertetjük, a melylyel az elnökség a közgyűlés elé lép. A különös gonddal összeállitott részletes beszámolónak itt adjuk főbb adatait.

Legnagyobb eseménye volt a mult évnek az *egyesületi ház középső részének kiépítése*, a melyet — mivel pályázat útján vállalatba adni nem sikerült — *Hudetz* János egyesületi tag végzett általános megelégedésre. Nem kevésbbé fontos esemény az *artézi kút és uszoda* épitése, a mely célra az egyesület Paulheim Józsefnek, illetve az általa képviselt társaságnak az erdő területéből 300 négyzetölet engedett át. Az ebből eredő jogviszony megállapitása folyamatban van. A két épitkezésre és a területajándékozásra vonatkozó felebbezést a vármegye alispánja 1003/903. számú határozatával visszautasitotta.

A mátyásföldi iskola jogviszonyait olyként rendezték, hogy az egyesület csakis a mai terheket tartozik viselni, de egy esetleges kibővités esetén is legfeljebb a Mátyásföld területéről kikerülő tanulók arányában köteles az iskola kibővitésének és fentartásának költségeihez hozzájárulni. Az iskolába 117 tanuló iratkozott be, köztük az ötödik osztályba 13. A szegény gyermekeket ruhával és taneszközökkel látták el, közülök 29 teljes tandijmentességet élvezett, 24 ingyen kapott könyveket, hatan pedig, a kik a távoli tanyákon laknak, *Bellovics* Imre, *Perjátl* Márton, *Verő* György, *Ármos* Sándor, *Papek* József és *Ehmann* Viktor jóvoltából az ingyenebéd jótéteményében is részesültek.

Paulheim József elnöklete alatt 1902-ben róm. kath. *templomépítő-bizottság* alakult Mátyásföldön, a melynek az egyesület az e célra kezelése alatt volt 758 K. 20 fillérnyi összeget átutalta. A bizottság a templomterveket pályázatán — a melyről annak idején részletesen megemlékeztünk — beszerezte és remény van arra, hogy a mátyásföldi római katholikus templom minél előbb fölépülve rendeltetésének átadható lesz.

A telep *közélelmezésén* javitottak, a mennyiben *Stift testvéreknek* megengedték, hogy újonnan épült házukban sütő-üzletet, tejcsarnokot és cukrászdát nyissanak. E mellett sikerült *Sommerer* Györgyöt a vendéglő bérletére újabb egy évre megnyerni.

A kertészet kezelése a mult évi abnormális időjárás ellenére is *Kecskeméthy* Vince szakszerű vezetése mellett szépen haladt, csak a vizszolgáltatás bizonyult hiányosnak.

Újabb telektulajdonosok *Krautz* Gyula dr., *Warga* László dr., *Diósy* János és *Diósy* Kálmán, továbbá *Gruber* Gyula, *Janecskó* István, *Porzsolt* Kálmánné és a *Lambrecht* H. W. cég. Épitkeztek *Gruber* Gyula, *Krautz* Gyula dr., *Stahulják* Iván, *Warga* László dr., *Stift* testvérek, *Jauczer* Lajosné, *Neiszer* Antalné dr-né, *Gyene* Károly, *Jászfy* Jolán nyaralót, *Paulheim* József, *Kürthy* István, *Szirmay* Elek és *Komássy* Ede melléképületet.

Elhaltak a tagok közül *Szigeti* József, a kiváló szinművész, *Bodnár* Dezső miniszteri számtanácsos, továbbá *Hoffer* Lajos, *Berger* János, *Sztroiny* Sándor dr. és *Mayerberg* Istvánné. Nagy részvétet keltett azonkivül egyik általánosan kedvelt tevékeny tagtársuk, Pozsgay Tivadar agg édes anyjának, özv. *Pozsgay* Sándornénak elhunyta.

Szigorú takarékossággal sikerült elérni, hogy a költségvetést nagyjában betarthatták. Csak az építés okozta többkiadás és az ebből eredő hitelműveleteknek a számadásokba történt beállítása okoztak nagyobb eltéréseket.

A kölcsönügyeket a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól felvett kölcsönből rendezték. Ugyanis a bank első helyen leendő bekeblezésre *80,000 koronás jelzálogos törlesztéses kölcsönt nyujt az egyesületnek 4½%-os záloglevelekben, mely kölcsön 100 félévi 2130 K.-ás részletekben fizetendő vissza.* Hogy a kölcsön létrejöhessen, szükséges volt, hogy *Paulheim József a tőle felvett 40,000 frtos kölcsön elsőségéről lemondjon s azt az új kölcsönnek engedje át, a mihez Paulheim József hozzá is járult. A Beniczky-Batthyány Ilona grófnőnek szintén megelőzött kölcsöne kifizettetvén, az telekkönyvileg töröltetett.* A felvett kölcsönpénzből első sorban kiegyenlítést nyert *Beniczky-Batthyány Ilona grófnőnek 16,000 koronára mérsékelt követelése, másodsorban Hudetz János építőmesternek a 40,00 korona építési összeg, továbbá több pótmunka fejében 922 K. 30 fil. és késedelmi kamatok fejében 166 K. 66 fil. fizettetett ki; harmadsorban a vendégszobák bútorzatának kiegészítésére fordíttatott 2200 K. s végül kifizettetett a Paulheim Józsefnél fennálló folyószámla tartozásra még hátralevő részlet 14,000 K. A maradék a pénztári készlet gyarapítására fordíttatott.*

A mérlegszámlában kimutatott *egyesületi vagyon a mult évihez képest jelentékeny apadást tüntet fel, melynek magyarázata, hogy az egyesületi ház középső favázas részeinek lebontása folytán, az épület értékéből megfelelő részt le kellett írni.*

Javasolja a választmány 454 K. 76 fil. behajthatatlan követelésnek törlését és jelzi jelentésében, hogy az ez évi költségelőirányzat az elmult évben elért bevételeknek és felmerült tényleges szükségleteknek tekintetbe vételével készült és hogy a tagsági díjakat ez évre is 4 fillérben javasolja megállapitani.

A számadásokra jövő számunkban térünk ki, most még fölemlitjük, hogy a *Szalay* János lemondása folytán megüresedett pénztárnoki tisztség betöltendő egy évi érvénynyel, a választmányban megüresedő hat rendes tagság, ú. m. *Diósy* Lajos, *Hudetz* János, *Miksó* Imre, *Saupe* Gusztáv, *Strelisky* Sándor és *Takács* Gyula mandátuma, továbbá két póttag, ú. m. *Bodendorfer* Mihály és *Gyene* Károly mandátuma, valamennyi betöltendő három évi érvénynyel.

TÁRCA.

Lázas napok.

Irta: *Tuba Károly.* (Vége.)

II.

Micsoda csodás fényességű, pazar esküvője volt Vértes Idának. Tarthattak, tehették is, hisz minden a dúsgazdag Wágner Leo — a vőlegény — kontójára ment. Az meg semmit sem sajnált, csak az övé legyen az a csodaszép teremtés.

Rengeteg kiváncsi nép tódult a templomba, hogy megbámulják a menyasszony remek öltözetét, csillogó ékszereit, meg halavány *arcát* . . .

Száz meg száz lobogó gyertya lángja szórta fényét a magas boltives falakra. Sejtelmesen búgó orgonaszó mellett lépkedett a násznép — méltóságteljesen. A nézők közül össze-összesúgnak. A díszes kiséret, a fényes templom, az orgona túlvilági hangja olyan gyászosnak tünt fel egy alaknak, ki ott húzódott meg egy oszlopnál, hogy senki ne lássa, senki ne vegye észre. Úgy nézett, mint a ki nem hiszi, a mit lát, a mit hall.

Saáry Gyula volt az. Lejött ő is. Elhozta lelkének olthatatlan nagy szerelme, vágya. Pedig már ekkor hiú, büszke lehetett volna, mert ünnepelt, koszorús költő volt, kit a fővárosiak dédelgettek, imádtak; ki egymásután nyerte el a pályadijakat a versengők elől. De ő egyszerű, szerény ember maradt s csak azért jött, hogy láthassa az oltár előtt azt, a ki *kényszerítve* van *szerelmet hazudni*, a ki őt minden egyes munka megirására inspirálja.

Úgy megdobbant a szive, megrendült egész lénye, mikor ellebbent a leány ajkáról, hogy szereti a tagba szakadt agglegényt, a ki kéjes mosolylyal hallgatta, hogy hű társa marad ez a gyerek-menyasszony.

Mikor vége volt a szertartásnak, Saáry Gyula kábultan tántorgott ki szivet tépő gondolatokkal, hogy annak a pufók pénzembernek lesz-e ereje, meg tudja-e őrizni azt a gyönge testet a majdan reázuhanó emlékek súlyától; meg tudja-e gátolni az álmok világát, hogy borongós, lázas napokon, sivár éjszakákon meg ne lepjék a kis feleség szivét és meg ne gyötörjék.

Míg igy tünődött, a ragyogó vonatok tova robogtak a nászneppel. Pompás lakoma zárta be a csillogó szertartást.

Saáry Gyula pedig elment, hogy soha többé vissza ne térjen, a hol elvesztette minden üdvét, boldogságát.

Wágner Leó bemutatta leendő otthonát szépséges asszonyának. Elvitte a tündéries kastélyba, hol mesebeli kincsek tárultak Ida szemei elé. Szemei káprázták! Soha ennyi fényt, ennyi pompát és ez mind, ez mind az övé, mert a szivét adta érte. Oda adta magát. Hozzá ment, pedig gyötrő irtózat szállta meg, ha érintette az az ember . . Szépek a szobák, szalonok igaz; szerelmeseknek való hely, de illatos levegőjének boldogságról, szerelemről, egy egész életet betöltő üdvösségről kellene suttogni; de itt csak egyhanguság, nagy szomorúság honol.

Pedig körülrajongta férje; figyelmes, túlságos figyelmes volt iránta. Rabszolgai alázatossággal leste minden mozdulatát. És ez bosszantotta az asszonyt; kiállhatatlannak tünt fel neki. Úgy fázott, ha rá nézett. De hiába. Már övé.

— Szeretsz-e Ida?

— A magáé vagyok. Magához fűztek egy egész életre.

— Ne . . . ne igy beszéljünk. Nem azt kérdeztem Ida. Szeress úgy, a hogy én szeretlek. Ha már az enyém lettél, légy az én hűséges hitvestársam. Felejtsd el azt. — Azért mondta igy, mert tudta, hogy egész szerelme az őt sirató barna fiúé.

— Talán gyülölsz is érte! Folytatá az ember.

Nem . . . nem gyűlölöm. Tisztelem, becsülöm, de . . . de nem szerethetem. Hű maradok, mert hűséget esküdtem, de szerelmet hazudtam. Nem szerethetem. A szivnek későn parancsolni nem lehet. S hogy az oltárnál szerelmet hazudtam, imádkozni fogok, hogy az Isten megbocsássa a bűnömet.

Wagner Leó semmit sem szólt, hanem odament kis feleségéhez és megsimitá a bársonyos komoly arcot és meghatottan tette hozzá:

— Legyen úgy, a hogy te akarod. Az idő behegeszt feledtet mindent. Én meggyógyítlak. Elutazunk. Úgy-e jó lesz! Tán idegen ég alatt új vágyak, új érzések költöznek szivedbe . . .

. . . És alig egy hét mulva olasz földön jártak, a hol a délszaki nap forró sugarainak hevítő ereje van, lángra lobbantja a szenvedélyt s tavaszt varázsol a szivbe. Varázslatosan gyógyítja a szenvedőket, hogy enyhítsen, gyógyítson és vigasztaljon.

De a szép asszony nem érezett semmit. Minden hidegen hagyta. A bohó férj megvásárolt minden drágaságot, ajándékot, hogy feleségének gyönyörűséget szerezzen.

Esztendő telt el igy, mig Wagner Leó és a kis felesége végigjárták a napsugaras tájakat, keresve, kutatva, hol éreznék magukat legjobban. De az a feszültség, a hideg közöny megmaradt köztük. Már nekik csak igy lehet élni, idegenül, szeretetlenül a szerelemre teremtett asszony és a szerelemért sóvárgó férfinak.

Mikor haza jöttek, a nyarat az ember budai villájában töltötték. Csendes, mondhatni rideg életet folytattak. Vendég sohase járt házuknál. Az ember vállalata után nézett a fiatal asszony pedig egy ablakfülkébe ült s kézimunkán dolgozott, vagy olvasott.

Egy izben, midőn Wágner hazatért, feleségét kisirt szemekkel találta, kezében egy könyv volt, Saáry Gyula költeményei.

Visszagondolt rá, mikor együtt sétáltak az esti homályban, a lombos fák között, mikor utoljára beszéltek, mikor elváltak tán örökre s a kit még most is szeret lelkének egész szenvedélyével.

Ilyenkor meglepte a fájdalom és úgy megkinozta magát, hogy lassan megindultak könyei, sirt halkan, csendesen. Siratta a rombadőlt ifjúság elvesztett ideáljait. Visszagondolt, hogy milyen meseszerű szépnek képzelte az életet megosztva azzal, a kit szeret s milyen más lett belőle. Unalmas, mindennapi történet esett meg vele is, a mit emliteni sem érdemes már. Nem lehetett azé, kit szeretett, mert szegény, ábrándos poéta volt s hogy megmentse már elbukó családját, odaadta kezét annak a pénzembernek. S most neki kell lenni áldozatnak . . . Órahosszat nézett ki az ablakon s a mint téveteg tekintete belemélyedt a távol nyüzsgő emberáradatba, összeszorult a szive.

Nem érezte magát egy percig se boldognak; pedig minden kényelme megvolt. Rabnak érezte magát, örökös rabnak. Ha kocsizni mentek: bántotta őt az utca zajában pezsgő élet lüktetése, a nagy elevenség, mozgás. Felsajdult a szive, ha kart karba öltve egymáshoz simuló ifjú párokat látott haladni a zöldben, előttök a dada kedves kis kocsit tologatva, melyben tündérekről álmadozó, aranyhajú szöszke gyermek szundikált . . . Ez, ez a kép úgy-úgy fájt neki! A mi hiányzik, a mit még nem ismer — a szeretet! És úgy elfogta a vágyakozás egy másik után, a ki megaranyozná az életét, a kivel megértenék egymást örömben, bánatban.

Már neki csak igy kell élnie örökös vágyban, kétséges epedéssel . . .

Egy napon átjött Pestre, valami dolga volt az egyik divatárú üzletben.

Épen fogatába akart ülni, hogy haza vágtasson, midőn megpillantá Saáry Gyulát, ki örömsugárzó arccal sietett feléje.

Forrón üdvözölték egymást. Az asszonyon kéjes bódultság vett erőt, a mint meghallotta a férfi édesen csengő hangját. S mikor kezeik összeértek, villanyütéshez hasonló zsibongás remegtette meg egész testében. Örültek, nagyon örültek. Valamitől úgy megdobbant a szivök, maguk sem tudták miért? de zavarban voltak.

Beszélgettek egy ideig. Olyan sóváran nézte az a halavány, sápadt képű ember azt a szenvedő asszonyt, a ki csak lopva mert az ő szemeibe nézni, bizonyára azért, mert egykori jóslata tán beteljesült: — boldog — talán . . . Megértette az asszony szemeiben csillogó könyeket is . . . És engedett a sok könyörgő szónak s megigérte, hogy meglátogatja budai villájában. De a látogatást nem kötötte szóhoz, csak majd elmegy egyszer. Az asszony meg nem merte mondani, hogy tapintatos legyen, mert . . . mert a férje. S forró kézszorítással váltak el.

Az asszony végtelen boldognak érezte magát. Leste, várta azt a percet. Csak attól félt, hogy olyankor fog jönni, mikor férje is otthon van.

Az egyik alkonyaton ott ült az ablaknál, nézte a leáldozó nap korongját. Nézte . . . nézte, mintha csak letünt boldogságát látná abban . . . Összeszakadozott életére gondolt, mikor a tépett felhőket látta úszni az égen . . . Olyan tépett, olyan szakadozott az ő élete is, a melyet már nem is lehet összefoltozni. Mert nincs az életében más, csak szenvedés, csak önámitás, hogy elringassuk a lelket s beletörődjünk a köznapiasság rendszerébe.

Igy, tünődött most is, egyedül. És egyszerre csengetés hallatszik. Az asszony megrezzent. Talán most jön ő s szive hevesen dobogott, csak most legyen ereje. Az ajtó felpattant és a férje állott előtte. Nagyon ijesztően nézhetett rá, mert megkérdezte az ember:

— Talán rosszul érzi magát?

— Nem, nem — sietett válaszolni — nincs semmi bajom, csak . . .

A szót elharapta s magában, rettegett még a gondolattól is, hogy most ha jönne az a másik, a kit oly nagyon vár, de a kinek jöttétől kissé fél, remeg.

Megkönnyebbült, mikor azt mondta az a pénzember, hogy üzleti ügyben el kell utaznia. Nem is sokat késett; megcsókolta ifjú nejét — a mitől az megborzadt — és elment.

A kocsi dübörgése jelezte, hogy elhagyta a házat. S alig nyugodhatott meg, megint csengetés hallatszott. Ez ő. Bizonyára ő.

És csakugyan ott álltak egymással szemben.

Bementek. Az asszony helyet mutatott s beszélgetni kezdtek bizalmas közelben, a pamlagon. A szobában szürke félholyba borult minden: a bútorok körvonalai elmosódtak, s az a titokzatos szürkeség megszakasztotta a társalgást. Egyszerre elnémult mind a kettő s szótlanul ültek egymás mellett.

Sokáig ültek igy, valami édes mámoritó kábultságban, midőn Saáry Gyula hirtelen fölrezzent. Az asszony puha, meleg karjai átfonták nyakát s tüzes, egy igaz csókért vágyó ajka az ő ajkát kereste. Alig volt ideje megakadályozni a szenvedélyes csókot s elháritani a forró ölelést. Felugrott s egy futó pillanatig kinosan hallgatta az asszony

csöndes zokogását, kinek szép, ingerlő teste ott vonaglott a pamlagon, a selyemmel hímezett párnát görcsösen szorítva könyes arcához.

— Ida! Mit tett az Istenért?

Az asszony lekúszott lassan s átfonta karjaival a férfi lábait, úgy súgta félig bomlott észszel, lázas, meg megcsukló hangon:

— Bocsáss meg! Szeretlek, imádlak! Tapodj el, ölj meg, vagy tégy velem akármit . . . De szeretlek! Szeretni foglak örökre, mindörökre, *utolsó* lehelletemig.

A férfi megrendült. Megijedt attól a szenvedő vértanutól, a ki a lemondás töviskoszorúját kénytelen viselni. Vajjon fölemelje-e, élvezze-e az önmagát kínáló liliomnak illatát? Avagy eldobja magától a gyönyört, az élvezetet, a mit a szoba félhomálya s egy vétkezni akaró szerelmes asszony őrületes szenvedélye oly csábítóan kínál most, midőn már esküje máshoz köti, midőn már neki nincs joga szeretni, midőn már késő minden.

Nem, ez nem lehet! Erre nem képes az ő nemes, ideálokért rajongó, önzetlen, tiszta lelke! . . . S mikor beszélni akart az asszonynak, hogy térjen észre, hiszen férje van, hogy neki nincs joga megszentségteleníteni a családi élet szentségét: — hát a torkán akadt a szó, nem tudott kiadni egy hangot sem, mert úgy érezte, hogy minden szava egy tőrszúrás lenne a szerelmében félőrült asszonyra. Pár percig küzdött önmagával, aztán szelíden lefejté magáról a szép, bűnre vágyó teremtést és . . . szó nélkül, nesztelenül rohant el, hogy ne kísértse egy sötét, komor árnyék, — a multnak árnya, mikor még övé lehetett volna az a bűnös Magdolna.

Az asszonynak majd a szive repedt meg.

— Hát elment! Eldobott magától, megvetett! — Aztán maga elé bámulva, keservesen zokogott, néma lemondással.

Rákos Vidéke.

Ezzel a számmal egy új negyedév fordulóját érte el a Rákos Vidéke. Egy új negyedévét, a melyben kész ugyanúgy (sőt hétről-hétre jobban) teljesíteni kötelességét, mint az eddigiekben.

Bizalommal fordulunk mi is olvasó közönségünkhöz, a mely szeretetével és pártolásával vett eddig is körül bennünket és kifejezést adunk annak a reményünknek, hogy ezt a szeretetet, ezt a pártolást nem fogja megvonni lapunktól a jövőre sem.

Erre a jövőre vonatkozólag nagy igéreteket — sajnos — nem tehetünk, mert hiszen saját erőnk túlbecsülése volna, ha azt hinnők, hogy a világot ki tudjuk mozditani a sarkából, de igérjük, hogy eddig követett irányunktól ezentúl nem fogunk eltérni a jövőben egy tapodtat sem.

Annak a jeléül, mennyire megtartottuk eddig azt, a mit igértünk a Beköszöntőnkben, összegezzük most az ott jelzetteket.

Igértük, hogy nem leszünk pártoké, társaságoké, hanem mindenkié, a ki vidékünk társadalmi, politikai állapota iránt érdeklődik, a kit ehhez a vidékhez anyagi érdek, összeköttetések, vagy — a mi a legfőbb — szeretet csatolnak.

Igértük, hogy az események tárgyalásának módja a Rákos Vidékében komoly, részrehajlatlan lesz és sohasem egyoldalú; de mindig, minden körülmények között jóakaratú.

És igértük végül, hogy a szelleme, minden mondata magyar lesz a szó igaz értelmében, hogy a szivekben jó talajra találhasson, gyökeret verhessen ez a szellem.

Büszkén valljuk, hogy ezt az adott irányt szem elől nem tévesztettük, örömmel ösmerjük el, hogy ezzel magunknak sok jóakarót, nagy közönséget sikerült szereznünk, a mely a körülöttünk tömörüléssel a mi vallott irányunkat jónak ösmerte el, a magáénak elfogadta.

Ez tesz képessé bennünket, hogy küzdjünk, dolgozzunk ebben az irányban tovább lankadatlanul, vidékünk, közönségünk érdekében a jövőre is. Támogatnak bennünket ebben a küzdelmünkben, a kiknek eléggé hálásak eddig végzett munkáikért is alig lehetünk, munkatársaink, *Aczél* Lajos, *Balázsovich* Zoltán, *Benkő* Géza, *Bugyi* Ferenc József, *Demjanovich* Emil dr., *Greszler* Jenő, *Gaál* Pál, *Kiss* Ferenc, *Mezey* József, *Radomszky* Mihály, *Stelly* Géza, *Stella*, *Szétsy* Mihály, *Tuba* Károly, *Tóth* Gyula, *Vedress* Gyula, *Vedrődi* Viktor, *Veress* Alajos, *Zsello* Lajos és még sokan mások, a kiknek jóakaratával méltán büszkélkedhetünk.

Tisztelettel kérjük ezen az alapon ujólag mindazokat, a kiknek előfizetésük lejárt, hogy azt megújítani szíveskedjenek.

Szives tudomására hozzuk egyúttal, hogy szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk budapesti címe mostantól fogva megváltozott és **ezentúl Budapest, VIII., József-utca 25. szám alatt lesz.** (Telefon 57—64. sz.) Jelezzük egyben, hogy **május elejétől fogva Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt is lesz** szerkesztőségünknek és kiadóhivatalunknak helyisége, a mely éppen úgy, mint a mult nyáron, a délutáni órákban közönségünk rendelkezésére áll.

*

A Rákos Vidéke előfizetési ára:

Egész évre	**8 korona**
Fél évre	**4 „**
Negyed évre	**2 „**

Egyes szám ára 16 fillér.

A kiadóhivatal.

HIREK.

Az ünnepi istentiszteletek rendje. A rákosszentmihályi *róm. kath. templomban* tartandó nagyheti és husvéti istentiszteletek sorrendje egy *lapunk zártakor érkezett távirat szerint* megváltozott s így azt nem közölhetjük.

Rákosszentmihályon a csengős házi iskolában tartandó *ev. ref. istentiszteletek* a következő időkben fognak lefolyni. Nagypénteken délelőtt, Husvét vasárnapján délelőtt és délután, Husvét hétfőn délután lesznek és pedig a délelőttiek 10, a délutániak 3 órakor. A virágvasárnapi istentisztelet pedig délelőtt 10 órakor lesz.

Tóth tanfelügyelő Rákosszentmihályon. Tóth József, Budapest vidékének érdemes tanfelügyelője március 27-én, csütörtökön délelőtt meglátogatta a rákosszentmihályi polgári leányiskolát. Csaknem négy óra hosszat időzött az iskolában, többnyire személyesen kérdezgetve a tanulókat, hogy haladásukról, a melylyel teljesen meg volt elégedve, annál biztosabb meggyőződést szerezhessen magának.

Bitskey Gyula nyilatkozata. Rákosszentmihályon a lefolyandó községi választások már ugyancsak előre vetik az árnyékukat. Folyik erősen a korteskedés. Hogy e közben, a mi sajnálatos — a vádaskodástól sem riadnak vissza egyesek, annak bizonyítéka az alábbi levél, a melyet *Bitskey* Gyula, Rákosszentmihály kiküldött h. jegyzője szerkesztőségünknek közlés végett beküldött:

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Tudomásomra jutott, hogy egyes szentmihályi emberek azt a hirt terjesztik, hogy — a majd bekövetkező előljárósági választásokra — már most meghatalmazásokat gyűjt egyik-másik községi alkalmazott — pláne — előljáró, oly formán, hogy az özvegyasszonyokat fölrendeli a községházához és — ott iratja alá a kész meghatalmazásokat; ezen minden józanul gondolkodó ember előtt képtelen, rosszakaratú hiresztelés — fájdalom — többek előtt hitelre talált, miokból kénytelen vagyok kinyilatkoztatni, hogy az nem egyéb, mint durva valótlanság, a melynek célzatát minden, a jelen viszonyokat csak távolról ismerő és elfogulatlan ember könnyen kitalálhatja.

Felkérek ezúttal mindenkit, kinek bármi tekintetben kételye, kifogása volna, hogy teljes bizalommal forduljon hozzám, én a legkiterjedettebb felvilágositással s a legnagyobb örömmel és készséggel fogok felvilágositást adni, mert — ezt kérem tudomásul venni — én Rákosszentmihály község szervezési munkálatait a legszigorúbb törvényességgel — tekintet nélkül mindenféle magánérdekre s pártoskodásra — fogom teljesiteni; és ideiglenes hivatalomban semmi olyan dolgot el nem fogok tűrni, a mely visszaélés és részrehajlásnak a legcsekélyebb látszatát is fölkelthetné.

Ha pedig valakinek ilyesmi tudomására jutna s hozzám nem akarna fordulni: tegye feljelentését a járás főszolgabirájánál, a hol bizonyára teljes elégtételt fog találni.

Még egyet kijelentek, nehogy valamiképen félreértessem, s ez az, hogy én sem ez idő szerint, sem pedig a jövőben a községi választásoknál semmiféle korteskedés s pártoskodásban senki mellett és senki ellen állást nem foglalok; nekem egy óhajom van, s azt hiszem, ebben osztozik velem minden rákosszentmihályi polgár, hogy úgy a képviselőtestület, mint az előljáróság tagjaiul oly egyének választassanak meg, a ki az új község ügyeit szivükön, lelkükön fogják viselni, minden tekintetben kifogástalan jelleműek s hozzáférhetetlen, független gondolkozású polgárok.

Attól mentse meg a magyarok Istene Rákosszentmihály községét, hogy nagyhangú igéretek, boritalozás és szándékos félrevezetés irányitsa a választásokat.

Ezzel én hirlapi nyilatkozataim sorát be is fejeztem, jövőre — hasonló rosszakaratú rágalmakkal szemben — más módon fogok igazságot szerezni.

Kérem ezen soraimat becses lapodban közzétenni.

Rákosszentmihály, 1903. április 1.

Tisztelő barátod
Bitskey Gyula,
kirendelt h. községi jegyző.

Közgyűlés Mátyásföldön. A „Mátyásföldi Nyaralótulajdonosok Egyesülete“ 1903. évi április hó 5-én, vasár nap, délután 4 órakor Mátyásföldön tartja rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal. 1. A választmány évi jelentése. 2. A zárszámadás és a számvizsgáló-bizottság jelentése és a felmentvény megadása iránti határozathozatal. 3. Palágyi Kálmán választmányi tag felebbezése a Stift testvérek által kért füszerüzleti jogra vonatkozólag hozott elutasitó választmányi határozat ellen. 4. Netáni indítványok, a melyek legkésőbb f. hó 28-áig az elnökségnél benyujtandók. 5. A jövő évi költségvetés megállapitása. 6. A pénztárnok és a számvizsgáló-bizottság megválasztása és a választmány kiegészitése.

Felkérjük ezúttal a tagtársainkat, hogy minél számosabban jelenjenek meg, akadályoztatásuk esetén pedig aláirt meghatalmazást küldjenek valamely egyleti tagnak, esetleg a titkárnak.

A régi zászló. Megemlékeztünk mult számunkban a gödöllői kerület választóinak Budapestre jöveteléről a katonai javaslatok ellen emelendő tiltakozás céljából. Megirtuk ekkor, mennyi nemzeti szinü zászló alatt voultak végig a városon. Ki új zászlóval, ki régivel, ki felirásossal, ki meg tisztával. Előkerültek ezúttal a korteskedés idejéből megmaradt zászlók, a miket eltettek akkor a követválasztás után. Némelyiken — nem voltak régiek — rajta az *Olay* Szilárd neve, a másikon *Várady* Károlyé, pedig hogy azt megválasztották, már több, mint tiz esztendeje. De legfakóbb volt közöttük egy, a melyet tulajdonosa már vagy 15 éve őrizhet, a melyikre a *Hets* Ödön neve van irva. Hejh, de becses is lehet annak a gazdának az a zászló, hogy annyi ideig őrizte. És ugyan mit gondolhatott, a mikor most újra elővette, hogy lobogtassa?

Kiadó lakások ingyenes hirdetése. A Budapesti Napló, hogy alkalmas nyári lakást kereső olvasóinak szolgálatot tegyen, felhivja a rákosszentmihályi háztulajdonosokat, hogy kiadandó lakásukat vagy nyaralójukat a Budapesti Naplóban hirdessék. A lap ezeket a hirdetéseket díjtalanul teszi közzé. A hirdetésekkel a Budapesti Napló kiadóhivatalához (Budapest, VIII., József-körút) kell fordulni.

GAZDASÁG és KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Április havi tennivalók:

Konyhakertben. E hó elején vetjük a burgonyát, hónapos retket, saláta-féléket, pozdort stb.; e hónap második felében pedig vetjük a szabadban, valamely félárnyékos helyre a téli káposzta-féléket, céklát, babot, kukoricát, uborkát, tököt, dinnyét stb. A hónap vége felé, kedvező idő esetén a szabadba kiültetjük a káposztafélét, saláta, vöröshagyma stb. palántáit.

Gyümölcsösben és faiskolában. Gyümölcsfákat ültetünk. A nyesést és a fák töveinek megmunkálását, trágyázását, szintúgy az öregebb fákról a mohok letisztogatását is minél előbb be kell végeznünk.

NYILTTÉR.

166. sz.
kig. 1903.

Hirdetmény.

Melynél fogva közhirré tétetik, hogy Rákosszentmihály község legtöbb adót fizető községi képviselőinek névjegyzéke a járási főszolgabiró úr által egybeállittatván, az 1886. évi XXII. t.-c. 33. §-a értelmében 1903. április hó 3.-ától számitott 5 napon át — tehát bezárólag 1903. április hó 7-ig Rákosszentmihály községházánál — a jelentési hivatalban közszemlére van kitéve s a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető. A névjegyzék ellen netán beadandó felebbezések a vármagyei alispán úrhoz czimezve 1903. április 22-éig a községi előljáróságnál nyujtandók be.

Rákosszentmihály, 1903. április 1-én.

A kirendelt előljáróság nevében

Bitskey Gyula,
jegyző.

KÁVÉHÁZ ÉS CZUKRÁSZDA

RÁKOS-SZENT-MIHÁLYON

Tisztelettel hozom a nagyérdemű nyaraló közönség szives tudomására, hogy május elsejétől fogva Rákos-Szent-Mihályon, a forrás-fürdőnél levő kioszk-kávéházban jó konyhával szolgálhatok. Naponta hideg és meleg ételek, úgyszintén fagylalt, jegeskávé és többféle friss sütemény lesz kapható. **Valódi csömöri borok. Szolid árak. Pontos kiszolgálás.** Háromszor hetenként jól szervezett cigány zenekar. — Fagylaltot és süteményt kívánatra házhoz szállítok.

Üzletemet a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlom s maradok mély tisztelettel

MENARTOVICS LAJOS **a kioszk-kávéház bérlője József-utca 217. szám.**

BIRTOKCSERE

9328 □-öl 15 parcellára felosztott földem van az alagi lóversenytéren belől Kundháza nyaraló-telepen. Egyrésze 32 éves fenyves, a többi szántó. **Szeretném elcserélni egy rákosszentmihályi, mátyásföldi** vagy **zuglói házzal** esetleg telekkel. Bővebbet a tulajdonos **Kneif Ede, Rákos-Szent-Mihály, Fürdő-utca 38. sz.**

HIRDETÉSEKET

jutányos áron fölvesz a kiadóhivatal

Budapest, VIII., József-utca 25. sz.

Telefon: 57—64.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérneműi- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

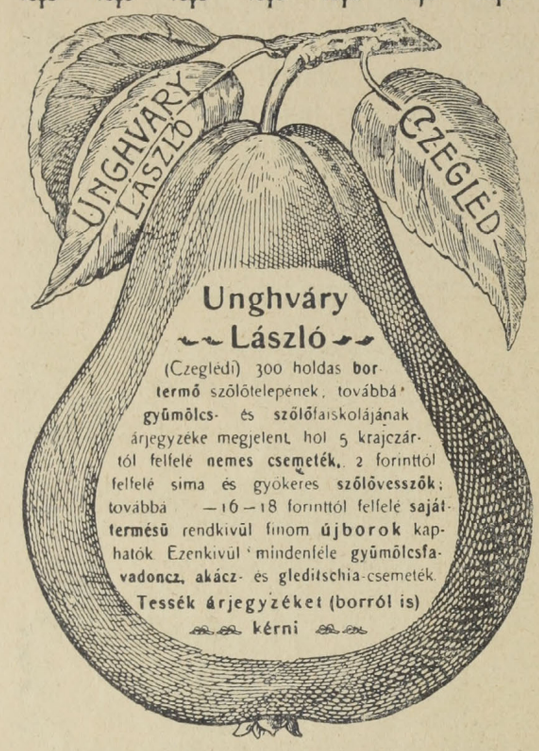

Unghváry László

(Czeglédi) 300 holdas bortermő szőlőtelepének, továbbá gyümölcs- és szőlőfaiskolájának árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczártól felfelé nemes csemeték, 2 forinttól felfelé sima és gyökeres szőlővesszők; továbbá —16—18 forinttól felfelé saját-termésü rendkivül finom újborok kaphatók. Ezenkivül mindenféle gyümölcsfa-vadoncz, akácz- és gleditschia-csemeték. Tessék árjegyzéket (borról is) kérni

Eladó tárgyak:

ajtók, ablakok, teljesen jó karban;
két ablakvasrács;
egy nagy takaréktűzhely;
két bádog háztetőablak;
két bádog háztetőkijáró;
két vas gyermekágy, teljes felszereléssel;
egy fürdőkád;
kerti faszékek.

Tudakozódhatni REGELE Jánosnál Kis-Szent-Mihályon.

Hat darab még ültethető
szép diófa
12/15 cm vastag törzszsel
Mátyásföldön eladó.
Bővebbet Lingel Károly és fiainál, Budapest, VII., Rózsa-utca 4. sz. Telefonszám: 50—49.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. Alapittatott: 1868

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál. Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

Szives tisztelettel értesitik az igen tisztelt hölgyvilágot s kedves ismerőseiket, hogy a tavaszi saison remek újdonságai immár raktárra érkeztek s mintagyüjteményük szintén elkészült, a melyet nyilvánitott kivánságra szivesen küldenek meg.

Mesés gazdag választék! Versenyen kivüli olcsó árak!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, április 12. 15. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Husvét.

„Mikor azután elvette volna Jézus az ecetet, mondá: beteljesedett. És lehajtván fejét, kibocsátá lelkét".

Egy panaszszót hogy mondott volna, egy jajkiáltás hogy kitört volna sápadt ajakán, nincs arról feljegyzés sehol.

Meghalt, mint a hogy meg kell halnunk mindnyájunknak, a kik emberek vagyunk, véges lények. De hányan képesek meghalni így, megnyugodva sorsukban, végzetükben?

És van-e közöttünk csak egy is, a ki életében meg tudta volna közelíteni azt a példát, a mit Ő adott nekünk, minden szeretetnek örökös forrása?

Bizony messze távolodtunk, messzire estünk mi az Ő példájától.

Hiszen nincsen közöttünk csak egy is, a ki a szenvedések poharából életében csak félannyit is ivott volna mint Ő, a ki érettünk szenvedett, érettünk vette vállára a keresztet, a ki érettünk halt meg.

És mégis az emberiség tagjai versenyeznek egymással a jajveszékelésben, a panaszkodásban, a kesergésben. A türésnek, a felsőbb akaratban megnyugvásnak a nyomát is alig találjuk. És milyen kevesen vannak még az olyanok is, a kik balsorsuknak, szenvedéseiknek okát saját magukban, a maguk hibájában keresnék! Pedig de sokszor találnák meg balsorsuk magyarázatát az emberek, ha erre is gondolnának.

De most, a ki bajban van, a kit szerencsétlenség ér, a kit a balsors üldöz, betölti jajjával a végtelen levegőt és átkoz Istent, társadalmat, embereket, mindent, csak arra nem gondol, hogy minden bajának oka éppen ez a türelmetlenség, az első akadálynál fellépő csüggedés, a gyáva meghunyászkodás a legkisebb bajban.

És az emberiség hirdeti, hogy ez a mostani az ő legrosszabb ideje, hogy sohasem roskadozott annyi baj, annyi szerencsétlenség alatt az ember, mint manapság.

Megtanuljuk már jóformán gyermekkorunkban, mi mindent van jogunk kívánni a magunk számára. Jogot, szabadságot, megbecsülést, pénzt, boldogulást, néha még munkát is sürgetnek a maguk számára az emberek több-kevesebb türelmetlenséggel és elfelejtik, hogy megbecsülést, szabadságot, boldogulást a maga számára joggal csak az kívánhat, a ki türelemmel, sok munkával, akadályok leküzdésével, jó cselekedeteivel minderre rászolgált.

A Megváltó szenvedésekkel, bántalmakkal telt élet után maga vitte a keresztjét, háromszor roskadt le a terhe alatt és háromszor kelt fel újra, míg Cirénebeli Simeon levette róla, a megkínzottról a súlyos terhet, a melyet mi értünk, emberekért vett a vállára. Mi pedig, a kik elé példával állott, összeroskadunk az első, kisebb teher alatt és milyen kevesen vannak olyanok, a kik újra talpra állanak.

Nem bízunk a magunk erejében, sem az Örökkévaló segítségében, azért nem vagyunk képesek csapások békés elviselésére, csak sopánkodásra, kétségbeesésre, igen sok esetben öngyilkosságra küzdelem helyett.

Elkapatottak vagyunk mi, a kik kineveztük saját magunkat az egész teremtés uraivá, mi, a kik magunkon sem tudunk segíteni komolyabb bajok esetén.

Keressük a könnyebb boldogulást, anyagi javak elérését bármilyen úton-módon, mert érezzük magunk is, mielőtt valamibe még csak bele is fogtunk, hogy kevés az erőnk, alig van kitartásunk a komolyabb munkához.

A mikor halljuk a harangok zúgását, a templomjáró hivők zsolozsmás énekét, a mikor látjuk a templomokban a sokat szenvedett Megváltó elcsigázott testét, szálljunk magunkba. És a mikor baj ér bennünket, a mikor nehéz csapások nehezednek ránk, lebegjen szemünk előtt az Ő példája.

Tanuljunk Tőle béketűrést, megnyugvást az Úr akaratában és csüggedetlen továbbmunkálkodást, akármilyen akadályok tornyosulnak is becsületes tevékenységünk előtt. Mert csak ezen a módon érde-

melhetjük meg, kívánhatjuk a magunk számára joggal a megbecsülést embertársaink részéről, a boldogulásunkat és így vívhatjuk ki egyéni szabadságunkat is.

Farkas Elek.

Közgyűlés Mátyásföldön.

A Mátyásföldi Nyaralótulajdonosok Egyesülete folyó hó 5-én, vasárnap délután tartotta rendes évi közgyűlését, a melyen a tagok szép számmal jelentek meg.

Sokan ebből következtetve a közgyűlés zajos lefolyásától tartottak, a mi azonban — igen helyesen — nem történt meg. Egyetlen tárgy volt, a mely erősebb mozgásba hozta a kedélyeket, ez a kiadandó újabb füszerüzlet-engedély ügye volt, de ennek a tárgyalása is simán és csöndesen folyt le.

Meixner Emil dr. elnök 5 óra tájt nyitotta meg a közgyűlést és konstatálta annak határozatképességét, kimutatván, hogy 50 tagja az egyesületnek személyesen jelent meg, 40-en pedig képviseltették magukat és így a közgyűlés 90 taggal, a mi több, az alapszabályban kivánt $^1/_3$ részénél az összes tagoknak, szavazatképes. Néhányan két képviselőnek is adtak megbizást a közgyűlésre ; ezeknek megbizását sem fogadták el.

A választmány jelentéséhez pótlólag bejelentette az elnök, hogy annak kinyomatása óta az acetilén-világitás kérdését megoldották és a fürdő-telek dolgában kötendő szerződés jogi formáját is megállapitották. A vizszolgáltatásra vonatkozólag pedig bejelentette, hogy sikerült a választmánynak módot találnia arra, hogy a körönd virágait elegendő vizzel lássák el, még pedig a költségelőirányzat kereteinek túllépése nélkül. Felhivja a tagok figyelmét az ebtartási szabályrendeletek szigorú betartására, mert csak így lesznek a mult héten előfordulthoz hasonló veszettkutya garázdálkodások elkerülhetők.

Ezek után áttértek a napirendre. A közgyűlés a választmány jelentését — melyet bő kivonatban mult számunkban közöltünk — felolvasottnak tekintette és hozzászólás nélkül tudomásul vette. Elfogadta továbbá a zárószámadásokat, a számvizsgálók jelentését — a melyet *Pozsgay* Tivadar olvasott fel — és megadta a fölmentvényt.

Palágyi Lajos, a ki maga is ismeri a választmány működését, különös elismeréssel szólt *Hudecz* János választmányi tagnak a hitelszerzés terén kifejtett munkásságáról. Felszólalását a közgyűlés tagjai helyesléssel fogadták.

Most a napirend ütközőpontjára tértek át, *Palágyi* Lajos felebbezésére a Stift testvéreknek adandó füszerüzlet nyitási engedelem ügyében. Az ügyet *Szendy* egyesületi titkár ismertette. Stift testvérek a jelentés szerint a választmány ez évi január 16.-i ülésén kérvényt adtak be a telep területén nyitandó második füszerüzlet tárgyában, a melyben utaltak arra, hogy az általuk fentartott pék- és cukrászüzlet a befektetéshez mérten igen keveset jövedelmez, ennek fentartására azonban a telep lakosainak érdekében szükség van, már pedig ez csak abban az esetben lehetséges, ha füszerüzlet nyithatás révén a jövedelmüket fokozni lesznek képesek. Ezt a kérését Stift testvéreknek a választmány elutasitotta s ez ellen a határozat ellen Palágyi a közgyűléshez felebbezett. A felebbező szép és lelkes beszéddel kisérte felebbezését és beszédében utalt arra a szolgálatra, a melyet különösen az egész éven át künnlakóknak — a kik a süteményeket addig csak Rákosfalváról és Cinkotáról szerezhették be — a péküzlet és cukrászda nyitásával Stift testvérek tettek. Kifejtette, hogy ez az üzlet a befektetett tőke tisztességes kamatát meg nem hozhatja és megélhetést nem nyujthat. Azonkivül a tisztességes versenyre is szükség van, a mely a füszerüzlet árait szabályozná. Erre egy néhány példát hoz fel és ajánlja fellebbezésének elfogadását. *Lauffer* Lajos dr. szerint a határozatot Stift testvérek megföllebbezhették volna, de

TÁRCA.

A zeneköltők és a — szerelem.

A zeneköltő, mint minden művész általában rendkivül fogékony minden szép és nemes iránt, lelkét és egész lényét úgy a természet, mint az élet eszményibb, költőibb oldala ragadja meg.

Van-e eszményibb, magasztosabb pillanata az emberi életnek, mint az, midőn lelkünket, szivünket és egész lényünket azon érzés uralja, melyet szerelemnek hivunk. Hogy mily boldog érzés a szerelem, csak az tudhatja, a ki már életében igazán szeretett. Kellemes nyugtalanság, gyötrő, de reménynyel telt bizonytalanság, kéjes tünődés, majd képzelt hiúság, égő szenvedély, csapongó szeszély a gyorsszárnyú fantázia szárnyaira kapva kiragadnak a föld porából és visznek a meszsze eszményi világba, a melytől megválni soha nem akarunk.

A gondolkozási mód, az érzések számtalan metamorfózisa a szerelmi állapot, mely a zeneköltőre oly fölényt képes gyakorolni, hogy a különben hatalmas, megrázó műveket alkotott költő hirtelen szenvelegni kezd, kompozicióját édeskés lesz, stilusát megtagadja és szenvelgő érzelmeinek lesz rabja.

Kiváltképen az olasz és francia zeneszerzők művein tünik fel a szerelem szentimentálizmusa s bár a francia tüzes véralkatú, zenéjük telve van édeskés motivumokkal.

Opera-irodalmunkban megtaláljuk a szerelmes nőt és férfit, kezdve a régi operáktól a mai modern korig. Mozart „Varázsfuvolájában“, Tannio és Pamina, Beethoven „Fidelió jában“ Fidelio és Florestán, Weber „Bűvös vadászában“ Agatha és Max, Nicolai „Windsori vig nők“-jében Anna és Feuton, Wagner „Lohengrinjében“ Elza és Lohengrin stb.

Különös, hogy némely zeneszerzőnél a szerelmi állapot megszüntével muzsájuk is elhallgatott gyakran örökre.

Nem minden esetben áll az, hogy mihelyt eszményünk a miénk, a szerelem tüze elhamvad és helyébe a tisztelet parázsa lép? Mozart eszményét elnyerte, de szerelme iránta fenmaradt és komponálni sem tudott neje nélkül. Hires „Don Juan“ nyitányát — mig neje az Ezeregy éjszakából meséket olvasott, addig ő lázas sietséggel és mohósággal egy éjszaka komponálta és irta le.

Schubert dalai a szerelem szárnyán nőttek nagygyá.

Beethoven műveiben a szerelem a maga fenségében, mint korlátot nem ismerő benső érzelem tör ki, új irányt

Palágyi nem, azért a felebbezésnek a napirendről levételét indítványozta. *Erős* Sándor dr. és Palágyi ismételt felszólalásai után *Lauffer* dr. visszavonta indítványát, a közgyűlés pedig titkos szavazással a felebbezés elvetését határozta el 71 szavazattal 69 ellen. Igy tehát *Stift testvéreknek a közgyülés füszerüzlet nyitására engedelmet nem adott.*

Zettner egyesületi tagnak hat rendbeli indítványát tárgyalta ezután a közgyűlés és azokat — némi módosításokkal — jórészt elfogadta. Kimondta nevezetesen, hogy 1. tartalékalapot létesít a telekjutalékokból, a mely alapnak a vagyona csak a fölvett kölcsön rendkivüli törlesztésére fordítható, más célra csak közgyülési felhatalmazással adható ki részben vagy egészben; 2. a telekőrséget — nem lévén rá pénzalap — nem szaporítja, de a lámpák kezelését egy, erre a célra fölvett emberrel végezteti és igy az őröket ez alul a munka alul fölmenti; 3. a tagsági dijakkal hátralékosok névsorát a közgyűlés nem kivánja — méltányosságból — közzétetni, de a hátralékosok névjegyzéke közgyűléskor az elnök előtt fekszik, hogy közülök senki tagsági jogát ne gyakorolhassa; 4. utasítja a választmányt, hogy a jövő közgyűlés elé terjeszszen javaslatot az alapszabályok módosításáról, a melyben a választmányi tagok összeférhetetlenségéről is intézkedik olyan esetekben, ha az egyesülettel szerződési viszonyba lépnének; 5. a kerékpározást a gyalog- és erdei utakon, továbbá az utcán futballozást eltiltja és minden rendelkezésre álló eszközzel igyekszik tilalmának érvényt szerezni.

Elhatározták továbbá, hogy *Klinger* Rikárd ajánlatát a nyilvános acetilén-világitás berendezése tárgyában a választmányhoz utasítják tanulmányozás végett, azzal a meghagyással, hogy, ha elfogadhatónak bizonyulna, hivjon össze rendkivüli közgyűlést és terjeszsze ez irányú javaslatát eléje.

A költségelőirányzat elfogadása kapcsán kimondta a közgyűlés, hogy a tagsági dijakat, ha másként meg nem kaphatja az egyesület, birói úton is be fogják hajtani.

Végül a megüresedett állásokat, a számvizsgálói tagságokat töltötte be a közgyűlés és kiegészitette a választmányt és ezzel a közgyűlés tárgysorozata kimerült.

SZÍNHÁZ.

Nemzeti színház. *Pethes* Imre szerződtetése bevonultatta a jelen idők egyik legnépszerűbb színpadi költőjét, Rostandot a Nemzetibe. Felcsendültek szép versei, tetszettek diskrét tréfái és tetszett az előadás, a melynek *Ligeti* Juliska, ez a folyton fejlődő, szép tehetségű művésznője első színpadunknak volt a fő erőssége. *Pethes* ezúttal is jól beszélő, finoman szinező, intelligens szinésznek bizonyult, a kire a Nemzetinek igazán szüksége volt, különösen a finom vigjátékok számára.

—

Operaház. *Stoll* Gizella, a dalműszinház e heti vendége hatalmas hangjával és sokoldalúságával hatott, eljátszván egymásután három olyan szepet, mint a Cavalleria Rusticana Santuzziája, a Bajazzók Neddája és Elza Lohengrinben. Kár, hogy ezeket a szerepeket rendesen Németországban énekli, mert nálunk meg nem maradhatott.

—

Vígszínház egész héten át ugyanazt a darabot adta, a Mici hercegnőt.

—

Népszínház. A Bob herceg századik előadására háromszoros helyárak mellett zsúfolásig megtelt a Népszinház nézőtere, a mely folytonosan zajosan ünnepelte Magyarországnak most tagadhatatlanul legnépszerűbb primadonnáját, *Fedák* Sárit. De az előadás szenzációja mégis *Porzsolt* igazgatónak a színfalak mögött elmondott beszéde volt, a mely nagyon is észrevehetőleg *Sárinak* szól, de azért, hogy *Klári* is értsen belőle.

—

hozott létre megrázkódtatva bennünket túlfeszült érzelmeit tolmácsoló akkordjaival, melyekben sokszor fájó és szivtépő fájdalom meglepő élethűen nyilvánulnak.

Chopin az eszményi szerelem költője. Ifjú korának első hajnalában keletkezett ama mélyebb vonzalma, melynek tárgya egy fiatal leány volt, ki maga részéről sohasem szünt meg kegyeletteljes ragaszkodással viseltetni iránta. A politikai szélvihar, mely Chopint szülőföldjéről kiragadta, szakitá szét első szerelmét, egyszerre fosztván meg egy önfeláldozó hű nőtől és hazájától, s bár megtalálta a dicsőséget, melyre akkor talán nem is gondolt, de a boldogságot, miről együtt álmodoztak, soha nem találta fel többé. Nyugodt, de bús maradt ő mindig, s tiszta lelke fájdalmát tetézte ama tudat, hogy nem deriti az övéhez hasonló önfeláldozó szeretet annak életét, kit ő oly őszinte odaadással tudott volna imádni az érzelmek ama mesterkéletlen magasztosságával, a mely a nőt angyallá teszi. Preludei, Etudei Scherzói, Concertói és Nocturnei mindenekfelett ez érzelmektől vannak áthatva. Oly bensőleg s kizárólag hatották át azon érzések, melyeknek legszebb mintaképeit ifjú korában ismerni vélte, melyeket egyedül tartott művészetéhez méltónak, hogy művészi előszeretetére okvetlen nagy befolyással kellett ezeknek lenni. Hogy ha ő művészetben hagyományilag klasszikainak nevezett irány által nem engedte magát megköttetni, ez azért volt, mert vágyai a fellegekbe vonták, mert mint a pacsirta az ég felé emelkedve szeretett dalolni és onnan leszállni sohasem akart.

A mi a zenében köznapias volt, bár erőteljes és hatályos vonások jellemezték is, Chopinnek nem tetszett. Igy mondta egyszer ő Schubert azon dalaira, melyeknek körrajzai igen élesek voltak és melyekben az érzés leplezetlenül mutatkozott: „A magasztos becstelenné válik, ha közönséges vagy aljas gondolatok követik“.

Költői eszményképe Mozart volt, a ki legritkábban szállott alá magaslatából. Beethoven művei iránt bármily bámulattal volt, helyenként durva metszetűeknek, szerkezetüket athletainak, hangkitöréseket vadnak, a szenvedélyt túláradónak tartotta bennük.

Ő azt dalolta, mit ihlete sugalt, s igy jött létre dalaiban önként és szabadon az érzések eszményitett alakja, azon érzelmek világa, mit szerelemnek nevezünk.

A szerelem éltünk tavasza és te kedves olvasó siess elérni a tavaszt, hol a magasztos a nemes érzelmek tarka virágtengere megtölti lelkedet a boldogság illatárjával.

G. P.

Magyar színház. A Wesselényi-utcai színházat üldözi a balsors. A Gotterhalte után csúfosan bukott Napoleon. Most a Szobaleányt adták. A darab tetszett, az előadás általában jó volt, de úgy látszik, elmult az az idő, mikor a színház műsorában a BALEK és a kikapós patikárius sikert jelentettek. Most csak operett kell a népnek, a nélkül nem tölti meg a színházat.

A Rákosszentmihályi Sporttelep közgyűlése.

A Rákosszentmihályi Sporttelep f. hó 4-én nagy érdeklődés mellett tartotta meg évi rendes közgyűlését Szentmihályon, a *Bürgermeister*-féle helyiségben. *Fischer* Győző elnök a következő szavakkal nyitotta meg a közgyűlést:

Tisztelt Közgyűlés.

Midőn szivből üdvözlöm az itt szép számban megjelent tisztelt tagtársaimat, a Rákosszentmihályi Sporttelepnek, mint egyesületnek harmadik, mint társadalmi testületnek ötödik rendes közgyűlését van szerencsém megnyitni.

Egyesületünknek kemény munkával telt évét zárjuk le ez alkalommal és olyan korszakot nyitunk meg, mely a mi életünkben fontos forduló pont: nem mintha mást vagy újat akarnánk kezdeni, hanem mert a régi munkának, a régi törekvésnek fokozottabb odaadással és lelkesedéssel akarunk ujfent nekilátni.

Azt akarjuk és azt óhajtjuk, hogy ez a mi szeretettel ápolt egyesületünk megerősödjék annyira, hogy fenkölt céljainak teljes mértékben képes legyen megfelelni

Azt akarjuk, hogy e törekvésünkhöz segédkezet nyujtson mindenki, a ki velünk érezni és gondolkodni tud.

E fontos pillanatban ki kell tehát kérnem a tisztelt közgyűlés odaadó és komoly figyelmét a mi közügyeink számára és felhasználom az alkalmat, hogy önöket magam, ki mindenkor a komoly munka embere voltam, a buzgó és odaadó munkálkodásra serkentsem, mert csak gondos és szorgos ápolás után terem gyümölcs a fán.

Kérem a tisztelt közgyűlést, karolják fel ezt az ügyet azzal a szeretettel, a melylyel eddig is felvirágoztatták s a melylyel annyi önzetlen s lelkes hivet szereztek a mindnyájunk szolgálta eszmének s kövessenek el mindent, hogy mindazokat a derék egyéneket, kik bennünket nem ismerve, vagy talán félreismerve eddig tőlünk távol maradtak, körünkbe bevonni s egyesületünk céljai szolgálatára megnyerni sikerüljön. Az elért eredmények után ez lesz a legszebb feladat, mely mindnyájunkat lelkesithet.

Midőn megköszönöm a Sporttelep közönségének azt a bizalmat, melylyel engem s a Sporttelep vezető testületét: választmányát eddig is megajándékoztak, a *közgyülést* ezennel megnyitottnak nyilvánitom.

A lelkesen megéljenzett megnyitó után *Balázsovich* Zoltán, a Sporttelep fáradhatatlan és kitünő pennájú titkára olvasta fel a nagy gondossággal összeállitott jelentését a Sporttelep működéséről. A jelentés szószerint igy hangzik:

Mélyen tisztelt Közgyülés!

Isten segedelmével immár harmadizben szólalok meg e helyen, hogy Önöknek szives türelmét rövidke időre kikérve — futólagos képét rajzoljam a *Rákosszentmihályi Sporttelep* most letelt negyedik életévének; beszámoljak az 1902. évi működéséről.

A mi munkálkodásunk évének eme fordulója szorgos kötelességünkké teszi, hogy miként az egyes ember a polgári év *szilveszterének* alkonyán magába szállva, számot ad arról, vajjon a letelt időszakban kötelességének hiven megfelelt-e s becsületes igyekezete milyen eredményt segitett kivívnia, — éppen úgy az egyesület életében számot adjunk sáfárkodásunkról, munkánk gyümölcséről s habár csak rövid és halvány vázlatban kipontozva — megjelöljük azt az utat, melyen igaz meggyőződésünk a várt és remélt siker távolban kecsegtető tája felé a jövőben is nyilt pályán vezet

Bocsássanak meg, ha tán némiképen hagyományainkkal ellentétesen — ez alkalommal nem keresem a lendületet előadásom során és nem követem az érzéseknek azt a jóleső sugallatát, mely eddig beszámoló jelentéseinkben kifejezésre talált s rajtuk végigvonult. Bocsássanak meg, ha ezúttal száraz leszek s lehetőleg a hideg megfontolás s puszta tények vázolása töltik ki ez évi jelentés keretét, — de ezúttal fontosabbnak tartom a hideg ész munkáját, mint a szivrezgések gyönyörködtető zenéjét hallatni s megérzékiteni.

Hiszen önök, tisztelt Uraim, csaknem kivétel nélkül ott állottak a mi becézett egyesületünk bölcsőjénél, Önök dajkálták a csemetét mikor még vadóc volt, mint egyszerű társaság, Önök gyönyörködtek a fejlődésében, midőn már a maga lábára állott, Önök tapsoltak, midőn első sikereit érte el s Önök adták hozzá az erőt, midőn már bizonyos tekintélyre, önálló, erős szervezetre tett szert s a külső oldalakról is elismerték létjogát, számot vetettek vele, mint komoly erkölcsi testülettel, mint kulturális, társadalmi és közegészségügyi tényezővel. Önöket tehát nem kell tanitani a szeretetre, egymás és a közös cél iránt, Önöket nem kell már megnyerni, hogy jóindulatukkal, rokonérzésükkel magukba zárják ezt a nevet: *Rákosszentmihályi Sporttelep!*

A lefolyt év során a Sporttelep hű maradt sokszor kifejtett és fennen hangoztatott kettős programmjához: éppen olyan lelkes ambicióval hódolt a sportnak, mint igyekezett társadalmi téren kijelölt hivatását betölteni. Mint egyesület, tehát mint szociális testület pedig megerősödött és tovább fejlődött tagadhatatlanul.

A lefolyt évben a sport terén a tennisz jegye volt uralkodó. Olyan nagyszámú és buzgó tennisztársaságot még nem látott telepünk, mint ebben az időben. Elannyira, hogy a zsufolásig látogatott két régi tenniszpálya nem volt képes befogadni a sportélvezetre összegyült közönséget, miért is egy harmadik pálya berendezéséhez kellett hozzálátnunk. Ezek a munkálatok teljes erővel meg is indultak, azonban a hirtelen berontott kedvezőtlen időjárás ránk szakasztotta az idény végét s az új pályát a közhasználatnak már át nem adhattuk. Megmaradt azonban, mint igen becses beruházás az idei évre, a mikor reményünk biztat, a kitünőnek igérkező új sárpálya még kedveltebb találkozó helye lesz buzgó tenniszközönségünknek, mint a felújitásra szánt két régi kavicspálya.

Ezzel egyetemben mindjárt magyarázatát és igazolását adtam annak a körülménynek, hogy egyébként különös figyelemre méltatott költségelőirányzatunkat a tenniszszerek és pályakészítés tételénél némileg túlléptük, a mennyiben a beruházásért már nem kárpótolhatott az új pálya várt, de ezúttal még elmaradt jövedelme.

Álljunk meg azonban, tisztelt Közgyülés egy pillanatra e pontnál. A tenniszpályák és labdarugó szerekre tett beruházásaink azt sejtetik velünk, hogy a sporttelep felszerelések dolgában ez idő szerint dús jóllétnek örvend. Ámde, tisztelt Közgyülés, meg kell vallanunk, — hogy a sporttelep ingóságokból álló vagyonának készülőben levő leltára sajnosan, a homlokegyenest ellenkezőről fog meggyőzni. És e szomorú állapotért nyugodt lelkiismerettel kell elhárítanunk felelősséget magunkról. A sportszerek pusztulása ugyanis — természetes kopást és fogyást nem tekintve, ismeretlen kezek vandál dühének és alávaló pusztító kéjének lett áldozatává. Bár köztudomásu tényekre célzok, mégis hivatalos, nyilt alakban nem akartunk eddig a sporttelep hirnevének rovására ezzel az ügygyel foglalkozni, — ez a pillanat azonban egyenesen kötelességünkké teszi, hogy nyilt őszinteséggel, leplezetlenül tárjuk fel a való helyzetet, annyival is inkább, mert a sporttelep ebben a perczben sokkal erősebb alapokon áll, más

helyzetnek örvend, hogysem a kellemetlen igazság hangoztatása kárára lehetne.

Megkiséreltük a láthatatlan kéz, sőt kezek nemtelen és gaz tulajdonosát kinyomozni, hogy érdeme szerint a törvény útján elbánhassunk vele, de fáradozásunk eredményre nem vezetett. A mi kárunkat tehát arra a számlára kell irnunk, melyen a már-már hirhedtté vált tavalyi szentmihályi betörések listája diszeleg, s okulva a jövendőre nézve, napirendre tértünk felettük. Annyi azonban bizonyos, hogy az idén ez irányban a legmesszebbmenő óvóintézkedések válnak szükségessé, s a menynyiben módunkban fog állani, olyan rendkívüli eszközök felhasználásától sem riadunk vissza, a melyektől eddig némi tekintetek visszatarthattak.

Panaszosan kell felemlitenem e helyen az egyesületi szolga kérdésének a mult évben történt ugyancsak kényszerű kedvezőtlen megoldását is. Új emberünk, kinek személyéhez, működéséhez bizalmat fűztünk, beteg lett s kidölt a munkából, bennünket pedig a szezon javában kiszolgáltatott a balszerencse a régi szolga kapzsiságának, ki felemelt fizetést csikart ki tőlünk s e mellett feladatát csak igen mérsékelt eredménynyel töltötte be. Innen ered ennél a tételnél felmerült többletkiadásunk.

A *labdarugással* sporttelepünk ez idén nem ért el olyan fényes eredményt, mint az előző esztendőben. E körülmény magyarázata első sorban a magyar labdarugó szövetség szabályainak tökéletlenségében található fel. Csapatunkat ugyanis a bajnoki küzdelem során olyan kora télvégi időben (febr. vége) kényszerítették sorompóba állani, a midőn még különleges viszonyainknál fogva sem létszámunk nem lehetett teljes, sem pedig gyakorlottságunk a téli pihenő után nem lehetett befejezett. Igy azután a két első mérkőzésnek egyébként is — más közbejátszott körülmények következtében történt — eredménytelensége után a bajnoki versenytől visszaléptünk s ezzel a footballélet lüktető sodrától tova vetődtünk. Mind e mellett néhány barátságos mérkőzés folyt pályánkon s tagjaink számára, szerelék, labda állandóan készletben volt, úgy hogy a költségvetés előirányzatát e tételnél is túl kellett lépnünk, a mit megmagyaráz, hogy mig tavaly egész sereg labdát nyertünk legyőzött ellenfelünktől, addig az idén teljes szükségletünket drága pénzen kellett fedeznünk s a belépődij jövedelem is elmaradt. Végül a labdarugás hanyatlásánál fel kell említenünk ama körülményt is, hogy a Sporttelep működése egyéb irányban teljes erőnket olyan mértékben lekötötte, hogy a sok bajjal és nehézséggel járó labdarugásra már csak mérsékeltebben juthatott.

Mert, tisztelt Közgyülés kötelességem rámutatni e helyen arra a hallatlanul különleges helyzetre, a mely a mi labdarugó csapatunkat olyan sajnosan jellemzi. Mig ugyanis másutt a footballista tagok lelkesedésének őszintesége és nagy száma a csapatot egybeforrasztani és összetartani önmagától képes, addig nálunk, minden valamire való footballista valóságos kis primadonna, ki minden egyes alkalommal külön udvarlást követel meg s megvárja, hogy szives közreműködését külön esetenként kikérjék s legalább is karonfogva vezessék őket a nagy tettek mezejére. Ha pedig az idő, vagy hangulat ezt a fura processzust lehetetlenné teszi, vagy a külön szeszélyeket kielégiteni lehetetlen, kész a duzzogás és a csapat hiányos marad. Ennek az egészségtelen állapotnak a kiforrását és gyógyulását reméltük, tisztelt Közgyülés, ettől az esztendei lanyhább élettől és tömegesebb pihenéstől. Hogy milyen eredménynyel, azt a közel jövő hivatott eldönteni s a tapasztalások fogják megjelölni az irányt, melyet jövendő terveinkben követni óhajtásunk lesz.

Nem hagyhatom egyébként megjegyzés nélkül azt az észlelésünket sem, hogy némely szülő csodálatosan idegenkedik még mindig a labdarugó sporttól, holott ennek testi-lelki hasznát és jelentőségét nálam hivatottabb egyének bizonyitották már világszerte. Én azt hiszem, ha a mi ifjaink szabad idejüket nem ezzel az üdítő és edző szórakozással töltenék el s térnének fáradtan utána pihenőre — azokat a zsenge gyermekeket sokkal károsabb és gyakran demoralizáló mulatságba kergetné az unalom hatalma. Az okos és gondos szülőnek pedig csak megnyugtató lehet az a tudat, ha gyermekét megbizható helyen és gondos felügyelet alatt tudhatja.

Áttérek ezekután *sporttelepünk* társadalmi tevékenységére. A lefolyt évben fősikerünket itt arattuk. Minden köteles szerénység mellett is az örömtől és boldogságtól dagad a keblem és elszorul a szivem, ha a mi ezeregy éjszakai történetünkre, a mi zászlószentelő ünnepélyünkre visszaemlékezem. Aranybetüs ez a nap a *sporttelep* történetében s jelentőségét az elemző szó csak kisebbiteni tudja. Csak most mult el — élénken emlékezünk rá mindannyian, méltatását hallottuk és olvastuk illő helyen és kellő részletességgel s én csak legszigorúbb kötelességemet teljesitem, midőn néhány vonással eredményét megrajzolom.

Zászlónk van immár, mely nemcsak külső és biztató szent jelünk, hanem belső, erkölcsi tartalmánál fogva örök talizmánunk és összekapcsoló zálogunk.

A *felszentelés* ténye olyan impozáns külső megnyilatkozása volt egyesületünknek mint erkölcsi tényezőnek, mely mély jelentőségénél fogva létünket véglegesen megszilárdította, törekvésünk komolyságáról nyilvános tanubizonyságot tett, célunkat megszentelte.

Az *ünnepély kerete* végre tökéletesen egyesitette *Rákos-Szent-Mihály* és messze környéke intelligens közönségét, nyiltan deklarálta a kapcsolatot, mely néha kevésbbé feltünően, de ime szilárdan fennáll, s vonzott olyan fényes résztvevő közönséget magából a fővárosból, melynek fényére fiatal s aránylag kis méretü egyesületünk örökre büszke lesz, s a melynek sugaraiból a mi szerény bolygónkra hullott rész sokáig fog még visszatükröződni, mindenkor tisztességet szerezve nekünk és tiszteletet becsületes törekvéseinknek.

A tisztelettel körülövezett figyelmes és bőkezü zászlóanya, a tiszteletbeli elnökök tizennégy tagú testülete s az a néhány száz tagú rendezőbizottság, kik a mi szerény, zajtalan munkánkkal ország-világ szine előtt közösséget vállaltak, olyan tanúbizonyságot tett a mi egyesületünk mellett, a melyért hálásak, a melyre büszkék eléggé nem lehetünk.

Az *óriási közönség* pedig, mely a mi ünnepünket jelenlétével megtisztelte s eljött közénk, hogy velünk örüljön, szórakozzék és vigadjon és az adományoknak a tömege és mértéke, melylyel a mi munkánk támogatásául egyesületünket elhalmozták — a sporttelep iránt érzett általános szimpátiának, szeretetnek olyan megnyilatkozása, melynél impozánsabb példát egyhamar keresni nehéz feladat lenne.

Végre ne feledkezünk meg a zászlószentelő ünnepély *sportjelentőségéről* sem. Valamennyi fővárosi társegyesület képviseltette magát, a legőszintébb bajtársi érzületét tolmácsolta, bizonyitékául, hogy a mi fáradozásunk ezen a téren sem volt meddő, mert a fiatal *Rákosszentmihályi Sporttelep* általánosan megbecsült és rokonérzéssel ápolt társklubja valamennyi fővárosi hasonlócélú egyesületnek.

Az ünnepély keretében nyilt athletikai versenyeket és football-mérkőzést is rendeztünk, a melyeken kiadott érmek szerteviszik és megőrzik a mi testületünk hirét-nevét és emlékét.

Végre maga a mulatság felejthetetlen parkettás, fényárban úszó ponyvasátorával általános itélet szerint méltán sorakozhatott a *Szent-Mihály* leghiresebb fénynapjaihoz, sőt sok tekintetben fölülmulta valamennyit.

Nem mulaszthatom el, hogy legalább csak igy általánosságban is ne mondjak e percben is igaz, hálás köszönetet, mindazoknak, kik nekünk ezt az örömet, ezt a boldogságot megszerezték, vagy azt megszerezni segitettek. Hála érette, mert ők tették, hogy most elmondhatjuk, ime nemcsak megszülettünk és vagyunk, hanem élünk és virágozunk!

Arra talán felesleges kitérnem, hogy vázoljam az ünnepély rendezésének ezernyi nehézségét, az érette buzgólkodók megkapták jutalmukat az eredményben; a siker édességét pedig nem akarom keseriteni e pillanatban sem annak felhánytorgatásával, hogy Sporttelepünk arra termett fiatalabb vezértagjai közül is többen — talán oktalan kishitüségből — csaknem teljesen kivonták magukat a munkálatokból, ezzel nemcsak lehangolást keltve, hanem a súlyos és végletekig fokozódott terhet is megtöbbszörözve, de ez már nem ujság: „Hosszú megszokás tanita rá!“

A zászlószentelő ünnepélyen kivül kiválóan jól sikerült és sportszempontból is jelentős volt a hagyományos tenniszverseny, melyen a szentmihályi úri familiák tettek ismét hálára kötelező tanubizonyságot rokonérzésükről, áldozatkészségükről és a Sporttelep iránt lobogó lelkesedésükről.

Volt több családi estély, házi hangverseny, tombola, tré-

fás árverés stb. stb., melyek kivétel nélkül kereseteiknek és előkészítésüknek megfelelően, jól sikerültek s mindenkor intim hangulatukról és aranyos vidámságukról voltak nevezetesek.

A zene művelése itt nem kis szerepet játszik. Sporttelepünk zeneértő és zenekedvelő tagjai egyre szaporodnak s e téren kiváló képességű művészeket mondhatunk magunkénak, a kiknek művészetében gyönyörködni gyakran szerencsénk van.

A mulatságok tiszta jövedelme a zászlószentelés óriási költségeivel szemben is meghaladta az 500 koronát s csupán ez tette lehetővé, hogy bár a labdarugástól jövedelmünk elmaradt, tenniszkiadásunk megszaporodott, s egyéb előirányzott rendes bevételünk tetemesen megcsappant, kiadásaink pedig elháríthatatlanul szaporodtak, zárószámadásunkban mégis felesleget sikerült feltüntetnünk. De nem szabad mellőznünk még egy tételt; az önkéntes adományok rovatát. Ez a becses forrás volt a nehéz időkben a mi egyik legfőbb segítségünk. Részletes kimutatását a pénztáros jelentésében találja a tisztelt Közgyűlés, — nekem — mindnyájunk nevében ismét csak a köszönet és hála húrjait kell egy zugó akkordban megpengetnem.

Mert, tisztelt Közgyűlés, ime bámuljanak, mi, a kik ilyen büszke önérzettel emlegetjük Sporttelepünk dicsőségét, ilyen erkölcsi és anyagi siker mellett, — azon a ponton állunk, hogy szükségünk volt az adományokra, nehogy hiánynyal zárjuk le az esztendőt. E csuda nyitja, a már előadottakon kívül még egy igen-igen szomorú körülményben található fel: Rendes tagjaink egyharmada nem fizette meg az évi csekély, hallatlanul és példátlanul csekély tagsági díjat. Hiábanvaló volt a szolga jelentkezése, a pénztáros felhivása, — nekem, mint titkárnak kétszeri felszólító levelem, — az emberek adakoztak, de tartozásukat nem fizetik. Nem lévén pénzintézet, vagy nyereségre alakult vállalat, a hátralékosok ellen ugyan minden lehetőt megkíséreltünk s még szándékozunk megkísérleni, azonban az erőszak terére egyelőre nem óhajtottunk lépni: törvényes jogunkat ilyen úton nem érvényesítettük, de szereztünk olyan okulást, a melynek jövendő számadásainkban remélhetőleg nagy hasznát veszszük, a a legközelebbi jövő feladata lesz, hogy ezenkívül a kintlevő követelések behajtását most már az alapszabályok adta minden eszközzel, teljes erélylyel újból megkíséreljük.

Ha még megemlitem, hogy a szentmihályi kaszinó megalapitásának felmerült és tárgyalás alá vett kérdésében sporttelepünk, régi programmjában kifejtett álláspontjához hiven élénk és közvetlen részt vett, nagyjából és legfőbb vonalakban úgy hiszem, vázoltam az e pillanattal lezárt legutóbbi egyesületi év történetét.

A mi a jövőt illeti röviden végzek. A sporttelep alapszabályszerű szervezete értelmében a következő év teendőit mai napon újonnan megalakítandó választmány lesz hivatott ellátni, a részletes programm megállapitása tehát a legközelebbi jövő feladata, melynek elébe vágni nem lehet okunk. A hagyományokhoz hiven általános elvek és vezérfonalakként a már eddig elszórtan említett mozzanatokon kívül kötelességünknek tartjuk kiemelni, hogy nagyjából az eddigi nyomokon haladó *komoly* munkálkodással fogunk szorgoskodni ez immár új község közönségének a végleges egyesitésén és elszakithatatlan összeforrasztásán a társadalmi élet fokozatos további fejlesztésével. Le kell dőlnie azoknak a sokat döngetett falaknak, melyeken már csekély magunk is annyi rést ütöttünk, melyek a régi telepek szerint szétforgácsolják e nagyszámú intelligencia erejét, holott annak a végleges egyesülésének kell megadnia a virágzó község magvát és hatalmát. E törekvésünkben a kaszinó kérdése megmarad lebegő programmpontul; ennek alakulása azonban egyelőre sok külső tényező hatásának nyilvánulásától és az anyagi erők gyarapodásának kérdésétől függ szorosan.

Magunk minél fokozottabban igyekezünk tömörülni. Hatalmas lépés lesz, ha mint talán sejteni lehet, sikerülni fog legalább ideiglenes jellegű egyesületi helyiségre szert tenni, hol közönséges összejöveteleinket rendszeresíthetnők.

Gondos elnökünk jóvoltából, figyelméből és áldozatkészségéből már meg is van e kabát gombja: a jelzőzászló; egyesületi lobogónk mása, mely az ajtó felett lebeg, hogy hirdesse mindeneknek, hol van együtt e pillanatban a *Sporttelep*.

Mig igy, mint említettem, tömörülésre igyekezünk, egyben terjeszkedni is óhajtunk. Magunkhoz akarjuk vonzani e községnek ama, habár ideiglenes (nyaraló) lakóit is, kiket egyéb körülményeik meggátolnak abban, hogy rendes tagjaink sorába léphessenek. E célra lelépő választmányunk elvben elhatározta az *évadjegyek* kibocsájtását, a melyek révén sport és egyéb céljainknak remélhetőleg sikerülni fog megnyerni, a kivülálló közönség nagy rétegét is.

A sportot kultiválni fogjuk teljes odaadással a jövőben is tagjaink kényelmére alkalmas újitások előkészitésén fáradozunk. De ez már ezernyi részletkérdésével a jövő titka, a jövő feladata!

Én most a magam és társaim, illetve a választmány nevében csak beszámolót tartottam: kérem fogadják olyan szivesen, mint a minő tiszta lelkesedés és őszinte törekvés sugallta, s ha tán a kivitelben elvétett volna valamit az erő és képesség, vezekeljen még érette a tiszta indulat és jóakarat, s vonzza maga köré azokat, a kikben hasonló kél: jertek, tárt karjainkba mind, a kik még itt nem vagytok, haladjunk együtt, egymást támogatva fel, a közös cél felé!

A nagyhatású titkári jelentés után *Hauser* János pénztáros terjesztette elő a mult év zárószámadását, a mely szerint: *Kiadás* telekbér 100·44; szolgabér 185·00; 4 labdaszedő bére 148·80; football-match-költségek: 79·17; szövetségi tagdíj 10·00; football-pálya rendbehozása 40·00; football-labdák 131·20; tennisz-pályák készitése 120·00; tennisz labdák 124·00; tennisz-ütők 39·00; tennisz-háló 23·00; atletika és hockey 20·83; nyomdaszámla 30·00; ujságokért 4·00; postaköltség 25·41; különféle apró kiadás 26·98; új tenniszpályakészités 53·58; összesen 1160·41 korona.

Bevétel: 1901. évi maradvány 101·00; beiratási díj 5·00; rendes tagdíj 306·00; pártoló tagdíj 80·00; ifjúsági tagdíj 30·00; tennisz-játék-pénz 130·14; mulatságok jövedelme 485·32; adomány 50·00; összesen 1187·46 korona. *Maradvány tehát: 27·05 korona.*

Az 1903. év költségelőirányzatát a következőképen javasolták:

Bevétel: 1902. évi maradvány 27·05; beiratási díj 10·00; rendes tagdíj 360·00; pártoló tagdíj 60·00; tennisz-játékpénz: 200·00; mulatságok jövedelme 200·00; ifjúsági tagdíj 30·00; összesen 887·05 korona.

Kiadás: Telekbér 100·00; szolgabére 160·00; labdaszedők bére 192·00; tenniszpályák készitése 100·00; tennisz labdák 100·00; tennisz ütők 60·00; nyomda számla 20·00 ujságok 8·00; posta-költség 30·00; tennisz-háló 50·00; szövetségi tagdíj 10·00; különféle apró kiadás 37·05; football kiadás 30·00, összesen 887·05 korona.

Mindkét jelentést elfogadta a közgyűlés, a tisztviselőknek a felmentvényt megadta és buzgólkodásukért köszönetet szavazott.

Örvendetesen tudomásul vette ezután a közgyűlés, hogy az Sporttelep választmánya Fischer Győző elnök inditványára rendkivüli s váratlan kiadások fedezésére és a pénzkészletnek ideiglenes kiegészitése céljából külön úgynevezett „*vasalapot*“ is létesitett, melyben adományok cimén eddig már 58 korona gyült össze.

Pálfi Jánosnak, a Sporttelep elnökének e tisztéről már két év óta megismételt és rendkivüli elfoglaltságára való hivatkozással fenntartott lemondását őszinte sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés. A jelenvolt *Pálfi* Jánost, kit elhatározásában külön bizottság igyekezett már számtalanszor megingatni, a közgyűlés szine előtt újból felkérték a maradásra, ő azonban lelkes és buzditó beszédben megokolva elhatározását, a bizalmat megköszönte, de szándékát nem változtatta meg. Ő ugyanis — úgymond — mint vezető, aktiv részt a Sporttelep munkájában nem vehet, mert ez

fizikai lehetetlenség, de mint egyszerű tagja az egyesületnek, mindenkor igyekezni fog mindent elkövetni, hogy a *Sporttelep* elismert hivatását méltóan betölthesse. A Sporttelep vezetését olyan kipróbált kezekben tudja, hogy nyugodtan állhat az exponált helyről félre.

A közgyűlés erre *Pálfi* Jánost a *Sporttelep* körül szerzett érdemei elismeréséül egyhangú lelkesedéssel megválasztá örökös *tiszteleti taggá*. Pálfi eddig a Sporttelep egyetlen tiszteleti tagja.

Elnökké ezután impozáns ováció között egyhangúlag *Fischer* Győzőt, a *Sporttelep* eddigi *társelnökét* választották meg, ki meghatottan köszönte meg a megnyilatkozó bizalmat. Az *alapszabályok* erre vonatkozó részének módosításával a közgyűlés erre eltörölte a társelnöki tisztséget s működése körét egyesítette az elnökével. Az évi rendes közgyűlés megtartásának határidejét április hónap folyamára tették át, a tagsági díj befizetésének határnapjául pedig *május 15-ét* állapitották meg.

Végül megválasztották a megüresedett helyek és kisorsolt választmányi tagok helyének betöltésével a Sporttelep új választmányát.

Választmányi tagok lettek: Balázsovich Zoltán, Brückner József, Chorus Ernő, Evva Vilmos, Farkas Elek, Gaál Pál, Göbel József dr. Greszler Jenő, Hauser János, Karácsony Lajos, Kernstock Kornél, Kiss Ferenc, Klimkó István, Klimkó László, Lehel Pál, Lehel Imre, Maácz János, Otte Albert, Regele Zoltán, Schiller Frigyes, Spanraft Gusztáv, Szabó Ferenc, Tóth József, Triszka Ernő, Wallischhauser Henrik, Zelky Endre.

Számvizsgálók lettek: Bruckner József, Karácsony Lajos és Triszka Ernő.

Elnök megköszönte ezután az érdeklődést s berekesztette a közgyűlést.

A nagyszámú társaság késő reggelig maradt együtt a leglelkesebb hangulatban, melyet öregbitett a művésztagok önfeláldozó fáradozása. A tömeg alig tudott betelni Gaál Pál és ifj. Tóth József zongorajátékával. Előbbi mint zeneszerző és hős tenor is zajos tapsokat aratott. *Bugyi* Ferenc József hegedűjátékával szerzett örömet, a dikciók láncolatában pedig *Pete* Danit éljenezték meg leghangosabban, midőn éltette a Sporttelepet és a kitünő zongoristákat.

A mi fürdőnk.

Rákos-Szt Mihály, 1903 ápr. 1.

Előkelő humanizmusa páratlan jóságával egy kis fürdő-paradicsomot rendezett be kuriáján *Ujváry* Ignác orvos úr, a kinek nem régen ünnepeltük meg hetvenedik születésnapját.

Soha polgár azért a sokat hánytorgatott *lokális patriotizmusért* szeretetéből és vagyonából annyit nem áldozott, a mennyit ő áldozott a rákos-szent-mihályi egészségügy és társasélet jóvoltáért.

Nagykiterjedésü, nagyjövedelmü orvosi praxisa volt Budapesten s hivatásos becsvágyát, jövedelmező praxisát föláldozta azért a forró szeretetért, a melylyel Rákos-Szent-Mihály földje s népe iránt viseltetett.

A szive hozta ki ide s érdekeit alárendelte annak az ideális törekvésnek, hogy a helynek s a népnek, a melyet odaadó szenvedelemmel szeret, gyógyitó- és üdülőhelyet teremtsen abban a fürdőben, a melyet higiénikus sokoldalúságáról és szórakoztató kellemeiről mindnyájan oly kedvesen ismerünk.

Bölcs tudása, jó érzése legjavát fektette bele alkotásaiba s míg egyrészt héroszi önfeláldozással szenvedi el ama károkat, a melyek részint az időjárás, részint a részvétlenség mostohaságai révén érik, másrészt a közjót nézö áldozatkészségével folyton gyarapitja, tökéletesiti alkotása hasznosságait.

Csak ő érezheti annak a kiszámithatatlan aránynak káros következéseit, a mely jóságos szeretete, határtalan áldozatkészsége s ama részvét között van, a mely hideg egykedvűséggel, tétlen rokonszenvvel nézi, mikép az arra hivatottaknak csak mintegy fele él amaz áldásokkal, a melyeket ő jóhatású és kies fürdőjében oly pazar kézzel nyújt.

* * *

Egy hirdetését olvastam, a mely a maga páratlan szerénységében lakonikus rövidséggel csak annyit mond: „Rákos-Szent-Mihályon az Almássy Pál-Telepen 18—20 fokú természetes *forrás-fürdőt* rendeztem be. *Uszoda, hidegvízgyógymód, Kneipp-féle eljárás, kádfürdők, gőz-, meleg és villamos fürdők, továbbá lég-, nap- és homokfürdők; svéd tornászat és erőmérők;* a fürdőmedencze nagysága 200 négyszögméter, zuhanynyal és ugródeszkával, 40 nagyon kényelmes öltöző-kabinnal berendezve; a fürdés ideje uraknak s hölgyeknek külön; uszodai saison-jegy 10 kor., gyermekeknek 6 kor.; jegyek egyszeri fürdéshez is kaphatók; a fürdő-ruhák külön fizetendők; úszásból oktatás adatik; a fürdő kioszk helyiséget vendéglővel, kávéházzal és cukrászdával van összekötve; a hét néhány napján — a vendégek arányához képest — jól szervezett cigányzenekar működik".

* * *

Ez a hirdetés — ugye bár — elég szerény, de — jól hangzik! A modern fül nem ilyen hirdetéshez van szokva! Magát nem, csak a — cigányt dicséri! Azért hangzik a magyar fülnek jól! Hiába, már ilyen a magyar!

De az, a ki magyar virtussal annyit áldozott a rákos-szent-mihályi közjóért, mint ő, a mi szeretett nesztorunk, megérdemli, hogy barátaink és ismerőseink körében tanuságot tegyünk az ő fürdőjének hasznosságáról, élvezetességéről s megmondjuk és a szivére kössük mindenkinek, a kit illet s a kinek jólesik hallani, hogy tessék Rákos-Szent-Mihályra jönni fürdeni és szórakozni! . . .

Luna.

HIREK.

Kitüntetés. Egyik szentmihályi érdemes polgártársunkat, *Török* Józsefet a király sok évi hü szolgálataiért a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki. A kitüntetés a hivatalos lap folyó hó 9-i számában foglaltatott.

Nagyszabású mulatságok Rákosszentmihályon. *Zsolnay* Károly, Szentmihálynak ez a tevékeny polgára, a ki már nem egy fényesen sikerült mulatságnak volt a tervezője és a rendezője, ez év nyarán három, különösen nagyszabású hangverseny, illetőleg mulatság rende-

zését vette tervbe. Az első hangversenynek a napját 1903. június 10-re tervezi és közreműködésüket megigérték már többen olyanok, a kiknek részvétele előre biztositja a hangverseny fényes sikerét. Igy *Popini* Oliva úrnő, a bájos és kitünő hangverseny-énekesnő hű kisérőjével, *Pfeiffer* József zongoraművészszel bizonyára a legkitünőbb vonzó erővel fognak hatni a közönségre. Közreműködését megigérte továbbá *Darvay* Artúr dr. hegedűművész, *Vrabély* Ármánd dr., ismert hummorista, a ki legújabb kötetével mostanában újabb sikereket szerzett magának és a kit végül említünk, de szintén az elsők közül való Gaál Pál zenetanár, zongoraművész, a ki különben a szentmihályi társaság egy részének már is kedves ismerőse. Számithat azonkivül a szentmihályi közönség egy-két olyan erőre, kiknek közreműködése igazi, kedves meglepetés lesz számára. Július 4-én a gyermekeket örvendezteti meg *Zsolnay* bácsi olyan ünneppel, a mely a mult évit sokszorosan felülmulja s a melynek a fénypontja lesz bizonyára a karusszel. Virágos, diszitett kocsikban foglalnak majd helyet a kis leányok, a melyeket apró lovak fognak húzni s a melyek körül a kis fiúk fognak bizonyára örömest ugrándozni. Ennek az ünnepnek a színhelye a *Figyelmessy* néni vendéglőhelyisége (Appl-villa) lesz. Kitünő műsora lesz ezenkivül a harmadik, augusztus 1-re tervezett hangversenynek is. Mindhárom mulatságnak remélhetőleg fényes jövedelme a harang költségeit lesz hivatva fedezni.

A szentmihályi templom új szószéke. A szentmihályiak ugyancsak iparkodnak rajta, hogy újonnan épült templomuk berendezését teljessé tegyék. Más hirünkben emlékezünk meg arról a nagyarányú fáradozásról, a mely a nagy harang beszerzésére irányul és itt a szentmihályi templom új szószékéről emlékezünk meg, a melyet szerdán állitottak föl. Az aranyozással diszitett, gót stílusú, fehérre festett szószék ugyancsak emeli a templom szépségét. A szószéket *Regele* János királyi tanácsos emeltette, a szentmihályi templombizottság nagyérdemű elnöke, a kinek fáradhatatlan munkálkodása, körültekintő gondossága, nagy áldozatkészsége nélkül a szép új templom aligha épülhetett volna fel, s a ki a hivőknek ezzel a legújabb cseleke detével igazán szép ünnepi meglepetést szerzett.

Ritka jó vételre nyílik alkalma annak, a ki a mai számunkban hirdetett, legalább 24000 koronát érő ingatlan árverésén résztvesz és magának vétel révén szép nyaralót, kellemes kertet szerez. A ki villát szándékozik venni, ezt az alkalmat el ne szalaszsza.

Iskolaszéki elnökválasztás Rákosfalván. A budapesti X. kerületi 2. számú (rákosfalvi) iskolaszék elnöki állása *Biró* Géza doktor lemondásával megüresedett. Az iskolaszék e hó 5-én, vasárnap tartott ülésén az elnöki állást *Világhy* Károly dr. orvossal, az alelnökséget pedig *Bognár* Gyulával, Rákosfalva népszerű hitoktatójával töltötte be. A választások bizonyára mindenütt igaz tetszéssel fognak találkozni.

A Rákospatak garázdálkodása és — katonáék. Két évvel ezelőtt a Rákospatak kiöntött és a mentési munkálatokhoz katonai műszaki csapatok segélyét kellett igénybe venni, a kik azután tényleg nagy szolgálatot is tettek a vagyonmentés körül. Most a belügyminiszter felhivta a fővárost, hogy a kalocsai csapatok működése folytán felmerült költségeket fizesse meg a katonai kincstárnak.

Veszett kutya garázdálkodása. Mátyásföldön a mult héten egy kutya több állatot megmart, mielőtt elpusztithatták volna. Elpusztitása után az eb veszettnek bizonyult. Ugyanez az eb megmarta a cinkotai gyógyszerészt is, aki most a budapesti Pasteur-intézetbe jár gyógyittatni a veszedelmes sebet.

Pestmegye közigazgatási bizottsága e hó 9-én ülést tartott Beniczky Ferenc főispán v. b. t. elnöklése mellett. Az ülésen ott voltak: Teleki József gróf, Keglevich Gábor gróf, Tahy István, Tahy Lajos, Baross Pál, Holló Lajos, Freysinger Lajos és mások. A főtisztviselők közül: Beniczky Lajos alispán, Bellaágh Imre tiszti főügyész, Dalmady Győző árvaszéki elnök, Fazekas Ágost főjegyző, Dubraviczky László és Kemény Kálmán t. főjegyzők, stb. A pénzügyigazgatóság jelentése szerint, március hónapban 203 883 kor. 34 fillér egyenes adó folyt be, mig tavaly márciusban az eredmény 198·739 kor. 85 fillér volt; e szerint az idei március hónapban 5043 kor. 49 fillérrel több folyt be. A közvetett adók eredménye kedvező. Tóth József pestmegyei kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy március hónapban 21 községi és felekezeti iskola részesült Pestmegyében államsegélyben s hogy iskola-látogatás 31 esetben történt. Fölebbezések elintézése után az ülés véget ért.

A szentmihályi lóvasút forgalmi kimutatása. A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút vonalán 1903. márciusában utazott 26,766 utas, mig az előtte való év márciusában az utasok száma 27,650 volt, vagyis 884-el több, mint az idén. Az év első három hónapjában, 1903-ban 69,513 utas használta a vasut vonalát, mig 1902-ben 76,180 volt az utasok száma, tehát az *utasok száma az idén három hónap alatt 6667-tel csökkent, a mi az utasok számának 8·76%-a.* A márciusi bevétel 1903-ban 2070 korona volt, szemben az 1902-ben bevett 1746 koronával, az emelkedés itt 16·85%. Az év elejétől fogva elért bevétel 1903-ban 5133 koronára rugott a tavalyi 4632 koronával szemben. *Az emelkedés a bevételek terén tehát az év elejétől fogva 10·82% március hó végéig.*

NYILTTÉR.

Árverés.

Igen szolidan épült, szép családi ház, a mely egy nagy konyhát, éléskamrát, cselédszobát, vagy 8 méter hosszú ebédlőt, egy 25 és egy 22 négyzetméteres szobát, azonkivül fürdőszobát és klozetet, padlás- pincelépcsőt, külön házi és borospincét foglal magában és **szépen gondozott, tiz éves kertben áll, Csömör községházánál 1903. május 15-én délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen eladásra kerül.** Becslési ára 5660 korona, a melynek 10%-át, 566 koronát az árverelni szándékozók biztositékul letenni tartoznak. **Az ingatlan csak 12441 koronánál magasabb áron vehető meg. Érdeklődők a házat Rákos-Szent-Mihályon, Almásy Pál-telepen, Ilona-utca 355. szám alatt megtekinthetik.** A kulcsok a szemben lévő, Lányi-féle villa házmesterénél vehetők át.

Birtokcsere

9328 □-öl 15 parcellára felosztott földem van az alagi lóversenytéren belől Kundháza nyaraló-telepen. Egy része 32 éves fenyves, a többi szántó. **Szeretném elcserélni egy rákosszentmihályi, mátyásföldi** vagy **zuglói házzal,** esetleg telekkel. Bővebbet a tulajdonos **Kneif Ede, Rákosszentmihály, Fürdő-utca 37. sz.**

Perfekt cimbalom-tanitónő

még néhány szabad órával rendelkezik. Rákosszentmihály, Mária-u. 257.

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

JEGYZÉKE az
55,000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:
1.000,000 korona.

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak
és készpénzben fizetendők.

		Korona
1	jutalom	600000
1	nyer. à	400000
1	„ „	200000
2	„ „	100000
1	„ „	90000
2	„ „	80000
1	„ „	70000
2	„ „	60000
1	„ „	50000
1	„ „	40000
5	„ „	30000
3	„ „	25000
8	„ „	20000
8	„ „	15000
36	„ „	10000
67	„ „	5000
3	„ „	3000
437	„ „	2000
803	„ „	1000
1528	„ „	500
140	„ „	300
34450	„ „	200
4850	„ „	170
4850	„ „	130
100	„ „	100
4350	„ „	80
3350	„ „	40
55,000	nyer. és jut. kor. összegben	**14.459,000**

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy **55,000**

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek **fele nyer** a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizennégy millió 459,000 koronát**, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet alatt** áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad	(1/8)	frt.	—.75	vagyis	1.50	korona
egy negyed	(1/4)	„	1.50	„	3.—	„
egy fél	(1/2)	„	3.—	„	6.—	„
egy egész	(1/1)	„	6.—	„	12.—	„

A sorsjegyeket **utánvéttel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi április hó 20-ikáig

bizalommal hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa
bankháza
BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete

Főárudánk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körút 46/a. **Fiókok:** 1. Váczi-körút 4. 2. Múzeum-körút II. 3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre ---------- I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ------ korona összegben { utánvételezni kérem / postautalványnyal küldöm / mellékelem bankjegyekben (bélyeg). } A nem tetsző törlendő

Pontos czim: ----------

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

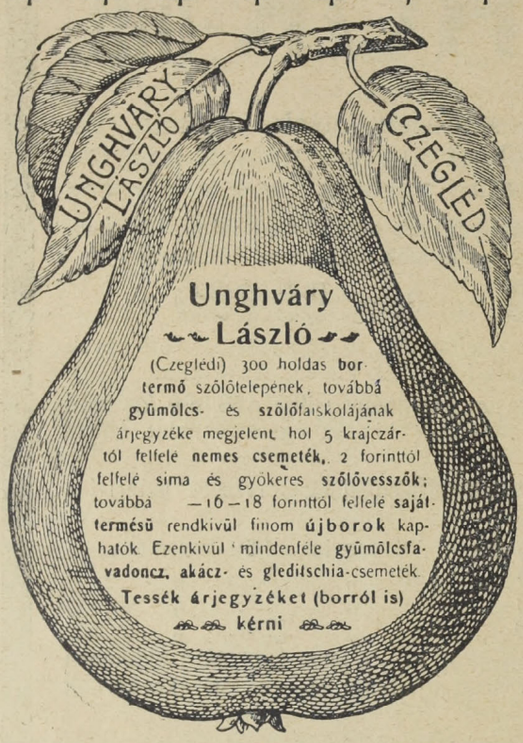

Unghváry László

(Czegledi) 300 holdas bortermő szőlőtelepének, továbbá gyümölcs- és szőlőfaiskolájának árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczártól felfelé nemes csemeték, 2 forinttól felfelé sima és gyökeres szőlővesszők; továbbá —16—18 forinttól felfelé saját-termésü rendkivül finom újborok kaphatók. Ezenkivül mindenféle gyümölcsfa-vadoncz, akácz- és gleditschia-csemeték. Tessék árjegyzéket (borról is) kérni

A szentmihályi „KIOSZK" kávéházban a nyár folyamán állandóan **kitünő czukrász-süteményekkel, jó konyhával és valódi csömöri borokkal** szolgál vendégeinek a kávéház bérlője.

Süteményeket kívánatra házhoz szállítok.

Menartovics Lajos,
a kávéház bérlője.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. ✻ Alapittatott: 1868

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Pál-telepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. **Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.**

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRÚHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

Szives tisztelettel értesitik az igen tisztelt hölgyvilágot s kedves ismerőseiket, hogy a tavaszi saison remek újdonságai immár raktárra érkeztek s mintagyüjteményük szintén elkészült, a melyet nyilvánitott kívánságra szivesen küldenek meg.

Mesés gazdag választék! Versenyen kívüli olcsó árak!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, április 19. 16. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RAKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Alakulás.

Sok küzdelem, fáradságos munka és erős iparkodás után elérték a szentmihályiak azt, a mi éveken át leghőbb vágyuk volt, a miért lelkesedtek, a mitől sorsuk jobbra fordulását várták: az önállóságot. Maguk rendelkeznek saját magukról, ők intézik a sorsukat, a minek jobbra vagy rosszabbra fordulásáért a jövőben mást nem okolhatnak.

Szinte lázas türelmetlenséggel sürgetik a dolgok gyors elintézését, a miktől az önálló berendezkedés teljes befejezése függ. Látszik mindeneken, hogy az eddig fennállott állapotok nem igen elégítették ki őket és az ügyek javulását, sőt teljesen jóra fordulását reménylik attól, ha ők maguk lesznek kovácsa a saját szerencséjüknek.

Pártok keletkeznek e közben, a melyek más és más személyek köré csoportosulnak, talán — részletekben — más és más elveket hangoztatnak. A harci kedv — úgy látszik — nagy és a tavaszi szél különböző zászlókat lobogtat.

Örömmel látjuk, hogy vannak szép számmal olyanok, a kik Rákosszentmihály jövendő sorsa iránt érdeklődnek és vannak, a kik idejüket, munkájukat készek rááldozni az új község érdekeinek megvédésére, javának előmozdítására.

Biztató jelek ezek a mi szemünkben, a mik bennünk örömet keltenek. Ebből a szempontból mi a pártok alakulását szivesen látjuk, küzdelmüket örömmel szemléljük. Mert így — küzdelem közepette — vetődik akárhányszor felszínre egy-egy igazán arravaló ember, a kire a csendes munkálkodás napjaiban alig gondolt valaki.

Ha pedig valahol helyén való az az elv, hogy „győzzön a legjobb“, úgy bizonyára a közhivatalok betöltésénél kell, hogy érvényre jusson. Minél több közt lehet ilyenkor választani, annál jobb, ha csak a pártoknak túlságos nagy számban alakulása nem jár az erők szétforgácsolódásával, a mi semmi esetre sem óhajtani való.

Ezért, ismételjük, nem tartjuk bajnak a pártok alakulását, sőt helyeseljük. Csak egyet szeretnénk elkerülni Rákosszentmihálynak, ennek a szép jövőre hivatott községnek az érdekében, a mely, hogy minél szebben alakuljon, nekünk különösen igaz kívánságunk.

Ez a feltétlenül elkerülendő rossz a küzdelemnek személyes térre vitele.

Személyeskedjünk, ha úgy tetszik olyanformán, hogy dicsérje ki-ki saját jelöltjének kiválóságát, a kijelölt állásra termettségét, igaz magyar hazafiságát, szép terveit, jó szándékait, a mikkel el van telve: dicsérjük akár mértéken felül, magasztaljuk személyes jó tulajdonságait és igyekezzünk mindenkire azzal hatni, hogy a mi jelöltünk mennyire rátermett a betöltendő állásra. Igy a választáskor győzelmét a saját igaz vagy vélt jó tulajdonságainak köszönheti majd.

Semmi esetre se igyekezzünk őt magasra emelni az ellenjelölt leszólásával, jogtalan kicsinyítésével vagy éppenséggel becsületességének kétségbevonásával. Ne fogjunk senkire sem rosszat, a melyet el nem követett, mert ugyan igaz dicsőség-e az a mi jelöltünkre, ha csak azért választják meg őt, mert az ellenjelöltje — gazember.

A választás ütközetei közepette a túlzások ugyis elkerülhetetlenek. E nélkül választóküzdelem nem volt és nem is egyhamar lesz. Ha már most a dicséretekben megyünk túl a határon, nem ártunk vele senkinek, legföljeb magunk válunk nevetségesekké, a mitől pedig minden ember a lehetőségig óvakodni fog.

Másként áll az ügy akkor, ha a vádaskodásban a más leszólásában, kisebbítésében ragad el valakit a szenvedelem.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Pusztító annak minden szava, minden cselekedete. Nyomában az elkeseredés, a baj, mely akárhányszor a vádaskodó nyakába szakad, míg máskor a megvádoltat és családját dönti meg nem érdemelt szerencsétlenségbe.

És a választás után megmarad az emberekben a gyülölködés egymással szemben, a mi őket az egymás ellen való áskálódásra készti, tekintet nélkül arra, vajjon mennyiben ártalmas ez az ő cselekedetük a közre, az általános érdekekre.

Gondolják meg mindezt azok, a kik a mozgalmak élén állanak és a harcviselés módját szabályozhatják. A személyek körül csoportosulás minden elvi háttér nélkül vonja maga után a személyeskedéseket, a mire a Szentmihály közéletében szereplők semmiképen se szolgáltak rá.

Küzdjön azért mindenki a saját zászlója alatt a község jövendőjének biztosítása érdekében fáradhatatlanul, hogy a küzdelem — akármiképen dőljön is el — Rákosszentmihályra minden esetben csak haszonnal járjon.

Hiszen olyan nagy szükség van ott a békességes, komoly munkálkodásra!

Farkas Elek.

Áldozzunk a rákosszentmihályi róm. kath. templom orgonájára.

Szemünk előtt már a fényes istenháza, az Úrhoz méltó berendezés is gyarapodik egyre-másra, a keresztény buzgalom csodákat művel áldozatkészségével: legyen áldott érte az az isteni kegyelem, a mely annyi jótékonyság gyakorlására termékenyitette meg a rákosszentmihályi kath. sziveket!

A bibliai szerénységében munkálkodó áldozatkészség s az a lankadatlan buzgólkodás, a mely társadalmi nézőpontból előkelő hivatalos foglalkozása és sokoldalú fáradalmas teendői közben időt képes szakitani arra, hogy Istene nevében adományért kopogtasson azokon a sziveken, a melyekből néminemű remény sugárzik feléje, csak e napokban adott olyan fenséges szószéket a rákosszentmihályi r. kath. templomnak, a mely igazán méltó azokhoz *a mennyei igékhez,* a melyeket az Úr szolgája onnan *az evangéliumokból* olvas fel az áhitatos hivek előtt.

Az a csodálatos, az a nagy tiszteletre méltó buzgóság, a mely a Mindenség Urának, a megváltó és üdvözitő Istenembernek, Magyarország Pátronájának, a mennyei seregek egyik vezérének a tiszteletére ily fenséges hajlékot emelt, a jövőben sem fog lankadni s erős a hitem abban, hogy hovatovább teljes fényességében előkerül templomunknak mind az a pompás berendezése, a mely méltóképen illeszthető be abba a ragyogó művészi keretbe, a melyet gyönyörű templomunk megszentelt falai határolnak!

*

Valaminek azonban szomorú hiányát érezzük kezdettől fogva, mindjárt attól fogva, hogy az első hálaadó ima szállott fel templomunkban a buzgó áhitat szelid szárnyain az Egek Urához!

Nincs még — orgonánk! . . .

Egy gyönge, bágyadt szavú harmonium viszi föl a lélek zöngéjét a mennyei szférák zenéjének elkésett végakkordjaképen s akármilyen szivesen fogadja is a jóságos Egek Ura a rákosszentmihályi lelkeknek ezt a nagy földi távlatból elhaló énekét, a magunk buzgó áhitatának izmosodása, bensősége érdekében minden istenadta jó erőnkkel azon kell buzgólkodnunk, hogy egy hatalmas orgona lelkes hangjai érttessék meg a mennyei szférákkal, hogy mi mindenképpen egyesülni akarunk velök Isten dicséretében,

TÁRCA.

Ha egyszer . . .

Ha egyszer visszatérsz,
Mint a hogy igérted:
Felkeressz-e engem,
Egyesülök véled?

Vajjon soká kell még
Várni, a míg megjösz?
S milyen idők járnak,
Tavasz lesz-e vagy ősz? . . .

S csakugyan megjösz-e,
Megtalálsz majd engem?
. . . És ha viszontlátlak,
Megdobban-e szivem?!

Hű maradtál hozzám,
Gondolsz-e rám, szeretsz? . . .
Hiszen oly rég láttál,
. . . Talán meg sem ismersz?

. . . És hogy ha megcsókolsz
És kimondod nevem?
Mély álmából vajjon
Fölébred szerelmem? . . .

. . . Én nem tudom mi lesz,
Csak várok csendesen . . .
De néha úgy félek,
Hogy nem látlak itt lenn!

Stella.

A templomban.

Még abból az időből, mikor a jó piarista atyák gimnáziumába jártam, maradt rám az a jó szokásom, hogy reggelente, mielőtt a dolgom után indultam volna, bementem a templomba, hogy munkámra az Isten áldását kérjem. A küszöbön guggoló koldusasszonyok már mind jól ismertek és én szinte beteg voltam egész napon, ha e kötelességemnek eleget nem tettem.

Pedig bizony egyhangú volt az a templom olyankor. Rendesen öreg asszonyok ültek a padokban, a kik el-elbóbiskoltak s a ministráns fiúk csöngetésére mintegy önkénytelenül verték a mellüket. Jómódú urak és fiatal höl-

hálaadásban és mindabban, a mivel jóságos mennyei Atyánknak közösen tartozunk!

Micsoda hathatós ereje van az orgonaszónak abban, hogy a lelket fölemelje tespedéséből, föléleszsze elaléltságából! A szivnek a lüktető ereje a vér, a léleké az ének s egy régi istenes közmondás azt vallja, hogy *kétszeresen imádkozik az, a ki buzgón énekel!* A buzgó áhitatnak a legjobb istápolója tehát a — jó orgona!

*

Szent vagy, Uram, szent vagy! Csak úgy elmondva is megható ez, de mennyire megkapóbb — énekelve, orgonaszó mellett!

Téged, Isten, dicsérünk! . . . . . Szeretettel hivsz, oh Jézus, atyai szent kebledre! . . . A keresztfához megyek! . . . Nagyasszonyunk, hazánk reménye! . . . Ah, hol vagy, magyarok tündöklő csillaga! . . . S ti a vallásos és hazafias áhitatnak egyéb remek zöngéi: mi messzire föl tudjátok ragadni a jóérzésű katholikus lelket az orgonaszó triumfáló vagy fájóbúsan rezgő hangjai mellett! . . .

S ha az ártatlan gyermekkebelből fakadó énekhang az orgona bűvös-bájos melódiáival egyesülve száll az Ég felé: nem vetekedik-é az a mennyei szférák zenéjével is?!

Ó édesanyák, a kik mélabús bölcsődalokhoz szoktatok s úgy ringatjátok édes álomba a szivetek alól kiszakadt édes magzatot, gondoljatok a karácsonyi álmában szendergő istenfiára, a kit lágy orgonaszóval illik elringatni s a Fájdalmas Anyára, a kinek hétélű fájdalmát zokogva könyörgő orgonaszóval illik expiálni! . . . Gondoljatok felépithetetlen halottaitokra, a kiket a requiem engesztelő imái s az orgona édesen esdeklő hangjai mellett lehet a legtöbb vigasztalással elsiratni!

Gondoljatok mindezekre s áldozzatok lélekemelő bőkezűséggel rákosszentmihályi templomotok orgonájára! . . .

Az Isten elég hatalmas arra, hogy minden áldozatért ezerszeresen megfizessen nektek! . . .

„A kinek fülei vannak a hallásra, hallja meg!“ — mondja az irás s én csak arra kérem a teljes Szentháromságot, hogy a magasztos cél érdekében ihlesse meg szent lelkével a rákosszentmihályi érdemes híveket! . . . [1]

Aczél Lajos.

SZÍNHÁZ.

„A regényesek“ folytatása. A „Budapesti Hirlap“ húsvéti száma ezen a cimen nagyon kedves kis közleményt adott ki, a mely igy hangzik: „Edmond Rostand vigjátéka, *A regényesek*, a melyet a mult héten adtak a Nemzeti szinházban — úgy halljuk — a darabnak érdekes és kedves folytatására inspirált két magyar szerzőt: *Dezső* Józsefet, a ki a szerelmes legényt és *Ligeti* Juliskát, a ki a szerelmes leányt játszotta a szinpadon. A francia háromfölvonásos magyar toldaléka, a negyedik fölvonás, valamelyik fővárosi anyakönyves előtt fog szinrekerülni, a hol a Nemzeti szinháznak e két igen szimpatikus és talentumos fiatal tagja igazában megköti azt a házasságot, a melyet a szinpadon annyiszor megigértek egymásnak“.

Mi rákosvidékiek — a kik Ligeti Juliskát mátyásföldi nyaralásai révén egy kissé a magunkéi közé számithatjuk — igaz örömmel és tiszta szivvel gratulálunk ehhez a poetikus, szép negyedik felvonásához a hazai szerzőknek.

—

Nemzeti szinház. A Nemzeti szinház két érdeklődéssel várt darabot készül bemutatni. Az egyiknek *Prém* József a szerzője és a cime a „Léha világ“, a másik egy új irónak, *Krenner* Viktor festőművésznek „Nero anyja“ cimü

[1] A valóban magasztos ügy érdekében lapunk is elfogad szives adományokat s azokat esetről-esetre nyugtázni fogja.

---

gyek ritkán voltak ott láthatók olyankor. Hiszen mit kérjenek ők a Mindenhatótól, ők, a kiknek pénzük van és fiatalságuk? Mikor betegek, akkkor meg otthon is meghallgatja őket az Úr, mert csak saját maguknak ártanának vele, ha korán reggel kitennék magukat a hűvös levegőnek templomba menéskor. Később meg már nem érnek rá szegények.

Egy időben azután feltünt nekem, hogy új látogatója van a templomnak. Az ajtótól balra láttam imádkozni minden nap egy leányt. Ott állott mindig a Szűz anya képe előtt és imádkozott. Mikor én a templomba jöttem, már ott volt, mikor eltávoztam, még nem ment el. Bár nem láttam olyan helyen, a hol a leányokat a hétköznapi közönség vizsgálgatni szokta, lehetetlen volt, hogy kikerülje a figyelmemet. Nem volt sem öreg, sem szegény, sem beteg. Ennyit hátulról is észrevettem rajta. Sőt ellenkezőleg. Fiatal volt, ruhája a divatnak hódolt és alakja nem volt betegesen vézna. S az arca, a mennyire észrevehettem, szép.

Nem tudtam magamnak megmagyarázni a dolgot. A fiatal hölgyek ugyan vasárnap tömegesen járnak a templomba, az igaz, még pedig lehetőleg a belvárosba, bár közelebb is találhatnának templomot és szép ruhában; de csak azért, mert vasárnap van. De hogy itt, a külső városban tizenkét esztendősnek idősebb leány naponta járjon a templomba, az feltünő volt.

Kezdett a leány jelenléte zavarni. Ha a templomba beléptem, önkénytelenül is a baloldali Szűz Mária-kép felé fordult a szemem és imádság közben gyakran kaptam magamat rajta, hogy az én eszem másfelé kalandozik. Kezdtem haragudni a leányra, hogy zavarja napi ájtatoskodásomat. Föltettem magamban, hogy egy ideig nem megyek abba a templomba; aznap nem mentem el, másnap már megint ott voltam a rendes időben: hátha már nem jár oda az a szép leány? — Ott volt, de azért többet nem tettem föl, hogy nem megyek el a misére.

Egyszer, szokásom szerint, beléptem a templomba és a kép felé néztem — a leány nem volt ott. Aznap nem figyeltem eléggé az imádságomra. Bántott, hogy az a kis ismeretlen nincs ott. A nélkül, hogy akartam volna, tovább maradtam a templomban, mint rendesen szoktam; azután elszégyeltem magamat és kifelé indultam.

Az ajtóban szemben találkoztam a leánynyal, a ki kevéssé elfordította az arcát. Éreztem, hogy elpirulok. Eszembe jutott, nem tudom miért, hogy ez a leány azt hiheti, hogy csak miatta járok mindennap ide. Zavaromban elfelejtettem kitérni és egymással szemben állva maradtunk. A leány még mindig elfordítva tartotta az arcát; az igaz, hogy gyönyörü szép profilja volt. Fekete volt a haja, halovány az arca, ragyogó a szeme, szép piros az ajka.

Mindezt egy pillanat alatt észrevettem.

tragédiája, a mely már színrekerülése előtt is ujsághábo rúknak volt az okozója és a mely állítólag *Jászai* Marinak ad majd rá alkalmat, hogy óriási művészetét ragyogtathassa.

—

Operaház. A dalműszinház *Boncit* a világhirű énekest három vendégjátékra nyerte meg, a melyek elé nagy várakozással tekint a közönség.

—

Népszínház. Primadonnajárás, koszorúk, ünneplések: ez a Népszinház művészi programmja. *Fedák* Sárit *Küry* Klára váltotta föl, őt pedig *Pálmay* Ilka. Jó hangzású nevek, az bizonyos. Kár, hogy a viselőik a szó szoros értelmében egymást kergetik. A Kinai mézeshetek első előadása pedig újra halasztást szenvedett.

—

A **Vígszínház** és a **Magyar színház** francia darabjaikat adják folyton folyvást.

—

Új színház. Most, a mikor a meglevő szinházaknak is gondot okoz, hogy milyen módon szerezzenek maguknak közönséget, a volt „Parisien“ helyiségében a Kerepesi-úton *Szalkay*, a volt miskolci direktor új szinházat nyitott meg. A helyárak olcsók, a társulata a helyárakhoz mérve elég jó.

HIREK.

Először áldozók. A rákosszentmihályi róm. kath. templomban fehérvasárnapon, a nagymise alatt lesz az állami elemi népiskola először áldozó növendékeinek ünnepies áldoztatása.

Nincsen járvány. A környéket riasztó hir járta be ezen a héten. Nagy járványról beszéltek, a mely állítólag Rákosszentmihályon és Csömörön dühöng. Hatósági intézkedésre Csömör községe járványbizottságot küldött ki, a melynek szentmihályi része e hó 15-én délután négy órakor ülést tartott. Az ülésen *Ujváry* Ignác orvos elnökölt, részt vettek benne *Pálfi* János és *Wayand* Károly, a bizottság tagjai, továbbá hivatalból *Bitskey* Gyula jegyző és *Hauser* Gyula h. biró, továbbá a szentmihályi tanitótestület. Megállapitották ekkor, hogy Rákosszentmihályon járványról szó sem lehet. Fertőző betegségben szenvedtek 1903. év eleje óta összesen tizenegyen. Közülök meghalt 3, (kettő Budapesten) meggyógyult 8. *Jelenleg ragadós betegségben Szentmihályon senki sem szenved. Kimondta ennélfogva a bizottság, hogy az iskolákban az előadások megtartását megengedi.* — Csömörön az év eleje óta 21 fertőző megbetegedés történt mostanig, de *járványról Csömörön sem lehet szó.*

Népgyűlés. Rákosszentmihályon 1903. április hó 19-ére a Paróczay-féle vendéglőbe délután négy órára népgyűlést hivtak össze a községi állásokra leendő jelölések megejthetése végett. Az egybehivók a főszolgabirónak a népgyűlést 45 aláirással ellátott iratban az összes szentmihályi választópolgárok nevében adták be. Ez ellen azonban 60 szentmihályi választópolgár egy másik iratban tiltakozott. Szóval — úgy látszik — Rákosszentmihályon teljes az egyetértés.

Bajba jutott gyártelepek. Az alsó-rákosi rétek mentén levő gyártelepeknek ismeretes az a sokszor megismételt kérése, hogy a főváros nyujtson nekik valamilyen módot kondenzvizeik elvezetésére és pedig vagy épitse ki arra felé a csatornahálózatot, vagy pedig engedje meg az elhasznált víznek a Rákuspatakba való bevezetését, mert ellenesetben az a veszedelem fenyegeti a gyárakat, hogy kénytelenek lesznek beszüntetni az üzemet. A fővárosi mérnöki hivatal most, mint a „Magyar Székesfőváros“ irja, kedvező megoldást, talált ez ügyben. A tanácshoz intézett véleményes jelentése szerint a csatornahálózat kiépitéséről

---

Mikor a leány meglátta zavaromat, ő is elpirult s egy lépéssel hátralépett, hogy ő adjon nekem utat. E közben megfeledkezett magáról és szembe fordult velem Én zavartan még nagyobb zavarban, mint az előbb, kitértem, egy pár bocsánatkérő szót hebegve közben.

Most már tudtam, miért jár ez a szép leány minden nap a templomba. Ez a leány, ez a szép leány csak az egyik oldalán volt szép, a másik oldala az arcának egészen vörös volt — anyajegye volt az egész arcán át.

Aznap — emlékezem — sehogy sem ment a munkám. Dolgoztam és nem haladtam semmire. Nem tudtam megérteni a természetnek ezt a játékát. Miért adott ennek a szegény leánynak olyan szép alakot, olyan bájos arcot, mért adott neki gazdagságot? Mit vétett az Ég ellen ez a leány, hogy annyira sujtja őt az Isten? Ha szegény lett volna, ha nyomorult, ha tengődik és csunya, örült volna talán a jelnek, mert kenyeret ad neki ez a rútság. Szivesen könyörül a nép az ilyen istensujtotta teremtésen. De igy! Helyzete van a társadalomban és nem töltheti be; gazdag, élvezhetne és nem mer a világ elé állani. Művelt, mert tanittatták és annál jobban érzi a csapást, a mit a természet rámér. S a virágzás idejétől, a mit minden leány olyan nehezen vár, ő már bizonyára előre félt; hogy tetszhetnék ő egy fiatal embernek, hogy tudná őt valaki megszeretni.

Másnap, harmadnap és később nem találkoztam vele többet a templomban. A templomszolgát megkérdeztem, nem tud-e róla valamit, az mondta, hogy most is eljár minden nap a kép elé, de korábban, mint én. Nem akartam tolakodni — hiszen világos volt, hogy engem került — és nem mentem akkortájt a templomba.

Egyszer azután rám is rossz idők köszöntöttek. Véletlen szerencsétlenség alkalmával megsérültem és operációnak kellett magamat alávetnem. Az operáció sikerült és én jobban lettem.

Mikor először nyertem vissza eszméletemet, egy irgalmas nővér állott az ágyam mellett, elfordult arccal. Vonásai ismerőseknek tüntek fel előttem s mire emlékezetemet visszanyertem, világosan láttam magam előtt az elegáns hölgyet, a ki a Szűz Mária képéhez járt imádkozni.

Mikor megmozdultam, felém fordult és megkérdezte, nem kivánok-e valamit? Most már nézhettem a szemébe, nem fordította el az arcát, nem szégyelte azt a foltot a képén — megnyugodott sorsában. A Szűz Anya megmutatta neki az utat a boldogulásra és ő követte lelke sugallatát és köszönetül, hálája jeléül ott viseli a szent Szűz képét a mellén, aranyos zsinóron.

Keléz gróf.

szó sem lehet, de arra van mód, hogy a kondenzvizek a Rákosba volnának vezethetők a nélkül, hogy a patak vizének megfertőztetésétől kellene tartani. Állítsanak föl a gyárak tisztító-készüléket, melynek segítségével a kondenzvizek oly tiszta állapotba hozhatók, hogy a forrásból fakadó víztől nem különböztethetők meg. Az ily módon megtisztított víz egyáltalán nem árthat a Rákos-pataknak és városligeti tónak s igy a mérnöki hivatal azt javasolja a tanácsnak, hogy ilyen kondenzvizeknek a patakba való vezetését engedje meg. Igaz, hogy a tisztító-készülék fölállítása költséget okoz a gyáraknak, de más úton segíteni a bajon képtelenség.

Közgyűlés Csömörön. Csömör község képviselőtestülete folyó hó 25-én (szombaton) délelőtt 9 órakor a községházán közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. *Guggenberger* Erzsébet illetőségi ügye. 2. *Fodor* Lipót kérvénye átalányszerződésének megszüntetése iránt. 3. Körállatorvos választáshoz kiküldendő megbizottak kijelölése. 4. Rákosszentmihályi végleges vágóhídhely vételárának kifizetésére felveendő 2256 K. kölcsön iránti határozathozatal *névszerinti* szavazással. 5. *Tompa* Antal csömöri birtokos által a Kossuth Lajos-tér *és a magyarnyelvű Istentiszteletek* tartása iránti indítvány. 6. 1902. évi közpénztári közmunka, községi szükölködő árvák- és szegényalap pénztári számadások előterjesztése és elsőfokú megvizsgálása.

A budapest-szentmihály-váci villámos vasút. Lapunk mult számában megemlékeztünk arról, hogy a budapest-palota-ujpest-váci villámos vasút tervezői Pest vármegyéhez intézett beadványukhoz olyan térképet mellékeltek, melyen a helységek németül vannak megjelölve. Koenigsberger Lajos mérnök, a tervezet készítője most egy nyilatkozatával teljesen rehabilitálja magát. A vasút-tervezéssel foglalkozó mérnökök kénytelenek a hivatalos miniszteri szabály szerint a katonai földrajzi intézettől Bécsben készített vezérkari térképet használni és a tervek kiegészítéseképen a miniszteriumba benyujtani. Azért van ez igy, mert ilyen átnézeti térkép magyar nyelven nincs. Koenigsberger mérnök eddig összes, ez úton szerkesztett térképein a német név alá állandóan magyar nevet is tett, igy cselekedett volna a jelen esetben is, ha az összes munkát nem három nap alatt kellett volna elkészitenie, hogy Pest vármegyének e hónap 20-án tartandó közgyűlése előtt az ügyet az érdekeltekkel megismertesse. Tisztán az idő rövidsége volt az oka, hogy a német elnevezéssel telt térkép irodájából kikerült.

A fővárosra és környékére nézve fontos helyi érdekű vasút — a mely mint nagyfeszültségű forgó árammal hajtott elektromos vasút az első lesz Magyarországon — Budapest székesfőváros két pontjából fog kiindulni és egyrészről Rákosszentmihály, másrészről Palota-Ujfalu érintésével Rákospalotán át a Károlyi Sándor-féle Új major, a lovasegyesület tulajdonát tevő Alagi Nagy major, Fóth község, Csomád és Mogyoród között, Veresegyház és Szada, Őr-Szent-Miklós és Vác-Bottyán, Vác-Hartyán község és a csörögi szőlőtelep Sződ elnevezésű állomásától a vác-aszódi országút mentén a m. kir. államvasutak sinjének áthidalásával és a váci sertéshizlalók érintése után a Diadal-téren, Fő-úton és a Városház-téren át Kis-Vácig és innét a Dunapartig — a hol egy dunaparti rakodó létesítése terveztetik — fog vinni.

Az Új majortól az alagi lóversenytérig egy szárnyvonal kiépítése is van tervbe véve, a melyen a lóverseny idején Budapest székesfőváros különféle helyeiről közvetetlen vonalakat lehet indítani.

A személyforgalom, továbbá a konyha- és kerti veteményes szállítása számára Rákos-Palotán és Palota-Ujfalun keresztül a körvasútba való csatlakozással a Viktória-malomig és innét a városi villámos vasútnak az új országház előtt tervezett meghosszabbításával összekötve a városi villámos vasúttal, szintén közös sinpár-használat van tervbe véve és ezen a vonalon fogják a hajnali órákban a tervezett vasútmenti községektől termelt nagymennyiségű konyha- és kerti veteményt a nagy vásárcsarnokba szállítani. Budapestre, nevezetesen a lóversenytérig és keleti pályaudvarig a Rákosszentmihályon keresztül más beágazást is terveznek, a mely azonban még ez ideig végleg megoldva nincsen.

A tervezett vasút személy- és teherforgalomra alkalmasnak, 6000 kgr. keréknyomásra lesz kiépitve. *Blaskovich* Elemér földbirtokos, *Hajós* Menyhért szadai földbirtokos, *Rudnay* József, a vasút végrehajtó-bizottságának az elnöke és *Koenigsberger* Lajos tervező mérnök Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye közönségéhez kérvényt nyujtottak be, melyben a vasút kiépítéséhez törzsrészvények ellenében 350,000 korona megszavazását kérték.

Ennek a vasútnak érdekében a mult hét végén küldöttség járt Beniczky Ferenc pestmegyei főispánnál, hogy támogatását kikérje. Freysinger Lajos dr. királyi tanácsos, váci közjegyző volt a küldöttség vezetője, a ki meggyőzően mutatta ki, hogy milyen nagy környéknek jólétén lendítene az új vasut kiépítése. Beniczky főispán a küldöttséget szivesen fogadta és kijelentette, hogy ő teljesen átérzi a vasút épitésének szükséges voltát és a maga hatáskörében minden tekintetben támogatni fogja ezt a tervet. A megye ugyanis minden épülő helyi érdekű vasút épitését azzal támogatja, hogy kilométerenkint 6000 korona értékü törzsrészvényt vesz át. Most azonban a megyei vasútalapnak csak 120,000 koronája van és ajánlani fogja, hogy ezt az összeget a vasuti bizottság e hónap 16-án tartandó ülésén szavazza meg. Ezen az ülésen fognak határozatot hozni a kért 350,000 koronához hiányzó összeg fedezéséről is. Ezeket a határozatokat az április 20-iki megyei törvényhatósági közgyűlés minden valószinűség szerint meg fogja erősíteni.

Mátyásföld új választmánya. A Mátyásföldi Nyaralótulajdonosok Egyesülete mult vasárnap tartott közgyűlésén a betöltetlen tisztségeket és a lejárt választmányi tagsági tiszteket a következőkkel töltötte be: pénztárnok lett: *Polesznók* János egyhangúlag, vál. rendes tagok: *Strelisky* Sándor 124, *Diósy* Lajos 120, *Miksó* Imre 78, *Hudetz* János 77, *Laufer* Lajos dr. 71 és *Takács* Gyula 64 szavazattal; vál. póttagok: *Stobulják Iván* 115, *Erős* Sándor dr. 62 és *Gruber* Gyula 33 szavazattal; számvizsg. biz. tagok: *Zeuthbauer* Gyula 126, *Janecskó* István 70 és *Krantz* Gyula dr. 68 szavazattal.

Ritka jó vételre nyílik alkalma annak, a ki a mai számunkban hirdetett, legalább 24,000 koronát érő ingatlan árverésén résztvesz és magának vétel révén szép nyaralót, kellemes kertet szerez. A ki villát szándékozik venni, ezt az alkalmat el ne szalaszsza.

GAZDASÁG és KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

A szőllő állandó munkálatai.

A metszés. Ime az a művelet, melyet őseink a házi szamártól sajátitottak el: a szamár által évről-évre lerágott szőllőtőkén ugyanis ősünk azt észlelte, hogy az nemesebb és több gyümölcsöt terem, mint az a tőke, melynek veszszői és hajtásai szabad növekedésnek engedvék. Lássuk most már az évezredeken át gyűjtött tapasztalatok és tudományos alapon mélyreható kutatások útján mivé fejlesztetett ezen munka. Idejét illetőleg nyomban követi a nyitás, melynek tárgyalásánál már sejttettem volt, hogy ez a szőllő munkálatai között legfontosabb, mondhatjuk elsőrangú helyet foglal el; végrehajtásától függ bármely szőllő jövője, mely különben a többi munkálatok során kifogástalanul műveltetett is. Célja: első sorban alakot adni a tőkének, mi fiatal ültetvények metszésénél különösen fontos; 2. szabályozni a termés minőségét és mennyiségét; 3. fenntartani a szőllőfajta termőképessége és a talaj termőereje között az egyensúlyt. A tőke alakját illetőleg eltérően nevelhető a különféle metszés művelési módok szerint, melyek viszont a szőllőfajták szerint különböznek. Ismerünk és viszonyaink között alkalmazhatunk rövidcsapos, hosszúcsapos és szálvesszős művelési módot. Vannak oly szőllőfajták, melyek csak egyikét, vannak olyanok, melyek másikát igénylik, miért is mielőtt metszéshez fogunk, tudnunk kell azt, hogy szőllőtőkéink minő fajtájúak. A rövidcsapos metszést igénylő fajták metszésénél úgy járunk el, hogy alapnevelés szempontjából az első évben kiérett vesszőcskéket erősségükhöz képest agyszemre avagy egy világos szemre metszük, sohasem feledvén szem elől azt a szabályt, hogy az elmetszést a meghagyandó szem fölött lévő szem diafragmájánál eszközöljük, azaz közvetlen a meghagyandó rügy felett nem szabad a metszést megejtenünk, hanem a fölötte levő rügy bütykét vágjuk át, ügyelve arra, hogy ezen szétvágott bütyök szeme rajta ne maradjon. Ez által elkerültetik az a veszély, hogy a meghagyandó rügy beszárad s a diafragmán eszközölt metszés pedig nem idéz elő oly roncsolást az edényrendszerben, mint az iz közben eszközölt metszés (Desymeri-féle elmélet).

A második évben ezen rövid csapos metszést igénylő fiatal tőkét, ugyancsak erősségéhez képest 1—2 szemes csapra metszük. Tudnunk kell azt, hogy csap alatt az egy éves vesszőből előtört kiérett vesszőt értjük s itt felemlitem azt is, hogy termést rendszerint csak ezen csapok szemeiből kitörő hajtások hoznak, mig a tőke idősebb részéből, avagy a törzsből, tőkenyakból előtörő hajtások csak elvétve vagy nem; miért is ezek, ha csak a jövő évben alaknevelési törekvésünk szempontjából azokra szükségünk nem leend, minél fiatalabb korukban távolitandók el (válogatás). A mely szőllőkben ezek meghagyattak, azokban metszéskor vagyunk kénytelenek azokat eltávolitani, mi a tőkét illetőleg tetemes anyagveszteséggel jár. Meghagyunk ilyen hajtásokat azért is, hogy az esetleg felmagasodó metszésműveletünkkel visszaugorhassunk, mivel éghajlati viszonyaink között az alacsony művelési módok indokoltak. A harmadik évtől kezdve már esetleg 2—3 erőteljes termőcsappal rendelkezünk, melyek közül azonban legfeljebb egyet hagyunk meg, a másikat és pedig a vele szemben lévőt is eltávolitva, mellette valamely fattyuhajtást metszünk meg egy szemre, hogy a következő évben ezen hagyhassunk termőcsapot (váltó metszés).

A további évben már esetleg két, később három termőcsapot is hagyhatunk, ha nem annyira tőkéink kimélése, de azoknak termőre metszése célunk, ily esetekben sem szabad azonban két szemnél egy-egy termőcsapon többet hagynunk. Alak szempontjából tartsuk szem előtt azt, hogy a tőke kosáralakúan terebélyes legyen, a termőcsapok is tartalék vagy biztosító rügyeket tartalmazó megmetszett vesszőink a tőke perifariáján foglaljanak helyet, mig a tőke közepéből előtörő, úgyszintén a tőkenyakból avagy szorosan valamely termőcsap aljából előtörő hajtás már válogatáskor avagy metszéskor tőben távolittassék el. A hosszú csapos metszés a rövid csapostól csak abban különbözik, hogy a termőcsapokon 3—4 szemet hagyunk, szálvesszős művelésnél pedig a csapos műveléshez hasonló alapon nevelt tőkén 6—8 szemes vesszőket és szemben ezekkel biztositó csapot hagyunk. A jövő évben szálvesszőnek meghagyandó vesszőt tanácsos őszszel teljesen letakarni, nehogy a fagy annak rügyeit tönkre tegye.

Vedrődi Győző.

NYILTTÉR.

Árverés.

Igen szolidan épült, szép családi ház, a mely egy nagy konyhát, éléskamrát, cselédszobát, vagy 8 méter hosszú ebédlőt, egy 25 és egy 22 négyzetméteres szobát, azonkívül fürdőszobát és klozetet, padlás- pincelépcsőt, külön házi és borospincét foglal magában és **szépen gondozott, tíz éves kertben áll, Csömör községházánál 1903. május 15-én délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen eladásra kerül.** Becslési ára 5660 korona, a melynek 10%-át, 566 koronát az árverelni szándékozók biztositékul letenni tartoznak. **Az ingatlan csak 12441 koronánál magasabb áron vehető meg. Érdeklődők a házat Rákos-Szentmihályon, Almásy Pál-telepen, Ilona-utca 355. szám alatt megtekinthetik.** A kulcsok a szemben lévő, Lányi-féle villa házmesterénél vehetők át.

Birtokcsere

9328 □-öl 15 parcellára felosztott földem van az alagi lóversenytéren belől Kundháza nyaraló-telepen. Egy része 32 éves fenyves, a többi szántó. **Szeretném elcserélni egy rákosszentmihályi, mátyásföldi vagy zuglói házzal,** esetleg telekkel. Bővebbet a tulajdonos **Kneif Ede, Rákosszentmihály, Fürdő-utca 37. sz.**

Finom fehér varráshoz **ügyes gép- és kézi varrónők, tanulóleányok** felvétetnek május 1-ére. Értekezhetni vasárnap délután **Rákosszentmihályon, Csillag-utca 7. sz. a., hétköznapokon Budapesten, Szövetség-utca 45. II. em. 19. sz. alatt.**

A Rákos Vidéke

I. évfolyamának **25-ik** száma, továbbá a II. évfolyam 3., 15., 17. és 30. számai hiányoznak. Kérjük olvasóink közül azokat, a kiknek e számok megvannak és azokat nélkülözhetik, hogy nekünk — költségünkre — beküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal.

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

JEGYZÉKE az

55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona.

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak **és készpénzben fizetendők.**

		Korona
1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	„ „	200000
2	„ „	100000
1	„ „	90000
2	„ „	80000
1	„ „	70000
2	„ „	60000
1	„ „	50000
1	„ „	40000
5	„ „	30000
3	„ „	25000
8	„ „	20000
8	„ „	15000
36	„ „	10000
67	„ „	5000
3	„ „	3000
437	„ „	2000
803	„ „	1000
1528	„ „	500
140	„ „	300
34450	„ „	200
4850	„ „	170
4850	„ „	130
100	„ „	100
4350	„ „	80
3350	„ „	40
55,000	nyer. és jut. kor. összegben	**14.459,000**

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy **55,000**

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek **fele nyer** a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizennégy millió 459,000 koronát**, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet alatt** áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad	(1/8)	frt.	—.75	vagyis	1.50 korona
egy negyed	(1/4)	„	1.50	„	3.— „
egy fél	(1/2)	„	3.—	„	6.— „
egy egész	(1/1)	„	6.—	„	12.— „

A sorsjegyeket **utánvéttel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi április hó 27-ikéig

bizalommal hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete

Főárudánk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körút 46/a. **Fiókok:** 1. Váczi-körút 4. 2. Múzeum-körút II. 3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben { utánvételezni kérem / postautalványnyal küldöm / mellékelem bankjegyekben (bélyeg). } A nem tetsző törlendő

Pontos czím: .....

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választék osan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

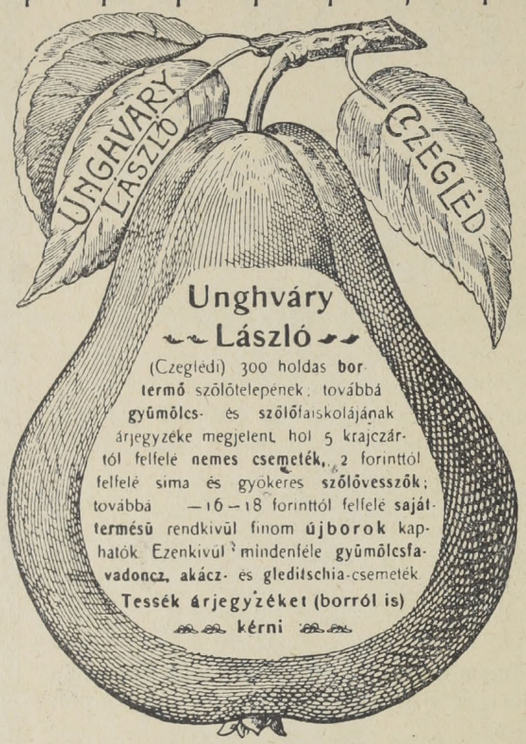

Unghváry László

(Czeglédi) 300 holdas bor termő szőlőtelepének; továbbá gyümölcs- és szőlőfaiskolájának árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczártól felfelé nemes csemeték, 2 forinttól felfelé sima és gyökeres szőlővesszők; továbbá —16—18 forinttól felfelé saját termésű rendkivül finom újborok kaphatók. Ezenkivül mindenféle gyümölcsfa-vadoncz, akácz- és gleditschia-csemeték. Tessék árjegyzéket (borról is) kérni

A szentmihályi „KIOSZK" kávéházban a nyár folyamán állandóan **kitünő czukrász-süteményekkel, jó konyhával és valódi csömöri borokkal** szolgál vendégeinek a kávéház bérlője.

Süteményeket kívánatra házhoz szállítok.

Menartovics Lajos,
a kávéház bérlője.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. Alapittatott: 1868

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. **Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.**

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

Szives tisztelettel értesitik az igen tisztelt hölgyvilágot s kedves ismerőseiket, hogy a tavaszi saison remek újdonságai immár raktárra érkeztek s mintagyüjteményük szintén elkészült, a melyet nyilvánitott kivánságra szivesen küldenek meg.

Mesés gazdag választék! Versenyen kivüli olcsó árak!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, április 26. 17. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RAKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőséghe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Zordon idők.

A korán kezdődött, szigorú tél elmult és enyhe, szép napokra virradtunk egy néhány hete. A korán nyíló barack- és mandulafák, a díszfácskák egy része telistele volt szép, illatos virággal, szépen fejlődött a vetés és gazdáink mosolygó arccal, bíztató reménységgel a szivükben járták be földjüket, kertjüket.

Íme, az áldás, a bő termés jelei.

És a munkáskezek dologba fogtak, hasították az ekék a föld kemény kérgét, a melynél keményebb, a melynél kérgesebb más nincsen, csak a szántóvető, munkás ember tenyere, a mely az eke szarvát fogja.

Vígan folyt a munka. A jó reménység kedvet, erőt adott a dologhoz és a munkából hazafelé menők énekétől volt hangos esténkint a határ. Hiszen az a mi erőnk, a mi boldogságunk, magyaroké, az élet, a mit Isten kegyelme munkánk keserves nyomában ad nekünk. És nem terhes a legnagyobb munka a magyar embernek, nem fárasztó a legkeményebb dolog, ha eredményeként maga előtt látja az áldást, a mely keze nyomában fakadott.

A mi népünk pedig már látta maga előtt az „arany kalászszal ékes rónaságot“, látta, mint hullámzik előtte az érett szemek súlyától terhes vetés és öröme tellett verejtékes munkájában.

Milyen szép álom volt ez és milyen gyorsan széjjelfoszlott.

Metsző, hideg szél kerekedett éjszak felől és végigsivított a rónaságon. Megrázta virágos fáit, megmozgatta a növekvő vetést. S a szántóvető ember keze dermedten eresztette el az eke szarvát. A gazda riadtan nézett a felhők felé, a miket őrült gyorsasággal hajszol a fagyasztó orkán pusztító ereje.

És a virágokkal telehintett fákról a termő virágokat a szél lesodorta s a fák görnyedten hajlongtak, a mint rémítő erővel beléjük kapaszkodott. Ember, állat ijedten vonult házába, óljába és várta, mit hoz magával a pusztító vihar, az őrjöngő szélvész, a melynek kacagó sivítása betöltött a rónán mindent, de mindent . . . .

A levegőég arculata mindig sötétebb lett, a komor felhők egymásra tornyosodtak és úgy vágtattak el, el a végtelenbe. Egy sivító szélroham azután meghozta a tavasz nem várt vendégét, a havat. A lucskos, hideg havat, a mely bolond táncot járt a levegőben, mielőtt a szél ereje odavágta a földhöz, hogy egy perc mulva őrült kavargással újra fölemelje és kacagva vágja az arra járó embernek, állatnak borzongó képébe.

És a gyümölcsfák fehérek lettek újra.

A lesodort virágok nyomába odatapadt, odafagyott a hó, a mely hideg takaróként borult rá a növekvő, előbb még hajladozó vetésre is és eltakarta a zöld szálaknak először a tövét, azután eltakarta a szálakat egészen. Bizony nem lehetett már tudni, hol végződik a vetés és hol kezdődik az ugar.

Ez volt a hideg tél győzelme az enyhe tavaszon.

A gazda pedig sírva nézi szép reménységének, talán saját magának kora pusztulását és tünődik, látva kérges tenyerét a szántóvető és elgondolja, hogy az idén hiábavaló volt a munkája, hiába markának acélos szorítása. És kétségbeesés, szomorúság fogja el az ország népét, ha a jövendőre gondol, a a mely vigasztalás helyett újabb gondokkal, keserves időkkel fenyeget bennünket.

*

És nehéz gond ül az ország minden magyar lakosának elborult arcára.

Mi lesz belőlünk, szegény magyarokból, a kik itt éltünk, itt szenvedtünk ezer esztendőn keresztül?

Mert ez a szél, mert ez a hó, fagy Istennek

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

nem egyedüli csapása. Ért bennünket előbb is már elegendő. Nyomorúság, a mit magunk körül látunk minden, legföljebb ha talán cifra nyomorúság. Sír itt ebben az országban majdnem minden ember és húzódik innen ki közelebb, ki távolabb, idegen országokba, bizonytalan bajba . . . .

Az országon ekkor keresztül fúj a szél. Dermesztő, hideg, északi. A pártok egymásra mutatnak és versenyt kiáltoznak: „Feszítsd meg *őt!*“ És vádolják egymást azzal, hogy ha baj lesz, ha elvesz ez a javunk, ha elpusztul az a jogos tulajdonunk, azt az az átkozott másik okozza. De hogy tenne valaki valamit, a mivel a bajt megelőzhetné, annak gátat vethetne, ki hallott olyat Magyarországban?

És az a jó magyar nép, az a munkás, dolgos, végig néz a hóval borított vetésen, jéggel bevont fákon felemeli két kezét az ég felé és . . . . mit tegyen? Sírva fakad.

Oh Isten, Magyarok Istene, de sok bűne is lehet ennek a népnek, hogy ennyire vered!?

Jelölő gyűlések Rákosszentmihályon.

A községgé alakulással együttjáró korteskedések Rákosszentmihályon immár teljes erővel megindultak. A választások ideje napról-napra közeledik és az idő rövidülésével aránylagosan nő a polgárok érdeklődése a lefolyandó események iránt.

Egy néhány napon belül két gyűlést is tartottak Rákosszentmihályon.

Az első jelölés, vasárnap délután volt a józseftelepi Paróczay-féle vendéglőben. Délután háromra ugyanis népgyűlést hívtak össze első sorban a Herczegh-párt hivei, a gyűlésen azonban (népgyűlés lévén és nem pártgyűlés) Hauser Gyula birójelölt hivei is megjelentek. A hatóság képviseletében *Bitskey* Gyula h. jegyző volt jelen, elnökké egyhangúlag *Bentsik* József drt választották, a ki a gyűlésnek igazán mintaszerű vezetésével rá is szolgált az egyhangú bizalomra.

A gyűlésen *Kneif* Endre *Hauser* Gyula h. birót ajánlotta birójelöltül, a mit az egyik rész éljenzéssel, a másik ellenkezéssel fogadott. Az ellenzők *Herczegh* Józsefet jelölték nagy lelkesedéssel.

Vihart támasztott *Auguszt* Béla felszólalása, a ki Herczeghet személyében támadta meg, de a vihart az elnöknek tapintatos és pártatlan viselkedése lecsöndesítette. A gyűlés végül *Hauser* Gyulát és *Herczegh* Józsefet jelölte és egy 25 tagú jelölő bizottság megválasztásában állapodott meg, a melynek feladata lesz, hogy a községi választások jelöltjeire nézve javaslatot tegyen. A bizottság tagjai lettek a következők:

1. Herczegh József elnök, 2. Langmár János, 3. Paróczay József, 4. Kropacsek Ferenc, 5. Beliczky János, 6. Köcsky Mihály, 7. Farkas István, 8. Prikril Lőrinc, 9. Karácsony Lajos, 10. Molnár János, 11. Szabó József, 12. Makádi László, 13. Bognár György, 14. Libál Antal, 15. Szabó István, 16. Hornyok Gyula, 17. Urbanek János, 18. Kovács Ferenc, 19. Feyner Ferenc, 20. Röhl Károly, 21. Blazsek Farkas, 22. Kecskeméty Vince, 23. Hundeszhagen Károly, 24. Kiss Gergely, 25. Nyul Pál.

A *Hauser* Gyula személye körül csoportosulók pártja e hó 23-án, csütörtökön, a Hausvatter-féle vendéglőben tartotta összejövetelét. Ezt az értekezletet *Pálfi* János hívta össze és ő is vezette, s ez alkalommal *Hauser* Gyula h. birót, a ki mint szentmihályi biró már évek óta működik, hivatalosan jelölte. A jelölés egyhangúlag történt. Ezen a gyűlésen is jelentek meg egynéhányan az ellenpárt tagjai közül, de a nagy többségben lévő Hauser-pártiak nem en-

TÁRCA.

Tévedés.

Szerettem s engem is szerettek
Mást csaltam én s megcsaltak engem
S én azt hittem így van ez rendben,
Míg meg nem csalt, kit én szerettem,
A ki engem csak hitegetett.

Most látom csak, míly csúnya játék
Mit eddig játszék, mint a gyermek
Kinek szép, drága bábút vesznek
S ki örül a szép játékszernek
— S a bábut holnap meg se lelnéd.

De hát eltörtem a játékot
S mit el nem törtem, elveszett
S most hullatok csak értök könnyet
Most érzem csak a veszteséget
Mit egy-egy nékem okozott.

Most látom csak: a kit szerettem,
A kit imádtam véghetetlen,
Az volt a rossz, a hűtelen
S ki boldoggá tett volna engem,
Azt én alighogy észrevettem.

Keléz gróf.

Füllentések.

Minden nyelvnek, tehát a magyar nyelvnek is megvan az a tulajdonsága, hogy egy fogalmat apróbb fogalmakra képes felosztani; az elaprózott fogalmakra külön szavakat alkotni, a főfogalom ridegségét a szó bizonyos árnyalásával, szinezésével enyhíteni igyekszik. Én is a hazugság rideg fogalmát társadalmi s morális tekintetekből apróbb fogalmakra osztottam fel, illetve e szó hazugság összes árnyalásaiból, szinezéseiből az enyhébbet a társadalom és morál megtámadása nélkül választottam ki, a *füllentéseket.*

Hány faja és rokona van a füllentésnek, a legnagyobb fáradtság után sem sikerült számokban feltalálnom és kifejeznem. A mathematika összes eszközeit felhasználtam az összeadástól kezdve a permutáció és variációkig, de határozott eredményre nem sikerült jutnom. Legföljebb két

gedték, hogy a gyűlésre befolyást gyakoroljanak. A többi tagokra nézve *Zsolnay* Károly elnöklete alatt egy kijelölő bizottság küldetett ki, mely következőket jelölte:

Községi biró: *Hauser Gyula*, helyettes biró: *Neszt* János, pénztáros: *Ruzsinszky* Lajos. Esküdt elüljárók: Berger Mátyás, Berghoffer Ferenc, Farkas István, Beliczky János, Schuszter Károly, Langmáhr János, Jankovics Gusztáv, Weinwurm János.

Pálfi János azután az értekezleten számosan megjelenteket lelkes szavakban buzdította és felkérte őket, hogy a párt érdekében minden személyeskedés kizárásával törekedjenek a zászlót diadalra juttatni, ezzel az értekezlet megszünt.

SZÍNHÁZ.

Nemzeti színház. A hétfői Lear király előadása ünnepe volt annak a közönségnek, a mely a klasszikus estéket látogatja és ünnepe *Szacsvay* Imrének, ennek a nagy színésznek, a kit egyesek még most is szeretnének észre nem venni, mert ember a javából és művész, a milyen a mieink között alig találkozik második. Az igazi nagyság pedig nekik kellemetlen. A *Prém* József 100 aranynyal jutalmazott darabja, a *Léha világ* világ csúfosan megbukott és már ezen a héten kénytelen helyet adni *Szemere* Györgynek, ennek a testestül, lelkestül *magyar* írónak, a kinek az *Egyéniség* az első, érdeklődéssel várt színdarabja.

—

Operaház. A mértéktelen reklám, a helyárak nagy emelése megboszulta magát az Operaház Bonci-estéi alkalmával is. A közönség olyan tenoristát várt, a kihez hasonlót még nem hallott, a milyenről még csak nem is álmodott. *Bonci* pedig szép tenorhangon ritka művészettel énekel és a közönség legnagyobb része, a melyet a hirharang meg az emelt helyárak csábitottak a színházba, kielégitetlenül távozik.

—

Népszínház. A *Kinai mézeshetek* első előadását végre — nagy ünneplések közepette — megtartották és újra kiderült, hogy angol operettekbe való két jó szinésze van a színháznak, *Kápolnay* Irén és *Kovács* Mihály. A többiek, a más irányban nevelődöttek, a kik nem tudnak éppen olyan gráciával táncolni, mint a mily ügyesen mókáznak és énekelnek, angol operettben igazán jól érvényesülni képtelenek. Két arravaló szinészszel nem lehet angol operettet műsoron tartani. Azért volt azoknak eddig is mérsékelt sikerük a Népszinházban.

—

Magyar színház. A Magyar színház új darabja, a *Drótostót* a siker jelei közt vonult be a színházba. Jó szolgálatot tett az igazgatóság ennek a darabnak a színrehozásával, mert újra összeköttetésbe hozta *Lehár* Ferencet, a Drótostótnak és a Kukuska operának zeneszerzőjét, kitünő honfitársunkat a magyar színházi közönséggel. Reméljük, hogy ez az összeköttetés az idők folyamán csak erősödni fog.

Érdekes ítélet községek vagyonelosztásáról.

Ez év elején részletesen megirtuk „Hogy lesz község Szentmihályból?“ cim alatt, milyen módon fog történni előreláthatólag Rákosszentmihálynak önálló községgé alakulása. Megemlékeztünk ugyanakkor Csömör község vezetőinek arról az álláspontjáról, a mely szerint az új község Csömör község meglévő vagyonából aligha számithat bármely csekély részre is, mert a Szentmihálylyal közösségben töltött idő alatt tett befektetések részénél jóval többet tesz ki az a költség, a mibe Szentmihálynak közigazgatása került

nagy csoportra oszthatjuk a füllentéseket. Az egyik csoportbelieknek semmi való alapjuk nincs, de a szóvirágok annyira körül fonják, kúszszák, hogy a fatörzset nem lehet tőlük észrevenni, vagyis a valótlant is valónak tüntetik fel; a másik csoportbelieknek pedig van ugyan némi való alapjuk, de azok amerikaias izü nagyitásban adatnak elő.

Különösen nagy tekintélyre vitték a füllentések mindkét nemében a vadászok, a kikről e téren csodával határos legendák kerültek közszájra.

Avagy említsem a jogászgyereket, a ki egészen komolyan mondja, hogy ő az előadásokra pontosan jár, a római jogot rendkivül szereti s a házbért — pontosan fizeti?

Nem vagyok rosszakarója senkinek, annál kevésbbé magamnak, mégis ki merem mondani, hogy *örök életemben vicinálison járjak,* ha egy katona nem igyekszik a legelső alkalmat megragadni egy társaságban, hogy a legnagyobb őszinteséggel, de egyúttal a legnagyobb titoktartást is kikötve el ne mondja föltétlen hóditásait a szépnem körül, jóllehet, az illető az ördög édes testvére.

Az már nem is füllentene, de egyenesen hazugsággal illetnék, a ki azt merné elmesélni, hogy ő ugyan kántor, de még életében soha nem ivott bort.

Mutasson valaki nekem olyan szerelmest, a ki imádottjának nem igér örök hűséget, nem állitja, hogy lehozza neki a csillagokat az égről, életét adja érte stb., ha pedig kenyértörésre kerülne a sor, hány tartana meg ezekből az igéreteiből csak egyet is?

Nem is szólok az egyesületek olyan titkári jelentéseiről melyek három óra hosszat tartanak s a szóvirágok himes szőnyegével takaróznak, de különben igy kezdődnek: „Önök szives türelmét *rövidke időre* kikérve . . .“ „ez alkalommal nem keresem a *lendületet* előadásom során . . .“ „ha ezúttal *száraz leszek* . . .“

(Mint családos ember tiltakozom, hogy az idézetekből a Sporttelep ez évi titkári jelentését meggyanusitsák.)

De ezek során nem tudom figyelmen kivül hagyni a „Rákos Vidéke“ tudósitójának azon horribilis füllentését (előre bocsánatot kértem e kifejezésért), a melyben szives volt a közönségnek Gaál Pál *hőstenorjáról* irni. Kérem én ismerem Gaált és egész határozottan tudom, hogy nem tenor, hanem rendes orra van. Hős pedig sohasem volt, legfeljebb otthon — ha nincs otthon az asszony. — Ezt azért mertem megírni, mert tudom, hogy Gaál a párbajellenes ligának is tagja.

De letérek a személyeskedés ösvényéről és ezúttal én is *„fontosabbnak fogom tartani a hideg ész munkáját, mint a szivrezgések gyönyörködtető zenéjét hallatni és megérzékiteni.“* (Higyje meg szerkesztő úr ezt sem a Sporttelep száraz titkári jelentéséből vettem.)

Más részről utalás történt ugyanakkor a behajthatatlannak bizonyult szentmihályi községi adóknak rendkivül nagy mennyiségére is, mely, csömöri szempontból nézve az ügyet, szintén Rákosszentmihály kárára billentené a mérleget.

A mikor mindezt megírtuk, már akkor megjegyeztük, hogy valószinűleg ez lesz az ütköző pontja az elválás tárgyalásainak, a mennyiben a szentmihályiak a csömöriek álláspontját aligha fogadják el a magukéul.

Mennyire igazolt ez az álláspontunk és mennyire nem, azt a jövő fogja megmutatni, most csak egy aktuális esetre kivánunk rámutatni, a melyben a királyi tábla olyan értelmüen döntött, hogy a kiváló községeket a törzsvagyonban aránylagosan kell részesiteni.

Az ügyet magát és a táblai döntést a következőkben ismertetjük: A törökök kiüzetése után a Duna-Tisza közének sivataggá tett vidékére a bécsi kormány németeket, tótokat, de különös előszeretettel dalmatákat telepitett, a kiket időjártával a legsötétebb abszolutizmus alatt az egyház és iskola teljesen megmagyarositott. Az áldott Alföld pedig rányomta a magyar bélyeget. A kalocsaiak is, pár emberöltő előtt dalmaták vagy köznyelven bunyevácok voltak, de manapság ez a kifejezés a legsúlyosabb sértés, a mely okvetetlenül súlyos testi sértést provokál. Van még egy pár község a környéken, a mely különösen azért őrizte meg germán karakterét, mert a Molynári ezrednek szüksége van olyan németajkú altisztekre, a kik a tisztek és legénység közt tolmács gyanánt szerepeljenek. Kalocsa városa egész rajokat bocsátott ki kebeléből s gazdag határában szállások keletkeztek, ezekből pedig két virágzó község *Szakmár* és *Homokmegy* alakult. Ezek a községek négy évvel ezelőtt egy millió ötvennégyezer korona erejéig a törzsvagyon elkülönítése cimén pört inditottak Kalocsa városa ellen. Az ottani törvényszék azonban a keresetet elutasitotta. *Hets* Ödön budapesti ügyvédnek, a felperesek jogi képviselőjének fölebbezése folytán e hó 20-án *Lalosevics* János dr. előadása után az első biróság itéletét megsemmisitette s kimondotta, hogy a felperesi községeket a törzsvagyonban aránylagosan kell részesiteni s egyúttal utasitotta a kalocsai törvényszéket, hogy az itélet jogerőre emelkedése után a részesedés módozatára és költségeire nézve hozzon érdemleges itéletet. A tábla az itélet megokolásában különösen hangoztatja, hogy az 1886. évi huszonkettedik törvénycikk az ilyen elkülönitési pörökben csakis a közigazgatási rendelkezést irja elő. *Az ilyen pöröknél azonban e törvényszakaszon kivül a magánjogi elveket is figyelembe kell venni, különösen ama szabály és jogelv alapján, hogy ha egy jogi személy több önálló jogi személylyé alakul, akkor a vagyon megosztandó.* Ezzel az itélettel a községeknek meg van adva a mód, hogy pótadójuk tetemesen csökkenjen s természetes fejlődésüknek mi se álljon az útjában.

HIREK.

A rákosszentmihályi postahivatal és a nyaralók. Tudvalevő dolog, hogy a nyaraló közönség nagy része a községi bejelentőhivatalban nem jelenti be a lakását, s igy a postai küldemények vagy a postahivatalban hevernek, vagy azok mint kézbesithetlenek visszaküldetnek. A közönség érdekében helyénvalónak találjuk ez úton is tanácsolni, hogy a nyaraló közönség lakását a postahivatalban bejelentse, mivel a postai küldemények a hiányos cimzés ellenére csakis igy lesznek akadálytalanul kézbesithetők.

A budapest-szentmihályi-váci villámos vasút. Mult számunkban bővebben méltattuk ezen vasút fontosságát, s elmondottuk, hogy kik fáradoznak e vasút létreho-

---

Nálam a „*hideg ész munkája*“ ott kezdődött, mikor a napokban egy vigéc jött hozzám és erővel azt akarta, hogy vegyek meg Rákosszentmihályon egy ki- és eladó házat. A vigécnek gondja volt a szivrezgések gyönyörködtető zenéjét hallatni és megérzékiteni.

Elmondta, hogy Rákosszentmihály nagyközség félórányira van a fővárostól. A vicinális gyönyörű fenyőerdőnél tesz le, a melynek hűs ölén villámként szállitanak a községbe, a hol a pazarfényű nyaralók és középületek pompájában fürdik a holdvilág.

Hiába mondtam a vigécnek, hogy nagy költő szavai szerint a holdvilág az „éj tengerében“ szokott füredni, — ő megmaradt állitása mellett.

Erdők, mezők, vadligetek — folytatta ő — Beh sokat jártam bennetek — mondtam én. Talán már tetszett ott lenni — mondta ő. Nem én — feleltem őszintén. Mire megnyugodva folytatta: „Zöldre van a rácsos kapu festve. Oda várom . . .“

Tovább nem mondhatta, mert 10 frt foglalót és másnapra találkát adtam neki Rákosszentmihályon.

Hogy a vigéc mennyit füllentett azt Önök is kitalálják. De azt meg kell vallanom őszintén, hogy én másnap nem mentem a találkára, mert még aznap összetörtem csontjaimat Rákosszentmihály pazarfényű erdő, mező és vadligeteiben. Csak egy vendéglő spiritusz világitása volt képes megtörni az éj sötétségét s oda vonszoltam be törődött testemet. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy sokan voltak benn a vendégek. De mikor beléptem, ott találtam a vendéglőst, a ki a söntés ablakában hortyogott. A mint ezt szemére vetettem, igy válaszolt: „Woas für a Gott?“ „Semmi Gott“, hanem hortyogott. Ja, ja! Azzal kiment, s egy félóra mulva hozott egy tál sült tyúkot. Szivesebben irnám a tyúkot g-vel, mert igy hivebben jelezhetném, hogy az milyen kemény volt. Bort nem kaptam, mert azt a spiritusz-lámpában égetik, de adtak olyan sört, a mely az üvegből egyenesen az utcára szaladt volna, ha útközben egy álmos macska nyelve meg nem állitja.

Úgy 10 óra tájban rémes tülkölés rázkódtatta meg az ablakokat, de a korcsmáros megnyugtatott, hogy csak a lóvonat közeledik, mire siettem ezt utólérni. Árokról-árokra zuhanva már-már felkapaszkodtam a kocsira, de abban a pillanatban arra ébredtem fel, hogy kiestem az ágyból.

Ha valaki azt hinné, hogy a kiesésem füllentés, annak megsúgom, hogy azért kellett kiesnem az ágyból, hogy a füllentéseket befejezhessem. A ki pedig a Szentmihályra vonatkozókat tartaná füllentéseknek, annak azt ajánlom: próbálja meg.

zásában és hogy a vármegye hozzájárulása körülbelül mily összegig és irányban fog megtörténni. Jeleztük azt is, hogy a vállalat erre a célra 350,000 koronát kért. A vármegye f. hó 20-án tartott közgyűlésén dr. Mészöly László jegyző előadó javaslatára a vasút segítésére 120,000 koronát szavaztak meg oly feltétellel, ha a vasút jövedelmezőségét a vállalat egy év alatt igazolja. Nem célunk e határozatot érdemében bírálni, de azt hiszszük, hogy a vármegye bőkezűnek látszó határozata még kevesebb a „nesze semmi fogd meg jól" kiérdemült közmondásnál. Hogy egy új vállalat miként mutathatja ki egy év alatt jövedelmezőségét, azt a vármegyén tudják talán, de a vasutak történetében nem. Hiszszük azonban, hogy a terv mégis megoldást nyer.

Pest vármegye közgyűlése. F. hó 21-én tartotta meg Pestvármegye évnegyedes közgyűlését a vármegyeház dísztermében Beniczky Ferenc főispán elnöklésével. Az elnöki megnyitó után Fazekas Ágoston főjegyző fölolvasta a főispán jelentését a mezőgazdasági és gazdasági egyesület állapotáról, az állategészségről, iparügyről, közbiztosságról. A jelentést a közgyűlés tudomásul vette. A közgyűlés hozzájárult Pozsony vármegye átiratához a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény reviziója, Győr város képviseletének átiratához a párbajintézmény korlátozása és Pozsony vármegye közönségének átiratához a magyar nyelvnek az üzleti élet terén minél szélesebb körben való érvényesülése tárgyában hozott határozatához. Fölterjesztést tesz a közgyűlés a képviselőházhoz Moson vármegye közönségének átirata értelmében a Magyarország és Alsó-Ausztria határának kiigazítása, Csanád vármegye közönségének átirata értelmében a szegényügy jogvédelme és Pozsony város átirata értelmében az egyesülési és gyülekezési jog törvényhozási rendezése tárgyában. A középponti választmány két helye megüresedvén, az elnöklő főispán szavazást rendelt el. *Wolfner* Tivadar és *Gajáry* Géza országgyűlési képviselőket választották meg. Számos kisebb tárgy elintézése után a közgyűlés *Kemény* Kálmán tiszteleti főjegyző előadása alapján hozzájárult ahhoz, hogy Gödöllő község a gyalogutak megépítéséhez szükséges 150,000 korona kölcsönt fölvehesse. Kimondotta a közgyűlés a törvényhatósági útkaparók nyugdíjra való jogosultságát. Több helyi érdekű vasút segélyezésére kisebb-nagyobb összegeket szavaztak meg. Nagyobb vitát keltett a rákospalotai fogyasztási adókezelés és piacbér ügye, a melyhez többen szóltak hozzá. Végül kimondották, hogy a házi kezelést megszüntetik s a kezelést bérbe fogják adni záros határidőn belül a megfelelő ajánlkozónak. Az egyes kisebb községekre vonatkozó számadások és költségvetések elintézése után a közgyűlés véget ért.

Vadász-kápolna. Vadászokból alakult társaság Budapest környékének egyik legszebb pontján, *Csobánkán* monumentális kápolnát akar építtetni a vadászok védőszentjének, szent Hubertusznak a tiszteletére. *A kápolna tervét Modl Lajos építész, rákosszentmihályi lakos, a szépen sikerült szentmihályi római katholikus templom tervezője készítette.* A mozgalom védőségét *Talliani* bécsi nuncius vállalta el. Az építő-bizottság igy alakult meg: elnökök Niczky J. főhadnagy, Martin Sándor dr. igazgató-főorvos, titkár Exler Sándor dr. ügyvéd, pénztáros Gmelin Ottó dr. orvos, ellenőr Rózsa Imre dr. rendőrorvos. Az oltárképet Horváth Andor festőművész fogja díjtalanul megfesteni. A bizottság fölkéri az ország vadászait, hogy az első vadász-kápolnára adakozzanak, mert még csak felerésze van meg a költségnek. A szép célra szóló adományokat erre a címre kell küldeni: Gmelin Ottó dr., Budapest, József-körút 41. szám.

Leányinternátus Rákosszentmihályon. A rákosszentmihályi miniszterileg engedélyezett polgári leányiskolának igazgató-tulajdonosa, *Tröszter* Mária, a ki intézetét eddig is nagy buzgalommal vezette, az iskola működési körét akként kivánja kiterjeszteni, hogy a jövő tanitás-év elejétől az iskola mellett, vele egy épületben, saját személyes vezetése alatt leányinternátust létesit. A kitünő, legszélesebb körben méltánylást és támogatást érdemlő terv mindenesetre nagy örömére fog szolgálni a szentmihályiaknak. A tervezetet jövő számunkban részletesen ismertetni fogjuk.

Munkás-Otthon telep. A Rákoskeresztur községhez tartozó Munkás-Otthon telep községgé kiván átalakulni. A telepnek azonban csak 1300 lakosa van s ezek sem állandóak. Pest vármegyének f. hó 20-án tartott közgyűlése foglalkozott a kérelemmel és Rákoskeresztur község meghallgatása után nem engedte meg a külön községgé való alakulást.

A pestvidéki esküdtek kisorsolása. A pestvidéki királyi törvényszéknél f. hó 20-án d. e. sorsolták ki május hónapra az esküdtbirákat. A mi vidékünkről *rendes esküdtbirák* lettek: *Besze* Antal ügyvéd (Rákosszentmihály); *Friedmann* Ede könyvelő (Ujpest); *Pirkner* Ernő főerdőmester (Gödöllő); *Leiner* Zsigmond gyáros (Ujpest); *Korompay* Béla könyvelő (Rákosszentmihály); *Kasselik* Gyula dr. ügyvéd (Csömör); *Szerényi* Kázmér magánzó (Ujpest); *Halász* Zsigmond kereskedő (Ujpest). *Póteskü̈dtek* közt van *Krammer* János nyugalmazott postatiszt (Csömör), a ki azonban már több mint $^1/_2$ éve elhalt s igy ezen kötelezettségének már nem tehet eleget; továbbá *Hevesi* Vilmos aljegyző (Ujpest); *Sebők* Gyula hirlapiró (Rákos-Csaba); *Bencsik* József dr. ügyvéd (Rákosszentmihály).

Az emberi egészség érdekében. Mily bajban szenvedő fordul az eredmény legnagyobb kilátásaival a Ferenc József keserüvíz természeti gyógyerejéhez? Óriási tömege ez a dolgozó emberiségnek, akár szellemi vagy kézi munkával foglalkozzék, melynek visszás, reákényszeritett életmódja folytán akár az emésztésben, akár egyáltalán a legfontosabb szervekben érzett zavarok miatt panaszra van oka. De azon szegény gazdagok is, a kik az asztal örömeiből nagyon sokat élveztek, s ezért elhájasodással fenyegettetnek, mindig a biztos, bélürüléseket hatványozó Ferenc József keserüvízhez menekülnek. Ez esetekben elődeinknél részben növényi, részben műleges könnyebbitő szerek, s ezek közt nem ritkán igen költségesek voltak kéznél. E szerek gyakran valamelyes gonosz következménynyel, káros visszahatással voltak összekötve. A Ferenc József keserüvíz e szereket természetes, erőteljesen oldó ereje folytán oly zavaroknál, melyek vérbőség és emésztési hibák folytán jöttek létre, túlszárnyalta már.

Mint normális adag elégséges egy boros pohár = 150 gramnyi vízzel, reggel éhgyomorra; a víz hőmérséklete ne haladja meg a 12 R. fokot, de ajánlatos külön kóresetekben az orvos urak tanácsát igénybe venni.

Bármilyen különbözők is a szenvedések, melyekkel a természet az ő kedvencét, az embert meglátogatja, egyúttal kevés megbetegedésre alkotott olyan könnyü külön-

leges gyógyeszközt, mint a milyet a Ferenc József ásványvíz képez, mely általános kedveltsége és használata miatt most már mindenütt, még távoli világrészeken is, könnyen megszerezhető.

GAZDASÁG és KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

A pestmegyei gazdasági egyesület ma tartotta közgyűlését *Beniczky* Lajos alispán elnöklésével. Az egyesület 1902. évi működéséről szóló jelentést Serfőző Géza titkár terjesztette elő. E szerint az egyesület nagy tevékenységet fejtett ki a mult évben, népies előadásokat, háziipari és mezőgazdasági tanfolyamot rendezett, a kisbirtokosok között 3280 korona állami és egyesületi díjat osztott ki. Az állattenyésztési felügyelőséggel együttesen 128 darab bikát szerzett be és osztott ki köztenyésztés céljából s ezek beszerzéséhez 4204 koronával járult hozzá. Részt vett a pozsonyi mezőgazdasági kiállításon és Halason föntartott faiskolájából kedvezményes áron 6000 darab gyümölcsfacsemetét, 2800 darab díszfát és 62,000 darab szőlővesszőt adott ki. A jelentés tudomásul vétele után megalakította az egyesület a baromfi-tenyésztő szakosztályt. Az egyesület vagyona ez idő szerint 74,013 korona. Végül a közgyűlés, a melyen a többek közt Keglevich Gábor gróf, Tahy István, Teleki József gróf, Hajós József, Beniczky Ferenc főispán s mások voltak jelen, igazgató-választmányi tagokká Zlinszky János dr.-t és Wodianer Jánost választotta meg.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Ködfény. Felkért bennünket. hogy versét „adassuk le“ vagy mondjunk róla birálatot. Mi megteszszük mind a kettőt. Véleményünk szerint versében nincsen se gondolat, se félig-meddig elfogadható kidolgozás. Rimei mesterkéltek, ritmusa nincsen. Hogy pedig az ítéletünk túlságos szigorúnak ne tessék (mert a szerző mindig annak tartja a birálatot), közöljük itt a verset *úgy, a hogy megírta,* hogy mások is ítélhessenek:

Ködfény.

Ülök szobámban roskadozó testtel,
Künn a tavaszi nap melegen ragyog,
Egy csillogó sugár ideben keres fel:
Kedves leányom nyisd ki az ablakot.

Üde tavaszi illat önti el szobámat,
Elfáradt szivem gyorsabban dobog,
Agyamban emlékek seregei járnak,
Miket e napsugár új életre hozott.

S multam emlékein elmerengve.
Visszaidézve egy rég letünt időt;
Rózsás szines árnyak huzódnak szememre,
S e fátyolon keresztül újra látom őt.

Alakot ölt rózsás, illatos pára,
Ölt csodaszép női alakot;
Bánatos mosolyú édes bús arczára,
Elmult hosszú idő semmit sem hatott.

S a jelent elfeledve, a multba visszaszállok,
Ifjak vagyunk újra, ifjak, boldogok;
De egy léghuzam szétfoszlatá az álmot,
Kedves leányom csukd be az ablakot.

NYILTTÉR.

248. sz.
kig. 1903.

Hirdetményi felhivás.

A boritaladó még ezen év végéig Csömör község pénztárába fizettetik be, miután a magas kincstárral szemben elvállalt kötelezettségért az felelős. A Rákosszentmihály községében lakó, vagy csak ideiglenesen tartózkodó és nyaraló közönség, tehát fogyasztás alá tartozó borkészletét Csömör község elöljáróságánál tartoznék bejelenteni, de még a közös képviselőtestület határozata szerint — az esetben, ha a magánfogyasztó közönséggel — elfogadható átalányegyezség köttethetnék, a bejelentés és tételenkénti megadóztatás nem lenne életbe léptetve, azért felhivjuk az összes rákosszentmihályi állandó és ideiglenes lakással biró polgártársainkat, hogy saját jól felfogott érdekében 1903. január 1-sö napjától 1903. deczember hó 31-ik napjáig terjedő időszak alatt fogyasztandó borkészletére nézve elfogadható italadó ajánlatát folyó évi május hó 15. napjáig alulirt községi elöljáróságnál akár szóval, akár irásban tegye meg annyival is inkább, mert ezen időn túl a borkészlet házról-házra járás útján lesz felvéve és tételenkint megadóztatva és mert Csömör község képviselőtestülete az esetre, ha a beadandó ajánlatok összege a kincstárnak fizetni kötelezett összeget nem fedezi, a tételenkénti megadóztatást fogja érvényesittetni. Bevallás és megadóztatás alá kerül minden borkészlet, legyen az saját termésü vagy bármely idegen községből behozott is.

Rákosszentmihály, 1903. április 15.

Bitskey Gyula, közs. h. jegyző. *Hauser Gyula,* közs. h. biró.

Czukrászda-megnyitás Rákosszentmihályon.

Tisztelettel hozom a nagyérdemü közönség tudomására, hogy **cukrászüzletemet József-u. 230. sz. a.** (Zagora-féle ház) **folyó hó 26-án (vasárnap) megnyitom.** Kivánatra süteményeket házhoz szállitok. A nagyérdemü közönség pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Hora János.

Árverés.

Igen szolidan épült, szép családi ház, a mely egy nagy konyhát, éléskamrát, cselédszobát, vagy 8 méter hosszú ebédlőt, egy 25 és egy 22 négyzetméteres szobát, azonkivül fürdőszobát és klozetet, padlás- pincelépcsőt, külön házi és borospincét foglal magában és **szépen gondozott, tíz éves kertben áll, Csömör községházánál 1903. május 15-én délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen eladásra kerül.** Becslési ára 5660 korona, a melynek 10%-át, 566 koronát az árverelni szándékozók biztositékul letenni tartoznak. **Az ingatlan csak 12441 koronánál magasabb áron vehető meg. Érdeklödök a házat Rákos-Szent-Mihályon, Almásy Pál-telepen, Ilona-utca 355. szám alatt megtekinthetik.** A kulcsok a szemben lévő, Lányi-féle villa házmesterénél vehetők át.

Birtokcsere

9328 □-öl 15 parcellára felosztott földem van az alagi lóversenytéren belől Kundháza nyaraló-telepen. Egy része 32 éves fenyves, a többi szántó. **Szeretném elcserélni egy rákosszentmihályi, mátyásföldi** vagy **zuglói házzal,** esetleg telekkel. Bővebbet a tulajdonos **Kneif Ede, Rákosszentmihály, Fürdő-utca 37. sz.**

Finom fehér varráshoz **ügyes gép- és kézi varrónők, tanulóleányok** felvétetnek május 1-ére. Értekezhetni vasárnap délután **Rákosszentmihályon, Csillag-utca 7. sz. a., hétköznapokon Budapesten, Szövetség-utca 45. II. em. 19. sz. alatt.**

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

JEGYZÉKE az

55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona.

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak és készpénzben fizetendők.

		Korona
1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	„ „	200000
2	„ „	100000
1	„ „	90000
2	„ „	80000
1	„ „	70000
2	„ „	60000
1	„ „	50000
1	„ „	40000
5	„ „	30000
3	„ „	25000
8	„ „	20000
8	„ „	15000
36	„ „	10000
67	„ „	5000
3	„ „	3000
437	„ „	2000
803	„ „	1000
1528	„ „	500
140	„ „	300
34450	„ „	200
4850	„ „	170
4850	„ „	130
100	„ „	100
4350	„ „	80
3350	„ „	40
55,000	nyer. és jut. kor. összegben	**14.459,000**

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Tiz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy **55,000**

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek **fele nyer** a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizennégy millió 459,000 koronát**, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet alatt** áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad	(1/8)	**frt.**	—.75	**vagyis**	1.50 **korona**
egy negyed	(1/4)	„	1.50	„	3.— „
egy fél	(1/2)	„	3.—	„	6.— „
egy egész	(1/1)	„	6.—	„	12.— „

A sorsjegyeket **utánvéttel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi május hó 2-ikáig

bizalommal hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete

Főárudánk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körút 46/a. Fiókok: 1. Váczi-körút 4. 2. Múzeum-körút II. 3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre ---------- I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ------ korona összegben { utánvételezni kérem / postautalványnyal küldöm / mellékelem bankjegyekben (bélyeg). } A nem tetsző törlendő

Pontos czim: { ---------- / ---------- / ---------- }

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

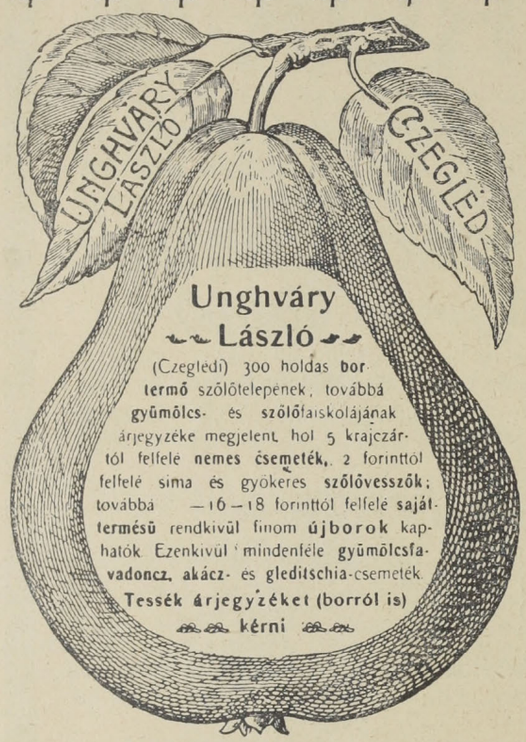

Unghváry László

(Czeglédi) 300 holdas bor termő szőlőtelepének, továbbá gyümölcs- és szőlőiskolájának árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczártól felfelé nemes csemeték, 2 forinttól felfelé sima és gyökeres szőlővesszők; továbbá —16—18 forinttól felfelé saját-termésű rendkivül finom újborok kaphatók. Ezenkivül mindenféle gyümölcsfa-vadoncz, akácz- és gleditschia-csemeték. Tessék árjegyzéket (borról is) kérni

A szentmihályi „KIOSZK" kávéházban a nyár folyamán állandóan **kitünő czukrász-süteményekkel, jó konyhával és valódi csömöri borokkal** szolgál vendégeinek a kávéház bérlője.

Süteményeket kívánatra házhoz szállítok.

Menartovics Lajos,
a kávéház bérlője.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. * Alapittatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. **Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.**

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

Szives tisztelettel értesitik az igen tisztelt hölgyvilágot s kedves ismerőseiket, hogy a tavaszi saison remek újdonságai immár raktárra érkeztek s mintagyűjteményük szintén elkészült, a melyet nyilvánitott kívánságra szivesen küldenek meg.

Mesés gazdag választék! Versenyen kívüli olcsó árak!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, május 3. 18. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RAKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

TAVASZ.

Itt a virágfakasztó tavasz, telve reményeink gyümölcsöt igérő bimbajával. A hosszú tél zsarnokságán végre győzedelmeskedett az élet szabadsága. Újra lomb fakad a fákon. Megnépesül erdő, mező. Életre kél minden újra. S a tavasz enyhe szellője nyomán feléled szunnyadó reményünk is, hogy képzeletünk gyors szárnyára kapva tova repítse lelkünket a titkos jövendő felé. Bölcs rendelése ez az Istennek. Ez ad alakot és életet gondolatainknak, ez vezeti lelki világunkat, a melynek erejével bírjuk csak leküzdeni az élet nagy háborúját. Óriási harc ez. Sokan maradnak a csatatéren, s nap-nap után halljuk ezrek és ezrek jajkiáltásait.

Tudjuk, hogy a kétségbeesetteknek erőt kell adni az életküzdelem nehéz, nagy harcához. De ehhez nem a társadalom és egyesek legnagyobb és legerőfeszítőbb anyagi áldozatkészsége kell, — hisz az mint a csepp a tenger vizében tünik el; — hanem lelkierőre van szükség, mely megacélozza a csüggedő kart, s a remény sugarával bevilágítja a titkos, de szebb jövendő veszélyes utait.

Előttünk áll nagy példájával a természet, mely a tavasz jöttével nem a lombokat akasztja a fákra, sem a virágot a mező liliomára, de enyhe szellőjének fuvallatával lehántja a dermesztő jégcsapot és első meleg sugarával a szunnyadó életerőt mozdítja meg, melynek nyomán kell, hogy lomb és virág fakadjon.

Lelkierő nélkül ember nem lehet. Nem pótolhatja azt se pénz, se gazdagság. Szakítsd csak le a virágot, s akaszd fel ékül a száraz ágra, nemde elhervad a virág, nem éled fel a száraz ág és gyümölcsöt sem terem soha. A pénz és gazdagság magában csak ilyen száraz ágra kötött leszakított virág.

Nap-nap után látjuk és halljuk a bűn tobzódását hitestársával a nyomorral. A művészeteknek szentelt hajlékokban az erkölcstelenség ül orgiákat. A kincs utáni vágy a legalávalóbb eszközöket is szentesíti. A lapok hasábjait az elesettek gyászseregének névsora és rémtetteiknek hymnusa tölti be.

A becsülés és becsültetés, a tisztelet és tisztesség ma csak fogalmakká törpültek. Az ifjú utasítja az öreget, a gyermek neveli a szülőt. A felebaráti szeretet ott kezdődik, a hol az érdek. Testvér testvér ellen, barát barát ellen tör, ha az érdek úgy kívánja. Ma az csodálatot kelt, a mi azelőtt természetes volt. Hozsannákat zengünk annak, s valóságos bálványként fordulunk felé, a ki mint becsületes és mint becsült talál meghalni. Pedig ez azelőtt természetes volt. Azelőtt félve ejtették ki a „becsület“ szent nevét és azt mint egy szentséget hordták kebleikben az emberek. Ma az unokák szájából nap-nap után hallhatjátok, dobálják, mint gyermek a labdát. A becsületet ma ruhazsebben hordják, papirosra írva, s annál becsületesebb valaki, minél többször írták azt neki papirosra. Egy rongy papir és ez a becsületük.

Restellünk elmenni az istenházába és szégyeljük magunkra vetni a hitélet kereszt jelvényét. Kinevetjük és gúnynyal illetjük az Isten szolgáját, midőn az az örök igazságról beszél — mondván „vizet prédikál és bort iszik“. Az Isten csak akkor jut eszünkbe, mikor már veszni érezzük magunk alól a talajt, vagy midőn már teljesen kivetkőzve erkölcsi és lelki világunkból tehetetlenül vergődünk az élet súlya alatt. És sokan még ekkor is nem magukat, hanem a Mindenhatót és hatalmat átkozva hunyják be szemüket.

Itt nem anyagi segítségre van szükség. A társadalom a legnagyobb megerőltetés dacára sem fogja aranynyal bekötözhetni a jajveszéklők sebeit, sem megóvni őket az elpusztulástól. Egyedül a hit és a remény Istentől adott véghetetlen hatalma ébresztheti fel a csüggedőkben a szunnyadó lelki erőt, s azok éltető sugarának melegénél el fog hallgatni a zokszó, és elnémul a harcban elesettek átkozódása.

Istenbe vetett erős hitünk lehántja az életküzdelem dermesztő zúzmaráját, felszabadul rabságából az életerő, s nyomán fakad a boldogság, a megelégedés örök szép virága.

Most midőn mindnyájan örömmel futunk a szabadba üdvözölni a természet újjáébredését, ne csak virágot szakítani menjünk oda, hanem templommá avassuk fel a természetet is, s a kis madár csicsergésével együtt szálljon fel fohászunk az Istenhez, s kérjük, hogy ébreszsze fel bennünk is a hit, remény és szeretet erejével azt a lelki erőt, a mely nekünk is meghozza a virágfakasztó tavaszt.

Leány-internátus.

Még a vérmesebbek is kételkedéssel fogadták azt a hírt, a mikor először fölmerült, hogy Rákosszentmihályon polgári leányiskolát fognak 1903-ban megnyitni.

Mindenki érezte a szükségét annak, hogy ilyen célú intézet alakuljon, de senki sem hitte, hogy létesüljön, mert tisztában volt az anyagi és fizikai áldozatokkal, a mikkel az ilyen intézmény létesítése minden esetben össze van kötve.

Minden kételkedés ellenében azonban a polgári iskola őszszel megnyílt, miniszteri engedelmet nyert és mindenkinek legnagyobb megelégedésére működik s ha voltak is hibák, zavarok eleinte, minden elfogulatlan birálónak be kell látnia, hogy azok eleinte minden új intézménynél elkerülhetetlenek.

Az első, a legnehezebb év végén azután most kellemes meglepetéssel szolgál az intézet kitünő, sok áldozatot hozott igazgató-tulajdonosnője.

Leány-internátus létesítését tervezi a jövő tanítás-esztendő elejére nagy örömére mindenkinek, a kinek a mi vidékünk fejlődése, haladása igazán a szivén fekszik. Nagy örömmel, sőt lelkesültséggel fogadhatják különösen azok a szülők, a kiket már több éves kötelékek fűznek Rákosszentmihályhoz vagy környékéhez, de a kik egész esztendőn át még sem maradhatnak — bármi okból — nyári tartózkodás-helyükön.

Legnagyobb szolgálatot azonban ez az intézet azoknak van hivatva tenni, a kiket a sors megfosztott a szerető anya vezető kezétől és a kik ennélfogva eddig valamely budapesti leány-internátus zárt folyósóinak és négyessorú sétáinak élvezésére voltak kárhoztatva.

Ezeknek a kis leányoknak számára lesz ez az internátus a legnagyobb jótétemény.

Itt fekszik előttünk a létesítendő intézet körlevele. A kiállítása, a hangja, az előadása egyaránt egyszerű. Kerül minden fölösleges dicsérgetést, a hírharangnak hangja nem szólal meg benne. Látszik rajta, hogy bízik benne, hogy annak, a mi jó — ha nem is bor — nem kell cégér, elkél az a nélkül is.

Elmondja, hogy itt, a jó ellátáson kívül a növendék leány megkapja azt, a mire korában szüksége van, a szabad, a jó levegőt. Része lesz gondos, tisztességes ellátásban, szellemiben és testiben egyaránt.

A törekvőbbek, a tehetősebbek szert tehetnek a rendes tanítás tárgyain kívül eső ismeretekre is Tanulhatnak nyelveket, zenét. Zenetanulmányuk nem kell, hogy a zongorára szoruljon, hegedülhet, cimbalmozhatik, a kinek inkább arra van hajlandósága, mint a zongorázáshoz.

És mindezek ellenében a tanítás és az eltartás díja olyan csekélyre van szabva, hogy szinte mesésen olcsónak mondható más hasonló intézetekéhez képest.

Semmi sem áll tehát útjában annak, hogy Rákos vidékén egy új, fölöttébb áldásos művelődést célzó intézet létesüljön, ha csak nem az érdeklődés csekély volta, a nemtörődömség. Ez lehet csak, a mi megakadályozhatja, mert rosszakaratról ilyen intézettel szemben nem is álmodhatunk. A mi kötelességünk tehát most már az akadályokat elháritani, az intézmény létesülhetését előmozditani.

TÁRCA.

A csalódás.

— Irta: *Tuba Károly.* —

A város házai közül magasan kiemelkedett az öreg Szücsy ódon, de gondosan tatarozott háza, melyet nagy kert övezett körül, diszitve sokféle bokorral, cserjével; a magas, égbe nyúló százados fák valóságos sötét erdőt képeztek sürű lombsátoraikkal, hol nem hallani egyebet az édes-szavú madarak csicsergésénél, ábrándos dalaiknál, hol a vidor szellő örökösen settenkedik, himbálja, játszadozik a lomblevelekkel.

Most, mintha fájó zokogásba törne minden, mintha minden keseregne, sirna és panaszkodnék, mintha minden együtt érezne azzal a két jó öreggel, a kik oly sokat aggódnak lányuk boldogságáért, a ki elment körükből messze . . . messze lemondani.

Hiányzik az a pajzán kedvű lányka, ki nem régen még itt járt, itt ábrándozott, a miből többnyire csalódásra ébreszt a rideg való. Itt járt ebben a százados kertben, merengve a fülemüle szerelmes dalán. Itt tanult meg szeretni az illatot árasztó tarka virágoktól, meg a lombot himbáló pajkos szellőtől, itt az édesen turbékoló vadgalambtól, a rózsaszállal vidoran enyelgő pillangótól, az aranyos napsugártól, melynek tüzes lángocskái az ő szivét is bearanyozták. Itt lopódzott szivébe az a titkos érzelem — a *szerelem,* mely lelkét a csillagok honába varázsolta s ott kereste azt a viszontszerelmet, mit később megtalálni vélt.

Miért is jött útjába az a szép szőke fiatal ember? Miért is kellett vele találkozni s örökké felőle álmodni éjjel, nappal.

Oh mily boldog volt, mily boldognak érezte magát, ha csak rá gondolt is s midőn közelébe lehetett, valami különös, soha nem érzett remegés fogta el mindenét. Aztán mikor kis kezét annak kezébe tarthatta és bele nézhetett égő szemeibe: mintha forgott volna vele a világ.

Tagadhatatlan, mert szép fiú volt, szálas, daliás termettel. A modorában meg volt valami ritka tulajdon, beszédjében finom nyájasság, mely néha hizelgéssé, kigyószerű simasággá vált. Ezekkel ejté rabjául a leánykát, ezekkel nyert uralmat annak szive, lelke fölött s a gyenge, epedésteljes szív még szenvedélyesebben szeretett, a szerelem legszentebb idealizmusával. Magával ragadták az érzelmek s nem gondolt többé másra, csak arra: a kit szeretett. Felőle álmodott ébren, alva; felőle álmodott, kit nemesen, őszintén s az imádásig szeretett egyformán, változhatatlan hévvel, örökké tartó szerelemmel. Majd betelni érezte szivében az ürt, midőn megtalálta, a mi után epedt, vá-

Bizonyára mindegyikünknek van egy-egy ismerősünk, a kinek a gyönge, vézna leány-gyermeke számára igazi áldás, elmulaszthatatlan alapföltétel az, hogy fejlődésének az éveit szabadban, jó levegőn töltse el.

Nos, Ezeket a sápadt gyermekeket tekintsük, ha vidékünk érdekeivel nem is törődünk. Hivjuk fel szülőinek, atyjának figyelmét az alakuló internátusra, a melyben folytatva tanulmányait, jó, szabad levegőn lehet. Mondjuk meg, hogy azért az atya gyermekét minden untalan láthatja, mert hiszen egy fél óra alatt ott van nála. Figyelmeztessük, mennyivel gazdaságosabb, ha a gyermek itt talál elhelyezést és a megtakarított pénzen szülője inkább egyéb jókban részesíti őt.

Hálás fáradság lesz ez, kedves olvasóink s a köszönet érte rendkivül kedves. Rózsanyilás lesz ott minden esztendőben. A halovány kis leányok arcán fognak nyilni a rózsák igaz gyönyörüségére a szerető szülőknek és nagy örömére a közbenjárónak, az ajánlónak, a kinek köszönhető lesz az, hogy ezek a rózsák kinyilottak.

A ki szivesen látja a nyiló rózsát a fejlődő leányka arcán, — pedig ki ne látná szivesen — az ne feledkezzék meg ezekről a sorokról, ha alkalma nyilik rá, hogy halovány arcon rózsát fakaszthasson!

SZÍNHÁZ.

Nemzeti színház. A Nemzeti legújabb darabja a *Szemere* György „Egyéniség"-e szép sikert aratott a bemutamutatón. A közönség lelkesen fogadta az új magyar tehetség feltünését, szivesen tapsolt a darab hatásos jeleneteinek, élvezte szép, erkölcsös irányát. Ilyenkor látszik, milyen szivesen tapsol a közönség olyankor, a mikor egészséges, magyar tehetség feltünésének örülhet.

Operaház. Az Operaház kiváló vendégének, *Bonci* tenoristának későbbi fellépései nagyobb, igazabb sikert szereztek, mint az elsők. A hírharang túlságos kongása megszünt és a közönség igaz szivvel élvezte szép hangját, mesésen szép énekelőadását és tapsolt és ismételtetett, a hol csak alkalma nyilt rá.

—

Vígszínház. A berlini Deutsches Theater előadásai már nem mennek olyan csodaszámba, mint a milyennek közönségünk első ittjártakor vette. Kisült azóta, hogy egy nagy erejük van, az, hogy a műsoruk, az előadásmódjuk, minden testestül-lelkestül német és ebben rejlik a hatásuk titka. Mikor mondhatunk magyarságát illetőleg ilyen dicséretet valamely magyar színház tagjait illetőleg.

—

A **Népszínház** a „Kinai mézesheteket" erőlteti, a „**Magyar színház**"-ban pedig a „Drótostót" tetszéssel fogadott előadását ismételik meg estéről estére.

—

Új színház. A legújabb fővárosi színház műsor dolgában immár lesülyedt oda, a hol a színpadja van, a pincébe. Vagy a Mi történt az éjjel?, a Minna Vanna, a Blitzweiss Kóbi, a Vigécek, a Goldstein Számi csakugyan szindarabok?

—

Beöthy László színháza. A Rémi-mulatóból színházat épit *Beöthy* László. A hely a hol próbálkozik, elég szerencsétlen. De jó darabokat, jó előadásban mindenhol szivesen megnéz a közönség. Az a kérdés tehát, jut-e Budapesten még egy színháznak elég jó darab és hogy elég jók lesznek-e majd az előadók?

gyott, mert ő — a kit úgy imádott — két év mulva, mikor már teljesen végzett tanulmányaival s szép hivatalhoz jutott — megkérte azokat az aranyos kis kacsókat.

Mily öröm volt az! A leány csak úgy újjongott örömében. Az öreg Szücsy, meg jóságos felesége könyeztek örömükben. Lett is sürgés-forgás a háznál. Készülődtek. A leányka alig várta a nagy pillanatot, midőn elmondják egymásnak a *„holtomiglan holtodiglan"*-t. Annyi boldog napot élt át igy, rajongó szerelme és az üdvös viszontszerelem tudatában és érzetében. Ez izgatta mindig; ez irányozta minden tettét, gondolkozását. Örökké érezte azt a forró, mámorító tüzes ölelést, hallotta az elbódító, szerelmes szavú suttogást, melynek a kerti virágok, a bólogató bokrok a megmondhatói.

Szerelme, az a tiszta, természetes érzés paradicsommá varázsolta előtte a fakó, csalárd világot. Boldognak tudta magát önfeledten, még csak gondolatában sem volt, hogy tele van e sivár élet küzdéssel, megpróbáltatással, gyötrelemmel, mit át kell élni, át kell szenvedni a szomorú tapasztalat révén, hogy még sem olyan a világ s nem olyanok benne az emberek, mint a minőknek látjuk. Csak akkor eszmélt álmaiból, midőn lehullt a fátyol, eloszlott a köd s ott állt a zordon való előtt, mely romba dönté az ábrándalkotta képeket, hogy az a fény, mely csábosan mosolygott felé és követte: csak érzéketlen csalfa lány volt. És mint balgán hivő, az ábrándok honából lesve, igaz szerelmével ott állt a tátongó örvény előtt, mert az csalta meg, kit nem szeretett, de imádott azzal a szennytől, minden salaktól megtisztult érzelemmel.

Csalódott, mert hitt a csábos szónak, hitt mert szeretett. Észrevétlenül ütött tanyát szivében a vágy, melytől szabadulni nem tudott többé. Szeretett, kimondhatatlanul szerette azt az ifjút. Rajongott érte, hitt neki, bizott benne. Nem kételkedett szavaiban. Hisz annyi tüz, annyi hév volt abban, mely villámként gyújtott s olyan szivből, olyan igazmondón tudott beszélni, hogy nem kételkedhetett . . . odaadta magát! És az a nyomorult, valami bűnös asszonynyal megszökött. Elhagyta a várost, hivatalát, mindenét s többé hírt sem hallottak felőle.

Irtózatos fölfedezés volt ez.

A leány lelki nyugalma eltűnt, mely később ágyba dönté, beteggé tette. Nyiló arcrózsái eltűntek, beesett, halvány lett és sötét, borongós bánat, keserű, szivettépő fájdalom tükröződött le róla.

Az öreg Szücsy és jóságos felesége kétségbe estek.

Hiába vitték levegőváltozásra, fürdőre, illatos fenyvesek közé, nem tudták behegeszteni szive sajgó sebét, nem tudták meglopni multja emlékeit, a valónak vélt boldogságot, szerelmet.

Szivének nem lehetett ébredése, bűbájos kikeletje

„Rákos Vidéke“.

Május elsejével lapunkban új előfizetést nyitunk és kérjük olvasóinkat, hogy lapunkat terjeszteni szíveskedjenek, mert csak így felelhetünk meg annak a vágyunknak, hogy a „Rákos Vidéké“-t minél tartalmasabbá, változatosabbá tegyük.

Jövő számunkban el kezdjük közölni kitünő munkatársunknak, Aczél Lajosnak

Jávor Bence

című hatásos színművének második részét.

Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. sz. a. a közönség rendelkezésére áll.

A „Rákos Vidéke“ előfizetési ára:

Egész évre	**8 korona**
Fél évre	**4 „**
Negyed évre	**2 „**

Egyes szám ára 16 fillér.

Nyaralók számára egy hónapra is küldjük a lapot és pedig havonként 70 fillérért, a milyen olcsó árért sehol helyi lapot házhoz nem szállítanak.

Kérjük olvasóközönségünk pártfogását.

A kiadóhivatal.

HIREK.

A szentmihályi postai kézbesítés általánosítása. Tudvalévő dolog, hogy Rákosszentmihálynak csak egy részén kézbesiti a postahivatal az érkező levelet, mig ellenben nagy kiterjedésű területekről be kell a lakosoknak járni a postahivatalba, hogy levelüket megkaphassák. Ez abban leli magyarázatát, hogy a postát Puszta-Szent-Mihályra még Almásy Pál és József főherceg telep-egyesületek kérték, a melyek a postahivatal fentartásához is évi díjjal járultak. Később a hozzájárulás kötelezettsége megszünt, de a két telepen kivül lakóknak a posta leveleket nem kézbesitett, mert csak a két telep területét tekintették belterületnek. Most, hogy Rákosszentmihály önálló községgé alakult, *Pálfi* János és társai sok aláirású kérvényt szándékoznak a község előljáróságához beterjeszteni, melyben a kézbesités kötelezettségének minél nagyobb körre leendő kiterjesztését kérik. A községi előljáróság azután az ügyet maga terjeszti föl a főpostaigazgatósághoz, a hol az bizonyára a legkedvezőbb elintézést fogja nyerni. Ezt a kedvező elintézést az igazgatóság annál kevésbbé tagadhatja meg, mert a rákosszentmihályi postahivatalt nagy forgalma már is jövedelmezővé teszi.

Ártézi-kút Rákosszentmihályon. Szentmihály jövő fejlődésére rendkivül nagy mértékben kiható eseményről értesithetjük olvasóinkat. Rákosszentmihálynak egyik legtevékenyebb, derék polgára, *Ujváry* Ignác orvos, a ki fürdőjének és uszodájának létesitésével már eddig is nagy hálára kötelezte a szentmihályiakat, újabb, nagyobb vállalatba fogott. Az eddigiekre nagyobb áldozatot halmoz és a fürdőmedence forrásának helyén ártézi-kutat furat. A kút mélysége csütörtökön este 27 m. volt és akkor akadtak a rendkivül mélyen fekvő kék agyagréteg alatt kőre, a mely alatt a forrást tartalmazó homokréteget sejtik. Rákosszentmihály közönségének és az áldozatra kész vállalkozó orvos-

---

Szemei nem tudtak felcsillanó lánggal égni, arcát nem fogta el a pirkadat s nem nyilt mosolyra, nem soha! Csak akkor, akkor derült volna fel, ha annak, a kit szeret, újra érezné tüzes, szenvedélyes ölelését, csókjának boldogitó melegét. Mert még most is szereti azt a csábitót, szereti, imádja s tán el is pusztul érte . . . . . Elpusztul érte, mert érzi: nála nélkül sivár az élet, üres, olyan kihalt . . .

Úgy irigykedett a napsugárra, mely az ablak függönyein beszűrődött, csókot hintve a szoba pamlagára; irigykedett a kalickában vigan daloló kanári párra, a midőn szerelemittas, vágyteli csókban adtak kifejezést édes boldogságuknak. Irigykedett mindenre, mindenre, mert azt hitte: minden az ő boldogtalanságán nevet, kacag.

Ilyenkor a keserűség gondolatának egész raja támadta meg szenvedő lelkét. Úgy szeretett volna csendesen elmúlni s nem tudni a mult felől semmit. És neki élnie kell, a ki nélkül nem tud élni, szomjazza az örömet, a forró ölelést, csókot, mindent. Homloka, minden örökösen égett a láztól, gyötörte a forróság. A nyugalmat, a csöndet kereste, mely feledtetni tudná vele összetört üdvét, szétdúlt boldogságát. Feledni vágyott!

És csakugyan, mikor elmúltak az aranysávos napok s beköszöntött a virágot, lombot sirba döntő őszi hervadás, mikor elnémult a daltól hangos liget — csak a sárgult lombok zizegő hullása hallatta lágy neszét — midőn már letarolta az őszi szél a tájat s csendes álomba szenderité a természetet, melynek ölén kihalt a remény, sirba hullt a vágy s a szív sem találta örömét — akkor ő is jobban érezte már magát és *zárdába ment*, hogy a szent falak között a buzgó hitben és jámborságban teljes vigasztalást, a világtól elzárkózva — nyerjen balzsamos irt szive fájdalmára. Oda ment gyógyulást keresni s gyászolni derűs éveit, melyben rózsás álmokat, felhőtelen ragyogó ábrándokat szőtt titkok honába bolyongó fiatal képzelete, mely szivét, az ábrándos szivet ködfátyolos sejtelemmel megdobogtatta.

És hiába próbált feledni. Ott is csak egy kép foglalkoztatá, mely szemei előtt lebegett mindig. Egy kép, melyért imádkozott forró, hő imát s szenvedett néma lemondással.

Nyugalma itt sem állt helyre, itt is űzte, hajtotta valami gyötrő démon.

Lelkében rémesebbnél rémesebb gondolatok keringtek. Úgy érezte, hogy nem tud élni e kinterhes földön; nem tudja elviselni azt a tenger bánatot, mely szivére, lelkére ólomsúlyként nehezedik . . .

Már a halál rideg fogalma vibrálta agyának idegeit, gondolatait. Mintha egyedül csak az volna képes kinos életétől megszabaditani, csak annak jéghideg karjai fogják őt meggyógyitani.

És határozott . . . (Folytatjuk.)

nak egyforma jóakarattal kivánjuk, hogy a furás eredménye bővizű, tiszta forrásvíz legyen, a mire különben alapos kilátás van.

Vérmérgezés. Sajnálatos és igen könnyen halálosan végződhető baleset érte *Fehérváry* József pénzügyi titkárt, előbb a szentmihályi, most pedig már évek óta a mátyásföldi társaságnak egyik legkedveltebb tagját. A multkoriban ugyanis ángolnát evett, a mely — úgy látszik — nem volt eléggé friss és a gyomrát megtámadta. A beteg nem vette a bajt eléggé komolyan és az elharapózván, a belekben vérmérgezést okozott, a mely igen veszedelmes mértéket öltött. Örömmel halljuk azonban, hogy *Fehérváry* József már most túl van minden veszedelmen.

Haláleset. *Keresztúry* József, postafőtiszt, rákosi lakos, e hó 28-án, 45 éves korában hirtelen elhunyt. A szerencsétlen skárlátot kapott, a mely oly hevesen lépett föl, hogy egy nap alatt végezett az erős férfival.

A borfogyasztási adóátalány egyezség útján május 15-ig ajánlható meg, a mire a szentmihályiakat újolag — saját érdekükben — figyelmeztetjük.

Ritka jó vételre nyílik alkalma annak, a ki a mai számunkban hirdetett, legalább 24,000 koronát érő ingatlan árverésén résztvesz és magának vétel révén szép nyaralót, kellemes kertet szerez. A ki villát szándékozik venni, ezt az alkalmat el ne szalaszsza.

A nagy jutalom. Az osztálysorsjáték záróhuzása után mindenki izgatottan várja, hogy ki nyeri meg a 600,000 koronás nagy jutalmat. A napokban lefolyt húzás alkalmával a legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet *Török* A. és Társa bankház (Budapest, Teréz-körút 46.) 4 szerencsés vevőjének kedvezett a ritka szerencse és 4 család most úszik a boldogságban, hogy e cég szerencséjében bizott és hűen kitartott a Török bankház mellett. Ezen nagy jutalmon kivül ugyancsak a VI. osztályban a 30,000, 20,000, két 10,000 koronás, több 5000 és sok egyéb főnyereményt fizetett ki e szerencsés bankház vevőinek, úgy hogy ezen egyetlen egy osztályban körülbelül egy és fél millió koronát nyertek a szerencsés vevők Török A. és Társa bankházában. Ezen az alapon nemcsak a legnagyobb, hanem a legszerencsésebb bankháznak is mondhatjuk a Török céget. A hálanyilatkozatok száma, melyeket e cég szerencsés vevőitől kapott, igen nagy. Az a határtalan bizalom, melyet e bankházzal szemben vevői tanúsítanak, folyton szélesebb körökben terjed el, mert a nagy közönség már ismeri e cég szerencséjét, korrekt üzleti elveit, pontosságát, diskrécióját és előzékenységét, melyet mindenkivel szemben egyformán tanusít. Ennélfogva indíttatva érezzük magunkat a Török A. és Társa bankházát Budapesten (főüzlet: VI., Teréz-körút 46,; fiókok: Váci-körút 4., Múzeum-körút 11., Erzsébet-körút 54.), a ki oly számos és nagy nyereményt fizetett ki már vevőinek, mindenkinek ajánlani, mert az osztálysorsjegy vásárló közönség itt teljes biztonságot élvez minden irányban.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserüvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésreméltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

A budapest—cinkotai h. é. v. májusi menetrendje. Budapest—külső kerepesi-útról indulás: 5·40, 6·10, 6·40 (Csömörig), 7·30, 8·00, 8·30 (Kerepesig), 9·00, 9·30, 10·15 (Kerepesig), 11·00, 11·45, 12·30 (Csömörig), 1·00, 1·30, 2·00 (Kerepesig), 2·30, 3·00, 3·30 (Kerepesig), 3·45*, 4·15, 4·45, 5·00*, 5·30 (Csömörig), 6·00, 6·30 (Kerepesig), 7·00, 7·30, 8·00 (Kerepesig), 8·20*, 8·40, 9·20 (Kerepesig), 9·40*, 10·00, 10·30*, 11·00, 11·30.

Cinkotáról indulás: 4·49, 5·20, 5·50, 6·30, 7·00, 7·30 8·00, 8·30, 9·15, 10·00, 10·30, 11·15, 12·00, 12·40, 1·10, 1·40, 2·10, 2·25*, 2·40 3·25, 3·55, 4·10*, 4·40 5·10, 5·40, 6·10, 6·40, 7·10, 7·30*, 7·50, 8·20, 8·50*, 9·10, 9·35*, 10·00, 10·40.

Csömörről indulás: 4·34, 6·45, 7·45, 10·15, 12·25, 1·27, 3·42, 5·27, 6·27, 8·06, 9·47.

Kerepesről indulás: 4·22, 6·33, 10·03, 12·13, 3·30, 5·15, 7·55, 9·35.

A *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapokon *szükséglet szerint*, a Budapestről 11·30 és Cinkotáról 10·40 induló vonatok csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Május havi tennivalók:

Konyhakertben. Kertészemberre rávirradt a nagy munkálkodás ideje. Ha leszedte a korai salátát ágyairól, kell, hogy paszuly, borsó, vagy egyéb zöldséget veteményezzen bele. Elérkezett a káposzta, retek, répa, spenót (laboda), articsóka, dinnye, tök, uborkának szabadban történő elvetésének ideje. A hó utoljáig a kései burgonya s kukoricafajok is elvethetők. Az előbbiek közül ne feledjük a mexicói korai és a Marjolaine fajokat, a kukoricából előnyt adhatunk a fehér júniusinak, a hathetesnek és a cukortengerinek. Kiültetendő a hónap folyamán állandó helyére a paprika, endivia, paradicsom, tojáscsucsor, a káposzta-palánta kissé árnyékos helyre, a hol a földi bolha nem bántja. Az előbb említett palánták szorgalmasan öntözendők s a föld, tövük körül, sohasem tartható eléggé porhanyó állapotban. A borsót, paszulyt, ha szükséges, karózni kell. A burgonyát a hó vége felé meg kell töltögetni. A szamócaültetvények között a föld fölporhanyítandó, a kúszó ostorindákat pedig le kell vágni. Minél szebb és melegebb az idő, annál gyakrabban és hosszabb ideig szellőztetjük a melegágyakat és annál bővebben öntözzük is e hó felén túl, már csak éjjelre jönnek ablak alá.

A gyümölcsösben. Ha száraz az időjárás s gyümölcsfáink hasznát akarjuk élvezni, ne mulaszszuk el azok szorgalmas öntözését. Töveik körül porhanyítsuk meg a talajt s hogy az hamarosan ne száradjon, kövekkel vagy polyvával hintsük be. A hernyófészkeket, ha el nem pusztítottuk annak idején, vegyük most munkába. A már kikelt hernyóra korán reggel kell vadászatot tartani, a fészkeiket pedig pusztítsuk szét. Ha cserebogarak mutatkoznak, jókor reggel rázzuk meg a fákat és a lehullott cserebogarakat felszedvén, a baromfiakkal etessük meg. A csigák ellen meg a legjobb, ha a fák alá nedves borsószalma csomagokat helyezünk, ezeken éjjelen át beleveszik magukat s

így könnyen elpusztíthatók. Tartós esőzés alatt a virágzó gyümölcsfákat rázzuk meg, nehogy túlságos nedvesség miatt virágaik elrothadjanak. Igen termékeny fákon a virágot ritkítani kell, hogy túl ne erőltessék magukat. A fattyúhajtásokat messük le. A hajtószemre való nemesítést folytatjuk. Ha a nemesített gallyakon virág mutatkozik, le kell csípni. A gyomirtás száraz időben eszközlendő. Az öntözés adja e hó folytán a legtöbb munkát, mit is pontosan végeztessünk.

—

A gyeppázsit. Nagyon könnyű dolog szép és tartós gyeppázsitot fentartani, ha a talaj jó, az öntözhetési viszonyok kedvezőek, azonkívül az időjárás is megfelelő, de kedvezőtlen viszonyok között és különösen, ha a gyep gyakran letapostatik, igen nehéz a gyepes területet jó karban tartani. Szép sürű gyep csak ott képződik, hol a talaj nincs mélyen megmunkálva, mert az esetben az egyes fűvek hosszú vastag szárakat hajtanak és a csekély feltalaj réteg növénytápanyagokban gazdag; a gyeppázsit tartóssága attól függ, hogy miként készítettük el. A gyeppázsit elkészítésénél nem szabad a talajt mélyen megmunkálni, hanem legjobb lókapával feltörni a gyepet és mintegy 3—4 ctm. vastagon kerti földdel meghordani és újra lókapával megmunkálni, hogy a kerti föld a talajjal jól összekeveredjék, ezután pedig a területet fűmaggal jó sürűen be kell vetni. Az így elkészített gyeppázsit sürű, tartós lesz és a letaposás után is hamar helyre jön.

—

A fehér kukaczok elég gyakran fordulnak elő a virágcserepekben. A hol ezek találhatók, ott rendszerint rossz a cserép földje, dohos és ha még egészen el nem romlott, bizonyára romlófélben van. Jó lesz az ilyen földet új földdel pótolni, ebbe pedig faszénport és egy kevés meszet keverni.

—

Férgek kiirtása a trágyából. Ha a trágyában, különösen, a melyet cserepekben vagy melegágyakban akarunk használni, férgek vannak, ezeket legegyszerűbben a következő módon pusztíthatjuk ki: a trágyát forgassuk meg s öntsünk rá kellő mennyiségű meszet. Ez egyrészt javítja a trágyát, nagyobb termékenyítő erőt kölcsönöz neki, másrészt megszabadítja mindenféle úgy apró, mint nagy férgektől. A meszes víznek is hasonló hatása van.

—

Milyen főzelékféléket lehet legkorábban kiültetni a szabadba? Enyhe tél alkalmával korán hozzá lehet látni a kertek megmunkálásához és ilyenkor előnyös az olyan főzelékféléknek a magvait elvetni, a melyek a korán szabadba való ültetést megtürik. E főzelékfélékhez tartoznak: a karották, petrezselyem, paszternák, cikória, vereshagyma és póré, fejessaláta nyári endivia, hónaposretek, csombord, spenót, borsó.

Ha a talaj már őszszel megforgatva lett, újból megforgatni nem kell, elég ha jól meggereblyézzük, különösen könnyű talajon. Agyagos talajon, ha gyökérnövényeket akarunk termelni, ajánlatos a megforgatás. A még nedves talajt sem ásóval, sem gereblyével nem kell lazitani, hanem várni kell, a míg megszikkad, még ha ez által az ültetés ideje meg is késik valamennyire. A talajnak vékonyan elkorhadt trágyával való megteregetése nagyon ajánlatos.

Hengerezni vagy megtaposni az ilyen földeket nem kell, vagy csak nagyon kevés mértékben; nagyon könnyen kiszáradó talajban azonban az ismételt hengerezés is tanácsos, kivált ha vereshagyma vagy karotta van a talajba vetve. A sorvetés előnyösebb a szórva vetésnél, mert nemcsak magot takarít meg, hanem könnyebb kikelést is biztosít és az egyes növények arányosabb távolságra esnek egymástól. Természetes, hogy a szükségesnek mutatkozó ritkítást akkor sem szabad elmulasztani.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

T—a K—ly, Komárom-Aranyos. Szíves sorait igaz örömmel fogadtuk és örvendtünk a kilátásba helyezett látogatásnak. Hogy milyen igazi volt a jókedvünk, semmi sem bizonyítja inkább, mint hogy a szerkesztőség egynémely tagja — táncra kerekedett. Mivel pedig a tánc csak úgy esik jól, ha jó zene van hozzá: heverő házi zeneszerzőnk a kisebbik, ropogós, tréfás, kis verset hamarosan meg is zenésítette. Nagyon szivesen játszaná el a vers szerzőjének a kis dalt, ha — alkalma lenne hozzá. Forrón üdvözöljük.

NYILTTÉR.

Árverés.

Igen szolidan épült, szép családi ház, a mely egy nagy konyhát, éléskamrát, cselédszobát, vagy 8 méter hosszú ebédlőt, egy 25 és egy 22 négyzetméteres szobát, azonkívül fürdőszobát és klozetet, padlás- pincelépcsőt, külön házi és borospincét foglal magában és **szépen gondozott, tíz éves kertben áll, Csömör községházánál 1903. május 15-én délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen eladásra kerül.** Becslési ára 5660 korona, a melynek 10%-át, 566 koronát az árverelni szándékozók biztositékul letenni tartoznak. **Az ingatlan csak 12441 koronánál magasabb áron vehető meg. Érdeklődők a házat Rákos-Szent-Mihályon, Almásy Pál-telepen, Ilona-utca 355. szám alatt megtekinthetik.** A kulcsok a szemben lévő, Lányi-féle villa házmesterénél vehetők át.

Birtokcsere

9328 □-öl 15 parcellára felosztott földem van az alagi lóversenytéren belől Kundháza nyaraló-telepen. Egy része 32 éves fenyves, a többi szántó. **Szeretném elcserélni egy rákosszentmihályi, mátyásföldi vagy zuglói házzal,** esetleg telekkel. Bővebbet a tulajdonos **Kneif Ede, Rákosszentmihály, Fürdő-utca 37. sz.**

Perfekt cimbalom-tanítónő

még néhány szabad órával rendelkezik. Rákosszentmihály, Mária-u. 257.

Hirdetmény.

A rákosi iskolánál több száz magas, nemes rózsa drbonkint 50 fillérért eladó. Rákosfalva.

Az igazgatóság.

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

JEGYZÉKE az

55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona.

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak **és készpénzben fizetendők.**

		Korona
1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	„ „	200000
2	„ „	100000
1	„ „	90000
2	„ „	80000
1	„ „	70000
2	„ „	60000
1	„ „	50000
1	„ „	40000
5	„ „	30000
3	„ „	25000
8	„ „	20000
8	„ „	15000
36	„ „	10000
67	„ „	5000
3	„ „	3000
437	„ „	2000
803	„ „	1000
1528	„ „	500
140	„ „	300
34450	„ „	200
4850	„ „	170
4850	„ „	130
100	„ „	100
4350	„ „	80
3350	„ „	40
55,000	nyer. és jut. kor. összegben	**14.459,000**

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legegélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy **55,000**

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek **fele nyer** a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizennégy millió 459,000 koronát**, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet alatt** áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad	(1/8)	frt. —.75	vagyis	1.50	korona
egy negyed	(1/4)	„ 1.50	„	3.—	„
egy fél	(1/2)	„ 3.—	„	6.—	„
egy egész	(1/1)	„ 6.—	„	12.—	„

A sorsjegyeket **utánvéttel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi május hó 9-ikéig

bizalommal hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete

Főárudánk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körút 46/a. **Fiókok:** 1. Váczi-körút 4. 2. Múzeum-körút II. 3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre ---------- I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ------- korona összegben { utánvételezni kérem / postautalványnyal küldöm / mellékelem bankjegyekben (bélyeg). } A nem tetsző törlendő

Pontos czim: { ---------- / ---------- / ---------- }

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

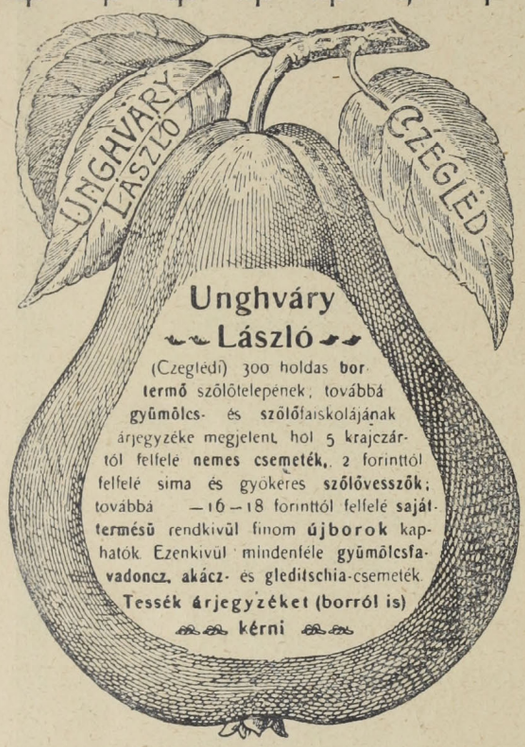

Unghváry László

(Czeglédi) 300 holdas **bor**termő szőlőtelepének, továbbá **gyümölcs**- és **szőlőfaiskolájának** árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczártól felfelé **nemes csemeték**, 2 forinttól felfelé sima és gyökeres **szőlővesszők**; továbbá —16—18 forinttól felfelé **saját**termésű rendkivül finom **újborok** kaphatók. Ezenkivül mindenféle gyümölcsfa-vadoncz, akácz- és gleditschia-csemeték. **Tessék árjegyzéket (borról is) kérni**

A szentmihályi „KIOSZK" kávéházban a nyár folyamán állandóan **kitünő czukrász-süteményekkel, jó konyhával és valódi csömöri borokkal** szolgál vendégeinek a kávéház bérlője.

Süteményeket kívánatra házhoz szállítok.

Menartovics Lajos,
a kávéház bérlője.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. ✻ Alapíttatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. **Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.**

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRÚHAZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

Szives tisztelettel értesitik az igen tisztelt hölgyvilágot s kedves ismerőseiket, hogy a tavaszi saison remek újdonságai immár raktárra érkeztek s mintagyűjteményük szintén elkészült, a melyet nyilvánitott kivánságra szivesen küldenek meg.

Mesés gazdag választék! Versenyen kivüli olcsó árak!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, május 10. 19. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RAKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

A budapest—szentmihály—váci villamos vasút.

Megmaradunk ennél az elnevezésénél ennek a mi vidékünkre nézve annyira fontos vasútnak — bár hivatalosan Budapest—Palota Ujpest—váci és Vác városi, valamint Vác—gödöllői tranzverzális villamos vasút az elnevezése — mert a mi olvasóink hasábainkról ezen a néven ismerik és mert ebben az elnevezésben jobban kicsúcsosodik az a fontossága, a mire hivatkoztunk.

Ez a kiváló fontossága a vállalatnak késztet bennünket arra a cselekedetre, hogy az egész vállalatot — jórészt a kezeink között lévő prospektus alapján — részletesen ismertessük.

A vasút tervezője *Koenigsberger* Lajos, mérnök, a ki az ismertető füzetnek is kiadója és összeállítója. Hogy kiket nyert meg maga mellé társul a szép eszme kivitelére, arról már előbbi számainkban megemlékeztünk. Most a vasút vonalait és célját kívánjuk részletesen fölsorolni.

A vasút vonalai meglehetős nagyszabásúak, hosszuk összesen 69 kilométer. Az egész magas feszültségű villamos vasútként van tervezve, rendes nyomtávolságúra, 6000 kgr. keréknyomásra, személy- és teherforgalomra alkalmasnak.

A vasút — a terv szerint — Budapestről a lóversenytér mögül indulna ki. Ez — a mi véleményünk szerint — sem a közönségnek, sem a vállalatnak nincsen érdekében, mert ilyen kívül fekvő kiindulópont olyan vasútnál, a mely jórészt már más a város belsőbb részeiből kiinduló vasútvállalatoktól érintett pontokat köt össze egymással, a különben megnyerhető közönség egy jelentékeny része elvesztésével járna. Ezért — a mennyiben ez a megoldás lehetséges volna — más kiinduló pontot ajánlanánk.

Az ismertető füzetből azt látjuk, hogy a vállalat a városi villamos vasúttal szerződéses viszonyba kell, hogy lépjen, mert vonalait közös (peage) forgalomban némely helyen használni kívánja. *Nem volna-e ilyen körülmények között lehetséges, hogy a vonatok a városi villamos vasút népszínház-utcai vonalának kiinduló pontjától, a Rókus-kórháztól közlekedjenek?*

Ebben a kedvező esetben a temetői vonal a Ferenc-József-kaszárnya előtt volna a kerepesi útra kihozható — tehát a lóversenyteret hátulról éppen úgy érintené, mint a tervezett vonal. A Ferenc-József-kaszárnya mellett épült városrész lakói új — a főváros szivébe vezető — közlekedő-vonalat nyernének. A vasút innen tovább az Ehrlich G. Gusztáv-féle kályhagyár előtt a végig megnyitandó fogarasi úton haladhatna tovább, a mint azt a vállalkozók is tervezik, Rákosfalva mögött a rákosi réteken át Rákosszentmihály felé.

A villamos Rákosszentmihályon a főfasoron haladva tovább a palotai úton Rákospalota felé kanyarodnék és Palotán át a Károlyi Sándor gr.-féle Ujmajor, a lovasegyesület tulajdonát képező alagi nagy major, Fót község, Csomád és Mogyoród, Veresegyháza és Szada, Őrszentmiklós és Vácbottyán, Váchartyán község és a csörögi szőlőtelep érintésével egyrészről a m. kir. államvasútak Vác állomásába csatlakozik, másrészről pedig a csörögi szőlőtelep „Sződ“ elnevezésű állomásától a Vác—aszódi országút mentén a Magyar Államvasutak vágányának áthidalásával és a váci sertéshízlalók érintése után a diadaltéren, a főúton és a városháztéren át Kisvácig és innét a Dunapartig — a hol egy dunaparti rakodó létesítése terveztetik — fog vezetni.

A rákospalotai Ujmajortól az alagi lóversenytérig egy, körülbelül 4 kmeteres szárnyvonal kiépítése is tervbe van véve az alagi lóversenytérig, a melyen a lóversenyidény alatt Budapest különféle helyeiről közvetlen vonatok lesznek indíthatók.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Ez a vasútnak még csak egy része. A másik, nem kevésbbé fontos rész a következő.

Veresegyházáról kiágazólag a tervezett vasút Szada község érintésével az Öreghegyalján a Magy. kir. Államvasútak *Gödöllő* állomásába nyer bekapcsolást, úgy hogy Vác Gödöllővel közvetetlen összeköttetésbe kerül. Fontos ez az összeköttetés azért, mert míg most a vonal Gödöllőtől Budapesten át Vácig 69 kilométer, az új vonal csak 29 kilométer lesz, tehát 40 kilométerrel rövidebb az eddiginél.

Ez az új vasútnak személyszállítást illető fontossága. De még ennél is kiválóbb az a haszon, a mivel kiépítése gazdasági szempontból, a teherárú-forgalom lebonyolításával járna.

Általánosan tudott dolog, hogy Budapest élelem dolgában Európa legdrágább városai közé tartozik. Élelmi cikkei például — bár a mezőgazdasággal foglalkozó Magyarországnak közepén fekszik — aránytalanul drágábbak a spree-parti Berlin élelmiszereinél, bár a német főváros környéke homoksivatag.

Hogy a környező helyek gazdasági terményei, kerti veteményei gyorsan és olcsón legyenek a fővárosba szállíthatók, Rákospalotán és Palota-Ujfalun keresztül *a körvasútba csatlakozással* a Viktória malomig és innét a városi villamos vasútnak az új országház előtt tervezett meghosszabbításával összekötve — *a városi villamos vasúttal közös — peage-forgalom használata mellett* ezen a vonalon fognak a hajnali órákban a tervezett vasút mentén fekvő községek termelte nagymennyiségű konyha és kerti veteményeket a nagy vásárcsarnokba szállíttatni.

A mint ebből az ismertetésből látszik, a vállalat nagyszabású és különösen minket, rákosvidékieket, legfőképpen pedig a rákosfalvaiakat, rákosszentmihályiakat és a rákospalotaiakat igen közelről érdeklő.

Egész sorozata a helységeknek, a melyek eddig minden vasúti összeköttetésnek hijjával voltak, mint a palotai Ujmajor, az alagi major, Fót községe, Csomád, Veresegyháza, Szada községek, Őrszentmiklós, Bottyán, Váchartyán stb. egyszerre kitünő, személy- és árúszállításra egyaránt alkalmas, villamos vasútat kapnának, a mely ezt a vidéket előreláthatólag a legrövidebb időn belül hihetetlenül föllendítené és hatalmas gazdasági haszonnal járna.

A vonal mentén fekvő nyaralótelepek, mint a Szada és Gödöllő között fekvő Szinésztelep, Szada, maga Gödöllő, Alag stb. új fejlődés alapját nyernék meg ezzel a vasúttal.

De valamennyi hely közül a legtöbbet nyerne és a vasútvállalatra nézve is a legfontosabb Rákosszentmihály, a Rákos vidékének ez a hirtelen fejlődő helysége, a mely a maga, télen is közel 4000, nyaranta 6—7000 lakosával a vasút utasainak bizonyára jelentékeny százalékát fogja szolgáltatni.

A nagyterjedelmű új községnek egy eddig még — éppen a közlekedés hiánya folytán — kissé elmaradt, de már is telkekre felosztott, részben lakott részébe fog életet önteni ez a vonal. Hogyne, hiszen rövid úton és sürűen járó vonatokon szállíthatja a tervezett vasút az utasok nagy számát a fővárosba, a mi föltétlenül Rákosszentmihály eme részének hirtelen föllendülését vonja majd maga után.

Legáldásosabb lesz azonban a vasútnak az a — szintén tervbe vett része — a mely a Szilas-pataknál a *Rákospalota felé vezető vonalból elágazva a Csukássy birtok mellett elvonulva Annatelep felé irányul* és élénk összeköttetést van hivatva teremteni az új község középpontja és Anna-telep között, meg-

TÁRCA.

JÁVOR BENCE.

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek írta:

ACZÉL LAJOS. (Folytatás.)

II. SZAKASZ.

(Az első szakasz színtere.)

1. szín.

Bence. (A templom lépcsőjén féltérden.) A teste rongygyá vált! S a lelke? (Lélekharang hallik.) Jaj nekem! Egy veszett lélek bucsúztatója ez! (Tenyereibe rejti arcát.) Szegény öcsém! Erre a bucsúztatóra sok szív szakad meg! (Sötét aggodalommal néz a szolgabiróság felé.)

2. szín.

Liszka. (A szolgabiróságból kilépve, meglátja Bencét s ijedten megáll. Magában halkan.) A főúr! . . . Milyen kétségbeesetten néz!

Bence. (Felállva, félénken.) Hogyan van a nagyságos asszonyod?

Linka. (Habozva, reszketve.) Még mindig egy állapotban! A kezeit tördeli és keservesen zokog.

Bence (idegesen.) Hát a nagyságos urad?

Liszka. (Akadozva.) A kályhának dülve, zsebbe dugott kézzel nézi, hogy miképpen vergődik a nagyságos asszony.

Bence. (Támolyogva a templom garádicsára térdel.) Így pusztul el a másik is! (A feje fölött összekulcsolt kézzel.) Vége! vége! . . . vége minden földi reménységemnek, boldogságomnak! (Föláll, megrázkódik és révedező szemmel néz a szolgabiróság felé.)

Linka. (A szolgabiróságba akarna osonni.) Jaj Istenem, hogyan néz a főúr?!

Bence. (Erőltetett elhatározással.) Megállj, Linka! (Linka felé indul.)

3. szín.

Kopja István. (Lelkendezve jő a korcsmából.) Bence! Hála az irgalmas Istennek: Imre magához tért! Vacogó fogai közül az Isten nevét értem ki. Hallgasson el a lélekharang s hadd menjen hozzá a káplán gyóntatni, áldoztatni s az utolsó kenettel! Talán az édesanyjának is szüksége lesz rájok! Én a városba küldök a járásorvosért. (El jobbra.)

Bence. (A papház ablakán beszólva.) Bandi! Némitsd el a lélekharangot s mondd meg a káplán úrnak, hogy készüljön el beteghez s a kert felől kerüljön be a korcsmába a nagybeteg öcsémhez! Siess! . . . siess! . . .

könnyítve az egész közigazgatást, a melynek Annatelep — távoli fekvése folytán és azért, Rákosszentmihály középrésze felé éppen semmi alkalmatosság sem vezet — ugyancsak sok dolgot adna.

Ez vázlatosan az új vasút terve. Jövő számunkban visszatérünk erre a tárgyra és akkor nagyobb részletességgel fogjuk tárgyalni a vasútnak gazdasági és egyéb, rendkívüli nagy fontosságát.

Farkas Elek.

Rákóczi Ferenc.

Megváltozik mára Budapestnek a hangulata. Színházaiban kuruc darabokat játszanak, bús magyar regéket szavalnak és a kávéházak zenekaraiban a vezetést a hegedűtől átveszik a mélabúsan szóló fahangszerek, a tárogató, a klarinét.

A kék vók, a kinai mézeshetek különösködő, felkapott zenéje helyett a dal, a mely a kávéházak nyitott ajtóin át kihallatszik a „Nagy Bercsényi Miklós sírdogál magába . . . meg a „Hejh Rákóczi, Bercsényi, Bezerédj“ szomorú nótája.

És a nemzetközieskedő budapesti ember egy napra megint magyarrá lesz. Búsul, szenved a tárogató mélabús hangjánál, melle elszorul, könyek csillognak a szemében és elgondolkoznak azon, miért is kellett hát nagy Bercsényi Miklósnak sirdogálni magába', hogyan lehet az, hogy neki, még ő neki is „elfogyott minden katonája“. És átérzi a szive a szegény, sokat szenvedett magyar nemzetnek háromszáz esztendős nagy nyomorúságát.

Mert ezek a dalok kell, hogy utat találjanak a magyar embernek a szivébe, a szive közepébe.

De nagy is voltál te, Rákóczi Ferenc, kurucok imádott vezére, hogy ilyen hatással vagy a te népedre még most is, egy negyed évezred multán!

A te magyarságod mindenható lehetett, hogy megihletődött tőle az igazi nemzeti lángeszek agyveleje. Ennek az ihletnek a szüleménye az a sok, különös dal, a mit csak mi értünk meg, magyarok, a miket minékünk szerzettek Bihari, Czinka Panna, Lavotta, Csermák, hogy fölkeltsék a késői nemzedékben is a nemzeti öntudatot, a magyarság érzését.

Mért hogy mi ezen csak búsulni tudunk és nem lelkesedni, csak áldozni tudunk egy-egy napot a nagy Rákóczi emlékezetének, de nem tudjuk átvenni az ő nagy nemzeti erejét.

Rákóczy Ferenc lelke ott fenn a magasban, tedd, hogy ha felhangzik a te emlékezetedre az a hatalmas lelkes induló, a te indulód, frissitse az fel a csüggedő, magában bizni nem tudó magyarság lelkét, öntsön beléje bizalmat, lelkesedést, a mint föllelkesítette a búsuló kurucokat, a mint föltüzelt téged is, minden kurucok legnagyobbja.

Tedd meg ezt a csudát a te elcsüggedt, elernyedt, lanyha magyar népeddel, Rákóczi elszállott szelleme!

A csalódás.

— Irta: *Tuba Károly.* — (Vége.)

Este van.

Olyan mélabúsan hangzik a komor zárda kis harangja, a rideg falak lakóit imára hiva.

A kápolnából világosság ömlik a magas, gótives ablakokon.

Bent fényárban úszik minden; a szentelt gyertyák lobogó lánggal égnek s aranyos fényesség ragyogja be a szüz-Mária szent képét. Tündökölve fénylik minden, mintha a napsugár pásztázta volna be az egész kápolnát, mely-

Linka (Szorongva.) Parancsol, főuram?

Bence. (Linka felé menve.) Néhány szóm volna veled! (Linka balját megragadja.) Te jó leány vagy! Mondd meg igaz lelkedre: ha az Imre megfordulna, a jó útra térne, tudnád őt szeretni?

Linka. (Megrázkódva.) De főuram! . . . Ezt nem értem! . .

Bence. (Idegesen.) Engem nem tudsz megérteni? . . . (Enerzsiával.) Hát érts meg: tudnál *a hites felesége* lenni?... Hiszen elég világosan beszélek!

Linka. (Megrendülve.) Ó igen, nagyon világosan! . . . (Támolyogva a papház felé tekint.) De hát az lehetetlen . . . az lehetetlen!

Bence. (Elérzékenyedve, kiméletesen.) Ne mondd, hogy lehetetlen! Hiszen két életet, két lelket menthetsz meg beleegyező szóddal! Sőt — talán többet is!

Linka. (Jobbját szivére szoritva, csukló hangon.) Gyönge vagyok én arra! . . . Nem birom én azt megtenni!

Bence. (Bensőséggel.) Ó Linka, gondolj arra a boldogtalan fiúra, a szüleire, a főbirónéra . . . nem, nem . . . gondolj mindnyájunkra . . . magadra, édesatyádra, a kikkel annyi jót tettünk . . . arra a szerencsére, hogy jómódu, hatalmas asszony léssz . . . nagy tiszteletben, becsülésben részesülsz midenfelől . . .

Linka. (Zavarban.) De hiszen nem vagyok én arra érdemes!

Bence. (Reménykedve.) Majd érdemessé teszlek én, hiszen csak egy szavamba kerül ez a családnál.

Linka. (Folytonos zavarban.) De hát a főbiróné?

Bence. (Megütődve.) A főbiróné? Hát mit tudsz te a főbirónéról? (Izgatottan.) Hadd hallom, ki vele! (Merőn nézi Linkát.)

Linka. (Rémüldözve, fokozódó zavarban.) Én?... én?.. Semmi rosszat!

Bence. (Szigoruan.) Igaz szót akarok hallani, Linka!

Linka. (Elszántsággal.) No igen! . . . Úgy vettem észre, hogy a főbiróné ő nagysága szereti az Imre úrfit.

Bence. (Megrázkódva.) Jól vetted észre! (Halkan.) De csendesen beszélj; mert a falnak is fülei vannak! (Súgva.) Látod, őt is megmenthetnéd azután a beteges ábrándozástól! Visszaadhatnád egészen a férjének! O, menynyi jót tehetnél velünk, Linka!

Linka. (Megfeledkezéssel.) Hiszen ha más szivem volna?

Bence. (Áhitattal.) Ha akarod, az Isten megfordítja!

Linka. (Merengéssel.) Akkor kettőt kéne megfordítania!

Bence. (Áhitattal) S azt hiszed, hogy nincs az Istennek hozzá elég ereje? Csak ne zárjátok el előle a sziveteket!

(Folytatjuk.)

ben az igaz szeretet megnyilatkozása látszik . . . Majd felnyílik a nagy keményfa ajtó s egymásután sorba ájtatos léptekkel jönnek be a feketeruhás apácák, apró, finom ujjaik között hosszú olvasót forgatva, arcukon ünnepélyes kifejezéssel.

Elfoglalták helyüket, azután összekulcsolt kezekkel, szemeiket égfelé emelve buzgón imádkoztak.

Elnémult a kis harang ezüstös hangja is. Felhangzott az orgona túlvilágra emlékeztető szomorú, búbaejtő akkordja, kisérve melódikus énektől.

A legelső padban a fal mellett egy fiatal apáca nyugtalanul, félve tekint körül, hogy nem látta-e valaki, nagy, tengerzöldjéhez hasonló szemeiből halaványy, de mégis bájos arcán leomló könyeit, koral ajkain keserű mosolylyal, mely mosoly láttatta a gyöngysor fogakat. Kezeit összekulcsolva leborult s bánatos, elkomorult arccal bámult maga elé . . .

Borzalmas izgatottság fogta el, a mi a zsolozsma végének közeledtével mindinkább fokozódott. Valami erős kábulat lepte meg; feltekintett s szemei előtt összefolyt minden. Kétszeresen hallotta az orgonazúgást, a harmonikus éneket.

Egy titkos pillantással a fejedelemasszony felé tekintett, aztán arcát kezeibe rejtve leborult a padra s egy mély sóhajtás után halkan zokogott . . .

Véget ért az ima.

Elnémult az ének utolsó akkordja is simán, mint mikor a szellő végig suhan a sima tó tükrén, elhangzott a kar lágyan hangzó éneke.

Az apácák párosan indulnak kifelé; csupán egy marad némán, mozdulatlanul, ki a fejedelemasszony kérdésére, hogy „nem jön-e ki?“ — egy rövid „nem“-mel válaszolva ott maradt mély áhitatban. Csak akkor ébredt álomszerű merengéséből, csak akkor tisztultak kuszált gondolatai, midőn a tölgyfa-ajtó becsapódott. Szemeit, melyekben sajátszerű fény lobogott, csodásan körül jártatá, mintha keresne valakit. Puha kezeit homlokához emelé — lázas forróság égeté azt. Szive hevesen dobogott, keble gyorsan emelkedett, zihált.

Őrült gondolatok gyötörték agyát, rémes játékot űzve képzeletével.

Könyes szemeit letörlé és figyelt.

Majd csendes léptekkel oda ment és letérdepelt a szent Szűz szivének oltára előtt s alig hallhatóan imádkozott.

Kezeiben reszketett az olvasó.

Míg kitárta szenvedő, fájó szivét, lelkét, maga volt a megtestesült szenvedés.

Így tartott ez pár percig. Azután megcsókolta a szobrot, letörülte szemeinek utolsó könyeit s körül tekintett fájón, keservesen . . .

Semmi nesz.

Kebléből hirtelen egy kis üveget vont elő, mialatt testén soha nem érzett hidegség futott végig. A másik pillanatban fenékig ürité ki az üvegcse tartalmát s mielőtt megfehéredtek azok az édes ajkak az utolsó sóhajban is egy „név“ szállt el valahova, messze . . . ki tudja hová?! . . . Azután lehanyatlott. Szép szemei lecsukódtak, ajkai elnémultak örökre! Lelke felszállt, sudár teteme — melyet még karcsúbbá tett a neki oly jól illő fekete ruha — ott feküdt a hideg, tarka márványkövön mozdulatlanul.

A gyertyák, — melyek még előbb pislogva lobogtak — kialudtak s ködös homály derengett a kápolnában. Csak a sápadt, fogyott holdvilág tekintett be kiváncsian, varázsfátyolt szőve egy alabástrom arcú test fölé . . .

HIREK.

Magyar istentiszteletek Csömörön. A csömöri római katholikus templomban a szent beszédek nyelve mind ez ideig — bár csaknem hihetetlen — német volt és tót. Most végre mozgalom indult meg az istentisztelet nyelvének megmagyarositása érdekében. Elhatározták ugyanis, hogy a vácegyházmegyei püspökhöz *Csáky* Károly grófhoz fordulnak ennek elérhetése érdekében. Csömör község képviselőtestületének legutolsó ülésén *Tompa* Antal ügyvéd, csömöri birtokos, volt függetlenségi és 48-as orsz. képviselő inditványt terjesztett elő, a melyben annak kimondását kérte, hogy a képviselőtestület a mozgalmat pártolja. Az inditványt 16 szó közül 15-el, tehát valamennyivel egygyel szemben a közgyűlés magáévá tette. Szólni ugyan ketten szóltak ellene, de közülök is az egyik végül a magyar nyelv pártolóival szavazott s igy a községi képviselők közül csak egy (szép magyar nevü) akadt, a ki az inditvány elfogadását ellenezte. Remélhető tehát végre, hogy a Budapesthez ennyire közel fekvő Csömör községének hivő katholikus népe nemsokára magyarul hallgathatja majd az Isten magasztos igéit.

Csömör község közgyűlése. Csömör község képviselőtestületének legutóbbi ülésén a rákosszentmihályi kölcsönügyön és a csömöri katholikus isteni tiszteletek megmagyarositásán kivül — a melyekről külön emlékezünk meg — kedvezően intézték el *Guggenberger* Erzsébet rákosszentmikályi lakos illetőségi ügyét, *Fodor* Lipótot ellenben nem mentették fel a kiszabott italmérési átalány fizetése alul. Rendezték a csömöri faiskola ügyét, elintézték a községi számadásokat és bizottságot küldtek ki a körállatorvos választása ügyében.

Nagyszabású hangverseny Rákosszentmihályon. Megemlékeztünk már arról a nagy mulatság-sorozatról, a melyet *Zsolnay* Károly, Szentmihálynak ez a ritka tevékenységű polgára tervez és rendez a szentmihályi római katholikus templom nagyharangjának beszerzési alapja javára. Most az előkészületek már annyira haladtak, hogy az első, június 10-én rendezendő hangverseny műsora már jórészt össze van állitva. Közöltük már előbb, hogy megnyerte közreműködésre a hangverseny rendezője *Poppini* Oliva úrnőt, a kiváló hangversenyénekesnőt, *Darvay* Artúr dr. hegedűművészt, *Gaál* Pál és *Pfeiffer* József zongoraművészeket és *Vrabély* Ármándot, a jókedvű humoristát. Most ezek mellé a jeles erők mellé olyan erők sorakoztak, hogy közreműködésükkel a hangverseny igazi eseménye lesz vidékünknek *Manheit* J.-nak, a m. kir. Operaház volt tagjának, a kitünő énektanárnak két legjobb művész-tanitványa igérte meg ugyanis részvételét a hangversenyen, a kik az idei vizsgálati hangversenyen nagy és igaz sikert arattak. Az egyik *Biró* Lili, kiről pl. a „Magyarország“ kritikusa igy irt: Mindenek felett kiváló intelligenciájával vált ki. Az ő éneke legkevésbbé hordja magán az iskolaszerűség bélyegét, mert a mit értelmez nekünk, azt ő át is érzi és intellektuális szempontból is teljesen érvényre juttatja. A

drámai szende szerepkörére predesztinált organuma szimpatikusan csendül. A szép megjelenésű énekesnő Elvira dalával Verdi „Ernanijából“ percekig tartó tapsvihart aratott“. Nem kevésbbé lelkesen emlékeztek meg a lapok a másik közreműködőnek, *Palotay* Gyulának meleg, szép baritonjáról. Végül említjük azonban a hangverseny igazi szenzációját. *Szacsvay* Imre, a Nemzeti színház klasszikus műsorának legerősebb oszlopa, a kinek föllépését minden szentmihályi a legnagyobb érdeklődéssel várja, szintén hajlandónak nyilatkozott rá, hogy közreműködésével az ünnep fényét emelje és kívánatos sikerét biztossá tegye. Az ő művészetének jellemzésére nincsen szavunk. Ismeri azt minden intelligens magyar ember és a ki ismeri, szivesen élvezi, csodálja.

A szentmihályi polgári iskola nyilvánossági joga. Lapunk zárta után kapjuk azt az értesítést, hogy a m. kir. közoktatásügyi miniszterium a rákosszentmihályi polgári iskolának a nyilvánosság jogát megadta.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút áprilisi forgalma. A bolondosan változó, képtelenül hűvös, sőt hideg idei április hatással, még pedig rossz hatással volt a Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút forgalmára is. Míg ugyanis máskor áprilisban a kertészkedők már rendesen kijárnak Szentmihályra, az idén alig volt valakinek kedve a kirándulásra. A lóvasutat ez év áprilisében használta 26128 utas, tavaly 29090, az *utasok száma tehát az idén áprilisban 2962-vel volt kisebb az 1902-ikinél, a mi 10·20% csökkenést jelent.* Az év elejétől április végeig 1903-ban 95641 utas használta a lóvonatot, 1902-ben 105270, *tehát az első 4 havi csökkenés 9629 utas, azaz 9·14%.* A bevételek — a jegyáremelés folytán — mindamellett emelkedtek. 1903. áprilisében jegyekért bevettek 2125 koronát, 1902-ben 1929-et, a *szaporodás tehát 196 korona, vagyis 4·54%.* Az első négy hónapi bevétele 1903-nak 7258 koronát tett ki, 1902-nek csak 6561-et, *az emelkedés a jegyek után befolyt jövedelemben 697 koronára, vagyis 10·45%-ra rúg föl.*

Rákosszentmihály kölcsöne. Puszta-Szent-Mihály számára annak idején vágóhid-teret kellett vásárolni. Meg is vette Csömör községe — hitelbe, *Kraicsovits* Ignác szentmihályi birtokostól. A szerződés szerint 6% kamatot kellett a telekár fejében fizetni, az eladó azonban az idén tavaszra a vételárat is követelte. A község pénztára üres lévén, kölcsönt kellett felvenni, hogy a vételárat kifizethessék. Csömör községe utolsó közgyűlésén el is határozta, hogy az új Rákosszentmihály község terhére a kölcsönt fölveszi a Rákoskeresztúri Takarékpénztártól 8%-ra. A kamat és egyéb költségek azonban annyira rúgnak a kölcsönnél, hogy az eredetileg 2351 koronát kitevő vételár-kölcsön kiegyenlítésére a község 3258 koronát kényszerült felvenni, a mi kezdetnek egész szép indulás.

A szentmihályi posta kérelme. A közönség érdekében újolag közöljük azt a figyelmeztetésünket, hogy minden szentmihályi nyári lakos, vagy újonnan kiköltöző jelentse be a legsürgősebben szentmihályi lakásának pontos címét vagy a postahivatalnak, vagy a bejelentő hivatalnak, mert a címére érkező levelek rendes kézbesítése csak igy válik lehetségessé.

Ritka jó vételre nyílik alkalma annak, a ki a mai számunkban hirdetett, legalább 24,000 koronát érő ingatlan árverésén résztvesz és magának vétel révén szép nyaralót, kellemes kertet szerez. A ki villát szándékozik venni, ezt az alkalmat el ne szalaszsza.

Fél úton nincs eredmény. Ha célunkat el akarjuk érni, akkor útunkból minden akadályt el kell gördíteni és nem szabad sem visszafelé haladnunk, sem megállanunk, mert akkor a megtett utat elveszítjük s célhoz sem jutunk. Bármiért küzdünk is, az eredményt sohase tudjuk az út közepén elérni, hanem mindig csak a cél végén. Céltudatos következetesség és erős elhatározás vezéreljen bennünket minden cselekvésünkben. Különösen ha arról van szó, hogy csekély anyagi eszközzel óriási eredményeket akarunk magunknak biztosítani. Ezt a következtetést pedig abból az alkalomból írjuk, hogy egy úri ember egy osztályon át játszott és most keservesen panaszkodik, hogy ha nem veszti el türelmét, akkor ma ő a legszerencsésebb ember lehetne, mert a 11. sorsjáték első osztályában ő volt az 57,080. számú sorsjegynek a tulajdonosa és e számot a hatodik főhúzásnál 600,000 koronával húzták ki. De ő megállt a fél úton, mert nem játszott tovább e sorsjegygyel. Annál nagyobb volt az öröme azoknak a szerencsés embereknek, a kik ő utána vásárolták meg e sorsjegyet Török A. és Társa bankházában, Budapesten, Teréz-körút 46., a hol egyedül a hatodik osztályban egy és fél millió koronát nyertek e cég szerencsés vevői. A sorsjegyek tervezet szerinti árai: 1/1 sorsjegy 12, 1/2 sorsjegy 6, 1/4 sorsjegy 3, 1/8 sorsjegy 1 korona 50 fillér. Ajánlatos, hogy a sorsjegyvásárló közönség a Török bankháznál szerezze be sorsjegyeit, mert e céget rendkívüli szerencse kiséri és a vevőknek minden irányban biztonságot nyujt.

NYILTTÉR.

Árverés.

Igen szolidan épült, szép családi ház, a mely egy nagy konyhát, éléskamrát, cselédszobát, vagy 8 méter hosszú ebédlőt, egy 25 és egy 22 négyzetméteres szobát, azonkívül fürdőszobát és klozetet, padlás- pincelépcsőt, külön házi és borospincét foglal magában és **szépen gondozott, tíz éves kertben áll, Csömör községházánál 1903. május 15-én délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen eladásra kerül.** Becslési ára 5660 korona, a melynek 10%-át, 566 koronát az árverelni szándékozók biztositékul letenni tartoznak. **Az ingatlan csak 12441 koronánál magasabb áron vehető meg. Érdeklődők a házat Rákos-Szent-Mihályon, Almásy Pál-telepen, Ilona-utca 355. szám alatt megtekinthetik.** A kulcsok a szemben lévő, Lányi-féle villa házmesterénél vehetők át.

Hirdetmény.

A rákosi iskolánál több száz magas, nemes rózsa drbonkint 50 fillérért eladó. Rákosfalva.

Az igazgatóság.

GAZDASÁG és KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Egy természeti kincs.

Magyarország a szélsőségek, a legritkább ellentétek országa. Valóban, ez ország oly gazdag még részben fölhasználatlanul heverő természeti adományokban; ez ország, melyben az arany kalászok az arany ércekkel s a tokaji bor aranyával hármas szövetséget kötnek; ezen ország egyúttal a legerőteljesebb gyógyforrások, a legüdítőbb asztali vizek arany földje, s dicsekszik oly keserűvízzel, milyen különben az egész föld kerekségén nem fordul elő. Kiválóan a Ferenc József keserűforrás az, mely az utolsó évtizedek óta az orvosi világ növekedő figyelmét magára vonta és immár mint sokat használt elsőrangú gyógyszer évenkint több millió palackban mind a két félgömb országaiba, mindenüvé, a hol a civilizáció előre nyomult — szétküldetik.

E természeti kincs, mely a mérföldekre terjedő fönsíkból, a melynek közepén a Ferenc József forrás kútjai léteznek — oly gazdagon meríttetik: évezredeken át ismeretlenül és fölhasználatlanul hevert. A budai hegység, melynek szőllőkkel borított déli lejtőjén — lassú hajlással a hatalmas Duna-tükör felé a Ferenc József-forrás nagy, természetes keserűvíz-medenczéi fekszenek, már a rómaiak idejében nemcsak ismert, de szabályszerűleg telepesítve is volt; azonban bármennyit is fedeztek föl, építettek és alkottak a római légiók, a nagy kincs mellett, melyet a budai déli fensík részben mocsaros rétege alatt rejtegetett, észrevetlenül és figyelmetlenül haladtak el A hunnok és avarok itt ütötték föl sátraikat, Mátyás király innen parancsolt egy fél világrésznek, a törökök itt tartózkodtak s mint egyetlen emléket az általuk fölállított budai hévfürdőket hagyták reánk, sőt még a szabadságharc is ötven év előtt pirosra festé itt a mezőket, a nélkül, hogy a földalatti kincs ismerve vagy pedig éppen fölhasználva lett volna.

Csak az utolsó néhány évtized haladásának köszönhető, hogy a Ferencz József-forrás gyógyhatásos vize még a legtávolabbi vidéken lakó szenvedő emberiség számára is hozzáférhetővé tétetett. Néhány lustrum előtt még elhanyagolt, félig mocsáros föld, felületén uszkáló natronsókkal, a Ferenc József-forrásnak jellemző völgyteknője által ismeretes területe, ma jól van művelve, s föléje a szétküldő igazgatóság a legtökéletesebben berendezett telepet állított, mely épp úgy a palackoknak, közvetlenül magukból a forrásokból történő megtöltése, valamint az ízléses kiállításra és szétküldésre, saját vasút- és szekérberendezések által az újkor legszigorúbb követelményeinek megfelelhet.

Ezen, Ő felsége a magyar király után elnevezett forrás vegyi vizsgálatai az oldó és elvezető, könnyen emészthető s a víznek ízét javító alkatrészeknek oly szerencsés összetételét mutatják (1000 gr.-ban 48·7 sulfat, 1·7 chlormagnesia és vasoxyd, 2·6 szénsavas natron és szénsav), úgy, hogy ezen, jelenleg a gyógykincsek értékes részeként elismert ásványvíz, virágzó világipar-ágat képez.

Egyébb keserű-források vegyelemzéseivel való összehasonlítások a Ferenc József keserűvíz alkalmazásának sokszerű előnyeit azonnal felismerhetővé teszik, a melyből ezenkívül minden országbeli legkiválóbb orvosok teljesen egybehangzó ítélete szerint, a kívánt hatás elérésére a többi keserűvizekből használt adagnak csak a felerésze szükségeltetik.

A Ferenc József keserűvíz az utolsó húsz év legnagyobb kiállításain öt világrészben tiz aranyéremmel lett kitüntetve, legutóbb a hasonnemű vizek közül egyedül a Millenniumi Nagy Éremmel és Ő felségének ez alkalomból adományozott legmagasabb kitüntetésével tisztelteteti meg.

Mily bajban szenvedő fordul az eredmény legnagyobb kilátásaival a Ferenc József keserűvíz természeti gyógyerejéhez? Óriási tömege ez a dolgozó emberiségnek, akár szellemi vagy kézi munkával foglalkozzék, melynek visszás, rákényszerített életmódja folytán akár az emésztésben, akár egyáltalán a legfontosabb szervekben érzett zavarok miatt panaszra van oka. De azon szegény gazdagok is, a kik az asztal örömeiből nagyon sokat élveztek, s ezért elhájasodással fenyegettetnek, mindig a biztos, bélürüléseket hatványozó Ferenc József keserűvízhez menekülnek. Ez esetekben elődeinknél részben növényi, részben műleges könnyebbítő szerek, s ezek közt nem ritkán igen költségesek voltak kéznél. E szerek gyakran valamelyes gonosz következménynyel, káros visszahatással voltak összekötve. A Ferenc József keserűvíz e szereket természetes, erőteljesen oldó ereje folytán oly zavaroknál, melyek vérbőség és emésztési hibák folytán jöttek létre, túlszárnyalta már.

Mint normális adag, elégséges egy boros pohár = 150 grammnyi vízzel, reggel éhgyomorra; a víz hőmérséklete ne haladja meg a 12 R. fokot, de ajánlatos külön kóresetekben az orvos urak tanácsát igénybe venni.

Bármilyen különbözők is szenvedések, melyekkel a természet az ő kedvencét, az embert meglátogatja, egyúttal kevés megbetegedésre alkotott olyan könnyű különleges gyógyeszközt, mint a milyet a Ferenc József ásványvíz képez, mely általános kedveltsége és használata miatt most már mindenütt, még távoli világrészeken is, könnyen megszerezhető.

A budapesti M. K. T. Egyetem második belkórodán (Korányi Frigyes tanár) észlelt kisérletek alapján eredményként a következőket sorolhatjuk fel: 1. A Ferenc József keserűvíz-forrás erős hashajtó hatással bir. 2. Az étvágyat nemcsak hogy nem csökkenti, de sőt növeli. 3. Alkalmazása után a bélhuzamban semmi kellemetlen utóhatás vissza nem marad. 4. Elvonó hatás tekintetében a legtöbb eddig ismert hashajtó-szerrel kiállja a versenyt.

Ezek alapján e víz alkalmazható és kellő sikert mutathat fel: I. Mindennemű székrekedésnél, melyek előrement gyomor- és bélhuruthoz, szivbeli és máj-vérkeringési akadályhoz, alhasi vérpangás és verbőséghez csatlakoztak II. Az agy és agyhártyák vérbőségénél — esetleg lobjánál. III. Gyomor és belek — kivált — idült hurutjánál (midőn az étvágyat is feltünő módon növeli). IV. A női medenczeszervek heveny lobjánál. V. A férfi ivarszervek lobos bántalmainál. VI. Végül a nemesebb belszervek lobjainál, mindazon esetekben, midőn a bélre való elvezetés van javalva.

Dr. Korányi Frigyes főrendiházi tag úr pedig a következőképen nyilatkozik: A „Ferenc József keserűvíz" különösen az által tünik ki, hogy enyhén keserű, nem kellemetlen ízü; hogy már kicsiny, alig 150 grammnyi mennyiségben biztos hatása van, hogy ez aránylag rövid idő alatt, minden kellemetlen mellékhatás nélkül szokott bekövetkezni, és hogy a víz még hosszabb használat után sem zavarja meg az étvágyat és az emésztést".

A bécsi általános közkórház V. belkóroda vezetője *Drasche Antal* tanár úr, a Ferenc József keserűvizét tárgyaló klinikai közleményében ekkép ir: „Ezen vegyileg oly kitünő ásványvíz mint a keserűvizek tulajdonképpeni képviselője tekinthető. A betegek szivesen veszik be és folytonos használat mellett is jól türik; oldó és hashajtó hatása kisebb adagokra következik be, mint minden egyéb hasonnemű vizeknél".

Dr. Cantani, a nápolyi belkóroda hírneves tanára, az 1885-dik évben egy művet irt, a melyben felemliti, hogy: „Leginkább kiemelendőnek tartom, hogy a Ferenc József keserűvizet cukorbetegségben szenvedő betegeimnél, kik szigorú kezelésnek voltak alávetve, nagy előnynyel használtam. A Ferenc József víz teljesen pótolta a karlsbadi természetes ásványvizet".

Dr. Kunze C. F. Halleban, a „gyakorlati orvostan" ismert szerzője, ezen könyv 13-dik kiadásában a Ferenc József keserüvízről igy nyilatkozik: „Gazdag kénsavas magnesia-tartalma folytán igen biztos és gyors hatású hashajtószer és minthogy egyszersmind ketted szénsavas natront tartalmaz, a legtöbb hasonnemű ásványvizekkel szemben nagy előnye, hogy hosszabb használat után sem zavarja meg az étvágyat". Dr. Kunze úr továbbá egy az élettani hatás és gyógyjavallatokra kiterjedő művet közölt a Ferenc József-forrás ásványos vizéről, a melyet az Igazgatóság kivánatra megküld.

Magyar orvosok nyilatkozatai:

Dr. Kézmárszky Tivadar, Budapesten, az egyetemi szülészeti kóroda igazgató-tanára. „Kórodámon a Ferenc József keserüvíz kiterjedt alkalmazás alapján, a legkedveltebb hashajtók sorába emelkedett. Kiváló előnye, hogy gyermekágyasok szivesen veszik s hogy kitünő hatása, minden kellemetlen melléktünet és következmény nélkül, biztosan és rövid idő alatt nyilvánul".

Dr. Gebhart Lajos, Budapest, egyetemi tanár és a székesfőváros tiszti főorvosa. „Rendkivül kedvező vegyalkatrészeinél fogva könnyen vétethetik és a többi budai vizekhez aránylag kevesebb mennyiségben és rövidebb idő alatt hoz kedvező eredményt létre, minélfogva mint igen hatásos levezető és hashajtóvíz kiválóan ajánlható".

Dr. Tauffer Vilmos, Budapest, egyetemi ny. r. tanár. „A Ferenc József keserüvizet mint kitünő hashajtót, különösen a gyermekágyasoknál a legjobb sikerrel rendelem".

Dr. Hertzka Károly, Budapesten. „Ezen sem a bel-, sem a külföldi keserüvizek által elért kénsavas sókban dús keserűvíz, melyből csak a fél mennyiség a többi keserűvizekhez arányositva, a kivánt hatás elérésére szükségeltetik, még a leggyengébb szervezetü személyek által is szivesen vétetik. Ehhez hozzájárul még az ezen keserüvízben foglalt szénsav, mely megfelelő töltő módszer által a palackokban megőriztetik. A „Ferenc József" keserüvíz a többi úgynevezett „budai keserüvizek" közt a legrövidebb idő alatt az első helyet foglalta el".

Igen nagy volt az öröme

nagyrabecsült négy vevőnknek, a kiknek április hó 22-én a nálunk nyert

600.000 koronás jutalmat az

5.000 koronás főnyereménnyel együtt

összesen 605.000 korona összegben

az 57080 számú 4/4 sorsjegyre kifizettük.

Hivatkozással e rendkívüli szerencsés eredményre, az I. osztályú sorsjátékhoz a sorsjegyeket a tervszerűen megállapított árakon ajánljuk, és pedig:

1/1 sorsjegy 12.— korona | **1/4 sorsjegy 3.— korona**

1/2 „ 6.— „ | **1/8 „ 1.50 „**

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza

a legnagyobb és kiváló szerencsétől kegyelt osztálysorsjáték-üzlet

BUDAPEST

Központ: Teréz-körút 46a. szám.

Fiókok: Váczi-körút 4. Muzeum-körút 11. Erzsébet-körút 54.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **rákosszentmihályi képviseletünkkel**

Auguszt Béla kereskedő urat

(lakik Rákosszentmihályon, József-utca 560. sz. a.) **bíztuk meg** s ennélfogva az alulirott társaságot illető mindennemű tűz-, jég-, élet- és betörés-**biztosítási díjak ottani felvételére ezentúl csakis és kizárólag fentnevezett urat jogosítjuk fel.**

Budapest, 1903. május havában.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság budapesti főügynöksége.

Cukrászda

Rákosszentmihályon, József-u. 230. sz.

Alulirott alázattal hozom a n. é. közöség tudomására, hogy a nyár folyamán állandóan **fagylaltot, jegeskávét, crémet, legfinomabb bonbonokat, gyermek-kétszersültet és legfinomabb süteményeket készitek.**

Kis adag fagylalt (2 szelet) 12 kr. Jegeskávé 15 kr.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Hora János.

Elrepült

egy csirke - papagály Zugló táján. Megtaláló és nyomába igazító jutalomban részesül. Budapest, Jókai-út 9.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. ✻ Alapittatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394 d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

Szives tisztelettel értesitik az igen tisztelt hölgyvilágot s kedves ismerőseiket, hogy a tavaszi saison remek újdonságai immár raktárra érkeztek s mintagyüjteményük szintén elkészült, a melyet nyilvánitott kivánságra szivesen küldenek meg.

Mesés gazdag választék! ~ Versenyen kivüli olcsó árak!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, május 17. 20. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RAKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

A budapest—szentmihály—váci villamos vasút.

Lapunk mult számában részletesen megadtuk ennek a fontos, tervezett villamos vasútvonalnak a leírását és elmondtuk véleményünket a Budapestről leendő kiindulást illetőleg, ajánlva erre a célra a városi villamos vasút népszínház-utcai vonalát.

Ebben a mai cikkünkben — úgy igértük — a tervezett vasútat közgazdasági és a vidék fejlődését előmozdító szempontból fogjuk ismertetni.

Már legutóbb rámutattunk futólag arra a nagy fontosságára a vasútnak, a mi rá a székesfőváros közélelmezése ügyében várna, ha csakugyan sikerülne közvetetlen összeköttetést létesítenie a városi villamos országházi vonalával és ekként a környék termékeit közvetetlenül juttatni a vásárcsarnokba.

Tudjuk, hogy a villamos vonalán fekvő Fót, Mogyoród, Veresegyháza, Szada, Őrszentmiklós, Vácbottyán, Váchartyán, Rátót községek jórésze már most is nagyban űzi — Rákospalotát nem is említve — a konyhakertészetet. A villamos vasút kiépítése esetén ennek a nagyon fejleszthető és okos gazdálkodás mellett igen jól jövedelmező kereseti ágnak nagy fejlődése várható.

Eddig ugyanis ezeknek a terményeknek a fővárosba szállítása igen nagy idő- és anyagveszteséggel járt.

A termékeket kocsiba kell rakni sokszor már 12 órával előbb, a szekér nagy — és nem mindig jó — utat tesz meg. A termékek összerázódnak, bizonyos százalékuk elromlik. Egy ember nem elég, ha a kocsival jön, kell hogy jöjjenek, a kik a lovakra vigyáznak. Emberek, lovak esetleg egész napot töltenek itt el egy szekér termény eladhatása érdekében. Ezt természetesen az árak emelésével kell pótolni, mert hiszen ezt a rengeteg időt haszontalanul eltölteni nem lehet.

A vasút kiépítése esetén, ha egy ember — a ki árúsít — eljön, elegendő, a másik egy-kettő, a lovakkal együtt a földön, kinn új termékek elvetésével, nevelésével, ápolásával lehet elfoglalva.

Az árúkat szépen csomagolva, sértetlen állapotban juttathatják a termelők a fővárosba, a mi újra az ő hasznuk, mert nem kénytelenek a termékek törődött részét potom áron elvesztegetni.

Vác, Szada, Rákospalota, Váchartyán, Rátót nagymennyiségű, jó tejjel láthatná el a fővárost; Budapest és Alag között a telivéreket és a telivérekért lelkesülő lóverseny-közönséget szállíthatná az új vasút könnyen, gyorsan, olcsón és kényelmesen.

Mogyoród, Veresegyháza, Szada, Őrszentmiklós és a többi bortermelő helység bora számára találna Budapesten nagy fogyasztó közönséget, nem is szólva ezeknek és a többi környező helynek kitünően elhelyezhető gyümölcs- és szőlőterméséről.

Ezek azok a szempontok, a mik a vasút kiépítését Budapest élelmezésének javítása és a környező helységek termelő- és keresőképességének fokozhatása érdekében kivánatossá teszik.

Nem csekély fontosságú azonban a vonal a vidék forgalmassá tétele nézőpontjából megítélve sem.

Rákospalota, Alag, Rákosszentmihály telepei fejlődés dolgában hihetetlen fejlődésnek néznek eléje, ha a tervezett vasútvonal kiépítése valóra válnék.

A gyors, közvetetlen és sürű összeköttetés, a melyet ezzel nyernének, a nyaralók és az állandó lakosok tömegét késztetné arra, hogy erre a vidékre iparkodjanak, a mely szép, egészséges levegőjű és mégis csak olcsóbb, mint a budai oldal.

Különösen Gödöllő, Szada és Rákosszentmihály várhatnak ebben az irányban sokat az új vasúttól. Rákosszentmihálynak az a része, a merre a vasút vonala vonulna, telkekre felosztott bár, de jórészt lakatlan éppen azért, mert a közlekedéstől távol esik. Merjük állítani, hogy a vasút építésének már a megkezdésekor hirtelen benépesednék.

Szadát szép fekvése rendkívül alkalmassá teszi nyaralócélokra és csak rossz közlekedése tartja vissza fejlődésében.

Gödöllő is sokat nyerne a villamos közlekedéssel, míg a Magyar Államvasútak, a melynek úgyis alkalmatlan a nagy helyi közlekedés, alig veszítene.

Ne vegyük azért közömbösen ezt az ügyet. Ennyi érdek — és mind a mi érdekünk — ösztökél, hogy mozdítsuk elő a cél elérhetését, a hol rá alkalom kínálkozik, tegyük is meg.

Kisérjük állandó figyelemmel az ügy fejlődését és szóljunk bele, ha netalán helytelen útra terelődnék. Ennyi fáradságot egy jó, egy hasznos ügy tőlünk — végre is — megérdemel.

Farkas Elek.

Útrongálás — kavicsbánya

Azok a tisztelt olvasóink, a kik nem rótták végig a Szentmihálynak józseftelepi, hosszanti árkokra felszántott utcáit, bizonyára nem fognak rájönni, hogy kerül egymás mellé, közös címként írva ez a két szó: útrongálás — kavicsbánya.

Annál sajnosabb tapasztalatai vannak erről a tárgyról azoknak, a kik a cinkotai út, vagy a Szent-István-utca mentén laknak. A kik reggeltől estig hallgathatják a kocsisoknak éktelen gyió! gyió! kiáltásait, a mikhez képest a kannibál-csordák vad, harci üvöltései egy Bethowen-szimfónia lágy akkordjaiként csendülnek meg. A kik alig képesek átmászni a feneketlen földtúrásokon, a melyek a kavicscsal rogyásig megrakott kocsik nyomában keletkeznek. A kik kénytelenek nyelni a szaharai mintára fölkavarodó port, a mit minden keletkező szél fölkap a mély kerék-nyomokból.

Őket tessék megkérdezni erről a tárgyról és meséket fognak hallani, a mik igazak.

A hang, a melyen elő fognák adni a tapasztalatokat, ugyan alig lenne a mesélésnek szélesen, lágyan folyó hangja, sőt ellenkezőleg, mennydörgésszerű robajjal hangzanának a szavak és még különben másként is összefüggésben lennének az — istennyilával.

Ha pedig valakiben elég hidegvérűség volna és flegmatikusan, mondjuk még talán tréfásan is, tudna nyilatkozni az előtte lejátszódó jelenetekről, úgy annak a humora — biztosan merjük állítani — közel rokonságban van az akasztófára ítélt delinquensével.

Mert a mi itt történik, az igazán fölháborító.

Fővárosi emberek mennek ki Szentmihályra nyaralni, hogy tüdejük friss, tiszta levegőhöz jusson és több port nyelnek, mint Stefánia-úton vasárnap délután. A városi zaj, villamosok csilingelése, rikkancsok lármája elől menekülnek nyugalmas helyre, balsorsuk a jelzett utakba telepíti őket és hozzájutnak a reggeltől estig tartó akkora zajhoz, a milyenben a főváros legforgalmasabb helyén sincsen részük. A maguk és más nyugalmát akarják élvezni és látják embernek és állatnak olyatén kinzását, a minőt semmiféle hatóságnak elnéznie nem volna szabad.

Ha bárki is — körülményekkel ismerős ember — ezeket az elmondottakat meg tudná cáfolni, megadnók magunkat. De mert ez mind valóság, igen kellemetlen és bosszantó valóság, bátorkodunk Rákosszentmihály érdemes elöljáróságához a következő kérdésekkel járulni:

1. *Kiterjed-e az országos magyar állatvédő egyesület állatvédő joga Rákosszentmihályra is, vagy pedig ez a község ki van-e véve a hatásköre alul? és ha igen, miért nem lépnek közbe hatósági közegek akkor, a mikor látják, kell, hogy lássák, hogy ugyanazon a helyen, ugyancsak a vállalkozónak az emberei a napnak ugyanazokban az óráiban következetesen gyakorolják magukat a leggyalázatosabb állatkínzásban?*

2. *Nincsen-e módjában a hatóságoknak az, hogy intézkedésük révén idegen községbeli lakosok állandó csatakiáltozásait megszüntesse s így a község területén megfelelő csen-*

TÁRCA.

JÁVOR BENCE.

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek írta:

ACZÉL LAJOS. (Folytatás.)

Linka. (Patetikusan.) Ó én nagy istenhivő vagyok, de mégis úgy érzem, úgy tudom, hogy a segítségembe, két szív szakadna meg! S mi jót tettem én akkor főuramékkal, mit használtam az Imre úrfinak? Hiszen a keblemen egy üres sírhalmára borulna!

Bence. (A fejével bólingatva.) Ha oly tökéletes volnál, leány, mint a milyen okos vagy és szépen szólsz, megtudhatnád, megérezhetnéd, hogy az önfeláldozás égi érzelméből új szivetek sarjadna a régi helyén, telve olyan lángoló szeretettel, a melyet nem olt ki a halál szele s a melynek fénye bevilágít a sirba s felolvasztja a hantok hidegségét s a mely biztosan vezető fáklya a boldog örökkévalóságba vivő úton!

Linka. (Könyörgő kezekkel. Támolyogva.) Ne beszéljen igy, főuram, mert elszédülök! Gyönge vagyok én ilyen nagy dologra!...

Bence. (Ráncolt homlokkal.) Igazán gyönge vagy?

Linka. (Remegéssel. Csukló hangon.) Gyönge... nagyon gyönge, főuram!

Bence. (Szánakozva.) Nyomorú teremtés, akkor én keservesen csalatkoztam benned!

Linka. (Bence karját megragadva, kezét csókokkal halmozza el, közben keservesen sír.) Az égre kérem, ne haragudjék reám, főuram! Nem tehetek róla, hogy ily gyámoltalan teremtménynek születtem s nem birok magamon segíteni! Tegyen az Isten csodát velem, akkor én mindenre kész leszek, de így gyönge vagyok, igazán nagyon nyomorult teremtés vagyok! (Térdre rogy.)

Bence. (Linka fejét cirógatva, lassan fölemeli.) Ne térdelj előttem, nem vagyok Istened! (Szelíd gyöngédséggel.) Tudom, hogy erős próbára tettelek, de az Isten sem tesz próbára az erődön felül! Menj nyugodtan az utadra: nem haragszom sőt eszem ágában sem volt haragudni! Csak a véreimet akartam megmenteni s e végből véremmé akartalak tenni! Visszautasítottál! Ebből meggyőződtem arról, hogy ha nem is vagy tökéletes, de igaz, elhatározott leány vagy! Hát légy azé, a kit szeretsz, de aztán el vele innen — messzire!

Linka. (Nagy rémülettel.) Ó jaj, édes főuram, hát a Bandit elűzi magától?

Bence. (Keserű mosolylyal.) Szegény Bandi gyerek! De-

det és rendet teremtsen? és ha van, miért késnek ezek az intézkedések?

Ez azonban a kellemetlenségnek csak a közönség egy csoportját bántó része. Van ennek a cinkotai határból Szentmihályon át történő kavicsfuvarozásnak más, még súlyosabb következménye is.

Azok a kocsik az utakat, a merre járnak, teljesen tönkre teszik, használhatatlanná rontják, bármennyire igyekeznek is a szentmihályiak útjaikat rendben tartani. Ha ugyanis ma az egyik utat félig-meddig rendbe hozzák, holnap már az összes kavicsos kocsik azt rongálják és teszik újra tönkre, úgy hogy bútoros kocsi azon alig közlekedhetik.

Mivel pedig alig hiszszük, hogy valamely község tartoznék tűrni, hogy más, módosabb községben adózók az útjait következetesen használhatatlanná tegyék a nélkül, hogy azok helyreállításához hozzájárulnának; továbbá mivel az újonnan alakuló Rákosszentmihály község jó, ha a szükséges kiadások fedezését elbirja, folytatólagosan még a következő kérdéseket intézzük az új község érdemes előljáróságához:

3. *Köteles-e Rákosszentmihály községe saját vagyonát áldozni, mert idegen községbeli adózók az útjait tönkre teszik; és ha nem, lehetséges-e őket az útfentartás költségeihez való hozzájárulásra birni?*

Ha az útrontókat sem megadóztatás révén, sem más módon a költségekben való részesedésre kényszeríteni nem lehetne:

4. *Nem lehet-e azt ellenőrizni, hogy az úton csak olyan terheket szállítsanak, a milyeneket az elbír?*

5. *Hajlandó-e ebben az esetben az érdemes előljáróság gondoskodni arról, hogy a szentmihályi utakon túlterhelt kocsi ne közlekedhessék és a vétség elkövetői ellen közvagyon rongálása és az állatvédelmi rendeletek be nem tartása révén okozott kihágás alapján minden egyes esetben az illetékes hatóságnál panaszt emelni?*

Biztosra veszszük, hogy előterjesztett kérdéseinkre a felelet általában csak olyan lehet, a mi ezekből a furcsa állapotokból leendő kibontakozást segíti elő és bizunk benne, hogy a létező jogoknak Rákosszentmihály előljárósága érvényt is fog szerezni, megszabadítván ilyenformán Szentmihályt egy évek óta tartó kellemetlenségtől és a jövőben a közvagyonnak állandó rongálásától.

HIREK.

Sporttelepi ülések. Élénk forrongásról, nagy tervezgetésről tesznek tanúbizonyságot a Rákosszentmihályi Sporttelep Egyesület választmányának legutóbb tartott ülései, a melyek elsejét csütörtökön, e hó 7-én, Rákosszentmihályon, a fürdő-kioszk kávéházában, másodikat pedig Budapesten, a Janisch-vendéglőben e hó 12-én tartották a választmányi tagok élénk részvétele mellett. Ezzel az alkalommal megválasztották a tisztikart a következőképpen: alelnökké újból általános lelkesedéssel *Farkas* Eleket választották meg s egyben elhatározták, hogy — elismerve eddig tanusitott buzgóságát — a Sporttelep iránt a jövőben még fokozottabb érdeklődésre kérik fel, hogy ne csak mint szerkesztő, hanem, mint ezelőtt, aktiv működő tagként is értékesítse képességeit. Titkár lett *Balázsovich* Zoltán, jegyző ifj. *Klimkó* István, művezető *Klimkó* László, szertáros *Lehel* Imre, pénztáros *Hauser* János, ellenőr ifj. *Tóth* József.

A Sporttelep három tenniszpályáját családias jellegű mulatsággal — a melyet a Bürgermeister-féle helyiségben tartanak meg — pünkösd napján: május 31-én nyitják meg. Mind a három pályát teljesen fölszerelik és megnyit-

---

hogy űzöm el, hiszen én nagyon is megsinylem a távoztát, de örökös botránykőnek nem maradhattok itt: összekeléstek bizonyosan megölné öcsémet s még ki tudja, hogy mi minden nem történnék! Egyházi fölmentvénynyel a káplánom teljes csendben meg fog esketni benneteket (Elérzékenyedve.) s azután örökre Isten veletek, az Úr áldása kisérjen benneteket lépten-nyomon! Ezért majd buzgón imádkozom!

Linka. (Megrettenve csapkodja össze a kezét.) De főuram, hallgasson még meg, hiszen . . .

Bence. (Szilárdan.) Végeztünk, leányom, eredj a dolgodra és mélyen hallgass mindenről. (Linka szótlan be a szolgabiróságba.)

4. szín.

Bence. (A szolgabiróság egyik ablakának támaszkodva, figyel.) Csak a Jolán jajveszékelését hallom . . . Nem tűrtőztetheti magát! . . . A Lajos félig kihült már a szerelméből: most kifogy majd a kebeléből az egész! . . . Jaj minő iszonyatos csapás ez! . . . Szegény, szerencsétlen atyámfiai! (Jobban figyel.) A Lajosnak szavát sem hallom! . . . Jóformán torkig van már a dologgal! . . . Közel érzem azt a rémes vihart, a mely véreim családi fészkére tör! (A feje fölött összekulcsolt kézzel.) Erőt, erőt kérek, oh nagy Isten, a fenyegető csapásokat elszenvedni! . . . Hiszen én is csak ember vagyok! . . . . . (Feje s karja a keblére hanyatlik.) Érző szivvel . . . fájó szivvel . . . boldogtalan szivvel . . (Kezével elfödi arcát.)

5. szín.

Bandi. (A papházból kilépve, meglepetve, majd megilletődve néz urára s hátrafordítja fejét.) A főúr! . . . Sír! . . . Nagy ég! . . . Mi történhetett?! . . . Talán meghalt az a . . . (A szolgabiróságból többszörös sikoltás hallatszik.)

Bence. (Felriadva.) Ez Jolán sikoltása volt! (Izgatottan figyel.)

Linka. (A szolgabiróságból rémülten kirohan.) Az Istenre kérem, főuram, a főbiró úr mindjárt megfojtja a nagyságos asszonyt!

Bence. (Megrettenve.) A hugomat?! . . . (A szolgabiróságba rohan. A szolgabiróságban egyszerre csend lesz.)

6. szín.

Bandi. (Linkához rohanva, megragadja a kezét.) Mi baj van ott, édes Linka?

Linka. (Remegve simul Bandihoz.) Talán már semmi! De az előbb a főbiró úr úgy torkonkapta a nagyságos asszonyt . . .

Bence. (Hirtelen kinyitja a szolgabiróság egyik ablakát.) Linka, a történtekről egy árva szót se senkinek! (Behuzza az ablakot.)

(Folytatjuk.)

ják. A közönség szolgálatára szakértő szolgát alkalmaznak, a kinek kezelése van hivatva feledtetni a mult évben felhangzott némely panaszt vagy kifogást. A játékrendet újra szabályozzák s általán pontos szervezetet adnak a klub minden működésének.

A Sporttelep nyaralók, vagy nem rendes tagok részére szezonjegyeket bocsát ki, a melyek a Sporttelep minden nyilvános működésében való részvételre (pályák, szerek használata stb.) jogosítanak. Előjegyzéseket már most elfogad a titkár, jegyző vagy pénztáros.

A football-csapatot rambler-jelleggel újjászervezik és a nyáron több mérkőzést tartanak. Az atletikát a jelentkezés arányában szintén kultiválni fogják.

Elhatározta még a választmány, hogy a május 31-iki pályamegnyitáson kivül június 27-én, július 18-án és aug. 14-én rendez nagyobbszabású mulatságot.

Június 27-én nagyszabású elithangversenyt tartanak.

A választmány a református egyházközség javára tervbe vett mulatság rendezőségének megkeresésére elvben kimondja, hogy azon, valamint a *Zsolnay* Károlytól rendezendő mulatságokon készséggel részt vesz.

A Sporttelep tagjai számára jelvényt készittet.

A cinkotai mocsár pusztulása. Bizonyára emlékeznek még olvasóink arra a hadjáratra, a mit a Cinkota, Rákosszentmihály községek és Budapest székesfőváros határa mellett a cinkotai részeken fekvő mocsár ellen indítottunk, intézkedésre birva a hatóságokat. Ezt az intézkedést vagy nyolcz esztendővel ezelőtt egy másik előzte meg, a mikor József főherceg-telep egyesület kértére mérnökök jelentek meg, hogy a dögleletes párát lehelő mocsarat eltüntessék. A mérnökök — mit tehettek volna mást — mércsigéltek, felszámitották a költségeiket, be is kasszálták és — a mocsár maradt mocsár. A mi követelésünkre újra megjelentek a mérnökök, megint mércsigéltek és a mocsár maradt mocsár. A víz egy jelentékeny — szentmihályi — részét annak idején *Farkas* Ignác kiszoritotta, most *Ehmann* Viktor temettette be a cinkotai mocsár legnagyobb részét. Még egy-két esztendő és a meglévő kis víz is el fog tünni biztosan. Ha majd azután — 8—10 év mulva újra elő fognak kerülni a hatósági mérnökök, hogy fogják majd reklamálni a mocsarat, a mit fölmértek és a mit ismeretlen tettesek elsikkasztottak! Vajjon nem kell-e akkor majd a területet újra kiásni, hogy az állapot a jegyzőkönyvekben fölvettnek megfeleljen?

Közbirtokossági ülés. A „Pusztaszentmihályi birtokos-egyesület“ választmánya 1903. május 17-én d. e. 10 órakor a Paróczay József vendéglőhelyiségében ülést tart.

Üzletmegnyitás. *Káveczky* Árpád — a Fiumei Hitelbank Részvénytársaságnak 16 éven át volt utazója — ettől az állásától megvált és saját neve alatt Budapesten, VI., Új-utca 6. sz. alatt ügynökségi és bizományi üzletet nyitott.

A harang-mulatságról. A *Zsolnay* Károly által Rákosszentmihályon rendezendő hangverseny műsora újra bővült egy jónak igérkező számmal, *Kovalcsik* Ilona szavalatával, a melynek bizonyára szintén nagy sikere lesz. Hirül adhatjuk egyúttal, hogy *Spannraft* Ágoston, a Nemzeti színház és az Operaház kitünő főfestője a működvelő-színpad színfalait erre az alkalomra újra festi meg.

Betörés Rákosszentmihályon. A szerdai Dunaünnep idejét nemcsak Budapesten használták ki az élelmes betörők. Rákosszentmihályon a református egyházközség vagyonát magában foglaló helyiségbe törtek be a kegyszereket kivánó betörők, de fölsültek a tervükkel, mert az értékes tárgyakat *Kiss* Ferenc gondnok magánál őrzi saját lakásán és igy a betörők csak egy néhány zsoltáros könyvre akadhattak.

A rákosi közművelődési egyesület közgyűlése. A „Budapest, székesfővárosi X. ker. rákosi közművelődési és jótékony egyesület“ f. hó 22-én d. u. 4 órakor a rákosi községi iskolában tartja évi rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. A választmány évi működéséről szóló jelentés. 2. Zárószámadás. 3. Vagyonmérleg. 4. Alapitványok. 5. Előirányzat. 6. Alapszabálymódositás. 7. Tisztviselők pótválasztása. 8. Indítványok, melyek 8 nappal a közgyűlés előtt az elnökségnél bejelentendők.

A szentmihályi református egyházközség ünnepe. A rákosszentmihályi református egyházközség ez év július havában nagyszabású ünnepet kiván rendezni, a melynek előkészitésébe az egész környék intelligenciáját bevonni készülnek. A rendezőség első összejövetelét vasárnap tartja Rákosszentmihályon s ezen az érdeklődőket szivesen látják.

Pest vármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt *Beniczky* Ferenc főispán elnöklésével ülést tartott. Az ülésen számosan voltak jelen. A pénzügyigazgatóság jelentése szerint, április hónapban 167,392 korona 35 fillér folyt be, mig tavaly áprilisban 193,218 korona 24 fillér; e szerint az idén az eredmény 25,915 korona 89 fillérrel csökkent. A közvetett adók jövedelménél általában emelkedés mutatkozik. *Tóth* József királyi tanfelügyelő bejelentette, hogy április hónapban 27 községi és felekezeti iskola részesült állami segitségben. Fölebbezések elintézése után az ülés véget ért. A közigazgatási bizottság ülésének befejezése után a fegyelmi választmány tartott ülést s több fegyelmi ügyet intézett el.

Eljegyzés. *Regele* Elemér ezen a héten eljegyezte *Szabó* Melaniet Budapesten.

A szentmihályi ártézi-kút. Emlitettük már, hogy *Ujváry* Ignác orvos, a szentmihályi fürdőtelepen artézi-kutat furat. A kút mélysége e hó 15-én elérte a 43 métert, a hol fekete homokra és kavicsrétegre bukkantak. Ebből már most a víz közelségére következtetnek.

Választmányi ülés. A Rákosszentmihályi Sporttelep választmánya e hónap 19-én, kedden este 7 órakor Budapesten, a *Lukácsek-féle vendéglő helyiségében, (VII., Kerepesi-út 84.)* ülést tart. Az ülésen nagyfontosságú kérdések kerülnek tárgyalás alá s igy kivánatos, hogy a tagok minél számosabban jelenjenek meg.

A szerencse-kerék és a szerencse-szekér. Az öreg Faludy Ferenc csak Fortuna hintóját ismerte és szépen megénekelte, hogy benne mindenki okosan üljön és úgy forgassa tengelyét, hogy ki ne düljön. A szerencse-kereket aligha ismerte, mert akkor erről bizonyára dicshimnuszokat zengedezett volna a költő. Hogy is ne, midőn a szerencse-kerékből jut el az emberhez a legkéz-

zelfoghatóbb szerencse: a főnyeremény! Csak kormányoznunk kell a saját elhatározásunkat és oda irányítani, hogy sorsjegyet vásároljunk. És pedig osztálysorsjegyet. Mert ezzel legkönnyebben juthat el hozzánk az igazi szerencse. Azután okosan kell kitartanunk a már birtokunkba jutott szám mellett, mert Fortuna asszony nemcsak megbecsüli, hanem fényesen is jutalmazza állandó hűségünket. Ez a módja annak, hogy a szerencse-kerékből Fortuna asszony fogatán jusson el hozzánk a főnyeremény. A legutóbbi 600,000 koronás főnyereményt is igy nyerte 4 szerencsés család a Török A. és Társa bankházában (Budapest, főüzlet: VI., Teréz-körút 46.; fiókok: Váci-körút 4., Muzeum-körút 11., Erzsébet-körút 54.), vásárolt 57080. számú sorsjegygyel, ennélfogva ajánlatos, hogy a sorsjegyvásárló közönség a szerencsés és megbízható Török-cégnél szerezze be sorsjegyeit, mert ez a bankház vevőinek minden irányban teljes biztonságot nyujt, tekintettel arra, hogy legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet hazánkban.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserüvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésreméltó kellemes izénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Olaszországi utazásom.

Budapest via Ancona vagyis Nápoly és vissza Róma—Ancona.

Távol áll tőlem holmi Baedecker kivonattal szolgálni honfitársaimnak, vagy oly dolgokról irni, melyek elég ismeretesek; de azt hiszem, az utazásom alatt tapasztalt subjectiv benyomások mégis kelthetnek némi érdeklődést; különösen azoknál, kik esetleg már tervbe vették, vagy szándékuk volna legközelebb ily kirándulást tenni.

Azt hiszem, természetesnek fogja találni a t. olvasó s ezt nem is képzelhetem másképpen, hogy mindig a mi saját viszonyainkból kiindulva teszem meg a párhuzamos összehasonlitást. Tehetjük ezt annál könnyebben, mert végén, illetve kiinduló pontjára visszatérve, egy pár nyugodt pillanat, azt hiszem képes nekünk elég elfogulatlan itéletet, illetve deductiót vagy subtractiót szolgáltatni, mely a különböző plus és minus természetes eredménye.

Hogy az időjárás jobb vagy rosszabb és hogy az idegenben az ország nyelvét birjuk, s hogy végül ismerősökre vagy barátokra találunk, okvetetlenül nagy befolyással van egyéniségünkre és ez által itéletünkre még akkor is, ha a legjobb akarat és legbarátságosabb érzelmek vezetnek bennünket a távol idegenbe.

Tájékozásul tehát előre bocsátom, hogy az időjárás úgy mint itthon, ott is rossz volt, körülbelül 4—5 félnap kivételével, mikor szép verőfényes nap kedvezett.

Az éjjelek pedig kezdettől végig hűvösek, sőt hidegek voltak, úgy, hogy ha nem okulva egy régi barátom tanácsán minden eshetőségre számitva, Jäger-féle alsó ruhákat magammal nem vittem volna, akár megdermedhettem volna. Szóval fáztam a—z-ig. Eléggé sajnáltam a téli kabát itthonhagyását, mert hiszen a jó nápolyiak nemcsak téli kabátban, de a hölgyek bundával és efféle téli requisitummal felszerelve sétáltak vagy kocsiztak — nagy meglepetésemre. A mennyire magamat informálhattam, este mindég hűvös van, sőt nyáron is az érzékenyebb természetű ember felsőt vesz fel.

Az ország nyelvét egy pár szó kivételével nem birom; igaz, segitségemre volt a kis francia nyelvtudásom és egy néhány esetben az angol nyelv, de ez csak arra volt elég, hogy valahogy megértessem kivánságomat, de másképp teljesen ki vagyunk az emberek jó vagy rossz indulatának szolgáltatva, különösen Dél-Olaszországban, mely lakosai temperamentumában is magasabb hullámzásban mozog, mint a felső-olaszországi. Mert az olasz, eltekintve attól, hogy ott, a hol teheti, bugyellárisunkat mindig igénybe veszi, rászedésünket (a mit különösen a kocsisoknál tapasztaltam) a körülállók és kollégái nagy gaudiumára füszerezett megjegyzéssel sans gêne kiséri.

A ki tehát a nyelvét érti, az mindenesetre ily bosszantó intermezzóktól megmenekül, eltekintve attól, hogy jobb és olcsóbb kiszolgálásban részesül. Persze kivételek itt is fordulnak elő s ezek voltaképpen az okosabb, illetve ügyesebb, üzletemberek, mert jó borravalót biztositanak maguknak, helyes viselkedésük által legalább a magyar ember részéről.

Nehogy talán félreértessem, ki kell emelnem, hogy kéjutazásról, üdülésről lévén szó, kikkel, illetve milyen elemekkel érintkezünk a legsürűbben s kiknek szolgálatára vagyunk e körülmény által főleg utalva, mint főképpen: vasúti kalauzra, hordárra, kocsisra, pincérekre, portásra, szobaasszonyra, vezetőre, üzleti segédekre, némelykor rendőrre vagy valamely olasz ember társára, kikkel vasúton, hajón, villamoson, színházban, kávéházban, vendéglőben vagy az utcán sétálva kerülünk szomszédságba.

Átlagban mindnyájan elég udvariasak, minthogy keresetről, borravalóról van szó, persze nem a fortély és értelmesség kizárásával. Üzletekben, különösen a *via Rómában* (a nápolyi Váci-utca) mindig a felét kell igérni annak, a mit kérnek, sőt még kevesebbet. E helyen nem mulaszthatom el különösen a *Squadrilli* (korálgyöngy) és a szomszédságában levő *Sommer* céget (képek) kiemelni még több más igen szolid cég közül, melyek kitünő holmit aránylag igen olcsón áremelés nélkül szolgálnak ki klienseiknek.

A publikum (férfi) viselkedése idegennel szemben, különösen ha csinos nő, elég merész, sőt némelykor kihivó, s vigasztalásul szolgálhat nekünk, hogy még szemtelenebb és tolakodóbb mint a mi hires budapesti aszfaltbetyárjaink. A jeunesse doré egy jó része úgy van kifestve, kenve, vikszelve és parfümözve, hogy már messziről is megérzi az ember a szagát. Lehet, hogy ez náluk szükséges, de idegen emberre különös és piperkőc benyomását kelti.

Az utcák elég szűkek, a járda sok helyen két araszszyi széles, s bizony az udvarias kitérés urak részéről nőkkel szemben elég gyakran legalább öltözéke és külseje után itélve, elég kivánni valót hagy hátra. A rendőröket föltétlenül dicsérnem kell, mindig a legudvariasabbnak találtam, miután többször volt alkalmam hozzájuk fordulni, persze franciául vagy más nyelven beszélni nem tudott. Két konkrét esetben kérésem nélkül is megvédett a tolakodó koldulás és zsarolás ellen. Ha ilyen rendőrök volnának p. o Fiumében?!

Persze társaságban a bemutatások és kölcsönös megismerkedés után, hol a francia vagy angol nyelv közvetitésével érintkezhet egymással a két fél, minden a legsimábban megy és semmi kivánni valót nem hagy hátra. De ha

már üdülni és szórakozni kívánok, bizony idegeimnek érdekében erről le kell mondanom.

Az egyes egyén nemzetiségére vonatkozólag legalább Dél-Olaszországban nem mondhatnám, hogy különös antipatiával vagy szimpatiával találkoztam volna egyik vagy másik iránt, de hogy az angol és amerikai még a rendőrség és hatóság előtt is a legjobban imponál, az kiérzik a nélkül, hogy különösen megmondták volna.

(Folytatjuk.)

NYILTTÉR.

146. sz.
kig. 1903. Rákosszentmihály község elöljáróságától.

Hirdetmény.

Alulirott kirendelt helyettes elöljáróság közhirré teszi, hogy Rákosszentmihályon mai naptól kezdve a hivatalos és a községi elöljáróság hatásköre alá tartozó minden egyéb ügyek, az alább megjelölendő hivatalos órák alatt, folytonos és megszakitatlan ellátást nyernek.

A hivatalos helyiségek **József főherceg-telep, Rákosi-út 49. szám alatti** Dorozsmai-házban vannak.

A községházánál folytonosan talál a közönség hivatalos egyént, kihez ügyes-bajos dolgainak elintézése végett fordulhat: a hivatalos órák alatt állandóan ott van a községi biró és egy segédjegyző.

A kirendelt alulirott h. községi jegyző **minden héten hétfőn, szerdán délután, pénteken** és minden hó **első napján délelőtt és délután** a községházánál hivataloskodik.

Az adókezelés még egyelőre Csömör községével egységes lévén, az adószedések minden héten csütörtöki napon fognak a csömöri adókezelő jegyző és alulirott helyettes biró által eszközöltetni, ugyanezen napokon nyerhet a közönség adóügyekben felvilágositást.

Ha a kitüzött napok valamelyike ünnep- vagy vasárnapra esik, az utána következő napon fog a hivatalos kodás megtartatni.

Az anyakönyvi hivatal még felsőbb intézkedésig Csömörön marad.

A naponkénti hivatalos órák d. e. 9-től 12-ig és 3-tól 5 óráig tartatnak, ezen idő alatt nyernek ellátást kézbesitési, végrehajtási és bejelentési ügyek is.

Adószedések alkalmával azonban tekintetbe véve a napi zárlatokat, a délutáni hivatalos óra 2-től 4-ig állapittatott meg.

Ünnep- és vasárnapokon csakis d. e. 9 órától 11 óráig van a hivatal nyitva.

Minden egyéb felvilágositást az elöljáróság készségesen megad.

Kelt Rákosszentmihályon, 1903. évi május hó 1.

Bitskey Gyula, közs. h. jegyző. *Hauser Gyula,* közs. h. biró.

Láttam:
Kapczy, főszolgabiró.

Házmester kerestetik

lehetőleg gyermektelen házaspár, **Rákosfalva, Külső kerepesi-út 118. szám alá.** Értekezhetni ugyanott (Dr. Világhy-féle villában).

A Rákosszentmihályi Sporttelep

a tenniszpályák gondozására s jegyek árusitására, lehetőleg szakértő **szolgát (felügyelőt) keres.** Ajánlatokat a Sporttelep vezetősége e hét folyamán elfogad. Részletes feltételek szóbeli értekezés alkalmával tudhatók meg.

Hirdetmény.

A rákosi iskolánál több száz magas, nemes rózsa drbonkint 50 fillérért eladó. Rákosfalva.

Az igazgatóság.

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Olvasókörök és gazdatársadalmi mozgalmak. Az olvasókörök a hasznos szórakozás lehetővététele és az ismeretek terjesztése céljából alakulnak. Miután pedig a falusi olvasókörök tagjai leginkább gazdák, földmivelők és a kisiparosok, első sorban a köz- és mezőgazdasági ismeretek terjesztését kellene felkarolniok, mert ezzel előmozdithatják az okszerű gazdálkodást s mindazt, a mi a tagok gazdasági és anyagi előmenetelét fokozza. Eddig annyiból állott az olvasókörök ismeretterjesztő foglalkozása, hogy járattak néhány napilapot s szereztek olyan könyvtárakat, melyek a tagok igényeit és foglalkozását tekintve, jól összeállitva nincsenek s igy a gazdasági ismeretek terjesztése körül sem teljesithettek hasznos szolgálatokat. Már pedig ott, a hol a tagok nagy része földmiveléssel foglalkozik, ott az olvasókör feladata első sorban a köz- és mezőgazdasági, vagyis azon ismeretek terjesztése, melyek a tagok életviszonyaival és foglalkozásával szoros kapcsolatban állanak. A melyik olvasókör figyelmét erre ki nem terjeszti, nem áll feladatának magaslatán, mert elmulasztja a legfontosabbat: az anyagi gyarapodás emeltyűinek gondozását. A gazdák és földmivelőkből álló olvasókörnek, ha jó vezetés alatt áll, részt kellene venni minden gazdatársadalmi mozgalomban, minden országos gazdagyűlésen, minden gazdakongresszuson, hogy a mozgalmak vezetőit megismertesse az illető község bajaival s óhajtásaival s hogy az olvasókör kiküldöttjei is megismerkedjenek a napirenden lévő s az ország gazdaközvéleményét foglalkoztató fontos gazdasági kérdésekkel.

A Magyar Gazdaszövetség — Darányi Ignác földmivelési miniszter nagylelkű áldozatkészsége folytán — ellátja e célból az olvasóköröket ingyen népkönyvtárakkal, tanulságos füzetekkel, lapokkal és folyóiratokkal. A melyik olvasókör tehát a gazdasági ismeretek terjesztését is fel akarja karolni, forduljon a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatalához (Budapest, VIII., Baross-utca 10). A mely olvasókörök május hó közepéig összeköttetésbe lépnek a Magyar Gazdaszövetséggel, azok már a Gazdaszövetségnek június hó 4-én megtartandó közgyűlésén is részt vehetnek s Budapestre kedvezményes vasúti jegygyel utazhatnak. Jelentkezni lehet május hó 20-ig a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatalánál.

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

JEGYZÉKE az

55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona.

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak **és készpénzben fizetendők.**

		Korona
1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	„ „	200000
2	„ „	100000
1	„ „	90000
2	„ „	80000
1	„ „	70000
2	„ „	60000
1	„ „	50000
1	„ „	40000
5	„ „	30000
3	„ „	25000
8	„ „	20000
8	„ „	15000
36	„ „	10000
67	„ „	5000
3	„ „	3000
437	„ „	2000
803	„ „	1000
1528	„ „	500
140	„ „	300
34450	„ „	200
4850	„ „	170
4850	„ „	130
100	„ „	100
4350	„ „	80
3350	„ „	40
55,000	nyer. és jut. kor. összegben	**14.459,000**

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy **55,000**

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek **fele nyer** a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizennégy millió 459,000 koronát,** egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet alatt** áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad	(1/8)	frt. —.75	vagyis	1.50	korona
egy negyed	(1/4)	„ 1.50	„	3.—	„
egy fél	(1/2)	„ 3.—	„	6.—	„
egy egész	(1/1)	„ 6.—	„	12.—	„

A sorsjegyeket **utánvéttel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi május hó 22-ikéig

bizalommal hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete

Főárudánk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körút 46/a. **Fiókok:** 1. Váczi-körút 4. 2. **Múzeum-körút II.** 3. **Erzsébet-körút 54.**

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben { utánvételezni kérem / postautalványnyal küldöm / mellékelem bankjegyekben (bélyeg). } A nem fetsző törlendő

Pontos czím: .....

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és válaszlékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **rákosszentmihályi képviseletünkkel**

Auguszt Béla kereskedő urat

(lakik Rákosszentmihályon, József-utca 560. sz. a.) **biztuk meg** s ennélfogva az alulirott társaságot illető mindennemű tűz-, jég-, élet- és betörés-**biztosítási díjak ottani felvételére ezentúl csakis és kizárólag fentnevezett urat jogosítjuk fel.**

Budapest, 1903. május havában.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság budapesti főügynöksége.

Cukrászda

Rákosszentmihályon, József-u. 230. sz.

Alulirott alázattal hozom a n. é. közöség tudomására, hogy a nyár folyamán állandóan **fagylaltot, jegeskávét, crémet, legfinomabb bonbonokat, gyermek-kétszersültet** és **legfinomabb süteményeket készítek.**

Kis adag fagylalt (2 szelet) 12 kr. Jegeskávé 15 kr.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Hora János.

Elrepült

egy csirke - papagály Zugló táján. Megtaláló és nyomába igazító jutalomban részesül. Budapest, Jókai-út 9.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. Alapittatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Pál-telepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

Szives tisztelettel értesítik az igen tisztelt hölgyvilágot s kedves ismerőseiket, hogy a tavaszi saison remek újdonságai immár raktárra érkeztek s mintagyüjteményük szintén elkészült, a melyet nyilvánitott kivánságra szivesen küldenek meg.

Mesés gazdag választék! Versenyen kivüli olcsó árak!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, május 24. 21. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Útrongálás — kavicsbánya.

Utolsó számunkban ez alatt a cím alatt közölt cikkelyünkre Rákosszentmihály elöljáróságától, illetve a község érdemes jegyzőjétől, *Bitskey* Gyulától megkaptuk a kért felvilágosításokat. Ezek a felvilágosítások — a mint azt mi is reméltük és ennek a reményünknek kifejezést is adtunk — kielégítőek és megnyugtatóak.

ad 1. Az „országos magyar állatvédő egyesület" állatvédő joga bizonyára kiterjed még Rákosszentmihály község területére is, azonban meddő marad annak tevékenysége, ha panasz egyáltalában elő nem fordul; már pedig tisztelt szerkesztő uram eddig az ideig senki arról nem panaszkodott, hogy a község területén valaki bár mi néven nevezendő házi állatot kínozott volna, ilyent sem én, sem a község birája, sem pedig a község alkalmazottjai nem tapasztaltunk, ilyet nekünk senki soha fel nem jelentett. Úgy látszik, szerkesztő úr e tekintetben szerencsésebb (már t. i. ha az ilyen látvány összeegyeztethető a kifejezéssel) és ha csakugyan így van, most én interpellálom meg a szerkesztő urat, miért nem tett erről feljelentést? mert azt hiszem azt tudni méltóztatik, hogy a feljelentést bárki teheti és pedig nem a községi elöljáróságnál, hanem az arra illetékes járási főszolgabirónál, a községi elöljáróság legfeljebb a további állatkínzás megakadályozása, vagy a tény konstatálására szorítkozhatik.

Nagyon lekötelezne az igen tisztelt szerkesztő úr, ha jövőre nem csak általánosan felvett panaszokat, de konkrét eseteket hozna a községi elöljáróságnak tudomására, a mely esetben biztosíthatom róla, hogy a községi elöljáróság minden rendelkezésére álló eszközzel oda fog hatni, hogy a panaszok okait megszüntettesse. Egyébként legyen meggyőződve a tisztelt szerkesztő úr, hogy a községi elöljáróság éber figyelemmel fogja kisértetni a fuvarosokat és minden egyes esetben a hol bármi néven nevezendő kihágást fog észlelni, a megtorló intézkedéseket azonnal meg is fogja tenni.

ad 2. A községi elöljáróságnak még eddig a fülébe nem jutott semmiféle *csataorditozás*, s így annak megszüntetése iránt nem is intézkedhetett, ismét csak az a kérelme az elöljáróságnak, hogy interpelláczió helyett méltóztassék tapasztalatait konkrét alakban előterjeszteni.

ad 3. Minden közutat jogosítva van mindenki használni. Minden község tartozik saját utait jókarban fenntartani és kénytelen tűrni, hogy azon mindenki olyan járóművel, mint a milyennel rendelkezik és akar, közlekedhessen, idegen községbeli lakost arra kötelezni, hogy más község útfenntartási költségeihez járuljon nem lehet, arról semmiféle törvény vagy rendelet nem intézkedik.

ad 4. A kérdés olyan furcsa, hogy arra válaszolni alig lehet, mert sehol e széles világon még az utak hordképessége nincs kipróbálva a tekintetből, hogy azokon a rendes közlekedési eszközök formájával biró járművek, mily súlyuak lehetnek és így sajnos még eddig a rákosszentmihályi utak sem lettek kipróbálva. Ha e tekintetben a tekintetes szerkesztő úr a községi elöljáróságnak bármily irányú felvilágosítást tudna adni, mondhatom, hogy az nagyon le volna kötelezve.

ad 5. Arra nézve, hogy szentmihályi utakon mily súlyú kocsik közlekedhessenek a községi elöljáróság semmiféle intézkedést nem tehet, valamint azt sem gátolhatja meg, hogy útjait bár ki ne használhassa; de ott a hol szándékos út megrongálást fog tapasztalni vagy ilyent bárki tudomására hoz el fog követni mindent, hogy úgy a közönség, valamint a községi vagyon érdeke minden irányban kielégítést nyerjen.

Ezeket az — ismételjük — nagyon kielégítő

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

felvilágosításokat, a mikért itt köszönetet is mondunk, a következő megjegyzésekkel bátorkodunk kisérni:

Ad 1. és 2. a csataordításokat igenis a lehető legsürűbben, nap nap után hallotta mindenki, hallotta lapunk szerkesztője is, a mint látta saját szemeivel az ostorral kegyetlenül végzett biztatásokat is. Hogy sem ő, sem más följelentést eddig nem tett, az bizonyára onnan ered, hogy sem ő, sem a többiek nem ismerik eléggé a közigazgatásnak ezernyi csínyjátbínyját és mielőtt tesznek valamit a cselekvés módját szerették volna ismerni és éppen ezért fordultunk lapunkban felvilágosításért az elöljárósághoz. Most már — ha legközelebb ilyesmi újólag előfordul — tudni fogják az orvoslás módját.

A 3. kérdésre kapott feleletet tudomásul veszszük.

A 4. pont ügye már kényesebb. Ebben mi adunk felvilágosítást. Hogy az utak teherbírása meglehetősen ismert, arra bizonyságul hívjuk fel az összes katonai térképeket, a hol különbség van téve az utak között a szerint, a mint azok katonai teherszállításra alkalmatlanok-e vagy alkalmasak. És ha alkalmasak, milyen mértékben azok? Mi különben — a mint az talán cikkünkből is kivehető volt — praktikusan így gondolkodtunk. Azt a terhet, a mivel a vontatók nehézség nélkül haladni tudnak: az út kibírja. Ha megrekednek, nem szabad erőszakolni a szállítást, hanem le kell rakni a kocsiról a túlságos terhet, hogy útat és állatot egyaránt ne rontsanak. És erre gondoltuk, hogy talán a hatóságok közegeikkel a fuvarozókat rá is szoríthatják.

Ezzel egyúttal a 6. pont ügye is el van intézve. Rendezve van különösen azzal, a mi azóta, hogy cikkünk megiratott, történt.

A községi elöljáróság ugyanis még e hó 7-én a saját kezdeményezésére (ezt kiemeljük, mert nem szeretünk olyasvalamivel dicsekedni, a mi nem a mi érdemünk) Dittrich Nándor, a kavicsbánya tulajdonosa ellen a rákosszentmihályi útak terv- és üzemszerű megrongálása miatt f. hó 7-én 382. szám alatt feljelentést tett és kérte, hogy őt helyszíni szemlével egybekötött tárgyalásra beidézzék. A főszolgabiró úr előbb a békés úton kiegyezés megkisértését rendelte el, s ennek megtartására az elöljáróság május hó 28-ik napjának délelőtti 8 óráját tűzte ki.

Ez az ügy állása most. Hogy a helyes mederbe terelődött, mindnyájunkat megnyugtathat.

HIREK.

A „Rákos Vidéke“

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

Mulatság a szentmihályi reform. templomalap javára. A szentmihályi református templomalap javára rendezendő nagyszabású nyári ünnepek rendezősége e hó 17-én, vasárnap, az Engelbrecht-féle vendéglőhelyiségben délután 5 órakor tartotta alakuló ülését. A tisztikart közfelkiáltással a következőképen alakították meg: elnök *Kiss* Ferenc, társelnök *Pálfi* János, főrendező *Zsolnay* Károly, jegyzők *Molnár* Kálmán és *Farkas* Elek, pénztáros *Bakonyi* Jenő, ellenőr *Pete* Dani. A július 5-én (esetleg 4-én is) tartandó ünnep helyének megválasztására *Bakonyi* Jenő, *Farkas* Elek, *Herczeg* József, *Karácsony* Lajos, *Molnár* Kálmán, *Muszély* István, *Pete* Dani, *Schwarczl*

TÁRCA.

JÁVOR BENCE.

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek irta:

ACZÉL LAJOS. (Folytatás.)

Bandi. (Súgva.) Hallja, édes!

Linka. (Huzódozva.) Hallom, hallom! Hiszen senkinek, még magának sem mondtam volna meg!

Bandi. (Hizelegve.) De azt csak szabad lesz tudnom, hogy az elébb mi mindent tárgyalt a főúr magácskával?

Linka. (Szégyenkezve.) Ó Bandi, ha tudná! (Elfordul Banditól.)

Bandi. (Megütődve.) Hogyan, hát nem szabad hallanom?!

Linka. (Érzéssel.) Ó Bandi! Ki hitte volna, hogy minden oly hamar jóra fordul! . . . El sem fogja hinni, hogy nagyon rövid idő mulva a felesége lehetek, ha . . .

Bandi. (Izgatottan.) Ha? . . . No miért — ha? (Merőn nézi Linkát.)

Linka. (Kötekedve.) Ha maga is akarja!

Bandi. (Elragadtatással.) Hogy én ne akarnám! Ó Linka, Linka!

Linka. (Magában.) Nem merem a teljes valóságot megmondani neki! . . . Félek . . . hátha nem lenne elég erős a főurat itthagyni!

Bandi. (Édeskedve.) Mit susog, édes?

7. szín.

Jávor Erzsi. (A korcsmából a szolgabiróságba rohanva.) Él a fiam! . . . Jobban van! . . . Jóságos ég: jobban van! . . . Jolán: hallod? . . . Mindjárt szaladok a Bencéhez is! . . . Édes, kedves, aranyos Imre fiam! . . . (Be.)

Linka. (Örvendezve.) Ó hála Istennek! . . . Szegény jóságos nagyasszony!

Bandi. (Rosszkedvűen.) A rossz pénz nem vész el! . . . Csalánba nem üt a mennykő! . . . Most majd elülről kezdődik a komédia!

Linka. (Megfeledkezéssel.) Nem kezdődhetik, hiszen messzire elmegyünk innen!

Bandi. (Megszédülve.) Micsoda? . . . Messzire elmegyünk innen? . . . Ki mondja ezt? . . .

Linka. (eszmélve, remegve, magában.) Jaj, eljárt a szám! (Fenn.) Hát ki más, mint a főúr?! (Félve.) S aztán oly nagy baj az, ha igazán szeretjük egymást?!

Bandi. (Csüggedten ereszti el Linkát.) Hogy igazán szeretjük-e egymást? . . . Én azt gondolom, hogy igazán! . . . De a főuramat, megmentőmet, jóltevőmet itthagyni . . .

József, *Voigt* Vilmos, *Zsolnay* Károly tagokból álló bizottságot küldtek ki. A bizottság e hó 21-én a kioszk-kávéházban össze is ült és a rendezendő ünnep helyéül a Wittek-féle kertet jelölte ki. Egyúttal elhatározta, hogy a rendezőségnek a *budapesti honvédzenekar* és a *monori cigányzenekar* szerződtetését ajánlja az ünnepre, a mely utóbbi nemrég jött vissza Moszkvából, a hol szerződtetve volt.

Előljárósági választások. A gödöllői járás területén most fognak lefolyni az egyes községekben az előljárósági választások. *Cinkotán* május 25-ére, *Nagytarcsán* június 4-ére tűzte ki a járási főszolgabiró az előljárósági tagok megválasztásának a napját.

Iskola Ehmann-telepen. A cinkotai határon, Szentmihály telepeinek tőszomszédságában fekvő, úgynevezett Ehmann-telep tudvalévőleg erősen népesedik évről-évre. Az itt lakó szülők gyermekeiket eddig Rákosszentmihályra küldték iskolába és ez a tény már Cinkotával szemben reklamáció tárgya is volt Rákosszentmihály részéről. Az ehmann-telepiek most gyűjtő-bizottságot alakítottak, a melynek feladata volna az iskola-alap megteremtése. Erre a célra május hó 31-én tombolával, nemzetközi világpostával és díjtekedobással egybekötött tavaszi táncmulatságot rendeznek az ehmann-telepi Schuszter-féle vendéglőben. Személyjegy ára 50 fillér, családjegyé 1 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak. Az ünnepen a budapesti protestáns iparosképző egyesületének dalosköre is közreműködik.

A szentmihályi artézi kút. A kút fúrása — a melynek nézésére nagy száma szokott egybegyűlni az érdeklődőknek — csütörtök estig 62 és egy fél méter mélységig haladt, ez ideig azonban feltörő forrásra nem akadtak. A föld anyaga ebben a mélységben kék agyagos homok.

Felhivás. A Rákosszentmihályi Sporttelep felkéri Rákosszentmihály és környékének ama lakosait, kik az egyesületnek nem tagjai, de a tenniszsportot űzni óhajtják, hogy szezonjegyek iránt igényüket az egyesület vezetőségénél mielőbb bejelenteni sziveskedjenek, hogy a jelentkezés arányairól lehetőleg már jó előre tájékozást szerezhessen. Szezonjegyek ára egy hónapra 4 kor., az egész évadra (május 31-től szeptember 30-ig) 10 korona.

A Rákosszentmihályi Sporttelep választmánya felkéri az egyesület t. tagjait, hogy a tagsági díjakat *Hauser* János pénztároshoz (Rákosszentmihály) mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Harangalap. A *Zsolnay* Károly indította mozgalom, a mely a szentmihályi templom részére egy nagy harang megszerzését célozza, szép bevezetéssel indul. Ezen a héten ugyanis Szentmihálynak egyik derék birtokosa *Brückner* Nándor budapesti jóhírnevű hangszerkészítő-mester kétszáz koronát ajánlott fel erre a célra, megvetvén ekként az alapját annak az összegnek, a mely erre a célra szükséges s a mely ilyen kezdet után ítélve minél hamarább össze fog gyűlni.

Sikerült fogás. E hó 9-én sikerült fogást csinált Cinkotán a csendőrörs, midőn Kéri Sándor és Sinták Ferencet elfogta. Egész csomó Rákosszentmihályon, Csömörön és Cinkotán az utóbbi időben elkövetett betörés bizonyult rájuk. Az elfogottak többször büntetett egyének s valóságos jól szervezett bandát képeztek, melynek többi tagjait is kézrekerítendő, a nyomozás folyik.

Lopás. Tóth Mihály és Varga Mihály rákospalotai lakosok 11-én a délutáni órákban a határban a szentmihályi út mellet földmives munkát végeztek. A midőn legjobban elmerültek munkájukba, az út mellett hagyott lovaikat egy ember, a kinek valószinűleg csak lószerszámokra volt szüksége, hogy a majd szerzendő lovait felszerszámozhassa, — szépen leszerszámozta. Rosszul sikerült azonban a terve, mert a csendőrök kideritették, hogy ki volt a

---

Linka. (Szorongó szívvel.) Hiszen ő kivánja!

Bandi. (Megrettenve.) Ő kivánja?! . . . Annál roszszabb! . . . Nem becsül, nem szivel már! . . . A szerelmünk sok galibát okozott neki!

Linka. (Nagyon szorongó szívvel.) Hát tehetünk miróla?... Aztán ő sem volt egészen méltányos hozzánk: Hiszen mielőtt összeboronált volna bennünket, arra erőtetett, hogy az Imre felesége legyek!

Bandi. (Megütődve nézi Linkát.) Mit akart: hogy az Imre felesége legyen?!

Linka. (Nagyon ideges zavarban.) Jaj Istenem, már megint eljárt a szám!

Bandi. (Szomorú mosolylyal.) Hát még sem szivesen bocsát el magától!

Linka. (Arcát tenyereibe vetve, kétségbeesetten.) Bandi, Bandi! Látom már, hogy nem érek én magának annyit, mint a főúr!

Bandi. (Szorongva, merengve.) Elmém, szivem megbomlik ebben a harcban, igy is, úgy is végem, átkozott voltam már az anyám szive alatt! Mit véthettél szegény leány, hogy utadba vetett a gonosz sors? (A haját tépegeti.)

Linka. (Rémüldözve.) Mi lelte, Bandi? Mit tépi magát?

Bence. (A szolgabiróság ablakából.) Bandi! a vendégszobákat hozd rendbe! A főbiróné hugom fog megszállni bennök! Linka, eredj haza, jelentsd az apádnak, hogy nálam lészsz a főbirónét ápolni! (Bandi merő szemmel bámul maga elé.) Linka tenyerét arcához szoritva, szorongva nézi.)

8. szín.

Szatyor. (A korcsmából jövet, lassan Bandi és Linka közé somfordál.) Bandi fiam, mi jóban vagy rosszban töri a fejét?... Hallja csak, szivem, Bandi fiam!

Bandi. (Ingerülten.) Ne lábatlankodjék itt kend, hiszen az ördög sem hivta! (Hirtelen be a papházba.)

Szatyor. (Előbb hüledezve, később dühtől fújva.) Mi az: az ördög sem hivta?! . . . (Linkához.) Hát te, Belzebúb plántája, mivel rontottad meg ennek a galambszivű fiúnak a fejét, hogy ilyen goromba kedvvel támad rám?!

Linka. (Hirtelen haraggal.) Elkotródjék kend innen, utálatos pokolbeli szipirtyó . . . (Elakad a szava s öklével fenyegeti Szatyort.)

Szatyor. (Hüledezve hátrál, később a kezeit csapkodja össze.) Mi?... mi?... mi?... Mi vagyok én?... Mit köllött hallanom?!... Ez a . . . ez a . . .

Linka. (Szatyor elé ugrik s öklével biztatja. Úgy vigyázzon kend arra a kénköves nyelvére, hogy ki ne verjem azokat a tüskés pillájú boszorkányszemeit!

(Folytatjuk.)

tettes és Rákosszentmihályon másnap Turczi Sándor személyében elfogták és bekisérték.

Megtagadott temetés. A mogyoródi római katholikus temetőben e hónap 9-én agyonlőtte magát a mogyoródi községi jegyző sógora s daczára annak, hogy a rendőri vizsgálatot teljesitő hatósági orvos az elmezavart konstatálta az öngyilkoson, s erről hatósági bizonyitványt is állitott ki, Mogyoród község esperes plébánosa, Szedaglovics Ferencz pápai kamarás, mint a „Gödöllő és Vidéke“ irja, nem volt hajlandó a szerencsétlen fiatal embert eltemetni s neki a róm. kath. temetőben sirhelyet engedni. A lesujtott családtagok felháborodásukban az ottani ág. ev. hitfelekezet szertartása szerint temették el a halottat.

A rákosi közművelődési egyesület közgyűlése. A kitünő hivatást betöltő egyesületnek e hó 22-én délután tartott közgyűléséről röviden a következőkben referálunk, fönntartva magunknak a részletes tudósitást jövő heti számunkra. Az elnöki megnyitó után a jegyzőkönyv hitelesitésére az elnök *Szombathelyi* József és *Kriszt* Sándor tagokat kérte föl, megállapitván előbb a közgyülés határozatképességét és helyes egybehivását. Szépen emlékezett meg az elnök *Kada* Istvánról az egyesület egyik elhúnyt vezérlő emberéről. A gyönyörűen összeállitott választmányi jelentés megemlékezett az egyesület működése keretében Rákosfalva istentiszteletének tiszta magyar voltáról, a nép- és ifjúsági könyvtárról, a jótékony cselekedetekről, a népies daloskörről, gyermekek felruházásáról, a napközi otthonról, az óvodáról, a zeneiskoláról, beszámolt az alapokról, a mi mind az egyesület működésének körébe tartozik. Elismeréssel emlékezett meg *Farkas* Eleknek a „Rákos Vidékében“ kifejtett támogatásáról, beszámolt a rendezett mulatságokról. A jelentést és a mult évi számadásokat a közgyülés elfogadta és a fölmentvényt megadta. Az egyesület sok pártolójának köszönetet szavaztak. Jóváhagyták a költségelőirányzatot, a mely 126·60 korona hiánynyal záródik, mutatva, hogy a kitünő egyesület a közönség fokozott támogatására szorul. Az alapszabályok némely rendelkezését módositották. Elhatározta a közgyülés, hogy *Bálint* Sándorné, *Natter* Ferencné, özv. *Procopp* Józsefné és *Prückler* Irma nevére 100—100 koronás alapitványt létesit.

Végül a leköszönés és átlépés folytán megürült állásokat a következőképpen töltötte be. Művészalap igazgatója *Friedländer* Manó dr., pénztárosa *Dansz* Ferenc, egyesületi titkár *Szétsi* Mihály, számvizsgáló *Kriszt* Sándor, ügyész *Löwy* Lajos dr. Választmányi tagok *Prückler* Irma és *Veress* Alajosné, *Molnár* Kálmán, *Polláh* István, *Szombathelyi* József, és *Veress* Alajos. Tiszteletbeli tagok *Bellovits* Imre, *Bellovits* Imréné, *Cserényi* Béla és *Móra* István. *Veress* Alajos inditványára *Stelly* Géza elnöknek és a tisztikarnak buzgó működésükért köszönetet szavazott a közgyülés.

Külföldi kiküldetés. *Farkas* Géza dr. orvost, az állatorvosi főiskola élettani intézetének első tanársegédét, a kinek egy fél éven belül három munkáját mutatták be a Magyar Tudományos Akadémián, a földmüvelési minisztérium négy hónapi időre Németországba küldte tanulmányútra.

A sporttelep megnyitása. A rákosszentmihályi sporttelep e hó 31-én nyitja meg tenniszpályáit és ugyanaznap este a Bürgermeister-féle vendéglőben családias jellegü táncestét rendez.

Magyar táncok. Rákosfalván a párok szorgalmasan tanulják *Szaphir* M. Imre táncmester vezetése alatt a magyar táncokat, a melyeket a júniusi rózsaünnepen fognak lejteni.

Hetven éves útonálló. Nagy feltünést keltett ma reggel a Kerepesi-úton egy hosszú őszszakállú és haju öreg férfi, a kit két csendőr kisért feltűzött szuronnyal. Az illető Kovács Márton gödöllői születésü hetven éves földmives, a kit Cinkotán fogtak el útonállás miatt. Kovács rovott multú ember és lopásért, rablásért, meg verekedésért összesen 14 évig ült. Két hónappal ezelőtt szabadult meg a börtönből. A csendőrök a pestvidéki törvényszék börtönébe kisérték.

Új lap Gödöllön. Gödöllőn, járásunk székhelyén e hó 8-án új társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap indult meg *Rosenfeld* Sándor dr. ügyvéd szerkesztésében és kiadásában.

Olaszországi utazásom.

Irta: *Fischer Győző.* (Folytatás.)

A *nápolyi* nők még a szerényebb móduak és szegények közt is igen szépek, olaj-barnás arcbőrükkel, mosolygó, fekete, villogó szemükkel, arcgödröcskéikkel, szép sötét hajukkal, melyet mindig sok gonddal fésülnek és ápolnak, csinos testformáikkal s rugós járásukkal igen kellemesen lepik meg az idegent. És bátran mondhatom, a mennyire Olaszországot eddig ismerem, itt igen sok, sőt a legtöbb szép olasz nőt láttam egy csomóban.

Viselkedésük egyenes, de semmiképen sem kihivó. S a mi nékem különösen feltünt, sokkal hallgatagabbak, mint a folyton kiabáló férfiak. Meglehet, hogy bizonyos alkalommal azután *eruptiv* erővel tör ki belőlük a rezervált szóáradat, de azt hiszem, csak egyszer hallottam hangosabb tónusban beszélni *nápolyi* asszonyt.

Igen szeretnek hajadon fővel járni, mert igen szép fejecskékkel rendelkeznek, melyre, mint már fent is mondtam, nagyon, de nagyon sok gondot is fordítanak. Öltözékükben szeretik a világos, festői színeket.

A férfiak közt sokszor igen szépekre találunk. Legtöbbje közép magas, barna haju és arcu sötét szemü ember. Azt találtam, a férfiak egy kissé hiúbbak, mint kellene s tudatával vannak szépségüknek, melyet gondos fodrászkodással még jobban kiemelni igyekszenek.

Öltözékükben szintén keresik a világosabb szint (a galambszürke nadrág igen kedvelt). Az obligát parfümözés nem hiányozhatik; magaviseletükkel pedig szeretnek feltünni.

A köztisztaság sok kivánnivalót hagy hátra, éppen úgy értem ezt a személyekre, mint a házakra és utcákra. Egyszerüen borzasztó, a mit ebben produkálnak, habár köztudomásu, hogy az utolsó kolera óta tetemesen javult legalább a főb utcák tisztasága. De itt az embereket át kellene gyúrni; ennyi piszkot életemben nem láttam együtt koncentrálva. Az undorodásig szennyes minden, habár azzal vigasztalnak, a kik délfelé elég járatosak, hogy Görög- és Törökországban, p. o. *Konstantinápolyban* e tekintetben

különb dolgokat lehet még látni. Én bizony szivesen lemondok róluk.

Kellemes benyomást tett azonban rám az utca népének könnyed mozgása, a fesztelen viselet, mely általános. Mindig dúdolnak, csevegnek, integetnek, sürögnek-forognak. Azt hiszem, Nápoly lakosai életük kilenctizedrészét az utcán töltik.

Nápolyban, mely a lakosok számára nézve körülbelül egyenlő Budapesttel, olyan mozgalmas élet uralkodik, hogy azt hiszi az ember, valami ünnep vagy nagy vásár vagyon. De ez nemcsak a főutcáról p. o. a via Romáról szól (olyan mint a mi váci-utcánk), hanem a külváros bármely utcájáról. Itt van p. o. a szatócs, nyerges, rövidárus trafikos vagy bármely fajta üzlet, abban a helyiségben lakik egyúttal az egész (elég gyakran 8—10 gyermekkel megáldott) család is; egy óriási ágy és tükör a fő belső bútor. Az üzlet előtt az utcán fésülködnek, a toilettet az ajtóban, tehát fél lábbal a szobában illetve bolthelyiségben, fél lábbal az utcán végzik sans-gêne.

Mi budapestiek most már bátran henceghetünk és üthetjük a mellünket, mert *Bánffy* Dezső báró volt miniszterelnöknek köszönhetjük a város különböző helyén felállított toilette-helyiségek gyors és célszerű berendezését, ujabb időben ott is állítottak fel egy pár ilyen nagyobb accomodátort, de annyira elbujtatva, hogy csodálkozásomat hivta ki e tulságos diskrét elhelyezés, a mihez Olaszországban szokva nem vagyunk. Ámde a hiányos közfalakat nem tekintve a női kiszolgálás teljesen hiányzik. Idegennek természetesen e hiány szembetünő; azok után azonban, a mit a bennszülötteknél láttam, egyáltalán fölöslegesnek hinné az ember.

Orrunk mindenkor bizonyos facsarásnak van kiszolgáltatva. Képzelje el csak magának a t. olvasó, ha a *Kerepesi-uton* vagy *Andrássy-uton* reggeltől napestig kisebb-nagyobb kecskenyájakat hajtanának keresztül, közbe-közbe megállva, a hol a járókelő kivánságára tejet szolgáltatva ki, megfejik őket (a tejpancsolás tekintetében nem is oly rossz szokás); amott változatosság kedvéért jön a tehénke, legtöbbnyire kisérve a hozzá rövid pórázon kötött gibicelő bornyával. Az igaz, még más előnye is lehet e dolognak, a kerthez szükséges trágyáért nem kell méreg drága pénzt fizetni, mert quasi orra előtt fekszik az embernek, csak fel kell emelni, kivéve a mit cipőivel a publikum még el nem hurcolt magával. Az elmaradhatatlan csengetést, tilinkolást és kongatást már csak ráadás számba kell venni.

Kárpótlásul annál kedvesebben és felvidítólag hat az emberre a mindenhol található virág. Még a legszegényebb ház ablakába, üzletbe, kirakatba, kávéházba, korcsmába, szállodába, szóval mindenhová virágot tesznek. Oly szép, nagy és tömör szegfűket sehol sem láttam, mint itt. Az utcán potom áron (ha kellő óvatossággal lealkudtunk a kivánt összegből) árulnak virágcsokrokat, olyan nagyságban, mint a legutóbbi időben a Népszinházban volt alkalmunk látni a felejthetetlen *Zsazsa*-estéken.

Mindenhol nagy tömegben citromfák tele gyümölcscsel és egyúttal virággal; narancsfák görnyedezve a szép gömbölyű, élénk szinü és az embert kisértésbe hozva invitáló gyümölcsével, a sok szép zöld fa, mindenféle kaktuszok egész erdeje és óriási nagyságu példánya és sok száz másfajta szines és illatos virág; a természet megsokszorozott pazar áldása található itt és mintegy varázsütésre elfelejteti velünk a sok egyéb kellemetlen és bosszantó tapasztalatot.

Csodálkozásra ragadott engem Nápolyban a fehérnemű patyolat-tisztasága; különösen a saját gallérom és kézelőm kifogástalan fehérsége.

Nem a mosást értem, hanem azt a meglepő jelenséget, hogy egész napi használat után épp oly kifogástalan fehérek és korommentesek voltak, mint mikor felöltöttem. Tekintetbe véve Nápoly óriási terjedelmét nekem budapesti embernek irigyelnem kellett boldog lakosai tüdejét, ők talán egy év alatt sem kénytelenek olyan sok port és kormot beszívni, mint mi itthon egy nap alatt!

A közlekedés a városban és környékén jó és talán sok tekintetben jobb mint a mienk s ha óvatosak vagyunk, még olcsóbb is mint itthon Budapesten. A kétlovas bérkocsik — fiakkerek — rendesen négyüléses bárkák, melyek inkább a városi parkban való sétakocsizásra alkalmasak, mint a gyors közlekedésre vagy kirándulásra.

Az egylovas kocsik carrozzellák, kétüléses nyitott basquet-fajta magas kocsik. A lovak legtöbbje kis fajta ponni lovacska s meglátszik rajtuk a gazda gondossága, mert szépen keféltek, gondozottak, jól tápláltak; szénán kivül korpával és Szt. János kenyérrel etetik őket. Zabbal abrakoltatni nem láttam. A szerszám rajtuk majd kivétel nélkül, sárga rézzel vagy ezüstözött fémmel van csinosan kiverve és fényesre vikszelve, ez igen kellemes látvány az idegennek. A ló szájában nincs zabla, hanem azt az orrlyukai felett levő gödröcskeibe behatoló és kétoldalt kiálló vasrudak helyettesitik, melyek félhold alaku s az állat orrára illő részszel állanak összeköttetésben, azzal egy darabból kovácsolva. Olyan az egész, mint egy pápaszemnek harántos metszetü elülső felerésze. A homlokszijra élénk szinü pántlikákat szeretnek biggyeszteni. Az egész készség igen jól fest és szivesen ülünk a legtöbbnyire jól gondozott kis kocsiba. Már most gondolja meg a t. olvasó, a kocsis egy rövidebb nyelü, de hosszú ostorral a kezében, melynek végére csattogó zsinór van erősitve, a mint azt gyors hajtás közben hol jobbra, hol balra pattogtatja, a lovacskáját pedig á-áá-ááá buzditással gyorsabb iramra nógatja. Hajtás közben a járó-kelőket már előre figyelmezteti ez az ostorpattogtatás a kitérésre, a kocsis a nálunk szokásos *haó* kiáltást ritkán használja. A vele szembe kerülő kollegájának, vagy az előtte esetleg lassubb tempóban hajtónak szintén pattogtatással adja tudtára, hogy merre kivánja, hogy kitérjen, vagy hogy előre haladni helyet adjon, persze azért a jó ember nem birná megállni, hogy menés közben egyik vagy másik kollegájának oda ne szóljon s különös szeretettel teszik ezt, ha a városon kivül hajtanak s ott találkoznak, vagy ha korcsma előtt haladnak el. De ha már nem szólal meg, legalább kettős csattogtatás nélkül mellette nem tudna elhajtani. A nagy forgalom mellett is igen gyorsan hajtanak; különösen csodáltam azt a szük utczákban. Soha szerencsétlenségnek nem voltam tanuja és nem is hallottam ilyenről. A villámos-vasuti közlekedés elég terjedelmes, gyors, jó és olcsó. Legtöbbnyire két kocsi van összecsatolva a nagy forgalom lebonyolitására.

Az első csukott, a második nyitott. A csukott kocsinak két, illetve három osztálya van. Az I. osztály drágább a II-nál. Állóhely a kocsi belsejében nincs, kivül pedig csak korlátolt számban van, hátul a kalauznál. Elől a kocsivezetőnél tilos állni és hozzá beszélni sem a kocsiból,

sem az állomásokon semmi körülmények közt sem szabad. Az állóhely még olcsóbb mint a második osztályú jegy. A második nyitott kocsiban nincsenek állóhelyek, csak ülőpadok szintén két osztályban. Az I. osztályban vékony bőrvánkossal borítottak, vagy nádas ülőhelyűek, a második osztályon sima pad van. Ezek a nyitott kocsik igen hosszúak és hat utas ülhet egy sorban. A fölszállás oldalt történik, úgy mint a szentmihályi lóvasuton, vagy mint a svábhegyi fogaskerekű vasútnál, persze ajtó nélkül. Ezek a kocsik azért jók, mert igen sok utast vehetnek fel, a fel- és leszállás pedig csekély időt vesz igénybe s igy a forgalom roppant gyorsan bonyolítható le. A csukott kocsik hasonlók a mieinkhez, csakhogy nem olyan magas a felszállás helye, mint különösen nálunk, a hol némelykor, ha vastagabb utas akad, a szegényt remokirozni kell felfelé. Az ablakok olyképen vannak elhelyezve, hogy melegebb időben épp oly nagyságú zsalukkal cserélhetők ki. A világitás, kitünő akár mintha irodában, vagy más jól világított helyen ülnénk. A kocsik igen gyorsan közlekednek és soha semmi szerencsétlenséget nem láttam. Az ellenőrzés jó, az utazó publikumra pedig a mi fő nem kellemetlen.

(Folytatjuk.)

NYILTTÉR.

A Rákosszentmihályi Sporttelep

a tenniszpályák gondozására s jegyek árusitására, lehetőleg szakértő **szolgát (felügyelőt) keres.** Ajánlatokat a Sporttelep vezetősége e hét folyamán elfogad. Részletes feltételek szóbeli értekezés alkalmával tudhatók meg.

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Méhészeti tanfolyamok. A gödöllői állami méhészeti gazdaságban ez évben öt tanfolyamot rendeznek, a melynek czélja a tanfolyamra felvetteket a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteibe bevezetni, kaptárok és méhészeti szegédeszközök házilag való készitésére kioktatni. Kisgazdák részére e hónap 1—20-ig, illetőleg 21, június 10-ig tart a tanfolyam, erre már nem vesznek fel jelentkezőket, június 15—28-ig lelkészek, július 1—21-ig néptanitók, július 21-től augusztus 14-ig ismét néptanitók, augusztus 16—30-ig nők, szeptember 2—15-ig erdészek, szeptember 17—30-ig erdőőrök részére rendeznek kurzust. Egy tanfolyamra 20 hallgatót vesznek fel, a felvételért a tanfolyam kezdete előtt legalább 20 nappal kell a földmivelésügyi miniszteriumhoz folyamodni. A kérvényhez az illető kérelmező felettes hatóságának ajánlását kell csatolni.

—

A répa ültetése fák alatt. Erősen befásitott kertben a zöldségfélék tenyésztése igen nehéz dolog, mert a legtöbb zöldségnek fejlődésére nap és világosság szükségeltetik, főleg a talaj szárazsága gátolja a buja növést.

Az egyedüli főzelékféle, mely a fák alatt igen jól fejlődik, az a tarlórépa, csakhogy a fák alatti talajnak annyi táperővel kell birnia, hogy a növény ebben jól érezze magát, mert sovány kiaknázott földben még a tarlórépa sem fejlődhet. Azért szükség esetén a föld trágyázandó és compast földdel javitandó.

A répamagvetés legelőnyösebben ősz közepén történik. A bevetés után a földet 5 cm. magasan korhadt trágyaréteggel vagy 3 cm. magas compost földdel behintjük, miáltal a palánták tavaszkor kikelésüknél tápot nyernek. A talaj szárazságán öntözéssel segitünk.

—

Angol pelargoniumok szaporitása. E kedvelt virágok tenyészetéről egy hirneves kertésztől hallottuk a következő felvilágositást: Egy napos helyen álló hideg ládába tegyünk egy réteg homokos jó földet, nyomkodjuk le s öntözzük meg. A pelargoniumok anyanövényeit, miután jól megedződtek, a fiatal fának 2—3 szemére temessük el s a lemetszett részeket használjuk föl dugványoknak. Nem mondom, hogy a dugványokat mindig az anyanövények hegyéről kell szedni, mert az ág közepéből vett dugvány éppen olyan jól növekszik, mint a másik, ha az ág nem volt még nagyon kemény. A dugványokat minden levelük meghagyásával oly sürűn dugványozzuk az emlitett földbe, a mint csak lehet, s a szekrényre jól záró ablakot tegyünk.

Dugványaink most sem világosságot, sem napot nem kapnak, de szorgalmasan öntözzük őket, a mint leveleik leszáradtak. Forró napos időben az öntözést gyakran ismételjük; ellenben borult esős időben el is maradhat. A láda földjének a bőséges öntözés dacára sem szabad iszaposnak lenni, úgy kell az öntözést végezni, hogy a föld mindig egyenlően nedves legyen.

Ily kezelés mellett dugványaink 3—4 hétig maradnak az üveg alatt, a mig hajtani kezdenek, a mi annak a jele, hogy gyökeret is hajtanak; most már lassankint a levegőhöz is szoktathatjuk őket s az öntözést mérsékelhetjük. Meggyőződvén róla, hogy a legtöbb dugvány gyökeret hajtott, ezeket kis cserepekbe ültetjük át, csak akkorákba, hogy a gyökerek a tél beálltáig még megtölthessék. Hogy mely idő legalkalmasabb a szaporitásra, azt egészen pontosan meghatározni nem lehet, mert az anyatövek erősségétől és érettségétől függ. Rendesen július közepétől augusztus közepéig dugványozhatjuk az angol pelargoniumokat sikeresen. A további kultura eléggé ismeretes s azért csak azt jegyzem meg, hogy dugványaink megfelelő kezelés mellett jövő nyárig csinos bokros piaci növényekké fejlődnek.

—

A rózsaszemzések virágzása. Gyönyörűségünk telik abban, ha nyári rózsaszemzéseink virágoznak; pedig ezt az élvezetet többnyire a szemzés árán vásároljuk meg. A nyári szemzésnek nem az a rendeltetése, hogy még ez évben virágozzék, hanem hogy a tél beálltáig annyira erősödjék meg, hajtásai annyira fásodjanak meg, hogy a fagy éretlenül, zöldiben ne érje. A zsenge, meg nem fásult hajtások még a téli takaró alatt sincsenek védve az elpusztulástól. Nem a fagy, ha jól be vannak takarva, hanem a penész, a rothadtság teszi tönkre. A nyári szemzéseken, ha mutatkoznak is bimbók, nem szabad azokat meghagyni, hanem hogy a hajtások érjenek ki, azokat le kell csipkedni, vagyis a további növésben megakadályozni. A csipkedésnek eredménye nemcsak a hajtások megfásodása, hanem megbokrosodása is, vagyis vele a korona képzésére is hatunk, azt szabályozzuk.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt															Délután																			
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	9 30	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	—	3 00	3 45	4 32	5 02	5 32	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 01	9 50	* 10 30	10 51	* 11 21
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	**9 36**	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	—	**3 07**	3 50	4 39	5 09	5 39	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 08	9 57	10 37	10 58	11 28
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	9 40	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	—	3 12	3 57	4 43	5 12	5 42	6 11	6 41	7 12	7 42	8 11	8 41	**9 13**	10 01	10 41	**11 03**	**11 33**
	1. sz. kitérő . . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	9 43	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	—	3 15	**4 00**	**4 46**	**5 15**	5 45	6 14	6 44	7 15	7 45	8 14	8 44	9 16	10 04	10 44	11 06	11 36
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 42	8 12	8 42	9 21	9 52	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	—	**3 22**	4 07	4 52	5 22	5 52	6 22	6 52	7 22	7 52	8 21	8 51	9 23	10 12	10 52	11 14	11 44
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	—	4 01	4 31	5 16	5 46	6 16	6 46	7 16	7 46	8 26	8 56	—	9 46	10 36	11 16	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 00	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	4 45	—	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30	8 00	8 40	9 20	10 00	* 10 30	11 00	* 11 30
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	**3 23**	3 53	4 38	5 08	—	5 53	6 23	6 53	7 23	7 53	8 23	9 03	9 43	10 23	10 53	11 23	11 53
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 49	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	**4 00**	**4 46**	**5 15**	—	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 10	9 50	10 31	11 00	11 30	12 00
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 18	—	6 03	6 33	7 04	7 33	8 03	8 33	**9 13**	9 53	10 35	**11 03**	**11 33**	12 03
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	**9 37**	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	4 07	4 53	5 22	—	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 17	9 57	10 39	11 07	11 37	12 07
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 29	—	6 14	6 44	7 15	7 44	8 14	8 44	9 24	10 04	10 46	11 14	11 44	12 14

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.
A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.
*-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

KIS GERGELY LAKATOS MESTER

Fiók-műhely: Budapest, VI. ker., Szív-utcza 31. szám.
Fő-műhely: Rákos-Szent-Mihály, Almássy Pál-telep.
Mária-utcza és Béla-utcza sarok.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legolcsóbb árak mellett. Takarék tűzhelyek jótállás mellett készíttetnek, valamint javíttatnak is.

Villa gyönyörű kilátással

Budapestre és a Dunára a Hárshegyen (villamoshoz közel) kiadó.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59—81. * Alapíttatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva egyedül Almási Pál-telepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál. Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

Szíves tisztelettel értesítik az igen tisztelt hölgyvilágot s kedves ismerőseiket, hogy a tavaszi saison remek újdonságai immár raktárra érkeztek s mintagyűjteményük szintén elkészült, a melyet nyilvánított kívánságra szívesen küldenek meg.

Mesés gazdag választék! ~ Versenyen kívüli olcsó árak!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, május 31. 22. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

A rákosi közművelődési egyesület jelentése.

Mult heti számunkban hoztunk már rövid tudósítást a Budapest X. ker. rákosi közművelődési egyesület közgyűléséről.

Most kivonatosan közöljük az egyesületnek a közgyűlésen felolvasott titkári jelentését — *Szétsi* Mihály titkár munkáját — a melyből mindennél inkább meggyőződhetnek olvasóink, *Stelly* Géza elnöklése alatt álló emez áldásos egyesület működésének sokoldalúságáról, hazafias és emberbaráti irányáról, a melylyel magát a legmeszszebbmenő pártolásra teszi érdemessé.

A jelentés megemlékezik róla, hogy 10 esztendeje annak, hogy a Rákos humánus és kulturális életét emelni akarván a közművelődés terjesztése és a jótékonyság gyakorlása czéljából, az egyesületet megalakitották. Nagy munkakedvvel és teljes tudásukkal működtek a cél érdekében és működésüket siker is koronázta. Az intelligens polgárokat áthatotta az emberiséget föntartó legmagasabb eszmény: az emberszeretet. Ezt az eszményt szolgálja az egyesület. Kifejezi háláját az egyesület jóltevői, tagjai és erkölcsi és anyagi támogatói iránt. Az új decenniumtól reményli, hogy eseménye a sikernek diadalra vezetése lesz.

Az egyesület működéséről a jelentés a következő képet adja.

I. *Tagok sorában beállott változások.* Az év végén az egyesületnek 183 rendes, 78 alapító, 295 pártoló, 10 dísz, összesen 566 tagja volt. Ezek közül 50 nem váltotta ki a szelvényét. Új tagokul 34-en léptek be.

II. *A tanitóság közreműködése.* A tanitói kar az egyesület célját — hogy a népnevelés magyarositásáért küzdjön — egész erejével támogatta. Azért az egyesület a tanitói kar 3000 koronás alapitványához — az erkölcsi támogatáson kivül — 193 koronával járult.

III. *Az Istentiszteletek magyarsága.* Rákosfalván immár az istentisztelet nyelve a magyar. Egyes egyházi ünnepeken közreműködtek *Veress* Alajosné (ének), *Bedő* Tivadar (orgona), *Steuringer* Géza (ének), Szétsi Mihály (hegedű).

IV. *Az iskola- és népkönyvtár* tisztán magyar és hazafias köteteit a tanulók — és az ő révükön a szülők is — szorgalmasan használták. A 395 kötetből 72 elpusztult, maradt 323. A szépirodalmi könyvtár köteteinek száma 18-al, 741-re szaporodott. A tanitói szakkönyvtár 566 művét és folyóiratait főként a tanitótestület használta.

V. *Ösztöndijak és jó könyvek.* A szegény tanulók között 40 korona ösztöndijat, az alapokból 21 kor. 18 fil. segitséget és a záróvizsgálaton sok jó könyvet osztottak ki.

VI. *Népies dalosköre* az egyesületnek beleolvadt az újonnan alakult Ifjúsági körbe, a melynek dalosai és zenekara az ünnepeken és az istentiszteleteken működött.

VII. *Szegény gyermekek felruházására* fordították a székesfőváros 600 koronás segitségét. Különös említést érdemel a Rákosi polgári körrel rendezett karácsonyfaünnep, a mikor 600 gyermek állotta körül a karácsonyfát és kapott apróbb ajándékokat. Az állandó Karácsonyfa-bizottság 61 gyermeket látott el meleg ruhával.

VIII. *A szegény gyermekek napközi otthonát* is megalakitották a Polgári körrel és a Karácsonyfa-bizottsággal. A Polgári-kör Szilveszter-estéje 75·50 kor., a februári bazár 1300 kor., a fővárosi segitség 400 koronát jövedelmezett erre a célra és igy 93 gyermek *Stelly* Lajos felügyelete mellett tölthette reggeltől délután 4-ig födél alatt az időt és kapott ebédet. Úgy, hogy a ki csak bejelentette az igényét, mind részesült ebben a segélyben. Az összegből még 1083 kor. 54 fillér áll rendelkezésre. Legtöbbet fáradoztak a szép cél érdekében *Biró* Gézáné drné, *Buckl* Vilma, *Friedländer* Manóné drné, *Guggenberger* Erzsébet, *Hajnos* Irma, *Konviczny*né, *Nagy* Ella, *Prückler* Irma, *Smidt* Jánosné, *Stelly* Ilona, *Világhy* Károlyné drné, *Veress* Alajosné, *Vogl* Jenőné és *Vogl* Elvira.

IX. *Az egyesületi óvoda* üdvösen és eredménynyel

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

működik és 79 gyermeket gondoz díjtalanul. A székesfőváros segítsége itt 2200 koronára rúg.

X. *Jótékonyságot* gyakorolt az egyesület, több elhagyott szegény ügyével foglalkozván és segítséget járván ki a számukra.

XI. *A zeneiskola* még nem működik, de az idén talán életbe lép.

XII. *Névmagyarosításra* buzdította a polgárokat, közvetítette a lebonyolítást; több esetben sikerrel.

XIII. *A Rákos Vidéke* megmaradt *Pártényi* József kiválása után is az egyesület hivatalos lapjának és az új szerkesztő — a jelentés szerint — gonddal, igyekezettel működött és az egyesülettel szemben tanúsított körültekintéseért, jóindulatáért osztatlan köszönetet érdemel.

XIV. *Ünnepségeket és mulatságokat* is rendezett az egyesület, mindent elkövetve tagjainak szórakoztatása érdekében. Egy nagy (Kossuth) ünnepet és három mulatságot rendeztek. A februári bazár a jövő jelentés tárgya lesz.

XV. *A művészalap* célja — a mely számára művészeink több munkát ajándékoztak — hogy a hazai festőművészek műveit jutányos árban juttassa a közönséghez. *Múzeum* is van, a művek kiállítására. A mult évben kisorsoltak és eladtak többet. Bevétele volt az alapnak három mulatságból 465 K. 80 fill., képek eladásából 78 kor. 80 fill., összesen 551 kor. 60 fill. Az alap vagyona 42 kép 1200 korona értékben.

XVI. *Az ifjúsági kör* célja az ifjúságot a nemzeti kultura irányában továbbvezetni és őket az iskola magyarosító hatásában megtartani. Az egyesület felügyelete alatt önálló működési köre a testedzés, a kedély- és szellemképzés. Űzik a tornázást, magyar és angol labdajátékokat, vívást stb. Van daloskörük, zenekaruk. Tartanak felolvasásokat, szini és egyéb előadásokat. Félévi bevételük és kiadásuk 23 K. 20 fillér.

XVII. *Magyar egyházi énekalapot* létesített az egyesület, hogy a magyar nép egyetlen zenekincse, a népdal, a templomban is foglalja el az őt megillető jogos helyet. Pályázatot hirdetett magyar egyházi dalra, melyen a *Bellovics* Imre, *Hackl* N. Lajos és *Ernyey* József tagokból álló zsüri a pályadíj felét *König* Péter kassai zeneszerzőnek, másik felét *Csorbay* Győzőnek ítélte munkájáért. Megdicsérte a „Régi ének“ című pályamunkát. *Cserényi* Béla kuruc Mária-éneke, mert más szövege volt, nem pályázhatott. A dalt a Kossuth-ünnepen *Bellovics* Imréné adta elő művésziesen, *Bellovics* Imre kíséretével. *Csorbay* Győző a 40 koronás pályadíjat az egyesületnek ajánlotta föl, a mely alapítványnyá tette, a melyet *Tóth* József tanfelügyelőről nevezett el.

XVIII. *A Ferencz József tanítók háza alapítvány.* A rákosi elemi iskola tanítótestülete 3000 koronás alapítványt létesített egy tanító-árva kiképzésére. Az alap kezelését az egyesület vette át.

XIX. Végül az *alapokról* számol be a jelentés, a melyekhez a közgyűlés a mult számunkban felsorolt újabb alapokat csatolta.

A közgyűlés a szép jelentést elfogadta, valamint a választmány-ajánlotta alapszabálymódosításokat is és köszönetet szavazott védnökének, Vaszary Kolozs hercegprímásnak, a székesfővárosi tanácsnak gondviselő támogatásáért, *Wlassich* Gyula kultuszminiszternek az óvó-segítésért, *Verődy* Károly dr. tanfelügyelőnek jóakaratú támogatásáért. Köszönetben részesültek még *Zichy* Jenő gróf, az Orsz. Magy. Isk. Egyesület elnöke, *Tóth* József, igazgató alelnöke, továbbá az Egyesült Budapest Fővárosi Takarékpénztár, a Rákosi Polgári Kör, a rákosfalvi iskolaszék, az állandó Karácsonyfa-bizottság, az egyesület tisztviselői (*Veress* Alajos indítványára) összes tagjai és támogatói.

TÁRCA.

Olaszországi utazásom.

Irta: *Fischer Győző.* (Folytatás.)

Nápoly városának világítása, különösen a főutcákban s a tengerparton villámos nagy ívlámpákkal történik. A világítás jó s talán a mienkhez hasonlítva, pazarnak is nevezhető.

A várost magát elég sok régi, újabb és legújabb emlékmű és más históriai jellegű szobor stb. díszíti, melyek szép sorjában a *Baedekerben* megtalálhatók. Csak éppen azt akarnám a magyar ember figyelmébe ajánlani, hogy van egy-két magyar vonatkozásu emlék is, mit jól tesz, ha a *Dom San-Gennaro*-ban megtekint.

Húsvét vasárnapján utunk egyik kisebb templomba vezetett, a nagyokba már nem lehetett beférni. Nagy meglepetésünkre, az ünnep alkalmából olyan pazarul volt feldiszitve, alig hiszem, hogy nálunk bármely nagy templomban párját találhatnánk. Nagymise volt és remek quintett szolgáltatta a mise énekét. Áhitattal és élvezettel hallgattuk végig e minden tekintetben tökéletes Istentiszteletet.

A museo-nationale megtekintését is ajánlom, különösen azoknak, kik Pompejit akarják felkeresni, mert mielőtt oda mennének, a múzeumban gazdag pompeji-leleteket láthatnak, melyek beható megtekintése ajánlatos. A bejáratnál várakozó ciceronék egyikét okvetlen vigyék magukkal, a ki aránylag csekély dijért figyelmünket sok dologra felhivja, mely nélkül különben sok érdekeset könnyen elveszitenénk szemünk elől.

A sok szép, remek szobor, freskó, művésziesen vésett nemes kő stb. között feltünt nekem a már hajdan is használatban lévő orvosi és fogászati műszerek nagy választéka és helyes kivitele. A gyógytári és másfajta finom mérlegek pedig egyenesen csodálatra méltók, úgy tökéletes kivitelük, mint gyönyörű rajzuk és formájuk miatt. Milyen remek függő mécsesek vannak ott száz meg száz számra! Szépek voltak továbbá a csontból és más anyagból is készült bemeneti jelvények az amphiteatrumba. Ha jól emlékszem, a teljesen kidolgozott vadkacsa-jelvény a karzat valamelyik csoportjába és helyére szólt. De alig hiszem, hogy az Ős-Budavára melletti cirkuszban ilyen jelvénynyel, mint bemeneti jegygyel kisérletet tenni prudens volna; de ha mégis kisérletet tenne valamelyik circus-igazgató, azt hiszem, a kisérletnél tovább nem menne.

Van ott szék, pad stb. Ágy is volt talán három; egy élelmes angol rögtön mérni kezdte, de nem fejezhette be munkáját, mert a szemfüles teremőr rögtön ott termett és

Hogyan válaszszunk?

(Levél a szerkesztőhöz.)

Ez a hosszabb czikk, ha talán nem is ezen lap keretéhez van mérve, mégis, mivel a Rákos Vidéke tulajdonképen magának Rákosszentmihálynak érdekeit van hivatva szolgálni, engedje meg tekintetes szerkesztő úr, hogy becses lapjában megjelenhessék.

Ennek a közleménynek a megírására én több helybeli lakos-társaimmal együtt azért határoztam el magamat, mert már az önkormányzati testületek választása közeleg és a lakosság ebből folyólag gyakorta tárgyal és gyűlésez és e közben olyan ellentétes nézetek és állitások kerülnek felszinre, a melyek a község javára már most sem szolgálhatnak, annak leendő fejlődésére már a végleges különválás előtt is bénitólag hatnak. Ennek egyik oka természetesen abban rejlik, hogy a nép pártoskodik, jelölteket állit, két, három részre is oszlik és nem igyekszik tekintetes szerkesztő úrnak azon jóakaratú és igazságos tanácsát megszivlelni, hogy jelöltjét mindenki dicsérje, talán még érdemén is felül, de a másik jelöltet ne bántsa, ne kisebbitse és egyéni képességét vagy becsületességét kétségbe ne vonja. Vagyis nézetének s elvének mindenki a tisztességes úton igyekezzék híveket toborzani. Igy például, csak a birói állásról szólva, az itt április hóban tartott népgyűlés, mint tudjuk, Hauser Gyula és Herczeg József jelölését hozta javaslatba a közigazgatási hatóságnál; azóta a lakosság határozottan két pártra szakadt s természetes, mind a két párt a saját jelöltjét szeretné a majdan betöltendő birói állásban látni. Ez az igyekezet, habár szép is, de a mód, a melylyel ennek eléréséért küzdenek, határozottan elitélendő. Helytelen ugyanis az a nézet, hogy Hauser Gyula azért nem kell, mert ő a magához hasonló egyéneknek hátat fordított és az „urakhoz“ húz, az urakkal tart és a népnek nem kell úri biró. Azt állitják és attól félnek, hogy akkor nem ő, hanem valami úri barátja fogja az ő teendőit intézni és pedig nem úgy, mint azt a közjó, vagy a közérdek kivánná. Vagy mintha azért nem kellene, mert ő már most is helyettes biró és állásába a hatalom illesztette be, nekik pedig olyan ember kell, a kit a közbizalom tisztel meg azzal az állással, mert csakis olyan ember tehet a községben jót. De viszont Hauser Gyula hivei is eléggé szégyenletes kortesfogásokkal gyűjtik a szavazatokat, akkor, a midőn az ellenfél személye ellen agitálnak, annak vagyoni megbizhatlanságával akarnak a tömegre hatni, mert azt hangoztatják, hogy Herczeg Józsefben vagyoni garancia sincsen, a mi pedig a birói állás viseléséhez feltétlenül szükséges.

Tekintetes szerkesztő úr és sokan mások tudják azt, hogy anyagi biztositék nyújtására a községi birót sehol sem kényszeritik; oka ennek az, mert vagyoni biztositékot csak attól a tisztviselőtől lehet követelni, a ki vagyont kezel és ez a tisztviselő egyedül csak a község pénztárosa lehet. A birónak utalványozása és felügyeleti joga van csak meg, de ugyan ez a jog, a mely egyszersmind kötelesség is, megilleti az egész előljáróságot és az egész képviselőtestületet. Most már, hogy néznénk mi ki akkor, ha az egész testületet, a melyet az ellenőrzési jog megillet, anyagi biztositék nyújtására kötelezznénk, vajjon össze tudnánk-e állitani akkor ezt a testületet.

De ebben az esetben, hol van a törvénynek az az intenciója, hogy az előljárói és képviselői állás bizalmi állás? A szóban forgó összes állásokra ugyanis mind azok a községi lakosok megválaszthatók, a kik a szavazók, illetőleg a választók névjegyzékébe fel vannak véve, mert a ki választó, az választható is. Nézzünk végig ezen a névjegyzéken és mit látunk ott? azt, hogy a mi választóink legnagyobb része nem volna képes vagyoni biztositékot nyújtani és azért törnénk mi bárki felett pálcát, mert szegény és nem gazdag. A törvény szelleme az, hogy a

---

a legudvariasabb módon beszüntette az ánglius praktikáját. Ki tudja, mily nagy kárára a mai generátiónak, mert meglehet, hogy *Maple & Co.* londoni világhirű cég is megtudhatta volna, mily comforttal feküdtek Róma nagy polgárai.

Nápolynak fekvése: szemközt véle a tenger és a látóhatáron a *remek Caprisziget*, balról az örökké füstölgő *Vesuval*, a tengerpartján pedig Castellemare és Sorrento, majd meg jobbra *Posilipe*, egyszerűen páratlan. Leirását olvastuk és halljuk, azt hiszem, a hányszor csak kivánjuk; képeit láthatjuk sok kirakatban is; de nem ezt akarom leirni, hisz ismeretes az elemi iskolától kezdve felfelé; de az a benyomás, a mit reánk tett, mind a mellett, hogy annyiszor és annyiféleképen hallottuk feldicsérni s mind a mellett, hogy az idő nem volt kedvező, mégis ellenállhatlanul lebilincselte figyelmünket teljesen s csak néztük és csodáltuk, a hányszor csak tekintetünk erre a páratlan szép panorámára esett.

Környéke Nápolynak, akár jobbra: Posilipe, Pozzuoli és Baja felé megyünk, a mely helyekre az első kirándulást ajánlom — akár balra: Castellemare, Sorrento, Amalfi és Salerno felé, olyan remek kilátást nyujtanak, mit alig hiszem, hogy hasonló bőkezűségben a természet a földkerekségen még más helyre is juttatott volna. Jobbkézről a tenger kék szinű vizével, balról a mérhetetlen magas sziklák legkülönfélébb formái, kiugrásai, barlangjai. Néha-néha megint egész citrom- és narancs-erdőkön haladsz át, minden lépés, melyet teszel, más és más, szebbnél-szebb tájrészleteket nyujt. Ezt leirni, lerajzolni vagy festeni egyszerűen nem is lehet. Ezt egyszer látni kell s többé nem felejted el soha.

Azt mondják, Capri-sziget is szép és vadregényes, én nem mondhatom, mert a folytonos rossz időjárás meggátolt e sokat igérő kirándulásban.

Pompejiről is csak azt mondhatom, hogy nagy meglepetésben részesitett, minden előzetes dicséret mellett is. Különös érdekességével fogja azt meglepni, a ki akármily kismértékben s laikus szemmel is betekinthet e már több mint 1800 év előtt eltemetett római városba. Vezető van elég rendelkezésre, ki franciául, angolul vagy elvétve németül is kalauzol bennünket. Érdekes múzeummal kezdődik, a hol több emberi test különböző helyzetben, úgy, a hogy találták, üvegszekrénybe zárva látható. Edények, korsók, vázák stb. nagy mennyiségben vannak szekrényekben eltéve. Lovak, öszvérek, kutyák, macskák csontvázai, sőt megszenesedett szilvákat egész tállal, bogyót, fügét stb. szemlélhetünk.

Habár keskeny, de mily tökéletes, jó kövezettel rendelkeztek a jó pompejiek! A vizvezeték ólomcsövei még ma is láthatók. Milyen nyilvános szép fürdői voltak, templomai, palotái és házai és milyen remekek. Egy pék-

községi előljáró és képviselő ne a vagyon hatalma mellett jusson állásához, hanem azt a *közbizalom* helyezze állásába.

A törvényhozás ugyanis tisztában volt azzal, hogy a vagyonos osztály elenyésző csekély a szegény ember mellett és igy nyújtott módot arra, hogy az önkormányzati testületbe ne csak a vagyonos ember, hanem bárki bejuthasson, viszont, nehogy a csekély vagyonnal bíró köznép az egész kormányzati hatalmat a maga kezébe kerítse, azért intézkedett a törvény úgy, hogy a képviselőtestületnek fele a vagyonos osztályból, vagyis a legtöbb adót fizetőkből kerüljön ki és ez az igazság, mert igy a község minden rétege képviseltetheti magát a közügyek intézésében.

Nagyon helytelen és elitélendő tehát az, mikor egyes jelöltek ellen, a kiket a közbizalom megválasztatásukkal kitüntetni akar, a személyi garanciát, a vagyont mérlegelik, nem pedig azt nézik, hogy ki milyen igyekezettel és tehetséggel felelne meg az egyes állásokkal járó kötelezettségének. Legyen szegény vagy gazdag az a biró, előljáró vagy képviselő, az mindegy, de ha meg lesz választva bármelyik, az erkölcsi mérlegben egyenlően nyomjanak, választásuk után egyformán igyekezzenek a közérdeket szolgálni, tegyék félre a személyes, a családi és a jóismerősök magánérdekeit, mert szolgálatukért vagyoni hasznot nekik a község úgy sem adhat, csakis az erkölcsi működésért erkölcsi jutalmat, vagyis azt, hogy a hároméves megbizatás lejártával ismét oda helyezi őket a közbizalom, a honnét akkor majd meg kell törvény szerint válniok.

Általánosságban tehát az volna a helyes cselekedet mindegyik párt részéről, ha az ebben a lapban már a tekintetes szerkesztő úrtól hangoztatott jóakaratú tanácsra hallgatva, szerveznék a pártokat és a maga jelöltjéről beszélne mindenki szépet és jót, a nélkül, hogy ez a dicséret az ellenfél személyének rovására menne s az megtámadva ne lenne.

Szebb volna, mint azt sok más helyen látjuk, hogy a pártok ne csak párthiveikkel, hanem az ellenféllel is tárgyalnának és kölcsönös megállapodásokat hoznának létre, mert ezzel csak azt bizonyitanák be, hogy községüknek mindannyian javát akarják, s ha kell, tudnak egy véleményen lenni akkor, a midőn azt a község érdeke úgy kivánja.

Természetes, hogy ilyesmi csak régi községekben megy előkészités nélkül, mig itt most az újság ingere lázban tartja a közönséget s itt ilyesmit elérni csakis úgy lehetne, ha a nép vezető egyéniségei a ma létező viszás állapotoknak megszüntetésére teljes erejükkel közreműködnének.

A községben felszinre került különféle nézeteket, különféle gyanusitásokat, különféle jövendőmondásokat, mint a ki végig hallgattam, látom, hogy a legtöbben olyan dolgokat feszegetnek, a melylyel tisztában nincsenek s ha ez a lap teret enged arra, hogy én, mint a ki községünk sorsa iránt érdeklődöm s a hallottakra vonatkozólag hozzáértő egyének véleményét meghallgattam, az általam hallottakra vonatkozó véleményemet nyilvánosságra hozhatom: akkor engedje meg tek. szerkesztő úr, hogy már tanulság okáért is, a jövő számban ezen tárgyra vonatkozó nézetemről, közleményemet folytathassam. *B. J.*

HIREK.

A „Rákos Vidéke“

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

helyiséget is láttam többek közt, a hol egyúttal a lisztet is őrölték, a kemence még teljességében látható. Zsemléket is láttunk, — mondhatom, jó nagyok voltak — a felügyelő nem engedte, hogy megmérjem őket — bizonyosan lekenyerezte valamelyik hazai pékmesterünk.

Azt ajánlanám az oda ránduló utasnak, hogy Nápolyban vegye meg a *Fischetti* tanár képes összehasonlitó albumát Pompeji főbb épületeiről és útjairól. Nagy élvezetet fog találni bárki abban, ha a jelenlegi maradvány-részeket e könyvben teljességében bemutatott nagy és hatalmas alkotásokkal összehasonlitja és igy képzeletének szemlélhetővé teheti. A legjobban konzervált házaknak egyike a *Dei-Vetti*, melyben, mivel betetőzték s az időjárás ellen megvédelmezték, egész sorozatát találja az ember a szebbnél-szebb freskóknak. Az igaz, legtöbbjének megtekintése nem fiatalok számára való. De nem folytatom tovább; a ki oda megy, megláthatja, a ki pedig nem mehet oda, az kaphat Pompejira vonatkozólag szebbnél-szebb illusztrált leiró könyveket.

De hogy el ne felejtsem, Pompejiból visszajövet, akaratlanul is a mi Aquincumunk jutott eszembe. Szállodák és vendéglők a közelben, mindenféle anzikt-kártya, kis római miniatur-váza és egyéb kisebb-nagyobb emléktárgyaknak eladói helyiségei. Minek folytassam, a többit úgyis tudjuk, megirták azt már nem tudom hányadszor.

San-Carló.

Elég szerencsésnek érzem magam, hogy a világnak egyik legnagyobb dalszinházába még bejuthattam, annál is inkább, mert a szezon végét járja és a szinházat április végén őszig bezárják. Nagy ez az operaház, nemcsak a nézőterére befogadható emberek száma arányában (3000 személy fér el benne), hanem nagy, mert egyike még mindig a legjobb dalműszinházaknak a világon, sőt azelőtt a legelső is volt. A királyi palota tőszomszédságában pompázó épület, igen szép nagy oszlopsorozat diszíti az emeletet. Bejáratáról, foyerjáról, garderobejáról stb. nem érdemes külön megemlékezni. De lépj be a múzsának e szentelt templomába, s ha soha életedben nem fogott el a lámpaláz, itt el kell ragadnia.

Rám igen nagy hatást tett. A szinház nézőterének óriási méretei, különösen az első belépésnél szinte megdöbbentik az embert és azt juttatják az eszébe közvetlenül: „Istenem, hát van-e erre elég jó torkú tennorista és primadonna a világon, a ki hangjával képes betölteni ezt az óriási űrt?!“ Hát bizony volt és van.

A zenekar, mely egy nivón van a zsöllyesorral, körülbelül elfoglal 8—10 sort s vagy 110 vagy még több zenészből áll. A karmester óriási magas emelvényen valóságos feauteuilben a zenekar legutolsó sora közepén foglal helyet.

(Folytatjuk.)

Községi képviselők választása Rákosszentmihályon. Az újonnan alakuló Rákosszentmihály község első képviselőtestületi választása — mint értesülünk — június hó 27-én fog megejtetni. A képviselőtestület 12 rendes és 3 póttagból fog állani. A választás vezetésére Heyder Ödön dr. járási tiszteletbeli főszolgabiró van kiküldve.

Öngyilkosság a cinkotai temetőben. A cinkotai temetőben e hó 18-án agyonlőtte magát egy úriasan öltözött ismeretlen férfiú, a kit hozzátartozói Vasitsek János budapesti építőmesterként igazoltak és a ki nagy veszteségei miatt lett öngyilkossá. (Az igazolásban valószinűleg hiba van, mert Vasitsek János néven a budapesti építőmesterek névsorában senkit sem találtunk. Szerk.)

Megszúrta a feleségét. Rákosszentmihályon e hó 24-én, vasárnap este *Makády* László szélespengéjű késsel mellbe szúrta a feleségét és súlyosan megsebezte. A szúrás azért nem volt halálos, mert a kés széles pengéje a két borda közé szorult és igy nemesebb részt nem sérthetett meg.

Véres verekedés. Rákosszentmihályon, úgy látszik, az önállóságot úgy fogják föl, hogy minél több törvénybe ütköző cselekedetet kell elkövetni. Az utóbbi idők bűnlajstromának egyik legszebb száma vasárnap, e hó 24-én folyt le, este ½9 órakor. A Rákosszentmihályon urától elváltan élő *Aulveisz* Mihályné házába betört abban az időben *Klein* Mórnak és *Klein* Ferencnek a társaságában a férje, *Aulveisz* Mihály és az asszonynál időző *Kozsán* Vince rákosfalvi lakost az ő segédkezésükkel véresre verte, úgyannyira, hogy kocsin kellett őt Budapestre szállitani. De az a hiresztelés, a mely a haláláról vagy egyik szemének kiszúrásáról szól, a mi értesülésünk szerint, nem felel meg a valóságnak. *Aulveisz* Mihályné, a kit szintén megvertek, azt vallja, hogy Kozsán egy nem általa irt levél hivására látogatta őt meg abban az időben.

Összeégett leányka. *Szőke* Valéria 14 éves leányka szüleinek Rákospalotán, Iskola-utca 104. számú lakásán spirituszgyorsforralón tejet forralt. Közben magára rántotta az égő gyorsforralót, a mitől a leányka ruhája meggyuladt. A mikorra észrevették, a kis leány veszedelmesen összeégett. A mentők a Rókus kórházba vitték.

Gyászrovat. Özv. *Halász* Ferencné Sumich Szilvia e hó 27-én éjfélkor, életének 60-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos fölvétele után jobblétre szenderült. Temetése május 29-én volt az új köztemető halottas házából, a róm. kath. egyház szertartásai szerint. Halálát gyermekei Halász Mariska, Halász Árpád dr. és Halász Ferenc, továbbá Halász Ferencné Kraicsovits Irén és a kiterjedt rokonság gyászolja.

Alapítvány szegény tanulók számára. A maglódi Wodianer Béla-féle alapítványból az 1903/1904. tanév elején öt 100—100 koronás jutalomdij fog kiosztatni. A jutalmazandókat Pestvármegye főispánja jelöli ki, a jutalmakat pedig a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter adja ki. A tanulók, illetve szülők és gyámok, a kik a jutalomdijban részesülni óhajtanak, a kellően felbélyegzett és fölszerelt kérvényeket legkésőbben folyó évi augusztus hó 15-ig a vármegye főispánjánál mutassák be. Jutalomban részesülhet a vármegye valamely községében illetékes tanuló, a ki az elemi iskolát kitünő sikerrel végezte és tudományos vagy reálirányban való kiképeztetése végett a főváros egyik tanintézetébe kiván lépni. Fél telket vagy annak értékét meghaladó vagyont biró atya gyermeke jutalomdijban nem részesülhet. A jutalomdijban már részesült tanuló kitartó szorgalom és feddhetetlen erkölcsi viselet föltétele alatt a segitséget 3 éven át is élvezheti. A kérvényhez csatolandó a tanuló keresztlevele (születési bizonyitványa), a folyamodó, illetve a tanuló illetőségi és szegénységi bizonyitványa és végül az elemi iskola 4., 5., vagy 6-ik osztályának elvégzéséről szóló bizonyitvány.

Munkászavargás. A szerencsi cukorgyárban folyamatban lévő nagyobb épitkezéseinek vezetésére *Farkas* Ignác budapesti épitőmester pallérját, *Payer* Károlyt, a ki a szentmihályi telepekkel határos cinkotai Ehmann-telep lakója, küldte ki Szerencsre. A napszámosok e hó 18-án béremelés hangoztatásával sztrájkba állottak és elzavarták az épületről az asszonyokat, a kik igen rossz munkájukat igen jól pótolhatták volna. A béremelést mindamellett még aznap megkapták és tovább dolgoztak. A szombati kifizetésnél azonban az egyik munkásvezető suhanc és a pallér között elszámolási különbözet támadt, a melynek elintézése után a suhancot elbocsátották. Az illető azután 25-én hétfőn délelőtt bosszúból késsel támadt Payerra és őt a karján három szúrással megsebezte. A 19 éves suhancnak rövid időn belül ez a hetedik bicskázása, a melyek közül egyből kifolyólag nyolc hónapos fegyházbüntetését a napokban fogja megkezdeni. Egy budapesti német lapnak az a hiresztelése, hogy Payer Károly sebesülése halálos és hogy kocsin szállitották Miskolcra orvoshoz, valótlanság.

Panaszkönyv. Panaszszal járult hozzánk ezen a héten öt úri ember, a kik Rákosszentmihályról e hó 23-án az utolsó vonattal iparkodtak Budapast felé. A helyi érdekű vasút vonata ugyanis a lóvasúton érkezőkre ügyet sem vetve — bár a gőzössel egyidőben érkeztek a József főherceg-telep megállóhelyhez — megállás nélkül tovább robogott. A helyi érdekű személyzetének ezt a rosszakaratú eljárását már többször volt — sajnos — alkalmunk megróni. Eddig azonban arra, hogy az utolsó vonattal érkezőket hagyta volna az állomáson egy csaknem üresen robogó vonat, nem tudunk esetet. Biztosan elvárjuk, hogy az igazgatóság — a melyhez tudtunkkal szintén panaszszal fordult az utasok egyike — gyors intézkedéssel végét fogja vetni ennek a szégyenteljes állapotnak.

TÁRSASÁGBÓL.

Benzsó Rudi estélyt ad!

Minden évben áldozócsütörtök előtt való szerdán norma nap van Rákosszentmihályon, nem azért, mintha ekkor valami nagy ünnep lenne, hanem kizárólagosan és egyesegyedül csak azért, mert ez az a kivételes alkalom, a mikor az én kedves jó cimborám, Benzsó Rudi, egy különös fogadalom emlékére, összehivja a jó barátait és jó ismerőseit s aztán az ő kedves élete párjával, a szépséges szép Iluskával egyetemben, olyan dáridót rendez vendégei tiszteletére, hogy csakúgy rengnek bele a falai az ő nemesi kúriájának, a mely ott van az újonnan épült római katholikus templom átellenében magas fenyőkkel szegélyezett díszes park közepén.

Egy szó, mint száz, Benzsó Rudi estélyt ad.

Tudják meg, kérem alássan, ha híre megy annak, hogy Benzsó Rudi estélyt ad, akkor az nem olyan közönséges dolog, hanem éppen annyit jelent, mintha a király Budán udvari bált vagy ebédet ád az ő meghivott vendégei tiszteletére; de még tán ennél is többet jelent, mert itt nem kell várni a vendégnek arra, hogy a házigazda megszólítsa, hanem leülnek és esznek, isznak és azután cigány mellett nótáznak, meg táncolnak, a meddig jól esik, a meddig belefáradnak.

Ezen a nevezetes napon Benzsó Rudi házatája nagyon mozgalmas képet nyujt.

Már korán reggel talpon van egész háznépe, mert estére sok vendég érkezik a házhoz és dolga akad éppen ezért mindenkinek bőven.

Ő maga is már jókor felkel és lenéz a pincébe, a hol Veréb Jankó az öreg vincellér, meg Göndör Matyi, a bicegő lábú sutús, fejtik szép fehér üvegekbe a saját termésű csömöri meg mogyoródi borokat, a melyeknek párja talán csak a király asztalán akad, de ott is csak ritkán.

Ez a pince az ő büszkesége, mindene!

Mig ő lent jár a pincében, az alatt a felesége, a szép Iluska, a ki kitünő gazdasszony hirében áll az egész környéken, a konyhában osztja ki a cselédségnek a parancsokat, mert hát ő is ki akar tenni magáért és hogy hiány ne legyen valamiben, gondoskodik mindenféle jóról, a mi kedves az éhes emberi gyomornak.

Hogy miért éppen áldozócsütörtök előtti szerdán van mindig ez a nagy vigasság, annak igen érdekes története van.

Ugyanis, mikor ezelőtt 6 évvel az én Benzsó Rudi barátom a budapesti józsefvárosi templomban oltárhoz vezette az ő egyetlen Iluskáját, ott volt minden épkézláb ember, a Józsefváros szine-java, ott voltam én is.

Gyönyörű esküvő volt. A templom tele virágillattal, az összes gyertyák égtek, az orgona, mintha csak valami földöntúli boldogságról suttogott volna, olyan lágyan és édesen szólott. Rudi barátom pedig az édes gyönyörűségtől, meg a boldogságtól csakúgy reszketett, mint enyhe szellő érintésére a nyárfalevél s talán éppen ez a túlságos nagy öröm és boldogság volt az oka annak, hogy olyan igéretet és fogadalmat tett nekem, a mit talán később maga is megbánt, mert mindenképen vesztes lett.

Az esketés után siettem az új párnak én is szerencsés és tartós boldogságot kivánni.

Ekkor Benzsó Rudi felém fordul és halkan kérdé:

— Te Peti, tudod-e te, hogy mit jövendölt nekem ma két hete a Kóbor Juci?

— Már hogy tudnám, mikor még azt sem tudom, hogy ki az a Kóbor Juci?

— Hát . . . egy szentmihályi javas asszony, a ki azt jövendölte a tulajdon tenyeremből, meg az ő kártyájából, hogy a következő áldozócsütörtök előtti szerdán fiam fog születni, aki éppen olyan szép, meg kedves lesz, mint az édes anyja.

— Nos, és mit akarsz ezzel mondani?

— Mit-e? Hát csak azt, Vércse Peti czimborám, hogy ha ez igaz lesz, hát akkor ünnepélyesen megigérem neked először is, hogy téged hivlak meg kereszt-komának, másodszor pedig azt, hogy olyan áldomást csapok örömömben Rákosszentmihályon és pedig minden esztendőben ezen a szerdai napon, a mihez hasonlót még az édes öreg apám se látott!

— Te, Rudi, de hátha nem teljesül be a Kóbor Juci jövendölése, akkor mi lesz? — kérdém.

— Hogy mi is lesz akkor? azt bizony én nem tudom, de azt tudom, hogy Kóbor Jucit úgy elverem, mind a kétfenekű dobot; meg aztán azt is tudom, hogy akkor is mulatni fogunk egy nagyot búfelejtőül.

— Akkor is, minden esztendőben?

— Akkor is! — mondá és sietősen elvált tőlem, mert a násznép már készülődött kifelé a templomból.

* * *

Szegény Benzsó Rudi! hogy reménykedett, hogy bizott a Kóbor Juci jövendölésében és bizik még ma is, hat esztendő multával és várja, hogy a jó Isten megsegíti s bár nagy az ő szomorúsága, mégis a nekem tett igéretét hiven és pontosan beváltja, mert, mint minden évben, úgy az idén is — annak a különös fogadalomnak emlékére — áldozócsütörtök előtti szerdán estélyt adott, a melyen rákosszentmihályi barátai, a mi kedves papunk és különösen a tanitóság tagjai közül számosan jelentek meg.

Bográcsgulyás, nyársonsült és turóscsusza volt az ünnepi lakomai.

A második fogásnál egyik szellemes jóbarátunk — Lehel papa — fölemelkedett helyéről és élénk szinekkel és fordulatokban gazdag beszédben ecsetelte a házi gazdának vendégszeretetét és az Ég áldását kivánta ő reá és az ő szerető hitvestársára. Beszédét pedig imigyen fejezte be:

Adja az a jó Isten, hogy mához egy esztendőre ez legyen az új szentmihályi nóta:

Gólya madár fiút hozott
Hosszú vörös csőrébe,
Oda tette egyenesen
Benzsó Rudi ölébe;
Benzsó Rudi örömében
A gyereket felkapja,
Babusgatja, csititgatja,
Ölelgeti, kacagja.

Annyi éljen soha nem hangzott még Rákosszentmihályon, mint éppen ezen az estén a templom mellett levő kúrián, csak én voltam nagyon szomorú. Azon szomorkodtam, mert Benzsó Rudi, az én kedves jó cimborám, bármennyire is szerettem volna és vártam, nem szólitott meg engem.

— És tudják-e miért?

Azért, mert . . . mert nem voltam ott!

Dr. Vércse Peti.

NYILTTÉR.

Tánctanítás Rákosszentmihályon.

Mazzantini Lajos a m. kir. Operaház v. balletmestere a nyarat Rákosszentmihályon tölti és ott tartózkodása alatt **nyolchetes tánctanfolyamot tart,** a mire a szentmihályiak és a környék figyelmét felhivni bátorkodik. **A tanitás díja személyenkint 12 korona. Tanitás ideje minden kedd, szerda, péntek és szombat.** Jelentkezéseket (levelezőlapon is) elfogad a kiadóhivatal. A tanitás június második felében kezdődik.

Forrásfürdő-megnyítás.

Tisztelettel hozom a t. közönség szíves tudomására, hogy

forrásfürdőmet

Rákos-Szent-Mihályon, május 31-én, pünkösdvasárnapon megnyítom.

A 67 méter mélyre fúrt kút tiszta, bő forrásvizet szolgáltat.

A fürdőtelepen **hidegvízgyógyintézet, uszoda, Kneipp-féle gyógyeljárás és meleg fürdők** állanak a közönség rendelkezésére, **massage-ledörzsölésre, villanyozásra, izzasztószekrénynyel, légfürdővel és erőművi eszközökkel ellátva.**

A fürdő kioszk-kávéházzal van összeköttetésben, a hol jóízű hideg és meleg ételek és hamisíttatlan italok kaphatók.

A t. közönséget tisztelettel meghívja

Mr. Ujváry Ignác,
fürdőtulajdonos.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

KIS GERGELY LAKATOS MESTER

Fiók-műhely: **Budapest, VI. ker., Szív-utcza 31. szám.**
Fő-műhely: **Rákos-Szent-Mihály, Almássy Pál-telep.**
Mária-utcza és Béla-utcza sarok.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legolcsóbb árak mellett. Takarék tűzhelyek jótállás mellett készíttetnek, valamint javíttatnak is.

Villa gyönyörű kilátással

Budapestre és a Dunára a Hárshegyen (villamoshoz közel) kiadó.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. Alapíttatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Pál-telepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB** házgondnoknál. Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRÚHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

Szíves tisztelettel értesítik az igen tisztelt hölgyvilágot s kedves ismerőseiket, hogy a tavaszi saison remek újdonságai immár raktárra érkeztek s mintagyűjteményük szintén elkészült, a melyet nyilvánított kívánságra szívesen küldenek meg.

Mesés gazdag választék! Versenyen kívüli olcsó árak!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, június 7. 23. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.
A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Hogyan válaszszunk?

II. közlemény.

Az előbbi cikkemben az általános dolgokról és az általános teendőkről irtam, de mert igéretet tettem arra, hogy a község önállósitása során felszinre került egyes különféle nézetekre is kiterjeszkedem, most ezzel a részletezéssel foglalkozom.

Mint tudjuk, a képviselőtestület ama fele részének, a mely nem választás útján jut a képviseletbe — vagyis a legtöbb adót fizető (virilis) képviselők névjegyzéke — már meg van állapitva. Mivel az itteni megállapitott névjegyzék, a melynek a helye a községházánál volna, de érthetetlen okból azt Csömörön őrzik és itt meg nem tekinthető, a virilis képviselőtestület száma biztosan nem tudom, azt hiszem az 12, vagy 13 rendes és 3 póttag. A nézetek itt eltérők, t. i. egyik elégnek tartja ezt a számot, a másik kevesli.

Én magam is helyesebbnek tartottam volna, ha a létszám határozottan a községi törvény értelmében állapittatott volna meg és a képviselőtestület minél magasabb számú tagokból állana. Annyival is inkább, mert most épen a község szabályrendeletének készitésénél, a Csömör községgel leendő vagyonmegosztásnál az volna a jó, ha ezeknek a fontos dolgoknak a tárgyalásánál, a községnek minél nagyobb számú férfia venne részt és érvényesitené tudását és jóakaratát az új község érdekében.

Ezt a számot tehát helyes lett volna felemelni annyira, a mennyire azt a helyi viszonyokkal indokolni lehetett volna, t. i. alapul venni, az állandó lakosság mellé még azokat a községi lakósokat is, a kiket a népszámlálás újévkor nem talált ugyan itt, de az év egyéb időszakában a községnek birtokosai és lakosai is, a mi azt hiszem a téli létszámot legkevesebb 1000 lélekkel emeli. Vagy ha már nem volt cél a testületnek ennyire magas számra (40-re) való emelése, akkor legalább annyira kellett volna emelni, a mennyire azt a törvény megengedi.

Az 1900. évi népszámlálás szerint a mostani Rákosszentmihálynak 3059 lakosa van s az 1886. XXII. t.-cz 32. §-a szerint minden 100 lélek után egy képviselőt számitva, a képviselőtestület számát 30 rendes tagban kellett volna megállapitani, t. i. 15 virilis képviselőt összeirni és 15 képviselőt választani. Lehet, hogy a virilis képviselők névjegyzékének összeállitásánál az intéző körök azon a nézeten voltak, hogy 12 rendes és 3 póttag az 15, pedig ha a nézetük ez volt, az nem volt helyes, mert a képviselőtestületbe felvett és választott póttagok mindaddig nem képviselők, mig a rendes tagok mindegyike megvan. A póttag csak akkor lehet a képviselőtestületnek tagja, ha a rendes tagok közül valaki vagy elhal, vagy helye más törvényes intézkedés folytán megszűnik. A képviselőtestületi póttagok tehát nézetem szerint a rendes létszámba nem tudhatók be, a testület létszáma mindig a póttagok figyelmen kivül hagyásával állapitandó meg.

Az idézett törvény 35. §-a ugyanis azt mondja, hogy ott, a hol a képviselők választása nem kerületenkint, hanem tömegesen eszközöltetik, a választandó képviselők összes számának egy negyedrésze erejéig póttagok választandók. És ha ez irányadó a választott képviselőkre, akkor irányadó a virilis képviselőkre is. Itt tehát törvény szerint a virilis képviselőtestületnek 15 rendes és 3, 4 póttagból kellett volna összeállitva lenni, hogy a testületnek választott része is ilyen számban juthasson be a képviseletbe. A névjegyzék összeállitásánál közreműködött egyének ezt vagy figyelmen kivül hagyták, vagy a törvényt helytelenül alkalmazták, ezen változtatni azonban most már sem nem lehet, sem nem volna célszerű. Tegye ezt meg majd jövőben maga a leendő teljes képviselőtestület és előljáróság akkor, a midőn a községi szabályrendelet elkészitésének ideje elérkezni fog.

Ma pedig legyen mindenkinek az az egyedüli igyekezete, hogy ez a ma meglevő állapot megváltoztattassék, t. i. hogy a képviselő és előljárói választások mihamarabb

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

megtörténhessenek, mert a mai körülmények között még a község nem község és a saját érdekében tenni semmit sem képes és nem is tehet.

A képviselőtestületbe ez idő szerint most már csak annyi képviselő választható be, a mennyi virilis képviselő van, több választott képviselőről ábrándozni sem lehet.

A képviselő-választásoknál, a mint látom, erősen folyik a küzdelem s hogy a már is két-három részre szakadt választóközönség melyik csoportjának jelöltjei jutnak a képviselőtestületbe, azt a sokféle kombinátióból megállapitani nem lehet.

A választóközönség itt is téves úton halad a szavazatok szerzésénél, a mikor az egyéneket meghatalmazás alakjában akarja a választási urnához állítani. Úgy látom ugyanis, hogy a választás sorsát itt meghatalmazásokkal akarják eldönteni, azok gyűjtésénél pedig végtelenül téves úton haladnak, sok időt, sok fáradságot áldoznak, a melynek azonban nézetem szerint kevés haszna lesz.

Azt látom ugyanis, hogy a választók névjegyzékébe felvett olyan férfiaktól, a kiket foglalkozásuk nappalra a községből távol tart, meghatalmazások lesznek kivéve. Ezek a meghatalmazások nézetem szerint érvénytelenek, mert a községi törvény 38. §-a szerint a választói jogot *a nagykorú férfiválasztó csak személyesen gyakorolhatja*. A választói jognak más által leendő gyakorlását a törvény ezen §-a csak a gyámoltak, gondnokoltak, nagykorú nők, testületek, intézetek, társulatok, cégek és általában a jogi személyeknek engedi meg. Tehát csakis ezek adhatnak ki meghatalmazást.

A most említettek között szereplő *„nagykorú nők“* alatt a törvény mindenesetre azokat a nőket érti, a kik házassági kötelék alatt nem állanak, mert a férjhezmenetel következtében nagykorúvá vált nő polgári jogait a férj van hivatva gyakorolni és nézetem szerint a választók névjegyzékébe minden férjes nő helyett már magát a férjet kellett volna felvenni, mint olyant, a ki a családnak feje és a polgári jogok gyakorlására hivatott.

Miniszteri rendelet is intézkedett már akként, hogy férjes nők a választók névjegyzékébe nem vehetők fel s ez természetes is, mert az illető nő részéről, a ki a községben vagyonnal bir, ott adót fizet és ott lakik, a család kereseti adóval való megadóztatása alkalmával a férj lesz mint családfő megadóztatva, a törvény szerint pedig még a virilis képviselők névjegyzékének összeállításánál is nem a férj adója számittatik a feleség adójához, hanem a feleség adója számittatik be a férj adójába. A névjegyzéken azonban ma már változtatni nem lehet, az pedig, hogy majd a választási elnök a feleség által kiállított meghatalmazást figyelembe veszi-e, vagy azt mondja, hogy a törvény értelmében a férjezett nő politikai jogokat még meghatalmazással sem gyakorolhat és igy a meghatalmazást nem fogadja el, az az ő egyéni nézetén fog függeni.

Helyes és célra vezető dolog lenne tehát a meghatalhatalmazások gyűjtésénél ezt az elvet követni, mert ez minden pártnak hasznára leend annyival is inkább, mivel abban az esetben, ha önjogú férfitől meghatalmazást nem vesznek, hanem figyelmeztetik őt arra, hogy választói jogát csakis személyesen gyakorolhatja, a majdan megejtendő képviselő-választásoknál, a mely reggeli 9 órakor fogja kezdetét venni és megszakitás nélkül délután 4 óráig tart, mindenki igyekezni fog szavazati jogának érvényesitésére az egész nap folyamán át időt szakitani.

Tekintetes szerkesztő urat pedig arra kérem, hogy miután a lap teréből más közleményeket kiszoritani nem akarok, engedje meg, hogy ezen tárgyat a következő számban folytathassam. *B. I.*

TÁRCA.

Olaszországi utazásom.

Irta: *Fischer Győző.* (Folytatás.)

Lámpa nem világitja meg a pulpitusát, tehát bizonyos homályban van, szemünket pedig nem zavarja semmi kellemetlen világosság.

Puccini G. *Toscáját* adták, melynek librettója tudvalevőleg Sardou-nak hasonló cimü drámája után készült.

A nézőtér az utolsó helyig el volt foglalva. Ha jól tudom, a mi operaházunk is készül legközelebb előadatni e dalművet. Az érdekes szövege ismeretes, a zenéről pedig ahhoz értő kritikus úgy is fog irni. Az előadásról uni sono tutti quanti csak azt mondhatom, hogy remek volt, jobb és tökéletesebb előadást nem kivánhat senki. Igy a második felvonásbeli nagyjelenetben, midőn Tosca (Donna Berlendi) mindenkép igyekszik Cavaradossi kedvesét *Scarpia* rendőrfő kezéből kiszabaditani, a feltörő általános nagy taps és *bis*-kiáltások után meg kellett e nagy áriát ismételni.

A harmadik felvonásban, mely a siralomházban hozza össze a szerelmeseket, Signor *Anseluci* tenoristának, *Cavaradossi* piktor személyesitőjének óriási sikere volt s minden szabadkozása ellenére, ismételnie kellett a szép és nagy áriát. Ismétlésében még jobbnak találtam mint előbb.

Az olaszokat minden lelkesedésük mellett, melylyel a zenének hódolnak, bizony elég szigoru biráknak találtam, mert p. o. úgy a prima Donna *Berlendi*, *Tosca* személyesitőjének, mint Signor *Anselmi* tenorista, Cavaradossi személyesitőjének ismétlésük után csak egy pár idegen tapsolt; úgy látszik, az olaszok az ismétlésért nézetem szerint dukáló taps-köszönetet feleslegesnek tartják.

Mind a két művész igen kiváló volt, csak kissé hozzá kell itt szokni az olaszok erősebb gesztusaihoz. Hanem Signor *Anselmit*, a tenoristát, igen csodáltam, nem valami erős nagy ember, sőt inkább kicsi, sem fizikuma nem valami kiváló, annál inkább meglepett, hogy hangjával uralkodni tudott ezen az óriási nagy nézőteren.

De egy nevezetes jelenséget még különösen ki akarok emelni s ez a Maestro Romei Francesco karmester személye, a ki *Toscát* dirigálta. Meg kell jegyeznem, hogy a hány operát láttam, (az igaz csak rövid ideig voltam Nápolyban), mindig más karmester neve szerepelt a szinlapon. Úgy látszik, itt erre különös súlyt fektetnek.

Tosca előadása alatt nem csak látta az ember, hanem meg is érezte és azok a folytonos tüntetések, melyek akkor kezdődtek, mikor a maestro a lábát az emelvénynek csak első fokára tette, valamint a közelében lévő tisztelőinek és

HIREK.

A „Rákos Vidéke“

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

Községi képviselő-választás Rákosszentmihályon. Az 1903. évi június hó 27-re a rákosszentmihályi községházánál megtartandó községi választásokat illetőleg a községi előljáróság a következőképpen intézkedett. A választás délelőtt 9 órától délután 4 óráig tart. Választandó lesz 12 rendes és 3 póttag. A választás szavazó-lapokkal történik. A meghatalmazások a választási eljárást megelőzőleg egy órával nyújtandók be a választást vezető főszolgabirónál vagy meghatalmazottjánál. A szavazatlapokat úgy kell kiállítani, hogy előbb a rendes tagok jegyeztetnek fel, utána „póttagok“ jelzéssel a póttagok. Minden 1903-ban összeirott választónak választói jogosultsága van. Itt említjük meg, hogy a mi véleményünk szerint helytelen a pártoknak az az eljárása, hogy jelöltjeiket még most sem nevezik meg, úgy, hogy a köteles diskréció megszegése nélkül ezt mi sem tehetjük meg. Úgy gondoljuk ugyanis, hogy a községi képviselők megválasztása első sorban közérdekű és nem pártkérdés és igy a meggondoláshoz szükséges idő megadása mindegyik pártnak első sorban kötelessége.

Megszúrta a feleségét. Megirtuk mult számunkban, hogy *Makády* Pálnét — és nem, mint tollhibából irtuk, Lászlónét — a férje széles-pengéjü késsel mellbe szúrta és megemlitettük, hogy a szúrás nem halálos, mert a kés pengéje a bordák között megakadt. Később azonban — vagy a kés tisztátalan volta folytán, vagy mert talán ruhadarab jutott a szúrás révén a sebbe — vérmérgezés állott be, a mely a szegény sérült asszony halálát okozta.

A Sporttelep megnyitása. A Rákosszentmihályi Sporttelep sorsát az idén sem kerülhette ki. Megnyitó ünnepe, melyet pünkösdvasárnap tartottak meg, mint eddig csaknem mindig, az idén is elázott. A 24 órás erős esőtől fölázott pályán csak kevesen jelentek meg estefelé és csak egynéhányan tenniszeztek. Különösen az érdeklődő hölgyek hiányoztak nagyon. Pünkösdhétfőn és az azt követő napokon azonban már víg és hangos volt az élet a pályákon, a miket szorgalmasan látogattak. A megnyitó után tervezett családias jellegü táncmulatság is elmaradt és átalakult jókedvü vacsorázássá.

Elismerés. A mult héten panaszt közöltünk a lapunkban. Öt úriember panaszát, a kiket a vicinális meg nem álló vonata $^1/_4$11-kor József főherceg-telep megállóhelyen hagyott. Úgy értesülünk, hogy a hibáért azok, a kik elkövették, büntetést szenvedtek el. Kötelességünknek ismerjük, hogy ezért a gyors intézkedésért a helyiérdekü igazgatóságának mi, a kik a panaszt — közérdekből — közzétettük; elismerésünket fejezzük ki. Teszszük ezt azért, mert csak a közönség és a vállalat kölcsönös megértéséből fejlődhetik jó közlekedés és mert megnyugtatónak tartjuk annak igazolását, hogy rendetlenségek esetén a közönség nem hiába fordul megokolt panaszszal az igazgatósághoz.

Mulatság a szentmihályi reform. templomalap javára. A református egyház javára rendezendő mulatság szépnek igérkezik. Gróf Pejacsevich Jánosné Ő Méltósága a védőséget elfogadta, a mi nemcsak a rendező-bizottságnak, hanem egész Rákosszentmihály ama lakóinak, a kik az ő kedves személyét ismerik, a lehető legnagyobb örömet szerzett.

A templom és egyházi szerek javára a mozgalom csirájában már felette kedvező jövőt mutat. A telepek lakói valláskülönbség nélkül nagyon érdeklődnek és óhajtják a sikert.

---

barátainak kézszorításai, melyekkel üdvözlésére hozzásiettek, rögtön meggyőzött arról, hogy megállj, itt van a mai előadásnak a kulcsa. S a taps még akkor sem szünt meg teljesen, mikor már a karmester az emelvényen volt és elfoglalta a helyét; ismételten fel kellett emelkednie és az orkánszerü ovációt megköszönni. Ezek a tüntetések még fokozottabb mértékben ismétlődtek minden felvonás után. Itt, úgy látszik, nem annyira primadonnakultusz dominál, mint inkább a karmesteri.

Az ünnepelt mester azonban meg is felelt a hozzá fűzött várakozásnak teljes mértékben. Istenem, minden percben attól féltem, hogy le fog esni mindenestől a zenekar közé. Milyen variációja a természetes gesztusoknak; még ebben sem volt egyforma vagy unalmas.

Az első felvonás finálója felé keze, feje, teste mind egyszerre dirigált s mikor a fortissimókat egy borzasztó szúrással jobbfelé — persze a levegőbe — jelezte, hát megborsódzott egy kissé a hátam. A szegény ember úgy izzadt, mintha a *Pozzuolli* melletti *Nero* barlangból húzták volna ki. Csurom viz volt a végén e herkulesi munkától. Az biztos, hogy annyi testgyakorlatot végzett ezen az estén, hogy orvosa minden körülmény között nyugodt lehetett, hogy kellő testmozgás hiányában nem kell rendelnie neki nagyobb excercitiumot. A mi kedves *Konti maestrónk* már csak elég tüzes és élénk dirigens, de hiába, még a leghevesebb tempóiban sem közelitheti meg Romei Francesco maestro kollegájának a finom pianissimókban produkált gesztusait.

Élvezetes szép esténk volt, nem fogom elfelejteni; most már csak a mi Operaházunk első *Tosca* bemutató-estéjére vagyok kiváncsi.

Az opera után a Coppelia c. ballett következett, melyet már a nápolyiak is lenéznek és meguntak. A magyar csárdásról és a kosztümökről nem is szólok. Irtak már a magyar lapok ilyen dolgokról eleget; csak rekapitulálni kellene az erre vonatkozó már annyiszor elcsépelt közleményeket. Az előadás egészében is rossz volt, a ruhák és dekorációk kopottak; egyszóval temperamentum nélkül való, unalmas és bosszantó. Inkább semmit, mint ilyent. Hogy is mondja *Vizvári* bátyánk a Borban: „Ögye mög a . . .“

Szállodáról, étkezésről, kávéházról mit irjak? Kapható pénzért ilyen is, olyan is, kinek milyen vaskos a bugyellárisa. Olcsónak nem mondhatnám ott az életet, s ráadásul, mi türés-tagadás, bizony, majd éhen haltam, mert az olaszos kosztot gyomrom nem türi. Hej! mit adtam volna egy kis jó magyar házi főztért; de hát nem lehet minden tökéletes.

Egy dolog igen kellemesen érintett, de ez nemcsak a nagyobb restaurátiókra és kávéházakra szól, hanem a kisebbekre is értendő, sőt még a vasuti állomásokra is. Mindenhol az elfogyasztott holmiért rendesen kiállított szám-

Egy nem is református úriember, már 30 koronát küldött a nemes célra. Idézünk a leveléből egy pár nagyon megszívlelendő és igaz szót:

„A mai automobilos világban nagy lelki örömmel tölt el mindenkor egy-egy olyan mozzanat, mely — ellentétben a lassan, de sajnos, biztosan haladó ú. n. *felekezetnélküliséggel*, — a hitélet, a bensőségteljes vallásos érzület fejlődését hirdeti.

A felekezetnélküliség biztos terjedésének okát az anyagiakban, az ú. n. *egyházi adónak* tűzzel-vassal való behajtásában vélem feltalálni, pedig — s azt hiszem ebben többen egyetértenek velem — az egyháznak sohse lehet célja a vagyongyűjtés s az adókivetéshez csak akkor folyamodhat, ha a hitsorsosok buzgósága olyannyira ellankadt, hogy *a legszükségesebb* kiadásokat sem fedezi az: *önkéntes megajánlás.*

De a milyen helytelen egyes egyházközségek azon, mivel sem indokolható törekvése, hogy mennél nagyobb tőkét gyűjtve, jóelőre biztosítsák a jövő nemzedék *lelki megélhetését*, annál fokozottabb mértékben helyeslem és üdvözlöm egy szűk határok közé ékelt területen lakó *hitsorsosok* abbeli nemes törekvése, hogy saját szokásainak megfelelőleg berendezett templomban óhajtják kifejezésre juttatni a Mindenható végtelen kegyelme iránt érzett őszinte hálájukat.

Habár más vallású vagyok, mégis nagy lelki gyönyörűséggel vettem részt tavaly a szentmihályi katholikusok által emelt Istenházának megáldási ünnepén s abban az *általános lelkesedésben*, mely Szentmihály lakóit e napon *felekezeti különbség nélkül egyesítette*, biztos zálogát látom annak, hogy a *reformátusok becsületes törekvése* szintén *megnyeri Szentmihály egész lakosságának — valláskülönbség nélkül — rokonszenvét és odaadó támogatását.*“

Hír szerint Rákosfalva, Mátyásföld, Kőbánya és Rákos-Palotáról is sokan jönnek át. F. év június 7-én délután 4 órakor lesz a nagy rendező-bizottság megalakulása az Engelbrecht-féle vendéglő nagytermében, az Almássy Páltelepen. A meghívók e hó közepén lesznek kibocsátva.

Vendéglőink és a közönség. Az alábbi sorokat kaptuk s miután közügyről van szó, teljes szövegében közöljük: T. szerkesztő úr! Engedje meg, hogy becses idejéből nehány percet jelen soraimmal elrabolok s arra kérem, hogy levelemet b. lapjában közölni, vagy az abban foglaltakról, mint rákosszentmihályi közügyről megemlékezni szives volna. Ha az első nem, de az utóbbi mód valószinűleg észre fogja téríteni a mi vendéglőseinket, hogy úgy a saját, mint Rákosszentmihály érdeke nem abban concludál, hogy a vasár- és ünnepnapi kirándulók, vagy valamely estélyt tartó egyesületek vendégeit és tagjait alaposan megzsarolja, hanem hogy jó, ügyes, eleven és a tényleges drágasági viszonyoknak megfelelő árak mellett történjék a kiszolgálás. Becsatolom önnek a pünkösdi ünnepek alatt nálunk tartott egyik estélyről a vendéglős étlapját, a melyből meggyőződhetik szerkesztő úr, hogy panaszom nem alaptalan és hogy nem a normális viszonyok kifolyása, hanem ez a dolog a mi vendéglőseink oly mértékű kapzsisága, mely ha csak oda vezetne, hogy minden vendéglős megbukna, hát bele tudnánk nyugodni a sors *igazságos* ítéletébe, de ennek eredménye magára Rákosszentmihályra sokkal veszedelmesebb, sem mint azt megakadályozni bármilyen eszközzel is Rákosszentmihály érdekében ne kellene. Mert senkinek sincs kedve, akár kiránduló, akár valamely estélyre megjelenő vendég vagy helyi ember legyen az, étvágyát a budapesti vendéglők átlagos árainak 30—40%-os túlfizetésével kielégíteni, még akkor sem, ha a kiszolgálás vagy az ételek minősége 30—40%-kal azt felül is múlná. A kiszolgálás a lehető legrosszabb s az étellel meg úgy van az ember, mint a tót asszony a szappannal: megeszi, mert már megvette. Különben „gustibus non est disputandum“ és ha valakit a minőség kielégít is, de a követelt ár ellen

---

lát kapsz. Ha néha borsos is, de meg van feketével fehérre. Mindenesetre nagy rendre mutat; és ez a rendszer ajánlatos a követésre. Különben tudjuk, hogy Franciaországban és részben Angliában ez a divat többé-kevésbbé szintén otthonos.

Majdnem elfelejtettem egy nagyon is megemlítésre való megfigyelés közlését, még pedig a *dohányt* és *kártyát!*

Nem tudom a rossz dohánynak tulajdonitsam-e, vagy másban rejlik az oka, de én nekem valóban rendkivül feltünt a dohányzásnak az a kis mértéke, melyet különösen Dél-Olaszországban tapasztaltam.

Jobbfajta restaurátióban egyáltalán nem is dohányoznak, erre a szomszédságban külön helyiséget tartanak fenn. A vasutakon a kupék két harmadrészben nem-dohányzóknak vannak fentartva. A járó-kelők közt is aránylag kevesebb a dohányos ember, mint p. o. nálunk.

Mondhatom, elég gyakran fordultam meg különféle kávéházban, gyakran láttam sakkozni és dominózni, különösen az utóbbit elég gyakran és sok passzióval üzik. Persze itt is vannak gibiczek, kiknek faja, úgy látszik, az egész világon el van terjedve. Szinte csudálatos, hogy még eddig gibic-egyesületek nincsenek s nem tartanak nemzetközi — kongresszust. De kártyázni s pláne úgy, mint nálunk, a hol a kávéháznak legalább jó harmadrészét foglalják el a kártyások, egyáltalában nem láttam. Úgy látszik, nekik kevesebb idejük telik ilyen passzióra.

Visszafelé, haza.

A ki *Nápolyból — Román* át — veszi útját Ancona felé, legyen az állomáson vagy másfél órával előbb. Olyan tolongást, a milyen ott van, a mennyire emlékszem, utazásaim alatt csak még Brüsselben láttam megközelítőleg, az *Ostende*-felé szolgáló állomáson.

Egy órai ide-oda futkosással és a kellő baksisok leszúrása után, jutottam el végre egy kupéba, melyben egy fiatal olasz házaspár, meg egy öregebb orosz házaspár nagy kényelemmel rendezkedett be.

A nyolcz ülőhelyre beosztott I. osztályú kocsiban annyi kézipodgyászt, kalapot, kabátot helyeztek el, hogy én, a ki már kétszer néztem be s kérdeztem, hogy el van-e a hely foglalva, a negativ értelemben kapott felelet után is mindig visszavonultam.

Hát bizony nálunk is elő szokott ilyesmi fordulni, de itt jobban értik a mesterségét. A nagy podgyászom külön facchino vagy hordár veszi át; mivel a koffer 38 kilót nyomott ennek még egy vice facchinora volt szüksége.

A mázsáló és felügyelő siettetésére is meg kellett még külön kennem a markukat.

(Folytatjuk.)

a legnagyobb felháborodással tiltakozik és meggondolja, mikor rándul majd újra Szentmihályra; az itteni intézőkörök pedig rémülettel rendezik estélyeiket, mert senki sem lesz bolond bármily jótékony vagy hasznos cél érdekében sem magát más oldalról jövő jogtalan és igazságtalan követeléssel megzsaroltatni. Ne panaszkodjanak a mi vendéglőseink, mert az sem volna csoda, ha még a madár se repülne vendéglőjük felé. 1·60 koronás rántott csirke; 1·20 koronás ¼ liba; 90 filléres bécsi- vagy naturszelet, 60 filléres liptai körített stb. árú és elnevezésű lépvesszö nem alkalmas ember-gimplifogásra, legfeljebb egyszer. Szivleljék meg ezt vendéglőseink, úgy a saját, mint a köz érdekében is.

Benszülött.

Hangverseny. Az e hó 10-én (szerdán) Rákosszentmihályon, az Engelbrecht-féle vendéglőben a róm. kath. templomépítő-bizottság égisze alatt, *Zsolnay* Károly rendezésében tartandó nagyszabásu hangverseny végleges műsorát következőképen állapitották meg: 1. Magyar nyitány Kéhler Bélától, előadják hegedűn dr. *Darvay* Arthur, gordonkán *Polgár* Géza, zongorán négy kézre *Pfeiffer* József és *Benda* Kálmán urak. 2. Elvira nagy áriája Ernániból (Verdi) énekli *Biró* Lilli kisasszony, zongorán kiséri *Pfeiffer* József. 3. *a)* Air Goldmark Károlytól, *b)* Echos des Alpes Hubay Jenőtől, hegedűn előadja dr. *Darvay* Arthur úr, zongorán kiséri *Pfeiffer* József úr. 4. Vig magánjelenet, dr. Vrabély Armandtól, előadja *Kovaltsik* Ilonka kisasszony, végzett akadémiai növendék. 5. Magyar Rapszódia, Székely Imrétől, zongorán előadja *Gaál* Pál tanár úr. 6. A Nemzeti színház klasszikus műsorának legerősebb oszlopa — tekintettel a jótékony célra — megigérte közreműködését azon esetben, ha a hangverseny napján nem kell játszania. 7. Bajazzo opera Prologja, Leoncavallo, énekli *Palotay* Gyula úr, zongorán kiséri *Pfeiffer* József úr. 8. Áriák „Mignon“ és „Carmen“ operákból, énekli *Poppini* Olivia úrhölgy, zongorán kiséri *Pfeiffer* József úr. 9. A „Kacagtató történetek“-ből, irta és felolvassa dr. *Vrabély* Armand úr. A hangversenyt, a mely esti 8 órakor kezdődik, tánc követi. Belépődij személyenkint 2 kor., családjegy ára 5 korona.

A cinkotai gyorstemetők. Az *Új Hirek* cimü szenzációkban és különkiadásokban utazó újság a következő hirt röpiti világgá utolsó számában: „Cinkota eddig csak a nagy itcéjéről volt hires, de most az előljáróságának hátramaradottságával fog hirnévre szert tenni. Ugyanis botrányos dolog történt ott a mult héten. A falu határában öngyilkossá lett Vasicsek János főpallér, a ki Budapesten, a Garay-tér 2. számu házban lakik. A szegény embert anyagi gondok kergették a halálba. A családja másnap értesült az öngyilkosságról. Rögtön kimentek Cinkotára kedves halottjukért — de az akkor már el volt temetve! A cinkotai előljáróság elkövette azt a pogány cselekedetet, hogy az öngyilkost pap nélkül, temetés nélkül, mint valami elhullott állatot elásatta egy gödörbe, a nélkül, hogy a törvény által előirt hivatalos eljárást megindította s az öngyilkos kilétének megállapitására a lépéseket megtette volna. Igazán elszomoritó, hogy a mai korban, a főváros közelében ilyen dolgok történnek, melyek bizonyára a pápuák között is ritkaság-számba mennek.

Új férfinégyesek. Négy új, négyes férfikarra irt eredeti dal jelent meg ezen a héten *Gaál* Pál zenetanárnak, lapunk kedvelt munkatársának a tollából, Rózsavölgyi és Társa budapesti zeneműkiadó cég kiadásában. A dalok cime a következő: 1. Száll a darumadár. Szövege Pósa Lajostól. 2. Gyászdal Erzsébet magyar királyné emlékére. Szövege *Szemlér* Ferenctől. 3. Három eredeti magyar dal. 4. Cenkalji nóták. A dalokban igazi magyar érzés lüktet, mind szép dallamosak és igen hatásosan vannak férfikarra letéve. Különösen a mély érzésü, drámai erejü Erzsébet-gyászdal számithat általános, nagy elterjedésre, de a többi is hivatva van rá, hogy a daloskörök kiváló műsorszámaként szerepeljen. A négy dal vezérkönyvének ára 3 K. 50 fillér, az egyes szólamoké 40 fillér. *Szándékunk a nagytehetségü szerzőnek egy kis dalát* (ebben a kiadásban nem lévőt) *legközelebb bemutatni.*

Panaszlevél.

Tekintetes szerkesztő úr!

A mennyiben mindnyájunkat érdeklő dologról van szó, tisztelettel kérem szerkesztő urat, hogy ezen pár sor közlését becses lapjában megengedni szíveskedjék.

Május hó 27-én este többedmagammal siettünk a helyiérdekü cinkotai vasúthoz, a 7 óra 30 perces indításhoz.

A szerencse kedvezett, a mennyiben sikerült egy nem helyesen elnevezett „Keleti pályaudvari“ közvetlen kocsira fölszállnunk és 7 óra 27 percre a vicinálishoz is értünk.

Nagyon természetes dolog, hogy a kiszállásnál a kocsi minden kijáróját igénybe vettük, hogy az indulásra készen álló vonatra fölszállhassunk: elkezdtünk lélekszakadva nyargalni, hogy azt a nagy távolságú utat, a melyikre a vicinális rend kényszerít mindnyájunkat, megtegyük, de — fájdalom — minden erőlködés dugába dőlt, mert ezt észrevette a vicinális mindenható tekintetes főnöke és megadta a jelt az indulásra és bennünket dicsőségesen otthagyott.

Ez után a hajsza után kérdőre vontuk az állomás tekintetes főnökét, hogy miért indíttat idő előtt: a válasz az volt, hogy miniszteri rendelet alapján. Ekkor constatáltuk, hogy az időmulasztások után is még 3 perc hiányzik a rendes időből. Ebből azt következtetjük, hogy a főnök úr nem az előírás szerint, hanem tetszése szerint indíttat.

De nem így történt ez egy pár nappal előzőleg gondolom áldozócsütörtökön a délutáni ½22 órás vonat indításánál, midőn egy úri ember ismerőse a főnök úrnak azt kérdezte a pincértől, hogy van-e még idő arra, hogy még egy pohár sört igyék, a pincér azt felelte, hogy csak egy perc van még, ekkor az illető úri ember megpillantotta az ott álldogáló állomásfőnököt és ő tőle is megkérdezte és ugyan annyi terminust kapott a főnöktől is. Az úri ember erre azt találta mondani, hogy mégis szeretne egy pohár sört meginni, erre a főnök úr megkegyelmezett és azt mondta, hogy akkor van még 3 perc is.

Azt hiszem, tekintetes szerkesztő úr, hogy ilyen visszásságok csak a mi szerencsés szerencsétlen vicinálisunknál történhetnek meg.

De ezzel a nóta még nincs befejezve, történt ott ám még egyéb is. Az első kellemes meglepetés után következett egy lényegesebb dolog, a mely rámutat az egész vicinális intézmény rozoga szervezetére.

Megérkezvén a vonat, elkezdték a tolatás munkáját, az utazóközönség nagy számban várt a váróterem előtt és pedig olyan helyen, a hol vonat nem szokott járni csak az ott veszteglő postakocsit szokták odatolni olyan esetben, a mikor pihenésre ítélik.

Egyszer csak nagy zsivaj támad, mindenkinek nagy meglepetésére egy szerkocsit kikapcsoltak és azt villámgyorsasággal minden jelzés és fékezés nélkül bocsátották az utazóközönség közé. Ez a szerkocsi pedig összeütközött az ott veszteglő postakocsival, ez is megindult előre és kevés hijján, hogy a villamos kocsikat össze nem rongálta és csak az isteni gondviselésnek köszönhető, hogy 8—10 emberélet nem esett áldozatul.

Azt hiszem, ebből elég sokat lehet ezen már korhadt szerkezetre következtetni. Jellemző ez valóban: nagy osztalékokat juttatnak a részvényeseknek,*) de *az utazóközönség érdeke semmi*, a kinek a filléreiből sütkörésznek a melegen és fentartanak ütöttkopott összetákolt köpőládákat, hogy a közönséget abba belezsúfolják.

Ideje volna már, ha akadna élelmes vállalat, a mely megmutatná, hogy a mai napság hogy kell egy ilyen intelligens vidéknek kényelmes utazást nyujtani.

Nem jól van ez így tekintetes és nagyságos Igazgatóság, mert az utazó közönség épsége és élete nem a Csáky szalmája.

Budapest, 1903. május hó 28-án vagyok szerkesztő úrnak kiváló tisztelettel

Leon Péter.

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Június havi teendők.

A Gyümölcsösben. A szemzést — hajtószemre — még e hónap elején végezni kell. A megeredettek köteléke, a mint fakadni kezdenek, megtágitandók. Cseresznye-, meggy-, kajszinbarackmagvak gyűjtendők, de ezeket mindjart elvetni is kell, mert ha sokáig a levegőn állanak, kiszáradnak és nehezen kelnek ki. Aztán még az ártalmas levéltetvek mennyi dolgot adnak! Korán reggel, mikor még minden harmatos, dohányporral kell a leveleket behinteni, vagy enyves vízzel megfecskendezni. Ha az idő száraz, az idei ültetvényeket, gyümölcsfákat öntözni kell, mert különben elrúgjak a gyümölcsöt. Sok gyomlálni, kapálni való van a faiskolában, az oltványokról a fattyúhajtást le kell metszeni. A fiatal fácskák, magágyak meglocsolandók.

A konyhakertben. Itt a zöldség- es főzelékneműeket gyomtól szorgalmasan tisztogatni kell. A vörös czékla, zeller, karórépa a palántásból még átültetendő. A kerek répa, téli retek szent Iván körül elvetendő; ezzel együtt, ha az utófagyok a korábbi vetésben kárt tettek volna, még a kései borsót, kalarábét, salátát, uborkát és dinnyét is elvetjük. A salátafélékből egyre veteményezhetünk, de a palántákat oly kerti növények közé ültetjük, melyek sok öntözést igényelnek, a már kifejlődött kötöző saláta leveleit sással vagy hárssal egybefoglaljuk, meleg napra hagyjuk és akkor is ezt legjobb délután végezni, hogy a saláta belül egész száraz maradjon, mert különben könnyen rothad. Azért nem szabad a kötöző salátát felülről öntözni, hanem csak a tövét. A télre kiültetett fejes salátát néha-néha feloldott trágyalével öntözni kell. A karfiolt gyakran locsoljuk, hogy virágja szép, fehér szinét megtartsa, leveleinek összeborítása által óvjuk a nap heve ellen. Szárazságban a dinnyét ritkán, de erősen öntözni kell. A foghagyma szárait le kell tiporni, mert különben magba mennek.

—

Az eper mint gyógyszer. Valamennyi bogyógyümölcs közt az eper a leghasznosabb. E gyümölcs rendszeres élvezete a gyönge szervezetűek vérét annyira megjavitja, hogy a legrövidebb idő alatt feltűnő javulás észlelhető rajtuk. A sápkórosoknak különösen ajánlható, hogy az eper-saisonban minden délelőtt epret fogyaszszanak, mert ez az orvosi segélyt is feleslegessé teszi s e mellett a beteg csakhamar megerősödik és teljes egészségét visszanyeri. Az eper rendkivüli gyógyerejét nagy vastartalmának s mind a mellett is könnyű emészthetőségének köszöni.

—

Nagy barackot hogy termelhetünk? Következőképen: ha a barackot azon időben, mikor annak a magja még lágy, egy finom pengéjű éles késsel épen középen átszúrjuk.

Ennek következtében a mag nem fog tovább fejlődni s az a tápanyag, a mit különben a mag használt volna fel, most mind a gyümölcs javára fog szolgálni, minek folytán az rendkivül nagyra fejlődik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V—dy Victor, Rákosszentmihály. Ismételt torlódás folytán a szőlőművelés jövő számunkra marad. Kérjük szíves elnézését.

NYILTTÉR.

Tánctanítás Rákosszentmihályon.

Mazzantini Lajos a m. kir. Operaház v. balletmestere a nyarat Rákosszentmihályon tölti és ott tartózkodása alatt **nyolchetes tánctanfolyamot tart,** a mire a szentmihályiak és a környék figyelmét felhivni bátorkodik. **A tanitás díja személyenkint 12 korona. Tanitás ideje minden kedd, szerda, péntek és szombat.** Jelentkezéseket (levelezőlapon is) elfogad a kiadóhivatal. A tanitás június második felében kezdődik.

*) Az igen tisztelt levéliró úr téved ebben a mondatában. A helyi érdekü vasutak eddig részvényeseiknek még csak takarékpénzári kamatozást se tudtak nyujtani. *Szerk.*

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																			
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	9 30	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	—	3 00	3 45	4 32	5 02	5 32	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 01	9 50	* 10 30	10 51	* 11 21
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	**9 36**	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	—	**3 07**	3 50	4 39	5 09	5 39	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 08	9 57	10 37	10 58	11 28
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	9 40	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	—	3 12	3 57	4 43	5 12	5 42	6 11	6 41	7 12	7 42	8 11	8 41	**9 18**	10 01	10 41	**11 03**	**11 33**
	1. sz. kitérő . . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	9 43	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	—	3 15	**4 00**	**4 46**	**5 15**	5 45	6 14	6 44	7 15	7 45	8 14	8 44	9 16	10 04	10 44	11 06	11 36
	Józsefh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 42	8 12	8 42	9 21	9 52	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	—	**3 22**	4 07	4 52	5 22	5 52	6 22	6 52	7 22	7 52	8 21	8 51	9 23	10 12	10 52	11 14	11 44
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	—	4 01	4 31	5 16	5 46	6 16	6 46	7 16	7 46	8 26	8 56	—	9 46	10 36	11 16	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 00	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	4 45	—	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30	8 00	8 40	9 20	10 00	* 10 30	11 00	* 11 30
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	**3 23**	3 53	4 38	5 08	—	5 53	6 23	6 53	7 23	7 53	8 23	9 03	9 43	10 23	10 53	11 23	11 53
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 49	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	**4 00**	**4 46**	**5 15**	—	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 10	9 50	10 31	11 00	11 30	12 00
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 18	—	6 03	6 33	7 04	7 33	8 03	8 33	**9 13**	9 53	10 35	**11 03**	**11 33**	12 03
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	**9 37**	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	4 07	4 53	5 22	—	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 17	9 57	10 39	11 07	11 37	12 07
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 29	—	6 14	6 44	7 15	7 44	8 14	8 44	9 24	10 04	10 46	11 14	11 44	12 14

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.
A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.
*-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

VILLA
gyönyörű kilátással Budapestre és a Dunára a Mártonhegyen (villamoshoz közel)

KIADÓ.
Fölvilágosítást ad a kiadóhivatal Budapesten vagy Rákos-Szentmihályon.

Okleveles
női ipartanítónő
József főherceg-telep, Árpád-utca 141. sz.
alapos oktatást nyújt szabászat, mintarajzolás, varrás s mindennemű női kézimunkákban.

FUVOLÁZNI
alaposan megtanít
Arbanász Emil
József főherceg-telep, Árpád-utca 141.

HIRDETÉSEKET
jutányos áron
fölvesz
a kiadóhivatal

BUDAPEST
VIII., József-utca 72. szám.
Telefon: 57—64.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Önálló házat

keres **nyárra bérbevételre**
Rákos-Szent-Mihályon

Ranschburg Soma,
Budapest, VII., Kerepesi-út 26. sz.
(kalapos-üzlet.)

Cukrászda Rákos-Szent-Mihályon,
József-uteza 230. sz.

Alulirott alázattal hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a nyár folyamán állandóan **fagylaltot, jegeskávét, crémet, legfinomabb bonbonokat, gyermek-kétszersültet és legfinomabb süteményeket készitek.**

Kis adag fagylalt (2 szelet) 12 kr. Jegeskávé 15 kr.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Hora János.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. * Alapittatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. **Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.**

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

Szives tisztelettel értesitik az igen tisztelt hölgyvilágot s kedves ismerőseiket, hogy a tavaszi saison remek újdonságai immár raktárra érkeztek s mintagyüjteményük szintén elkészült, a melyet nyilvánitott kivánságra szivesen küldenek meg.

Mesés gazdag választk! ~ Versenyen kivüli olcsó árak!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, június 14. 24. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57–64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Válasz

a „Hogyan válaszszunk?“ cikkely II. részére.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Becses lapja f. é. 23. számában „Hogyan válaszszunk“ II. c. a. közlemény — noha elég alapos törvényismeret, tárgyilagosság és jóakarattal van megírva — egynémely állításában mégis felvilágositásra szorul.

Nagy általánosságban szólva, a tisztelt cikkíró úr olyanféle törvénymagyarázatokba bocsájtkozik, a melyek a nagy nyilvánosság előtt — élére állitott viszonyok között, a rosszat könnyen feltételező közönség előtt tárgyalva — bizonyos célzatos jellegűeknek tünnek fel és némi kis gyanúsitás formájával is birnak, ezt pedig szó nélkül nem hagyhatom; nem pedig azért, mert az „intéző köröket“, kik alatt a t. cikkíró úr bizonyára a hatóságokat érti — Rákosszentmihály szervezése körül eddig tett s még ezután teendő minden intézkedéseiben tisztán és egyedül a legszigorúbban alkalmazott törvényesség s azon cél vezérelte s fogja vezérelni, hogy az új község úgy legyen megalakitva, hogy — a mennyiben emberileg az elérhető — minden polgár bizalmát, megnyugvását megnyerje; de nem hagyhatom szó nélkül azért sem, mert az elburkolt gyanúsitások mérgének erejét el akarom venni.

Azt talán elhiszi a t. cikkíró úr, hogy kortes-érdekek távol állanak az intézkedésektől? s ha nem, nevezzen meg csak egy körülményt is, — meg fogom a választ adni arra is.

A legtöbb adót fizető községi képviselők névjegyzékének egybeállításánál az eddig divott törvényes gyakorlatot fogadták el és hajtották végre úgy, hogy a lélekszám arányának megfelelő képviselőtestületi tagok számából a pótegyéneket leszámitották; itt lehet eltérés a nézetek közt, mert a törvény e tekintetben nem elég világos s döntvény nincs ez esetre.

Az ország különféle vidékein a legutóbbi évtized alatt alakult új községek szervezésénél ezen elvet követték.

A képviselőtestületi tagok számát az 1892. évi 2300. sz. B. m. döntvény szerint, mindig a népesség száma határozza meg, tehát azt, hogy p. o. 40-re emeltessék fel Rákosszentmihályon a tagok száma a mai 3056 lélekszámnál, még a szervezési szabályrendeletben sem lehet felvenni, azt azonban, hogy 30 rendes és 8 póttagra egészitessék ki, meg vagyok arról győződve, hogy a vármegyei törvényhatóság nem fogja kifogásolni.

Meg kell jegyeznem, hogy a törvény téli és nyári lélekszámot nem ismer; irányadó a népszámláláskor talált népesség száma, ettől eltérés eddig nem történt soha senki és semmi kedvéért.

A képviselőtestületi tagok számának megállapitása Csömör község — még közösügyes — képviselőtestülete által 1903. február hó 28. napján tartott nyilvános gyülésben, a többi szervezési intézkedésekkel együtt elő lett terjesztve, dacára, hogy ezen gyülésen a szentmihályi tagok túlnyomó számban voltak jelen, senki által semmi észrevétel nem tétetett, eltekintve ettől — a legtöbb adót fizető községi képviselők névjegyzéke közszemlére kitétele alatt — szintén nem tétetett kifogás; a névjegyzék április 23-án jogerőssé vált, tehát e dolog feszegetése senkinek nem használ, legfeljebb arra irányulhat, hogy a bizalmat megingassa. Üres szalmacséplés.

A törzsvagyon elkülönitésénél a képviselőtestületek nem fognak együttesen tárgyalni, tehát egyáltalán nem lehet irányadó, hogy mily nagy száma van az egyik vagy másik testületnek, a tárgyaláshoz mindkét érdekelt község egyenlő számú megbizottakat fog kiküldeni, a kik a járási főszolgabiró elnöklete alatt, a vármegyei tiszti ügyész, esetleg egy állami számvevő közbenjöttével fognak tanácskozni.

Meg vagyok arról győződve, hogy mindkét község a legjobb tudású s arra leghivatottabb képviselőit fogja ezen tárgyalásra kiküldeni, s azt is szeretem hinni, hogy a jog, törvény, igazság s nem látom kizártnak, hogy méltányosság elveinek szem előtt tartásával, mindkét község megnyug-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

vására fog ezen sok ember szemében vörös posztót képező dolog elintéztetni.

Ez azonban csak Rákosszentmihály szervezkedésének *végleges* befejezése után fog megtörténni.

Azt hiszem, a tisztelt választóközönség részére ez idő szerint nem adhatna jobb tanácsot a t. cikkíró úr, mint hogy képviselőtestületét igyekezzék oly egyénekből összeállítani a kik egyrészt társadalmi állásuk, összeköttetéseik, kipróbált önzetlenségük és tudásukkal — bizony elmondhatom a sok támaszra szoruló új község megalakulásának első éveiben — a nehézségeket le tudják és birják győzni. Ezzel legtávolabbról sem azt akarom mondani, hogy úri képviselőket válaszszon csupán, ellenkezőleg, az új képviselőtestületben képviselve legyen minden társadalmi osztálya Rákosszentmihálynak — de óvakodjanak a kerékkötőktől! — mert ha ezek hatalomra kerülnek, a község ügyei nem előre, de hátrafelé fognak haladni.

A meghatalmazások leirt módon gyűjtése törvénytelen s eredményre nem vezető dolog, más elbirálás alá esik azonban a nagykorú nők fogalma, az 1886. évi XXII. t.-c. 38. §-a ugyanis világosan kimondja, hogy „a nagykorú nőket stb. a meghatalmazott képviseli a választásnál".

A férjes nő — nagykorú; s ha választó — szavazati jogát megbizottja által gyakorolja s ezen meghatalmazott miért ne lehetne a férj?

Ennyit általánosságban.

Kiterjeszkedve a részletekre, a t. cikkíró úr valószinűleg téves információ alapján, a legtöbb adót fizető községi képviselők névjegyzékére vonatkozólag azt mondja, hogy: „annak helye a községházánál volna, de érthetetlen okból Csömörön őrzik s itt meg nem tekinthető stb.", ez nem felel meg a valóságnak, mert a névjegyzék a járási főszolgabiró által egybeállíttatván, az 1886. évi XXII. t.-c. 33. §-ának megfelelően f. é. április 3-tól 8-ig közszemlére volt kitéve s még április 22-ig a községházánál maradt, ezen körülmény a legelterjedtebb módon — falragasz, hírlapi hirdetés, dobszó — lett közhírré téve. A névjegyzéket többen megszemlélték, sőt le is irták s miután az ellen április 22-ig felszólamlás nem adatott be, április 24-én a járási főszolgabiróhoz terjesztettük be a további teendők végett, a honnan kértemre f. hó 5-én visszaküldték, most pedig itt van *törvényes helyén*, a levéltárban elhelyezve.

A névjegyzék tehát Csömörön senki által *nem őriztetett*, a minek különben sem lett volna semmi józan ésszel megindokolható oka. Hisz az ott felirt neveket a közszemlére kitétel ideje alatt, mint már emlitém, többek — igy Herczeg József úr is — leirták, tehát a névjegyzék már nem lehetett titok!

A történeti hűség kedvéért felemlitem, hogy május 15—20 közt *Paróczay* úr kérdezte Szabó László kézbesítővégrehajtót, hogy a virilisek jegyzéke nála van-e? nemleges feleletére a kérdező megjegyezte, hogy ez nem helyes, annak itt kéne lenni; később nehány nappal *Röhl* Károly úr *Piblinger* Rezső segédjegyzőtől a *kijelölt* képviselők jegyzékét kérte, nagyon természetesen azt a feleletet nyerte, hogy ilyen nálunk nincs. Ezen kérdezősködések velem közöltetvén, intézkedtem arra nézve, hogy mindenkinek kellő felvilágositás adassék, különösen pedig meghagytam, hogy ha valaki a nyert válaszszal nem volna megelégedve, utasitsák hozzám, ki bárkinek a legkészségesebben adok minden irányban felvilágositást.

Tőlem, ki Rákosszentmihályon ez idő szerint egyedül illetékes vagyok minden a község adminisztrációját illető kérdésben megadni a választ, soha senki nem kérdezősködött, arra, azt hiszem, nem is fog hivatkozhatni senki s igy a puszta „azt hallottam"-féle dolgok semmiféle reális értékkel nem is birhatnak.

Azt mindenki tudhatja, mikor vagyok a községházánál található, de én senki fia után nem szoktam járkálni, erről is ismeretes lehetek.

TÁRCA.

Olaszországi utazásom.

Irta: *Fischer Győző.* (Folytatás.)

A szállodának is külön két szolgája van kint az állomáson egy conducteur vezetése alatt. Mikor végre a kupéban az összes ezüst, nikkel és rézpénzemtől megszabadulva, összeadtam a különféle baksisokat, kitünt, hogy éppen 10 különböző embernek kellett a markát megkenni. Akár még egy jegyet is válthattam volna Rómáig. De csakhogy már benn voltam a kocsiban.

Megjegyzem, hogy *Olaszországban*, a mennyire én eddig a vasutakat s hajókat megismertem, nincs soha folytatólagos direkt összeköttetés az egyik vonaltól a másikra; értem ez alatt a főbb vonalakat. Mindenhol 3—4 és még több órát kell várni.

Rómáról majd talán más alkalommal.

Miután az ancona—fiumei hajó rossz összeköttetése miatt éjjel voltam kénytelen Rómából elutazni, csak annyit mondhatok, hogy meg nem próbálnám soha többé.

Borzasztó volt. Nem fütenek, hideg van, úgy, hogy utazóbunda is elkelt volna, egyik utazótársam, egy öreg olasz úr, elhortyogta vagy inkább elfürészelte az összes újabb és régi olasz operákat, a másik pedig egy fiatal olasz signor, úgy látszott, az öregnek a fia, olyanokat fújt közbe-közbe, mint egy mozdony. Szemközt ült velem, nem győztem zsebkendőmmel arcomat törölni. Ez tartott estétől reggelig a gyorsvonaton. Az *anconai* pihenésről, a legjobb szállodában, nem is beszélek. Végre este elindult a magyar és horvát tengeri gőzhajó-társulat *Villám* nevü hajója.

No — hála Istennek!

De nem, alig jut ki a hajó a révből, elkezd oldalt ide-oda inogni: pfü, vihar van; — dehogy! Velünk utazik egy különben igen kedves kis zömök magyar bácsi, kivel már odautazásom alatt találkoztam a hajón, fesztelen, otthonos mozdulatokkal, szárazföldi tengernagyi sipkában magyarázza a körülötte álló és szájtátva bámuló szárazföldi patkányoknak, hogy csak egy kis *bóra* van. Kis szél az egész a hegyekről, csak nem korbácsolhatja a hullámokat oly magasra stb. No de elég; alig egy jó negyedóra mulva már *vacsoráztak* — a tengeri halak. — — —

A szegény nőket sajnáltam legjobban. Istenem, milyen gazdálkodás. Már engedelmet kérek, az már a társulatot nem fogja a tönk szélére juttatni, ha minden személyszállitó hajóra egy Stuardesset alkalmaz, a ki a szegény nőknek, kiknek némelyike irtóztatóan szenved a tengeri betegség miatt, segitségére és szolgálatára áll. Ha egy nő férjével,

Mindezeket pedig azért láttam szükségesnek elmondani, mert a czélzatos gyanusítást — legyen az bármely elburkolt alakban is feltéve — megérzem és szeretem a dolgokat való meztelenségükben megismertetni.

Távol van tőlem a gondolat, a cikkíró urat, kinek „B. I.“ alá rejtett egyéniségét nincs szerencsém ismerni, meggyanusítani azzal, hogy a szándékosság tőle eredt, őt véleményem szerint — tudva vagy a nélkül — rosszul informálták s ő jóhiszeműleg „felült“. Sok emberen megesett már ez és senkit ne érjen nagyobb baj ennél.

Annyit kötelességemnek tartok kijelenteni, hogy ezen II-ik közlemény, mint legelől is jeleztem, oly szakavatott tárgyilagossággal van megszerkesztve s oly tapintatosan kerül minden személyeskedést, hogy az nemcsak élvezetére, de nagyon sok tekintetben okulására is szolgálhat a t. választóközönség törvényekben járatlan részének.

És most végezetül engedje meg igen tisztelt Szerkesztő uram, hogy én is szolgáljak egy jó tanácscsal a t. választóközönségnek, nevezetesen: igyekezzék minden tőle telhető módon a legközelebbi napokban már megtartandó képviselőtestületi választást oly módon megcselekedni, hogy az senki részéről felebbezéssel megtámadható ne legyen, mert ha azt megfelebbezik, a község szervezkedése legalább három hónappal hátrább lesz vetve, holott már így is — a legjobb esetet számítva — csak az októberi vármegyei közgyülésen lesz jóváhagyható a község szervezési szabályrendelete, a mi nélkül elöljáróságot és legvégül jegyzőt választani nem lehet. — Inkább szenvedjenek el egyesek apróbb sérelmeket, tegyék félre egyéni hiuságukat, mint hogy az új község kibontakozását hátráltassák. — A kortézia pedig a törvényes medren ne csapjon túl! Ezen válaszom s jóindulatból eredt tanácsom közzétételét kérve, vagyok a tekintetes Szerkesztő úrnak Rákosszentmihályon, 1903. június 9. kiváló tisztelettel

Bitskey Gyula, h. közs. jegyző.

Hogyan válaszszunk?

III. közlemény.

A képviselőtestületről előadottak után röviden az elöljáróság megalakitását is érinteni akarom, mert szintén azt látom, hogy erre vonatkozólag is, a helyes nézet mellett, helytelen dolgok is történnek, sokan azzal sincsenek tisztában, hogy miként fog az majd történni.

A képviselőtestületi tagokat jelölik, ezt helyesen teszik, mert ezek jelölésénél a jog feltétlenül a választóközönséget illeti meg. Ezeknek jelölése nem mozog hivatalos eljárás korlátain belül, vagyis a választógyülés elnökének nem kell tudnia, hogy kik a jelöltek és igy ezt nem is mondhatjuk jelölésnek, hanem inkább a képviselők személyére történt megállapodásnak.

Ez a megállapodás azonban rendszerint igen határozatlan, mert akkor, a midőn 12 képviselő választásáról van szó, lesz a választóközönségnek bizonyosan kétszer ennyi nyiltan elismert jelöltje, lesz ismét egyeseknek ugyanennyi olyan jelöltje is, a kiről a választás előtt szó sem lesz. Hogy most már a nyiltan és titokban jelöltek közül ki fog a testületbe bejutni, azt a választás befejezte előtt még a viszonyokkal teljesen ismerős ember sem mondhatja meg, mert a titkos választások rendszerint nem várt meglepetésekkel szoktak végződni.

Hogy tehát a képviselőtestületbe választani szándékolt egyének neveit emlegetik, a testületet egyesek papiroson meg is alakitják, ez ellen szó nem lehet, mert ez időszerű, annál is inkább, miután a választás ideje már elég közel van; de nem helyes azoknak a ténykedése, a kik a képviselőtestületi tagok jelölése mellett maguknak akarják fentartani az elöljáróság jelölését is. Igaz, hogy vannak, a kik azt tudják, hogy ez nem a választóközönség dolga, de vannak olyanok is, a kik ezt nem tudják, sőt el sem akarják hinni.

---

vagy valamely férfirokonával van, még hagyján, habár igy sem helyes. Ámde, most már azt kérdezem, mit csinál egy magában álló hölgy ily elhagyatott állapotban? Mert ha egyszer ide-oda himbálódzik a hajó, a férfi is legnagyobb részt megkapja a tengeri betegséget és alig van abban az állapotban, hogy feleségének vagy nőrokonának igazán segitségére lehessen.

Egy közös külön kis női szalonra okvetlen szükség volna, összekötve egy női toilette-helyiséggel. Ez utóbbinak pláne nem szabadna hiányozni; igazán botrányos, hogy a felügyelő hatóság figyelmét e körülmény elkerülhette. Egyszerűen és magyarán mondva: ez közönséges disznóság. A fiumei hajós-társaság ne igazodjék az olasz hajó-társulatok hibás berendezései után, hanem forduljon nyugatra; ott, ha érdeklődik, megtudhatja ennek a dolognak az alkalmas berendezését. S alig hiszem, hogy találkoznék női pasas, ki ne áldozna szivesen még rendes, tehát csendesebb tengerjáratban is, egy koronát a női stuart kiszolgálásáért és gondozásáért.

Általánosságban pedig csak még azt kell megjegyeznem, hogy a hajó ne csak akkor legyen tiszta, ha elindul, (habár nem úgy van egészen), hanem járata alatt is gondoskodjanak annak tisztaságáról. Velem p. o. az történt, hogy furcsán érezve magam, felkeltém a nagy álmosan ott heverő piccolót s egy pohár konyakot kivántam. Nem adhatnak, mert a főpincér, Stuard már lefeküdt. Azt hiszem, hogy a *Villám* hajónak, melyen megtettük az utat Anconából Fiuméba, a legfőbb baja az volt, hogy nem volt eléggé megterhelve, mert aránylag a hullámok nem voltak oly nagyok és már is úgy ingott a hajó jobbra-balra, mint valami dióhéj. Talán meg akar a társulat egy pár métermázsa szenet takaritani?! Most már el tudom képzelni, hogy milyen állapotban lehetnek az utasok, ha sirokkó fúj s p. o. Fiuméból Anconába hajóznak. Brrrr, nem is akarok rá gondolni.

Fiume.

De boldogok voltunk minden kimerültségünk mellett is végre valahára, mikor hazai talajt éreztünk talpunk alatt s magyar szó csengett a fülünkbe, habár csak gyéren is, de mégis valami. Hát ha még *Fiume* polgársága, lakossága a magyart szivesen látná. Ha olasz is a nyelve, melyet senki tőlük elvenni nem akar, de legalább velünk együtt érezne. Istenem, de öröm, de milyen öröm volna, ha csak szerit tehetné az ember, hogy egy-két napra vagy háromra üdülés végett az egyetlen magyar tengerpartra leránduljon. Annyira megszerettethetnék velünk ezt a kis tengerpartot, kicsike magyar földet, hogy odaérve, minden magyar ember áldaná a Mindenhatót, hogy ezzel bennünket megajándékozott; leborulna és csókolná a földet, melyre lépett.

Itt a törvényes gyakorlat az, hogy a most már alakuló félben levő képviselőtestület, a mely a f. hó 27-én megtartandó képviselőválasztással, élén a mai helyettes bíróval és jegyzővel egy a törvény értelmében működésre képes önkormányzati testület lesz, fogja gyakorolni már azt a jogát, hogy az előljárói állásokra jelöl. Ezen már az sem változtat, ha a megtartandó képviselőválasztás ellen bárki részéről felebbezés adatnék is be, mert a választás útján kiegészitendő képviselőtestület, addig, míg felebbezés útján a választás ténye megváltoztatva nem lesz, ugyanazon jogokat gyakorolja, a melyeket egy véglegesen megalakult képviselőtestület gyakorolhat. (1886: XXII. t.-c. 53. §.)

Mint e szerint már önrendelkezési joggal biró törvényes intézmény, tekintettel az itteni újjáalakulásra, az előljárói állásokra való jelöléssel egyidejűleg hozhat határozatot arra is, hogy az előljárói állások számát a létező viszonyokhoz képest mennyiben kivánja megállapitani. A községi törvény szerint minden nagyközségben legalább négy előljárónak kell lenni, de én azt hiszem, hogy ilyen nagy területen fekvő s egyes részekre tagolt községben ez a létszám már azért sem elegendő, mert az előljáróság a reája várakozó feladatokat, ha azok száma csak négyben állapittatik meg, teljesiteni képtelen lesz. Hogy tehát akár a hatóságok irodán kivül foganatositandó rendeletei, akár a képviselőtestületnek a községre vonatkozó határozatai, akár pedig a közönség ügyes-bajos dolgai, rendes időben és pontosan végezhetők legyenek, mindenesetre kivánatos volna az, hogy minél több előljáró lenne választva és pedig úgy, hogy azok ne a község egyik részében laknának, hanem hogy a község zömétől távolabb eső telepeken lenne mindenütt egy-egy előljáró, a ki, míg egyrészről a reá bizandó dolgokat a lakásához közel eső területen könnyebben végezné, addig hivatalos állásából folyólag, maga is nagyobb figyelemmel kisérhetne minden olyan dolgot, a mely akár előljárósági tanács, akár pedig képviselőtestületi intézkedést igényel. Természetes dolog, hogy ezen kérdés végleges rendezése csak akkor fog megtörténni, a mikor a község a szervezési szabályrendeletét készíti, a melyben nemcsak az előljárói, de más egyéb állások szervezése is napirendre kerül; mert ma még az itt meglevő előljárói és képviselői tisztségek, az anyaközséggel történt különválás következtében megszűntek.

A község többi alkalmazottainak állása pedig, a melyek csak azért vannak ma még meg, mert azok egy része szerződtetve van és mert azoknak egy részére szükség van, de azért is, mert azoknak javadalmazásáról a f. évi költségelőirányzat során gondoskodva is lett, a község végleges elválása, önkormányzati testületének megalakitása után szintén meg fog szűnni és úgy fog rendeztetni, a miként azt a község jónak fogja látni, annyi munkaerőt és annyi egyéb személyzetet fog tartani, a mennyire szüksége lesz, illetőleg ennek figyelembevételével, a mennyit az előre látható válságos és terhes anyagi körülményei meg fognak engedni. Szóval, azt hiszem, lesz annyira előrelátó a képviselőtestület, hogy a mennyire csak lehetséges, meg fogja tartani azt, hogy: addig kell nyújtózni, a meddig a takaró ér.

Az előljárói állásokra leendő választásnak mindenesetre legfontosabb, legkimagaslóbb része lesz majd az, hogy a közbizalom kit ültet az elnöki székbe, ki lesz az új község első birája?

A közönség már ezen a téren is nagyon előre haladt, mert már több jelöltet is állitott és teljes jóakarattal, sőt néhol-néhol egész elszántsággal lobogtatja jelöltjének zászlóját.

Jóllehet a jelöltek felléptetésének előzménye, az itt rendezett, hatósági engedély és felügyelet alatt megtartott népgyűlés volt, még sem mondhatjuk azt teljes biztossággal, hogy majd a választási elnök, járási főszolgabiró úr

---

Pedig ők látnák annak hasznát; ez idegenforgalom, mely úgy is elég tekintélyes, megduplázódnék, megtriplázódnék. Csupa örömmel teljes arczokat kellene látni, csupa vigságot, jó kedvet, gondatlanságot és jólétet. Egy valóságos kis *Kánaán* lehetne; egyik legszebb és legékesebb, igaz beczézett és szeretett gyöngye Magyarországnak.

Azt hiszem, nem annyira a fiumei olaszokon mulik, mint egyrészt inkább az ott megtelepült horvát testvéreken és no egy kicsit a szomszédos német sógoron. Valami nagy tekintélye nem is lehet ott a magyarnak, a hol olyanféle felirat pompázik, mint p. o. K. u. k. Infanterie Kaserne, K. u. k. Truppen-Spital, K. u. k. Marine-Akademie, K. u. k. Proviant-Depot, K. u. k. Zeughaus és tudja a jó Isten még mi és hányféleilyen kedves k. u. k. német feliratos ház. Az igaz, hogy itthon kellene mindenekelőtt hozzáfogni — mert — de inkább nem folytatom. Még a policei is horvát, az uniformisa bécsi stb. stb.

Nem vehetne-e meg a magyar kincstár egy csomó házat és fundust és adná bérbe olyan embereknek, kik legalább érzéseikben megbizható magyarok?

Végre indulunk hazafelé! Magyar államvasut. Hej! Milyen élvezettel vágtam oda magam a kupé egyik sarkába, nincs az a kincs a világon, a melylyel abban a perczben cseréltem volna. Hát még, mikor a Dráván innen voltunk. Még a szitáló eső se birt rossz kedvre hangolni.

Milyen a mi városunk?!

A kocsik tiszták, kellőképpen szellőztetve, fűtve, egymásba nyilók, kényelmesek, szóval igazán pazar rend és kényelem uralkodik itt.

Hát ha majd, a mint hallottam, kisérletet fognak tenni (Angolországban már megkezdték a flyuj Scatehmann vonaton) a mozdonyfüstnek csöveken való hátravezetésével.

Az lesz ám majd az élvezet, semmi füst és korom a vonaton!

Budapest — kiszállani!

Köszöntés jobbra-balra útitársainknak, egy pillantás kedvessé vált kocsiszakaszunkra s ki a perronra, a hol minden olyan ismerős nekünk.

Itthon vagyunk.

Üdvözlet néked, te kedves szülővárosom, csókollak és ölellek; minden hibád és porfelhőd között is boldog vagyok, *mert itthon vagyok!*

(Vége.)

vagy helyettese, szintén elfogadja-e jelöltekül a népgyűlés által kivánt egyéneket.

Ugyanis a birói állásra való jelölés joga egyedül a választási elnököt illeti meg, ő mindenesetre élni fog ezen jogával, mert azt a legjobb akarat mellett sem ruházhatja át a képviselőtestületre. Nagyon helyesen fogja azért tenni a választás elnöke, ha a képviselőtestületi gyűlésen — a mely a birón kivül a többi elöljárói állásokra is jelöl — szóvá teszi azt, hogy a testület ajánljon jelölésre a főszolgabirónak három egyént, hogy a népgyülés választottjainak a választás alkalmával leendő jelöltetése, ha nem is bizonyossá, de legalább valószínűvé tétessék.

Igy azután a választást vezető főszolgabiró vagy helyettese, a ki a községi lakosokat személyesen nem ismervén, a képviselőtestületnek ajánlatát a legnagyobb valószinűség szerint elfogadja és a közakarat folytán ajánlottakat a birói állásra jelölni fogja.

Az elöljárók választására vonatkozó ezen közlemény után, ha megengedi tekintetes Szerkesztő úr, még meg fogok emlékezni azon dolgokról, a melyek az ilyen községgé átalakulás alkalmával nem nagyon vigasztalólag hatnak az új községre, a mely községnek lakossága a különválással jót várt és most mindenféle olyan dolgokat emlegetnek, hogy a község az anyaközségtől csak csépelt szalmát fog kapni, sőt még azt is jó drágán kell majd megfizetnie.

B. I.

HIREK.

A „Rákos Vidéke"

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

Nagy hangverseny Rákosszentmihályon. Nagyszabású és minden izében kitünően sikerült hangverseny és táncmulatság volt e hó 15-én, szerdán este az Engelbrecht-féle kerthelyiségben a szentmihályi római katholikus templom harang-alapja javára. A hangversenyt *Kéler* Béla magyar nyitánya nyitotta meg, a melyet *Darvay* Artúr dr., *Vaskó* Béla, *Pfeiffer* József és *Benda* Kálmán adtak elő, összevágóan, szépen, nagy hatást keltően. Majd *Kovalcsik* Ilona, a szinművészeti akadémia végzett növendéke énekelte el zajos tapsokat aratva a „Lili keringőt" és egy bájos keringőt, a mely egy madár- és egy emberpárról szólott A kisasszony, a ki már énekelőadásával viharos tetszést keltett, később *Vrabély* Armand drnak egy humorisztikus monológját játszotta el kedvesen, sok bensőséggel. Majd *Gaál* Pál zenetanár és zongoraművész játszotta el bevégzett tökéletességgel előbb *Székely* Imrének egy magyar rapszódiáját, majd egy saját szerzeményü magyar rapszódiáját, nagy könnyüséggel győzvén le az azokban felhalmozott nehézségeket és igaz érzést öntve a melódikus részletekbe. Nem kisebb sikerrel szerepelt *Biró* Lili operaénekesnő, a ki Elvira nagy áriáját énekelte Ernániból és nagy terjedelmű, szépen csengő hangjával, kitünő előadásával elragadta és zajos tapsokra késztette az összegyült nagy közönséget.

Darvay Artúr dr. *Goldmark* Air-jének és *Hubay* Jenő Echo des Alpes-jának kiváló előadásával hóditotta a maga részére a feszült figyelemmel élvező hallgatóságot. *Palotay* Gyula pedig a Bajazzók Prológjának és egynéhány magyar dalnak előadásával tett bizonyságot hatalmas szép hangjáról, a melylyel drámai módon adta elő a bohóc súlyos, szép igazságait. *Vrabély* Armand dr. felolvasása — a mely állandó nagy derültségre hangolta a közönséget — fejezte be a fényesen sikerült hangversenyt, a melyért — hogy ily kiválóan jól sikerült — köszönet illeti meg azokat, a kik előkészitésével, próbák tartásával a rendezéssel leginkább el voltak foglalva, *Manheit* J. énektanárt (a ki tanitványainak szép sikerében gyönyörködhetett), *Pfeiffer* Józsefet, (a ki az énekszámok kisérésének sok intelligenciát kivánó munkáját végezte kitünően) és végül az egésznek tervezőjét, a fáradhatatlan rendezőt, *Zsolnay* Károlyt. A hangversenyt sikerült táncmulatság követte, a melyben a jókedvre hangolt közönség (vagy száz hölgy volt jelen) szives örömmel járta a táncot.

Katholikus hitközség-alakulás. A rákosszentmihályi római katholikus hitközséggé alakulás előkészitésére kiküldött szükebb (kilences) bizottság június 15-én délután 3 órakor az Engelbrecht-féle helyiségben *Matejko*, ecseri esperes-plébános elnöklésével, *Kratochvill*, csömöri plébános részvételével ülést tart, a melyen a kápláni, kántori stb. állások szervezésének ügye és a stóla-ügy kerül tárgyalásra. A nagybizottság pedig e hó 21-én délután 3 órakor tartja ülését ugyanott, *Balás* kanonok püspöki kiküldött elnöklésével. Ezen az ülésen a kilences bizottság előmunkálatai tárgyában fognak határozni és az elnök a határozatokról a váci püspöknek tesz közvetetlen előterjesztést.

Évzáróvizsgák. A rákosszentmihályi áll. elemi iskolában az évzáró vizsgálatok f. hó 18-án d. e. 8 órakor fognak megkezdődni. És pedig 18-án a vallástanból, 19. és 20-án pedig a többi tantárgyakból vizsgálják meg a tanulók tudását a különböző osztályokban.

Almásy-telep közgyülésének elhalasztása. Almásy Pál-telep egyesület, a melynek közgyülése 21-én délután 3 órára volt a kioszkba kitüzve, a katholikus nagybizottság gyülése miatt, melynek megtarthatása közérdek és *Balás* kanonok közreműködésére tekintettel, el nem halasztható, ugyanaznap délután 6 órakor fog megtartatni.

A cinkotai gyorstemetők. Mult számunkban ezen a cimen közöltük az „Új Hirek"-nek egy hirét, előre is kiemelve a lap értesüléseinek megbizhatatlanságát. Most erre vonatkozólag *Cinkota* község főjegyzőjétől a következő sorokat kaptuk.

Tekintetes Szerkesztő úr! Kérem legyen szives lapjában a következő helyreigazitást közölni. *A cinkotai gyorstemetők.* Ezen cim alatt a Rákos Vidéke 23-ik számában megjelent közleményre, a községi elöljáróság nevében ez a válaszom, hogy ez a leirt alakban az „Új Hirek" cimü csakugyan szenzációkban és külön kiadásokban utazó újság egyik rémszülöttje. Az „Új Hirek" kedvéért nem, de mert a hirt ezen lap is közölte, jónak látom a tényállást röviden elmondani, csak azért, mert még akad valaki, a ki az elöljáróság jellemzésének hitelt ad. Az ismeretlen öngyilkos hátrahagyott levelében magát nem nevezi meg, csak annyit ir, hogy ő római katholikus. A miből folyólag az elöljáróság őt a r. kath. vallás szertartásai szerint, úgy, mint más itteni vagyontalan elhunytat, eltemettette, nem az

árokba, hanem a rendes helyre. A temetés igaz ugyan, hogy pap nélkül történt, mert a r. kath. egyház szabályai szerint öngyilkost pap nem temethet; a temetést azonban minden díjazásra való kilátás nélkül az itteni r. kath. kántor végezte. Kár, hogy az „Új Hirek“ az öngyilkosság elkövetése előtt nem közölte, hogy a leendő ismeretlen hulla Vasichek Jánosé, mert az olyan jól értesült lapnak azt már előre lehetett volna tudni, a mit a hatósági nyomozás két nap alatt nem tudott kideríteni s az előljáróság a hullát a kir. járásbiróság Bv. 95/903. számú rendelkezése folytán a személyazonosság megállapithatása nélkül kénytelen volt eltemettetni. Az „Új Hirek“ kedvéért pedig egy-egy ismeretlen öngyilkost a község nem fog bebalzsamoztatni, elég, ha azt eltemetteti.

A cinkotai nagy itce jó hirét jó bora miatt tartotta fenn; hogy az „Új Hirek“ jó hirét mivel fogja megszerezni, az az ő dolga, de azt hiszem, ilyen rémhirekkel sohasem.

Cinkota, 1903. június 7. tisztelettel

Huszka Gyula, jegyző.

Közgyűlés Csömörön. Csömör község képviselőtestülete e hó 13-án szombaton, délután 3 órakor közgyülést tartott, melynek határozatairól jövő szumunkban fogunk számot adni.

Gyászrovat. *Dálnoky* János, volt szinművész, most az Orsz. Színészegyesület pénztárosa, e hó 9-én délután 3 órakor Rákosszentmihályon 54 éves korában elhúnyt. Benne Rákosszentmihály egyik, polgári erényekben bővelkedő, egyenes jellemű, ritka becsületességű, testestül, lelkestül igaz, jó magyarérzésü polgárát vesztette el. Temetése a rövid, de kinos betegségen átesett elhunytnak csütörtökön, 11-én volt a rákosi-úti gyászházban, a római katolikus egyház szertartásai szerint. A végső szertartásra, melyet *Aczél* Lajos, Szentmihálynak általános tiszteletnek örvendő lelkipásztora végzett, megjelentek *Szacsvay* Imre a Nemzeti, *Vidor* Pál és *Szabó* Antal a Népszinház tagjai, *Vidor* Dezső, az Operaház rendezője, az Egyesület részéről *Ditrói* Mór, a Vigszinzáz igazgatója, *Vedress* Gyula egyesületi titkár, az elhunytnak testi-lelki jóbarátja, *Hunyady* József és még többen. Az egyházi szertartás után kartársai nevében a megboldogulttól *Hunyady* József búcsúzott el, szép szavakkal ecsetelvén Dálnoky János ritka erényeit és a szeretet, a mely kartársait ő hozzá füzte. Végül *Ditrói* Mór búcsúztatta el őt az Egyesület nevében meghatottságtól remegő hangon, a melyet meg-megszakitott a szivből jövő, igaz elérzékenyedés.

Felülfizetések. A szerdai szentmihályi hangverseny és táncmulatság alkalmával — a mely előreláthatólag vagy 500 koronát jövedelmezett a harangalap javára — a következő felülfizetések történtek: *Brückner* Nándor 200 kor., *O. K.* 18 kor., *Farkas* Ignác 10 kor., *Schwarczl* József 7 kor., *Kovács* Imre, *Strassenreitter* Ignác és *Szombathy* Kálmán 6—6 kor., *Bindemandl* N., *Fazekas* Alajos, *Fischer* Győző, *Nagyőszy* Ferenc dr., *Neményi* Jakab, *Weisz* Miksa és *A.* 5—5 kor., *Bentsik* József dr., *Bugyi* Ferenc József, *Groszmann*, *Kenedy* Fülöp drné, *Koncsek* István, *Lovassy* Károly, *Lippe* Ödönné, *Ölschläger* Miksáné, *Wahlkampf* Károly, *Weisz* Ignác és *Ziska* József 2—2 kor., *Barmos* Erzsi, *Czimeg* Henrik, *Hechtné*, *Holczmann* Károly, *Konstantin* Antalné, *Réthy* és *Strausz* Gyula 1—1 kor., *Hamburger* 50 fill., *Tallián* István 50 fillér és *Etherne* 40 fillér, összesen 318 korona 40 fillér.

A szentmihályi polgári leányiskola vizsgálata. A rákosszentmihályi polgári leányiskola vizsgálatai a következő sorrendben fognak lefolyni. Június 15-én hittan és francia nyelv. Kezdete reggel félkilenckor. A többi tantárgyból június 21. délelőtt az I. és II. oszt., délután a III. és IV. oszt. Kezdete délelőtt 8 órakor, délután félháromkor.

Jelölő gyűlés. A szentmihályi polgároknak az a pártja, a mely *Hauser* Gyulát kivánja birójául, e hó 8-án este, a Bürgermeister-féle vendéglő helyiségében népes gyülést tartott, a melyen *Pálfi* János inditványára kijelölő bizottságot küldtek ki, a melybe *Zsolnay* Károlyt, *Otte* Albertet, *Fischer* Győzőt, *Marács* Jánost, *Fazekas* Alajost, *Mészáros* Józsefet és *Röhl* Károlyt választották meg. A bizottság a helyszinén azonnal összeült és a választandó községi képviselők névsorát a következőképpen állapitotta meg. Jelöltek lettek: *Bentsik* József dr., *Farkas* Ignácz, *Hauser* Gyula, *Kneif* Endre, *Pálmay* Lajos, *Pálfi* János, *Pete* Dani, *Schwarczl* József, *Ujváry* Ignácz, *Nayand* Károly, *Weisz* Ignácz, *Zelky* Endre: Póttagok: *Berger* Mátyás, *Kecskeméthy* Vincze, *Szlanár* Antal. Közgyám *Kraicsovits* Rezső. A névsort a gyülés teljes egészében magáévá tette *Zelky* Endre ajánló szavai után. A jelölőgyülést 9-én Árpád-telepen, 11-én pedig György-telepen megismételték.

Gyermekelőadás Mátyásföldön. A mátyásföldi állami elemi iskola növendékei az egyesületi parkvendéglő disztermében, 1903. junius 16-án, a mátyásföldi templom és iskola javára jótékonyczélú működvelői előadást rendeznek. Az előadás kezdete este 7 órakor. A belépő jegyek ára: I. rendű ülőhely 1 kor., II. rendű ülőhely 50 fillér. Gyermekek a felét fizetik. Jegyek kaphatók a mátyásföldi állami elemi iskolában. Az előadás napján 6 órától a pénztárnál. Felülfizetések a jótékony czél érdekében köszönettel fogadtatnak. Szinre kerülnek: „A gyermekbál“. Vigjáték 1 felv., irta Forgó bácsi és „A haza földje“. Tompa Mihály virágregéiből összeállitotta: Tomcsányiné Czukrász Róza. Az előadásokban közreműködnek: Papek Vilma, Ehmann Gizella, Pozsgay Erzsike, Buday Erzsike, Fehérváry Endre, Szalay Ákos, Ehmann Pál, Papek József. — Mikes János, Kiss Tivadar. Verő Márta, Bellovics Berta, Ehmann Margit, Buday Anna, Horváth Mária, Glatzner Emilia, Simon Mária, Mehlhofer Ilona, Paulheim Irén, Fries Katicza, Pittlik Margit, Hudetz Gizella, Bárd Margit, Paulik Ilona, Sopronyi Erzsike, Kiss Izabella, Feigl Irma, Báder Mária, Fehérváry Magdolna, Zehntbauer Berta, Stahulják Anna Papek Anna.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V—dy Victor, Rákosszentmihály. Ismételt torlódás folytán a szőlőmüvelés jövő számunkra marad. Kérjük szives elnézését.

NYILTTÉR.

Tánctanítás Rákosszentmihályon.

Mazzantini Lajos a m. kir. Operaház v. balletmestere a nyarat Rákosszentmihályon tölti és ott tartózkodása alatt **nyolchetes tánctanfolyamot tart,** a mire a szentmihályiak és a környék figyelmét felhivni bátorkodik. **A tanitás díja személyenkint 12 korona. Tanitás ideje minden kedd, szerda, péntek és szombat.** Jelentkezéseket (levelezőlapon is) elfogad a kiadóhivatal. A tanitás június második felében kezdődik.

KÁVÉHÁZ MEGNYITÁS

T. CZ.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy **Rákos-Szt-Mihályon, Miklós-u. 235. szám alatt levő kávéházat Almási-czég alatt mai napon megvettem és azt f. hó 13-án, szombaton**

ÜNNEPÉLYESEN MEGNYITOM.

Főtörekvésem oda irányul, hogy a nagyérdemű közönséget minden tekintetben a legpontosabban, kifogástalanul kiszolgálván, becses megelégedését kiérdemeljem.

Becses támogatását kérve,

kiváló tisztelettel maradtam

R.-Szt-Mihály

FÖLDY ANTAL,
kávés.

Jó italok és hideg ételek!
Minden szombat-, vasárnap és ünnepnap czigányzene.

VILLA

gyönyörű kilátással Budapestre és a Dunára a Mártonhegyen (villamoshoz közel)

KIADÓ.

Fölvilágositást ad a kiadóhivatal Budapesten vagy Rákos-Szentmihályon.

Okleveles

női ipartanítónő

József főherceg-telep,
Árpád-utca 141. sz.

alapos oktatást nyújt szabászat, mintarajzolás, varrás s mindennemű női kézimunkákban.

FUVOLÁZNI

alaposan megtanit

Arbanász Emil

József főherceg-telep, Árpád-utca 141.

HIRDETÉSEKET

jutányos áron
fölvesz
a kiadóhivatal

BUDAPEST
VIII., József-utca 72. szám.

Telefon: 57—64.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Önálló házat

keres **nyárra bérbevételre**
Rákos-Szent-Mihályon
Ranschburg Soma,
Budapest, VII., Kerepesi-út 26. sz.
(kalapos-üzlet)

Cukrászda Rákos-Szent-Mihályon,

József-utcza 230. sz.

Alulirott alázattal hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a nyár folyamán állandóan **fagylaltot, jegeskávét, crémet, legfinomabb bonbonokat, gyermek-kétszersültet és legfinomabb süteményeket készitek.**

Kis adag fagylalt (2 szelet) 12 kr. Jegeskávé 15 kr.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Hora János.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. ✻ Alapittatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. **Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.**

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és franczia ujdonságunkat „CROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyü és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és símán; az összes divat szinárnyalatokban, úgyszintén gyönyörü blouse-kelmék **selyem-zaphir** és **Liberty** batistokban.

Mintákat szivesen küldünk! Mintákat szivesen küldünk!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, június 21. 25. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Választás előtt.

Egy hét sem múlik már el fölöttünk és Rákosszentmihály polgárai átesnek az első választás lázán. Utóljára van ma alkalmunk ez előtt az esemény előtt hozzájuk szólani és ezt az alkalmat — valamint semmilyen mást sem, a melyben a köznek tehetünk, véleményünk szerint, szolgálatot — nem akarjuk elmulasztani.

Hogy a szentmihályiakra nézve milyen fontos az az idő, a melyben most élnek, arra nem kell hivatkoznunk, azzal, reméljük, immár mindenki tisztában van. Most csak a legutóbb történtekkel kívánunk röviden foglalkozni.

Értjük pedig a legújabb események alatt a megtörtént jelöléseket.

Hogy mi pártoskodtunk volna idáig is, azt bizonyára senki jó lélekkel ránk nem foghatja. Nem csak igyekeztünk megőrizni, de meg is őriztük a pártharcok közepette teljes pártatlanságunkat és ettől most, az utolsó órában sem fogunk eltérni. Minket most is, mint eddig minden működésünkben, a közérdek megóvása, az általános jó pártolása vezet és a mai, kényes tárgyhoz is azzal a szeretettel kívánunk hozzászólani, a melylyel vidékünk érdekeivel szemben viseltetünk s a mely bennünket minden cselekedetünkben vezetett és a jövőben is vezetni fog.

Nos és éppen azért, mert minket semmi sem köt a meggyőződésünkön kívül és semmi sem befolyásol más, mint a jóakaratunk, őszintén megmondhatjuk, hogy minket a legutóbb történtek ki nem elégítenek.

Mert mit cselekszik az a két párt, a mely a küzdelmek közepette mindig világosabban alakul ki a szemünk előtt? Engedelmet kérünk, de mi úgy látjuk, hogy a mit követnek, az mindkét részről — ha talán nem is szándékos — személyes politika.

Megengedjük, hogy ebbe az irányba mindkét részről akaratukon kívül sodródtak bele a vezetők, a körülmények hatása alatt, de akkor is az ő hibájuk, hogy őket sodorta az áradat, a helyett, hogy ők szabtak volna irányt az árnak.

Előttünk fekszik az egyik párt jelöltjeinek névsora. Csupa tiszteletreméltó ember neve, a kik joggal kérhetnek polgártársaiktól megbecsülést. És mi ezt az összeállítást még sem mondhatjuk szerencsésnek.

Megmondjuk miért.

Senki sem állíthatja rólunk igaz szivvel, hogy a „szűkebb hazafiságnak“, az úgynevezett „lokálpatriotizmusnak“ volnánk szószólói, mert hiszen nem egyszer fakadtunk ki ez ellen a rossz rendszere ellen a szentmihályiaknak erős szavakkal. De az általános érdekekbe illeszkedő helyi érdekeknek megvan a maguk jogosultságuk, a mit senki kétségbe nem vonhat. Ezeknek az érdekeknek hivatott szószólója pedig csak valamely — ama különleges érdekekkel ösmerős — polgártársunk lehet, a kinek a képviselőtestületben helyet kell foglalnia, hogy ezeket az általa ösmert érdekeket megvédelmezhesse.

És erre az elvre nem voltak tekintettel a névsor összeállításakor. Olyan nagy területekről, mint Anna-, Árpád- és György-telepek, a melyek a hatalmas kiterjedésű Rákosszentmihálynak jelentékeny részét teszik, senki sem szerepel a névsorban. Pedig ugyan mit szólnának az erzsébetvárosiak meg a józsefvárosiak, ha egyszer Budapest képviselőtestülete úgy állíttatnék össze, hogy közülök senki abban helyet nem foglalhatna? Pedig Budapest is *egy város.*

Még kevésbbé elégít ki bennünket a másik párt eljárása, a mely eddig egyáltalában nem nevezte meg a jelöltjeit, mert ezt a titkolózást legnagyobb mértékben elhibázott eljárásnak tartjuk, mert kész helyzetet teremt, a melyről annak, a kinek a vá-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

lasztás napján a névsort a kezébe nyomják, nincsen ideje gondolkozni.

Megengedjük, sőt elismerjük, hogy ez az eljárás *a párt érdekében* célirányos, de éppen azért helytelenítjük, mert minket nem vezetnek pártérdekek. Azt pedig nem tartjuk a köz érdekében állónak, hogy akármelyik névsor sértetlen keresztülvitele, tehát *a párt teljes győzelme érdekében* megfosztják a polgárságot a tájékozódás lehetőségétől és az elfogulatlan, pártérdektől ment elhatározás lehetőségétől.

Azt tartjuk ugyanis, hogy ez az eljárás eredményezte eddig is a viszonyok kiélesedését és azt, hogy egyik párt sem igyekezett a közérdektől vezéreltetve, érintkezést keresni a másikkal, egyik sem kisérlette meg egy semleges, pártszínezettől ment névsor összeállítását, a mit pedig Rákosszentmihály jövendője érdekében annyira szükségesnek tartunk.

Mi rajtunk nem múlott, ha ennek az eljárásnak a jövőben áldatlan harc, örökös pártoskodás lesz a következménye, mi — legjobb meggyőződéssel mondhatjuk — mindent megtettünk a közönség felvilágosítása és a közjó előmozdítása érdekében. Hogy ezt igazoljuk, felsoroljuk ilyen irányú cikkelyeinket. Rákosszentmihály (F.) 1902. 49. sz. Választók összeírása (F.) 1902. 51. sz. És 1903-ban: A választók jegyzéke (F.) 2. sz. Az új „Rákosszentmihály“ (Mezey József) 2. sz. A választók jegyzéke (F.) 3. sz. Hogy lesz Szentmihályból község? (F.) 10. sz. Alakulás (F.) 16. sz. Érdekes ítélet községek vagyonelosztásáról 17. sz. A most folyó „Hogyan válaszszunk?“ cikksorozat (B. I.) 22., 23., 24., 25. sz. és ennek második részére adott válasz (Bitskey Gyula). Ezek közül a választók névjegyzékéről szólók egy részéhez az anyagot Pálfi János úrtól kaptuk.

Ez a felsorolt működésünk a mi elégtételünk, a mire hivatkozva, elmondhatjuk, hogy nem rajtunk múlott, hogy intelmünknek kellő eredménye nem volt. Ismételjük azt, a mit már egy fél évvel ezelőtt megírtunk:

„Most a felelősség és a siker egyaránt Szentmihályé lesz, de az övé lesz egyszersmind a bukás is, ha az állapotok jóra nem fordulnak, ha az együttes érzés, a közös szellem kifejlődni képes nem lesz“.

Jó lesz ezt még talán idejében meggondolni.

Farkas Elek.

Hogyan válaszszunk?

IV. közlemény.

Mielőtt a megkezdett tárgygyal tovább haladnék, a II. közleményre megjelent válaszra, annak egyes tételeire kivánok röviden felelni.

Én az én társaim nevében a cikksorozat kezdetén teljes határozottsággal kijelentettem azt, hogy a Rákosszentmihályon küszöbön levő választásokról és a községet érdeklő más egyéb dolgokról teljesen tárgyilagosan szándékozom értekezni, azokban nézetemet és egyes megtörtént dolgokat a valósághoz hiven fogom előadni. Arra azonban egyáltalán nem gondoltam, hogy közleményemben valaki elrejtett személyes célzást keressen és találjon. Azt vártam, hogy az én nézeteim nem mindenben fognak a máséival megegyezni és annak nemcsak én, de az olvasóközönség is örül, ha többféle nézeteket hall, legalább a tennivalókról teljes tájékozottsággal fog birni.

Most is hangsúlyoznom kell, hogy személyeket sem eddig, sem most nem szándékozom érinteni és kérek min-

TÁRCA.

Sasa.

Irta: *Fischer Győző.*

Van annak körülbelül kilenc éve, hogy két jó barátommal, a kiknek egyike közismert iró s a másika szintén az, a mennyiben egyik régi és tekintélyes budapesti politikai napilapnak belső munkatársa, közös szerb barátaink meghivásának engedve, ellátogattunk Belgrádba.

Kedves emlékezetemben maradt az akkor ott eltöltött két nap. Nem is tekintve az utazás nyujtotta kedélyes társalgást, végtelen számú anekdotát és ötletet, melyek néha egy-egy jóizű és mulatságos elbeszélés közben akár *ütlegnek* is beváltak, a mennyiben iróbarátunknak az a kellemes szokása van, hogy valamely jobb, csattanós végű anekdota előadásakor a szomszédjának karján vagy hátán, abban a percben, mikor a *point* elsül, óriási nevettében kénytelen, nagyobb nyomatékosság kedvéért, a csattanót öklével is megerősiteni. Az a szomszéd pedig én voltam, kékszinű karral jöttem haza; visszafelé már hiába ültem az öklöző szomszéd másik oldalára, nem lehetett a két karom közt a paritást helyrehozni, — elaludtunk, pihenni a fáradalmakat.

A szerbek fővárosában igaz szeretettel és barátsággal fogadtak, este pedig a fehér asztal mellett a tósztáradatnak és ünneplésnek mindkét részről csak a szigorú reggel emelhetett gátat.

Akkoriban *Nikolajevics* Szvetomir, ki jelenleg nagykövet *Athénben*, volt a miniszterelnök. Ismert igaz, nagy magyarbarát. Ő is egy ideig tanára volt a megboldogult, szerencsétlenül járt *Sándor* királynak.

Épp nemrég annak előtte történt, ha jól emlékszem, Sándor ifjú királynak első államcsinyje, melylyel magát nagykorúsitotta s a kormányzás gyeplőjét a saját kezébe ragadta.

Nikolajevics közbenjárására és előterjesztésére, fogadott az ifjú király hármunkat külön kihallgatáson.

A régi *konakban* történt a fogadás. Valami négy vagy hat kisebb-nagyobb szalonon és termen kellett áthaladnunk, mig egy egyszerűbb, úgy látszik, inkább intimebb sarokszalonba, vagy talán magán dolgozószobába érkeztünk, hol a fiatal király elé jutottunk.

Most is magam előtt látom még az egész berendezést. A nagy nyitott kettős ajtón áthaladva, balról a szoba kisebbik felén dekorativ szobrok csoportja és könyvszekrény volt látható, odább egy nagy ablak, a sarokban pedig délszaki növények kis csoportozata állott, e mellett a sarkon túl, tehát az ajtóval szemközt, következett egy másik ablak, előtte csinos asztalkával, mely irószerrel volt megrakva. Az elsőnek emlitett ablakkal szemközt pedig egy egyszerű garçon-szoba garnitura volt elhelyezve, melynek kisebb fajtájú szofája a falnak volt támasztva. Itt azután a kis király foglalt helyet.

A szofa előtt egy ovális nagyobb asztal állott, melyet négy kényelmes demifeauteuil vett körül. Ezeken később, a királylyal szemközt, mi helyezkedtünk el. Végre tőlünk jobbra, a szoba sarkában nagyobb olaszfal emelkedett, talán valami testőr állt mögötte, — nem tudom.

den olvasót arra, hogy az általam írottaknak személyes vonatkozást ne tulajdonítsanak.

A válaszban foglalt azon állításra, hogy a férjes nő nagykorú s ha választó, szavazati jogát megbizottja által gyakorolja, ezen meghatalmazott miért ne lehetne a férj?

Azért nem, mert az 1886. XXII. t.-c. 35. §-ának magyarázataként a belügyminiszter 1887. évi 24,396. számú határozatával szószerint a következőket mondja:

„A községi választók névjegyzékébe *törvényes házassági kapcsolatban élő nők* fel nem vehetők, hanem csakis nagykorú hajadon, özvegy és törvényesen elvált nők".

Ha tehát a férjes nők a névjegyzékbe fel nem vehetők, nagyon természetes, hogy szavazati joggal sem bírhatnak, mert mint ilyeneknek, választói joguk nincsen. Hogy a férjes nők a választók névjegyzékébe fel nem vehetők, azért én nem következtettem azt, hogy azok választói jogot nem gyakorolhatnak, hanem azt mondtam és azt hiszem ma is, hogy a nő jogait férjhezmenetele következtében a törvény értelmében egyedül a férj van jogositva gyakorolni, de nem meghatalmazással, hanem már a névjegyzék összeállítása alkalmával akként, hogy abba nem a feleség, hanem mint a család feje, a férj volna felveendő.

Ha azonban már a jogerős névjegyzékben a férjezett nők fel vannak véve, arra azt mondtam, hogy az a választási elnök belátásától fog függeni, hogy meghatalmazásaikat elfogadja-e, vagy sem; szóval, az ilyen nők meghatalmazással való szavazása nem biztos.

Arra vonatkozólag pedig, hogy a képviselőválasztás megfelebbezése esetén a további választások nem folytathatók, már ezen nézet felvetése előtt, a lap ugyanazon számában meg van a felelet; mert az 1886. XXII. t.-c. 53. §-a szerint, a további választásokat tovább már semmi sem halaszthatja el.

A legtöbb adót fizető képviselők névjegyzékének összeállításánál az eddig divott törvényes gyakorlatot nem ismerjük, olvastuk azonban a B. M. 1887. évi 23,967. sz. határozatát, a mely az 1886. XXII. t.-c. 35. §-át magyarázza, az pedig azt mondja, hogy a községi képviselőválasztásnál a póttagok száma külön állapittatik meg és azok külön választatnak, a miből az következik, hogy a képviselőtestületi tagok rendes számát szintén külön kell megállapitani, tehát nem úgy, hogy a törvényes számból a pótegyének leszámittassanak.

Ez azonban már ma vita tárgyát nem képezheti, igaza van cikkiró úrnak, hogy ez üres szalmacséplés.

A válaszban említés van még téve arról, hogy a községek vagyonmegosztása miként fog majd megtörténni. Én arról később akartam szólni, de mert egyszer már annak módozata érintve van, pár szóval az én nézetemet is közlöm.

Én nem osztom azon nézetet, hogy a törzsvagyon elkülönitésnél a képviselőtestületek nem fognak tárgyalni, annyit elismerek, hogy együtt nem, mert két képviselőtestület együtt nem tárgyalhat. Az sem lehetséges, hogy ama nagyfontosságú munkát a képviselőtestületek kiküldöttjei véglegesen elintézzék és addig, a meddig arra szükség nincsen, olyan nagy hivatalos bizottság működése is igénybe vétessék.

Az eljárásról akár törvény, akár rendelet édes keveset beszél, de az én véleményem az, hogy a képviselőtestületek kiküldöttei a vagyon megállapitása és a megosztás módozatai felett együttesen tárgyalnak, tárgyalásaiknak és működésüknek akár az egyezségre, akár birói útra vezetésére lesz is kilátás, mindegyik a maga képviselőtestületének beszámol és a vagyonmegosztás miként jére, mindegyik képviselőtestület önállóan hoz határozatot.

Mindkét községnek ezen határozatait terjesztik azután föl a törvényhatósághoz és ezen határozatok alapján a törvényhatóság a községek között a barátságos egyezséget

---

Miután teljesen tájékozva volt személyiségünkről és vezetőnk hármunknak nevében üdvözölte a kis királyt, kezének egy félkört leiró mozdulatával leüléssel kinált, egyúttal pedig maga is elhelyezkedett a szofán.

Erre rögtön két szolga jött be a terembe ezüst tálakkal s rajt gyümölcsös compotot (dulcsászát) szervirozott, majd törökkávét és cigarettát kinálgatott. A kis király maga vett mindenből először s igy adott jelt, hogy példáját kövessük.

Ha kerékbe törnének, sem tudnám már megmondani miről folyt a társalgás. Inkább azt mondhatnám, hogy rapszodikus volt az egész beszélgetés. Mert higyjék el, igen nehéz olyan esetben valamely témát megpendíteni, a nélkül, hogy ne váljék nevetségessé, a mikor a serieusnek túlságosan, komolynak és gyerekesnek egyaránt kizártnak kell maradni.

Szinte most is látom a kedves, barátságos, szürke szakóruhába öltözött, ifjú gyermekkirályt, orrán rosszul álló csiptetővel, mely mindig ferdén dülleszkedett az orra élén. Egyik-másik tárgynál beszédközben elkezdett nevetni, talán még a nevetésnél is erősebben és élénkebben, de egyszerre csak hirtelen, minden átmenet nélkül, mintha villamos szikra érintette volna, a legkomolyabb arckifejezést erőszakolta magára.

Higyjék el, kedves olvasóim, őszintén megsajnáltam ezt a szülőkkel biró, de szülők igaz szeretete nélkül élő kis királyt, látva, mint vergődik erőszakos, kénytelen szerepében, holott hogy kivánkozott volna egy kis jó szabad mozgás után, kedves, hozzáillő és korú pajtások közé.

Kihallgatásunk jó sokáig tartott s talán még jobban is belemelegedtünk volna a beszélgetésbe, ha az ifjú király édesapja, *Milán* király, (ki épp akkor Belgrádban időzött) át nem üzen, hogy szeretne bennünket látni s kéret, ha ő felségétől eltávoztunk, őt az *új konakban* (a hol ő lakott) keressük fel.

A kis *Sándor* király igen szivesen bucsúzott el tőlünk, derekasan kezet fogva velünk, s távozásunk előtt megigérte, hogy a mint lehet, majd ellátogat hozzánk Magyarországba.

Milán királynál, a „*takova grófnál*", egy pár szó után tudtuk, hogy igen verzált, megfontolt szavú emberrel állunk szemben, a kinél a társalgás könnyebben indult, de a hol mi kevésbbé voltunk abban a helyzetben, hogy kérdezzünk, mint hogy mi folyton felelgettünk ostromló kérdéseire. De hogy az apakirály a magyarokhoz vonzódott, az beszédéből kiérzett. Egyébként fiáról sem lehetett volna az ellenkezőt állitani.

Mikor a királyok látogatása után távoztunk, jó ideig alig szóltunk egymáshoz, mindegyikünket elfoglalták a saját gondolatai: a szives és kitüntető fogadtatás mellett, volt valami benyomás, a mi, — ha talán csak egy percre is, — elszomoritólag hatott lelkünkre.

meg fogja kisérleni, eredmény esetén azt meg is köti, eredménytelenség esetén pedig intézkedni fog, hogy a kérdés a községekre illetékes bíróság előtt indítandó per útján döntessék el. (1886: XXII. t.-c. 156. §.)

Ezekkel kívántam válaszolni a közleményemre tett észrevételekre s most már, miután látom azt, hogy értekezésem nem mozoghat majd az általam felállított korlátok között, mert annak személyi vonatkozásokat tulajdonítanak, a megigért dolgokról hallgatni fogok, és tekintetes szerkesztő úrnak eddigi jóakaratáért és készségéért köszönetet mondva, cikksorozatomat bezárom.

B. I.

Eszemadta kis leánya . . . .

(Tuba Károly.)

Zenéjét szerzé: Gaál Pál.

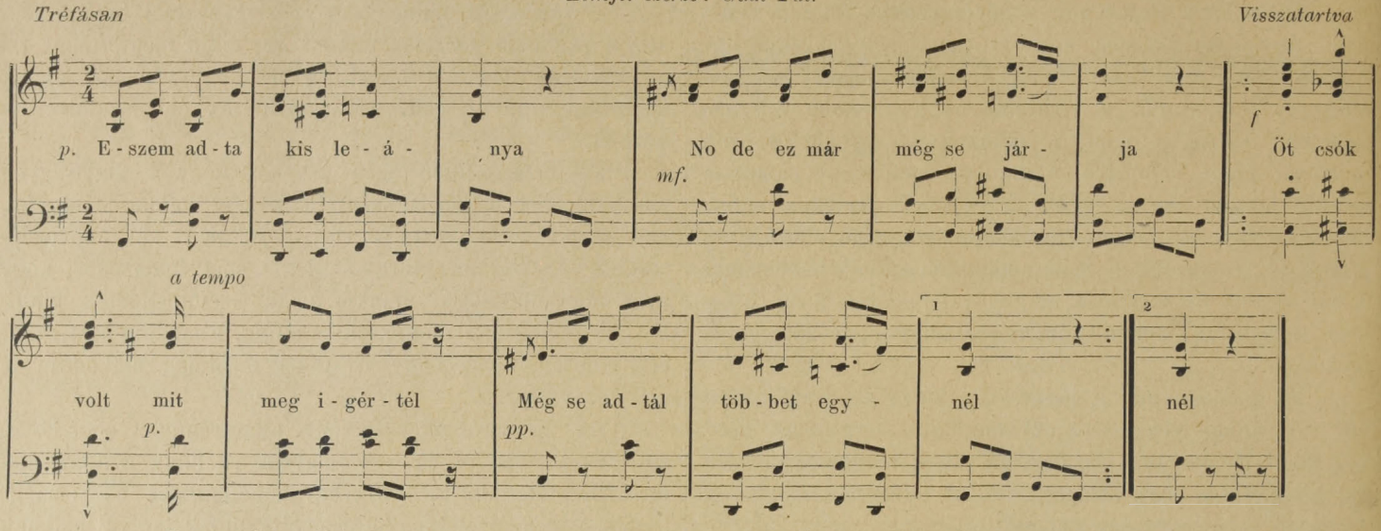

Hanem várj csak hamis lányka
Vissza csallak nem sokára,

Egynél többet nem igérek
Mégis százat adok néked.

HIREK.

A „Rákos Vidéke“

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

Mai számunkban Gaál Pálnak, Tuba Károly versére rögtönzött kis tréfás dalát közöljük.

A szentmihályi templom orgonája. Igazán dicséretre méltó az a törekvés, a melylyel Rákosszentmihály polgárságának oly sok tagja a római katolikus templom ügyét — ki-ki a maga erejéhez mérten — fölkarolni igyekszik. Most adtunk hirt a harangalapra összegyűjtött összeg jelentékeny voltáról és íme már arról is tudósíthatjuk olvasóinkat, hogy az új templomban a hívek nemsokára széphangú orgona kisérete mellett dicsérhetik énekszóval az egek Urát. A magyar királyi Operaház ezen a nyáron új orgonát állittat föl, a mi által a régi fölöslegessé válik. *Szacsvay* Imrének és *Spannraft* Ágostonnak — kik már annyi érdemet szereztek maguknak ezen a téren — a közbenjárására, igéretet nyertek a szentmihályiak illetékes helyről, hogy az orgona ritka kedvező feltételekkel (csaknem ingyen) az övék lesz. Kilátás van igy tehát arra, hogy a templomnak várható ünnepi fölszentelésekor orgona fog zúgni az új templomban érdemes emberek buzgólkodása folytán.

A Sport-telep nagy mulatsága. A Rákosszentmihályi Sport-telep választmánya tegnapelőtt, pénteken este tartott ülésén elhatározta, hogy augusztus 1-én nagyszabású mulatságot rendez, a melynek keretében kitünő erők közreműködésével elit-hangverseny lesz. A dátumváltozás azért vált szükségessé, mert a július 18-iki napot a gyermekmulatság foglalta el.

A szentmihályi református egyház nyári ünnepe. Ritka fényesnek és nagyszabásúnak igérkezik a rákosszentmihályi ev. ref. egyház alapja javára, a szentmihályi Wittek-parkban július hó 4-én délután rendezendő nyári ünnepség, a melynek védőségét *Pejacsevich* Jánosné grófné a célra tekintettel elvállalni méltóztatott. Az ünnepség napján délután a *rákospalotaiak 40 főből álló lovasbandériuma* fogja bejárni zeneszóval Rákosszentmihály főbb utcáit. Az ünnep szinhelyén *három zenekar* fog felváltva játszani és pedig a *fővárosi úri banda*, a mely szivességből működik közre, *egy katonazenekar* és egy *világhírű cigányzenekar*. Közreműködik a „Kakukok“ énekes társasága. Meglepő változatosságú *varieté-előadásokkal* fogja a rendezőség a délután folyamán szórakoztatni közönségét, a melyen kitünő erők vesznek részt. *Paprikajancsi*, *körhinták* stb. népies látványosságok a legtarkább változatosságban követik egymást, gondoskodván róla, hogy a megjelenő közönségnek minden rétege megtalálja a maga szórakozását ezen a ritka sikerűnek mutatkozó ünnepen.

Tömeges zsebtolvajlás. Úgy értesülünk, hogy a múlt vasárnapi nagy forgalmat felhasználva, zsebtolvajtársaság vendégszerepelt a vicinális József főherceg-telep megállóhelyén, a mely a vonat felé tolongókat tömegesen

szabadította meg aranyórától, pénztárcától és egyéb értéktárgyaktól. Ha a rendőrség egyszer-kétszer ide polgári rendőröket állítana, azt hiszszük egész jó fogásokra tehetne szert.

Gyermekelőadás. Ritka élvezetes estét szerzett a papáknak meg a mamáknak és a megjelent érdeklődőknek a mátyásföldi iskola kiváló tanitónője, *Tomcsányi* Jánosné azzal az előadással, a melyet iskolás gyermekekkel rendezett e hó 16-án délután a mátyásföldi díszteremben. A két darab meglepően fényes kiállítása, a gyermekek nyugodt, biztos játéka, kitünő szövegkiejtése és értelmes szavalása meglepte a megjelenteket és nagy dícséretére válik a fáradhatatlan rendezőnek. Különösen kivált a szereplők közül *Verő* Márta, *Verő* György kis leánykája, a ki nagy szerepét nagy biztossággal, kitünően szavalva adta elő, továbbá *Fehérváry* Bandi és *Mikes* János. a kik szintén nem közönséges ügyességükről tettek tanúbizonyságot. De jók voltak a többiek is mindnyájan, Bellovics Berta, Buday Erzsike, Buday Anna, Bárd Margit, Báder Mária, Ehmann Gizella, Ehmann Pál, Ehmann Margit, Fehérváry Magdolna, Feigl Irma, Fries Katica, Glatzner Emilia, Horváth Mária, Hudetz Gizella, Kiss Tivadar, Kiss Izabella, Mehlhofer Ilona, Papek József, Paulheim Irén, Papek Anna, Paulik Ilona, Pittlik Margit, Pozsgay Erzsike, Simon Mária, Sopronyi Erzsike, Szalay Ákos, Stahulják Anna és Zehntbauer Berta.

Új harang. A szentmihályi római katholikus templom számára egy új, kisebb harangot rendeltek meg a Thury János és Fia cégnél a minapi hangverseny jövedelméből. Az új harang felirata a következő lesz: „Szent János Evangélista, könyörögj érettünk. Isten dicsőségére, Regele János emlékezetére öntette Rákosszentmihály közönsége.“ Itt említjük meg, hogy a szép anyagi sikerben főrészük van *Röhl* nővéreknek, *Wittenberg* nővéreknek, *Egerzeiger* Gizellának, *Pösch* Arankának és *Szabó* Juliskának, a szentmihályi hölgytársaság fáradhatatlan tagjainak, a kik a jegyárusitás munkáját végezték. — Megemlítjük még utólagosan, hogy dr. Wiederspan Károly úr négy koronát küldött be a templomharang javára.

Katonazene. A mátyásföldi gyönyörű parkvendéglőben e hó 24-én, szerdán katonazenekar fog játszani a vendégek szórakoztatására. Jó konyháról és italokról Sommerer György vendéglős gondoskodik.

Pestvármegye közgyűlése. Két érdekes határozatot hozott e hó 8-án Pestvármegye közgyűlése. Az egyik *Deák* Ferenc születésének százéves évfordulóját kivánja diszközgyűléssel megünnepelni. Ehhez a határozathoz hozzájárult *Kossuth* Ferenc is, a függetlenségi párt vezére, kifejtve, hogy bár ő a hatvanhetes alapot támadja, de szivesen ünnepli meg a haza nagy fiainak emlékezetét és helyesnek tartja, hogy a vármegye *Deák* Ferencnek, a ki a nagyok egyik legnagyobbja volt, századik születésnapját diszközgyűléssel ünnepelje. A másik határozat egy lelkes fölirat volt a nemzeti hadsereg, a nemzeti jogok érdekében. Ennek egyhangú elfogadása ellen viszont a jelenlévő kormánypárti képviselők nem emeltek akadályt, bár az az obstrukciót is helyeselte. A vármegyének ezt a hazafias, pártatlan viselkedését, a melyre mi, a vármegye fiai, méltán lehetünk büszkék, az egyetemi ifjúság fáklyászenével ünnepelte meg.

Személyi hír. *Fehérváry* József pénzügyi titkár, Mátyásföld általános szeretetnek örvendő polgára, mint örömmel értesülünk, teljesen fölépült tiz hétig tartott súlyos betegségéből.

A rákosfalvai villámos. A közúti vasúttársaság kőbányai vonalát meg akarja hosszabbitani Rákosfalváig. Az érdekelt közönség már évek óta sürgeti a vonal meghosszabbitását, mert a rákosfalvaiak csak nagy kerülővel juthatnak Kőbányára, a hová közigazgatásilag tartoznak. Megtartották a vonal közigazgatási bejárását is. A bejáráson a katonai hatóság kifogást tett a tervezet vonal ellen, mert a katonai gyakorlóteret kettémetszi. A kereskedelmi miniszter ma fölhivta a fővárost, hogy a dolgot a katonai kincstárral rendezze. A vasúttársaság a szerződés alapján, a város fölhivására, köteles a kőbányai vonalat a Vezér-utcán át a Zuglóig meghosszabbitani. A most tervezett vonal eltér ettől az iránytól, mert a vállalat körforgalmat akar berendezni. A miniszter azt kérdezi most a fővárostól, hogy a körforgalom berendezése után is ragaszkodik-e a Vezér-utcai meghosszabbitáshoz.

Ez az utóbbi kérdés kissé furcsának tünik föl, mert hiszen a bejáráskor jegyzőkönyvbe vették a kivánság föntartását. Különben az egész ügy annyira magán viseli szerencsétlen közigazgatási szervezetünk bélyegét — a melylyel immár nemsokára tiz éves jubileumot tart — hogy már igazán semmiféle fordulatán sem vagyunk képesek csodálkozni.

Pestmegye közigazgatási bizottsága folyó hó 12-én délelőtt ülést tartott, Beniczky Ferenc v. b. t. t. elnöklése mellett. Az ülésen ott voltak: Teleki József gróf, Keglevich Gábor gróf, Holló Lajos, Förster Aurél, Tahy István, Freysinger Lajos, Halász Zsigmond és mások; a főbb tisztviselők közül: Beniczky Lajos alispán, Bellaágh Imre tiszti főügyész, Dalmády Győző árvaszéki elnök, Fazekas Gusztáv főjegyző, Kemény Kálmán és Dubraviczky László t. főjegyzők stb. Tóth József pestmegyei kir. tanfelügyelő előterjesztésére, a közigazgatási bizottság köszönetet mond Csáky Károly gróf váci püspöknek, a ki 200,000 koronát adományozott a váci elemi iskolai épületek céljaira. Ebből a fejedelmi adományból teljesen jókarba lehet hozni a régi iskola-épületeket és meg lehet épiteni az új helyiségeket, úgy, hogy most már a hatosztályú elemi iskola befejezett egészet alkot. Bejelentette még a tanfelügyelő, hogy május hónapban 35 községi és felekezeti iskola részesült Pestmegyében államsegélyben. Bárczy László pénzügyigazgató jelentette, hogy egyenes adóban 881,226 korona 81 fillért fizettek május hónapban, mig tavaly májusban az eredmény 1.031,076 korona 49 fillér volt, s igy az idén 149,849 korona 68 fillérrel kevesebb folyt be. Ugyancsak csökkenés mutatkozik a hadmentességi dijnál (— 977 korona 43 fillér), az iparkamarai illetéknél (— 2237 korona 64 fillér) és a szőllődézsma-váltságnál (90 korona 58 fillér), ellenben emelkedett a befizetés a a bor-italadó és húsfogyasztási adónál (+ 20,834 korona 54 fillér), a bélyeg- és jogilletékeknél (+ 125.997 korona 09 fillér), az illeték-egyenértéknél (+ 710 korona 83 fillér) és a tanitói nyugdij-járuléknál (+ 230 korona 31 fillér). — A fölebbezések elintézése után az ülés véget ért.

A szentmihályi lóvasút forgalma és bevételei. A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút 1903. május hóban

szállított 35,334 utast, a kik vitelbér cimén 3029 koronát fizettek. 1902. május havában a bevétel 31,640 utas után 2250 korona volt, *az utasok száma tehát 3694-el, vagyis 11·67 százalékkal, a bevétel pedig 779 koronával, vagyis 34·74%-al emelkedett a mult évi májusival szemben*, a mi igazán fényes eredmény. Az év első öt hónapjában a lóvasút bevétele 130,975 utas után 10,287 koronát tett ki, mig 1902-ben ez alatt az idő alatt 136,910 utas után 8811 korona volt a bevétel. Az év első öt hónapja alatt *tehát 1902-höz képest, az utasok száma 5935-tel, vagyis 4·34 százalékkal csökkent, a bevételek emelkedése ellenben 1476 koronára, vagyis 16·78 százalékra rúg.* Mult év június hó 1-én léptette életbe a társaság vonalán a magasabb vitelbéreket. 1903. június hó elsejétől fogva tehát ez az ellentét a forgalom csökkenése és a bevételek emelkedése között meg fog szűnni.

NYILTTÉR.

Tánctanítás Rákosszentmihályon.

Mazzantini Lajos a m. kir. Operaház v. balletmestere a nyarat Rákosszentmihályon tölti és ott tartózkodása alatt **nyolchetes tánctanfolyamot tart,** a mire a szentmihályiak és a környék figyelmét felhivni bátorkodik. **A tanítás díja személyenkint 12 korona. Tanítás ideje minden kedd, szerda, péntek és szombat.** Jelentkezéseket (levelezőlapon is) elfogad a kiadóhivatal. A tanítás június második felében kezdődik.

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

A szőllő állandó munkálatai.

Kapálás. Célja a talaj megporhanyítása s a gyomok irtása. Általában mondhatjuk, miszerint a szőllőt annyiszor kell kapálni, a hányszor arra szükség van. Rendszerint 4 kapálásban részesitjük szőllőnket; az első az, melyet rögtön a metszés után alkalmazunk: ezt mélykapálásnak hivjuk, mely név magában foglalja annak kivitelénél szem előtt tartandó szabályt: a kapálás mélyreható eszközlését. Szükség van mélykapálásra azért, mert a talaj az eddig lefolyt munkálatok során erősen letapostatott s csak igen hiányosan lett lazitva. Ezen mélykapálás következményeként a talaj 15—20 cm. mélyen lazává tétetik, mi által a légköri lecsapódások, a melegség fölvételére, nemkülönben az altalajból felszivárgó nedvesség megtartására képesitve van, mely utóbbi a talaj hajcsövességéből magyarázható. Kapálás által a hajcsövességet elrontjuk s igy a talajvíz elpárolgását csökkentjük. Ezen kapálásnál szem előtt tartandó az, hogy a talaj felülete hullámos állapotba hozassék, a nélkül azonban, hogy a sorok között bakhátak képződnének s a tőke tövétől a föld elhúzatik, mi által a tőkető megóvatik különféle betegségektől (gyökérpenész), nemkülönben a harmatgyökerek képződésének gát van vetve. Az első mélykapálás után végeztetik az első permetezés, a válogatás s az első kötözés, mely munkálatokkal a földet ismét letaposván: ideje van a második kapálásnak. Ennek már elsőrendű célja a gyomirtás, midőn csekélyen végeztetik, hogy a gyomok kivágassanak s a melegen öntő napsugarak hatása alatt elfonnyadván, elpusztuljanak. Az első kapálásnál hullámosssá lett földfelület itt kiegyenlitődik. Futóhomokon ültetett szőllőkben azonban ilyenkor is tanácsos a földfelületet egyenlőtlenül tartani, mi a homokfuvásnak, ha az kismérvű, némileg gátat vet.

Elvirágzás után teljesitendő az első hónaljazás, a termőhajtások visszakurtitása, a második kötözés s a második permetezés. Ez idő alatt a talaj ismét meggyomosodik s meg is tapostatván, beáll a harmadik kapálás ideje, melyet szintén egyenletesen végzünk. Ezen kapálás ideje rendszerint július hóra esik. A negyedik kapálásnál a talaj felülete ismét oly hullámos állapotba hozatik, mint azt az első, vagyis mély kapálás előidézte volt. Azonkivül a tőkék mellől elhúzatik a föld a sorok közé, mi által a felület még hullámosabbá válik s a tőkék tövén mélyedések keletkeznek. Ennek célja az, hogy a tőkéről lecsüngő szőllőfürtök a földre ne érjenek, mi által nemcsak a sár és piszoktól, de a rothadástól is igen óvjuk.

Ha nedves, esős időjárás folytán a föld gyakrabban gazosodik vagy cserepesedik, alkalmaznunk kell még több kapálást is, kevesebbet azonban soha. Kapálás céljaira legmegfelelőbb a kerek vagy lapos vágott élű kapa. A sarkosélűek eltiltandók.

Jóllehet ezekkel a mai tárgyamat, a mennyire időmből és a helyből telt, kellőleg méltattam, szükségesnek tartom a szőllő egyik legelterjedtebb gombaellenségéről: a plasmopora visicoláról, vagy a mint népiesen nevezik: a peronosporáról említést tenni. Igen gyakran összetévesztetik ezen betegség más és pedig különösen a nemes betegséggel (Erinosis) melyet a szőllőatka (Phitoptus vitis) okoz. A plasmoporai szőllőlevél alsó lapja foltonként olyan, mintha deres volna, rajta különösen az erek mentén szabálytalan alakú, kezdetben apró foltok láthatók, melyek csak később olvadnak össze. A levél felső lapján az alsó lapfoltjainak megfelelően, először sárgás, később veresesbarna, végre elszáradó különféle alakú foltok láthatók, melyek azonban *sohasem kiemelkedők.*

A nemesbetegség foltjai a levél alsó lapján bemélyedtek, rendesen piszkosfehérek, barnásfehérek, de sőt vereslők is, tömött nemezhez hasonlók, azaz sűrűn álló szőrszálakból állanak. A levél felső lapján pedig az alsó lap foltjainak megfelelő helyeken, apró dudorszerű kiemelkedések, duzzadások láthatók, melyek szine rendesen zöld, néha sárgászöld, ritkábban és pedig fiatal leveleken vereses.

Úgyszintén nem tévesztendő össze a plasmopora a lisztharmattal (Oidium), mely a levelek felső lapján, úgyszintén a bogyókon lisztszerű piszkosfehér bevonatot képez.

Vedrődy Victor.

—

A szél által összekuszált ugorkanövény. A szabad földön igen gyakran előfordul, hogy az ott tenyésztett ugorkanövényszár részét viharos időben a szél össze-vissza kuszálja, úgy hogy egészen más helyzetbe jut, mint azelőtt volt, sőt a gyökerek is részben kiemeltetnek a földből. Ennek elejét veendő, fakampókat használjunk és a főhajtást ezekkel erősitsük a földhöz, de a nélkül, hogy megsértenők a hajtást.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt															Délután																			
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	9 30	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	—	3 00	3 45	4 32	5 02	5 32	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 01	9 50	*10 30	10 51	*11 21
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	**9 36**	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	—	**3 07**	3 50	4 39	5 09	5 39	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 08	9 57	10 37	10 58	11 28
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	9 40	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	—	3 12	3 57	4 43	5 12	5 42	6 11	6 41	7 12	7 42	8 11	8 41	**9 13**	10 01	10 41	**11 03**	**11 33**
	1. sz. kitérő . . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	9 43	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	—	3 15	**4 00**	**4 46**	**5 15**	5 45	6 14	6 44	7 15	7 45	8 14	8 44	9 16	10 04	10 44	11 06	11 36
	Józsefh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 42	8 12	8 42	9 21	9 52	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	—	**3 22**	4 07	4 52	5 22	5 52	6 22	6 52	7 22	7 52	8 21	8 51	9 23	10 12	10 52	11 14	11 44
	Budapestre . . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	—	4 01	4 31	5 16	5 46	6 16	6 46	7 16	7 46	8 26	8 56	—	9 46	10 36	11 16	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 00	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	4 45	—	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30	8 00	8 40	9 20	10 00	*10 30	11 00	*11 30
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	**3 23**	3 53	4 38	5 08	—	5 53	6 23	6 53	7 23	7 53	8 23	9 03	9 43	10 23	10 53	11 23	11 53
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 49	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	**4 00**	**4 46**	**5 15**	—	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 10	9 50	10 31	11 00	11 30	12 00
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 18	—	6 03	6 33	7 04	7 33	8 03	8 33	**9 13**	9 53	10 35	**11 03**	**11 33**	12 03
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	**9 37**	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	4 07	4 53	5 22	—	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 17	9 57	10 39	11 07	11 37	12 07
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 29	—	6 14	6 44	7 15	7 44	8 14	8 44	9 24	10 04	10 46	11 14	11 44	12 14

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.
A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.
*-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

VILLA

gyönyörű kilátással Budapestre és a Dunára a Márton-hegyen (villamoshoz közel)

KIADÓ.

Fölvilágosítást ad a kiadóhivatal Budapesten vagy Rákos-Szentmihályon.

Okleveles

női iparlanitónő

József főherceg-telep,

Árpád-utca 141. sz.

alapos oktatást nyújt szabászat, mintarajzolás, varrás s minden-nemű női kézimunkákban.

Hirdetés.

Az Almásy-kávéházban Rákosszentmihályon, Miklós-utca 235. szám alatt,

jó italok és hideg ételek

állanak a közönség rendelkezésére.

Jó kiszolgálás!

Minden szombaton, vasárnapon és ünnepen cigányzene.

Földy Antal, kávés.

HIRDETÉSEKET

jutányos áron fölvesz a kiadóhivatal

BUDAPEST VIII., József-utca 72. szám.

Telefon: 57—64.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

A rákosszentmihályi

polgári leányiskolában

a szünidő folyamán **fehérvarrás, ruhaszabás** és minden más **kézi munka** lesz tanitva. — Bővebbet a polgári iskolában (Árpád-utcza, Gardovszky-villa).

Cukrászda Rákos-Szent-Mihályon,

József-utcza 230. sz.

Alulirott alázattal hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a nyár folyamán állandóan **fagylaltot, jegeskávét, crémet, legfinomabb bonbonokat, gyermek-kétszersültet és legfinomabb süteményeket készitek.**

Kis adag fagylalt (2 szelet) 12 kr. Jegeskávé 15 kr.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Hora János.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készitettnek.

Telefon: 59—81. ✻ Alapittatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágositások díjmentesek. **Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.**

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és franczia ujdonságunkat „CROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyü és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és simán; az összes divat szinárnyalatokban, úgyszintén gyönyörü blouse-kelmék **selyem-zaphir** és **Liberty** batistokban.

Mintákat szivesen küldünk! Mintákat szivesen küldünk!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, június 28. 26. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Hitélet.

Üdvözöljük a rákosszentmihályi katholikus híveket, a kik minden erejükkel azon vannak, hogy önálló hitközség alakításával az újonnan épült templomukban tartandó isteni tiszteletek tartását biztosítsák.

Üdvözöljük vidékünk reformátusait, a kik a megalakult hitközségüket erősítendő, immáron templom építéséről gondoskodnak.

És üdvözöljük Mátyásföld katholikus híveit, a kiknek szintén egyik legfőbb gondjuk, hogy gyönyörű településön Istennek méltó hajlékot emeljenek, a mint hogy szívesen látjuk minden felekezetnél, ha hitéletének erősítésén dolgozik, fáradozik.

Tömérdek bajunknak, ezer veszedelemnek a szülőanyja úgy is az a hitetlenség, a mely mindig inkább terjed, a mely közömbössé teszi nemzedékünket lelki szükségleteivel szemben és az anyagiasság, a pénz pusztító molohjának öldöklő karjaiba hajtja csaknem az egész világot.

Hiszen azt látjuk, hogy most már a divatos tanítások szerint meg kell szűnnie mindennek, a mi nekünk és apáinknak szent volt, a miért eddig az emberiség lelkesedni tudott.

A haza? Nyűg az emberiség nyakán, a mely akadályozza őt szabad mozgásában és képtelenné teszi igaz erejének kifejtésére. A család? Elavult intézmény, a melyet csak azért tartanak fenn, mert a zsarnok állam czéljainak megfelel. A szerelem? Állati ösztön, a melyet csak álmodozó poéták ruháztak fel ostoba sallangokkal. Isten? Vallás? A mit erről a két legfenségesebb eszméről hirdetnek a legújabb idők „népboldogítói“, annak a leírására már nem is vállalkozunk.

És az őrület terjed.

A politikai pártok, melyek előbb eszmék körül csoportosultak, divatjukat múlják, lejárják magukat. De mit is keresnének ők a mai, rohanó élet forgatagában? Mivel pedig valami jelszónak lennie csak kell, kerülnek újak a régiek helyébe és míg azelőtt Isten, király és haza voltak a jelszavak, most a kereskedők, iparosok, földművesek alkotnak különkülön pártot, a mely mindig egy célt tart szeme előtt: mi a *hasznos* nem az országnak, hanem nekem kereskedőnek, iparosnak, földet művelőnek.

Igaz, a szentírás is csak egy esetet említ, az égből hulló mannáét, a mikor egész nép úgy jutott eleséghez, hogy csak le kellett hajolnia érte, vagy ruháját tartania eléje, hogy bele hulljon, azután ehetett a nép, a míg csak jól nem lakott. Ez az egy eset van csak megörökítve, a mikor munka, küzdelem nélkül jutott az emberiség egy része eledelhez, megélhetéshez. Máskor bizony dolgoznia, küzdenie kellett a mindennapi kenyeréért szakadatlanul. És ha hozzájutott, megköszönte Teremtőjének.

Ma pedig a szerző ember fölemelt fejjel mondja: „Magam szereztem!“ És nem mond érte köszönetet senkinek, csak saját magának és iparkodik szerzett vagyonát bármilyen eszközzel megszaporítani végtelen nagyra, hogy ezen a réven minél nagyobb tömeg embernek legyen ura, parancsolója.

A határtalan uralkodni vágyás egyrészről, a semmibe bele nem nyugvás másrészt: ezek idézik azután elő azokat a harcokat, a melyek az egyes osztályok között immár állandókká lesznek.

Vígasztaló ilyen körülmények között, ha látjuk, hogy íme, itt minálunk mintha az emberek között még nem terjedt volna el ez a divatos kórság. Hogy itt még polgárság van és nem egyes osztályoknak egymásra halmozódása, a melyek egymást nyomják, szorítják, mihelyt valamiképen felül tudnak kerekedni.

Hiszszük legalább, hogy jól ítéljük meg a helyzetet.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Mert hétről-hétre van alkalmunk hírt adni nemzeti, egyházi mozgalmakról, a melyek erős munkálkodás, sok áldozat meghozása után sikerrel járnak.

És ezzel szemben egyenetlenségről — Istennek hála — alig tudunk valamit.

És az, a mi bennünk bizalmat kelt, a miért mi hiszünk a mi vidékünk szép jövendőjében s ezért nem győzzük hangsúlyozni elégszer, hogy a mindenki hibáit — nem rossz cselekedeteit! — elnéző, békességet óhajtó, egymás jóakaratára számító rendszer az egyedül jogosult mi közöttünk.

Ezért hirdetjük lépten-nyomon a barátságos összetartás kívánatos igéit, mert azt az utat találjuk helyesnek, a melyre léptünk, a melyen haladunk.

Vagy nem jóleső, kedves érzés-e az, a mikor látjuk a református mozgalmat pártolók sorában a szentmihályi katholikusok legelsőit, a kik még mind a két kezükkel dolgoznak a saját ügyük előmozdításán, a melyikkel még annyi, de annyi a tennivaló, és ráérnek a mellett működni a másik felekezet érdekében is. És nem biztató jelenség-e az, a mikor végig olvasva a katholikus templomra adakozók hosszú névsorát, minden hiten lévőből szép számmal találunk olyanokat, a kik az Isten házára áldoztak?

Ez az erős társadalomnak alapja, a melyre nyugodtan lehet építeni és a melyre lelkiismeretesen építve, a leghatalmasabb mű is biztosan megáll.

Csak az építők el ne csüggedjenek.

Farkas Elek.

Rákosszentmihályi „Mimósák".

A „Mimosa pudica", vagy magyarul: a „szemérmetes érzőke" az egész növényvilág egyik legkülönösebb példánya, mert levelei olyan bámulatos ingerlékenységgel bírnak, hogy a leggyöngédebb érintésre is rögtön összezsugorodnak, kocsányaikkal együtt lehajlanak és úgy néznek ki, mintha elhervadtak volna.

Ennek a különben kedves kis virágnak a növénytan szerint hazája Amerika, én azonban meggyőződésből mondhatom, hogy ilyen szemérmetes érzőkéből talán hatványozottabb érzékenységgel, itt helyben Rákosszentmihályon is találunk és pedig nem csekély számmal, mert érzékenységük minduntalan hangos kifejezést nyer azokban a panaszokban, a miket a társadalmi érintkezésben nem örömest hallok. S minthogy ezek a hiábavaló, üres panaszkodások semmiféle komolyabb alappal nem bírnak, kénytelen vagyok azoknak egyedüli eredetéül a túlságos egyéni érzékenykedést megjelölni, a mi, úgy látszik, alkalmas arra, hogy még olyanokat is, a kik ilyenfajta túlingerlékenységben nem szenvednek, megtéveszszen és ilyetén való megtévesztés esetén a társadalmi összetartás és együttműködés meglazítására a talajt előkészítse.

De hát beszéljünk tisztán és világosan, s aztán értsük meg egymást.

Körülbelül egy esztendővel ezelőtt egy francia ízű bohókás cikk látott napvilágot e lapok hasábjain, menten minden frivolitástól, tele finomsággal, frissességgel, jókedvvel és pajzánsággal, a melyre a legdisztingváltabb izlés sem mondhatta, hogy nagyon sótalan, émelygős vagy elfűszerezett étel volt, hanem csak azt, hogy a benne feltalálható apróbb csipkedések és szatirikus ötletek bizonyos ínyencséget — pikanteriát — a mely nélkül művelt francia el nem lehet, kölcsönöztek neki.

Kaptam az alkalmon — mert nekem nagyon tetszett

TÁRCA.

Az én politikai helyzetem.

Történelmünkben egyetlen egy pont van, mely a legsötétebb s ez is „Világos" volt. Ép úgy a „Bögözi család" birodalmában is a legvilágosabb sötét pont volt az, midőn az egykor szőke angyalnak, most pedig feleségemnek kapituláltam és bele kellett nyugodnom, hogy a házasság rabláncaival kötözze meg életemet. Csakhamar megkötöttük a kiegyezést is az oltár előtt s azóta feleségemmel a legszorosabb dualismusban élek.

Dualismusunk legkimagaslóbb szervei a közös pénzügy, a közös hadügy, melynek örökös uta a közös — anyós. Egyéb ügyeinket önállóan intézzük.

Nem régen történt, hogy a közös anyós, mint közös hadügyminiszter, a rendes évi ujoncjutalékot (új tavaszi kalap, tavaszi ruha stb.) jelentékenyen fel akarta emelni, a nélkül, hogy valami nemzeti engedményeket (kimaradás esti 10-ig, hetenkint 12-ig, havonkint reggelig) is hajlandó lett volna adni. Nem maradt más hátra, mint a legmeszszebb menő obstrukcióval védekezni. Az obstrukciót azzal kezdtem, hogy nap-nap után pontosan otthon voltam az ebéd és vacsora idejére. Ez eleinte csak élénk feltünést keltett, de pár nap mulva bizonyos kinos nyugtalanság volt érezhető családi birodalmam társországában, mert kitünt, hogy a kozmás és égett ételek ép úgy kerültek az asztalra, mint azelőtt s igy sikerült a kamarilla legsötétebb üzelmeit leleplezni.

Mi sem természetesebb, hogy e felfedezés csak újabb tápot adott az obstrukciónak és azzal folytattam, hogy most már a kávéházba és a klubba sem jártam el, s mindezt ékes szavak kiséretében az anyagi terhek súlyával indokoltam.

Kitartó obstrukciómmal sikerült elsejét megérnem, a mikor is a konyhapénz indemnitása lejárt és megtagadva azt, ex-lex állapot következett. Ez megzavarta ugyan a háztartás kereteit, s az első nap majdnem ebéd nélkül maradtam, de végre is sikerült szakácsnémmal titkos szerződésre lépnem, a ki felhasználva a zavaros viszonyokat, a hadsereg kérdését is hajlandó volt elejteni, megfelelő anyagi engedmények fejében. — Felmondott bakaőrmesterének és élénk viszonyt kezdett velem, a melynek megvolt az a következménye, hogy kitünő ebédeket kaptam. Ellenfeleimet bár nagyban bosszantotta ez eljárásom, de egyhangú határozattal a passiv rezistencia álláspontjára helyezkedtek és velem együtt jóizűen fogyasztották el a szakácsné főzte ételeket. Ekkor a technikai obstrukcióhoz folyamodtam, mely a takarítás, reggeli, ebéd, vacsora és a cselédek felkelésének ideje tárgyában felmerült házszabályvitából,

— és elhatároztam, hogy tehetségem szerint én is iparkodom embertársaimnak és felebarátaimnak jókedvet és örömet szerezni és aztán megírtam azt a humoros névnapi történetet, a melynek szereplő hőseiül, úgy mint elődöm, én is Rákosszentmihály vezető egyéniségeit választottam, s jóizű mártás kiséretében és elváltoztatott nevekkel közreadtam.

És itt következnek most aztán azok a fölöttébb sérelmes panaszok és kifakadások, a melyek szerint elődöm is, mint szerkesztő és laptulajdonos és én is, mint szerény munkatárs, megbocsáthatatlan bűnt követtünk el azzal, hogy kedélyeskedő cikkeinket közreadtuk.

Higyjék el nekem, t. uraim, hogy én és a szerkesztő úr is beletörődtünk volna sorsunkba, mert nincsen szándékunkban és nem is volt soha, bárkit is érzékenységében érinteni, de mégis lehetetlen hallgatással mellőznünk ama szenvedélyes és türelmünket próbára tevő megjegyzéseket és gyanúsításokat, a melyeknek egyenes értelme az, mintha mi a társadalmi béke és együttérzés megrontóinak akarnánk elszegődni a társaságból meritett képeinkkel. Ilyen inszinuáció ellen nem védekezünk, mert valamint ennek erőszakos ráfogása merő abszurditás, úgy teljes képtelenség és hiábavaló volna ez ellen minden védelmi kísérletezés.

Azt hiszem azonban, hogy egy kis felvilágosítás, a gyöngébbek kedvéért, arra való tekintettel, hogy mi tulajdonképen az ilyen tréfás képek megrajzolásával és közreadásával mit célozunk, talán nem fog ártani.

Mindenki tudja, hogy ez a lap társadalmi lap, a mely a nagyvilág politikájának teljes kizárásával szolgálja — és pedig csakis ezt — a mi vidékünket, tehát igen szűk körre szorított, mindennemű, a társadalmi életbe vágó és a közgazdaságot egész terjedelmében felölelő céljait, a melyeknek, legkivált pedig a helyi viszonyoknak és érdekeknek irányításában és megítélésében kell, hogy minden erre hivatott tényező a maga erejével, biztos tudásával, valamint őszinte és igaz ítéletével közreműködjék.

E lapnak tere rendelkezésre áll mindenkinek, a ki magában hivatást érez eme közös célok megvalósítása iránti törekvésre, mindazoknak, a kik tehetségükkel és egyéni súlyukkal irányító befolyást gyakorolhatnak és gyakorolnak a viszonyok alakulásaira.

Célja e lapnak tehát, a társadalmi közélet apróbb-nagyobb bajainak orvoslása mellett, módot nyujtani minden olyan tényezőnek, a mely éles megfigyelés alapján a közéletben önként jelentkező mozzanatokat, — bármely elfogadható alakban és természetben, a tisztesség határain belül — élénk szinekkel megrajzolja és igazságosan elbírálja.

Programmja tehát e lapnak: a társadalmi érdekek lehető kielégítésére, a szellemi szórakoztatásra és a közhasznú, jogos bírálatra irányuló törekvés minden alkalmas, de tisztességes eszközzel.

Ezt cselekedtük eddig is és bátran cselekedni fogjuk a jövőben is.

Midőn tehát eme jóakaratú és tisztességes szándékunkban és törekvésünkben — a helyett, hogy minden kitelhető és buzdító támogatást nyernénk — csupa érzékenykedésből czélszerűtlen eszközökkel ellenállásra találunk — nem bántó és elkedvetlenítő dolog-e ez?

Azoknak, a kik e lapnak hasábjain, tisztán csak álszeméremből, más színben akarják látni és elbírálni a társadalmi életből ellesett szórakoztató és mulattató közleményeinket, mint a hogyan azok egész természetességükben jelentkeznek, őszintén mondhatjuk, hogy tőlünk minden személyeskedés távol áll.

Kedves jó urak! Ugyan jól meggondolták-e, hogy akkor, a midőn minket és legújabban új munkatársunkat is, a személyeskedés vádjával halmoznak el, ugyanakkor pálcát törnek összes nagy és koszorús íróink felett is, mert ezeknek munkáiban és regényeiben is megtaláljuk a sze-

---

a ruha és cipő tisztátalansága iránti napirend előtti felszólalásokból, végül több rendetlenség miatti interpellációkból állott. Hibát kerestem és találtam mindenütt. A legkisebb port is sajátkezűleg a legdrágább asztalkendővel törültem fel. Az egyik nap a cipőmet vágtam a szobaleány fejéhez, a mit ő zokon vett, s fel is mondott volna, de sikerült őt titokban kiengesztelnem. Máskor ugyancsak a cipőm repülését a nagy álló tükör fogta fel, a mely körülmény a Tisza István-féle miniszterelnökséghez hasonló konsternációt idézett elő. A tükör üvegéből azonnal kivált a dissidens elem és csörömpölésével felzavarta az etagéron levő néppárti báránykák, disztárgyak stbiek nyugalmát is, hangosan követelve a nemzeti engedményeket. A nagy tükörben maradt üvegdarab, mint memento meredezett és hirdette az „ócskák“ dicsőségét, kivánva a tömörülést.

Az obstrukció ideje alatt, bár elég jól éreztem magamat, de mint az árny az utazót, folyton kisért azon rémlátomás, hogy esetleg a közös anyós intrikája még képes feloszlatni a házat. Ezt már semmikép sem akartam, s midőn ezzel tényleg fenyegettek, kissé megijedtem, de azért bátran kijelentettem, hogy attól sem riadok vissza, mert meg vagyok győződve, hogy feleségem szeretetének többsége mellettem van, a mit azonnal bizonyítottam is a házibarátok leveleinek legiójával, a melyek mind buzditottak a további kitartó ellentállásra. A legszebb szónoklatok kiséretében tettem le ezen feliratokat a ház asztalára. Titkon azonban feltünt a jóbarátaim nagy száma, s kissé kellemetlenül éreztem magamat. Gyanakodásomat a házibarátok legöregebbje, a saját külön Kossuth Ferenc-féle határozati javaslatával eloszlatta. Vonassék vissza a terhes és súlyos anyagi áldozatokat kivánó közös hadügyminiszteri követelés, melynek ellenében az idemnitás és a rendes költségvetés megszavaztatik és a be- illetve rendes felruházási törvényjavaslat alkalmával mód fog találtatni a nemzeti követelmények teljesítésére is. E határozati javaslat élénk ellentállásra talált a családi birodalmam társországában és éppen ezért annál nagyobb örömmel csatlakoztam hozzá.

A helyzet mindinkább bonyolódott s akadt olyan házibarát is, a ki a fönti javaslatot úgy akarta felhasználni, hogy visszavonatik a követelés, ennek fejében azonban a tavaly télen elmaradt jégünnepélyre engedélyezett új ruha a létszámba vétessék és az ujoncozásra megállapitott évi összeg felemeltessék. Azonnal körösztül láttam a szitán, s ezzel a jóbaráttal hamarosan végeztem, a ki hosszú orral és megtépett reményekkel távozott tőlem.

Ötödik nap váratlanul megérkezett a közös anyósunk unokaöcscse Horvátországból s rövid tanácskozás után kijelentette, hogy szent a béke, mert elfogadják a legöregebb házibarát javaslatát.

mélyes vonatkozásokat, még pedig a lehető legnagyobb mértékben.

Félre tehát az álszeméremmel! Álljanak bátran elébe ama apróbb csipkedéseknek, ne szisszenjenek fel olyan nagyon érzékenyen egy-egy gyönge tűszúrásra és ne rostelkedjenek miatta azok, kiket arra érdemesnek találunk — hiszen ebben a mi korlátok közé szorított szűk világunkban úgy is olyan kevesen vannak — hogy ha róluk, vagy velük vonatkozásban álló mozzanatokról e lapnak hasábjain megemlékezünk, minket pedig ne érjen panasz és gáncsoskodás azért, ha tudásunkkal és víg kedélyünkkel vidám perceket óhajtunk szerezni nemcsak a jóízlésű felebarátainknak, hanem még a prüdériás rákosszentmihályi „Mimosáknak“ is.

Bugyi Ferenc József.

Rákos Vidéke.

Egy éve immár, hogy lapunk szerkesztésében lényeges változás történt.

A régi módot, mely harccal akarta kiküzdeni ugyanazt a célt, a mely a mi szemünk előtt is lebeg, a bírálatnak enyhébb hangja váltotta fel. Mi békességet, jóindulatot és szeretetet hirdettünk egymás iránt és munkával akarunk elérni szép, nagy célokat.

Minden felmerülő nagy kérdésben, minő a szentmihályi községgé alakulás, a tervezett budapest—szentmihály—váci villamos vasút, Budapest székesfőváros határainak tervbe vett kitolása stb. igyekeztünk olvasóközönségünket a lehető legrészletesebben tájékoztatni.

Szívesen emlékeztünk meg vidékünknek minden társadalmi, egyházi és hazafias mozgalmáról, örömmel hivatkozva a szép sikerekre, a miket itt-ott elérni sikerült és szigorú, de sohasem személyeskedő kritikát gyakoroltunk olyankor, a mikor úgy láttuk, hogy valahol rendetlenség, hanyagság, vagy épenséggel rosszakarat mutatkozott az egyesek cselekedeteiben.

Tárcarovatunkban és „Társaság“ rovatunkban kerestük az aktualitást, valamint az idők folyásához szabtuk „Gazdaság és Kertészet“ című új rovatunkat, a melylyel főként a vidékünkön sűrűen kertészkedő nyaralóknak és kerttulajdonosoknak kívántunk szolgálatot tenni.

Ez volt a mi működésünk, a mire dicsekvés nélkül, de a körülmények engedte határig jól végzett munka önérzetével hivatkozunk.

Sajnálattal látjuk azonban, hogy közönségünk nem áll olyan mértékben a pártunkra, hogy ezt a munkát fokozott erővel, elszántan, közönségünk igényeit fokozottabban kielégítő módon végezhessük.

Tisztelettel kérjük azért most, az új félesztendő elején azokat, a kik kis lapunkat megszerették, igyekezzenek azt a maguk körében terjeszteni és mi igérjük, hogy ebbeli fáradságukat a lap tartalmának bővítésével fogjuk meghálálni.

Rendes szokásunk ilyenkor hálásan emlékezni meg mindazokról, a kik lapunkat közreműködésükkel pártolni szíveskedtek. Szívesen fejezzük ki nekik ezúttal is köszönetünket szíves közeműködésükért.

Egy éven belül a következők írtak *cikkelyeket és közleményeket* lapunkba a szerkesztőn kívül:

Aczél Lajos, *Balázsovich* Zoltán, *Bitskei* Gyula (Csömör), *Bognár* Gyula (Rákosfalva), *Bugyi* Ferenc József, *Bakonyi* Jenő (Rákosszentmihály), *Greszler* Jenő, *Huszka* Gyula (Cinkota), *Kiss* Ferenc (rovatvezető), *Mezey* József (Cinkota), *Molnár* Kálmán (Rákosszentmihály), *Nagy* Károly (Rákosfalva), *Pálfi* János, *Radomszky* Mihály (Rákosszentmihály), *Szendy* János (Mátyásföld), *Stelly* Géza, *Szétsi* Mihály (Rákosfalva), *Tóth* Gyula (Anna-telep), *Vedrődy* Viktor, *Veress* Alajos (Rákosfalva), *Zsolnay* Károly, *Zelky* Endre (Rákosszentmihály) és *Zsello* Lajos (Cinkota).

Tárcákat és verseket közöltünk a következőktől: *Aczél* Lajos, *Benkő* Giza, *Bognár* Gyula, *Bugyi* Ferenc József, ifj. *Daubek* János, *Dura* Máté, *Fischer* Győző, *Greszler* Jenő, *Gaál* Pál, Dr. K. Gy., *Keléz* gróf, *Melt* Zena, *Móra* István, *Pártényi* József, *Stella*, *Stelly* Géza, *Szétsi* Mihály, *Tuba* Károly, *Verő* György.

Legutóbb pedig *Gaál* Páltól *zeneművet* is közöltünk.

HIREK.

A „Rákos Vidéke“

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

Örömömben azonnal folyósítottam a havi gázsit, felemeltem a civillistát, a multak kiadásaiért a felmentvényt megadtam s mikor már mindenkit kielégitettem, akkor vettem észre csak, hogy a nemzeti engedményeknek nem szerezhetek érvényt — mert egy pikkolóra való sem maradt a zsebemben.

Feleségem a felemelt civillistából beszerezte a perhorreszkált ujoncjutalékot, nekem pedig meg kell elégednem, hogy rendesen felirom a naptárba: ma kimaradhattam volna 12-ig vagy akár reggelig.

Azért ujjongok a győzelem mámorától s kivánom, hogy mindenki boruljon le obstrukcióm sikerének nagysága előtt. De ha valamelyik jóbarátom, az engedmények hangoztatása mellett, 10 óránál tovább merne tartóztatni, hát úgy vágnám a fejéhez ezt a tárcámat, hogy mindenki pénzzel telt bugyellárisnak nézné.

Pedig most kértem a szerkesztőtől 20 fillér előleget, hogy az obstrukcióm sikerére a Bürgermeisterben egy pohár udvari sört ihassam.

Legközelebb leleplezéseket fogok tenni vagy folytatom az obstrukciómat a rákosszentmihályi képviselőtestületben, melybe ezek után alig hiszem, hogy be ne válaszszanak. Ajánlőim ez a tárca, no meg — *Ferenc herceg, Magyarország titkos patronusa.*

G. P.

Községi képviselők választása Rákosszentmihályon. A szentmihályiak első választását ugyancsak erős korteskedés előzte meg. A két párt csaknem napnap után gyülésezett hivatalosan és félhivatalosan valamelyik korcsmában. Az erős korteskedés a hatóságokat kételkedővé tette és ezért hat csendőrrel erősitették meg Rákosszentmihály közbiztonságát, hogy ekként kedvét vegyék az esetleges rendetlenkedéseknek. Remélhetőleg azonban semmi szükség sem lesz a hatósági közbelépésre. A két párt, a mely egyaránt bizik jelöltjeinek győzelmében, erősen szervezve megy az ütközetbe, a melynek eldöltétől mindenesetre Szentmihálynak sok fontos érdeke függ. Az úgynevezett „Hauser-párt", mint párt jobban szervezettnek látszik, mig az egyének a Herczeg József körül csoportosulóknál vannak erősebben megdolgozva, a miért ezeknél a pártlajstromon bárminemü változás is csaknem teljesen ki van zárva, mig amott több apróbb változtatástól lehet tartani, a mi azonban a választás eredményén aligha lesz észrevehető. Ma, a választás előtt való napon, a mikor ezeket a sorokat irjuk, egész Rákosszentmihály érthető izgatottsággal készül a holnapi választásra. A Hauser-párt bizalmi emberei *Bugyi* Ferenc József és *Wayand* Károly, a Herczeg-pártéi pedig *Herczeg* József és *Kropacsek* Ferenc, a választás elnöke *Heyder* Ödön dr. tiszteletbeli főszolgabiró. A választás izgatott hangulatban folyt le és délután 4 órakor ért véget a Hauser-párt fölényes győzelmével és igy a testület előreláthatólag igy alakult meg. *Rendes tagok*: Farkas Ignác, dr. Bentsik József, Schwarzl József, Hauser Gyula, Kneif Endre, Ujváry Ignác, Wayand Károly, Weisz Ignác, Pálmay Lajos, Pete Dani, Zelky Endre, Pálfi János. *Póttagok*: Berger Mátyás, Szlamár Antal, Kecskeméthy Vince. A Herczeg-párt névsora a következő volt: *Községi képviselők*: Herczeg József, Nyúl Pál, Molnár János, dr. Bentsik József, Libál Antal, Korbay István, Kecskeméthy Vince, Asmus József, Makády László, Hornyok Gyula, Feyner Ferenc, Köcsky Mihály. *Póttagok*: Blazsik Farkas, Hundeszhágen Károly, Szabó József, a kik közül azonban alig került be valaki a képviselőtestületbe.

Fényes győzelem! 533 választó közül szavazott 335 és pedig 250 Hauser-párti, 85 Herczeg-párti.

A szentmihályi reformátusok ünnepének meghivója. A rákosszentmihályi evangélikus református templom alapja javára Rákosszentmihályon, 1903. július hó 5-én, a Wittek-félé parkban méltóságos gr. *Pejacsevich* Jánosné úrnő védnökségével tartandó nyári ünnepély rendezősége már kiadta és szétküldte szép kiállitású meghivóit, a melyek szerint az ünnep sorrendje a következő lesz: Délután négy órakor 50 tagból álló lovas-bandérium zenével bejárja a község főbb utcáit, jelezvén az ünnepély megnyitását. Délután félöt órakor kezdődnek a látványosságok úgy a varietészinpadon, mint a mutatványos sátrakban. Ott lesznek: a kakukok, a fővárosi úri banda (Kátsa-familia), egy katonabanda és egy világhirü, 16 tagból álló czigánybanda, körhinta, Paprika Jancsi, a Kolibri-ember, stb. stb. Este kilenc órakor táncmulatság kivilágos virradtig. Részletes müsor a helyszinén. Éjjel 1 órakor különvonat indul Budapestre. A rendezőség tisztikarát a következőképen alakitották meg: Védnök: *Pejacsevich* Jánosné grófné; diszelnök: *Benkő* István; elnökök: *Kiss* Ferenc és *Pálfi* János; alelnökök: bicskei *Bitskey* Gyula, *Pete* Dani, *Takaró* Imre, *Thury* Zoltán; titkárok: *Farkas* Elek és *Mezey* Péter; pénztárosok: *Bakonyi* Jenő és *Karácsony* Lajos; főrendező: *Zsolnay* Károly; ellenőrök: *Joó* Gyula, *Radomszky* Mihály; táncrendező: *Mazzantini* Lajos. *A rendezőség lapunk útján kéri fel az érdeklődőket, a kik esetleg meghivót nem kaptak, forduljanak azért a rendezőbizottsághoz, vagy lapunk szerkesztőségéhez, mely szivesen szolgál meghivóval.*

Hiba a református mulatság meghivóján. Sajnálatos tollhiba folytán a rákosszentmihályi ev. ref. ünnep meghivóján az egyik jegyzői állás betöltőjeként *Mezei* József neve van kinyomatva Szentmihály régi polgáráé, *Mezey* Péteré helyett, a mit a rendezőség kötelességének tart, hogy ezen a helyen is helyreigazittassék.

Adakozás. Húsz koronát kaptunk a mai postával a szentmihályi római katholikus templom harangalapjának céljára. A kegyes adakozó, a ki magát megnevezni nem akarja, *Pálfi* János úr útján küldte meg az összeget szerkesztőségünknek, a mely az összeget köszönettel juttatja rendeltetési helyére.

A mátyásföldi gyermekelőadás megismétlése. A mátyásföldi gyermekelőadást, melynek szép sikeréről mult számunkban megemlékeztünk, ezen a héten általános óhajtásra és a megjelentek igaz gyönyörűségére, megismételték ugyanazokkal a szereplőkkel, a kik most is jól állották meg a helyüket.

A rákosszentmihályi Sporttelep nagy erővel fogott az augusztus hó 1-én tartandó *nagyszabású hangverseny és ugyanaznap délután tartandó tennisz-verseny rendezéséhez.* Legutóbb megalakitotta a rendező bizottságot, melyet még számos taggal óhajt kiegészíteni. A hangverseny igen fényesnek igérkezik. Közreműködőkül elismerten kiváló művészi erők közreműködésére és köztük sok helyi érdekességűre is számithat a közönség, úgy, hogy ez az este még az elismerten nagyszabású szentmihályi hangversenyek sorában is a legkiválóbbak közé fog tartozni. A rendezőség — mely kitünően osztotta meg egyes tagjai között az előkészités munkáját — minden szerdán ülést tart.

A szentmihályi stóladíjak megállapítása. A rákosszentmihályi római katholikus egyházközség ügyeinek előkészitésére kiküldött nagybizottság e hó 21-én délután 3 órakor ülést tartott *Balás* kanonoknak, a váci püspök kiküldöttjének elnöklésével, *Matejko* esperes püspöki megbizott és *Kratochvill* csömöri róm. kath. plébános és nagyszámú bizottsági tag jelenlétével. A gyülésen az új egyházközség minden ügyét részletesen megbeszélték és a kinevezendő káplán, a kántor és a harangozó díjazását és a szedendő stóladíjakat a következőképen állapitották meg.

a) Segédlelkész évi fizetése 1600 korona, lakpénze 400 kor. *b)* Kántor fizetése 800 kor. *c)* Harangozó fizetése 400 kor. *d)* A templom épitési költségeinek törlesztésére és az időközi kamatok fizetésére f. évre előirányoztatik 1600 kor. *Stólák: a)* Esketés pluviáléval 8 kor. *b)* Esketés pluviálé nélkül 4 kor. *c)* Egyszerű temetés (pluv. és kikisérés nélkül) 5 kor. *d)* Temetés pluviáléval és kikiséréssel: 1. György- és Vidatelepekről 14 kor., 2. A község többi részéről 17 kor. Minden pluviáléval végzett egyházi funkcióknál a pluviálé díjából a segédlelkésznek 2 kor. jár. A temetési kikisérési díjak a s. lelkészt illetik. Avatások stólája úgy a keresztelésnél, mint az esketésnél 2 kor. Egyszerű mise 2 kor. Mise „Libera"-val 3 kor. Misén ex

offo égő (4 drb) gyertyáért fizetendő a templom számára 50 fill. Ha valaki négynél több gyertyát óhajt égettetni, szálanként fizet 20 fill. Ezen utóbbi gyertyák természetben is beszolgáltathatók. Temetésnél és esketésnél praedicatio 10 kor. Házi keresztelésnél a s. lelkésznek jár 10 kor. Anyakönyvi kivonatért 2 kor. Családi értesitőért 4 kor. Kik a hitközség fentartásához nem járulnak hozzá, a stoláris díjak kétszeresét fizetik.

Kántor stólája. Nagy temetésért 1 kor. Kis temetésért 50 fill. Bucsúztató vers versszakonként 10 versszakig 20 fill. Ezen felül minden versszakért kétszeres. A versszakok száma 20-nál több nem lehet. „Libera"-ért és beszentelésért 50 fill. Kikisérésnél *a)* Vida- és Györgytelepről 2 kor. *b)* A község többi részéről 4 kor. Ünnepélyes esketésért orgonálással 2 kor.

Templom javára. „Pluviálé"-ért 2 kor., minden egyes ministransruha 40 fill. Egy versharangszó 1 kor. 20 fill. Jövőben az összes harangokért egy vers 1 kor. Két kisebb haranggal versenként 50 fill. Lélekharang 50 fill. Lobogó 1 kor. Turibulum 40 fill.

Harangozó díja. Minden harangozásnál a templom díjainak felét kapja. „Libera"-kon való ténykedésekért a szolgák összesen egy koronát kapnak. Ezen stoláris díjak végleges jogérvénynyel az egyházmegyei hatóság jóváhagyása után birnak. Fizetendők pedig a segédlelkész behelyezési napjától. Addig a mostani megállapitások állanak fenn.

Az ülés végén *Balás* kanonok megköszönte az egyházi ügyek vezetőinek fáradozását és a jelenlevők érdeklődését, *Pálfi* János Balás kanonoknak mondott köszönetet a gyűlés tapintatos vezetéséért, *Farkas* Ignác pedig Balás kanonok útján a szentmihályiak általánosan kedvelt lelki pásztorát, *Aczél* Lajost, a kinek a szentmihályi katholikus hitélet föllendülése köszönhető, ajánlotta a püspök ő Méltósága figyelmébe lelkes szavakkal. — Ezzel az üléssel a szentmihályi római katholikus egyházközség ügye nagy lépést tett előre.

Füzetjegyek árusítása Szentmihályon. A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Részvény-Társaság igazgatósága a közönség kivánságára úgy intézkedett, hogy a lóvonatra is érvényes füzetjegyek árusitására felkérte *Engelbrecht* József és *Paróczay* József vendéglősöket, a kiknél a jelzett jegyek ugyanazért az árért, a melyért a helyiérdekű budapesti pénztáránál, kaphatók.

Az Erzsébet királyné-úti villamos meghosszabbítása. E hó 25-én tartották meg az Erzsébet királyné-úti villamos vasútnak a Hajcsár-úttól az Öv-utcáig terjedő részén a műtanrendőri bejárását és a bejárás után a vonalon meg is kezdték a rendes közlekedést. A tárgyalás során *Ehrlich* G. Gusztáv arra kérte a vállalatot, hogy a vonalat Rákospalotán át Ujpestig hosszabbitsa meg és létesitsen ilyenformán körforgalmat.

Halálos baleset. A rákosszentmihályi közúti vasútnak *Puhl* Alajos nevű 26 éves, rigicai (Bácsmegye) születésű, római katolikus vallású, nős kocsisa f. hó 25. d. u. a fővárosi úton levő váltónál menetközben leugrott a kocsiról, hogy a váltót megigazitsa. Ugrásközben a sapkája a ló felé esett, a mitől a ló megijedt és balhomlokon rúgta a kocsist. A baleset nem látszott végzetes kimenetelűnek, mert a kocsis maga mondta el balesete történetét, a mig hazavitték. De otthon hirtelen roszszul lett s alig egy óra mulva meghalt. — A szerencsétlenül jártnak támasz nélkül maradt özvegye és kis gyermeke részére köszönettel fogadunk el adományokat.

A rákosi polgári kör táncestélye. A budapest-rákosi polgári kör folyó évi július hó 4-én, szombaton, Rákosfalván saját helyiségeinek dísztermében a kör tagjai által rendezett tánctanfolyam záróvizsgája alkalmával zártkörű családi estét rendez. A táncestén ellejtik a *magyar kört, a magyar társalgót, a magyar szőlőt, a magyar szalon, a menüettet, a gavottot, a kék-vókot és a bosztont*, a melyeket a kör mestere, *Saphir* M. Imre tanitott be. Az estély kezdete este 8 órakor. A hölgyeket kérik, hozzanak magukkal kottilion-jelvényt. A szépen tervezett este elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

Thúry Zoltán sajtópöre. *Thúry* Zoltán, a kitünő novella- és drámairó e hó 25-én királysértéssel vádolva állott az esküdtszék előtt. Az esküdtszék azonban Thúry Zoltánt, a ki a nyarat családjával együtt Rákosszentmihályon tölti, a vád alól fölmentette és az esküdtek verdiktjébe — a melyet véletlenül szintén szentmihályi birtokos, *Vadászy* Bertalan ügyvéd hirdetett ki — az ügyész is belenyugodott.

Öngyilkosság. Makó Istvánné, 53 éves csömör-szőllői földbirtokosnő e hó 16-án reggel 8—9 óra között egy cseresnyefára fölakasztotta magát. A szerencsétlen gyógyithatlan idegbajban szenvedett és ez vitte a végzetes tettre, melyre már régen készült, sőt több izben is tett már öngyilkossági kisérletet, de hozzátartozói megakadályozták. Temetése e hó 18-án ment végbe nagy részvét mellett.

Tánctanítás Rákosszentmihályon. Felkérjük mindazokat, a kik a *Mazzantini* Lajos tánckurzusában részt venni szándékoznak, ezt június hó végéig jelentsék be szerkesztőségünkben, mert a jelentkezők számától függ, vajjon a tanfolyam megtartható lesz-e.

GAZDASÁG és KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Praktikus fogás a zellertermelésnél. Igen nagy zellert növelhetünk, ha a zellernek, midőn félig kifejlődött, mintegy 10 centiméterrel a gumója fölött, a szárát hánccsal úgy összekötjük, hogy az azontúl következő levelek ne tudjanak áttörni. Ez által azt érjük el, hogy a gyökerektől fölszivott tápanyag egészen a gumó növelésére használtatik föl, minek következtében ez a rendesnél jóval nagyobbra megnő. De nemcsak a gumó lesz nagyobb, hanem a kötés miatt benszorult levelek is olyan gyöngédek lesznek, hogy kitünő saláta készithető belőlük.

NYILTTÉR.

Tánctanítás Rákosszentmihályon.

Mazzantini Lajos a m. kir. Operaház volt balletmestere a nyarat Rákosszentmihályon tölti és ott tartózkodása alatt **nyolchetes tánctanfolyamot tart,** a mire a szentmihályiak és a környék figyelmét felhivni bátorkodik. **A tanitás díja személyenkint 12 korona. Tanitás ideje minden kedd, szerda, péntek és szombat.** Jelentkezéseket (levelezőlapon is) elfogad a kiadóhivatal. A tanitás június második felében kezdődik.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																	
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	9 30	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	—	3 00	3 45	4 32	5 02	5 32	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 01	9 50	* 10 30	10 51	* 11 21
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	**9 36**	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	—	**3 07**	3 50	4 39	5 09	5 39	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 08	9 57	10 37	10 58	11 28
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	9 40	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	—	3 12	3 57	4 43	5 12	5 42	6 11	6 41	7 12	7 42	8 11	8 41	**9 13**	10 01	10 41	**11 03**	**11 33**
	1. sz. kitérő . . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	9 43	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	—	3 15	**4 00**	**4 46**	**5 15**	5 45	6 14	6 44	7 15	7 45	8 14	8 44	9 16	10 04	10 44	11 06	11 36
	Józsefh.-tel.megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 42	8 12	8 42	9 21	9 52	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	—	**3 22**	4 07	4 52	5 22	5 52	6 22	6 52	7 22	7 52	8 21	8 51	9 23	10 12	10 52	11 14	11 44
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	—	4 01	4 31	5 16	5 46	6 16	6 46	7 16	7 46	8 26	8 56	—	9 46	10 36	11 16	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 00	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	4 45	—	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30	8 00	8 10	9 20	10 00	* 10 30	11 00	* 11 30
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	**3 23**	3 53	4 38	5 08	—	5 53	6 23	6 53	7 23	7 53	8 23	9 03	9 43	10 23	10 53	11 23	11 53
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 49	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	**4 00**	**4 46**	**5 15**	—	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 10	9 50	10 31	11 00	11 30	12 00
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 18	—	6 03	6 33	7 04	7 33	8 03	8 33	**9 13**	9 53	10 35	**11 03**	**11 33**	12 03
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	**9 37**	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	4 07	4 53	5 22	—	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 17	9 57	10 39	11 07	11 37	12 07
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 29	—	6 14	6 44	7 15	7 44	8 14	8 44	9 24	10 04	10 46	11 14	11 44	12 14

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.
A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.
*-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

VILLA

gyönyörű kilátással Budapestre és a Dunára a Mártonhegyen (villamoshoz közel)

KIADÓ.

Fölvilágosítást ad a kiadóhivatal Budapesten vagy Rákos-Szentmihályon.

Okleveles

női iparlanitónő

József főherceg-telep, Árpád-utca 141. sz.

alapos oktatást nyújt szabászat, mintarajzolás, varrás s mindennemű női kézimunkákban.

Hirdetés.

Az Almásy-kávéházban Rákosszentmihályon, Miklós-utca 235. szám alatt, **jó italok és hideg ételek** állanak a közönség rendelkezésére.

Jó kiszolgálás!

Minden szombaton, vasárnapon és ünnepen cigányzene.

Földy Antal, kávés.

HIRDETÉSEKET

jutányos áron fölvesz a kiadóhivatal

BUDAPEST VIII., József-utca 72. szám.

Telefon: 57—64.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

A rákosszentmihályi

polgári leányiskolában

a szünidő folyamán **fehérvarrás, ruhaszabás** és minden más **kézi munka** lesz tanítva. — Bővebbet a polgári iskolában (Árpád-utcza, Gardovszky-villa).

Cukrászda Rákos-Szent-Mihályon,

József-utcza 230. sz.

Alulírott alázattal hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a nyár folyamán állandóan **fagylaltot, jegeskávét, crémet, legfinomabb bonbonokat, gyermek-kétszersültet és legfinomabb süteményeket készítek.**

Kis adag fagylalt (2 szelet) 12 kr. Jegeskávé 15 kr.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Hora János.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. * Alapíttatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. **Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.**

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és franczia ujdonságunkat „CROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyü és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és símán; az összes divat színárnyalatokban, úgyszintén gyönyörü blouse-kelmék **selyem-zaphir** és **Líberty** batistokban.

Mintákat szívesen küldünk! Mintákat szívesen küldünk!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, július 5. 27. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Ünnepi dal.

(A ref. templom alapjára rendezendő ünnepély alkalmára.)

Zene szóljon, zengjen a dal vidáman!
A hol annyi szép, mosolygó leány van,
A hol vigad, örül a szív, a lélek —
Nincs itt bánat, öröm itt ma az élet!

Ne is üssön tanyát itten a bánat!
Minden legény találjon párt magának
És ha volna, ki hiába keresne:
Ne aggódjék, ne bánkódjék felette!

Ne aggódjék, ne bánkódjék, ha nincsen:
Mindenkiről gondoskodik az Isten;
Szálljon el a lelkeinkről a ború,
Ne legyen itt senki máma szomorú!

Derüljön a szomorúság örömre,
Üszszon minden dobogó szív gyönyörben,
Szeretettel, békességgel dobogjon
S a szent célért együtt égjen, lobogjon!

Ha ránk borul az öregség, az aggkor:
Milyen jó lesz, emlékezni majd akkor!
. . . A rideg sír csöndesen, ha betemet:
Pihenhetünk, nyugodhatunk eleget . . .

Szóljon hát a hegedűnek húrja!
Ne hajtsuk ma a fejünket búra!
Zengjen a dal, a cimbalom, hegedű:
Ez az élet ne legyen ma keserű!

A lelkem is fenn, magasan repdes . . .
E vidámság Istennek is kedves!
Ily örömnek sohse legyen vége!
E vidámság: Isten dicsősége!

Tuba Károly.

E szám kihordásra szánt példányai illetéktelen kezekbe kerültek, miért is újak nyomása vált szükségessé. Ez az oka a késésnek.

A harc után.

A szentmihályiak első nagy küzdelme, a melyben polgárai, mint ellenfelek állottak egymással szemben, lefolyt.

Olyan volt a lefolyása, a milyennek mi gondoltuk. Heves — mert hiszen mindenki a maga vélt igazáért lépett harcba — de nem háborgó, személyekre, alkotásokra nem veszedelmes.

Egy nappal a választás előtt még izzó volt a levegő az elfojtott és kitörni készülő szenvedelmektől. A viszonyokkal igen jól ismerős emberek rendetlenségektől féltek és ezek meggátlására erős biztosító intézkedéseket tettek és ime, a választás úgy folyt le, a legnagyobb csendben és rendben, a mint annak lefolynia illett, lefolynia kellett, a mint mi előre is bíztunk benne, hogy le fog folyni.

Azóta napok multak el és a szívekben még forrongásban levő indulatok is bizonyára csöndesültek. A győztesek már megszokták a nem várt könnyű győzelem keltette érzést és talán belenyugodtak már a harc legyőzöttei is a vereségbe, a mely rájuk nézve váratlanul súlyos volt.

Ebben a reményben szólunk most Rákosszentmihály higgadt, jóakaratú polgáraihoz, a kik között talán visszhangra fog találni a mi szózatunk, ha ránk figyelve, látni fogják, hogy szándékunk a lehető legjobb, indítványunk, a melyet elébük terjesztünk, általános érdekű és nem kedvezve se személynek, se pártnak, a közérdeket igyekszik szolgálni.

*

Alább közöljük a megválasztottak névsorát.

Köztük találjuk azokat, a kik Rákosszentmihály jövője érdekében eddig is a legönzetlenebbül, a legtöbbet fáradoztak, a kik Rákosszentmihályt úgyszólván megteremtették és fejlesztették odáig, a hol ma van.

Nem kicsinylendő ez az ő munkájuk.

Másfél évtized alatt egy pusztaságból, a melyen a majorságok több puskalövésnyi távolságra egymástól, elszórva feküdtek, a mely néptelen volt és a legszükségesebb közlekedést is nélkülözte, négyezer lakosú községet teremteni, a melynek temploma, három iskolája van, a melynek utcái árnyasak, befásítottak és a melynek lakosai szinte bámulatos ragaszkodást mutatnak ahhoz a talpalatnyi földhöz, a melyet ott maguknak megszereztek: nagy munka az.

Megteremteni számára a közlekedést — bármilyen kisszerű legyen is az a keskenyvágányú lóvasút egyelőre — és községgé szervezni a tizennégy telepre szakadt részeket: merész elhatározásra vall.

És ezt ők cselekedték meg első sorban Szentmihály összes polgárságának támogatásával, mert hiszen annak ellenére nem is tehették volna.

Kimondjuk azért nyiltan, hogy az ő megválasztatásukat helyeseljük, a mint hogy az ellenpárt nem várt nagy bukását is bizonyára az okozta, hogy a kipróbált erőket teljesen száműzni akarta az új képviselőtestületből.

De nem hallgathatjuk el kifogásainkat sem, a imnt hogy azokat eddig sem hallgattuk el soha.

A mint nem helyeseljük, sőt rosszaljuk az utolsó pillanatban nyilvánosságra hozott, úgynevezett „ellenzéki“ névsor egyoldalúságát, épen úgy szívesen láttunk volna egy néhány új erőt a győztesek lajstromában, mert illő, hogy a község képviselőtestületében lehetőleg minden érdek képviselve legyen. És azt tartjuk, hogy még most sem késtünk el azzal, hogy ezt megcselekedjük.

Egyrészről *B. I.*, másrészről Szentmihály érdemes h. jegyzője, *Bitskey* Gyula kifejtette egész határozottan, hogy az új képviselőtestületi tagok száma úgy a választottak, mint a virilisták részéről 15—15-ben is megállapítható, most pedig csak 12—12-ből fog állani. A mi indítványunk tehát oda irányul, állapodjék meg a két párt a következőben.

A képviselőtestület végleg megalakulván, mondja ki, hogy választott és legtöbb adót fizető tagjainak számát egyaránt 15—15-re szabja, a póttagokon kívül. Az ekként betöltendő három helyre pedig azután választják meg a szentmihályiak a kisebbségben maradt párt három bizalmi emberét, a kiknek személyében előzetesen megállapodhatnának — egyhangúlag.

Ezen az úton-módon — azt hiszszük — elérhető volna, hogy a kisebbség tagjaiban még talán meglévő keserűség végleg eloszlattassék. *Biztosítható volna azonban első sorban — és ez a mi főcélunk — Rákosszentmihály belső békéje*, a mire az új községnek mindenek fölött szüksége van.

Az ellenpárt bizalmas emberei helyet foglalván a képviselőtestületben, meggyőződhetnének róla, hogy a mi ott történik, nem klikkek érdekében álló, hanem közérdekű dolog és nem állana egymással szemben minden egyes választásnál két párt, a mely egymásban az ellenségét látja nagy elfogultságában.

Farkas Elek.

*

Érdekes és sok tekintetben tanulságos volt a szentmihályiak első községi képviselőtestületi választása.

A községházát már reggel nyolckor sok érdeklődő vette körül, a kik között — természetesen — a legmozgékonyabbak a fővezérek, a kortesek voltak.

Csakhamar előkerültek a „régiek“ rószaszinű és az „újak“ fehér szavazólapjai. És az utóbbiak megjelenése után körülbelül el is dőlt az ütközet. Az utolsó pillanatban nyilvánosságra hozott névsorban ugyanis Rákosszentmihály eddig működött vezetőemberei közül egyedül *Bentsik* József dr. neve szerepelt, a mi még a párthivek között is visszatetszést szült és sokakat téritett az ellenpárt soraiba, a mely különben is jobban szervezkedett.

A „régiek“ hiveinek legalább a fele külön azért jött ki napközben Rákosszentmihályra, hogy szavazatát leadja, mig az „újak“ között aránylag kicsiny volt az érdeklődés.

A választás elnöke *Heyder* Ödön dr. tb. főszolgabiró volt, a ki nagy tapintattal töltötte be nehéz tisztségét, a „régiek“ bizalmi férfiai *Bugyi* Ferenc József és *Wayand* Károly, az „újaké“ *Herczeg* József és *Kropacsek* Ferenc. Beadtak összesen a régiek részéről 73, az újakéról 30 meghatalmazást, ezek közül 17—17 egyezett és így érvénytelenné vált, maradt tehát a régieknek 56, az újaknak 13 érvényes meghatalmazásuk.

A szavazás a reggeli órákban erősen folyt, déltájt gyöngült, hogy 2 és 4 közt újra megerősödjék. A mennyire megitélhető volt, délután 1 órakor már a régieknek körülbelül száz szónyi többségük volt. A szavazást délután 4 órakor lezárták és $^1/_2$6 órára elkészültek a szavazatok megszámlásával, a melynek következő eredménye volt: 533 választó közül szavazott 335.

Legtöbb szavazatot kapott *Bentsik* József dr. (mindkét párt jelöltje) 333-at, a többiekre esett szavazatok száma a következő. Rendes tagok: Ujváry Ignác, Pete Dani, Zelky Endre, Pálfi János 249—249, Farkas Ignác, Hauser Gyula, Pálmay Lajos 248—248, Schwarczl József 247, Kneif Endre 246, Wayand Károly 244, Weisz Ignác 240, Herczeg József, Libál Antal 89, Korbai István 88, Hornyok Gyula 88, Asmus József 87, Makády László 87, Kecskeméthy Vince 87, Nyul Pál 87, Feyner Ferenc 86, Köcsky Mihály 86, Molnár János 84, Fischer Győző 4, Kovács Ferenc 2, Röhl Károly, Opitz Flóris, Hundeshagen Károly, Langmahr János 1—1 szavazat. Póttagok: Berger Mátyás 251, Szlanár Antal 249, Kecskeméthy Vince 248, Blazsik Farkas 86, Hundeszhagen Károly 86 és Molnár János 1 szavazat. Községi képviselők lettek tehát *Bentsik* József dr., *Farkas* Ignác, *Hauser* Gyula, *Kneif* Endre, *Pete* Dani, *Pálmay* Lajos, *Pálfi* János, *Schwarczl* József, *Ujváry* Ignác, *Wayand* Károly és *Weisz* Ignác; póttagok *Berger* Mátyás, *Szlanár* Antal és *Kecskeméthy* Vince.

A győztes párt a választás után az Engelbrecht-féle vendéglőben igen látogatott vacsorát tartott.

Rákos Vidéke.

Egy éve immár, hogy lapunk szerkesztésében lényeges változás történt.

A régi módot, mely harccal akarta kiküzdeni ugyanazt a célt, a mely a mi szemünk előtt is lebeg, a bírálatnak enyhébb hangja váltotta fel. Mi békességet, jóindulatot és szeretetet hirdettünk egymás iránt és munkával akarunk elérni szép, nagy célokat.

Minden felmerülő nagy kérdésben, minő a szentmihályi községgé alakulás, a tervezett budapest—szentmihály—váci villamos vasút, Budapest székesfőváros határainak tervbe vett kitolása stb. igyekeztünk olvasóközönségünket a lehető legrészletesebben tájékoztatni.

Szívesen emlékeztünk meg vidékünknek minden társadalmi, egyházi és hazafias mozgalmáról, örömmel hivatkozva a szép sikerekre, a miket itt-ott elérni sikerült és szigorú, de sohasem személyeskedő kritikát gyakoroltunk olyankor, a mikor úgy láttuk, hogy valahol rendetlenség, hanyagság, vagy épenséggel rosszakarat mutatkozott az egyesek cselekedeteiben.

Tárcarovatunkban és „Társaság“ rovatunkban kerestük az aktualitást, valamint az idők folyásához szabtuk „Gazdaság és Kertészet“ című új rovatunkat, a melylyel főként a vidékünkön sűrűen kertészkedő nyaralóknak és kerttulajdonosoknak kivántunk szolgálatot tenni.

Ez volt a mi működésünk, a mire dicsekvés nélkül, de a körülmények engedte határig jól végzett munka önérzetével hivatkozunk.

Sajnálattal látjuk azonban, hogy közönségünk nem áll olyan mértékben a pártunkra, hogy ezt a munkát fokozott erővel, elszántan, közönségünk igényeit fokozottabban kielégítő módon végezhessük.

Tisztelettel kérjük azért most, az új félesztendő elején azokat, a kik kis lapunkat megszerették, igyekezzenek azt a maguk körében terjeszteni és mi igérjük, hogy ebbeli fáradságukat a lap tartalmának bővítésével fogjuk meghálálni.

Rendes szokásunk ilyenkor hálásan emlékezni meg mindazokról, a kik lapunkat közreműködésükkel pártolni szíveskedtek. Szívesen fejezzük ki nekik ezúttal is köszönetünket szíves közeműködésükért.

Egy éven belül a következők irtak *cikkelyeket és közleményeket* lapunkba a szerkesztőn kívül:

Aczél Lajos, *Balázsovich* Zoltán, *Bitskei* Gyula (Csömör), *Bognár* Gyula (Rákosfalva), *Bugyi* Ferenc József, *Bakonyi* Jenő (Rákosszentmihály), *Greszler* Jenő, *Huszka* Gyula (Cinkota), *Kiss* Ferenc (rovatvezető), *Mezey* József (Cinkota), *Molnár* Kálmán (Rákosszentmihály), *Nagy* Károly (Rákosfalva), *Pálfi* János, *Radomszky* Mihály (Rákosszentmihály), *Szendy* János (Mátyásföld), *Stelly* Géza, *Szétsi* Mihály (Rákosfalva), *Tóth* Gyula (Anna-telep), *Vedrődy* Viktor, *Veress* Alajos (Rákosfalva), *Zsolnay* Károly, *Zelky* Endre (Rákosszentmihály) és *Zsello* Lajos (Cinkota).

Tárcákat és verseket közöltünk a következőktől: *Aczél* Lajos, *Benkő* Giza, *Bognár* Gyula, *Bugyi* Ferenc József, ifj. *Daubek* János, *Dura* Máté, *Fischer* Győző, *Greszler* Jenő, *Gaál* Pál, Dr. K. Gy., *Keléz* gróf, *Melt* Zena, *Móra* István, *Pártényi* József, *Stella*, *Stelly* Géza, *Szétsi* Mihály, *Tuba* Károly, *Verő* György.

Legutóbb pedig *Gaál* Páltól *zeneművet* is közöltünk.

HIREK.

A „Rákos Vidéke“

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

A reformátusok ünnepének sikere. Nem közönséges sikerre van kilátása a szentmihályi református templom alapja részére rendezendő, ma lefolyó nyári ünnep rendezőségének. Az érdeklődés fölkeltése a legnagyobb mértékben sikerült. Az egész vidék közönsége szinte lázas érdeklődéssel várta a mai napot, hogy az ünnepen részt vehessen. Szerkesztőségünkben egymás után jelentek meg az érdeklődők, a kik az ünnepre meghivókat kértek és kaptak. Most azonban különösen egy tényre akarunk rámutatni. Arra, hogy milyen örömet és igaz lelkesedést kelt még a távollevőkben is a szép célért való küzdés, az önzetlen összetartás híre. Lapunk homlokán találják olvasóink *Tuba*

Károlynak, lapunk kedvelt, kitünő munkatársának, az ideális lelkületü poétának szép versét, a mely mintegy visszhangja a mi mult héten megjelent „Hitélet“ cimü cikkelyünknek. A versben kifejezett szép eszmék és gondolatok magyarázatra nem szorulnak, hogy mégis még jobban megvilágitsuk a lelkesedést, a mely szülte, itt közöljük a szerzőnek szerkesztőnkhöz cimezett levelét, remélve, hogy ez ellen küldőjének nem lesz kifogása, mig a szentmihályiak között bizonyára igaz örömet fog kelteni a lelkes üdvözlet.

„Kedves Szerkesztő úr!

Mondhatom, hogy az örömtől alig tudok gondolkozni; hogy mi az oka örömömnek, arról beszélhet a melléklet.

Bámulom, csodálom azt a nagy egymás iránti szeretetet, becsülést, mely oly szilárdan összekapcsolja a szentmihályiakat, kétszeresen bámulom ma, midőn annyira tombol a felekezeti gyülölség. És ime, Szentmihályon egyesülve, egy erővel, egy akarattal munkálkodnak, segitenek egy egyház fölvirágoztatásán, hogy legyen nekik is hol dicsérni az egy igaz Istent.

Nagy dolog ez!

Ebben látom Rákosszentmihály gyarapodását, nagyságát; anyagi és erkölcsi emelkedését a — jövőben.

A hol a szeretet, az őszinteség, bizalom vezeti az embereket: ott nem kell félni a jövőtől. Ott van, ott lesz az igaz boldogság.

Adja is a Mindenható két keze áldását Rákosszentmihály lakóira.

Isten legyen velünk! Szivem, lelkem gondolatával ott leszek.

Forró üdvözlettel: *Tuba Károly.*

Rákosfalva és Mátyásföld 5:2-vel győz Rákosszentmihály ellen. A tájékozatlanoknak egyelőre nincsen rá okuk, hogy megijedjenek: a harcban nem személyek estek, hanem csak gólok. A mátyásföldiek és a rákosfalvaiak „Rambler“ csapata érte el a fönt jelzett eredményt a szentmihályiak ifjúsági csapata ellen. A mérkőzés a Rákosszentmihályi Sporttelep szép pályáján folyt le a közönség élénk érdeklődése mellett. A szentmihályiak ifjúsági csapatának mentségeül szolgálhat, hogy a tréningjellegü mérkőzés alkalmával az egyesült rákosfalvaiaknak legnagyobb erősségük éppen két szentmihályi játékos volt: Nagy Feri és Szakáll Géza.

Nyilt levél Rákosszentmihály tisztelt választó-közönségéhez. A f. hó 27-én megtartott képviselőtestület választása alkalmával tanusitott nagybecsü részvétel és támogatásért fogadja ez úton mindenki nevemben és a párt nevében is hálás köszönetünk nyilvánitását.

Rákosszentmihály, 1903. évi június hó 30-án.

Kiváló tisztelettel

Pálfi János.

Ünneplés. Szép ünneplésben részesitették e hó 1-én, szerdán, *Nietsche* Józsefet, a magyar királyi Operaház fővilágitó-mesterét az Operaház műszaki tagjai, abból az alkalomból, hogy a legutóbb kiállott, súlyos és veszedelmes operáció sikerülte után egészsége ujólag helyreállott. Nagy számmal gyültek össze ugyanis a jelzett napon az Almásytelepi Engelbrecht-féle vendéglőben és Nietsche Józsefet ünnepi lakomával tisztelték meg. Volt ezzel az alkalommal gyorsfestőművész-előadás, poharakon előadott házi hangverseny és egyéb tréfa bőven. A társaság éjfélután egy óráig maradt együtt jó hangulatban, cigány mellett, a ki jó kedvvel húzta a talpalávalót.

Családi ünnep. Ritka ünnepet ült ezen a héten Mátyásföldnek egyik általános népszerüségnek örvendő polgára, *Vajdafy* Béla tanár. Ugyanegy napon ünnepelte ugyanis negyvenedik házassági évfordulóját és ugyanarra a napra esett kedves leányának eljegyzése is. A szép családi ünnepen mondta el a következő saját szerzeményü humoros Göre-verset a jubiláns fia, Vajdafy Lehel, ezzel is emelve az uralkodó jó hangulatot:

Tisztött Társulat!

Göre Gábor édős módijába' zöngek,
Hogy zamattya légyön az zöngedelömnek;
Mer' mér'? Hát azér', hogy bor a legszöbb zene.
Koccijunk, ke' sógor! *Ögye meg a fene!*

Szip nap ez a mái, nincs is ennek párgya!
Vesémet, bélemet az öröm átgyárja.
Lám! a sógornak is könyvedzik a szöme!
Mitü'? az örömtü'! *Ö. m. a f.!*

Tisztött Köztársaság! Tuggyák-e, mi van ma?
Asz'ondják juhbéljom. — Rúgja mög a macska! —
Mi az a juhbéljom? — Mit tagannék benne, —
Én mög nem mondhatom! *Ö. m. a f.!*

Csak egyet t'ok, hogy az id's apám és anyám
Negyven esztendeje vannak emmás nyakán.
És ezóta mindig veszeköszsnek egyre,
Mer' a bike nem jó. *Ö. m. a f.!*

Asz'ondja id's anyám, még tavaj, a nyáron:
„Harminckét fogam vót, mos' nincsen, csak három!“
Jól kioperá'ta ides apám keze!
Furcsa biz' e', sógor! *Ö. m. a f.!*

Ijjen ám az ilet; tarka, mint az tehín.
Furfangós az nímet — nem is magyar szegín! —
Má'mmeg hadd mongyak egy ulyságot kendtöknek;
Az embörök békén élni nem szerötnek.
Hogy összeveszejtsék az egisz világot,
Mindmegest keresik az alkalmasságot:
Ehun e' virágszál! eme' bomlott bele!
Mi gondja rá, sógor! *Ö. m. a f.!*

De, ha má ú'ffordú', ne törőggyünk vélek.
Eliszszák borunkat, ettü' jobban félek!
Igyunk, sógor! és oszt' kajátsuk, hogy: *„vivát!*
Az Isten tartsa mög öreggyit, mög iftyát!“
De, hogy húgám, fogad urad ki ne verje,
Húzasd ki iket mind! *Ö. m. a f.!*

Vy. Ll.

Tenniszverseny. A Rákosszentmihályi Sporttelep-Egyesületnek mindig legnagyobb érdeklődéssel várt napja a tenniszverseny napja, a melyen hölgyek és urak vállvetve küzdenek az elsőségért és a kitüzött dijakért. A tenniszversenyt az Egyesület az idén nagyszabásu mulatságával és hangversenyével kapcsolatosan augusztus hó 1-én fogja rendezni, ezzel is emelni kivánván a diszesnek tervezett ünnep iránt az érdeklődést. A Sporttelep tagjai nem csekély ambicióval gyakorolnak már most a pályákon, hogy

az augusztus elsői versenyen minél szebb eredménynyel állhassák meg a helyüket.

Adakozások. A szerencsétlenül járt *Puhl* Lajos lóvasuti kocsis özvegye és árvája javára e héten három koronát kaptunk *Linhart* Károly szentmihályi lakostól. Az összeget rendeltetése helyére juttatjuk. — Ugyancsak az elmult héten *Linhart* Károlyné egy remekbe készült *karinget* ajándékozott a rákosszentmihályi templomnak Az egyházi képviselet nevében köszönetet mondunk a meglepően kedves ajándékért. Az Isten áldja meg őt fáradságos, kegyes munkájáért.

Öngyilkosság. A különben oly csöndes Rákosfalva, a mely máskor inkább vezetőinek fáradhatatlan működése révén szolgált rá a sűrűbb megemlítésre, szenzációkkal szolgál. A mult héten a kútba esett gyermek holttestének megkerülése szolgált közbeszéd tárgyául, most pedig öngyilkos kisérlet történt Rákosfalva területén. *Mészáros* Mária 41 éves szobaleány ugyanis szigligeti-utcai lakásán gyufaoldatot ivott. Betegsége miatt akarta magát elemészteni.

A szentmihályi tánctanítás. *Mazzantini* Lajos, az Operaház volt balletmestere Szentmihályra érkezett és tánctanítását *július hó 15-én* kezdi meg az Engelbrecht-féle teremben. A két hónapig tartó tanfolyam — hetenkint négy órával — mindössze 12 koronába kerül tanitványonként. A tanitás-órák ideje délután 5 és 7 óra között van.

Füzetjegyek árúsítása Szentmihályon. A Pusztta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Részvény-Társaság igazgatósága a közönség kivánságára úgy intézkedett, hogy a lóvonatra is érvényes füzetjegyek árúsitására felkérte *Engelbrecht* József és *Paróczay* József vendéglősöket, a kiknél a jelzett jegyek ugyanazért az árért, a melyért a helyiérdekű budapesti pénztáránál, kaphatók.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserüvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Odaalá . . . .

Odaalá, a Peták-kocsmába
Két nap óta mulatozás járja;
Az X lábú nagy asztalról
Foly a piros lőre,
Barna legény mámorosan
Bólogat már tőle.

Fel-felsóhajt: Megcsalt az az álnok!
S közelébe lopnak a cigányok,
Húzzák . . . húzzák a fülébe,
Csak úgy sír a nóta,
Mintha annak bús orcája
Volna nekik kóta.

Zokog a dal. — A lelkét szaggatva —
Leborul a legény az asztalra,
S míre virrad s az ablakon
Benéz a pitymallat:
Mulatozás, víg dalolás
Muzsikaszó — hallgat.

A cigányok útra kerekednek,
Az ivóba ivók jönnek-mennek
S jövők-menők beszédjében
Az is föl-fölhangzik:
Bíróéknál nagy mozgás van,
Ma tartják a lakzit.

Asztal mellett, a sarokban hátul
A legény meg álmosan fölbámul;
Nagyot sóhajt s visszaborult . . .
Tudja ég, mi lelte,
Szeme sűrű könybelábbadt,
Sírt a szive, lelke.

Hallgatás lett az ivók beszéde
S csak úgy szánva néztek a legényre...
Öreg Kis Pál gondolkozva
Tömte a pipáját;
S oda lépett a legényhez,
Megverve a vállát.

Andris öcsém — szólt nyájasan — hé, te!
Mikor lesz a tivornyának vége?
Sohse búsulj! egy leányért,
Minek e nagy bánat?
Ilyen derék legény, mint te,
Kap lányt — ha kell — százat!

Azt' rágyujtott csorba pipájára,
A legénytől feleletet várva
És az fájón, akadozva
Zokogta magába:
De mikor csak őt szeretem!
Hiába . . . hiába . . .

S szomját űzni újra . . újra bort kér;
A kocsmáros szép leánya bort mér
S míg kiméri a kancsóból
De sok könnye bánja;
S ha a legény tudná — végre
Szeretője hűtlensége
Volna csak — hiába!

Tuba Károly.

GAZDASÁG és KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Július havi teendők.

A konyhakertben. E hónapban a legszükségesebb teendők egyike, a veteményágyak tisztogatása és a sarjadozó gyom irtása. Hagymafélék közül a fokhagymák, salotta és a vöröshagyma, mihelyt leveleik és tőkocsányuk száradni kezd, felszedetnek, léghuzamos helyen szétteregetetnek, megszárittatnak, vagy pedig koszorúba fonva, azokat padlásra elteszszük. Későbbi őszi használatra most lehet fejes salátát, retket, spenótot és endiviát vetni. A káposzta- és zellerültetés folytatható; úgyszintén téli fogyasztásra a kelkáposzta és a kalaráb elvethető. A káposztást megkapálni és gyomtól tisztán kell tartani. Száraz időben bőségesen kell öntözni; ha esetleg a hernyósereg megszaporodott volna, úgy jó azt reggelenként, míg egy csomóba huzódva fészkelnek, kiirtani, de tanácsos a káposztásba a kacsákat is ereszteni, ezeknek a hernyók kedves csemegét képeznek és rohamosan elpusztítják. A káposzta-palánták felhigított trágyával öntözendők, ezáltal igen szépen fejlődnek. A mult hónapban vetett és magágyakban nevelt kel, kalaráb, virágos- és olasz kel kiültetendő.

A gyümölcsösben. Mihelyt a kéreg lehámlik, megkezdhetünk alvó szemre nemesiteni. Hogy a kéreg lehámoljék, száraz időben a fácskákat jól öntözni kell. A szemzés esős időben rosszul fogamzik, azért e műtéthez mindig borús, de száraz időt válaszszunk. A tavaszi nemesítések kötelékeit mind le kell oldozni.

—

A nagytarcsai szövetkezetről. Többször megemlékeztünk tavaly — mikor alakult — a nagytarcsaiak alakította szövetkezetről. A szövetkezet első közgyűlését most tartotta, a melyen azonban még csak a mult év végéig befejezett — két hónapi — működéséről számolhat be. Már is konstatálható azonban a szövetkezetnek — mely a központi hitelszövetkezetnek is tagja — az áldásos működése. A középpont a megejtett vizsgálat alkalmával meggyőződött a szövetkezet helyes vezetéséről és ügyeinek rendes kezeléséről és hozzájárult ahhoz a közgyűlési határozathoz, a mely kimondta, hogy a szövetkezet működése körébe belevonja Kerepest is. A középpont egyúttal 20,000 korona igénybe vehető hitelt állapitott meg a szövetkezet számára, a melynek ez idő szerint 167 tagja van 208 üzletrészszel. A szövetkezet az idén már 10,676 korona kölcsönt folyósitott és most gabonaraktár épitését vette tervbe, a melynek épitésére 8000 korona államsegélyt helyeztek kilátásba. Nagytarcsa tevékeny jegyzője, *Fáy* Aladár, a szövetkezet megteremtője, méltán lehet megelégedett munkájának sikerével.

—

A francia „cornichon"-uborkát hazájában rendesen redélyre mivelik. Ez uborkának a gyümölcse apró, de azért termése bőséges. A gyümölcseit mindenre használni lehet, a mire csak az uborkát a háztartásban használni szokták, konyhai célokra pedig fiatal korukban használják és a finom háztartásban alig is nélkülözhetők.

Mivelése semmiben sem különbözik más fajtákétól és ép oly jól művelhető a földön szétterülve, mint redélyre; az utóbbi mivelésmód azért ajánlatosabb, mert kevesebb helyet igényel és szebb, egészségesebb gyümölcsöket hoz, melyek nincsenek annyira kitéve a férgek megrágásának. A redelyeknek egy méter magasaknak kell lenni. A szükséges karókat egymástól 3—5 méter távolságra kell verni s 5—6 sorban sodronynyal összekötni. A legalsó sor 16 cmt.-re legyen a talaj felszinétől.

A cornichon-uborkát májustól június végéig lehet vetni a szokott módon. A cornichon-uborka nem kapaszkodik fel maga a redélysodronyokra, hanem oda kell azt kötözni. Az sem baj, ha a redélynél magasabbra nő és indái lecsüngenek. Lehet minden további gondozás nélkül szabadon hagyni fejlődni, de lehet mivelésénél is alkalmazni a dinnyénél szokásos és előnyösnek bizonyult herélést is. Ez eljárás által úgy lehet nevelni, hogy a redélyt egész szélességében és magasságában befutja.

A cornichon-uborka gyümölcseit naponta le kell szedni. Az által, hogy a gyümölcsöt nem engedjük nagyra nőni, nagyobb termékenységre ösztönözzük és sokkal többet szedhetünk róla, mint ha a gyümölcsök megnövekedését bevárjuk.

—

Hogy kezeljük a hosszúhajtású rózsákat. A rózsák hosszú lágy hajtásait sohasem szabad levágni, mert ezek megifjitják, hosszú évekig életerőben tartják a koronát és a következő évben az összes régi fát levághatjuk, a virágzás mégis sikerülni fog Különösen áll ez a szabály az erősen növő rózsaféleségeknél. A Madame Berard erős törzskoronájából két méternél hosszabb hajtásokat fejlesztett. A korona összes régi fája el lett távolítva, a hajtásból azonban semmi sem lett nyesve és a rózsa rendkivül gazdagon virágzott és 4 hajtás képezte évekig a koronát. Egy, ez elvek szerint kezelt Gloire de Dijon, ha crőteljes talajjal bir, két méter átmérőjű koronát képezhet és a virágok szárait produkálhatja.

—

A virágcserepek beföldelése. Ha a cserepekbe növesztett virágok vagy növények nyáron át a szabadba lesznek kiültetve, abban az esetben szigorúan ügyeljünk arra, hogy a cserepek egész felső edényszélükig a földbe legyenek mélyesztve.

A környező föld a cserépbe ültetett növényt a forróság elől védi, a mennyiben földjét hüvösen tartja s nem engedi egykönnyen kiszáradni, míg a csak a földre helyezett cserép növénye rendkivül megsinyli a forróságot, mert földje hamar teljesen ki szokott száradni.

NYILTTÉR.

Tánctanítás Rákosszentmihályon.

Mazzantini Lajos a m. kir. Operaház volt balletmestere a nyarat Rákosszentmihályon tölti és ott tartózkodása alatt **nyolchetes tánctanfolyamot tart,** a mire a szentmihályiak és a környék figyelmét felhivni bátorkodik. **A tanítás díja személyenkint 12 korona. Tanítás ideje minden kedd, szerda, péntek és szombat.** Jelentkezéseket (levelezőlapon is) elfogad a kiadóhivatal. A tanítás július második felében kezdődik.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt															Délután																		
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	9 30	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	—	3 00	3 45	4 32	5 02	5 32	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 01	9 50	* 10 30	10 51	* 11 21
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	**9 36**	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	—	**3 07**	3 50	4 39	5 09	5 39	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 08	9 57	10 37	10 58	11 28
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	9 40	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	—	3 12	3 57	4 43	5 12	5 42	6 11	6 41	7 12	7 42	8 11	8 41	**9 13**	10 01	10 41	**11 03**	**11 33**
	1. sz. kitérő . . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	9 43	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	—	3 15	**4 00**	**4 46**	**5 15**	5 45	6 14	6 44	7 15	7 45	8 14	8 44	9 16	10 04	10 44	11 06	11 36
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 42	8 12	8 42	9 21	9 52	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	—	**3 22**	4 07	4 52	5 22	5 52	6 22	6 52	7 22	7 52	8 21	8 51	9 23	10 12	10 52	11 14	11 44
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	—	4 01	4 31	5 16	5 46	6 16	6 46	7 16	7 46	8 26	8 56	—	9 46	10 36	11 16	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 00	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	4 45	—	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30	8 00	8 40	9 20	10 00	* 10 30	11 00	* 11 30
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	**3 23**	3 53	4 38	5 08	—	5 53	6 23	6 53	7 23	7 53	8 23	9 03	9 43	10 23	10 53	11 23	11 53
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 49	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	**4 00**	**4 46**	**5 15**	—	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 10	9 50	10 31	11 00	11 30	12 00
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 18	—	6 03	6 33	7 04	7 33	8 03	8 33	**9 13**	9 53	10 35	**11 03**	**11 33**	12 03
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	**9 37**	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	4 07	4 53	5 22	—	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 17	9 57	10 39	11 07	11 37	12 07
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 29	—	6 14	6 44	7 15	7 44	8 14	8 44	9 24	10 04	10 46	11 14	11 44	12 14

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.
A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.
*-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

VILLA

gyönyörű kilátással Budapestre és a Dunára a Mártonhegyen (villamoshoz közel)

KIADÓ.

Fölvilágosítást ad a kiadóhivatal Budapesten vagy Rákos-Szentmihályon.

Okleveles

női iparta nítónő

József főherceg-telep, Árpád-utca 141. sz.

alapos oktatást nyújt szabászat, mintarajzolás, varrás s mindennemű női kézimunkákban.

Hirdetés.

Az **Almásy-kávéházban** Rákosszentmihályon, Miklós-utca 235. szám alatt, **jó italok és hideg ételek** állanak a közönség rendelkezésére.

Jó kiszolgálás!

Minden szombaton, vasárnapon és ünnepen cigányzene.

Földy Antal, kávés.

HIRDETÉSEKET

jutányos áron fölvesz a kiadóhivatal

BUDAPEST VIII., József-utca 72. szám.

Telefon: 57—64.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérneműi- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

A rákosszentmihályi

polgári leányiskolában

a szünidő folyamán **fehérvarrás, ruhaszabás** és minden más **kézi munka** lesz tanítva. — Bővebbet a polgári iskolában (Árpád-utcza, Gardovszky-villa).

Cukrászda Rákos-Szent-Mihályon,

József-utcza 230. sz.

Alulírott alázattal hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a nyár folyamán állandóan **fagylaltot, jegeskávét, crémet, legfinomabb bonbonokat, gyermek-kétszersültet és legfinomabb süteményeket készítek.**

Kis adag fagylalt (2 szelet) 12 kr. Jegeskávé 15 kr.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Hora János.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. * Alapíttatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Pál-telepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és franczia ujdonságunkat „CROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyű és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és simán; az összes divat színárnyalatokban, úgyszintén gyönyörű blouse-kelmék **selyem-zaphir** és **Liberty** batistokban.

Mintákat szívesen küldünk! Mintákat szívesen küldünk!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, július 12. 28. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Válság.

Nem igen fordul elő, hogy helyi viszonyainkon kívül eső, minket nem a legközelebbről érdeklő kérdésről nyilatkoznánk ezen a helyen. A napi politika pedig egyáltalában száműzve van lapunk hasábjairól. De az az állapot, a melyben most sinylődünk, az ügye minden magyar embernek, a mi ügyünk is.

Sok, nehéz megpróbáltatáson ment már át ez a mi sokat szenvedett nemzetünk. Vértanúink száma ezernyi, harcban elesett őseink száma, a kik vérrel pecsételték meg hazájuk iránt érzett szeretetüket, megszámlálhatatlan.

Csodás hőstettek, mesés cselekedetek akkora száma, oly hihetetlen tömege áll előttünk, hogy azokba elmerülve, a hazafias érzésnek ereje el kell, hogy ragadja még azt is, a ki nem fia ennek az ezer esztendős hazának, a kit sem a vérség, sem a születés köteléke nem fűz annak egyetlen rögéhez.

Vannak ennek a mi történetünknek szomorú, könnyet fakasztó fejezetei, vannak kétségbeejtő részletei, a melyek után igazán csak a Teremtő örökkévaló ereje volt képes derűsebb, vígasztaló részeket alkotni, a mik után mást várni, mint ujólag csak gyászt, keserűséget, szenvedést alig lehetett.

És a nemzeti erő, a kitartás csodákat művelt olyankor. A hatalmas ellenség futni volt kénytelen, a magyarság pedig győzedelmesen állott talpra, hogy tovább éljen felváltva fényben, dicsőségben vagy gyászban, szomorúságban.

A legszomorúbb fejezetei ennek a történetnek sohasem azok voltak, a melyekben külső ellenség pusztításai ellen kellett a magyarságnak védekeznie, hanem azok, a mikor belső meghasonlás, a nagy nyomorúság nehezedtek sokat próbált, fáradt vállaira.

Ilyen fejezetét éli át történetének a magyar nemzet most, a jelen szomorú viszonyai közepette. Gazdasági bajok, a mik általános nyomorúságnak lettek szülőokaivá, belső meghasonlás, a mely felekezeteket, néposztályokat állít szembe egymással, a nemzeti erő megcsökkenése, a mely nélkül nép nagy tettekre képes sohasem volt és nem is lehet: ezek sodorták a mi népünket, a mi nemzetünket abba a válságba, a mely ólomsúlylyal nehezedik mindnyájunk vállára, a mely alatt roskadozunk mindannyian, kivétel nélkül.

A tejjel-mézzel folyó Kánaán termékeny völgye jajkiáltástól lett hangos. Az ujongó, jókedvű dalt szomorúság, elégedetlen zajongás váltotta fel és csüggedten halad a maga útján a nemzet, a mely még alig több, mint egy fél évszázzal ezelőtt még nagyobb veszély, ezernyi baj között oroszlánként küzdött a túlerővel, az erőszakkal szemben.

A saját erejére, ezredéves multjára büszke magyar bizalmatlanul néz a jövőbe és meghasonlásban saját magával, tétlenül várja, mit hoznak azok az idők, a miknek be kell következniök. És mert a harc ezer éve eleme, a mely nélkül élni nem tud, harcba száll az egyik magyar a másikkal és keresi a különbséget, a mely őt a másiktól elválasztja.

Mennyi erő megy így veszendőbe, mennyi tehetség pusztul el a szánalmas küzdelemben, a melyet magyar vív meg magyarral szemben.

És feledésbe megy ebben a küzdelemben az, hogy van a magyarnak saját magán kívül ezernyi ellensége, a kik mind arra várnak, mind azt lesik, mikor gyöngítjük mi meg eléggé egymást, hogy ők rajtunk üthessenek és gyönyörködve szemlélik, mint esnek el sorba vezetőink a rágalom fegyverétől, mint lépnek vissza a csatasorból, kedvükvesztetten.

A válság pedig nő és mindig súlyosabban nehezedik ránk.

Várja a kibontakozást mindenki és olyan kevesen munkálkodnak rajta igazán!

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Népnevelési

Hejh, pedig nehéz azt elhinni, hogy a magyarnak ősi ereje, annyiszor győzedelmes akaratereje annyira megromlott volna, hogy azzal már elhatározó, nagy dolgot cselekedni lehetetlenség volna. Csak vezér kell, a ki vezesse és a közkatonák milliói mennek utánna szilárd elhatározással, csüggedetlenül. Csak a cél legyen igazán nagy, lelkesítő és egy szívvel, egy lélekkel kell, hogy közreműködjék mind.

Most pedig, a mikor érezzük a nehéz idők keserves súlyát, tekintsünk bízón a fényes, a csillagos égre, a melyiken ott van a mi örökös intőjelünk, a mit szem elől tévesztenünk, a miről megfeledkeznünk sohasem volna szabad.

Csaba vitéz katonái! Milyen szép így is a ti utatok és mennyivel fényesebb, mennyivel dicsőbb lett volna, ha nem testvérharc lett volna az, a melyre azon indultatok!

SPORT.

Labdarúgó mérkőzés.

Vasárnap d. u. tartotta a „Rákos-Szt.-Mihályi Sporttelep-Egyesület“ football-csapata első rendes mérkőzését az „Athenaeum“ football csapatával.

A játék kisszámú nézőközönség előtt szép időben folyt le. D. u. 6 órakor Bayer M. A. C. bíró vezetése alatt megindult a játék. A pestiek inditanak: áttörnek a csatázók és elővédők során s a hátvédőkig jutnak, a hol támadásuk megtörik. A játék ezután változatosan folyik a két játékmezőn. Az első félidő vége felé a pestiek erősen támadnak s nagyon veszélyeztetik a szentmihályiak kapuját. A védelem erős ellenállást fejt ki, minden erejét összeszedi, hogy a rábizott kaput megvédje a támadók ostroma ellen, s ez sikerül is neki, ha nincs egy torzszülött a védők között, a kinek a keze az orra helyére nőtt. Ezt ugyan nem vette észre még ez ideig senki, erre a felfedezésre a bíró úr bölcsessége kényszerített bennünket, a kinek szemét megbabonázta egy „Ezeregy-éjszaka“-i szellem. — A csodaszülött orrára esett a labda — a bíró megállítja a játékot s kezelés (hando) címén büntető rugást enged a pestieknek, a kik igy a harmincötödik percben megszerzik az első goolt.

Az első félidő eredménye 1:0 „Athenaeum“ javára.

Tizenöt percig tartó pihenés után új kezdésre állnak fel az ellenfelek s kezdetét veszi egy olyan goromba játék, a milyenben szentmihályi közönség még nem gyönyörködhetett. Az „Athenaeum“ emberei, úgy látszik, gyakrabban verekszenek, mint footballoznak, legalább játékuk ezt bizonyította. Azt mondhatjuk, hogy gorombáskodásuk az idő percenkénti haladásával arányosan fokozódott, elannyira, hogy félórai harc után elfelejtették, hogy footballozni s nem verekedni hívta ki őket Szentmihály.

Egy-kettő kivételével valamennyi páros lábbal ugrott embereinkre, nem törődve azzal, hogy vadságukban esetleg végzetes sebet is ejthetnek sporttársaikon.

Természetesen, a mieink sem tűrtek mindent. A menynyire lehetett, viszonozták a barátságos lökéseket, de be kellett látniok, hogy verekedésben nincs oly jártasságuk, mint a pestieknek, a kik, úgy látszik, külön trainingeket tartanak, melyeken box, gáncs és emberreugrás képezik a a football-játék legfőbb szabályait.

Nem hagyhatom szó nélkül azt a részrehajlóságot sem, a melylyel a bíró a játékot oly gyakran megakasztotta s ezt mindig a szentmihályiak kárára tette. Észre vett ő minden hibát, mit a mi játékosaink követtek el, de vak volt mindig, a mikor ellenfeleink hibáztak.

Igazságos bíró a páros lábbal ugrókat kiállítja a csa-

TÁRCA.

JÁVOR BENCE.

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek írta:

ACZÉL LAJOS. (Folytatás.)

Szatyor. (Tántorogva hátrál, zihál haragjában, keresztben csapkodja vállait.) Mi . . . mi . . . mi . . . micsoda szemeket? . . . Szerelmes Megváltóm, még mit köll hallanom?! . . . Hogy beszél velem ez a . . . ez a . . .

Bence. (A szolgabiróság ablakából.) Hát mi lesz veled, Linka?

Linka. (Zavarban.) Ez a gonosz lélek kisért, főuram . . .

Szatyor. (Elfojtott dühvel, titokban Linkához.) Ne . . . ne . . . ne . . . Te . . . te . . . te . . . (Fenhangon Bencéhez.) Az apja hivatja ő kigyelmét, az Imre uraságot ápolgatni!

Linka. (Hirtelen haraggal.) Nem igaz! . . . . Hazudik! . . . Ne higyjen neki, főuram!

Bence. (Szigoruan.) Egy hangot se tovább! . . . A dolgodra menj! . . . (Linka szótalanul beoson a papházba.) A dolgodra, vén csoroszlya! Mondd meg a csaposnak, hogy a lánya nálunk lesz elfoglalva! . . . . Egy-kettőre el innen! Behúzódik.)

Szatyor. (Álmélkodva hümmög egy ideig.) Hm . . . hm . . . Vén csoroszlya! . . . A csapos lánya nálunk lesz elfoglalva!

9. szín.

Dinka. (A korcsma folyosójáról.) Hát jön-e, kend, vén banya, vagy nem? Jó lesz kendet küldeni el a halálért! Majd meg is mondom az Imre uraság anyjának! Akkor talán nem óbégat olyan nagyon a haláltól való féltében!

Szatyor. (Dinka felé integetve.) Elmehet már kend a szépséges lányával! Jobb, ha nem járja kend az eszét és megbecsüli szépen magát! Most zavarta be a főúr a papházba s rám parancsolt, hogy ezt mondjam meg kendnek! Már most nem tudom, hogy papgazdasszonynak, vagy a Bandi gyerek feleségének szánták-e?

Dinka. (Hirtelen haraggal.) Mit?! Annak az ágrólszakadt csavargónak?!

Szatyor. (Reszkető haraggal.) Csavargó a . . . a . . . a . . .

Bence. (A szolgabiróság ablakából.) Ejnye, ezer bomba, hát te még mindig itt vagy? Nem takarodol egyszeriben a dolgod után?

Szatyor. (A korcsmába sietve.) Megyek már, no! Hiszen megyek már! (Beoson.)

Bence. (Az ablakon erősen kinézve.) Tiszta már a levegő - Vihetem a boldogtalan betegemet! . . Nagy Isten, de visz!

patból, Bayer még nem is fütyült ilyenkor, még akkor sem, a mikor — egy ilyen ugrástól oldalba találva — egy játékos összeesett. Ilyen brutális játékkal tudtak a második félidőben 2 goolt rúgni, mig a mi csatáraink nem boldogulhattak, mert minden berohanásuk veszélyes lehetett volna testi épségük megtartására.

A második félidő eredménye 2:0 Athenaeum javára. Végeredmény: 3:0 Athenaeum javára.

A szentmihályi játékosok külön-külön jók, csapatjuk rossz; nagyon meglátszik rajta a training hiánya. Összjátékuk egyáltalán nincs.

KARCOLAT.

Ellopott számok.

(Jelenet a szerkesztőségben.)

Hétfő reggel van és igy a hetilap szerkesztője kényelmesen heverész és nyugszik vélt babérain, a miket a tegnapi alkalmi számmal aratott és a minek az örömére a vasárnap éjszakáját — hogy is mondjam? — jól kihasználta. Nyugalmában a telefon-csengő éles hangja zavarja meg.

Szerkesztő (a munkatárshoz). Ugyan, Kálosi úr kérem, nézze meg, ki az az őrült, a ki még ilyenkor se hagyja nyugodni az embert. Legyen vele energikus. (A másik oldalára fordul.)

A munkatárs (kimegy, majd visszajön és kiméletesen megrázza a kimerült szerkesztőt). Szerkesztő úr. Kegyedet kérik.

Szerkesztő. Szerencsétlen. Miért nem mondta, hogy nem vagyok itt. Szerencsétlen.

A munkatárs. Mondtam, kérem, de nem hitte el. Lármáztam. Ő visszalármázott és mondhatom, jobban ért hozzá, mint én. Hiszen, csak ne tette volna telefonon át!

Szerkesztő. Most persze maga azt akarja, hogy én hallgassam az ő lármázását tovább. Hát nem tud tekintettel lenni munkától agyonkinzott, szerencsétlen idegeimre. (Ásit.) Csak legalább tudnám, hogy ki az a goromba fráter? (Odakünn az előszobában őrült csöngetés, mire a szerkesztő fölugrik és kimegy.)

A munkatárs. Csakhogy már kiment a vén dörmögő. Nem elég, hogy én csinálom az egész lapot, még a szidásokat is én vágjam zsebre? Inkább fizetné ki a két havi hátralékos fizetésemet.

Szerkesztő (bejön). Természetesen megint rendetlenség. Hogy is lehetne másként. Igy már értem a türelmetlenséget. Hétfő délelőtt tiz óra van és még nem kapta meg a lapot. Pedig vasárnap jelennénk meg, vagy mi? Persze, én nem csinálhatok mindent . . .

A munkatárs (halkan). Hát inkább semmit sem csinál...

Szerkesztő. Micsoda? Szólt valamit?

A munkatárs (szemtelen biztossággal). Semmit sem szóltam.

Szerkesztő (kikelt ábrázattal). Jobb is. Ha valami ötlete van, adja le a lapban, érti, ne itt, ingyen, érti. Úgy is igen ritkán van ilyen szerencsés pillanata .... Szóval, én nem csinálhatok mindent magam, a mit pedig másra bizok, érti, *másra* bizok, az már előre is el van rontva. Intézkedjék, hogy ilyesmi többé elő ne forduljon, ezt a számot pedig pótoltassa a legsürgősebben.

A munkatárs (kifelé menet, magában). Örülj, vén betörő, hogy az én cikkemmel van tele ez a szám is, különben ugyan nem küldetném meg, No, de akkor, tudom, nem is kérnék, ha te irtál volna bele.

Szerkesztő. (Föl és alá szaladgál, azután hirtelen elhatározással végigdől a kanapén. Kivülről a munkatárs hangja hallatszik, a mint igy szól: „Tessék csak bemenni szahozhatom-e majd? . . . Ki tudja: nem vált-e már kriptává ez a családi fészek, a melyben a Lajos és a Jolán boldogsága fekszik halva?!... Istenem: irgalom, irgalom!... (A szolgabiróságban lövés dördült el.)

10. szín.

Kósza. (Jobbjával hátra támaszkodva, balján garabolylyal, fáradtan ballag jobbfelől. Kiváncsi gyermekek kisérik.) Itt jó vásárt kellene csinálni, mert nagyon fogytán van az aprópénz... Históriát vegyenek! Históriát! Vegyenek históriát! (Megáll s kémlel.) Egy lélek se mozdul erre, pedig Sarlós Boldogasszony napja van. Mintha minden háznak halottja volna! (Mérgesen a gyermekekhez.) Mit ólálkodtok itt körülöttem?! Az ördög látott ennyi málészájú gyereket egyrakáson! Sipirc innen, csirkefogók! (Bottal fenyegeti a gyerekeket. A gyermekek nyelvöket öltögetik Kószára, füleket, orrokat mutatnak néki, egyik-másik megrántja a szoknyáját s aztán kacágva jobbra-balra szaladnak.) Gyalázatos egy élet ez! Koplalni, égni s fázni, hazátlanul, hajléktalanul bolyongani a világon!... Legalább bosszút állhatnék azon a gazemberen!... (A korcsmából kiáltás: Bacsi, Dacsi itthon vagytok-e már?) Nini, hát mégis élnek erre is emberek! (Kémlel.) Jó lesz dolog után látni, mert majd egészen fölkopik az álam! (A garabolyban keresgél.) Melyiket énekeljem hát? (Egy históriát fölkapva.) Ez lesz jó ebbe a vérzőorrú faluba! Csak jól el tudnám találni a nótáját! (Torka köszörülése közben többször belekap a nótás históriába, meg-meg újra kezdi, végre eltalálja s érzelmesen énekli, különféle gesztusokkal kisérve.)

El-elnézek virágaim közé
S ha hervadó találkozik köztök,
Leborulok beteg teste mellé,
S forró könyre forró könnyűt öntök.
Pici jószág, jaj be egy a sorsunk,
Kinjainknak közös lesz az ára!
Szerencsés vagy, hogy rád mégis előbb
Ereszkedik le a halál árnya.

Le-lenézek a virágos völgybe,
Hol oly vigan folydogál a csermely,
S ha sziklába üti sima arcát,
Kebeléből szikrázó hab tör fel.
Bennem a kín szint' oly vigan lüktet,
Nyilalása szemembe csak könyt csal;
S könnyezésem oly sokáig eltart,
Nem oszlik szét a repülő habbal.

Fel-felnézek a holdas égboltra,
Melynek ivén annyi csillag pompáz,
S elgondolom, hogy e csillagsátor
Szenvedőknek milyen boldog menház!

kérem, a szerkesztő úr odabenn dolgozik". Az ajtó nyílik és belép.)

Egy előfizető (hangosan). Jó napot, szerkesztő úr. Bocsánat, hogy háborgatom álmaiban, pedig valószínűleg megálmodta már a tegnapi szám tartalmát, a mire mi, szentivániak, hiába vártunk. No, de szerkesztő úr is hiába vár ám a jövőben az előfizetési díjainkra, mondhatom.

Szerkesztő (a ki már az előbb felriadt, az utolsó mondatra hirtelen felugrik, ijedten). Engedelmet kérek, hát nem kaptak lapot? Mi pedig küldtük idejében. Kálosi úr! Hol is van az a szerencsétlen ember?! Mit csináltak már megint, hogy még most se olvashatták! És éppen ezt a számot. Kérem, milyen sikerült szám! (a kezébe nyom egyet), az összes kollégák irigyeltek érte. Zöldültek, sárgultak, kérem, mondhatom. És ezt a számot nem kapták meg! Hiszen ez kétségbeejtő. Azonnal tudnom kell, hogy mi lehet az oka. Engedelmet kérek. (Kiszalad a telefonhoz.)

Egy előfizető (maga is, mint igazhitű szentiváni, keresztüllumpolta az éjszakát, nem tud ellentállani a kanapé hívó szavának és leheveredik).

Szerkesztő (dühösen jön be). Hallatlan, disznóság, a mit manapság az emberek véghezvisznek. Nem elég, hogy pár fillérjét kell mindenkinek féltenie, most már a szellemi termékek sincsenek kellő biztosságban . . . .

A munkatárs (időközben előkerült, büszkén, de magában). Az *én* szellemem termékei!

Szerkesztő. De mindennek a kormány az oka, a nyomorult kormány, a mely elfelejt gondolkozni mindenről, a mi a nép érdekében való, látja a tömeg végtelen nyomorúságát, de azért nem tesz semmit, a mivel enyhítené. De az adót, azt bezzeg behajtja . . .

A munkatárs (odasúg). De kérem, szerkesztő úr, exlexben . . .

Szerkesztő. Mindegy. Behajtja.

Egy előfizető (fölébredt a zajra, a kanapéról odaszól). Mondják inkább meg, mi van a lapommal, a helyett, hogy itt óbégatnak.

Szerkesztő. Hát nem érti? Ellopták a Szentiván Környékét, együtt, egy csomagban mindenestül. És mindezt miért? Azok a szegény emberek hétről-hétre hallják, milyen jó dolgokat közöl a Szentiván Környéke; nincs pénzük, hogy megvegyék, hogy elolvassák, mert az a nyomorult kormány . . . de hisz ön ért engem . . . Hát ellopták, kérem. Inkább loptak, csakhogy olvashassák.

A munkatárs (boldogan). Az én cikkeim kedvéért loptak! Micsoda gyönyörűség.

Egy előfizető. De a fő mégis az, hogy én nem kaptam lapot. Ez pedig disznóság, szerkesztő úr, kimondom még egyszer, disznóság. (Dühösen elmegy.)

Szerkesztő (egy darabig utána néz, azután visszafordul). Nézze csak meg, Kálosi úr, meddig fizette ki ez a goromba fráter az előfizetési díjat? Visszaküldjük neki, ha kívánja de tőlem ugyan lapot többé nem kap.

A munkatárs (belenéz egy nagy könyvbe). Egy fél évvel tartozik.

Szerkesztő. És ő mer velem gorombáskodni? (Sértett önérzettel a kanapéra dől és könnyezve elalszik.)

Nyári ünnep.

Nagyszabású, méreteiben impozáns volt az a nyári ünnep, a mely vasárnap folyt le Rákosszentmihályon, a Wittek-féle hatalmas kerthelyiségben, a melyhez még a régi iskola árnyas, szép udvarát is hozzákapcsolták ezzel az alkalommal.

A kora délutáni órákban szinessé tette a szentmihályi utcákat — melyek ily gyönyörű nyári napon úgy is népesek a sok kirándulótól — a rákospalotai bandérium felvonulása.

Lelkem menne, de ha testem nem hagy,
Egymaga tán nem tudna így fájni!
Mondd meg, beteg testem, meddig kell még
Legutolsó fájdalmadra várni?

Ki-kinézek a nagy szántóföldre,
Hol a gabna hullámokban játszik;
S puha, gyepes helyen olykor-olykor
Elmerengek késő éjtszakáig.
A szellőnek síri suttogása
Ott az érett termés erdejében
Oly érthetőn hirdeti, hogy sirom
Pihenőre vár már régesrégen.

Be-benézek Isten hajlékába,
Hol a gyertyák halvány fénye pislog
Tömjénillat emelkedik égnek
S könnyes szemmel értem meg a titkot:
A gyertaláng elhomályló fénye,
Lesz szivemnek végső dobbanása;
Kinok által megtisztított lelkem
Lesz a tömjén kedves illattárja . . .

(Éneklés után kémlel.)

11. szín.

Dinka. (A korcsma folyósójáról.) Hé, asszony! Ha van ráérő ideje, jöjjön be ide — beteget ápolni, jó napszám jár ki érte! De hamar ám! (Be.)

Kósza. (Dinkát látva s szavát hallva, megtántorodik, majd a korcsma udvarába szökik.) Teremtőm mindenható ereje, *ez az!* Jó útra igazítottak! . . . Addig kérdezősködtem, addig tapogatóztam, hogy megtaláltam az akasztófáravalót! . . . . No, Dinka Marci, most végre-valahára összeszámolhatunk! (Titokban kacagva.) Nem is sejti, hogy kire akadt bennem! . . . Nem ismer föl! . . . No, majd megtudja nemsokára! . . . (Mérges fenyegetőzéssel.) Megfizetek, megfizetek a pokolbéli gonosztévőnek, de tudomisten, nem köszöni meg! (Titokban jóizűen kacagva.) Milyen boldogság az, hogy egyszer, annyi lótás-futás, annyi keresés-kutatás után mégis csak a körmöm közé került! (Heves fenyegetőzéssel.) No, most végzek vele, a legédesebb boldogsága közben töröm össze s aztán elénekelem a bűnös teste fölött a legutálatosabb históriát, aztán elmegyek, ha kell, remetéskedni! (Titokban vinnyogva, be a korcsmába.)

(Folytatjuk.)

A budapesti tüntető felvonuláshoz hasonlóan, nemzeti viseletben, sok kocsival jelentek meg a rákospalotaiak, segítésére sietve szentmihályi hitsorsosaiknak.

Az ünnep kezdetére már óriási számban szállította a vicinális meg a lóvasut a rengeteg embersokaságot, öt-hat óra felé pedig már vagy kétezer ember táncolt, hallgatta a zenét vagy nézte a látnivalókat.

A hatalmas területet sátrak tarkították. Itt a kolibri-herceg, ott bolha-cirkusz, amott a „vadember" vonzotta a közönséget. Közben egyesek árnyképeket készittettek el maguknak, mások levelező-lapokat „karcoltattak", ismét mások a fonográf zeneszámait hallgatták.

Közben pedig játszott a 69-ik bakaezred zenekara, máshelyen pedig a monori kitünő cigányzenekar, ezzel szerezve élvezetet a szórakozni vágyók nagy tömegének.

Az egész hely rendkivül érdekes képet nyujtott.

A rögtönzött szinpaddal szemben, a katonazenekar közelében foglaltak helyet a rendezőség főbbjei, élükön az ünnep védőjével, *Pejacsevich* Jánosné grófasszonynyal.

Körülöttük, közelben és távolban az asztalok nagy száma, a melyeket lefoglalva tartott az óriási közönség.

Ott láttuk Rákosszentmihály közönségének szine-javát; a vidékről és Budapestről érkező vendégek sokaságát; a Sporttelep tagjait teljes számmal, a kik mind igyekeztek a nemes cél érdekét szolgálni.

A legteljesebb demokrácia volt az, a mi dominált. Békés egyetértésben szivesen ültek egymás mellett asztaluknál a társaság módosabbjai, előkelőbbjei a nép egyszerűbb gyermekeivel és úgy látszott, mindenki megtalálta a mulatságnak azt a faját, a mely őt kielégitette.

Itt a palotaiak járták szivvel-lélekkel a csárdást cigányzene szava mellett, ott egy más társaság a katonazenekarnak és különösen vezetőjének szárnykürt-játékát hallgatta szivesen és a népies látnivalóknak is megvolt a maguk hálás közönsége.

Mindenkinek osztatlan élvezetet szerzett azonban a „Kakukok" szép éneke, a melyet igaz tetszéssel, tapssal honorált a szinpad köré csoportosult nagy tömeg.

Különösen szépre változott a kép az este beálltával. A holdvilágos estén acetilénnel fényesen kivilágitott hatalmas parkban nyüzsgő néptömeg, a mely a vigan szóló zene hangjainál táncolt, dalolt, mulatott, igazán megkapó látványt nyujtott.

Ki is vette a részét a remek nyári éjszaka élvezéséből a közönség alaposan, reggelig folytatva a mulatságot, a melyet már jókor délután kezdett meg.

A nagy fáradsággal előkészitett szép ünnep, úgy tudjuk, anyagilag is fényes eredménynyel zárult. Pontosan a nyereséget még megállapitani nem lehetett, mert az eladásra tömegesen szétosztott jegyekről elszámolni eddig lehetlen volt, mégis hozzávetőleg 800—1000 koronára tehető az összeg, a mit ez a szép nyári ünnep az ev. református templomalap javára jövedelmezett.

Főrészük van ebben a fényes sikerben *Kiss* Ferencnek, a ki az előkészületeket intézte fáradhatatlan szorgalommal, *Zsolnay* Károlynak, a ki a látványosságok szerződtetésének sok körültekintést kivánó munkáját végezte és *Bakonyi* Jenőnek, a ki a pénztári teendők felelősséges, nehéz munkáját vállalta magára.

HIREK.

A „Rákos Vidéke"

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

Rákosszentmihályi képviselőtestület alakuló közgyűlése. Rákosszentmihály ujonnan megválasztott képviselőtestülete — miután a kiszabott időig fölebbezést a választás ellen senki nem adott be — e hó 17-én délelőtt 10 órakor megtartja első — alakuló — közgyűlését Rákosszentmihályon.

Adakozások. Nagy lelki örömmel látjuk azt, hogy milyen szivesen vették olvasóink és milyen szivesen tették magukévá azokat az elveket, a miket mi Hitélet cimű cikkelyünkben hirdettünk és milyen áldozatkészséggel munkálkodnak közre az abban hangoztatott célok, a vallási türelmesség és az igazi hitélet előmozditásán. Két levél áll rendelkezésünkre, a mikkel ezt ujólag bizonyithatjuk. Az egyik *Rajeczfürdőn* kelt és Rákosszentmihálynak egy odaszakadt polgára, *Kökény* Gábor, a fürdő gazdája irta. Mellékelve a levélhez *ötven korona* volt, a melyről küldője igy intézkedik. Tiz koronát az ev. ref. egyház község tagsági dijára, 20 koronát az ő és neje részéről, 10 koronát pedig *Margit* leánya részéről az *ev. ref. templomalap javára* kiván fordittatni, *tiz koronát pedig a róm. katolikus egyház harangalapja javára* ajánl föl. Levelét igy végzi: „Ezt az alkalmat felhasználom arra is, hogy (az adományozással) szivünk vágyát teljesithessük s az ön közbenjárásával minél biztosabban elintézhessük. Nem mulaszthatom el egyszersmind, hogy örömünknek kifejezés adjak a fölött, hogy a mi kedves Szentmihályunk ilyen szépen halad előre, a mit 15 évvel ezelőtt álmodni sem mertem volna. Isten áldását kérve Rákosszentmihályra és lakóira s mindnyájukat szivből üdvözölve, maradunk teljes tisztelettel Kökény Gábor és neje és Kökény Margit okl. tanitónő.

A másik küldemény *Heinrich* Péter budapesti lakosé, a ki *három koronát a római katolikus templom harangalapjára és három koronát a református templomalap javára* küldött, megirván hozzá, hogy fordítsuk az összeget a megjelölt célra, a leendő lakóhelyéül kiszemelt helyre, e cselekedettel ő is hozzá akarván járulni mind a két felekezet támogatásához, a melyre Isten és az emberiség dicsőségére szivesen áldoz filléreiből.

A sporttelepi hangverseny. A rákosszentmihályi sporttelep augusztus elsején rendezendő hangversenyére nagy lelkesedéssel készül a szentmihályi ifjúság. A műsor egyes számai már nagyjából össze vannak állitva. Egyelőre csak annyit árulunk el belőle, hogy elsőrangú budapesti művészek közreműködésén kivül, tervbe vette a rendezőség egy-két tréfás zenei szám előadását is, a melyben a szentmihályi ifjúság legismertebb tagjai fognak résztvenni. A műsornak bizonyára leghatásosabb számai közé fog tartozni az a kettő, a melyben való részvételre vonatkozólag a szentmihályi hölgytársaság tagjai tettek megtisztelő igéretet. A hangverseny rendezését a sporttelep kitünő művész-tagja, *Gaál* Pál vállalta magára, a kinek egyénisége előre is biztositja a tervbe vett hangverseny magas nivóját.

Helyreigazítás. A következő sorokat kaptuk közlés végett:

Tekintetes Szerkesztő úr.

Becses lapod f. hó 5-én megjelent számában „A harc után" cimű közleményedben szives vagy reám is hivatkozni,

ezt kénytelen vagyok helyreigazitani, mert én soha és sehol nem mondtam, hogy a képviselőtestületi tagok számát most a megalakulás alkalmával 15-re kiegészíteni lehet! Ellenkezőleg, azt állitottam s állitom ma is, hogy a képviselőtestületi tagok számát a szervezési szabályrendeletben fel lehet emelni 15-re, de ez egészen és homlokegyenest ellenkező az előbbivel, kérlek ezt szives tudomásul venni.

Rákosszentmihály, 1903. július 8-án.

Tisztelettel

Bitskey.

Szivesen adunk helyet ennek a helyreigazításnak, a mely cikkelyünk állításának *lényegén*, vagyis azon, hogy a képviselőtestületi tagok száma 15-re fölemelhető, úgy sem változtat és igy az abból levont következtetések is megmaradhatnak.

Motoros közlekedés a szentmihályi lóvonat pályáján. Egy berlini motorgyár új szerkezetű spirituszmotorait ki akarván próbálni, illetve azok jóságát igazolni óhajtván, tárgyal a szentmihályi lóvasut-társasággal az iránt, hogy motorát próbaként (esetleg egy pár hónapig) járassa a szentmihályi lóvasút vonalán.

Szentmihályi labdarúgó sikere Komáromban. *Borhy* Mihály postatisztviselő, a Komáromi Football-Klub tagja, ki eredetileg a Rákosszentmihályi Sporttelepnek volt középső csatázója, egyre-másra aratja sikereit uj állomáshelyén, Komáromban. Mult vasárnapon is — mint a komáromi lapok irják — a K. A. K. ellen volt mérkőzésen négy adott gólból hármat ő lőtt a K. A. K. kapujába.

A rákosi polgári kör táncestélye. Igazán kedves, szép látványt nyujtott a rákosi polgári körnek kebelében létesült tánctanfolyam vizsgája alkalmával rendezett családias jellegü táncmulatság, a melyet e hó 4-én, szombaton este rendeztek a kör helyiségében és a melyre szép számmal gyültek össze a rákosfalvai családok. Egymás után kerültek bemutatásra a magyar nemzetnek szép, jórészt feledésbe menő táncai, a magyar szóló, a magyar kör, a társalgó és a magyar szalontánc, a melyeket igaz élvezettel nézett végig az összegyült közönség, a mikor a tánckurzus résztvevői ellejtették. A régi francia táncok közül a gavottot és menuettet, mig a most divatosok közül a kék vókot, meg a bosztont táncolták még el szépen. A vizsgálat végén *Stelly* Géza igazgató köszönte meg *Saphir* táncmesternek fáradozását, a melylyel a szép magyar táncokat betanította. Azután pedig átvette a kaszinó helyiségét a közönség és járta a cigány zenéjére a táncot jókedvüen, fáradhatatlanul.

Nagyszabású mulatság Mátyásföldön. Nagyszabású — esetleg bazárral egybekötött — mulatság rendezését tervezik, mint értesülünk, augusztus elejére a mátyásföldiek. A mulatság jövedelmét a mátyásföldi római katolikus templomalapra szánták. A mulatságot nagy érdeklődéssel várják.

Gödöllő község kettéválása. Gödöllő községe szétszakadás előtt áll, a melynek okai Szentmihályra nézve tanulságosak. Évekkel ezelőtt ugyanazokkal a jelszavakkal mentek a községi választásokba Gödöllőn, mint mostanában Szentmihályon. „Uri“ pártra és a kisemberek pártjára szakadtak. Az utóbbi győzött, a mi az előbbiek visszavonulását eredményezte. Azóta Gödöllő semmit, vagy csak nagyon lassan fejlődött. Ez a nyaralórész tulajdonosait arra kényszeriti, hogy a villarésznek Gödöllőtől elszakitását és önállósitását kérik. Bosszúságukban annyira mennek, hogy az új község nevéből Gödöllőnek még a nyomát is törülni óhajtván, az új községet Erzsébetházának vagy Koronaligetnek akarnák elnevezni.

A magyar istentiszeletek sorsa Csömörön. Megirtuk annak idején, hogy Csömör község képviselőtestülete a római katholikus istentiszteletek magyarrá tételét határozta el. Ebben a tárgyban Csömörön f. hó 5-én *Matejkó* Vilmos, esperes, püspöki megbizott elnöklete alatt értekezlet volt, a melyen *Oldal* János, dr. *Kasselik* Gyula, *Tompa* Antal és több intelligens egyén vettek részt. Az értekezleten jelen volt német és tótajkú hivekkel abban állapodtak meg, hogy az istentiszteletek ezentúl is, mint eddig — magyar, német és tót nyelven tartatnak meg. Igy tehát az istentiszteleteknek teljesen magyarrá tétele ezúttal — fájdalom — nem sikerült.

Körorvosválasztás Csömörön. Csömörön f. hó 7-én folyt le a körorvos választása. Körorvossá egyhangulag dr. *Hunvald* Tóbiást választották meg.

A választás epilógusa. A folyó hó 7-én lefolyt körorvosválasztás után Csömörön *Fazekas* Márton közs. rendőr és *Gutyán* János kisbiró, érezvén a főjegyző távollétét, a községház közelében levő korcsmába mentek, a hol beborozgatva, ittas állapotban összeszólalkoztak s Fazekas Márton Gutyánt alaposan elverte. Gutyán e miatti elkeseredettségében a községházához szaladt, a honnan szolgálati revolverét elvitte s Fazekas Mártonra lőtt. A sérülés nem súlyos természetü, azonban a csendőrség Gutyán Jánost a kir. ügyészség börtönébe már bekisérte.

Katonazene Mátyásföldön. Mátyásföldön a Sommerer-féle parkvendéglőben minden hétfőn katonazenekar játszik a közönség szórakoztatására.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút júniusi forgalma és bevételei. A lóvasuton 1903. június havában bevettek 46,960 utas után 4108 koronát, az év első hat hónapjában pedig 177,935 utas után 14,395 korona volt a bevétel. 1902. június havában a bevétel 3765 korona volt 43,575 utas után. Ebben a hónapban tehát a bevételek a mult évihez képest 9·15%-al, az utasok száma pedig 3385-el, vagyis 8%-al emelkedett. 1902. év első hat hónapjában 180,485 utas használta a lóvasút vonalát, ezzel szemben az idén 2500 utasnyi, vagyis 1·40%-nyi csökkenés mutatkozik. A bevételek ez alatt az idő alatt 1902-ben 12,575 koronát tettek ki, a bevételek emelkedése tehát 14·50%-ra rúg.

A szentmihályi tánctanítás helye. *Mazzantini* Lajos mester az órákat úgy osztotta be, hogy hetenkint kétszer az Engelbrecht-féle helyiségben (Almásy-telepen) tart kurzust, kétszer pedig a Bürgermeister-féle helyiségben (József fh.-telepen) e hó 15-től kezdve.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

J—sz György Budapest. A küldeményt megkaptuk, köszönjük. Legközelebbi számunkban feltétlenül benne lesz, most kiszorult. Forró üdvözletünket.

O—k Á—d. Rákosszentmihály. A gondolat, a mit kifejezni kiván, szép és dicséretes, de a feldolgozása még nagyon gyönge. A rímek általában nem sikerültek (szófolyó, szikkad-fakad, tollasodnak-hagyának stb.) és a mondatok szerkezete mégis nehézkes, erőltetett, A jelzők pedig az általánosan használtak, mint derengő hajnal, fülemüleszó harmatos bimbó, ringó (?) kis folyó, viruló bokor, rajt puha fészek, benne négy *pelyhes* madár *csicsereg* (?). Sokat kell még olvasnia és gyakorolnia, a míg sikerült dolgot fog teremteni.

NYILTTÉR.

Tánctanítás Rákosszentmihályon.

Mazzantini Lajos a m. kir. Operaház volt balletmestere a nyarat Rákosszentmihályon tölti és ott tartózkodása alatt **nyolchetes tánctanfolyamot tart,** a mire a szentmihályiak és a környék figyelmét felhívni bátorkodik. **A tanítás díja személyenkint 12 korona. Tanítás ideje minden kedd, szerda, péntek és szombat.** Jelentkezéseket (levelezőlapon is) elfogad a kiadóhivatal. A tanítás július második felében kezdődik.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																		
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	9 30	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	—	3 00	3 45	4 32	5 02	5 32	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 01	9 50	* 10 30	10 51	* 11 21
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	**9 36**	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	—	**3 07**	3 50	4 39	5 09	5 39	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 08	9 57	10 37	10 58	11 28
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	9 40	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	—	3 12	3 57	4 43	5 12	5 42	6 11	6 41	7 12	7 42	8 11	8 41	**9 13**	10 01	10 41	**11 03**	**11 33**
	1. sz. kitérő . . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	9 43	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	—	3 15	**4 00**	**4 46**	**5 15**	5 45	6 14	6 44	7 15	7 45	8 14	8 44	9 16	10 04	10 44	11 06	11 36
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 42	8 12	8 42	9 21	9 52	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	—	**3 22**	4 07	4 52	5 22	5 52	6 22	6 52	7 22	7 52	8 21	8 51	9 23	10 12	10 52	11 14	11 44
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	—	4 01	4 31	5 16	5 46	6 16	6 46	7 16	7 46	8 26	8 56	—	9 46	10 36	11 16	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 00	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	4 45	—	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30	8 00	8 40	9 20	10 00	* 10 30	11 00	* 11 30
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	**3 23**	3 53	4 38	5 08	—	5 53	6 23	6 53	7 23	7 53	8 23	9 03	9 43	10 23	10 53	11 23	11 53
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 49	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	**4 00**	**4 46**	**5 15**	—	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 10	9 50	10 31	11 00	11 30	12 00
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 18	—	6 03	6 33	7 04	7 33	8 03	8 33	**9 13**	9 53	10 35	**11 03**	**11 33**	12 03
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	**9 37**	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	4 07	4 53	5 22	—	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 17	9 57	10 39	11 07	11 37	12 07
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 29	—	6 14	6 44	7 15	7 44	8 14	8 44	9 24	10 04	10 46	11 14	11 44	12 14

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik. A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel. *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

HIRDETÉSEKET

jutányos áron felvesz a kiadóhivatal.

Telefon 57—64. **Budapest, József-utcza 25.** Telefon 57—64.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

VILLA

gyönyörű kilátással Budapestre és a Dunára a Márton-hegyen (villamoshoz közel)

KIADANDÓ Fölvilágosítást ad a kiadóhivatal **Budapesten** vagy **Rákos-Szent-Mihályon.**

Cukrászda Rákos-Szent-Mihályon,

József-utcza 230. sz.

Alulirott alázattal hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a nyár folyamán állandóan **fagylaltot, jegeskávét, crémet, legfinomabb bonbonokat, gyermek-kétszersültet és legfinomabb süteményeket készitek.**

Kis adag fagylalt (2 szelet) 12 kr. Jegeskávé 15 kr.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Hora János.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készitettnek.

Telefon: 59—81. * Alapittatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRÚHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és franczia ujdonságunkat „CROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyű és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és simán; az összes divat szinárnyalatokban, úgyszintén gyönyörű blouse-kelmék **selyem-zaphir** és **Liberty** batistokban.

Mintákat szivesen küldünk! **Mintákat szivesen küldünk!**

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, július 19. 29. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57–64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Vallási türelem.

A Lipótmezőről vagy az Angyalföldről megszalad néha-néha egy-egy páciens.

Egy ilyen Rákosszentmihálynak iramodott s hogy a közfigyelmet elterelje magáról, azt a szenzációt híresztelte rólam, hogy én a róm. kath. templomban az örök üdvösség fejében járó bűnnek stigmatizáltam a katholikus kézből az evangelikus református templom alapjára adott alamizsnát.

Nem ezekkel a lakonikus szavakkal mondta ugyan, hanem ez volt híresztelésének a kvintesszenciája.

Ismernek itt engem annyira, hogy ilyen badarság és durvaság nem telik ki tőlem. A mióta meghallottam ezt a hülye híradást, nem győzöm a könnyeimet törölni a jóizű nevetéstől, hogy hát micsoda csodálatos seregeijesztő vált én belőlem?! Még az étvágyam is megjavult a testrengető kacagásba!

Komoly ügyet a világért sem vetettem volna e dologra, ha egy jóakarómat meg nem téveszti a tudj' Isten hanyadkézből vett híresztelés s szerető lelkével gyöngéden meg nem kérdez: „Ugy-e, atyus, te nem mondtál ilyet?!“ Annak is kacagva mondtam: „Hát persze, hogy nem!“

Végképen a napirendre is térnék a dolog felett, ha ez nem kínálkoznék jó alkalmul arra, hogy némiképen elmélkedjünk a vallási türelem felett.

Sokan sokat rebesgetik, de kevesen értik és tartják meg. A belőle csépelt frázisokkal szeretik a tudálékos emberek a liberálizmusukat fitogtatni. Szánalomraméltó és hiábavaló erőlködés!

Az *igaz, a helyes vallási türelem* minden embertársában valóságos felebarátját látja, úgy, a mint azt a Megváltó és Üdvözítő a főparancsról szóló tanításában lelki szemünk elé állította.

Ez a parancs nem pretendálja azt, hogy p. o. a róm. kath. vallású hívő hitelveinek, meggyőződésének feláldozásával szeresse vagy segítse másvallású felebarátait, de mindenesetre elrendeli, hogy az irgalmasság cselekedeteit vallásra való tekintet nélkül gyakorolja minden felebarátjával szemben, mert a könyörület oly általános kötelessége az emberi léleknek, mint a milyen belső természeti tulajdonsága az isteni léleknek az irgalom.

S annak az áldott könyörületnek mi sokféle felséges aktusa van!

A róm. kath. anyaszentegyház p. o. *testiekre* és *lelkiekre* osztja nagy bölcsen azokat s imigyen klasszifikálja: A könyörület *testi* cselekedetei: az éhezőknek ételt adni, a szomjuhozóknak italt adni, a ruhátalanokat ruházni, az utasoknak szállást adni, a foglyokat kiváltani, a betegeket meglátogatni, a halottakat eltemetni; a könyörület *lelki* cselekedetei: a bűnösöket megfeddeni, a tudatlanokat tanítani, a kételkedőknek jó tanácsot adni, a szomorúakat vígasztalni, a bántalmakat békével szenvedni, az ellenünk vétőknek megbocsátani, az élőkért és a holtakért imádkozni.

Már a ki a mennyei erkölcsök ennyi fenséges aktusa között nem talál olyat, a melylyel a legideálisabb vallási türelmet, a felebaráti szeretetnek könyörületét gyakorolja s körmönfont frázisok csomóin rágódik, az képmutató, szemfényvesztő — azzal szóba állni s feleselni — ostobaság lenne!

Nem adhat p. o. a katholikus másvallásúaknak oly kulturintézményeire alamizsnát, a melyek egyenesen anyaszentegyháza ellen alapítvák s ezt józan észszel, becsületes lelkiismerettel senkifia el nem ítélheti, de a könyörületnek tizennégyféle cselekedetét anyaszentegyházának legádázabb ellenségével szemben is gyakorolhatja: ez — azt hiszem — oly eszményi vallási türelem, a melynek csak egy Krisztus Jézus lehetett az értelmi szerzője! . . .

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer

Főpapjaink, káptalanaink, lelkészeink sohasem irtóztak attól, hogy alakuló vagy elszegényedett másvallású hitközségek fölsegítésére valamelyes alamizsnát adjanak, csinos vagyont tenne ki az a summa, a melyet p. o. a felekezetek leégett templomaira való gyűjtések alkalmával ajándékoztak másvallású felebarátaink megsegítésére! . . .

Mind ebből világos, hogy semmi szükség arra, mikép a Belzebub kénköves szagával bosszantsuk híveink orrát csak azért, hogy valamiképen ne adakozzanak a rákosszentmihályi ev. ref. templom alapja javára.

Már most csak az a kérdés, miről jó efféle dolgokat még csak tréfából is hiresztelni, mikor — mint a példa mutatja — akadnak naiv lelkek, a kik elképzelik, hogy a templom szószékéről még olyan szeretetlen förmedvények is világgá röpíthetők, mint a milyeneket az említett otromba híradás kolportál?

No ne feszegessük! . . .

Az az egy bizonyos, hogy nem egy, de száz bolond sem lesz képes a tiszteletnek és szeretetnek amaz égi kötelékeit megszaggatni, a mely Rákosszentmihály érdemes lakosságát a legideálisabb felebaráti szeretet kebelében egyesíti s a míg hitbuzgó szemével ezentúl is csak az eget nézi, segítő jobbját továbbra is kinyujtja szükölködő felebarátja után s teszi ezt frázisok nélkül, egyesegyedül a mennyei szeretetnek angyali ösztönéből! . . .

Annak a megugrott híresztelőnek pedig szerencsés utat kivánok vissza a Lipotmezőre vagy az Angyalföldre!

Én meg azon töröm most egyre a fejem, hogy miféle grimászokban mutassak jobb arcot, ha a mostani ábrázatomról olyasmit néz le a gondolatolvasó, hogy képes lennék a felebaráti szeretetnek adakozásait buta rémítgetésekkel feszélyezni.

Áldanám azt, a ki annak a betegfejű hiresztelőnek a bamba vázát lefotografálná. Kikeresném a hű mását a városligeti majomédenben — emlékeztetőül, mert jól esik ám néhanapján egy-egy jóízűt nevetni! . . . *Aczél Lajos.*

Az első közgyűlés.

Rákosszentmihály községe e hó 17-én, pénteken, történetének egy igen nevezetes pontjához ért el. Sok évi munka és küzdelem után, a mely alatt minden reménységét az igy elérhető szebb és jobb jövendőbe helyezte, megérte azt, hogy önállóan alakult képviselőtestülete megtarthatta első közgyülését.

Szentmihálynak ez az első, egészen önálló ténykedése, a hol véleménye, akarata úgy nyilvánul meg, a mint azt a legjobb tudása szerint előkészitette, legyen figyelmeztetője minden szentmihályi előtt annak a felelősségnek, mely őket egyenként és összesen terheli és legyen bevezetője egy szép, egy jó kornak, a mely elé igaz örömmel néz minden egyes szentmihályi polgár.

*

Az ülés lefolyását a következőkben adjuk.

Jóval a közgyűlés kezdetéül kitűzött délelőtti tiz óra előtt már együtt volt Rákosszentmihály képviselőtestületének nagyobb része. Látszott, hogy — a kik csak tehették — igyekeztek megjelenni ezen az első, alakuló ülésen.

Az ülést *Kapczy* Vilmos, a gödöllői járás főszolgabirája nyitotta meg pontban 10 órakor.

Jelen voltak: *Kapczy* Vilmos, főszolgabiró elnök, *Bitskey* Gyula, Csömör község főjegyzője, Rákosszentmihály kiküldött. helyettes jegyzője, előadó, *Hauser* Gyula helyettes biró, *Bentsik* József dr., *Csillag* Szilárd dr., *Engelbrecht* József, *Farkas* Ignác, *Grósz* Bernát, *Kneif* Endre, *Pálfi* János, *Pálmay* Lajos, *Paróczay* József, *Pete* Dani, *Rein-*

TÁRCA.

Hozzá . . .

Fönt az égen felhők,
Lent a földön árnyak . . . .
Félimetten, alva
Magam előtt látlak.

Nefelejtskék szemed,
Esküdöző ajkad . . .
A kegyetlen idő
Nem torzitott rajtad.

Úgy jársz, miként hajdan,
Megölelni vágylak;
De az égen felhők
S lent a földön árnyak.

Te is csak árny vagy már,
Megfoghatlan álom:
Ködalakként suhansz,
Te, hűtelen párom!

Átvirrasztott éjek,
A szomorú órák,
Mint délibáb tengert,
Képed elém hozzák.

Kinyitom a szemem
S szétoszolsz a légben . . .
Felsóhajtok: nincs ő!
Eltemettem régen.

Hűtlenséged ölt meg,
Hiúság vitt sírba;
A fejfádra önvád
Anyák bűnét irta.

Azt hihettem, hogy már
Föl nem támadsz többé:
Porladozol, nyugszol
Örökkön-örökké.

S annyi évek multán,
Ime, elém tüntél —
Elevenen, épen,
Mint mikor szerettél.

Nem dobbant meg szivem,
Egykedvűen mondta:
Másnak talán élhetsz,
Nekem meg vagy halva!

Fönt az égen felhők,
Lent a földön árnyak . . . .
Elborul a lelkem,
Hogy lánykámmal látlak.

Ihász György.

both Béla, *Svarczl* József, *Ujváry* Ignác mv., *Wayand* Károly, *Weisz* Ignác, *Zelky* Endre, képviselőtestületi tagok.

A megnyitás után *Bitskey* Gyula emelkedett szólásra és elmondta Rákosszentmihály községesitő mozgalmának történetét, kezdve az első mozgalmon, a mely az anyaközség ellenkezése és a belügyminiszter elutasitása folytán nem sikerült. A második mozgalom megindításakor, 1901-ben az ügyet *Bentsik* József dr. a közbirtokosság elnöke vette kezébe és Rákosszentmihály nagyközség alakulása ennek folytán engedélyezést nyert. Kikötötték akkor, hogy a kérvényezők községház céljainak megfelelő épületet engedjenek át. Bentsik dr. ennek is készséggel megfelelt, az épületet kibérelte, bútorokkal és fölszereléssel ellátta. Ezután minden jó kerékvágásba került. A választók összeirása, a virilis képviselők névjegyzékének megállapitása megtörtént és jóváhagyást nyert és miután *Nepko* kir. főmérnökkel az új község határának bejárásán és megállapitásán is túlértek, június 27-én megtörtént a képviselőtestület megválasztása. Pártok, jól szervezett, erős és egymással homlokegyenest ellenkező felfogású pártok alakultak s a választás mégis a legnagyobb rendben folyt le. Köszönhető ez a hatóságok és főként a választást vezető *Heyder* dr. tb. főszolgabiró tapintatos, pártatlan vezetésének és annak, hogy a győztes párt óvakodott tőle, hogy bárminő okot is szolgáltasson a panaszra. Ezért nekik elismerését fejezi ki. A kisebbség pedig lássa be, hogy a mikor azok, a kik eddig is tudták már, milyen kellemetlenségekkel jár a képviselőtestületi tagság és arra mégis újólag vállalkoztak, a község java érdekében cselekedték azt meg. Ha a kezdet jó, minden jó, mondja a közmondás. Itt a kezdet, az alakulás jó volt, legyen minden jó. Az első önkormányzati testület új tagjai sok idegen és új dolgot fognak találni. Gondok fogják őket terhelni, nehezen fog menni az igények kielégitése, sok küzdelemben lesz részük. Nagy felelősséget és jóakaratot kivánó kötelességet vállaltak magukra.

A szervezési szabályrendelet elkészitése és a költségvetés megállapitása fog következni, a községi háztartás berendezése és folytatása — semmiből. 25 éve jegyző Csömörön és Puszta-Szent-Mihályon, látta az utóbbinak fejlődését az első háztól, a lakosságot, viszonyokat ismeri és mondhatja, hogy a segélyforrások hiánya sok reményt fog szétoszlatni és hogy Rákosszentmihály községe az ország többi, hasonló népességű községe között a legterhesebb viszonyok között van. Nem elriasztásként mondja el, hanem hogy kiemelje, mennyi buzgó kitartásra és jóakaratra van szükség, hogy a kivezetés a sima útra megtörténhessék. Az alapkövet letették. A képviselőtestületnek csaknem valamennyi tagját ismeri és meggyőződése, látva őket, hogy az új község szilárd alapra épül. Erőt, kitartást kiván nekik; hogy menten minden rokon- és ellenszenvtől, a község érdekét tartsák szem előtt és akkor jutalmuk az lesz, hogy hat év mulva, lejárván megbizatásuk, a szentmihályiak egyértelműleg kiáltják, úgy mint ő most: Jól választottunk, éljen Rákosszentmihály első képviselőtestülete.

Bentsik József dr. kijelenti, hogy ők tudták a kötelességeket és a terheket, a mik rájuk várnak, mikor a községi képviselőségre vállalkoztak. Ismerik a helyzetet és tudják, hogy az új község egészen a saját erejére van utalva. Minden tervüknél, cselekedetüknél a község fizető képességével kell számolniok és a legkörültekintőbb gazdálkodásra lesz szükség. Reményli, hogy lehetséges lesz a feladatok csündes keresztülvitele Tudja, hogy az igények itt fokozottabbak, mint valamely a fővárostól távolabb eső helyen, de fogadja, hogy körültekintéssel igyekezni fognak rajta, hogy ezeket az igényeket az áldozóképességgel összhangba hozzák és reményli, hogy akkor megnyerik a lakosság megnyugvását. De ennek elérése csak úgy lehetséges, ha elnyerik egyúttal a járási hatóság támogatását. Reményli ezt a támogatást, a melyet eddig is tapasztalt, a mióta a községesitési mozgalom élén állott és ebben a reményben kivánja, hogy a járási hatóság megjelent képviselőjét, *Kapczy* Vilmos főszolgabirót az Isten sokáig éltesse.

Kapczy főszolgabiró megigéri a támogatást.

Bitskey Gyula indítványozta, hogy a mai ülés jegyzőkönyvét ne két tag, hanem az összes jelenlévők irják alá, a mit elfogadtak. A szervezési szabályrendelet kidolgozására kiküldetni kéri a h. birón és jegyzőn kivül Bentsik, Farkas, Kneif, Pálfi községi képviselőket. Elfogadják.

Pálfi János indítványára elhatározták, hogy új adóösszeirást és adófőkönyvet készitenek és hogy megbiznak valakit, a ki egy-egy községi képviselőnek ellenőrzése mellett egy községi rendőr segédkezésével ezt a munkát elvégezi.

Bitskey Gyula még felolvasta a képviselőtestületi köz-

JÁVOR BENCE.

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek irta:

ACZÉL LAJOS. (Folytatás.)

12. szín.

Bacsi. (Tarisznyával az oldalán, a ház mögül óvatosan besomfordál.) Szorul a kapca! Ha a Dinka gazda itthon van, lesz nemulass, a mért elkéstünk! . . . De hol van a Dacsi? Az még jobban kikap, mert egy üveget is eltört a faluvégen.

Dinka. (Az ivó ajtajában toporzékol.) Hát te, kötélre való, merre kószáltál ilyen sokáig?! Négy óra hossza kell neked a csutaki urasághoz, mi?!

Bacsi. (Zavarban.) Hát kérem . . . hát kérem alásan: a tekintetes úr tyúkszemének bajusza nőtt, vagy mi, mert éppen akkor beretválta a *Nyurga* borbély; utóbb a képit beretválta, aztán bőrig lenyirta a haját; én meg csak ott álltam a folyosón, hol az egyik, hol a másik lábamon, mint a lúd a jégen. Egy világért sem mondták ám, hogy üljek le, pedig hát enni is adhattak volna!

Dinka. (A lábával toppant.) Ne járjon a szád, mert kiütöm a fogadat! Szaladj, te himpellér, a papékhoz, keresd meg a Linkát, mondd, hogy két beteg van a háznál! Mig százat olvasok, itt légy a Linkával, mert máskép leütlek a lábadról! (A hátulsó szobából nyögés hallik. Dinka be oda.)

Bacsi. (Füleket mutat Dinka után.) Ezt-e! Talán megbolondultam szaladni, mikor enni se igen ád a fösvény kutya! Nagyobb igazságért nem is merek a papékhoz beszagolni sem. Aztán, ha tudnám se háborgatnám a Linka nennét, mert ő jó hozzám, enni is ád eleget . . . (Hátul szétnéz.) De merre gubbaszt az a zsivány Dacsi! Bizonyosan kapott a latyaki uraságnál valami fogára való süteményt s most valamelyik remészben heverész a betyár. De gyűjjön csak haza, aztán ne adjon a komisz, majd eláztatom úgy, hogy megpukkad mérgibe! (Ismét szétnéz.)

Dinka. (Sietve jő a szobából, a melyből egy betegnek a borzongása hallik s a tornáclépcsőn megáll.) Hát te, hurokravaló, még mindig itt vagy? Hát hol van a Linka, mi?

Bacsi. (Hátrál.) Mit tudom én! Nekem csak arra volt gondom, hogy mire Dinka uram százig olvas, itt legyek, máskép leüt a lábamról. Azóta már ezerig is elolvashatott volna! (Vigyorogva hátrál.)

Dinka. (Bacsi után rohan.) Ejnye az árgyélussát a buta fejednek: hát nem megmondtam, hogy a Linkát törik-szakad előteremtsd! (Bacsit kergeti, a kivel szanaszét futkosnak az asztalok körül.) Kitekerem a nyakadat! . . . Kigázolom a beledet! . . . Pozdorjává aprítalak! . . .

Bacsi. (Nagy kedvteléssel kergetteti magát s folyton incselkedik Dinkával.) Hát fogjon meg, ha tud! . . . Ugy-e nem bir megfogni! . . . Olyan nincs a sifonérban! . . . (A kacagtatás

gyűlésen végzendő jegyzői ügyvitel új rendjét és ezzel a közgyűlés véget ért.

Délben 12 órakor ebéd volt az Engelbrecht-féle vendéglőben, melyről jövő számunkban emlékezünk meg.

HIREK.

A „Rákos Vidéke“

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

Szentmihály orgonája. Az operaház orgonáját immár megkapták a római katholikus hívek, köszönet érte Szentmihály érdeklődő polgárainak, *Szacsvay* Imrének, *Cristofani* Józsefnek, *Nietsche* Józsefnek, *Spannrafft* Ágostonnak és *Riedl* Frigyesnek és az illetékes hatóságok jóakaratának. Az ajándékozást a belügyminisztériumban jóváhagyták és az orgonát e héten leszerelik és Szentmihályra szállítják. A szentmihályiakat csak a le- és fölszerelés és szállitás terheli és ennek költségeihez kiván hozzájárulni a Sporttelep augusztus 1-jei mulatságával.

Mulatságok, hangversenyek. A nyaraló évadnak a csúcspontjára értünk. Egész vidékünk mozgalmas, a hangversenyek, mulatságok egymást üzik. Eltekintve a különböző budapesti testületektől rendezett mulatságoktól, melyeknek se szeri, se száma, itt a mostanában tervezett ama mulatságokról kívánunk megemlékezni, a melyek a közel jövőben rákosvidéki testületek rendezésében fognak lefolyni.

Mátyásföldön július 20-án, hétfőn táncestét rendez az egyesület vigalmi bizottsága a parkvendéglőben, a következő sorrenddel: este ½8—10 óráig *katonazene hangverseny* és vacsora, 10—1 óráig tánc, ½2 órakor különvonat Budapest felé. Belépőjegy ára személyenkint 1 korna.

Rákosszentmihályon július 26-án a vidatelepi nyaraló ifjúság a Tamásy és Irgang családokkal az élén nagyszabású hangversenyt rendez, melyre a rendezőség az érdeklődőket meghívja. Belépő-díj nincs, de adományokat a szentmihályi római katholikus templom nagyharangja s az ev. ref. templom alapja javára köszönettel fogadnak s a Rákos Vidékében nyilvánosan nyugtázzák. A hangverseny délután 5 órakor veszi kezdetét és a Bokros-féle vendéglő helyiségében (Rákosszentmihály, Vidatelep, Rákóczi-út) fog végbemenni.

Gyermekünnep Rákosszentmihályon július 28-án. A *Zsolnay* Károly tervezte gyermekünnep napját legújabb megállapodás szerint keddre, e hó 28-ára tűzték ki. A halasztás oka az, hogy az ajándékul kiosztásra szánt sokféle értékes meglepetés nem érkezett meg kellő időre Fiuméból. A gyermekünnep színhelye a Figyelmessy-(Appl)-féle vendéglő szép kerthelyisége lesz, a tulajdonos erre az időre szép, nagyszabású, 150 m²-es tánctermet és hozzá színpadot épittet.

Nagyszabású nyári mulatság és jótékony bazár Mátyásföldön augusztus 1-én. A mátyásföldi római katholikus templomalap javára tervezett nagyszabású nyári mulatság és jótékony bazár napjául a mátyásföldiek augusztus hó 1-ét állapitották meg és teljes erővel működnek az ünnep erkölcsi és anyagi sikerén.

A Rákosszentmihályi Sporttelep nagy hangversenye és nyári mulatsága augusztus 1-én. A Sporttelep hangversenyének és nyári mulatságának műsora mindig világosabban domborodik ki a mulatság napjának közeledtével. A társaság összetartását célzó egyesület, céljának megfelelően, a helybeli társaság művész- és kiváló műkedvelő tagjait igyekezett megnyerni és pedig eredménynyel. Két tréfás éneknégyes szerepel a műsoron, a melynek szereplői a budapesti színészgárda tagjaiból telnek ki, a kikhez a szentmihályi fiatalság általánosan ismert dalos tagja csatlakozik. A házi zenekar pedig szinfóniát ad elő, a mi előreláthatólag — derűsre fogja hangolni a hallgatóságot. A szentmihályi hölgytársaság három előkelő tagja és pedig *Füredy* Károlyné *Barts* Aranka énekelőadásával, *Greszler* Vilma és *Ocker* Terus úrhölgyek egy melodráma előadásával biztositják a hangverseny fényes voltát és nagy sikerét. *Grádl* Ferenc, az opera ösztöndijas tagja pedig énekével járul hozzá a sikerhez. Kiváló erői lesznek még a hangversenynek *Narcisz* Gyula, a ki hegedűjátékával és *Gaál* Pál a ki művészi zongorajátékával és szép zeneműveivel fogja gyönyörködtetni az előreláthatólag nagyszámú, fényes tár-

---

fokozása végett Bacsi egyszer vesse magát az asztalon keresztül; Dinka utána, úgy, hogy a másik oldalon levágódjék. Másszor meg bujjék Bacsi az asztal alatt keresztül; Dinka utána, úgy, hogy az asztalt is felkapja a vállaival.)

Dacsi. (Hátul a galambduc mögött balról jő. Az oldalán tarisznya. Köhög.) U-hu-hu-hu-hu-hu-hu! Isztringálják ám a Bacsit! (A galambduc mögött meglapul.) Milyen vörös már a Bacsi, aztán, hogyan izzad! (A létrán fölmászik a galambducra.) Lesz itt még haddelhadd szépen, már érzem is a szelit a hátamon; jobb lesz itt a galambokkal turbékolni! Jujj, csak észre ne vegyen a vén tosi! . . . (A hátulsó szobából erős zuhanás hallik, azután fájdalmas nyöszörgés.)

Dinka. (Megretten.) Ja-ja-jaj! Imre úrfi megint lezuhant az ágyról! . . . Miért is nincs itt az a cudar Linka! . . . Megállj, te gézengúz, csak megkaparitsalak, felnyársallak, ebadta rongy kölyke! (Be.)

Bacsi. (Zihál.) Nem birt megfogni! No iszen, ha meg fog, ej de kihúzom a nagylutrit . . . (Hátul szétnéz.) De hova lett az a kutyafülü Dacsi? Megállj, csak gyere haza, majd rajcsúlozhatsz te is!

Dacsi. (Az orrát fogja s nevet.) Megeszi a méreg kinjában! Hátha még tudná, hogy mit kaptam! Irigységből meg is fojtana!

Dinka. (A hátulsó szobából.) Bacsi! Dacsi!

Dacsi. (A galambducról halkan.) Csacsi! Csacsi!

Bacsi. (Felugrik egy asztalra.) A Dacsi eltört egy üveget a faluvégen, most fél hazagyünni, elmálékodik valamerre!

Dacsi. (Fojtott hangon.) Elmálékodik a körösztapád!

Dinka. (A szobából.) Hát gyere be te, szógám, ne félj, nem bántalak már!

Bacsi. (Furfangosan nevet.) Van eszem! Tudom már, hogy hogyan nem bánt! Ismerem jól a keze járását!

Dinka. (A szobából.) No gyere be, édes kis szógám, igazán nem bántalak!

Bacsi. (Furfangosan nevet.) Igazán? No én meg igazán nem menek be! Majd beküldöm azt a málészáju Dacsit!

Dacsi. (Hangosabban, mint az előbb.) Málészájú a körösztapád.

Bacsi. (Szétnéz s keresi Dacsit.) Nini, ez a Dacsi szava volt! . . . Elbújt valahová a bitang . . .

Dacsi. (Hangosabban, mint az imént.) Bitang vagy te, tudod, meg komisz kölyök, tudod!

Bacsi. (Észreveszi Dacsit.) Á—á! Hát ott gugsolsz? (Leugrik az asztalról.) Mindjárt megmondom Dinka uramnak, ha nem ádsz abbul a mit Latyakon kaptál.

Dacsi. (Fittyet hány.) Majd ha fagy, hó lesz nagy! Azt gondolod, nem hallottam, hogy árúlkodtál reám: (Vékony, csúfolódó hangon, széjjelhúzott szájjal.) A Dacsi eltört egy üveget a faluvégen . . . Szép is, mondhatom!

(Folytatjuk.)

saságot, a melynek kényelmére tágas, szép sátortánctermet állíttat az élelmes rendezőség. A meghívót ennek a hétnek első napjaiban küldik szét.

Hangverseny augusztus 8-án Rákosszentmihályon a Figyelmessy vendéglőben. *Zsolnay* Károly, a harangmulatságok rendezője valószinűleg augusztus 8-án tartja meg a harangalap javára szánt újabb hangversenyét. Ezzel az alkalommal előadásra kerül *Goudinet* egyfelvonásos vigjátéka „Valami hibája van", melyben Balancourt szerepét *Füredy* Károly, Nanettet F. *Barts* Aranka, Szentmihálynak újabban letelepedett művészpárja vállalta magára. A többi szerepeket, egy doktorét és nejéét *Mihályfy* Irén, az énekével többször kiváló sikert aratott művésznő és *Farkas* Elek töltik be. Szerepelni fognak továbbá *Biró* Lilly, a kit már oly előnyösen ismert meg a szentmihályi közönség, *König* Frigyes, a laibachi szinház tenoristája, *Kállai* Kornélia, sziniakadémiai növendék és *Csigó-Duma* Miklós humorisztikus monológ-előadással.

A reformáció emléknapja szünetnap. A közoktatásügyi miniszternek 42982/902. számú rendelete értelmében Pestvárm. kir. tanfelügyelője kihirdeti, hogy az illetékes egyházi főhatóság részéről történt megkeresésre, mindazon helyeken, a hol a protestáns hitfelekezet a reformáció emléknapját megünnepli, az állami és a községi iskolába járó mindkét evang. *protestáns felekezethez tartozó növendékeknek* az illető hitfelekezet részéről történő egyszerű bejelentés alapján *október 31-ike szabadnapul engedendő.*

Mótoros közlekedés Rákosszentmihályon. A szentmihályi lóvasuttársaság megkapta a berlini mótorgyár ajánlatát, a mely szerint a gyár a társaságnak 10 évi törlesztésre hajlandó eladni mótorjait, a próbaidőre pedig a mótorokat ingyen engedi át. Az ajánlattal az igazgatóság legközelebbi ülésén foglalkozni fog és akkor mi is részletesen fogjuk ismertetni.

Tenniszverseny augusztus 1-én. A Rákosszentmihályi Sporttelep-Egyesület szokásos évi tenniszversenyét augusztus hó 1-én tartja meg saját pályáján. A versenyek kiírása e héten megtörtént és feltételeit jövő számunkban közölni fogjuk.

Rejtett hangok cim alatt két kitünő és eredeti magyar dala jelenik meg e *hó végével Gaál* Pál ismert zeneszerzőnek és pedig a már Rákosszentmihályon szükebb körben hallott és nagy tetszést keltett *„Gondolatom messze elszáll"* és *„Azt mondja a biró én nékem"* cimü szerzeményei. Mindkét dalt a Sporttelep aug. 1-én tartandó hangversenyén is fogjuk hallani, a melyeket Gradl Ferenc úr fog énekelni. Ezen két dalra előfizetéseket, illetve előjegyzéseket elfogad a „Rákos Vidéke" kiadóhivatala, a hová ez irányban akár szóval, akár levélben is lehet fordulni. Az előfizetési ára a műnek *1 korona 50 fillér*, míg a bolti ára 2 korona lesz. Hiszszük, hogy a mű nagy kelendőségnek fog örvendeni. *A műre f. hó 30-áig lehet csak előfizetni kiadóhivatalunkban*, azontúl már csak a bolti áron lesz kapható a zeneműkereskedésekben.

A rákosszentmihályi iskolák adatai. A rákosszentmihályi három elemi iskolának összesen 478 növendéke volt, a kik közül évközt kimaradt 43 és igy az osztályokat 435 iskolás végezte. Beiratkozott az I. sz. iskolába (Wayand Károly és Wayand Károlyné) 160 gyermek, végezett 139, a II. számúba (Radomszky Mihály és Tapay Lujza) 161, végezett 146, a III számúba (Lendvay Ferenc és Molnár Kálmánné) 157, végezett 150. A gyermekek közül római katholikus vallású volt 388, ev. református 49, ág. evangelikus 19, izraelita 17, gör. katholikus 4, görög keleti 1. A 478 gyermek közül fiú volt 252, leány 226. Anyanyelvre 473 magyar, 5 német, más anyanyelvű tanuló nem volt. Kitünően végezte osztályát 21, jelesen 117, jól 158, elégségesen 70 és elégtelenül 69. Legtöbb kitünő tanuló volt Molnár Kálmánné keze alatt (10) legtöbb elégtelen Wayand Károlyné keze latt (24). A legkevesebb kitünő osztályzatot nyertek Radomszky Mihály tanitványai (0), a legkevesebb elégtelent ugyancsak az ő tanitványai (2). Az előző iskolaév adataihoz képest, emelkedett a tanulók száma 433-ról 478-ra, a nyelvre és a vallási viszonyokra vonatkozó adatokban azonban aránylagosan véve változás alig állott be. *A gazdasági ismétlő iskolának* az 1902/3-iki tanévben 48 növendéke volt, 26 fiú, 22 leány, a kik közül 37 római katholikus, 1 gör. keleti, 6 ev. református és 4 ág. evangelikus. *Az összes növendékek anyanyelve a magyar.*

Gaztett. Furcsa szórakozása volt e hó 8-ának éjjelén valakinek. A rákosszentmihályi Hausvatter-féle vendéglő előtt mintegy három négyzetméter területen fölfeszitette a téglaburkolatot, a rácsos ajtó kilincsét letörte és az ablak könyöklőpárkányának bádoglapjait mindkét végükön fölhajtogatta. A csendőrök erős kutatással sem tudták kinyomozni a gaztett elkövetőjét, a ki tettét valószinűleg boszszúból követte el. Természetes, hogy az eset ismét alkalmat adott egyes rosszmájú embereknek arra, hogy a tetteseket a „sporttelepiekben" keressék, mert egyesek még most sincsenek tisztában az iránt, hogy milyen jó szolgálatot tesz Szentmihály társadalmának ez a telep, a mit igazán csúf gyanusitgatások helyett mással lehetne viszonozni és a mit mással is viszonoz a szentmihályiak felvilágosult része.

Eljegyzés. *Földes* János székesfővárosi tanító eljegyezte e hó 22-én *Kecskeméthy* Margitot, *Kecskeméthy* Vince szőlészeti felügyelőnek, Mátyásföld egyesületi kertészének kedves leányát Rákosszentmihályon.

A Fővárosi Tornaklub Mátyásföldön. A Fővárosi Tornaklub e hó 19-én, mint tavaly is, sportünnepet rendez. Ez alkalommal a Fővárosi Tornaklub I. csapata mérkőzik a Ferencvárosi Tornaklub I. csapatával. A labdarúgó csapatok első osztályában a ferencvárosiak állanak az első helyen, a második osztályúak között pedig a Fővárosi Tornaklub és igy a két osztály között lévő különbséget fogja kimutatni a mérkőzés eredménye.

Szerecsenek Rákosszentmihályon. Exotikus vendégei voltak szerdán, e hó 14-én a rákosszentmihályi Sporttelepnek. Az Ősbudavárában szereplő szerecsen-csoport, a mely ott „Georgia Piccaninnies" cimen szerepel, látogatta meg a szentmihályi sporttelepet és ott nagy élvezettel tenniszezett és futballozott. A kirándulás alkalmával annyira megtetszett nekik Rákosszentmihály és közönsége, hogy kilátásba helyezték a Sporttelep augusztus 1-ei mulatságának szünórájára tervezett varieté-előadásban való részvételüket.

TÁRSASÁGBÓL.

Miért nem nyaral Halmos János az idén Mátyásföldön?

— Ezer mennydörgös, meleg ménkű csapjon bele ebbe a kutya vicinálisba, a mikor én nem ülök rajta. Hát már ez is megrontja a mi társadalmi érintkezésünket? fakadt ki dühösen Becsületes Gyuszi, a mátyásföldi társaságnak rendes körülmények között igen gondos tagja, a ki különben a városatyáknak valóságos kisistene és nagymestere.

— De aranyos Gusztikám, csillapodjál egy kicsit, ne emészd drága egészségedet holmi apró-cseprő dolgokkal! — kérlelte őt Pálmaligeti János, a kissé hizásnak indult tanácsos, a mint a mult hétfőn hazafelé utazván, egy közönséges másodosztályú kocsiban egymással szemközt letelepedtek.

— Mit, hogy én csillapodjam? Soha! én sem nem fogok, sem nem akarok csillapodni, mert ez a gazdálkodás, a mi itt folyik, már egyszerüen türhetetlen. Aztán, kedves Jánoskám, te azt hiszed, hogy én mindenféle csekélységért koptatom a számat? Óh, nem! De ez, a mi itt történik,

ezen a cinkotai vicinálison, az már mégis csak sok, valósággal iszonyatos, rémitő, vérlázitó! Hanem — meglátod — majd megmutatom én a Haraszti úrnak, meg az Albertirsai úrnak, hogy lesz itt rend nemsokára!?

— Szent Isten! De hát mi történt veled, hogy te ilyen nagyon és ilyen egyszerre megharagudtál a Haraszti meg az Albertirsai uraságokra, holott én nagyon jól tudom, hogy ők minden lépten-nyomon iparkodnak nekünk, Mátyásföldieknek, a kedvünkben járni?

— Még te kérded, hogy miért haragszom rájuk, mikor a mult szombaton te magad is majd megobstruáltad az Egeket, a miért csak éppen hogy 2, mondd két perccel előbb inditották el a 7 óri vonatot, mint kellett volna és te szépecskén lemaradtál róla. Hát te ezt már elfelejtetted?

— Dehogy is felejtettem el! De ha jól meggondolom a dolgot, hát akkor nem is a vicinális volt az oka annak, hogy lekéstem, hanem a pesti közúti villamos, mert mindössze csak négy kocsi közlekedik az állomáshoz, a hova 6 óra és 58 perckor érkeztünk ugyan meg, de mivel az állomási előljáró a vonatot éppen ebben a percben már elinditotta, ráfogta az én órámra, hogy két perccel késik. Az igaz, hogy az ő órája is késett éppen két perccel, de annak szabad késni. Aztán gondold csak meg édes Gyuszikám, hogy igazán nem érdemes ám minden apróbb kellemetlenségért mindjárt annyira felbuzdulni, mert ez megárt a te kedves egészségednek.

— Hadd ártson, de azt megmutatom nekik, hogy ezt a dolgot én nem hagyom annyiban! Te meg sokkal jobban tennéd, ha nem pártolnád őket annyira, mert még azt találom hinni, hogy te is részvényese vagy a vicinálisnak és igy rosszul esik neked, ha őket szidják?!

— Eh, mit bánom én, akár szidják őket, akár nem, én csak azt mondom, a mit tudok, részvényes pedig nem vagyok és igy ez engem nem érint. Azonban megbocsáss nekem, aranyos Gyuszikám, de még mindig nem értem, miféle kifogásaid vannak a mi jó cinkotai vicinálisunk ellen, különösen a tekintetben, hogy — a mint az előbb mondottad — egymással való érintkezésünket, úgyszólván egész társadalmi életünket, a helyet hogy előmozditaná, hát inkább megrontja, pedig a mint látom és tudom, ez a vasut minden tekintetben arra törekszik, hogy a mi vitális érdekeinket szolgálja, azokat elősegitse és kielégitse. Vehetted már észre te is, — különösen az utóbbi időben — hogy a kocsikat szépen kicsinositották, újrafestették és mintha az ablakok és ülések is nem volnának olyan porosak és piszkosak, mit azelőtt, látszik rajtuk a gondos kéz munkája. Aztán, a mi különösen üdvös intézkedés, a büdös szén helyett, a melynek kiállhatatlan füstje eddig a szemünket és a tüdőnket emésztette, elsőrendű, valóságos, hamisitatlan magyar kokszszal fütik a masinát. A vonatok pontosan közlekednek. Az az egy-két perc, a mivel előbb indítják, csak nekünk jó, mert annyival előbb érünk haza, ha le nem késünk. Van két állomásunk, állomási előljárónk, jegykiadó pénztárunk, van olcsó bérletünk és szabadjegyünk, van jó világitásunk, egyszóval van mindenünk, a mit csak kivánhatunk és te mégis olyan haragos és elégedetlen vagy. Még tudod, érteném, ha a szentmihályiak panaszkodnának, azoknak legalább volna rá okuk, mert a vicinális igen sokszor nem várja be a lóvasutat, hanem jóformán meg sem áll, csak egyet füttyent s aztán tovább iramodik, mintha ott sem lett volna, a lemaradt közönség pedig mérgében majd megpukkad, mi meg jót nevettünk rajtuk. Aztán, mondhatom, az sem utolsó málatság, különösen 15—20 fokos hidegben fütetlen váróteremben félóráig fagyoskodni!

— Szegény szentmihályiakat igazán lelkemből sajnálom!

— Bizony, bizony, pedig mondom neked, kedves jó barátocskám, hogy mindezeknek dacára mégis úgy áll a dolog, hogy ez a vasút az oka annak, hogy a mi vig, társas-életünk pang.

— Hogy-hogy?

— Hát csak úgy, hogy éppen ennek a vasutnak köszönhetjük azt, hogy a mi áldott, vig-kedélyü kedves polgármesterünk, a mi jó Halmos bácsink nem nyaral az idén Mátyásföldön és mivel ő nincsen közöttünk, hát a mi hétfői összejöveteleink olyan kedvetlenek, üresek, hogy szinte szánalmasak, holott jól tudod, hogy a mult nyáron, a mikor Halmos bácsi is nálunk volt, minő sok kellemes estét töltöttünk együtt. Az ő kedvéért kijöttek a tanácsnokok, meg igen sok magasabb rangú fővárosi és állami tisztviselő és most vehettük észre, hogy mert ő nincs itt, hát ők is elmaradtak és mit gondolsz, mi ennek az oka?

— Hát maga Halmos bácsi, mert nem jön ki.

— Óh, nem ő, hanem ez a rozoga vicinális.

— És ugyan miért, ha szabad tudnom?

— Hát egyszerüen csak azért, mert a nagyságos Haraszti és Albertirsai uraságok nem járatják a 26-ost.

— Miféle 26-ost?

— Hát azt a szép, zöldre festett s valósággal gavallér módra berendezett első osztályú szalonkocsit, a melyben 6—8 személy kényelmesen elfér a széles, puha, pirosbarna bársonypamlagokon s a melyben, ha úgy tetszik, alsózni vagy tarokkozni is lehet a széthúzható asztalkán. No hát ez az oka egyedül, hogy Halmos bácsi nem nyaral az idén Mátyásföldön. Hanem úgy éljek én, mint a hogy Becsületes Gyuszi a nevem, hogy elmegyek a Láng miniszter úrhoz, meg a bán-miniszterelnök úrhoz, hogy egyelőre rendeljék el a 26-os szalonkocsinak járatását s ha ezek nem birnának parancsolni a Haraszti igazgató úrnak, hát akkor megyek egyenesen a királyhoz és megkérem szépen, hogy ha azt nem akarja, hogy Mátyásföld tönkre menjen, hát „véglegesen“ döntsön a 26-os dolgában, mert az már csak még sem engedhető meg, hogy natabilitások egy közönséges másodosztályú kocsiban járjanak ki Mátyásföldre.

Mátyásföld! Kiszállani! kiáltja a kalauz éles hangon.

— Ejnye, Janikám, de hamar ideértünk, észre sem vettük, hogy már itthon vagyunk . . .

— Szervusz! kedves Janikám!

— Szervusz! édes Gusztikám!

— Holnap a viszontlátásra!

— Igen, holnap! Jó éjt!

Dr, Vércse Peti.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Vy Ll Mátyásföld. Gratulálunk az igazán általános sikernek és igazán örvendenénk, ha — igérete értelmében — hasonló közleményekkel sürübben keresné fel lapunkat.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																		
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	9 30	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	—	3 00	3 45	4 32	5 02	5 32	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 01	9 50	* 10 30	10 51	* 11 21
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	**9 36**	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	—	**3 07**	3 50	4 39	5 09	5 39	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 08	9 57	10 37	10 58	11 28
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	9 40	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	—	3 12	3 57	4 43	5 12	5 42	6 11	6 41	7 12	7 42	8 11	8 41	**9 13**	10 01	10 41	**11 03**	**11 33**
	1. sz. kitérő . . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	9 43	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	—	3 15	**4 00**	**4 46**	**5 15**	5 45	6 14	6 44	7 15	7 45	8 14	8 44	9 16	10 04	10 44	11 06	11 36
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 42	8 12	8 42	9 21	9 52	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	—	**3 22**	4 07	4 52	5 22	5 52	6 22	6 52	7 22	7 52	8 21	8 51	9 23	10 12	10 52	11 14	11 44
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	—	4 01	4 31	5 16	5 46	6 16	6 46	7 16	7 46	8 26	8 56	—	9 46	10 36	11 16	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 00	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	4 45	—	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30	8 00	8 40	9 20	10 00	* 10 30	11 00	* 11 30
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	**3 23**	3 53	4 38	5 08	—	5 53	6 23	6 53	7 23	7 53	8 23	9 03	9 43	10 23	10 53	11 23	11 53
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 49	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	**4 00**	**4 46**	**5 15**	—	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 10	9 50	10 31	11 00	11 30	12 00
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 18	—	6 03	6 33	7 04	7 33	8 03	8 33	**9 13**	9 53	10 35	**11 03**	**11 33**	12 03
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	**9 37**	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	4 07	4 53	5 22	—	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 17	9 57	10 39	11 07	11 37	12 07
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 29	—	6 14	6 44	7 15	7 44	8 14	8 44	9 24	10 04	10 46	11 14	11 44	12 14

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik. A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel. *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

HIRDETÉSEKET

jutányos áron felvesz a kiadóhivatal.

Telefon 57—64. **Budapest, József-utcza 25.** Telefon 57—64.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

VILLA

gyönyörű kilátással Budapestre és a Dunára a Márton-hegyen (villamoshoz közel)

KIADANDÓ Fölvilágosítást ad a kiadóhivatal **Budapesten** vagy **Rákos-Szent-Mihályon.**

Cukrászda Rákos-Szent-Mihályon,

József-uteza 230. sz.

Alulirott alázattal hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a nyár folyamán állandóan **fagylaltot, jegeskávét, crémet, legfinomabb bonbonokat, gyermek-kétszersültet és legfinomabb süteményeket készítek.**

Kis adag fagylalt (2 szelet) 12 kr. Jegeskávé 15 kr.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Hora János.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. * Alapíttatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. **Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.**

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és franczia ujdonságunkat „CROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyű és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és símán; az összes divat színárnyalatokban, úgyszintén gyönyörű blouse-kelmék **selyem-zaphir** és **Liberty** batistokban.

Mintákat szívesen küldünk! Mintákat szívesen küldünk!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, július 26. 30. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

A sporttelep.

Nehéz viszonyok között öt esztendeje összeállottak néhányan Rákosszentmihályon fiatalok, a kiknek semmi, de semmi összeköttetésük nem volt és elhatározták, hogy sporttelepet létesítenek.

Senki sem bízott akkor a mozgalom sikerében. Az atyák és anyák többsége közönyösséggel, sőt részben ellenséges indulattal fogadta az eszmét. De a fiatalság győzedelmeskedett, a sporttelep létesült, eszméje valóra vált.

A tervezők két irányát jelölték meg működésüknek. Az egyik a testedző játékok űzése, a másik pedig a szentmihályi — szinte példátlanul szertehúzó — társaságnak összehozása, egységesítése.

Az első célt hamar elérték. A sporttelep pályája csakhamar népes volt és hangos. Tenniszezés, labdarugás, tekézés és egyéb játékok oda vonzották a szabadban üdülni szerető ifjúságot és szines volt a különben kopár telek, a hol első két éven át űzték a testet edző, szép játékokat.

Az összeköttetés megszerzése a szentmihályi vezető egyéniségekkel azonban nehezen sikerült. Érthetetlen húzódozás volt a válasz a közeledésre, a mi azután a fiatalokat külön táborba terelte és egyes tagjainak apró csinyjei újabb táplálékot adtak az őket szivesen bántók rosszindulatának.

Szóval, úgy látszott, hogy az egyesület célját nem fogja elérni.

Végre azután váratlan változás állott be. A labdarugó csapat sikerei fölkeltették a közönség érdeklődését. Mérkőzéseit Budapesten és kint az uj, árnyas szép fekvésü telepen mindig nagyobb és nagyobb közönség látogatta, a mely gyönyörködött az ifjak játékában és élvezettel látta, milyen szépen tölti el délutánjait a tenniszpályán Szentmihály leánya, fiatal embere.

A nagy nyilvánosság előtt működő egyesület most már könnyebben állotta azokat a még mindig megujuló támadásokat, a mikről némelyek nem akartak semmiképen sem leszokni.

A fiatalságnak pártja keletkezett az idősebbek soraiban. De még csak pártja, a mely azonban a tavalyi zászlószentelő ünnepen hatalmasan megerősödött.

Az a munka, a mit ott végeztek, meghozta a gyümölcsét, a fáradozásnak sikere volt.

Szinte példátlanul állana az a névsor, a melyet az ott megjelentek neveiből össze lehetett volna állítani és a szentmihályiak álmélkodva látták, hogy az az egyesület, a melyet ők kicsinyelni, leszólni szoktak, Budapest kiváló egyesületei részéről milyen megbecsülésben, a hatóságok vezetői részéről milyen megtiszteltetésben részesül.

Ez a siker azután arra buzdította az egyesület vezetőit, hogy a társadalmi tevékenységre még nagyobb, fokozott súlyt fektessenek.

Keresték az összeköttetést Szentmihály lakosságának intelligens részeivel és bátran elmondhatjuk, hogy meg is találták.

Mindig tömörebben és tömörebben sorakoztak a szép új zászló alá olyanok, a kiket nem a sport, hanem tisztán a társaság, a *jó társaság* utáni vágyakozás hozott az ifjúság lelkes csapatába. És most elmondhatják magukról az oly sokszor rosszakarattal és gúnyosan emlegetett „sporttelepiek“, hogy nincsen testülete Rákosszentmihálynak, a mely annyira egyesítené magában az intelligenciát, fiatalját, öregjét, mint éppen a Sporttelep, a mely ilyenformán jelentős erkölcsi tényezővé vált és csaknem bizonyos immár, hogy Szentmihály jövendő kaszinója a sporttelep talajából fog kinőni.

Mindezt pedig azért említjük ma föl, mert a Sporttelep tehetségének egy újabb próbája előtt áll.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Augusztus elsején, egyesítve kettős hivatását: tenniszversenyt, majd este hangversenyt és nyári mulatságot rendez.

A hangverseny programmja élénk világosságot vet arra, milyen szellemi tőkével rendelkezik ez a fiatal egyesület. Hangversenyt rendez, a melynek közreműködői csaknem mind tagjai sorából kerülnek ki és ez a háziasság nem megy a hangverseny nivójának rovására, sőt ellenkezőleg — emeli azt.

Az egyesületnek már pusztán csak tagjai sorából olyan művészi anyag áll rendelkezésére, a melyhez hasonlóra községünkben a legmesszebbmenő áldozatok árán szerzett vendégszereplések során egyáltalán nem találhattunk s melynek kincses bányáját a most előttünk álló, valóban nagyszabásu estély még megközelítőleg sem meríti ki. Azonban, hagyjuk ezt a jogos és szivesen várt kritika idejére.

E pillanatban önkéntelenül is hatalmába kerít a gondolat: mi az a tőke, mely a jóformán egészen mérsékelt igényekkel megalakult s aránylag kis anyagi eszközökkel működő egyesületnek ezt a bámulatraméltó felvirágoztatását biztosította? Mi az a kapcsolat, mely a társadalmi egyesülés fennállását olyan igen szilárdan biztosította s mi az a belső erő, mely az egyesülésnek olyan nemes erkölcsi tartalmat ád s a társaságot olyan vonzóvá teszi, hogy ez nem csak a Szentmihály és szükebb környéke teljes intelligenciáját fűzi szorosan egybe, hanem teljesen kívülálló elemeket hoz és kapcsol egybe, úgy, hogy azok a törzstársasággal magukat egyeknek, attól elválaszthatatlanoknak érzik s bűnös mulasztásnak tartanák, ha néha azok köréből kivételképen is elmaradnának?

Röviden megfelelhetünk e feltorlódó kérdésekre. A Rákosszentmihályi Sporttelep e községben komoly élethivatást, komolyan és becsületes törekvéssel tölt be s mint ilyen közszükséget pótol.

Működését komoly, intelligens és áldozatrakész férfiak vezetése alatt teljesíti, tehát képes arra, hogy célját, hivatását, fokozatosan megfelelőkép be is töltse, a minek eddig is számtalan tanujelét adta. Végre, mint társadalmi egyesülésnek legjellemzőbb tulajdonsága az a szinte páratlan közszellem, mely benne uralkodó: az őszinte, zavartalan, tiszta vonzalom, megbecsülés és szeretet, a művelt, intelligens embereknek egymás iránt mutatott olyan kollegiális és baráti rokonérzése, mely tiszteletreméltóvá teszi magát a társaságot s vonzóvá, sőt csakhamar nélkülözhetetlenné a folytonosan és mindenünnen hozzászegődő új tagok számára.

Ez az ambiciózus egyesület tehát megteszi a maga kötelességét s ezzel számottevő szolgálatokat teljesít községünk érdekében más külső szempontokból is, a vendégforgalom, fogyasztás emelésével, a község megismertetésével stb., a mely szempontok pedig a helyi viszonyok fokozatos javítása és a helyi érdekek kielégítése tekintetében szintén figyelemre méltók.

Ha még végül megemlítjük, hogy nem mulhatik el nagyobb esemény, nem vetődhetik fel közérdekű kérdés, melynél a Sporttelep, ha kell, teljes súlyával, a szerepléstől elmaradna — legalább vázlatosan jellemeztük e nevezetes egyesületünket.

Az augusztus elseji ünnepély újabb lépés, még pedig előreláthatólag komoly lépés a Sporttelep életében. Kivánjuk, hogy sikere érdeméhez méltó legyen. S kivánjuk, sőt egyenesen megköveteljük, hogy végre csituljon el már az utolsó disszonáns hang is, mely innen-onnan még fel-fel vetődik néha s falusi pletyka-

TÁRCA.

Dal Combes úrékról.

(*A francia miniszterelnök úr emlékkönyvébe.*)

„Az istentelenség azt hiszi magáról, hogy szellemes és erős, pedig ostoba és gyáva."

Prudhon.

Kik szárnyat adtak a szónak s írásnak
S röptére bízták az igét s betűt,
Hogy eszme, érzés, kedv szilaj szavának
Szabad ekhója keljen mindenütt;
Kik Isten, ember, őserő nevében
Leszaggaták a szó bilincseit:
Megbotlanak a szentszavu igéken,
Mikkel szivünkhöz szól a szüle-hit!

Kik az emésztő forradalmi lázba,
Mely ősiségük bús enyészete,
Vak nemzeti színben komédiázva,
Nap-nap hanyatt-homlok buknak bele,
S szóban, irásban, lármásan s merészen
Adják s veszik a jussok ezreit:
Őrjöngenek, ha az ősjuss nevében
Szabadságért él s hal a szüle-hit!

Kik a világos napfényt elkerülve,
Páholyrugókban rejtőzködnek el
S a vak világnak jótétről regélve
Ajkuk királygyilkos tervet lehel:
Elfintorítják arcukat kegyetlen,
Ha bombahőst tép meg a nép kicsit,
De jubilálnak mind eszeveszetten,
Ha fölfeszül a drága szüle-hit!

Ti a szabadság gyáva gúnyolói,
Alávaló jogtipró zsarnokok!
Szent ősiségtek álnok árulói,
Utálatos ország-kalandorok!
Páholypribékek! Húzzátok bitóra
Az őshit-vallók elszánt ezreit!
Hajh, ütni fog tinéktek is az óra,
De mindörökké él az ősi hit!...

Aczél Lajos.

hajhászatával egyes embereknek — legyenek azok sporttelepi tagok vagy sem — apró kirugását vagy bárminő cselekedetét a sporttelepre szokta kenni, s egyes emberek tetteiért egy érdemes egyesületet vesz méltatlan nyelvére. Legyünk már egyszer művelt emberek valamennyien, s ha akad rosszindulatú vagy ostoba, irtsuk ki a dudvát, de ne érintsük százaknak komoly alkotását elismerő szóbíztatás és támogatás helyett, durva kézzel, hálátlansággal.

Bankett.

Említettük mult számunkban, hogy e hó 17-én délben az újonnan megválasztott szentmihályi képviselőtestület tagjai az Engelbrecht-féle vendéglőben kitünő ebédre gyültek össze, a mely mellett egymás után adtak kifejezést érzelmeiknek.

Elsőnek *Bentsik* József dr. emelt szót, köszönetet mondva a hálára köteles támogatásért, a melyet az önállósításért dolgozók a hatóság részéről nyertek. A legnagyobb előzékenység és támogatás tette lehetővé, hogy két év alatt befejezhetővé vált a terv megalkotása. Reményli, hogy ez a jóakarat a szentmihályiakkal szemben a jövőben sem fog megszünni és ebben a reményben emeli poharát a járási hatóságok jelenlévő képviselőjére és élteti *Kapczy* Vilmos főszolgabirót.

Bitskey Gyula. Ismétli mondását, hogy, ha a kezdet jó, minden jó és elárulja aggodalmát, a melylyel a szentmihályi választások elé nézett, a melyek azonban végre is jól sikerültek. Elmondja, milyen szempontok vezették őt a szentmihályi községgé alakulás mozgalmával szemben, a melyet először ellenzett, mert arra nem hivatott emberek idő előtt kezdték meg. Félelme nem volt alaptalan, hiszen még most is sok nehézség torlódik a vezetők elé. Tudja, hogy a most megválasztott régi képviselőket mamelukksággal vádolták, pedig csak jóakarat és jóindulat vezette őket cselekedeteikben. Már pedig s legkisebb ember jóakarata többet ér a zseniális rosszakaratnál. Kifejezi örömét a régi liszta győzelmén és állitja, hogy Rákosszentmihály új képviselőivel nyerni fog. Kiemeli közülük azt, a ki szerény ibolya módjára az erdő mélyébe rejtőzik, pedig ő a győzelemnek egyik főokozója és élteti *Pálfi* Jánost.

Voigt Vilmos, mint vendég szólal fel és felkéri a főszolgabirót, hogy mint magánemberhez is legyen hozzá szerencséjük a szentmihályiaknak és jőjjön közéjük olyan szivesen, mint a milyen szivesen őt közöttük látják.

Pete Dani ajánlaná, hogy az első képviselőtestület vétesse le magát és irassa meg a községesitési mozgalmat tollforgató emberrel, hogy a megalakulásnak nyoma maradjon.

Pálfi János csak azért szólal fel, mert *Bitskey* Gyula visszaemlékezése során őt kiemelte. Bevallja, hogy ők mamelukok voltak, még pedig azért, mert *Bitskey jegyzővel együtt* Szentmihály érdekét tartották szem előtt. Ő gondolta, hogy Bitskey Gyulát más köszönti fel, mert igy megint azt mondhatják, hogy az elismerés csak egy jó barát elismerése, de nem hallgathat tovább és élteti őt, a ki Szentmihály érdekében velük dolgozott.

Kneif Endre olyan pillantásokat lát, a mik Kapczy főszolgabiró úr csodálkozását mutatják azon, hogyan került ide ő, a ki az ellenpártot vezette eléje. Ő akkor azt hitte, hogy jó barátainak tesz szolgálatot, ha őket az egyenes útra vezeti. Ezért őt meggyanúsitották. Ekkor, mint tiszta lelkű ember, nem tehetett mást, mint hogy elszakadt tőlük. Örül, hogy a választás igy sikerült. A főérdemesre emeli poharát, a közjó emberére, *Kapczy* Vilmos főszolgabiróra.

Bitskey Pálfi János szavaira reflektál. A mit ő maga csak halkan mondott, azt Pálfi hangsúlyozta: a mameluk-

JÁVOR BENCE.

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek irta:

ACZÉL LAJOS. (Folytatás.)

Bacsi. (Visszacsúfolja Dacsit.) Nye-nye-nye-nye! Hát miért nem adtál abbul, a mit Latyakon kaptál?!

Dacsi. (Hosszú orrot mutat.) Hát hogy adhattam volna, mikor nem beszéltem veled! Éppen akkor futtatott téged a gazda, a mikor én ide értem.

Bacsi. (A tenyerét tartja.) Hát adj legalább most!

Dacsi. (Füttyet hány.) Ezt e! Most már csak azért se! Mert azt is mondtad, hogy málészájú! Pedig félig van a tarisznyám vajaspogácsával. De minek árulkodtál, meg minek mondtad, hogy málészájú!

Bacsi. (A lábával topog.) Az is vagy! Az is maradsz, ha nem ádsz!

Dacsi. (A fejével bólogat.) Hát az vagyok? No hát akkor ne félj, nem is adok.

Bacsi. (A fejével fölfelé bólint.) Hát akkor edd meg magad, fösvény kutya! (A galambducz elülső tövibe ül s onnan kukucskál föl Dacsihoz.)

Dacsi. (Pogácsát vesz ki a tarisznyából.) Meg is eszem: nézd a! (Eszik.)

13. szín.

Kopja István. (Jobbról jő.) A főorvos nagymester, az majd segit az Imrén. (Izzadságát törölgetve) Jaj de sok bajt okoz is ez a vásott gyerek! (A szolgabiróság felé menve.) Ugy hallom, hogy megjött a Lajos. Megnézem egy percre, hogy összeszedelőzködött-e Pőstyénben? (Be a szolgabiróságba.)

14. szín.

Bacsi. (Fölszólva Dacsihoz.) No szerencséd, hogy a nagyuram észre nem vett, alighanem kéken-zölden kerültél volna le a ducról!

Dacsi. (Megszeppenve.) No csak ne járjon a szád, inkább neked is adok a tésztából! Megállj, mindjárt le is menek! (Leszáll a ducról, a tarisznyájába nyúl s pogácsát ad Bacsinak.) De most hallgass, semmit se mondj Dinka uramnak!

Bacsi. (A pogácsát falva.) No most nem szólok! Inkább adj még, majd ha nekem is lesz, akkor majd én is adok!

15. szín.

Kósza. (Kémlelődve kiszalad a korcsmából.) Azt mondja a gonosztévő, hogy alig várja a Linka lányát. A lány tehát él még! De hát hova tehette a fiúkat? (Bacsit és Dacsit észrevéve.) Megpróbálok ezeknél kérdezősködni! Hé fickók!

Bacsi. No mit akar?

Dacsi. Magának úgy se adok pogácsát!

ságot. Nos, ő azt kívánja, hogy legyenek Szentmihálynak olyan mamelukjai, a milyenek a csömöri képviselőtestületnek voltak, a hol akárhányszor Csömör javára billentették Csömör ellen a mérleget. Gyanúsítgatták őt sokszor, hogy basáskodik, pedig ő mindent előzőleg megtárgyalt a képviselőkkel és a mikor így a nézeteket összeegyeztették, a szavazás természetesen simán ment. Most a képviselőtestület jórészt a régi tagokból alakult meg és azért az ügyet jó mederben látja. Küzdelmek előtt állanak ugyan, de annál tiszteletreméltóbbak azok, a kik mandátumot vállaltak, bár ösmerték az akadályokat. Megemlékezik a Józseftelep alakulásáról Farkas Ignáccal az élén, Borhy János társaságában, majd Almásy telepéről Pálfi Jánossal az élén, ők teremtettek rendet, közlekedést. Majd a közbirtokosság Bentsik Józseffel a megalakulást ideális vagyonnal biztositotta. Bizik benne, hogy a megbizatás lejártakor már minden a legjobb kerékvágásba kerül. Élteti Rákosszentmihály község újonnan megválasztott képviselőtestületét.

Farkas Ignác elmondja, hogy a választási mozgalom kezdetén aggódott kimenetelét illetőleg, hogy ilyen eredményeket ér el egy ember és mellette 4—5, nem hitte volna. Veszélyben látta az eredményeket, tartva tőle, hogy egy kis csoport az éjjelt is nappalá tette, hogy jó eredményt érjen el. Poharát a mozgalom vezetőjére, Pálfi Jánosra üriti és az összetartásra, a melyre oly nagy szükség van.

Farkas Elek rövid felköszöntőben Bitskey Gyulát éltette, mint a ki egyéniségével bizalmat öntött az önállóság felé törekvőkbe és így a siker főoka volt.

Bitskey újólag utal a mozgalom történetére, emlékeztetve arra, hogy első izben azok csoportosultak mellette, ellenezvén a mozgalmat, a kik most keresztülvitték az egészet. Ha a községesítés első izben sikerült volna, ott lett volna az új község csődjénél. Neki nincs más érdeme, mint hogy hozzájárult Csömörön a mamelukokkal együtt *Farkas* Ignác községesitést célzó inditványához. Nagy érdeme van ellenben valakinek, a ki minden kincsét, minden vagyonát rááldozta arra, hogy a szentmihályiaknak fürdőt teremtsen. Élteti *Ujváry* Ignácot, kivánja neki, hogy artézi kútjából tokaji asszú fakadjon.

Pete Dani ugyancsak Ujváry Ignácot éltette.

Hauser Gyula nagyon meggyökeresedett Szentmihályon 5 év alatt, a mi óta itt iparos lett. Sokfelé járt és sehol sem volt maradása, de Szentmihályhoz ragaszkodik, mióta polgára lett és mióta polgártársainak bizalmából helyettes biróvá lett és polgári kötelességének tartja, hogy Szentmihály érdekeit mindenek fölé helyezze. Hivatásánál fogva minden házat és csaknem mindenkit személyesen ösmer és mondhatja, hogy nem kiván mást, mint hogy mindenki hordja olyan mértékben szivén Szentmihály boldogulásának ügyét, a mint azt ő cselekszi.

Pálfi János utal arra, hogy ez volt a legszebb programm, a mit csak adhatott és élteti Hauser Gyula birójelöltet.

A társaság jó hangulatban maradt együtt délutáni négy óra tájig.

SPORT.

A Fővárosi Tornaklub Mátyásföldön. A Fővárosi Tornaklub vasárnap, e hó 19-én nagyszabású nyári ünnepet rendezett a mátyásföldi Sommerer-féle parkban, a fővárosi közönség nagy részvételével. A mulatságot labdarugó mérkőzés előzte meg, a melyben a Fővárosi Tornaklub II. osztályba sorozott csapata legyőzte a Ferencvárosi Tornaklub I. csapatát, a mely pedig az első osztályú bajnoki mérkőzésekben a sor élén áll. A ferencvárosiak közül Pokorny és Weinbeer hiányoztak, mig a fővárosiak teljes

---

Kósza. Kaptok tőlem szép históriákat, ha okosan feleltek! Mondjátok csak, hová valók vagytok?

Bacsi. Hová? . . . Hát idevalók!

Dacsi. Ni, ez még azt se tudja, hogy mi idevalók vagyunk! Hát azt tudja-e, hogy merre kell a latyaki urasághoz menni?

Kósza. (Ingerülten.) Ne kotyogjatok annyit! Mondtam, hogy jóljártok, ha okosan feleltek. Mondjátok csak, ismeritek Dinka Marci urat?

Bacsi. (Nevetve.) Már hogyne ismernénk!

Dacsi. (Nevetve.) Mondom, ez az asszony semmit sem tud!

Kósza. (Ingerülten.) Ugyan ne veszekedjetek már, csak arra feleljetek, a mit kérdezek!... Vannak-e a Dinka Marci urnak fiai?

Bacsi. Már hogy volna, mikor nincs!

Dacsi. No lássa, ezt se tudja!

Bacsi. Mi vagyunk nála csaposfiuk.

Dacsi. De kutyául bánik velünk!

Bacsi. Enni sem igen ád!

Dacsi. Bizony, ha a Linka szeme nem volna!

Kósza. (Mohósággal.) Hát hol születtetek ti?

Bacsi. Sehol! Azt seki se tudja!

Dacsi. No maga se fogja kitalálni soha se!

Kósza. (Hirtelen.) Aztán hogy hivnak benneteket?

Bacsi. Engemet Bacsinak!

Dacsi. Engemet meg Dacsinak!

Kósza. (Hirtelen.) Más neveteket nem tudjátok?

Bacsi. Hát a körösztnevünket, de minket már csak a csúfnevünkön szólitanak!

Kósza. Mért a csúfneveteken?

Bacsi. Mért . . . mért . . . hát mert talált gyermekek vagyunk!

Dacsi. Furcsa, mindent szeretne tudni!

Kósza. (Összecsapja a két kezét.) Nagy Isten, alighanem jól sejtek!... No ne féljetek, majd megköszönitek még nekem ezt a kérdezősködést!... Hanem tudjátok mit? Kerüljetek el abba a régi álló szélmalomba, ott az öreg imádságos kéregetőnél várjatok meg. Jó hirt mondok és sok jót viszek nektek, de a Dinka Marci előtt többé ne mutatkozzatok, mert másként jaj nektek!

Bacsi. (Dacsihoz.) Ugye mondtam?

Dacsi (Bacsihoz.) Semmit se mondtál! Hát én nem adtam neked pogácsát, azért, hogy ne járjon többé a szád!

Kósza. Egy szót se tovább, gyerekek, ha jót akartok! El veletek egymásután a malomba, mert nemsokára kész a veszedelem, *csak én beszéljek Dinkával!* Azért hát sipirc!

Bacsi. No menek már, no! (El jobbra.)

Dacsi. Egyszerre de sokat tud! (El jobbra.)

(Folytatjuk.)

első csapattal küzdöttek, a mely azonban így is sok szorongatásnak volt kitéve. Az eredmény 3:2 ellen a Fővárosi Tornaklub javára.

Tenniszverseny. A Rákosszentmihályi Sporttelep tenniszversenyére, mely augusztus 1-én délután fog az egyesület pályáján lefolyni, a beérkezett nevezések számából következtetve, az előző évek hasonló versenyeinek sikerével fog végződni.

HIREK.

A „Rákos Vidéke"

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

Mulatságok, hangversenyek. *Gyermekmulatság Rákosszentmihályon.* A Zsolnay Károly rendezésében immár harmadik évben egymásután tartják meg Rákosszentmihályon a nyári gyermek-ünnepet, a mely szemet gyönyörködtető felvonulással, pompás uzsonnával és sok egyéb kellemes dologgal lesz egybekötve. Részt vehetnek benne fiúk öttől tizenöt évig, leányok pedig öt éven felül bármely korban, a fiúk trikóval, nyári sapkával, a leányok csinos nyári ruhában kalappal. A résztvevők július 28-án d. u. 3 órakor a Paulus János-téren gyülekeznek és ½4 órakor két cigányzenekar hangjai mellett az Appl-villába vonulnak Figyelmessy nénihez. A leányok csinos kis kocsikon mennek, a melyeket kecskék, pónik és szamarak fognak húzni. A helyszinén az apró vendégek uzsonnát kapnak, az odarendelt fényképész pedig csoportfelvételeket készit a társaságról. Tréfás versenyek következnek ezután, melyeknek versenydijai galambok, bárányok, nyulak, kácsák, libák stb. lesznek. A leányok részére rendezett mulatságok fénypontja az úgynevezett kakasütés lesz. Este a menet visszavonul és hét órakor a Paulus-téren feloszlik. A szülőket is megjelenésre kéri az ünnep agilis rendezője és arra, hogy zsinórra füzött 5—5 méter hosszú levélfüzért küldjenek az Engelbrecht-vendéglőbe, a melyek a kocsik diszitésére fognak szolgálni. Az Engelbrecht-helyiségben este társasvacsora és tánc lesz. A részvételi dija az ünnepnek 1 kor. 60 fillér, a melyből és az esetleges felülfizetésekből a költségek födözése után fennmaradó összeg a harangalapot fogja gyarapitani. A részvételre jelentkezhetni az óvodában, József-u. 233., az Engelbrecht-vendéglőben, *Röhl* Gizellánál, Rákosi-út 54. és Wittenberger Jolánnál, Bizalom-utca volt óvoda-épület.

A vidatelepi nyaraló-ifjúság hangversenye ma, 26-án délután lesz a Rákóczi-utcai Bokros-féle vendéglőben.

A sporttelepi hangverseny augusztus 1-én. A sporttelepi hangverseny meghivói is megjelentek szép kiállitásban, a mely a Hornyánszky-nyomda kitünő, kipróbált izlését dicséri. A hangverseny műsorát a következőképen állapitotta meg a rendezőség. I. *Énekkvartett*, előadják *Chorus* Ernő, *Déry* Béla, *Farkas* Elek, *Fekete* Dolfi, *Gaál* Pál, *Kalocsay* Ferenc, *Kapossy* Andor és *Ujváry* Endre. II. *Ének* előadja *Gradl* Ferenc vagy *Palásthy* Andor, zongorán kiséri *Gaál* Pál. III. *Víg magánjelenet*, előadja *Kapossy* Andor. IV. *Czinka Panna* melodráma *Farkas* Imrétől, előadja *Greszler* Vilike, zongorán kiséri *Ocker* Terus. V. *Mazur Godardtól*, zongorán előadja *Gaál* Pál. VI. *Levélária* Rippből, *Planquettetől*, előadja *Füredyné* Barts Aranka. VII. *Bihari kesergője*, hegedűn előadja *Narcisz* Gyula. VIII. *Derűs szánkázás*, *Chvataltól*, előadja a Sporttelep zenekara. *Brückner* József, *Chorus* Ernő, *Csendes* István, *Déry* Béla, *Farkas* Elek, *Kesztler* Andor, *Klimkó* László, *Otte* Albert ifj. és *Tóth* József. Karmester *Gaál* Pál. IX. *Duett*, előadják *Füredyné* Barts Aranka és *Gradl* Ferenc, esetleg *Palásthy* Andor. X. *A vándor zenészek*, *Griesbecktől*, tréfás tercett, előadják *Fekete* Dolfi, *Kalocsay* Ferenc és *Kapossy* Andor. A mint ebből a névsorból látható, Szentmihály társaságának legnagyobb része már személyileg is képviselve van a hangversenyen, a melynek ilyen módon lehetségessé vált összeállitásáért, különösen a közreműködő hölgyeket illeti az elismerés. Az énekszámoknak kettős betöltése azért vált szükségessé, mert *Gradl* Ferenc föllépését betegsége — sajnos — kétségessé tette és igy a rendezőség más művészt kért fel a szives közreműködésre. — A kik meghivót nem kaptak volna és arra igényt tartanak, azoknak a rendezőség tagjai vagy szerkesztőségünk szivesen szolgál meghivóval.

Hangverseny a harangalap javára Rákosszentmihályon augusztus 8-án. A harangalap javára augusztus 8-án a Figyelmessy-féle vendéglőben rendezendő hangversenyen *König* Frigyes, a laibachi szinház első tenoristája három számmal fog közreműködni. Az egyik magánénekszám lesz, a másik *Biró* Lillyvel, a szentmihályiak által oly kitüntetéssel fogadott énekművésznővel előadandó kettőse és egy tercett lesz a harmadik. A figyelmes énekművész ezzel az alkalommal, a szentmihályi közönségre tekintettel, *Aida opera románcát magyar nyelven fogja énekelni.* A hangverseny sikerén annak rendezője, *Zsolnay* Károly nagy fáradsággal dolgozik.

Élelmiszerek vizsgálata. Pénteken, e hó 24-én Rákosszentmihályon *Ujváry* Ignác orvos és *Hauser* Gyula h. biró az üzlethelyiségekben élelmiszer-vizsgálatot tartottak, a mely alkalommal, általában véve, rendes viszonyokat találtak. Csak *Gröger* György telepi vendéklős tett panaszt az általa vásárolt kenyér minősége ellen. A kenyérliszt eladóját a bizottság kinyomozta és a nála volt, mintegy negyedzsáknyi lisztet, a mely homokszerű anyaggal vagy gipszszel hamisitottnak látszik, az abból készült kenyérrel együtt a a vizsgálat megejthetése végett a községi hatóság elkobozta.

A szentmihályi iskolák statisztikája. Ilyen cimü hirünkre vonatkozólag a szentmihályi iskola egyik tanitónőjétől, *Wayand* Károlynétól a következő sorokat kaptuk:

Tekintetes Szerkesztő úr!

Egy igen nagy szivességre kérném, mit annál inkább hiszek teljesithetőnek, *mivel ez egyrészt kötelessége is. Ugyanis kötelessége a szerkesztőnek egy igazságtalan közlött dolognak megcáfolása,* ha azt az igazságtalan dolgot mindjárt egy állami intézet hivatalos irattárából, ha egy felesküdött állami iskola igazgatójának adataiból meritette is.

Megbotránkozással olvashatta minden gondolkodni tudó emberbarát, hogy Rákosszentmihálynak olyan iskolája van, hol 86 gyermek közül 24 bukik. Szamárhurutot, rizlit stb. stb. titkolunk, hogy az idegeneket el ne riaszszuk s

ily dolgokat világgá bocsájtunk. Ha ez igaz volna, akkor is tekintetes Szerkesztő úrnak nagy oka lett volna azt világgá nem kürtölni, állván ezen intézet élén éppen kedves atyja. 86 gyermek közül, hogy 24 bukjék, ez kérem képtelenség, ha csak a tanítőnő nem alszik a tanidő alatt. Egészen máskép hangzik, ha például azt mondjuk, hogy elégtelen osztályzatot nyert 6—7, januárban beiratkozott ennyi, februárban ennyi, márciusban ennyi. No és még találunk ott áprilisban felvetteket is. Végtelen nagy különbség, hogy bukott-e egy gyermek, vagy év vége felé vétetvén fel, osztályzatot nem nyerhetett.

Hogy miért írta az igazgató ezeket is a bukottak közé, valószinűleg, mert nem talált rubrikát a nem osztályozhatóknak, hogy miért nem talált? Mert valószinűleg másutt nem szedik fel a gyerekeket év végével is. Ez is szentmihályi unikum.

Rákosszentmihály, 1903. júl. 20.

Teljes tisztelettel:

Wayand Károlyné.

Erre a nyilatkozatra csak annyit jegyzünk meg, hogy igenis, adatainkat hivatalos kimutatásból vettük és ahhoz semmi megjegyzést nem tettünk, tehát azon nem is változtathatunk. Hogy az intézet élén ki áll, minket a legkevésbbé sem befolyásol, mert mi *személyeket* sohasem tekintünk, személyes kötelékek minket nem irányitanak. A mi a késői beiratkozásokat illeti, a tényt tudomásul veszszük, de a helyreigazító adatok közül helyesbitjük azt, mintha 86 növendék közül nyert volna 24 elégtelen osztályzatot. A hivatalos kimutatás szerint ugyanis nem 86, hanem 58 tanuló közül volt 24 elégtelen tudású.

Disznóktól megmart gyermek. A szentmihályi telepek tőszomszédságában, a cinkotai határon fekvő Huszka-telep vendéglősének Schuszter Vilmos három éves kis gyermekét e hó 22-én, mikor felügyelet nélkül volt, a disznók megtámadták és mintegy 3 cmnyire felhasitották a gyermek hasát, úgy, hogy a bél is kinyomult a hasadékon. A gyermeket, miután *Ujváry* orvos első segélyben részesitette, Budapestre szállitották.

A rákosszentmihályi református templom javára f. év július 5-én rendezett nyári ünnepély, a mint az előre látható volt, úgy erkölcsileg, mint anyagilag pompásan sikerült; a mi első sorban annak a nagyon kedves körülménynek köszönhető, hogy egész Rákosszentmihály közönsége, mint egy szív és lélek vett részt a kitünő eredmény keresztülvitelében.

Végleges leszámolással a rendezőség még ma sincs kész, mert 250 jegyfüzetből még ma sem lett leszámolva nagyon sok s e helyen is kéri a rendezőség azokat, a kik még a jegyekkel le nem számoltak, sziveskedjenek Bakonyi Jenő pénztáros úrnál (lakik József-telep, Árpád-u. 106. sz. a.) azt megcselekedni.

Most csupán azok névsorát közölhetjük, a kik adományoztak vagy felülfizettek és azon rendezőkét, a kik a rendezői jelvényeiket kiváltották. Mindannyian fogadják hálás köszönetét a rendező-bizottságnak.

Adományoztak: Baksay Sándor, Kún-Szent-Miklós 5 kor., Benkő István, Rákos-Palota 5 kor., Bitskey Gyula, Csömör 10 kor., Darányi Ignácz, Budapest 10 kor., Greszler Jenő, Rákosszentmihály 5 kor., Greszler Vilmos, Rákosszentmihály 20 kor., Hegedűs Sándor, Budapest 10 kor., Korbai István, Rákosszentmihály 10 kor., Luciánovics testvérek, Budapest 20 kor., Mády Lajos, Ujpest 4 kor., Molnár Kálmánné, Rákosszentmihály 80 kor., gróf Pejachevics Jánosné, Irinyi-puszta 129 kor., Rákospalotai református egyház 10 kor., Sassy Frigyes, Kőbánya 2 kor., Szabó Péter, pirosi református esperes 5 kor., Törley József, Budapest 10 korona.

Felülfizettek: Aczél Lajos 2 kor., Bakonyi Lukács 2 kor., Berghoffer Ferencz 2 kor., Bognár János 6 kor., Bonisné 1 kor., Bugyi Ferenc 5 kor., dr. Csillag Szilárd 6 kor. 50 fill., Ewold Béla 10 kor., Fitz Flóriánné 4 kor., Fladerer Emil 2 kor., Görög Kálmán 1 kor., Hauer Rezső 3 kor., Jungling János 1 kor., Karácsony Lajos 2 kor. 50 fill., Keleti Károly 1 kor., Kovács János 1 kor., Kovács Kálmán 2 kor., Köcskey Mihály 2 kor., Lingel Károly és fia 20 kor., Matusz János 2 kor., Mazáts Lajosné 1 kor., Müller Antal 5 kor., Neszt János 1 kor., N. N. 20 fill., N. N. 20 fill., N. N. 1 kor., N. N. 50 fill. Rády J. 1 kor., Roth Mária 6 kor. 50 fill., Sámy Endre 1 kor., Stern Sándorné 1 kor., Schweiger József 1 kor., Schwöbisch Mária 2 kor., Szauer József 2 kor., Szombathy Kálmán 10 kor., Várady Pál 1 kor., V. Varga András 2 kor., dr. Világhy Károly 2 kor., Wenninger Antal 1 kor.

Rendezői jelvényüket egyenként 5 kor.-val kiváltották: Bakonyi Jenő, Bugyi Ferenc József, Együd György, Etter Béla, Fazekas Alajos, Greszler Jenő, Hauser Gyula, Herczegh József, Karácsony Lajos, Kiss Ferenc, Kecskeméthy Vince, Lingel János, ifj. Lingel Károly, Libál Antal, Major János, Maátz János, Magyar Miklós, Margittay Zoltán, Marton Gábor, Molnár Kálmán, Molnár Endre, Muszély István, Müller Antal, Oberkamp János, Pálffy János, Pete Dani, Reissig Rezső, Szabó József, Schwarzl József, Thury Zoltán, Triszka Ernő, Mr. Ujváry Ignác, Urbányi János, Voigt Vilmos, Weisz Miksa, Wenninger Antal.

Betörés, lopás. Az utolsó időben Rákosszentmihályon egymásután fordultak elő lopások és betörések, a melyeket azonban — tekintve kis méretüket — elhallgattunk. Most azonban már újra „nagyobban“ dolgoznak a tettesek, illő tehát, hogy róluk megemlékezzünk, felhiva rájuk a hatóságok figyelmét. A betörést *Katona* Mór cégvezetőnél követte el Rákosszentmihályon *Kiss* Róza cselédleány, a ki nála szolgált. A gazdája szekrényét feltörvén, abból körülbelül 800 koronát érő ékszert lopott el és azután megszökött. A budapesti rendőrség azonban kinyomozta a szökevény leányt és letartóztatta. — A másik eset a minap történt a Tálya-úton. Egymás közelében fekvő három ház gazdájának a baromfiait lopták el egy éjszakán háborittatlanul, a mi egy fogásnak mindenesetre szép eredmény.

A magyar bortermelőkért. A „*Vendéglősök Lapja*“ évek óta hazafias buzgalommal azon fáradozik, hogy a vendéglősök csakis magyar bort mérjenek. E végből most azt az életrevaló tervet penditette meg, hogy a vendéglősök alakitsanak *borvásárló, általában fogyasztási szövetkezetet*, a a mely nexusba lépne a gazdák borértékesitő szövetkezetével. Ebből az okból a „*Vendéglősök Lapja*“, a mely már XIX. évfolyamában van, érdemes a bortermelők pártolására s biztos sikert igérő orgánum boreladások hirdetésére. *Ihász* György, a lap szerkesztője és kiadótulajdonosa, hogy a vendéglősök megtudhassák, hol van eladó bor, a bortermelők hirdetéseit kedvezményes áron számittatja. A lap előfizetési ára: egy évre 12 korona, fél évre 6 korona, negyedévre 3 korona. Szerkesztősége és kiadóhivata: *Budapest, VII. Akácfa-utca 7.*

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																					
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	9 30	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	—	3 00	3 45	4 32	5 02	5 32	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 01	9 50	* 10 30	10 51	* 11 21
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	**9 36**	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	—	**3 07**	3 50	4 39	5 09	5 39	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 08	9 57	10 37	10 58	11 28
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	9 40	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	—	3 12	3 57	4 43	5 12	5 42	6 11	6 41	7 12	7 42	8 11	8 41	**9 13**	10 01	10 41	**11 03**	**11 33**
	1. sz. kitérő. . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	9 43	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	—	3 15	**4 00**	**4 46**	**5 15**	5 45	6 14	6 44	7 15	7 45	8 14	8 44	9 16	10 04	10 44	11 06	11 36
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 42	8 12	8 42	9 21	9 52	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	—	**3 22**	4 07	4 52	5 22	5 52	6 22	6 52	7 22	7 52	8 21	8 51	9 23	10 12	10 52	11 14	11 44
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	—	4 01	4 31	5 16	5 46	6 16	6 46	7 16	7 46	8 26	8 56	—	9 46	10 36	11 16	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 00	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	4 45	—	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30	8 00	8 40	9 20	10 00	* 10 30	11 00	* 11 30
	József fh.-telep megálló „	5 08	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	**3 23**	3 53	4 38	5 08	—	5 53	6 23	6 53	7 23	7 53	8 23	9 03	9 43	10 23	10 53	11 23	11 53
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 49	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	**4 00**	**4 46**	**5 15**	—	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 10	9 50	10 31	11 00	11 30	12 00
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 18	—	6 03	6 33	7 04	7 33	8 03	8 33	**9 13**	9 53	10 35	**11 03**	**11 33**	12 03
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	**9 37**	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	4 07	4 53	5 22	—	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 17	9 57	10 39	11 07	11 37	12 07
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 29	—	6 14	6 44	7 15	7 44	8 14	8 44	9 24	10 04	10 46	11 14	11 44	12 14

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik. A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel. *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

HIRDETÉSEKET

jutányos áron felvesz a kiadóhivatal.

Telefon 57—64. **Budapest, József-utcza 25.** Telefon 57—64.

Budapest Főváros XVI. ker. Tanácsa Végrehajtó Bizottságának ipari osztálya

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérneműi- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

VILLA

gyönyörű kilátással Budapestre és a Dunára a Márton-hegyen (villamoshoz közel)

KIADANDÓ Fölvilágosítást ad a kiadóhivatal **Budapesten** vagy **Rákos-Szent-Mihályon.**

Cukrászda Rákos-Szent-Mihályon,

József-uteza 230. sz.

Alulirott alázattal hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a nyár folyamán állandóan **fagylaltot, jegeskávét, crémet, legfinomabb bonbonokat, gyermek-kétszersültet és legfinomabb süteményeket készitek.**

Kis adag fagylalt (2 szelet) 12 kr. Jegeskávé 15 kr.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Hora János.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. * Alapittatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és franczia ujdonságunkat „CROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyű és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és simán; az összes divat színárnyalatokban, úgyszintén gyönyörű blouse-kelmék **selyem-zaphir** és **Liberty** batistokban.

Mintákat szívesen küldünk! Mintákat szívesen küldünk!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. — Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. szombat, augusztus 2. 31. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57–64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Alkotások.

Sokat, nagyon sokat tudnánk írni az uralkodó felfogásról, a mely mindig inkább az üzleti érdek, a kézzelfogható haszon nézőpontjából ítél meg mindent. Jó az, a mi sokat „hoz“, nem ér semmit, a mi haszonnal nem jár.

Rideg üzleti szellem az, a mi meghódítja maga részére az emberiségnek mindég nagyobb részét, a mi elvonja a régi ideáloktól, divatjukat multa szép eszméktől.

Az anyagiasságnak, a jogos és a jogtalan vagyonszerzés különféle módjának ebben a mostani idejében vigasztaló az, a mi körülöttünk történik, a minek napról-napra látói vagyunk.

Itt, mifelénk mintha még nem hatotta volna át a lakosság tömegét az önös, anyagias, sokaktól dicsért „modern“ gondolkodás, a mely pedig divatos volt már réges-régen, az aranyborjú-imádás nem épen magasztos korszakában.

Hiszen látjuk napról-napra, mennyi áldozatot hoz gazdagnak éppenséggel nem mondható közönségünk közös, szép célok érdekében, áldozva időt, áldozva pénzt, áldozva fáradságot.

A célok számtalan különféleségére utalhatunk, a melyek érdekében gyűjtések folytak és folynak. Ma tűzoltó-szivattyú és iskola, holnap templom és harang, holnapután orgona és községháza, máskor balesetben megsérültek és ismét máskor az ég tudja minek a javára folynak a gyűjtések és a mi szép, és a mi dicséretes: nem eredménytelenül.

Hiszen egynéhány év alatt igazán nagy eredményeket értünk el közadakozások útján. Rákosszentmihályon felépült a római katholikus templom, van két harangja, orgonája, szép fölszerelése; a református templom alapja meg van; iskolákat állítottak; a községháza számára telket szereztek; megteremtették a lóvasúti vállalatot; szereztek tűzoltó-szivatytyút saját maguk megadóztatásával. A mátyásföldi iskola, a templomalap, a gyönyörű park és sok szép intézményük az ő áldozatkészségüket dicséri. A rákosfalviak számos emberbaráti intézménye, a melyekről több ízben részletesen emlékeztünk meg, az ő dicséretüket hirdeti.

Ha ezekhez hozzáveszszük az alkalmi gyűjtések nagy számát, másként, mint elismeréssel nem nyilatkozhatunk erről a nemes, lelkiekről és testiekről egyaránt gondoskodó irányról.

És ez az, a mi bennünket szép reménységgel tölt el vidékünk jövő fejlődését illetőleg. Ez az, a mi bizalmat ébreszt bennünk társadalmunk tevékenységét illetőleg. Hogy az összetartozóság érzése olyan élénken fejlődött ki társadalmunkban, hogy tudunk közös célokért lelkesedni és áldozni is.

Hogy vannak embereink, a kik félretéve minden személyes érdeket, önzetlenül, fáradhatatlanul dolgoznak a köz érdekében. Hogy őket más, mint az általános érdekek el nem ragadják, hanem szembeszállva sokszor az oktalan vádaskodással is, saját károsodásuk árán is munkálkodnak fáradhatatlanul.

Hogy mindezt elmondhassuk, arra ezúttal a mátyásföldiek adtak nekünk alkalmat, a kik újra egy nagy alkotás előtt állanak.

Elhatározták templomuk felépítését és bíznak benne, hogy a munkához még ebben az esztendőben hozzáfoghatnak.

Nagy lépés ez, a melyről illik megemlékeznünk, szép elhatározás, a mely saját magát dicséri.

Ez a mi elismerésünk az ő öntudatuknak szolgáljon megerősítéseül és hirdesse az ő cselekedetük érdemes voltát, hogy még nagyobb buzgalommal, mint eddig, folytassák az alkotás nagy, nehéz munkáját, a melynek betetőzése után jutalmuk a jól végzett munka megnyugtató tudata lészen.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

A többieknek pedig a kik polgártársaink közül nemes irányban fejtenek ki áldásos tevékenységet, szintén szívből mondunk köszönetet, a miért erősítik a mi hitünket a jövőben, növelik önmagunkba vetett bizalmunkat és példával szolgálnak mindeneknek az iránt, hogyan és miként kell zajtalan munkával szép sikereket érni el, jó vezetéssel egész vidékeket fölvirágoztatni.

Az ő példájuk kell, hogy vonzó legyen, kell, hogy követőkre találjon. a kik átveszik kezükből az áldásos munka végzését, hogy megszerezzék maguknak azt a lelki megnyugvást, a mit ők kell, hogy érezzenek, a mikor alkotásaik során végigtekintenek.

Gyermekmulatság.

Szemet gyönyörködtető, lelket üditő látványosság volt az a felvonulás, a mely a kedden, Rákosszentmihályon rendezett gyermekmulatságot bevezette. Ujjongó gyermekek, ragyogó szempárok csillogása szereztek igaz gyönyörűséget a körülöttük sürgő-forgó, örömmel telt szivű szülőknek.

*

De mondjuk el a dolgot úgy, a mint az lefolyt a maga egymásutánjában.

Egy órakor délután a szentmihályi utcák harsogó zeneszótól voltak hangosak.

Ősbudavárának gyermekzenekara, ez a temesvári fiúkból ügyesen összeállitott zenei társaság hangos zenével járta be az utcákat, nagy örömére a kitóduló gyermekseregnek, a melyet azontúl már semmi áron sem lehetett visszatartani attól, hogy a délutáni ünnepen részt ne vegyenek.

Fél háromkor az Almásy-telepi Paulus János-téren gyülekezett az apró sereg. Leánykák világos ruhában, virágos kalappal a fejükön, fiúk nyáriasan öltözködve rajongták körül a fogatokat, a melyek arra vártak, hogy az apróságok rajtuk helyet foglaljanak.

Három óra után azután elindult a menet vig zeneszó mellett.

A virágfüzérekkel diszitett szép kis fogatokon, a melyeket szépen felsallangozott lovacskák húztak, örömest, zajongó jókedvvel foglaltak helyet a leánykák, vigan bólogatva a zene hangjaira, körülöttök, mellettük pedig ott gyalogoltak örömtől repeső szivvel a szüleik, a kiknek szivében a gyermekek öröme kétszeres visszhangot keltett.

És tartott a felvonulás az utcára kicsődült kiváncsiak sorfala között, a hozzájuk csatlakozottakkal szaporodva, fél Szentmihályon keresztül egészen az Appl-villa árnyas kertjéig.

Ott azután leszállott a kocsikról a gyermeksereg, ámbár volt, a ki alig tudott megválni az apró lovacskától, a mely odáig vontatta. Különösen egy fogat keltett feltünést, a melybe egy gyönyörüen felszerszámozott — csacsi volt fogva. Ezt körülvették és a szép állatot simogatták nemcsak a kicsinyek, de a nagyok is szivesen.

A kerthelyiségben jóizü ozsonna várta az apróságot, a mely ott már egészen szabadjára eresztette addig korlátok közé szoritott jókedvét, a melyet még fokoztak az ozsonna után rendezett versenyek, a melyekben résztvettek és a melynek dijai — eleven, mozgó állatkák, a melyekkel játszadozni lehetett — elfeledtettek velük minden egyebet a világon.

Azután a nyeremények kiosztása következett. (Mert minden egyes gyermek a jegyével együtt nyeremény-jegyet is kapott.) Az apró nyulak, kis cicák, kutyák, sőt még egy nagy kecske is, no meg a kacsák, libák, a melyek kiosztásra kerültek, a legfelsőbb fokra hangolták a gyermekek jókedvét.

Rajongó szeretettel vették körül és éljenezték *Zsol-*

TÁRCA.

Az kapagyémiárú'.[1]

(Érteközlet.)

„Hasonló lyókat és legjobb egésségöt!"
Kivánok én, sógor, az tisztösség végött.

Tuggya-e ke', mi az a *Kapagyémia?*
Sok bolon' nimötnek ül odabenn fia.
Kicefre-cifrázzák a magyar szót benne,
Hogy kutyának se kő'. Ögye meg a fene!

Mer' lám, ha valamék e hejre beszorútt,
És a vad néptü itt röfögnyi mögtanútt,
„Filelóg" a neve; de bámú' szömödbe,
Mint céklára kecske. Ö. m. a f.!

Ezek a nimötök mammög múltkorjába'
Belékötözködtek Tar Miháj komámba;
Vallatták, pofozták, — maj' kiégött szöme, —
Mer, hogy *rovássa'* irt. Ö. m. a f.!

Lám, e'mmind csak azir' esett meg a komán,
Hogy, mer' mögmutatta az *rovás*-nak során,
Mennyive' több az isz és okosság benne,
Mint a tugyósokba', Ö. m. a f.!

Hej, csak in vóník a Tur komám böribe',
Maj' mögfele'nék az nimötnek izibe'.
Aszonnám, hogy „az úr gatyáját fökösse,
Ha velem komázik. Ö. m. a f.!

Mer' hát én is igön okos embör vónék,
De kendtök közi még jó pizér' se mönnék.
Inkább e'mönnék én ministrörnek Bicsbe,
Valahun Berlinbe'. Ö. m. a f.!

A *Büzeonyba'*[2] is sok ronda firög van;
Kendteknek ipen jó helyük vóna ottan,
A *csimpászok*[3] között, pirituszüvegbe',
Jól begyömöszkőve. Ö. m. a f.!

Má' én csak asz'ondom: gyesznónak kő' az ól;
Kapagyémiába' is mögfirnének jól.
Annyi ott a korpa, — min'nek feje tele —
Hogy möghiznának bele. Ö. m. a f.!

A „llebegő és por", tudja ke', mi az ma?
Sógor, no, mit gondú'? — Hát biz ez *„miazma"*.
Nem vágógyik hasra? Én pukkadok bele;
No, ilyen bolondot! Ö. m. a f.!

„Produkciója van",[4] a ki másra szorútt;
„Pocsagyék várható",[5] ha az üdő borútt;
A *Szentlíleknek* mög „pirítusz" a neve.
Ebadta tugyóssa! Ö. m. a f.!

[1] Akadémia. [2] Múzeum. [3] Csimpanz. [4] Protekciója van. [5] Meteorológiai jelentés = „Csapadék várható".

nay bácsit, az ünnep rendezőjét, a kinek ezt a sok és nagy gyönyörűséget köszönhették és hálás szeretettel vették körül őt a szülők is, a kiknek a gyönyörűsége nagyobb volt, mint a gyermekeké — látva az ő örömüket.

Azután következett a visszavonulás. A gyermekek újra kocsikba szálltak és megindult a nagyoktól kisért menet oda, a honnan eljött, a Paulus János-térre. Ott azután szétoszlottak az apróságok és hazavitték magukkal a nyereményeiket és egy szép nap emlékét, a mely bizonyára bearanyozta aznapi nyugodt gyermekálmukat.

*

Itt megállunk egy pillanatra, hogy köszönetet mondjunk ezért a szép ünnepért rendezőjének, *Zsolnay* Károlynak, a ki fáradhatatlanul munkálkodva, sok áldozattal hozta össze ezt a szívet gyönyörködtető, lelket emelő szép ünnepet, nagy örömére nagynak és kicsinynek egyaránt, a kik nevében neki ezért köszönetet is mondunk.

*

Este az Engelbrecht vendéglőben gyűltek össze a nagyok, hogy a délutáni ünnepen szerzett jókedvüknek vigasság formájában adjanak kifejezést.

El is tartott a vigasság cigány mellett, tánccal fűszerezve hajnali két óra tájig, a mikor azután szétoszlott a mulatságot kedvelő, víg társaság is.

*

Nem volna teljes a krónikánk, ha nem emlékeznénk meg azokról a kedves és szép hölgyekről, a kik a délutáni ünnepen az apróság kedvéért a rendezőkisasszonyok szerepére vállalkoztak, gondoskodva az apróságokról, hogy mindenben igaz örömük telhessék és semmi bajuk a kirándulás közben ne történjék és szerető gondoskodásukkal a szülőket megnyugtatták, örömre hangolták.

*

Végül még a felülfizetéseket említjük meg, a melyekkel egyesek az ünnep sikerét (melynek célja templomharang beszerzése volt) előmozdították. Felülfizettek a következők: *Aczél* Lajos 2 koronát, *Mazzantini* Lajos 1 korona 80 fillért, *Pöltzl* Ilona 2 kor 40 fillért, *Hammer* Ottilia és Ilona 80 fillért.

HIREK.

A „Rákos Vidéke“

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

Magyar ember tudós előadása Berlinben. *Farkas* Géza dr. orvos a mult héten, július 24-én Berlinben, a fiziologiai társulat látogatott ülésén előadást tartott a vérsavó vizsgálatokról, a melyeket Budapesten és Berlinben végzett. Az előadás tartásáért *Munk* professzor, titkos tanácsos mondott köszönetet a fiatal előadónak.

A mai mulatságok. Fényesnek igérkező két nyári ünnep lefolyásáról adhatunk majd számot a jövő héten. Az egyik a mátyásföldi bazárral egybekötött nyári ünnep, a másik a Rákosszentmihályi hangverseny és táncmulatság. Az elsőn Mátyásföld művészi erői és fényes társasága fogtak össze a nagy siker érdekében, a melytől a templomalap gyarapodását várják. A szentmihályiak sokszorosan kipróbált rendező-taktumukat vetették teljes erejükből latba, hogy olyat produkáljanak, a mi még a szentmihályiaknak is imponál. A fejedelmi sátor, a melyet fölállíttattak, a hangversenynek kitünő és mulattató műsorszámai előreláthatólag szintén nagy közönséget fognak vonzani, a mely bizonyára kielégittetten fog távozni a mulatságról.

Kirándulás. Szép és élvezetes kirándulás örömeiben részesitett egy társaságot *Édeskuty* Jenő, az Édeskuty cég

---

De iszen én néköm ne mongyák őke'mék,
Mi az a „pírítusz“, tudom, hogy nem szentkép.
Búzeonyba láttam, *csímpászt* tösznek bele,
Hogy penisz ne rágja. Ö. m. a f.!

No, hát ebbű' sógor, ölig lesz tán ennyi;
Mer' még utóbb tűlle falnak tanál mennyi.
Kapagyémiába, ha tán vóna kedve,
Az Isten á'dja mög. Ö. m. a f.!

Falusi.

JÁVOR BENCE.

Színmű dalokkal három szakaszban.

A magyar legényegyesületeknek irta:

ACZÉL LAJOS. (Folytatás.)

16. szín.

Kósza. (A korcsma felé fenyegetve.) Most . . . most megkezdem a bosszú munkáját . . . Először is hadd hallja meg azt a dalt! . . . Mintha csak a sírból hallaná fel! . . . . . A *Boroszlayné* bánatos nótája, a kit csónakázás közben a Dunába fullasztott a pokolbeli gonosztevő! . . . (A korcsma folyósójához lapulva.)

Hogy születtél, a borult ég
Bánatában könnyezett,
Hogy a földre hagyta szállni
Bájos angyal-lelkedet . . .

(A folyósó mellett lapulva, egyre hátrább húzódik.)

Esküvődkor az ég könyje
Rémülettől megfagyott,
Hogy halandót üdvözíthess,
Nem remélte a napot! . . .

(Lassan a korcsma mögé kerül. Dinka reszketve támolyog ki a korcsmából.)

S hogy kimúltál, fényözönnel
Üdvözölte a napot,
A midőn szép, tiszta lélek,
Végre visszakaphatott . . .

(Eltünik.)

17. szín.

Dinka. (A folyosón támolyogva.) Ez a dal! . . . (A fejéhez kap.) Jaj fejem! . . . Ki van itt? . . . Ki énekli? . . . (Összezsugorodva.) Kisértet! . . . Kisértet! . . . (Lassan lemászik az udvarba.) De megfojtom, megfojtom, ha lélek is! . . . (Az udvaron remegve körülnéz, aztán lassan hátrál.) Hol vagy hát,

tagja, meghiván őket Mohára, a mohai Ágnes-forrás telepének megtekintésére. A társaság, a melynek tagjai voltak *Buchböck* Gusztáv dr., egyetemi magántanár, adjunktus, *Édeskuty* Jenő, a szives házigazda, *Farkas* Elek, a Rákos Vidéke szerkesztője, *Finály* György dr. nőorvos, a lelencház orvosa, *Gebhardt* Ferenc dr., a Szent János-kórház főorvosa, *Kövessy* Ferenc dr. szöllészeti felügyelő, *Karkoványi* Ákos, műegyetemi s. tanár, *Matolcsy* Miklós dr., egyetemi s. tanár, *Paaz* földbirtokos Argentinából, *Pekár* Dezső dr., egyetemi s. tanár, *Tóth* Gyula dr., királyi főügyész, és *Zemplén* Győző dr., egyetemi tanárs., nagy élvezettel szemlélte meg a forrásvíz és kútvállalat töltőtelepét és szállító helyiségeit. Az utóbbi helyen éppen egy waggon mohai Ágnes-víz volt elcsomagolva, készen arra, hogy *Kairóba* szállittassék. A társaság, a melyet a szép parkban is szivesen kalauzolt *Kempelen* földbirtokos, a park tulajdonosa és *Getső* Ignác, az Édeskuty-cég tagja, nagy elismeréssel nyilatkozott a kitünő forrásvízről és a telepen uralkodó tökéletes rendről és tisztaságról. A társaság az egész napot Mohán töltötte és egy kedvesen eltöltött nap emlékével bucsúzott el a szeretetreméltó vendéglátóktól.

Hangverseny. Szép és élvezetes műsorú hangversenyt rendezett a „vidatelepi nyaraló-ifjúság“ vasárnap, július 26-án, a Bokros-féle vendéglőben, Rákosszentmihályon. A hangverseny nyitánynyal kezdődött, melyet temperamentumosan adott elő *Tichler* J. Rudolf, majd *Tamásy* Ilonka szavalta el igen ügyesen a Férjhez menjek? című monológot. Két szavalattal is vett részt a hangversenyen id. *Tamásy* Károly, előadván egy Vándorlegény című jelenetet és elszavalván Jókai Mór „Munkácsi rabját“, zajos tapsokat aratva előadásával. *Nothnagel* Katinka a „Tanú“ című költeményt szavalta drámai erővel, énekes kuplével szerepelt *Dulya* István. Majd *Tamásy* Ilonka mutatta be szép tudását a „Bánkbán“ egy részének cimbalmon történt ügyes előadásával. Ugyancsak ő *Tichler* J. Rudolffal cimbalmon és hegedűn magyar dalokat is adott elő. Kedvesen szavalta el a „Mérges leányka“ című verset *Szirmay* Juliska, mig később ifj. *Tamásy* Károly mondta el hatásosan az „Ideges ember“ című monológot. A szereplők sorát *Irgang* Etelka fejezte be egy magánjelenetnek élénk, sikerült előadásával. A hangverseny hallgatóságától a helyszinén az Irgang és Tamásy családok, a hangverseny rendezői 35 korona 10 fillért gyűjtöttek össze és azt nekünk adták át, hogy egyenlő részben a római kath harangalap és a református templomalap céljaira fordítsuk, a mit kész örömmel meg is tettünk.

Épül a mátyásföldi templom. A mátyásföldi templomépítő nagybizottság július 25-én tartott ülésében elhatározta, hogy mihelyt a gyűjtés összege 30,000 koronára fölrúg, a templomépítést megkezdik. Mivel pedig remélhető, hogy az augusztusi nyári ünnep jövedelme — szép idő esetén az eddig gyűjtött összeget felszökteti 30,000 koronára, valószínű, hogy az épités még ebben az évben meg lesz kezdhető.

Betörő gyermekek. Egy betörés tetteseit fogta el július 28-án Rákosszentmihályon a csendőrség, a W. testvéreket, a kik közül az egyik hét, a másik hat esztendős. Kisült róluk, hogy egy ház ablakának vasrácsa közt a szobába hatoltak, ott a szekrényt feltörték és órát, ékszereket és ruhaneműt loptak ki belőle. A fiatal betörőket nem akarjuk megnevezni, nagy érdeklődéssel várjuk azonban a csendőri nyomozás eredményét, a mely azt van hivatva kideriteni, hogy kik a gyermekek cinkostársai, a kik őket ennek a gyalázatos tettnek az elkövetésére csábitották és a lopott tárgyak értékesítéséről gondoskodtak.

Sportünnep Mátyásföldön. Augusztus 2-ikán az „Atheneum“ sportegyesület dijtekézéssel, különféle versenyekkel, labdarúgó mérközéssel és hangversenynyel egybekötött nyári ünnepet rendez. A hangverseny és mulatság a

---

te följáró ijesztő lélek! (A korcsma mögül jó távolból a dal utolsó versszaka ismétlődik halkan. Dinka utána rohan.) Hej Boroszlayné, hej Kósza Verona, megálljatok, megálljatok! (Eltünik, azután hallani, a mint rohantában elvágódik.)

18. szín.

Bence. (A szolgabirósságból Jolánt vezeti.) Bátorság, bátorság, szegény hugom! Bizzál az irgalmas Istenben, az meggyógyit és mindent jóra fordit!

Jolán. (Jávor vállára hajtva a fejét. Szomorúan, gyenge hangon.) Az — meg! *Előbb-utóbb* meggyógyit s aztán mindent jóra fordit! . . . Hiszen csak ezt várom én . . . csak ezt!

Kopja István. (A szolgabirósságból Erzsit karonfogva vezeti.) Hát hiábavaló minden búsulás! Az Imre sokkal jobban van, a Jolán baja is csillapodott, a Lajos is az eszére tér lassan, aztán . . .

Erzsi. (Bánatosan.) Aztán mind boldogtalan!

Kopja István. (Némi ingerültséggel.) Az már bizonyos, hogy benneteket az Isten sem tud kielégiteni!

Bence. (Visszaszólva.) Ne kisértsd az Istent, Pista! . . . Menjetek az Imre után, én majd elhelyezem a Jolánt . . . Szállitsátok haza minél előbb az Imrét, hogy ne heverjen itt a korcsmában . . . Aztán majd tanácskozunk! Isten veletek! (Jolánt bevezeti a lelkészlakba.)

Erzsi. (Búcsút intve.) Isten veletek, édes bátyám! . . . No, már akármit mondasz is, Pista, én úgy érzem, hogy ennek a sok bajnak nem lesz jó vége! (Férjével a korcsmába indulnak.)

Kopja István. (Ingerülten.) Nem lesz jó vége . . . nem lesz jó vége! . . . Hát legalább várd be a végét s ha rossz lesz, akkor is ráérsz még bánkódni! Minek rontod már előre magadat!

Erzsi (Lemondással.) No jó, hát várok . . . csak aztán ne hiába várjak! Adja a jó Isten!

Kopja István. (Önérzettel.) Azt Isten után bizd miránk! Majd eligazitjuk mi a Bencével ezt a sok bolond sort! Vagyunk mi olyan emberek! (A feleselgetés közben beérnek a kercsmába.)

19. szín.

Lajos. (A szolgabirósságból kilépve.) Nem tehettem másképen, mert megszégyenitett! Ha csak a vérei előtt is, de megszégyenített s ezt sem tűrhettem el gyávaság nélkül! Bevallja előttem, hogy, bűntelenül ugyan, de az Imrét szereti! Mintha szerelmének a bűntelensége változtathatna az én megaláztatásomon! Tűrhetetlen egy beismerés, minden diszkréció hiján való! Ábrándozhatott volna tőlem örökkétig, csak ne sértette volna meg ostoba vallomásával a férfihiúságomat! Ezért akartam torkára forrasztani a szót! (Megbökkenve.) Az ördögbe is! Mily szerencse, hogy nem sikerült! Közönséges, durva betyár tempó az! Még köszönettel tartozom a Bencének, hogy vaskeze megakadályozott benne!

(Folytatjuk.)

parkvendéglőben fog lefolyni, a versenyek és labdarúgó mérközés színhelye a Fővárosi Tornaklub pályája lesz.

—

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Lapjának legutóbbi számában vádoltatván, alábbi sorok szives közlését kérem.

A közlés végett átengedett isk. statisztikának hitelességéhez szó nem fér. Hisz az a tanítótestület közös munkája, azon változtatni sem érdekemben, sem hatalmamban nem állott. Az általam között s a lapjában felszólamló tanítónő által „helyesbitett" adat között az eltérés csak látszólagos, a mennyiben osztályában tényleg csak kilencz nyert elégtelen osztályzatot, 15 ellenben — évközben 1—200-nál több félnapot mulasztván — nem osztályoztatott.

Miután e 15 osztályzatot nem nyert növendék, nagymérvű igazolt vagy igazolatlan mulasztás következtében, az előszabott tananyagot feldolgozni képtelen volt, a bukottaknál is bukottabbak.

Mert míg a rendes körülmények között bukott nebuló egy vagy több tantárgyból bukik, ezek valamennyiből buktak s mint olyanok, ha csak a mulasztottak pótlását magánvizsga útján nem igazolják, felsőbb osztályba sem vehetők fel.

Ez az én rectificatióm.

A tanítónő felszólamlásában téves nézetekről tesz tanúbizonyságot. A rosszindulat részéről teljesen ki van zárva, mert ő nem csak kartársnőm, hanem — feleségem is.

A nagy meggondolatlansággal papirra vetett sorok komolyaknak nem vehetők s mint olyanok ugyancsak rászolgáltak arra, hogy azokat a szerkesztői bölcsesség illetékesebb helyre — papirkosárba juttassa.

Rákosszentmihály, 1903. július hó 27-én.

Szivélyes üdvözlettel

Wayand Károly, igazg.-tanító.

Gyászrovat. Sgravenhageból, Hollandiából kapjuk a hirt, hogy a szentmihályiaknak egy régi barátja, I ter Knile *Lemker* hosszas, súlyos betegség után Drezdában elhunyt. A boldogult évekkel ezelőtt egy darabig Szentmihályon lakott, a mig foglalkozása Budapesthez kötötte. Az akkor szerzett magyarbarátságot és a szentmihályiakkal az összeköttetést azóta is fenntartotta, bár azóta Oroszországban, hazájában, Hollandiában és legutóbb pár éve Németországban lakott. Régi jó barátait bizonyára fájdalmasan fogja érinteni a javakorbeli férfiú halála.

TÁRSASÁGBÓL.

Farmekuli.

Önök most bizoyára azon törik a fejüket, midőn ezt olvassák, hogy vajjon mi az Isten csodája is lehet ez a farmekuli?

Hiszen, ha nagyon jól veszszük a dolgot, hát tulajdonképen magam sem tudom, hogy mi fán termett, csak annyit tudok róla, hogy van, meg aztán azt is tudom, hogy nagyon szép és nagyon vidámító, sőt lélekemelő és végre azt is elárulom, hogy ez a farmekuli valóságos szentmihályi specialitás, a melynek szülőapja az én kedves cimborám, farmekuli Balatoni Karcsi, a honnét aztán az ő prédikátuma is ered.

Ha önök közül volna valaki, a ki szeretné a farmekulit megtanulni, akkor az forduljon ez iránti kérelmével az én jó cimborámhoz, a farmekuli Balatoni Karcsihoz, ő szivesen megmutatja és megtanítja az illetőt, hogyan kell farmekulizni, de ennek személyenkint 5 pengő az ára. Míg ezt le nem szúrják neki, addig hozzá sem fog! Tanulóleckéket naponta ad és egy lecke untig elegendő arra, hogy valaki akár énekhangon, akár klárinéton, akár sippal vagy dobbal, vagy ha éppen úgy tetszik, cintányérral kitünően megtanuljon farmekulizni.

Önök nem is gondolják, hogy milyen kedves dolog ez a farmekuli, különösen quartettben.

Óh, ha önök hallották volna az első farmekuli-négyest a farmekuli Balatoni Karcsitól, meg a Hájfy Edustól, a Husvéti Lajcsitól és a Rákosvidéki Lexitól a mult hétfőn hajnali háromnegyed kettőkor, mint azt én hallottam, hát akkor nagyon boldogok lehettek volna.

No, ez merész dolog! Elmondom, a hogyan történt, tán kedvük kerekedik farmekulizni?

A mult hétfő előtt, tehát vasárnap, (mert tetszik tudni, rendes körülmények között hétfő előtt mindig vasárnap szokott lenni, ha csak utána nincsen valami másfajta nagy ünnep!) este, úgy kilenc óra tájban, (de nem mernék rá megesküdni, hogy nem-e volt már tiz?) igen fényes társaság gyűlt össze a „Polgármester"-nél vacsorára.

A midőn már jól bevacsorált és besörözött beborozott a tisztelt társaság, megeredt a szóáradat és az adomázás, úgy a rózsás, mint a rózsanélküli ajkakról.

Volt nevetés és kacagás bőven, hogy csak úgy visszhangzott tőle a „Polgármester" télikertjének üvegterme, a hol a kedves társaság mulatozott.

Ez tartott úgy éjfélig. Ekkor farmekuli Balatoni Karcsinak valami hirtelen eszébe ötlött és elkiáltja magát, hogy:

— Fizessünk és menjünk farmekulizni a Vércse Peti ablaka alá!

— Jól van, menjünk farmekulizni! — volt rá a válasz mindenek ajkáról.

— De hát mi az a farmekuli? — kérdék kiváncsian Husvéti Lajcsi meg Hajfy Edus majdnem egyszerre:

— Majd meglátjátok, de előbb menjünk el a Husvéti Lajcsihoz, ott megtanítalak rá mindnyájatokat! — mondá Balatoni Karcsi.

Ezzel felkerekedett az egész társaság és egyenesen a Husvéti Lajcsi vendégszerető házához ment, a hol megkezdődött a tanítás, a mely előtt a házigazda jóvoltából hatféle likörből meg pálinkából egy-egy kupicával felhörpintett a társaság minden tagja, hogy jobban menjen a farmekuli, mert igy kivánja ezt a tanítás rendje.

Azután Balatoni Karcsi kinézett a konyhába és Auróra kisasszonytól, az aranyfürtü szakácsnétól beszerezte a szükséges főzőkanalakat, tepsiket, födőket, meg egy jó erős súroló-kefét. Ezeket kiosztotta a hölgyek között, mert ezeken a hangszereken ők jobban játszanak, mint a férfiak. Előkerült a gyermekszoba rejtekéből az ifjabb Husvéti Lajcsinak már éjjeli nyugalomba helyezett sípja, dobja, harmonikája, trombitája, csöngetyüje, furulyája, a miket az urak vettek kegyes pártfogásuk alá.

Midőn igy mindnyájan már felfegyverkeztek és körben elhelyezkedtek, kezdődött a tulajdonképeni tanitás kóta szerint.

A quartett észbontóan és szivettépőn énekli ezt a szöveget:

Lassan: Farmekuli, farmekuli;
Farmekuli, farmekuli!

gyorsabban: Engere váre, kecskere váj,
Engere váre, kecskere váj!

még gyorsabban: Engere váre, kecskere váj,
Engere váre, kecskere váj!

elhalóan: Én-e-cse-te-váj,
Bumm!

Mikor már az utolsó szótag, a „Bumm!“ is elhangzott, egy pillanatra néma csend következik, de csak azért, hogy aztán a következő pillanatban a technikai obstrukció minden kigondolható hangszerén eljátszott összhang minél jobban és minél szebben érvényesülhessen.

A tanitás fényesen sikerült és a kedves társaság úgy hajnali háromnegyed kettőkor a házam előtt, a hálószobám ablaka alatt szép csendben és rendben elhelyezkedett, azután pedig adott jelre hymnusszerű hangon rázendített a farmekulira.

Az utolsó akkord elhangzása után egy kis szünetet tartottak, ezután pedig az összes sipoló és fúvó hangszerek éles hangjai, valamint a dobnak pergése és az ütő hangszerek csörrenése és csilingelése olvadt össze melódikus és szinphonikus érzéssel telt, észvesztően szép, pokoli zenévé.

Mintha a tüzes istennyila csapott volna belém, úgy riadtam fel legédesebb álmomból és az első pillanatban alig tudtam a gyertyát meggyújtani, mert úgy éreztem, hogy tagjaim megdermednek, agyam pedig megtagadja a szolgálatot, mig végre is a feleségem, a ki erre a túlvilági muzsikára szintén felébredt, térített magamhoz e szavakkal:

— No, mit bámulsz? Eredj már, nézd meg gyorsan, kik azok?

Nagy nehezen feltápászkodtam. Oda mentem az egyik ablakhoz, óvatosan, nehogy ott künn észrevegyék, a belső ablakot kinyitottam és a redőn át a hajnali pirkadásnál tisztán kivehettem nem csak az alakokat, hanem azt is, hogy az egész társaság ott kuporodott az utca szélén a fűben és jóizűen nevetett a sikerült mulatságon.

Még egy hatalmas, egetrázó rekedtes kurjantás hagyta el Rákosvidéky Lexinek, mindenféle bel- és külföldi nektároktól megnedvesitett öblös torkát, a miből minden földi halandó még a süket is megérthette azt, hogy

— Éljen Vércse Peti!

— Éljen! — zúgott rá kórusban az egész társaság.

Ezzel a szerenád véget ért s a közreműködők, mintha csak a föld nyelte volna el őket, egy rövidke pillanat alatt szerteszéledtek, a táj lecsendesült, én meg, mikor bosszankodva visszatértem ágyamba, sokáig azon tünődtem, hogy ugyan mivel szereztem érdemeket eme különös és szokatlan éjjeli megtiszteltetésre és hosszas töprengés után rájöttem, hogy valószinűleg az szolgálhatott alkalmul erre, hogy a huszonegyedik cikkem megjelent a Rákos Vidékében s ennek a jubileumát óhajtották a kedves jó cimboráim és jó barátnőim megünnepelni.

Ezzel a megnyugtató gondolattal aztán én is . . . újra elaludtam. *Dr. Vércse Peti.*

GAZDASÁG és KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Augusztus havi teendők.

A konyhakertben. A megüresedett borsó és babtáblákba spenót, káposzta, petrezselyem és hagyma-veteményezés történik. E hónap végével a kora tavaszi kiültetésre kartifiolt és üvegkalarábét kell a hideg ágyakba veteményeztetni. A jóféle sáfrány hagymáit e hó vége felé már le lehet szedni. Az öntözés, gyom- és hernyóirtás még e hónap folytán gondosan végezendő.

A gyümölcsösben. Az alvó szemre való nemesitést folytatjuk és e hónapban be is végezzük. A nemesitett fáknál a kötést, mihelyt megfogamzottak, leoldjuk. A hernyókat, pillangókat pusztitsuk.

—

Hogy lehet rendkívüli nagyságú szőlőszemeket előállitani? A már természettől is meglehetős nagyszemű szőlőfajokat, továbbá chasselasokat, a bogdáni-dinkát és ropogós muskotályt egyszerű eljárással bámulatos nagyszeműekké lehet fejleszteni, olyanná, mint egy termetes szilva. S az ilyen szőlőszemeket egyenkint levágva és tányérra téve, nem is nézné senki szőlőnek, hanem valami ismeretlen fajtájú szilvának. Ha ily nagy szemeket akarunk előállitani, e célra az emlitett fajok valamelyikéből egy-egy erőteljes tőkét szemelünk ki s midőn már a szemek olyan nagyságúra fejlődtek, mint egy nyúlsörét, a fürtöt a közepe táján éles ollóval kettévágjuk, arra vigyázva, hogy a megmaradt rész meg ne sérüljön. Ezután ezek a megmaradt szemek rohamosan növekedésnek indulnak s a többi fürtöt csakhamar elhagyják. Mintegy két hét mulva azonban ezen gyors gyarapodás megszűnik, ekkor tehát megint egyes szemeket fogunk az ollóval kicsipkedni, úgy, hogy a megmaradtaknak nagyobb helyük legyen a növekvésre. A szemeknek körülbelül egy ötödét irtjuk ki ily módon. A többi aztán megint rohamos növekedésnek indul. Két hét mulva megint ismételjük ezen eljárást s megint megcsipkedjük a szemek egy részét. És ezt kéthetenkint igy folytatjuk egészen az érésig, midőn ugyan az eredeti fürtnek alig ötödhatod része marad meg, hanem aztán, a mi megmaradt, az bámulatos nagyságú és igen szép szemekből fog állani.

—

Mesterséges jégkészités. Ebben a melegben bizonyára minden villatulajdonos s nyaraló háziasszony örülni fog, ha közöljük, mint lehet odahaza könnyűszerrel jeget készíteni. Íme a recept: egy agyagból készült edénybe 100 gramm kénsavat és 50 gramm vizet teszünk, mihez még 30 gramm kénsavas szódát vegyitünk. Ebbe a vegyülékbe helyezzük a megfagyasztandó vizet tartalmazó kisebb edényt, letakarjuk s az egészet könnyedén ide-oda rázzuk a célból, hogy a hideg vegyülék mozgásban maradjon. Pár perc mulva a kisebb edényben a viz kemény jéggé fagy. Természetesen, hogy a fent jelzett vegyülék nagyobb mennyiségben is előállitható és többször is használható.

—

A trágyadombot óvjuk meg, a mennyire lehet, a közvetlen napsugarak hatásától. Árnyékoljuk be, a mennyire ez lehetséges, mert a napsugarak gyorsan kiszárítják a trágyát és légszerű alkatrészeitől nagyobbára megfosztják. A trágya ekként elveszíti értékét.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																		
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	440	511	540	616	651	721	752	822	900	930	952	1013	1101	1147	1221	100	130	200	230	—	300	345	432	502	532	600	630	701	730	800	830	901	950	*1030	1051	*1121
	3. sz. kitérő . „	447	**518**	547	**623**	**658**	**728**	759	829	**906**	**936**	959	1020	1107	1153	**1228**	**108**	**138**	**208**	**238**	—	**307**	350	439	509	539	**607**	**637**	**708**	**737**	**807**	**837**	908	957	1037	1058	1128
	József fh.-telep . „	451	522	**550**	627	702	732	**803**	**833**	910	940	**1008**	1024	1111	1157	1232	112	142	212	242	—	312	357	443	512	542	611	641	712	742	811	841	**913**	1001	1041	**1103**	**1133**
	1. sz. kitérő. . „	454	525	554	630	705	735	806	836	913	943	1006	1027	1114	1200	1235	115	145	215	245	—	315	**400**	**446**	**515**	545	614	644	715	745	814	844	916	1004	1044	1106	1136
	József fh.-tel. megállóra érk.	501	532	602	638	712	742	812	842	921	952	1012	1035	1122	1207	1243	122	152	222	252	—	**322**	407	452	522	552	622	652	722	752	821	851	923	1012	1052	1114	1144
	Budapestre . . . „	525	556	626	706	736	806	836	906	951	—	1036	1106	1151	1236	116	146	216	246	316	—	401	431	516	546	616	646	716	746	826	856	—	946	1036	1116	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	540	610	640	730	800	830	900	930	—	1015	1100	1145	1230	100	130	200	230	300	330	415	445	—	530	600	630	700	730	800	840	920	1000	*1030	1100	*1130
	József fh.-telep megálló „	503	539	605	641	714	753	823	853	923	953	—	1038	1125	1213	1253	123	153	223	253	**323**	353	438	508	—	553	623	653	723	753	823	903	943	1023	1053	1123	1153
	1. sz. kitérő . . „	511	547	614	649	721	800	830	859	929	1000	—	1045	1133	1221	101	131	201	231	301	330	**400**	**446**	**515**	—	600	630	701	730	800	830	910	950	1031	1100	1130	1200
	József fh.-telep . „	514	**550**	617	654	724	**803**	**833**	902	933	**1003**	—	1048	1136	1224	104	134	204	234	304	333	403	449	518	—	603	633	704	733	803	833	**913**	953	1035	**1103**	**1133**	1203
	3. sz. kitérő . . „	**518**	554	**623**	**658**	**728**	807	837	**906**	**937**	1007	—	1052	1140	**1228**	**108**	**138**	**208**	**238**	**308**	337	407	453	522	—	**607**	**637**	**708**	**737**	**807**	**837**	917	957	1039	1107	1137	1207
	Almásy Pál-telepre érk.	525	601	630	705	735	814	844	914	944	1014	—	1059	1146	1235	115	145	215	245	315	344	414	500	529	—	614	644	715	744	814	844	924	1004	1046	1114	1144	1214

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik. A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel. *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

HIRDETÉSEKET

jutányos áron felvesz a kiadóhivatal.

Telefon 57—64. **Budapest, József-utcza 25.** Telefon 57—64.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

VILLA

gyönyörű kilátással Budapestre és a Dunára a Márton-hegyen (villamoshoz közel)

KIADANDÓ Fölvilágosítást ad a kiadóhivatal **Budapesten** vagy **Rákos-Szent-Mihályon.**

Cukrászda Rákos-Szent-Mihályon,

József-uteza 230. sz.

Alulirott alázattal hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a nyár folyamán állandóan **fagylaltot, jegeskávét, crémet, legfinomabb bonbonokat, gyermek-kétszersültet és legfinomabb süteményeket készítek.**

Kis adag fagylalt (2 szelet) 12 kr. Jegeskávé 15 kr.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Hora János.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. * Alapittatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és franczia ujdonságunkat „CROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyű és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és símán; az összes divat szinárnyalatokban, úgyszintén gyönyörű blouse-kelmék **selyem-zaphir** és **Liberty** batistokban.

Mintákat szívesen küldünk! **Mintákat szívesen küldünk!**

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, augusztus 9. 32. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

HARANG.

(PROLOG.)

Midőn a te érc-szavad
Átrezgi a léget,
S dicséri a hatalmas,
A nagy Istenséget,
Porba hull a világnak
Minden teremtménye
S esdeklően emeli
Kezeit az Égre!

Te hirdeted az Igét
Jámbor halandóknak,
És hirdeted a Békét
Gonoszoknak, jóknak;
Szelíd hangod ímára
Készteti a keblet
S felébreszted szívünkben
Az égi szerelmet.

Ébreszd is fel lelkünket
Minden szépre, jóra,
Hogy őszinte kérésünk
Változzék valóra.
Csodás hangod legyen fönt
Szószólónk az Égben,
Kérd az Urat: áldjon meg
Minket békességben!

Kérd: áldja meg népünket
Bátor vitézséggel,
Hogy arasson győzelmet,
Ha küzd ellenséggel.
Kérd: adjon a magyarnak
Jogot, szabadságot
És édes mindnyájunknak
Tartós boldogságot!

Tűzvész, árvíz idején,
Ha kongasz, óh harang,
Midőn rémes szavadra
Csak bánat a visszhang,
Még akkor is magasztos
Tettre hívsz s adsz erőt,
Hogy segíteni siessünk
A vészben szenvedőt!

Nyugovóra, hogyha hív
Síró-rívó hangod,
Megenyhülten hagyjuk itt
Ez átkos barlangot,
S végítélet napjáig
Szép csendesen nyugszunk,
De ébresztő szavadra
Újra feltámadunk.

Dicsőséged órája
Ekkor elérkezett,
Mert meggyőzted a halált
S a végenyészetet!....
Érc-hangot tán azért is
Adott Isten néked,
Hogy hirdessed az Eszmét
S örök üdvösséget!

Rákosszentmihály, 1903. július 23-án.

Bugyi Ferenc József.

Nyári ünnepek.

Arányaiban nagy, lefolyásában igen szép volt az a két nagy nyári ünnep, a mely augusztus 1-én a mi vidékünknek két igen szép és kedvelt helyén, Mátyásföldön és Rákosszentmihályon folyt le ugyanabban az időben.

A célok, a melyek szolgálatába a rendezők állottak, nemesek voltak és szépek; méltók a fáradozásra, a melybe az ilyen ünnepek rendezése kerül.

Mi azonban a közvetett célt tartjuk az ilyen mulatságoknál a fontosabbnak: a társaság összehozásának lehető előmozdítását. Alkalmat adnak ezek az ünnepek arra, hogy az illető helyek lakosai érintkező pontokat találjanak, hogy egymást megismerjék, szeretni, becsülni megtanulják.

Alkalmul szolgálnak arra, hogy új elemeket vonzzanak a mi vidékünkre, a melyeknek meghódítása, hozzánk közelebb hozása azután már mindnyájunknak kedves kötelessége.

Ez az az út, a melyen vidékünk társadalmi fejlődése megindult és csakhamar olyan nagy méreteket nyert, hogy mi, a kik a kezdet kezdetét is láttuk, álmélkodva állunk meg, látva a fejlődés most tapasztalható fokát.

Örömmel láttuk azért a most lefolyt ünnepek sikerét, mert azokban a társadalmi összeforrás sikerrel biztató tényezőit sejtjük és mint ilyeneket, szívből üdvözöljük.

*

A Rákosszentmihályi Sporttelep-Egyesület nagy nyári ünnepe. Lapunk fönnállásának ideje alatt sokszor volt már alkalmunk örömmel tudósítani olvasóinkat a Rákosszentmihályi Sporttelep szép sikereiről.

Ez a mult jogosított fel bennünket arra, hogy nagy várakozással, de egyúttal bizalommal nézzünk a Sporttelepnek augusztus elsői, nagyszabásúnak tervezett nyári ünnepe elé. Várakozásunkban nem csalódtunk. Ha voltak a Sporttelepnek szép napjai fennállása óta, úgy ez feltétlenül a legszebbekhez sorakozik. A közönség pártolása, szíves jóindulata sohasem nyilatkozott meg impozánsabban, mint most, a mikor nyári ünnepén a nem éppen kedvező időben olyan nagy tömegben jelent meg.

De — valljuk be — a Sporttelep sem tett ki egyhamar annyira magáért, mint a mult szombaton; annyit nyujtott és oly sokoldalúnak mutatkozott, hogy a látottakról másként, mint a legnagyobb elismeréssel nyilatkozni nem is lehet.

A délután. Borongós, szeles, hűvös idő volt a sokaktól nehezen várt nap délutánján és bizony nem voltak kevesen azok, a kik aggodalommal lesték az égen sürűn felgyülemlő felhőket, a melyek nem egyszer boritottak fenyegető homályosságot a földön aggodalmaskodó szegény rendezőségre.

Mindamellett már jókor délután benépesedett a sporttelepnek szép fekvésű, árnyékos pályája.

Tenniszöltözetben hölgyek és fiatal urak jöttek sorban, hogy részt vegyenek a Sporttelepnek aznap lejátszandó tenniszversenyén. És alig jött valaki üres kézzel.

Régi szokás szerint, kitünő süteményekkel, ennivalókkal, sültekkel, tortákkal látták el a terített asztalokat a hölgyek, a melyekhez jóleső italról a Sporttelep gondoskodott.

És húzta a cigány és folyt a versengés a párok között; élénk volt a sürgés-forgás a büffe inyt csiklandozó csemegéi körül és örömmel látták a szines képet az érdeklődők, a kik ellepték a székeket, a padokat, hogy gyönyörködjenek a versenyzők szép játékában, melyet a kikitörő esőzés sem tudott megzavarni.

Élénk feltünést keltett a közönség soraiban az a négy

TÁRCA.

A menház.*)

Épen egy részeg kupecet buktatott ki Bürgözdy Gergely kapitány úr az ajtón, a mint a polgármester szörnyű bosszúsan betoppant a sepretlen hivatalos szobába:

— No, nézd már Gergely, megint a bolondját járja a vármegye! Azt irja az alispán, hogy valami menházat, vagy mit épitsen a város, még pedig mentől elébb, mert igy meg amúgy lesz! Hát hallottál már ilyen bolondot?...: Hiszen szent, hogy valami ilyest elhatároztunk tavaly a közgyűlésen, de hát hiszen az csak arra való volt, hogy ne nyűglődjenek odafenn; nem pedig, hogy még meg is csináljuk. Mintha nem volna már elég pótadó úgyis! De ha mindjárt felépitenénk is: kötéllel sem fognánk bele senkit. Hiszen jól ismered ezeket a mi embereinket. Tudod, az inséges esztendőben állitottak fel a bikaszinben ilyesmit s ki ment bele? Híre szaladt, hogy „ispotály“ s még az éhenhaló is annyira kerülte, a mennyire belátta. Most meg szük esztendő sincs, hát én nem tudom, hol vennénk bele embert, ha csak ezt a sok pennarágó vármegyeit bele nem rekesztjük!... Hiába nevezte el az óltott lábú alispán „menház“-nak, a mi parasztunkat bolonddá nem teszi; csak tudja az, hogy: ispotály, vagy ilyesmi!

Mikor ezeket nagy mérgesen elhadarta a polgármester, odadobott egy dimatlan szürke levelet a kapitány lomos asztalára, maga pedig nagyot fújva, belevágódott egy rozzant székben, a mely nagyot reccsent a haragos férfiú alatt.

— Nesze itt van. Olvasd el, aztán mondjak, hogy mit csináljunk vele?

A kapitány, kinek vörös arcán kárörvendő pajzán mosoly futott végig, kényelmesen kifújta öblös pipájából a pernyét, nagyot nyujtózott, megtapogatta vastag derekát, azután egy szörnyű kacskaringósat ásitva, igy szólt a rábámuló polgármesterhez:

— Nem tudom, hallod, a hideg akar-e kilelni, vagy időváltozás lesz: még ma mindig ásitozom, a derekam is fáj s ha ez a kupec ide nem jön...

A polgármester türelmetlenül ugrott fel.

— Hát kenesd meg a derekad az ebadtát! De ne azt beszéld most, hanem mondjad, hogy mi a mennykőt csináljunk ezzel a bolondsággal?

A kapitány odább piszkálta maga elől pipaszárával az alispán levelét s ennyit mondott:

— Semmit! Ha már itt van, hát iktattasd be, azután meg iktattasd ki, s megvan! Mit csinálnál vele egyebet?

— Elhiszem, barátom! Jó is volna, ha úgy lehetne,

*) Mutatvány Szivós Bélának a Hornyánszky Viktor kiadásában megjelent „Öcska történetek“ cimü elbeszéléseiből.

néger táncos és táncosnő, a kiket a minapában tapasztalt szives vendéglátás csalt ki újra Rákosszentmihályra.

A közönség csak este oszlott széjjel, találkozót adva egy a másikának estére, a mulatság színhelyére.

Az este. Kellemes meglepetés várt azokra, a kik a Sporttelep estéli mulatságát fölkeresték. A Bürgermeister-vendéglő tágas kerthelyiségét a tarka papir- és üveg-lampiónok százai ékesítették érdekesen vegyülve a lámpáktól és a gyertyáktól amúgy is szépen megvilágított helyiség tarka világosságába. A háttérben pedig ott volt színes lampiónokkal beszegve, tizenkét auerlámpától vakitóan megvilágítva, a hatalmas királysátor, a melynek belsejében felállított csinos emelvény körül már ott sorakoztak a székek százai.

A hatalmas sátor és a tágas kerthelyiség csakhamar benépesedett a csaknem 600 főből álló, igazán szép közönséggel, a mely meglepődve látta a nagy munkának, a mit az ifjúság az utóbbi időben végzett, sikerült eredményét.

A hangverseny. Háromnegyed kilencre járt az idő, mikor a közönséggel zsufolásig megtelt hatalmas sátorteremben megkezdődött a hangverseny, a melyet elejétől végig feszült figyelemmel kisért a díszes, nagy közönség.

Röviden adhatunk csak számot a nagy sikerről, a melyben a rendezőknek és a közreműködőknek igazán bő részük volt s a mit meg is érdemeltek.

Fényes, művészi számmal kezdődött a műsor.

A Sporttelep két kiválóan képzett művésztagja, *Gaál* Pál és *Tóth* József játszotta el *Sauer* Emil keringőjét és *Gaál* Pál „Sporttelepi induló"-ját két zongorán négy kézre művészi tökéletességgel. Az együttérzés és összeforradás — a mi a kétzongorás darabok előadásának fő nehézsége — még nagyobb mértékben volt meg az ugyancsak általuk záradékul előadott *Rubinstein*-féle „Magyar ábrándnál", a melynek előadásbeli finomsága mindvégig lekötve tartotta az előkelő hallgatóságot. A *Kaposi* Andor népszinházi tag által előadott magánjelenet jóleső derültségbe ringatta a közönséget. Nagy készültséggel és érzésbeli finomsággal adta elő ezután *Gaál* Pál saját szerzésű szép „Magyar ábránd"-ját, a mely után percekig zúgott a taps. Füredyné *Barts* Aranka, a szentmihályi társaságnak egyik legújabb tagja és már is dédelgetett kedveltje, zajos tetszés mellett énekelte el Ripp „Levéli áriáját" és *Serly* Lajos „Remény" keringőjét, szép hangjával és finom előadásával elragadva a hallgatóságot, a melyet csak újabb dalok előadásával lehetett kielégiteni. *Narcisz* Gyula „Bihari kesergőjét" adta elő érzéssel, majd — a hivó tapsokra megjelenvén — még két darab előadásával toldotta meg a műsort.

Nagy várakozás előzte meg a következő számot. Két szentmihályi előkelő családnak a tagjai, *Ocker* Terus és *Greszler* Vilike léptek a dobogóra, hogy előadják *Farkas* Imrének melodrámáját, a „Czinka Pannát", a melynek magyaros zenéjét *Tóth* József szerzette. Nagy dicséretükre szolgál a kedves előadóknak, hogy a nagy várakozásnak nemcsak hogy megfeleltek, hanem a költemény szép előadásával egyrészről, korrekt, biztos kisérésével másrészt a várakozást még felül is múlták, a miért tetszésének és örömének a közönség viharos tapsokban adott kifejezést. Humoros tercett következett ezután; három jókedvű tagja a Népszinháznak, meg a Magyar Színháznak, *Fekete* Dolfi, *Kaposi* Andor és *Parányi* (a ki a berekedt *Kalocsay* Ferenc helyett „ugrott be") előadták *Griesbeck*-nek „Vig zenészeit", állandó, harsogó derültségben tartva leleményes előadásukkal a közönséget. *Chvatal* „Életképét" adta elő, végül még a sporttelepi zenekar tréfás gyermekhangszereken. A zongorakiséretet ezúttal *Tóth* József látta el, a zenekart pedig *Gaál* Pál vezette és az ő tudásuk már előre is biztositotta a tényleg elért sikert.

A táncmulatság. A hangverseny után táncra kerekedett a sátorban a fényes közönség, a melyről csak ekkor

---

mint az öreg alispán idejében volt, de mióta ez a mostani ült a nyakunkra, kiiktatással nem ütjük már agyon a dolgot.

— Úgy kell nektek! — szólt diadalmasan Bürgözdy úr — lám, nem megmondtam választáskor, hogy nem jó lesz ez az oltott lábú; hogy embert tegyetek oda, ne törvénymolyt! De nem hittétek. Most itt van! Mondtam, úgy-e, hogy a minisztériumnál sok a léhütő, azok unalmukban mindennap kitalálnak valami bolondot s küldik a vármegye nyakára. Hát arra való volna az igazi alispán, hogy azt a sok sületlenséget elnyomvassza, módjával láb alól eltegye, nem pedig, hogy a községeket zaklassa vele. Hiszen, barátom, ha annak csak felét is végrehajtottuk volna, a mit már onnan felülről irkáltak, azóta rég a fejünk tetején járnánk! Szerencsére, az öreg Zsiga bácsi értette a módját; az alispán volt a talpán, de hát most ilyen új fajta kellett, úgy-e? No, gyönyörködjetek benne, csináljatok menházat, aztán menjetek bele magatok lakni!

A polgármester csak mormogott magában e bölcs beszédre, mert érezte, hogy maga is ludas az alispánválasztásban. De hát végre is megesett a baj s most már mit csináljon?

Hosszas dévánkozások után végre is csak megfogadta a kapitány tanácsát, hogy előveszi a régi módit: egy darabig hallgatt; ha sürgetik, megint hallgat; ha még jobban lármáznak, megigéri a dolgot, de nem csinálja, útóvégre aztán majd csak szépen feledségbe megy az egész. Ha pedig ez nem használna, hát hiszen akkor majd megválik, s addig ki tudja, mi történhetik meg!

Csakhogy ez a derék megállapodás még sem birta polgármester uramat megnyugtatni, mert az új alispán már egypárszor kimutatta a foga fehérét, s nagyon is kétséges volt, hogy ezzel a kitünőnek bizonyult régi rendszerrel lehet-e majd vele boldogulni?

Nem is volt kedve egy csepp sem, s a mint ott hagyva a kapitányt nagy dörmögve a maga szobájába visszament, az ajtóban ácsorgó ügyes-bajosok, a mérges ábrázat láttára, tanácsosabbnak látták szó nélkül hazakotródni.

És nem is hiába emésztette magát a vén polgármester, mert csakugyan meggyűlt a baja az alispánnal. Hiába húzta, halasztotta a dolgot, hasztalan állott elő mindenféle csűrés-csavarással, mind nem ért semmit. Az alispán nem tágitott s végre már fegyelmi vizsgálattal, felfüggesztéssel s más effélével is fenyegetőzött, elannyira, hogy utoljára beleunt a polgármester s szörnyű káromkodással bár, de mégis hozzáfogott a menház épittetéséhez

Bürgözdy úr szörnyű nagyokat kacagott az állapoton. Mikor úgy épités közben, dühöngve át-átszaladt hozzá a

látszott meg igazán, hogy milyen nagyszámú: szinte szűk volt neki a tágas, nagy sátor-terem. És járták a *Szőke Kálmán* talpalá való zenéjére reggelig fáradhatatlanul. A szünet alatt pedig fölváltotta őket az ősbudavári Piccaniai-társaság egy négertöredéke, a mely nagy jókedvvel járta el a kék-vókot meg a bosztont. Hozzájuk csatlakozott még később két dilettáns-szerecsen: *Cserepess* Gyula és *Klimkó* László, a kik szerecsen-ügyességgel járták el együtt — feketére festve — a kék-vókot, csalódásba ejtve a jórészt ismerőseikből álló nagy közönséget.

Zárószó. Ez ennek a fényes napnak a rövid ismertetése, leírása. Mielőtt a végső szót kimondanók, szivesen teljesítünk egy kedves kötelességet. Megköszönjük a közönség és a rendezőség nevében Szentmihály hölgyeinek azt a támogatást, a miben részvételükkel a Sporttelepet támogatták és az élvezetet, a miben a közönséget részesitették. Elismerésünket fejezzük ki a Sporttelep elnökének, *Fischer* Győzőnek, a kinek áldozatkészsége és fáradozása nélkül ilyen szép, nagyszabású ünnepet összehozni nem lehetett volna, *Gaál* Pálnak és *Tóth* Józsefnek, a hangverseny művész-rendezőinek, a kik közül különösen az előbbinek mint rendezőnek, karmesternek, zeneszerzőnek, kisérőnek és közreműködő művésznek igazán hervadhatatlan érdemei vannak és a kivel szemben a Sporttelep által a zenekari szám után átadott babérkoszorú az elismerésnek igazán csak csekély megnyilvánulása volt. Köszönetünkből rész jut még mindazoknak, a kik hozzájárultak valamiképen ahhoz, hogy ez a siker, a mely egyúttal Szentmihály sikere, létrejöhetett. *L—i.*

*

Jótékony bazár Mátyásföldön.[1] A mátyásföldi gyönyörű parkvendéglő ugyancsak szép ünnepség színhelye volt augusztus 1-én. A római katholikus templom alapja számára rendeztek ott nagy mulatságot, a mely jótékony bazárral volt egybekötve.

A kedvezőtlen idő és az ugyancsak akkor tartott szentmihályi ünnep ugyan ártottak az ünnep látogatottságának, mind a mellett több százra menő fényes közönség gyűlt össze a remek parkban és vette körül a sátrakat, a melyekben Mátyásföld szép hölgyei árultak mindent, a mi csak a szem s szájnak kellemes.

Nagy áldozatkészséggel a legfinomabb holmiknak egész tömegét hordták össze erre az alkalomra a mátyásföldi családok és a csábitóan izletes csemegék kinálásában, kelletésében egymást multak felül a jótékony hölgyek, a kik versenyeztek egymással abban, hogy melyiknek szépen felszerelt sátrába vándorol be minél több a koronákból, a melyek ezúttal még inkább gurultak, mint az a bizonyos, sokat emlegetett „guruló rubel".

De nehéz is lett volna ellentállani a csábításnak, látva az ínyt csiklandozó sokféle jobbnál-jobb csemegét, szivart, italokat, pezsgőt, a minek minden egyes darabját igazán mesés olcsó áron olyan szép, olyan kedves hölgyek kinálgatták.

Azután látni kellett az örömét a szép elárusitóknak, a mikor egy-egy erősebb ostrom után, a melyet a sátoruk kiállott, szives örömest nézték az összegyülemlett szép összeg pénzt, a mely ismét közelébb hozta őket szép és nemes gondolatuknak megvalósításához: a templomuk felépitéséhez!

S az áldozatkészségnek, a fáradozásnak, a nemes felhevülésnek, a mely ezúttal úrrá lett a szivükön, meg is volt a maga szép és nagy eredménye: a gonddal rendezett, fáradságosan előkészitett szép ünnep kétezer koronánál többet jövedelmezett a templomalapnak, a mely igy megközeliti már az összeget, a melyet az épités megkezdéséhez elegendőnek jelzett az épitésre kiküldött előkészitő bizottság.

[1] Az ünnep részletes leirását, a közreműködők, a sikert előmozditók névsorát jövő számunkban közöljük.

---

polgármester egy kis üditő káromkodásra, Gergely úrnak szintúgy rengett a nagy nevetésben az a kicsattanni készülő hármas tokája.

— Helyes! Úgy kell. Ki mit eszik, iszik rá! Választáskor erőnek erejével ez a görhes kellett, a ki éjjel-nappal törvényt abrakol, meg miniszteri rendeleten kérődzik, de a közigazgatáshoz annyit ért, mint a csizmám!

A menház azonban csakugyan készen lett. Az alispán is megtekintette s bár egy kissé istállóformának látta, mégis nagy megelégedéssel utazott vissza székhelyére.

A mint az alispán eltisztult, a polgármester még egy darabig dörmögött az emberek bolondságairól, de végre, annyira, a mennyire, mégis csak megnyugodott.

— Nos, — gondolá magában, — ha már meg van, hát meg van. Legalább nem zaklatnak többet miatta. Kár volt ugyan ezt a pár ezer forintot beleölni, hiszen úgyis csak üresen marad. S ha ezt látja az alispán, tán majd megszégyenli magát, nem kinlódik vele többet, mi meg aztán majd átforditjuk az épületet vagy csőszháznak, vagy bikaistállónak, úgyis rongyos már mindenik.

Hanem rettenetesen csalódott, hogy többet nem zaklatják a dolog miatt. A következő hónapban egyszer csak ehol jön megint egy levél az alispántól, hogy terjeszsze be a polgármesteri hivatal a menház mult havi forgalmát, az ápoltak illetőségével, egészségi állapotával, nem szerinti megoszlásával, meg más ilyenfélékkel együtt.

A polgármesterhez sohasem járt még a guta olyan közel, hogy megsimitsa, mint mikor ezt elolvasta. Földhöz csapta az alispán levelét, összeszamarazta irnokját s dúlva-fúlva rohant át jeles tanácsosához, a kapitányhoz, hogy elpanaszolja a szörnyű állapotot.

A kapitány megelégedve pöffentett pipájából vagy kettőt, azután vaskos jobb lábát a balon kényelmesen keresztültéve, igy szólt:

— Hát szignáld nekem azt az alispáni rendeletet. Majd megfelelek én rá; tudom, hogy nem teszi az ablakába!

A polgármester egy darabig dühösen járkált le s fel a szobában, végre elhatározta magát.

— No jól van, hát nem bánom. Csinálj vele, a mit tudsz ... Különben, hallod ... éppen úgyis ki akarok menni a tanyára, vagy két-három napra, légy addig helyettes polgármester s igazitsd a dolgot, a hogy akarod. Úgyis jobban tudsz a nyelvükön; hát ... egyszóval, rád bizom, no! Szervusz!

(Folytatjuk.)

Ime a szép cél, a nemes fáradozás mindenkit kielégitő gyümölcse, a mely megelégedésre hangolhatja Mátyásföld nemesen érző, szépen gondolkodó hölgyeit, a kiknek ez a siker elsősorban köszönhető.

Zavartalan jókedvvel vehették ki azért — és ki is vették részüket — a mulatságból a szép hölgyek, szives jókedvvel járva a táncot a jó zenének viditó hangjai mellett.

A reggel vetett véget a gyönyörűen sikerült, szép nyári ünnepnek.

HIREK.

A „Rákos Vidéke"

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

Képviselőtestületi közgyűlés. Rákosszentmihály község képviselőtestülete augusztus 12-én délelőtt 9 órakor rendkivüli közgyülést tart, a melynek tárgya a szervezési szabályrendelet előterjesztése.

Harang-adomány. A rákosszentmihályi római katholikus templom részére ifj. *Dittrich* Nándor ezen a héten egy lélekharang készitését ajánlotta föl. A nemes cselekedet saját magát dicséri.

Esküvő. *Regele* Zoltán, *Regele* János kir. tanácsosnak, a képviselőház irodafőigazgatójának fia, augusztus hó 4-én, délután 4 órakor vezette oltárhoz a krisztinavárosi római katholikus plébániatemplomban *Szabó* Melaniet, *Neubauer* Gyula, a kassa-oderbergi vasut főellenőrének és nejének, *Damján* Gizellának bájos leányát.

Szervezési szabályrendelet megállapítása. A Rákosszentmihály község szervezési szabályrendeletének kidolgozására kiküldött bizottság a községházán július 31-én délelőtt, ötödfél óra hosszat tartó ülésen, megállapitotta az új község szervezési szabályrendeletét. A munkálatot ismertetni fogjuk, mikor az a képviselőtestület elé kerül.

A harang-mulatság műsora. Az augusztus 8-án Rákosszentmihályon az (Appl-féle) Figyelmessy vendéglőben rendezendő hangversenynek végkép megállapitott fényes műsora a következő: 1. *Harang.* (Költemény.) Irta: Bugyi Ferenc József. Szavalja: *Kállai Cornelia* k. a., az országos szinművészeti akadémia növendéke. 2. *Grand air varié.* Demersemanntól. Fuvolaszóló, előadja: *Burose* Adolf úr, a m. kir. operaház szóló-fuvolása és tanára. Zongorán kiséri *Gaál* Pál úr, tanár. 3. *Szép Ilonka.* Költői beszély Vörösmartytól, zenéje: Erney Józseftől. Előadja: *Füredyné Barts* Aranka úrhölgy. Zongorán kiséri *Gaál* Pál úr. 4. *„Szerelmi légyott".* Fuvolaszóló, előadja: *Duma* Czicco Miklós úr. 5. *Románc Aidából.* Énekli: *König* Frigyes úr, a laibachi városi szinház első tenoristája. Zongorán kiséri *Gaál* Pál úr. 6. *Yvette keringője.* Roland-mester operából, irta Zichy Géza gróf. Énekli *Kállai* Cornelia k. a. Zongorán kiséri *Gaál* Pál úr. 7. *Lohengrin-kettős.* Éneklik: *Biró* Lilli k. a. operaénekesnő és *König* Frigyes úr. Zongorán kiséri *Gaál* Pál úr. 8. *Hármas.* Troubadour operából. Éneklik: *Biró* Lilli k. a., *König* Frigyes és *Marchard* János urak. Zongorán kiséri *Gaál* Pál úr. 9. Valami hibája van. Vigjáték 1 felvonásban, irta Goudines, fordította: Gabányi Árpád. Személyek: De Lusson André, orvos *Farkas* Elek úr, Cecile, neje *F.-né Barts* Aranka úrhölgy, Balancourt, magánzó *Füredy* Károly úr, Nenetti *Mihályffy* Irén k. a. Szinhely: Páris. A hangverseny kezdete pontban este 8 órakor.

A Rákosszentmihály Anna- és Árpád-telepi Asztaltársaság f. év július hó 19-én, d. u. 4 órakor az Anna-telepi egyleti vendéglő helyiségében *III-dik évi rendes közgyülését tartotta meg.* Miután az évi zárszámadást felülvizsgálták és rendben találták, a napirend 4-dik pontjánál *Kávay* Sándor elnök és *Tóth* Gyula jegyző azt az indítványt tették, hogy az évi jelentést nyomassák ki, hogy a közgyűlésen meg nem jelent tagok is tájékozva legyenek a lefolyt évben gyakorolt ténykedésről, továbbá posta útján küldjék azt meg a szomszédtelepi telektulajdonosoknak is, hogy tömeges pártolás által, mint komoly erkölcsi testület intézhesse az asztaltársaság az érdekelt összes telepek társaséletének fejlesztését és ezzel kapcsolatban a telepek föllendülését hathatósan előmozdithassa. Ezt az indítványt egyhangulag elfogadták és több apróbb kérdés megvitatása után az új tisztikart következőkből választották meg: *Elnök* Kávay Sándor, *alelnök* Medovich József, *pénztáros* Fischer Miksa, *jegyző* Tóth Gyula. *Választmányi tagok:* Andreyka Károly, Benkert Károly, Füzér János, Franck Richárd, Grosz Bernát, Horváth Pál, Hartmann József, ifj. Héberger János, Jurasits Mátyás, Kozák Ferenc, Lefkovits Adolf, Munczer Ferenc, Muntyán Emil, Moldován János, Nagy József, Putz Ferenc, Pálinkás Ignátz, Róth Lajos, Reiter József, Spieler József, Schichtancz Ármin, Szvigulinszky János, Ungerleider Mihály, Vaskovich Szilárd, Venezko János. *Póttagok:* Bakonyi István, Lipnitczky Károly, Kollár Ignátz, Mascsuh Kálmán, Zalay Károly.

Gyermek cirkusz-előadás. Folyó hó 2-án, vasárnap délután gyermek cirkusz-előadást rendeztünk Almásy Pál-telepen, Rákosszentmihályon. Ez alkalommal *Kiss* Rezső és ifj. *Stöckl* Géza, mint bohócok, valamint Kaiser Ervin lóháton végzett ügyes mutatványaikkal tüntek ki. Nagy sikerrel került szinre Tell Vilmos, Búr Vezér, Pajkos iskolásfiúk stb. A nagyszámú apró közönség nagyot mulatva, jó kedvvel hagyta el a nézőteret. Az előadás jövedelmét, 7 korona 12 fillért *Kaiser* Rezső, az egyik közreműködő, a maga és apró művésztársai nevében azzal a kéréssel küldte be hozzánk, hogy azt a rákosszentmihályi *római katholikus templom harangalapja javára fordítsuk*, a mit mi szivesen teszünk meg és köszönetet mondunk fáradozásukért, a mit ilyen szépen gyümölcsöztetnek.

A szentmihályiak orgonája. A szentmihályi római katholikus templom orgonájának fölállitásával és kijavitásával már teljesen elkészültek, úgy, hogy a vasárnapi ünnepies mise e hó 9-én már orgonakiséret mellett fog lefolyni. Ez a szép eredmény elsősorban *Nebenführer* József számtanácsosnak, az operaház gazdasági főnökének köszönhető. Az orgona szétszedésének és újraszerelésének költsége az orgonának tulajdonképeni ára. A felállitás munkáját *Garai* János budapesti cég végezte. Nagy érdemei vannak még *Nietsche* Józsefnek, *Cristofani* Józsefnek, *Spanraft* Ágostnak és *Riedl* Frigyesnek, a kik a megszerzésnél és felállitásnál segédkeztek. Az orgona próbája augusztus 5-én délután volt *Farkas* Ignác, *Pálfi* János, *Nietsche* Jó-

zsef, *Szacsway* Imre jelenlétében. Az orgonán *Wayand* Károly, *Kratochvill* József csömöri plébános és *Gaál* Pál játszottak és konstatálták, hogy Szentmihály örülhet a fényes ajándéknak. Az első orgonázás örömére vasárnap, e hó 9-én, délben, az Engelbrecht-féle vendéglőben társas ebéd lesz.

Adakozások. A szentmihályi római katholikus templom orgona-alapjának céljára *Lessik* Károly 20 koronát ajánlott föl. A harangalap céljaira *Radocza* János 10 koronát, *Wellay* István 2 koronát ajánlott föl.

Csendőrörs Rákosszentmihályon. Augusztus elseje óta Rákosszentmihályon 4 tagból álló csendőrörsöt létesitettek, a melynek céljaira a József-utcában béreltek ki egy házat.

Gyermekcsíny. Csúnya csinyt követett el két szentmihályi gimnazista-gyerek a gyermekmulatságon. A nélkül, hogy jegyet váltottak volna, résztvettek a mulatságon és a versenyekben, más gyermekek jegyeinek a felhasználásával és a versenyeken még dijakat is vittek el olyanok elől, a kik megfizették a belépődijat. A csíny annál csúnyább, mert két intelligens család sarjadéka követte el. Az egyiknek neves fővárosi ügyvéd az atyja, a másiké pedig egy felügyelő.

Gyászrovat. *Göbel* János György, Székesfehérvár szab. kir. város polgári, ipari és elemi iskoláinak nyugalmazott igazgatója, az arany érdemkereszt tulajdonosa, a fejérmegyei tanitótestület tb. elnöke stb. folyó évi július hó 30-án, éjjeli 12 órakor, munkás életének 68-ik, boldog házasságának 44-ik évében, hosszas szenvedés után Székesfehérvárott elhunyt. Temetése ugyanott volt augusztus 1-én d. u. 5 órakor a római katholikus egyház szertartásai szerint. Az elhunytban, a ki Székesfehérvárnak kiváló népszerűségű polgára volt, *Göbel* József dr. rákosfalvai kerületi orvos édesatyját gyászolja.

Janczer Lajosné, *Paulheim* Aranka folyó évi július 30-án Davosban, Svájcban, életének 25-ik, felette boldog házasságának 4-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult Budapestre szállittatván, temetése augusztus 4-én délután 4 órakor folyt le a római katholikus egyház szertartásai szerint, a rokonság és a nagyszámú ismerősök tömeges részvételével. Az elhunytat szülői, *Paulheim* József és neje *Kurzreiter* Franciska, férje, *Janczer* Lajos és két gyermeke gyászolják. Halála gyászba borította a *Paulheim*, *Hudetz*, *Diósy*, *Neiszer* stb. családokat és a nagyszámú barátok körében mély részvétet keltett.

Pekár Károly, a m. kir. államvasutak nyugalmazott főfelügyelője és üzletvezetője, folyó évi augusztus 2-án, délután 1 órakor, életének 71-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetét a megboldogultnak e hó 3-án délután 5 órakor áldották meg Budapesten, az ág. hitv. evang. egyház szertartása szerint és 5-én délután öt órakor tették az aradi sirkertben ujólagos megáldás után örök nyugalomra. Halálát fiai, *Pekár* Károly dr. tanár, iró, *Pekár* Mihály dr. orvos, egyetemi tanársegéd és *Pekár* Dezső dr., egyetemi s. tanár gyászolják.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserüvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes izénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

SPORT.

A tenniszverseny eredménye. Az elsején megtartott rákosszentmihályi tenniszverseny a következő eredménynyel végződött. A *Spannrafft* Paula—*Greszler* Jenő pár 6 : 1-el győzött a *Posch* Aranka—*Roth* Gyula páron. Az *Ujváry* Róza—*Hauser* János pár 6 : 3-al győzött a *Spannrafft* Elza—*Lehel* Imre páron. A *Spannrafft* Paula—*Greszler* Jenő pár 6 : 3-al győzött az *Ujváry* Róza—*Hauser* János páron. *Spannrafft* Elza—*Lehel* Imre pár 6 : 1-el győzött a *Posch* Aranka—*Roth* Gyula páron. Az *Ujváry* Róza—*Hauser* János pár 6 : 3-al győzött a *Posch* Aranka *Roth* Gyula páron. A *Spannrafft* Paula—*Greszler* Jenő pár 6 : 3-al győzött a *Spannrafft* Elza—*Lehel* Imre páron. A második pályán igy a mérkőzés győztese a *Spannrafft* Paula—*Greszler* Jenő pár lett. — Az első pályán a *Hrabál* Hedvig—*Kneif* Árpád pár a mérkőzés során vereséget szenvedett, a többi három pár azonban kétszer egymásután egyenlő eredményt érvén el, a mérkőzés befejezése ma délutánra maradt.

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

A gyümölcs és a fülbemászó bogár. Az ismeretes fülbemászó nevű bogarakról általában azt hiszik, hogy azok a gyümölcsbe lyukakat vájván és az ekként kivájt részt megemésztvén, a gyümölcsnek nagy kárára vannak. Pedig ennek ellenkezőjéről bárki is igen könnyen meggyőződhetik, ha néhány fülbemászót egy üres üvegpohárba dob, azokat ott néhány napig megkoplaltatja, azután pedig néhány alma- és körtedarabkát dob közéjük; ekkor azt fogja tapasztalni, hogy az éhes rovarok az almához épen nem nyúlnak, mig a körtéből csak nagyon keveset fognak elfogyasztani, ellenben, ha almamoly hernyóit vagy bábjait dobunk közéjük, ezeket rövid idő alatt fölemésztik. Miből azt lehet következtetni, hogy a fülbemászó inkább húsevő rovar és növénynyel csak kivételesen él (például a georgina és szegfű fiatal leveleit és maghüvelyeit szenvedélyesen szereti) és ennélfogva több hasznot okoz, mint kárt. Mert ha az a gyümölcsöt úgy szeretné, mint a hogy ezt ráfogják, miután tudjuk, hogy a fülbemászó a sáskák csoportjába tartozik és ennélfogva nagyon falánk, tekintve nagy mennyiségüket és abbeli természetüket, hogy éjjeli állatok, akkor kiszámithatlan lenne az a kár, melyet a gyümölcsben okozni képesek volnának, holott az almamoly pusztitása által határozottan hasznot tesznek.

—

A pelargonium-virág tökéletesítése. Hogy a pelargonium-virágot minél jobban tökéletesitsék, hogy színre ragyogóbb, nagyságra terjedelmesebb legyen, Belgiumban következőképen járnak el: 10 liter vizbe félliter kénport tesznek és ezt a keveréket tiz napig állni hagyják és naponta 5—6-szor felkavarják. Ha a növényeket ezen folyadékkal minden héten kétszer locsolják, sokkal dúsabban virágoznak és a virágok is minden tekintetben nagyszerűbbek.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																	
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	9 30	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	—	3 00	3 45	4 32	5 02	5 32	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 01	9 50	* 10 30	10 51	* 11 21
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	**9 36**	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	—	**3 07**	3 50	4 39	5 09	5 39	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 08	9 57	10 37	10 58	11 28
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	9 40	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	—	3 12	3 57	4 43	5 12	5 42	6 11	6 41	7 12	7 42	8 11	8 41	**9 13**	10 01	10 41	**11 03**	**11 33**
	1. sz. kitérő . . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	9 43	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	—	3 15	**4 00**	**4 46**	**5 15**	5 45	6 14	6 44	7 15	7 45	8 14	8 44	9 16	10 04	10 44	11 06	11 36
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 01	5 32	6 02	6 38	7 12	7 42	8 12	8 42	9 21	9 52	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	—	**3 22**	4 07	4 52	5 22	5 52	6 22	6 52	7 22	7 52	8 21	8 51	9 23	10 12	10 52	11 14	11 44
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	—	4 01	4 31	5 16	5 46	6 16	6 46	7 16	7 46	8 26	8 56	—	9 46	10 36	11 16	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 00	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	4 45	—	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30	8 00	8 40	9 20	10 00	* 10 30	11 00	* 11 30
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	**3 23**	3 53	4 38	5 08	—	5 53	6 23	6 53	7 23	7 53	8 23	9 03	9 43	10 23	10 53	11 23	11 53
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 49	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	**4 00**	**4 46**	**5 15**	—	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 10	9 50	10 31	11 00	11 30	12 00
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 18	—	6 03	6 33	7 04	7 33	8 03	8 33	**9 13**	9 53	10 35	**11 03**	**11 33**	12 03
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	**9 37**	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	4 07	4 53	5 22	—	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 17	9 57	10 39	11 07	11 37	12 07
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 29	—	6 14	6 44	7 15	7 44	8 14	8 44	9 24	10 04	10 46	11 14	11 44	12 14

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik. A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel. *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

HIRDETÉSEKET

jutányos áron felvesz a kiadóhivatal.

Telefon 57—64. **Budapest, József-utcza 25.** Telefon 57—64.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint díszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő

Budapesten, VII., Főherczeg-Sándor-utcza 32. szám.

Cukrászda Rákos-Szent-Mihályon,

József-utcza 230. sz.

Alulirott alázattal hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a nyár folyamán állandóan **fagylaltot, jegeskávét, crémet, legfinomabb bonbonokat, gyermek-kétszersültet és legfinomabb süteményeket készitek.**

Kis adag fagylalt (2 szelet) 12 kr. Jegeskávé 15 kr.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Hora János.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. ✻ Alapittatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. **Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.**

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és franczia ujdonságunkat „CROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyű és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és símán; az összes divat szinárnyalatokban, úgyszintén gyönyörű blouse-kelmék **selyem-zaphir** és **Liberty** batistokban.

Mintákat szívesen küldünk! Mintákat szívesen küldünk!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, augusztus 16. 33. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

A Sporttelep mozgalma.

(Otthont a Sporttelepnek.)

A *Rákosszentmihályi Sporttelep* mult szombati fényes mulatsága sok érdekes tanulsággal szolgált úgy az egyesület tagjainak, mint magának a nagyközönségnek. A *Sporttelep* újabb tanubizonyságát adta, hogy hivatásának magaslatán áll s valóban tudja, mi az a cél, melyet követni kell s érti a módját, a hogy azt megközelítheti. Minderről sok szó esett csak legutóbb mostanában is e helyen és társadalmunk minden rétegének szóbeli érintkezése alkalmával. Az erről folyó eszmecserék egyhangulag arra az eredményre vezettek, hogy a Sporttelepnek meg kellene bővíteni az eszközeit, a melylyel községünk társadalmát szolgálja s legfőképen fel kellene menteni végre a szűk és tökéletlen vendéglőhelyiségek mizériái és a helybeli vendéglőseink általában ismeretes „jóakaratának és készséges előzékenységének“ gyámsága alól. Az egyetlen eszköz erre nyilvánvalólag az, ha a *Sporttelepnek* saját területet sikerül szerezni, a hol nem csak pályáit rendezhetné be, hanem idővel társas összejöveteleit is tarthatná, s nem kényszerülne rá, hogy nagy fáradsággal szerzett pénzét méregdrága sátorfelállításra fecsérelje, a minek az eredménye ezúttal is az lett, hogy a ragyogó sikerű mulatság megfelelő anyagi jutalmat nem hozott. A *Sporttelep* saját pályájának s klubhelyiségének megszerzése esetén, a hasonló mulatságok és ünnepélyek kitünő jövedelmezősége biztosítva lenne, sőt maga a parkklubszerű vállalat is minden józan számítás szerint szép jövedelmet hajtana.

Mindezt önmagától átlátta közönségünk s a *Sporttelep* élelmes vezetősége igyekszik a kedvező pillanatot felhasználni. Nagyarányú mozgalom indult meg, a nyár elején már megkezdett tervezés és ugyanakkor megindított akció folytatásaképp, a *Sporttelep* számára telekvétel céljára szükséges tőke megszerzése érdekében. Hiszszük és reméljük, hogy közönségünknek nem akad olyan tagja, ki a csakugyan figyelemreméltó és minden tekintetben közérdekű mozgalom sikere érdekében segítő kezét megtagadná, annyival is inkább, mert az eddigi megállapodások szerint a tőke biztosítását igen kis értékű — 30 koronás — részjegyek jegyzése útján akarja a *Sporttelep* vezetősége biztosítani, olyanformán, hogy a jegyzett összegeket kamatnélküli kölcsönnek tekintenék s évenkénti részjegysorsolás útján letörlesztenék.

Az ügy részleteit a már megkezdett alapokon e héten szükebb bizottság vette tárgyalás alá, mely munkálatának eredményét legközelebb az egybehívandó nagyszabású és nyilvános értekezlet elé fogja bocsájtani s a mennyiben — a mi csaknem kétségtelen — a végleges megállapodás létrejön — a *Sporttelep* ez évi további munkálkodását elsősorban és legfőképen e fontos kérdés megoldására fogja teljes odaadással fordítani.

Isten adja, hogy a derék törekvés azzal a sikerrel járjon, a melyet kétségtelenül megérdemel.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Elit-hangverseny.

Ma, a mikor a hangzatos címekkel való dobálódzás szinte életszükségletéve lett mindazoknak, a kik a közönség számára bármit is forgalomba hoznak, az olyan címek, a minőt soraink fölébe írtunk, rendesen kételkedést keltenek bennünk bizalom helyett. Mert rendesen a leghangzatosabb címen árulják a legsilányabb portékát.

A szentmihályi harangalap javára e hó 8-án Rákosszentmihályon a Figyelmessy-féle kerthelyiségben rendezett hangverseny azonban ezt a kételkedést nem érdemelte volna meg: hangverseny volt a javából, kitünő erőkkel, a legjobb számokból összeállítva.

A *Zsolnay* Károly rendezte júliusi hangverseny nagy sikere, a jól összeállított műsor és a népszerű cél, a melynek javára a hangversenyt rendezték, nagy és szép közönséget vonzott a Figyelmessy-féle szép kerthelyiség lombos fái alá.

Az este különben fölszentelő ünnepe volt Szentmihály első tágas táncterének is, a melynek szükséges voltát már annyiszor hangoztattuk.

A tágas — és szellős — terem földszintjét elfoglalta a nagy közönség és türelmetlenül várta az állandó színpad függönyének felgördültét, hogy a hangverseny élvezetében része lehessen.

Fél kilenc volt, mire a hangverseny megkezdődött. Megnyitóul *Kállay* Kornélia, az Országos Színművészeti Akadémia növendéke szavalta el a közönség tetszése mellett *Bugyi* Ferenc Józsefnek lapunk mult számában közölt „Harang“ című prológusát. Ugyancsak ő később „Yvette keringőjét“ énekelte *Zichy* Géza grófnak Roland mester című operájából kedvesen, hatást keltően, bizonyságot téve erről a képességéről is.

Burose Adolf, a m. kir. Operaház fuvolása, zenetanár játszotta el azután *Demersemann* „Grand air varié“ című darabját fuvolán, tökéletes tudással, nagy művészi érzékkel.

A *Vörösmarty-Erney* szerzette gyönyörű melodrámát, a „Szép Ilonkát“ élvezte utána a hallgatóság *Füredyné Barts* Arankának mindenkit elbájoló előadásában, a melynek zajos tapsokban nyilvánuló nagy hatása alatt állott még a közönség, a mikor a következő művész, *Marchard* János lépett eléje. Behízelgő, szép bariton hangon énekelve el Carmenből a toreador dalát, kiemelve az abban rejlő drámai mozzanatokat.

Majd *König* Frigyes, a laibachi városi színház tenoristája énekelte el remekül, megkapóan az „Aida“ opera románcát. Ugyancsak ő énekelte el *Biró* Lillyvel a kettőst Trubadurból és *Biró* Lillyvel meg *Marchard* Jánossal a Trubadur opera tercettjét, a melyek közül különösen az utóbbi tett óriási hatást a nagyszámú közönségre. Hogy a két szám nagy hatásában milyen nagy része van *Biró* Lilly hatalmas, ritka szép hangjának és énekelőadásának, azt nem kell elmondanunk, hiszen élénk emlékezetében van még ő a szentmihályi közönségnek júliusi nagysikerű közreműködésének idejéből.

Végezetül említjük meg, de teljes elismeréssel tesszük ezt, *Gaál* Pál zenetanárt, a kinek preciz, megbizható, az előadóhoz mindenben simuló zongora-kisérete (hat-számnál!) fokozta a közreműködők előadásának úgyis nagy hatását.

A hangverseny záradékául egy apró egyfelvonásos vigjáték került színre, *Gondinet* „Valami hibája van“ című kis darabja *Gabányi* Árpád fordításában. És ez volt a műsor csattanója, a mely jó kedvre hangolta a tánchoz készülőket. Négy szereplője van a kis darabnak, a kik kitettek magukért, gyorsan perdülő, jó előadásban mutatva be az apróságot. *Füredyné Barts* Aranka a rendetlen asszony szerepében rendkivül bájos, megnyerő jelenség volt, a kinek azt a sokat emlegetett „egyetlen hibáját“ mindenki szívesen nézte volna el ezúttal is bemutatott tömérdek jó tulaj-

Nagyasszonyunkhoz.

1903. aug. 15.

Magyar nemtőnk égidalos lelke,
Szálj alá, ihlesd meg ajkamat,
Hadd hallják meg széles országszerte
Csókodból fakadó dalomat!
Ezeréves születésenapját
Ülte nemrég e szép anyaföld,
Mely ligetet, mezőt, búzát, nektárt
Isten után tőled örökölt!

S édes hazánk ezeréves arca
Örömkönyben úszva néz feléd,
Oh szálj le az édes anyahantra
S áldd meg annak minden porszemét;
Áldásodra ezer virág nyílik,
Azokból majd koszorút fonok
S hol nagy neved dícsőségét zengik:
Felvirágozom szent templomod!

Oh mert téged illet meg a hála,
Nemzetemnek nemtő-angyala!
S ki ma édes-bájos arcod áldja,
Tiéd volt s lesz ez a szép haza!
Oltalmazó szárnyad alatt védve,
Tartsd meg még sok ezer éven át,
Hogy örökké áldja és dícsérje
Benned a nagy égi pátrónát! . . .

Aczél Lajos.

Nyári levelek Katica hugomhoz.

III.

Mátyásföld, aug. 1.

Kedves Hugom!

Igazán örültem soraidnak, melyekből azt olvashattam, hogy levelem mennyire megkacagtatott. Tudod, kedves hugom, egész más idők voltak azok, mikor még reánk, hű mamelukokra, Rátót kellemes szele fujdogált; de mióta a Zoltánok pusztító orkánja sivít keresztül az országház folyosóján, hidd el, azóta egész mizantrop lettem.

Azért nem is irtam az utóbbi időben, mert ismertem melancholikus hangulatomat, nem akartam embergyűlölő nézeteimmel vig kedélyedet megrontani.

Hidd el, kedves hugom, fölfordult az egész világ.

Az emberek morális fogalmai nagyon furcsák. A mi az egyik pártnak ehrlich, az a másiknak bizton gefehrlich.

Tessék hát zöld ágra jutni.

Meglátod, nemsokára beteljesednek a költő szavai: Pusztulunk, veszünk; mint az oldott kéve, széthull Nemzetünk.

Talán úntat is már politizálásom, de nem lehet ma semmiről sem irni, a mi a politikától ne volna át meg átszőve.

Kérlek, ma még az Isten házát is politikával épitik. Egy templomépitéshez szükséges hét, ha nem hetvenhét mulatság s minden egyes mulatságnak meghivója nem

donságáért. Fürge, sikkes szobacicát mutatott be *Mihályfy* Irén, a kinek eddig csak szép hangját élveztük és a ki most mint kész színésznő mutatkozott be. A nevető-izmokat állandó feszültségben tartotta *Füredy* Károly, a nagybácsi szerepében remekelve. Temperamentumos, komikai erőtől duzzadó, életerős alakot mutatott be. *De Lusson* Andrénak, a férjnek szerepében *Farkas* Elek egészítette ki a jó együttest.

A közönség hálás tapsokkal jutalmazta a színjátszók fáradozását, többször hívva őket ki a színre.

Előadás után megindult a tánc a fényesen világított, tágas teremben a kőbányai *Vidák* Sándor zenéjére és folyt vígan a mulatság, amúgy szentmihályiasan, kivilágos-kivirradtig.

Csak ekkor oszlott el a közönség, a mely a hangverseny fáradhatatlan rendezőjét, *Zsolnay* Károlyt az est folyamán többször zajosan ünnepelte.

Jótékony bazár Mátyásföldön.

Miként a folyó augusztus 9-iki számunkban jeleztük, a folyó augusztus hó 1-én rendezett bazárünnep részletes leírását következőkben adjuk:

Mátyásföld alapítása óta nem volt még ily nagyszabású ünnepség e telepen, a midőn is nemcsak a tulajdonosok, hanem az idény-nyaralók is szívvel-lélekkel, vallás-különbség nélkül működtek közre a célból, hogy az ünnepély minél fényesebb legyen s az építendő róm. kath. templom alapja javára minél nagyobb s kedvezőbb eredmény éressék el. Résztvettek az érdekeltekkel együtt a szomszéd Rákosfalva s Cinkota anyaközség intelligentiái, abbeli tevékenységük s áldozatkészségükkel, a mely szerint a róluk nevezett bazár-sátort sajátjukból rendezték be. A jótékony cél iránti tekintetből Mátyásföldről senki sem maradt el, ott voltak a gyermekek, a serdülő fiatalsággal együtt s vállvetve dolgoztak az ünnep erkölcsi s anyagi sikerén.

A főrendezőség s végrehajtó-bizottság házról-házra járt s úgy kérte fel a közönséget a részvételre s a bazártárgyak adományozására. S volt is sikere, mert mindenki tehetségéhez mérten adakozott s összeköttetései révén igyekezett előmozdítani a nemes célt.

Elől járt ez úton *Bellovics* Imre, kinek közbenjárására a nemeslelkű s áldozatkész *François* Lajos s társa cég a bazárhoz 100 üveg pezsgőt ajándékozott. Sokat tett a jótékony cél érdekében *Takács* Gyula, ki nagymennyiségű bazártárgyat szerzett be. Külön sátort rendeztek be a *Szurmay* és *Zettner* család ribizli bor-különlegességből; *Paulheim*, *Diósy* s *Bartolfy* családok az újfalusi buffet s borozót; *Kramaszta* és *Keményfy* család kávéházat, *Langer* Ignácné a halászcsárdát, *Komássy* Edéné a hűsítő sátort stb. stb. Nagyobb adománynyal járultak a bazárhoz: Meixner Emil, Vizváry Gyuláné, Környey Edéné, Bellovics Imréné, Goldschmidt Lipótné, Kürthy Istvánné, Strelisky Sándorné, Lovik Károlyné, Storch Mátyásné, Hlatky Jánosné, Ehrlich G. Gusztáv, Wilczek Gusztávné, dr. Bukovszky Györgyné, Zehntbauer Gyuláné, Arsenovits Györgyné, dr. Jelfy Jánosné, Possert Ida, Mihályfy Józsefné, Perjatl Mártonné, Markó Pálné, a Miksó-Heller család, Pozsgay Tivadarné, Fehérváry Józsefné, Papp Béláné, Papp Mihályné, Dozzi József, Papek Józsefné, Schmidt N. Ernőné, Demjánovich Emil, dr. Feuer Jánosné, Hermán Ödön, Hoffmann Béla stb. stb. Külön kell megemlékeznünk, Tscherne Ferencről, ki déligyümölcs- s cukorkákból egy kucséberkosarat rendezett be, a melynek tartalmát Papek József árúsította ki. Adományokkal járultak még a polgári s a részvényserfőző, továbbá Dréher sörgyár s Grünfeld sörszállító-cég; Beliczay Béla, Weisz Pál, Weingruber Ignác.

---

egyéb, mint egy bélyegtelenül kiállított díszesebb váltó, melyen a rendezők a giransok. Egy ily díszes váltót, ha jól tudom, neked is küldöttem, melyről láthattad előre is az üzlet fényes sikerét.

De valóban pompásan sikerült is.

Vagy tíz finom ízléssel kiállított sátorban, még finomabb ízlésű asszonyok és leányok árulták a kitünő harapnivalót, na meg azután Ujfalu nedüjét és François gyöngyöző pezsgőjét.

S tudod, mi a legérdekesebb: semmi zsarolás nem volt. Bizton féltek Mátyás az igazságostól, kinek szobra körül voltak a sátrak elhelyezve. Azt hiszem, nem lesz érdekt elen, ha pár sorban megismertetlek ezzel a jól sikerült, Mátyásföldi templomalap javára rendezett mulatsággal; hiszen csupa ismerősökkel fogsz minden sorban találkozni. Megkezdem hát mindjárt Zettnerék sátránál. Itt, kedves hugom, a kinek sok volt a búja, baja egy koronáért két hétre elveszthette, attól a finom magát inni hagyó ribizli-bortól, melyet jól ápolt kacsók öntögettek a pár pohár után bokrosodó vendégeknek. A rossz nyelvek azt mondják, hogy mióta Lingel bácsi ribizli-bort ivott, két hétig minden ismerősét ezzel fogadta: „A szerelem nem bableves, de a ribizli-bor se káposztalé".

A ribizli-bornak majdnem tőszomszédságában találta az ember az „újfalusi" borozót, Pozsgayné, Stahuljákné, Pollákné meg egy csomó szép lánynyal, olyan ügyesen töltögették ezt a hamiskás bort, mintha csak csaplárosnénak születtek volna mindannyian.

Elképzelheted, hogy Tivadar sem hiányzott és szörnyű nagyokat gurított.

El akarta hitetni a publikummal, hogy itt van a keletindiai csodaszülött, a „kétballábú asszony", született Ó-Budán, a Lajos-utcában.

Azt mondotta, hogy itt látható az a csizma, melyet az első Szlaukó viselt s hogy e csizmának sarka tulajdonkép a vidék Achilles sarka. Végre el akarta hitetni, hogy ő Szentkirályi. Rákosfalva és Cinkota is kivette a maga részét. A ket sátor mindkettőjében kitünő harapnivalók csillapitották az éhező közönségnek az ujfalusi bor után támadt oroszlán-étvágyát. Az előbbiben az áldott lelkületű Veressné, meg azok a vígkedélyű Stelly lányok szorgoskodtak. Az utóbbiban, biz Isten nem tudom, ki volt, mert ekkor már annyi pezsgőt ittam, hogy a cinkotai kántor nagy itcéjébe se fért volna több.

Apropos pezsgős pavillon, ez is volt kettő.

Az egyikben az igaz magyar vendégszeretet megtestesitője, a mindenki által tisztelt és igazán szeretett Belovits család; a másik az egész környék irigyelt sikkes alakja Fehérváry Józsefné bizonyitgatta, hogy felfelé száll borban a gyöngy.

Ez a felfelé szálló gyöngy az én fejembe is fölszállt; hiába ittam a kisebb fajta cinkotai itcékkel Kramasztáék és Keményfiék országos hirű feketéjét.

Én álltam (úgy a hogy), de mozgott a föld.

Pitymallott már, a teremben még mindig a Kék-Vok, a sátrakban már csak cók-mók, a zsebemben pedig egy nagy dalesz volt.

Kedves hugom, a Berta néni küldhetne egy kis előleget. Vagy nem? Pá!

Üdvözöl bátyád *Busi.*

Dúsgazdag buffet s borozót állitottak fel a rákosfalviak, a melyhez Veress Alajosné, Biró Gézáné, Stelly Gézáné, Friedländer Manóné, Prückler nőv., a Zeuner és Hajnos családok járultak adományaikkal; továbbá Cinkota községe, melyhez Schwartz Samuné, Huszka Gyuláné, dr. Farkas Mártonné, Kressinszky Tónika, Melne Gyuláné, Goldner Jakabné, Goldmann József, Jezsovits Pál, Bárdos Gusztáv, Burius Lajos, Zsello Lajos, Csermák Márton, Dominics Gyula, Langfelder Ábris, Ehmann Viktor, Hegedüs Menyhért, Goldmann Bernát, Sopronyi Lajos, Paulik János és Goldmann Fülöp adakoztak. A Riegler papirgyár r.-társ. 1000 db papirtányért s 1000 db papirszalvétát volt kegyes adományozni. Kecskeméthy Vince 500 db virágcsokrot készittetett ez ünnepre s a sátrak ízléses berendezése az ő ismert ügyességét dicsérte.

Az ünnep fényét emelte az ez alkalomra berendezett régiség-múzeum, a melyet Perjátl Márton állitott össze kiváló ügyességgel, szakértelemmel s ügyszeretettel. Érdekes volt a már délután 5 órakor és 10 óra után újból megjelent alkalmi lap, a melyet rikkancsok árusitottak Délután 5-től $^1/_2$10 óráig a tarka-barka szinpadon gyermekelőadások voltak, a melyek állandó derült hangulatban tartották a közönséget. Az ifjúság s gyermekek mulattatására egy körhinta s gyors fényirda lőn felállitva, stb.

Ilyen változatos műsor s ügy iránti lelkesedés és szakavatott rendezés megtermette gyümölcsét, mert az erkölcsi siker mellett az anyagi haszon is számottevő:

Belépti jegyekből befolyt 932 kor., a rákosfalvi sátor jövedelme volt 60 kor., a cinkotai sátoré 122 kor., a ribizliboré Szurmay Editkénél 41 kor., Zettner Jolánkánál 37 kor. 70 fill., az ujfalusi buffet s borozó jövedelme volt 145 kor. 7 fill., a mátyásföldi buffet és borozóé 84 kor., a czukrászdáé 112 kor. 88 fill., a sörözőé 31 kor. 56 fil., a virágsátoré 80 kor. 86 fil., az I. pezsgősátoré 228 kor. 30 fill., a II. pezsgősátoré 193 kor. 10 fill., a dohánytőzsdéé 233 kor., a kávéházé 80 kor., a halász-csárdáé 70 kor., a mézeskalács-sátoré 48 kor., a kucséberé 31 kor. 28 fill., a múzeumé 86 kor. 91 fill., a tarkaszinpadé 12 kor. 81 fill., árverésen megmaradt tárgyakból befolyt 508 kor. 94 fill., egyéb bevételekből 94 kor., felülfizetésekből 292 kor. 44 fill. Összbevétel volt 3525 kor. 85 fill., kiadás 1109 kor. 74 fill., maradt tiszta jövedelem 2416 kor. 11 fill.

Felülfizettek: gróf Scheer Toss Béláné 30 kor., Szájbély Kálmán 20 kor., Weinszeisz Lajos 20 kor., Meixner Emil 20 kor., Friesz Antal 20 kor., Takács Gyula 16 kor. 44 fill., Szabady Antal 10 kor., Ruggyanta-gyár r.-t. 10 kor., Ehrlich G. Gusztávné 10 kor., Vizváry Gyula 10 kor., Biehn János 10 kor., Kaudelka János 10 kor., Diósy Kálmán és János 10 kor., Kartschokke János 10 kor., Bach János 10 kor., dr. Bukovszky György 9 kor., id. Huszka Gyula 8 kor., dr. Szente Gyula 6 kor., Tscherne Ferencz 5 kor., N. N. Takács Gyula útján 5 kor., Huszár Emilia 4 kor., dr. Varga László 4 kor., Stärk Izidor 4 kor., Houn Lajos 3 kor. 50 fill., Szemlér Mihály 3 kor., Véninger Ferenc 3 kor., Csiky Jánosné 2 kor., Takács N. gyógysz. 2 kor., Hanusz Béla 2 kor., O. I. 2 kor., Imrey Mihályné 2 kor., Goldmann József 2 kor., N. N. 2 kor., Vizváry Gyuláné 1 kor., Bodendorfer Mihály 1 kor., Storch Mátyás 1 kor., Papek József 1 kor., Küzdy Artur 1 kor., Tolnay N. 1 kor., Bánóczy N. 1 kor., Mehlhofer Ferenc 50 fill. Összesen 292 kor., 44 fillér.

Fogadják a nemeslelkű adakozók Mátyásföld háláját s őszinte, szivből fakadó köszönetét; a rendezőbizottság pedig szerzett babérain pihenve, elismerést talál azon pártolásban, melyben ezen szent cél részesült.

HIREK.

A „Rákos Vidéke“

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

Orgona-avatás. Óriási, az egész templomot zsufolásig megtöltő hivő közönség jelent meg 9-én, vasárnap, a szentmihályi templomban, hogy meghallgassa az első szent misét, a mely orgonakiséret mellett folyik le. Az orgonának behizelgő, szép hangja áhitatra hangolta a hivőket, a kik hálával a szivükben emlékeztek meg bizonyára mindazokról, a kiknek az orgona megszerzését köszönhetik. — Délben az Engelbrecht-féle vendéglőben az orgona-avatás örömére társas-ebéd volt, a melyen szivesen ünnepelték azokat, a kik az orgona megszerzésében közreműködtek, élükön a szintén jelenlévő *Nebenführer* Józseffel, az Opera gazdasági főnökével.

Harang-ügyek. A szentmihályi templom kisebbik harangja immár elkészült és elhelyezése azért késik, mert beszentelés végett Vácra kellett szállitani. A harang felirata a következő: „Szent János evangelista (kép.) *Regele* János iránti hálából öntette Rákosszentmihály közönsége, 1903.“ — A lélekharangot már szintén készitik. Az adomány itt ifj. *Dittrich* Nándornak és nejének a nevére szól.

A dalosok új helyisége. A rákosszentmihályi polgári daloskör helyiségét — a mely eddig a Bürgermeister-féle vendéglőben volt — a Biró-féle helyiségbe helyezte át. Ajánljuk a derék dalosokat, a kik karukat most ujjászervezték, a közönség szives figyelmébe és támogatásába.

Pestvidéki esküdtbirák. Augusztus 12-én sorsolták ki a pestvidéki törvényszéken a szeptember 14-én kezdődő eszküdtszéki ülésszakban birói funkciót teljesitő esküdtbirákat. A kisorsoló bizottság elnöke *Verebély* Ignác táblai biró volt; tagjai a törvényszék részéről *K. Nagy* Sándor és *Osváth* Imre birák voltak. Az ügyészséget *Tóth* István dr. ügyész képviselte, az ügyvédi kamara részéről pedig *Messinger* Simon dr. ügyvéd volt jelen. A Rákos vidékéről rendes esküdtbirák lettek: *Spitzer* Adolf, kereskedő, Gödöllő, *Bezsilla* Nándor dr. ügyvéd, Rákospalota, *Benkovics* Imre, földmivelő, Ujpest, *Mihályffy* Sándor gazdatiszt, Rákospalota, *Kozma* Sándor könyvelő, Ujpest, *Radics* Gyula nyug. postafelügyelő, Rákospalota, *Schön* Gyula dr. orvos, Gödöllő, *Pejacsevich* Albert gróf földbirtokos, Rákospalota, *Kozma* Andor könyvelő, Ujpest. Helyettes esküdtek lettek: *Nyári* József tőzsdei titkár, Rákoscsaba, *Benedek* Lajos magánhivatalnok, Ujpest.

Rákóczi-ünnep Rákospalotán. A rákospalotai ünneprendező bizottság a következő felhivást tette közzé: „Mi, a rákospalotai Polgári Kör tisztviselői és választmánya illő tisztelettel adjuk tudtára mindeneknek, hogy a midőn ez évi augusztus havi rendes ülésünkön tanácskozásra

egybegyűltünk, megemlékezvén arról, hogy nagyságos felsővadászi II. Rákóczi Ferencz, Erdély választott és Magyarország vezérlő fejedelme ezelőtt kétszáz esztendővel, 1703 június 15-én bontotta ki dicsőséges szabadságharcának zászlóit, hogy tehát hazánk egyik legvitézebb szabadsághősének emlékét a mai kor előtt is fölelevenithessük és ünnepelhessük, elhatároztuk, hogy 1903. évi augusztus hó 15-én, Nagyboldogasszony-napján, a Rákospalotán, Imre-utcza 51. szám alatt (Landstoff-féle vendéglőben) levő helyiségünkben Rákóczi-ünnepet rendezünk, a melyre községünk minden rendű és rangú polgárát ezennel tisztelettel meghívjuk. Megjegyezvén, hogy a tiszta jövedelem a rákospalotai Kossuth-szoboralap javára fordíttatik. Az ünnepély kezdete délután 4 órakor. Az ünnepi műsor kezdete este 7 órakor. Műsor után tánc reggelig.

Községi közgyűlés. Rákosszentmihály község képviselőtestülete augusztus 12-én délelőtt 9 órakor ülést tartott, a melyen a község szervezési szabályrendeletét tárgyalták és fogadták el. A négy óra hosszáig tartott ülésen *Bitskey* Gyula községi h. jegyző indítványára túlnyomó többség által hozott határozattal azt a körülményt, hogy a csömöri adóügyi jegyzőt, Rákosszentmihály község átvenni tartozik, tudomásul vette. Ha azonban a választással betöltendő jegyzői állás nem nevezett adóügyi jegyzőre ruháztatnék, úgy a végkielégítésre nézve nevezettel a választás megejtése után tárgyalni fog. A határozat ellen *Bentsik* József dr. képviselőtestületi tag fölebbezést szándékozik beadni.

Tűz. Rákosszentmihályon augusztus 12-ről 13-ra forduló éjjel teljesen leégett *Brückner* József tisztviselőnek a háza. Az épületben bennégett 380 korona készpénz, több ékszer és irat is. A bennlakó tulajdonos-család csak a betóduló füstre ébredt föl és menekült ki a házból, mikor már az egész tető lángban állott és a ház ajtaja is beégett. Az épület meg a berendezés biztositva volt.

A rákosszentmihályi polgári leányiskolában f. hó 21-én kezdődnek meg a beiratások. Ugyancsak ott *Gaál Pál* tanár vezetése alatt szeptember hó 1-vel zenedei rendszer szerint *„Zene-tanfolyam“* is megnyilik a következő zenei szakokban: *zongora, hegedű, cimbalom, ének-* és *zeneelmélet. Tandíj* a zenészeti tanfolyamon *havonként 8 korona.* Tanórák hetenkint háromszor tartatnak a délutáni órákban. Beiratkozni lehet aug. 21-től naponként d. e. 9—12 és d. u. 3—7 óra között a polgári leányiskola helyiségében (Rákosszentmihály: Árpád-utca), a hol bővebb felvilágositás nyerhető. Jövő számunkban bővebben fogunk foglalkozni e dologgal, hogy Rákosszentmihály és vidékének közönsége teljesen megismerje ezen megnyitandó zenetanfolyam lényegét, hasznát és fontosságát.

A harangmulatság felülfizetései. Az augusztus 8-án Rákosszentmihályon a római katholikus templom harangalapja javára tartott hangverseny és táncmulatság alkalmával a következő felülfizetések történtek: Mayer Gyuláné 2 kor., Strassenreiter Ignác 6 kor., Füredy Károly 10 kor., Schwärtzig Antal 10 kor., Schwärtzig Katalin 10 kor., Aczél Lajos 2 kor., Nonn János 50 kor., Szlanár Antal 1 kor., Fazekas Alajos 5 kor., Regele János 8 kor., Weisz Miksa 2 kor., dr. Lörenthey Imre 5 kor., Molnár Endre 2 kor., Schwarczl József 10 kor., Szeibeczeder Józsefné 2 kor., Radocza János 10 kor., Vellay István 2 K., Kovács Anna 10 kor., Gánóczy Józsefné 2 kor., Kovács Mariska 10 kor., özv. Major Ferencné 2 kor., dr. Bentsik Józsefné 10 kor., Bentsik Erzsébet 1 kor., Bentsik Etelka 1 kor., Bentsik György 20 fill., Szücs Mária 30 fill., Czáró Jánosné 40 fill., Zimonyi Károly 1 kor., Mayer Luiza 5 K., Makády László 4 kor., Horváth Lajos 4 kor., Mohrlüder Vilmos 2 kor., Goldfinger Gábor 5 kor., Kaiser Alfréd 20 kor., id. Obendorfer József 40 kor. A gyermekmulatság felülfizetései 7 kor., Ébner Ferenc 8 kor. Összesen 269 korona 90 fillér.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasut júliusi forgalma és bevételei. A szentmihályi lóvasut vonalán 1903. július havában utazott 51,108 utas, 1902. júliusában 45,660 utas, *az idén júliusban tehát 5448-al emelkedett az utasok száma, vagyis 10·66%-al.* Az év első két hónapjában utazott 1903-ban 229,043 utas, 1902-ben 226,145, az emelkedés tehát 2898 utas, vagyis 1·27%. A szállított utasok után a társaságnak 1903. évi július hóban 4643 korona bevétele volt, 1902. évi júliusban pedig 4075 korona, *a bevételek tehát az idei júliusban 568 koronával, vagyis 13·95%-al emelkedtek a mult évi júliusi bevétellel szemben.* Az év elejétől fogva július végéig 1903-ban ezen a cimen 19,038 korona volt a bevétel, mig az 1902. év első hét hónapjában csak 16,650 korona. Az emelkedés a bevételekben tehát eddig 2,388 koronára, tehát 14·35%-ra rúg.

Sajtóhiba. Sajnálatos sajtóhiba került mult számunknak „Házasság“ rovatába. Regele *Elemér* helyett ugyanis Regele *Zoltán* neve szerepelt benne, a mit ezennel helyreigazitunk.

SPORT.

A tenniszverseny végső eredménye. Mult számunkban megemlékeztünk a Rákosszentmihályi Sporttelep tenniszversenyének a második számú pályán lejátszott játékainak eredményéről. Most az első számú pályán augusztus 9-én lejátszott partiknak eredményét közöljük. *Lehel* István—*Klimkó* Gitta pár 6 : 2 győz a *Cserepess* Gyula—*Réber* Irma páron. *Lehel* István—*Klimkó* Gitta pár 6 : 4 győz a *Csendes* István—*Egerzeiger* Gizella páron. Ezzel az első hely sorsa eldőlt a Lehel—Klimkó pár javára. A második helyért folyt küzdelemben a *Cserepess* Gyula—*Réber* Irma pár 6 : 1, illetőleg újból 6 : 1 arányban győzte le a *Csendes* István—*Egerzeiger* Gizella párt, mig az utóbbiak egyszer győzték csak le a *Cserepess* Gyula—*Réber* Irma párt 6 : 2 arányban. Igy a második helyet a Cserepess Gyula—Réber Irma pár foglalta el. — *A tenniszdíjak kiosztása augusztus 19-én este lesz a Kioszk-kávéházban.* — Ugyanakkor ott a nyertesek tiszteletére társasvacsorát rendeznek. *Az egyesület erre az alkalomra külön meghívót nem ad ki.*

Ujpest 5 : 1 győz. F. hó 6-án, csütörtökön d. u. mérkőzött a „Rákos-Szt.-Mihályi Sporttelep-Egyesület“ ifjúsági csapata az „Ujpesti Torna-Egyesület“ ifjúsági csapatával. A mérkőzés Ujpest győzelmével végződött.

Az első félidő végéig embereink megállták a helyüket s visszaverték a támadók ostromait. 1 : 0 ellen végződik az első félidő Ujpest javára.

A második kezdésnél észlelhető a Szentmihályon divatozó helycsere, a mi fejetlenséget von maga után, minek természetes következménye aztán a rendetlenség. Három ember akar egy helyet elfoglalni s a végeredmény az, hogy egy helyen van valamennyi szentmihályi s a helyzet urai az ellenfél emberei, a kik aztán nevetve a játékosok esztelenségén, a legnagyobb könnyűséggel hajtják a lapdát előre s csinálják egymásután a goalokat.

Szerencse, hogy a kapuban — *Holics* — volt, a ki ügyes védelmével, nagyon sokat mentett. A második félidő eredménye 5 : 0 Ujpest javára. Biró *Chorus* Ernő volt.

Rákos-Mátyásföld 2 : I győz. Vasárnap d. u. a „Rákos-Mátyásföld“ összevont csapattal mérték össze erejüket embereink, a következő összeállitással:

Szent-Mihály:

Holics

Zsuffa (kapitány) Pipa

Tánczos Fried I. Szandovics

Erdélyi Stahler Lábarh Fried II. Joszits

—

Fekete Rókus Nagy (kapitány) Szabó Skorka

Horváth Egressy Lüscher I.

Roth Bokodi

Lüscher II.

A játék 5 órakor kezdődött. A két csapat minden erejét kifejti, hogy győzelmet arathasson. A szerencse ezúttal sem kedvez Szt-Mihálynak, — vereséget szenved — egy goalt lő kettő ellenében.

A második félidő 22. percében Joszits belövi a lapdát az ellenfél kapujába, mi által megszerzi Szentmihály az első félidőben kapott egy goalért a kiegyenlitő goalt.

Majd a 32. percben Nagynak egy kivédhetetlenül lőtt lapdája ismét elsőbbséget szerez az ellenfélnek.

E győzelemre *Nagy* segitette Rákos-Mátyásföldet, a ki kapitánya a csapatnak s minden erejét és tudását összeszedi, — nem azért, hogy csapatát diadalmasan lássa kikerülni a harcból, hanem — hogy legyőzve lássa Szentmihályt, a hol egy év előtt még mint játékos és barát szerepelt.

Belsejében a szentmihályi csapat ellen megérlelődött gyűlölet oknélküli kitörését vélem látni, mikor ellenünk küzd, mely erőssé tette őt s vele csapatját. De megfélemliti ellenfeleit, a kik rettegve gondolnak az összeütközésnél — a volt klubtárs — bosszújára.

Távol legyen tőlem az az állitás, mintha a játék lefolyása alatt részéről durvaságot tapasztaltam volna. Játéka szabályos volt, nem panaszkodhatik ellene senki. De elég a puszta szereplése ahhoz, hogy a mi ifjaink remegve nyissanak utat előtte s igy elősegitsék elleneiket a győzelemben.

A szép számmal összeverődött közönség gyönyörűséggel szemlélte a csaknem egyforma erős ellenfelek játékát. Csak a második félidő vége felé fogta el némi izgatottság a közönséget, a mikor is két ellenséges játékos fejjel összeszaladt. Pár perc mulva a nyugtalanság helyét a megelégedés váltotta fel, mert a két játékos könnyű sérüléssel fején, újra a pályára jött, hogy kivegye részét a harcból.

Az ellenfél emberei közül *Rokus* néha összetévesztette a lapdát a lábakkal. Ez azonban neki megbocsátható, mert kezdő játékos lévén, a zürzavarban nem tudott különbséget tenni láb és labda között.

A szentmihályi csapatban jó volt: *Holics*, a ki ezúttal másodszor védte a kaput s nem egyszer érdemelte ki a közönség tetszésnyilvánitását; *Zsuffa*, a ki mint hátvédő valósággal mesteri munkát végzett, az egész csapatból kimagaslott.

Az elővédők nagy rugásaikkal inkább ártottak, mint használtak csapatjuknak. A csatársor jobb szárnya ügyes, de gyakorlatlan. A bal szárny, *Joszits* önző játéka által elveszti erejét.

Összevetve Szentmihály ezidei mérkőzéseit, szomorúan tapasztaljuk, hogy a jelenlegi csapat nem tudja a régi helyét pótolni.

Vereségre vereség! Hiába, ehhez már hozzá kell szoknunk.

A mig egy-két év előtt csapatunk — diadalmas footballhadjáratokban — egyre aratta diadalait, addig most vereséget, vereségre szenved. Ha végig tekintünk a jelenlegi csapaton, azt látjuk, hogy ifjú, de kitünő játékosokból áll a legénység s hogy győzni nem tud, annak oka az egyesület „nem törődömsége“. Az egyesület u. i. nem törődik semmit a footballal. Lapdát footballistáinak nem ad, e nélkül pedig trenirozni nem lehet. Ajánlatos volna, ha az egyesület némi gondot forditana a sport ezen ágára is, hogy ifjúsági tagjai is részesülhetnének valami élvezetben. Az egyesület pártfogása nélkül jó eredményt elérni — hiába — nem lehet. Biró *Szakál* Géza volt.

Chorus Ernő.

GAZDASÁG és KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Kiválóan jó répafaj. Az őszi vetésre kiválóan jó répafaj a korai, rövid duvicki. A mag barázdákban vetendő, hová tavaszszal egy kevés jó, korhadt trágyát szórunk. A trágya a fiatal palántákat melegen és védve tartja és gátolja egyúttal, hogy a száraz tavaszi levegő ki ne szárítsa. Nagyon sürűn álló palánták kora tavaszszal gyéritendők, de úgy, hogy a fenállókat ne sértsük.

NYILTTÉR.

1082. sz.
kig. 1903. Rákosszentmihály község elöljáróságától.

Hirdetmény.

Alulirott községi elöljáróság közhirré teszi, hogy a szervezési szabályrendelet elkészült és az a mai naptól számitott 30 napon át a községi jegyzői irodában bárki által megtekinthető.

A szabályrendelet elleni felebbezések a községi elöljáróságnál nyujtandók be a kitüzött 30 nap alatt.

Kelt Rákosszentmihályon, 1903. augusztus 13.

Bitskey Gyula,
közs. h. jegyző.

Hauser Gyula,
közs. h. biró.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt															Délután																			
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	440	511	540	616	651	721	752	822	900	930	952	1013	1101	1147	1221	100	130	200	230	—	300	345	432	502	532	600	630	701	730	800	830	901	950	*1030	1051	*1121
	3. sz. kitérő . „	447	518	547	623	658	728	759	829	906	936	959	1020	1107	1153	1228	108	138	208	238	—	307	350	439	509	539	607	637	708	737	807	837	908	957	1037	1058	1128
	József fh.-telep . „	451	522	550	627	702	732	803	833	910	940	1003	1024	1111	1157	1232	112	142	212	242	—	312	357	443	512	542	611	641	712	742	811	841	913	1001	1041	1103	1133
	1. sz. kitérő. . „	454	525	554	630	705	735	806	836	913	943	1006	1027	1114	1200	1235	115	145	215	245	—	315	400	446	515	545	614	644	715	745	814	844	916	1004	1044	1106	1136
	Józsefh.-tel. megállóra érk.	50	532	602	638	712	742	812	842	921	952	1012	1035	1122	1207	1243	122	152	222	252	—	322	407	452	522	552	622	652	722	752	821	851	923	1012	1052	1114	1144
	Budapestre . . . „	525	556	626	706	736	806	836	906	951	—	1036	1106	1151	1236	116	146	216	246	316	—	401	431	516	546	616	646	716	746	826	856	—	946	1036	1116	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	540	610	640	730	800	830	900	930	—	1015	1100	1145	1230	100	130	200	230	300	330	415	445	—	530	600	630	700	730	800	840	920	1000	*1030	1100	*1130
	József fh.-telep megálló „	508	539	605	641	714	753	823	853	923	953	—	1038	1125	1213	1253	123	153	223	253	323	353	438	508	—	553	623	653	723	753	823	903	943	1023	1053	1123	1153
	1. sz. kitérő . . „	511	547	614	649	721	800	830	859	929	1000	—	1045	1133	1221	101	131	201	231	301	330	400	446	515	—	600	630	701	730	800	830	910	950	1031	1100	1130	1200
	József fh.-telep . „	514	550	617	654	724	803	833	902	933	1003	—	1048	1136	1224	104	134	204	234	304	333	403	449	518	—	603	633	704	733	803	833	913	953	1035	1103	1133	1203
	3. sz. kitérő . . „	518	554	623	658	728	807	837	906	937	1007	—	1052	1140	1228	108	138	208	238	308	337	407	453	522	—	607	637	708	737	807	837	917	957	1039	1107	1137	1207
	Almásy Pál-telepre érk.	525	601	630	705	735	814	844	914	944	1014	—	1059	1146	1235	115	145	215	245	315	344	414	500	529	—	614	644	715	744	814	844	924	1004	1046	1114	1144	1214

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik. A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel. *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

Idei frissen pergetett akácza és virágméz

bármily mennyiségben kapható a méhésznél:

Mülbacher Márton

Rákosszentmihály Szt-István-u. 181.

ZENETANFOLYAM

A rákosszentmihályi polgári leányiskola és internatusban GAAL PÁL zenetanár vezetése mellett folyó évi szeptember hónappal zenedei rendszer szerint zenetanfolyam nyílik meg a következő zenei szakokban: zongora, hegedű, cimbalom, ének és ——— zeneelmélet. ———

Tandíj havonként 8 korona.

Tanóra hetenként háromszor. Beiratkozni lehet naponként d. e. 9—12 és d. u. 3—7 óra között a polgári iskola helyiségében (Rákosszentmihály Árpád-utcza), a hol bővebb felvilágosítás is nyerhető. ———

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint díszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő

Budapesten, VII., Főherczeg-Sándor-utcza 32. szám.

Cukrászda Rákos-Szent-Mihályon,

József-utcza 230. sz.

Alulirott alázattal hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a nyár folyamán állandóan **fagylaltot, jegeskávét, crémet, legfinomabb bonbonokat, gyermek-kétszersültet és legfinomabb süteményeket készitek.**

Kis adag fagylalt (2 szelet) 12 kr. Jegeskávé 15 kr.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Hora János.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. * Alapíttatott: 1868.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva **egyedül Almási Páltelepen, Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB házgondnoknál.** Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és franczia ujdonságunkat „CROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyű és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és simán; az összes divat szinárnyalatokban, úgyszintén gyönyörű blouse-kelmék **selyem-zaphir** és **Liberty** batistokban.

Mintákat szívesen küldünk! ~ Mintákat szívesen küldünk!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, augusztus 23. 34. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET
ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.
A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Nyilt levél Rákosszentmihály község képviselőtestületéhez.

A község helyettes elöljárósága által folyó hó 12-ére összehivott képviselőtestületi gyülésnek egyetlen nyilvánosságra hozott tárgya volt a községi szabályrendelet tárgyalása.

A gyülés után azonban — egyesektől és a „Rákos Vidéke“ cimü lapból — úgy tudom, hogy Bitskey Gyula községi helyettes jegyző inditványára a képviselőtestület kimondotta azt, hogy a csömöri adóügyi (?) jegyzőt Rákosszentmihály községe átvenni tartozik; a mit, ha nem tenne, t. i. a majd bekövetkező választás alkalmával meg nem választaná, nevezettel a választás megtörténte után a végkielégitésre nézve tárgyalni fog. A fent nevezett lap megemliti azt is, hogy ezen határozatot Bentsik József dr. községi képviselő megfelebbezni szándékozik.

Ha Bentsik József dr. úr ezen szándéka valósággá válik, azt az új község érdekében helyesen teszi — azzal a községnek nagy szolgálatot tesz. A képviselőtestületnek azt a részét pedig, a melyik ezen inditvány megszavazásához hozzájárult, meg fogja a felebbezéssel tanitani arra, hogy a testület, mielőtt valami ügyben határozatot hoz, azt birálja el, hogy van-e ahhoz törvényes jussa, hozhat-e bizonyos ügyben végleges határozatot vagy sem.

Én, mint a testületnek nem tagja, de a községnek adófizető polgára, feljogositottnak érzem magamat arra, hogy a képviselőtestületnek határozatait nyilvános birálatom tárgyává tegyem, ezen cselekedetemnek, azt hiszem, elég magyarázata és indokolása az, hogy ezt közérdekből teszem.

Ha azután tudásomban csalódtam, vagy valamit nem a valóságnak hiven mondok el, ám azért nyilt ezen levelem, hogy a t. képviselő urak védelmezzék magokat, vagy bizonyitsák be, hogy nincs igazam.

Előbb már emlitettem, hogy a képviselőtestületnek — de még ezt megelőzőleg a községi elöljáróságnak — a birónak és a jegyzőnek kötelessége az, hogy a képviselőtestületi gyülésen tárgyalás alá kerülő ügyeket abból a szempontból is vegyék vizsgálat alá, hogy lehet-e bizonyos ügyet, a nélkül, hogy az a képviselőtestületi tagokkal előre közölve lett volna, tárgyalás és határozathozatal alá bocsátani.

Én, habár nem vagyok is törvénytudós, de annyi érzékem mégis van, hogy fontosabb és a községet anyagilag érdeklő ügyben még csak előzetes határozat sem hozható és hogy ilyen fontos dologban úgy az elöljáróságnak, mint a képviselőtestületnek, azt hiszem, erkölcsi és lelki megnyugvása csak akkor lehet, ha egy fontos tárgy megbeszélésére a képviselőtestületnek annyi ideje van, hogy azt gyülésen kivül maguk között, sőt még a talán nem képviselő lakosság között is megbeszélik. Mert ne higyje azt egy képviselő sem, hogy helyes dolgot mivel akkor, a midőn a képviselőtestületi gyülésen egyéni nézetét igyekszik érvényre juttatni, mert a ki ezt teszi, az elfeledkezett arról hogy ő sok egyént, egy egész községet képvisel s hogy nem a saját egyéni akaratát, hanem a közérdeket kell minden egyes esetben szem előtt tartania.

Az adóügyi jegyzői állást érdeklő határozat pedig tagadhatatlanul közérdek, de annál inkább közérdek és nagyfontosságú dolog az, a mikor az esetleges meg nem választásnál annak végkielégitéséről kell tárgyalni, a mit a tisztelt képviselőtestület már elvileg meg is tett; mert lényegileg hozott olyan határozatot, a mely a községet anyagilag esetleg nagy mértékben érdekelheti.

Nézetem szerint tehát ezen ügyben ez idő szerint határozat hozható nem volt, mert az 1886. XXII. t.-c. 110. §-a szerint, a törvény 24. §-a e) pontjának figyelembe vételével a községet illetőleg terhes kötelezettség vállalásáról volt szó, a mely határozat e szerint csak a képviselőtestület által 30 nap közbevetésével kitűzendő és *kihirdetendő* közgyülésen lett volna meghozható. Tehát ez olyan tárgy volt, a mely tárgyat a községben szabályszerűen kihirdetni rendel a törvény, azon célzattal, hogy abban a képviselőtestület az egész község tudtával hozhasson határozatot és hogy módjában legyen a lakosságnak a képviselőtestülettel már határozathozatal előtt érintkezésbe lépni.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

A f. hó 12-ére kitűzött gyűlésnél azonban ezt az előljáróság nem látta szükségesnek betartani, a képviselőtestület pedig nem látta szükségesnek ez ellen észrevételt tenni, hanem engedte a dolgot az előljárósági előterjesztés alapján egyszerűen letárgyalni.

Ha pedig sem az előljáróság, sem pedig a képviselőtestület nem osztja ezen nézetemet és azt mondja, hogy ezen tárgy előre történt hirdetés nélkül is volt tárgyalható, — és ha úgy feltéve, de meg nem engedve, nekik volna igazuk, — akkor is azt állítom, hogy ezen ügyben határozatot hozni nem lehetett volna, mert akkor meg a gyűlési meghívó nem szabályszerű és ezen meghívó alapján a kérdéses ügy tárgyalás alá bocsátható nem lehetett.

Az aug. 12-ére összehívott képviselőtestületi gyűlés, mint *rendkívüli* közgyűlés hivatott egybe és ennek egyedüli tárgya volt: a község szervezési szabályrendeletének tárgyalása. Az 1886. évi XXII. t.-c. 56. §-ának utolsó bekezdésében, a mely a képviselőtestületek gyűléseinek ügyrendjét állapítja meg, félre nem magyarázhatólag az foglaltatik, hogy *rendkívüli* gyűléseken, a melyeknek tárgysorozata a gyűlés napja előtt 24 órával előbb közlendő, *csakis az akként közlött tárgysorozatban felvett* tárgyak tárgyalhatók. Ebből tehát az következik, hogy a szabályrendelet tárgyalása mellett, egy nem is szabályszerűen előzőleg bejelentett ügyet, hanem egyszerű indítványt nem lett volna szabad tárgyalás alapjául elfogadni, hanem azt, mint ez idő szerint tárgyalhatatlant, félre tenni.

Az itt előadottakból tehát láthatja a t. képviselőtestület, hogy az adóügyi jegyző sorsa, a képviselőtestület gyűlésének tárgya aug. 12-én sehogy sem lehetett, mert a képviselőtestület *rendes* gyűlésben csakis 24 órával előbb beadott és a képviselőkkel póttárgysorozatilag közlött önálló indítványt tárgyalhat; *rendkívüli* közgyűlésben pedig a tárgysorozatban felvett tárgyakon kívül *semmit*.

Ha az előljáróságnak, vagy a képviselőtestületnek van még tudomása egy *harmadik*-féle közgyűlésről is, akkor az, azt hiszem, csak Csömörre és Rákosszentmihályra szól és ha a szerint szándékoznak „önkormányozni", akkor ezt a két községet a többi közül jó lesz kikülöníteni.

A gyűlésre és határozathozatalra vonatkozó nézeteim után, engedje meg a t. képviselőtestület, hogy miután nem bizonyos az, hogy a határozat meg lesz felebbezve és így az sem bizonyos, hogy hatóságilag bebizonyítva lesz-e az, hogy az első önálló próbagyűlés nem sikerült, most már az alakiságoktól eltekintve, határozatát egy kissé tartalmilag bíráljam.

Én úgy tudom, hogy néhány évvel ezelőtt Csömör község képviselőtestülete — az okokat nem ismerem, hogy miért — egy segédjegyzői állást rendszeresített, a mely állásra az ott volt segédjegyzők közül a jelenlegi jegyző úr veje választatott meg.[1] Később, mikor már Puszta-Szt-Mihálynak Rákosszentmihály név alatt önálló községgé alakulásának eszméje a megvalósulás stádiumába lépett, vagy talán mikor már a különválás meg is történt, lehetett hallani, hogy a segédjegyzői állás valami úton-módon átalakult adóügyi jegyzői állássá és hogy ezen az úton is megvan a rohamos haladás, most, úgy látszik, alakulófélben van önálló jegyzői állássá, azzal a különbséggel, hogy most már Csömör község szeretne minden terhet az állással együtt Szentmihálynak ajándékozni.

Miután arról sem nekem, de azt hiszem, sem Csömör, sem Rákosszentmihálynak nincs tudomása, hogy a segédjegyzői állás betöltése óta volt-e nyilt pályázat hirdetve a csömöri adóügyi jegyzői állás betöltésére, ebből az a következtetés, hogy Csömörön vagy nincs rendszeresítve az adóügyi jegyzői állás, vagy ha igen, akkor az nincs ez

[1] Tudomásunk szerint, a levélíró úr téved: a nevezett *előbb* lett segédjegyző és *azután* a főjegyző veje. Félremagyarázások elkerülése végett, ezt kötelességünknek tartottuk, hogy megjegyezzük.
Szerk.

TÁRCA.

Az üstökösökről.[1]

Szép, tiszta, sötét éj van. A levegő oly átlátszó, mint a minő a mi szélességi fokunk alatt csak nagy ritkán szokott lenni és mint a minő tiszta levegőben rendesen csak a délvidék lakói gyönyörködhetnek. Az ember szinte azt hinné, hogy *minden* csillagot meg kell látnia, mert a legvékonyabb holdsugár sem zavarja az éj sötétségét és így a legkisebb fényt is észre kell vennie. És valóban, ha az égnek egy-egy helyét figyelmesen szemléljük, gyengébb és ismét gyengébb fényű csillagok tünnek szemünkbe, melyeket eddig felületes megtekintésnél még nem láttunk. Helyenkint a *tejúton* kívül is olyan fehéres *ködformát* látunk meg, melyben néha mintha egy vagy több fényes pont csillámlanék fel, míg a többi rész, máskor meg az egész is határozatlan szélű, egyformán fényes foltnak látszik. Nem hiszem, hogy bárki is, ha csak egy-két órát szentel is egy ilyen éjjelen a csillagos égnek, ne ragadtatnék egyrészt bámulatra a természet örökszép és fenséges volta iránt, másrészt ne érezné az ember törpeségét a mindenséggel szemben! Bevallhatja ilyenkor nem egy tanult és művelt ember, hogy az a tanulatlan pásztorfiú felette áll abban a tekintetben, hogy nemcsak ismeri és felismeri az egyes *csillagképeket*, hanem a csillagok állásából még az órát is megmondja. És ezért nagy igazság rejlik abban, hogy semmi sem kényszeríti az embert inkább a szerénységre, mint a természettel és különösen a csillagos éggel való foglalkozás!

Pedig a legjobb szem is csak parányi keveset lát azokból a csodákból, melyeket az ember máig már feltárt a *messzelátók* segítségével.

Nézzünk tehát egy ilyen közepes nagyságú újabb messzelátóval tiszta, holdfény nélküli éjjelen az égre. Közepes nagyságú messzelátón olyant értünk, melynek objektiv lencséje 6–8 angol hüvelyk[2] átmérőjű, ilyen meszelátóval már 1000-szeres nagyítást is elérhetünk, a mi az alkalmazott szemlencsétől (okulárétól) függ; mi azonban, hogy egyszerre nagyobb teret láthassunk át, aránylag kevéssé, 144-szer nagyító szemlencsét akarunk csak alkalmazni. Könnyen belátjuk ugyanis, hogy ha a tárgylencse átmérője, mint az ugyanegy messzelátó esetén természetes, ugyanaz marad, annál kisebb teret fogunk látni, de ezt aztán annyiszorta nagyobbnak, minél inkább nagyítjuk a gócpontban levő képet. Ilyen kisebb nagyítás mellett tehát egyszerre több csillagot fogunk látni, de egymáshoz köze-

[1] Mutatvány főt. *Aczél* Lajos úr *Az Élet Könyve* című folyóiratának legközelebb megjelenő kötetéből.

[2] A messzelátók méreteit angol hüvelykekben szokás kifejezni; a legnagyobb a Lick-Observatory (Mont Hamiltonon Kaliforniában) 36"-es messzelátója.

idő szerint betöltve. Mert ha azt hiszi a t. képviselőtestület tagjai közül valaki, hogy képviselőtestületi határozattal lehet a segédjegyzői állásból adóügyi jegyzői állást s az adóügyi jegyzői állásból közigazgatási (fő)-jegyzői állást szervezni, ez az állások tekintetében igaz, de nem úgy áll az az állásokat betöltő egyénekre nézve, mert a képviselőtestületi határozattal segédjegyzőből adóügyi jegyzőt nem kreálhat, mert ha ez így lehetséges volna, ma milyen megnyugvás lenne az a képviselőtestületre, ha a f. hó 12-iki határozattal minden választás nélkül átvehették volna a csömöri jegyzőségnél életfogytiglan választott egyik embert.[1]

De érthetetlennek tartom ezen határozatot azért is, mert akkor, a midőn a képviselőtestület uj irányú határozatot hoz, már akkor megvan Csömör községnek az a biztos kilátása, hogy az egyik rendszeres állása a választással üresedésbe fog jönni, ezt pedig meg lehetett volna tudni, a nélkül is, hogy a képviselőtestület egy helytelen határozathozatal elé állíttassék.

Az én következtetésem tehát az, hogy Csömör községnek ma még nincs adóügyi jegyzője, csak rendszeresen választott segédjegyzője, a ki az adóügy kezelésével van megbízva — ez pedig nem baj — bárcsak valamennyi segédjegyző rendszeresen választatnék, a kik azután felelősségük tudatában, dolgaikat rendesen végeznék és nem volnának olyan vándormadarak, mint azt már Csömörön is eleget láttuk.

Azt hiszem, ezzel meg van világítva a határozatnak az a része is, mely azt mondja, hogy ha a csömöri adóügyi jegyzőt a szentmihályi képviselőtestület jegyzővé nem választja, akkor vele a végkielégítésre nézve tárgyalni kell. Tehát, ha Csömör község ki tudja mutatni azt, hogy a volt Puszta-Szt-Mihálylyal együtt adóügyi jegyzői állást szervezett és *adóügyi jegyzőt választott*, akkor tárgyalunk, de mert az eddig nem történt meg, tehát sem tárgyalásnak, sem képviselőtestületi határozatnak célja nem volt. Ha pedig Csömör község még ez után akarja megválasztani szabályszerűen az adóügyi jegyzőt, azt már nem nekünk, de magának fogja választani.

Ezeket kivántam a t. képviselőtestületnek elmondani s csak épen azért, mert a kezdet nehéz, tehát egyes dolgokban az óvatosság soha sem árt.

Herczegh József.

[1] A levél elkésve, lapzártakor érkezett és igy rá nem reflektálhatunk. Kijelentjük azonban, hogy szerettük volna, ha a levéliró ezt az állitást is valamely törvényre vagy rendeletre való hivatkozással támogatja. *Szerk.*

Zeneoktatásról.

I.

A közelgő iskolaév megnyitásával nem kevés gondot okoz a szülőknek gyermekeik zeneoktatása. E kérdésnél igen sok körülmény kiván megfontolást. Igy legelső sorban: „Kivel tanittassuk gyermekeinket?“

A hány mester, annyiféle módszer. De a jó mester kezében bármily módszernek is csak egy alapja lehet, a komoly zenei tudás, készültség és teljes alaposság. A rossz mester kezében a legkitünőbb módszer is gyilkos szerszám, mely kiöli csirájában a nemesebb, a szép iránti érzéket.

A zeneoktató célja növendékének alapos, öntudatos és a növendék fejlődésének, képességének, tehetségének megfelelő fokozatos haladással oly tudást adni, mely hivatva legyen megteremteni az általános zenei műveltséget.

Ily tudást azonban csak az adhat, a ki azzal maga rendelkezik. Ezt pedig megszerezni nem lehet 2—3 évi klimpirozással, hanem csakis fáradságot, szorgalmat, képességet igénylő hosszas, komoly tanulmány és gyakorlat mellett.

A tudás, tapasztalat és szakképzettség legyen biztolebb, mig nagyobb nagyitással tekintve az ég ugyanazon helyére, kevesebb csillagot, de egymástól távolabbra fogunk a messzelátó látóterében egyidejüleg észrevehetni.

Mindjárt itt jegyezzük meg, hogy magukat a csillagokat nem igen fogjuk másoknak, mint fényes pontoknak látni, akár kicsiny, akár nagy a nagyitás, mert a csillagok oly mérhetetlenül messze vannak, hogy egyre megyen, százszorta vagy ezerszerte hoztuk-e őket szemünkhöz közelebb, mindenképen még olyan messze vannak, hogy mást nem láthatunk, mint magát a fényt.

Felállitottuk tehát messzelátónkat és pedig délnek, körülbelül az égboltozat látszólagos magasságának közepe tájára, mely magasságban húzódik el a mi földrajzi szélességünknek megfelelően az *ég egyenlítője*.

Mikor szemünk már megszokta azt, hogy egyenesen a messzelátó tengelye irányában nézzen és ne oldalt, a cső falára, hozzászokott továbbá a korlátoltabb látómezőhöz is: az első, a mi szemünkbe ötlik, hogy azok a sárgásfehér fénypontok átmennek látóterünkön, jobbról balfelé eléggé gyorsan követve egymást.

Hogy miért haladnak a csillagok látszólag át látóterünkön, annak az okát tudjuk; a Föld tengelye körül nyugatról keletnek fordul, vele mi is messzelátónkkal együtt nyugatról keletnek haladunk, a mit mi azon a módon veszünk észre, mintha az égboltozat forogna keletről nyugatra.

Ha ehhez is hozzászokva, áttekintjük egy pillantással az épen feltünt csillagokat, egyet azonnal észreveszünk, t. i. hogy némelyik csillag fényesebb, másik sokkal gyengébb, de azért *valamennyi csak fénypont*.

Egyszer-egyszer úgy látszik előttünk, mintha talán egyiknek nem olyan sárga volna a fénye, mint a többinek, másszor meg oly közel egymáshoz vesszünk észre két csillagot, hogy a mint látóterünkön átszaladnak, alig tudjuk őket elkülöniteni.

Egyszerre azonban az eddig sötét látómező világosodni kezd és az eddigi fénypontokat fényességben is, nagyságban is jóval felülmuló kis korong jelenik meg, megelőzve vagy esetleg követve is egyes kis fénypontocskák által. Azonnal tudni fogjuk, hogy ennek hozzánk sokkal közelebb levő égi testnek kell lennie, mint az eddigi fénypontok gyanánt feltünteknek. Van már annyi ismeretünk, hogy ezt a kis korongot *bolygó* gyanánt ismerjük fel, szemben a többi eddig látott *álló csillaggal*.

Forgassuk már most messzelátónkat vissza az ég ugyanazon pontja felé, melyre kezdetben irányoztuk volt. Az előbb is már látott álló csillagok ugyanazon sorrendben, ugyanazon helyzetben fognak ismét feltünni előttünk, habár egy vagy több óra mult is el azóta, hogy első izben néztük őket, avagy ismételjük észlelésünket másnap, harmadnap vagy akár egy év multán. De mire az előbb

siték gyermekünk zenei oktatásánál, nem pedig a léha, üres — bár tetszetős és olcsó mezbe öltöztetett — tudatlanság. Vajjon mi olcsóbb? Az-e, ha gyermekeimre évenkint 30—100 stb. forintot azért dobok ki, hogy az a névnapokra vagy a zsurokra a „Csicsóné“-tól a „Balaton háborgásáig“ minden darabot megtanuljon, a mi csak a fülnek kellemes, de lelkünkre nem hasznos. A megtanultakon kivül pedig semmit eljátszani ne tudjon, sőt a legelemibb dolgokról se legyen bár halvány fogalma sem? Vagy azért tanittattam, hogy az a szerzett alapos tudással saját erejéből mindent játszék, a mit csak szivünk-lelkünk kiván és pedig úgy, hogy abban úgy a játszó, mint a hallgató örömet és élvezetet találjon?

A tudatlanságot, bármily olcsón szereztük is meg, mindig drágán kapjuk, mig a valódi tudást — bármily olcsón kapjuk is, soha megfizetni nem tudjuk.

A zeneoktató ne legyen a növendék és család hirhordója vagy divattudósitója; ne legyen a gyermek szeszélyének istápolója vagy épen rabszolgája, csak azért, mert fizetik: hanem csak egy cél lebegjen szeme előtt, a lelkiismeretes, okos, célszerű, hasznos, szivet és lelket nemesitő komoly zenei tudás elsajátittatása.

Igaz, e tekintetben a szülők is nagyon hibásak, a kiknek nagy része nincs tisztában az iránt, hogy miért szükséges a zene tanitása, sőt azt is kevesen tudják, hogy mi tulajdonképen a zene.

Némelyiknek divatcikk, másnak oly játszószer, melylyel örömet kell szerezni a papának vagy a mamának névnapjára. Ép ezért fő elvük az: „bárkivel, csak olcsón és hamar“.

Bárkivel? . . . . no ez szép szó. Hát ki is ez a „bárki?“

Megmondom egész nyiltan. Mi nálunk Magyarországban csak úgy hemzsegnek az olyan „tanerőtlenek“ — mert tanerőknek nem nevezhetem — a kik csak azért tanultak alig 2—3 évig is valami zenét, hogy férj hiányában — félre téve a varrótűt — vesztett reménységüknek és boldogságuknak legalább gombostűpénzét — igényeikhez mért árban — zeneoktatással szerezzék meg. Ezen gárdához sorakoznak még oly férfiak is, a kiknek csak zenei képzettelensége nagyobb zenei álképüsködésüknél és bár egyéb tisztességes foglalkozásuk van, még sem átallanak olyasmivel is foglalkozni, a mihez épen semmit sem értenek, de azt hiszik, hogy tudják. Maguk sem tudva semmit, vajjon mit és hogy tanithatnak ezek?! Nem tanitanak ezek, hanem kiölik a gyermek lelkéből még azt a parányi szikrát is, a melyből a szép és nemes iránt való szeretet tüzét kellene lángra gyulasztani.

Tudás helyett olcsón és hamar eljuttatják a növendékeiket a „Szűz imája“ zenei légkörébe, a honnan büszkén és önérzettel bocsátják őket szabad szárnyukra, vagy a „magasabb kiképzés“ elé. Az ilyen kiképzett, vezetője szellemét követve, egész jól érzi magát ebben a légkörben és nem veszi észre, hogy embertársa futva menekül az ő produkciója elől; sőt egy szép napon nagyot gondol és beáll ő is „tanitónak“.

A szerényebbek megelégednek azzal, hogy a filharmoniai hangversenyek rendes látogatói lesznek, a hol a legnagyobb zenei értelem kifejezésével az arcon, zavartalanul beszélgetnek a „gixerekről“ és a — „divatról“. Másik részük „magasabb kiképzés“ céljából — mint volt mestere mondta — csakugyan szakemberhez fordul. Itt kezdődik azután a „szomorú valóra ébredés“, melynek áldozata a kidobott tandij, az elvesztett évek száma és az ezért nyert tudatlanság. Sok szülő látva ezt, tovább áldozni most már drágább áron még úgy sem akar, vagy ha igen, úgy a gyermeknek nincsen kedve mindent újra tanulni, részint, mert el is haladt felette az idő, részint, mert nincs a ki ezen újabb munkára kényszeriteni is tudná. Ha pedig akad köztük erősebb akaraterejű, úgy annak óriási szorgalomra,

---

látott bolygó tűnik ismét szemünkbe, kellő időköz után már külön mérés nélkül is észrevehetjük, hogy a szomszédos álló csillagokhoz képest más most a helyzete, mint előbb.

Ennek a különbségnek az okát a kétféle égitest közt szintén tudjuk. Az álló csillagok az emberek időszámításához képest igen-igen hosszú ideig az égnek ugyanazon helyén maradnak, mig bolygó-társaink a nap körül ép úgy végzik útjokat, mint Földünk is és igy helyzetük az ég csillagai közt folyton változik. És mert csak a Földhöz közelebbi nagyobb bolygók: Mercur, Venus, Mars, Jupiter és Saturnus mutatnak korongot, mig a nagyon távol maradó Neptun és Uranus, vagy a Mars és Jupiter közé eső ú. n. kis bolygók szintén csak olyan kis fénypontok gyanánt látszanak, azért általában annak eldöntésében, valjon bolygóval van-e dolgunk, az lesz irányt adó: változik-e a csillag helyzete a szomszédos álló csillagokhoz képest.

Gyakran azonban nem ilyen, az egész látóteret megvilágitó bolygó fog a nagyitó látóterében feltünni, hanem a sötét háttéren alig derengő fényesség lép fel, mely a mint tovahalad, betölti az egész látómezőt a nélkül, hogy bármely helyén is nagyobb fény tünnék fel, máskor egy hely felé mind fényesebb lesz, sőt gyakran egy-egy csillagféle pontot is látunk e ködszerű képekben. Hová soroljuk már most ezeket az égitesteket az álló csillagok világába, vagy naprendszerünkbe osszuk-e őket? Hacsak nem a már szabad szemmel is látható és az ősidőktől fogva az emberek előtt ismeretes, mindig ugyanazon helyen levő *ködfoltokról* van szó, egyszeri tekintetre nem fogjuk ezt eldönthetni; mert vannak teleszkopikus — szabad szemmel nem, hanem csak messzelátókkal látható — *üstökösök* is, melyek külső megjelenésükben semmiben sem különböznek egy-egy teleszkopikus ködfolttól.

Mik tehát ezek az *üstökösök*, *kometák?* Soká, nagyon soká tartott, mig erre a kielégitő feleletet a tudomány megadhatta. Hiszen még a XVI. században az iránt is kétség állott fenn, égitestek-e, vagy a Föld légkörének tüneményeihez tartoznak-e; oly kérdés, melyet az álló csillagok, a Nap, Hold és a bolygókat illetőleg már réges-régen eldöntöttek az emberek.

A kaldeusok és kinaiak ugyan már több ezer év előtt is tisztában voltak ezzel, de tudjuk, hogy az ő ismereteiknek nem volt közvetetlen hatásuk jelenlegi művelődésünkre; a görögök pedig nem igen törődtek az üstökösökkel; a rómaiaknál pedig az egész csillagászat nem igen részesült műveltetésben; *Aristoteles* és *Plinius* ugyan osztályozták az üstökösöket, de csak épen szembetünő alakjuk szerint és az egész ókorból csak az egy *Senecának* volt határozott felfogása és véleménye a felől, hogy az üstökösök igen hosszúra nyult pályákban mozgó égitestek.

(Folytatjuk.)

türelemre, kitartásra van szüksége, hogy hosszas gyakorlattal el tudja felejteni azt a kicsit is, a mit azelőtt rosszszult tanult és megtanulni azt a sokat, a mire senki nem tanította, de a mit tudni első szüksége lett volna.

Ilyen zeneoktatóra szükségünk nincs. A zene ép oly tudomány és ép oly műveltségi eszköz, mint akármelyik tantárgy, a mit a gyermek az iskolában tanul.

S míg az iskolai tárgyak főként szellemi műveltséget vannak hivatva elhinteni; addig a zene főként a lelki műveltség szószólója lesz. Mindkettő egyaránt megköveteli, hogy alapos tudású s készültségű, szóval szakképzett emberek álljanak szolgálatába és csakis ilyenekre bizzuk gyermekeink zenei neveltetését is.

HIREK.

A „Rákos Vidéke“

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

Ünnepi misék. Augusztus 15-én, Boldogasszony napján és 20-án, Szent-Istvánkor a rákosszentmihályi templomban ünnepi misék voltak, mely alkalmakkor Offertóriumra *Roth* Paula, a szentmihályi hölgytársaság bájos tagja *Cherubini* Ave Máriáját énekelte.

A tenniszdíjak kiosztása. Szép és kedves ünneppé nőtte ki magát a Rákosszentmihályi Sporttelep-Egyesület tenniszdíjkiosztása. Az eredetileg egészen szerény méretűnek tervezett összejövetel túlnőtt a tervezet határain: a díjkiosztással kapcsolatos társasvacsorán, melyet a kioszkkávéházban rendeztek, százan vettek részt; a társaság hölgyeinek és urainak színe-java. A vacsora végeztével az Egyesület titkára, *Balázsovich* Zoltán intézett buzdító szavakat az egybegyűltekhez és a díjak nyerőihez és ezután *Fischer* Győzőné, az Egyesület elnökének kedves neje adta át a nyerteseknek az emlékdíjakat. A díjak kiosztása után a jókedvű társaság táncra kerekedett és vígan járta a táncot *Szőke* Kálmán jó zenéjére reggelig. A nagy társaság egy minden tekintetben kitünően sikerült este benyomásával távozott a jóhangulatú mulatságról.

A Sporttelep morzsaestéje. A Rákosszentmihályi Sporttelep az idei sok mulatság berekesztéseül szeptember hó 5-én, szombaton házias „morzsaestét“ rendez. Az este ugyancsak házias hangversenynyel lesz egybekötve, a melyen a Sporttelep és a szentmihályi társaság legjobb erői vesznek részt. A belépés díja egy korona lesz. A meghívókat e hét folyamán szétküldik.

Adakozások a harangalapra. A rákosszentmihályi római katholikus templom harangalapjának céljaira újabban a következő adományok érkeztek: Röhl Károly 4 K., Koncsek István 1 kor., Pöltzl Pál 6 kor., Wittmann Károly 2 kor., Török József 5 kor., Kerbler Ferenc 15 kor., Pöhl Alajos 20 kor., Müller Antal 10 kor., Rothauser Mór 10 kor., Popper Sámuel 4 kor., Kernstock József, a „Rákos Vidéke“ útján 2 korona, összesen 79 korona.

Gyászrovat. *Tálos* Lajos, rákosszentmihályi birtokos, a ki már a József főherceg-telep megalakitásában résztvett, 66 éves korában Gödöllőn meghalt. Temetése hétfőn volt ugyanott. — *Duda* Ferdinándné *Kuschela* Gizella aug. 18-án 39 éves korában, házasságának 18-ik évében Rákos-Szentmihályon elhunyt. Temetése 20-án volt.

Közgyűlés Csömörön. Csömör község képviselőtestülete 1903. évi augusztus hó 19-én délután 3 órakor közgyűlést tartott, a melyen több kisebb tárgy került elintézésre. *Korngut* Simon illetőségi ügyének kért elintézését abban az esetben, ha az ausztriai államkötelékből való kilépését elintézi, elhatározták. Az 1901. évi számadásokra hozott számvevői észrevételeket tudomásul vették. *Kropacsek* Ferenc rákosszentmihályi lakosnak boritaladójának mérséklése tárgyában beadott kérvényét visszautasitották, tekintettel arra, hogy az adókivetés a kérvényezőnek saját bevallása alapján történt. *Berger* Péter községi és megyei pótadó leirását tárgyazó kérvényét, mivel a kivetés alapjául szolgáló állami adó törlése már megtörtént, kedvezően intézték el. Kisebb mennyiségű, behajthatatlanná vált községi, megyei és iskolai pótadókat töröltek. A *Lengyel* Béla dr. csömöri szőllője alatt képződött vízmosás eltöltési munkálataira vonatkozólag elhatározták az előmunkálatok elvégzését, hogy mire a már helyszinén járt kir. főmérnök javaslata alapján hozandó végzés megérkezik, annak alapján a munka keresztülvitele sürgősen megtörténhessék. Elhatározták továbbá, hogy ha a községi előljáróság a közgyülésnek a Kossuth Lajos-tér végleges rendezését illető, immár egy esztendős határozatának záros határidőn belül eleget nem tesz, annak keresztülvitelével a csömöri épitő- és szépitő-bizottságot bizzák meg, hogy ez az igazán hallatlanul soká húzódó ügy végre kellő elintézést nyerjen.

Szent-István napja. Nemzeti ünnepnapunk, mely rendesen óriási közönséget vonz ki, a Rákos vidékére, ugyancsak rossz időben folyt le az idén. Szerdáról csütörtökre forduló éjjel jéghideg, erős orkán hűtötte le a tikkasztóan meleg levegőt. Reggelre borult ég tekintett le a didergő emberekre, a kiknek igy — természetesen — nem igen volt kedvük a hulló esőben a kirándulásra. *Rákosfalván* mind a mellett vigan tartották meg búcsújok napját épen csak, hogy vigságukkal a négy fal közé szorította őket a megbomlott időjárás.

Rákosszentmihály szervezési szabályrendelete. Rákosszentmihály község szervezési szabályrendelete, melyet ebben a számunkban akartunk ismertetni, bárki számára hozzáférhető a szentmihályi községházán. Ismertetése jövő számunkra marad.

Érdekes határozat. Az állami tanitók országos egyesületének e hó 20-án tartott közgyülésén *Tomcsányi* János, a kitünő pedagógus, a mátyásföldi iskola kitünő tanitó ereje nagy érdeklődéssel hallgatott előadást tartott *Magyarország a külföldi tankönyvekben* cim alatt. Az előadó, a ki erről a tárgyról a „Magyar Pestalozzi“-ban is egy egész sereg adatot közölt, előadásában igen talpraesetten ostorozta a rólunk hol felületességből, hol rosszakaratból terjesztett ostobaságokat. Többek hozzászólása után a közgyülés elfogadta a következő határozati javaslatot: 1. Az állami tanitók országos egyesülete vegye programmjába az elősorolt téves tanitások ellen viselendő küzdelmet és igyekszik ebből a célból maga mellé sorakoztatni a magyar társadalmat. 2. Keresse meg a Magyar

Földrajzi Társaságot, hogy ehhez az akciójához csatlakozva, úgy egyes tagjainak személyes pártfogása, mint a külföldön elterjesztendő tudományos értekezései és térképei révén a tévedéseket korrigálni igyekezzék. 3. Forduljon az egyesület a kultuszminiszterhez, sőt egyidejűleg a magyar országgyűléshez, hogy külügyi képviseletünk a külföldi kormányoknál hasson oda, hogy a hazánkra vonatkozó ilyen hamis adatokat tartalmazó tankönyvek jóváhagyást ne nyerjenek.

Baleset a vicinálison. Súlyos baleset szemtanui voltak e hó 15-én, Boldogasszony-napkor a Budapest felé igyekvő félhatórás vonat utasai. A Hungária-útnál ugyanis a robogó vonatról leugrott *Simkó* József 24 éves egyenruhaszabó és a szemben jövő vonat elütötte. A súlyosan sérültet az Önkéntes Mentő-Egyesületnek gyorsan megjelent emberei a Rókus-kórházba szállították. Simkó állítólag öngyilkos szándékkal ugrott le a vonatról.

Pestvármegye közigazgatási bizottsága augusztus 14-én délelőtt *Beniczky* Lajos alispán elnöklésével ülést tartott. A pénzügyigazgatóságnak ezzel az alkalommal beterjesztett jelentése szerint július hónapban 257,086 korona 40 fillér folyt be egyenes adóban, míg a mult év júliusában 305,880 korona 79 fillér folyt be. A bevétel csökkenése az exlex-állapot eredménye. Az ülés végén *Tóth* József tanfelügyelő tett jelentést a vármegye közoktatásügyi állapotáról.

A menház.[1]

(Folytatás.)

Gergely úr jól látta, hogy a polgármester voltakép a csávából akar ilyen módon szépszerével kimászni, de azért kapott az alkalmon, hogy most egy kis borsot törhet az alispán orra alá. Menten elő is hajhásztatta Pista írnokot a sörmérésből s diktálta neki, a mint következik:

Tekintetes Alispán Úr!

9823. számú rendeletére hivatalos tisztelettel jelentem, miszerint a menházi állapot az elmult hónap folyamán a következő vôlt:

Ápolt: nem volt egy sem.

Az egészségi állapot: nem volt semilyen sem.

A nem szerinti megoszlás következő volt:

Férfi: egy sem.

Nő: egy sem.

Csira: egy sem.

Illetékességre nézve pedig:

Helybeli volt: senki.

Vidéki volt: senki.

Gyógyulva elbocsáttatott: senki.

Gyógykezelés alatt maradt: senki.

Elhalt időközben: senki.

Havi bevétel volt: semmi.

Havi kiadás: ugyanennyi.

Hivatali tisztelettel maradván

Bürgözdy Gergely m. s. k.,
helyettes polgármester.

A mint az írnok felolvasta a jelentést, Gergely úr hátrarúgta magát kétkarú székében s elkezdett kacagni, hogy az az ócska alkotmány csak úgy recsegett-ropogott alatta.

Ilyen kell ezeknek! Tudom, hogy el is lepi rá a sárgaság azt a kábabélű alispánt. Hahaha, hahaha! Nesze neked menház, nesze neked rubrika! Hahaha! Hanem, Pista, pakoldd befelé azt a jelentést mentől hamarabb, mert nem tudni: nem szeppen-e meg a polgármester s nem jön-e vissza? Tudod, a vén tökéletlen titokban valami ordóra vágyik, pedig ha ilyes jelentések mennek a nevében: igen csak elhegedüli akkor szent Dávid az ordót! Én meg, tudod, nem sokat bánom, ha magamat kimarnak is! Mit nekem? Nem szorultam én rájuk, meguntam én testemből-lelkemből az egész állapotot úgyis, mióta ez az újmódi alispán ízetlenkedik az ember orra alatt.

(Folytatjuk.)

[1] Mutatvány Szivós Bélának a Hornyánszky Viktor kiadásában megjelent „Ócska történetek“ című elbeszéléseiből.

GAZDASÁG és KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

A cseresznye. Elmult a cseresznye évadja! A hagyomány szerint Lukullus hozta Európába a cseresznyét Kis-Ázsiából. Ime, mennyire le vagyunk kötelezve a híres inyencnek, ha ugyan hinni lehet a hagyománynak. Rosier abbé pomologus 1785-ben megjelent értekezésében azt bizonyitja, hogy a cseresznye vagy mag, vagy ojtás útján a vad cseresznyéből származik, mely Franciaországban, Nagy-Britanniában és Németországban otthonos. Lamarck is elfogadta ezt az elméletet. Lukullus csak az ismert fajoknál édesebb cseresznyét hozott be Európába. Plinius tiz cseresznyefajt sorol föl és nem is szól Lukullusról. A Lukullus iránti lekötelezettség ezek után kétes marad.

—

Almabor. A legjobb almabort, autentikus szakértők nyilatkozata szerint, a következő almaféleségek adják: arany téli parmén, nagy casseli renet, gaesdonki renet, Baumann-féle renet, fehér téli csemegealma, vörös Prier-féle boralma.

—

A dohány virágja ártalmas a méhekre. A méhészeti szakmunkákban, nevezetesen a német méhészeti könyvekben a mézelő növények között a dohány is fel van sorolva és tényleg, miként a tapasztalat mutatja, a méhek erősen járják a dohány virágját. Nálunk ugyan nem igen hagyják a dohányt virágozni, de azért itt-ott mégis csak kivirit. Annál érdekesebbek — ámbár sajnálatosak — azok a tapasztalatok, a melyet néhány délvidéki méhész a mult évben a dohány virágja és a méhek körül tett és le is irt. Az illetők szerint a mult évben a virágzó dohánynövények körül a földön százszám lehetett holt méheket találni és a dohányvirágok kelyhében is voltak méh-hullák. Fölemlitjük a dolgot, hogy a jövőben dohányvirágzás alkalmával ez irányban megfigyelések tétethessenek, megállapitandó, vajjon helyes következtetésen alapszik-e az illetők mult évi jelentése.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																			
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	440	511	540	616	651	721	752	822	900	930	952	1013	1101	1147	1221	100	130	200	230	—	300	345	432	502	532	600	630	701	730	800	830	901	950	*1030	1051	*1121
	3. sz. kitérő „	447	**518**	547	**623**	**658**	**728**	759	829	**906**	**936**	959	1020	1107	1153	**1228**	**108**	**138**	**208**	**238**	—	**307**	350	439	509	539	**607**	**637**	**708**	**737**	**807**	**837**	908	957	1037	1058	1128
	József fh.-telep „	451	522	**550**	627	702	732	**803**	**833**	910	940	**1003**	1024	1111	1157	1232	112	142	212	242	—	312	357	443	512	542	611	641	712	742	811	841	**913**	1001	1041	**1103**	**1133**
	1. sz. kitérő „	454	525	554	630	705	735	806	836	913	943	1006	1027	1114	1200	1235	115	145	215	245	—	315	**400**	**446**	**515**	545	614	644	715	745	814	844	916	1004	1044	1106	1136
	József fh.-tel. megállóra érk.	50	532	602	638	712	742	812	842	921	952	1012	1035	1122	1207	1243	122	152	222	252	—	**322**	407	452	522	552	622	652	722	752	821	851	923	1012	1052	1114	1144
	Budapestre „	525	556	626	706	736	806	836	906	951	—	1036	1106	1151	1236	116	146	216	246	316	—	401	431	516	546	616	646	716	746	826	856	—	946	1036	1116	—	—
Budapest felől	Budapestről ind.	—	—	540	610	640	730	800	830	900	930	—	1015	1100	1145	1230	100	130	200	230	300	330	415	445	—	530	600	630	700	730	800	840	920	1000	*1030	1100	*1130
	József fh.-telep megálló „	503	539	605	641	714	753	823	853	923	953	—	1038	1125	1213	1253	123	153	223	253	**323**	353	438	508	—	553	623	653	723	753	823	903	943	1023	1053	1123	1153
	1. sz. kitérő „	511	547	614	649	721	800	830	859	929	1000	—	1045	1133	1221	101	131	201	231	301	330	**400**	**446**	**515**	—	600	630	701	730	800	830	910	950	1031	1100	1130	1200
	József fh.-telep „	514	**550**	617	654	724	**803**	**833**	902	933	**1003**	—	1048	1136	1224	104	134	204	234	304	333	403	449	518	—	603	633	704	733	803	833	**913**	953	1035	**1103**	**1133**	1203
	3. sz. kitérő „	**518**	554	**623**	**658**	**728**	807	837	**906**	**937**	1007	—	1052	1140	**1228**	**108**	**138**	**208**	**238**	**308**	337	407	453	522	—	**607**	**637**	**708**	**737**	**807**	**837**	917	957	1039	1107	1137	1207
	Almásy Pál-telepre érk.	525	601	630	705	735	814	844	914	944	1014	—	1059	1146	1235	115	145	215	245	315	344	414	500	529	—	614	644	715	744	814	844	924	1004	1046	1114	1144	1214

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik. A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel. *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

Idei frissen pergetett akácza és virágméz

bármily mennyiségben kapható a méhésznél:

Mülbacher Márton

Rákosszentmihály Szt-István-u. 181.

ZENETANFOLYAM

A rákosszentmihályi polgári leányiskola és internatusban GAÁL PÁL zenetanár vezetése mellett folyó évi szeptember hónappal zenedei rendszer szerint zenetanfolyam nyilik meg a következő zenei szakokban: zongora, hegedű, cimbalom, ének és zeneelmélet.

Tandíj havonként 8 korona.

Tanóra hetenként háromszor. Beiratkozni lehet naponként d. e. 9—12 és d. u. 3—7 óra között a polgári iskola helyiségében (Rákosszentmihály Árpád-utcza), a hol bővebb felvilágosítás is nyerhető.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. ✻ Alapíttatott: 1868.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint díszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő

Budapesten, VII., Főherczeg-Sándor-utcza 32. szám.

Házak, villák, háztelkek

alkalmi adás-vételének és bérbeadásának nyilvántartása és közvetítése összpontosulva egyedül **Almási Pál**-telepen, **Ilona-utca 394/d. szám alatt, SZANDOVICS JAKAB** házgondnoknál. Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek. Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

Cukrászda Rákos-Szent-Mihályon,

József-utcza 230. sz.

Alulirott alázattal hozom a n. é. közönség tudomására, hogy a nyár folyamán állandóan **fagylaltot, jegeskávét, crémet, legfinomabb bonbonokat, gyermek-kétszersültet és legfinomabb süteményeket készítek.**

Kis adag fagylalt (2 szelet) 12 kr. Jegeskávé 15 kr.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Hora János.

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRÚHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és franczia ujdonságunkat „CROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyű és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és simán; az összes divat színárnyalatokban, úgyszintén gyönyörű blouse-kelmék **selyem-zaphir** és **Liberty** batistokban.

Mintákat szívesen küldünk! Mintákat szívesen küldünk!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, augusztus 30. 35. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Válasz Herczegh József úr nyilt levelére.

Hogy az a vád ne érhesse a Rákos Vidékét, mintha pártoskodnék, mintha csak egyoldalúan informálná olvasóközönségét, eltitkolva előtte minden ellenkező véleményt: mindig közöltük a különböző forrásokból érkező cikkelyeket, ha azok hangja komoly, irásmódja élvezhető volt és ha a közérdeket látszottak szolgálni.

Ez volt a magunktartása a mult héten is, a mikor lapunk élén a Nyilt levelet közöltük, bár ezzel az alkalommal a hang ellen lett volna egy-két kifogásunk, ezeknek azonban ezúttal csak két megjegyzésben adhattunk kifejezést.

Nem akartuk ugyanis, hogy — utolsó pillanatban érkezvén a kézirat — ebbeli kifogásaink miatt egy aktuális és, külső megjelenése után ítélve, komoly megfontolással készült cikkely megjelenése halasztást szenvedjen.

Kötelességünknek tartjuk azonban, hogy az azóta *Bitskey* Gyula főjegyző úr szivességéből megszerzett adatok alapján, a Nyilt levél állításaival szemben, a következő tényeket emeljük ki.

Nem kivánunk reflektálni a Nyilt levél első részére, a melyben a levéliró úr a községi előljáróságnak, mindenek felett pedig a képviselőtestületi tagoknak ad sok tekintetben megszivlelendő, sokban fölösleges, általában pedig magától értetődő tanácsokat, hanem megkezdjük válaszunkat ott, a hol az 1886. évi XXII. t.-c. 110. szakaszára hivatkozva, a törvény 24. §-a *e*) pontjára hivja föl mindenek figyelmét, állitva, hogy ennek alapján (a községet illető terhes kötelezettség vállalásáról lévén szó) a határozat csak a képviselőtestület által 30 nap közbevetésével kitűzendő és *kihirdetendő* közgyülésen lett volna meghozható. Utána nézvén a törvénykönyvben, megállapitottuk, hogy a törvény 110. §-a csak a községi *törzsvagyont* illető határozatokra vonatkozik, a miről ebben az esetben szó sem volt, a 24. §. *e*) pontja pedig a költségvetésben elő nem forduló terhes szerződésekről szól, a melyekről azonban ugyanannak a szakasznak a *d*) pontja értelmében *igen is egyszerüen a közgyülés határozhat, de ez a hatarozat csak a vármegyei jóváhagyás után válik jogérvényessé.* Ezeknek a szakaszoknak az alapján tehát a határozat szabályszerűségét kétségbe vonni nem lehet.

Érezte ennek a hivatkozásnak a gyöngeségét, úgy látszik, a levéliró úr is, mert igy nyilatkozik: „Ha pedig sem az előljáróság, sem pedig a képviselőtestület nem osztja ezt a nézetemet és azt mondja, hogy ez a tárgy előre történt hirdetés nélkül is volt tárgyalható — és ha úgy, feltéve, de meg nem engedve, nekik volna igazuk — akkor is azt állitom, hogy ebben az ügyben határozatot hozni nem lehetett volna, mert *akkor meg a gyülési meghivó nem szabályszerü* és ennek a meghivónak az alapján a kérdéses ügy tárgyalható nem lehetett". És hivatkozik ugyancsak az 1886 évi XXII. t.-c. 56. §-ának utolsó bekezdésére, a mely szerint *rendkivüli gyüléseken csakis a közlött tárgysorozatban felvett tárgyak tárgyalhatók.*

Ez a hivatkozás helyes, ez az állitása a levéliró úrnak valóság. Sajna, azonban van a törvénynek rendelkezése arra vonatkozólag. hogy a tárgysorozat megállapitása után és a gyülés megtartása előtt érkezett sürgős ügyek igen is tárgyalhatók, ha ebbe a képviselőtestület beleegyezik. Egy korlátozást ismer csak a törvény ebben a tekintetben, azt t. i., hogy *ennek a beleegyezésnek egyhangúnak kell lennie.*

A tárgyalásba pedig mindannyian beleegyeztek.

Igaz ugyan, hogy *Bentsik* József dr. képviselőtestületi tag eleinte kifogásolta a tárgynak napirendre tűzését (és ha ennél az eredeti álláspontjánál megmarad, a végkielégités ügye nem is lett volna tárgyalható), azonban ettől később eltért és belement ő is az ügy tágyalásába, a mit kézzelfoghatóan bizonyit sajátkezüleg irt határozati javaslata, a melyet ezzel összefüggésben beadott, a melyhez azonban a képviselőtestület nagy többsége (még csak *Bugyi* Ferenc József képviselőtestületi tag szavazott rá az indítványozón kivül) nem járult hozzá. *Igy tehát azt sem sikerült Herczeg úrnak ezúttal bebizonyitania, hogy az ügy azzal az alkalommal nem lett volna tárgyalható.*

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Most pedig áttérünk a levélnek kellemetlenebb, személyeket érintő részére.

A levélnek egyik állitását a megjelenéssel egyidejűleg helyreigazitottuk, most erre bővebben kitérünk.

Csömör község képviselőtestülete 1898. szeptember 21-én tartott ülésén elhatározta, hogy — tekintettel a Szentmihály gyors fejlődése okozta nagy munkaszaporodásra — rendszeresitett segédjegyzői állást szervez. Az ekként megállapitott szerv. szab. rendelet 2352/898. szám alatt a vármegye részéről jóváhagyást nyert és a járási főszolgabiró utasitása értelmében erre az állásra Csömör községe pályázatot hirdetett, még pedig olyként, hogy a választandó jegyző az 1886. évi XXII. t.-c. 68., 69—77., 81. és 82. §§. alapján élethossziglan választandó és csakis fegyelmi úton mozditható el. A választás 1899. március 18-án megtörtént és akkor több pályázó közül egyhangúlag *Krenedits* Sándort választotta meg a képviselőtestület erre az állásra. Ebben az időben pedig *Krenedits* Sándor nem volt a főjegyző veje.

1902. november 28-án pedig Csömör községe adóügyi jegyzői állást szervezett s ez a határozata 377. kgy. 1903. sz. a. vármegyei jóváhagyást is nyert. Ezekből az adatokból világos, hogy az állás szervezésekor még Rákosszentmihály önálló község nem volt, a jóváhagyás megérkeztekor azonban igen. Ekkor *Bitskey* Gyula főjegyző előterjesztésére, a csömöri képviselőtestület — tekintettel arra, hogy az új községet előre megkötni nem akarta — előbbi határozatát megmásitotta és *Krenedits* Sándort — a ki időközben lemondott — lemondásának visszavonása után, előbbi állásában újra megerősitette és az adóügyi jegyzői állás szervezéséről lemondott. A képviselőtestületnek ezt a határozatát a vármegyei alispán 11,506/96. számú határozatával tudomásul vette.

Világos ebből, hogy Csömör községe *Krenedits* Sándort több pályázó közül *igen is megválasztotta, még pedig életfogytiglan* segédjegyzőjévé és hogy nála szabálytalan „előlépésről" szó sem lehet.

Melesleg emlitjük itt meg, hogy Csömör községe az 1891. augusztus 22-én szervezett végrehajtó kézbesitői állást 1892. április 13-án ugyancsak választás útján *Szabó* Lászlóval töltötte be, 5 pályázó közül őt választván meg életfogytiglan.

Most mindezekhez még egy pár megjegyzést fűzünk.

Szeretnők, ha a hozott határozat fölebbezés tárgya lenne, mert itt szemmelláthatólag nézeteltérések vannak, a miknek tisztázása felsőbb hatóságok által megnyugtató. Sajnáljuk, hogy *Herczegh* József a föllebbezést *Bentsik* József dr.-tól várja, mikor ehhez neki is joga van, épen úgy, mint a levéliráshoz.

Rosszaljuk azonban föltétlenül azt a személyeskedő irányt, a mely a Nyilt levél vége felé nyilvánul s a melyben a levéliró úr — alaptalanul — rokoni összeköttetéseket és jogtalan kedvezéseket, „előléptetéseket" emleget.

Hiszszük, hogy a „kritikának" ez a módja magában álló tünet marad és jövőben is igyekszik mindenki — a mint azt magunk is tettük — a tárgyilagos vitatkozás terén érvényesülni.

Farkas Elek.

Zeneoktatásról.

II.

Mint minden oktatónak, úgy a zeneoktatónak is első sorban nemcsak tisztában kell lenni azzal, a mit tanit, hanem azt teljesen tudnia kell. De tudnia kell azt is, hogy a mit tanit, hogyan tanitsa. Figyelemmel kell lennie tanitványa képessége, szorgalma, felfogása, igyekezete és tehetségére. Ügyelnie kell, hogy jó bánásmódja ne váljon gyengeség és elnézéssé; szigorúsága, pedig elriasztó durvasággá vagy gorombasággá. Valjon mindezen tulajdonságok meglehetnek-e olyanoknál, a kik erre hoszszas tanulás és készültség nélkül tapasztalatot, gyakorlatot nem szereztek? Jó ha az ilyenek a zenéről annyit tudnak, hogy a

TÁRCA.

Az üstökösökről.[1]

(Vége.)

Regiomontanusig, a XVI. században élt kiváló német csillagászig, az üstökösök csakis, mint a babona tárgyai szerepelnek. Minden háború, minden árvíz, minden döghalál, stb. minden baj, ha abban az évben üstökös volt látható, annak az üstökösnek ment a rovására. E mellett általában az a felfogás uralkodott, hogy az üstökösök csak a légkörben összegyűlt rossz párák; majd a Nap foltjaihoz hasonlóan, a Napnak, majd a bolygók kigőzölgéseinek tartották. Minden rossz befolyás mellett csak egy jót tulajdonitottak ezeknek a szegény üstökösöknek, hogy t. i. abban az évben, melyben üstökös jelent meg, igen jó bor fog teremni.

Ezekről a babonákról egyáltalán nem fogunk többé megemlékezni, bár, sajnos, még most is bizonyos félelmes előitélet zavarja az embereket egy-egy szép, nagy üstökös szemléletének tiszta örömében. Pedig azóta, hogy *Regiomontanus* az üstökösök látszólagos helyeinek pontos meghatározására módot szolgáltatott, három évszázad mult el és azóta mindinkább terjedt az az ismeret, hogy az üstökösök égi testek és hogy ennélfogva sem a földi tüneményekre, sem az emberek sorsára befolyással nincsenek.

Kepler megállapitotta a bolygók mozgásának főtörvényeit és igy az üstökösöknek is, melyek helyeiket az álló csillagok közt szintén változtatják, mozgási viszonyainak helyes megitélésére az utat tovább egyengette. És mégis, még ő utána is gyakoriak a balvélemények; még olvassuk: „cometas a Deo creari et moveri, quo libuerit, per angelos ad terrendos mortales" (Damascenus). De másrészt a tudománynak *Borelli, Dörfel* s mások után, kik már nagy valószinűséggel állithatták, hogy az üstökösök a Nap körül bizonyos görbevonalú pályán mozognak, támadt *Newtonja*, ki a világegyetemet felölelő törvényével természetesen az üstökösöknek a Nap körüli mozgását is bebizonyitotta.

Álljunk meg itt egy pillanatra. Mondtuk, hogy felfeltünik messzelátónkban egy gyenge fényű, határozatlan alakú köd, de nem tudjuk ködfolt-e, mely, tehát az álló csillagok rendszerébe való, vagy üstökös-e, mely mint most hallottuk, Naprendszerünk tagja. Mert csak nagyon kevés üstökös tünik úgy fel, hogy jellemző üstökét (farkát) szabad szemmel is észrevehessük, a túlnyomó nagy szám soha sem akkora fényt, sem akkora nagyságot el nem ér, hogy

[1] Mutatvány főt. *Aczél* Lajos úr *Az Élet Könyve* cimű folyóiratának legközelebb megjelenő kötetéből.

keringő nem *csárdás*, a synfonia nem *szóda-fröcscs*, a vonós-négyest pedig nem *öten* játszszák. Nem is szólok arról, hogy talán olyik kotta nélkül még a keringő, csárdás, mazur stb. ütenyezését sem volna képes megmondani, sőt sokan közülök egy ütenyt nem képesek lejátszani, annál kevésbbé betanitani, mihelyt abban a hangjegyek rithmikai elhelyezése a nyolcad, vagy tizenhatodok körét túllépik. Pedig ez a zenetanitás abc-je. Skálák, sonaták, etudekről csak hallomásból tudnak valamit és azok közül egyet is eljátszani vagy azt plane megmagyarázni képtelenek. Úgy okoskodnak, mint sok szülő: „hiszen nem azért tanul, hogy művész legyen". No, kevés fogalma lehet az ilyeneknek a művészetről, ha már ezt is a művészet sorába teszik. A művészet és tudás közt óriási különbség van. A tudást elérheti minden ép szervekkel megáldott halandó, de a művészet csak egyeseknek jutott isteni adomány.

Az iskolában nem azért tanuljuk a földrajzot, hogy északsarki utazók legyünk: a fizikát, számtant, hogy a repülő-gépet találjuk fel, hanem azért, hogy e tudományágaknak legalább a legelemibb ismereteit elsajátitva, magunknak az általános műveltség kellékeit megszerezzük.

A zeneoktatás célja a lelket a szép és nemes iránt fogékonynyá tenni, hogy megismerve a zene fenséges hatalmát és bűverejét, lelkünknek mindenkor egy igaz jóbarátja legyen. Tehát nem az a cél, hogy művészeket neveljen. A művészet Isten adománya és nem a zeneoktatás eredménye, hanem a helyes oktatás mintegy alapot, szervet ad az isteni adomány kifejléséhez.

Tehát itt két dolgot kell jól megkülönböztetni. Az első *a zeneértés vagyis műveltség*, melyet még a legfontosabb szervi hiba, vagy fogyatkozás dacára is bárkinek meg lehet szerezni; a második a *zene művészete*, mely azonban akár, mint előadó, akár, mint productiv művészet, vagyis, mint költészet nyilvánuljon, már csak egyeseknek juttatott isteni adomány.

A zeneértés, vagyis a zenei műveltségnek, illetve ez irányú lelki nevelésnek nem a tehetség a kiinduló pontja, hanem a gyermekkel együtt született szív- és lélek-tisztaságtermő talaja, melyből okszerű és gondos neveléssel a szenvedélyek, érzelmek hasznosabb és nemesebb virága kell, hogy fakadjon.

Ne a gyermek szabad akaratától függjön a zene tanulása vagy nem tanulása. Nincs az a gyermek, a ki örömmel ne fogna a zenetanuláshoz, de épen *lelkigyöngeségénél* fogva oly hamar rá is ún, mihelyt a legkisebb nehézséggel találkozik, illetve mihelyt észreveszi, hogy az nem — *játékszer*. A gyermek ezen lelkigyöngeségének pillanatában a szülőknek kell erősöknek lenni és a legnagyobb szigort, sőt kényszert is alkalmazni.

Jellemző például hozom fel itt, hogy én magam is emlékszem azon időre, midőn csak a bot hatalma mellett, sírva ültem a zongorához és ugyancsak ily kényszer mellett bírtak rá a skálák, sonaták, etudek gyakorlására. Az eredmény pedig az volt, hogy akaratom ellenére megtanultam játszani s midőn conservatoriumba kerültem, épen ezen dolgokkal foglalkoztam a legnagyobb öröm és kitartással, mert már akkor a szigor és kényszer mellett túlestem az első pillanatban leküzdhetetlennek és terhesnek vélt nehézségeken. Fokozta törekvésemet és örömömet az, hogy mennyivel többet tudtam azoknál, a kik vagy velem egyidőben, vagy még előbb is kezdtek tanulni, de a szülői kényszer hiányában teljesen elmaradtak s ma, mint kész emberek, ezt végtelenül sajnálják.

Szinte hallom az ellenvetést, hogy csak nem lehet czélja a szülőknek gyermekeikből zenetanárt vagy művészt nevelni?! Persze, hogy nem! Ez ép oly hiba volna, mint a mily nagy hiba, hogy elmulasztják kényszer útján is zenei értelemre, műveltségre nevelni.

Sokan végeztek velem együtt, több vagy kevesebb sikerrel a nélkül, hogy zenetanárok vagy művészek lettek volna, hanem mint ügyvédek, orvosok, ma is a legnagyobb szeretettel és örömmel foglalkoznak a megismerni tanult zenével és egész napi foglalkozásban kimerült idegeiket és szervezetüket jól esik megfrissiteni azon lelki gyönyör-

---

máskép, mint messzelátóval, meg lehessen látni; a legtöbbnek még csak kifejlődött üstöke sincs, hanem egy többékevésbbé kerek, határozatlan alakú, szélein elmosódott, gyenge fényű foltocska, akár csak az ezrekre rúgó kicsiny ködfoltok. Azonban — mint azt előbb a bolygóknál is kiemeltük — az üstökös, mely különben is rendesen sokkal gyorsabban halad látszólagos pályáján, mint a bolygók, aránylag rövid időn már más állócsillagok szomszédságában van, mint a hol először pillantottuk meg. Ugyanoly módon fogjuk tehát eldönteni valamely ködszerű foltocskáról, mely messzelátónkban feltünik, hogy az ködfolt-e vagy üstökös, mint a hogy előbb döntöttük el valamely nagyon távoli vagy kisebb nagyságú bolygóról, hogy az igazán bolygó-e? t. i. hogy megnézzük, változtatja-e helyét a szomszédos csillagok között.

Igy már most bizonyosan tudva lévén, hogy az üstökösök égitestek, melyek a Nap körül mozognak, reájuk is alkalmazták azokat az általános érvényű szabályokat, melyek alapján a bolygóknak is a nap körüli pályafutását meghatározták, a mi körül *Newton* után főleg *Olbers* brémai orvosnak és csillagásznak és *Halley* angol csillagásznak voltak nagy érdemei. Ez utóbbiról nevezték el aztán azt a szép és legközelebb 1911-ben visszatérő üstököst, melyről ő 1682-ben mutatta ki, hogy az 1531. és 1607-ben megjelent üstökössel azonos és hogy 1758. év végén, illetve 1759. év elején ismét látható lesz, a mint hogy az tényleg be is következett.

Azonban csak igen csekély az ilynemű egészen Naprendszerünkhöz tartozó ú. n. *időszaki periodikus* üstökös száma az üstökösökéhez általában. Rendesen annak a csillagásznak a nevéről nevezik, a ki őket felfedezte vagy pályájukat, visszatérésük idejét kiszámitott; ilyenek az *Enke, Bsorsen-, Biela-, Faye-, Winnecke*-féle üstökösök, melyek közül sok más ok mellett az *Enke*-féle azért is különösen nevezetes, mert a legrövidebb keringési ideje, — t. i. 3 év és 4 hónap, — van az összes ismert üstökösök közt.

Ezek a visszatérő üstökösök tehát tényleg már Naprendszerünk tagjai. A legtöbb üstökös azonban csak addig tagja Naprendszerünknek, míg pályájának a Naphoz közeli részében van, melybe sokszor valamelyik más Nap (csillag), vagy valamelyik külső bolygótársunk hatása folytán jut.

Ugyanis — és ezzel már az üstökösök fizikai szerkezetére térünk át — az üstökösök rendkivüli nagy terjedelem mellett is, csekély tömegűek, igen kicsiny sürüségűek. Erről meggyőződhetünk, ha pl. messzelátónk látóterében épen egy üstökös tünnék fel és mi ezt csövünkkel

rel, a mit a zeneművészetben találnak, bár ők azt maguk el nem érték, de megérteni megtanulták.

Nem művész és zenetanár a zenei nevelés végcélja, hanem a lelki gazdagság megszerzése, mely nélkül, bármily gazdagok legyünk is, csak szegények maradunk, de a melylyel még szegénységünket, bánatunkat, keserűséget és sorscsapást egyaránt könnyebben bírunk elviselni.

Manap félve megyünk el a ház előtt is, a hol zenélnek, nehogy kitegyük idegeinket a szajkómódra betanított és betanult „Szűz Imája", „Helyre tyu-tyu-tyu", „Balaton háborgása", „Klosterglocke" stb. hasonló verkli-repertoirdarabok „Polizeiwidrig" kinzásainak.

Ennek főhibája pedig a zeneoktatón kívül egyenesen a szülők nemtörődésében rejlik, melyet ők így szoktak kifejezni és palástolni: *„Mit erőltessem, ha nincs hozzá kedve és — tehetsége"* . . . . Hát azt kérdezem én, vajjon annak a kedves csemetének volna-e kedve iskolába járni önmagától? Vajjon azért, mert a gyermek a cukrot szereti, más táplálóbb eledelre ne kényszeritsük? Hát hogy merjük a drága anyjatejtől elválasztani gyermekünket, mikor az sírással s minden egyéb kigondolható módon tudtunkra adja, hogy attól elválni egy csepp kedve sincs?

A zsenge testben rejtőző szellemi és lelki erő parazsát minden eszközzel, sőt szükség esetében kényszerrel is, addig kell éleszteni, míg az világító fáklyaként, tűzre nem lobban, a melynek fényénél és lángja melegénél kell, hogy életünk boldogságát feltaláljuk.

HIREK.

A „Rákos Vidéke"

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

Iskolai beiratások. A rákosszentmihályi állami elemi népiskolák osztályaiba a beiratások szeptember hó 1-én kezdődnek meg.

Püspöky bácsi meghalt. A tősgyökeres magyar alakoknak egyik kiváló ábrázolója, egy ízig-vérig színészember halt meg ezen a héten Debreczenben: *Püspöky* Imre. Ötvennégy éves volt még csak az elhunyt, a ki egyik legkiválóbb tagja volt a régi, a magyar nyelvért és kulturáért küzdő színész-nemzedéknek. Negyven éven át gyönyörködtette művészetével a debreczenieket és kedves városához ő maga annyira ragaszkodott és a debreczeniek őt annyira szerették, hogy a mikor a budapesti Népszinház szerződtetni akarta, ő az ajánlatot el nem fogadta. A debreczeni szinházban művészi *játéktársa* volt *Blaha* Lujza asszonynak a régi magyar népszinművekben, később pedig *Csiky* Gergely darabjaiban szerzett sok babért. A szentmihályiaknak alkalmuk volt igaz, bensőséges, sallangoktól ment művészetében gyönyörködni 1898-ban, a mikor az ott működő szintársulatnál (a melynek sógora, *Havy* Lajos az igazgatója, leánya, *Püspöky* Rózsi pedig legkitünőbb tagja volt) többször fellépett, igaz élvezetet szerezve a közönségnek művészi játékával. Halála mindenfelé nagy részvétet keltett.

Morzsabál. Mint már legutóbbi számunkban jeleztük, a Rákosszentmihályi Sporttelep szeptember hó 5-én nagyszabású Morzsabált rendez, mely tréfás, de elsőrangú művészi hangversenynyel lesz egybekötve. Ez az estély méltó befejezése leend a vigalmak ama szép sorozatának, melyeket a sportegyesület az idén rendezett s a mellett, hogy a jótékony célt is szolgálni fogja, célul tűzte ki a buzgó rendezőség, hogy úgy a fővárosból nyaralásra itt tartózkodó előkelő közönség, mint Rákosszentmihály állandó lakói a legszebb emlékekkel és a legkellemesebb benyomással vegyenek búcsút az idei nyári szezontól. A fényes estély tárgyában a héten szükebbkörű értekezlet tartatott, mely úgy a műsor, mint az estély egyéb mulattató rész-

---

követve, egy csillag előtt látnók átvonulni. Ennek fényessége semmit sem veszt erejéből, jeléül annak, mily végtelenül finoman van az üstökösben az anyag eloszolva. Ép azért a hatás, melylyel a nehézkedés törvénye szerint az üstökösökre a többi égitestek vannak, igen nagy és ez okozza, hogy egyik Naprendszerből a másikba jöhetnek-mehetnek. E mellett a szerkezet mellett érthetjük meg némileg azt az óriási kiterjedést, melyet egyik-másik üstökösnél látunk. Némelyiknek az üstöke 30—40 millió mfdnyire nyúlik meg.

Mielőtt elhagynók messzelátónkat, még két dolgot említsünk fel. Az egyik az, hogy, úgy látszik, az üstökösök általában legjellemzetesebbnek tartott része, az üstök, csak a Nap közelében fejlődik ki, míg pályájának legnagyobb részében az üstökös ezen ékessége nélkül szükölködik és hogy az üstökösökre a Nap vonzásán kivül főleg annak melege és elektromos állapota hat és hogy az üstökösnek kifejlődése leginkább ezen hatásból magyarázható.

A másik dolog pedig az az üstökösök egész elméletére nézve döntő körülmény, hogy azok számos kicsiny szilárd alkotórészekből és gázburkolatból állanak.

Ezekről a dolgokról azonban messzelátónkkal, úgy, a mint van, nem győződhetünk meg egészen. Ehhez már szükséges, hogy az üstökösöknek *spektrumát* is vizsgáljuk meg.

Ha egy háromszélű *üveghasábon* — milyeneket még gyakran látunk lámpákon stb. efféléken díszitésképen alkalmazva — nézünk keresztül, kékes-sárga szélekkel látjuk a tárgyakat, sőt, ha erősebben vesszük szemügyre az ilyen *hasábon keresztül* pl. a falra eső napfényt, a szivárvány hét szinét láthatjuk. Ez a régen ismert tünemény mintegy 30 év óta *Kirchhoff* és *Bunsen* kisérletei és dolgozatai alapján a fizikának és asztronomia új ágának, az ú. n. *spektrálanalizisnek* (szinképelemzésnek) kiindulásává lőn.

Ha tehát messzelátókra még egy ilyen üveghasábokat tartalmazó ú. n. *spektroszkópot* erősitünk meg a szemlencse helyére, látni fogjuk az üstökös szinképét, spektumát, azaz az üstökösökre jellemző kékszinű sávolyokat, a melyekből épen azt lehet következtetni, hogy az üstökösök gázburkolata szénhidrogéngázakból (milyen pl. a petroleum gáza) áll és hogy a Naphoz legközelebbi állásukban fénygőzök (pl. natrium) is fejlődnek.

Dr. L. F.

leteinek keresztülvitelére Brückner József, Déry Béla, Füredy Károly, Farkas Elek és Hauser János tagokból álló permanens bizottságot küldött ki. Az estély egyes részleteit előre elárulni nincsen jogunk, azt a rendezőség meglepetésnek tartogatja. A rendezőség lapunk útján is felkéri a Sporttelep hölgytagjait, hogy erre az alkalomra kisebbszerű kézimunka-ajándékokat sziveskednének felajánlani, a melyeknek értékesítéséből befolyó jövedelem — a mely, tekintettel a bájos készitőkre, bizonyosan jelentékeny lesz — a hangverseny szép céljaira fordittatnék.

Búcsú Mátyásföldön. Elmult vasárnapon, aug. hó 23-án, ünnepelte Mátyásföld lakossága búcsúja napját. Az ünnepnek gyönyörű idő kedvezett. A búcsú napján délelőtt 10 órakor ünnepi nagymise volt, a melyet főtisztelendő *Aczél* Lajos, a rákosszentmihályiak ritka népszerűségű lelkiatyja mondott el.

Szentmihály 14:0 győz Mátyásföld ellen. A mult kedden 18-án volt a rákosszentmihályi ifjúsági egylet II. csapata Mátyásföldön és mérközött a „Mátyásföldi Football-Club“ II. csapatával. Ez a mérközés a rákosszentmihályi csapat fényes győzelmével végződött; ugyanis az eredmény az I. félidőben 12 : 0 a szentmihályiak javára, de ebből a biró kettőt kisebb szabálytalanság miatt nem fogadott el. A második félidőben a mátyásföldiek csak 10 percig játszottak, miután már ennyi játék után 4 goolt kaptak. Igy a végső eredmény 14 : 0 a rákosszentmihályi ifjúsági egylet II. csapata javára. A győztes csapat összeállitása a következő volt:

Szandovics I.
Szandovics II. Wayand I. (kapitány)
Wayand II.
Bernáth Szabó Fried III.
Biró: Zsuffa Kálmán. *W—d K—ly.*

Adakozások. Lapunknak ez az — úgy látszik — állandó rovata ezen a héten is bővül. A szentmihályi róm. katholikus templom harang-alapjának céljaira ezen a héten a következők adakoztak: *Kozalik* Ferenc 5 korona, *Kraicsovits* Ignác 10 korona, *Róth* Manó 10 korona, összesen 25 korona, a miért a kegyes adakozóknak szives köszönetet mondunk.

Esküvő. *Buzáth* János dr. székesfővárosi tanácsjegyző, e hónap 29-én, szombaton délután hatodfél órakor tartotta esküvőjét a Bakáts-téri római katholikus plébániatemplomban *Mezey* Margittal, *Mezey* Lajos dr. máv. felügyelő bájos leányával.

Hangverseny Mátyásföldön. A Mátyásföldön 1903. évi augusztus hó 29-én a római katholikus templomalap javára rendezendő hangversenynek fényesen összeállított műsora a következő: 1. Vieuxtemps. Ábránd. Hegedűn előadja *Ehrentreu* Olga úrhölgy, zongorán kiséri *Bellovics* Imre igazgató úr. 2. Ária Carmenből. Énekli *Samek* Elsa úrhölgy, zongorán kiséri *Bellovics* Imre igazgató úr. 3. Magánjelenet: Pyramisok legendája dr. Várady Antaltól. Előadja *Tapolczay* Dezső. 4. Virágfakadás. Vigjáték egy felvonásban Murai Károlytól. Személyek: Kovács Péter *Vizváry* Gyula, Márta, a neje *Vizváry* Gyuláné, Nelli, unokahuga *Ligeti* Juliska, Ödön, unokaöcscse *Bellovics* Tiborka, Laczi *Dezső* József, Kati *Vidor* Pálné. Történik Mátyásföldön, idő a jelenkor. Rendező *Vidor* Pál úr.

Beadott fölebbezés. A rákosszentmihályi községi képviselőtestület ama határozata ellen, a melylyel a mult számunkban közölt nyilt levél és mai számunk első cikkelye is foglalkozik és a melylyel a képviselőtestület kimondta, hogy ha a szentmihályi jegyzői állás nem *Krenedits* Sándor, jelenleg csömöri segédjegyzővel töltetnék be, neki azért kártérítéssel tartozik, *Bentsik* József dr. képviselőtestületi tag föllebbezést jelentett be. Mint annak első cikkelyünkben kifejezést adtunk, helyeseljük a föllebbezés beadását, mert ezzel az ellenkező felfogásúak között fölmerült nézeteltéréseket tisztázni lehetséges lesz, a mi csak megnyugvást kelthet.

A menház.[1]

(Folytatás.)

Csakugyan el is ment a jelentés, az alispán válasza pedig megjött rá harmadnap. Egy cseppet sem volt mérges; mintha semmit sem vett volna észre. Hanem egyszerűen csak a dolog érdemére tért, kifejtvén, miszerint a lehetetlenséggel határos, hogy egy tizenkétezer lakosságú városban olyanok ne találkoznának, a kik a menházban volnának elhelyezendők, az is valószinűtlen, hogy valamely átutazó koldus vagy más efféle, egyszer-másszor igénybe ne kivánná venni ezen áldásos intézményt. Hanem úgy kell lenni a dolognak, hogy az illető előljáróság nem hirdette ki kellőleg a dolgot s nem világositotta fel eléggé a lakosságot a menház hivatása s jelentősége felől stb. Különben — folytatá tovább az alispán — melleslegesen megjegyezve, minden jel oda mutat, hogy, egyebeket nem is említve, a nemes városban a kéményseprésre és kutyatartásra vonatkozó szabályrendeletek sem hajtatnak végre, bár reményli, hogy e tehintetben, valamint sok más egyéb közgazdasági dologban is, a lehető legkedvezőbb állapotokat fogja találni nemsokára bekövetkezendő hivatalos látogatása alkalmával.

A mint ez a levél megérkezett, még Gergely úr is megrökönyödött rajta.

— Üm, mondá, ennek már fele sem tréfa. Ütné a mennykő azt a menházat, hanem az a kéményseprés, meg az a kutyás szabályrendelet! Ki hajtja azt végre, ki seperteti meg azt a sok rongyos kéményt, ki szájkosaraztatja fel azt a tiz-tizenkétezer darab kutyát! Pedig hát, ez nem olyan, mint más egyéb. Mert üssön ki tüz valahol, mindjárt a kapitányt okolják odafenn, hogy nem seperteti a kéményeket s a multkor is, hogy azt az idegen ügyvédet megharapta a kutya, micsoda herce-hurca lett belőle! Egy hajszálon mult, hogy fegyelmi vizsgálat vagy még más rosszabb nem lett a dologból. Sztyű, ha most ezt megint elöveszi az alispán, meg az a sok, rég sürgetett nyilvántartási lajstrom s más efféle eszébe jut... Nem! nem vesződöm itt tovább! Nem én. Lemondok. Nem leszek senkinek sem bolondja, sem lábakapcája. Kutyánál nagyobb úr az alispán, de nem Bürgözdy Gergelynél! Ezzel olyat vágott hatalmas öklével az ócska asztalra, hogy mindjárt kikivánkozott az egyik lába.

A polgármester azonban megszeppent, hogy mi lesz,

[1] Mutatvány Szivós Bélának a Hornyánszky Viktor kiadásában megjelent „Ócska történetek“ cimű elbeszéléseiből.

ha bölcs tanácsosa ott hagyta, azért el is kezdte buzgón csittítani:

— Nono, ne szeleskedj, Gergely. Hát hiszen tudom, hogy nem vagy a hivatalra szorulva, hanem hát, ha most elmennél, tudod-e, hogy mit mondanának? Azt, barátom, hogy *megijedtél*, hogy nem tudsz az alispán előtt megállani!

A kapitány mérgesen zökkent vissza székébe.

— Igazságod van. Csak azért is maradok! Ne mondja senki, hogy ilyen pipogya ember elől megretirálok! Hanem hát, tudod . . . már mégis csak kell azzal a menykő menházzal valamit csinálni. Miért? mert láthatod, hogy ez a bogara az alispánnak; ha tehát ezzel bedugjuk a száját, akkor aztán eszébe sem jut sem a kémény, sem a kutya, sem más egyéb. Már pedig inkább a menházba fogok valakit, mint hogy a parasztot kéményseprésre szoritsam, vagy a kutyáját fogdostassam, hiszen ilyen bolond szabályrendeleteket csak nem hajtunk tán végre, s az a paraszt is hunczut volna, ha ilyesmiért még ma fel nem gyujtaná a tanyámat!

— Igen, de Gergely, az ám a baj, hogy az ördög sem akar a menházba menni. Ez a mi parasztunk jobban fél tőle, mint az égő tűztől. Úgy hivják, hogy „ispotály". S ennél egyéb nem kell . . . Különben is tudod, mindennel igy vannak, a mi új, szokatlan előttük . . . Még nem is mondtam: a minap biz én elizentem Pipás Julishoz, a féllábú koldusasszonyhoz, hogy jöjjön be a menházba, úgy élhet ott, mint hal a vizben, s tudod-e, mit izent vissza? Azt, barátom, hogy inkább a kútba ugrik. A félkegyelmű Csimbók Gyurkát meg erővel be akartam hozatni, hát nem a nyakamra jött valamennyi atyafia, hogy mit vétettek, a miért igy csúffá akarom tenni a familiájukat?

Gergely úr kidüllesztette öblös mellét, pipaszárával megveregette vaskos combjait, széles szájából egy nagyot fújt s roppant önérzettel igy szólt:

— No, csak rám kell bizni. Nincs még olyan ezen a takaros világon, a mivel Bürgözdy Gergely el ne bánnék, ha — akarja!

Mindjárt hozzá is fogott, rámordulván az irnokra:

— Csengess!

A csengetésre berohant János pandur s megállott peckesen az ajtó előtt.

— Te, Jankó, eredj ki a piacra, nézz széjjel, s ha valami csavargót látsz, hajtsd ide elébem rögtön. Csavargó nélkül a szemem elébe ne kerülj!

Nemsokára visszaérkezett János pandur, két holtra szeppent ablakos tótot taszigálván maga előtt.

— Jelentem alásan, tekintetes uram, most másféle csavargó nincs, hanem ezek a tótok úgy is épen összevesztek a piacon, hát . . .

— Mit, — mordult a tótokra a kapitány, — hát veszekedtetek, semmirevalók? De hogy mertek ott rendetlenkedni, a hol én parancsolok! Ezennel kétnapi menházra itéllek benneteket.

Ezután barátságosabb hangon folytatá:

— Hanem mondjátok meg, fiaim, hogy mi nyavalyátok van? Mondjátok bátran, ne féljetek, senki se bánt benneteket.

A tótok egészen megújúltak, a mint látták: hogy megszelidült hirtelen a félelmetes tekintetes úr, s vigyorogva kijelentették, hogy nincs semmi bajuk.

— Ej, dehogy nincs, semmirevalók, már hogyne volna! Hiszen mindenkinek van valami baja. Lám, most is a derekamb nyilallott nekem is. Fájt-e már a derekatok te?

Az egyik tót kijelentette, hogy csakugyan, az övé is fájt már, a másiknak pedig eszébe jutott, hogy neki meg a ballába nincs egészen rendben, a minap üvegbe hágott.

(Folytatjuk.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Vy Ll. Mátyásföld. Az apróság — fájdalom — mivel a megkezdett közleményeket be kellett fejeznünk, ebből a számból is kiszorult. A jövő számban azonban biztosan közöljük.

B. Rákosszentmihály. Beküldött versének gondolata szép és költői, kidolgozása azonban még gyakorlatlan kézre vall. Egy kis simitással — ha beleegyezik — két-három héten belül (mert addig el vagyunk látva hasonló irányú közlenivalókkal) ki fogjuk adni.

NYILTTÉR.[1]

Levél a szerkesztőhöz.

(Vonatkozással a „Gödöllő és Vidéke" aug. 23-án megjelent tárczájára dr. *Vércse* Petitől.)

Köszönöm a figyelmeztetést és a tapintatos eljárást, legalább megvan a pendantja ama groteszk erőlködésnek — mert a más részről tapasztalt viszketelődzés csak kiemeli és fokozza a finom és elegáns „retus"-t, a mit Önök az ily nyers és kontár karcolások felett gyakorolnak.

Elég kár, hogy nem minden szerkesztőség tud ily ügyesen distinguálni és nem ily válogatós és jó izlésű a személyeskedések visszautasitásában, de ez ismét csak a mi előnyünk és a mi lokális büszkeségünket emeli.

Hogy ama bizonyos szóbanforgó, egyszer már leszerelt és a szomszédvárosba kéredzkedett „hallutinatiós" tárcáról is szóljak, bizony meglátszik rajta a mondvacsináltság, meg hogy az irójának nagy szüksége volt a fekete macskájára, mert meséjének vékony cérnaszálán aligha balancirozhatott volna keresztül, ha a cicájának szőrébe nem kapaszkodik.

Mondja, kedves szerkesztő úr! betegség-e az vagy mi, hogy némely ember minden áron irni akar?

Veszélyes-e a visszaesés ily eseteknél, vagy ez akkor tör ki, mire megvénülünk?

De igazán minek is mindenkinek irni, mikor oly sok szép foglalkozás van a világon!

Milyen szép az, ha valaki pl. *harangozó*, nagy szónok a nők kedvence, minden lében kanál — és ha magasra törő lelkületű lehet talán „toronyőr".

Édes istenem! de hát muszáj éppen irni, és hozzá még „arabúsul".

Balatoni Karcsi.

[1] Ebben a rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a *Szerk.*

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	9 30	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	—	3 00	3 45	4 32	5 02	5 32	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 01	9 50	* 10 30	10 51	* 11 21
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	**9 36**	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	—	**3 07**	3 50	4 39	5 09	5 39	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 08	9 57	10 37	10 58	11 28
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	9 40	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	—	3 12	3 57	4 43	5 12	5 42	6 11	6 41	7 12	7 42	8 11	8 41	**9 13**	10 01	10 41	**11 03**	**11 33**
	1. sz. kitérő. . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	9 43	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	—	3 15	**4 00**	**4 46**	**5 15**	5 45	6 14	6 44	7 15	7 45	8 14	8 44	9 16	10 04	10 44	11 06	11 36
	József fh.-tel. megállóra érk.	5 0	5 32	6 02	6 38	7 12	7 42	8 12	8 42	9 21	9 52	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	—	**3 22**	4 07	4 52	5 22	5 52	6 22	6 52	7 22	7 52	8 21	8 51	9 23	10 12	10 52	11 14	11 44
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	—	4 01	4 31	5 16	5 46	6 16	6 46	7 16	7 46	8 26	8 56	—	9 46	10 36	11 16	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 00	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	4 45	—	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30	8 00	8 40	9 20	10 00	* 10 30	11 00	* 11 30
	József fh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	**3 23**	3 53	4 38	5 08	—	5 53	6 23	6 53	7 23	7 53	8 23	9 03	9 43	10 23	10 53	11 23	11 53
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 49	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	**4 00**	**4 46**	**5 15**	—	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 10	9 50	10 31	11 00	11 30	12 00
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 18	—	6 03	6 33	7 04	7 33	8 03	8 33	**9 13**	9 53	10 35	**11 03**	**11 33**	12 03
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	**9 37**	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	4 07	4 53	5 22	—	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 17	9 57	10 39	11 07	11 37	12 07
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 29	—	6 14	6 44	7 15	7 44	8 14	8 44	9 24	10 04	10 46	11 14	11 44	12 14

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik. A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel. *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

ZENETANFOLYAM

A rákosszentmihályi polgári leányiskola és internatusban GAÁL PÁL zenetanár vezetése mellett folyó évi szeptember hónappal zenedei rendszer szerint zenetanfolyam nyilik meg a következő zenei szakokban: zongora, hegedű, cimbalom, ének és zeneelmélet.

Tandíj havonként 8 korona.

Tanóra hetenként háromszor. Beiratkozni lehet naponként d. e. 9—12 és d. u. 3—7 óra között a polgári iskola helyiségében (Rákosszentmihály Árpád-utcza), a hol bővebb felvilágosítás is nyerhető.

Idei frissen pergetett akácza és virágméz

bármily mennyiségben kapható a mézhésznél:

Mülbacher Márton

Rákosszentmihály Szt-István-u. 181.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint díszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő

Budapesten, VII., Főherczeg-Sándor-utcza 32. szám.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. ✻ Alapíttatott: 1868.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabban czélt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest—Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d)

Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek!!

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és franczia ujdonságunkat „CROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyű és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és simán; az összes divat színárnyalatokban, úgyszintén gyönyörű blouse-kelmék **selyem-zaphir** és **Liberty** batistokban.

Mintákat szívesen küldünk! Mintákat szívesen küldünk!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, szeptember 6. 36. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Hangverseny Mátyásföldön.

Különböző jótékony és társadalmi célok érdekében a nagyszabású hangversenyek és fényes mulatságok az idén nyáron egymást érték a mi vidékünkön.

Közönségünk igényei ezek nyomában erősen fokozódtak.

Annál nagyobb elismerés illeti a mult szombaton tartott Mátyásföldi hangverseny rendezőit, a kik minden eddigit felülmuló, fényes műsort tudtak összeállítani és a neves művészek olyan gárdáját nyerték meg a mátyásföldi templom szent ügyének, a minőt országos, nagy célok érdekében is csak ritkán sikerül bárminő nagy testületnek is a maga részére hódítani.

*

Nagy művészi élvezetben volt részük azoknak, a kik a mátyásföldi vendéglő szép termében gyültek össze augusztus 29-én, hogy végighallgassák a templom javára rendezett hangverseny kitünő számait, a melyek magas nivója a legfokozottabb igényeknek is meg kellett, hogy feleljen.

A „Rákosszentmihályi Sporttelep“ tréfás zenekara.

Elsőnek *Ehrentreu* Olga adta elő hegedűn Vieuxtemps „Ábránd“-ját s a fiatal művésznő könnyen győzte le a műben rejlő nehézségeket, majd *Samek* Elza énekművésznő énekelt Carmenből, a zajos tapsok felhangzása után egy német, érzelmes „Lied“-et, végül pedig egy tréfás dalt adott elő a közönség kitörő tetszésétől kisérve. Bámulatos énekelőadása, tökéletesen tiszta szövegkiejtése mindenkit meglepett. Játéka és mimikája pedig, a melylyel az annyira különböző tárgyú dalok előadását kisérte, tökéletesnek mondható és a legteljesebb illuziót keltette.

Mindkét számot, a hegedűelőadást úgy, mint az éneket *Bellovics* Imre kisérte, a kinek főérdeme van a hangverseny összeállításában is.

Tapolczay Dezső, a Vígszinház művésze szavalta el azután *Várady* Antalnak „Piramisok legendája“ című hatalmas, drámai szárnyalású költeményét, érvényre juttatva annak minden szépségét és szinte megrázkódtatva a közönséget drámai erejével és meghatva a költemény végén nyilatkozó, a szeretetet magasztaló poétikus tendenciának bensőséges előadásával.

Kis szünet következett a felhangzó tapsok után, a melyet a cigányzenekar töltött ki egy zeneszám előadásával.

A hangverseny fénypontja következett ezután, *Murai* Károly kis egyfelvonásosának, a Virágfakadásnak előadása, a melyben a Nemzeti és a Népszinház kiválóságai vettek részt, nagy gyönyörűségére a hallgatóságnak. Legnagyobb érdekességet kölcsönzött az előadásnak *Vizváry* Gyulának, a Nemzeti Szinház kiváló művészének közreműködése, a kinek játékában a Nemzeti szinpadán — betegeskedése folytán — olyan ritkán

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

gyönyörködhettünk az utóbbi időkben. Péter bácsi szerepében derűt hozott a szinpadra és melegséget. Méltó párja volt, mint Márta, a felesége, *Vizváryné*. Az ő páros játékuk a darab végső jeleneteiben egy darab igazi élet: valódi, nem mondvacsinált naturalizmus. Nelli és Laci szerepében üdék, fiatalok, természetesek és igazán szerelmesek voltak *Ligeti* Juliska és *Dezső* József. Hogy az ő együttesük is kifogástalan jó volt, azt nem is kell külön hangsúlyoznunk. Kata, a szolgáló, igen jó személyesítőre talált *Vidor* Pálnéban. A kis *Bellovics* Tiborka játszotta Ödönke szerepét elevenen, bátran, a rendezés jól sikerült munkájáért pedig *Vidor* Pált illeti meg az elismerés.

*

A hangverseny műsora tehát — a mint mondottuk — igen szép volt, a közreműködők országos hírű művészek, a cél, a melynek szolgálatába szegődtek, szép és nemes. Annál feltünőbb volt az érdeklődésnek mindezekhez mérten nem eléggé nagy mértéke. (A teremben széksorok maradtak üresen.) Nem kutatjuk min múlott a dolog, de ki kell fejeznünk sajnálkozásunkat azon, hogy ilyen kiváló művészek közreműködésekor az érdeklődés nem vált általánossá, a mikor pedig akárhányszor, selejtes műsor-összeállítás mellett is, az emberek tömegét sikerült vidékünkön mozgósítani.

Farkas Elek.

Községi ügyek.

Tekintetes Szerkesztő úr!

A „Rákos Vidéke“ 35-ik számában közleményemre adott becses válaszára, engedje meg, hogy röviden visszatérhessek, mert, mint méltóztatott említeni, kivánatos dolog volna az, ha úgy ez, mint az ehhez hasonló községi ügyekben tisztán láthatnánk, ha nálunk minden dolog úgy intéződnék el, hogy az ellen a község egyetlen lakosa se tehessen soha észrevételt.

Régebb idő óta lőtező községekben az ügyek menete természetesen egész másként megy, mint nálunk, egyrészt azért, mert az a már előírt törvényes korlátok között mozog, másrészt pedig azért, mert a lakosságnak módjában volt megismerni, hogy úgy az előljárósága, mint képviselőtestülete tényleg azon az úton halad, melyről letérnie nem lehet, mert útját a törvények, miniszteri rendeletek, a megyei és községi szabályrendeletek szegélyezik. Egész más ez nálunk, a hol az önkormányzat ujdonság, a hol, ha még mindenki a legjobbat akarja is, megmarad az a kétely, hátha nem is jó lesz ez igy. Ebből származik azután az, hogy a tett intézkedések hamarabb a nyilvánosság elé kerülnek s talán a félelmes bizonytalanság folytán néha-néha élesebben is, de azért sohasem rosszakarattal és nem is személyi célzattal. Miután tekintetes Szerkesztő úr ilyent vél most, az előző közleményben látni, kötelességszerűleg kell kijelentenem, hogy én abban ilyent nem látok, nem pedig azért, mert nem általános és tárgyi jellegű dologról, hanem személyi ügyről lévén szó, azt személy érintése nélkül tárgyalni nem lehetett.

Én a képviselőtestület azon határozatára mondtam véleményt, hogy a csömöri adóügyi jegyzőnek Szentmihályon leendő meg nem választása esetén vele tárgyalni kell a végkielégítésre — és itt adtam kifejezést azon nézetemnek, hogy a képviselőtestületnek nincs módjában segédjegyzőből

TÁRCA.

A menház.[1]

(Folytatás.)

— Jól van, fiam! — mond erre teljes megelégedéssel a kapitány, most már haladjatok a menházba. Jankó, vigyed őket. Te meg, Pista, csináld meg szaporán az alispánnak a jelentést, hogy a menházban két elárvahodott idegen ápolódik, az egyik idült derékfájásban szenved, a másik meg ballábi marjulásban. Csak jól kisallangozd, hadd gyönyörködjék az alispán benne!

Ezután ment a dolog, mint a karikacsapás. A hány csavargó mutatkozott, a kapitány hajtatta be egyenest a menházba; a helybeli veszekedőket, izgágákat, a kiket eddig egyszerűen felpofozott s kidobott, most szintén egyké napi menházra ítélte, úgy, hogy a könyörület eme jeles tanyája ritkán volt töltelék nélkül, a mit Pista irnok nem is késett esetről-esetre szörnyű mód kipitykézve jelentésbe foglalni.

Az alispán elismerő iratokban tudatta megelégedését, hogy a nemes emberbaráti intézmény ily szépen megfelel magasztos hivatásának s hogy a szegény elhagyatottak végre belátták a javukra létesített intézmény jelentőségét és hogy azt már ily szép számban igénybe is veszik.

A mi pedig fődolog volt, az alispánnak nagy megelégedésében eszébe se jutott, sem a kéményseprés, sem a kutyatartási szabályrendeletet bizgatni. Néha kérdezősködött ugyan, de csak amúgy szőrmentén, a mire a kapitány semmit sem adott, legfeljebb több csavargót szedetett össze a menházba, s egy takaros jelentéssel idején bedugta az alispán száját.

Még csodálatosabb volt azonban, hogy az addig felette gyakori piaci verekedések és más egyéb ilyen kihágások majd egészen megszűntek; a régi törzscsavargók pedig boldogabb hazába vonultak, a hol nem rekesztik menházba a szegény becsületes embert.

Ezen meglepő állapotnak azonban a szerencsétlen menház itta meg a levét. Lassanként valóságos inség ütött be „ápoltak“-ban s két-három hét is elmult néha, mig egy-egy ápolni való hurokra került.

Gergely úr azonban már oda se nézett a dolognak.

— Mindegy már, — mondá a polgármesternek — tudod, pajtás, úgy van az, hogy a farkas sem ordít, ha jóllakik; hát az alispánt is jóltartottam már ápolttal, ezután könnyebben megszokja a koplalást. Meg hát „új seprű élesen seper“. Ő kelme is mindennap jobban kopik, lus-

[1] Mutatvány Szivós Bélának a Hornyánszky Viktor kiadásában megjelent „Ócska történetek“ című elbeszéléseiből.

adóügyi jegyzőt formálni egyszerű határozattal. Ezen állításom látszik talán személyi jellegűnek, pedig nem az; mert ha eltekintünk a személyektől s megmaradunk, mint én tettem, a segédjegyző és adóügyi jegyző kifejezések mellett, akkor a dolognak s ebből folyólag közleményeimnek midjárt egészen más színezete van. Ha beszéltem arról, hogy itt megtörtént, hogy segédjegyzőből adóügyi jegyző lett, még azt mindig nem mondottam, hogy rokoni összeköttetés, jogtalan kedvezés vagy előléptetésről van szó.

Tekintetes szerkesztő úr leveléből — a melyet hiteles helyről nyert információ alapján írt, meggyőződtem arról, hogy Rákosszentmihályon, illetőleg Csömörön csakugyan nincs szervezett adóügyi jegyzői állás, tehát nincs is adóügyi jegyzői állás, tehát nincs is adóügyi jegyző, hanem csupán csak a rendszeresen megválasztott segédjegyző.

Ha én ezt levelem megírása előtt tudtam volna, akkor a képviselőtestületnek f. hó 12-én történt határozatát egészen más oldalról, más irányban bíráltam volna meg s talán bírálatom a testületre nézve még kellemetlenebb lett volna, mint így a dolognak fél ismeretéből.

Az ugyebár tagadhatatlan tény, hogy Rákosszentmihály község képviselőtestülete a csömöri adóügyi jegyzőnek rákosszentmihályi jegyzővé leendő át nem vétele esetére a végkielégítésre vele leendő tárgyalás iránt határozott és lényegileg az adóügyi jegyzőt illetőleg fontos kötelezettséget vállalt. Vajjon mielőtt ezen tárgyalásba bele ment a képviselőtestület, tudott-e arról, hogy Csömörön létezik-e az adóügyi jegyző, vagy nem, ismerte-e a testület a létező szabályrendeletet, vagy csak tekintetes szerkesztő úr válaszából tudja most azt, hogy a dolog miként áll.

Ha tudta a testület azt, hogy Csömörön csakis rendszeresített segédjegyzői állás van, akkor hogy mehetett bele olyan tárgyalásba, a melyben az adóügyi jegyző sorsát szándékozik elintézni, hogy vállalhat kötelezettséget olyan valakivel végkielégítésről tárgyalni, a ki nem létezik. Ha pedig ezt nem tudta, hanem azt hitte, hogy tényleg van adóügyi jegyző és jóakaratból szándékozott annak jövőjét illetőleg előzetes intézkedést tenni, akkor a testület nem hibáztatható, hanem a testület azon tagjai, a kik tudva a dolog mikénti állását, a testületet meghagyták ezen tévedésükben és a tiszta igazságról nem világosították fel.

A képviselőtestület egyeteme tehát elkövette azon hibát, hogy olyan dolgot tárgyalt, a minek alapját nem ismerte, hozott egy olyan határozatot, a mely végtelen felületességre vall, a mely a község jólétének előmozdításával sehogysem egyeztethető össze. Erre igazi kritikát mondani itt nem lehet, mert mint régebben, úgy most is csak az az elv, hogy tárgyilagosak maradjunk. Van tehát Rákosszentmihály községnek egy ma ugyan még nem jogerős, de olyan szerződése, a melyben kötelezettséget vállal egy olyan másik féllel szemben, a ki ma még nem létezik s a ki így a neki felajánlott szerződéses viszonyból származható jogait sohasem követelheti.

Vagy talán a testület tisztában volt már előre az én mostani állításommal s tudta azt, hogy határozata épen az adóügyi jegyző nem létezése miatt úgy sem lesz még a határozat jogerőssége esetén sem végrehajtható: akkor meg a képviselőtestület akart bizonyos kívánságnak eleget tenni, a mit pedig a testületi szellem, a komoly gondolkozás tilt.

Lehet azonban az is, hogy a képviselőtestület azon hitben volt, hogy az adóügyi jegyzői állás és a segédjegyzői állás teljesen azonos akkor, a midőn az azt betöltő egyén *életfogytiglan* van megválasztva. Ez a hit nem lehetetlen, ezt könnyű elhinni annak, a ki a községi élet szervezetét komolyabban nem tanulmányozza. A községről szóló törvény pedig (63. §.) nem ismer segédjegyzőt, az csak jegyzőt vagy jegyzőket ismer, a kik a szerint, a mint bizonyos ügyeket önálló hatáskörrel és személyes felelősséggel végeznek, hivatásukból folyólag neveztetnek közigaz-

---

túl, végre majd beleun az egész haszontalanságba. Ne félj, jövendőre bikaistállónak fordíthatjuk a menházat.

S valójában az alispán mind ritkábban kérdezősködött a menház felől, annyival is inkább, mivelhogy a szomszéd város valami töltés miatt összeveszett a vármegyével, a mi egészen oda vonta a figyelmét.

A kapitány már számítgatta is, hogy mennyibe kerülne a menháznak bikaistállóvá való átalakítása; s vajjon keresztben kellene-e beleállítni a jászlakat vagy hosszában?

Egy szép délután épen javában magyarázgatta a városgazdának a dolgot, s ugyancsak húzgálta ki az asztalon pipaszárával a jászlak leghelyesebb fekvését, midőn az ajtó egyszerre csak nagy robajjal megnyílik s a polgármester dúlva-fúlva berohan.

A kezében szörnyen rázott egy darab papirost, mintha valakinek a füle volna, a kire nagyon haragszik.

— Nesze menház! Most csinálj már belőle bikaistállót! Csavargót kerittess rögtön! Jön a . . . de nesze, olvasd! — Azzal oda csapta a levelet a kapitány elébe, magát pedig belevágta egy székbe. Szétterpesztette a lábait, szemét a padlásra meresztette:

— Szörnyűség, hogy az embernek sohasem hagynak nyugtot!

A kapitány szokott hidegvérrel vette kezébe a levelet, hanem a mint elolvasta, úgy ugrott fel, mintha puskából lőtték volna ki.

— Csengess, irnok, csengess, semmiházi, ne kiméld azt a kolompot!

A nevezetes levélben az volt, hogy ő méltósága, a főispán úr, holnap délután az alispánnal együtt megérkezik, megvizsgálja a hivatalokat s egyebek között a menházat is megszemléli, melynek áldásos voltáról már annyit hallott. Bizalmasan, hivatali soron kívül tudatja az alispán e dolgot, remélvén és elvárván, miszerint minden olyan rendben fog találtatni, hogy ő méltósága teljes megelégedése a látandók és tapasztalandók felett kinyerhető legyen.

A bőszült csengetésre párjával is rohantak be a pandurok.

— Takarodjatok ki rögtön a piacra, gazemberek, — ordított rájuk Gergely úr — fogjatok egynéhány léhűtőt. Siessetek! Csavargó legyen a föld alól is!

— Rettenetes, barátom, — mondá aztán a szárnyaszegett varjú módjára ott ülő polgármesterhez, a mint a pandurok elrohantak — rettenetes, hogy ezek a megyeiek mindig ráérnek a kóborgásra. Osztán épen most, mikor már két hete, hogy se nem verekedik az ördög sem, sem csavargónak híre sincs! De még az áristom is üres, onnan sem tudok senkit a menházba küldeni! Azután az irnokhoz fordult:

gatási, adóügyi jegyzőknek. A segédjegyző pedig akármilyen rendszerességgel van is választva, sohasem lehet önálló hatáskörrel felruházva, — olyannal legalább nem, a melyért ő felelős, — azért mindig a község jegyzője marad a felelős.

Csömör község segédjegyzőt választott, munkakörét ő terjeszthette ki Szentmihály fejlődése folytán, — és mihelyt ezen ok a különválás folytán megszünt, — a munkakört össze is vonhatja Szentmihálytól függetlenül.

Most még engedje meg tekintetes szerkesztő úr, hogy levelemre adott válaszára egy kissé visszatérjek és a képviselőtestületi gyűlés szabálytalanságát törvényes alapon történt beigazolásom agyoncsapásaira válaszolhassak.

A törvény magyarázata az egyes szakaszok összevetésében áll s hogy én a törvény egyes szakaszait idéztem, azt hiszem, bebizonyítottam azt, hogy a gyűlés tárgya volt annyira fontos közérdek, a mely megérdemelte volna, hogy a képviselőtestületi gyűlés szabályszerűen tartassék meg.

Unalmas volnék, ha azt újra ismételném, épen azért csak azt jegyzem meg, hogy a törvény szavai félre nem magyarázhatók, azokon bizonyos helyi szokás nem változtathat, csakis a törvénynek másik szakasza módosíthat. Én az én állításaimat törvénynyel igazoltam s szerettem volna, ha érveimnek ellenérvei is §-okkal lettek volna támogatva, mert én a törvénynek arra vonatkozó rendelkezését nem ismerem, hogy a tárgysorozat megállapítása után és a gyűlés megtartása előtt érkezett sürgős ügyek igen is tárgyalhatók, ha ebbe a képviselőtestület beleegyezik s ha ez a belegyezés egyhangú, de mert tudtommal ilyen nem is létezik, így tessék megbocsátani, de állításom alaptalanságának bebizonyításául nem tudom elfogadni és míg az törvénynyel bebizonyítva nem lesz, felszólalásom hitelességének érdekében előző czikkem tartalmát továbbra is kénytelen vagyok fentartani.

Herczegh József.

A fent közölt levélre a következő megjegyzéseket teszszük:

1. Mult válaszunkból meggyőződhetett mindenki, hogy nem a most felsoroltakban láttuk a személyeskedést, hanem abban, hogy az első levélben úgy volt feltüntetve a dolog, mintha Csömör község képviselőtestülete „a főjegyző vejét“ választotta volna meg segédjegyzőnek. Pedig mi igazoltuk, hogy *Krenedits* Sándort választották meg és ő csak később lett a főjegyző veje. Ebben és az említett „előléptetésben“ láttunk mi — és aligha ok nélkül — személyes célzatot.

2. Ugyancsak mult heti válaszunkból meggyőződhetett a levéliró úr arról, hogy a rákosszentmihályi képviselőtestület határozata *a*) a csömöri élethossziglan választott segédjegyzőre vonatkozott, mert — adóügyi jegyző nem lévén, róla szó sem eshetett; *b*) hogy ennélfogva most már nem kell „adóügyi jegyzőt“ emlegetni.

3. A rendkivüli közgyülésen a tárgysorozat megállapitása után és a gyülés megtartása előtt érkezett sürgős ügyek tárgyalhatását illetőleg — ha ez ellen a képviselők *egyike sem* tesz kifogást — az 1886. évi XXII. t.-c. 56. §-ának bekezdése intézkedik.

Az eszmék tisztázása érdekében még kijelentjük, hogy a mi véleményünk szerint az képezhetné legfeljebb vitatkozás tárgyát, hogy a Csömör község választotta jegyzővel szemben tartozhatik-e Rákosszentmihály község állás rendszeresitésével, illetőleg végkielégitéssel, avagy ez Csömör kötelessége. Ez *elvi* vitatkozás tárgyát képezheti, a melynek azonban praktikus alapja a mi esetünkben nincsen, mert — a mennyire a viszonyokat ismerjük — a bekövetkezendő jegyzőválasztás ennek a kérdésnek a fölvetését úgy is fölöslegessé fogja tenni.

Kijelentjük végül, hogy a gyülés tárgyát igenis annyira fontosnak tartjuk, a mely megérdemelte volna, hogy

---

— Hogy állanak az iktatók, te? Mutasd csak a cselédügyit. Micsoda? huszonnyolc elintézetlen ügy? Iktasd ki rögtön valamennyit. Írjad az elintézési rovatba: „Felek közt barátságos egyezség jövén létre, az ügy beszüntettetett“. Hát községi bíráskodási szám hány van? Mit? Csak százhúsz! Korhely gazember, te sem csinálsz semmit! Iktass be rögtön még vagy száz panaszt s intézd el azonnal: „Felek meg nem jelenvén, az ügy megszüntettetett“. Azonkívül még vagy huszonötöt intézz el szaporán: „Panasz visszavonatott“. Hát a kihágási iktató hol van? Tyű! roppant kevés a szám! De hát ki győzné? Kihágási szám is legyen, a menház is tele legyen? Jó is volna! No de nem baj. Idézd meg csak a korcsmárosokat; úgyis bizonyos, hogy a zárórát egy sem tartja meg. A tárgyalást tűzd ki holnapután ra. Ez mindjárt jócskán szaporítja a számot. Azután ha csakugyan rájuk sül: úgy is jó, ha nem sül: az sem baj.

Ilyenformán sorra szedett Gergely úr valamennyi könyvet, kiiktattatott, beiktattatott, a hogy a szükség kivánta, szóval: a hivatalt mentől hamarabb teljesen rendbe hozta. Jöhet a főispán bátran. Csak még a menházba kell öt-hat csavargó s csupa gyönyörűség lesz minden.

S ez az állapot, már mi tűrés-tagadás benne, — szörnyen tetszett biz ott Gergely úrnak is, mert hiába volt ő kigyelme olyan nyers-nyakas férfiú: mégis csak jól esik az ember belső részének, ha valami nagy úr kegyesen mosolyog rá. Szidja ugyan, szidja úgy a háta megett, demokrata is szörnyen — szóval; de hát azért csak jól esik, no! Hiszen ha csak az alispán jött volna, az még semmi, hanem a főispán, a méltóságos úr, a ki még gróf is egyúttal, ez már valami!

A jól végzett munka után, a mint az üres pálinkás üvegeket is kihordták az irattárból, kéjesen terpeszkedett el Gergely úr megint karszékében, s hatalmas füstölés közben várta a csavargókat, a kiket azonnal egy pár napi menházra fog ítélni.

Egyszer csakugyan beállitottak a pandurok, de nagy szégyenkezve s túlságosan lesütött szemmel, a mi semmi jót sem igért.

— Nos? — mordult fel Gergely úr rosszat sejtve, — hányat hoztatok?

A pandurok akadozva szólaltak meg:

— Jelentjük alásan, tekintetes uram, tűvé tettük az egész piacot, még a csapszékeket is felhajhásztuk, de egy csavargó nem sok, annyit sem leltünk. Mi nem tehetünk róla, mert mióta a menházba hordjuk őket, mind eltágult erről a vidékről. A minap is . . .

(Folytatjuk.)

annak tárgyalásába nagyobb előkészítéssel ment volna bele a képviselőtestület. Hogy nem így történt, mi sem helyeseljük.

Csak a gyűlés lefolyását nem tartjuk szabályszerűtlennek.

Farkas Elek.

HIREK.

A „Rákos Vidéke"

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

Képünk. Mai számunk első oldalát kép díszíti. A kép a szentmihályi sporttelepi hangversenyen működött tréfás zenekar egyik próbáját mutatja. A kép éjjeli fölvétel alapján készült, a mely magnézium-világítás mellett történt. A fölvétel az Egyesület elnökének, *Fischer* Győzőnek sikerült munkája.

Szervezési szabályrendelet. Rákosszentmihály szervezési szabályrendeletének egyes — közérdekű — intézkedéseit, a mennyiben azok az eddigiektől eltérők, a következőkben ismertetjük. A jövőben a nyaralók díjak fizetésére kötelezettek és pedig egy egyszobás lakás után 2 K., kétszobás után 5 K., többszobás után 10 K. díjat fizetnek s az ebből befolyó jövedelem a község részéről közrendészeti és köztisztasági célokra fordítandó. Változtat a rendelet a községi képviselők számán is, a mennyiben az eddigi 24 tag és 6 póttag számát 30-ra, illetőleg 8-ra emeli föl. A községi orvos vagyonos lakosoktól következő látogatási díjakat szedhet: belterületen nappal 1 K., éjjel 2 K.; külterületen 1·50 K., illetőleg 2 K. és a távolságnak megfelelő kilométerpénz; az orvos lakásán tett látogatásért nappal 0·80 K., éjjel 1 korona 50 fillér. Látleletért vizsgálati díjjal együtt 4 korona, kisebb műtétért 4—10 korona állapittatott meg, a nagyobb műtétek díja megállapodás kérdése. Az egyes községi tisztviselők és alkalmazottak díjazása a következőképen állapittatott meg: községi bíró évi 500 korona, községi jegyző 2000 K. és 500 K. lakásbér, egy-egy segédjegyzőé 1000 K. és 160 K. lakásbér, törvénybiró 100 K., pénztáros 200 K., közgyám 200 K., községi orvos 800 K., kézbesitő-végrehajtó 1160 K., halottkém 40 K., szülésznő 120 K., vágóbiztos 120 K., egy rendőr 720 K., községi szolga 500 K., a halottkém kémlési díja 1 K., a szülésznő díja 5 K.; a bejelentő nyilvántartó adataiért minden egyes esetben 20 fillért kell fizetni. A körorvos és a körállatorvos díjai még nincsenek megállapitva.

Mátyásföldiek Szentmihályon. Mátyásföldről — mint értesülünk — ifj. *Bellovits* Imre és *Egressy* Gyula, a mátyásföldi sportolók részéről fölkeresik a Rákosszentmihályi Sporttelep pályáját csütörtökön, e hó 10-én délután, viszonzandó a szentmihályiaknak augusztus 30-án Mátyásföldön tett látogatását. Mondanunk sem kell, hogy szivesen látjuk az ifjúságnak ezt a kölcsönös barátságra vezető érintkezését.

Megszólalt harangok. A szentmihályi templomnak a *Zsolnay* Károly által összegyűjtött pénzből beszerzett kisebb harangját és a *Dittrich* Nándor és neje adományozta lélekharangot e hó 3-án elhelyezték a toronyban és az akkor rendezett próbaharangozás alkalmával a szentmihályiak meggyőződhettek három harangjuk szép összecsengéséről.

Mi is nyilatkozunk. Legnagyobb sajnálatunkra — a mint azt t. olvasóink észrevehették — lapunk mai és mult heti számának „Nyilttér" rovatát személyes ügyekről szóló nyilatkozatok számára voltunk kénytelenek átengedni. Mi nem avatkozunk bele ebbe az ügybe, a minek kifejezése az az ott látható megjegyzésünk, hogy az abban közlöttekért a szerkesztőség felelősséget nem vállal — az nem az ő dolga. A mai Nyilatkozat irója, mindamellett mi ránk is kitér, tehát erre a részére a Nyilatkozatnak mi is kénytelenek vagyunk válaszolni és a következőket kijelenteni. 1. A nyilatkozó nem „oszthatja Balatoni Karcsi nézetét (nem is osztozhatik benne), hogy Rákos Vidéke szerkesztősége nem volt valami nagyon válogatós" stb., mert hiszen Balatoni Karcsi épen az ellenkezőjét állitotta, a miről az ő Nyilatkozatának *figyelmes* elolvasása után bárki is meggyőződhetik. Különben arról, hogy a Nyilttéri közlemények szövegezésénél nem a mi izlésünk az irányadó, bárki is meggyőződhetik abból, hogy a rovatban a mult heti Nyilatkozat után a mostani is megjelent. Az ügy személyi részébe pedig ezúttal sem avatkozunk bele. A szerkesztőség.

Névnap. Szép ünneplésben részesitette e hó 29-én. szombaton este a Rákosszentmihályi Sporttelep ritka népszerűségű elnökének vejét, *Fischer* Győzőnét, ki egyúttal az egyesület zászlóanyai tisztségét is viseli. Névnapja alkalmával ugyanis lampiónos menetben, zenével vonultak hozzá, hogy átadják neki az Egyesület ajándékát, egy disz-albumot, a mely a zászlószentelés emlékezetére készült. Az üdvözlő beszédet, a melyet lapunk más helyén közlünk, az Egyesület agilis titkára, *Balázsovich* Zoltán tartotta.

Tűz. Rákosfalvával szemben, a kerepesi-út mellett állandóan nagy szalma-kazlak szoktak lenni. Ezek egyike e hó 4-én pénteken délben kigyulladt és — bár a fővárosi tűzoltóság a tűz oltására gyorsan kivonult — el is égett.

A sporttelepi morzsabál. A Rákosszentmihályi Sporttelep mai „morzsabál"-ja, az előjelekből következtetve, kitünő sikerű lesz. A hölgyekhez intézett felhivásunk máris fényes sikerrel járt és ajándékokként gyönyörű kézimunkák érkeztek a rendező-bizottsághoz. A házi hangverseny műsora körülbelül a következő lesz: 1. „A vén ivó" Nagy Endrétől, szavalja *Farkas* Elek. 2. Ária, előadja *Odry* Zuárd. 3. Kurucnóták, tárogatón előadja *Perger* Béla. 4. A „Szultán" operett belépője, énekli *Roth* Paula. 5. Felolvasás (humoreszk), előadja *Füredyné Barts* Aranka. 6. *Tréfás zongoraszám*, előadja *Gaál* Pál.

Iskola-hiány. Cinkota község telepeiről — az Ehmann- és Huszka-telepekről — az iskolába járásra kötelezettek eddig Rákosszentmihály és Mátyásföld elemi iskoláit látogatták, mivel a község mindezideig nem gondoskodott számukra iskolahelyiségről. Ez ellen a rákosszentmihályi állami elemi iskolagondnokság ez év tavaszán fel is szólalt, de eddig eredménytelenül. Most — megindulván a beiratások — *Tóth* József pestvidéki tanfelügyelő elrendelte, hogy sem a szentmihályi, sem a mátyásföldi iskolákba cin-

kotai tanulásra kötelezetteket felvenni nem szabad. Ez a határozott rendelkezés most már előreláthatólag rá fogja kényszeríteni Cinkota előljáróságát és képviselőtestületét, hogy az iskola felállításáról sürgősen gondoskodjék, mert különben 50—60 iskolába járásra kötelezett gyermek maradna iskoláztatás nélkül.

Beszéd.

Tartotta *Balázsovich* Zoltán a Rákosszentmihályi Sporttelep nevében, a *Fischer* Győzőné úrnőnek felajánlott album átadása alkalmával.

Mélyen tisztelt Nagyságos Asszonyunk!

A kik Ön előtt itt most állunk: lelkes kis csapat küldöttei, követei vagyunk társadalmunk intelligenciája egy fényes és nevezetes csoportjának. Mi magunk — néhány jó fiú — lelkesedő és törekvő harcosai egy eszmének, melyet jónak, szépnek, üdvösnek, szükségesnek és áldásosnak ismertünk fel s ezért szegődtünk szolgálatába, hogy ki-ki legjobb tudása és tehetsége szerint szellemi, fizikai és anyagi erejének feleslegét, a mindennapi munka emésztő, őrlő malomköve alól épen kimentett részét javára áldozza, előmozdítására felhasználja.

A Sporttelep megalakulását *közszükség* idézte elő. Az a néhány derék fiatalember, ki magvát elültette, megértette a közszükséget s nekifogott kezdetleges eszközeivel bontogatni a kemény sziklát, melynek rejtekében a keresett-kutatott kincset sejté. Fegyverük kevés volt bár, de szívósak a küzdők.

Szinte csodás eredményt sikerült elérnünk, mely haladás lépésről-lépésre következett el, figyelemreméltó fokozatokban.

Mi ott állottunk a kezdet útján, *nagy* akaratunkkal s *kisded* erőnkkel. S mi történt? A mi bűvös szerünk: őszinte igyekezetünk magához vonzott egy kincset, mely minket, szegényeket, egyszerre gazdaggá tett, a bennünk még hiányzott részeket pótolta; a mi érdemesebb tulajdonságainkat pedig megsokszorozta kristály prizmáján s a siker küzdelemre vezérletével képessé tett; számunkra a diadalt megszerezte.

A mi igaz szeretettel s őszinte tisztelettel s lelkesedéssel körülövezett *elnökünk* megnyerése volt a sikernek ez első, igazi lépésünk.

Most már harcoltunk igazi, modern stilusban, fáradhatatlanul, áldozatot nem ismerve és munkás küzdelmet nem kímélve.

Igy jutottunk el a *Sporttelep* életének következő határkövéig: a tavalyi *zászlószentelésig*.

A mi a serdült ifjúnak a *bérmálás* szentsége, az volt a Sporttelepnek a *zászlószentelés*. A tiszta, szent, megerősítő fogadalom a nemes életre: felesküvés a derék, becsületes ügy szolgálatára, nyilvános tanuságtétel a szép, igaz és jó tiszteletére. Kinek köszönhettük azt a gyönyörűséges napot, annak minden erkölcsi tartalmát és diadalát, kinek hálákodhatunk azért a hófehér tiszta zászlóért, mely minden fenkölt ideál szűzi jelképeként előttünk lebeg s tömött sorokban maga alá gyűjt bennünket?

Az *emberi nem szépeinek*, az isteni alkotás remekének, kik e földi rögös úton szende vezető angyalaink, vigasztalóink, jó szellemeink, a jóság, gyöngédség, jó ízlés és finom szellemesség képviselői — a *hölgyeknek*. Igen, a hölgyeknek s közöttük legelső sorban annak, a kit hozzánk nemcsak az a kapocs fűz, hogy a legigazabban tisztelt és szeretett elnökünk méltó neje, hanem a ki azzal, hogy e felszentelt zászló megalkotásában az oroszlánrész az övé, s azzal, hogy minden munkánkban a legnagyobb feladat súlyát magára vállalta — közöttünk úgyis az első lett — s a szent szertartáson önfeláldozóan elvállalt szereplésével, mint a legkedvesebb, legbőkezűbb és leglelkesebb *zászlóanya* mindannyiunkat örökre magához láncolt a hála, a szeretet, a tisztelet legbensőbb és legerősebb kötelékével.

A mi zászlóanyánk képviseli körünkben a finomult, tiszta ízlést, gyöngéd jóságot; szellemi vezérünk, ki elmés ötleteivel, fenkölt, nemes gondolataival világítja a legszebb ösvényt, melyen célunk felé haladnunk kell.

Mindezt mélyen átéreztük mindnyájan s érezzük azóta is fokozottan, hogy a mi édes emlékezetű ünnepünk elmult.

Az a nemcsak számra nézve szép csoportja intelligenciánknak, kire szavaim elején hivatkoztam s kik mint a zászlószentelő ünnepély tiszteletbeli elnökei s rendezőbizottságunk tagjai sporttelepünket olyan lelkes törekvéssel támogatták, bennünket bizott meg, mint a kik az első csatasorban küzdöttünk mindenkor a Sporttelepért, hogy eme közös érzelmeinknek alkalmas módon kifejezést adjunk: azt megfelelőképen demonstráljuk.

Nagyságos Asszonyom, az őszinteség kedvéért e készakarva keresett intim alkalom e névnapi ünnep keretében megbocsátja nekünk e ragyogó beszédet, e halványfényü tüntetést, s a csillogó külsőségek helyett megelégszik szivünknek, lelkünknek forró érzésével és szivesen fogadja ezt a csekélyke, értéktelen emléktárgyat, a melynek alakját azért választottuk, hogy mindannyiunknak a legelsőtől lefelé látható része lehessen e szivből fakadó ünneplésben.

Tisztelettel kérjük Nagyságodat, fogadja szivesen e szerény emléket s tartson meg bennünket továbbra is abban a meghálálhatatlan nemes indulatában, melyet eddig reánk pazarolt s mi kérjük a Mindenhatót, hogy kedves férjével, a mi rajongóan szeretett elnökünkkel együtt osztja áldásának minden csillogó sugarát önre, a legméltóbbra, kinek lelkében tükröződhetik. Isten éltesse!

NYILTTÉR.[1]

Nyilatkozat.

Füredi Károly úrnak (Balatoni Karcsi).

Rákosszentmihályon.

Magam is osztom azon nézetét, hogy a „Rákos Vidéke“ szerkesztősége úgy saját magával, mint velem, munkatársával szemben sem volt valami nagyon válogatós akkor, a midőn az Ön *ízléstelen* nyilttéri közleményét — a mi az Ön egyedüli büszkeségének és kiválóan „finom“ műveltségének legigazabb fokmérője — közreadta.

Harangozónak, no meg toronyőrnek lenni is sokkal különb és díszesebb mesterség, mint az Ön legújabb foglalkozása: a „Toilette-papir“-nak nagyban való szállítása.

Jó tanácsom az, ha nem tud írni, akkor ne írjon!

Egész eljárását és viselkedését méltóan csak eme két szóval jellemezhetem: „illetlen“, „faragatlan!“

Ön tehet, a mit akar, én végeztem!

Rákosszentmihály, 1903 szeptember 3.

Bugyi Ferenc József
(v. Vércse Peti).

[1] Ebben a rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a *Szerk.*

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt															Délután																
Budapest felé	Almásy Pál-telepről ind.	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	9 30	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	—	3 00	3 45	4 32	5 02	5 32	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 01	9 50	* 10 30	10 51	* 11 21
	3. sz. kitérő . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	**9 36**	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	—	**3 07**	3 50	4 39	5 09	5 39	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 08	9 57	10 37	10 58	11 28
	József fh.-telep . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	9 40	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	—	3 12	3 57	4 43	5 12	5 42	6 11	6 41	7 12	7 42	8 11	8 41	**9 13**	10 01	10 41	**11 03**	**11 33**
	1. sz. kitérő . . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	9 43	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	—	3 15	**4 00**	**4 46**	**5 15**	5 45	6 14	6 44	7 15	7 45	8 14	8 44	9 16	10 04	10 44	11 06	11 36
	Józsefh.-tel. megállóra érk.	5 0	5 32	6 02	6 38	7 12	7 42	8 12	8 42	9 21	9 52	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	—	**3 22**	4 07	4 52	5 22	5 52	6 22	6 52	7 22	7 52	8 21	8 51	9 23	10 12	10 52	11 14	11 44
	Budapestre . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	—	4 01	4 31	5 16	5 46	6 16	6 46	7 16	7 46	8 26	8 56	—	9 46	10 36	11 16	—	—
Budapest felől	Budapestről . ind.	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 00	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	4 45	—	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30	8 00	8 40	9 20	10 00	* 10 30	11 00	* 11 30
	Józsefh.-telep megálló „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	**3 23**	3 53	4 38	5 08	—	5 53	6 23	6 53	7 23	7 53	8 23	9 03	9 43	10 23	10 53	11 23	11 53
	1. sz. kitérő . . „	5 11	5 47	6 14	6 49	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	**4 00**	**4 46**	**5 15**	—	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 10	9 50	10 31	11 00	11 30	12 00
	József fh.-telep . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 18	—	6 03	6 33	7 04	7 33	8 03	8 33	**9 13**	9 53	10 35	**11 03**	**11 33**	12 03
	3. sz. kitérő . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	**9 37**	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	4 07	4 53	5 22	—	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 17	9 57	10 39	11 07	11 37	12 07
	Almásy Pál-telepre érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 29	—	6 14	6 44	7 15	7 44	8 14	8 44	9 24	10 04	10 46	11 14	11 44	12 14

Az aláhúzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik. A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel. *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

Idei frissen pergetett akácza és virágméz

bármily mennyiségben kapható a méhésznél:

Mülbacher Márton

Rákosszentmihály Szt-István-u. 181.

ZENETANFOLYAM

A rákosszentmihályi polgári leányiskola és internatusban GAÁL PÁL zenetanár vezetése mellett folyó évi szeptember hónappal zenedei rendszer szerint zenetanfolyam nyilik meg a következő zenei szakokban: zongora, hegedű, cimbalom, ének és zeneelmélet.

Tandíj havonként 8 korona.

Tanóra hetenként háromszor. Beiratkozni lehet naponként d. e. 9—12 és d. u. 3—7 óra között a polgári iskola helyiségében (Rákosszentmihály Árpád-utcza), a hol bővebb felvilágosítás is nyerhető.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. * Alapíttatott: 1868.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint díszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő

Budapesten, VII., Főherczeg-Sándor-utcza 32. szám.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabban czélt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest—Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d) Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek!!

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és franczia ujdonságunkat „CROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyű és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és símán; az összes divat színárnyalatokban, úgyszintén gyönyörű blouse-kelmék **selyem-zaphir** és **Liberty** batistokban.

Mintákat szívesen küldünk! Mintákat szívesen küldünk!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája. Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, szeptember 13. 37. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal címére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre ..... 8·— korona
Fél évre ..... 4·— »
Negyed évre ..... 2·— »
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Erzsébet királyné.

Öt éve már, hogy az idegenben időző, fájdalomtól megtörött Nagyasszonyunk szívét átfúrta a gaz merénylő hideg vasa és elhomályosultak azok a szemek, a melyeknek jóságos tekintetéből hitet, reménységet merített magának a magyar nép szomorúsága, gyásza napjaiban.

Az öt év nem gyöngítette meg a szeretetet, a melylyel iránta eltelve voltunk, hanem szinte legendás homályba borítja érdekes, fenséges alakját a legszebb királynőnek, a ki megnyerte magának népe osztatlan szeretetét.

Ma már nincs az a, magyarsággal összefüggő eszme, a mely az Ő nevével összekapcsolva hitelre nem találna. Immár olybá tünik fel ez a csodálatos asszony, a ki külső országból származott hozzánk, hogy betöltse közöttünk a legnagyobb, a legfényesebb helyet, mint a magyarságnak, a *mi* nemzeti érzésünknek ideálja, megtestesülése.

Ma is, halálának évfordulóján elzarándokol az ország népe a feketével bevont oltár elé és könnybeborult szemmel, térdenállva könyörög érette: imádkozik hozzá.

Mert már hozzá is imádkoznak.

Őt a mi népünk — a melynek emlékezetében él még a sokat szenvedett, szótalanul tűrő, végtelen szelídségű Nagyasszony képe — megtette szentté, mielőtt az egyház szokásai szerint azzá lett volna és márványszobrának hideg belsejében kutató szemmel keresi átszúrt, vérző szívét és másképen Őt, mint tűrve szenvedőt, szeretettel elteltet elképzelni sem tudja. Mert ilyennek látta őt sokáig: gyászbaborultnak, elszorult szívűnek.

És terjed róla a hit tovább, éppen úgy, mint az Ő legkedvesebbjéről, meggyászolt, egyetlen fiáról, hogy ő, csak ő szeretett bennünket igazán, ő fordult hozzánk osztatlan, igaz szeretettel és ő, az ő szeretett fiával tudta volna Magyarországot fényessé, nagygyá, gazdaggá, hatalmassá tenni, ha a sors az ő kezébe adja a hozzávaló, szükséges, végtelen hatalmat.

És mi az alapja ennek a csapongó és mégis mélységes hitnek, a mely megkapta a komolyan gondolkozó, de szeretni, lelkesedni tudó magyar nép nehezen melegedő szívét, hogy forrásba, lángolásba hozza azt?

Honnan ered az a nagy szeretet, a melylyel minden magyar ember — úgy tudja — tartozik az ő imádott Nagyasszonyának, a kit másként, mint töviskoszorúsan, másként, mint dicsőségfénynyel a feje körül ábrázolni nem szabad, nem illik, mert csak így ismeri őt a mi becsületes, őszinte magyar népünk.

Egy néhány elejtett szó, a melyben szeretet volt, a mely szárnyra kelt és visszhangzott a Kárpátok bércein egy néhány emberszerető cselekedet emléke és sok, sok fájdalom tudata: ez az a mi alapja, megingathatatlanul biztos alapja az ő kiirthatatlan népszerűségének mi közöttünk.

Ez nekünk, magyaroknak, csodálatosképpen elég volt arra, hogy őt szeressük, hogy őt szívünkbe foglaljuk, hogy őt és az emlékét is mindenekfölött tiszteljük. És mi ezt tudjuk, érezzük és mégis azt mondjuk magunknak: így van ez jól, így kell ennek lennie.

S ha akadna, a kinek ilyen külső jelek nem elegendők arra, hogy ezeket egy nemzet szeretetének megnyerésére elegendőknek találja, ahhoz csak egy kérdéssel fordulunk. Találkozott-e már árva gyermekkel, a ki hazátlanul, étlen, szomjan hányódik hosszú ideig idegen emberek között, a ki szülőinek emlékezetét csak régi regékből, dajkamesékből ismeri, a ki szeretettel nem találkozik, legföljebb talán irgalmassággal? Találkozott-e ilyennel? És ha találkozott és szólt hozzá egy-két szót, bensőségeset,

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

szeretőt, ha végig símította gondozatlan haját a szerencsétlennek: nem gyűltek-e az árvának könnyek a szemébe, nem sugárzottak-e azok a könnyes szemek a hála nemes érzésétől?

Azok a könnyek, a hála, az öröm könnyei bizonyára ott ragyogtak az elhagyott, az árva szemeiben, a kinek annyi, de annyi szeretettel maradt adósa a sors, megfosztván őt minden áldások legnagyobbjától, a szülői szeretet élvezésétől.

Pedig az ok, a miért szíve megtelt örömmel, csekély volt úgy-e? Egy kézmozdulat, néhány érző szó mindössze, de olyan mag, a mely termő talajba hullott.

Hiszen másokkal éreztetett szeretet melegsége kell, hogy viszonzásra találjon a más szívében és kell, hogy állandó maradjon annak az emlékezetében, a kinek osztályrészeül jutott.

És annyi vádaskodás után, a melyben mindenektől része volt, jól esik a magyar népnek annak érdeklődése, pártfogása, a ki — bár idegenből származott és a legelső lett mégis közöttünk — résztvevő szívvel érdeklődik ezernyi bajunk iránt és igyekszik azokon tőle telhetőleg enyhíteni.

Csodálatos-e hát, hogy az elhagyott, a sokaktól gyűlölt magyar nép hálával telt szívvel fordul annak emlékezete felé, a kitől egy pár szerető szó, egy-egy gyöngéd símítás maradt meg az emlékezetében.

És áldoz ennek az emlékezetnek Erzsébet királynője halála napján és ilyenkor újból megtelik a szeme könnyel, a szíve szeretettel s térdenállva köszöni az Úrnak, hogy mégis volt valakije, a ki szerette, a ki szépen szólott hozzá.

Morzsabál.

A Rákosszentmihályi Sporttelep a mult szombaton, szeptember hó 5-én befejezte a sorozatát annak a sok szép mulatságnak, a melyek Rákosszentmihályon ennek az esztendőnek a nyarán lezajlottak.

Összeszedte a morzsáit a szertehullott jókedvnek és íme, kitellett belőle még egy jó mulatságra való.

Mint minden mulatságán a Sporttelepnek, ezúttal is igyekezett a rendezőség, hogy minél többet és minél élvezetesebbet nyujtson és nem elégedett meg egyszerűen egy mulatságnak a rendezésével, hanem annak keretébe egy hangversenyt csatolt bele, a mely házias szinezetű volt, nem nagyszabású, hanem kellemes és mulattató.

A külső csinosságra törekvő rendezőség az Engelbrecht kerthelyiségét lampionokkal diszitette és lombdiszszel volt ellátva a tánchelyiség is, a melyben a hangverseny lefolyt.

Nagy Endrének költői szépségekben gazdag versét, az Öreg ivót adta elő *Farkas* Elek a hangverseny megnyitójául. Utána *Ódry* Zuárd énekelt az Álarcosbál operából és kellemes baritonját élvezettel hallgatta az egybegyűlt közönség, a melynek tetszésnyilvánításaira magyar dalok előadásával gyönyörködtette a hallgatóságot. Majd *Perger* Béla játszott tárogatón, szivhezszólóan, érzéssel. *Róth* Paula a Szultán belépődalának és utána egy szép magyar dalnak az előadásával adott alkalmat a közönségnek, hogy a szerzett élvezetet zajos tapsokkal jutalmazhassa.

Gaál Pál ezúttal humoros zongoraszámmal szerepelt, előadva ugyanazt a dalt különböző zeneszerzők átirásában, majd a „Csak egy kis lány"-t *Huszka* Jenő átirásban, kezdők zongoraprodukcióját stb. A közönség hangos derültséggel kisérte a sikerült előadást.

Befejezésül *Füredinė Barts* Aranka mutatkozott be mint felolvasó. A kitünő művésznő, a kit ezen a nyáron már mint szavalóművésznőt, mint énekesnőt, mint szin-

TÁRCA.

A menház.[1]

(Folytatás.)

— Gazemberek vagytok, — ordított közbe Gergely úr — hát mért nem hajtottatok legalább drótostótot, vagy valamit, semmirevalók?

— Alásan jelentjük, azt sem láttunk. Nincs most a városban egy fia sem.

Gergely úr egy kicsit gondolkozásba merült, és csakhamar eszméje támadt.

— Menjetek, gazemberek, a cigánysorra, s hajtsatok ide vagy hat cigányt. Egyik lábatok itt, a másik ott!

A pandurok nemsokára meg is érkeztek egynéhány megszeppent cigánynyal. Némely részük még kivül volt az ajtón, midőn a kapitány borzasztó hangon rájuk ripakodott:

— Csakhogy hurokra kerültetek, akasztófára valók! Hát ti mindig szökdöstök a közmunka elől, némely részetek még a harmadévit sem töltötte le, gazemberek! De ne féljetek, nem viszitek el szárazon! Megnyúzlak, semmirevalók! Írnok, vedd elő csak azt a közmunkalajstromot, s ird ki, hogy melyik mennyivel van hátralékban!

Az irnok csakhamar kisütötte, hogy csakugyan valamennyi felhajtott cigány közmunka-hátrányban van: a Kancsi két nappal tartozik, a Sete másféllel, a Galuska hárommal, a Nyakó, Juhgerincz és Csóka pedig még a tavalyit sem töltötték le.

— Tudtam — ordított Gergely úr, s a mint székéből felugrott, a megrémült cigányok bizonyosabbnak hitték a halálnál, hogy sorra pofozza mindnyájukat. Csudák csudájára azonban most nem bántotta őket a kapitány, hanem miután még egy jó sort szidott rajtuk, igy fejezte be a beszédet:

— Köszönjétek, hogy éppen jó kedvemben kaptok, mert kegyetlenül meglakolnátok. De most az egyszer nem sajtollak benneteket érdemetek szerint. Nos, halljátok meg a sententiát: az elmulasztott közmunka fejében a menházban tartoztok ülni, míg ott szükség lesz rátok!

A cigányok, a kik eddig — jól ismervén már a tekintetes úr természetét — egyet sem mertek szólani, a menház hallatára mindent felejtve, elkezdtek könyörögni:

— Jaj, csókoljuk azt a kegyelmes tüdejét, tekintetes, nemzetes főkapitány úr, ne tessék ezt a csúfságot ejteni a nemzetségünkön, csak az ispotályba ne . . .

— Fogjátok be a szátokat, gazemberek, hogy mertek rezonérozni az én szavam ellen! Nincs pardon, semmiháziak! Pandurok, hajtsátok valamennyit ki a menházba!

[1] Mutatvány Szivós Bélának a Hornyánszky Viktor kiadásában megjelent „Ócska történetek" cimű elbeszéléseiből.

játszót tanultak megismerni a szentmihályiak, egy Gabányi nyomán összeállított tréfás tudományos felolvasással bizonyította be, milyen kitünően tud előadni, csevegni.

Itt említjük meg, hogy a tánc szünete alatt újból előadásra került a Sporttelep augusztusi hangversenyén sikert aratott tréfás ének-hármas, de ezúttal *Fekete* Dolfihoz és *Kaposihoz* harmádikul *Kalocsay* Ferenc csatlakozott, a kinek rekedtsége okozta a mult alkalommal, hogy őt helyettesíteni kellett.

A hangverseny után tánc következett, a melyet igaz jókedvvel jártak a párok. A vacsora és a tánc ideje alatt világposta is működött, a melynek révén szép képeslapokkal tisztelegheltek ösmerőseiknél a jelenvoltak. A rendezőség azt a három hölgyet, a kik a legtöbb levelezőlapot kapták és pedig *Ocker* Ilonát, *Ocker* Terust és *Klimkó* Gittát külön meglepetésben részesítette.

Szünet alatt azután árverés volt. Olyan, a milyenben ritkán lehet csak részt venni.

A rendezőség felhívására ugyanis Rákosszentmihály bájos hölgyei — hogy a Sporttelep céljait előmozditsák — élükön *Fischer* Győzőné asszonynyal, az Egyesület temérdek áldozatra kész elnöknőjével, szebbnél-szebb kézimunkákat ajánlottak fel elárverezésre.

A fiatalság — természetesen — iparkodott a bájos kezek készitette tárgyakból magának egyet-egyet megszerezni. Az ajándékozók névsora a következő:

Déry Béláné rózsaszín selyem diván-védő créme pointlace munkával. *Egerzeiger* Gizella cigarettatárca. *Fischer* Győzőné sötétzöld hímzett divánpárna, világoszöld „Journal", vörös-fekete selyemkendő, hímzett tolltörlő, gombostűpárna és hímzett ridicule. *Füredy* Károlyné rózsaszín selyemkendő, rózsaszín selyem caprice-párna és selyem zsebkendőtartó kézi hímzéssel. *Lenkey* Zsigmondné drné hímzett millieux, *Ocker* Ilona és Terus esernyő-tolltartó, két tálcakendő selyem hímzésekkel és majolika parfumtartó. *Posch* Aranka vörös selyem gombostűpárna és két kézi festéssel diszitett könyvjelző. *Réber* Irma á jour tálcakendő. *Ujváry* Róza férfi toilette-készlet. *Wolf* Mici hímzett tálcakendő és vörös posztó vánkosvédő kézi festéssel.

A végrehajtó szerepét *Füredy* Károly töltötte be ötletesen, humorosan.

A tárgyakat a következők vásárolták meg az alább jelzett árakon:

Brückner Károly, selyem zsebkendőtartó kézi festéssel 7 kor.

Cristofoli Olvino, cigarettatárca 2·20, rózsaszinű selyemkendő 3·60, tálcakendő 4·40, majolika parfumtartó 3·60 kor.

Ifj. *Csendes* István, könyvjelző kézi festéssel 3 kor.

Cserepess Gyula, vörös selyem gombostűpárna 2·60 korona.

Déry Béla, világos zöld „Journal" 2·50, férfi toilettekészlet 2·70.

Farkas Elek gombostűpárna 2·60, tálcakendő selyem hímzéssel 4·20.

Füredy Károly rózsaszínű selyem divánvédő créme point-lace munkával 9·20.

Fischer Győző hímzett redicule 4 korona.

Gaál Pál rózsaszínű selyem caprice-párna 5·20, hímzett tolltörlő 1·80.

Klimkó Pistą vörös-fekete selyemkendő 3·40.

Lenkey Zsigmond dr. hímzett tálcakendő 2·50.

Lobmayer Jenő dr. á jour tálcakendő 3.

Vass Géza sötétzöldt hímzett divánpárna 6·40, hímzett millieux 11, esernyő, mint tolltartó 3 kor., vörös posztó vánkosvédő kézi festéssel 1·60.

Schwarczl Ferenc könyvjelző kézi festéssel 3·50.

A jókedvű, sikerült mulatságnak a reggel vetett véget.

Egyikőtök éjjel-nappal őrizze őket. De megmondom, hogy úgy vigyázzatok, mint a szemetek világára, mert ha valami baj találna lenni... no, hiszen ismertek már. Mars!

A mint a cigányok eltakarodtak, nagyot fújva, teljes megelégedéssel ereszkedett vissza a kapitány kétkarú székébe s tajtékpipáját az irnok felé nyujtotta:

— Gyujtsd meg, Pista, ezek miatt a haszontalan cigányok miatt ez is kialudt!

Azzal a polgármesterhez fordult:

— No barátom, most már rendben vagyunk, jöhetnek. Hanem azért egy kis vadlúd-vadászatot nem ártana rendezni. Tudod, a főispán nagy bolondja az ilyesminek, aztán sohasem tudja az ember, hogy mi történhetik? Hát hiszen a menház dolga már csak rendben volna, hanem ki tudja, nem izelednek-e majd nagyon bele a vizsgálatba? Az iktatókat, azokat nézhetik, hanem hátha az aktákra találna kedvök szottyanni!... De ha egyszer meghallják, hogy sok a vadlúd, akkor megérik az iktatóval is. Még tán a menházzal sem törődnek. Nem is tudom, nem hasztalan töltetem-e ott azokkal a cigányokkal az időt...

Nyilván jobb lett volna őket útcsinálásra hajtatni! No de hát jól van igy is. Csak már most izenj el Száldobágyi Jancsihoz, hogy rendezzen egy kis lúdvadászatot, aztán hivassátok meg rá a főispánt, mihelyt beteszi a lábát a városba.

A polgármester — a kinek különben is borsózott a háta az efféle hivatalos vizsgálatoktól — egy cseppet sem kételkedett, hogy a kapitánynak igaza lehet. Értekezett is menten Száldobágyi Jancsival, a ki mindig szer volt az ilyesmire s megértvén, hogy micsoda nevezetes vendégről van szó, rögtön nagyszerű hűhót csapott, mozgósitotta a város valamennyi puskását, a főispánnak pedig olyan lesgödröt ásatott, hogy akár titkárostól együtt belebujhatott volna.

Egyéb előkészületről sem feledkeztek meg; kidugtak öt vagy hat zászlót, a cigánykovácsot berendelték, hogy majd annak idejében diszlövéseket tegyen a város ócska mozsaraival. A harangozónak pedig megparancsolták, hogy mihelyt észreveszi a toronyból a főispán kocsiját, azonnal sipolással adjon hírt.

A nevezetes napon Gergely úr keményen kipödört bajuszszal, atillásan és sarkantyús csizmában sétálgatott a városház folyosóján, de bármikép megmeresztette is a nyakát, mégis meglátszott rajta egy kis izgatottság. Lehet, hogy a hirtelen ki- és beiktatott ügyek s a hiányzó akták ötlöttek az eszébe. De annál jobban tartotta magát; keményen verte sarkait a kopott kövezethez s szörnyű nagy füstkarikákat bocsátgatott pipájából, mely különben ez ünnepi alkalomra a legpompásabb csetneki szűz muskotálylyal volt megtöltve.

HIREK.

A „Rákos Vidéke“

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

Erzsébet-gyászmise Rákosszentmihályon. A rákosszentmihályi római katholikus templomban boldogult Erzsébet királynénk tragikus halálának ötödik évfordulójának alkalmából gyászmise volt, a melyen a polgári leányiskola összes növendékei résztvettek. Offertóriumkor *Gaál* Pál zenetanár elénekelte saját szerzésű, gyönyörű Erzsébet-gyászdalát, a mely igazán megható hatással volt a megjelent hivőkre. Liberánál *Gaál* Pál és *Wayand* Károly kettősben elénekelték a „Ments meg Uram minket az örök haláltól“ című gyászdalt.

Bucsú. Rákosszentmihályon a bucsú napja az idén október hó 4-én, a Szent-Mihály napját követő vasárnapon lesz s ez alkalommal ünnepi misét fognak szolgáltatni a római katholikus templomban.

Az evang. református mulatság jövedelme. A Rákosszentmihályon 1903. évi július hó 5-én az épitendő ev. református templom alapja, illetőleg az egyház kegyszereinek beszerzése céljai javára rendezett nagyszabású nyári ünnep elszámolását a rendezőbizottság szeptember 4-én tárgyalta és fogadta el. Az elszámolás szerint a bevételek 2100 korona 90 fillért tettek ki, míg a kiadások 991·77 koronát tettek ki s igy *az elért tiszta haszon 1119 korona 13 fillért tesz ki.*

A bizottság *Bakonyi* Jenő pénztárosnak önzetlen fáradozásáért *Pálfi* János indítványára köszönetet szavazott. Mindazoknak pedig, a kik bármiképpen is előmozditották az ügyet és a szép eredményt elérni segitettek, lapunk útján mond hálás köszönetet. Egyúttal a multkori közlésünk pótlásaként megemlitjük, hogy a minapi kimutatásunkban emlitetteken kivül még kiváltotta rendezői jelvényét *Cserjési* Károly 5 koronával, *László* Ármintól pedig 5 koronás adomány érkezett. Ezek az összegek a fenti kimutatásban bentfoglaltatnak. A kimutatás lezárta után érkezett elszámolás szerint *Déry* Béla küldeményeként eladott jegyekért 10 koronát kaptunk és ezt az összeget a bizottságnak átszolgáltattuk. Ezzel a fölösleg összege 1129 korona 13 fillérre emelkedett.

A morzsabál eredménye. A Rákosszentmihályi Sporttelep javára rendezett Morzsabál és házi hangverseny eredményét megállapitandó szeptember 9-én összegyültek *Brückner* József, *Déry* Béla, *Farkas* Elek, *Füredy* Károly és *Hauser* János és a kiadások és a részben befolyt, részben várható bevételből megállapitották, hogy a mulatság jövedelme 140—150 koronára tehető. Elhatározták ezután, hogy az elért fölöslegből 50 koronát a szentmihályi római katholikus templom orgonaalapjának céljaira ajánlanak föl, a fenmaradó összegből a Morzsabál rendezősége cimen 3 drb telekrészvény jegyzésére és kifizetésére fordítanak 90 koronát, a még esetleg fenmaradó összeget pedig a Sporttelepnek szabad rendelkezésére adják. Ha egy év alatt a telekvásárlás ügye dülőre nem jut, az egyesület a 90 koronával is szabadon rendelkezik. Ugyanakkor a rendezőség hálás köszönetét fejezte ki mindazoknak, a kik őket munkájukban támogatták; mindenek felett pedig a hölgyeknek, a kik ajándékaikkal a siker elérését lehetségessé tették.

Pestvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt ülést tartott Beniczky Ferenc főispán elnöklésével. A pénzügyigazgatóság jelentését Brázay László igazgató terjesztette elő. E szerint egyenes adóban 1.013,814 korona 05 fillér folyt be augusztus hónapban, míg tavaly

---

Közben-közben felpillantott a toronyórára, majd a torkán köszörült egyet-egyet, majd meg az udvaron tartott még egy-egy kis futó utólagos szemlét, hogy nincs-e valami rendetlenség vagy olyas? De hát rendetlenséget már nem vett észre, hogy tehát mégis valamit tegyen, egyik-másik ott lézengő pandurt szidta össze. Egyszerre hirtelen valami jutott eszébe s oda intette az egyik pandurt.

— Ülj lóra te s nyargalj ki a menházhoz, nézz szét a cigányok közt. Aztán parancsold meg nekik, hogy ne bagózzanak, ha az urak oda találnak menni s valamenynyinek kezet csókoljanak. Ha meg egyet-mást kérdezgetni találnak tőlük, hát eszükön járjanak s úgy feleljenek, hogy aztán meg ne bánják!... Siess, mindjárt a nyakunkon toppan a főispán!

A mint a pandur elvágtatott, egyszer csak sípol a harangozó a toronyból, hogy jönnek! A cigánykovács elpuffantja a mozsarat, a lézengő pandurok, hajdúk zavartan futkosnak ide s tova, a kapitány pedig egyebet nem tehetvén, széles keze-fejével a tokáját simogatja, majd a kovácsot szidja, hogy jobban lefojtsa a puskaport s lőjön szaporábban.

A kovács püfögtetett is emberséggel, a főispán fogata meg egyre közelgetett s a szemközti hosszú utca végén már látszott is a rengeteg porfelleg, a mit a gyorsan kocogó lovak felvertek.

Az izgatottság tetőpontra hágott. A kovács alig találta már el a gyujtólyukat, a díszbe öltözött hajdúk, pandurok alig tudtak sorakozni. A kapitány abbanhagyta a pipázást s felfújt tokával nézett az egyre közeledő porfelleg felé.

Egyszerre csak azt látja, hogy a porból egy vágtató lovas alakja bontakozik ki. Mindjárt megismerte: ez bizony az a pandur, a kit a menházba küldött izenettel. Vajjon mi az ördögért nyargal ilyen lóhalálában?

Megtudta nemsokára, de nem volt köszönet benne.

A pandur csakhamar előtte termett s tajtékzó lováról leugorván, lélekszakadtan elhadarta a szörnyű jelentést:

— Jelentem alásan, a cigányok mind elszöktek. Az őrző pandur átment a komájához, a ki éppen pálinkát főz s mig oda járt, a cigányok mind szélnek mentek!

A kapitány még csak rá sem ért káromkodni, mert a főispán fogata éppen bekanyarodott az udvarba. Hamarjában, suttyomban oldalba döfte hát a szerencsétlen pandurt, azzal maga is oda járult a megérkező nagy úr tiszteletére, ki is roppant savanyú mosolygással mászott ki kocsijából.

(Folytatjuk.)

augusztusban az eredmény 1.298,095 korona 42 fillér volt; igy tehát az idén 284,281 korona 37 fillérrel kevesebbet fizettek be, mint tavaly augusztusban. A közvetett adók általában kedvezően folytak be. Az adókivetést az ex-lex miatt nem lehetett befejezni. Tóth József királyi tanfelügyelő indítványára elhatározta a bizottság, hogy Bokor János római katholikus tanítót negyvenéves és Győrfy László nagykőrösi evangélikus tanítót ötvenéves tanítói jubileuma alkalmából levélben üdvözli. A kisebb folyóügyek elintézése után az ülés véget ért.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút augusztusi forgalma és bevételei. A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút augusztusi bevételeiről és forgalmáról összeállított adatok a vállalat újabb fejlődéséről tesznek tanuságot. A társaság vonalán 1903 augusztusában utazott 47,014 utas, 1902-ben 43,660, az emelkedés 3354 utas, vagyis 7·5 százalék. Az év első nyolc hónapjában utazott a lóvonaton 1903-ban 276,057 utas, 1902-ben 269,805 utas; az emelkedés 6252 utas, vagyis 2·35 százalék. Jóval jelentékenyebb azonban a bevételek emelkedése. Az idei augusztus bevételei ugyanis 4256 koronát tettek ki, szemben a tavalyi augusztus 3953 koronájával; a több-bevétel tehát ebben az egy hónapban 303 koronát, vagyis 7·65%-ot tesz ki. 1903-ban január 1-től augusztus 31-ig a bevételek összege 23,294 korona volt, 1902-ben pedig 20,603 korona, a nyolc hónap többlete tehát 2691 korona, vagyis 13·05 százalék a tavalyival szemben. Jövő számunkban a szentmihályi lóvonat-közlekedés megnyitásának tizedik évfordulója alkalmából az elmult tiz esztendő történetét kivánjuk ismertetni.

Tűz. A fővárosnak az utolsó idők nagy tüzei következtében amúgy is könnyen izguló közönsége szeptember 7-én, hétfőn, éjfélkor ugyancsak megriadt, látva az égből hirtelen kerekedő, rikító vörösséget. Mindenki valami újabb, nagy tűzveszedelemre gondolt. Szerencsére a baj nem bizonyult olyan nagynak; ugyanis Rákosfalva határában, a fehérúton, kigyulladt és el is égett egy nagy szénakazal: annak a lángja okozta a nagy pirosságot.

Zenekedvelők zenekara Rákosszentmihályon. Rákosszentmihályon — mint értesülünk — egy zenekedvelőkből alakuló zenekar alakításának az eszméje merült fel és talált sok pártolóra. A zenekar ünnepi alkalmakkor a templomban egyházi zenét szolgáltatna, közreműködnék hangversenyeken, esetleg önálló hangversenyeket is rendezne. A szép eszme sokaknál pártolásra talált és hisszük, hogy megvalósulása esetén, különösen, ha a Rákosszentmihályi Daloskör bevonásával énekkart is szervezne, Rákosszentmihály társaséletén hirtelen nagyot lendítene és kulturális téren jelentékeny eredményeket érhetne el. Az ügy fejlődését figyelemmel fogjuk kisérni és tőlünk telhetőleg minden erőnkkel támogatjuk. Bizonyára nem csalódunk feltevésünkben, a mikor ugyanazt várjuk Rákosszentmihály társadalmától.

Ma egy esztendeje.

(1902. nov. 10-ére.)

Asszony! hej — eszem azt a tubákos orrod, —
Igyál má' ebbű' a kupábú' egy kortyot!
Tudod-e mi történt ma egy esztendeje?
Belíd gabalyodtam! Ögye meg a fene!

De huncfut szíp nap vót! — öszöm a szentedet!
Akkó', a ki látott, tudom, mögemleget!
Az úri lajbimon hogy e'bámút szöme
A sok asszonnípnek! Ö. m. a f.!

No, a'mmá szent igaz, hogy szípek is vóttunk,
A míkó' e'mmáshó' csak e'sszót se szóttunk!
Ragyogtunk, akárcsak a „Salamon feje"!
Jaj, de szíp nap vótt a'! Ö. m. a f.!

Hát míkó' a cifra kötőfikke' möggyütt
A jedző a nyakán e'nnagy tökke' együtt;
Oszt' míkó' szótt hozzánk; mög is izzadt bele!
Sok okosat mondott! Ö. m. a f.!

A'vvígin még azt is mög köllött mutatnyi
Hogy az kalamust is tuggyuk-é forgatni.
Ki is kanyarítám nevöm úgy a könyvbe,
Mint a tűzes ménkű! Ö. m. a f.!

A jedzőtű' mögest a plébányoshó' möntünk,
A sok asszonnípje röhögött mögöttünk.
Mondok: „Hogy örűnek!" Avva' egyszeríbe
Orra is vágógyok. Ö. m. a f.!

De bizony nem soká maradtam az porba',
Mer', hogy fölugrottam, mint az ijedt bolha;
Oszt' mentünk a papho', az oltár elíbe,
Mer' eskünni köllött, Ö. m. a f.!

Mög is esküttünk, hogy emmást e nem hagyjuk;
— Ha csak lőhet, úgy is ú'llesz; úgy-i, anyjuk?! —
Osztán egy istrángot kötöttek kezünkre,
Hogy e'ne szalaggyunk. Ö. m. a f.!

Hát biz' ez jó is vótt, de még ölíg is vótt;
Mer megúntam én má nagyon a sok cécót.
Hál' Istennek, mos' má aztán hazafele
Ballaghattunk végre! Ö. m. a f.!

A templombú' gyövet nagyon szomjas lettem;
— Szerencse, hogy ott vótt a butykos mellöttem. —
Nagyot húztam rajta, el is fogyott fele
A papramorgónak. Ö. m. a f.!

Otthun, anyjuk, te is szípen neki láttál
És egy pár itcénél még csak mög se álltál.
Szomjas vóttal, lelköm; no, mög én is egyre,
El is készűttünk jól! Ö. m. a f.!

Másogyík nap' délbe', míkó' fölíbredtünk,
Jaj, de nagyot néztünk, sötít vótt fölöttünk.
Mer' az asztal alatt fekuttünk kettesbe!
Fájt is minden csontunk! Ö. m. a f.!

Hát csak jól mulattunk akkó' az nap' íjje'!
Ma vótt esztendeje, még se möntünk szíjje'!
Akkó' hej, csak ketten néztünk a semmíba,
Ma mög hárman vagyunk. Ö. m. a f.!

Vy. Ll.

GAZDASÁG és KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Magastörzsű ribizke és köszméte a kertekben díszcserjeként előforduló sárga ribizke (Ribes aureum) alanyba való oltás által állitható elő. E célból őszkor erős hajtással biró sárga ribizketövek kiásatnak, melyeknek gyökerei nagyjából megmetszve földgomoly vagy nyirkos mohával körülvétetnek s növényházba állítva, télen át jó fajta ribizke vagy köszméte oltóvesszővel lesznek párositás vagy lapozással beoltva. Tavaszkor állandó helyükre kiültettetnek, előbb azonban lassanként a szabad levegőhöz szoktatjuk. Szabadban is lehet tavaszkor oltani párosítással vagy lapozással, de ez esetben egy lámpaüveget kell az oltási helyre ráhúzni s ennek két végét csepüvel elzárni, hogy a külső levegő behatolása megakadályoztassék. Midőn már az oltás megeredt, a levegőhözi szoktatás végett előbb csak a déli melegebb órákban, később hosszabb időre vesszük le az üveghengert, mig végül egészen eltávolítjuk. Május végétől szeptember közepéig fás és vesszős szemzéssel szaporithatjuk, jól szokott sikerülni július—augusztusban az oldalhasitékoltás is (oldalékezés), melyet Justus József alattyáni esperes-plébános minden gyümölcsnemnél kitünő sikerrel szokott alkalmazni. Ennél az oltásmódnál az alanynak egyforma vastagnak kell lenni, az oltóvesszővel. Az alany oldalán felülről lefelé éles késsel hasitékot csinálunk, melynek azonban nem szabad a bélig terjedni s a végrügygyel ellátott oltóvesszőről a levéltányérokat eltávolitva, azt ékalakúra megfaragjuk s a hasitékba úgy illesztjük be, hogy mindkét oldalon kéreg a kéreggel érintkezzék, ezután bekötözve, oltóviaszszal bekenjük. A nemes vessző csak jövő tavaszszal fog kihajtani. Tavaszkor az oltás felett biztositócsapot hagyunk, melyet júliusban távolitunk el. Erős alanyokba lehet 5—6 rügygyel ellátott oltóvesszőt helyezni, mert a rügyek kihajtván, azonnal kész koronánk lesz s igy egy évet nyerünk, ha azonban csak kétszemes oltóvesszőt használunk, vagy pedig a fás szemzésnél az első évben egy erőteljes hajtást fogunk kapni, melyet jövő tavaszkor 4—6 rügyre visszavágva, fogja a koronának alapját képezni.

—

Rózsák lisztharmata ellen úgy védekézhetünk, hogy rózsáinkat erősen trágyázzuk mésszel. Mielőtt kihajtanának, kénkáliummal kenjük be és gondunk legyen arra is, hogy minden egyes beteg levelét eltávolitsuk és elégessük. Ezen esetben nem lesz lisztkarmatunk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. Rákosszentmihály. Beküldött versének gondolata szép és költői. Kidolgozása azonban még gyakorlatlan kézre vall. Egy kis simitással — ha beleegyezik — két-három héten belül (mert addig el vagyunk látva hasonló irányú közlenivalókkal) ki fogjuk adni.

NYILTTÉR.[1]

Nagyságos Füredi Károly úrnak.

Tisztelt barátunk!

Megbizásodhoz képest ma délelőtt 1/2 8 órakor megjelentünk *Bugyi* Ferenc József úrnak rákosszentmihályi, Árpád-utcai lakásán, hogy tőle az általa a „Rákos Vidéke“ f. évi 36. számában megjelent, hozzád és ellened intézett nyilttéri sértő nyilatkozatáért s különösen a nyilatkozatban előforduló „illetlen“ és „faragatlan“ kifejezésekért elégtételt követeljünk.

Eltekintve attól, hogy mi ez alkalommal *Bugyi* Ferenc József úrral semmiféle tárgyalásokba bocsájtkozni nem voltunk hajlandók és csupán annak a határozott kijelentését követeltük, hogy fenti — reád nézve sértő — nyilatkozatért hajlandó-e elégtételt adni és megbizottait megnevezni, vagy nem-e? — mindazonáltal *Bugyi* Ferenc József úr azzal a mesével állott elő, hogy az az úr, a kinek nevében mi lovagias elégtételt kértünk, négy nevet is használ és ő nem tudja, hogy mi kinek a nevében jöttünk elégtételt kérni?

Ez a körülmény a valósággal meg nem egyezik, a mennyiben kérdésünkre ő nemcsak maga kijelentette, hanem az általunk betekintett iratból kitünik, hogy veled még a közelmultban baráti viszonyban állott s az utóbbi időben meglazult baráti viszony helyreállitásáért — a mult héten, bár eredménytelenül — lépéseket is tétetett és igy neki tudni kellett, hogy kit sértett vagy akart megsérteni?

Ismételt és határozott felszólításunkra, miután mi kijelentettük, hogy annak az úrnak a nevében jöttünk elégtételt kérni, kit ő a fent emlitett nyilatkozatban *Füredi* Károly- (Balatoni Karcsi)-nak címez — *Bugyi* Ferenc József úr kijelentette, hogy *Füredi* Károlynak, mint nyugalmazott színésznek nem ad elégtételt, sőt megbizottakat sem hajlandó megnevezni.

Ezek után részedről az ügyet a lovagiasság szabályai szerint befejezettnek nyilvánitjuk.

Rákosszentmihály, 1903 szeptember hó 6-án.

Bosznay Ferenc, s. k. *Déry Béla,* s. k.

—

Fenti jegyzőkönyv adataihoz a következő kiegészitést fűzöm:

Bugyi Ferenc nagyon jól tudhatta, hogy családi és közjogi nevem „Kőhegy“, — művészi nevem pedig „Füredi“, melylyel a magyar kulturának és színművészetnek mint igazgató és színész negyedszázadig voltam szolgálatában — tehát művészi nevem alatt tartotta fönn és szinlelte irántam és családom iránt a baráti viszonyt.

Ugyancsak a Rákos Vidékében művészi nevem alatt sértegetett. Ezek után nem marad más hátra, mint az olyan egyéntől, ki tudva sért — de elégtételadás alól oktalan mesékkel és kifogásokkal gyáva gyerkőc módjára kibúvót keres — törvényes úton keresni megtorlást.

Rákosszentmihály, 1903 szeptember 6.

Füredy (Kőhegy) Károly s. k.

[1] Ebben a rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a *Szerk.*

Mutatványszám! Rákosszentmihály, 1903 szeptember 13. (Vasárnap) Díjmentes!

RÁKOSSZENTMIHÁLY

ALKALMI LAP

Kiadóhivatal: Árpád-utcza 117. szám

Szerkesztette: Bugyi Ferencz József

Szerkesztőség: Árpád-utcza 117. szám

NYILTTÉR*)

Nyilatkozat.

Tekintetes

Kőhegy Sámuel úrnak

Rákosszentmihályon.

Ön bárha kényszerüségből is tanubizonyságot tett a felől, hogy művészi neve mellett Önnek törvényes, illetve közjogi neve, „Kőhegy“ melléknevét azonban „elfelejtette“ megnevezni, de én most már tudom, hogy Ön „Sámuel“ és nem „Károly“.

Ugyan joggal kérdezhetné bárki is, hogy a „Beier Károly“ név miféle vonatkozásban van az Ön személyével, de én ettől eltekintek és elfogadom az ön törvényes nevének a „Kőhegy Sámuel“-t.

Most már tekintettel arra, hogy én nem tagadtam meg feltétlenül az elégtételt, a mennyiben kijelentettem .hogy: „a mihelyt közlik velem az Ön törvényes nevét, azonnal rendelkezésre állok„ s éppen azért megbizottaim neveit a **következő napon** az Ön megbizottaival közöltem is, kijelentem ezuttal is, hogy **még ma is** rendelkezésre állok, de csakis törvényes, nem pedig művészi vagy más felvett név alatt, mert ugy tudom, hogy — mint nyugalomba vonult szinész — mostani polgári foglalkozásánál fogva, törvényes nevét volna köteles használni.

Öntől függött és függ ma is, hogy megmutassa, miszerint csakugyan „komoly“ szándéka volt-e és van-e, hogy tőlem elégtételt szerezzen, mert nem tartom férfias eljárásnak azt, hogy valaki a megbizottjai által felvett jegyzőkönyv védelme alá meneküljön és ugy vitézkedjék!

Rákosszentmihályon, 1903. szeptember 9.

Bugyi Ferencz József.

*) **Jelen rovatban közlöttekért is felelősséget vállal a Szerkesztő.**

3003. KRAMMER ÉS ERHARDT KÖNYVNYOMDÁJA BUDAPEST, CSŐRÖRI ÚT 28.

FÖLDVÁRY IMRE BUDAPEST,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint díszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő

Budapesten, VIII ,,Főherczeg-Sándor-utcza 32. szám.

CRISTOFOLI VINCZE

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett)

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vízmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készítettnek.

Telefon: 59—81. ✻ Alapíttatott: 1868.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabban czélt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest—Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d)

Lóvasúti végállomástól egyenesen lefelé.

Előjegyzések, felvilágosítások díjmentesek!!

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCZIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4, STANDARD (VOLT DRÉHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és franczia ujdonságunkat „CROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyű és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és símán; az összes divat színárnyalatokban, úgyszintén gyönyörű blouse-kelmék **selyem-zaphir** és **Liberty** batistokban.

Mintákat szívesen küldünk! Mintákat szívesen küldünk!

Hornyánszky V. cs. és kir. udvari könyvnyomdája, Budapesten. = Kiadja a szerkesztőség.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, szeptember 20. 38. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP ÉS POLGÁRI DALKÖR HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utcza 25 — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal czimére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Negyed évre . . . . 2.— „
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Három millió hatvanezer utas.

Ime egy egész népvándorlás.

Három milliónyi tömege az embereknek, a kik egész Magyarország lakosságának egy hatodrészét tennék ki, ha egy tömegben, egyszerre jelentkeznének. De ez a rengeteg szám tíz esztendő alatt gyűlt össze egy nagy, egy hatalmas tömeggé, hogy bizonyitsa a mi vidékünk leggyorsabban előretörö részének, Rákosszentmihálynak igazán meglepő fejlődését.

Most, szeptember hó 23-án lesz ugyanis kerek tíz esztendeje, hogy a Puszta Szent-Mihályi Közuti Vasút Részvény-Társaság keskeny vágányúnak épitett pályáján az első, lótól vontatott kocsi, utasokkal megrakva, az összegyűlt közönség, mondhatjuk egész Szentmihály örömnyilvánításai közepette Szentmihály utcáin végig ment és élénk tülkölés jelezte az akkornap nagy szenzációját.

Ha igaz volt hajdanta az a mondás, hogy valamely ország műveltségi fokát abból lehet megállapítani, hog lakossága mennyi szappant fogyaszt, úgy bizonyára még igazabb az a tétel, hogy valamely vidék fejlődését a legbiztosabban forgalmának emelkedése bizonyítja a leghatározottabban.

Ezért, mert véleményünk szerint az alább felsorolt adatok a legtisztább képét adják Szentmihály tíz év alatt történt fejlődésének, ezért térünk ki erre a tárgyra ezúttal részletesebben.

*

Tizenhét éve annak immár, hogy egynehány budapesti lakosnak a Rákosmező egy része, a mely szentmihályi puszta néven Csömör községéhez tartozott, hogy elhatározták, hogy azt maguknak megszerzik, hogy azon telepet alapitanak. És megalakult a Puszta Szent-Mihályi Házépitők Egyesülete, a mely a József királyi hercegről nevezett telepet alapította.

Körülbelül száz telket osztottak ki az aránylag kis területen és az első évben már öt házat épitettek rá Szentmihály teleppé alakult részének első lakói, *Farkas* Ignác, *Heindörffer* Sámuel, *Koháry* László, *Tutkovich* István és *Tutkovich* György, a kikhez később annyian csatlakoztak.

Öt évvel később — a hatalmas Almásy Pál telep lakóival erősödve — annyira szaporodtak az érdekeltek, hogy egynehány lelkes szentmihályi polgár kezdésére, a kik közül a munkába főrészük *Borhy* Jánosnak, *Csillag* Szilárd drnak, *Farkas* Ignácnak és *Pálfi* Jánosnak volt, elhatározták, hogy az időközben megnyilt cinkotai helyiérdekűvel összeköttetést létesitenek és igy a künnlakást megkönnyítik.

Két esztendőbe tellett még, mire a szükséges tőke egybegyült, a tervek elkészültek, az engedély megszerezhető volt és a munka elkészült és íme hét esztendővel azután, hogy a kukoricaföldön utcákat nyitottak, 1893 szeptember 23-án lóvonatközlekedés indult meg Puszta Szent-Mihályon.

Bizony szerény kis vállalkozás volt az akkor.

Három nyári, nyitott kocsi volt a „kocsipark“, a melyhez a társaságnak három lova volt, a melyek bérelt istállóban ették jól megérdemelt zabjukat.

Akkor a helyérdekűnek csak vagy tíz vonatja járt be fővárosba és azokhoz közvetitette a lóvonat a közlekedést — egy-egy kis kocsival.

És milyen lelkes örömet keltett mégis ennek a kis vállalatnak létesülése, a melytől nem hiába várták a szentmihályiak a nagyobb fejlődést, a gyorsabb előremenetelt.

A telkek ára, a mely eddig ölenként ötven krajcártól egy forintig terjedt, a lóvonat mentén egyszerre 3, 4, majd 5 forintra emelkedett.

Nem is hitte volna senki, hogy a vállalat jövedelmező lesz és közvetett haszna fejében áldozták forintjaikat a szentmihályiak, mint a hogy mostanában teszik a templom, vagy más nemes cél érdekében.

A vállalat azonban váratlanul hirtelen erőre kapott, a mit a fölsorolandó adatok a legélénkebben bizonyitanak.

1893-ban, a megnyitás évében szeptember 23-tól december 31-ig, tehát kerek száz nap alatt 10500 utasa volt a lóvonatnak, tehát a napi szállitás nem volt több 105 utasnál és kilenc évvel később, 1902-ben ugyanazalatt a száz nap alatt 80860 utas használta a lóvonatot, átlag naponta 808, a mi a kilenc év előtt valóval szemben nyolcszoros emelkedést mutat.

Tíz év alatt a lóvasút-társaság időközben a tőkéjét is fölemelve 50000 koronáról 60000 koronára — telket vásárolt, arra istállót építtetett és a kocsik számára hatalmas kocsiszint emelt. A kocsik számát háromról tizenháromra emelte, három ló helyet tizenkettővel dolgoztat, szóval az emelkedő forgalom arányában rendezkedett be. A menetek száma 1894-től 1902-ig (az 1893-iki csonka évről nincsenek adataink) 8395-ről 32,850-re emelkedett.

A forgalom emelkedését illetőleg természetesen tíz teljes év adataival még nem számolhatunk be. Mert 1893-ban csak három hónapig volt üzemben a lóvasút, az 1903. év pedig még nem járt le. Mindamellett a nyolc teljes évről is nem egy érdekes adattal szolgálhatunk. 1894-ben a szállított személyek száma már — ez mutatja a hirtelen fejlődést, tehát a lóvasút nagy sikerét — 170,600 volt, a bevétel a jegyek után 11,357·76 korona. Nyolc év alatt azonban ez a két szám is jelentékenyen emelkedett és 1902-ben 382,225 utas után 29,216·96 korona volt a bevétel.

Pedig az 1902-iki nem volt a legforgalmasabb esztendeje a vasútnak, a mennyiben 1901-ben az utasok száma 397,130 volt, tehát 15,000-el több, mint a következő évé. Sőt még az idei év is az 1901. mögött marad, a mikor 270,250 volt az utasok száma az első nyolc hónapban, mig az idei év augusztus 31-ig csak 276,057 utast szállítottak.

Ez a csökkenés tökéletesen egybeesik a gazdasági válsággal, az általános pénztelenséggel A vállalat reális voltát mutatja azonban és a fejlődés folytonosságát, hogy 1902-ben, a legnagyobb pangás idején is a csökkenés jelentéktelen (4%) és ez is csak egy évig tartott, a mennyiben az összeállított adatokból biztosan következtethetünk arra, hogy az idei forgalom valamivel már nagyobb lesz, mint az 1901-iki és jelentékenyen felül fogja múlni az 1902-ikit.

Rákosszentmihály hatalmas fejlődését bizonyítja az az érdekes adat, hogy mig 1893. decemberében a bérletjegyesek száma (tehát azoké, a kik állandó szentmihályi lakosok, de

TÁRCA.

Ne esküdj . . .

Irta: Szétsi Mihály.

Ott feküdt, fejét párnák csipkéi közé rejtve, hogy az arcáról legördülő könycseppeket az ágy szélén ülő férfi észre ne vegye. Majd hirtelen felsikoltott, görcsösen kapaszkodott a férfi karjaiba.

— Béla! Édes Béla meghalok, érzem, hogy meghalok . . . Itt . . . itt . . . úgy fáj . . . úgy szúr . . . Ne . . . ne . . . hagyj el . . . és ismét zokogva dűlt vissza párnáira.

A férfi átölelte a láztól elgyötrött nőt, arcát csókjaival halmozá, lágy, suttogó hangon szólt hozzá:

— Nem, Irma, nem fogsz meghalni. Jó az Isten. Hiszen csak fél éve, hogy birlak, enyémnek mondhatlak. Nem hagysz el, ugy-e nem?

A nő nem felelt, csak elfojtott zokogása hallatszott a csendes szobában.

Meghalni!? Mily rettenetes szó . . .

Láttátok-e már a föld legparányibb férgét, midőn veszedelem fenyegeti, hogy iparkodik életét megmenteni. Láttátok-e a pillangót, mily vigan repked a napsugaras légben, hogy örül életének, a mely csak néhány napig tart. Mily örömmel simul a folyondár az erős törzsű fára. Minden, minden örül az életnek . . . hát még az ember, a nő, ki csak most lett asszonynyá, most . . . hat hó előtt.

Asszonynyá lenni!? Mily édes szó . . .

És ennek az asszonynak meg kell halni, napjai, sőt órái is megszámlálvák. Rettenetes sors . . .

Hiszen az örömök poharából alig hiányzik egy csepp . . .

Csendes . . . — minden csendes, csak a beteg pihegése hallszik. Láztól piros arcát kérdőleg fordítja férje felé. Nagy fényes szemeit kérőleg emeli férjére, majd fáradt karjaival átfogja fejét, magához vonja s forró csókjaival halmozza el.

— Úgy szeretnék még élni, — suttogja lázasan, — de nem lehet, meg kell halnom; pedig oly szép az élet veled.

A férfi fájdalmas szívvel nézi a fiatal asszony vergődését, vigasztalni akarja, de szavait elfojtja az arcán aláomló könyzápor.

— Ne sírj Béla . . . ne sírj, — csititja az asszony,

rendesen bejárnak a fővárosba) a tanulókéval együtt 32 volt, addig kilenc évvel később, 1902. decemberében 216-an váltottak a lóvonatra is érvényes bérletjegyet, mindamellett, hogy időközben Rákosszentmihályon polgári leányiskola létesült, a melynek növendékei ennélfogva nem járnak be a fővárosba, míg azelőtt a polgári iskolába járók erre kényszerítve voltak.

Megemlítjük még, hogy a legkevesebb utasa a lóvasútnak 1894 januárjában volt, a mikor egy hónap alatt 6343 volt az utasok száma, a legnagyobb forgalmat pedig 1903. júliusában érték el 51,108 utassal. Micsoda fejlődés ez 10 év alatt. *Az 1893. év átlagos napi 108 utasával szemben ime 1903. júliusában egy napra 1662 utas esik, tehát tizenötször annyi, mint abban az időben!*

*

Azt hisszük, hogy nem végeztünk fölösleges munkát akkor, a mikor ezeket az adatokat, a melyek olyan szépen világítják meg egy fejlődő hely 10 évének a történetét, összeállítottuk.

Élénk bizonysága ez a sok adat két ténynek. 1. Hogy az egyetértéssel megalkotott, komoly munkálkodással tovább vezetett és fejlesztett mű micsoda hasznos szolgálatokat tehet valamely vidék intenziv fejlesztése érdekében. 2. Hogy igenis, *a vasút építése mozdítja elő valamely vidék fejlődését, a mely mellett elvonul és ennélfogva helytelen elmélet az, a mit egynémely közlekedési vállalatunk felállított, hogy meg kell várni a vidék föllendülését és csak azután kell neki jó közlekedést adni.*

Mindezekből pedig — ha a saját érdekünk iránt egyáltalában van érzékünk — vonjuk le a következtetést, a mely csak egy lehet:

Lépjünk egymással jó viszonyba, egyetértésre, hogy komoly munkára képesek legyünk és sürgessük, a hol szükség van rá, közlekedésünk javítását esetleg új közlekedési eszköz megnyitását, mert hiszen látható az itten közlöttekből, hogy az erre fordított munka gyümölcsöző, áldást hozó és nem kell féltenünk a meglevő vállalatokat az ujonnan alakulók versenyétől.

Az az esetleges új vállalat majd fejlődésbe hozza a tőle érintett vidéket és meg fog élni, fenn fog maradni a réginek károsítása nélkül és a közlekedés javulása újabb, erős lökést adna vidékünk óhajtott fejlődésének.

De ehhez persze munka kell és összetartás.

F. E.

A rákosi közművelődési egyesület dalpályázata.

A X. ker. rákosi közművelődési és jótékony egyesület magyar dallamú egyházi énekekre évről-évre pályázatot hirdet. Tavaly a pályázat a zenei részre szólott, az idén megzenésítésre alkalmas szöveget kivánnak.

Hogy a pályázóknak feladatán könnyítsünk, itt közöljük az egyesület alapszabályainak erre vonatkozó részét, hogy ebből a pályázók a pályázat célját meg-

---

— tudom, érzem, mennyire szeretsz, tudom azt is, hogy mással boldog sem lennél!

Majd e gondolattól megkapva, így szól férjéhez:

— Béla!... édes Bélám, igérd meg, hogy sohasem nősülsz többé!

A férfi felretten gondolataiból, hirtelen válaszolni akar, de ajkán fagy a szó, a mint a nő feldúlt arcára tekint.

— Irma! tudod mennyire szeretlek, — szól hozzá fájdalmas hangon, — hogy kérdezhetsz ilyet!

— Igérd meg! Esküdj!... Itt halálos ágyamnál!

A férfi nem felelt, zokogva temette arcát a párnákba. Rettenetes sors, borzasztó kérelem... Habár szerette nőjét s talán újabb nősülésre soh'sem gondolt volna; most azonban minden érzelme fellázadt ez eskü ellen, hiszen csak huszonnégy éves volt.

Mily sivár lesz élete ezután. Tudta, megmondotta az orvos, hogy nincs mentség felesége számára...

Fájdalmasan tekintett a vergődő asszonyra Úgy sem gondolt ő nősülésre, de mégis... hátha... hosszú az ember élet.

— Béla! — suttogá az asszony, — nem szeretsz? szólj!

A férfi azonban egy sejtelemtől elfogódva, hallgatott.

— Esküdj!... esküdj!... Nem?... talán már van is valakid, ki az én helyemet betölti majd, ugy-e?

— De édes Irmám, — zokog a férj, — ne — — ne beszélj így, úgy fáj a szívem, majd megszakad éretted... Nem nősülök én úgy sem soha. Ki tudna téged, az én aranyos kis madaramat pótolni? Senki! No látod!

— Esküdj! — sürgeté a haldokló. — Esküdj meg arra, a mi legszentebb előtted! Esküdj az én életemre!

A férj kínosan vergődött, de ez utolsó szavak szívéig hatoltak, mindent feledve emelte fel kezét eskűre.

— Esküszöm... és a mint a feleségére pillantott, az boldog mosolylyal feküdt párnáin.

— Irma!... Irma! — sikoltá a férfi, — ne hagyj el, ne hagyj itt!... szeretlek... imádlak.

A nő egy utolsó erőfeszítéssel felemelé szép fejét, a férfi csókjaival borítá azt.

— Ne esküdj, — suttogá — Isten veled... Szeress... Látjuk még egymást... Ott... fenn.

* * *

A fővárosi fiatalság legkedveltebb alakjai közé tartozott Kormos Béla, a fiatal ügyvéd.

ösmerhessék, vele tisztába jöhessenek, továbbá a pályázati hirdetmény teljes szövegét, hogy a föltételeket illetőleg ne tévedhessenek.

Kivonat

a X. ker. rákosi közművelődés és jótékonysági egyesület alapszabályaiból.

Magyar dallamú egyházi énekek.

Egyesületünk a magyar nemzeti élet fejlesztése céljából elengedhetlennek tartja, hogy a magyar nép is a maga dallamán dícsérje Istent vallásos énekeiben.

A magyar nép egyedüli zenekincse a népdallam lévén, egyesületünk célja: *népdallamú egyházi énekek beszerzése és azok terjesztése.*

E célból:

1. Alapot létesít, mely a magyar egyházi ének fejlesztése ügyét szolgálandja.

2. Úgy ez alap kamataiból, mint e célra nyert más összegből pályázat, vagy megbízás útján magyar szövegű és dallamú egyházi énekeket szerez be minden évben.

3. Az énekeknek nem felekezeti, hanem általánosan vallásos szöveggel kell bírniok.

4. Művészek, költők rokonszenvét kinyervén, közreműködésökkel a nemzeties célnak, de a művészi szempontoknak is megfelelő olyan eredményre törekszik, mely úgy szövegében, mint dallamában műbecsű lesz.

5. Az így nyert gyűjteményt időről-időre kiadja és kiadványai által széles körben terjeszti.

6. A kiadványok útján nyert haszon az e célra létesített alaphoz kapcsolandó és örök időre a zene fejlesztésére szolgáland.

7. A rákosi közművelődési egyesület működése színhelyén az énekek előadására egyházi énekkart szervez és azokat különösen a hazafias ünnepek alkalmával tartandó istentiszteleteken adja elő.

Budapest, 1903. május hó 22-én tartott rendes évi közgyűléséből.

Szétsi Mihály,
titkár.

Pályázat.

A „X. ker. rákosi közművelődési és jótékony egyesület“ két dal-szövegre pályázatot nyit.

I.

Zászlóda! szövegére. Tárgya a magyar nemzeti zászló dicsőítése. Magyar dallamú megzenésítésre alkalmas formában és legfeljebb négy versszakban irandó.

Jutalma: egy darab 20 koronás arany.

II.

Magyar egyházi-ének két részben.

1. *Az istentisztelet első felére:* az Úr hatalmát, dicsőségét, belévetett hitünket, hódolatunk felajánlását és Isten szentségét tárgyazó öt versszakban.

2. *Az istentisztelel második felére:* a magyar nép fohásza a hazáért három, vagy négy versszakban. Mind a kettő magyar dallamú megzenésítésre alkalmas, népies formában irandó.

Jutalma az elsőnek: két darab, a másodiknak egy darab 20 koronás arany.

A pályaműveket idegen kézzel írva és jeligés levélkével ellátva 1903. évi október hó 15-én déli 12 óráig az egyesület elnökségéhez: Budapest, 100 postaszám, küldendők.

A pályaműveket Móra István, Palágyi Lajos és Lányi Ernő urak, egyesületi tagokból álló bizottság fogja megbírálni s a díjakat odaitélni.

Budapesten, 1903. szeptember 13.

Stelly Géza,
elnök.

Szétsi Mihály,
titkár.

HIREK.

A „Rákos Vidéke“

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

A lányos mamák örömmel látták, ha leányukhoz a máskülönben tartózkodó férfi egy-két barátságos szót szólt. Mindjért házasságra gondoltak, — azok a mamák!

Pedig Kormos Béla még most sem felejtette el első feleségét. A nap egy bizonyos részét mindég Irma sírjánál töltötte, legkedveltebb virágjaival halmozá el a drága testet fedő sírhalmot. Még a legszigorúbb tél sem tartotta vissza őt e drága helytől.

A férfi sorsa a nő.

Kormos Béla sem kerülhette el e sorsát. Mint a fővárosi fiatalság kedvelt vezetője kénytelen volt egy bálon részt venni A végzet itt hozta össze Szigeti Ellával, a főváros legszebb és leggazdagabb leányával.

Küzdött végzete ellen, de hasztalan. Szerelmes lett s a szép leány sem idegenkedett tőle.

A leány szülei is szívesen látták házuknál az előkelő ügyvédet, ki csakhamar forró szerelemre gyulladt a szép Ella iránt.

Kormos Béla mindennapos lett Szigetiék házánál. A fiatalok is szerették egymást, de Kormos Béla egy ideig nem tudta elhatározni magát, míg végre a leány sürgetésére kitűzték az eljegyzés napját.

Minél jobban közeledett ez az idő, annál kínosabb tépelődés vett rajta erőt.

Ott látta maga előtt a szeretett nőt, kit alig két éve vesztett el; kinek eskűvel fogadta, hogy még halála után is hű lesz hozzá. Igaz ugyan, hogy még most is fülébe csengett a haldokló szava:

— Ne esküdj!...

— Irma!... Édes Irma — suttogá, — megbocsájtod nékem e lépést? Nem haragszol? Bocsáss meg!... Szeretlek, oly meleg szeretettel, miként a felkelő nap csókdossa a felhőkbe takart hegyek ormát Imádlak még sírodban is. Te vagy az én mindenségem, szentem, életem, boldogságom. Ha reá nézek, téged látlak. Ha ölelem, téged szorítlak karjaimba, ha őt csókolom, a te forró ajkadat érzem. Csak te és egyedül te vagy előttem mindenütt; téged látlak ébren, téged álmomban... Irma!... óh édes Irma!... — s az asztalon lévő fényképet, forró csókjaival halmozá el.

— Nem!... nem!! Nem tudok más leányt szeretni. Nem tudok más leányt feleségemmé tenni....

Pedig ma kellene eljegyzésünket tartani.

Izgatottan járt fel és alá szobájában, ki-kitekintett az ablakon. Az utcán azonban csak sietö embereket

Szép adomány. Azok között az adományok között is, a melyekről — hála közönségünk igazán ritka szép áldozatkészségének — alkalmunk van sűrűn megemlékezni, különös megemlítést érdemel az a száz koronás, a melylyel ezen a héten növekedett meg a rákos-szentmihályi római katolikus templom nagyharang-alapja. Az adományt ugyanis *Belitzky* János, földmíves és majoros, szentmihályi lakos ajánlotta föl, bizonyságot téve róla, hogy módosabbak forintjaihoz a kevésbé tehetősek sem járulnak csupán fillérekkel, ha lelkük a szép és az igaz iránt őszinte, tiszta érzéssel van eltelve Az adományozó így már nemes példaadásáért is megérdemli mindenkinek igaz elösmerését.

A közigazgatási bizottság ülése. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye közigazgatási bizottsága 1903. október hó 8-án délelőtt tíz órakor ülést tart a vármegyeház dísztermében folyó ügyek tárgyalása végett.

Jubileum. A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút igazgatósága — mint értesülünk — szeptember 26-án, szombaton a lóvasút üzembehelyezésének tíz éves évfordulója alkalmából társasvacsorát rendez.

A rákosfalvi templom megáldása. Szép egyházi ünnepség keretében folyt le e hó 15-én, kedden, a rákosfalvi, ujonnan restaurált római katolikus templom megáldása. Délelőtt tíz órakor *Kohl* Medárd püspök nagy segédlettel megáldotta a templomot, majd ünnepi mise következett, a melyen ő celebrált. A misén a rákosfalvi iskola növendékeinek énekkara működött igen szépen. Külön megemlítést érdemel az a szép egyházi dal, a melyet befejezett művészettel adott elő *Bellovits* Imréné asszony és az a remek „Ave Mária“ ének, a melyet *Bellovits* Imréné és *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester énekeltek el, *Bellovits* Imre mesteri kiséretével, ezzel is emelve a megjelent nagyszámú hívő közönség ájtatos hangulatát. A megáldás ünnepén megjelentek az említetteken és egész Rákosfalva összes vezető férfiain kívül még *Hock* János országgyűlési képviselő és *Tóthfalussy* Béla VII. kerületi plébános. *Nagy* Pál esperes és *Andor* György érseki titkár. Kedves kötelességünk megemlíteni, hogy a restaurálás és templomfestés munkájának költségeit főtisztelendő *Bognár* Gyulának. Rákosfalva népszerű és ritka tevékenységű lelkiatyának közbenjárására nemes bőkezűséggel *Lakossy* Jánosné födözte, hálára kötelezve, ekként szép tettével maga iránt Rákosfalva egész lakosságát.

Felhívás A rákosszentmihályi római katolikus templom építő-bizottsága nevében *Zsolnay* Károly lapunk útján azzal a fölhívással fordul a közönséghez, hogy a templom építő-költségeiből hiányzó rész födözhetése végett adakozni szíveskedjen. Értesíti egyúttal az adakozni kivánókat, hogy a templomban elhelyezendő fekete belga gránitlapokon a bizottság mindazok neveit megörökítteti, a kik a templom építő-költségéhez 200 koronát kitevő, vagy annál magasabb készpénz- vagy érték-adománynyal járultak. A táblák készíttetésének ideje elérkezvén, tudatjuk a fölhívás alapján, hogy a kik már eddig is adakoztak és adományukat 200 koronára kiegészítik, szintén fölvétetnek a névsorba, sőt kötelező kinyilatkoztatás esetén az adományt nem is kell egy összegben megtenni.

Károsult házépítők az alispán előtt. A Rákospalota község tulajdonát képező, Budapest és a község között etlerülő Széchenyi-telep parcellázásánál Békesi József mintegy 350—400 telket állítólag a községi előljáróság megbizásából 5—10 forint havirészlet mellett oly feltétel mellett adott el, hogy ott utakat vágat, talajt feltöltet, iskolát épit, stb. A vétel még márciusban kezdődött, de mind ezen igéretnek beváltása még juliusban sem történt meg Mikor pedig az érdekeltek panaszra mentek, a községi előljáróság azon kifogással utasitotta vissza őket, hogy Békesi az eladásra ily értelmű megbizást nem kapott. Közte és az előljáróság között a vevők irányában kötelező konnexus nincsen. A vevők álmélkodva fogadták a községi előljáróságtól hallottakat, annál is inkább, mert Békesi minden egyes alkalommal úgy tett-vett, mint tejhatalmu szerződéses megbizott, sőt észlelték, hogy Békesi a vételáraknak részese. Igy, hogy csak egy példát említsünk, mikor özv. Kanalas Antalné vásárolt 200 □-öl telket à 9 kor., összesen 1800 koronáért Békesié lett 1150 korona Miután mind e bizonyitékok csak megerősitették őket hitükben, ügyüket átadták dr. Eranos Istvánnak, aki azonnal kérvényileg fordult a községi előljárósághoz, kogy adja ki azon kép-

---

látott, kik napi munkájukat elvégezve siettek családjuk körébe pihenni.

Letekintett ablakán, már kocsija is ott állott, s ő még mindig küzködött.

Maga elé állította elhunyt felesége arcképét.

— Szólj édes! Szólj! Nem haragszol, hogy ily hamar elfeledlek? Ugy-e nem?

Látod, hiszen még oly fiatal vagyok. Egy egész emberöltő van előttem tele reménynyel szép jövővel. . .

. . . Azután meg nem is feledlek el. Téged foglak szeretni mindig. Ha őt látom, azt hiszem te vagy. Ha vele beszélek, neked szólok. Irmának fogom őt hívni, mint téged. Mindig csak te és te leszel előttem. Ugy-e mogbocsájtasz. . . .

Mintha megnyugodott volna, hirtelen öltözködni kezdett. Sietve szedte magára ruháit; hiszen türelmetlenül várták őt. Már teljesen elkészült öltözékével, csak azt a sokatmondó, minden dísz nélküli, de azért legdíszesebb gyűrűt kellett magához vennie, melyért oly sok leány eped, mely minden leány legszebb éke; midőn tekintete ismét felesége arcképére esett.

Őrjöngve kapta fel asztaláról, ölelte, csókolta, szivéhez szoritotta.

— Nem! . . . Nem birok elválni tőled. Nem tudnálak feledni soha. Te voltál az én boldogságom, legszentebb őrzőangyalom. Csak a tied, egyedül a tied akarok lenni. Nincs nő, ki téged pótolhatna és meszszire hajította a kezében levő karikagyűrűt.

— Irma! . . . Édes Irma, suttogá a fényképhez jöjj, óh jöjj, nem látod hogy karjaim mily epedve, vágyakozva tárom ki feléd.

— Irma! . . Édes Irma, te életem, ne félj nem töröm meg eskűmet. Megesküdtem, te feloldoztál esküm alól, de én megtartom azt. . .

Irma! . . . Egyetlen feleségem, mért nem jösz hát szenvedő férjedet vigasztalni. Vagy talán nem is hallod hívó szómat. . . .

Ah igen! Itt vagy . . . Visszajöttél . . Ismét az enyém vagy . . . Sietek feléd, hogy mielőbb ölelhesselek . . . . karjait kitárva rohant az ablak felé . . . . egy pillanat . . . s szétzúzott tagokkal feküdt az utca kövezetén.

viselőtestületi gyűlés jegyzőkönyvének hiteles kivonatát, amelyben megbizzák Békesit, hogy igy aztán teljesen megállapítható legyen a tényállás. De az ügyvéd kérvényének mi foganatja sem volt, így tehát e hó 17-én dr. Eranos vezetésével küldöttség jelent meg az alispánnál, gyors vizsgálatot kérve ez ügyben. Főképen pedig azt kérve, hogy a kérdéses jegyzőkönyv kiadassék, hogy így az esetleges fennforgó rosszhiszeműség esetén a kellő lépéseket megtehessék. Az alispán a küldöttséget nagyon szivélyesen fogadta és a legerélyesebb vizsgálatot igérte, annál is inkább, mert neki az a nézete, hogy az előljáróság Békesivel szerződést nem köthetett és az eladásra ő jogosan nem bizatott meg. Egyébként ajánlja, hogy Békési ellen törvényes uton tegyenek megtorló lépéseket. Ezek után a küldöttség tagjaitól szivélyesen elbucsuzott.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

TÁRSASÁGBÓL.

Önzés.

A legemberibb tulajdonság, mert még állatkorunkból öröklődött belénk, hogy megmaradjon bennünk, úgy látszik kiirthatatlanul, véglegesen, sokszor nyomva el bennünk egyéb, nemesebb tulajdonságokat.

Hogy milyen nehéz tőle szabadulnunk, semmi sem mutatja inkább, mint hogy a krisztusi erények legnagyobbika a mi általános tudatunkban a felebaráti szeretet, az a szeretet, melyet olyan ember iránt érzünk, a kit hozzánk semmi egyéb nem köt, mint az, hogy a mi embertársunk, s a mely minket áldozatra késztet az ösmeretlen érdekében.

Van azután az önzésnek több válfaja, a mely az évszázadok folyamán a mi szemünkben nemesebbé, szebbé finomodott, szinte szentté lett előttünk, de a miknek alapja végső eredményében szintén semmi más, mint az ember leghatalmasabb, leggyakrabban jelentkező tulajdonsága, az önzés.

Ilyen megnemesedett, szép változata az önzésnek például *a haza szeretete, és a szerelem.*

Mert hiszen, mi tagadás benne, a hazáért azért küzdünk alapjában véve, mert az éppen a *mi* hazánk, a hol felnőttünk, a hol hozzátartozóink vannak, a hol létet, boldogulást találtunk mi és családunk tagjai, a mit féltenünk végső eredményében legfőbb, legnagyobb érdekünk.

Az idők folyamán azonban ez az *érdek* (a mi az önzésnek a legbiztosabb ösmertető jele) ennél az érzésnél egészen háttérbe szorult, feledésbe ment és a népek millióiban a hazaszeretet nagy és nemes érzése ott él, olyan formában, hogy azért — éppen ellenkezőleg az érzés eredetével — sokat, sőt mindent képes föláldozni, odaadni.

Ha azután ez az érzés egyesekben még tovább fejlődik és túlzó sovinizmus alakjában lép föl, a mely lenéz, gyaláz mindent, a mi nem az ő hazájából való, gyülöl mindenkit, a ki nem az ő honabeli, úgy nemességét újból elveszíti és azzá válik, a mi az emberek magadicsőítése, szóval azzá, a miből eredett: önzéssé.

És a szerelem

Nem irigyeli-e a szerelmes ember kedvese minden pillantását, a mely nem ő reá esik, nem kivánja-e, hogy a szeretett lénynek minden gondolata, minden érzése, mind az övé legyen egészen, egyedül? Nem gyullad-e haragra, ha megtudja, hogy az ő szeretetéből másnak is juttat, megsértve ezzel az ő szerelmesének „kétségbevonhatatlan“ jogát?

Bizony, a ki valaha szerelmes volt, be fogja vallani, hogy ezek az indulatok viharzottak kebelében és ha talán esze nem is engedte, hogy cselekedeteiben teljességgel érvényre jussanak, de hogy ez meg ne történhessék, azért mindenesetre küzdenie kellett saját magával, a benne teljes mértékben meglévő önzéssel.

Ha azután esze nem elégséges hozzá, hogy az önzés diktálta cselekedeteknek gátat vethessen, kitör a szegény szerelmes emberből a maga egész erejével az önzés egyik legcsúnyább fajtája, a féltékenység.

Nem akarok hivatkozni azokra, a kiken az önzés annyira erőt vett, hogy pénzen szerezhető kényelem kedvéért sikkasztanak, rabolnak, gyilkolnak, bár különben nem mutatkoztak olyannak, mint a ki erre képes volna. Nem említjük azokat, a kiknek az önzése másként nyilatkozik meg és rang, hatalom, dicsőség után való küzdelmük közepette ráviszi őket a legcsúnyább áskálódásokra, intrikákra, sőt az apagyilkosság után talán legnagyobb bűnre: a hazaárulásra, mert ezeken az önzés annyira erőt vett már, hogy kivetközödve emberi mivoltukból, ismét a ragadozó állatok sorába léptek.

De hivatkozunk az emberi életben megnyilatkozó apróbb visszásságokra, gyöngeségekre, a melyeknek eredete szintén az önzés különböző formája a könnyebb anyagi boldogulás kérdése, a hiúság, a dicsőséget hajhászó vágy.

Nem követjük és nem valljuk egyes pesszimistáknak azt a nézetét sem, hogy a legszebb cselekedetek, az adakozás, a jótettek, a másoknak örömet okozó meglepetések is csak önzésünk következményei, a melylyel a mások örömén, boldogságán való megelégedettségünk érzését akarjuk megvásárolni.

Kétségbe kell azonban vonnunk azt, mintha az önzés megölője fajunk növekvő intelligenciája, mindig tágasabb látóköre lehetne.

Hiszen ezen a héten láttuk azt, hogy egy törekvő fiatal ember kiállott a nyilvánosság elé, hogy bemutassa hosszú kutatása nehezen elért eredményét és ez az ember magyar volt, a mi szintén feléje irányítja jóindulatunkat, hallgatósága intelligens emberekből állott és ime: az a magát intelligensnek gondoló hallgatóság megakadályozza a fiatal embert abban, hogy — talán korszakalkotó, közérdekű — találmányát bemutassa, mert megborzong tőle, ha eszébe jut, hogy ez a találmány, a mely esetleg milliókra áldásos lehet, neki kárt okozhatna. (Craiyi - féle találmány)

Bizony, állat marad az ember, akármennyire finomodik, bármennyire igyekszik is művelődni; ragadozó állat, a mely kikapja a falatot annak is a szájából, a ki talán éhező családját táplálná vele.

És legfőbb, mindent legyőző ősi tulajdonsága marad az embernek nevezett állatnak művelődésének Isten tudja hányadik ezredévében is az ősi küzdelmekben szerzett, belérögzött tulajdonsága, az önzés.

—*s* —*k.*

NYILTTÉR.*)

Nyilatkozat.

Alulirottak kijelentjük, hogy a *Bugyi Ferencz József* és *Füredi Károly* urak között fennforgott becsület-ügy a mai napon a lovagiasság szabályai szerint befejezést nyert.

Budapest, 1903. szeptember 14.

Déry Béla s. k.	**Dr. Bentsik József** s. k.
Farkas Elek s. k.	**Protzer Béla** s. k.
mint	mint
Füredi Károly úr	**Bugyi Ferencz József** úr
megbizottai.	megbizottai.

*) Ebben a rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budepestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																							
Budapest felé	Almásy Pál-telepről . . indul	440	511	540	616	651	721	752	822	900	930	952	1013	1101	1147	1221	100	130	200	230	—	300	345	432	502	532	600	630	701	730	800	830	901	950	*1030	1051	*1121
	3. számu kitérő . . . . „	447	518	547	623	658	728	759	829	906	936	959	1020	1107	1153	1228	108	138	208	238	—	307	350	439	509	539	607	637	708	737	807	837	908	957	1037	1058	1128
	József fh.-telep . . . . „	451	522	550	627	702	732	803	833	910	940	1003	1024	1111	1157	1232	112	142	212	242	—	312	357	443	512	542	611	641	712	742	811	841	913	1001	1041	1103	1133
	1. sz. kitérő . . . . . „	454	525	554	630	705	735	806	836	913	943	1006	1027	1114	1200	1235	115	145	215	245	—	315	400	446	515	545	614	641	715	745	814	844	916	1004	1044	1106	1136
	József fh.-telep megállóra . érk.	500	532	602	638	712	742	812	842	921	952	1012	1035	1122	1207	1243	122	152	222	252	—	322	407	452	522	552	622	652	722	752	821	851	923	1012	1052	1114	1144
	Budapestre . . . . . „	525	556	626	706	736	806	836	906	951	—	1036	1106	1151	1236	116	146	216	246	316	—	401	431	516	546	616	646	716	746	826	856	—	946	1036	1116	—	—
Budapest felől	Budapestről . . . . . indul	—	—	540	610	640	730	800	830	900	930	—	1015	1100	1145	1230	100	130	200	230	300	330	415	445	—	530	600	630	700	730	800	840	920	1000	*1030	1100	*1130
	József fh.-telep . . : . „	503	539	605	641	714	753	823	853	923	953	—	1038	1125	1213	1253	123	153	223	253	323	353	438	508	—	553	623	653	723	753	823	903	943	1023	1053	1123	1153
	1. számu kitérő . . . . „	511	547	614	649	721	800	830	859	929	1000	—	1045	1133	1221	101	131	201	231	301	330	400	446	515	—	600	630	701	730	800	830	910	950	1031	1100	1130	1200
	József fh.-telep megálló . „	514	550	617	654	724	803	833	902	933	1003	—	1048	1136	1224	104	134	204	234	304	333	403	449	518	—	603	633	704	733	803	833	913	953	1035	1103	1133	1203
	3. számu kitérő . . . . „	518	554	623	658	728	807	837	906	937	1007	—	1052	1140	1228	108	138	208	238	308	337	407	453	522	—	607	637	708	737	807	837	917	957	1039	1107	1137	1207
	Almásy Pál-telepre . . . érk.	525	601	630	705	735	814	844	914	944	1014	—	1059	1146	1235	115	145	215	245	315	344	414	500	529	—	614	644	715	744	814	844	924	1004	1046	1114	1144	1214

Az aláhuzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik. A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel. *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

ZENETANFOLYAM

A rákosszentmihályi polgári leányiskola és internatusban **GAÁL PÁL** zenetanár vezetése mellett folyó évi szeptember hónappal zenedei rendszer szerint **zenetanfolyam** nyilik meg a következő zenei szakokban: **zongora, hegedü, czimbalom, ének és zeneelmélet.**

Tandij havonként 8 korona.

Tanóra hetenként háromszor. Beiratkozni lehet naponként **d. e. 9—12 és d. u. 3—7 óra** között a polgári iskola helyiségében (Rákosszentmihály Árpád-utcza), a hol bővebb felvilágositás is nyerhető.

Idei frissen pergetett akácza és virágméz

bármily mennyiségben kapható a méhésznél:

Mülbacher Márton

Rákosszentmihály Szt-István-u. 181.

Földváry Imre Budapest,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18 és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint diszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő Budapesten, VIII., Főherceg Sándor-u. 32.

Cristofoli Vincze

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett).

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59–81. ☆ Alapíttatott: 1868.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabban célt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest–Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d) Lóvasuti végállomástól egyenesen lefelé. Előjegyzések, felvilágositások díjmentesek!

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., STANDARD (VOLT DREHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és francia ujdonságunkat „GROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyü és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és simán; az összes divat szinárnyalatokban, úgyszintén gyönyörü blouse-kelmék selyem-zaphir és Liberty batistokban.

Mintákat szivesen küldünk! **Mintákat szivesen küldünk!**

Nyomatott Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában Budapest, Csáky-utca 9.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, szeptember 27. 39. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP ÉS POLGÁRI DALKÖR HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utcza 25 — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal czimére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Negyed évre . . . . . 2.— „
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Deák és Rákóczi.

Milyen különös találkozása a véletlenségnek, a mely ezt a két nevet így összehozta. Micsoda torlódása az eszméknek, a mik bennünk kelnek, ha ezt a két nevet így egymás mellé írva látjuk.

Az egyik a „haza bölcse.“ Nagy szónok, nagy politikus és nagy bölcselkedő. Szabadelvű minden érzésében, minden gondolatában, szabadelvű a szónak nemesebb értelmében. Ragaszkodik nemzetéhez, népének alaptörvényeihez és ebben következetesen konzervativ. De a következetesség nála nem akaratosság. Megalkuszik a körülményekkel, ha úgy látja, hogy ez a megalkuvás nemzetének, népének érdekében álló. És a mig ilyenformán opportunusnak, számítónak látszik, szinte dugva teszi le az alapját egy nagy épületnek, a mely a magyarságnak, a tovább fejlődésnek erős vára lehet, ha jól rendezkednek el benne.

Sokszor szinte maga is tagadni kénytelen ennek az alapnak egyes erősségeit, mert a körülmények, melyek őt, az erőset, arra kényszerítették, hogy alkudozzék, úgy kívánják.

És talán műve befejezésén való örömét is titkolni kénytelen csak azért, hogy ne lássanak bele a kártyáiba, hogy ne derüljön ki valamely erőssége a műnek, a melynek néha *kellett* gyöngének látszania. És adomázgat kedélyesen, a mikor komolyan kérdezik. Hiszen a ki megértette az ő művét, a mit megalkotott, az megérti a tréfás esetet is, a mivel válaszol és a megértő látni fogja, hogy csak a felelet módja tréfás, az értelme az komoly, sokszor súlyos igazság.

A mikor művének befejezése nyomán végig vonúl az országon az öröm riadó felkiáltása, a mikor mélyebben lélegzik a nemzet a szabaddá lett levegőben, a mikor ünneplik a nagy alkotót, a haza bölcsét, a mikor népszerű a nemzet ezernyi rétegében, a mikor a nemzet sorsának intézője legnagyobb kegyelmébe fogadja: ő mintha ezt az örömet túlzottnak találná, ezt a lelkesedést fölöslegesnek, a népszerűséget szükségtelennek és a hatalmasok kegyes jóindúlatát természetesnek: egymaga marad nyugodt az országban.

Nem kovácsol a népszerűségből tőkét, nem szerez a maga számára fölülről hatalmat, hanem megmarad annak, aki volt: ízig-vérig magyar embernek, érzésben, gondolkodásban egyaránt.

A mikor pedig egyesek elégedetlenek a művel, a mit alkotott, a mivel nevét mindenha ösmertté tette, a mikor támadják őt azért, mert műve nem tökéletes, a mikor mellette és munkája mellett a legjobbak törnek lándzsát, akkor ő maga jelenti ki, hogy műve nem tökéletes, hogy az utódok dolga annak megjavítása, jobbá tétele és nyugodtan maradva kijelenti, hogy neki csak a szándéka volt jó és az alapot igyekezett a lehető legjobbá tenni.

A szerénységnek a becsületességnek, a tudásnak és a lelkiösmeretességnek ritka példája: ez volt a haza bölcse *Deák* Ferenc, a ki előtt

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

most hajlanak talán a legmélyebbre a zászlók, most, a mikor őt ünneplik még az őt támadók is.

*

Ragyogó idők legdaliásabb leventéje: ez a másik.

Egy eszme, a mely belefészkelte magát a nemzet szivébe kiirthatatlanúl. Egy ideál, a melyért egy nemzet lépett a küzdőtérre és harcolt és vérezett az ő vezérlete alatt még akkor is, a mikor már ő, az eszme megtestesítője künn nyugodott, porladozott idegen földben, messze, elhagyatva.

Nevének említésére megdobbant minden magyar szív. Neve jobban lelkesített minden csatadalnál és az ő nevével az ajkán küzdött és halt meg a világ legszebb, leglelkesebb, legdicsőbb leventéje, a kuruc.

Egyénisége magához vonzotta az ábrándozót, a lelkeset és erőt adott a gyöngülőnek, elhatározást a habozónak.

Az ő bűvös körében szólt a legszebben a hegedü, az ő mesés alakja tette olyan gyülöltté az idegen győztes előtt a fájdalmasan szóló, nemes magyar hangszert a tárogatót. Az ő személyéhez füződnek a legédesebb, a legfájdalmasabb dalok, a mik magyar ajakon termettek, a mik mellett sírta fájdalmas könnyűit a leigázott, a szabadságát, a hazáját vesztett magyar nép.

Ő nem békét hirdetett, hanem háborút, nem alkudozott az ellenséggel, hanem szembeszállt vele és a híres magyar virtus soha olyan igazi nem volt, mint a mikor ő érette szállott harcba.

És a páncélos, a regés nagy fejedelem, a ki kivülről, Gácsországból szólott először az ő népéhez úgy, mintha akkor is egy tárogató hangját verték volna vissza a haza magasba törő bércei, szólott fájdalmasan, keserűen és egyúttal lelkesítően, lázítón: a páncélos, regés vezér nem érte meg munkája sikerét és nem értük meg mi sem, az ő késő utódai.

Egy kis csapat, a mely északról jött, dél felé távozott, mélán szomorún és lehúzódott a Marmara-tenger partjára és ott, hontalanul, idegenben, a „tenger mormolása“ pótolta a tárogatót, a hegedűk búsan szóló, szivet facsaró zenéjét.

*

És most, egy időben, mindkettőjüket ünnepeljük.

A bölcset, a tépelődőt, az alkotót, *Deák* Ferencet és a mesebeli hőst, a lelkesítőt, a leventét, II. *Rákóczi* Ferencet.

És összefognak mind, kurucok és labancok és tanulnak tőlük. A bölcstől, a higgadttól komoly, nehéz munkát, csendeset, sok esztendőre szólót és a lelkes vezértől, a seregek imádott urától lobogó nemzeti érzést, lelkesedést, elszántságot, vakmerőséget.

Ünnepelvén pedig a szívük megtelik hálával, a melylyel a Magyarok Istenének tartoznak, a ki ennek a kis népnek annyi nagy embert ajándékozott.

Oh vajha az ünneplés tanúlsága maradandó

TÁRCA.

Találkozás.

Egynehány éve már, hogy a belém fészkelődött nyugtalanság legyőzésére orvosi tanácsra külföldi kószálásra mentem.

Nem volt határozott célom utazgatás közben; nem voltam elkészülve rá előre, hová fogok menni, ha egy állomás-helyemet megúntam, nem sejtettem előre, ha valahol leszálltam a vonatról, hogy mennyi időt töltök a véletlenül kiszemelt helyen, csak ötletszerűség volt, a mi vezetett és útammal más célom nem volt, mint a szórakozás és a feledés.

Természetes, hogy az ilyen kószálások közepette nem a múzeumok, nem a színházak fényes csarnokai, vagy az akadémiák porlepte könyvei azok, a mik ránk a legnagyobb vonzó erővel bírnak, hanem sűrűn vetődünk be kisebb, akárhányszor nem éppen biztató külsejű helyiségekbe a külföldi élet tanulmányozásának és a szórakozás köteles keresésének ürügye alatt.

Igy történt, hogy egy hollandus tengerparti városban sétálgatva, meguntam a tenger nézésének immár megszokottá vált élvezetét, beteltem a csillagok egyformán csillogó fényének csodálatával és zajosabb, élénkebb társaságot kivántam látni magam körül, mint a természetnek éppen akkor nyugvóban levő, máskor olyan fenséges lehangoltságot keltő környezetét.

Éppen egy olyan kisebb mulatóhely előtt mentem el, a milyen tömérdek van ezekben az érdekes, nagyforgalmú flamand városokban, a melyekben véletlen találkára jön össze akárhányszor a világ sok nemzetének szanaszét hányódó néhány képviselője.

Elfogott a vágy, hogy lássam ezt a babiloni zavarosságú társaságot, a mely csaknem minden asztalnál más nyelven társalog, de egyformán siet felhasználni a rövid emberi életnek gyorsan tünő, soha vissza nem térő perceit

Éppen azért a csalódás érzése fogott el, mikor félig üres, rosszul világított helyiségben találtam magamat a melyben az előadók kedvetlenül, unottan darálták le kiszabott előadni valójukat.

Már távozni akartam, a mikor tányérral kezében

lenne, hogy a magyar lelkessé válnék, mint II. Rákóczi Ferenc és komolyan munkálkodóvá, mint a haza bölcse.

Milyen jövendő lenne az a mi dicső multunk után!

F. E.

Rákos Vidéke.

Fennállása óta a harmadik évfolyamnak immár utolsó negyedébe lép a „Rákos Vidéke" október elsőjével és azzal, hogy ennyi időt képes volt tisztességesen végigküzdeni, bebizonyította, hogy rá szükség van.

Nem egy szép cél érdekében megindított mozgalom köszönheti teljes sikerét a kis lapnak, a mely igyekezett szolgálni, még pedig *önzetlenül* szolgálni minden szép eszmét, a minek kivitelét az általános érdekek kívánták.

Nem állítjuk — a mint hogy eddig sohasem is állítottuk — hogy olyat teremtettünk ezzel a lappal, a mi kiváló, a mi páratlan a maga nemében, de ki merjük mondani egész őszintén, hogy hibái nem eredendőek és hogy a lap nem jobb, nem teljesebb, mint a milyennek azt adjuk, az nem a hibánk. hanem a közönségé, a mely mindeddig nem szegődött mellénk olyan számban, a mely bennünket a szabadabb mozgásra, arra, hogy többet nyujthassunk, annyit, a mennyit szivesen adnánk, ha módunkban állana, képessé tegyen.

Bizunk benne, hogy a támogatásnak ez a nagyobb mértéke, a melyre a lapnak szüksége van ahhoz, hogy maga elé tűzött célját jobban megközelíthesse, hogy hivatásának minél jobban megfelelhessen — be fog következni.

Nem üzleti érdek az, a mely bennünket most, a negyedév-fordulókor arra ösztönöz, hogy régi olvasóink hathatósabb támogatását kérjük; hiszen, azt hisszük, mindenki beláthatja, hogy *vállalatnak* az ilyen kis helyi lap fenntartása nem megfelelő. De kérjük a támogatást azért, hogy komoly esetekben a nyilvánosságnak olyan orgánuma, szerve, álljon közönségünk rendelkezésére, a mely tekintélyével, szavának súlyával a megoldásra váró kérdések elintézését eredményesen sürgethesse, súlyánál fogva minden közérdekü kérdés elintézésébe a siker reményével szólhasson hozzá.

Hogy ez így történhessék, vidékünknek, mindnyájunknak el nem vitatható érdeke, a melyért valamelyes csekély áldozatot hozni mindenkinek kötelessége.

Fölkérjük azért mindazokat, a kik lapunk szellemét helyeslik és a lap fönnállását, fejlődését szükségesnek tartják, hogy a Rákos Vidékét ösmerőseik körében a lehetőségig terjeszteni szíveskedjenek.

Meg fognak róla győződni, hogy ebbéli iparkodásuk, velünk szemben tanúsított jóindulatuk viszonzásául fokozott ambicióval igyekszünk majd megelégedésüket lapunk tartalmának fejlesztése révén és az eddig tanúsított tisztességes, részrehajlatlan, magánérdekeket figyelembe nem vevő irány további fenntartásával kielégíteni.

Lapunk előfizetési ára, úgy mint eddig, a jövőben is oly csekélyre van szabva, hogy azt a szerényebb viszonyok között lévők is könnyen áldozhatják.

A „Rákos Vidéke" előfizetési ára:

egész évre . . . . . 8 korona
fél évre . . . . . 4 „
negyed évre . . . . . 2 „

házhozhordással, illetve postai kézbesítéssel együtt.

A kiadóhivatal.

HIREK.

A „Rákos Vidéke"

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

---

elém áll egy férfialak és mielőtt még obulusomat a veszendő sorsban levőnek átadhattam volna, egész bizalmasan a nevemen szólít.

Nagy meglepetéssel tekintek föl rá és íme, ott áll előttem egy iskoláskorombeli jó pajtásom, a kivel nem egy gyermekcsíny elkövetésében voltunk részesek és a ki tanúja volt annak, a mikor szárnyaimat bontogatva, tele reménységgel, bizalommal indultam neki az életnek, a melytől boldogságot, hírt, dicsőséget vártam a magam számára.

És most ott állt előttem az az ember, a ki akkoriban legjobb barátom volt, a kitől mások is a legszebbet, a legjobbat várták, a ki abban az időben a világot készült meghódítani a maga számára: megkopottan, összegyűrődve, egy tányérral a kezében, a melybe figyelmes és kevésbbé figyelmes éjszakai mulatozók unottan dobnak be egy-egy csekélyke összeget.

Érdekelt nagyon, hogy megtudjam a sorsát, hogy belepillanthassak ebbe a rejtélybe és megkértem, jöjjön asztalomhoz, ha megjárta az asztalok körül útját, a mely az én szememben nem lehetett más, mint az ő kálváriája.

Visszajött és leült hozzám egy olyan ember nyugalmával, a ki a sorsával meg van elégedve, a ki a helyzetébe belenyugodott.

És beszélni kezdett a multról, boldog gyermekkorunkról, közös csínytevéseinkről és felragyogott a szeme, a mikor szó esett merész terveinkről, szép ábrándjainkról, a mik akkor szövődtek agyunkban, a mikor kilépve az életbe a várt, a másformának képzelt szabadság várába léptünk küzdésre készen, tele hadakozni vágyással.

És nem szomorodott el, a mikor ezek jutottak eszébe, hangja érces lett, lelkesedett és úgy beszélt ma is, mint akkor, abban az időben. Én meghallgattam őt, szinte kétségbeesetten és elfogott a szomorúság, ha rágondoltam, hogy álmaimból milyen kevés vált valósággá, milyen keveset értem el abból, a mit akkor magam elé tűztem és szinte gyötört a kiváncsiság, hogy mi teszi ezt az embert itt elégedetté, nyugodtá, ezt az embert itt mellettem, a kit én az előbb, a mikor tányérral kezében előttem megállott, annyira, de annyira sajnáltam.

Mintha csak szememből olvasta volna ki a kiváncsiságomat, elkezdett beszélni és folyt az ajkáról a szó,

Rákóczi-ünnep Rákoson. A rákosfalviak csak nem feledkeznek meg arról, a mivel lakóhelyüknek, a Rákos-mező multjának tartoznak. Nincs az a hazafias emléknap, hogy ne keresnék a megemlékezésnek megfelelő módját, az ünneplés hazafiassá tételét. Most is, hogy az egész országban egymásután zajlanak le a Rákóczi-emlékünnepek, Rákosfalván erősen készülnek a nagy kuruc vezér emlékének megülésére. Olyan ünnepet szándékoznak rendezni, a mely — túlcsapva az ilyenféle ünneplések keretén — eredetiségével, vonzó, érdekes összeállításával, hazafias irányzatával minél nagyobb tömeget vonzzon az ünnep színhelyére, hogy így a hazafias munkálkodásnak minél szélesebb körben legyen meg a kivánt hatása. Az ünnepen — úgy tervezik — részt venne *Hock* János orsz. képviselő, plébános, *Bellovits* Imre országos karnagy és mások. A részleteket későbbi számainkban fogjuk ismertetni. Az ünnep napjául október 17-ét szemelték ki.

A kőbánya-rákosfalvi villamos vasút. A Kőbányáról Rákosfalvára vezetendő villamos vasút ügye — a melynek az elhúzódása immár az eddig ösmert legnagyobbra megnőtt tengeri kígyók hosszát is többszörösen fölülmulja — immár remélhetőleg belátható időn belül kedvező elintézést fog nyerni. Az építés megkezdését ugyanis a katonai körök hátráltatják, a melyek tiltakoznak ellene, hogy a villamos a katonai gyakorló-térül átengedett területet átvágja. Úgy értesülünk azonban, hogy ez a tiltakozás nem jogosult, mert a gyakorló-tér elég nagy marad akkor is, ha abból a villamos vonalával elvágandó rész elvétetnék. Másrészt pedig a főváros úgyis másutt akar a lovasságnak teret adni a gyakorlatok elvégzésére. — Annál inkább remélhető az általános érdekű ügy mielőbb leendő elintézése, mert iránta, értesülésünk szerint *Rózsavölgyi* alpolgármester — ki már két éven át Rákosfalván nyaral — élénken érdeklődik.

A „Cigány". Mult számunkban megemlékeztünk róla, hogy szeptember 23-án volt tíz esztendeje a szentmihályi lóvasút üzembe helyezésének és elmondtuk röviden a tíz év történetét. Most valami pótolni valónk van. Meg kell emlékeznünk a jubileum alkalmával a „Cigány"-ról is, a pej lóról, a mely — legelsőnek vontatta be az utasokkal telt lóvasúti kocsit Szent-Mihályra tíz eszteadővel ezelőtt és azóta szolgál híven, megbízhatóan, szorgalmasan és talán néhanapján visszagondol az első évekre, a mikor a közönség dédelgette, cukrokkal étette kedves lovát, a „Cigány"-t. Azóta társai már tudja Isten megvannak-e és ő róla is megfeledkezett a közönség, nem igen traktálja cukrokkal. De mi megemlékezünk róla. — Talán ezen a réven a jubileum alkalmával dupla abrakot fog kapni.

Szomorú szenzáció. Mint valami pusztító vihar, úgy vonult végig a mi vidékünkön e hét szerdáján a páratlan vakmerőséggel elkövetett támadásnak és rablásnak a híre, melynek szerencsétlen áldozata, *Boda* István pénzeslevélhordó, a cinkotai határon, az Ehmann-telepen lakott már hosszabb idő óta fiatal feleségével, három gyermekével. A szegény asszony, a ki alig heverte ki a lesújtó hír hatását, a melyet nagybátyjának pár napja bekövetkezett halálahíre keltett benne, egészen összeroskadt a váratlan újabbi gyászhír súlya alatt és igaz részvétet keltett mindenkiben, a ki kitörő fájdalmának résztvevő tanúja volt. Az aljas tett elkövetőjének, a gaz merénylőnek fejére bizony nem egy átok szállott és bizonyára amerikaias módon rögtön ítéltek volna az emberi mivoltából teljesen kivetköződött vakmerő rabló fölött, ha hatalmába került volna a fölháborodott, elkeseredett közönségnek.

Pestvármegye virilistái. Az idei, ex-lexes esztendőben nem mindenhol ment símán a legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállítása. Többnyire a mult évi kivetés alapján történt a névsormegállapítás, mivel a törvényen kivüli állapot folytán az idei állami adók kivetése meg nem történhetett. A mi vármegyénk — a mely pedig már nem egyszer kuruckodott — úgylátszik símán készül végezni az ügygyel. Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye igazoló választmánya ugyanis e heti ülésében *Baross* Pál elnöklésével összeállította a

---

a mikor elmondta sorsát onnantól fogva, hogy egymástól elszakadtunk.

Elmondta, hogy telve idealizmussal fogott a dolgához, szabadságot, becsületet akart szerezni magának és egyik csalódás a másik után érte és már-már csüggedés fogta el.

Bántotta az emberek nembánomsága, elkeserítette a becstelenségnek az az óriási nagysága, a mely akadályául szolgál annyi becsületes törekvésnek, annyi szép ambiciónak.

És erkölcsi csőd előtt állott. Vagy megtörik és aláveti magát az uralkodó becstelen gondolkodásnak, a mely fittyet hányva a szép eszméknek az anyagiasság rabigáját veszi magára, vagy elvet magától mindent: eszmét, idealizmust és azzal együtt egyetlen megmaradt kincsét, az életét is.

Ekkor útjába akadt egy lány. Egyszerű és természetes, telve éppen olyan eszmékkel mint ő. És az ő becsületessége annál szebb, annál értékesebb volt, mert ott őrizte meg a maga számára, a hol az erkölcs, a becsület nem uralkodó, csak kivételes. Mert ott bolyongott ő is, a hol már a szülői járni tanították: az alantas szinpad megvetett világában. És ez mentette őt meg.

Követte a leányt abba sorsba, a melyik megvetett annyi más előtt, ment vele ő is és nem bánta meg. Mert becsületesek maradtak ők mind a ketten, szabadon élnek szivük szerint egymásnak és egymásért és kacagnak az elégedetlen jó sorsban levőkön, a kiknek a boldogsága, a megelégedettsége, a becsülete nem más mint csalás, mint egy nagy hazugság.

Szinte szónokolva mondta már a végét a történetének, az arca piros volt, a hangja csengő, a szeme lázban égő.

Azután fölkelt és eltávozott.

Odament a lenézett művésznők egyikéhez és szólt hozzá és viselkedésében látszott a gyöngédség ezernyi jele és szeméből sugárzott a hála, a mit azzal szemben érzett, a kinek nyugalmát, megelégedettségét köszönhette.

Én pedig ott ültem a rosszul világított helyiségben az asztal mellett elhagyottan, egyedül egynéhány ösmeretlen ember között, a kiknek még csak a nyelvét sem értettem...

Keléz gróf.

virilisták névjegyzékét, a mi annál kevésbbé ütközött nehézségbe, mert az adóhivatalok hiánytalanul rendelkezésre bocsátották az 1903. évi adókimutatásokat. Előreláthatólag azonban az ilyen módon összeállított jegyzék ellen nem egy fölebbezést fognak bejelenteni.

A ceglédi baromfikiállítás, a melyet Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye gazdasági egyesülete rendez, a ceglédi vigadó parkjában lesz és szeptember 26-ától 28-áig tart. A megyei tenyésztők 1800 drb fajbaromfit jelentettek be. A birálat szeptember 25-én délután lesz. A díjak a következők: *A földmívelési miniszterium* díjai: 1 arany, 2 ezüst érem, *Teleki* Józsefné grófné díja: 100 koronás emléktárgy, *Keglevich* Gábor gróf díja: 100 koronás emléktárgy, *Beniczky* Ferenc díja: 50 koronás emléktárgy, a vármegyei gazdasági egyesület díja: 720 korona, Kecskemét, Cegléd, Halas városok díja: 300 korona. A kik gazdasági célra alkalmas törzseket akarnak beszerezni, a kiállításon vásárolhatnak.

Méhészeti munkás-tanfolyam. A gödöllői m. kir. méhészeti gazdaságban e hó 30-án két éves méhész munkás-tanfolyam kezdődik. A tanfolyamon a munkások bennlakást és államköltségen teljes ellátást, orvosi segélyt, gyógyszert, könyveket, a szükséges felszerelést és szerszámokat teljesen ingyen kapják, azonkivül minden növendék 60 korona ruhapénzt is.

Adakozások a harang-alapra. A rákos-szentmihályi római katolikus templom nagyharang-alapjának céljaira ezen a héten *Zsolnay* Károly a következő összegeket gyűjtötte: *Vörös* Józsefné 20 korona, *Nagyőszy* Ferenc dr., újabb adomány 5 korona és *L. M.* 2 korona, összesen 27 korona, a miért az adakozóknak a gyűjtő köszönetet mond.

Uj lap. Szeptember elsői kelettel „Rákoskeresztúr és Vidéke“ címen új lap indult meg Rákosligeten. A társadalmi és közgazdasági lap havonként jelenik meg és az első szám tartalma gondosan van összeállítva és a kiállítása is csinos. Felelős szerkesztője *Kiss* Károly, kiadója *Sissmann* Demeter. A lapot egy társaság alapította.

A pálinka. Makádi Pál rákosszentmihályi napszámost részeges és dologkerülő természete miatt elhagyta a felesége, szül. Vojacsek Rozália. Az ember csakhamar belátta, hogy asszony csak azért is szükséges a háznál, hogy a mindennapi pálinka árát megkeresse. Ezért aztán hívogatta vissza a feleségét, de ez hallani sem akart többé részeges férjéről. Az asszony szilárd elhatározása annyira dühbe hozta a brutális férjet, hogy ez évi május hó 24-én felkereste feleségét Goldmann Henrik házánál és s részeg fővel egy nagy késsel úgy hátba szúrta a szerencsétlen asszonyt, hogy az eszméletlenül esett össze s csak hetek múlva épült fel súlyos sebéből. A pestvidéki törvényszék esküdtszéke e hó 22-én itélkezett a szándékos emberölés kísérletének bűntettével vádolt Makádi Pál fölött. A tárgyaláson — melyen Rónai Kamill ítélőtáblai bíró elnökölt — a vádlott beismerte, hogy megszúrta feleségét, de ezt részeg állapotban tette. Különben tagadta, hogy meg akarta volna ölni a feleségét. A kihallgatott tanúk csak azt bizonyították, hogy Makádi folytonos civódásban élt a feleségével, a ki különben dolgos asszony. A civódás oka rendesen a férj iszákossága volt. A tanúk egyben rácáfoltak a vádlottra, a ki azt állította, hogy holtrészeg volt, mikor felesége ellen a merényletet elkövette. — Az esküdtek dr. Halász Lajos kir. ügyész vád- és dr. Burg Kornél védelme után bünösnek mondották ki Makádi Pált a sulyos testi sértés vétségében s ezért a törvényszék *5 havi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre* ítélte. Az ítélet jogerős.

A „II. országos zenészeti kongresszus“-ra, mely méltóságos és főtisztelendő *Bogisich* Mihály c. püspök, apát-kanonok úr elnöklése alatt f. évi október hó 13—16-án lesz megtartva Budapesten, vagyunk bátrak felhívni az összes, Magyarországban élő zenetanárokat, zeneírókat, zeneművészeket, egyházi és világi zenészeket stb., hogy a kongresszuson résztvenni szíveskedjenek. A „II. országos zenészeti kongresszus“ ezúttal nemcsak zenei kulturánk napi- és égető kérdéseit fogja tárgyalni, hanem zenepädagogiai és ismeretterjesztő, valamint egyházi és világi zenei előadásaival fogja fűszerezni az összejöveteleket. Kivánatos lenne, ha a hazánk városaiban működő összes zenetanárok, zenetanárnők, zeneszerzők, zeneírók, egyházi és világi zenészek mind itt lennének ezen a 3 napon Budapesten, hogy minél impozánsabban adhassunk kifejezést összejöveteleinknek. Szakítson mindenki időt erre a 3 napra, mert kell, hogy zenei kulturügyünk emelése érdekében végre is fölemeljük közös erővel és akarattal szavunkat. A jelentkezéseket kérjük *Ságh* Józsefnél, (Budapesten, VIII. ker., Baross-utca 81.) mint az állandó zenei szaktanács intéző igazgatójánál, minél hamarabb eszközölni, hogy az olcsóbb vasúti jegyek, olcsóbb lakások stb érdekében az intézkedések idejében megtehetők legyenek. A jelentkezéssel egyidejűleg 2 korona részvételi díj küldendő, mely összeg a rendezési költségek fedezésére szolgál. A jelentkezők meg fogják kapni a részletes műsort és tudnivalókat még október hó első napjaiban.

Tengeri óriások Fiumében. Bár rendes körülmények között tartózkodunk olyan hirek közlésétől, a melyek a mi vidékünk körén kívül esnek, de itt következő fiumei értesülésünknek olyan közgazdasági fontosságot tulajdonítunk, hogy ettől az elvünktől ezúttal eltérünk.

Tengeri óriások Fiumében.

Az angol vállalkozó szellem Magyarországon.

Fiume, 1903. szeptember hó 23.

Cunard Line! Ezt a nevet, a mely az összes tengereken nagyhatalmat jelent, csak ma halljuk említeni Magyarországon abból az alkalomból, hogy tengeri óriásaival megkezdi rendszeres hajójáratait Fiume és New-York között.

Pedig immár két évtized óta, sőt régebben rászolgál ez a hatalmas angol hajózási társaság a magyarság rokonszenvére! Két évtizeddel ezelőtt, a mikor a kis és szegény halász-városkából Fiume kezdett lenni, a mikor az „Adria“ megszületett s később, mikor ez a társaság csecsemőkorát élte, a nagy Cunard a magyar érdekek támogatásában a legelsők és legjelentékenyebb között volt.

Aztán telt az idő, fejlődött a magyar tengerhajózás és a Cunard ott állott hűségesen mellette. Mikor arról volt szó, hogy a magyar malomipar érdeke meg-

követeli, hogy áldozzon a közlekedési vállalat: vasút és hajó, a Cunardnak Magyarország iránt érzett rokonszenvére mindig lehetett számítani. Az „Adria“ igazgatósága jóformán minden esztendőben meglátogatta a Cunardot és minden ilyen látogatás eredménye: újabb és újabb kedvezmény volt a magyar termékek számára.

A Cunard Line most kilépett a hajózási társaságok trösztjéből, harcol ellene és biztosította magának a teljes cselekvési szabadságot. Függetlenítette magát mindentől és mindenkitől. Ezenközben értesült arról, hogy a magyar kormány áldozatokat akar hozni a Fiuméből kiinduló amerikai járatokért.

Gondolt egyet ez a tengerhajózási óriás és a másik pillanatban már el is határozta, hogy a *magyar állam minden anyagi hozzájárulása nélkül,* megindítja a rendszeres hajózási összeköttetést Fiume és az újvilág között. Háborúba kezd Hamburggal, Bremával, Havreval, minkenkivel és Fiume lesz az a hely, a honnan támadásait intézni fogja.

A Cunard ezen nagy vállalkozásában imponáló az a jelenség, — a mi példaként szolgálhat Magyarországon — hogy mennyire tiszteli a törvényt az angol. A már szentesített, de még végre nem hajtott magyar kivándorlási törvény szigorú büntetést mér mindazokra, a kik a népet kivándorlásra csábítják. Az angol társaság a magyar törvény tiszteletében a legvégső határokig megy el. — Magyarországi fiókirodáinak kiadott rendeletében jóformán csak arról szól, hogy a népet kivándorlásra csábítani nem szabad s a ki ez ellen vét, ne számítson a Cunardnak sem oltalmára, sem támogatására.

Közgazdasági tekintetben rendkivüli előnyt jelent Magyarországra a Cunardnak ez a vállalkozása. A személyforgalomtól eltekintve, a hazai árúforgalom részére a legközvetlenebbül nyilnak meg az észak-amerikai piacok. — A hajók 16 nap alatt Fiuméből Newyorkba érkeznek, tehát egy-egy ilyen tengeri óriás óránként nem kevesebbet mint 16—17 tengeri mértföldet fut be.

Aztán milyen hajók! Valósággal látványosságai lesznek a látványosságokban különben is szükölködő magyar kikötővárosnak. Az *„Aurania“* az első Fiuméba érkező hajó, a mely november 14-én indul el Fiuméból Északamerikába, körülbelül 1600 III. osztályu és 400 II. osztályu utast képes befogadni. A *„Carpathia“*, a második hajó, mely december közepén lesz Fiuméban, még nagyobb. A harmadik osztályu utasok számára a fülkék 2—4—6 személyre vannak berendezve, vége tehát a hering-módra való utazásoknak. Brémából, Hamburgból az utasok összepréselve utaztak eddig Newyorkba, jóllehet már a behajózási kikötőbe fáradtan, törődötten érkeztek a 4—5 napi vasuti utazás után, a melyeket a külföldi vasutakon kellett megtenniök.

Arról talán szólni is felesleges — hiszen angolokról van szó, — hogy a hajók a legmodernebb szerkezetüek, könnyen dacolnak a viharokkal, villamos világitásuk, légfűtésük van, külön termei az étkezésre, dohányzásra, nők részére és hogy az élelmezés ezeken a hajókon mindig friss, bőséges és jó.

A legfontosabb a magyarság szempontjából az, hogy a Newyorkba utazók — a mit eddig nélkülözniök kellett — Fiuméből indulnak s így a hazai hatóságok oltalma alatt szállanak a hajóra. A nagy angol társaság törvénytisztelete és az, hogy magyarországi képviseletével a magyar Adria tengerhajózási társaságot bízta meg, teljes garancia arra, hogy a hazai érdekeket minden tekintetben ki fogja elégíteni.

Pirkadó rózsás hajnal. . .

Pirkadó rózsás hajnal
Az égnek peremén.
Ragyogó nap feljöttél
Oly vágyva lesem én.

Édes, szerelmes-halkan
Csicsereg a kis madár.
Lelkem vágyón megrezdül . . .
„Jövel te napsugár!“

Izzó fényben pompázik
A táj körülöttem.
Ragyogó boldogsággal
Csordultig kebelem.

Mámoros csókról csattog
Csalitban a madár . . .
„Ölelj át, ölelj forrón
Te édes napsugár.“

S már halványabb a napfény
Halványabb s hidegebb.
Szegény vergődő szivem
Titkosan megremeg.

Panaszos-sírva, halkan
Csicsereg a kis madár . . .
„Oh ne hagyj el, még ne hagyj
Szerelmes napsugár!“

B.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S—y H—k, Rákosszentmihály. Nagyon sajnáljuk, de kivánságának ilyen formában nem tehetünk eleget.

B—ch Z—né, Budapest. Igazán nagy örömünkre szolgál, hogy vidékünk annyira megtetszett, hogy most, őszszel nap-nap után kijár, sőt — úgy látszik — itt szándékozik letelepedni. Már mások is jártak így Ön előtt.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi május hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																							
Budapest felé	Almásy Pál-telepről . . indul	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	9 30	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	—	3 00	3 45	4 32	5 02	5 32	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 01	9 50	* 10 30	10 51	* 11 21
	3. számu kitérő . . . . „	4 47	5 18	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	**9 36**	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	—	**3 07**	3 50	4 39	5 09	5 39	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 08	9 57	10 37	10 58	11 28
	József fh.-telep . . . . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	9 40	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	—	3 12	3 57	4 43	5 12	5 42	6 11	6 41	7 12	7 42	8 11	8 41	**9 13**	10 01	10 41	**11 03**	**11 33**
	1. sz. kitérő . . . . . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	9 43	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	—	3 15	**4 00**	**4 46**	**5 15**	5 45	6 14	6 41	7 15	7 45	8 14	8 44	9 16	10 04	10 44	11 06	11 36
	József fh.-telep megállóra . érk.	5 00	5 32	6 02	6 38	7 12	7 42	8 12	8 42	**9 21**	9 52	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	—	**3 22**	4 07	4 52	5 22	5 52	6 22	6 52	7 22	7 52	8 21	8 51	9 23	10 12	10 52	11 14	11 44
	Budapestre . . . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	—	4 01	4 31	5 16	5 46	6 16	6 46	7 16	7 46	8 26	8 56	—	9 46	10 36	11 16	—	—
Budapest felől	Budapestről . . . . . indul	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 00	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	4 45	—	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30	8 00	8 40	9 20	10 00	* 10 30	11 00	* 11 30
	József fh.-telep . . : . „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	**3 23**	3 53	4 38	5 08	—	5 53	6 23	6 53	7 23	7 53	8 23	9 03	9 43	10 23	10 53	11 23	11 53
	1. számu kitérő . . . . „	5 11	5 47	6 14	6 49	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	**4 00**	**4 46**	**5 15**	—	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 10	9 50	10 31	11 00	11 30	12 00
	József fh.-telep megálló . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 18	—	6 03	6 33	7 04	7 33	8 03	8 33	**9 13**	9 53	10 35	**11 03**	**11 33**	12 03
	3. számu kitérő . . . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	**9 37**	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	4 07	4 53	5 22	—	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 17	9 57	10 39	11 07	11 37	12 07
	Almásy Pál-telepre . . . érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 29	—	6 14	6 44	7 15	7 44	8 14	8 44	9 24	10 04	10 46	11 14	11 44	12 14

Az aláhuzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik.

A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel.

*-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

ZENETANFOLYAM

A rákosszentmihályi polgári leányiskola és internatusban **GAÁL PÁL** zenetanár vezetése mellett folyó évi szeptember hónappal zenedei rendszer szerint **zenetanfolyam** nyilik meg a következő zenei szakokban: **zongora, hegedü, czimbalom, ének és zeneelmélet.**

Tandij havonként 8 korona.

Tanóra hetenként háromszor. Beiratkozni lehet naponként **d. e. 9—12 és d. u. 3—7 óra** között a polgári iskola helyiségében (Rákosszentmihály Árpád-utcza), a hol bővebb felvilágositás is nyerhető.

Idei frissen pergetett akácza és virágméz

bármily mennyiségben kapható a méhésznél:

Mülbacher Márton

Rákosszentmihály Szt-István-u. 18.

Földváry Imre Budapest,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint diszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő Budapesten, VIII., Főherceg Sándor-u. 32.

Cristofoli Vincze

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett).

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59–81. ☆ Alapíttatott: 1868.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabban célt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest–Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d) Lóvasuti végállomástól egyenesen lefelé. Előjegyzések, felvilágositások díjmentesek!

LEON és OLÁH

ANGOL ÉS FRANCIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., STANDARD (VOLT DREHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és francia ujdonságunkat „GROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyü és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és simán; az összes divat szinárnyalatokban, úgyszintén gyönyörü blouse-kelmék selyem-zaphir és Liberty batistokban.

Mintákat szivesen küldünk! **Mintákat szivesen küldünk!**

Nyomatott Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában Budapest, Csáky-utca 9.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, október 4. 40. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP ÉS POLGÁRI DALKÖR HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utcza 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal czimére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Negyed évre . . . . . 2.— „
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

A lóvasút jubileuma.

A szentmihályi lóvasút forgalomba hozásának tíz esztendős jubileumát megünnepelendő összegyültek a mult szombaton egyes szentmihályiak és vacsoráztak.

Igazán — társadalmi szempontból — nem volt más szinezete a jubileumnak.

Mondtak ugyan beszédeket elég nagy számmal a jelenlevők és volt a beszélőknek figyelmes hallgatóságuk, a mikor visszaemlékeztek a kezdet nehézségeire, vagy a vállalat fontosságát fejtegették: de mi ezt az évfordulót mégis egészen másminőnek képzeltük, mint a hogyan lefolyt.

A kik egybegyültek — mindössze talán huszonöten — jórészt azok voltak, a kik fáradtak a jó ügy érdekében annak fölmerülésekor és fáradtak, vesződtek azóta is csüggedetlenül és kevés számmal az ő szükebb társaságuk.

Ezek voltak, a kik egybegyültek és hallgatták az elmondását az előttük ugyis többékevésbé ismert dolgoknak.

De nem voltak ott a kezdeményezők közül többen; éppen azok, a kiknek lelkes munkálkodása és lelkesítő bátorítása nélkül nem volna meg talán a lóvonat még ma sem. És hiányoztak olyanok, a kik a lóvonatnak a legtöbbet köszönhetnek: vagyont, boldogulást, előmenetelt.

Bizony csúnya bizonysága volt ez a rosszúl sikerült ünneplés a Rákosszentmihály társaságában közbe-közbe feltörő egyenetlenségnek és nembánomságnak, a mely személyes kedvezések szerint és összeköttetések figyelembevételével ítél meg minden cselekedetet.

A tíz év előtt meglévő összetartás, a melyek gyümölcse lett a kis lófejü vasút, úgy látszik, nem tud állandó otthonra lelni a szentmihályiak társaságában és még jó ideig fog tartani, a míg végképen leszoknak a beléjük gyökerezett előítéletekről.

Most még, ha valaki valamit tesz erősen irányadó a cselekedet megitélésében, vajjon az illető Almásy-telepen lakik-e vagy lent, József főherceg-telepen, jó barátja-e egyeseknek, vagy visszahúzódó, avagy éppenséggel merészkedett néha egyes vezető egyéniségekkel szembe helyezkedni.

Ugyan szép állapotok ezek Rákosszentmihály nagyközség életének első, áldatlan esztendejében!

Bizony csalódtak azok, a kik azt hitték — velünk együtt — hogy a szombaton, augusztus 26-án, az Engelbrecht-féle vendéglőben rendezett társasvacsora a tízéves jubileum társadalmi és gazdasági jelentőségének megfelelően, a rákosszentmihályi társaság jelentős részvételével fog lefolyni.

A Társaság igazgatóságának és felügyelőbizottságának *egy része*, egy néhány régi szentmihályi és a szombat esténkint amúgy is összegyűlők képezték a társasvacsora közönségét, a mely bizony meglehetős kedvetlenül látott hozzá a csak felében elfoglalt asztal mellett a vacsorához.

Az étkezés folyamán elsőnek *Pete* Dani szólalt föl, kiemelve, hogy még mindössze két és fél éve van Rákosszentmihályon, a hol, mióta birtokos lett, jól érzi magát. Várta mégis, hogy más szólaljon föl elsőnek és nem ő, a legfiatalabb szentmihályi a jelenlevők közül. Megemlíti, hogy, mikor letelepedett, legelső jelentkező a birtokos-egylet volt egy adóintéssel, azután Csömör községe prezentált neki egy másikat, de ő nem vesztette el a kedvét, hanem elment a birtokos-egyesület közgyűlésére, hogy a dolgok állásáról ott tájékozódjék. Ott ösmerte meg az elnököt, *Farkas* Ignácot, a ki — neve ellenére — csöppet sem látszott ragadozónak. Türte a sok üres beszédet és ebből a türelemből látszott, hogy nem lehet rossz ember. És ő utánna még sok

tiszteletreméltó ember tanúlt itt megösmerni, a kiket megtanult becsülni, a kik között jól érzi magát. Kitért Szentmihály népesedésének történetére, a mint azt másoktól elmondani hallotta és dicsérettel emlékezett meg azokról, a kiknek eszibe jutott a lópálya építése és akik azt keresztül is vitték, megvetvén ekként a nagy Szentmihály alapját. Igaz, hogy a gőzös és villamos Krözusok fitymálva nézik le a kis vasutat, a mely pedig nem rosszabb vállalat az övékénél, sőt talán jobb is. Eszükbe juttatja, hogy az elért nagyság tetőpontjáról már csak visszaesés lehetséges, mig a kis vállalatból még mindig fejlődhetik, nagy életerős vállalkozás. Poharát emeli azokra jelenlévő és jelen nem lévő megalapítóira Szentmihálynak, a kik a vasút megteremtésében és vezetésében önzetlenül működtek és kivánja, hogy a Felséges Úr éltesse őket sokáig jó egészségben, hogy az elveszett mag gyümölcsét még késő aggkorukban is sokáig élvezhessék.

Utána *Pálfi* János reflektált az elhangzott szavakra. Elmondta, hogy József főherceg-telep 1887-ben alakult, Almásy-telep pedig 1889-ben. A vasút eszméjét Józseftelepen vetették föl. Rendes vágányúnak tervezték a Kraicsovits-nyaralóig. A költsége 40.000 forint lett volna, a mit nehezen lehetett volna összehozni. Később *Papp* János máv. főellenőr *Borhy* Jánossal, *Csillag* Szilárd drral, *Farkas* Ignáccal és vele tanakodott azon, hogy mit kellene csinálni. Költségkimélés végett és azért, mert rendes nyomtávolságú vasútat a szűk utcákban kellő kanyarodással úgy sem lehetett volna építeni, keskenyvágányú lóvasútban állapodtak meg. 25, majd 30,000 forinttal meg is alakúlt a társaság, melynek részvényeit főként a kevésbé módosak jegyezték. A vállalatot a közbirtokosság és az idő szerint volt elnöke, a legkevésbbé sem támogatta, mert nem úgy tervezték, hogy az ő háza előtt menjen el és mert semmi kisajátitással nem járt A lóvasút mégis létesült és vezetői akadtak, a kik tiszteletből, nem a maguk érdekében dolgoztak Ezzel az alkalommal a munkának egyik fő bajnokára emeli poharát, a ki a vállalat mellett annak alakulása óta rendületlenül kitart és érdekében a saját dolgainak hátrábbszorításával is fáradhatatlanúl dolgozik. Élteti az igazgatóság elnökét, *Farkas* Ignácot.

Ez a beszéd felszólalásra késztette *Farkas* Ignácot, a ki a következőket mondta: Eljöttünk, hogy ünnepeljük Szentmihály jubileumát, a mely puszta volt és most község és a mely tíz esztendővel ezelőtt újjászületett. Mert a lóvasút létesülésének köszönheti Szentmihály mai nagyságát. Ma különösen ketten ünnepelnek, a „Cigány“ meg ő, mert ők ketten húzzák 10 év óta a lóvasút szekerét. Ilyen munkában kitartani azonban csak úgy lehet, ha az embernek olyan bajtársai akadnak, a kik önzetlenül fáradnak Ritka dolog, hogy ilyen szerény vállalat magát fönntartani képes. Hiszen mióta ez a kis vállalat megalakult, terveztek erre vasútat eleget. Jöttek nagy garral és felszólították a lóvasút társaságot, hogy lépjen be a kis vasúttal az ő vállalatukba. Erre ő kinyilatkoztatta, hogy ők nem lépnek be nem létező vállalatba, mert az ő kis vasútuk már megvan, a nagyot pedig csak tervezik. Egérnek mondták akkor a nagyok a lóvasútat, míg magukat oroszlánoknak. És íme, a kis egér még most is mozog és az oroszlán máig — meg sem született. Az alakuláskor az egyes részvények ára 25 frtokat áldozatként adták, mint közcélra adakozást, csak azt jelentették ki egyesek, hogy — ha nem is jövedelmez a pénzük, az sem baj, ha elvesz, az sem — csak újra ne kérjenek semmit ezen a címen. És íme, a tőke megmaradt, sőt kamatozik a részvényeseknek. A lóvasút kiépülése nyomán pedig emelkedtek a telekárak, megindult az építkezés és ha itt mulatság rendeztetik, a fővárosiak nagy zöme tódul ki, hogy jól érezze magát a kis vasút teremtette kellemes vidéken. És az egérke kicsiből nő mindég na-

TÁRCA.

A mi vidékünk.

Meg vagyok győződve, hogy pár ezer év mulva egy tudományszomjas geologus ásatásokat fog végezni a mi vidékünkön is és nehogy badarságokat írjon össze, a mely elegendő gradus lenne az akadémiai tagságához: ennélfogva elhatároztam, hogy írásban örökítem meg a szentmihályi nevezetességeket s ezt az „Angyaltörő“ című otthon palotájának jobb szárny földszinti főpillér 16-ik téglasor bal 3-ik téglája alá helyezem.

Az írás elhelyezése a mult héten a legnagyobb titokban megtörtént s hogy a titok titok maradjon, nem mondom el másnak, csak a Rákos Vidéke olvasóinak. Biztos vagyok benne, hogy ezt a pár ezer esztendőt a szentmihályi jó levegőn valamelyik boldog előfizető bizonynyal, de a Rákos Vidéke okvetlenül megéri.

A saját reputációnk érdekében kellett ezt megtennem, mert a tudósok fantáziája kiszámíthatatlan. Pár ezer év mulva még a fantázia is villanyon vagy léghajón jár. Ily körülmények közt nem volna csoda, ha a jövő tudósa azt irná rólunk, hogy a mi vidékünkön 13 drb bámulatra keltő állatot talált. — Ez állat teste áll egy előrészből, a mely a lóhoz hasonló idomokkal bír, de bizonyos ízmok segélyével a hátsó testrészhez van erősítve. A hátsó testrész egy kemény burkolat, a melynek belsejében két önálló szerves lény található. Az egyik közvetlen az izmot köti össze az előrészszel, a másik pedig a burkolat belsejében foglal helyet, szorosan simulva több társával. — Egykorú feljegyzések szerint az előrész ló-, az összekötő izmok istráng-, az összekötött lény kocsis-, a burkolat kocsi- s a bennlévők bérleteseknek neveztettek. Az egész állat pedig „Közúti vasút“ név alatt rémítgette a Rákos vidékét.

A tulajdonképeni állat a burkolat belsejében található bérletesek volt, a mely reggeli időben több különálló részre bomolva, elhagyta burkát és egy más állat: „vicinális“ burkába bújt s ott úgynevezett „szapulás“-sal elégítette ki étvágyát.

Hát ezt a gyanúsítást és szégyenletes rágalmazást nem lehet eltűrnünk és felszólítok minden bérletest, hogy tiltakozó szavát emelje fel. Én az elrejtett iratban tiltakozom is ez ellen. De szóljon az írás:

„Kelt Rákosszentmihály községben az Úr 1903-ik esztendejének egy csillagos őszi éjszakáján, a községi szabályrendelet elkészülte és az új köztisztviselők választása közötti, valamint Héderváry miniszterelnök második lemondása utáni, de a magyar vezényleti nyelv behoza-

gyobbra. Kéri társait, a munkában részeseket, hogy támogassák őt úgy, mint eddig és tíz év mulva bizonyára más színe lesz a vállalatnak. Nagyobb lesz és kevesebb lenézésben lesz majd része. Ki fog fejlődni belőle egy új modern vasút és talán annak fogja köszönhetni Rákosszentmihály a jövőben világítását. Ők nem vállalnak magukra túlzottan sokat, hanem lassan fejlesztik ezt a vállalatot, a melynek a vezetésére vállalkoztak. Köszöni a megjelentek érdeklődését és bizik benne, hogy meg fognak róla győződni, hogy a nagy lármával kezdők tévedtek, a mikor egérnek nézték a növekvő oroszlán-kölyket.

Pálfi János újabb felszólalásában az itt nem lévő alapítókra, *Borhy* Jánosra, *Csillag* Szilárd drra és *Papp* Jánosra emeli poharát.

Voigt Vilmos most, a mikor sorra emlékeznek meg mindenkiről, fölemlíti a Társaság szakértő tagját, a ki a barátságban és mindenben a szerény jóakarat és a csöndes munkálkodás képviselője és folyton azon van, hogy a jó ügy fejlődjék és szivesen élteti *Schvarzl* Józsefet.

Wiederspan Károly dr. nem vasútról beszél, sem lóról, hanem emberről, egy következetlen emberről beszél, a kit mégis sokan kedvesnek találnak. A ki mindig óbégat, közben Szentmihályról Rákosra szökik, de azért mindig itt van, sőt már most be is fészkelte magát és Saulusból Paulusszá alakulva itt még telket és palotát is vett Szentmihály legújabb birtokosát *Voigt* Vilmost élteti és kívánja, hogy tovább is érezze jól magát Rákosszentmihályon.

Voigt Vilmos erre szintén tréfás felköszöntővel felelt, a melylyel *Wiederspan* drt köszöntötte föl.

A tósztoknak még hosszú sorozata következett ezután, a melyekkel a jelenlévők ünnepelték egymást.

Az eleinte nyomott hangulatú társaság később fesztelenül érezte magát és a fehér asztalnál a késő éjjeli órákig együtt maradt.

Rákos Vidéke.

Fennállása óta a harmadik évfolyamnak immár utolsó negyedébe lép a „Rákos Vidéke“ október elsőjével és azzal, hogy ennyi időt képes volt tisztességesen végigküzdeni, bebizonyította, hogy rá szükség van.

Nem egy szép cél érdekében megindított mozgalom köszönheti teljes sikerét a kis lapnak, a mely igyekezett szolgálni, még pedig *önzetlenül* szolgálni minden szép eszmét, a minek kivitelét az általános érdekek kívánták.

Nem állítjuk — a mint hogy eddig sohasem is állítottuk — hogy olyat teremtettünk ezzel a lappal, a mi kiváló, a mi páratlan a maga nemében, de ki merjük mondani egész őszintén, hogy hibái nem eredendőek és hogy a lap nem jobb, nem teljesebb, mint a milyennek azt adjuk, az nem a hibánk. hanem a közönségé, a mely mindeddig nem szegődött mellénk olyan számban, a mely bennünket a szabadabb mozgásra, arra, hogy többet nyujthassunk, annyit, a mennyit szivesen adnánk, ha módunkban állana, képessé tegyen.

Bizunk benne, hogy a támogatásnak ez a nagyobb mértéke, a melyre a lapnak szüksége van ahhoz, hogy maga elé tűzött célját jobban megközelíthesse, hogy hivatásának minél jobban megfelelhessen — be fog következni.

Nem üzleti érdek az, a mely bennünket most, a negyedév-fordulókor arra ösztönöz, hogy régi olvasóink hathatósabb támogatását kérjük; hiszen, azt hisszük, mindenki beláthatja, hogy *vállalatnak* az ilyen kis helyi lap fenntartása nem megfelelő. De kérjük a támogatást azért, hogy komoly esetekben a nyilvánosságnak olyan orgánuma, szerve, álljon közönségünk rendelkezésére, a mely tekintélyével, szavának súlyával a megoldásra váró kérdések elintézését eredményesen sürgethesse, súlyánál fogva minden közérdekü kérdés elintézésébe a siker reményével szólhasson hozzá.

---

tala előtti időben, a rákosszentmihályi Sporttelep és hangversenyjárvány dicsőséges uralkodása alatt.

Adatik mindenkinek tudtára, kiket illet, hogy mi, I. Rákosszentmihály község lakosai, a közúti vasút és vicinális bérletesei, nem állatok, hanem emberi lények voltunk. Léghajónk nem volt és így légből kapott hírekkel kellett csak megelégednünk. Innen nyertük azon értesítésünket is, hogy pár ezer év mulva egy tudós a mi vidékünk fölött fog szórakozottságában gondűző pipájára gyujtani, a mitől a láthatatlan gázak meggyúlnak . . . óriási robbanás lesz . . . s tudósunk megdermedve fog letekinteni a tátongó mélységbe, a honnan az „Angyaltörő“ fekete romja mint — hogy is mondjam, miféle tó — memento fog nyugodni az örvény fenekén.

A tudós úr e jelenséget vulkanikus képződésnek fogja tulajdonítani s már előre látom, milyen kötetekre terjedő értekezletet tart az akadémiában. Azt hisszük, hogy a Rákos Vidéke szerkesztője ezt az alkalmat fel fogja használni s külön kiadásban leplezi le a tudóst az itt elrejtett ezen irással. Milyen panama és botrány lesz ez! De a világ szenzációját a Rákos Vidéke fogja képezni, a mit őszinte szívvel kívánunk is neki. Gondoljon majd akkor ránk, kedves szerkesztő úr s örök mosolygó ajakán emlékezzék meg rólunk is, a kik elő nem fizettünk, de szóval és üres kézzel mindig támogattuk a multban, a jelenben és jövőben

A szerkesztő úr akkor ez irással be fogja bizonyítani, hogy az örvényben feketélő rom a büszke „Angyal törő“ helye, mely bár *korcs ma*, de a mi időnkben *korcsma* volt, ahonnan éjfélkor hazajáró lélek sohasem találkozott (nem bizony, mert reggel jártunk haza).

Ne törje tudós úr a fejét. A korcsma az korcsma volt, ahová községünk emberi lényei agyvelejükben székelő eszük quintessentiáját hozták magukkal, hogy ott azt addig keverjék a bor és sörnek nevezett folyadékkal, mig belőle csak a quint maradt meg. — Tehát a korcsma tulajdonképen vegy-tisztító, illetve vegy-ellemző állomás.

Ilyen állomás az „Angyal törő“, amely különben rendes székhelye, — mint azt a „Rákos Vidéke“ 1902. évi 49. számában feljegyzett történeti adatok igazolják — a „Nagy majom egylet“ társaságnak, amely társaságnak őse állítólag a tibeti nagy mamut volt. Most amint neve is bizonyítja, a társaság mamutból nagy majommá degenerálódott, de hivatásának magaslatán áll és szép jövő elé néz.

A vegy-tisztító állomások vagyis korcsmák közt nevezetes még a jelen korban a „Polgármester“, mely

Hogy ez így történhessék, vidékünknek, mindnyájunknak el nem vitatható érdeke, a melyért valamelyes csekély áldozatot hozni mindenkinek kötelessége.

Fölkérjük azért mindazokat, a kik lapunk szellemét helyeslik és a lap fönnállását, fejlődését szükségesnek tartják, hogy a Rákos Vidékét ösmerőseik körében a lehetőségig terjeszteni szíveskedjenek.

Meg fognak róla győződni, hogy ebbéli iparkodásuk, velünk szemben tanúsított jóindulatuk viszonzásául fokozott ambicióval igyekszünk majd megelégedésüket lapunk tartalmának fejlesztése révén és az eddig tanúsított tisztességes, részrehajlatlan, magánérdekeket figyelembe nem vevő irány további fenntartásával kielégíteni.

Lapunk előfizetési ára, úgy mint eddig, a jövőben is oly csekélyre van szabva, hogy azt a szerényebb viszonyok között lévők is könnyen áldozhatják.

A „Rákos Vidéke“ előfizetési ára:

egész évre . . . . . 8 korona
fél évre . . . . . 4 „
negyed évre . . . . . 2 „

házhozhordással, illetve postai kézbesítéssel együtt.

A kiadóhivatal.

HIREK.

A „Rákos Vidéke“

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

A rákosi Rákóczi-ünnep. A tavaly lefolyt Kossuth-ünnepnek megfelelő lesz, sőt azt talán felül is fogja múlni az az ünneplés, a melyet a Rákosi Közművelődési és Jótékony Egyesület rendez október 17-én Rákóczi emlékezetére. Az ünnepnek külső dolgairól már részben megemlékeztünk lapunk mult heti számában és már arról sejthető volt az ünnepnek szép tervezete. Most módunkban van, hogy referálhassunk az ünnep szellemi részéről is, a melynek magas nivója érdekében a rendezőség olyan erőket mozgósított, a minők rendszerint csak országos jelentőségű ünnepek díszét szokták emelni. Az ünneppel kapcsolatosan rendezendő hangverseny egyes számai ugyanis a következők lesznek:

1. Rákóczi fegyverbe hívja a magyar nemzetet a szabadságért. 2. „A szent zászló“ költemény, írta és szavalja *Móra* István. 3. „Fábián hadnagy“ melodráma, zenéjét szerzé és előadja *Lányi* Ernő, a balladát szavalja ifj. *Lányi* Ernő. 4. „Rákóczi méltatása“ emlékbeszéd, tartja *Hock* János, országgyűlési képviselő. 5. Kuruczdalok, zenekísérettel. 6. „Rákóczi és Kossuth“ költemény, írta és előadja *Palágyi* Lajos. A Rákóczi-ünnep iránt már most is a legszélesebb körökben nagy az érdeklődés.

Tizenhárom. Bizony szomorú, szerencsétlen szám ez a magyarnak. Mindég csapás az, ha a haza egyszerre tizenhárom fiát veszíti el, de tizenhárom olyan fiát egyszerre és olyan gyászos módon, mint Magyarország ötvennégy esztendővel ezelőtt, még haza nem vesztette el soha. Az ő haláluk Magyarország gyásza marad minden idők végéig, mindaddig, a míg ezen a vérrel áztatott, gyászszal oly sokszor elborított földön egy magyar ember élni, érezni fog. Illő, hogy ennek a gyásznak, mely befészkelte magát a mi szívünkbe kiirthatatlanúl, ennek a mindnyájunkat elfogó gyásznak a napján egy nehány szót áldozzunk mi is az ő emlékezetüknek és könnyel a szemünkben gondoljunk rájuk, a kik életüket áldozták a szabadság és a hazaszeretet nagy eszméiért. Az ő nemes, áldott poraikkal termékenyített földből ki kell, hogy nőjön a szabadság fája és lombosodni fog, lombosodnia kell annyira, hogy árnyékában minden igaz, magyar ember helyet találjon, magát jól érezze. Hiszen ezért áldozták ők életüket, mindenüket és ezért vesztette el őket egyszerre 1849. október 6-án.

Egy Deák-kép. Deák Ferenc születésének százéves fordulója alkalmából a törvényhatóságok sorra festetnek maguknak Deák-képet. Krassó-Szörény vármegye díszterme számára szintén egy Deák-kép festését határozta el és megbízta *Déry* Béla fiatal festőművészünket a kép elkészítésével, a melyet a vármegye október 17-iki díszközgyülésén fognak leleplezni. Volt alkalmunk látni a fiatal művésznek — ki ez idei Rákosszentmihályon tartózkodása révén az ottani társaság legkedveltebb tagjává lett — ezt a kitünően sikerült művét. A kép életnagyságban ábrázolja a haza bölcsét és különösen az arc jellegzetes kifejezésével, életerős és mégis diszkrét színeivel kapja meg a nézőt. A képet elküldése előtt igen sokan tekintették meg és fejezték ki elismerésüket a kitünően sikerült kép előtt.

Furcsa kis szüretelés. Kellemetlen meglepetésben volt része Komjáthy Géza rákosszentmihályi háztulajdonosnak. Almásy Pál telepen levő szőllőjén ugyanis hétfőről keddre virradó éjjel ismeretlen érdeklődők „szüretelési ünnepélyt“ rögtönöztek. Leszedték nagy gondossággal

---

a már fejlődésnek induló „Kabók“ társaság tanyája Ez a társaság alosztályokra van osztva és pedig *kis-, kül-, ravasz-* és *kacérkabókokra.*

Mindegyik alosztály önállóan, de biztosan működik a vegyelemzés terén, ki kis, ki ravasz, ki kacér módon és mértékben.

Ezen a két helyen fordul meg az ifjuság is, sport vagy egyéb üzése céljából.

Így például egyrésze labdát vagy mást rug. Van aki labdát vagy mást ver, sokszor őt is verik. Vannak akik disznó-partiet játszanak. Ez az egyedüli partie, mely nem házassággal hanem érdekkel kezdődik és ivással folytatódik. — Ennek vezére Bleck Mohamed, a szentmihályi virág és disznónyelv nagymestere, disz- és restancia-gyáros, különben értelmes szerzője a „Képek az Állatvilágból“ cimű élőképsorozatnak. Második vezéralak volna János vitéz, akiről azt mondja a fáma, hogy őse volt a dalai Láma, de se róla, se a többiről leplezetlenül nem merek írni.

Tisztelt tudós úr, egyébként jól éltünk és ha még többet akar tudni, egy másik irásomat is megtalálhatja a „Rákos Vidéke“ következő számában.

Üdvözlet.

—.—

az egész termést, ki is szűrték a mustot, el is vitték magukkal, de annyi fáradságot nem vettek maguknak, hogy a használt edényeket kitisztogatták volna. Szép tőlük különben, hogy a tőkéket ott hagyták, mert az ilyen közbiztossági viszonyok mellett akár azokat is elemelhették volna észrevétlenül. A ház is ott maradt.

Artézi kút. Ujváry Ignác dr.-nak a rákosszentmihályi fürdő telepén levő és óriási áldozatok árán létesített artézi kút mélyítési munkálatait ismét folytatják, hogy így az a céljának és a kívánalmaknak teljesen megfelelő legyen. Hisszük, hogy Ujváry Ignác dr.-nak ezen újabb áldozatkészsége a nagyközönség érdekében meghozza a várva-várt sikert.

Egyházi gyülés. A rákoszentmihályi római katolikus egyház ügyeit az egyházközség megalakulásáig intéző szükebb bizottság — mint értesülünk — hétfőn, e hó 5-én gyűlést tart, melyen a folyó ügyeken kívül a lelkészi állás leendő betöltése ügyével is fognak foglalkozni.

Búcsú Rákosszentmihályon. Rákosszentmihályon október 4-én, vasárnap lesz a búcsú napja, a mire előkészületképen már ezen a héten felállították a csónakhintát és körhintát a vállalkozók, a kik az ilyen alkalmakat mind számon tartják. A búcsúünnep egyházi része délelőtt tíz órakor fog lefolyni a római katolikus templomban. Az ünnepi nagymisén ugyanis közre fog működni a Rákosszentmihályi Polgári Daloskör énekkara. A mise alatt azonkívül *Selestey* Elza, a Magyar Színház primadonnája egyházi énekeket fog előadni.

Lopások. Rákosszentmihálynak utóbbi időben „betörésmentes“ levegőjét most újra kellemetlen események zavarták meg. Az utóbbi napokban ugyanis *Posch* Aranka tanítónőnek vagy hat libáját emelték el jóétvágyú tettesek a Szent-István-utca és Pálya-út sarkán levő házból és ugyanakkor a szomszédban is követtek el nagyobbszabású baromfi-lopást az ismeretlen tettesek, a kiket most már a nyár folyamán Rákosszentmihályra áthelyezett csendőrőrség nyomoz a megszokott eredménytelenséggel. A gyanu különben — nem tudjuk, joggal-e vagy jogtalanul — az akkoriban a cinkotai határban időző cigánykaraván felé irányul.

Esküdtbírák kisorsolása. A pestvidéki törvényszéken szeptember 29-én sorsolták ki az esküdteket a jövő ülésszakra. A kisorsoló-bizottság elnöke *Seyfried* József törvényszéki elnök volt, tagjai a törvényszék részéről *Rónay* Kamill táblai és Sz. *Kiss* Gyula törvényszéki bírák. Az ügyészséget *Halász* Lajos dr. királyi ügyész képviselte, az ügyvédi kamara részéről *Bihari* Mór dr. ügyvéd volt jelen.

Kisorsoltattak *rendes* esküdtbírákul Rákos vidékén lakó polgártársaink közül a következők: *Kozma* Andor könyvelő Ujpest, *Friedmann* Ede könyvelő Ujpest, *Háber* Károly épitész Ujpest, *Lantai* Károly nyugalmazott kuriai bíró R.-Szentmihály, ifjabb *Bachmann* Károly festőművész Ujpest, *Surgoth* Jenő gazdatiszt Isaszeg, *Eckstein* Izidor számvizsgáló Rákospalota, *Gócs* I. Viktor szatócs Ujpest, *Steiner* Zsigmond gyáros Ujpest, *Schwarcz* Jakab takarékpénztári igazgató Rákospalota. *Póteskü dtek* lettek: *Kropp* Kálmán gyógyszerész Rákospalota, *Nyári* József tőzsdei titkár R.-Csaba, *Aradi* Béla dr. ügyvéd Ujpest, *Paul* Mór kereskedő Gödöllő, *Musitz* Géza gyógyszerész Ujpest.

Zarándoklás Rákóczi sirjához Konstantinápolyba! II. Rákóczi Ferenc és szabadságharca emlékezetének ünneplésétől zeng az ország, Kárpátoktól az Adriáig. Dicsőitjük a magyar szabadság legeszményibb vezérlő fejedelmének a világtörténelemben páratlan nemes jellemét; kiállítást rendeztünk a daliás kuruc korszak ereklyéiből; szobrot emelünk nemzeti eszményképünknek; törvénycikkbe óhajtjuk megörökíteni hazánk és nemzetünk megmentése körül szerzett elévülhetetlen érdemeit. De érezzük, hogy mindezzel nem róvtuk le a hála és kegyelet adóját Rákóczi emléke iránt. A nemzeti ünneplés teljességéből hiányzik valami: a legmagasztosabb kegyeletnyilvánítás, — és sóhajtásunk elszáll messze keletre, hol a dicső szabadsághős és vértanú-társai idegen földben porladoznak. „Megújulnak a nemes magyar nemzet régi sebei“ és felújul a nemzet régi hő kívánsága, hogy a szentelt hamvak haza hozassanak és nemzeti pantheonban őriztessenek. De míg ez beteljesedik: *Rákóczi konstantinápolyi sírja légyen a magyar nemzet búcsújáró helye.* A szabadságharc emlékünnepe mindenfelől kegyeletetes vágyakozást kelt a honfiszívekben *elzarándokolni a szentelt hamvakhoz,* hogy ott ihletet és új erőt merítsünk nemzeti eszméinkért folytatott küzdelmeinkre, s hogy sírja fölött imát rebegjünk a legdicsőbb szabadsághős nemes lelke dicső eszméinek teljesedéséért. Ezen országszerte érzett óhaj megvalósítása végett f. é. október elején *nemzeti zarándoklatot rendezünk Konstantinápolyba,* hol a lazaristák galatai templomában, a magasztos lelkű *Zrinyi Ilona, II. Rákóczi Ferencz és fia József,* valamint *gróf Bercsényi Miklósné, gróf Csáky Krisztina* stb. aluszszák örök álmukat. Fel akarjuk keresn a közeli Kis-Ázsiában *Thököly Imrének* a „kurucz király“-nak és *Guyon Richárdnak* az 1848/49-iki szabadságharc hős tábornokának sírját s elzarándokolni kivánunk *Rodostóba,* Rákóczi és bujdosó társai utolsó kálváriájához, a nagy *Bercsényi* és a hű *Eszterházy Antal, Sibrik Miklós* stb. sírjaihoz. Megnézzük Konstantinápolynak a keleti tündérmesékre emlékeztető csodás műemlékeit s köszönetet mondunk a török szultánnak és Törökországnak nemzeti hőseink iránt tanúsított nagylelkűségükért. A kik ebben a Rákóczi dicső szellemének szentelendő nemzeti zarándoklatban részt óhajtanak venni, jelentkezzenek az előkészítő bizottság irodájában (Budapest, Kishíd-u. 4.), a honnan részletes tervrajzot kaphatnak. A Rákóczi zarándoklat előkészítő-bizottsága: *Dr. Thaly Kálmán,* tb. elnök, *Dessewffy Arisztid,* a képviselőház titkára, *Dr. Szádeczky Lajos,* egyetemi tanár. *Vámbéry Ármin,* elnök, *Br. Nyáry Jenő,* a főrendiház háznagya, *Vosinsky Mór,* apátplébános.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

A menház*).

(Vége)

Képzelhető a szegény polgármester kétségbeesése. De nem volt mást mit tenni, mint fogadni a magas vendéget.

Jó szerencse, hogy a főispán is rövidre fogta a választ és azonnal a tiszteletére rendezett diszebéd felé igyekezett. Arra felé vonultukban a polgármester kissé hátrább szorult, megrántotta kabátja szárnyát a kapitány, s odasúgta, hogy: „Megszöktek a cigányok, szorítsuk a lúdvadászatot.“

Szerencsére könnyű volt a dologhoz hozzáfogni, mert, alig telepedett le a polgármesteri szobában a főispán, mindjárt elkezdett a vadludak felől kérdezősködni, mert a mint mondta, úgy értesült, hogy ezen a vidéken most igen sok jár.

— Óh, rengeteg sok, borzasztó sok, képtelen sok, méltóságos főispán úr, — vágott hirtelen a beszédbe a kapitány — annyi, mint a sár! A víz nem látszik tőle, a mint estenden, meg hajnalban odarakodik. Nappal meg a legelő csupa fekete tőle, s ha az emberre ráhajtják, akár százával lehet lőni.

A főispán ezek hallatára egész megélénkült, s nagy érdeklődéssel kezdett a részletek után tudakozódni.

A részletekben pedig nem lett hiány; mondott a tűzbe jött kapitány olyanokat, hogy maguk a vadludak is elcsodálkoztak volna rajta.

Többek közt oktató hangon kiterjeszkedett arra is, hogy a vadludnak milyen különös a természete. Ma ezrével van a határban, holnap már, ha az időjárás meg talál változni, úgy eltakarodik másfelé, hogy még irmagja sem marad. Hát most is így van. Most még itt vannak, este is, hajnalban is, seregszámmal húznak a Bogárzóhoz meg a Kadarcshoz, csak győzze az ember töltéssel, de holnap vagy holnapután, — mert hiszen ki tudja az időjárás változandóságát, — lehet, hogy már hírmondó sem lesz belőle.

A mint ezeket javában fejtegetné a kapitány, több rendbeli ijesztő példákat is felhozván, midőn vadludak hirtelen eltakarodtak, egyszer ime nagy csörtetés hallik s teljes tűzoltó főparancsnoki díszben, szörnyű veres lószőrös sisakban és módnélkül aranyos egyenruhában megjelenik Száldobágyi Jancsi, tiszteleg s felette ékes szavakban meghívja a főispánt, egész kiséretével együtt, az általa rendezett dísz-vadlúdvadászatra; a körmönfont dikció során lelkesen biztosítván ő méltóságát, hogy a vadludak büszkék lesznek ily kiváló férfiú kezétől eleshetni.

E magas szárnyalású beszéd végkép eldöntötte a kockát. A főispán mentől hamarabb nyakára hágott a hivatalos vizsgálatnak egymásután végigjárta a szobákat, belenézett a különféle íktatókba s miután látta, hogy hátralékok nincsenek, megelégedésének adott kifejezést s kijelentette, hogy valójában mintaszerű rendet talált, azután pedig abbeli elhatározását nyilvánította, hogy a tervezett vadlúdvadászaton részt vesz, mire a polgármester majd elolvadt örömében, a kapitány pedig, mint aki jól végezte a dolgot, megelégedve sodorintott vagy kettőt hatalmas bajuszán.

Az alispán ugyan nyöszörgött valamit a menház felől, de rá sem hallgatott a méltóságos úr, a kapitány pedig résen állva, meggyőző adatokkal mindjárt megnyugtatta, hogy úgyis pompás rendben van minden s éppen ma távozott el belőle hat szegény ápolt, kik teljesen egészséges állapotban hagyták el a menház jótékony falait. Különben szörnyen sajnálta, hogy az alispán úr meg nem tekinti eme jeles intézményt, de hát — tette hozzá suttogó és intő hangon — csak nem hagyhatjuk magára a méltóságos főispán urat!

Így hárult el közmegelégedésre a nagy veszedelem. Száldobágyi Jancsi pedig értesülvén a dolgok állásáról, szörnyű nagy „éljen“-t kurjantott s csörtetve elrohant a még szükséges intézkedések megtételére.

Végbe is ment a vadászat, még pedig nagyszerű eredménnyel, s a főispán csakugyan egész falka ludat részesített ama kitüntető szerencsében, hogy becses kezei által tönkre lőve potyoghattak le a szikes tocsogóba.

*) Mutatvány Szivós Bélának a Hornyánszky Viktor kiadásában megjelent „Ócska történetek“ című kötetéből.

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

A spárga-saláta. Mindenesetre csábítóan hangzik spárga és saláta együtt. Nem is megvetendő főzelékféle ez ott, a hol a változatosságra súlyt fektetnek a konyhakerti termények gyűjteményében és habár mint piaci főzelékfélét nem igen látjuk forgalomban, a házikertben mindazonáltal jól ki fogja helyét tölteni. A spárga-saláta (Lactuca angustana) nem borul fejbe, hanem fölfelé álló vastag húsos szárt képez és ez, valamint a levél bordái a tulajdonképeni élvezhető részei a növénynek; a keskeny, hosszú, kemény leveleket salátának használni nem lehet. Egyébiránt itt leírjuk a spárga-salátának asztalra való elkészítési módját is, hogy azzal is jobban buzdítsuk olvasóinkat főzelék-gyűjteményökbe felvenni e terményt, a mi csak hasznára lehet úgy a kertnek, mint a konyhának. Elkészítési módja nagyon hasonlít a közönséges spárga elkészítéséhez. A levélszárak és bordákról a hártya lehántoltatik, azok ujjnyi hosszú szeletekre metéltetnek és sósvízben megfőzetnek. Azután lehűtik, a vizet lehagyják szivárogni róluk és vaj-mártásban, petrezselyemmel és muskatály-dióval vagy reszelt zsemlyével leforrázzák. Mielőtt betálalják, kis savanyú tejfelt és tojás sárgáját habarnak reá. A spárga-saláta termelése semmi különös előkészületet nem igényel, semmi körülményességgel nem jár, nagyjában azt lehet mondani, hogy úgy termelik mint a salátát, csupán a kezelésben áll elő egy csekély különbség, t. i., mint már említettük, nem a levele, hanem a szára és bordái szolgáltatják az élvezhető részt. Friss istállótrágyával javított kövér, üde földet szeret. Kora tavaszszal kell vetni, a növények pedig mintegy 30—35 cm. távolságra álljanak egymástól. Ha már egy lábnyi magasra felnőtt — azonban még mielőtt az első bimbók mutatkoznának — a növény tőben, közvetlen a gyökér fölött lecsavarandó. Azon példányokat, melyeket nem lehet azonnal elfogyasztani, a pincében tartogatjuk.

A Puszta-Szent-Mihályi Közúti Vasút Menetrendje.

(Csatlakozás a Budapestről jövő és Budapestre menő vonatokhoz.)

Érvényes 1903. évi október hó elsejétől.

		Délelőtt														Délután																	
Budapest felé	Almásy Pál-telepről . . indul	4 40	5 11	5 40	6 16	6 51	7 21	7 52	8 22	9 00	9 30	9 52	10 13	11 01	11 47	12 21	1 00	1 30	2 00	2 30	—	3 00	3 45	4 32	5 02	5 32	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 01	9 50	10 51
	3. számu kitérő . . . . „	4 47	**5 18**	5 47	**6 23**	**6 58**	**7 28**	7 59	8 29	**9 06**	**9 36**	9 59	10 20	11 07	11 53	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	—	**3 07**	3 50	4 39	5 09	5 39	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 08	**9 57**	10 58
	József fh.-telep . . . . „	4 51	5 22	**5 50**	6 27	7 02	7 32	**8 03**	**8 33**	9 10	9 40	**10 03**	10 24	11 11	11 57	12 32	1 12	1 42	2 12	2 42	—	3 12	3 57	4 43	5 12	5 42	6 11	6 41	7 12	7 42	8 11	8 41	**9 13**	10 01	**11 03**
	1. sz. kitérő . . . . . „	4 54	5 25	5 54	6 30	7 05	7 35	8 06	8 36	9 13	9 43	10 06	10 27	11 14	12 00	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	—	3 15	**4 00**	**4 46**	**5 15**	5 45	6 14	6 44	7 15	7 45	8 14	8 44	9 16	10 04	11 06
	József fh.-telep megállóra . érk.	5 00	5 32	6 02	6 38	7 12	7 42	8 12	8 42	9 21	9 52	10 12	10 35	11 22	12 07	12 43	1 22	1 52	2 22	2 52	—	3 22	4 07	4 52	5 22	5 52	6 22	6 52	7 22	7 52	8 21	8 51	9 23	10 12	11 14
	Budapestre . . . . . „	5 25	5 56	6 26	7 06	7 36	8 06	8 36	9 06	9 51	—	10 36	11 06	11 51	12 36	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	—	4 01	4 31	5 16	5 46	6 16	6 46	7 16	7 46	8 26	8 56	—	9 46	10 36	—
Budapest felől	Budapestről . . . . . indul	—	—	5 40	6 10	6 40	7 30	8 00	8 30	9 00	9 30	—	10 15	11 00	11 45	12 30	1 00	1 30	2 00	2 30	3 00	3 30	4 15	4 45	—	5 30	6 00	6 30	7 00	7 30	8 00	8 40	9 20	10 00	11 00
	József fh.-telep . . . . „	5 03	5 39	6 05	6 41	7 14	7 53	8 23	8 53	9 23	9 53	—	10 38	11 25	12 13	12 53	1 23	1 53	2 23	2 53	**3 23**	3 53	4 38	5 08	—	5 53	6 23	6 53	7 23	7 53	8 23	9 03	9 43	10 23	11 23
	1. számu kitérő . . . . „	5 11	5 47	6 14	6 49	7 21	8 00	8 30	8 59	9 29	10 00	—	10 45	11 33	12 21	1 01	1 31	2 01	2 31	3 01	3 30	**4 00**	**4 46**	**5 15**	—	6 00	6 30	7 01	7 30	8 00	8 30	9 10	9 50	10 31	11 30
	József fh.-telep megálló . „	5 14	**5 50**	6 17	6 54	7 24	**8 03**	**8 33**	9 02	9 33	**10 03**	—	10 48	11 36	12 24	1 04	1 34	2 04	2 34	3 04	3 33	4 03	4 49	5 18	—	6 03	6 33	7 04	7 33	8 03	8 33	**9 13**	9 53	10 35	**11 33**
	3. számu kitérő . . . . „	**5 18**	5 54	**6 23**	**6 58**	**7 28**	8 07	8 37	**9 06**	**9 37**	10 07	—	10 52	11 40	**12 28**	**1 08**	**1 38**	**2 08**	**2 38**	**3 08**	3 37	4 07	4 53	5 22	—	**6 07**	**6 37**	**7 08**	**7 37**	**8 07**	**8 37**	9 17	**9 57**	10 39	11 37
	Almásy Pál-telepre . . . érk.	5 25	6 01	6 30	7 05	7 35	8 14	8 44	9 14	9 44	10 14	—	10 59	11 46	12 35	1 15	1 45	2 15	2 45	3 15	3 44	4 14	5 00	5 29	—	6 14	6 44	7 15	7 44	8 14	8 44	9 24	10 04	10 46	11 44

Az aláhuzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelzik. A vastagabb számok a vonatok találkozási helyét és idejét tüntetik fel. *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapon közlekednek.

ZENETANFOLYAM

A rákosszentmihályi polgári leányiskola és internatusban **GAÁL PÁL** zenetanár vezetése mellett folyó évi szeptember hónappal zenedei rendszer szerint **zenetanfolyam** nyilik meg a következő zenei szakokban: **zongora, hegedü, czimbalom, ének és zeneelmélet.**

Tandij havonként 8 korona.

Tanóra hetenként háromszor. Beiratkozni lehet naponként **d. e. 9—12 és d. u. 3—7 óra** között a polgári iskola helyiségében (Rákosszentmihály Árpád-utcza), a hol bővebb felvilágositás is nyerhető.

Idei frissen pergetett
akácza és virágméz
bármily mennyiségben kapható a méhésznél:
Mülbacher Márton
Rákosszentmihály
Szt-István-u. 181.

Földváry Imre Budapest,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérneműés vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint diszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő Budapesten, VIII., Főherceg Sándor-u. 32.

Cristofoli Vincze

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett).

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59-81. ☆ Alapíttatott: 1868.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabban célt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest–Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d) Lóvasuti végállomástól egyenesen lefelé. Előjegyzések, felvilágositások díjmentesek!

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., STANDARD (VOLT DREHER) PALOTA.

A Rákos vidékén lakó és nyaraló kedves hölgyvilágnak kegyes figyelmébe ajánljuk most beérkezett remek angol és francia ujdonságunkat „GROSSBREDS“ igazán angol utazási aljakra és kerti ruhákra, puha, könnyü és megfelelő melegséggel. „GRENADINE“ elegáns toilettekre, galonnal és simán; az összes divat szinárnyalatokban, úgyszintén gyönyörü blouse-kelmék selyem-zaphir és Liberty batistokban.

Mintákat szivesen küldünk! **Mintákat szivesen küldünk!**

Nyomatott Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában Budapest, Csáky-utca 9.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, október 11. 41. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP ÉS POLGÁRI DALKÖR HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utcza 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal czimére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Negyed évre . . . . 2.— „
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Az iskolai tanítás.

A német nemzetet, a német országot — ha hinni lehet legnagyobb emberük nyilatkozatának — a Schulmeisterek, a német tanitók tették nagygyá.

Hol vagyunk mi még attól, hogy a mi tanitóink működésének ekkora súlyt tulajdonithatnánk!

Hiszen Magyarország egyáltalában nem nagy ma, nem tették azzá a fiai, sem a tanitómesterek, sem mások. Ezzel az eredménynyel nem dicsekedhetik — fájdalom — nemzetünk semmiféle ága.

De hát miért ér el a mi tanitóságunk kisebb eredményt, mint a szomszéd nemzeté? Mért nem képes ugyanolyan hatással lenni neveltjeire, mint a milyennel van a német Schulmeister az ő tanitványaira?

Talán az anyagi gondok nyomják jobban őt, mint amazokat és azok teszik munkáját meddővé, eredménytelenné?

Bizonyára nem állithatjuk mi sem igaz szivvel azt, hogy tanitóink helyzete csábitó, hogy anyagi javakkal úgy el volnának látva, hogy többet kivánniok immár telhetetlenség volna.

És mégsem hisszük, hogy ez az oka, a gyönge javadalmazás, annak, hogy az összeköttetés a magyar tanitó és növendéke között kisebb, mint a német Schulmeister és tanitványa között.

Mert ne higyjük azt, hogy talán a németek a bőség szarujával ontják az áldást, a javakat Schulmeister-jeik palotáiba. Bizony az ő házikójuk is alacsony és szűk és nekik is sokszor van okuk gondolkozni azon, vajjon igazán áldás-e a nagy család, a mely az ő gondjaikat annyira szaporitja.

És a mi falusi népünk is szivesen lendit tanitója sorsán a mivel lehet. Az állam is több gondot fordit most már rájok, mint azelőtt, ad nekik kedvezést a katonaságnál és siet a tanitójelölteket minél előbb kenyérhez juttatni és megélhetést ad nekik abban a korban, a mikor még más tanulmányokkal foglalkozó ifju — a legsúlyosabb, legterhesebb évei előtt áll. És igy ha helyzetük nem is kecsegtető, de a többi, intelligenciát és tanulmányokat kivánó pályák dijazásához mérten kielégitő. Ez tehát a kisebb eredményt meg nem magyarázza.

Vagy a mi népünk kevésbé fogékony talán a hirdetett tanitásokkal szemben? Az elhintett mag talán nála nem hull termő talajba, hanem a felszinen maradva tovább sodródik vagy kiszárad?

Ezt még kevésbé fogadhatjuk el igazi okként.

Hiszen a magyar nép lépten-nyomon, napról-napra kimutatja azt, milyen fogékony azoknak a tanitásával szemben, a kik őt ismerik, gondolkozás módjába beletalálják magukat. Sajnos bizonyitéka ennek a szocializmus léhütő apostolainak eredményes működése, a kik tanitásukkal napról-napra közelebb férkőznek az azelőtt annyira józan magyar nép lelkéhez. De ők tanitásaikat alkalmazzák a néphez és nem a néptől kivánják, hogy gondolkozását az ő tanitásaik szerint irányitsa.

És ez minden esetre egyik fő oka annak,

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

hogy tanitóink nemes munkája nem olyan mértékben eredményes, a minőnek hazánk, nemzetünk, jövő nemzedékünk érdekében lennie kellene.

A legtöbb tanitó megelégszik azzal, ha növendékei az arra az évre kirótt anyagot jó átlagban megemésztették, ha abból a vizsgálat alkalmával kielégitő feleletet tudnak adni. És csak kevesen vesznek maguknak annyi fáradságot, hogy belemerülve a gyermeklélek tanulmányozásába, tanitványaiknak ne csak preceptoruk, hanem tényleg lelki vezetőjük legyenek.

Nem igyekeznek eléggé hatni a szivre, a nyilt, romlatlan gyermekszivre, a mely szivesen fogad be magába minden tanitást, ha az ő nyelvén és a szeretet hangján szólanak hozzá.

Ezért van azután, hogy esztendője végeztével a haladásra képességet bizonyitó kis könyvecskével a kezében nyugodtan bizza magát a gyermek ismét uj tanitója gondjaira, mert hiszen az a fő, hogy a föladott leckét megtanulja és ha ezt megcselekedte, tanitójának minden kivánságának eleget tett.

Egy szóval: a tanitó mindég inkább tényleg csak tanitójává lesz a gyermeknek és megfeledkezik igazi, nagy és szent kötelességéről, hogy nevelje is a gyermeket.

Nem állitjuk, hogy ez tisztán az ő hibájuk. A fő hibás itt is — mint a legtöbbször — a rendszer, a mely kivetni való.

Tudjuk, hogy egész berendezkedésünknek legkevésbé sem gyakorlati alapja a diploma, a mely mindenre képesit és a mely nélkül a legjobb tehetség is veszendőbe kell, hogy menjen. És mert ez a mi állami, társadalmi berendezkedésünk alapja, a melyen minden nyugszik, az iskola is lassan átalakul nevelő intézetből diplomagyárrá.

A gyermeknek nem az a legfőbb ambiciója többé, hogy tanitója, hogy tanulótársai szeretetét, becsülését megnyerje, hanem az hogy minél jobb osztályzatot nyerjen el, ha mindjárt tisztességtelen eszközökkel, csalással, ármánykodással is.

Hogyan is lehetne ez másként? Az a gyermek a legelső naptól fogva azt látja, hogy tanitójának legfőbb ambiciója, törekvése, hogy osztályában minél több jeles tanulót mutasson ki, a kik az előirt anyagot kitünően megemésztették, vizsgálatokon nagy készséggel darálják le és a mellett *neveletlenek* maradnak egész életükre.

Üresen marad a szivük, a lelkük. Mert tanitójuk azt a törekvést nevelte beléjük, hogy igyekezzenek minél jobb osztályzatot elérni, a föladott leckéket minél jobban betanulni, mert a jó osztályzat, az előirt anyag minél jobb megtanulása biztositja első sorban az előmenetelt.

Otthon pedig elnéznek nekik mindent, de mindent, rossz magaviseletet, tiszteletlenséget, vásottságot is olykor a jó osztályzat ellenében, a mit az év végén és az iskolaév közben elérniök sikerül. Mert ott is a főcél a diploma és ehhez a jó bizonyitványokon át lehet csak eljutni.

És a diplomagyár mindig nagyobb és nagyobb apparátussal működik tovább. Mindig mellékesebb lesz az ember maga és mindig többet

TÁRCA.

Rajta, ürüljön a pohár!...*

Az ősi diákkorcsmából messze kiharsogott a régi diákének egy-egy foszlánya s felverte a szürkülni kezdő hajnal csöndjét:

Igyunk, az ember egyszer él,
Az évek elsuhannak.
Rajta, ürüljön a pohár,
Míg isztok, a bú messze jár...

Egy jól megtermett civis-polgár, a ki szekerén a tanyájára igyekezett, arra fordította vörös, pöfők arcát s helyeslőleg igy morgott magában:

— Ugyancsak jól mulatnak a diák urak!

De csak részben volt igazsága a derék civisnek, mert a diákok vígadtak ugyan, de sírva vígadtak.

Hej, egyszer-máskor sokat eldalolták már ezen a helyen ezt a nótát, de még sohasem fújták olyan keservesen, mint most. Azok az érces, erőteljes hangok igazi fájdalomtól reszkettek meg. Valóságos bú lepte most el szivöket, a mit eddig csak a nótából ismertek.

* Mutatvány Szivós Bélának a Hornyánszky Viktor kiadásában megjelent „Ócska történetek" cimü elbeszéléseiből.

Huszonöt vén diák vigasztalgatta magát abban a kis korcsmában, a kik valamikor mint apró gyermekek kerültek össze egy osztályba, s átkoplalván a hosszú iskolai éveket, most mint meglett szakálos, bajuszos emberek vesznek egymástól bucsút, ki tudja: talán örökre.

Mert hát tudni kell, hogy ez a huszonöt legény most végezte be iskoláit; lerakták az utolsó vizsgát is s immár szárnyaikra kelnek. Ki a világba, szerteszét!

Isten hozzád, te keservekben, örömekben gazdag diákélet, áldjon Isten, öreg kollégium!

De hát mielőtt elváltak volna egymástól az annyi örömben, bajban részes hű pajtások, még egyszer összegyűltek ide, ebbe az ősi korcsmába, hogy itt vegyenek egymástól bucsút, itt mulassák még végig az utolsó éjszakát, mely a diákéletet az ismeretlen jövendőtől elválasztja.

Ezért hangzott oly érzéssel az a „Rajta, ürüljön a pohár".

S ürült is valóban, nem kellett nagyon biztatni.

Közben elhatározták a diákok, hogy mához tiz esztendőre és azután is minden tizedik évben összegyülekeznek ezen a helyen. Hiszen lehetetlen az, hogy most végképen elválnának egymástól!

nyom a latban az a papiros vagy kutyabőr, a mit a hóna alatt szorongat és a melynek lelógó nagy pecsétje sokszor hirdeti azt, hogy birtokosa ő érette sokat áldozott, talán mindent. Akárhányszor csalni vagy vesztegetni sem átallott, csakhogy hozzájuthasson. Mert ez fontosabb, mint a szép tehetség, a tiszta lelkiösmeret, fontosabb mindennél, mert ez nyitja meg előtte a kaput, a mely a boldogulás utját addig elzárta előle.

Azt hisszük, hogy aligha tévedünk akkor, a mikor a magyar tanitóság küzdelmének fél-sikerét, sőt akárhányszor teljesen eredménytelen voltát ennek az elhibázott csak tanitó és nem egyúttal nevelő-rendszernek tulajdonitjuk.

Mert mások voltak az eredmények akkor, a mikor a gyermek egy tanitónak a keze alá került és az nevelte, oktatta őt éveken keresztül, az alsó osztálytól a felsőig. És az évek folyamán megösmerte a tanitó az ő növendékeit mind; nem csak név szerint, hanem hajlandóságuk szerint is.

Az a gyermek pedig nevelőjét, vezetőjét látta a tanitóban, a kit közelebbről ösmerve meg, szeretett, a kire hallgatott, a mikor olyasmire tanitotta, a mi a könyvekben nincsen meg, a mit ott hiába keres.

Több szivet, tanitó uraim, nagyobb, belsőbb megfigyelését a növendékeknek: ezt várják önöktől azok, a kik, látván a dolgok rosszra fordulását, reményük horgonyát oda vetik ki, a hol szilárd partot vélnek találni.

Ez a szilárd part pedig az önök jóakarata, a melylyel többet tehetnek a nemzet jövője érdekében minden szövetségnél, minden társadalmi mozgalomnál.

HIREK.

A „Rákos Vidéke“

kiadóhivatala és szerkesztősége Rákosszentmihályon, Batthyány-utca 164. szám alatt a közönség rendelkezésére áll.

A rákosszentmihályi búcsú. A mult vasárnap volt a rákosszentmihályi búcsú, a melynek ünnepsége a római katolikus templomban d. e. 1/2 10 órakor tartott istentisztelettel kezdődött. — Dr. *Aczél* Lajos hatásos predikációját a fényes segédlettel végzett istentisztelet követte, a mely alatt a „Polgári Dalkör“ Beethoven „Isten dicsősége“ című férfikarát adta elő, majd *Szervey* Celeszta főv. tanítónő, *Szervey* Adolf m. kir. központi posta és táv. számtanácsos leánya egy Erzsébet dalt és Gounod „Ave Máriá“-ját énekelte, szép és iskolázott hangjával, valamint érzésteljes előadásával nagy áhítatra gerjesztette a templomot zsúfolásig megtöltött hívők seregét. A délután folyamán az utcák élénkek voltak a búcsúra jött vendégek sétáló tömegétől s az utcasarkokon és szabad tereken felállított mézeskalácsos sátrak, körhinták, hajóhinták személyzete alig tudott a tóduló közönség kívánságainak megfelelni.

Adakozás. A római katolikus templom harangalapja javára *Steinhübel* Istvánné úrnő 20 koronát adományozott. A harangalap ezen a szép adományon kívül a templomban ismételten rendezett gyűjtések révén is folyton gyarapodik.

A rákosszentmihályi sporttelep f. hó 6-án (kedden) este a „Hausvater“ vendéglő külön helyisé-

---

Ez a határozat egy kicsit megvigasztalta a jó fiúkat s újult erővel, vidámabban zendült fel a nóta.

De az apró ablakok egyre jobban kezdtek világosodni, sőt az egyiken már a nap pirosló sugara is bekacsintott.

Válni kellett.

Megint keservesebben kezdett zengeni a búcsúnóta s a diákok lassan kihúzódtak a korcsmából. Egy pár pajtást ott várta már az állás alatt a szekér is, a mely a jövendő otthonba elszállítja.

Az egyik üres meszes szekér volt; ez Darvas Miskát, a hires bikahangú basszistát viszi valahova a hegyek közé kántornak; a másik szekér búzát hozott tegnap a piacra s most egyúttal hazaszállítja az új rektort, Tyukodi Pistát.

Elbucsúzott a két diák, a kocsisok nagy nehezen neki indítottak, a többi diák pedig mielőtt szétoszlott volna, bucsúzáskép még egyszer rázendítette:

Rajta, ürüljön a pohár...

Az új rektor csak a kulacsával integetett vissza az ülésből, Darvas Miska pedig, mintha most is a kántus közt énekelne, a meszes szekér nyikorgó zörgése közben, hátrafordulva fújta a basszust:

. . . ta, . . . rüljön a po . . . háár . . .

Közben kövér könycseppek peregtek végig becsületes ábrázatán.

Azután a por és távolság apránként mindenestől elnyelte.

*

Hanem hát igazsága volt a nótának, mert „az évek csakugyan gyorsan elsuhantak“ s egyszer csak azon vették észre a jó pajtások, hogy az első tíz esztendő eltelt.

No, be is gyülekeztek mind hűségesen a régi kis korcsmába, éppen csak a szegény Dézsi koma hiányzott, a ki harmadéve belefulladt a Körösbe.

Legelébb megérkezett valamennyi között Darvas Miska, pedig csak amúgy gyalogszerrel jött be a jámbor. Meszes szekérnek éppen nem volt járója a városba, egyéb alkalmatosságra meg nem telt. Hijába, szörnyű gyenge az eklézsia. Főfizetés a szilva volna, a mi minden fáról egy-egy rázintásra, meg egy-egy toppintásra lehull, de hát az idén a köd elcsapta a virágát.

(Vége következik).

gében választmányi ülést tartott, a melyen a nyáron rendezett két mulatságának anyagi sikeréről számoltak be s annak hovafordítása iránt határoztak. Mint halljuk, a választmány határozatát, a mely az átadott jövedelemnek a folyó kiadásokra leendő felhasználását mondta ki, egy választmányi tag megfelebbezte s annak tárgyalására egy rendkívüli közgyűlés egybehívása iránt is lépések tétettek.

A választmányi ülésen több új tag vétetett fel s köszönettel vette tudomásul a választmány *Füredi* Károly és *Déry* Béla tagoknak az egyesület céljainak előmozdítására és rossz anyagi helyzetének javítására felajánlott 20—20 koronás adományát.

Új korcsmáros jött a Gaukel-féle vendéglőbe, a Rákosi-út és Pálya-út sarkára, a ki lapunk útján tudatja a n. é. közönséggel, hogy az üzletet teljesen átalakítva megnyitotta és tiszta kezelésű csömöri borait: 20, 25, 30 és 40 krajcárjával méri ki. Helyiségeit, mely nagyon alkalmas megbeszélések, értekezések, estélyek és mulatságok megtartására, a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja. Az új korcsmáros neve: Kövér János.

A rákosszentmihályi templom átvétele. A rákosszentmihályi római katolikus templom építő bizottsága — lejárván a vállalkozóval szemben kikötött egy évi jótállási idő — október 5-én, délután négy órára tűzte ki a templomépület végleges átvételének időpontját. A bizottság az épületet *Paulheim* Ferenc építővállalkozótól a jelzett időben teljesen rendben át is vette, miután a mutatkozott apróbb hibák lényegtelen voltát konstatálták és azok rendbehozására magát a templom építője kötelezte.

Katonai szemlék. Vidékünk területén ezen a héten folyt le a közös hadsereg kötelékébe tartozó legénység tartalékosainak a szemléje. A népfölkelők ellenőrzési szemléinek időpontja a következő: 10-én Gödöllőn van a szemle Kistarcsa, Kerepes, 12-én Rákoskeresztúron Csömör, Cinkota, Nagytarcsa, Rákosszentmihály, 13-án Rákoskeresztúron Rákoscsaba és 14-én Rákoskeresztúr népfölkelő-legénysége részére. A honvédség ellenőrzési szemléje november 2-án lesz Rákoskeresztúron Cinkota, Csömör, Rákosszentmihály, Nagytarcsa, Pécel, Rákoscsaba, Rákoskeresztúr, november 4-én Gödöllőn Gödöllő, Isaszeg, Kerepes, Kistarcsa, Mogyoród községbeli honvédlegénység számára.

A rákosi Rákóczi-ünnep — mely f. hó 17-én lesz — programmját már a mult alkalommal közöltük s a fényes műsor — mint értesülünk — ismét egy jelentékeny számmal fog bővülni, amennyiben a rendezőbizottságnak sikerült a szentmihályiak kedvenc énekművésznőjét *F. Barcs Aranka* úrnőt közreműködésre megnyerni. A művésznő dacára gyengélkedésének a legnagyobb örömmel és a hazafias lelkesedés legnagyobb melegével vállalta magára a közreműködést s hisszük, hogy az ünnepély fényét az ő művészi sikere jelentékenyen gazdagítani fogja.

A puszta-szent-mihályi közúti vasút szeptemberi forgalma és bevétele. A szentmihályi lóvasút vonalán 1903 szeptember havában utazott összesen 34,315 utas, 1902. szeptemberében pedig 34,390 utas, vagyis az utasok számában lényegtelen csökkenés állott be. Az év első háromnegyed évében 1903-ban a lóvasútat 310,372 utas használta, 1902-ben pedig 303,695 utas. Az emelkedés tehát az idén az utasok számában 6377. A közúti vasút bevétele a kiadott jegyek után 1903. szeptemberében 2869 korona volt, szemben az 1902-ik év szeptemberének 2850 koronájával. A bevételek tehát az idén szeptemberben tavalyhoz képest 19 koronával, vagyis 0·68 százalékkal emelkedtek. Az év első kilenc hónapjában a bevétel 1903-ban 26,163 kor. volt, 1902-ben pedig 23,453 korona. *Az összes emelkedés tehát tavalyhoz képest 2710 korona, vagyis 11.56%.*

Jutalomdíj. A közoktatásügyi m. kir. kormány — mint értesülünk — a szentmihályi népiskola egyik derék tanítóerejét a „Néplap"-ban közzétett cikkeiért 300 kor. jutalomdíjjal honorálta, a mi mindenesetre szép — és hasznos — elismerés.

Gödöllőn se jobbak a viszonyok. Mult számunkban megírtuk, hogy milyen rosszak a közbiztonsági állapotok Rákosszentmihályon. Úgy látszik, hogy járásunk székhelyén, Gödöllőn sem különbek a viszonyok. Legalább erre mutat a Gödöllő és Vidéke következő közleménye:

Betörés fényes nappal. Hogy milyen lábon állanak Gödöllőn a közbiztonsági állapotok, illusztrálja a következő eset. Pénteken, e hó 2-án, délben 11 és 12 óra között betörtek Lukács Gyula orsz. képviselő Mária Valéria-úti villájába s azt valósággal kifosztották. Átkutattak, felforgattak benne mindent, szekrényeket, ajtókat törtek fel s elvittek belőle minden értékes holmit. S mindez a csendőrség laktanyájától 2—3 méternyire történt, akkor, midőn az udvar is Gödöllőn tartózkodik, tehát kétszeres a csendőrség létszáma.

Pestmegye közigazgatási bizottsága csütörtökön délelőtt ülést tartott Beniczky Ferenc főispán v. b. t. t. elnöklése mellett. Az ülésen ott voltak: Kossuth Ferenc, gróf Teleki József, Tahy István, Holló Lajos, Baross Pál, Freysinger Lajos és mások; a főbb tisztviselők közül: Beniczky Lajos alispán, Dalmady Győző árvaszéki elnök, Bellaágh Imre tiszti főügyész, Dubroviczky László és Kemény Kálmán tiszteletbeli főjegyzők, stb. Az adóbefizetés eredménye a pénzügyigazgatóság jelentése szerint, amelyet Bárczy László pénzügyigazgató terjesztett elő, a következő: egyenes adóban befolyt szeptember hónapban 487.847 kor. 94 fillér, mig tavaly szeptemberben 773.578 kor. 4 fillér, tehát az idén 285.730 kor. 10 fillérrel kevesebbet fizettek be, a mi az ex-lex-állapot következménye. A közvetett adók kielégítő módon folytak be. Tóth József pestmegyei kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy az idén a főváros körül levő idegen ajkú községekben 49 magyar nyelvű állami iskolát és kisdedóvót állítottak fel. Ezt a közigazgatási bizottság helyeslőleg veszi tudomásul. Államsegélyben 52 községi és felekezeti iskola részesült.

SPORT.

Vívó és céllövő osztály felállítása R.-Szentmihályon.

A rákosszentmihályi sporttelep kebelében többen a vívást és céllövészetet óhajtják kultiválni, erre vonatkozólag az alább közölt beadványt intézték a sporttelep vezetőségéhez:

Mélyen tisztelt Elnökség!
Igen tisztelt Választmány!

Alulírott rákosszentmihályi sporttelepi tagok indíttatva az alább részletesebben felsorolt indokoktól, azon tiszteletteljes kérelemmel járulunk egyrészt a rákosszentmihályi sporttelep elnöksége, másrészt a t. választmány elé, hogy a sporttelep kebelében állandóan működő vívó és céllövő osztályt felállítani szíveskedjék.

Midőn jelen kérelmünket tesszük — félreértések kikerülése céljából — mindjárt kijelentjük, hogy ezzel a javaslatunkkal a dícséretesen működő sporttelep erőit nem szétforgácsolni, hanem egyesíteni óhajtjuk, továbbá, hogy ezzel első sorban a mindnyájunk által régóta óhajtott klubház és sportotthon megteremtését célozzuk, annak a szent célnak a kapcsán, hogy a magyar fajban elvitázhatatlanul rejlő lovagias erőt elszunnyadni ne engedjük, ifjainkat az ősi időktől fogva világdicsőséget eredményezett kardvívó sportnak megnyerjük, nemkülönben továbbá, hogy a céllövészet gyakorlásában a jelen társadalom bontó miazmáját az idegességet degradáljuk, ifjainkat és magunkat, kezeinket és szemeinket fegyelemre szoktassuk.

Nem tagadjuk, hogy némi megszorítását és korlátozását is tervezzük az angol és külföldi sportágak divatos és napjainkban már a hóbortosságig vitt utánzásának és művelésének, mindezt a méltányosság keretén belül és a szerzett jogok csorbítása nélkül óhajtjuk megvalósítani.

Jól tudjuk, hogy nemcsak a kishitűek, de a fokozott ambicióval bíró tagok előtt is majdnem lehetetlen és áthághatatlan akadályai meredeznek a keresztülvitel elé, de ezek mikénti leküzdhetése nemcsak a mi feladatunk, hanem a sporttelep t. vezetőségeé is, azért jelen alkalommal a módozatok taglalásába tisztelettel nem bocsájtkozunk, de ne menjünk tovább, csupán csak azt említsük fel, hogy a sporttelep igen t. vezetősége, — melyhez alulírottak közül is többnek tartozni szerencsénk van — bár a legjobb intencióktól van vezérelve, de hatványozott erőfeszítése dacára sem bírja a közönség fásultságát, érdeklődését felkölteni, hogy ezen fáradtságából ne csak babért arasson, hanem egyik-másik régi tervünk is teljesedésbe mehessen.

Ezek a röviden vázolt okok birtak bennünket arra, hogy a sportnak előbb említett ágait a sporttelep kebelében kultiválva az egyesületnek híveket és tagokat szerezzünk.

Az igen t. vezetőség által kiküldendő megbizottak előtt programmunkat s a kivitel módozatait annak idején kifejtjük, egyelőre a következő propozíciókról teszünk említést. Tervezzük:

1. Vívó osztály felállítását.
2. Rendes csapattornázást és szertornázást.
3. Külön tanórákat hölgyek részére.
4. Gyermekek tornázását szakértő felnőttek felügyelete alatt.
5. Céllövő pálya építését.
6. Tekepálya építését és álló- illetve függő tekejáték felállítását.
7. A tennisz-játék és football-játék fenntartását, (habár megszorítással.)
8. Önkéntes tűzoltócsapat szervezését.

Mindezek t. elnökség és igen t. választmány, olyan nagyszabású tervek, melyeknek keresztülviteléhez elsősorban bajtársi, mondhatni testvéries egyetértés és összetartás, azonkívül fokozott ambició, személyes érdekek félretétele, munka és kitartás szükségeltetnek.

Ámde miért ne sikerüljön ez minékünk is, mint más hasonló egyesületeknek? Úgy érezzük: biztató sikert igér kezdeményezésünkben nemcsak a minden jóért és nemesért lelkesülő Rákosszentmihály közönségének pártfogása, hanem erőt merítünk a sporttelep eddigi működéséből, mint a mely vezetőség egy diadalokban és eredményekben gazdag múltra tekinthet vissza, erkölcsi súlylyal bir, gyökeret vert a közönség szivében és annak osztatlan rokonszenvét birja!

Ismételten kérjük a mélyen tisztelt elnökséget és választmányt, hogy jelen tervezetünket tárgyaltatni és annak eredményéről alulirottakat mielőbb értesíteni szíveskedjék. — Kiváló tisztelettel

Rákosszentmihály, 1903. október 8-án

Brückner József, Déry Béla, Farkas Elek, Füredi Károly, Gaál Pál.

Egy „jó fiú“ története.

Irta: *Keléz gróf.*

„Igazán, Elemér meghalt? Kár érte. Olyan jó fiú volt. Szerettem.“ Ezt a pár szót Bánhidy Ilona tánc közben, szakgatottan mondta a teknikusmajálison és utánna reggelig tovább táncolt, annélkül, hogy valami nagy részvétet mutatott volna.

* * *

Kállay Elemér jómódú szülők gyermeke volt. Anyját születésekor elvesztette és ezért atyja nem nagyon szerette. Gyermekkora minden nevezetes esemény nélkül mult el. Gymnasiumi tanárai dicsérték. „Derék, jó fiú, eleveneszű,“ szokták volt mondani és atyja már-már letett irányában a hidegségről, mikor a gyerek kijelenti, hogy ő nem tanul tovább, hanem elmegy színésznek.

Az atyja légvárai eloszlottak. Fiából hát nem lesz az ő pályájának követője. Hát nem fog ő is gazdálkodni a nemesi kúrián . . . és álmaival együtt eloszlott fia iránt ébredező szeretete is.

„Jól van, menj“ — így szólt a fiához — „de tőlem azután ne várj semmit. Ha van tehetséged, majd megélsz a magad erejéből. De annyit mondhatok, ha jó fiú volnál, letennél erről az őrült gondolatról és tanulnál tovább . . . Ki tudja, hátha még képviselő lehet belőled? . . .“ A képviselőség volt az öregnek leghőbb vágya.

Elemér jó fiú volt, tovább folytatta tanulmányait, de kedvetlenül. Mig azelőtt jeles tanuló volt, most épen, hogy átcsúszott.

Az érettségi bizonyítványnyal a kezében elment atyjához a vidékre. Atyja ekkor — közeledni látván vágyai beteljesedésének az idejét — egy esztendőre szórakozni küldte a fővárosba. Itt ösmerkedett meg Elemér Bánhidyékkal, a kik szívesen látták, mert jó társalgó volt és meglehetős vagyon várakozott reá.

A fiatal urak közül sokan irígykedve nézték, menynyire kitünteti őt közös ideáljuk, a szép Ilona. Csak

Elemér tudta, miért engednek meg neki többet, mint másoknak. Mig ugyanis mások minden velük szemben tanúsítot előzékenységet, udvariasságot hízelgésnek és „rendkivüli“ tehetségeik elösmeréseként vettek és mindjárt nagyon fölbátorodtak, addig Elemér, ha a leányok tréfából hízelegtek neki, lángoló arccal, mély benső örömmel fogadta bókjaikat és soha olyat nem tett, vagy mondott, a mi elbizakodásra mutatott volna. A leányoknak meg jól esett, hogy volt a társaságukban egy fiatal ember, a kivel bizalmasan beszélgethettek, annélkül, hogy ezzel a bizalommal visszaélt volna.

Az idő haladt. Tudjuk, hogy a láng — ha gátat nem vetünk eléje — terjed, mindig tovább. Elemér is azon vette magát észre, hogy a leányok között arcát elborító láng — a szivéig hatolt. Beleszeretett Ilonába. Eleinte tagadta maga előtt. Biztatta magát, hogy nem szerelem az, a mit érez, csak barátság. De lassan-lassan be kellett vallania, hogy bizony nagyon mélyen talált belenézni a szép Bánhidy Ilona égszínkék szemeibe.

Eddig jól esett neki a leány pajkossága, a ki — hivatkozva a kártyára, a mely megjósolta — férjemuramnak szólította; sőt jó kedvében maga is el-eltréfált az ő „szép kis feleségével“, de most sohasem említett erről semmit s ha Ilona tréfásan férjének szólította, nem felelt neki a rendes „kis feleségem“-mel. Érezte, hogy nem jó a tűzzel játszani.

Föltette magában, hogy ritkábban jár majd el Bánhidyékhoz és annál sűrűbben volt ott. Távol lenni Ilonától nem tudott, a közelében szenvedett. S ha néha társaságában elmerengett s a pajkos leány rajt' ütött, hogy talán szerelmes? piruló arccal erősítette, hogy nem.

Ilonának eszébe se jutott, hogy az a szerény, jó fiú talán ő rá vetette a szemét. Nem olyannak ismerte ő Elemért. Ő azt hitte, hogy Elemér ambiciója ki van elégítve azzal, ha legyezője őrizetét rábízza a mulatságokon, ha megmondja neki, hogy újabban kiknek adott kosarat (a mi más, élelmesebb fiatal embert bizonyára arra bírt volna, hogy szerencsét próbálva ő is vallomást tegyen) ha megengedi, hogy haza kisérje.

De szegény Elemérnek ez nem volt elég. Sokszor kivánta szive mélyében, hogy bánjon Ilona vele is úgy mint udvarlóival: akkor talán meg merné neki vallani szerelmét. De így, ha korábban el akart menni Bánhidyéktól, Ilona biztatta: „Ne menjen még Elemér, hiszen maga jó fiú, ha kérem, marad.“ Elemér maradt és elkomorult. Eszébe jutott, hogy mást már ilyenkor gyöngéden figyelmeztetnének az elmenésre és ő jobban szerette volna ezt, mint a marasztalást.

Többször, mikor már nem tudott uralkodni érzelmein, a biztatások által föltüzelve elhatározta, hogy oda borul Ilona lábai elé és szerelmet vall neki. De alig mondott egy pár dícsérő szót Ilona szépségéről, alakjáról, a leány már közbeszólt: „Hagyja a bókokat, Elemér, hallok egész nap eleget. Maga jó fiú. Legyünk mi csak őszinték.“ És hiába volt minden tiltakozása, még a bókjait sem vette komolyan, hogy hinné el a szerelmi vallomását?

(Vége következik.)

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

A festett vörösborok megismerése. A borból rá kell önteni néhány cseppet egy darab közönséges krétára. Ha a krétán kék, csaknem lilaszínben játszó folt támad, akkor az gyümölcs, többnyire afonyából készült bor; ha zöld a folt, akkor a bor mályvával festett, ha piros a folt, anilin vagy fukszinfestéket tartalmaz. — Az igazi hamisítatlan vörös bor csak szürkés, barnás vagy kékes foltot hagy hátra.

Legkésőbbi őszibarackfajta. Egy kertész egy francia lapban ismertet egy igen kései őszibarackfajtát, melyet „Tardive du Mont d'or“-nak (Mont d'ori késeinek) nevezett el. Az ismertetés szerint ezen őszibarack október hó végéig, sőt még tovább is a fán marad; a fagy beállta előtt szedendő le a fáról s a gyümölcskamrában december végéig is eltartható, a mikorra teljesen meg is érik. Ezen fajta által tehát az őszibarack a téli gyümölcs közé áll be. Késői őszibarackjaink eddig is voltak, így pl. a Salway, Belle de St. Geslin, Quetier, Tardive d' Oktobre eltartottak egyremásra november elejéig; de a most ismertetett fajta a késői érésben, ezeket — messze fölülmúlná.

Nagy körték minősége. Általánosan elterjedt vélemény az, hogy az igen nagy körték nem lehetnek olyan ízletesek és olyan finomhúsúak, mint a kisebbek. Ez tévedés, mert pl. a Vilmos, Angoulemei hercegnő, Congressus emléke, Directeur Alphand, Erdei vajonc, Dumont vajonca, Jodoigne diadala, Arenberg kolmárja, Clairgeau mind nagy körték s mégis finomságra nézve alig hagynak kívánni valót, sőt ha e fajtából a gyümölcs kicsiny marad, sohasem olyan finom az, mint a nagyra kifejlődött.

Kanadai reinette. Ez almafajtának két változványa van. Az egyik a szürke kanadai reinette, november-december körül érik: szabálytalan alaku annyira, hogy kidudorodásairól azonnal felismerhető. A héja vastag és szürkés-zöld, néha azonban érett állapotában sötét aranysárga. Husa finom reinette-íz mellett meglehetős savanyú. A másik a fehér kanadai reinette. Ez ép oly nagy mint a szürke, de szabályos alaku, szép, egyenletes bordázással. A gyümölcs magassága és szélessége teljes összhangban állnak egymással. A héj vékonyabb és világosabb, érett állapotában világos-sárga. Husa a legfinomabb reinette-ízű, csaknem minden savanyúság nélkül. Termelésre, kivált némileg kedvezőtlen éghajlat alatt, csak az utóbbi ajánlható. A szürke kanadai reinettenek csekélyebb értékén kívül még az a hibája is van, hogy nyáron át gyakran fekete foltokat kap, melyek a gyümölcsöt teljesen elértéktelenítik. Januárig eltartva kétségtelenül megráncosodik. A legcsekélyebb sérülésre azonnal rothad. Elég tekintélyes sorozata a hátrányoknak. Ezekhez járul pedig még, hogy nagymértékben férgesek, annyira, hogy csak kivételesen lehet féregmentes példányokat szedni a fáról. A fehér kanadai reinette síma héja jobban ellenáll a rothasztó gombáknak és ezért könnyebben eltartható. A fájának termékenységét mindenfelől dícsérik. Du Breuil „Az almák királynéjá“-nak nevezi.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban
Budapest, VIII., József-utcza 25. szám.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyereménynél többet fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a **605.000** koronás nagy jutalmat az 57080. számu sorsjegyre,
a **100.000** „ főnyereményt a 74366. „ „
a **90.000** „ „ a 109780. „ „
és ezeken kivül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennélfogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban ujból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1,000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**, 1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à **80.000**, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**, 1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**, 8 à **15.000**, 36 à **10.000** korona és még sok egyéb; összesen **55.000 nyeremény és jutalom 14,459.000 korona összegben.**

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerü árai:
1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 „ „ „ 3.— „ „ 6.— ; 1/1 „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket **utánvéttel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük. Hivatalos tervezet dijtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. október hó 19-ig

bizalommal hozzánk beküldeni

TÖRÖK A. ÉS T SA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a.** I. fiók: **Váczi-körut 4/a.**
II. fiók: **Muzeum-körut 11/a.** III. fiók: **Erzsébet-körut 54/a.**

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget..... korona összegben { **utánvételezni kérem** / **postautalványnyal küldöm** / **mellékelem bankjegyekben** (bélyegekben) } A nem tetsző törlendő.

Pontos czim: .....

Földváry Imre Budapest,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint diszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő Budapesten, VIII., Főherceg Sándor-u. 32.

Cristofoli Vincze

cementárugyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett).

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59–81. ☆ Alapíttatott: 1868.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabban célt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest–Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d) Lóvasuti végállomástól egyenesen lefelé. Előjegyzések, felvilágositasok díjmentesek!

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA — BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., STANDARD (VOLT DREHER) PALOTA.

A „Rákos Vidéke“ kegyes hölgy olvasóinak szíves figyelmét felhívjuk, szolíd és teljesen megbízható női divatkelme árúházunkra, a hol a legszebb és kétségkivül a legdivatosabb, speciális Angol, Francia s hazai gyártmányú kelmék kaphatók. Ez ősz divatjának remekei igen nagy mennyiségben már raktárunkra érkeztek, a melyek megtekintésére — vásárlási kötelezettség nélkül — szives készséggel hivjuk meg az igen tisztelt hölgyeket.

Áraink mesés olcsók; árúink igazán divatosak! s szigorúan határozottak.

Mintákat szivesen küldünk! **Mintákat szivesen küldünk!**

Nyomatott Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában Budapest, Csáky-utca 9.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, október 18. 42. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP ÉS POLGÁRI DALKÖR HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utcza 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal czimére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Negyed évre . . . . 2.— „
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivata
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Szacsvay Imre.

Magyarországnak ez idő szerint legnagyobb drámai művésze *Szacsvay* Imre, a kit *Rákosszentmihály* is büszkén vallhat magáénak, mint egyik legragaszkodóbb lakosát, ki nagy szivének egész melegével szereti községünket s idejének javát a legszivesebben itt tölti el, ritka ünnepet ült e héten sikereinek magasztos színhelyén, a *Nemzeti Szinházban*. Huszonötödször játszotta el mindenek igaz gyönyörüségére Lear királyt, ezt a hatalmas, fényes és épen olyan mély alakitását. A nagy *Egressy* Gábor örökét jól megbecsülte a méltó utód. Apáink s nagyapáink huszonháromszor gyönyörködtek a nagy emlékü művész klasszikus alakitásában; *Egressy* nem érte meg Lear király huszonötödik előadását. Ereje javában levő *Szacsvaynk* bizonyára csakhamar elvezet a britt óriás hallhatatlan művének ujabb jubileumáig is, a mi azonban már csak számra lehet több a mainál, de tartalomra nem.

Napjainkban a paroxizmusig menő dythirambusokat csak primadonnácskákra szokták vesztegetni, szinte trivialis volna hát, ha a legnagyobb *Lear* alakitását hitvány dicsérettel zsonganánk körül. A *Szacsvay* Learja egyszerüen a tökéletesség, melynek bámulatával eltelni nem tud a könnyező hallgató. Óriás, fejedelmi alak, az igaz érzés és legmélyebb művészi tudás minden fegyverével felvértezve. Megrendit, ellágyit, lázba hoz s a nézőt hatalmába keriti, úgy, hogy hatása alól szabadulni napokig nem tud. Ebben a szerepben a *nagy Szacsvay* önmagát mulja felül s a fellegekbe nő. Érdekes, hogy évről-évre miként nagyobbodik és mindinkább hogy mélyed bele. Uj árnyalatokkal, klasszikus és lélektani szempontból kincset érő ötletekkel gyarapitja folyton; úgy hogy hat-nyolc év előtti, *ünnepelt* Learját alig ismernők meg a mai mellett.

A jubiláris előadáson szinültig telt ház ünnepelte a tapsok fergetegével, — (vagy tizenhétszer láttuk a lámpák előtt) szivből fakadó éljenekkel s a mi talán neki a legértékesebb — a ragyogó könnycseppek pergő gyöngyeivel. Felejthetetlen, gyönyörüséges, est volt ez.

Helyi érdekesség, hogy a kulturális érzékéről és őszinte lelkesedéséről eléggé ismert egyesületünk, a *Rákosszentmihályi Sporttelep* az ünnepi est alkalmából, hatalmas, zöld-sárga szalagos babérkoszoruval lepte meg rajongó tisztelettel körülvett tagját, az ünnepelt művészt.

*

És most záradékul, egy kis keserü mandula. A magyar sajtó „nemes hivatásának magaslatáról“ úgy sem fogja meghallani a ropogtatását és nem kóstol belé; de mi mégsem nyeljük le teljesen szó nélkül. Csak a száraz tényt konstatáljuk. A szinház igazgatósága nem mulasztotta el, hogy szokásos kommünikében tudtul ne adja a huszonötös forduló jubiláris alkalmát. Lapjaink ezt a kis közleményt ki is adták, a közönség meg is szivlelte és zsufolásig meg is töltötte a szinházat. Csak épen a nagyfejü kritikus urak székei maradtak üresen. Másnap azután kerestük a lapokban a Lear referádát, vagy legalább is megemlékezést, ha már *kritika* remélésétől el is kellett szoknunk. Alig akadt kettő-három, a hol néhány sorra bukkantunk, ezek között is olyanra, a mely nyilvánvalólag otthon született meg, a nélkül, hogy az előadás megtekintésével nagynevü irója magát ne átalotta volna fárasztani. A többi néma, miként a sir! Azaz, bocsánat, nem; óh csakis helyszüke volt a lapban: hiszen a Dr. Nebánts-

virág tizedik vigszinházi előadásáról kellett beszámolni, meg hogy a *Vigszinházban* elrepedt a *Szirmai* úr nadrágja s *Küry* primadonna kisasszony a rózsaszin palástjával takarta be!

Pedig ha a kritikus uraknak nem lett volna ilyen fontos és bokros teendőjük, a szegény magyar művészet egyik felkent papjának kulturális jelentőségü szereplését talán meg is láthatták volna, valamint a néhai való, állítólag jelesnek tartott, de primadonna szerepeket nem irt, *Shakespeare* úr, mint tehetséges kezdő irta *Lear* király cimü darabjának a magyar Nemzeti Szinházban történt előadásáról is ejthettek volna egy-két kegyes szót, legalább is annyit, hogy egyes szereplők kiválóak voltak, viszont azonban a darab más szereplőinek játéka és gondos rendezés dolgában még sok a kivánni való az ünnepi előadáson is.

Eh, de hiszen mindez a budapesti sajtót mit érdekli, mikor primadonnákról és érzéki darabokról irhat!

ch.

„Ne bántsd a magyart!“

Nem fenyegetés ez, csak figyelmeztetés.

Jellemzi a magyar embert, a ki nem kötekedik, nem civakodik, de nem tűri, hogy a dolgaiba beleavatkozzanak. Nem támad mást, de figyelmeztet rá mindenkit, hogy őt se lesz jó bántani.

És ezt a mondást választotta cimétül egy társaság, a mely a mult héten összeült Rákosszentmihály egy vendéglőjében. (Hol gyült volna össze másutt, mint vendéglőben, mikor Rákosszentmihályon más helyiség az összejövetelek számára nincsen).

Történt (a mi sürün fordul elő Rákosszentmihályon), hogy a kik összegyültek, jól érezték magukat az egymás társaságában és eszükbe jutott, hogy milyen jó és milyen kellemes lenne az, ha a hosszú téli estéken is volna valahol helyük, a hol biztosan egymásra találhatnának.

És mert ez a gondolat kellemes is volt, okos is volt, természetes, hogy hívekre talált és megalakult a „Ne bántsd a magyart“ asztaltársaság.

Barátságos kocintgatás közben azonban — úgy látszik — gyorsan érnek az eszmék és a társaság eljutott még aznap este odáig, hogy egy társaskör alakulásának szükségességéről kezdtek egymással beszélgetni.

Mi természetesebb, mint hogy — az idő is már előhaladottabb lévén — ez az ujabb idea még nagyobb tetszésben részesült az előbbinél.

A jó mag termő földbe hullott és azonnal fejlődni, hízni is kezdett. Kimondták, hogy a társaskörre szükség van és ki is küldtek maguk közül azonnal öt tiszteletreméltó férfiút az alapszabályok kidolgozására.

Úgy tudjuk, hogy a „kidolgozó bizottság“ már össze is ült, sőt a szabályok azóta már talán el is készültek, mivel hogy az ügy sürgős nagyon: itt van már a tél a nyakunkon.

Szóval a rákosszentmihályiak eljutottak odáig, a meddig már sokszor elmerészkedtek, az elhatározásig.

Szinte úgy tünik föl nekünk az egész társaskörügy története, mint a mikor valaki érzi magában, hogy erre vagy arra szüksége volna, nagyon használna nekik, ha megszerezné, el is határozza magában minden nap, (lefekvés előtt) hogy megszerzi másnap, ha törik, ha szakad, de másnap — csodálatosképpen — mindig más, sokkal sürgősebb, sokkal fontosabb dolga akad,

TÁRCA.

Rajta, ürüljön a pohár!...*

Azonban a Miska lábának sem köd, sem egyéb nem ártott; beballagott takarosan s ott várta már a pajtásokat jó előre a korcsmaajtóban s a mint egyikmásik megérkezett, hatalmas reszelős hangján, üdvözlésképen rázendítette a régi kedves éneket:

Rajta, ürüljön a pohár . . .

Az első tíz évi találkozás nagyszerűen sikerült. Egy kicsit elsajnálkoztak a vízbe halt jó pajtáson, hanem azután feledve lett minden.

Folyt a dal és ürült a pohár emberül.

*

Megint elmult a másik tíz év is. S újra Miska érkezett be legelébb. Még pedig ezúttal szerencséje volt: meszes szekér került alá. Torka nem gyengült egy cseppet sem, örömtől áradozva fogadta most is az egymás után hullongó pajtásokat. Nem feledte el a régi nótát, sőt mint nyilvánvaló volt, buzgón követte is annak intelmeit. Máskülönben csak az a ruha volt rajta, a mi ezelőtt tíz esztendővel. Hijába, mostanában megint nem volt jó szilva-termés.

Hanem a pajtások közül sok hiányzott. Vagy hatan elköltöztek e siralom völgyéből, míg az egyik pajtás, a ki közben képviselő és nagy férfiú lett, csak rövid sürgönyt küldött, hogy nem jöhet.

A többiek azt mondták, hogy elkevélyedett, szégyell már közéjük jönni, csak Darvas Miska nem hitte; örült hajdani pajtása nagy előmenetelén.

— Lám, ki hitte volna! Hiszen mindig én segítettem ki sugással s most mégis milyen hires hazafi.

Különben furcsának tetszett Miskának, hogy menynyire megváltozik az emberi természet. Lám, a Pali, Józsi, Pista, Peti micsoda vígak, csintalanok voltak hajdanában, mikor még együtt koplaltak a kollégiumban, s most, hogy felvitte Isten a dolgukat, meghíztak, szép ruhában járnak, ime, milyen kevésbeszédűek lettek. De még az emlékezetük is meggyengült. Lám, ő rá is alig ismertek rá . . .

De azért Miska nagyon boldog volt, hogy a tanulótársaiból ilyen országos emberek lettek. Ki esperes, ki nagy pap, ki főbiró, ki követ, ki más! S a mint másnap hazafelé döczögött az ő meszes szekerén, olyan boldogan dalolgatta a pohárürítést, hogy szintúgy zengett bele az a ritkás nyirfaerdő az útfélen.

*

De haj, az évek csak teltek csak multak, gyorsan és kevés jó szilvatermést hozva.

* Mutatvány Szivós Bélának a Hornyánszky Viktor kiadásában megjelent „Ócska történetek“ cimü elbeszéléseiből.

úgy hogy nem maradván ideje a cselekvésre, megint csak az esti (lefekvés előtt tett) elhatározásig jut el, de oda azután annál bizonyosabban.

Három-négy esztendeje ugyanis szinte matematikai pontossággal következik be az éjtszakák hosszabbodásával egyidejüleg, hogy a szentmihályiak — mielőtt téli álmukba merülnének — elhatározzák egy társaskör megalapitását,

Néha polgári körnek hivják a tervezett társulást és eljutnak vele első ízben az alapszabályokig, másodízben a megalakulásig, sőt a ministeri jóváhagyásig is.

Más alkalommal mint nagyszabásu társaskör merül föl az eszme, kombinálva sportteleppel, hatalmas és fényes kaszinó-épülettel, mulatságokkal és minden egyebekkel, a miket ilyen nagymérvű társulással egyáltalában összefüggésben emlegetni lehet. Az ilyen nagyszabásu gondolat azonban nem tűri az elhamarkodást és egy esztendő nem elegendő ahhoz, hogy a megteremtésre kiküldött bizottság csak egyetlen egyszer is összeüljön.

És most ujra társaskört terveznek, de (hogy hamarább mehessenek vele valamire) kicsinyet. Családias, szűk kört gondoltak ki a kezdet kezdetéül, a mely azzal, hogy tagjai jól érezik magukat egy a más társaságában, mindig többeket vonzanak magukhoz.

Ezek azután elszántabban mennek bele a várható ütközetekbe, hamarosan tesznek-vesznek, igyekeznek alkotni és azoknak, a kik talán erre is volna némi megjegyzésük, büszkén kivágják választott jeligéjüket: „Ne bántsd a magyart!“

Ha pedig mindezekből bárki is azt hinné, hogy mi nem üdvözöljük örömmel a társaskör alakításának alapvető munkálatait, úgy az illető nagyon téved. Senki nálunknál szükségesebbnek, sürgősebbnek ezt az ügyet nem tartja mint mi; csakhogy — engedelmet kérünk — ennek az ügynek a viharos multja kétségeskedést kelt bennünk önkénytelenül.

Fog-e sikerülni negyedszerre az, a mit háromszor egymásután — nem sikerült megteremteni? — Pedig, hogy mi is akartuk, akkoriban is, megjelent cikkelyeink bizonyítják. És akarták rajtunk kivül mások is, számosan a tekintélyesek közül.

Mivel pedig nem kenyerünk a kertelés, hanem ki szoktuk mondani egyenesen a mi a szívünkön fekszik, megmondjuk ezúttal is, mit tartunk a legfőbb bajnak ebben az irányban, hol félünk, hogy az ügy, a jó ügy hajótörést fog szenvedni ujólag is?

A legfőbb akadály Rákosszentmihály részekre szakadottsága. Van Szentmihálynak sok kicsi, intim, jó társasága. Itt két család, ott három, a mely összetart és — megalkudva a körülményekkel — jól érzi magát a saját szűk, de bárátságos, szerető társaságában és csak nagy ritkán mozdítható ki onnan.

Pedig ez minden *általános érdekű* ügynek kárára van, mert érdeklődést kelteni a közügyek iránt így teljességgel lehetetlen.

A kis társaságok összeolvadásának pedig állandó akadálya a féltékenység, a melylyel egymással szemben viseltetnek. Új emberek megjelenése, cselekvő képességének megnyilatkozása már kemény kritikával találkozik, a mely ritkán ment csak a személyeskedéstől és a mely mindjárt kezdetben elidegenítőleg hat a még alig-alig mutatkozott jóakaratú közeledőre és őt is megint csak egy kis, de nekivaló társaság keresésére utalja, a hol jól tölti el az idejét és szívesen mulat a nagyobb társaságok civakodásain.

Ezt a szellemet kellene először megtörni.

Legyen vége az öröklött tekintélynek és adjunk teret mindenkinek, hogy munkakedvét és tehetségét a köz érdekében hasznosíthassa. Ne ítéljünk meg senkit a személye szerint, hanem a munka arányában, a melyet vállalt és végzett. Nem fog akkor egyesekre annyi hivatal súlyosodni, hogy azoknak jól megfelelni

---

Eljött a harminczadik, majd a negyvenedik évi találkozás is.

De mindig kevesebben, kevesebben gyültek már össze. Sokat kikisérgettek apránként az akáczos temetőbe, mások meg el is feledkeztek az egész dologról.

Csak öten-hatan jelentek meg, de most is mindig a jó Miska volt az első. A mint a beérkezőktől egy-egy régi pajtás haláláról értesült, nagy könyek peregtek végig sovány, szegletes arcán, őszbe csavarodott, bozontos szakálán, azután régi módon elkezdte dalolni a *„rajta ürüljön“*-t, de bizony keservesen, nagyon keservesen. A mint felhajtotta a poharat, sokszor belegördült abba egy-egy könycsepp is.

— Én nem tudom, gyerekek, mintha a bor sem olyan volna már, mint hajdanta. Olyan sós ízű . . .

Most már a nyíres erdő is csendesen ment keresztül hazafelé. Rá-rá kezdte ugyan, hogy *„Rajta, ürüljön“*, . . . de nem mondta tovább. Egyet legyintett a tenyerével: s nagyot sóhajtott:

— *Az évek elsuhannak . . .*

*

S bizony suhantak. Elérkezett az ötvenedik esztendő is. Miska bácsi már rég erről gondolkozott:

Vajjon kik lehetnek még meg közületek, lelkem jó pajtásaim, vajjon kik? Az ispán ujságjából olvasta három-négy társnak is a halálát. Meghalt a hires képviselő is, meg az esperes is, s hány lehet olyan, a kit még bele se tettek az ujságba! Hátha csak magam vagyok már! . . .

De hát nem volt még maga.

Egyszer csak levelet kapott a városból, a hol a kollégium van. Nem igen szoktak neki irni, ötven esztendő alatt nem kapott öt levelet. Ugyan ki irhat neki és mit?

Hát a Som Pali pajtás irt neki, a ki ott telepedett meg a kollégium városában. Azt irta, hogy már csak ketten vannak életben, bár ő maga is beteges. Hanem hát Miskát szivesen várja; legalább ketten tartsák meg a nyilván utolsó összejövetelt.

Miska bácsi megtörölgette a szemét, szépen összehajtotta a levelet s átment a szomszédba a mészároshoz. Volt egy borjucskája, hamarjában eladta neki.

Kellett a vasútra az ára. Mert azóta vasút is épült már arra felé, azon hordják a meszet is, nem szekéren; az öreg legénynek meg gyenge már az ina olyan hosszú útra.

*

— Csodálatos ez a vasút. Milyen hamar elviszi az embert! Lám, már itt van a város. De hogy megváltozott ez is az utóbbi tíz év óta! A régi házak közül alig van már egy is. Minden új, minden. Ni, még azt

teljességgel képtelenek és a közérdekű munka vállalásának és *elvégzésének* kötelessége általános tudatba megy át és kialakulhat majd — a mi eddig kialakulni képes nem volt — az egységes Szentmihály társadalma, a mely a rendelkezésre álló erőkkel nagy és szép munkák keresztülvitelére van hivatva.

Ha ennek az irányváltoztatásnak keresztülvitelére magukban erőt éreznek a kezdeményezők, úgy emeljék magasra a zászlót, hadd állhassunk mindnyájan alája. Nem fogja akkor bántani a küzdő csapatot senki. Ha pedig mégis bántaná, imponáló egyértelműséggel kiálthatnánk a szemébe valamennyien: „Ne bántsd a magyart!“

HIREK.

Felkérjük mindazokat a t. olvasóinkat, a kik előfizetésükkel hátralékban vannak, hogy azt minél előbb pótolni szíveskedjenek, hogy a lap küldésében zavarok ne álljanak be. A lejárás időpontját a czímszalagon közöljük.

Kérjük a t. előfizetőket, hogy címváltoztatásukról idejében értesíteni szíveskedjenek.

A rákosi Rákóczi-ünnep. A rákosfalvi Rákóczi-ünnep, a melyet ma, szombaton tartanak meg az iskola tornatermében, minden tekintetben fényesnek igérkezik. A környék intelligenciája erősen készül hozzá, hogy a hazafias ünnep fényét minél impozánsabb számmal leendő megjelenésével emelje. A hangverseny műsora annyiban változást szenved, hogy *F. Barts* Aranka asszony makacs rekedtsége folytán nem énekelhet. Úgy tudjuk azonban, hogy a kurucdalok mégis előadásra fognak kerülni.

A Rákosszentmihályi Sporttelep választmányi ülése. Több fontos ügy nyert elintézést a Rákosszentmihályi Sporttelep Egyesületének e hó 13-án, kedden este a Hausvater-vendéglő külön helyiségében tartott választmányi ülésén. *Farkas* Elek alelnöknek állásáról történt lemondását nem vették tudomásul, hanem a határozatot a legközelebbi választmányi ülésre halasztották. Egyhangúlag fogadták azonban el a lapunk mult számában közölt memorandumot, a melylyel a sporttelep működési körébe kívánták bevonni a vívás, a céllövés sportját és a tornázást is. A kérdés tanulmányozására a választmány *Balázsovich* Zoltán, *Hauser* János, *Klimkó* László, *Déry* Béla, *Brückner* József, *Farkas* Elek, *Füredi* Károly és *Gaál* Pál tagokból álló bizottságot küldött ki azzal az utasítással, hogy működéséről *egy hónapon belül* jelentést terjesszen elő. A bizottság, mely magát még a szükséghez képest új tagokkal is kiegészítheti, első ülését e hó 20-án este fogja tartani. Kedvező elintézést nyert az ülés folyamán *Fischer* Győző elnök áldozatkészsége révén a Morzsabál-bizottság telek-alapítvány ügye is, a minél fogva a közgyűléshez való felebbezés tárgytalanná vált. A telekvásárlás ügyében tudomásul vették, hogy az erre vonatkozó felhívások és részkölcsön-ívek kinyomattak és kiadhatók. Mivel azonban az egyesület ebbe a mozgalomba a szentmihályi irányadó társaság minél több tagját kívánja belevonni, ebből a célból október 25-én este az Engelbrecht-féle vendéglőben ülést tart s erre mindazokat meghívja, a kik az ügy iránt érdeklődést tanúsítanak. Szóba került még a sporttelep téli programmjának kérdése is, a miben azonban végleg nem határoztak.

Szervezési szabályrendelet jóváhagyása. Rákosszentmihály község szervezési szabályrendeletének *szervezési részét* — mint értesülünk — Pestvármegye szeptember 13-án tartott közgyülésén jóváhagyta. A szabály-

---

a vén fát is kiásták az iskola elől. Ejnye, ejnye. Bizony apránként elpusztul már minden régi, minden ismerős . . .

Szomorúan csóválgatta a fejét a jó Miska bácsi s elgondolkozva ballagott a Hatvani-utca felé; ott lakik az ő Som Pali barátja, az egyedüli, a ki a régiek közül még megmaradt.

A mint az utcába befordult, nagy sereg ember jött vele szemközt. Elől a diák-kántus énekelt.

— Ugyan kit temethetnek? — mormogá az öreg Miska. — Nevezetes ember lehetett, hogy az egész kántus kirukkolt neki . . . Bár a basszust gyengéllem egy kicsit. Hej, az én időmben . . .

E közben odaérkezett a halottas menet. A koporsó alig látszott a sok koszorútól, de mégis el lehetett az oldalán annyit olvasni, hogy: *Som Pál.*

Az öreg Miska bácsi nagyot tántorodott, de hogy a sok nép jobbról is, balról is lökdöste, magához tért, levette ócska kalapját, oda furakodott a koporsóhoz s imbolygó léptekkel ballagott ő is, a többi után.

A körülte levők el nem tudták gondolni: miféle kopott, vén ember lehet az, a ki olyan zokogva kiséri a koporsót.

*

A mint hazaért Miska bácsi a falujába, sokáig járkált le s fel magános szobácskájában. Majd, mintha valami jutott volna eszébe, levette a szegről régi nagy kancsóját, egy talpatört poharat kikészített az asztalra s így sóhajtott,

— Hát magam maradtam. Magam, magam!

Azzal felvette a kancsót, átment a korcsmába s telehozta borral. A borjú árából futotta még annyi.

Leült az öreg, töltött s ivott, azután megint töltött, megint ivott.

Közben végig gondolta az egész diákéletet. Mikor legelőször beiratkozott, mikor a jeles 14-ben lakott, mikor a vizsgákat átszurkolta, mikor legáczióba járt, mikor elcsipték az öreg tanár kedvenc kakasát. Szegény Som Pál is ott volt . . . Hát azok a kedves tíz éves találkozások! Mindig ő volt a legelső, ő fogadta a pajtásokat egyenként azzal a régi nótával, hogy . . .

Most hirtelen felállott az öreg Miska bácsi, szinültig töltötte poharát, felemelte magasra s mint hajdanában, hatalmas, dörgő hangon rázendített;

Igyunk, az ember egyszer él,
Az évek elsuhannak.
Rajta, ürüljön a pohár . . .

Tovább nem tudta mondani. Csörömpölve esett ki kezéből a csorba eszköz, maga pedig egy mély sóhajtással lehanyatlott ócska székébe. Ősz feje megkoppantotta az asztalt, azután csendes lett minden.

rendelet különleges intézkedéseit azonban nem hagyták jóvá benyujtott alakjukban. Ez azonban a megalakulás munkálatainak befejezését nem fogja hátráltatni.

„Ne bántsd a magyart"! Ezzel a jeligével a mult héten a Hausvater-féle vendéglőben asztaltársaság alakult, a mely a társaskör megalakítását vette programmjába. Az alakulás jelentőségét lapunk más helyén tárgyaljuk.

Coriolanus jubileuma. Huszonötödször játszotta a Nemzeti Szinházban e héten *Szacsvay* Imre, a kitünő szinművész, Rákosszentmihály általános tiszteletnek örvendő polgára Coriolanus klasszikus szerepét. Megemlékezve a szép jubileumról a „Rákosszentmihályi Sporttelep" nevében babérkoszorút adattak át az ünnepeltnek.

Pestvármegye. Az „ország első vármegyéjé"-nek ülésterme ugyancsak zajos jelenetek színhelye volt 12-én, a közgyűlés alkalmával. Az adószedés és ujoncozás megtagadásának kérdésénél megszünt minden tekintély és folytatta romboló munkáját ez a kérdés a vármegye termeiben, mint az egész országban is és egyesek, a kik fölemelt fővel mentek a terembe, bizonyára csüggedtebben jöttek ki onnan. Ugyan mikor lesz ennek már vége . . . ?

Adakozás. A rákosszentmihályi római katolikus templom harangalapja javára e héten „Stoy örökösei" jelzéssel 25 koronát kaptunk. A szép adomány átvételét köszönettel ösmerjük el és átadjuk az illetékes helyen.

Közgyűlés Rákosszentmihályon. Rákosszentmihály község képviselőtestülete október hó 23-ik napján d. e. 9 órakor képviselőtestületi rendkivüli közgyülést tart a következő érdekes tárgysorozattal: — 1. Körorvosi állás rendszeresítésével a községre kirótt hozzájárulási költség bejelentése. — 2. A vármegyei törvényhatóság jóváhagyó végzése az utcák elnevezése tárgyában. — 3. Csömör község által — a végleges vágóhid árának *Kraicsovits* Ignácz úr részére lett kifizetésére — felvett kölcsönösszeg rendezése. — 4. Vágóhíd építése s dögtér kijelölése tárgyában leadott főszolgabirói rendelet előterjesztése s a szükséges intézkedések megtétele. — 5. Kisded-óvoda felállítására vonatkozó tanfelügyelői rendelet és az e tárgyban teendő intézkedések. — 6. Főszolgabirói rendelet *a Csömör-pusztaszentmihályi birtokos-egylet feloszlatása tárgyában* s a felszámolás s vagyon átvételhez kiküldendő bizottság kijelölése.

Új rendelet. A *Pusztaszentmihályi Közúti Vasút Igazgatósága* a gödöllői járás főszolgabirói hivatalának 7797/903. sz. rendelete alapján figyelmezteti az utazó közönséget, hogy a kocsik hágcsóin állani tilos, mert az ellene vétők szigorú büntetés alá esnek. Nem kell ezen rendelet hasznosságát apostrofálnunk, hisszük, hogy a közönség ezen intézkedést megnyugvással veszi, mert saját életbiztonságának megóvásáról van szó. E rendelet ugyan a vasut igazgatósága részéről is a kocsik zsúfoltsága tekintetében nagyobb áldozatot követel, de ettől az igazgatóság a köz- és életbiztonság szempontjából nem riad vissza és gondoskodott, hogy a forgalom minden fenakadás nélkül lebonyolítható legyen.

Irodalmi értesítő. A *„Havi Füzetek"* I—IV. számában a „Ferencz József Árvaház" javára megjelent a következő munka: *„Adomák és Veszemék,* hazudozások és igazmondások, képes élcek és illusztrált képtelenségek, mulattató versek és nevettető elbeszélések, mű- és kifordítások, ötletek, új szók és talányok Lexikona", *Dvorzsák* prelátus gyűjteményéből 2300 szám, száznál több képpel, illusztrált 30 iven, egész vászon díszkötésben és 4 írva négy korona beküldésekor portomentesen küldi meg a Szent Missiók Gondnoksága, Budapest, II., Fő-utca 32.

Helyreigazítás. *Bolanden* Konrád a „Farizeusok és Szabduceusok" c. legújabb a szerző arcképével és sajátkezűleg irt életrajzával díszített munkájának ára bőrkötésben 3 kor. 40 fill., vászonkötésben 2 kor. 80 fill. (nem pedig 3 kor. 40 fill.) fűzve 2 korona. A Benziger-Bossányi-féle munka címe nem Képes Biblia, hanem „Bibliai történetek". A Szent Missiók Gondnoksága, Budapest, II., Kapucinus-zárda.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

Rovatvezető: *Quercus.*

Baromfitenyésztés. Ha az ember városból falura teszi át lakását, önkéntelenül elfogja a vágy egy kis gazdaság után. Az első lépés az ily falusi gazdálkodáshoz baromfiak beszerzéséből áll s csak azután következik a sertés, esetleg még a kecske is. Ezt tapasztalni bőven van alkalma a csendes figyelőnek nálunk Rákosszentmihályon. Alig van ház, hol nehány tyúkot, kakast ne tartana az izgalmas, ideges városi életet a csendes, nyugalmas falusival felcserélő gazdasszony. S ha össze vetjük a kiadásokat a termelésünkkel, úgy találjuk, hogy kevés ugyan a haszon, de azért egy kevés mégis van. A legrosszabb esetben is annyi, hogy mindig akad elegendő friss tojás a háznál, mit a gazdasszony bizonyára nem tart utolsó dolognak.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a tyukászatot minden terv nélkül űzik s mégis haszonnal jár, mily más eredménynyel járna ez, ha szakemberek, szakmunkák tanácsai, útmutatásai szerint járnának el a tenyésztésnél. Mert utóvégre is mindenhez kell érteni, ha az ember jól akarja végezni a dolgát.

Mennyire emelné tyukászatunk jövedelmezőségét, ha közönséges tyúkjaink mellett valami fajkakast s nehány fajtyúkot is tartanánk. Először is emelkednék a paraszttyúkjaink produktumainak értéke a fajkakas által, másrészt a fajtyúkjaink tojásai, csirkéi, ha kis felügyelet, ellenőrzés mellett kezeltetnek, jó áron értékesíthetők. Vegyük csak figyelembe, hogy az ily tojások ára fajok szerint 30 fillér s két korona között ingadozik.

Községünkben minap alakult meg a „Fajbaromfi tenyésztők szövetkezete", melynek célja emelni s terjeszteni a baromfitenyésztést. E szövetkezet tagjai részére tiszta fajbaromfiakat vásárol, a tenyésztésre útmutatást adó szakkönyveket szerez be, szaklapokat járat, ismert nevű szakembereket felkér előadások tartására, heten-

kint összejöveteleket tart, hol a tagok egymással közölhetik tapasztalataikat, kérhetik egymás tanácsait stb. E mellett közvetíti a szövetkezet a tagok termeléseit. Minthogy ez saját cége alatt történik, a tenyésztést ellenőrzi a szövetkezet, nehogy egyesek tévedése, felületessége által az összes tagok kárt szenvedjenek.

Ezen agilisnak igérkező szövetkezetet mint minden tekintetben figyelemre és érdeklődésre méltót, olvasóközönségünk szíves figyelmébe ajánljak.

Egy „jó fiú“ története.

Irta: *Keléz gróf.*

Egy mulatság alkalmával, a melyet a városligetben tartottak, Ilona rosszul lett és haza kellett volna mennie. Kocsi nem volt sehol, künn szakadt az eső s a fiatal emberek, kik az egészséges, viruló Ilonának csapták a szelet, csak kiabáltak kocsiért. ecetért, orvosért, de hogy tenne valamit, az egyiknek sem jutott eszébe.

Elemér azonban rögtön eltünt s kiszaladva, lobogó ruhában, szakadó esőben szaladt a bérkocsiállomásra. Az állomáson csak nyitott bérkocsit talált Belevágta magát és hajtatott vissza Belül annyira égette a szerelmi láz, annyira gyötörte a félelem, hogy észre sem vette mennyire lehült a levegő az eső következtében s gyöngyöző homlokkal, átázva tért vissza a táncterembe.

Ilona ezalatt már jobban lett. Csak afféle múló rosszullét volt az egész és — bár nem táncolhatott tovább — ott maradt a mulatságon

„Köszönöm a fáradságát, Elemér“ mondta szakgatott beszédmódja szerint — „de már nem megyek haza, jobban vagyok. Menjen inkább maga, mert ilyen átázott ruhában nem maradhat. Köszönöm még egyszer a fáradságát. Mindig mondtam, hogy maga jó fiú.“

A hideg záporban nem fázott Elemér, de mikor Ilona ezt az utolsó mondatot mondta, hideg borzongás futott végig rajta. Végignézett a ruháján és csak ennyit mondott: „Igaza van, Ilona kisasszony, ebben a ruhában nem maradhatok itt. Jó éjszakát.“ És mosolygó arccal, bensőjében kínzó fájdalommal távozott.

A nyitott kocsiban most már kétszeresen érezte a hideget. Fejében egymást kergették a gondolatok s ő nem tudott magának megjegyezni egyet sem Csak Ilonát látta az ifjaktól körülvéve, a mint haza küldi őt. „Le akart rázni a nyakáról“ gondolá és ez végtelenül rosszul esett neki. Csaknem önkivületi állapotban szállott ki lakása előtt a kocsiból s a hajlongó kocsisnak egy ötöst nyomott a markába, ő, a ki máskor olyan csinyján bánt a pénzzel — és föltámolygott emeleti lakásába. A házmester mialatt világitott neki a lépcsőn fölmenetel közben, fejét rázva mondá: „Úgy látszik az urfi is sokszor nézett a pohár fenekére. Nagyon bizonytalan a járása.“

Odafönn kimerülten, ruhástúl rogyott az ágyára s azonnal lázas álomba merült. Többször megjelent előtte Ilona képe, de alig hogy ránézett, a kép azt mondta: „jó fiú“ és eltűnt.

Reggel a házmester felesége, ki Elemér szobáját takarítani szokta, rémülten látta az „ifiurat“ kikelt ábrázattal, behunyt szemekkel feküdni az ágyon. Fölrázta, tapogatta hogy él-e? Elemér fölnyitotta a szemeit, megragadta házmesterné karját s csak annyit mondott: „Úgy-e nem vagyok jó fiú?“ és erőtlenül visszaesett az ágyába

A jó asszony ijedten szaladt orvosért. A tudós tanár tudományához illő komolysággal és lassúsággal készült neki a korai „vizit“-nek és — hogy hamarább érjen a harmadik házban lakó beteghez — befogatott és saját egészségét szem előtt tartva megreggelizett. Ezalatt a szegény, tudatlan házmesterné türelmetlenkedett és szidta magában a szerinte lelkiösmeretlen orvost.

Az orvos úr végre elkészült, odahajtatott a harmadik házhoz, fölment a lépcsőn kinyitotta az ajtót s a jó asszony nagy csodálkozására, a ki azt hitte, hogy meg fog ijedni, ha a beteget meglátja, ünnepies komolysággal feltolta a szemüvegét a homlokára, megvizsgálta, megkopogtatta a beteget s egész nyugodtan jelentette ki: „41 fokú láz, nagy mérvű tüdőlob, nincs remény. Hiába, könnyelmű ifjúság.“ Megírta rendelését, az aszszonyt elküldte a gyógyszertárba, homlokáról letolta a szemüvegét az orrára és miután még a házmestertől megkérdezte, hogy kitől kapja a látogatás díját, re bene gesta távozott.

A tüdőgyulladás oly heves volt, hogy a tudós tanár gyakori látogatásai dacára három nap alatt végzett a fiatal emberrel.

Atyja lejött a temetésre a fővárosba és megsiratta — nem a fiát, az mindig könnyelmű, meggondolatlan volt — hanem reményeit A házmester sajnálkozott. „Egyszer kapott be szegény, akkor is belehalt.“ És elégülten tette hozzá, „Hiába meg kell azt szokni.“

Ilonát már a városligeti mulatság után való napon értesítette Elemér egy barátja a bajról s Ilona megilletődött, de mégis elment a technikus-majálisra, vigasztalván magát, hogy ő nem tehet róla, hogy Elemér olyan túlságosan jó fiú volt, hogy annyira megijedt egy kis rosszulléttől . . . hogy ő nem küldte kocsiért. S mikor a temetés napja elérkezett, egy nagyon szép koszorút küldött a halott koporsójára és elfogadta a kevésbbé jó, de elegánsabb és hizelgőbb Niki báró jegygyűrűjét.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Mindazokat a munkatársainkat, a kik soraikkal felkeresnének, felkérjük, hogy szerkesztőségünket illető közleményeket szíveskedjenek ezentúl szerkesztőségünk budapesti címére küldeni, hogy azt idejében megkaphassuk.

B. Az e heti küldemény, bevált. Nem lévén módunk egyenesen kegyedhez fordulni, utólagos jóváhagyása reményében tettünk csekély módosítást. Ha más alkalommal is hasonlóan őszinte érzésű, közvetetlen kifejezésű verseket kaphatunk, köszönettel vesszük. Idővel a kidolgozás technikája is tökéletesbedni fog. Jövő számba hozzuk.

A NAGY KRISTÓFHOZ.

PÖLZL KÁLMÁN

TELEFON 830.

A NAGY KRISTÓFHOZ.

blouse, pongyola és jupon különlegességek

BUDAPEST, IV., Váci-utca 6. sz.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyereménynél többet fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a **605.000** koronás nagy jutalmat az 57080. számu sorsjegyre,
a **100.000** „ főnyereményt a 74366. „ „
a **90.000** „ „ a 109780. „ „
és ezeken kivül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennélfogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban ujból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1,000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14,459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerü árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 „ „ „ 3.— „ „ 6.— ; 1/1 „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket **utánvéttel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük. Hivatalos tervezet dijtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. október hó 26-ig

bizalommal hozzánk beküldeni

TÖRÖK A. ÉS T^SA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a.** I. fiók: **Váczi-körut 4/a.**
II. fiók: **Muzeum-körut 11/a.** III. fiók: **Erzsébet-körut 54/a.**

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget..... korona összegben { **utánvételezni kérem** / **postautalványnyal küldöm** / **mellékelem bankjegyekben** (bélyegekben) } A nem tetsző törlendő.

Pontos czim:
.....
.....
.....

Földváry Imre Budapest,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint diszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő Budapesten, VIII., Főherceg Sándor-u. 32.

Cristofoli Vincze

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett).

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59–81. ☆ Alapíttatott: 1868.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabban célt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest–Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d) Lóvasuti végállomástól egyenesen lefelé. Előjegyzések, felvilágositások díjmentesek!

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., STANDARD (VOLT DREHER) PALOTA.

A „Rákos Vidéke“ kegyes hölgy olvasóinak szíves figyelmét felhívjuk, szolíd és teljesen megbízható női divatkelme árúházunkra, a hol a legszebb és kétségkivül a legdivatosabb, speciális Angol, Francia s hazai gyártmányú kelmék kaphatók. Ez ősz divatjának remekei igen nagy mennyiségben már raktárunkra érkeztek, a melyek megtekintésére — vásárlási kötelezettség nélkül — szives készséggel hivjuk meg az igen tisztelt hölgyeket.

Áraink mesés olcsók; árúink igazán divatosak! s szigorúan határozottak.

Mintákat szivesen küldünk! **Mintákat szivesen küldünk!**

Nyomatott Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában Budapest, Csáky-utca 9.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, október 25. 43. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP ÉS POLGÁRI DALKÖR HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utcza 25 — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal czimére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Negyed évre . . . . . 2.— „
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

A rákosi Rákóczi-ünnep.

Nagy és szép ünnepre gyűjtötték össze a rákosfalviak a mult szombaton a környék érdeklődő, hazafias elemeit.

II. Rákóczi Ferenc emlékezetét ünnepelték kellő méltósággal ünnepi hangulatban.

És hogy ez a hangulat minél nagyobb mértékben terjedhessen, hogy a nemes érzés a szívekben minél erősebb gyökeret verhessen, gondoskodtak olyan műsorról, a milyennel bármely nagy város, bármelyik országos testület is méltán dicsekedhetik el.

Fájdalom, a derék rákosfalviak munkálkodását nem koronázta tökéletes siker. Két nagy baj esküdött ellenük össze, a betegség és a rossz idő és megtámadták egyesült erővel a két főtényezőt: a szereplők egy részét, a kiknek le kellett mondaniok és a közönséget, a mely kedvezőbb időben bizonyára még inkább érdeklődött volna a szép ünnep iránt.

De azért bizonyára nem fogja elvenni kedvüket az, hogy az ünnepnek ezek a külsőségek ártottak, mert hiszen szép volt az így is mindenképpen, hazafias és fölemelő. És hisszük, hogy még sűrűn lesz alkalma az egész vidéknek arra, hogy a rákosi szép és hazafias ünnepeken élvezzen és lelkesedjék.

*

A rákosfalvai elemi iskola szép épületének környéke szombaton este elevenné vált a rendezett Rákóczi-emlékünnep és hangverseny élvezésére iparkodó közönségtől és a szépen díszített tágas tornaterem széksorai szépen megteltek $^3/_4$8-ra, a mikor *Stelly* Géza igazgató felépett az emelvényre, hogy elszavalja saját szerzeményű felhívását, a mely „Rákóczi fegyverbe hívja a nemzetet“ címet viselte; a hazafias hévvel előadott, szépen megírt tüzes költemény egészen lekötötte a hallgatóságot, a mely hálás tapsokkal adózott a szerző-előadónak, a ki egyszersmint az ünnep rendezőségének is a feje, a lelke volt. Nem kisebb hatása volt a következő számnak. Ifjabb *Lányi* Ernő szavalta el *Farkas* Imrének „Fábián hadnagy“ című gyönyörű költeményét, a melynek melodramatikus zongorarészét maga a kitünő zeneszerző, *Lányi* Ernő szolgáltatta. A melodráma szépségei a hivatott előadók révén természetesen teljes mértékben érvényre jutottak és a mű nagy hatással volt a közönségre. Most *Hock* János országgyűlési képviselő lépett taps és éljenzés közepette a dobogóra és körülbelül a következő beszédet mondta el:

Nagy időket élünk, történelmi nevezetességű napokat. Most, mi még ezt nem érezzük annyira, minket sodor magával az áramlat, csak majd ha látni fogjuk később a nagy eredményeket, akkor leszünk tisztában a mai események fontosságával. Úgy vagyunk mi most, mint a léghajós, a ki fölemelkedik a magasba és nem veszi észre a vihart, a mely őt magával sodorja, hanem halad a szél irányában anélkül, hogy ő maga jóformán észrevenné.

Kitünő példát idéz erre. Jules Lemaire francia iró mond el egy esetet abból az időből, mikor a római nagy birodalomnak annyi baja volt a nyugtalankodó zsidókkal. A római birodalom gyarmatainak a kezelését tudvalevőleg konzulokra bízták, a mi jutalom volt egyúttal az illetőre és kitüntetés, a mely után a kitüntetettek bátran mehettek nyugalomba. Történt, hogy egyszer két jóbarát — prokonzulok — találkozott egymással Dalmáciában, a hol akkoriban Diokletiánus császár káposztát ültettetett. Közöttük volt Pilátus is, a volt jeruzsálemi helytartó, a kit egyik barátja megszólított, hogy hogyan kerül ő oda, olyan messze a gyarmatától. Pilátus elmondta, hogy megúnta a munkát és a kormányzás gondjait, közben a császárnál is kegyvesztett lett és ott kellett hagynia a kormányzóságot. Szó között megkérdezte őt barátja emlékezik-e a szép időkre, a miket együtt töltöttek Jeruzsálemben? Pilátus emlékezett. És a mulatságokra, a miket együtt rendeztek?

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Pilátus arra is emlékezett. És arra a szép zsidó leányra, a ki annyira megnyerte tetszésüket? Pilátus erre is emlékezett. És akkor barátja megkérdezte tőle, mi lett azzal a rajongó zsidóval, a ki azt állította magáról, hogy ő a zsidók királya, a népek megváltója, a ki az Isten fiának mondotta magát . . . ? És erre Pilátus nem emlékezett.

Jules Lemaire példája ráillik Rákóczira, a ki 200 esztendővel ezelőtt felrázta a magyar népet tespedéséről és a kire visszaemlékezve mi most lelkesedünk, lángolunk, a kire gondolva gyorsabb dobogásba jön minden magyar ember szíve. Dicső, nagy idő volt az ő korszaka. A nehéz kórból, a mely utána következett, ugyancsak nehéz volt a kibontakozás. Letarolt, kizsarolt ország lett Magyarország, szolganép hazája. Ellenségei azt hihették, hogy immár örök meddőségre van kárhoztatva és ime, miként az aloe virág, a mely csak száz év multán virágzik, újra kivirúlt benne a nemzeti érzés. Mert olyan volt ez az ország, — hogy hétköznapi hasonlattal éljen — mint az ecsedi láp. Elposványosodott, egészségtelen, ingoványos. De azután kiszáradt és a kiszáradt rengeteg területnek elég egy szikra, hogy lángra gyúljon és terjedjen rajta ez a láng feltartóztathatatlanul.

Ez a szikra volt azokban az időkben Rákóczi Ferenc. És ő rá emlékezve elgondolkodott a haladás törvényén, a melyet a tudósok állítottak föl és a mely szerint nincsen megállás, nincs szünetelés, mert mindennek haladnia kell előre, mindig előre. És rájött, hogy a nagy időkben nem a tömeg emelkedik, hanem a tömeget emelik föl egyesek. Olyan ez, mint a tenger tükre. A nagy, a sötét tömeg csak nehezen melegszik föl és a mikor fenn a tükrön a ragyogó napsugár már felmelegített egy réteget, alatta van még a nagy, a hidegen maradt víztömeg.

Nem véletlenség az, hogy nehéz időkben mindig akadnak egyes nagyságok, a kik szívesen föláldozzák egy nagy célért az életüket, vagyonukat, mindenüket. Az ő munkájuk mindig Megváltó-munka. Fáradságuk díja a szenvedés, az ostorozás és az arcukba köpködés. És erre kiváló példa Rákóczi élete, minden dicsősége és minden fájdalma. A kiben egyesítve volt a magyar fajnak minden szép és jó tulajdonsága, minden erénye, egyetlen hibája nélkül. Megérdemli, hogy az ő példájára visszaemlékezzünk, abból okuljunk. Olyan volt ő is, mint a sas, a mely — mikor veszedelemben látja magzatát — hatalmas szárnyai alá veszi azt és úgy repül vele véghetetlen, nagy magasságba. Nagy volt Rákóczi befolyása nemzetére nemcsak az ő korában, hanem minden időkre. És ennek a nagy befolyásnak a fényes jele az, hogy ma ugyanazokért a nemzeti eszmékért lelkesedik a faji tulajdonságainak öntudatára ébredt nemzet, mint akkor az ő korában.

Szomorú idő is volt az, a mely az ő föllépését megelőzte és kitünően értette meg a helyzetet *Szakáll* Ferenc becsületes kolozsvári polgár, a mikor így szólott: „Távol legyen tőlem, hogy Rákóczit Krisztushoz hasonlítsam, de annyi bizonyos, hogy nekünk is szükségünk volna egy *szabadítóra*, a ki szegény hazánkat a nyomorból és az inségből megmentse. És lehet is rá valamelyes reménységünk, mert a Megváltó születésekor Zsidóország is ugyanama római császár rabigája alatt sanyargott, a kik most nálunk a népszámlálást megindították" Ilyen reménysége volt kétszáz évvel ezelőtt Szakáll Ferenc kolozsvári polgárnak és ebben a naiv, gyermekes okoskodásban a történelem szellemének örök igazságai ismétlődtek. És nagy szükség volt akkor rá, hogy valaki a nemzetet fölrázza. Szomorú idők jártak akkor a magyar népre. I. Lipót 1671—82-ig alkotmány és országgyűlés nélkül kormányozott és célja volt a nagy birodalom egységesítése És a mikor céljaival szembeszálltak egyesek, mit tett? Összehívta a főrendeket és azok lelkesedéssel helyeselték a császári terveket. Azért mondom, hogy a hatalom, a császári jogar haszontalan vessző, ha nem akadnak, a kik szolgálatába állanak és erőt neki mindig csak a mások szolgálatkész vállalkozása ad Szörnyü állapotban volt akkor az ország. Mennyi nyomor és szenvedés emléke fűződik ehhez a korszakhoz, a mikor patakokban folyt a vér és száz sebből vérzett Magyarország, a mely két nagyhatalom őrlő malomköve közé került. De jól mondta *Stelly* Géza előadott felhivásában, hogy míg a török csak vagyont és életet rabolt, addig a német elvette az országnak ezeken kivül a jogát, az alkotmányát, a szabadságát. Mátyás hatalmas birodalma vallon zsoldosok prédájává lett. Csak a császári önkény lábainál lehetett kiheverni az irtóháború okozta sebeket.

Ekkor országos mozgalom keletkezett. Érezni

TÁRCA.

Megtérés.

Az öröklámpa bágyadt világánál mély gyászba borúlva térdel az oltár előtt a vezekelni induló *Judit*. Az érzéketlen szív kopárságának, az élettelen lélek fagyosságának sötét képe ő, kit szánakozó tekintettel mér végig a templom őszbe borult sekrestyése. A zarándoklat vezetője a csengő perselyt csilingelteti s ravasz mosoly kiséretében mormolt szavaiból csak annyit ért meg a figyelmes hallgató, hogy — szegény ember szándékát boldog Isten birja! — Juditnak arcát szúrja a sekrestyés becsmérlő nézése, idegeit tépi a persely éles csilingelése; de remegő keze néhány ezüst huszas után nyúl s azzal sekrestyést, vezetőt megnyer a maga nyomorú ügyének. Képekkel, imákkal, énekekkel s viaszbábukkal halmozzák el őt s ezt mind reszkető újakkal helyezi el fekete kosarának a fenekén.

A zarándoklat részesei egymásután sompolyognak be a szentegyház ajtaján. A fehér gyolcsban gömbölyödő batyuk járma alatt görnyedező zarándokok élő távolságjelzői a nagy utnak, a melyre jámbor vándorló-buzgalmuk vállalkozott. Az élet gondjaitól terheitől szabadúlni vágyók proceszsziója ez, mely a megnyugvás kegyelmét, a jámborság békéjét hajszolja. Az arisztokráciát kivéve, a társadalmi osztályok mindegyike képviselve van benne: intelligens, iparos, földmives és napszámos, mindegyik a maga küzdelmeivel s szenvedéseivel, vágyaival és reményeivel. Bűn és erény szövetkezete ez a megtisztulásra és a megerősödésre.

A zarándoklat vezetőjének érces hangja, a fogantyúikból kiemelt lobogók lengése indulásra biztatja az ájtatos sereget. A padjaikból kivánszorgó zarándokok közül azonban többen nem állhatják meg, hogy kiváncsi szemeik az oltáron gyászoló szomorú özvegyet sértetlen hagyják. Hevenyében lenézni, megszólni a bűnöst: pokoli szokása már a népnek.

Juditnak, a ki csendesen utánuk ballag, fájni kezd a tömeg kaján nézése s szánakozó mosolya; de legjobban az fájhatna néki, hogy nem indítja meg már semmi más, mint a világ kiméletlen megvetése, mi még a jámborságot mímelő arcok némajátékában is oly megsemmisítő!

Távolról követi a tiszta búzával s konkolylyal elegyes zarándok-sereget. A por, mit a zarándokok lomha járása felver, nem égetheti úgy fénytelen szemeit, mint bűne égethetné szívét, ha az iránt érzéke

kezdték egyesek, hogy föl kell rázni a nemzetet rettentő tespedéséből. Az első kisérletet főurak tették, a kik kitünő vezérre leltek *Zrinyi* Péterben, a horvát bánban, a ki I. *Rákóczi* Ferenccel, *Wesselényi* nádorral, *Lippay* primással, *Nádasdy* Ferenccel együtt állott élére a mozgalomnak s a kihez sürüen csatlakoztak *Frangepán* Ferenc, *Thököly* Imre és mások. A fölkelés mielőtt kitörhetett volna, már árulója akadt és Zrinyi Péter letette a fegyvert, anélkül, hogy azt használta volna. De a bécsi körök nem a békés elintézést keresték. Gyarmattá akarták tenni Magyarországot, a melyen élősködhessenek, a melynek lakosait üldözhessék. Az uralkodó nem úgy bánt el a magukat megadott összeesküvőkkel, mint a jó atya a megtévedt gyermekkel, hanem a bosszúálló császári hatalom szállott szembe a nemzet vezéreivel. És egyszerre két vérbíróság kezdte meg működését, az egyik Bécsujhelyen, a másik Pozsonyban. Amott a hütlenül fogva tartott Zrinyi, Frangepán fölött mondták ki a halálos ítéletet, Pozsonyban pedig az elfogott kétszáz magyar nemessel éreztette szörnyü hatalmát a császári udvar.

Micsoda törvényszékek voltak ezek! Az ügyész nem volt köteles bizonyitani a vádat, a melynek halál volt a büntetése és hamis tanúk bizonyságát fogadták el, a kiktől még a nevüket sem kérdezték meg. És meghaltak Zrinyi és Frangepán és az ítélet úgy szólt, hogy haláluk előtt kézcsonkitással büntetendők, ezt azonban elengedte a kegyelmes császári udvar, de fejük a hóhér bárdja alatt hullott le ugyanaznap, a mikor Nádasdy Ferencet kivégezték.

A pozsonyi törvényszék kiterjesztette hatalmát az egész országra. Zrinyi Péter özvegyét mindenéből kifosztották, fogva tartották és az őrületbe kergették. Széchy Máriát, a ki Murány várát férfias hősiességgel védte, Wesselényi szerelemmel hódította meg, hogy azután — a mikor nem vallottak — ostorozzák őket. Lefegyverzett hősök bitófára hurcolása, védtelen nők ostorozása: ebben merült ki a császári hatalom minden vitézsége. Igy akarták elnyomni a nemzetet és hiába.

A vértanúk sírján még eddig mindig kizöldült a szabadság virága. Hiába akarnak egy nemzetet eltemetni, nem képesek rá semmi eszközzel, ha hazaszeretet van benne. Hengerítsék bár rá a Tainaron hegyét, ki fog kelni alula és új életre kel.

A kivégzett Zrinyi Péter véréből sarjadzott ki a magyar nemzetnek legnagyobb szabadsághőse, Zrinyi Ilonának hős fia, a mi urunk és fejedelmünk, II. Rákóczi Ferenc. Alig száradt föl a bécsujhelyi vérpad, máris megindult az öldöklés, a fosztogatás országszerte. Rákóczi mostohaapjának, Thökölynek kincseit, ékszereit összeharácsolta *Heiszler,* a Rákóczi-korszak Haynauja és a hárommilliós zsákmányt felküldte Bécsbe, hogy abból födözzék a Magyarország ellen újból megindított irtó hadjárat költségeit.

Igaza volt Voltairnek, a mikor azt mondta, hogy Európa összes népei között egy sem volt szerencsétlenebb a magyarnál, mert az saját vagyonával volt kénytelen táplálni az ellenségeit. Ez az égbekiáltó igazságtalanság és megaláztatás tette nemzeti hőssé az ifjú Rákóczit, a ki bíborban született, mérhetetlen vagyon ura volt s mindenét habozás nélkül kész volt feláldozni hazájáért. Ez az önzetlenség, áldozatkészség bizonyítja az ő nagyságát, a mely tettekben nyilvánult meg és nem hangzatos szavakban. Rákóczi nem kért, nem keresett a maga számára semmit, hanem adott mindent, vagyonát, rangját, családi boldogságát odadobta nemzete jóvoltáért. De nem is lehetett az másként nála, a kiben anyja, Zrinyi Ilona ápolta a hazaszeretet érzését. És ez nagy tanulság a magyar anyákra, a mely arra oktatja őket, hogy mennyire hathatnak ők gyermekeikre, ha igaz hazaszeretetben nevelik őket, ez az érzés náluk otthont talál és nemcsak nemzeti ünnepeken nyilvánul meg. Oltsák bele azért gyermekeikbe az egy Isten és a haza kettős fogalmát és mi nagyobb bizalommal nézhetünk majd a jövő nemzedék működése elé.

De meg is volt Rákóczi életében minden, a mi nagygyá, hatalmassá nevelhette benne a hazafias érzést. Atyja I. Rákóczi Ferenc volt, a fejedelem, anyja Zrinyi Ilona, Zrinyi Péternek, a vértanúnak a leánya, mostohaatya pedig Thököly, a kuruc-király. A tíz éves gyermek már ott küzdött anyjával Munkács várfalán és anyja bízvást mondhatta el, hogy: „Senki, sem engemet, sem két gyermekemet megijedt állapottal bizony nem láta; valamint eleim, úgy voltunk készek fejünk fennálltáig, a várat megtartani, életünk letételével.“ A túlerő és az árulás, a mikor a császáriak már harmadszor láttak a vár megvívásához, mégis megadásra kényszerítette Zrinyi Ilonát és ő is, két gyermekével bécsi fogságba került. Ott el-

---

volna. Egy anya bűne az, aki férje halála után erőszakosan szakított anyai terhével, hogy a magzat egy könnyelmű özvegy-élet sorai közé ne furakodhassék élő felkiáltó jelnek! Ám az igazságszolgáltatás fagyos keze jégkérget borított a gyilkos anyai szív fölé s az a kioltott anyai szeretet hamvain legkínosabb lelki tépelődése közben sem tudott enyhülést adó bánattá olvadni.

Szégyent — sokat, de bánatot — semmit sem érez a szegény. Fél a világ ítéletétől, de nem retteg a maga lelkiismeretétől. Zarándoklásával is csak magát áltatja.

A menet halad, a buzgalom lohad, ima s ének megakad. A tömeg kisebb csoportokba foszlik. A lelket jól tartották, illő, hogy a testről is gondoskodjanak, mert a búcsújáró gyomor is megéhezik. A letelepedő csoportok közül egyik-másik csípős észrevétellel fogadja a nyomorú Juditot, aki sötét árnyként húzódik a menet után. Más csoportokban meg a lepénynyé lapult cipók, olvadásnak indult szalonna-darabok, összetört italos üvegek roncsai fölött kacagnak és mókáznak. Vannak csoportok, amelyek tovább is étlen-szomjan dícsérik az Urat.

Juditot — szegényt — ez a zsivaj, kacaj, vérig sérti, mert a maga gyalázatát s ítéletét érzi ki belőle. Magára terít mindent, ami sértőnek, vagy bosszantónak érezhető; mert a gyógyíthatatlan szégyenérzetnek az a páros nyavalyája. A tömegtől tisztes távolban, egy hársfa árnyában térdre veti magát s ami nem sikerült az Isten templomában, talán sikerül a természet templomában: sírna, sírna nemcsak szégyenérzetében, hanem bánatában is, — de hiába!

A jóllakott tömeg fölkerekedik, s döcögő léptekkel sepri égnek az út forró porát. A leszakadó porfelleg zápora elönti Juditot, porcsuhába öltöztetve a jégszívű vezeklőt, akit még az élettelen por is módfelett bepiszkol és ingerel.

A zarándokok egy napi gyalogolás után célhoz érnek. Mindenki a maga lelkibaja szerint végzi dolgát a regényes völgy ölében, melyet szenthelylyé avatott az Úrnak csodás kegye.

A domboldalon mintha óriási terhet cipelne, fáradtan vánszorog fölfelé Judit. Ima, ének, harang- és orgonaszó nem vigasztalják. A szégyen, bosszúság és harag érzetétől túlfeszült asszonyi idegzet egy örvény felé vezette, mely a szikladomb szomszédos oldalán a halál torkával hívogatta magához a kétségbeesés őrületébe eső lelkeket.

Judit a sziklabérc ormára ér, s ott a helyett, amit

választották az anyát gyermekétől, a ki még el sem búcsúzhatott az édesanyjától Óh, mert az olyan legnagyobb kegyetlenségnek mesterei voltak a bécsiek, a melyek az ostorcsapásnál is jobban fájtak.

És Rákóczit beadták Neuhausba, a jezsuiták kolostorába, hogy ott jó németet neveljenek belőle, anyját pedig és Thökölyt kiűzték Nikodémiába. De Rákócziból a neuhausi nevelés sem írtotta ki a hazaszeretetet s a mikor az egyik pap megmutatta neki Magyarország térképét, a fenséges fiú odasiet, kikeresi Munkács várát, a hol ő is jelen volt, mikor az édesanyja, Zrinyi Ilona hősiesen védelmezte, azután elfordul és szapora könnyek gördülnek végig arcán. A jezsuita megkérdi, mi a baja, mire Rákóczi indulattól remegő hangon igy felelt: *„Tam difficile est cito oblivisci.“* Oly nehéz hamar feledni!

Hiába adtak neki német hercegnőt feleségül, magyar lett férfikorában testestül, lelkestül. És a mikor látta az elcsigázott nemzetet, az üldözött jobbágyat, nem tudta tovább elnézni a szomorú látványt Hiába fenyegette a börtön, a halál. Miként a puszták királya, az oroszlán, ha vért szagolt, nem bírt tovább magával. Lengyel földre ment, mert ott érezte magát nagyobb biztosságban és ott ébredt teljes tudatára, ott érezte meg igazán isteni hivatását.

Május 22-én mult kétszáz éve, hogy Beregszász piacán néhány ember kibontotta a vörös tafotás zászlót, a melyen Rákóczi nevén kivül ott díszelgett a fölírás: „Pro patria et libertate.“ Negyednapra pedig *Károlyi* Sándor szatmári főispán megírta, hogy a szegény magyar nép úgy várja mindenütt Rákóczit, mint a Messiást. Huszt város piacán is megharsant a tárogató és hirdette Rákóczi üzenetét: „Vérem! magyar népem, térj eszedre, mert elpusztulsz!“ Már június 16-án átlépte a lengyel határt maroknyi csapatával a nemzet megváltója, hogy a mi legdicsőbb szabadságharcunk élére álljon. Elkezdődtek a mesés harcok, a hősregébe illő győzedelmek. Mikor átlépték a határt, mindössze hétszázan voltak, de hősök mind és mártirok, a magyar szabadság hősei és mártirjai. Pár hét mulva 7000, három hónap mulva már 70,000 ember harcolt szűz Máriás zászlói alatt. Országszerte harsogott a tárogató és fujta a kuruc nótát:

„Kiontatom vérem apámért, anyámért,
Megöletném magamat szép gyűrűs mátkámért,
Meghalok én még ma, magyar nemzetemért!“

Egy év mulva már Bécs kapuját döngették, hogy a megriadt német a Szent-István templomban kórusban könyörgött: „A kurucok haragjától ments meg uram minket!“ E dicső korszak küzdelmében résztvett az egész ország s a hárommillió lakosú Magyarország három évig képes volt harcban állani Európa legnagyobb birodalmával. Nem volt akkor felekezeti gyűlölség és féltékenység! A százezer főnyi seregben kilencvenezer protestáns harcolt 30 fővezér alatt, a kik közül 24 katolikus volt. A majtényi síkon eldült a nemzet ügye. Elfogta az embereket a csüggegés és a vele járó érdekhajhászás. És mihelyt ezek az érzelmek kerekedtek felül, következett a hazátlanság, az árulás. Nem az Isten hagyta el akkor sem magyar népét, hanem néhány földi nagy úr.

S a mikor minden veszve volt már, Rákóczi a maga számára kegyelmet nem fogadott el. Érezte, hogy neki rabszolgahazában nincs mit keresnie, elment Rodostóba és idegen országban élt, mint hazátlan száműzött, ő a ki előbb Magyarország egy negyedét mondhatta a magáénak. És a künnlévőnek még az emlékét is meggyalázták az itthon maradottak és császári parancsra magyar emberek mondták ki hazaárulónak Rákóczit, a ki mindenét a hazáért áldozta.

Ő maga emlékirataiban azt mondja, hogy: „Az Úr engem eszközül használa, hogy fölébreszszem a magyarok kebelében a szabadságnak szerelmét, mely a rossznak megszokásából már-már hülni kezd vala.“ Hogy leverték a harcot, a császár nem közeledett jó indulattal sanyargatott népéhez, hanem idegen, oktalan tanácsadóira hallgatva azt teljes erejével elnyomni igyekezett és az ország sorsán Rodostóban búsultak a fejedelemmel a hozzá hű magyar honfitársak. És bizony Rodostó volt akkor egész Magyarország.

Rongyokra szeretném tépni a lelkemet, hogy hallgatóim közül mindenkinek juttassak abból a fájdalomból, abból a lelkesedésből, a mely elfog, ha Rákóczira emlékezem. Föl akarnék bátorítani mindenkit arra, hogy igyekezzünk mindnyájan hasonlók lenni hozzá, hogy tegyünk hazánkért mindent áldozatkészséggel, önfeláldozással.

---

annyiszor megkisérlett, de hiába: imádság helyett átokra nyilik ajka; de csitt! . . . a közelből gyermeksírás üti meg füleit . . . előtte szokatlan, kelletlen hang . . . valami titkos erő mégis e hang felé vonzza . . . utána megy és . . . ?

Egy sziklaüregben, száraz szalmán, fagalyakból rakott menyezet alatt, légytől, bogártól, szellőtől anyjának szerető karjai által megóva szendereg egy angyalarcú csecsemő.

Az asszony arcát az anyai szerelem üdvösségének glóriája környékezi, a mint a szendergő csecsemő gyönge pihegését neszeli s boldogan mosolyog . . . mosolyog.

Ez a glória befénylik Juditnak éjsötét lelkébe s jégkérges szívén ered nyit az izzó anyai szerelem olvasztó melege.

— Jaj! — rebegi remegve s míg szeme ködbe borul, ajkán vonaglani kezd a sírás s egész testét megrázkódtatja a kebléből oly hosszú kínos tépelődés után felszakadó jótékony bánat.

A csodás menyei kegyelem völgyéből lélekandalító harangszó siklik fel a sziklabérc ormára, gyöngéden, szolidan illetve meg a lelket s mintha Juditnak kitörő könnyűit, arcán viharzó bánatát akarná eloszlatni!

Ellép a sziklaüreg mellől, meg visszalép oda s csendesen, fuldokló sírással nézi . . . nézi hol a boldogan mosolygó anyát, hol a menyei álomban szendergő csecsemőt. Ez a hegypásztorné szinte úszott az üdvösségben.

— Milyen boldog anya! — gondolja magában. — Ennyi neszre sem hajlik erre a feje!

Az a szendergő csecsemő pedig az ő menybeli társacskáit láthatta álmában: mosolyogni kezdett. Édesanyja eli agadtatva csókolta meg mosolygó boldogságát.

— Ó jaj nekem! — tört ki Juditból vad erővel a fájdalmas bánat s térdrerogyva zokogott, hol a haját szaggatva, hol a kezét tördelve. Ám a hegypásztorné nem ért rá észrevenni őt.

Ahogy a keblében tomboló tengernyi fájdalom csillapodni kezdett, meg-meg a boldog anyára s a mosolygó kisdedre szegeződött Judit tekintete.

És mintha csak ájulásban rebesgette volna:

— Sirathatom . . . örökhétig sirathatom *megölt boldogságomat!* . . .

Aczél Lajos.

Mert az nem lehet, hogy az Isten cél nélkül engedte volna küzdeni nemzetünket, a magyart, nem lehet, hogy megtartotta volna évezredes küzdelme után, ha célja nincsen vele. És jólesik nekem ráemlékeznem, hogy talán egyidejüleg mivelünk egy csapata a jó magyaroknak lenn, Rodostóban, Rákóczi sírján mond imádságot a magyar népért, boldogulásáért. Es hiszem, hogy eljön még az a nap, a mikor az ország méltóan fogja ünnepelni Rákóczi Ferencet. Hadd legyen még egyszer ünnepe a hazának, hadd legyen azután, ha őt hazahozták egy szent sírral többje a magyarnak, a hova elmehet megsiratni a nagy időket, a mikor keserűséggel telik meg a szíve, ahova elmehet imádkozni, ha csordultig van a lelke.

A hazafias tűzzel, a *Hock* János ösmert szónoki művészetével elmondott gyönyörü beszédet sűrűen szakította meg a kitörő tetszés zaja, végén pedig a közönség zajos tapsokkal ünnepelte a kitünő szónokot.

Utána *Móra* István, az ismert költő olvasta fel „A szent zászló“ című költeményét, mely hazafias hangjával, költői szépségeivel kitünően illeszkedett bele az ünnep kitünően összeállított műsorába.

Kellemetlen jelentés következett ezután, mert a műsor két utolsó számának kitünő szereplőit *Füredíné Barts* Arankát és *Palágyi* Lajost betegsége akadályozta meg benne, hogy föllépheséenek. Kárpótlásul azonban a közönségnek nagy zenei élvezetben volt része. Ugyanis id. *Lányi* Ernő eljátszotta egy saját szerzésü gyönyörü magyar rapszódiáját, tökéletes művészetével és előadói készségével lekötve a figyelmes hallgatóságot, a mely zajos tapsokkal hálálta meg a szerzett élvezetet.

A hangverseny után vacsora, majd tánc következett, a melynek során a párok egymás után táncolták el a csárdást, a körmagyart és a palotást, ezeket a szép magyar táncokat.

A mulatság jó hangulatban hajnalig tartott.

HIREK.

Felkérjük mindazokat a t. olvasóinkat, a kik előfizetésükkel hátralékban vannak, hogy azt minél előbb pótolni szíveskedjenek, hogy a lap küldésében zavarok ne álljanak be. A lejárás időpontját a czímszalagon közöljük.

Kérjük a t. előfizetőket, hogy címváltoztatásukról idejében értesíteni szíveskedjenek.

Sajtóhiba. Mult számunkban a napihírek közt is megemlékeztünk Szacsvay Imre kiváló művészünknek Leár király jubiláris előadásáról, sajnálatos tollhiba folytán ezen közleményünk *Coriolanus* cím alatt jelent meg, amit ezennel kiigazitunk.

Rákosszentmihályi Sporttelep kilences kigondoló bizottsága, melynek tagjai Fischer Győző, Balázsovich Zoltán, Klimkó László, Hauser János, Farkas Elek, Füredy Károly, Déry Béla, Brückner József és Gaál Pál a mult kedden tarotta meg első ülését. Déry Béla és 4 társa által beadott memorandum került tárgyalásra, a melynek eredményeként Füredy Károly céllövészet, Déry Béla a vívás, Farkas Elek a torna Gaál Pál a tűzoltósági, Klimkó László kuglizó szakosztály megalakitására onatkozó, előadói tervezet elkészitésével bizattak meg. Ezen bizottság november hó 3-án tartja második közös ülését, amikor is valószinűleg megállapitják azon javaslatot, amelyet a választmányi üléshez kell beterjeszteni.

Bióválasztás. Mozgalmas időknek néz most megint eléje Rákosszentmihály közönségének a közügyek iránt érdeklődő része. Jóváhagyást nyervén ugyanis a vármegyei közgyülésen — a mint azt már mult számunkban megirtuk — Rákosszentmihály szervezési szabályrendeletének szervezési része, a jóváhagyó végzésnek a községhez leendő megérkezése után nyomban közgyűlés fog egybehivatni, a mely a bióválasztás dolgait fogja elintézni. A választás — ha a végzés idejében leérkezik — november 7-ike táján már megtartható is lesz. Egyidejűleg fog megtörténni az esküdtek megválasztása is és december első felében a jegyzőválasztásra is sor kerülhet, úgy, hogy az önálló községgé alakulás előrelátható — ha mindezek simán folynak le — az év végére teljes befejezést fog nyerni, a mi csakugyan minden tekintetben kivánatos is. Itt jegyezzük meg, hogy a választások iránt Rákosszentmihály polgársága részéről csak igen csekély érdeklődést tapasztalunk, kisebbet, mint a milyent az ilyen fontos esemény az odavalók részéről joggal megérdemelne.

Közgyülés Rákosszentmihályon. Rendkivüli közgyülést tartott október 23-án Rákosszentmihály képviselőtestülete, elintézve a következő ügyeket. A vármegye határozata értelmében kimondták, hogy a csömöri körorvos fizetéséhez közel 600 koronával évenként hozzájárulnak, kikötvén, hogy a körorvos legalább hetenként egyszer rendelést tartani köteles. Tudomásul vették, hogy a szentmihályi útnak *Farkas* Ignác úttá és a Vasut-utczának *Regele* János utcává történt elnevezését a vármegye jóváhagyta. Elhatározták a végleges vágóhid kölcsönének rendezését. A főszolgabirónak vágóhid épitése és dögtér kijelölése tárgyában kiadott rendeletét, mivel a végleg meg nem alakult község erre a célra födözettel nem rendelkezik, meg nem felelhetnek. A tanfelügyelő rendeletét, a mely kisdedóvó felállitását kivánja, szintén nem hajthatják végre födözethiány folytán és mert Rákosszentmihály adókötelezettsége és a gondozatlanul maradó gyermekek száma a törvényileg megállapitottnál csekélyebb és igy a község arra nem is kötelezhető. A csömör-pusztaszentmihályi birtokos-egylet feloszlatása tárgyában bizottságot küldtek ki.

Egyházmegyei jóváhagyás. A rákosszentmihályi római katolikus nagybizottság által fölterjesztett stóladijak, funkcionáriusok költségei stb. a váci egyházmegye részéről e héten — mint értesülünk — püspöki jóváhagyást nyertek.

Kossuthszobor Rákosszentmihályon. *Duda* Nándor rákosszentmihályi polgár, épitésvezető, az ezüst érdemkereszt tulajdonosa kertjében, Szentistván-utca 4. szám alatt ércből Kossuth-szobrot állittatott. A hazafias cselekedetről a „Magyarország“ pénteki száma is megemlékezett.

Összeférhetetlenségi bejelentés Wolfner Tivadar ellen. *Wolfner* Tivadar ellen, a ki tudvalevőleg a képviselőházban gödöllői választókerület képviselője kormánypárti programmal, összeférhetetlenségi bejelentést tettek, a mit azonban az összeférhetetlenségi bizottság formahibák miatt nem is tárgyalt. Most a bejelentés ujólag

megtörtént még pedig azon a címen, hogy Wolfner Tivadar részese az ujpesti Wolfner és Társa bőrgyártó cégnek, a mely mint köztudomású katonaborjúk és egyéb bőrneműek szállítása révén állandó összeköttetésben áll a katonai kormánnyal.

Gödöllő a katonaállítás és az adószedés ellen. Gödöllő képviselőtestülete folyó hó 17-én tartott ülésén kimondotta határozatul, hogy a törvényenkívüli állapotban megtiltja tisztviselőinek a sorozásban és az adóbehajtásba való közreműködést, mivel az ahhoz való hozzájárulást a maga részéről törvénytelennek tartja.

Pestvármegye Deák ünnepe. Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye közönsége e hó 21-én szerdán tartotta meg Deák Ferenc születésének századik fordulójának emlékünnepét. Az ünnepi beszédet ezzel az alkalommal *Fazekas* főjegyző tartotta nagy ékesszólással. A beszéd nagy hatást tett, úgy, hogy annak kinyomatását határozták el.

Megtörve . . .

Keveset vártam én csak a sorstól:
Sem a bársonyról, sem a bíborról
Nem álmodám;
Egy kicsi házban két boldog ember,
Telve érzéssel, hő szerelemmel:
Ez volt imám.
Hogyha dologból nyugvóra térve
Oda jöhetnék csöndes estére,
Hol kicsi nőm
Talán egy apró, buksi gyerekkel
Ölelő karral, repeső szívvel
Elémbe jön.

S múltak az évek sorba, rohanva
Nem kapcsolódott kar a karomba
Támogatón
S hiába vártam hogy tán akadna
Kit elvihetnék kicsiny lakomba:
Nincs otthonom.
S hiába vártam szeretve, vágyva,
Hozzám vonzódó, szép hites párra:
Nincs hitvesem,
S munkából térve csöndes estére
Nincs kit vehetnék örvendve térdre,
Kis gyermekem.

Hír, s a dicsőség, pompa, arany, fény,
Mit mások nyertek, előre törvén,
Nem vett körül,
S így elhagyatva, csöndes magamra
Vergődő szivem gyors táncba kapva
Minek örül?
Hogy napról-napra, gyorsan haladva
Miként a hősök harci viharba,
Közelg a cél,
Mikor megtörve bús szenvedéstől
Megszün dobogni s hő szerelemről
Már nem regél.

Keléz gróf.

Tanítványomnak.

Ha a munka súlyos terhe
Sebzi gyönge vállait,
Emlékezzék szavaimra,
Arra, hogy mit mond a hit:
Hogy az élet harca közben
Könnyüljön a küzdelem,
Tekintsen fel az égboltra
S imádkozzék, kedvesem!

Ha a bánat lassú mérge
Sorvasztaná erejét,
Tudja, hogy mit mond az irás
S hogy az semmit el nem vét:
Megérzi majd, hogy mint hal ki
Szivéből a gyötrelem,
Csak tekintsen fel az égre
S imádkozzék, kedvesem!

Ha az öröm játszi kedve
Hordja lenge szárnyain,
Lebegjenek szeme előtt
Szivből fakadt szavaim:
Hogy öröme, mint imája,
Oly szelid s oly szent legyen,
Tekintsen fel az égboltra
S imádkozzék, kedvesem!

S ha küzdelem, ha gyötrelem,
Ha öröm megszentelnék,
Majd meglátja, hogy mily áldva
Veszi körül a jó ég! . .
S ha forró könny reng szemében,
Mert hatott ez intelem:
Boruljon le s hálás szivvel
Imádkozzék, kedvesem!

Aczél Lajos.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Mindazokat a munkatársainkat, a kik soraikkal felkeresnének, felkérjük, hogy szerkesztőségünket illető közleményeket szíveskedjenek ezentúl szerkesztőségünk budapesti címére küldeni, hogy azt idejében megkaphassuk.

B. Versét csak a jövő számban közölhetjük.

T—a Károly Komárom-Aranyos. A zavart élénken sajnáljuk, nem tőlünk ered. A számokat pótoltuk. Az érkezett szép küldeményért fogadja köszönetünket.

Ezen a héten érkezett kéziratok. A Hock János rákosi beszédének közléséből eredő torlódás folytán az érkezett közlemények egy jelentékeny része kiszorult ebből a számunkból. Megkaptuk és közölni fogjuk a következőket: Nemzeti katolicizmus, Az őszi köd (cikkelyek); Duna partján, Száll a felhő... Őszi est, Versek (költemények); Kis leányok, Tánti, A kabókok (tárcák) címüeket mihelyt sorát ejthetjük valamennyinek.

A NAGY KRISTÓFHOZ.

TELEFON 830.

PÖLZL KÁLMÁN

blouse, pongyola és jupon különlegességek

BUDAPEST, IV., Váci-utca 6. sz.

A NAGY KRISTÓFHOZ.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyereménynél többet fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a **605.000** koronás nagy jutalmat az 57080. számu sorsjegyre,
a **100.000** „ főnyereményt a 74366. „ „
a **90.000** „ „ a 109780. „ „
és ezeken kivül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennélfogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban ujból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1,000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14,459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerü árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 „ „ „ 3.— „ „ 6.— ; 1/1 „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket **utánvéttel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük. Hivatalos tervezet dijtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. november hó 2-ig

bizalommal hozzánk beküldeni

TÖRÖK A. ÉS TSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váczi-körut 4/a.
II. fiók: Muzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget..... korona összegben { **utánvételezni kérem** / **postautalványnyal küldöm** / **mellékelem bankjegyekben** (bélyegekben) } A nem tetsző törlendő

Pontos czim: .....

Földváry Imre Budapest,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérneműés vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Cristofoli Vincze

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett).

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59–81. ☆ Alapíttatott: 1868.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint diszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő Budapesten, VIII., Főherceg Sándor-u. 32.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabban célt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest–Rákosszentmihály, Álmási telep, Ilona-u. 394. d) Lóvasuti végállomástól egyenesen lefelé. Előjegyzések, felvilágositások díjmentesek!

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., STANDARD (VOLT DREHER) PALOTA.

A „Rákos Vidéke“ kegyes hölgy olvasóinak szíves figyelmét felhívjuk, szolíd és teljesen megbízható női divatkelme árúházunkra, a hol a legszebb és kétségkivül a legdivatosabb, speciális Angol, Francia s hazai gyártmányú kelmék kaphatók. Ez ősz divatjának remekei igen nagy mennyiségben már raktárunkra érkeztek, a melyek megtekintésére — vásárlási kötelezettség nélkül — szives készséggel hivjuk meg az igen tisztelt hölgyeket.

Áraink mesés olcsók; árúink igazán divatosak! s szigorúan határozottak.

Mintákat szivesen küldünk! **Mintákat szivesen küldünk!**

Nyomatott Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában Budapest, Csáky-utca 9.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, november 1. 44. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP ÉS POLGÁRI DALKÖR HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utcza 25 — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal czimére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: FARKAS ELEK

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Negyed évre . . . . 2.— „
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Nemzeti katolicizmus.

A magyar nemzet nemrég térdenállva szegzé szemét az égre, az örvendező hála könyűivel adózva a jóságos irgalmú Istennek, azért a csodálatos jótéteményért, hogy a vérséges törzsekből egységes nemzetté való fejlődésének, a meghódolt népekből egységes állammá való alakulásának ezeredik esztendejét duzzadó nemzeti erőben, szoros állami kötelékben megérhette.

Az ünneplő édes anyaföld legszebb virágaival árasztotta el Istennek szent templomát s a jubiláló drága haza négyes határán belül az áhítatos keblekből elemi erővel tört az ég felé a lelkes hálaadó ének: «Téged, Isten, dicsérünk!»

Mert nagy csoda esett meg ezen a választott nemzeten; csoda, a melynek a világtörténelemben nincsen párja: ezer meg ezer belső viszály, tatárok járása és dúlása, törökök hódítása és pusztítása, több százéves alkotmánykobzó leigázás ellenére még áll e hon és él nemzet e hazán!

Hát csoda-e, ha a nemzet szivéből az érzelmek árja kicsordult s az édes haza anyaföldjét, mely annyiszor itta fiainak hősi vérét, örömkönyűivel öntözte, a drága szülőhantra borult s annak minden porszemét szentül ereklyeként tisztelte?!

Mert szent volt mindig, de akkor kétszeresen az volt a haza földje: az Isten csodás kegyelme szentelte meg, fentartván, megáldván e nemzet hányt-vetett életét az ezeredik esztendeig, eme tisztes korig, amelyet még egy ország népe sem ért meg, mintegy bizonyságot téve arról, hogy igy jutalmazza meg azt a nemzetet, amely Őbenne mennyei atyját tiszteli; hiszen meg vagyon irva minden nemzet fiának még Mózes idejéből, miképp: «Tiszteljed atyádat és anyádat, hogy hosszuéletű lehess a földön . . .»

Abban a gondviseléses ezeredik esztendőben a szent nemzeti kegyelet édes-búsan zengő zsolozsmákkal fordult az örök-választottak mennyei városa felé, meghatóan hivogatva István királyt, akit sirva kiván vissza a magyar. Hiszen a honfoglaló Árpádnak ez a honalkotó vére, aki a pogány magyar szivére téve áldott jobbját, ennek csodálatos erejével a keresztény vallás és igazság, a keresztény jóság és szeretet bőséges kegyelmét árjadoztatta szét a vadon született szittya keblekben, kétségkivül nem merő vallásos ihlettől, mint inkább erős nemzeti érzéstől indíttatva tette koronáját Magyarország Nagyasszonyának ölébe s hajtotta nemzete fejét Annak kegyelemmel teljes kebelére. Azon vált a magyarból a világ első lovagias népe! Abból szivárgott át a magyarok keblébe az ezeréves élet!

Éppen azért hozzá, a nemzet első nagy és nemes, szent és apostoli királyához sóhajtgatott akkor egyre-másra az igaz magyar kebel lelkében remegő megindulással csókolgatva azt a csoda-jobbot, amelyet Szent István magyar egyháza fent az ország szivében ragyogóan fényes ünnepnapi körmenetben jubilált s az aranykalászszal ékes rónaság nyári verőfényében csillogó hatalmas alföldi templomokban s a fenyves bérczektől beárnyékolt szerény felsővidéki templomocskákban egyaránt jubiláló hálaérzettel ujongott a hivséges magyar kebel, lélekben bezörgetett a mennyek kapuján, bekalandozta a mennyei várost s a hazaszeretet szent hevétől lihegő kebellel s tárt karokkal azt kérdezgette a szentek és idvezültek fényes

seregétől: «Ah hol vagy, magyarok tündöklő csillaga?!»

Országnak-világnak hirdették az ezerévnek nagy idejében a nemzet papjai, miképp nagy volt István király, mert csak országának és nemzetének élt; nemes volt, mert fejedelmi erkölcsökkel ékeskedett; szent volt, mert minden csepp vére Jézusért buzogott és jó volt, mert kincsesháza tárva-nyitva volt a szükölködő előtt! . . .

De hajh! Hová lett az ő országa?!

Holott az Isten nem változott; a magyar országos lobogón még Nagyasszonyunk áldott képét látni; a szent jobb ma is romlatlan; a magyar korona ma is tündöklő! . . .

Mérges ellenséges szél fújja a magyart mindenfelől. Ez elfújja az imádságos szót az ajkáról s elfordítja szeme előtt a pátrónás lobogót; kifújja emlékezetéből a szent jobbot s az országút porából hordja be közjogi szentségünket, a magyar koronát . . .

Vajjon a milleniumi hálaadás hattyúdala volt volna a nemzeti életnek? . . .

A katolicizmusnak felkelőre kell szólítania szerte-széjjel szunnyadozó nemzeti tradicióit s történeti erejével, közjogi súlyával oda kell hatnia, hogy Magyarországon mindenki megértse s tiszteletben tartsa az alkotmányos eskü szentségét, viszont a magyar koronát semmiféle jöttment nemzetség bitang fia leköpni ne merje! . . .

A nagy históriai főpapok feléledése az ujakban s az országos ügyekben a nemzeti igazság támogatása és védelmezése az állami impérium minden tényezőjével szemben: Isten segitségével egy második ezerévhez juttathatná még a nemzetet! . . .

Igy fog csak visszatérni az állami élet minden rétegébe az az ősmagyar keresztény nemzeti szellem, amely nélkül nem lehet a magyarnak meglennie, legfeljebb ideig-óráig, hogy később annál mohóbb vágygyal siessen javulni, megtérni, bételni azzal a szellemmel.

Mert immár nem elég ragyogó egyházi ünnepségekkel dicsőiteniök a nagyfontosságu nemzeti momentumokat, hanem erős akaratot kell tanusítaniok annak megéreztetésére, hogy Magyarországon csak Szent István szellemében lehet kormányozni.

Másként egyre-másra keseregni fog az István király után áhítozó ének:

Ah hol vagy, magyarok tündöklő csillaga,
Ki voltál valaha országunk istápja?
Hol vagy, István király, téged magyar kiván,
Gyászos öltözetben teelőtted sírván!

Aczél Lajos.

Az őszi köd.

Tekintetes szerkesztő úr!

Őszi hangulat, hervadt falevelek párájának kesernyés illata száll felénk a Rákos Vidéke utóbbi számjainak minden közleményéből. Mintha az ősz zsörtölődővé tenné a békés természetű írókat, a kik a szentmihályi hangulat könnyed kedélyességét elvesztették és sötét

TÁRCA.

Kabók.

Hogy a szentmihályi lóvasút és vicinális még utasokat is szállított azon majd csak ezer év mulva fog megbotránkozni az emberiség, de nem fog megbotránkozni, ha a reliquiák közt ilyet is olvas: *„Viccek gyártása 5—10 esztendei börtön-büntetés terhe mellett tilos.“*

A magyar politikai válság épen a büntetőtörvénykönyv megfelelő módositása miatt húzódott oly sokáig. Bár a kilences-bizottság javaslatában erről szó nincs, de biztos forrásból értesülök, hogy az erős kéz politikájának ez idő szerinti képviselője kormányalakitási programjába ezt nemcsak felvette, de erre irányuló javaslata az egyedüli biztató reménye, hogy az obstructio leszerel.

Botrányos időket élünk!

A legjobb barátok ellenséggé válnak, a testvér testvért, a gyermek a szülőt és szülő a gyermekét öli a — rosz viccekkel.

A mult napokban is tanuja voltam a lóvonaton, hogy egyik jóbarát a másiktól azt kérdezte, ha *Pósa Lajos*-nak kis lánya volna, s az férjhez menne, hogy hivnák Pósát? Persze az a másik kézzel-lábbal tiltakozott a talány megfejtése ellen, de horrendum dictu elrőppent a végszó: *Após Alajos*. A gutus rögtön ott termett, s az agyonsujtott embert haldokolva vitték a — *b*orházba.

Sokkal borzalmasabb eset történt a vicinálison.

Jó kedvü társaság utazott együtt. Igen kedélyesen töltötték az időt, amikor az egyik közülök sápadtan felugrik, fejéhez kap s lángbagyuló szemekkel kérdi társaitól: *milyen vallású a vicinális?*

Balsejtelemtől űzve a társak meghúzták a vészféket, kiugrottak a kocsiból, az utolsó percben lehúzták a gépészt, . . . megeresztették a gőzt és hajmeresztve lesték mi történik. Rövid szempillantás és a katasztrófa bekövetkezett. A szerencsétlen kimondta, hogy *katholikus*, amire a vonat nagyot zökkent s a másik pillanatban a vonat utasával együtt felrobbant.

A romok alól bár holttestét, de még mindig mozgó nyelvét húzták ki.

Társai részvéttel állták körül, de a mozgó nyelv alakulásából ki lehetett sillabizálni a következő magyarázatát: Miután a *keresztény* katholikus, a *keresztyén* pedig protestáns, ennélfogva a vicinálisnak katholikusnak kell lenni, mert az *sebes-tény* és nem sebestyén.

őszi ködön át szemlélik a világot és a mi kis világunk eseményeit.

Ragályos egy kór ez, tek. szerkesztő úr, mert mint tollforgató ember, ki pennáját a közvélemény tolmácsává tette, jól tudja, hogy az újság nemcsak a közvélemény visszhangja, hanem a mai kényelemszerető világban, midőn az ember azt kívánja, hogy újságja a gondolkozást is elvégezze helyette, megfordítva is áll a dolog: *a közönség, vagyis a közvélemény a jól szerkesztett lap visszhangja.*

E szerény sorok írója, mint a közvélemény egy paránya, veleszületett optimizmusa dacára is a Rákos Vidéke utóbbi számjaiban részint a rezignált elkeseredés hangján írt cikkelyeinek befolyása alatt áll. Sötéteknek, vigasztalanoknak látom én is az állapotokat, de ha magános óráimban ezeken elgondolkodom, eszembe jut a nagy német bölcselkedő figyelmeztető szava, hogy minden ember szubjektiv szempontból ítél: az se abszolut igazság, hogy a nap süt, csak az bizonyos, hogy az én szemem látja a napot, látja a belőle szerteáradó világosságot: lehet, hogy az egész csak optikai csalódás!

Ilyenkor, ősszel, mikor a köd megakadályozza a távolba nézést, igen sok dolgot sötétebb, homályosabb színben látunk, mint a milyen valóságban: el is tévedünk, a sűrű ködben meg is botlunk néha-néha.

Tartsunk csak egy kis szemlét a Rákos Vidéke hírei és közleményei fölött!

Az okt. 18-iki szám vezércikke szerint Szacsvay Imre a »nemzeti szinházban huszonötödször játszotta el mindenek igaz gyönyörűségére *Lear király*-t, ezt a hatalmas . . . . .« stb. A hírek között pedig azt olvassuk, hogy »Sz. Imre, Rákosszentmihály általános tiszteletnek örvendő polgára 25-ödször játszott el *Coriolanus* klaszszikus . . . . .« stb. A vezércikk korholja a kritikusokat, hogy Lear-referádákat nem írtak, pedig szegények Coriolanus-ról csak nem írhattak Lear-referádát. Hja, az őszi köd!

A nyáron azt olvastam, hogy a szentmihályi közúti vasúttársaság egy új szerkezetű motort szerzett, illetőleg egy külföldi társasággal szerződést kötött, mely szerint október 1-étől vonalán az új motort 6 hónapi próbamenetre indítja, vonalát a főfasorig meghosszabbítja és az első vonalszakaszon a második sínpárt lefekteti.

Már október végén vagyunk és lóvonatunk még mindig egy sínpáron »röpít« bennünket a jubiláns Cigány jóvoltából a vicinális felé, hol ez utóbbi — mint velem 2 hét alatt kétszer megtörtént — előkelő büszkeséggel, éles füttyel adja tudtunkra, hogy ő nem vár, hanem a következő vonatig »várakozó álláspontra« helyez bennünket.

Hová lett a motor? Hol az új vonal? Hol az új sínpár? Talán megvan, de a köd . . . . Hja, az a köd!

Böngésszünk tovább! Felpezsdült a vérünk, vérmes reményekkel néztünk a tavasszal megindult mozgalom elé, mely új közlekedési eszközt hirdetett. A Budapest-Vác-Göd-i vasút különösen nekünk kis-szentmihályiaknak és Anna-telepieknek szerencsétlen topografiai helyzetünknél fogva olyan megváltásnak látszott, mint az eltikkadt vándornak egy korty viz. Készek voltak a tervek, a vármegye szubvenciót is szavazott meg, a különféle tarsolyokban hordozott egyéb közlekedési tervek félretétettek, megretiráltak a nagy »holt bizonyos« előtt. Nyár derekán feltétlenül szavahihető embertől azt hallottam, hogy a közbirtokosság elnökét arról értesítették, hogy a tervezett vasút építéséhez október 1-én hozzáfognak. Lapunk is az ügy fontosságához illő komolysággal és lelkesedéssel több hasábos vezércikkeket írt e tárgyról, mely cikkek azt a benyomást tették a távolabb állóra, hogy a dolog nyélbeütése csak azon múlik, hogy . . . . nem tudnak megállapodni abban, vajjon a

---

A nyelv működése ellen protestálni nem lehetett, de annál hálásabb szivvel fordultak az Ég felé, hogy ez a katasztrófa nem a lóvonaton érte őket. — Ott nincs vészfék. — Menetközben szolgabirói rendelet alapján se le, se felugrani nem szabad. Gépész sincsen csak kocsis, akit már annyit húzott le a kocsiról a közönség kitüntető szeretete, hogy az ily csekélységet fel sem vesz. Mi történt volna itt, azt elképzelni se lehet. Leirni absurdum. Nem is kisérlem meg, mert félek, hogy a részvénytársaság *részvét*-társasággá alakulna.

A következő jelenet is megdöbbentő volt.

Mit bőgsz te kölyök?

Hát olyan rosz ez a tus, hogy nem lehet vele rajzolni!

Ne bőgj, hanem vegyél jót!

Próbáltam már sokat, de ami talán jó volna azt nem árulják.

Melyik az?

Hát . . . hát . . . református.

Erre előkerült a virg*ács* — ez olyan ács, a mely nem a fát dolgozza, hanem a fa dolgozza az embert — s megmagyarázta a nebulónak, hogy van egy harmadik tus is, az apai — *virtus*.

Kedves Pete Dani bátyánknak se hagynak békét s mivel egy alkalommal kétszer is kellett beszélnie azonnal kész volt a vicc, hogy másodszor *repete* Dani bácsi beszélt.

Különben rendkívül kedvenc céltábla a vasúti ellenőr is, a kire ráfogták, hogy azért *ellen-őr*, mert a közönség *ellentör* és egy alkalommal ledobták a kocsiról, a mikor a szerencsétlen „*t*“ betűt elvesztette.

De sorsát senki sem kerülheti el. Bele kell nyugodnunk, ha valaki azt kérdi tőlünk: mi különbség van Paulus János és Pálfy János között? A felelet: Paulus az *tér*, Pálfy pedig *soka-tér*. Hiába tiltakozik a sporttelepi ifjúság is az ivás vádja ellen, mert az ellenségei azonnal azzal az argumentummal állnak elő, hiszen az elnök is azzal lép be a gyűlés-terembe, van *fris-ser?* — Hej pedig ő csak azt mondja: itt van *Fisch-ser*.

Erről jut eszembe, hogy a „kabók“ társaságról akartam irni. Ne vádoljanak hanyagsággal. Készakarva irok róluk utoljára. Hosszas utánjárás után sikerült megtudnom, hogy ez oly társaság, mely nem tartozik sem a „kabir“ törzshöz, sem a „kabócza“ állatvilághoz, bár belszervezetükben van a hasonlatosság mindkettőhöz. — Az elsőhöz az, hogy ők is emberek, de nem kabir, hanem derék törzsüek; az utóbbihoz pedig azért, mert mindkettőnél van kis, nagy és lámpahordó osztály.

Sokan nevüket a kabai asszonyoktól származtat-

Lóverseny-tér mögül induljon-e ki a vonal, vagy pedig peage-forgalommal a főváros területére jőjjön-e be?

Hová lettek a szép tervek, a fakadó remények? Hová lett az új vasút? — Elnyelte azt is az őszi köd.

Folytassam tovább? Érdemes-e a keserűség hangulatát szítani annak bolygatásával, hogy utóbbi időben mi minden lett köddé, párává? Csak még egyet!

Azt olvasom, hogy Pestvármegye szeptember 13-án tartott közgyülésén Rákosszentmihály község *szervezési* szabályrendeletének *szervezési* részét jóváhagyta. Külön bizonyítgatás nélkül is elhiheti tek. szerkesztő úr, hogy ez a hír is... hogy is mondjam?... egy kissé ködös. Mint a hogy a községgé alakuláshoz fűzött összes remények és várakozások a jövő homályában várják a derűs tavasz feltámasztó fuvallatát.

Engem és birtoktársaimat az új község a folyó évben ölelt keblére. Előbb közvetlenül Csömörhöz tartoztunk (telekkönyvi okmányaink településünket Rákosszentmihálytól való megkülömböztetés végett Csömörszentmihálynak nevezi) és a mézeshetek mámoros ölelkezése közben szerelmes községi előljáróságunk az édes titkot súgta fülünkbe, hogy... máris meg vagyunk terhelve... 2 évi tagdíjhátralékkal valamely azelőtt soha sem ismert egyesületnél, melylyel a községi előljáróság azonosítja magát.

Igen tisztelt szerkesztő úr! Ön bizonyára jól ismeri a beamter-, különösen a tanárember természetrajzát. Ebben a világban nem ismeretlen az *előleg* fogalma, de a *hátralékoktól* mentsen Isten!

Hogyan támadt ez a hátralék? Ez is homályos előttem; homályos, mint a sűrű őszi köd.

Ime, tek. szerkesztő úr, ennyi a ködös téma; megtoldhatnám még egy hosszú sorozattal, de úgy találom, hogy ez az én ömlengésem első levélnek szerénytelenül hosszú. Mentségemül szolgál az a tudat, hogy a közvélemény tolmácsához intézem. Hátha ezt a sok ködöt bölcs, felvilágosító szava el tudná oszlatni! Hátha mások is hozzájárúlnának, hogy világosság támadjon!

Én nem esem kétségbe. Reményemet a tavasz éltető erejébe vetem. Eloszlik a köd, reményeink valóra válnak: »lesz még Csicsón búcsú, lesz szőlő, lágy kenyér«. Csak ne csüggedjünk, ne váljunk fatalistákká! Ember küzdj és bízva bízzál!

Tekintetes szerkesztő úrnak

kész híve

Budapesten, 1903. okt. 22.

Schlichtancz Ármin.

*

Kötelességünkhöz híven megfelelünk a levélben felhozottakra. Kezdjük pedig mindjárt a bűnbánó vallomással, hogy bizony a Coriolanus szereplése két héttel ezelőtt kelt számunkban, — a mint azt már a múlt héten bevallottuk — a mi hibánk. Tollhiba volt, a mely a revizionál is kikerülte figyelmünket. Bocsánatot kérünk a hibáért, a mely a gyors munka közben bizony mindenütt előfordul.

A motorok szereplése, illetőleg nem szereplése nem a mi hibánk. Az ajánlat megtörtént és megbeszélés tárgya volt, hogy azután a tárgyalások megszakadtak, arról mi a legkevésbbé sem tehetünk. Oka valószínűleg az volt, hogy a motorgyár nem tett *megfelelő* ajánlatot, vagy a lóvasúttársaságnak nem volt a megvalósításhoz elegendő pénze.

A fővonal meghosszabbítását, illetőleg második vágány fektetését a lóvasútigazgatóság elhatározta kora tavasszal, a mikor a vicinális vonatok sűrűbb járatása volt tervbe véve. A rászánt pénzt fölemésztette a két új kocsi hátralékos árának kifizetésére és a vasúti alépítmény talpfáinak teljes megújítása, a mire nagy szükség volt. De azért az eszmét a társaság nem ejtette el, csak megvalósítása szenvedett halasztást.

Hogy a vicinális néha eltéveszti a hivatását és fütyöl az utasoknak, a kiket szállítani tartozott volna, az neki már régi, sűrűn visszatérő hibája. Oka egyes vonatvezetők túlságos bizalmaskodása az utazóközönséggel szemben, ostoba tréfálódás és a közönség, a mely szó nélkül tűri, hogy egyesek tüntetnek azzal,

---

ják, de e föltevést mindössze az támogatja, hogy a társaságban vannak asszonyok is, no meg nem ismeretlen fogalom a társaságnál a — bor sem. A név keletkezésére legmegbízhatóbb adat a „ravasz kabók" története. Ugyanis ezen társaságban szójárássá vált: „mit kapok." — Egyszer egy német ember vetődött a társaságba, aki igen érdeklődött a sűrűn hallott: „mit kapok" jelentősége iránt. — A társaság egyik tagja ilyen magyarázattal szolgált. — „Tudja kérem az olyan varázsszó, a melytől még az oroszlán is mormoló macskanyájasságra vetemedik." A németnek nagyon tetszett a dolog s azonnal próbára is tette.

Föl szállt a lóvonatra, illetve egy úrnak a tyúkszemére. Ez éktelen dühbe borult és szidta az ügyetlent.

A németnek se kellett több. Eszébe jutott a varázsszó s vigyorogva mondta többször: „mit kapok?" Az úr pedig úgy képen teremtette a németet, hogy a torkán akadt szájának a legfiatalabb 32-ik foga (minta Rácz Pali 32-ik fia).

A német azután csak annyit nyöszörgött: das ist *„ka'bók"*. — Ez eset óta vette fel a társaság a „kabók" elnevezést s az aki ilyen magyarázatott adott, lett a „ravasz" kabók.

A „kacér" kabók saját rossz viccének áldozata. — Ismét együtt ül a társaság s vig poharazás közben szomorodott szívvel jelenti a „ravasz" kabók, hogy a ház és társaság kedvenc macskája hirtelen kimult. — A társaság többi tagjai részvéttel kérdezték a kimulás okát, mikor egyik komoly képpel adja tudtul: valószinűleg megrepedt benne egy *„kac-ér"*.

Amint tetszik látni az egész társaság a „ravasz" kabók fondorlatának az áldozata. — Bizonyíték erre a „részeg" kabók elnevezés is.

Bekötött kézzel jön a víg poharazáshoz egyik társuk. Sajnálkozva kérdezik: mi bajod? Semmi — felelé az — csak felhasította a kezemet egy *réz szeg*. A ravasz kabók oldalba bökte a mellette ülőt s így riposztoz: „Te! elhiszed!... Én inkább hiszem, hogy *ré-szeg* volt."

A „kis" kabók kötelessége hazamenetkor világítani, miért is *„lámpahordó"* kabóknak is hívják. — A „kül" kabók ritkábban fordul meg a társaságban s miután megvárja, hogy olyankor őt dalra hívják *„hidalgó"* nevet vette fel.

Most csak azt szeretném tudni, hogy e sorokért én is valjon mit *kapok?*

Kabók.

hogy megfeledkeznek kötelességükről és a közönségnek tartozó tiszteletről.

És most jön a — medve? Nem, a vác-gödi vasút ügye, a melyet mi igenis komolyan vettünk, cikkelyekben ismertettünk a lehető legrészletesebben, mert kiépítését vidékünk érdekében szükségesnek, üdvösnek tartottuk és tartjuk ma is. Fel is szólítottuk vidékünk érdekeltjeit, használják fel a kínálkozó alkalmat, a mikor a vasútépítés ügye iránt maga a *miniszter* érdeklődik, a vidék gyors fejlesztését (esetleg a főváros határainak kiterjesztésével, a mint azt szintén megírtuk) szívén viseli s a válasz erre nemtörődömség, az érdeklődés teljes hiánya volt, vagy legföljebb — utólagos rekrimináció. Hja, már azt a vasútat azután a Rákos Vidéke nem építheti meg a saját, erősen kihasznált erejéből. Hogy különben a vállalat »holt bizonyos« lett volna, *mi nem* állítottuk, sőt mi éppen azért tartottuk szükségesnek a közönség érdeklődését az ügy iránt, hogy holt bizonyossá váljék.

Most pedig fújjunk bele újra a sűrű ködbe és magyarázzuk meg, hogy a községi szervezési szabályrendeletnek az a *szervezési része*, a mely az alkalmazandó tisztviselők, szolgák, alkalmazottak, képviselők, esküdtek stb. számáról, azok működési köréről, esetleges fizetéséről stb. intézkedik és *ez* a vármegye részéről jóváhagyást nyert. Nem hagyták azonban jóvá azt a nem kevésbbé fontos részét, a mely pl. házi állatok tartásáról, köztisztaságról stb. intézkedik. E miatt azonban a választások megejthetők s a községgé szervezkedés befejezhető. Ehhez a szervezkedéshez pedig — csak úgy, mint a háborúskodáshoz — pénz kell, pénz és harmadszor is pénz. Fizetni meg mindenki csak úgy fizet *szívesen, ha muszáj* neki. A belügyminiszter pedig jóváhagyván a birtokos-egyesület alapszabályainak azt a pontját, hogy az egyesületnek tagja tartozik lenni *minden* szentmihályi birtokos, erre támaszkodva szedte be a pénzeket teljes joggal és így keletkezett a hátralék, a mi hogy nem mindenkinek idegen fogalom, arról bizonyságot tehetünk mi, ennek a kis lapnak szerény munkásai.

És most még egyet végül.

Köszönjük az érdeklődést, a melyről sorai tanúskodnak és elfogadjuk korholását, a melylyel a ködös, a kesernyés őszi hangulatot veti szemünkre és kívánjuk, hogy az a jóakaratú érdeklődés, a mit b. soraiból kiolvasni szerencsénk volt, terjedjen el minél szélesebb rétegben és ígérjük, hogy akkor nem lesz rá alkalom, hogy kesernyés hangulatról panaszkodhassék akárki is, közleményeinket olvasgatva.

Mert a mi erőnk a közönség támogatása, a mi bizalmunk a közönség megnyert érdeklődése. Ha ezekről van alkalmunk minél sűrűbben meggyőződést szerezni, küzdünk, fáradunk mi ezentúl is csüggedetlen jókedvvel és megfogadjuk, jeligénknek tartjuk a nagy költő ránk alkalmazott szavait: „Ember, küzdj és bízva bízzál.“

Farkas Elek.

HIREK.

Háborús világ Rákosszentmihályon. Furcsa szokások kezdenek lábrakapni Rákosszentmihályon vasárnaponkint, sőt hétköznapokon is. Arra vallanak ezek, hogy a csendőrség bevonulásával nem hogy javultak volna az állapotok, hanem ellenkezőleg — rosszabbodtak. A mult vasárnapon például úgy az Engelbrecht-, mint a Paroczay-vendéglők körül véres verekedések voltak, a melyek közül az előbbi három késszúrással végződött. Ugyanakkor az egyik községi rendőr ellen azért tettek panaszt, mert bikacsekkel verekedett. A Paroczay-vendéglő táján az összes fiatalabb fák derékban vannak letörve, szóval a pusztítás nyomai általánosak. Tisztelettel kérdezzük ezek után, nem volna-e itt az ideje, hogy ezeknek a gyalázatosságoknak egyszer gátat vessenek? Mert ilyen körülmények között aggodalommal kell néznünk az új község jövője elé, a hol — az itt felsoroltakból és a sűrűen regisztrált egyéb bűnesetekből következtetve — sem a magán-, sem a közvagyon, sem az emberélet kellően biztosítva nincsen.

Felhívás. *Veress* Alajos fővárosi bizottsági tag úr a következő sorok közlésére kért föl bennünket. Igen tisztelt Szerkesztő Úr! Kedves Barátom! Harmadéve úgyszólván általános megelégedéssel fejeztük be a külső Kerepesi-út mentén fekvő városrészek-, telepek- és községeknek a közlekedési viszonyok javítására irányuló, általános lelkesedéssel folytatott mozgalmat. Ennek a mozgalomnak a költségeit — mint bizonyára tudni méltóztatol — legnagyobb részben mi — rákosfalviak — viseltük. Csupán a nyomdaköltségeket kivántuk közös megegyezéssel rákosszentmihályi és mátyásföldi érdektársainkra hárítani. Ebből a mindössze 66 koronát tevő költségből, mátyásföldi érdektársaink 39 koronát ki is fizettek s a gyűjtő-ívet, melyen a fenti összeg kifizetése nyugtáztatol, a hátralevő 27 korona összegyűjtése végett rákosszentmihályi érdektársaink egyikének adtuk át, hogy kinek, arra nem emlékszem már. Nagy meglepetésemre a nyomda most rajtam követeli az utóbbi összeget. Hogy jutok ehhez, — nem tudom, de tény, hogy — ha adósok vagyunk, fizetnünk kell. Engedd meg ennélfogva, hogy becses lapod utján kérést intézzek rákosszentmihályi érdektársainkhoz és különösen ahhoz, a ki annak idején a gyűjtő-ívet átvenni sziveskedett, hogy a szóban levő 27 koronát összegyűjteni és kifizetni ne terheltessenek, mert igazán nem tudnám megérteni, hogy miért kelljen azt épen nekem megfizetni. Szivességedért fogadd előre is őszinte köszönetem és mély tiszteletem nyilvánítását, a mivel vagyok Rákosfalva, 1903. okt. 27. igaz híved Veress Alajos.

Közgyűlés. Rákosszentmihály község képviselőtestülete november 4-én, szerdán, ülést tart, a melyen be fogják jelenteni a szervezési szabályrendeletnek a vármegye által történt jóváhagyását és az azon tett módosításokat és intézkedni fognak a megejtendő elöljárósági választásokról.

Kossuth-szobor Rákosszentmihályon. Mult vasárnap délután 3 órakor a budapesti egyetemi ifjúságnak körülbelül 20 tagja babérkoszorút hozott *Duda* Nándor rákosszentmihályi polgárnak Szent István-utca 4. sz. alatti kertjében levő Kossuth-szoborra. Az ifjúságot a házigazda vendégszerető szívességgel fogadta. Az ifjúság a Himnuszt énekelte, majd az ifjúság nevében *Hoffmann* Ottó lelkes beszédben méltatta Duda Nándor hazafias tettét, a ki bár idegenajkú, szívében, lelkében templomot épített magyar gondolkozásának. — *Léderer* Miklós nagy hatással szavalta *Olay* Gábor „Mi lesz Magyarországból“ című költeményét, majd a Kossuth-nóta hangjai mellett véget ért a szűk körben tartott ünneplés s az ifjúság a házigazda meghívására a Bíróné-vendéglőben lakomára ült össze.

A kőbánya—rákosfalvi villamos vasút. Néhány hete megemlékeztünk róla, hogy a terveken évek óta épülő kőbánya—rákosfalvi villamos vasút ügye végre jó kerékvágásba jutott és reményünket fejeztük ki azon,

hogy most már semmi sem fogja akadályozni kiépítését. Ez a reménységünk most — úgy látszik — valóra válik. Mint értesülünk ugyanis, *Rózsavölgyi* alpolgármester közbenjárásával a főváros és a katonai hatóság között megegyezés jött létre, a melynél fogva az utóbbi beleegyezik a lovasgyakorlótérnek a villamossal leendő átszelésébe, másrészt pedig a főváros a katonáékat az átengedett térség megnagyobbításával kárpótolja. Mihelyt a megegyezés véglegessé válik, semmi sem fogja többé útját állani a közhasznú vonal kiépítésének.

Gázrovat. Szentmihály egyik régi polgára, *Schirilla* Ede kassa-oderbergi vasúti számtiszt e héten elhúnyt. Temetése 28-án délután 3 órakor volt a római katholikus egyház szertartásai szerint. Halálát özvegye gyászolja.

A sporttelep telekvétel-ügye. A Rákosszentmihályi Sporttelep Egyesület fölhívta mindazokat az érdeklődőket, a kik Rákosszentmihály közéletében nagyobb szerepet játszanak és áldozatkészségükkel eddig is kitüntek, hogy október 24-én az Engelbrecht-féle vendéglőben a telekszerzés ügyében jőjjenek össze. A felhívásnak megvolt a foganatja és az összejövetelen élénk eszmecsere folyt *Fischer* Győző elnök lelkes előterjesztése alapján. Az érdeklődők között gyűjtőíveket osztottak szét. Az előterjesztés révén felszólaltak *Pete* Dani, a ki Fischer Győző működését méltatta; *Fischer* Győző, a ki Pete Danit és vele az Almásy-telepi minden üdvös iránt érdeklődő társaságot üdvözölte; *Pálfi* János, a ki a Sporttelepet és működését méltatta és igérte, hogy az ő társaságuk a Sporttelep mozgalmát, mint jó ügyet pártfogásába veszi és végül *Balázsovich* Zoltán, a Sporttelep titkára, a ki az érdeklődésért mondott köszönetet és megköszönve a tett igéretet, Pálfi Jánost aposztrofálta.

A reformáció emlékünnepe. A reformáció emléknapját Rákosszentmihályon is ünneplik és pedig november 8-án délután 3 órakor a csengősházi iskola nagytermében. Az ünnepély sorrendje hat pontba lesz összefoglalva: Ének, ima, alkalmi ének (férfi kar), ünnepi beszéd, alkalmi szavalat és végül ének. Közreműködnek a budapesti ref. teologiai növendékek is. A férfi kart az alkalmi énekre *Csorba* Károly úr fogja szivességből betanítani. A reformátusok körében nagy az érdeklődés, a szépnek igérkező ünnepély iránt.

Uj zeneművek. A Nádor Kálmán tevékeny zeneműkiadó cég kiadásában legujabban a jó zeneműveknek egész sorozata fog megjelenni, a melyeket közönségünk szíves figyelmébe ajánlunk, mint karácsonyi ajándékul legalkalmasabb meglepetéseket. Különös említést érdemel ezek közül *Dankó* Pista dalainak második kötete, a mely Dankó 50 eredeti dalát tartalmazza, köztük *Eltörött a hegedűm . . . Most van a nap lemenőben . . . Hamis a rózsám* . . . stb. kezdetűeket és 12 eddig kiadatlan hátrahagyott zeneművét és ezen kivül *Gaál* Ferencnek Dankó dalaiból összeállitott *Merengés* című ábrándját. A kötet ára zongorára 5 kor. előfizetés esetén 3.50 kor. A „Merengés“ külön is megjelenik és 2.40 kor. fog kerülni. Nemkülönben igen jó és hatásos az a két melodráma, a melyeknek dallamos magyar zenéjét *Bihari* Jenő fiatal és máris ösmert zeneszerzőnk szerzette. A *Molnár Katica* címűt *Dóczy* József, a *Tárogató hangok* címűt *Fedor* Géza szövegére. Az előbbinek előadásával *Török* Irma, a másikéval *Kész* Rózsi a Vigszinház tagja aratott zajos sikert. Mindkettő kapható 3.50 kor. előfizetési áron. Bolti áruk 5 korona lesz. Ugyancsak Nádor Kálmán kiadásában két dal jelent meg *Kun* Lászlótól címűk *A vágy dala* és *A szerelem dala*. Mindkét dal a Vigszinház „Lia“ című ujdonságában szenzációs sikert ért el. A két dal ára egy füzetben 2 korona. A cég ujabb kiadványaiból megemlitjük még a *Fedák Sári műsorából* című sorozat következő számait: *Ladiladilom* 0.60, *Zsazsa mesél* 1.60 *Kék vók* (Bennem pezseg a vér) 2.—, *Svájci óra kuplé* (A gólya) 2.—, *Kalács nélkül nem kell a méz* 1.60, *Bozse Mári libája* 0.60 korona. A hat dal együttes megrendelés esetén 8.40 kor. helyett 5.50 kor. rendkívül előnyös árért kapható a kiadónál, Nádor Kálmánnál, Budapest, IV., Károly-körút 8. sz.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

Irtózatos tűz. K. vidéki városban nemrég egy szeszgyáros háza kigyuladt. A tűzoltóság tilalma dacára a tulajdonos berohan a veszélyes tűzbe, hogy pénzesládáját megmentse. A hatalmas lángok és a türhetetlen füst azonban nem engedték, hogy a kétségbeesett ember a ház hátsó részében levő lakószobájába behatolhasson. Vissza kell térnie és már-már ingadozik alatta a roskadó épület, midőn szerencséjére, kapaszkodás közben megakad az ajtóra szögezett levélszekrényben, melyet kezében görcsösen tartva, lezuhan a földre. Az irtózatos tűz egész vagyonát elhamvasztotta s nem maradt egyebe, mint az a pár értéktelen üzleti levél, mely a levélszekrényben volt és köztük a Török A. és Társa bankház, — Budapest, VI., Teréz-körút 46. sz. — levele, mely megújítási sorsjegyet tartalmazott. Még alig tért magához az óriái csapás hatása alól, midőn azon kellemes hírt hozta a tűz által szerencsétlenné tett és tönkrement gyárosnak a távíró, hogy a furcsa módon megmentett sorsjegy megnyerte a 600,000 koronás nagy jutalmat.

Versek.

I.

A bodza illatos virága
Puhán vállamra hullt,
Lágy szellő suhant át a légen
Hangtalanul.
A nyiló virágok illatát
Hordta felém a szél
Nagy, szerelmes boldogságról
Regélt . . . mesélt . . .

Itt állok most őszi időben
Magam — idegenen,
Több virágillat nem leng körül
Szerelmesen.
Hull, hull a sárga falevél
Hordja felém a szél,
Elvesztett üdvről, boldogságról
Regél . . . Mesél . . .

II.

Suhan a szellő a nyári éjben
Halld csak, halld, hogy suhan a szél
Erjed szivem lázas dobogását?
Rólad beszél, rólad beszél!

Szerelmem hozzád viszi a szellő
Körülleng és vágyról beszél.
Megérted-e szivem dobbanását!
Érted miről sóhajt a szél?

B.

Rákosfalván a **zöldike** vasútállomás közelében, egy hét lakásból álló jó karban levő **ház, nagy kert-telekkel** szabadkézből igen kedvező áron **ELADÓ.** Cim a kiadóhivatalban.

A NAGY KRISTÓFHOZ.

TELEFON 830.

PÖLZL KÁLMÁN

blouse, pongyola és

jupon különlegességek

BUDAPEST,

IV., Váci-utca 6. sz.

A NAGY KRISTÓFHOZ.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyereménynél többet fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a **605.000** koronás nagy jutalmat az 57080. számu sorsjegyre,
a **100.000** „ főnyereményt a 74366. „ „
a **90.000** „ „ a 109780. „ „
és ezeken kivül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennélfogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban ujból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1,000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000. 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14,459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerü árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 „ „ „ 3.— „ „ 6.— ; 1/1 „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket **utánvéttel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük.
Hivatalos tervezet dijtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. november hó 19-ig

bizalommal hozzánk beküldeni

TÖRÖK A. ÉS T^SA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a.** I. fiók: **Váczi-körut 4/a.**
II. fiók: **Muzeum-körut 11/a.** III. fiók: **Erzsébet-körut 54/a.**

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben { **utánvételezni kérem** / **postautalványnyal küldöm** / **mellékelem bankjegyekben** (bélyegekben) } A nem tetsző törlendő

Pontos czim: .....

Földváry Imre Budapest,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint diszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő Budapesten, VIII., Főherceg Sándor-u. 32.

Cristofoli Vincze

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett).

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59–81. ★ Alapíttatott: 1868.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabban célt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest–Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d) Lóvasuti végállomástól egyenesen lefelé. Előjegyzések, felvilágositasok díjmentesek!

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA — **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., STANDARD (VOLT DREHER) PALOTA.

A „Rákos Vidéke“ kegyes hölgy olvasóinak szíves figyelmét felhívjuk, szolíd és teljesen megbízható női divatkelme áruházunkra, a hol a legszebb és kétségkivül a legdivatosabb, speciális Angol, Francia s hazai gyártmányú kelmék kaphatók. Ez ősz divatjának remekei igen nagy mennyiségben már raktárunkra érkeztek, a melyek megtekintésére — vásárlási kötelezettség nélkül — szives készséggel hivjuk meg az igen tisztelt hölgyeket.

Áraink mesés olcsók; árúink igazán divatosak! s szigorúan határozottak.

Mintákat szivesen küldünk! **Mintákat szivesen küldünk!**

Nyomatott Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában Budapest, Csáky-utca 9.

BIBL. CIV. BUDAPEST
81571

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, november 8. 45. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP ÉS POLGÁRI DALKÖR HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utcza 25 — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal czimére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP
Felelős szerkesztő: BALÁZSOVICH ZOLTÁN.
Kiadótulajdonos: FARKAS ELEK.

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Negyed évre . . . . 2.— „
Egyes szám ára 16 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Beköszöntő.

A *Rákos Vidéke* a mai nappal változáson ment át. Élére uj név került, alapítása óta immár a harmadik. *Farkas* Elek a lap eddigi felelős szerkesztője, különös elfoglaltsága miatt a lap aktiv vezérletétől, legalább egy időre, sajnálatosan visszavonult s helyét régi munkatársának, e sorok szerény irójának engedte át.

A változás azonban nem jelent egyebet külsőségnél. *Farkas* Elek szellemi tőkéje, kipróbált ereje és derék igyekezete és szorgos munkássága itt marad közöttünk s biztosítja e lapok szíves olvasói számára annak az iránynak a fennmaradását, mely lapunk pályáját eddig is megjelölte s a tisztességes törekvés fehér fényű fáklyájával bevilágította.

Maradunk, a kik voltunk: hűséges sáfárai a *Rákos Vidéke* közönsége minden érdekének becsületes munkásai a szó nemesebb értelmében vett tisztességes sajtónak, önzetlen és érdekeletlen tolmácsai minden közérdekű kérdésnek.

Tántoríthatatlan hazafiság, lángoló ügyszeretet és tisztult izlés a jelszavunk, mely alatt épen nem tövistelen küzdelmünket megvívjuk.

A *Rákos Vidéke* harmadik évfolyama befejezésének küszöbén áll. E hosszu idő munkássága s a jelen viszonyaink meggyőzhetnek arról, hogy komoly élethivatást teljesít. A mi felfogásunk szerint rendeltetése *három főcsoportra* oszlik, három irányba tér. Elsősorban is feladata a *Rákos* vidékének helyi érdekeit képviselni kifelé, a székesfőváros és egyéb tényezők, valamint a nagy közönség irányában. E feladatának csak úgy felelhet meg, ha hatásának, szereplésének terét minél jobban világítja s minél szélesebb keretben érvényesül. Célunk ezért nem csak a Rákos környékének minden jelentősebb pontját fokozottabb mértékben lapunk szemhatárába belevonni, hanem célunk gondoskodni arról, hogy a lap a szoros értelemben vett környék lakósain kivülálló közönség és érdeklődők számára is hozzáférhetővé váljék s igy a székesfővárosban is nagyobb mértékben elterjedve szavának utja nyílnék s ereje növekedjék olyan téren, a hol a helyi érdekek megvilágítása és érvényesítése nevezetes eredmények kutforrásává válik. Napról-napra ismertebbé kell tennünk körülményeinket és viszonyainkat, hogy érdeklődőket hódítsunk és támogatókat szerezzünk.

Nem kevésbé fontos feladata másrészt a *Rákos Vidékének*, hogy magát a szükebb értelemben vett helyi közönségét a községi, közigazgatási, társadalmi, gazdasági és általán minden közérdekű kérdésben híven, gyorsan és megbizhatóan tájékoztassa, a vélemények kicserélésével s lelkiismeretes megvitatással a felmerült kérdések helyes tisztázását és megoldását előmozdítsa s a közvéleményt az irott betü erejével a helyes úton irányítsa. Mindezt úgy érheti el, ha — miként eddig — minden párton, személyen és érdeken felülemelkedve gyors, megbizható értesüléseket közvetít s a közérdekű kérdéseket higgadtan és érdekeletlenül vitatja meg.

A harmadik iránya cselekvő munkásságunknak a család és a gazda igényeinek szolgálatába sorakoztat. Bizonyos mértékig egymásra vagyunk mi, a főváros zajától távol, utalva. A mi nagy családunk kis családtagjainak lelki táplálékára, izlése pallérozására, szolgál a lap szépirodalmi és kritikai tartalma. Ezt, hogy céljának megfeleljen a szellemi nivó emelésével

kivánjuk fokozni s igérjük, hogy rendes munkatársainkon kivül a magyar irodalom nem egy elismert jelesét fogjuk megnyerni, hogy a lap szépirodalmi részét alkotásaikkal diszítsék. Szinház, művészet, irodalom rovatunk különleges helyzetünket szem előtt tartva kiván megbizható tájékoztatója lenni olvasóközönségünknek. E téren fokozódó szorgos munkásságot igérünk, valamint gondos tanácsadója marad a fejlődő gazdasági és kertészeti rovat is a gazdáknak és a háziasszonyoknak egyaránt.

Mindezek érdekében a lap fokozatosan uj rovatokkal bővül ki s eszközei gyarapodtával feladatának sikeresebb megoldását lépésenként közelíti meg. Jól tudjuk, hogy tökéleteset nem nyujthatunk, de feltétlen jóakaratot, igyekezetet és lelkesedést igérünk; melytől semmi megpróbáltatás nem tántorít el. Ismerjük a nehézségeket. E sorok igénytelen irója régi szerény munkása a sajtónak; naiv optimizmus, üres szalmaláng nem hevíti; a lelkesedés heve tapasztalatokon edződőtt meg. Élesen domborodik tehát ki minden kegyetlen nehézség a jövő látókörében, mely e vállalkozás elé erről is, arról is vészesen meredez. Az eszközök szerénysége, a szük hely alkotta korlátok, az emberi gyengeségek ezernyi zátonya-szirtje a kisvárosok társadalmának megszokott hibái, mindenféle nyüge. Megannyi kész veszedelem. Hisz' mindenkinek mindenben igaza nem lehet, minden igény, minden érdek ki nem elégíthető, minden ambiczió koszorúja kiirtaná a babérfa őserdejét, — Mi nem tehetünk többet, minthogy ma, a frigykötés napján fogadalmat teszünk, hogy az egyenes, igaz meggyőződés mesgyéjéről le nem téríthet semmi erőhatalom, személykultuszt, vagy személyes élű vitát meg nem tűrünk, hanem a komoly bíráló magaslatáról tekintjük az élet forgatagából felvetődő eseményeket és egyéneket egyaránt.

Ennyit magunkról. Bocsássa meg a szíves olvasó, hogy egyszer, e kivételes akalommal önmagunkról is szót ejtettünk. Szükséges azonban ez az „adjon Isten", hogy az új révész szándékát, szivét, lelkét, a gondjára bizódó utas megismerhesse. S ha felajánlva tiszta szívet, lelkesedést és szorgos kezet, támogatásáért, „fogadj Istenért" esd, ne maradjon szava hulló levél száraz zörgése, hanem a közjóért elvetett termékeny mag, mely zöldbe zsendült levéllel várja a reményt hintő kikeletet, áldást érlelő nyarat.

Te ezerszemű, kényes, jó közönség, fogadd jó szívvel ez igénytelen beköszöntést, nyujtsd felemelő, erős karod, hogy törtessünk, *Isten szent nevében előre!*

Balázsovich Zoltán.

Változás.

A lap homlokán változás történt.

Ez fejezhetné ki talán a leginkább azt az eseményt, a mi kis lapunk életében előfordult. A lap homloka változott, de bensőjében, tartal-

TÁRCA.

Kis leányok.

Jelenet.

Margit, 15 éves.

Piroska, 16 éves.

(Margit az asztalnál ül és kézimunkázik. Piroska belép, óvatosan körültekint. Halkan): Margit! Egyedül vagy?

(Margit meglepetve hátra tekint, Piroskát meglátva örömrivalgásba készül kitörni, de ez hallgatást int neki. Mire ő egyetértőleg bólintva, kiváncsian közeledik Piroska felé.)

Piroska (izgatottan súgva): Roppant érdekes mondani valóm van!

Margit (sürgetve): Mi az, mondd gyorsan.

Piroska: Jaj! Nem is tudom, hol kezdjem. Hát tudod, a testvérem, az Edit! Óh! Szörnyűség!

Margit (csodálkozva, gúnyosan): Edit! A kisasszony!

Piroska: Igen, igen! Tegnap történt az uzsona után, hogy Laczi, a „hosszú Frici" bátyja.... (Itt szünetet tartva, jelentőségteljesen néz Margitra, ki zavartan kötényét ráncigálva, szemeit a földre süti.)

Margit (halkan): Igen s a „kövér Pistá"-nak is.

Piroska (elfordulva, bosszúsan int): Igen, tudom.

Margit (kérőleg néz Piroskára): Folytasd.

Piroska: Várj csak! Tehát a Laci, mint tudod, minden másodnap eljön hozzánk.

Margit (gonoszul): S a „kövér Pista" is.

Piroska (sértődve elfordul): Margit, te ma kiállhatatlan vagy.

Margit (kérőleg): No, ne haragudjál. Inkább folytasd. Mama mindjárt itthon lesz s én még semmit sem tanúltam. S ezzel sem vagyok még kész. (A munkára mutat.)

Piroska (konokúl hallgat).

Margit (hízelkedve): No!... Pirikém... kérlek!

Piroska (engesztelődve megfordúl): De nem szekirozol többet?

Margit: Nem, nem! Te édes, te szép Piri.

Piroska (tetszelegve illesztgeti magát): Tehát tegnap, mikor az uzsonától felkeltünk s a Rózsi három csészét összetört...

Margit (türelmetlenűl közbevág): Ezt úgy is tudom

mában a régi marad, a mint azt az uj szerkesztő igéri.

Nem is kellene talán azért az ügyet olyan nagy előkészülettel tárgyalni. De mert mégis csak fordulópont a Rákos Vidéke életében, talán nem fölösleges róla egy pár szót szólanunk.

Másfél éve már nemsokára, hogy nevem ennek a kis lapnak az élére került. Másfél éve, hogy elvállaltam a vezetését abban a tudatban, hogy kis lapunkra az egész vidéknek a forrongás ama stádiumában, a mely az akkori időket jellemezte, szüksége van.

Távol állott tőlem az az elbizakodottság, mintha magamat éreztem volna hivatva arra, hogy a sötétségbe belevilágitsak. Nem tulajdonítottam magamnak akkora erőt, hogy hihettem volna, hogy én volnék az, a ki a zavarokat rendbehozza, a ki vezető szerepet kell, hogy játszék hivatottsága révén. Mindezek a gondolatok nekem idegenek voltak és azok is maradtak mindmostanáig.

Hanem ugy láttam, hogy a körülmények, a viszonyok változása folytán az események akként torlódtak össze körülöttem, hogy én, aki a harcoktól távol álltam, ha lelkiösmeretes munkával pótolom tehetségem hiányosságait, — ha higgadtan, részrehajlástól menten szólok a nagy nyilvánossághoz nem bölcsen bár, de meggondolva: talán, kritikus pillanatokban szolgálhatok valamelyest a közérdeknek önzetlenül, magasabb nézőpontból indulva ki.

Bíztam, nem a magam erejében, még kevésbé a magam tehetségében, hanem a közönség támogatásában, a mely talán pártomra áll, ha látja minden cselekedetemben a jó indulatot, a mely egyedüli vezetőm volt.

Másfél év alatt a dolgok jelentékeny része tisztázódott. Ha nem is vált valóvá minden reménység, a mi szivünkben élt, ha nem történt is minden ugy, a mint általános érdekből szerettük volna: de az ellentétek nem olyan élesek, a harc az egyes táborok között nem olyan elkeseredett, a milyen volt akkor, másfél esztendeje.

És most, hogy változtak az idők, változtak az emberek is.

A hullámok torlódása elmult és én ismét alul kerültem. A mire akkor szükség volt: a csitító szó most már elhallgathat, vagy elég, ha ritkábban szólal meg. Most a szervező munka következik, a mely uj erőt kiván. Meg azután az élet is olyan, hogy nem lehet zavartalanul *csak* az általános érdekek szolgálatában állanunk, más szükségletek is lépnek fel, a mik kitéritik az igyekvőt a kitüzött iránytól és más célok szolgálatára utalják, akárhányszor kényszerítik őt.

Ilyenkor azután jóleső tudattal látjuk, hogy a ki nyomunkba jön a megkezdett úton, képes rá, hogy a mi munkánkat jobban végezze, mint a hogy mi megkezdettük és megvan benne az akarat, hogy jobban is fogja végezni.

Csak egyet adjanak meg neki, kedves olvasóim, a bátoritást, a támogatást, a mi nél-

---

s hogy a Betti néni sárga selyemruháját leöntötte kávéval. Azután pedig az én fejemet úgy megkoppintotta a tálcával, hogy még ma is érzem.

Piroska (célzatosan): Igen. S erre a „hosszú Frici“ fölugrott s pofon akarta vágni a Rózsit. De te megfogtad a kabátja szárnyát s kérted: „Frici úr kérem, üljön le.“

Margit: De Piroska!

Piroska (zavartalanúl folytatja): S erre ő azt mondotta (felháborodott hangon): „De kérem, ez szörnyűség, hogy az a személy meg meri koppintani nagysád becses fejét! Nem! Ezt nem hagyom!“ S újra fölugrott. Erre azonban Pista odaszólt (fitymálva): „Ne ugrálj te hosszúlábú!“

Margit: Igen és Frici azt felelte (megvetéssel): „Hallgass! Babszem!“

Piroska (sírva fakad. El-elcsukló hangon): Az az útálatos Frici. Pista nem babszem.

Margit (hevesen akar felelni, de eszébe jutván az érdekes mondani való, vigasztalva): Nem! Pista nem babszem. Pista a legszebb nyolczadéves gymnazista, kit életemben láttam.

Piroska (mindinkább felviduló arccal): Úgy-e, hogy szép fiú? Szebb, mint az öcscse, a Frici!

Margit: Na Frici sem csúnya azért. Nagyon hasonlítanak egymásra. Úgy-e?

Piroska (miután egy ideig gondolkozott): Igen. De azért Pista mégis szebb.

Margit (sürgetve): S aztán?

Piroska: Türelem! Talán emlékszel még, a zálogosdinál, mikor nekem kellett kimennem a körből, a zongorához mentem.

Margit: Igen, emlékszem. Ott ült Pista és truccolt.

Piroska (mind hevesebben): Nem igaz, nem truccolt. Sokkal büszkébb, semhogy olyan — hogy is mondjam — olyan struccot figyelemre méltatna, mint az a Frici.

Margit (elkeseredve): Óh! Szegény Frici! S ő nincs is itt, hogy magát védhetné! (Csendes sírással az asztalra borúl.)

Piroska (ezt látva, megijed s Margit mellé térdel): Ne sírj! Édes, aranyos Margitkám! Hidd el, nem komolyan értettem. Hiszen Frici olyan gyönyörű férfiú, mint — mint Pista. No, úgy-e, most már jól van minden s folytathatom? Hol is hagytam el?

Margit: Mikor a zongorához mentél.

Piroska: Igen. S akkor Dezső odaszólt: (orrhangon, utánozva): „Nagysád kérem, nem szabad hallgatódzni,

kül kifárad a legerősebb, elmerül a legnagyobbra hivatott is. Hisz az ő munkájára szánt áldozat megtérül munkájának elért sikere révén sokszorosan!

Az ő számára kért támogatás említése ad alkalmat rá, hogy megköszönjem Önöknek azt, a miben nekem részem volt.

Munkám, igaz, áldozatot kivánt, de erőt adott hozzá a munkatársak önzetlen, nemes támogatása. Kis tehetségemet megerősitette az érdeklődésnek, sőt néha a szeretetnek, a ragaszkodásnak nem várt nyilvánítása; az elösmerés, a miben egyesek részéről részem volt, s a mit csak egy okol meg, s a mit csak egy címen fogadhattam el, jó szándékom elösmeréseként.

Hogy mindezek után e lapoktól meg nem válok — bár sok kényszerítő ok kivánná azt tőlem — talán érthető lesz Önök előtt. De a szívesen végzett munka olyan kötelék, a mely hozzá fűz mindaddig a mig iránya az, a mit én vettem szándékba: becsületes, őszinte, magánérdeket nem ösmerő és tisztán hazafias.

Hogy pedig ilyen lesz, biztosítek rá a lap új szerkesztője, a ki eddig is szívesen támogatott engem jól végzett, lelkiismeretes munkájával.

Farkas Elek.

Aczél Lajos.

Búcsúztatót kell írnunk.

Kelletlenül tesszük, mert nem lesz örömünk a végzett munkában. Nem lehet benne örömünk, mert szívünk egész melegével, becsülésünk legnagyobb fokával, szeretetünk teljességével ragaszkodunk hozzá, a kinek nevét e sorok fölébe írtuk, a ki — íme — eltávozik közülünk, a kitől búcsúzni vagyunk kénytelenek.

Szerencsés véletlen volt az, a mely őt mi közénk hozta, a mely az ő lépéseit mi felénk irányította, hogy hirdesse közöttünk a hit, a vallás, a szeretet, a hazafiság soha el nem múló tisztaságú, szentté vált igéit.

Hirdesse úgy, hogy azok az igék bevegyék magukat a legegyszerűbb ember agyvelejébe és a művelt, sőt már raffinált ember sokszor nem egyenes munkát végező eszébe egyaránt. Hirdesse úgy, hogy befészkelje magát az emberek érző, sokszor tán vérző szívébe és megnyugtassa a béke után sóvárgókat, lecsendesítse a háborgókat, megerősítse a kételkedőket, fölmelegítse a rideg lelkűeket és lángralobbantsa a hazafiság lángját a hidegen, a közönbösen gondolkodókban.

Mert ez a munka várt reá és ennek az apostola volt ő éveken — sajnos, csak egy néhány rövid éven — keresztül.

A mikor először jött közibénk, kezdetleges állapotokat talált és idegen embereket, a kik egymást sem tudták, sokszor egymást sem akarták megérteni. Az Úr oltára, a kinek ő szolgálatába szegődött, szegényes volt és eldugott helyen levő.

De már élt a vágy az egymást megérteni nem tudók szivében, hogy emeljenek Neki szebb oltárt, fényesebbet és építsenek az oltárnak megfelelő, kellő hajlékot. Talán öntudatlan vágyakozás hozta ezzel a gondolattal közelebb egymáshoz a szertehúzókat. És Aczél Lajos, a szép eszméknek szolgálatra kész szószólója, megértette a neki még idegen emberek szíve dobbanását, látta szemükben a vágyakozás fénylő szikráját és hallgatott a szívek egyértelmü hangjára, olvasott a fénylő szemekből és közelebb hozta egymáshoz azokat, a kik egymást addig meg nem értették.

S az eszme érdekében tett, írt és beszélt. És tettei cselekedetek voltak, írásai szívhez szólóak, beszéde az elméket foglalkoztató. És munkájának megvolt az eredménye. Új lélek, új szellem szállott híveibe és összefogva, fáradhatatlanul dolgoztak a közös, szent cél érdekében sikerrel, eredménynyel.

S ez a siker, ez az eredmény mintha más számára lett volna hivatva, hogy hírt, dicsőséget teremjen: a megvalósulás idején ő miközülünk távozni kényszerült.

És az ő távozásával szerteszóródott az oly szépen összeterelt nyáj: féltékenység lépett a szeretet helyébe, áskálódásnak adott teret az őszinte tisztelet, visszavonás lett az egyetértés utóda és az emberek megint nem tudták, megint nem akarták egymást megérteni; egymás ellen törtek az egymás támogatása helyett.

S a mikor az Isten méltó hajléka megnyílott a hívek számára, benne, körülötte nem az áldozat tüze lobogott, hanem a dúló harcé, vad háborúságé.

És megint csak őt kívántuk magunk közé: Aczél Lajost. S ő engedve a hívó szónak, eljött újra, hogy lecsendesítse a harcoló feleket, hogy hirdesse a *szeretet* krisztusi igéit.

Folytatta dolgát ott, a hol előbb elhagyni volt kénytelen.

Mintha csak tegnap vették volna ki kezéből az irányító vesszőt, a mely ő nála a kormányzó pálcát

---

sziveskedjék tovább menni.“ Oh! Azt úgy útálom. Hogy lenézi Pistát.

Margit: S Fricinek is mindig azt mondja: „Te spárga.“

Piroska: Nem értem Emmit, hogy tetszhetik neki ez a képzelődő majom.

Margit: No bizony, én sem.

Piroska: Erre én az ablakfülkébe akartam menni s mikor a függönyt széthúztam .... Óh!

(Kint éles csengetés. Margit, ki feszülten, lélegzet nélkül figyelt Piroskára, most hirtelen felugrik, munkáját összekapja s hangos jajjal befut a másik szobába. Piroska Margitot futni látván, utána kiált: „Margit! Margit! Miért futsz? Hiszen most jön a legfontosabb.“ De látván, hogy Margit nem jön vissza, haragosan mormolja: „Nem értem. Elfut s most nem mondhattam meg neki, hogy láttam, a mint Laci Editet megcsókolta. Juj! De érdekes volt.“

(Kint a szobaleány hangja hallatszik: „Igen kérem nagysága. Piroska kisasszony is bent van.“)

Piroska: Áhá! Most már értem. (Elfut.)

Zena.

képviselte, odaállt az ő akaratlanul elhagyott hívei közé és beszélt és írt és cselekedett: és újra béke lőn a békétlenkedők közepette és szerették, támogatták egymást a harcoló felek.

Ő pedig szeretettel a szívében, jósággal eltelve, sikerének a legkisebb kihasználása nélkül, méltósággal, a mint jött, távozik közülünk most, a mikor megteremtette a békét és sokszor, számtalanszor hirdette az emberszeretetet, a hazaszeretet magasztos eszméit, hogy az ismételt hallás révén bevéső djenek azok a legkeményebb, a legellentállóbb lelkekbe is.

Nem tartjuk alkalmasnak ezt a mostani percet arra, hogy kutassuk, miért kellett ott hagynia helyét egy férfiúnak alkalmatlan időben?

Azt a helyet, a hol ő immár otthon volt, a hol rá szükség volt, a hol nagy üresség et hagy maga után. Azt az üresség et, a mely az emberi szívekben a személyes szeretet, barátság, becsülés és tisztelet befogadására van hivatva s a melynek ő összes tartalmát magáévá tette s a melyet most másnak milyen nehéz lesz újólag kellően megtölteni.

Miért kellett elvonni valakit megfelelő helyéről és miért kellett másnak azt a nehéz dolgot szánni, hogy becsületes munkáját az elődje iránt érzett szeretet, becsülés és tisztelet elhalványításával legyen kénytelen megkezdeni?

Legyünk ezúttal még egyszer fatalisták; vegyük úgy, a hogyan történt és nyugodjunk meg abban, a mi talán mégis másképpen is megoldható is lett volna.

Nyújtsuk a búcsúzó felé azt, a mi egyedüli kincse, a mit nálunk szerzett: osztotlan, igaz szeretetünket, becsülésünket.

Köszönjük meg neki újból önzetlen, nemes fáradozását. És becsüljük meg emlékezetét hozzá legméltóbban úgy, hogy megőrizve tartjuk szivünkben az ő hirdette tanításokat Istenről, Krisztusról, felebaráti szeretetről, barátságról és tiszta hazafiságról.

És ne búcsúzzunk tőle véglegesen. Tartsuk meg vele szemben a közénk-tartozóság érzését, az ő működésének megbecsülését és ha ez fűz össze bennünket, akkor sem távolság, sem a körülmények váltakozása őt tőlünk teljesen elszakítani nem lesz képes.

Farkas Elek.

HIREK.

Távozó lelkészünk. Főt. Aczél Lajos úr idejének rövidsége miatt ezúton mond istenhozzádot jóakaróinak és barátainak!

A rákosszentmihályi esküdtelőljárók jelölése. Rákosszentmihály község képviselőtestülete november 4-én tartott ülésében határozta el, hogy kiket jelöl a birói, törvénybirói, pénztárosi, közgyámi, továbbá az esküdt-előljárói állásokra. A végleges jelölést erős vitatkozás előzte meg, a melynek során *Bentsik* József dr. községi képviselő kifogást tett az esküdt-előljárói jelölőliszta olyatén összeállitása ellen, a mely szerint egyesek nevei — különböző sorrendben — hol az első, hol a második, hol pedig a harmadik helyen jelölve — többször fordulnak elő. Ez ő szerinte a választói jog kijátszása és az esküdt-előljárok választását egyszerű *kinevezéssé* változtatja át. A képviselőtestület végül a következő — módosított — jelölt-névsorban állapodott meg. *Biró:* 1. *Hauser* Gyula, 2. *Kneif* Endre, 3. *Opitz* Flóris. *Törvénybiró:* 1. *Neszt* János, 2. *Kneif* Endre, 3 *Hauser* Gyula. *Pénztáros és közgyám:* 1. *Ruzsinszky* Lajos, 2. *Neszt* János, 3. *Szandovits* Jakab. *Esküdt-előljárók:* I. 1. *Farkas* István, 2. *Ruzsinszky* Lajos, 3. *Herczeg* József. II. 1. *Weinwurm* János, 2. *Farkas* István, 3. *Opitz* Flóris. III. 1. *Berghoffer* Ferenc, 2. *Weinwurm* János, 3. *Berger* Mátyás. IV. 1. *Kubinyecz* Sámuel, 2. *Berger* Péter, 3. *Bürgermeister* Ferenc. V. 1. *Kovács* József, 2 *Kropacsek* Ferenc, 3. *Vas* Ferenc. VI. 1. *Stein* Péter, 2. *Auguszt* Béla, 3. *Szabó* József. A választás napja egyelőre még nincsen kitűzve, a jelenvolt *Kapczy* Vilmos járási főszolgabiró nyilatkozata szerint azonban, úgy a fentebb felsorolt, mint a jegyzői állások betöltését czélzó *választások még november hónapban megejthetők lesznek.*

A rákosszentmihályi iskolák kibővítése. *Tóth* József pestvidéki m. kir. tanfelügyelő — mint értesülünk — a rákosszentmihályi állami elemi népiskolák tantermeinek szaporitását sürgette meg. A gondnokság nevében *Farkas* Ignác elnök a végrehajtás elhalasztását a következőkkel okolta meg. 1. A tanulók száma a mult évi 436-tal szemben 426-ra csökkent és igy a hat tanteremre átlag 70 tanuló jut, a mi sok ugyan, de uj tanterem be nem rendezhető, mert Rákosszentmihály község adóalapja 1902-ről 1903-ra 2000 koronával csökkent, a mi a gondnokságot pénzügyileg erősen megköti. Az uj községnek pedig még megszavazott költségvetése sincsen és igy nem lehet tudni, hogy uj tanterem berendezése okozta többlet-kiadásokra egyáltalán akadna-e fedezet? 2. Rákosszentmihály községnek kitünő helyen 700 öles telek áll rendelkezésére iskolai célra. Ha két tanterem berendezése válik szükségessé — a mi körülbelül 2 éven belül bekövetkezik — két bérelt tanterem-helyiség bérletének megszüntetésével a telekre egy négytantermes középponti iskola volna épithető, a mely a szükséghez képest 16 tantermet, igazgatólakást stb. magábanfoglaló szép iskolaépületté bővithető a rendelkezésre álló telken és igy tanterem szaporitás esetén a bérletek megszüntetésével ennek a megoldásnak adná az elsőbbséget.

A községi szabályrendelet sorsa. *Rákosszentmihály* község képviselőtestülete e héten tartott rendkivüli közgyülésén vette tudomásul a vármegyének ama határozatát, hogy az idén készitett községi szervezési szabályrendeletet nem hagyta jóvá a maga egészében, hanem csak a szervezési részét erősitette meg. A törvényhatóságnak az a kifogása, hogy a szabályrendelet sok olyan dologra is kiterjeszkedett, a melyek szabályozása külön rendelet keretébe tartozik. Igy a község szépitése érdekében, a sertés tartásra vonatkozólag és a madarakról szóló intézkedések a szervezési szabályrendelet korlátai között helyet nem foglalhatnak s ezért jóváhagyatlanul érkeztek vissza a községhez, mely azok egybefoglalásával csak egyszerűsiteni óhajtotta a közigazgatás nehézkes rendszabályait.

A feledésbe merült nyomda-költség. Lapunk mult heti számában *Veress* Alajos úr felhivást tett közé a külső Kerepesi-út mentén fekvő városrészek, telepek és községeknek a közlekedési viszonyok javitása érdekében kifejtett mozgalmából eredő nyomda-költségek még hátralékos 27 koronányi részének összegyűjtése ügyében. Érdekelt oldalról felkértek bennünket annak megemlitésére, hogy a szóbanforgó összeget mindeddig

senki sem gyűjtötte össze, hanem az átvett gyűjtőív feledékenységből valakinél megrekedt. Igy tehát a dologban mulasztás tulajdonképen senkit sem terhel, csupán a nyomdász nem fordult követelésével illetékes helyre. Egyébként, mint értesülünk a gyűjtés Rákosszentmihályon haladéktalanul megindult s ezidő szerint folyamatban van.

Rákosszentmihályi társaskör. A Rákosszentmihályon a minap alakult „Ne bántsd a magyart“ című asztaltársaság nagy munkába fogott. Elhatározta, hogy 1904. január 1-ére megalakítja a *Rákosszentmihályi társaskört,* a régen óhajtott kaszinó pótlásául. A szervezők egyelőre csak 5 kor. évi tagsági díj szedésével akarják biztosítani a társaság együttmaradását s valamelyik vendéglő-helyiségben kívánják összejöveteleiket tartani, mignem majdan megerősödve, a társaskör saját otthonába vonulhatna be. A tagokat gyűjtőívek köröztetésével szerzik s eddig már körülbelül negyven tagra számitanak. A társaskör alapszabály tervezete a további tárgyalás céljára már el is készült s az aláírások gyűjtésének befejeztével tartandó összes ülés elbírálása elé fog kerülni. A társaság egyelőre minden csütörtökön jön össze a *Hausvater*-féle vendéglőben

„Háborús világ Rákosszentmihályon.“ E címen legutóbbi számunkban megjelent hírünkre *Paróczay* József szentmihályi vendéglőstől levelet kaptunk, melyben közleményünk olyatén helyreigazítását kéri, hogy az üzletében, vendégei között hosszú idő óta semmiféle összekülönbözés nem történt. *Paróczay* úr bizonyára nem olvasta figyelemmel a kifogásolt hírünket, mert abban egyáltalán nem állítjuk, hogy a verekedés a vendéglő helyiségében történt, hanem azt, hogy annak környékén A közlemény pedig ez alakban valóságnak teljességgel megfelel, amit fényesen bizonyítanak a letördösött fák és galyak, melyek a csata színhelyén maradtak. A verekedők az utczán támadták meg egymást s biztos tudomásunk szerint késelés is esett, a mire valami szende leányzó igézetes szemepillantása tüzelhette a virtuskodó legényeket.

Gyüjtés a szentmihályi harangalapra. A rákosszentmihályi római katolikus templom harangalapjának céljára befolyt következő adományokról kaptunk kimutatást: *Ellenbacher* Jánosné gyüjtése: Sz. —.30, özv. Mladovits Jánosné 2.—, Stéger Henrikné —.40, Sütő Jánosné —.20, Czene Józsefné —.20, Baranyai Erzsi —.40, Laukó András —.20, Illés József —.80, Fleischlinger István 2.—, Divés Józsefné 1.—, Hideghéti Antal 1.—, Kvalka Alajos —.40, Hideghéti Imre —.40, Pató Rozália 1.—, Antus Jánosné —.40, Török Antal —.20, Jankovits Gusztáv 1.—, Hideghéti Vendel —.40, özv. Hetesi Sándorné —.40, Baranyi Jánosné —.20, Horváth Józsefné —.40, Jamniczky József 1.—, Csávóczky József 1.—, Nagy Mihály —.30, Csávóczky István —.20, Kecskeméthy László 1.—, Steinhébel Sándorné 1.—, özv. Bereczky Pálné —.40, Ocker Károlyné 2.—, Csávóczki Etel —.30, Wassermann Alajos 2.—, Scherer Dániel —.40, Olvashatatlan aláirás —.20, Bösze Irén —.20, Leheti Jakab —.60, Burka János 1.—, Somogyi Andrásné —.40, Hulik Mari —.20, Slahutka István 1.—, Hrabacska Mihály —.40, Farkas István 1.—, Laukó János 1.—, Gurnik Miklósné —.60, Magyar András —.—, Folnovits János —.20, Tamás Ferencz —.40, Kovács József 1.50, Mikó József —.40, Gazsó János —.40, Bognár György —.60, Jaczina István —.20, Gajdos István —.40, Szekeres József 2.—, Mokros János —.60, Horváth Lajos —.30, Makády István —.50, Berger Mátyás —.—, özv. Friedrichné 1.—, özv. Cora Jánosné —.20, Blaskovics György —.40, közbeszúrva —.40, és 1.—, *összesen 40.— korona.*

Rákosszentmihályi sporttelep részéről. A *Rákosszentmihályi Sporttelep* telekszerző mozgalma érdekében kibocsájtott körlevél és gyűjtőívek szétküldése e héten történik meg. A *Sporttelep* vezetősége ez uton is felkéri mind azokat az érdeklődőket, kik tévedésből gyűjtőívet nem kaptak volna, hogy erről alkalmas módon hírt adni sziveskedjenek, hogy a mulasztás haladéktalan pótolható legyen. A kilences bizottságnak e hétre kitűzött ülését több tag elmaradása következtében s mert a várt előadói jelentések az idő rövidsége miatt el nem készülhettek, ezúttal elhalasztották s a legközelebbi héten fogják egybehívni.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A **Rákos Vidéke** ujonan szervezett *szerkesztősége* szivből üdvözli ez úton is a t. olvasókat és munkatársakat s kéri, hogy szives munkálataikkal a jövőben is támogatni szíveskedjenek. Köszönettel fogadunk minden közleményt, felszólalást, kéziratot s e rovatban, kívánatra pedig külön levélben készséggel válaszolunk a hozzánk intézett kérdezősködésekre. A környék t. lakosságát felkérjük, hogy bármi jelentősebb előforduló eseményről, vagy felmerülő panaszról értesíteni szíveskedjék.

Kéziratok. Több beküldött kéziratot vettünk át felhasználás céljából. Megnyugtatásul közöljük az érdekeltekkel, hogy legközelebb hírt adunk felőlük.

R. I. Budapest. Üdv. Várjuk tárt karokkal.

A **kiadóhivatal** kéri, hogy a lapra vonatkozólag előforduló bármi panaszról azonnal értesíteni szíveskedjenek, hogy haladéktalanul intézkedhessék. — Kérjük mindenütt a *Rákos Vidékét!*

NYILTTÉR.*)

Nyilatkozat.

Mint rákosszentmihályi polgár és lakós, hozzájárultam nemrégiben a község szépitéséhez *10* paddal, azon meghagyással, hogy ezek közül *6* drb. a promenádra, *4* pedig a templom környékére helyeztessék.

A mint értesültem, „Más valaki“ akarja ez érdemeket eltulajdonítani, a mennyiben azt állítja, hogy a padokat ő csináltatta.

Ezennel nyilvánítom és kijelentem, hogy a 10 padot Rákosszentmihály községének kizárólag én adományoztam.

Figyelmessy Antal
vendéglős
Rákosszentmihályon.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Rákosfalván a **zöldike** vasútállomás közelében, egy hét lakásból álló jó karban levő **ház, nagy kert-telekkel** szabadkézből igen kedvező áron **ELADÓ.** Czim a kiadóhivatalban.

A NAGY KRISTÓFHOZ.

PÖLZL KÁLMÁN

TELEFON 830.

blouse, pongyola és jupon különlegessége k

BUDAPEST, IV., Váci-utca 6. sz.

A NAGY KRISTÓFHOZ.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyereménynél többet fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a **605.000** koronás nagy jutalmat az 57080. számu sorsjegyre,
a **100.000** „ főnyereményt a 74366. „ „
a **90.000** „ „ a 109780. „ „
és ezeken kivül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennélfogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban ujból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1,000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14,459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerü árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 „ „ „ 3.— „ „ 6.— ; 1/1 „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket **utánvéttel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük. Hivatalos tervezet dijtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. november hó 19-ig

bizalommal hozzánk beküldeni

TÖRÖK A. ÉS TS

BANKHAZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a.** I. fiók: **Váczi-körut 4/a.**
II. fiók: **Muzeum-körut 11/a.** III. fiók: **Erzsébet-körut 54/a.**

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben { **utánvételezni kérem** / **postautalványnyal küldöm** / **mellékelem bankjegyekben** (bélyegekben) } A nem tetsző törlendő

Pontos czim: .....

Földváry Imre Budapest,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint diszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő Budapesten, VIII., Főherceg Sándor-u. 32.

Cristofoli Vincze

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett).

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59–81. ★ Alapíttatott: 1868.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabban célt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest–Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d) Lóvasuti végállomástól egyenesen lefelé. Előjegyzések, felvilágositások díjmentesek!

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., STANDARD (VOLT DREHER) PALOTA.

A „Rákos Vidéke“ kegyes hölgy olvasóinak szíves figyelmét felhívjuk, szolíd és teljesen megbízható női divatkelme árúházunkra, a hol a legszebb és kétségkivül a legdivatosabb, speciális Angol, Francia s hazai gyártmányú kelmék kaphatók. Ez ősz divatjának remekei igen nagy mennyiségben már raktárunkra érkeztek, a melyek megtekintésére — vásárlási kötelezettség nélkül — szives készséggel hivjuk meg az igen tisztelt hölgyeket.

Áraink mesés olcsók; árúink igazán divatosak! s szigorúan határozottak.

Mintákat szivesen küldünk! **Mintákat szivesen küldünk!**

Nyomatott Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában Budapest, Csáky-utca 9.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, november 15. 46. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP ÉS POLGÁRI DALKÖR HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utcza 25. — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal czimére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP
Felelős szerkesztő:
BALÁZSOVICH ZOLTÁN.
Kiadótulajdonos:
FARKAS ELEK.

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Negyed évre . . . . . 2.— „
Egyes szám ára 16 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Az első költségvetés.

Rákosszentmihály nagyközség *első* költségvetésének előirányzata látható teljes szövegében az alábbiak során. Sietünk ezt az érdekes tervezetet olvasóink elé tárni, mert nem csak figyelemreméltó a kétségtelen érdeklődés és kellő megvitatás szempontjából, hanem egyszerü áttekintése kitünő tükörképét szolgáltatja a nyüzsgő életü uj község teljes munkálkodásának.

Az előirányzat — minden tételén meglátszik — kétségtelenül gondos kéz és gondolkodó fő munkája, mégis végső eredményében olyan kedvezőtlen számadatokat szolgáltat, melyek könnyen lehetnek csakhamar a kemény kritikának czéltáblájává s a meggondolatlanság támadó fegyverének kényelmes munkára adnak alkalmat.

Valóban a 98·39%-os *községi pótadó*, melyet az előirányzat követel, nem olyan csekély összeg, mely mint közteher ne ingerelné fel maga ellen még a jámborabb vérmérsékletü médiumokat is s ne aggasztaná a legbizóbb polgárokat is.

Mi itt a főváros közvetlen szomszédságában részt veszünk annak terhes életében, érezzük minden drágaságát, viseljük számtalan terhét-nyűgét. A magunk gazdasági viszonyai sem igen külömbek amannál. A drágaság általános, a terhek nem oszlanak meg arányosan, de valamennyiünket a végső erőig kimeritenek. Ilyen legkevésbbé rózsás viszonyok között érthető, ha az előirányzatban bemutatott 21690 kor. 78 fillér deficit nem kelti azt a lelkesedést, a melyet a község érdekében fáradozók munkája érdemel.

Ha azonban higgadt fővel s komoly akarattal belemélyedünk e beszélő számok sorozatába, arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy az előirányzat éppen nem mellőzte a takarékosság első sorban kivánatos elvét, viszont azonban a hiány kialakulásának tényezői valamennyien olyanok, a melyeknek jogosultsága és szükségessége kétségtelen.

Mindez feltétlenül kivánatossá, sőt kötelességszerüvé teszi, hogy a község képviselőtestülete azzal a komoly gonddal és alapossággal foglalkozzék a költségvetés minden egyes tételével, a melyet megérdemel. — Ha pedig ilyen módon vesszük vizsgálat alá a kiadások tételeit, mindenképen át kell látnunk, hogy azok leszállitása csaknem teljesen lehetetlen s igy a község tulságos magasra emelkedő terhét legfeljebb a bevételek némi fokozódásával lehetne talán kissé enyhiteni.

Valamint nem szabad figyelmen kivül hagynunk azt a jelentős körülményt sem, hogy a terhek nagyságára nagy hatást tesz az átalakulás költsége, mely a rendkivüli kiadások fejezetét tetemesen felnöveli, de melynek tételei már a legközelebbi évben el fognak enyészni.

A személyi kiadások az összes teher egyharmadát alkotják, de ha itt a főváros tőszomszédságában, lelkiismeretes figyelemre méltatjuk különleges viszonyainkat, a község népességét s nagy munkaforgalmát, arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy az ügymenet sikerének kockáztatása nélkül leszállításról szó itt sem lehet. A gazdasági kiadások apró, szükséges tételekből állanak. A fogyasztási adó megváltásának árát a legkedvezőbb módon sikerült megállapitani s igy e téren csak a *bevételek* valamelyes fokozásáról lehetne szó.

A végleges vágóhid költségének fedezésére

felvett kölcsön törlesztésének tétele is kelletlenül nyomja első budgetünket, arra azonban, hogy ettől egyhamar megszabadulhassunk, reményünk sem lehet.

Általános és elmaradhatatlan következtetésül kinálkozik azonban az a feltevés, hogy a kedvezőtlen eredmény csak az átmenet és kezdett nehézségeivel járó teher tükre, mely rövid időn egészen más alakot ölt. *Rákosszentmihály* közönsége elkészülhetett e körülményre, melynek áldozatáért az önálló község ezernyi előnyét és kényelmét kapja osztályrészül.

Örök igazság, hogy a köteles teher százszorta fáj. Bizony a szentmihályi közönség is viselt ennyi és sokszorosan ennyi terhet önkéntes adomány és mindenféle címen kisajtolt áldozat révén — a maga jószántából s az mindenkor meg is térült más uton a javára. A pótadó most kelletlen — mert kényszerű — áldozata is megtérül hét tetővel, csak gondozzuk ifju községünk ügyét azzal a szeretettel és odaadással továbbra is, mint a kezdet lobogó tüzében nekifogtunk.

E néhány általános megjegyzés kiinduló ötletekül kiván szolgálni a községi képviselőtestület vitája számára, amely a jövő hét derekán fogja a kérdések tisztázását elősegíteni. Csak gondos, beható és méltányos vitát kérünk, mert a jövő alapja a bölcs meggondolás.

Ámde szóljanak a számok maguk:

Bevétel.

III. Jogok, díjak, javadalmazások.

1.	Borital és húsfogyasztási adó megváltásból	6.568 kor. — fill
2.	Végrehajtási és intési díjakból	400 » — »

V. Ingók és ingatlanok jövedelme.

1.	Vágóhíd jövedelme	800 » — »
2.	» helybérlete	10 » — »
3.	Piaczbérletből	450 » — »

VI. Vegyes bevételek.

1.	Előre nem láthatókból	600 » — »
	Bevételek	8.828 kor. — fill.

A) Valódi kiadások

a) RENDES KIADÁSOK.

I. Személyi kiadások.

1.	Községi bíró fizetése	500 kor. — fill.
2.	» jegyző »	2.000 » — »
3.	» » lakbére	500 » — »
4.	2 jegyzősegéd fizetése	2.000 » — »
5.	Törvénybíró fizetése	100 » — »
6.	Pénztárnok »	200 » — »
7.	Közgyám »	200 » — »
8.	Kézbesítő és végrehajtó fizetése	1.160 » — »
9.	Vágóbiztos fizetése	120 kor. — fill.
10.	5 rendőr »	3.600 » — »
11.	1 községi szolga fizetése	500 » — »
12.	Segédjegyzők lakbére	160 » — »
		11.040 kor. — fill.

II. Adók, illetékek, köztartozások.

1.	Megyei könyomdára	24 kor. — fill.
2.	Községi jegyzői nyugdíjra	100 » — »
3.	Borital, húsfogyasztási adóra	6.568 » — »
		6.692 » — »

III. Gazdasági kiadások.

1.	Összes hivatalos helyiségek, segédlakások fűtése, világítása és tisztogatása	640 kor. — fill.
2.	Hivatalos nyomtatvány ürlap, irodai szerek és eszközök	500 » — »
3.	Hivatalos fuvar, utazási és napi díjak	700 » — »
4.	Hivatalos folyóiratok és törvénykönyvek	120 » — »
5.	Könyvkötő-számla	100 » — »
6.	Községháza bérlete	480 » — »
7.	Ujonczozási költségek	200 » — »
8.	Vágóhíd javítása, tisztítása és tatarozása	50 » — »
9.	Anyakönyvi szükséglet	100 » — »
10.	Szerbtövis irtás	20 » — »
11.	Közkút tisztítás	30 » — »
12.	Postadíjak	80 » — »
13.	Tűzoltószerek javítása	50 » — »
14.	Küldönczdíjak	60 » — »
15.	Távbeszélő előfizetés	240 » — »
16.	5 rendőr, 1 szolga ruházata és felszerelése	700 » — »
17.	Kataszteri mérnök költségei	60 » — »
18.	Csendőrök előfogatai	60 » — »
		4.190 kor. — fill.

IV. Egyházi és iskolai kiadások.

1.	Gazdasági iskola tandíj 2 tanítónak	288 kor. — fill.
2.	3 tanterem bérlete	1.100 » — »
3.	Ezeknek fütése és világítása	360 » — »
4.	6 tanerő tanítói nyugdíja	154 » — »
		1892 kor. — fill.

V. Egészségügyi kiadások.

1.	Körorvos fizetése	531 kor. 06 fill.
2.	Kör-állatorvos fizetése	250 » — »
3.	Halottkém »	40 » — »
4.	Szülésznő »	120 » — »
5.	Himlőoltás költségei	100 » — »
6.	Jégverem és jégbeszerzés	120 » — »
7.	Járási gőzfertőtlenítőre	8 » 20 »
8.	Fertőtlenítő és gyógyszerekre	100 » — »
9.	Állatszemlék alkalmával állatorvos díja	40 » — »
10.	Kórszoba bérlet	120 » — »
		1429 kor. 26 fill.

B) **Rendkívüli kiadások.**

VI. Tartozásokra.

1.	Végleges vágóhídhely tőkekamat törlesztés rákoskereszturi takarékpénztár	1.172 kor. — fill.
2.	Bitskey Gyula helyettes jegyző fizetése 9 hó és 10 napra .	1.555 » 49 »
	Végleges jegyző fizetése 1 hóra	166 » 66 »
3.	Helyettes biró fizetése 9 hóra .	489 kor. 90 fill.
4.	» pénztáros » . .	174 » — »
5.	Nyomtatvány és egyéb közszükséglet	295 » 79 »
		3 855 kor. 52 fill.

VII. Vegyes kiadások.

Előre nem láthatókra	600 kor. — fill.

VIII. Beszerzésekre.

1.	Törvénykönyv és rendeletek tára	120 kor. — fill.
2.	Tűzoltószerek beszerzésére . .	400 » — »
3.	Utjavításokhoz eszközök . . .	100 » — »
4.	Lámpák és gyertyatartók . . .	80 » — »
5.	Kórházszoba felszerelés . . .	120 » — »
		820 kor. — fill.

Összes kiadás . . .	**30.518 K. 78 f.**
Bevétel	**8.828 » — »**
Fedezetlen kiadás . .	**21.690 K. 78 f.**

Ez az összeg 22.045 kor. 51 fillér állami adó arányában lesz kivetendő, mi körülbelül 98·39%-os községi pótadónak felel meg.

Községi ügyek.

(Fogyasztási adó.)

Rákosszentmihály nagyközség képviselőtestülete november 11-én tartott ülésén tárgyalta a községbeli lakosok 1904. évi *fogyasztási adó kivetésének ügyét.* — A kir. pénzügyigazgatóság ugyanis felhívta a község elöljáróságát, hogy a bor- és húsfogyasztási adó megváltása tárgyában az 1904. évre Csömör községgel kötött szerződés fentartása tekintetében nyilatkozzék. Eddig Csömör község, a hozzátartozott Szentmihályt is beleértve, úgy egyezett meg a pénzügyigazgatósággal, hogy a fogyasztás után átalányösszeget fizetett adó fejében s ugyancsak átalányösszegben állapodott meg saját hatáskörében az egyes fogyasztókkal. A pénzügyigazgatóság e szerződést a különválás ellenére is kész érvényben tartani s a két község ez esetre a fogyasztók arányában osztoznék meg a terhen és jövedelmen egyaránt. *Bitskey* Gyula jegyző ennek az ajánlatnak elfogadását javasolta, mert ellenkező esetben a pénzügyigazgatóság ujra kezdene tárgyalásokat külön-külön a két községgel és csaknem kétségtelen, hogy mindenütt, de leginkább Szent-Mihályon felfokozná a kincstár igényeit.

A képviselőtestület átlátta ez érvelés helyességét s egyhangulag elfogadta azt a megoldást, hogy a fennálló szerződés 1904. évre teljes épségében fentartassék. Az uj, egy évre szóló szerződés megkötésére az elöljáróság mellé a testület saját kebeléből *Pete* Dani és *Kneif* Endre bizottsági tagokat küldte ki

A hús- és borfogyasztási adó czímén megállapított átalány a két községre nézve együtt 6.659 kor. 85 fill. Ebből Szentmihályra esik 4.747 kor. 32 fill., Csömörre pedig 1.912 kor. 53 fill.

A szentmihályi összegből üzletekre jut 3.693 kor. 32 fill.; magánfelekre 1.054 kor.

Mint értesülünk, sok magánfél élt az átalány megállapítás ellen felszólamlással, a mennyiben aránytalannak tartják a kirótt terhet az üzletekre mért pausáléhoz képest. Az utóbbiból származó jövedelmet viszont a község vezérei keveselik, úgy hogy biztos értesülésünk szerint indítvány is fog történni olyan irányban, hogy az üzletemberek fogyasztási adóját ne átalányösszegben szabja meg a község, hanem a valóságban elért fogyasztás után vesse ki.

A legnagyobb átalányt fizető vendéglős sem fizetett nagyobb összeget eddig, mint a mekkora 40 hektoliter borfogyasztásnak felel meg, ez pedig a tényleges fogyasztást meg sem közelíti. A község tehát jövedelmet vet el magától, holott költségvetése épen a jövedelmek lehető fokozását teszi okvetlen szükségessé.

Az indítványhoz s az egész ügyhöz, legközelebb még hozzászólunk; a kérdés legkevésbbé sem olyan nyilt, mint első tekintetre látszik s érdemes a megvitatásra úgy a község, mint a közönség érdekének szempontjából.

(Rendezkedés.)

A finánez-kérdés szerencsés megoldása után a jegyző több kedvező bejelentéssel örvendeztette meg a képviselőtestületet. Igy bemutatta a *gödöllői kir. járásbiróság* végzését, mely szerint a szentmihályi telekkönyvi betéteknek átalakítása, illetve elkülönítése tárgyában már felterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez.

A pénzügyigazgatóság pedig arról értesíti a községet, hogy Pestvármegye alispánjától megkeresést kapott, melyben az utolsó öt évről szóló és Szent-Mihályt érdeklő adóügyi iratoknak a kiadatására kéri fel. A pénzügyigazgatóság rendeletben intézkedett, hogy az uj község a kívánt iratokat mielőbb megkapja.

Ezenfelül az összes adóbetét elkülönítése is megtörtént immár. Minden biztosítja az uj községet, hogy a választások befejezése után teljes rendben megkezdhesse működését

(Választások.)

A főszolgabiró a községi elöljáróság választását november 14-ének d. e. 10 órájára tűzte ki, a jegyzőválasztás határnapját pedig nov. 28-ára állapítja meg.

Az elöljáróságot: birót, törvénybirót, közgyámot és hat esküdtet a képviselőtestület választógyülése nagy érdeklődés közepette folyt le. A szavazás egyhangulag lelkesedéssel, közfelkiáltással történt s annak eredményekép a következő névsor győzelmét hirdette ki a szolgabiró:

Biró: *Hauser Gyula.*
Törvénybiró: *Neszt János.*
Pénztáros és közgyám: *Ruzsinszky Lajos.*
I. Esküdt: *Farkas István.*
II. „ *Weinwurm János.*
III. „ *Berghoffer Ferencz.*
IV. „ *Kubinyecz Sámuel.*
V. „ *Kovács József.*
VI. „ *Stein Péter.*

Az ujonnan választott elöljáróság nyomban letette a hivatalos esküt. *Platthy* szolgabirót lelkesen megéljenezték

Némely oldalról zugolódást hallottunk, hogy az elöljáróság választásának határnapját későn hozták nyilvánosságra. Az igazság érdekében azonban konstatál-

nunk kell, hogy a főszolgabiró rendelete csak november 8-án érkezett a községhez s így késedelemről szó sem lehet. Egyébként csak örvendetes, hogy a közügyek iránt az érdeklődés ilyen általános. Lesz is alkalom egyelőre elegendő, hogy az uj község, mely kialakulása folyamatának az utolsó állomásánál tart, foglalkoztassa az elméket s nekünk is — habár némileg egyébnek a rovására is — behatóbban kell tárgyalnunk a községi ügyeket, mint a rendszeres működés ideje fogja majd megkivánni.

(Költségvetés)

A községi berendezkedés egyik legfontosab tényezője, az 1904. évi költségvetés tervezete is elkészült s a jegyző bemutatta a képviselő testületnek. A költségvetést 15-éig a községházán közszemlére tették s ott a hivatalos órák alatt megtekinthető. Tárgyalását november 18-án d. e. 8 órakor kezdi meg a községi képviselet.

A szentmihályi róm. kath. egyházközség ülése.

A rákosszentmihályi róm. kath. egyházközség megalakítására kiküldött nagybizottság fontos tárgyakban bővelkedő ülést tartott e hónap 8-án az Engelbrecht-féle vendéglő külön helyiségében. A bizottság tagjai közül megjelentek: *Kratochwill* József plébános, *Fehér* János káplán, *Pálfi* János, *Farkas* Ignác, *Schwarzl* József, *Zelky* Endre, *Dióssy* Nándor, *Kellner* György, *Hauser* Gyula, *Radomszky* Mihály, *Korbai* István, *Zsolnay* Károly, *Müller* Antal, *Wayand* Károly, *Wolentics* Mihály, *Ujváry* Ignác, *Urbányi* János, *Major* János, *Makádi* László, *Otte* Albert, *Muszély* István és *Engelbrecht* József.

Regele János, a bizottság elnöke, betegsége miatt nem jöhetett el az ülésre, melyen ennek következtében *Kratochwill* József, csömöri plébános elnökölt. A bizottság jegyzői tisztét *Major* János töltötte be

A bizottság Kratochwill indítványára egyházi és világi alelnököt választott *Fehér* János káplán és *Pálfi* János személyében, kik a megtisztelő bizalmat köszönettel elfogadták. Az alelnökök hivatása lesz, hogy az elnököt akadályozása esetén helyettesítsék.

Csáky gróf, váci püspök, a hitközségi adónak már megállapított kivetését a maga részéről is jóváhagyta, valamint hozzájárult az egyházközség bemutatott költségvetéséhez is. E jóváhagyás következtében az egyházi adó fizetésének kötelezettsége egyszerre törvényerejűvé vált s így a keletkező hátralékok végrehajtás útján is beszedhetők lesznek.

Az ujonan alakult hitközség szervezeti szabályzatának és ügyrendjének kidolgozására öt tagból álló szűkebb bizottságot küldöttek ki. E bizottság tagjai: Pálfi János, Fehér János, Wayand Károly, Zelky Endre és Radomszky Mihály.

Az adókivetéssel, beszedéssel, nyilvántartással és más egyéb szükséges teendőkkel járó tetemes irodai munka ellátására a bizottság ügyvezető-ellenőri állást szervezett, a mihez az egyházi főhatóság is hozzájárult. Most ez állásra egyhangulag *Radomszky* Mihály tanítót választották meg s fáradozásaiért csekély évi tiszteletdíjat állapítottak meg.

Radomszky hetenként kétszer, hétfőn és csütörtökön, délután 4—7 óráig tart hivatalos órát az Engelbrecht-féle vendéglő helyiségében s ugyanakkor lehet az egyházi adót Engelbrecht József pénztáros kezéhez leróni.

Tárgyalt még a bizottság bizonyos egyházi szerek és kellékek beszerzéséről s több apróbb kérdés elintézése után szólásra emelkedett *Kratochwill* József plébános s *Aczél* Lajost búcsúztatta el meleg szavakban a bizottság részéről is. Aczél érdemei maradandóak lesznek s a hálás emlékezésre méltóvá teszik az eltávozott népszerű lelkipásztort. Indítványozza, hogy bizottság fejezze ki elismerését és hálaját *Aczél* Lajosnak fáradhatatlan és önzetlen működéseért, melylyel a helybeli róm. kath. hitéletet a kiélesített, nehéz viszonyok között a békés egyetértés és áldásos fejlődés biztos útjára terelte. A bizottság teljes lelkesedéssel magáévá tette ez indítványt, sőt *Pálfi* János és *Farkas* Ignác indítványára elhatározta, hogy *Aczél* Lajost erről jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

Kratochwill azután az uj rákosszentmihályi káplánt, *Fehér* Jánost mutatta be a bizottságnak, kérve számára is a hívők jóakaratát és szeretetét. *Fehér* János, a ki szimpatikus fellépésével igen kedvező fogadtatást biztosított magának, lelkes szóval köszönte az elnök jóindulatát s elmondta, hogy a neki osztályrészül jutott állást nem kereste, utána nem járt, hanem a püspök rendelkezése következtében került ide, a minek örvend ugyan, de ismeri helyzetének nehézségeit is. Köszöni a rokonérző fogadtatást s igéri, hogy minden erejével azon lesz, hogy kötelességének a leghívebben eleget tegyen, a mely feladatához a hívők támogatását is kikéri.

A bizottság még figyelemre méltó határozatot hozott a templom díszítése ügyében. Gyakori eset ugyanis, hogy jámbor hívők mindenféle képet, szobrot s kegyszert küldenek a templom díszítésére, a mely adományozásokból a legjobb szándék soha sem hiányzik ugyan, de a tárgyak legtöbbször a templom stílusától, díszítésének rendszerétől elütnek, sőt a vallás komolyságával össze nem egyeztethető értékűek és külsejűek és számra nézve is meghaladják a kívánatos hatást.

A bizottság most kimondotta, hogy a templom számára csak értékesebb tárgyakat fogad el, azokat tehát előzetesen megvizsgálja, az adományozó pedig egyidejűleg köteles az adomány jókarban tartására 100 koronás alapítványt tenni.

Végül elhatározták elnök indítványára, hogy az egyházközség számára köríratos pecsétet készíttetnek.

A rákosszentmihályi róm. kath. egyházközség ezzel az üléssel már teljes működéséről tett tanubizonyságot. A közönség derék szorgalma végre megteremte gyümölcsét, a melyben kedve telhetik az Úrnak és a fáradozó híveknek egyaránt.

A templom kulcsát a mult héten adták át az uj lelkésznek, ki ma a legkedvezőbb auspiciumok között kezdette meg hivatalosan is működését Az egyházi szereket már leltár kapcsán Aczél Lajos eltávozásakor átadták neki s igy az ideiglenes állapotra ma már mi sem emlékeztet. A templomépítő-bizottság működése még csupán bizonyos pénzkezelésre terjed ki, a melyet deczember 31-ikén fog befejezni, a mikor a végleges leszámolás is megtörténik.

HIREK.

Művészházasság. Kedves művészpár boldogságát hirdeti e néhány fekete betü. *Ligeti* Juliskának a *Nemzeti Szinház* kedvelt művésznőjének s *Mátyásföld* egyik legbecézettebb nyári lakosának a házasságát. *Dezső* József művésztársa esküdött neki örök hűséget november 14-én Budapesten, az angol kisasszonyok templomában. A mátyásföldi művészkolónia így szaporodik meg egy szimpatikus férfi taggal és egy szép asszonynyal kárpótlásul, a miért elveszti egyik bájos leánytagját.

Református ünnepély. A reformáció évfordulója emlékére november 8-án a rákosszentmihályi reformátusok nagy ünnepélyt rendeztek. Az érdeklődés oly általános volt, hogy nagy ünnepek alkalmával sem telhetett volna meg jobban a csengősházi iskola nagyterme hivőkkel. Megkapó jelenet volt, mikor az egész közönség örege, ifja, asszonyok, férfiak együtt énekelték „Tebenned bíztunk eleitől fogva“ szövegű zsoltárt. Utána *Perjessy* Károly teologus mondott szívhez szóló, hatásos beszédet. Ezt követte Takács teologus alkalmi szavalata, a mely valósággal elragadta a hivőket s különösen lendületes befejezésével: Erős várunk nekünk az Isten! tett nagy hatást. Végül férfi-triót adtak elő harmonium kísérettel. Az egész istentisztelet alatt a harmoniumon *Csorba* Alajos fővárosi tanító kísérte szívességből az énekeket s ügyes játékával nagy szolgálatot tett. Az érdeklődő hívek lelkes csapata kész biztosíték reá, hogy derék céljukat a reformátusok is mihamarabb el fogják érni: rövid időn belül lesz nekik is rendes templomuk.

A czeglédi országút megnyitása. A magyar államvasutak *ceglédi* vonala mellett elvonuló országutat közvetlenül belevezették a *Ferencz József* kaszárnya közelében a *külső-kerepesi-út* testébe s a vasúti vonal itteni őrházát kényelmes és tágas kezelő épületté bővítették ki. E munkálatoknak nagy jelentőségük van a Rákos vidékén levő községek és telepek forgalmára, a mennyiben ezzel a vasúti teherszállító forgalom Rákosfalva, Szentmihály, Mátyásföld és a vicinális menti községek részére közvetlenül megindul. A teherárúkat a magyar államvasutak itteni állomásán fogják ezentúl lerakni s az országúton vagy a vicinálison továbbítják. E megoldással végleg megszünt a létjogosultsága annak a többször tárgyalt tervnek is, hogy a teherszállítás közvetítésére a körvasutat rendezzék be. A Rákos vidéke számára a ceglédi vonal vasúton és tengelyen egyaránt megnyílott.

Halálozás. A fővárosnak egy igen kiváló mérnöke halt el a napokban hosszas szenvedés után Budapesten. *Nelhübel* Ede a káposztásmegyeri vízműveknél teljesített buzgó és sikerekben gazdag szolgálatot, a mióta az első követ a hatalmas telep alapjához lerakták A nagy mű, melynek megalkotásában olyan kitünő része volt, éppen akkorra készült el teljesen, a mikor fáradtan dőlt ki az élők sorából. *Tóth* József kir. tanácsos, Pestvármegye tanfelügyelője vejét, ifj. *Tóth* József a rákosszentmihályi társaság kedvelt tagja és sokat tapsolt zongoraművésze sógorát gyászolja az elhunytban. A vízvezetéki bizottság legutóbbi ülésén *Kajlinger* igazgató meleg szavakban méltatta az elhunyt mérnök érdemeit s a bizottság gyászának jegyzőkönyvileg adott kifejezést.

Elgázolás. Kimeríthetetlen a sora e szomorú rovat híreinek. A mi hajdan ritka *esemény* számba ment s hajmeresztő leírása ambiciója volt az ujságíró fürge tollának, ma már csak egyszerű, szintelen rövid hír, melyre ügyet sem vet a rohanó világ. Egy emberélet, mi a millió között, mikor arra is alig érünk rá, hogy a magunk bajával foglalkozzunk? A békés, zakatoló masina, mely sietségünket lomhán szolgálja, kioltott megint egy életet. A szerencsétlen áldozat is nagyon sietett, annyira sietett, hogy tovább ért, mint a meddig szándéka kergette. A városba igyekeztek, *Schramm* Nándor rákosfalvai lakos, meg a felesége, a 38 éves, életerős asszony. A vásárba haszonért, mert abból éltek, a mit ott árulgattak. A *Ferencz József*-kaszárnya előtt megállottak, az asszony leszállott a kocsiról s beszaladt a külső Kerepesi-út 32. számu házába, a henteshez, hogy kolbászt vegyen. Mikor kijött, — estefelé volt, 7 óra körül, vaktában szaladt keresztül sineken az ura kocsijához. A vicinális épen akkor jött ott Budapest felé lassan, döczögve, de a sietö asszony nem vette észre. A férj felordított, — a gőzgép éles füttye végig hasította a levegőt, — késő volt. Három velőtrázó sikoltás, — egy életnek, egy élet minden reményének, örömének vége A vicinális azonban egy félórát késett. Hány utas boszankodott, a ki ügyes-bajos dolga végeztében egy teljes félóra késedelmet szenvedett? Még a kifelé igyekvő utasok is zsörtölődtek, mert ők is csak elkésve indulhattak. Hát nem tiszta próza ez?

A pusztaszentmihályi közuti vasút októberi forgalma és bevétele: A *szentmihályi* lóvasút vonalán 1903. október hónapban utazott 29,966 utas; az év elejétől fogva október végéig 340,338 személy. Az 1902-ik év októberében járt utasok száma 25,040, az év első tíz hónapjában pedig 328,735; az utasok száma tehát 11,603-al növekedett, vagyis 3.53 %-al. A bevételek összege 1903. októberében 2395 korona volt, tíz hónap alatt pedig 28,558 korona, míg 1902-ben október hónapban jegyek fejében 2355 koronát vettek be, tehát 40 koronával, 1.66 %-al kevesebbet. A mult év január és októberi részében a jegyekből nyert bevétel 25,790 koronára rugott. Az idén tehát a bevételeknek ezen a címén elért többlete 2768 korona, vagyis 10.73 %, a miből következtetve az egész évi bevételnek is közel 10 %-os emelkedése várható.

Szerencsétlenül járt kútmester. Szomorú szerencsétlenség érte november 12-én *Malfait csömöri* kútmestert *Fiedler* telepőr annatelepi telkén ásatott kutat s már tizenhat méter mélységig jutott el a munkával, midőn a mondott napon kissé részeg fővel, munka közben fejjel lefele a mélységbe zuhant. A hatalmas termetű kövér ember irtózatos zúzódást szenvedett a fején s baloldalán. Segédei annyira megijedtek, hogy rémülten szerte futottak. A szerencsétlenül járt embert *Berghoffer* vendéglős s néhány társa mentette ki, a kik egy munkást leeresztettek a kút-nyílásba s kötéllel felvonszolták a mélységből. *Malfaitot*, ki irtózatosan jajgatott fájdalmában, kocsin szállították nagy ügygyel-bajjal lakására, *Csömörre*.

Zenetanfolyam. *Gaál* Pál zenetanár, ki a *Tröszter*-féle polgári leányiskolában Rákosszentmihályon zene-

tanfolyamot tart, egyre szaporodó növendékeivel máris igen szép eredményt ért el, melyet karácsony táján külön hangverseny keretében fog a nagyközönségnek bemutatni. *Gaál* tanár egyébként már végleg *Szentmihályra* költözött s *Rákosi-út* 114. sz. alatt levő lakását úgy rendezte be, hogy a jelentkező növendékeknek ott is tart zene- és énekórákat, sőt nagyobb számú jelentkezés esetén csoportos tanítást is szervez. — A mult hét folyamán a jeles művészt az a megtiszteltetés érte, hogy a budapesti *Takács*-féle zenekonzervatorium meghívta a zongora-tanszak vezetésére. *Gaál* az ajánlatot elfogadta.

A róm. kath. egyháztanács kibővítése. A *rákosszentmihályi* róm. kath. egyházközség vezérlő nagybizottsága az egyháztanácsot öt uj taggal egészítette ki. Az uj tagok: *Korbai* István, *Egerzeiger* József, *Keller* Gyula, *Kovács* János és *Szlannár* Antal.

Pályázat. *Szent-Endrén* városi kapitányi állásra hirdetnek pályázatot. Az állást választás útján töltik be

Száj- és körömfájás. Albertfalván, Rákosfalván és Rákoskereszturon a szarvasmarhák között a száj- és körömfájást konstatálták. A főváros azonnal megtette az összes óvintézkedést, hogy a bajt a főváros területére be ne hurcolhassák. Ugy halljuk azonban, hogy komolyabb veszedelemtől nem kell félni.

Török A. és Társa Budapesten. Ha körültekintünk a különböző főelárusítók között, önkénytelenül a Török-cég tünik fel előttünk. Nemcsak azért, mert hazánkban a legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet birtokosa, hanem azért is, mert e cég vevői kiváló szeszerencsével játszanak. Állításunk megerősítéseül csak a legutóbbi hat hónap eredményeire mutatunk rá. Ezen rövid idő alatt nemcsak a 600.000 koronás legnagyobb főnyereményt, hanem a 100.000, 90.000, 60.000, 50.000, 30.000, több 10.000, 5000 és 2000 koronás nyereményt és még sok egyéb nyereményt nyertek e cégnél. Számtalan hálairatot kap e cég szerencsés vevőitől. Ama határtalan bizalom, melyet e céggel szemben a vevők tanusítanak, a legszélesebb körökben mindinkább nagyobbodik, mert a nagy közönség ismeri e cég szerencséjét, korrect üzletelveit, pontosságát, titoktartását és a legmesszebbmenő előzékenységét. Ennélfogva Török A. és Társa bankházát Budapest, Teréz-körút 46/b (fiókok: Váci-körút 4., Muzeum-körút 11., Erzsébel-körút 54.) bárkinek is méltán ajánlhatjuk. A tervezet szerint az I. osztály húzása már a legközelebbi csütörtökön és pénteken, november 10. és 20-án lesz. Az eredeti sorsjegyek árai: egy egész 12.—, egy fél 6.—, egy negyed 3.—, egy nyolcad 1.50 korona. A ki tehát sorsjegyet akar vásárolni, forduljon bizalommal Török A. és Tsa bankházához Budapesten, mely céget bárkinek is ajánlhatjuk.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

SZINHÁZ.

A mai számmal uj életre ébred lapunk rendes szinház rovata s lassanként kibővül a művészet és irodalom aktuális eseményeivel.

A magyar székesfőváros szinházi élete eléggé nem dicsérhető lendületre kapott az utolsó tíz évben s Budapest ma már odáig fejlődött, hogy a nyári időszaki muzsahajlékokon kívül kilenc állandó szinházban hirdetik a magyar nyelv dicsőségét és az örökszép kultuszát.

Mint minden rohamos fejlődésnél történik, úgy e téren sem maradt el azonban a dicséretes fellendülés mellől bizonyos kinövések, ferdülések jelentkezése. A szinházak a magánvállalkozás felmentő titulusa alatt s legtöbbször a napisajtó segitségével visszaélnek nagyrészt helyzetükkel, egyébként pedig átengedik magukat egy-egy szinház, művész vagy szindarab szolgálatára, nem védelmezik meg a kipróbált irodalmi izlést és erkölcsi korlátokat, nem fordítanak kellő gondot az összes elért eredmény rendszerbe foglalására.

Lapunkban a szíves olvasó összefoglaló rövid és szabatos előadásban találja meg a hét művészi eseményeit a legfüggetlenebb igazságszeretettel megvitatva. Ez a beszámolás áttekintő összefoglalásokban történik s csakis a főbb eseményekre terjed ki, mindenkor szem előtt tartva a mi saját közönségünk igényeit s a művelt magyar családok kellő tájékoztatásának célját.

Szinházaink az utóbbi időben szinte lázas sietséggel kergetik a szerencsét, hogy ugynevezett „sláger"-re tegyenek szert: olyan kasszadarabra, mely előadásainak sorozatára becsődítse az egész közönséget s a pénztár aggasztó helyzetén lendítsen. A *Népszinház, Magyar Szinház* és *Vigszinház* egyelőre hiába fáradoztak. Az első egyáltalán nem tud ujdonságaival a cigányverseny bevált ötlete óta zöld ágra vergődni: a Vándorlegény elég igénytelen dallamos bécsi operette, éppen, hogy elegendő egy estének közepes agyonütésére. A *Magyar Szinház* darabja, a *Tavasz*, kellemes zenéjű, ugyancsak bécsi portéka s feltétlenül van olyan jó, mint érdemtelenül hallatlan sikert ért elődje, a *Drótostót*. Ám a *Tavaszt* mind e mellett is csak mesterséges lelkézéssel lehetett az első jubileumig életben tartani.

A Vigszinház még szerencsétlenebb. A legnagyobb reklám sem tudja az igazi diadalra segíteni. Most hajtott darabja a *Csodagyermek* irodalmi értékü formában feldolgozott pruderia, melyet csak orfeumi szándékkal nézhet meg az emberfia.

A Király-szinház nemcsak ujdonságával vonz, hanem csakugyan beütött az *Aranyvirág* is. Darab, zene, előadás Fedák Sári, az uj szinház látványossága elegendő arra, hogy az igazgatóságot a gondok alól egy darabra felszabadítsa.

Szándékosan haladtunk visszafelé A *Nemzeti szinház* serény munkában van. Egy hazai és egy külföldi félsikerü ujdonságánál jelentősebb hatást ért el kitünő repriseivel.

Legutóbb *Machbeth*-et láttuk igen jó előadásban, élénk, ügyes rendezésben. *Szacsvay* Imre mély, aprólékos gonddal kidolgozott és önzetlen tökéletességgel megjátszott alakitást produkál, finom, igaz lélektani rajzzal s meggyőző előadásban. Méltó párja *Jászay* Mari. — *Bakó* modoros és merev még; látszik, hogy keresi az igaz utat, de fizikuma még nem hajlik akaratának. — Az általában jó előadásban csak a boszorkányok szerepeltetését nem értjük. Miért ide a fiatal szinésznők, kik erőltetve próbálgatják az obskurus alakok szavának zsánerét megközeliteni? Miféle félszeg hagyomány hatása alól nem tudott a direkció e pontban szabadulni?

Az Operaházban a rendes munka egyformaságát egy szokatlanul élénk bukás tette változatossá. *Luccini* olasz baritonista olyan balszerencsével lépett fel, hogy nagyban hirdetett hangversenyét is el kellett halasztani *bizonytalan időre.*

Rákosfalván a **zöldike** vasútállomás közelében, egy hét lakásból álló jó karban levő **ház, nagy kert-telekkel** szabadkézből igen kedvező áron **ELADÓ.** Czim a kiadóhivatalban.

A NAGY KRISTÓFHOZ.

PÖLZL KÁLMÁN

TELEFON 830.

blouse, pongyola és jupon különlegességek

BUDAPEST, IV., Váci-utca 6. sz.

A NAGY KRISTÓFHOZ.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyereménynél többet fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a **605.000** koronás nagy jutalmat az 57080. számu sorsjegyre,
a **100.000** „ főnyereményt a 74366. „ „
a **90.000** „ „ a 109780. „ „
és ezeken kivül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennélfogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban ujból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1,000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14,459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerü árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 „ „ „ 3.— „ „ 6.— ; 1/1 „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket **utánvéttel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük. Hivatalos tervezet dijtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. november hó 19-ig

bizalommal hozzánk beküldeni

TÖRÖK A. ÉS T SA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a.** I. fiók: **Váczi-körut 4/a.**
II. fiók: **Muzeum-körut 11/a.** III. fiók: **Erzsébet-körut 54/a.**

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben { **utánvételezni kérem** / **postautalványnyal küldöm** / **mellékelem bankjegyekben** (bélyegekben) } A nem tetsző törlendő

Pontos czim: .....

Földváry Imre Budapest,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérneműés vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint diszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő Budapesten, VIII., Főherceg Sándor-u. 32.

Cristofoli Vincze

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett).

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59–81. ★ Alapíttatott: 1868.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabban célt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest–Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d) Lóvasuti végállomástól egyenesen lefelé. Előjegyzések, felvilágositások díjmentesek!

LEON ÉS OLÁH

ANGOL ÉS FRANCIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., STANDARD (VOLT DREHER) PALOTA.

A „Rákos Vidéke“ kegyes hölgy olvasóinak szíves figyelmét felhívjuk, szolíd és teljesen megbízható női divatkelme árúházunkra, a hol a legszebb és kétségkivül a legdivatosabb, speciális Angol, Francia s hazai gyártmányú kelmék kaphatók. Ez ősz divatjának remekei igen nagy mennyiségben már raktárunkra érkeztek, a melyek megtekintésére — vásárlási kötelezettség nélkül — szives készséggel hivjuk meg az igen tisztelt hölgyeket.

Áraink mesés olcsók; árúink igazán divatosak! s szigorúan határozottak.

Mintákat szivesen küldünk! **Mintákat szivesen küldünk!**

Nyomatott Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában Budapest, Csáky-utca 9.

III. évfolyam. Budapest, 1903. vasárnap, november 22. 47. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP ÉS POLGÁRI DALKÖR HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utcza 25 — Telefon: 57—64.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatal czimére küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Felelős szerkesztő: BALÁZSOVICH ZOLTÁN.

Kiadótulajdonos: FARKAS ELEK.

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Negyed évre . . . . 2.— „
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivata
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Községi berendezkedés.

Mult heti futólagos szózatunk nem hangzott el süket fülek mellett. Nagy lelki gyönyörüséggel kell megállapítanunk, hogy *Rákosszentmihály* községi képviselőtestülete csakugyan nagy lelkiismeretességgel és mély megfontolással tette tanácskozás tárgyává a jövő évi már ismertetett költségvetés-előirányzatot. Sőt akár tul is ment a célon, a mikor a lelkesedésből izgalom, a megfontolásból csaknem szőrszálhasogatás lett s az eredmény utáni vágyakozás láza, kissé kockázatos játékra csábitá a legjobb révbe igyekezőket.

Való igaz, hogy a szentmihályi költségvetés tervezete eredeti alakjában szinte megdöbbentően keserves eredményt mutatott fel. A 98 %-os községi adó olyan teher, melynek elriasztó, sőt izgató hatása tagadhatatlan. Hogy ezen segíteni akartak és igyekeztek, tiszteletreméltó törekvés, hogy segíteni sikerült — a legnagyobb elismerésre érdemes. Ime, mi is e helyen gratulálunk az eredményért a képviselőtestületnek; — a jövedelmek fokozásával s a kiadások lehető mérséklésével olyan bámulatot keltő eredményt sikerült elérniök, hogy a 98 %-os pótadó helyett *51·55 %-os községi pótadóval* lehetséges a község első évi háztartását egyensulyban tartani.

A lázas izgatottság, a melylyel ezt az eredményt az érdekelt közönség az első hirre fogadta a legjellemzőbb hőmérője a sikernek.

Ámde a legörvendezőbb lelkesedés sem harsoghatja tul a lelkiismeret aggodalmaskodó szózatát. Vajjon ez a nagy fénynyel felidézett tündöklő eredmény nemcsak látszólagos-e; szóval reális-e ez a számszerű eredmény, vagy csak a könyvelői ügyeskedés látszólagos sikere?

E gyötrő kétkedés hamar urrá lett az elméken. A két véglet közötti rázkódtatás önkéntelen következménye. S alig szemléljük közelebbről a számadás egyes tényezőit, rögtön szemünkbe ötlik egy tétel, melynek reálissága, vagy mondjuk legalább is realizálhatása — enyhén szólva, nagy mértékben kétséges.

Kaffka László ministeri tanácsos néhány évvel ezelőtt Csömörön s Szentmihályon járt, mivel a kettészakadás eszméje akut formában akkor merült fel legelőször. Az akkor folytatott tárgyalások során a ministeri kiküldött olyanforma eredményre jutott, hogy a kölcsönös elszámolás alapján 6000 korona *Csömörtől Szentmihály* javára várható. A mostani tárgyaláson ezt a 6000 koronát mint érvényesitendő követelést vették fel s ezzel a mérleget egyszerre lebillentették. A képviselőtestület fele (kilenc szó — kilenc ellen) abban a véleményben volt, hogy ezt a követelést, melyet igen helyesen érvényesiteni kell — nem lehet már most, mint fix bevételt a költségvetésbe beleállítani. Mert forduljon csak kissé máskép a dolog; akadjon meg csak egyetlen lépésnél, ez összeg realizálásának kérdése, — a költségvetés menthetetlenül felborult s az ünnepelt adómérséklést nem követi más, mint pót községi adó kivetése, vagyis a cukrozott mandula után a kegyetlen keserü.

Nem akarunk bíráskodni e vitában. A képviselőtestület a bíró szavazatával ugy határozott, hogy a peres 6000 koronát a bevételek közé felveszi; annyit azonban nem hallgathatunk el, hogy a költségvetés realitása érdekében az olyan tételt, mely csak némileg is aggályos, elővigyázatosságból is ki lehetett volna hagyni, bár másrészt az elért eredmény leg-

alább is a közvélemény megnyugtatására igen hasznos és üdvös volt. Valamiképen csak dícsérő szó eshetik a több tételeken tett helyesbítésekért, melyekben az indítványozók nagy leleményességet és törhetetlen ambiciót tanusítottak.

Mi azonban a lényeget még mindig nem ebben látjuk. Azon a lélektani és gyakorlati igazságon fordul meg a dolog, hogy a közönség a kénytelen terhet semmiképen sem hajlandó tűrni. Hogy az adóemelésnek még a fuvallatától is sulyos kór keríti hatalmába. Pedig mekkora különbséget jelent az a rettegett 98 % az 51-hez képest? Egy embernél — a mi vagyoni viszonyaink között talán 8—10—12 kor. évi adó-többletet, mert nagybirtokosaink, kik érezhetően sinylenék, nincsenek. Ezt a különbözetet pedig szivesen megfizetné mindenki, ha érette közérdekű beruházásokat kaphatna. Világítást, fásítást, jó utat, közlekedést, mit tudom én mit. Áldozna akár sokszorta többet is, mint a hogy eddig is bőségesen áldozott, ha csak valami, akármiféle jelentéktelen bizonyítványért kellett Csömörre átutazgatnia, néha többször egymásután. Ezt, mint tartozatlan fizetséget nem vette észre senki sem, nem panaszolta fel senki sem.

Hálásabb munka lett volna tehát végeredményében, ha a bevételek emelésének és a kiadások apasztásának üdvös cselekedete mellett a kétes jövedelmet egyszerüen a vagyonmérlegbe vették volna fel s ha csakugyan befolyik, a felesleget hasznos és szükséges *beruházásokra fordítanák.*

Vessenek ránk követ. A ki a zsebet támadja, a legveszedelmesebb játékot űzi. De higyjék el, nincs olyan emberfia a világon, a ki a kivánt áldozatot zugolódás nélkül meg nem hozná, ha a község érdekén kivül a saját kényelmét és javát ápolja vele.

Községi ügyek.

Rákosszentmihály községi életében rendkivül mozgalmas napokat élünk. A legutóbbi szenzációszámba menő izgalom az 1904. évi költségvetés-tervezet volt. A hivatalos előirányzattal szemben *dr. Bentsik* József ügyvéd, községi képviselőtestületi tag alkotta az ellenzéket s indítványára a tervezet több pontján tettek jelentősebb változtatásokat.

Bentsik dr. elsősorban is azt kifogásolta, hogy a tervezetet hivatalosan nem küldték meg tanulmányozás céljából a képviselőtestületi tagoknak s igy csak lapunkból szerezhették meg, puszta véletlen szerencsére, a szükséges adatokat.

Az érdemleges tárgyalás során a bevételeket 8200 koronával emelték.

Felvették a feloszló közbirtokossági egyesület behajtatlan hátralékos tagsági díjait s a József főhercegtelep egyesület készpénz készletét 1500 korona értékben.

Utkaszálás és fanyesés címén 300 koronát (csak azután kár ne essék azokban a fákban!), a kavicsbánya várható jövedelméből 400 koronát s végre a Csömör községtől várható törzsvagyon-osztalék címén 6000 koronát. *Bitskey* Gyula jegyző ez utóbbi tételre vonatkozólag hozott határozatot nyomban megfelebbezte.

A *kiadások* rovatában tetemes leszállításokat végeztek. Igy a hivatali helyiségek és segédlakások fűtése,

TÁRCA.

A „Kettős tanya".

(— A „Rákos Vidéke" eredeti tárcája. —)

Egyik vármegyének népes mezővárosa határában terült el a „Kettős tanya", Karosy Dani ősi nagybirtoka. A kastélyszerü nagy tornácos és verandás épületnek ablakából a jólét könyökölt ki és gazdagság mosolygott a véghetetlen határba. A nagy kőgolyós nyitott kapu a vendégszeretet útja volt; a selymes szőrű kuvasz barátságos csaholása tudatta mindenkor a jövő-menő vendégsereg érkezését, távozását, melynél a jámboran tipegő házi gólya-madár teljesitette a portás tisztét. A vigság tanyája volt a Dani bácsi háza. Nagy a dáridó most is odabent, világosak az ablakok, illuminált az állapot! — *fiu született!* Trónörököst kapott a nagy birtok, kis testvért a darázs dereku két szép, már párta alá fejlődött házikisasszony. Csak a fiu hiányzott még, csak erre várt, sok éven át az úri család. Bezzeg megváltozik most már a Dani bácsi országos hirü morozus természete is és felhagy megyeszerte ismert különczködéseivel a borzas fejü, deres haju öreg ur! — mondogatták mindenfelől.

* * *

Karosy uramat bizony olyan fában ringatták, hogy ha őszkor ráborult a ködös, esős idő a határra — mig ki nem derült, ki se tette lábát a házból. Csak a folyosóról rendelkezett és kiáltott az udvaron ődöngő egyikmásik parasztra, hogy hát „hallod-e hé, döglik a malac, — jó lesz vigyázni".

— Instálom, én a gulyás vagyok, tekintetes uram! Válaszolt amaz kalaplevéve.

— Hát akkor mond meg a kondásnak az ebadta! Te meg vigyázz a magad dolgára!

Még a cselédségét sem ösmerte, annyi volt; de az elhullajtott repce azért még a kapufélfa közt is kinőtt. Mikor pedig végre kiderült a makacs idő, előállott a négyes fogat és megindult az öreg úr Pest felé, egy hajtásra Szolnokig; ott a Tisza partján tartott egy-két napi pihenőt, hogy élvezhesse a parti révészek főztét, a hires paprikás-halat.

Pesten aztán nekilátott a nagy bevásárlásnak. Vett ötven női bundát, temérdek burnót-szelencét s vitte haza boldog-boldogtalannak ajándékba. Igy ment ez évről évre, rendes szokás volt ez nála a régi jó világban. Aztán, ha néha megesett, hogy éppen elunta magát, elhivatta valamelyik szomszéd kis gyerekét, kinyitotta az ágy melletti, milligyertyával megrakott éjjeli

világítása és tisztogatása címén felvett 640 koronát 500 koronára, a hivatalos nyomtatványok, ürlapok és szerek tételét 500-ról 400 koronára, a hivatalos fuvar, utazási és napidíjak címén felvett 700 koronát pedig 600 koronára mérsékelték.

Nagy sikernek mondható a Farkas Ignác közbenjárásával kivívott eredmény a vágóhidhely tőkekamat törlesztésére felvett 1172 koronánál. A tartozást ugyanis az esztergomi takarékpénztárnál amortizációs kölcsönre konvertálják s így csak kamat fejében szerepel most 150 korona mint kiadás.

Szerencsésen oldódott meg a helyettes jegyző és helyettes biró fizetése vitásnak induló kérdése is. *Bitskey* jegyző, kinek fáradozását és érdemeit a képviselőtestület melegen aposztrofálta, fizetés címén megelégedett 1000 koronával Hauser Gyula, a volt helyettes biró pedig 400 koronával. Mindkettőjüket zajosan megéljenezték.

A kiváló eredmény az, hogy a 98%-os pótadó 51.55%-ra olvadt le.

*

A közmunkaköltségvetést, melyet a mult alkalommal térszűke miatt nem ismertethettünk, a következő változatlan alakban fogadták el.

Bevetel

1. Mult évi pénztári maradvány	50 K.
2. Künn lévő hátralékból	100 „
3. Folyó évi kivetésből	1884 „
	2034 K.

Kiadás

1. Belutak javítása	1300 K.
2. Főfasor javítása	200 „
3. Csömör felé vezető út javítása	200 „
4. Rákospalota-cinkotai út javítása	100 „
5. Hidak javítása	100 K.
6. Utak melletti szántásokra	100 „
7. Előre nem látható kiadások	34 „
	2034 K.

*

A minapi községi választások példás rendben, gyönyörü egyértelműségben folytak le, a miben nagy az érdeme a község régi vezető férfiainak s különösen az esküdtek szerencsés kijelölésének. A kijelölő bizottság, többnyire az ezerkezü *Pálfi* János indítványára, csaknem csupa iparos-embert jelölt a tisztségre s ezek között is olyanokat, a kik a község legkülönbözőbb vidékein laknak. Ezzel fontos községi érdekeket biztosítottak, másrészt pedig lefegyverezték a némely részről felhangzott abbeli panaszokat, mintha a szegényebb sorsu lakosság itt a községi ügyek intézéséből ki lenne rekesztve. Így azután egyhangu, közlelkesedéstől áthatott volt a választás s meg van a bizonyság róla, hogy a jövendő a békés, önzetlen együttműködés reményteljes útjára vezet.

A választásokat társas ebéd fejezte be, melyen se szeri, se száma nem volt a sikerült felköszöntőknek. A társaság késő estig együtt maradt.

Az üzlet minden előtt.

E forgandó világban az igazság üldözött hamupipőke. Sekélyes, alantos kort élünk; az általános szürkeséget csak az üzleti érdekek papagály cifrasága s az otromba kapzsiság kirívó zöld csíkjai tarkázzák. A vásári zsivajt a kufárok a művészet szentelt csarnokaiba is behurcolják s hitvány áldozataik kénköves füstjével a telhetetlen bálványt tömjénezik.

A művészet és irodalom cégére alatt e héten is olyan üzleti vállalkozásnak csaptak dübörgő reklámot, mely szégyene még a mai földszines állapotoknak is.

szekrény ajtaját, fiókját, elébe ültette a kis jövevényt és csendes pipaszó mellett gyönyörködött abban, mint töri apróra a gyerek a temérdek finom gyertyaszálat. Ilyenkor aztán el-el merengett, hogy hát mért is nincs neki épen ilyen szöszi-fejü kicsi fiacskája?

Bőkezű, valódi gavallér ember volt az öreg ur, a figyelmet nem hagyta soha viszonzatlanul. Történt egyszer, hogy a szomszéd vármegye egyik földesura egy nemes mén csikót küldött a Karosy tanyára ajándékba. Alig egy évre rá az a meglepetés érte az ajándékozót, hogy három cimeres ökörszekér fordult be a kapuján toronymagasságra megrakva dagadó zsákokkal. Köles volt azokban, drága köles, a mi a jó gazdának első kisérletre remekül sikerült s a miből bizony egy zsákkal is elég lett volna ajándékba. Hiába, ilyen volt Dani bácsi, makacs, keményfejü úr!

* * *

A házhoz járó udvarlók éppen komoly szándékkal jöttek a »Kettős tanyára«, a mikor Dani bátyánknak sürgős dolga akadt Pesten. A kis fiúnak kellett egyetmást beszerezni, hát sietett az utazással. — Elmaradt tehát ezúttal a szándék megvalósítása, s pár hétre csendes lett a *Karosy-tanya.* Ki hitte volna azonban, hogy ez a rövid csend, az örök némaságban végződik! Szomoru dolog történt. A kis princ elköltözött a más világra, — agyonnyomta szegényt az édes anyja, kinek karjára hajtotta fejecskéjét nyugalomra. Lett sírás-rívás, jajgatás, szomorúság. Mire a ház feje útjából megérkezett, mahagóni koporsóban feküdt már a család szemefénye, reménye a sírhant alatt. — *Némává* tette a bánatos apát a nagy keserűség, szomorúságában annyit mondott csupán zokogó hítvesének: »Az életben többé szót sem szólok hozzád, rám nézve te is elvesztél«.

* * *

A kuriában minden elcsendesedett, a szótalanság kínos ördöge ütötte fel sátorát, az egykori vídámság a jólétre rácsapta az ablakot, néma, sötét lett az egész határ. Ketté szakadt a hítvesi lelki kapocs. Karosy uram szavát nem hallotta többé senki e világon, még a hangját is elfelejtették, úgy elhallgatott.

Hónapokig tartott e gyászos állapot, mit még kínosabbá tett egy ujabb fordulat. Eljöttek ismét a kérők egy ifjú országgyülési követ és egy földes úr személyében. A mama rá mondta az igent, de az apa beleegyezése még hátra volt. Jó alkalom ez a bánatos

Ó-Budán, az Istenüldözte *Kisfaludy* színházban *Serly* úr vagyis inkább néhány hátamegett névtelenül meghuzódó s szereplése nyomán eléggé ismeretes egyén ujra társulatot szervezett, jóravaló tehetséges szinészekből, kik között több valóban számot tevő művészember is találkozik. A tisztességes társulatot pedig és a *Kisfaludy* szinház sokat tapasztalt — csak éppen még telt házat nem látott — falait a leggyatrább üzérkedésre használják fel a realizmus, modernkedés és művészet cégére alatt. A szinházat szociálista tanok hirdetésére rendezték be s egy megtévelyedett, de azóta bűnbánóvá vált papnak a róm. kath vallást, a Jézus társasági szerzetet és keresztény társadalmat egyaránt vérig sértő fércművét tálalják fel az elmaradhatatlan »hazafias marseilles«-el spékelve, a környékbeli munkások tömegének lelki épülésére. Olyan darabot, a melyet mindenütt betiltottak eddig s a melynek minden szava arculütése minden tisztességnek és tobzódása az otrombaságoknak. És a mi nemes sajtónk óvatos lagymatagsággal tiltakozik a durva támadás ellen, sőt egyik budapesti napilap, mely ravaszul épen a magyar középosztály közömbös lustaságát és nemtörődömségét aknázza ki, hogy mindeneket lóvátéve a kiirtásra szánt kasztot a saját pénzén tegye tönkre, fertőztesse meg gondolkozását és erőszakolt szellemeskedésével s igazságkeresést színlelő pózolásával hatalmába kerítse az együgyüségbe sülyesztett olvasót — mondom éppen ez az ujság volt olyan merész, hogy ezt a gyalázatosságot, mint az életből vett, igen realis, komoly és tanulságos munkát dicsérendő például állította fel.

Önök pedig ne csapják össze a kezüket, mert azt az ujságpapirost nem perzselték fel az utcasarkokon, még csak a színház hitvány bódéját se szedték széjjel! — Ó, mi türelmesek vagyunk, jó magyarom! — vagy tán már nem is vagyunk, csak úgy lézengünk még egy kis darabig.

Egy pillanatra azonban álljunk meg. Ha egyebünk nincs, legalább azt mentsük meg, a mink még megmaradt. A multunkat, nemzeti emlékeinket, történelmi becsületünket.

Ha Magyarország székesfővárosában intelligens emberek hirében álló egyének pénzén hazátlan, Istentagadó, nemzetet nem ismerő és társadalmi rendünket felforgató vállalat állhat fenn, ám feleljenek róla azok, a kiket illet. De *Kisfaludy* a magyar nemzet, az egy igaz Isten imádásában valláskülönbség nélkül mindenkor egységes, hazafiasságában tántoríthatatlan magyar nemzet felkent poétája, a kiről, a kinek az emléke tisztaságáról senki emberfiának a kedvéért le nem mondunk soha. A míg az *ó-budai* kis színház a magyar kultura tenyésztője, szélső őrtornya, a míg a magyar nyelv és hazafiság temploma volt, addig méltó lehetett a mi költőnk nevére, emlékére. De ezt az emléket sárral bemocskolni nem engedjük. Arról a házról a *Kisfaludy* neve úgy lerí, mint a szemétdombról a nemzeti színü lobogó. Azt onnan el kell távolítani. Ott tovább megcsufoltatni nem lehet.

*

A pajtáskodás lelkiismeretlenségének keserves példáját tapasztalja vakon vezetett közönségünk a Királyszínház dolgában is. A milyen igaztalan, durva és visszataszító volt az az előzetes roham, melyet e színház ellen a megnyitás pillanatáig az irigyek és féltékeny vetélytársak vezettek, éppen olyan lelkiismeretlenség az a hímnusz, melyet megnyitásakor jólszervezett kórusban neki zengtek. A színház épületét magát, a kiváncsiság hathatós felköltése kedvéért úgy irták le, mint valami paradicsomot, holott festése, diszítése, mind csak ideiglenes, olcsó és közönséges S ez nem is lehet máskép, mert a nedves falak egy hónap alatt tönkretennék a legdrágább freskókat és aranyozást.

A *Martos-Huszka* darabja a legkevésbbé sem mondható sikerültnek. Az unalom megbénítja a közönséget, *Fedák* Sári művészete a színtelen szerepben nem talál semmi utat az érvényesülésre. A zene a *Bobénak* csak a reminiszcenciák tömege számarányában léphet

---

hítvesnek — gondolá a szegény asszony — elérkezett a kiengesztelődés várva-várt pillanata.

Nehéz küzdelmek, lelki tusák után közeledett a hítves, néma férje lakosztálya elé, de mindhiában, — a férj nem szólalt meg, kérlelhetlen maradt. Így telt el hiábavaló kísérletezéssel sok-sok idő, a külön válva élő apa némaságát még a lánykák zokogása sem törte meg. — Végre egy napon a kétségbeesés keserűségével vetette térdre magát az anya férje szobájának küszöbén és szivet repesztő zokogás közt kérte: — »Csak egy szót, egyetlen egy szót szólj te kegyetlen ember, — ne engedd kétségbeesésében elpusztulni tennen gyermeked; ne kínozz, ne büntess engem se tovább, hiszen már eléggé megbünhődtem, csak egy szót, csak egyetlen szót szólj, az égre kérlek!«

Karossy uram hallgatott. A pipa megremegett pillanatra fogai között, majd összeráncolt szemöldökei alól kidülledő szemével végigmérte a térdeplő asszonyt s elfordult.

De ez nem hagyta magát. Ujra kezdte az esdeklést, kinyujtott reszkető kezével az ura jobbját keresve. Mellette a két síró leány.

— »Egy szót, csak egyetlen egy szót ejts, mint ebnek a falatot, koldusnak az alamizsnát. Dani, — apánk — csak egyetlen egy szót

A kérlelhetetlen nábob hírtelen ellágyult, kigyuladt a szeme s remegő ajkát szólásra nyitotta. De még mielőtt kimondhatta volna a döntő szót, hírtelen felülkerekedett benne a harag, ujra elfutotta az epe a saját gyengesége miatt s a hogy ezt palástolja dühösen felordított, csak ennyit kiáltva: *„Puska.“* — s azzal becsapta az ajtót s visszamenekült magányába, hogy soha többé el ne gyöngüljön s szavát ne hallassa.

* * *

Ilyen csökönyösen szótartó volt a mi különcködő Dani bátyánk. A lányai utóbb férjhez mentek ugyan, de a nagy hallgató soha meg nem szólalt többé és rideg magányban élte le még hátra volt éveit. A kettős tanyát ellepte a bozót, a bánat ütötte ott fel sátorát örökre.

Béka.

nyomába. A mindenfelől hozsánnával fogadott rendezés a legósdibb operetthagyományokon táplálkozó sablon, a milyet a fővárosi orfeum évente rendszeresen produkál. Izléstelenség garmadával, úgy hogy a közönség, melyet a valóban kedvező külső körülmények nagy igényekkel vonzanak a színházba, — csalódottan távozik.

Mindez elismerjük — nagyon kemény kritika, melyet egy igyekvő külvárosi színház, legfőképen a kezdet napjaiban nem érdemelne meg. De kiváltja belőlünk e leplezetlen igazságokat a napilapok magatartása és a válogatott kommünikék özöne, melyek a Nemzeti színház legklasszikusabb estéinek jellemzésénél alig találnak egy-egy kegyes, szürke jelzőt, s itt a magánvállalkozás reklámjáért a hurik birodalmának minden fénylő csillagát és illatozó rózsáját ráhintik a napsugarakból szőtt referádáik hímes szőnyegére. A jó közönség pedig mindent elhisz, mert nyomtatásban látja és a sokszori ismétlés következtében a szuggesztió hatalmába keríti.

*

A *Népszínházban* is hallatlan ujság-sikert ért el *Nyárai* Antal *Senki* című darabja. Hasábok zengték dicséretét. Ám a nagy erőlködés ezúttal csütörtököt mondott, mert szerdán már a nézőtéren szerepelt a »Senki , és csütörtökön szépen lekerült az »önszerep« a műsorról Nem sír utána senki. — Ez a költői igazságszolgáltatás

De még egy. A mit szándékosan a végére hagytunk csattanónak. Az *ó-budai* színházban közönség hiányában egész héten szüneteltek az előadások. Szép csendben, hallgatagon becsukták a kapukat, — majd csak olyan napon nyítják ki, a mikor a szegény munkásnép filléreit szedhetik össze a nyujtott méregért. — A *Király-színház* pedig a hét közepén már félig üres házak előtt játszott. Kétszer senki se veszi be a gálicot.

Mégis van vigasztalás. Sőt még az a remény is kifakadhat belőle, hogy a kiocsudó vezetőség, — melyben kétségtelenül van tehetség — fordít egyet a kormányrudon s helyes, valódi művészi irányba tereli a hajót. Akkor talán révbe is tér. Az eszköz mindenesetre rendelkezésére áll.

HIREK.

Erzsébet királyné emléke Rákosszentmihályon. Egyik miniszteri körrendelet értelmében boldogult *Erzsébet királyné* emlékét nem halála évfordulóján szeptember 10-én, hanem november 19-én, Erzsébet napján kell az iskolákban megünnepelni, akkor, a mikor a tanulók csoportja az előzetes tanítás nyomán az ünnepség jelentőségét könnyebben megértheti, arra kellőképen előkészithető. Országszerte mindenütt e borús emléknek is szentelték e napot s valamennyi község, iskola, intézet és minden testület sietett gyászának igaz tanujelét adni. A *Rákos* vidékén levő iskolák minden osztályában a vezető tanitó e szomorú évforduló fájdalmas értékét fejtegette s *Rákosfalván* is, *Szentmihályon* is teljes gyászpompával tartott engesztelő szentmise áldozatot mutattak be az Úrnak. *Szentmihályon Fehér* János misézett s a teljes számban jelenvolt tanulók igaz gyászszal énekelték hozzá a megható kórust.

Pestmegye közigazgatási bizottsága ülést tartott, melyen *Beniczky* Ferenc főispán elnökölt. A pénzügyigazgatóság jelentése szerint egyenes adóban 300 394 korona 19 fillér folyt be október hónapban, mig tavaly októberben az eredmény 783.010 korona 57 fillér volt; igy tehát az idén 482.616 korona 38 fillér a *csökkenés*. A hadmentességi dijakból októberben 6009 korona 42 fillért fizettek be, tavaly októberben 21.873 korona 96 fillért s e szerint az idén a *csökkenés* 15.864 korona 54 fillér. A bevételek hanyatlásának az oka az *ex-lex állapotban* van. A közvetett adók (bélyeg- és egyéb illetékek) kielégitő eredményt adtak. Az adókivető munkálatot az 1903. évre befejezték. — *Tóth* József, pestmegyei kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy október hónapban 28 községi és felekezeti iskola kapott állami segitséget s hogy a tanfelügyelőség 72 esetben végzett iskolalátogatást. — A közegészségi állapotok Pestmegye egész területén kielégitők; az egyiptomi szembaj azonban még mindig terjed a köznép körében, a mely a gyógyitásra, kivált az első fokozatban, nagyon kevés gondot fordit.

Községi választás. A székesfővárosban november 24-én és 25-én tartják meg a községi választásokat. A városatyák választására hallatlan korteskedés folyik a kerületekben s a vetélykedés, kapacitálás hullámai kiverődnek a szomszédos környékre is. Különösen Rákosfalva és Kőbánya vesz élénk részt környékünkről a tusában, mely e kerületekben is rendkivül hevesnek igérkezik. A *Hock-* és *Springer*-párt még mindig farkasszemet néz egymással s minden erejét beleviszi a harcba, mely ennek következtében valóságos fiók-képviselőválasztással felér. Az ülésezések, bankettek, társas összejövetelek egymást űzik, a rikoltó plakátok egész tömkelege boritja az utcákat, a szónoklatok árjával nagy szárazság idején meg lehetne menteni a nagy magyar alföldet. Szóval csülökre magyar; itt az alkotmányos küzdelem, gyakoroljuk a választósdit.

Uj községi képviselő. *Hauser* Gyulát, *Rákosszentmihály* község köztudomásulag birájává választotta meg Mint községi képviselőtestületi tagnak helye ennek következtében megüresedett. E tagsági helyre most a legtöbb szavazatot nyert községi képviselőtestületi póttagot, *Berger* Mátyást hivják be rendes tagnak. E célból *november* 25-én délután 3 órakor *Szentmihályon* a községházán rendkivüli közgyűlést tartanak, melynek egyetlen tárgya a behivás formális megtétele lesz

Adakozás. *Nonn* János úr, a *rákosszentmihályi* róm. kath. templom javára 200 koronás alapitványt tett. A derék bőkezűség dicséretére nem kell a diszitő jelzők készletét mozgósitanunk A mai önző világban a legkisebb jótékony készség kétszeres értékü, de megtetőzi becsét az adomány célja és mértéke. Általán olyan szegények vagyunk s a közszükségletek annyira nyomnak, hogy ritkaság számba megy, ha valaki nagyobb áldozatra szánja magát, legfőképen pedig az Úr oltárán, hol csak a tiszta sziv és nyugodt lelkiismeret önmagában érzett jutalma az összes földi fizetség Ez a legszebb jutalom ezúttal is, melyet a nemeskeblű adakozó találhat a köztudat hálájának szerény koszorúján kivül.

Takarékszövetkezet Rákosszentmihályon. Néhány éve már, hogy *Borhy* János rákosszentmihályi lakos mozgalmat kezdeményezett rákosszentmihályi takarék- és hitelszövetkezet megalakitása irányában. Az eszme akkor több ok következtében sutba került s csak most támasztotta fel néhány lelkesedő szentmihályi lakos a régi jó tervet. Az uj vezetőség heti 20 filléres befizetéseket szed s ez összegekkel fedezi a tagok üzletrészeinek értékét. Eddig már mintegy 230 aláirás van a vezetők birtokában A szövetkezet január 1-én kezdené meg működését s február első napjaiban tartanák meg a közgyűlést, mely minden részletkérdést pontosan megállapit. — *Lippe* Ödön *rákosszentmihályi* gyógyszerész ingyen hivatalos helyiséget ajánlott fel a szövetkezet számára. A belépés az eddigi tervek szerint öt évre lett kötelező. A szép eszme megvalósitásán valóban egy akarattal küzd az egész *szentmihályi* és *környékbeli* közönség s ha az előjelek nem csalnak, a szövetkezet januárra csakugyan megkezdheti hasznos működését.

B. Szabó Józsefné. Ezen a néven nem ismerik nálunk. De *Karácsonyi Mariskára* bizonyára élénken emlékezik *Rákosszentmihály* egész közönsége. Néhány évvel ezelőtt mint tehetséges kezdő szerepelt itt a *Mátrai* szintársulatánál, melyet sorsa akkoriban közénk vezetett. Már akkor feltünt fesledező tehetsége, szimpatikus egyénisége és figyelmet keltő intelligenciája. Azóta rohamlépésben haladt pályáján Neves szinésznő lett és boldogsága is betelt; férjhez ment egyik pályatársához. Az urával B *Szabó* József tenoristával legutóbb *Aradon* működött, honnan férjét a *Magyar Szinházhoz* szerződtették. Úgy volt, hogy rövid időn követni fogja ő is, de a szép reményt szertefoszlatta a könyörtelen halál. Hirtelen, váratlan, akkor roskadt össze ifju teste, a mikor férje *Budapesten* az első sikert aratta. Az első babérjával sietett kétségbeesetten hitvese koporsójához.

A „Rákosszentmihályi Fajbaromfi-tenyésztők Egyesülete“ f. é. november 15-én tartotta meg alakuló közgyülését. Keller Gyula, az előkészitő bizottság elnöke üdvözölte az egybegyülteket s ajánlotta elfogadásra az alapszabálytervezetet, melyet az érdeklődőknek előre megküldött a bizottság A közgyülés változatlanul elfogadta a tervezetet. Az alapszabály tárgyalása után tisztikarát s választmányát választotta meg az uj egyesület. A választás eredménye a következő: Elnök: *Keller* Gyula, alelnök: *Vedrődy* Viktor, gazda: *Molnár* Kálmán, pénztáros: *Lippe* Ödön, titkár: *Cserjesi* Károly. Választmányi tagokká a következőket választották meg: *Pethe* D, *Thury* S., (Cinkota), *Tóth* Kálmán, *Kiss* Ferencz, *Tuboly* J., (Rákosfalva), *Gyibár* Endre, *Baronyi* Jenő, *Kuna* A. Számvizsgálók lettek: *Szabó* József, *Torony* Antal, *Horgoth* Gyula. Tagjai még az uj egyesületnek a felsoroltakon kivül *Szendovics* J., *özv. Huzlicska* N.-né, *Király* N., *Prackter* K., *Radowszky* M. és *Oberkamp* J. összesen 22. Az elnökség ez uton is felkéri tagjait, hogy az állami kedvezményt kérő lapokat (valamint a belépési nyilatkozatokat is) kitöltve s aláirva legkésőbb *deczember* 1-ig a titkár cimére (*Rákosszentmihály*, Corvin-u 12.) beküldeni sziveskedjenek. A később beérkező lapok nem lesznek figyelembe vehetők. Érdeklődőknek alapszabálytervezettel s belépési nyilatkozat-ürlappal készséggel szolgál az egyesület titkára

Betörők munkája. *Cinkotáról* telefonon hivták segitségül a szentmihályi csendőröket. Betörők garázdálkodtak éjnek évadján szerte a községben. Több kaput kifeszítettek s többnyire az apróbb baromfiakat szedték össze A tolvajokat, kik állitólag öten voltak, gyorsan üzőbe vették, de nyomukra akadni nem lehetett. A csendőrség a legerélyesebb nyomozást inditotta meg és ügyességük eredménye, hogy sikerült is a betörők kilétét csaknem teljes bizonyossággal megállapitani, azonban eddig még kézre nem kerültek Ugyanezek a tolvajok néhány évvel ezelőtt már nagy sikerrel operáltak *Cinkotán* és környékén, végtére is azonban rajtavesztettek s több évre hüvösre kerültek. A visszavonultságban töltött pihenő azonban ugy látszik nem javította meg a jeles kompánia ambiciózus tagjait s ujból is csak megéheztek a finom csirkepecsenyére. A nyomozás java munkája most a főváros területére szállott át, mert a jó madarak minden jel szerint Budapestre helyezték át főhadiszállásukat.

Az alkohol halottja. A *cinkotai* határban a *rákoskereszturi* út mellett rongyokba burkolt öreg ember hullájára akadt néhány járókelő. A megindított vizsgálat során kiderült, hogy a hirtelen halál oka, ellentétben a gyilkosság és öngyilkosság rémes meséjéről szállongó hireszteléssel „tüdő és májdaganat“, mely az orvosrendőri vélemény szerint a szeszes italok mértéktelen élvezetéből származott. A minden előzmény nélkül hirtelen holtan összerogyott ember *Apovszky* István, közismert *cinkotai* lakos valaha jobb napokat látott, de a mérhetetlen iszákosság teljesen tönkretette s a végleges elzüllésbe taszitotta Nem maradt senkije és semmije, csak egyetlen, minden gyönyörüsége egy kupica pálinka, sőt mikor tellett — sok kupica pálinka. Hatvanöt esztendős koráig dédelgette el magát igy ügygyel-bajjal az ital áldozata, mig az utolsó pohár meg nem vette rajta a vámot valamennyi gyönyört adó elődjéért.

Adóösszeirás. Az adóalanyok összeirása kemény munkájának legnevezetesebb részét fejezték be a héten *Rákosszentmihályon*. A csömöri előljáróság kebeléből külön kiküldött jegyzősegéd végezte a szorgos munkát, melynek során minden helybeli ingatlantulajdonos és nagyobb bérlő nevét és vagyona nagyságát jegyzékbe foglalták, valamint összeirták a nagyobb lábasjószágokat is, mint adótárgyakat. A nagyszabásu munkából még csak a *györgytelepi* összeirás hiányzik, melynek elkészitését dr. *Bentsik* József ügyvéd, mint a ki a parcellázás ügyét is lebonyolitotta, — magára vállalta. *Karácsonyig* előreláthatólag készen fog lenni a teljes lista, hogy annak alapján a jövő évi adókivetést már ujévre megkezdhessék.

Öngyilkosság. Három elbusult, alkalmazás nélküli kereskedősegéd sétált néhány napja a *Battyhánytelep* tájékán a cinkotai erdőbe. Az egyik társuk az erdő szélén előre sietett azzal a neszszel, hogy a vendéglőben beszél valakivel, a ki kenyérhez segiti a nyomorgókat. Alig mult néhány pillanat, a hátramaradt pajtások lövés zaját hallották a sürüből. Rémülten törtettek a hang után s ott látták társukat vérében. Kezében a kilőtt revolver. Egy jaj szót se hallatott többé a szerencsétlen.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

Száll a felhő . . .

Száll a felhő, búsan repül te feléd —
Vidd magaddal fájó szívem keservét,
S szállj meg ott a hegyek között
Valahol . . . valahol: —
Ahol, a hol szép kedvesem
Te lakol . . . te lakol.

És ha talán könnyet hullat a felleg,
Gondold, hogy az én szememből peregnek,
S felhők mögül ha egy sugár
Köszönne . . . köszönne —
Az is az én lelkem futó
Öröme . . . öröme.

Őszi este . . .

Őszi este ha fel nézek az égre,
Rágondolok rózsám szép kék szemére:
Kék szeméről pici piros ajkára,
Pici piros ajakáról csókjára.

Olyan édes az ajaka, a csókja,
Mintha nem csók, hanem tiszta méz volna,
Bár e tiszta mézet gyakran leszedem,
Mégis mindig édesebbnek érezem.

Tuba Károly.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. G. Budapest. — A dolog rendben van, a küldött 4 koronával előfizetése ez év deczember 31-ikéig egyenlíttetett ki. A régi kiadóhivatal könyveiből így derül ki, a mennyiben a juliusi 4 koronát az első félévre számolták el. — Ha esetleg mégis előfordult volna valami tévedés, kérjük értesítését.

N. Budapest. Köszönettel megkaptuk.

T—a K—ly. Komárom-Aranyos. Levél megy. A változás okozta munkahalmaz miatt késik kissé. Addig is ez uton kérjük további szives támogatását. Üdv

Zena. Köszönettel megkaptuk Sort keritünk reá.

B. Ugyanez szól önnek is. Mint látható, a községi ügyek nagy anyagtorlódást okoznak s igy a verses közleményekkel egyelőre takarékoskodnunk kell.

Rákosszentmihályon a legkitűnőbb központi helyen parcellázott telkek eladók. Bővebb felvilágositással készségesen szolgál a kiadóhivatal.

Rákosfalván a **zöldike** vasútállomás közelében, egy hét lakásból álló jó karban levő **ház, nagy kert-telekkel** szabadkézből igen kedvező áron **ELADÓ.** Czim a kiadóhivatalban.

Földváry Imre Budapest,
ajánlja dúsan és választékosan berendezett
férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait
IV., Kossuth-Lajos-u. 18 és VIII., Kerepesi-út 9.
Árjegyzék bérmentve.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint diszes kivitelben jutányos ár mellett vállal
Szilágyi A. festő Budapesten, VIII., Főherceg Sándor-u. 32.

Cristofoli Vincze
cementárúgyáros
Budapest, VII., Ilka u. 34. (Csömöri-út mellett).
VÁLLAL:
Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.
Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.
Telefon: 59-81. ★ Alapíttatott: 1868.

TELEFON 830. **A NAGY KRISTÓFHOZ.** TELEFON 830.
PÖLZL KÁLMÁN BUDAPEST,
blouse, pongyola és jupon különlegességek
IV., Váci-utca 6. szám.

TELEFON 861. NŐI GYÁSZRUHA-KÉSZITŐ-VÁLLALAT TELEFON 861.

HORVÁTH és HALÁSZ

BUDAPEST, IV., Váci-utca 26. Párizsi- (volt Zsibárus-) utca sarok.

FEKETE KELMÉK, KÉSZ NŐI RUHÁK, FELÖLTŐK, GYÁSZKALAPOK, KEZTYÜK, GYÁSZKÜLÖNLEGESSÉGEK STB. DÚS RAKTÁRA.

Gyászruhák kivánatra 4 óra alatt készittetnek.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabban célt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest—Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d) Lóvasuti végállomástól egyenesen lefelé. Előjegyzések, felvilágositasok díjmentesek!

LEON és OLÁH ANGOL ÉS FRANCIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., STANDARD (VOLT DREHER) PALOTA.

A „Rákos Vidéke“ kegyes hölgy olvasóinak szíves figyelmét felhívjuk, szolíd és teljesen megbízható női divatkelme áruházunkra, a hol a legszebb és kétségkivül a legdivatosabb, speciális Angol, Francia s hazai gyártmányú kelmék kaphatók. Ez ősz divatjának remekei igen nagy mennyiségben már raktárunkra érkeztek, a melyek megtekintésére — vásárlási kötelezettség nélkül — szives készséggel hivjuk meg az igen tisztelt hölgyeket.

Áraink mesés olcsók; árúink igazán divatosak! s szigorúan határozottak.

Mintákat szivesen küldünk! **Mintákat szivesen küldünk!**

Nyomatott Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában Budapest, Csáky-utca 9.

III. évfolyam. Rákosszentmihály, 1903. vasárnap, november 29. 48. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP ÉS POLGÁRI DALKÖR HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákosszentmihály, Sashalom-utca 3. szám.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatalba, a fenti czimre küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Felelős szerkesztő: BALÁZSOVICH ZOLTÁN.

Kiadótulajdonos: FARKAS ELEK.

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Negyed évre . . . . 2.— „
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

ÉRTESITÉS.

Lapunk **szerkesztőségét és kiadóhivatalát Rákosszentmihályra,** Sashalom-utca 3. szám alá helyeztük át. A **Rákos Vidéke** tehát ezentúl Rákosszentmihályon jelenik meg.

Kézirat, előfizetés, hirdetés s általán mindennemü megkeresés **ezentúl tehát a fenti címre küldendő.**

Egyuttal pedig ez alkalmat felhasználva, felkérjük ama t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük november hónap végével lejár, hogy azt mielőbb megujítani sziveskedjenek. A még hátralékos előfizetőinket pedig ez úton is kérjük, hogy tartozásaikat s előfizetésüket mielőbb beküldeni méltóztassanak, mert csak úgy tehetünk eleget nehéz feladatunknak, ha a közönség a maga részéről sem tagadja meg a támogatást.

A Rákos Vidéke szerkesztősége és kiadóhivatala.

Nyilt pályán.

A mikor ezeket a sorokat az emberi lángelme csodaszülötte, a hatalmas acélóriás napvilágra hányja, *Rákosszentmihály* nagyközség előljárósága, képviselőtestülete, vezérlő tisztikara véglegesen megalakult s készen áll, hogy az elvállalt nagy munkába minden tudását, erejét és képességét belévesse s szolgálatába szegődjék egy ember- és terület csoportnak, a mely az örök természeti törvények értelmében mint egy pont körül forgó s egyazon pályát futó részecskék tömege egy egészszé egyesült s lelkes emberek buzgó fáradozása árán mint uj rendszeres község Magyarország térképén helyét elfoglalta.

A hű krónikás szeretettel áll meg pillanatra e ponton. A kezdet szirtes és zátonyos utja után kiértünk a nyilt pályára, hol egyenes úton, zavartalanul láthatunk feladatunkhoz. A kezdet chaotikus munkája után a rendezett, rendszerbe foglalt működés következik.

Illik, hogy e pillanatban magunkba szálljunk s kissé rendezzük gondolatainkat.

Nehéz tusák után jutottunk ennyire. A kimondott szót százszor is megforgatták, kritizálták, kicsinyelték. A feltörő eszmét ujra meg ujra visszafojtották.

Majd nemsokára ismét felbugyogott, de most már olyan hévvel és erővel, hogy az ellentállás erejét megtörte. Igy hömpölygött tovább, tovább. Mikor már végleges alakot öltött s kezdtük hinni, hogy minden rendben van, akkor támadt fel a pártoskodás szele és majdnem szertefujta az összehordott anyagot.

Kezdődött a vetélkedés; eszmék, felfogások harca, bőségesen megtüzdelve az egyéni hiuság mérges gombájával; és felerésztve az önzés és sajátos érdekek kétes mártásával.

Túlestünk szerencsésen ezen is. A végső akkordok már feledtették a zűrzavaros koncertet, a békés együttmunkálkodás fohászába olvadt egybe minden gondolat, egy zengő akkordba csendült össze a sok különböző rikácsoló hang.

Ragadjuk meg ezt a pillanatot, ébredjünk

világos értelemre mindannyian s értsük és értessük meg mind közönségesen, hogy az uj község boldogulásának egyetlen és alapfeltétele, hogy ez *a békés összehangzás állandó maradjon, egyéni, családi, kerületi érdek,* s minden olyan törekvés, mely az egész közösség rovására egyesek, vagy egyes csoportok céljait szolgálja, háttérbe szoruljon s csupán csakis egy érdek és egyetlen szempont lehessen uralkodóvá: a *község,* az *egész közönség érdeke.*

Önmagát ámítja, a ki azt akarná elhitetni, hogy ez eddig mindig így is volt. A megszületés pillanatától ered az *Almássy Pál* telep és *József-főherceg* telep ellentéte, mely a hosszu sorozatból csak épen a legkiemelkedőbb jelenség. Voltak ugyan nevezetesebb momentumok, a mikor úgy látszott egy-egy percre, hogy az a híres kinai választófal ledőlt s mi, testvérek közös családba tértünk, — de alig fordult egyet tengelye körül vergődő bolygónk, máris arra ébredtünk, hogy a nagy testvériség csak látszólagos, a szembe jóbarátok egymás hátamegett éppen úgy ócsárolták egymást, mint ezelőtt. Éppen olyan féltékenyen, irigyen tekintették egymás cselekedeteit, mint a hagyományok tanitottak reá.

Ennek az állapotnak nem szabad többé fennmaradnia, a begyógyult sebnek nem szabad többé felfakadnia. Minden, a mi a multé, merüljön a jótékony feledés homályába; csak az eredmény, az alkotás s az érdemes munka emléke maradjon reánk ebben a pillanatban, a midőn a végtelenbe nyúló nyilt pályán útunkat dagadó vitorlákkal megkezdjük. Ennek a percnek a nagyságát, a felemelő tisztaságát vigyük magunkkal talizmánul s tegyünk fogadalmat, hogy azt megbecsüljük, ahhoz méltatlanokká nem válunk.

A község vezérlete maga jó kezekbe került. Szinte repes a szívünk, ha arra gondolunk, hogy milyen közmegnyugvással fogadja közönségünk a berendezkedés személyi részének megoldását. Az utolsó, de talán a legfontosabb ebből csak most történik meg. A községi ügyek vezére, hű sáfárja, olyan ember lett, kinek ismerete, szorgalma és jóakarata szerezte meg a páratlan népszerűséget. *Krenedich* jegyző személye maga biztositék a jövőre.

A községi biró régi kipróbált ember, ki mellett fényes tanuságot tett az egész polgárság bizalma s még az is becsüli *Hauser* Gyulát, a ki nem barátja.

A képviselőtestület, az előljáróság, csupa független s tiszta lelkesedésü tagból áll, kik e pár hét alatt is tanubizonyságot tettek lelkiismeretességük mellett.

A többi magának a nagyközönségnek a feladata. Érdeklődésének nem szabad lankadnia, ellenőrző munkálkodásában ébernek és lelkiismeretesnek kell lennie továbbra is.

E tekintetben szerény munkálkodásunkkal őrhelyünkön maradunk mi is, s leszünk a mi voltunk, a tiszta, józan és független felfogás önzetlen szócsöve.

TÁRCA.

A magas lakás.

Lovag Hahnenkampfi Hahn Félix huszárfőhadnagygyal, a kit a legénység főhadnagy úr «Ham-ham-ham»-nak hivott, megesett az a szerencsétlenség, hogy a becsületbiróság megfosztotta tiszti rangjától.

Őseinek birtoka, a régi bagolyvár, a hol elődei annak idején sárkányokat öltek, már régen dobra került. A düledező lovagvárból cukorgyárat csináltatott az élelmes uj gazda a nélkül, hogy eszébe jutott volna a fészkéből kirepített néhai tisztnek a busás jövedelemből osztalékot, vagy havonként zsebpénzt küldeni.

A főhadnagy nem tudott megélni szűkes fizetéséből és csakhamar elnyelte adósságainak tengere. Megvált a cifra nyomoruságtól és sok viszontagság után lekerült Egyptomba abban a reménységben, hogy mint négy nyelvet beszélő, jó lovas, valami gazdag angolhoz bejuthat lovászmesternek.

Az elcsapott tiszt azonban a Faraók hazájában sem boldogult. Étlen szomjan bolyongott Alexandria utcáin s véletlenül összeakadt régi kartársával, korneuburgi és merinoi báró Krakéler Holofernessel. A két cimbora nagyon megörült egymásnak. Hahn csakhamar előhozakodott «pillanatnyi pénzzavarával», meg azzal a bosszantó dologgal, hogy pénzes levele valahol fennakadt, végül célzást tett egy kis nemzeti kölcsönre.

— Megelőzött a bitang! — dörmögte Krakéler és kifordította zsebeit. Majd nevetve jegyezte meg:

— Pajtás oly ember zsebén akarsz eret vágni, akit azért csaptak el a katonaságtól, mert kutyamosójától hét forintot kért kölcsön. Nagyobb emberismerőnek hittelek.

Pár napi keserves nélkülözés után végre egy személyszállító tengeri gőzös kapitánya megkönyörült rajtuk. Felvette fütőnek hajójára mindkettőjüket, s mikor megérkeztek Triesztbe, kitette őket a partra.

Mielőtt azonban szárazföldet ért volna a lábuk, az előre kieszelt haditerv szerint megrakták kőszénnel utitáskájukat, s kimosakodva, a legelső vendéglőbe hajtattak. A hajón nem tudták elkölteni az egy forint napidíjat, tellett hát fiakkerre. Mikor pedig pár forintjuknak nyakára hágtak, ősi szokás szerint kezdetét vette

Rákosszentmihály nagyközséget üdvözöljük e napon a verőfényes nyilt pályán. Adja az ég, hogy e verőfény, mely most a remény napjából sugárzik felénk, — nemsokára a boldog megelégedettség kalászérlelő sugarává váljék.

A csömöri nász.

Csaknem véres zendülésbe fulladt *Csömörön* egy türelmetlen ifjú házasságának története a legutóbbi napokban. Az eset rengeteg szóbeszédre adott alkalmat s nagy izgatottságot keltett az egész községben.

Szól pedig a nem mindennapi história imigyen: *Bitskey* Gyula, Csömör érdemes főjegyzője akták tömkelegébe elmerülten ült néhány nappal ezelőtt iróasztalánál, midőn beront egy ösmert gézenguz ifjú s előadja abbeli tisztes szándékát, hogy ő egy ottani szende hajadont hites feleségévé óhajt tenni. A tizenkilencéves gyerek, ki a székesfőváros árvaházában nevelkedett fel, nagyon komolyan fogta fel a dolgot, mert mint hadköteles kivételes nősülési engedélyt is mutatott be. — A főjegyző azonban nem teljesíthette az ifjú vőlegény kérelmét, s megtagadta a kihirdetését, mert a fiú törvényesen kirendelt gyámjának beleegyező nyilatkozatát nem szerezte meg. A vőlegény tehát igéretet tett, hogy a mulasztást pótolja s eltávozott.

Néhány napig nem is volt látható. Egyszer azonban csak beállít a községházára s vigan lobogtatja az irást, megvan a nyilatkozat!

A főjegyző szemügyre veszi a fiú okmányát s látja, hogy az *S. M.* abaujszántói lakosnak két tanu előtt kiállított nyilatkozata, melylyel gyámfia házasságkötéséhez beleegyezését adja. — Majd a következő záradék:

»Az anyakönyvvezetői pecsét megsérülvén, a jelen okmány tartalmát sajátkezü aláirásommal erősitem meg. Szücs s. k. anyakönyvvezető« s valami irgalmatlan ákombákom.

A főjegyző gyanusnak látta a megsérült pecsét dolgát s a fiút másnapra rendelte magához. Közben azután távirati kérdésére a következő választ kapta Abaujszántóról: »S. M. nem él. Az anyakönyvvezető az utóbbi napokban senkinek sem állított ki házassági beleegyező nyilatkozatot. Szücs anyakönyvvezető.«

Másnap a vőlegény mennyasszonyostól s rengeteg násznép kiséretében érkezett a községházára. Itt a leleplezés, az ő hires okmányának hamis mivoltjáról egy cseppet sem lepte meg, sőt még a mennyasszony sem riadt meg a csinytől, sem pedig a csömöri közgyám, a ki itt a násznagy tisztjét töltötte be, hanem kijelentették, hogy az nem olyan nagy baj, kérik az esketés megtartását, mert a soroksári rezesbanda már várakozik a kapu előtt. Hogy a rezesek a jegyzőt meg nem lágyították, *Kratochwill* plébánosnál tettek kisérletet s követelték tőle, hogy nyíttassa fel a templomot.

A plébános természetesen szintén elzavarta a zajongókat, kik ekkorra már rendkívül izgatott hangulatba keveredtek. — A megvadult násznép ezután formálisan megostromolta a templomot, de szerencsére nem tudott bejutni. Erre a násznagy közbenjártával az *Isten* szabad ege alatt rendeztek saját külön szertartást s »egybekeltek.«

Tudniillik valami házasságkötés forma fogadalmat tettek egymásnak.

A násznép ezután tüntető körmenetet tartott a községben s zeneszó mellett tüntetett a jegyző és pap ellen, a kiket mindenféle képtelen vádakkal illettek.

A furcsa nász felizgatta *Csömör* egész lakosságát s csaknem zendüléstől lehetett tartani, mert a józanabb polgárok szét akarták kergetni a fura lakodalom közönségét.

Mi sem természetesebb, mint hogy a jeles mátkapár ellen közcsendháborítás, vallás megsértése s egyéb kihágás miatt feljelentést tettek, a rezitens közgyám ellen pedig a fegyelmi eljárás megindítását kérelmezték.

Ez a méla akkordja az újfajta csömöri násznak.

---

a kontózás. A főpincér tekintettel az utitáskák tekintélyes súlyára eleinte a legnagyobb előzékenységgel fogadta a két finom modoru gavallér mentegetőzését. Később azonban benyujtotta számláját, amely sajnos, száz forintnál is többre rugott.

— Szökjünk meg pajtás, de azonnal! — sugta Krakéler barátja fülébe, a mint a pincér távozott.

— Későre jár már az idő nagyon. Egy éjszakát legalább huzzunk ki. Ki tudja mikor kerülünk megint vetett ágyba, — szabadkozott a jó barát.

— Nem vetted észre, hogy ez a borotvált majom, milyen kancsal szemekkel nézegette málháinkat?

— Mondasz valamit, nekem úgy rémlik, mintha szénpor is hullott volna ki belőlük a padlóra. Igazad van, ugorjunk.

A két sokat próbált ember gyalogszerrel neki vágott a világnak, s jó későre járt az idő, mikor elhagyták a kikötő várost s a városi erdőbe az ugynevezett «boskettó»-ba értek.

— Nem birok tovább menni — panaszkodott a lovag, — a cipő feltörte lábomat. Hja, így van az, ha nem mérték szerint rendelünk lábbelit.

— Hanem tévedésből a vitorlamester cipőjét huzzuk fel, — élcelődött Krakéler.

— Ezért a sértésért még lakolni fogsz, nyomorult! — pattant fel a lovag.

— Állok elébe, gunyolódott a másik. De előbb a fogadó pincérjével légy szives elintézetlen ügyeidet rendezni.

Hahn lovag mogorván dőlt le a pázsitra, s kijelentette, hogy tovább egy tapodtat sem megy. Krakéler békülni akart és így okoskodott:

— Sajnos, tapasztalataim vannak, hogy a rendőrség az éjféli órákat megelőző időben szokott razziát tartani. Tudják, hogy a fáradt ember ilyenkor alszik a legédesebben. Azért azt javasolnám, várjuk meg mig a vihar, azaz a rendőrség elvonul. Jösz, nem jösz? — s macskaügyességgel mászott fel a legközelebbi vastag fára.

— Gyáva fráter! — dörmögte a lovag s nemsokára horkolni kezdett.

Azt szokták mondani, hogy nem jó az ördögöt a falra festeni. Ez a közmondás most is beteljesedett. Alig ütötte el az óra a tizenegyet, mikor megzördültek a bokrok s a rendőrök lámpásokkal kezükben, csatár-

HIREK.

Jegyzőválasztás. *November* 28-án, szombaton választotta meg *Rákosszentmihály* községének képviselőtestülete az uj község első rendes jegyzőjét. A választáson — melyről jövő számunkban részletesen beszámolunk — nagy lelkesedéssel *Krenedich* Sándor *csömöri* adóügyi jegyzőt, *Bitskey* Gyula főjegyző vejét választották meg. A választást lelkes hangulatban lefolyt díszebéd követte, hol a véglegesen megalakult uj községet megkapó őszinteséggel ünnepelték.

A Kőbánya—rákosfalvi villamos vasút. A *Kőbányáról Rákosfalvára* tervezett villamos közúti vasút megépítésének egyetlen akadálya köztudomásulag legutóbb az volt, hogy a katonai hatóság tiltakozott a rákosi katonai gyakorlótér átmetszése ellen. A katonai gyakorlótér kérdésének megvitatására vegyes bizottság ült össze, melynek *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester elnöklete alatt sikerült eloszlatni a felmerült nehézségeket. A katonaságot ugyanis a főváros olyan módon fogja kárpótolni, hogy a villamos vasút pályatestével a gyakorlótérből leszelt területért a rákosfalvai *Vezér-utcza* és a *Zöldike* vendéglő között elterülő részen levő mezőt engedi át a gyakorlótér kiegészítésére. Ezeket a földeket tehát többé nem fogják bérbeadni. A végleges megállapodások szerint a *villamos körforgalmi* berendezéssel épül meg, olyformán, hogy Kőbányáról a gyakorlótéren keresztül halad *Rákosfalváig*, itt belevág a *cinkotai* helyiérdekü vasut sinjébe s ennek pályáján közlekedik be a városba, hol a köztemető-uti vonalon folytatja útját vissza *Kőbányára*. — Értesülésünk szerint a vasút épitését már a tavaszszal meg is kezdik. Csak aztán úgy legyen, s valamilyen al-, fő- vagy mellékbizottságban el ne akadjon megint a dolog, vagy két hatóság össze ne találjon különbözni rajta, mert a rákosfalva—kőbányai közlekedés jelenlegi állapota csakugyan több mint türhetetlen.

A községi választások. Vége a nagy izgalomnak. A korteskedés zaja elült. Rengeteg kazal elhasznált nyomtatvány, egész ármádia üres pezsgős üveg és nagy csapat rekedt torok a helyzet szignaturája. A községi választások minden nagyobb baleset nélkül véget értek. A *Rákos* környékéről érdekelt részek közül ezúttal Kőbánya és Rákosfalva vette ki részét a választás küzdelmeiből. Ez a lobogó tűzzel indult küzdelem azonban az utolsó napokban elcsendesedett, a ferenczvárosi és X. kerületi viaskodó pártok üdvös paktumot kötöttek s a közösen megállapított hivatalos szavazó-listán csupán az egyéni indulat kedve szerint történtek módosítások. *Rákosfalva* ezúttal csak egy bizottsági póttaggal és három kerületi választmányi taggal volt érdekelve, a kik kivétel nélkül győzelemmel is kerültek ki a választásból. A bizottsági póttagságra dr. *Világhy* Károly orvost, kerületi választmányi tagnak pedig dr. *Friedländer* Manó orvost, ugyancsak dr. *Világhy* Károlyt és *Pollák* Gyula vendéglőst választották meg. Rákosfalva a választás második napján, szerdán járult az urna elé s reggel testületileg vonult a választás színhelyére.

A róm. kath. egyházi adó. *Rákosszentmihály* községben a *róm. kath.* egyházi adó behajtását az ujonan megalakult egyházközség immár megkezdette. *Az adó összegét az egyenes állami adó 15%-ában állapították meg,* a mi aránylag nem elviselhetetlen teher s valóban csakis a nagyon gazdag adózókat sújtja lényegesebben. Magyarázata a sok szükséges beruházás, állandó papi fizetés és a 12,000 korona templom adósság törlesztése, orgona felállítás költsége és egyéb más okvetlen szükséges kiadás, a melyek ellenében a stólaköltség tetemesen csökkent s a naponkénti Istentiszteletről is gondoskodás történt. Úgy halljuk azonban, hogy a közönség egyik kisebb rétegében elégedetlenség nyilvánul még e teherrel szemben is és jogorvoslattal akarnak élni ellene. Ennek a lépésnek semmi kilátása sincs az eredményre; az egyházi kiadásokra fedezetet kell szerezni, erre pedig más mód nincsen, mint e

---

láncban fogták körül az erdőt. A lovag nemsokára köröm közé esett, lelket vertek belé, s magukkal hurcolták a pricsre.

A fákat vizsgálni senkinek sem jutott eszébe. Krakéler pedig, a mint a veszedelem elhuzódott, lemászott a magasból s a füre heveredve csak akkor ébredt fel, mikor a nap már jó magasan járt.

Mit csináljon? Hogyan szabadítsa ki bajba jutott cimboráját? Elmenne körülnézni a rendőrségre, de hátha már ott vannak a vendégfogadóból is, a hol már valószinüleg felfedezték szökésüket.

— Ej mit, első a barátság! Nem fogom cserben hagyni a lovagot — kiáltott fel. Ha bezárnak, majd kieresztenek, legalább addig sem koplalok.

Öltözetét rendbe hozva, kipödörte bajuszát s hetykén állított be a rendőrségre, a hol már kezdetét vette a «rapport». Talált még a zsebében egy megsárgult névjegyet, melyet egy elhajított kenyérhéjjal megtisztogatott s azt beküldötte a rendőrfőnöknek. Készségesen bebocsátották.

— Korneuburgi és merinói báró Krakéler Holofernes szolgálaton kivüli huszárfőhadnagy vagyok, csapta össze bokáit. — Egy kéréssel vagyok bátor alkalmatlankodni.

A rendőrfőnök előzékenyen megkinálta székkel, s a báró kacagva mondta el mondókáját.

— Tegnap este összeakadtam egy kedves cimborámmal, Hahnenkampfi Hahn Félix lovaggal. A viszontlátás örömére egy kissé a pohár fenekére találtunk tekinteni ugy, hogy a jófajta proseccoi bor meglehetősen a fejünkbe szállott. Mikor a városi erdő mellett elhaladtunk, ő a fejébe vette, hogy az éjet a szabadban fogja tölteni. Hiába akartam lebeszélni, felhozva, hogy meghűti magát. Hiába hivtam, hogy jöjjön fel hozzám, aludjék odafönt nálam, hajthatatlan maradt és lefeküdt a fűbe. Bennem is volt egy kis ital, azért otthagytam és felmentem lakásomra. Utólag értesültem, hogy razzia volt és ide hozták. Hahaha, kolosszális kaland! Mennyit fognak ezért a cimborák vele évődni.

A rendőrfőnök a báró ur jótállása mellett azonnal szabadon bocsátotta a lovagot, s a két csavargó lóhalálában hagyta el a szép kikötő várost.

Ribiánszky József.

megadóztatás, mely végtére is igazságosabb, mint az eddigi adománysajtoló rendszer.

Uj bizottsági tag. *Rákosszentmihály* község képviselőtestülete november 25-én tartott rendkívüli ülésén a *Hauser* Gyula biró megválasztatása következtében megüresedett községi képviselőtestületi rendes tagsági helyre *Berger* Mátyás póttagot hivta be.

A műcsarnok téli tárlata. A *Magyar Képzőművészeti Társulatnak* az Andrássy-út végén levő Műcsarnokában a héten nyitották meg a téli tárlatot. A műgonddal és ízléssel rendezett kiállítás, művészi színvonala ezúttal is igen magas s a kiválóan sikerült alkotások egész láncolata ragadja meg a műértő közönséget.

Ingyenes előadások. Az ipari munkások képzésére szervezett *Országos Bizottság* elnöksége az idén is egész sorozatát rendezi az ingyenes, szórakoztató előadásoknak ipari munkások és családtagjaik részére. Az előadásokat vasárnaponkint, november 29-én, december 6-án, 13-án, 20-án, 27-én, továbbá a jövő évben, január 3-án, 10-én,17-én, 24-én és 31-én és február 7-én, 14-én, 21-én és 28-án tartják a magyar történelem, irodalom, földrajz, természettudományok és az egészségtan köréből. A fölolvasások helye a budapesti iparossegédek egyesületének helyisége (II. ker., Iskola-utca 18.), az V-ik kerületi munkás-kaszinó (Balaton-utca 8), a katholikus legényegyesület (VII. ker., Rottenbiller-utca 20.), az állami középipariskola (VIII. ker., Népszínház-utca 8.), a Kada-utcai elemi iskola (Kőbánya). Azonkívül vasárnaponkint délután 2—4-ig nyitva tartják a Nemzeti Múzeumot, a Technológiai Iparmúzeumot és az Iparművészeti Múzeumot, a hol a gyűjteményekről ugyanakkor előadásokat tartanak az ipari munkásoknak.

Uj utcanevek. A *Rákosszentmihályon* nemrég uj névre elkeresztelt utcák jelzőtáblái elkészültek s a napokban fogják azokat a megfelelő utcasarkokon kifüggeszteni. Ezúttal négy utca kap végleges nevet. Az eddigi *Vas-utca,* mely a *Rákosi-útból* a gyógyszertár mellett ered a templom-tér felé, *Regele János-utca,* a *Szentmihályi-út* pedig, mely ezzel párhuzamosan halad a József főherceg telepen, *Farkas Ignácz-utca* lesz ezentúl. A templom-téren a templom megett keresztül vonuló névtelen utca *Templom-utca* nevet nyer. Valamint fölrakják a névtáblákat a *Klimkó és Fajta-villa* mellett felfelé haladó névtelen utcára is, melyet a *Klimkó* család kivánságára *Sashalom-utcának* neveztek el, mert a szentmihályi környék legszebb kilátását nyujtó *Sashalomra* vezet. Erről a pontról alig tudja még a helybeli lakosság is, hogy milyen gyönyörü hely: elragadó perspektiváját tárja elé a főváros egy részének és a budai hegyeknek. Az utca névtáblák felrakatása örvendetes esemény, melyet azonban csak kezdetnek kell tekintenünk, mert különösen a külső részeken bizony a hivatalos kéznek sok rendező munkája akad még e tekintetben is. Csak a nélkül, hogy befejezett dolgokról uj vitát kezdenénk, azt ajánljuk az intéző körök figyelmébe, hogy élő emberekről közterületeket ne nevezzen el. Ez olyan elv, mely a legnagyobb érdemeket sem kisebbítheti. Végtére ha *Kossuth Lajossal, Andrássy Gyulával, Deák Ferenczczel* és a nemzet valamennyi nagy fiával szemben nem tágítottak mellőle, nem lehet olyan érdem, mely kivételre kényszerítene, ha másért nem, pusztán annak a praktikus oknak a kedvéért, hogy minden eleven embernek okvetlenül létező ellenségei ne lelhessenek benne céltáblát kényüknek. A jelen esetben is jutalmazott igaz érdemet pedig hasonló értékü megtisztelésben lehelett volna részesíteni egyelőre elmésebb és alkalmasabb módon is.

A szentmihályi közpiac. *A rákosszentmihályi* közpiac jelenlegi elhelyezése hosszú idő óta sok panaszra adott alkalmat s a község vezetősége már régebben elhatározta, hogy a piacot a mai szűk utcatestből a templom-térre, a templom köré helyezi át. Egyik olvasónk ennek a határozatnak a sürgős végrehajtását szorgalmazza most hozzánk intézett levelében. Olvasónknak igaza van, a templom ma már teljesen rendben, készen áll s nem igen lehet semmi akadálya, hogy a piacot oda, mint legalkalmasabb központi helyre áttegyék. Ajánljuk a képviselőtestület figyelmébe, hogy a meghozott határozat alapján az előljáróságnak adja meg a szükséges utasítást.

A Rákosszentmihályi Sporttelep ülése. A *Rákosszentmihályi Sporttelep választmánya* december 1-én, kedden, este 7 órakor *Rákosszentmihályon* az *Ujváry*-féle kioszk helyiségében ülést tart, melyre az elnökség ez úton is meghivja az érdekelt tagokat.

Az elveszett lakodalmas vendég. Nagy vigasság volt e hétnek keddjén *Csömör* községében. Egy szépséges virágszál, meg egy deli legény lakták lakodalmukat. A násznép betöltötte a lakodalmas ház minden zegét-zugát s állott a mulatság kivilágos kivirradtig. A cigány roskadásig nyűtte a vonót, a hangos mulatozás majd szét vetette a ház falát. Patakokban folyt a bor. Pintszámra fogyott a jóféle pálinka. Mint hű barát, vagy tán rokon, *Krnák* János rákoskeresztúri földműves is pontosan megjelent a nevezetes menyekzőn s a derék, életerős ember ugyancsak kitett magáért a „szeszi“ pusztítása terén. Olyan volt a jó atyafi hajnalfele, mint valami spirituszfábrika. Csakhogy a gyár üzeme a raktár túltömöttsége következtében megakadt, s *Krnák* uram bánatosan szemlélte a még mindig garmadában álló fogyasztási adóköteles cikkeket — ő neki már abban nem tellett többé semmi öröme. Isten tudja mit gondolt illuminált koponyájában a bátyó, annyi bizonyos, hogy a násznép közül egyszeriben csak eltünt. Kiment a kútra talán erőt gyűjteni, egy kis üditő vizitallal restaurálni a megrokkant masinát. Odabenn a nagy sokadalomban egy darabig észre se vették a hiányát. Csak úgy reggel 7 óra felé jutott valakinek eszébe, hogy a keresztúri vendég hiányzik. Nosza, kezdték keresni, kutatni. Az egész násznép lábon álló része felkerekedett s felhányta a házat, udvart, ólakat s minden képzelhető rejtekhelyet. *Krnák* uramnak csak nem jöttek nyomára. Végre is nagynehezen rábukkantak — a kútban. A hidegvizes, mély kútban. Akkorra már maga is hideg volt a szegény. A *csömöri* lakodalom így végződött *keresztúri* temetéssel.

Vesztegzár Csömörön. A minap megemlítettük, hogy *Rákosfalván, Csömörön* s a környékén *száj-* és *körömfájás* fordult elő a lábas jószágok között. *Csömör* község előljárósága ennek következtében vesztegzárat rendelt el.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

SZINHÁZ.

Dr. *Vaisz* Sándor és *Gici* Frigyes budapesti lakosok a fővároshoz kérvényt nyujtottak be, melyben *„Nemzetközi Szinház“* (Théâtre Internationale) nyitására kérnek engedelmet. A közvélemény a kérelem hirének nyilvánosság elé kerülése nyomán igen közvetlen erővel és tűzzel támadt fel a kisérlet ellen, mely a német szinház becsempészésének látszatát viseli magán. A folyamodók utólag mindenféle biztosítékot felajánlottak arra, hogy a szinház nem lesz német, azonban még ez sem csillapíthatta le a tiltakozás zaját.

Igaz örömmel adunk hírt e dologról. Budapest közönsége, úgy látszik elég erős ma már nemzeti érzületében s elég élesen látó a hazafias szempontok mérlegelésében. A művészet ezen a helyen a mienk. Ez a mi várunk. Ide idegent nem engedünk. Ugy is elég türelmesek s botorul előzékenyek vagyunk a jövő-menő külföldi vándorművészek csapataival szemben. Bizony nem egyszer a művészet titulusa alatt vásári reklámcikket vásárolunk fáradsággal szerzett drága pénzünkért s nagy udvariasan még tapsolunk is hozzá rogyásig. De ezek legalább csak a garasainkra utaznak A nyelvünket, érzületünket nem háborgatják. De hogy mi magunk szolgáltassuk ki magunkat *„magyar“* emberek üzleti célból szervezett, germanizáló, vagy legalább is magyarellenes idegen oltáron áldozó, idegen kulturát szolgáló vállalatának, arról komolyan szó se essék, vagy eszünk s érzésünk felől kellene fura következtetésekre jutnunk. Jól esik látnunk, hogy az aggodalomra nincsen ok; az ajánlkozók merészsége ellenben kiválóan alkalmas a teljes csodálkozás felidézésére. —

Nemzeti szinpadunkon nagyon érdekes munka jelent meg e hét folyamán. *Marbeau* az *Üzlet-üzlet* cimű szinműve elsőrangu karakterisztikus rajza a modern *Shylock*-nak. A mai társadalom köznapiasan ismert vampirjának széles és alapos, eleven jellemképét szolgáltatja. Hibája, hogy cselekvénye lassu fejlődésével az érdeklődést ébren tartani kellőképen nem tudja s a hosszadalmas párbeszédek kimerítik a hallgatót. Mindez azonban nem akadályozott meg abban, hogy a francia irónak szívből ne tapsoljunk. Az előadás jó; bár a szerepek csaknem kivétel nélkül hálátlanok. —

A *Báró és bankár* felujitása nemcsak irodalomtörténeti nevezetesség volt, hanem a kissé fakuló darab maga is lekötötte a közönséget. —

A *Magyar Szinházban* a *Kis kofa* még mindig nem a keresett darab. A *Sztojanovits* muzsikája alig közepes; a darab szövege teljesen értéktelen. A szép plakátok kárba vesznek, nem éri meg a huszonötödik előadást sem. —

A *Vigszinház* végre olyan vígjátékkal állott elő, mely nem kényszeríti pirulásra még hölgyközönségét sem. A *Flirt nagysám* húsból és vérből való darab, rendkívül érdekesen felépítve. Úgy hiszszük sok *jó* estét szerez majd a közönségnek, mely meglehetősen ráunt az egy kaptafára készült francia frivolságokra. Csak egyet. Mi az a *nagysám?* Ez magyarul köztudomásulag annyit jelent, hogy az *én nagyságom.* Mert *nagyságod*, annyi mint *nagyságod;* kegyelmed, uraságod stb. Megszólító titulus. Címzés. De kegyelmem, uraságom, nagyságom, aequale nagysám nincs és mint címzés másra nem alkalmazható. Hát már a kulturális intézeteink magyar irásában is elfelejtjük ezt a sokat gyötört magyar nyelvet? Valóban nincs, nincs és nincs senki, a ki magyarán gondolkoznék még a tollforgatók családjában sem? Óh uram, szomorú e völgye a siralmaknak!

Rákosszentmihályon a legkitűnőbb központi helyen parcellázott telkek eladók. Bővebb felvilágositással készségesen szolgál a kiadóhivatal.

Rákosfalván a **zöldike** vasútállomás közelében, egy hét lakásból álló jó karban levő **ház, nagy kert-telekkel** szabadkézből igen kedvező áron **ELADÓ.** Czim a kiadóhivatalban.

MAGASIN FRANÇAIS

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4. SZÁM.

Alkalmi és nászajándékok.
Franczia bronzok. o o o o
Ékszerek. o o o o o o o o o
Legyezők. o o o o o o o o o
Díszműárúk. o o o o o o o
Finom bőrárúk. o o o o o o

Rigler József Ede

= papirnemügyár részvénytársaság =

Levélpapir és boritékgyár, kő- és könyvnyomdai műintézet, könyvkötészet, iskolai és iroda szerek nagy raktára.

Gyár: Budapest, VI., Rózsa-utcza 55.

Városi raktárak:

IV., Egyetem-tér 5–6. V., Erzsébet-tér 19.

TELEFON 830. **A NAGY KRISTÓFHOZ.** TELEFON 830.

PÖLZL KÁLMÁN

BUDAPEST, IV., Váci-utca 6. szám.

blouse, pongyola és jupon különlegességek

Földváry Imre Budapest,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérneműés vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

Cristofoli Vincze

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett).

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59–81. ✯ Alapíttatott: 1868.

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint diszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő

Budapesten, VIII., Főherceg Sándor-u. 32.

TELEFON 861. NŐI GYÁSZRUHA-KÉSZITŐ-VÁLLALAT TELEFON 861

HORVÁTH ÉS HALÁSZ

BUDAPEST, IV., Váci-utca 26. Párizsi- (volt Zsibárus-) utca sarok.

FEKETE KELMÉK, KÉSZ NŐI RUHÁK, FELÖLTŐK, GYÁSZKALAPOK, KEZTYŰK, GYÁSZKÜLÖNLEGESSÉGEK STB. DÚS RAKTÁRA.

Gyászruhák kivánatra 4 óra alatt készittetnek.

Éljenek!

a mi szabadelvü és takarékos községi képviselőink, kik a községi pótadó 98·39%-át 51·55%-ra szavazatukkal leszállították.

Dr. Bentsik József, Farkas Ignácz, Paróczay József,
Schwarczl József, Kubinyecz Sámuel, Weinwurm János,
Bugyi Ferencz József, Ruzsinszky Lajos.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabban célt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest–Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d) Lóvasuti végállomástól egyenesen lefelé. Előjegyzések, felvilágositások díjmentesek!

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **BUDAPEST**

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., STANDARD (VOLT DREHER) PALOTA.

A „Rákos Vidéke“ kegyes hölgy olvasóinak szíves figyelmét felhívjuk, szolíd és teljesen megbízható női divatkelme árúházunkra, a hol a legszebb és kétségkivül a legdivatosabb, speciális Angol, Francia s hazai gyártmányú kelmék kaphatók. Ez ősz divatjának remekei igen nagy mennyiségben már raktárunkra érkeztek, a melyek megtekintésére — vásárlási kötelezettség nélkül — szives készséggel hivjuk meg az igen tisztelt hölgyeket.

Áraink mesés olcsók; árúink igazán divatosak! s szigorúan határozottak.

Mintákat szivesen küldünk! **Mintákat szivesen küldünk!**

Nyomatott Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában Budapest, Csáky-utca 9.

III. évfolyam. Rákosszentmihály, 1903. vasárnap, deczember 6. 49. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP ÉS POLGÁRI DALKÖR HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákosszentmihály, Sashalom-utca 3. szám.

A lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőségbe, az előfizetések pedig a kiadóhivatalba, a fenti czimre küldendők.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP
Felelős szerkesztő:
BALÁZSOVICH ZOLTÁN.
Kiadótulajdonos:
FARKAS ELEK.

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Negyed évre . . . . . 2.— „
Egyes szám ára 16 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivata
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Bitskey Gyula.

E szerény lapok hagyományos szelleme és vezérlő alapelve, hogy egyéneket nem szolgál, személykultuszt nem ösmer. Mi haladunk a magunk egyenes utján: szolgáljuk az *igazságot* és áldozatunk füstje tiszta és nemes *eszmék* felé száll. A jelentősebb események hűséges feljegyzésénél csak ez általános szempontok vezérelnek s a legjobb hitünk szerint fürkészett igaz meggyőződésért kardot rántunk, ha tán a legszimpatikusabb egyén véleményével kerülünk is szembe. Rokonérzés ebben meg nem másíthat, ellenséges indulat nem vezérelhet.

Vannak azonban pillanatok, a mikor a rideg tárgyilagosság az igaztalanság határszélébe vezetne. A nemes példa látása pillanatra lefegyverez s magával ragad a szokatlan térre, megnyitja a megtartóztatás irigy zsilipeit s utat tör a megtisztelő elismerés őszinte hangjának.

Ez az elismerés most két forrásból fakad. A becsületes munka és tiszta, példás férfiúi jellem ritka kútjából.

Csömör község főjegyzője évtizedeket töltött el a közpályán. Ezek a hosszú évek becsületet szereztek neki, mint a közigazgatás egyik nehéz őrhelyére rendelt tisztviselőnek, — s meleg ragaszkodást, mint művelt, intelligens, izről-izre tiszta *magyar úriembernek*. A sors rendelése úgy akarta, hogy gondjaira bizódott a saját községén kivül egy csudásan fejlődő, s minden tekintetben speciális összetételü, kiválóan művelt embercsoport boldogulásának ügye is.

Pusztaszentmihály még igénytelen palánta volt, midőn *Bitskey* Gyula ápolgatta, locsolgatta szorgalmasan. S íme *Rákosszentmihály* nagyközség önálló megalakulásának súlyos, ágasbogas feladatát ugyanez a férfiú oldotta meg olyan odaadással, gavalléros áldozatkészséggel és buzgalommal, hogy az utód kezébe, főbb vonalakban rendezett viszonyok között, már a tisztára, simára kövezett veszélytelen út marad.

Bitskey Gyula kétfelé szolgált évtizedeken át s a testvér helységek között soha, pillanatig sem akadt mostoha gyermek. Szűkebb hazáját pillanatra sem tagadta meg soha, nem szünt meg kellő lángolással becsülni és becsületesebb s ügyesebb volt mindenkor, hogy sem a másik, az ifjabbik testvérben valaha az irigység ördögét, az elégedetlenség, féltés indulatát pillanatra is felkeltette volna.

Szorgos munkássága, pontos készsége és lelkiismeretessége már nem erre a számlára tartozik. A jóleső, tiszta öntudat itt a becsülettel végzett s jóakarattal megtetézett munka, fáradozás után a legszebb jutalom.

Ezt a szerencsés, tevékeny, dolgos kezet most elveszíti *Rákosszentmihály*.

Néhány nap óta *Bitskey* Gyula nem jegyzője többé, konyháján immár nem sáfárkodik. Ilyenkor, a bús válás percében, illendő a tisztességes búcsuztató. Itt a nyilvánosság piacán küldjük hát utánna az őszinte „Isten hozzádot“. A távozót úgy tiszteljük meg leginkább, ha érezni tudjuk, hogy benne mit vesztettünk. A válás keserűségére pedig hathatós ír az a vigasztalás, hogy még sem veszítettük el teljesen. Itt marad közöttünk: fizikailag mint kedves, jó szomszéd és szeretett barát; szellemileg pedig közöttünk él alkotásaiban. Szobornál maradandóbb emléket állithatunk neki, ha *ezeket* megbecsüljük, tartalmukat megőrizzük. Ha megfogadjuk *itt is — ott is*, hogy a békés, jó szomszédság testvéri érzését tisztelni fogjuk; ha fogadalmat teszünk, hogy az elválás

ügyében a békés, barátságos megoldás alapvető munkáját *kölcsönös* méltányosság és igazságszeretet árán a megvalósuláshoz segítjük s a nagy valóper áldásthozó közmegegyezéssel nyer befejezést rút perlekedés és visszavonás helyett.

Ezt szivlelje meg *Csömör* és *Rákosszentmihály* egyaránt. Annak a legujabban lassanként kiélesedő vitának *testvéries osztálylyal* kell végződnie. Olyannal, a minőnek alapját a *Bitskey* lelkiismeretessége egykor megvetette. Ezt becsüljék meg mindkét oldalon, hogy méltók legyenek a közös gondozó becsületes kezére, szorgalmára és hasznos eszére. Ez a becsületes békekötés lesz *Bitskey* Gyulának legszebb emlékoszlopa.

A Rákosvidék társasélete.

Kisebb helységeknek a valódi értékét társaséletének mélysége és mérete adja meg. Elveszett és jelentéktelen a legszebb hely, ha társadalmi élete pang, az egymáshoz való és egymásra utalt lakosok egymással mit sem törődnek, egymásért semmit sem tesznek.

Minden olyan törekvés tehát, mely a közös helyre összekerült egyének érintkezésének rideg kérgét hántogatja, a legteljesebb elismerésre szerez érdemeket. Ezen a téren *Rákosfalva* vezérszerepet tölt be s legutóbb is ugyancsak kitett magáért. *A rákosi polgári kör,* mely eddig a zöldikében zselléreskedett, november elején a *Vezér-utcza 16.* számu házban bérelt saját helyiségébe tette át székhelyét. Ez a helyiség csakugyan minden igényt kielégit, a mit kezdő kaszinóval szemben csak támasztani ehet. Három külön helyiségből áll: van külön tágas billiárd, kártya és étkező szobája, melyeket kényelmesen és csinosan bútoroztak be. A falakat mindenütt a rákosi közművelődési egyesület művész alapjának képei diszítik. A csinos, művészi képek vonzó látványosságát alkotják a társaskör barátságos helyiségeinek, melyek a tavaszra még tetemesen meg fognak bővülni. Akkorra ugyanis női- és külön olvasószobát is rendeznek be és megfelelőképen átalakítják a kertet nyári étkező- és üdülőhely céljára s kiegészítik tennisz- és tekepályával.

A rákosfalvi társaság hűségesen eljárogat a társaskörbe s az intelligencia eleje szokott ott esténként elszórakozgatni, vidám kvaterkázás mellett. Mert erre van mód és alkalom bőségesen. A kör vezetősége tudniillik a magy. kir. pincemesteri-tanfolyam tétényi pincészetéből szerzett be üveges borokat, s a rákosfalviak nem győzik fogyasztani a jóféle hegylevét. Nem reklámot akarunk csapni a társaskörnek, se a pincemesterek borának, hanem az igazságnak tartozunk annak megjegyzésével, hogy valóban élvezetes a jelenlegi borkészlete.

A *társaskör* közönsége nem tölti azonban a napokat dologtalanul, hanem a napi szórakozás mellett komoly célok szolgálatában is szorgoskodik. Igy célul tűzte ki a jótékonyságot, közcélok előmozditását, a művészet szolgálatát. Legutóbb is a művészalap négy festménye akadt gazdára a társaskör révén. Igy dr. *Müller* megvásárolta *Egerváry „Dalmátpart“* című képét, *Zenner* ugyancsak *Egervárynak „Vadász-csendélet“* című művét. *Hittig* Gyula székesfővárosi tanító *„Liána“* szivárványos tájképét vásárolta meg. Végre *Széchy* Mihály tanító ugyancsak Liána *„Paradicsom“* című művét váltotta magához.

Igy került össze a jótékonyság, művészet pártolása és kedvtelés egy kalap alá, a hasznos és szükséges, a kellemes és üdvössel.

Ámde *Rákosfalva* a legutóbbi időben mindennél még sokkal többet tett s fontosabb eredményt ért el

TÁRCA.

A visszhang.

Dahonyi Gáspár uramnak csinos ősi kuriája csak egy puskalövésnyire fehérlett a Bedő Albert nagyméretű, esetlen külsejü uriházától, de eshetett volna e két porta ezer meg ezer puskalövésnyire is egymástól, az a gyűlölet, mely kettőjük szivét eltölté egymás becses személye irányában, bizonyára utat talált volna akár a nagy mindenségen is keresztül.

Mert mokány gyerek volt mindkettőjük. Az egyik nem engedett, a másik nem tágított. A környéken nem is hivták őket más néven mint a kutyafejű Dahonyi és a gyilkos szivű Bedő.

Dahonyinak az volt a jelszava: Csak azért sem! — mig Bedő fogcsikorgatva folyton azt hangoztatja: Megállj hékás, majd megbánod!

S a régi gyűlölség megujult minden áldott nap, bőszitették egymást nap nap után sok minden aprólékossággal, ugyannyira, hogy Bedő uram az utolsó években folytonosan egy rozsdás karabélyt hordott a vállain.

— Karabélyból menjen a golyó szivébe!

A kik hallották gyilkos szavait, borzongó szivvel tértek ki útjából s tanakodva kérdezgették egymástól e lángoló gyűlölet szülőokát, de az mély titok maradt. mindaddig, míg a falubeli jegyzőnek, ki nagy pajtása vala Bedő uramnak, el nem járt a szája úgy csendes pityizálás közepette.

— Asszony játszik a dologban, sugta nagy rejtelmesen.

— Asszony?

— A' hát! Régi történet uj köntösben.

— Romeo és Júlia históriája? jegyzé meg a segédjegyző.

— Nem ismerem se Romeo urat, se Júlia kisasszonyt, folytatá a falu pennája, de alighanem valami olyasféle história lesz ez is.

— Szerették egymást forrón, lángolóan . . . vette át a szót a segédjegyző, ki mellesleg legyen mondva, egy pár tucat szerkesztőt már halálra gyötört a költeményeivel.

— Igen, igen, olyasvalami, szerették egymást!

— És a két ellenséges család nem akart beleegyezni a fiatalok boldogságába, folytatá diadalmas arccal a segédjegyző jövendöléseit.

A jegyző észrevette, hogy rossz útra tévedt elbeszélésében.

— Na igen, szerették egymást, vagy hogy is mondjam, egy leányt szerettek mind a ketten és . . .

— A barátság gyűlöletté vált . . . vágott közbe ismét a segédjegyző.

A mit eddig hiában próbálgattak: létrehozta a barátságos szövetséget a szomszédos helységek lakosaival. Minden csütörtökön este társas összejövetelt tartanak, a melyen a rákosfalvi intelligencián kívül részt vesz *Mátyásföld, Csömör, Czinkota* s ujabban *Rákosszentmihály* érdeklődő közönsége is. Ezeket az összejöveteleket felváltva tartják a rákosi társaskörben, Mátyásföldön és Csömörön. A mult héten *Mátyásföldön*, most pedig *Rákosfalván* jött össze a társaság s ugyancsak vidám hangulatban töltötte együtt az estét.

Nem kell fejtegetnünk e barátságos összejövetelek rendkivüli jelentőségét. Ugyanabban a külső környezetben, többé-kevésbbé azonos helyi viszonyok között élő lakosságot a rokon és közös érdekek tengernyi szála köti össze. Ezek az érdekek csak úgy érvényesülhetnek kellőképen, ha az érdekelt közönség közös erővel ápolja azokat. Ha a közönség, a különböző szükebb csoportok gyakoribb érintkezése révén, egymás szükségletét, kivánságát ilyen módon közvetlenül megérti, egyik a másikét magáévá teszi s közös egyakarattal vivja meg érette a küzdelmet.

Örömmel üdvözöljük tehát mi is a csütörtöki estéket. Azt az irányt, azt a feladatot szolgálják kisebb körükben s kisebb eszközökkel, a mit a „*Rákos Vidéke*“ tűzött nagyobb konturokban maga elé. Azt a feladatot, a melynek az érdekközösségbe tartozó minden tényező: minden község és minden tájék fellendülése és lakosainak igaz boldogulása a végső célja.

HIREK.

Jegyzőválasztás. Mint mult számunkban röviden jelentettük, szombaton történt meg *Rákosszentmihályon* a községi jegyző választása. A községi képviselőtestület ülésének a választáson kivül egyéb tárgya nem volt s a jegyzőt nemes egyértelműséggel *egyhangulag* választották meg *Krenedics* Sándor személyében. *Krenedics* meghatva mondott köszönetet a kitüntető bizalomért s nyomban letette a hivatali esküt. Délben az *Engelbrecht*-féle vendéglőben negyven teritékü társas ebéd volt, melyen vége-hossza nem szakadt a felköszöntőknek, melyek sorát *Pálfi* János számtanácsos nyitotta meg, ki az uj jegyzőt éltette. Községünk megalakulásának — ugymond — három főfázisa volt: a képviselőtestület, a biró, az esküdt előljáróság és most a jegyző választása. Örömmel látja, hogy a választások eredménye milyen szerencsés volt: milyen önzetlen férfiak vezérletére került az uj község. Az uj jegyzőnek is igen nagy szerepe lesz ebben, melyhez adjon neki erőt és bizodalmat az egyhangu választás felejthetetlen jelenete. Olyan buzditás ez, melyre mindenkor büszke lehet. Az előljáróság s általán a község vezetősége mögötte fog állani. Fiatal ember, ki tapasztalatokat szerezhet és megszivlelhet. Ha pedig ezt teszi, a község polgárságát mindenkor maga mellett találja. *Szegedy* Bertalan, a *rákoskereszturi* jegyző, a pestmegyei jegyzők elnöke szólalt fel ezután s talpraesett, humoros dikciójával magával ragadta a közönséget. Uj, összetartó és békés közszellemet és szorgos munkálkodást kivánt az uj községnek és vezetőségének. *Bugyi* Ferencz József, *Pete* Dani, *Bitskey* Gyula, *Fehér* János káplán, *Kovács* rákoscsabai jegyző, *Krenedics* Sándor és mások ismételt felszólalása tarkázta ezután a késő estig elnyúló bankett hangulatát. *Bitskey* Gyula kijelentette, hogy nem bucsúzik. Midőn tizenkét évvel ezelőtt megindult a mozgalom a Csömörtől való elszakadás érdekében, már tudta, hogy válni kell. Ugy válik, mint a ki a cigánynak százas bankót ad, a maga jószántából. Az ő tetteit érdemekül felróni nem lehet, ha volt is némi része a község megalakitásában. Mint hivatalnok bucsúzik csak a kancelláriától, mint jó barát épen ugy fog

---

— Igen, de csak a későbbi időben. Bedő uram sohase tudta megbocsátani Dahonyinak a nagylelkűségét, hogy lemondott az ő javára.

A biró, aki ismerte Bedőné nemzetes asszonyom kackiás, parancsoló, ellentmondást nem tűrő természetét, csöndesen mosolygott a bajusza alatt, míg a segédjegyző, ki a legmagasabb ideális álláspontón állott, sóhajtva üríté ki poharát:

— Törpe kor, törpe felfogással!

— S hogy a titokról a zár lepattant, a közvélemény Bedő Adalbert uram ellen fordult, aki nem átallotta volna barátja nagylelkűségét egy rozsdás karabély golyójával honorálni, ha puskapora lett volna.

— Sohse kell félni, mákot hord az a tarsolyában, fecsegett az öreg János béres, ki végigküzdötte a nagy taliánországi harcokat; már mint az ő ura merne a puskaporhoz szagolni, aki a multkor is elájult, mikor egy csirkét vágtak le a szemeláttára?

S úgy látszik, Bedő uram oroszlánbátorságát teljesen ismerte az egykori jóbarát, aki legnagyobb lelki nyugalommal hörpintgetett csikóbőrös kulacsából birtokának határmesgyéjén heverészve, még akkor is, ha mindjárt arrafelé is ődöngött a szomszéd Bedő az ő rozsdás karabélyával.

Ismerték egymást ez oldalról teljesen, tudták, hogy nincs mitől tartaniok egymástól.

Hanem a nemes verseny terén, hogy ki pipálja le jobban a másikat, ott fáradhatlan volt mindenikök.

Ha gazdasági kiállítás volt a megyében, a kiállítás tartamára a jury összes tagjai megszöktek, nem győzvén kibirni a két szomszéd kapacitálásait, könyörgéseit, nehogy a másik javára döntsön az itélet.

Sőt mesélik, hogy egy időben a versengés mániája mindkét oldalról oly magas fokra hágott, hogy mindkettőjüknek pár ropogós százasába került az a salamoni itélet, melyet a furfangos megyei aljegyző eszelt ki, hogy a mindkettőjük által bemutatott kajszinbarack förtelmesen silány, fabatkát sem ér.

— De mégis csak silányabb az övé! kontrázott ez is, az is, s egyikök sem hagyta volna a jussát vagy az igazságát, mint ők szokták mondogatni, még az ég összes csillagmilliárdjaiért sem.

Az ellenségeskedés azonban csak akkor tört ki közöttük teljes erővel, amidőn hire járt, hogy tudósok, még pedig külföldi tudósok jönnek a vidékre a hegyek füveit, követ tanulmányozni. Hát hova szállásolják el őket, ki légyen az az érdemes férfiú, kit az illusztris társaság megtisztel látogatásával?

Talán felesleges is mondanom, hogy úgy Dahonyi Gáspár uram, mint Bedő Albert talpon volt kora reggeltől késő estig. Az alispán ajtókilincsét, ki a vendégfogadó bizottság elnöke volt, egymás kezébe adták, hogy az ő

...ja, hogy ...
... igazságos útról: egyetlen elve legyen ...
ség java. Kövesse az eddigi községi politikát, mely a mai választással célját érte. Ezt a politikát *Pálfi* Jánossal kezdték s nyilegyenes irányban követték, legjobb hitük szerint. A mit ő tett, ambicióból cselekedte; ezt az épületet évszázadokra építik, vigyázzanak, hogy mint eddig, szolid alapokra fektessék. Élteti az ebben hivatott munkásokat, a képviselőtestület és előljáróság összes tagját.

Pestmegye közgyűlése. Pestvármegye törvényhatósági bizottsága nov. 30-án tartotta az idei utolsó közgyűlését, *Beniczky* Ferenc elnöklete alatt. A bizottsági tagok csekély számban jelentek meg. A főjegyző előterjesztette gróf Tisza István miniszterelnök leiratát, a melyben tudatja az ő és minisztertársai kineveztetését s bemutatta a volt miniszterium tagjainak búcsúzó levelét. A közgyülés elhatározta, hogy a lemondott miniszterekhez szintén búcsúzó iratot intéz, az új kormány tagjait pedig külön-külön üdvözli feliratilag, kijelentve, hogy hazafias működésükben őket támogatni fogja. Debrecen város átiratot intézett a társ-törvényhatóságokhoz, kérve, támogassák abban a törekvésében, a mely a II. Rákóczi Ferenc hamvainak a hazahozatalára irányul. Pestmegye közgyűlése elhatározta, hogy ebben az ügyben a Debrecen városához hasonló föliratot intéz a képviselőházhoz. Szepes és Zala vármegyék átiratait a választási jognak a magyar értelmiségi cenzus alapján való szervezése, illetőleg az italmérési szabályrendeletnek módositása tárgyában, a közgyűlés tudomásul vette. Ugyanez történt Zólyom és Szatmár vármegyék átirataival is, a melyek a közigazgatási tisztviselők fizetésének a rendezésére vonatkoz-
... napirendre tűzött további ügyek kisebb jelentő-
... nagyobbára az egyes községek szám-
... számboki előljáró-választást,
... ...csbiró- és pénz-
... ...lebbe-
zések me... ...yta.
Az Eötvös-alap ors... ...ényt
adott be, a Tanitók Háza java... ...iránt.
A közgyűlés erre a célra 400 koronát sza... meg.
A Marczibányi Imre-féle alapitvány gondnoka előterjesztést tett az 1903. évi családi segély (800 korona) megszavazása iránt. Pestmegye közgyűlése, mint a melyet a végrendelkező a főfelügyelettel bizott meg, hozzájárult ahhoz, hogy ezt a segélyt most Joób István liptóproszéki lakos kapja. Végül elfogadta a közgyűlés Fazekas Gusztáv főjegyző olyan értelmü előterjesztését, hogy Szent-Imre puszta közigazgatásilag önálló pusztának ismertessék el.

Szegény gyermekek felruházása. A *Rákosi közművelődési és jótékonysági egyesület* minden zaj és ünnepség nélkül gyönyörű jótékony cselekedetet végzett a napokban. *Nyolcvan* iskolásgyermek számára osztott ki téli ruhát, melyek költsége az egyesület külön alapjából és magánadományokból nyerte fedezetét. Leirhatatlan látvány volt a hatalmas csapat gyerek örömtől sugárzó, boldog arca a hasznos ajándék átadásakor. Mohó kiváncsisággal nézegették a csinos uj holmit, a szegény szülék pedig nem fogytak ki a hálálkodásból az egyesület nemesen érző és tevékeny vezetőségével szemben. A *rákosi* egyesület ezzel a jótékonyságával — mely e nemben már nem az első nevezetesebb áldozata — valóban nagy dolgot művelt s úgy humanitárius, mint társadalmi szempontból jelentős áldozatkészségével szép emléket állitott magának. Az egyesület a tél

---

portájukat valahogy el ne kerülje a díszes vendégsereg, mit különben sem tehetnének meg anélkül, hogy meg ne sértenék a szives magyar vendégszeretet.

Nem volt mit tenni, az alispán engedett, megigérvén, hogy mindegyikök vendégszeretetét igénybe fogja venni, egyik nap egyikét, másik nap másikét.

A sors úgy hozta, hogy az első nap Dahonyi Gáspáré lett, akinek szép lapályos birokai ék alakjában furakodtak be a sűrű rengetegekkel borított magas hegységbe, melynek aljait buján hajtó rétek, gyümölcsösök foglalták el, derekát pedig a jóféle, illatos muskotály termő szőlővenyigék, míg koronáját százados tölgyek, melyeket alig ért még a fejszecsapás; itt-ott meg magasra nyúló sziklacsúcsok, melyekre az ég felhői ültek el vándorútjaikban megpihenni.

Gyönyörű jószág volt, mely csak a Bedő Adalbert szemüvegén keresztül nézve redukálódott a minimum legcsekélyebb fokára, akit viszont az aranykalászos róna uralt, melynek közepén, a nap sugaraitól beragyogva széles ezüst szalagként hömpölygött a Lápos átlátszó kristálytiszta vize.

Csak egy volt a bibe, melylyel Bedó Albert uram nem tudott sehogy sem kibékülni s melylyel Dahonyi tagadhatatlan és utolérhetetlen előnyben volt: a *visszhang*.

A zugó rengetegek oly pompásan, érthetőleg visszakiáltozák a tiz-tizenöt szótagos mondatokat, hogy az idegen csodájára járt.

Ezt nem lehet az ő sikságán utána produkálni. De hátha mégis!

A pokoli gondolat akkor fogamzott meg agyában, midőn másnap alkonyattájt hason csúszva leselkedett a Dahonyi uram birtokain, fájdalommal nézve az idegeneket, hogy mily pompásan érzik magokat az ő esküdt ellenségének földjén.

Vigan, magas lánggal égett, pattogott a tűz s rotyogott a föléje tűzött üstben a bográcsos gulyás, melyet az alföldről került lobogós ingújju juhász-legények főztek az Isten szabad ege alatt. A tudósok pedig, kik a természet titkainak vizsgálására, kutatására keltek tanulmányútra, a fűbe heveredve, kezükben a csillogó, villogó nedűvel telt kupákkal, elálmélkodának a tejjelmézzel folyó Kánaán csodás természeti áldásai fölött.

És az ég alján biboros tűzben égve kigyúlt az esti csillag, Venus ragyogó, mély, sűrű csillaga és felhangzott a távolban a munkából hazatérő lányok dalos ajkán az elhaló ének mélabús akkordja:

Cserebogár . . . sárga cserebogár
Nem kérdem én tőled mikor lesz nyár,
Azt sem kérdem sokáig élek-e,
Csak azt mond meg, rózsámé leszek-e?

Hallga! Mintha megelevenedne, megszólalna a

folyamán a fővárosi *Gyermekbarát* egyesület támogatásával hetven szegény gyermeknek ad naponként ingyen meleg ételekből álló ebédet. A gyermekek ételét az iskolában osztják ki. Ezt a derék példát melegen ajánljuk mindenek szivébe, a kiket illet.

Tűz. Nagy tűzilárma zavarta fel a napokban a Ferenc-József kaszárnya és Rákosfalva környékét. A *Törökőrön,* a Pillangó-utcában egy kertész házának a teteje gyulladt ki s a tűz messze bevilágitotta a tájékot. Az emberek nagy veszedelemtől tartottak s egész tömeg verődött össze az oltásra. A fővárosból négy felszerelt tűzoltókocsi robogott a veszedelem szinhelyére. A tűzoltóknak azonban nem akadt sok dolguk, mert bár a ház teteje teljesen leégett, a tüzet sikerült hamarosan megfékezni.

A Rákosszentmihályi Sporttelep köréből. A *Rákosszentmihályi Sporttelep* választmánya e héten ülést tartott, melyen folyó ügyeket intéztek el. A választmány ez uton is felhívja az egyesület ama tagjait, kik az ez évi tagsági díjjal még hátralékban vannak, hogy tartozásukat sürgősen kiegyenlíteni sziveskedjenek, nehogy az évzáró számadások egybeállitása fennakadást szenvedjen.

A *Sporttelep* kilences (kigondoló) bizottsága valamint választmánya december 15-én este 7 órakor ülést tart *Rákosszentmihályon,* az *Ujváry*-féle kioszk helyiségében.

Hangverseny. A *Tröszter*-féle polgári leányiskolában *Gaál* Pál zenetanár zenetanfolyamának növendékei szeptember óta tett haladásukról *december 13-án* fognak első ízben a nyilvánosság előtt beszámolni. *Gaál* tanár ez alkalommal érdekesnek igérkező hangversenyt rendez, mely délután 4 órakor veszi kezdetét. A hangversenyre belépő díj nincs s külön meghivó nélkül is szivesen látnak minden érdeklődőt.

Takács Gyula. Lelkes, szép ünneplésben részesült a mult héten *Takács* Gyula, a *mátyásföldi* intelligencia egyik legszimpátikusabb tagja, Budapest VI. kerületének városbirája. Abból az alkalomból, hogy legutóbb a székesfőváros törvényhatósági bizottsági tagjává választották, a szokásos csütörtöki estén a *mátyásföldi* nagyvendéglőben összegyült nagyszámu vendégsereg a szeretet minden jelével vette körül az ünnepeltet s a felköszöntőknek vége-hossza nem akart lenni. Az első szónok dr. *Lauffer* Lajos, a cinkotai helyiérdekü vasut vezértitkára volt, ki lendületes beszédben méltatta *Takács* érdemeit. Kivüle *Stelly* Géza, *Fehérváry* József vált ki még ügyes tósztjával az ödvözlők sorából. A vidám társaság a legjobb hangulatban töltötte el a szép estét.

Veszett macska. Csaknem sulyossá váló baleset történt a minap Rákosszentmihályon. A kis *Joszits* Miklós gimnáziumi tanulót veszettségről gyanus macska megharapta. A sebesültet elővigyázatból a budapesti *Pasteur* intézetben többször beoltották, a megtartott vizsgálat azonban szerencsére megnyugtató eredménynyel járt s az állat beteg voltát nem lehetett megállapitani.

Kétségtelen azonban, hogy a környéken számtalan elhagyott kóbor kutya, meg macska csatangol, melyeket az éhség s elhagyatottság a vészes kórnak könnyen kiszolgáltat. Őszidő-tájt árasztják el rendszerint a gondozatlan állatok a környéket, a minek a magyarázata az, hogy a fővárosi nyaralók nem viszik be házi állalaikat a városba, hanem gondozás nélkül szélnek eresztik. Ez a kegyetlen szokás, mely évről-évre általánosabbá válik — csakugyan türhetetlen állapotokat teremt. Felhivjuk a községi előljáróság figyelmét e dologra s kérjük, valamelyes óvóintézkedéssel vessen gátat e nyaraló szokásnak, melyet nem csak állatvédelmi szempontból, hanem közrendészeti és közegészségügyi

---

távol, összefolyva, zúgó érthetetlen hangokban visszacsendül a dal, de az utolsó akkordok tisztán, érthetően:

. . . Csak azt mond meg rózsámé leszek-e? . . .

A tudósok felugrálnak s csodálkozva hívják a visszhangot; s a míg Dahonyi uramnak az öröm pírja ül ki az arcára, az a másik sápadtan az irigységtől, nagy lelki fájdalommal hagyja oda rejtekhelyét s lehorgasztott fővel indul hazafelé.

— A visszhang! A visszhang! mormogja fogai között, majd a homlokára ütve, mintha hirtelen egy jó gondolat ragadná meg, meggyorsitá lépteit.

— A Jóska! A Marci! Megcsinálhatják! beszélgetett önmagához s közbe-közbe csettentett egyet-egyet ujjaival, mint akinek a számitása sikerülni fog.

Hagyjuk Bedő uramat pár pillanatra, hadd bajlódjék fifikájával, mi térjünk vissza a tudósokhoz, akikkel egy elég érdekes incidens esett meg.

A fölséges vacsora után az egyik azt inditványozá, hogy jó volna a holdas, csillagsugáros éjt kint a szabadban tölteni.

Az eszmét nagy örömmel fogadták; akadt ugyan egy-két pedáns ember is közöttük, de hát tudósokról van szó, kik előbb megmérték a hőmérséket, a csapadékokat annak rendje és módja szerint, hogy nem lesz-e a kint hálás veszélyes; miután semmi aggodalomra szolgáló okot nem találtak, az inditványhoz hozzájárultak. Nyomban előkerültek a duzzadó, hófehér párnák, takarók s a társaság egy-két negyedórai kedélyes terefere után édes álomba szenderült.

Feltűnt már a Göncöl szekerének négy kereke is, az elhajlott rúd mellett a kis pásztorral, midőn az egyik juhász-legény fellármázza az egész társaságot.

— Nagyságos uraim, keljenek föl s huzódjanak födél alá, mert nagy vihar lesz!

A természetvizsgálók ijedten ugrálnak föl, nézik, vizsgálják a bejelentett vihar felhőit, sehol semmi! Az ég kékjén nincsen egy tenyérnyi felhőcske, az ágak lombjait még a legcsekélyebb szellő sem ingatja meg. Kétkedve tekintgetnek egymásra, mintha kérdeznék: Mitől tart ez a legény?

S a másik percben ujra Morpheus karjaiban ringanak, hisz ők, a természettudósok, azt csak jobban tudják, hogy mi lesz. A barométer sem mutat semmi változást!

Alig telt azonban egy órai időköz, hatalmas zápor keletkezett.

— No, ugy-e megmondtam a nagyságos uraknak, hogy vihar lesz, dicsekedett a legény.

— De hát honnan tudta, hogy lesz? faggaták nagy kiváncsian.

tekintetekből sem szabad tovább közömbösen eltűrni. Talán tavaszszal, vagy nyáron össze kellene iratni az ebeket, s macskákat s kötelezni a tulajdonosokat, hogy beköltözésük esetén is gondoskodjanak róluk. A ki pedig megszegi a rendelkezést — vonják kihágási eljárás alá s büntessék meg.

A pestmegyei gazdasági egyesület közgyűlése. E héten tartotta meg a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület gróf Keglevich Gábor elnöklete alatt negyedévi közgyűlését. Serfőző Géza titkár beterjesztette az igazgató választmány jelentését az egyesület folyó évi működéséről.

A folyó év tevékenysége, főleg a vármegye baromfitenyésztésének emelése s ezzel kapcsolatban a baromfitenyésztő szakosztály megalakítása volt. Ez akció hatásaként máris alakultak néhány járásban baromfitenyésztő egyesületek, úgynevezett körzetek, a melyek célja lesz a baromfi értékesítését előmozdítani a központ felügyelete alatt.

Cegléden vármegyei jellegű baromfi-kiállítást rendezett az egyesület, a melynek jutalomdíjait gróf Teleki József, gróf Keglevich Gábor, Beniczky Ferencz és Kecskemét, Cegléd és Halas városok adták.

Az egyesület néhány helyen gazdasági és háziipari tanfolyamot rendezett, az állattenyésztés előmozdítása céljából pedig négy községben szarvasmarha-díjazást tartott.

A jelentés beszámol a lótenyésztés és a halasi faiskola és szőlőtelep érdekében kifejtett működésről is. A jelentés tudomásul vétele után megállapitotta a közgyűlés többek hozzászólása után az egyesület jövő évi működési programmját és költségvetését.

A fajbaromfi tenyésztő egyesület. A *Rákosszentmihályon* alakulóban levő fajbaromfi tenyésztő egyesülethez már is érdekes megkeresés érkezett *Tokod* községből. Fajbaromfiak után tudakozódnak vásárló szándékkal a figyelmes tokodiak. Az egyesület természetesen még nem teljesithette a levél kívánságát, mert működését még meg nem kezdette. — Itt emlitjük meg, hogy *Cserjéssy* Károly tanár az egyesület számára hat szakmunkát ajándékozott.

Gazdátlan nyeremények. A legutóbb kiadott hivatalos kimutatás szerint a Jószívsorsjegyeknél 16600 db. olyan nyeremény van, a melyért még nem jelentkeztek, nyilván azért, mivel e sorsjegyek tulajdonosai nem tudják, hogy sorsjegyük ki van már húzva. Így van ez a többi sorsjegynél is és mivel ezek a nyeremények elévülnek, mondhatni, hogy sok millióra menő vagyon pusztul el azért, mert a sorsjegybirtokosok nem elég gondosak és nem járatnak megbizható sorsolási lapot. Ennélfogva, a kinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbizható sorsolási lapnak a járatása. Ilyenként ajánlható a *«Pénzügyi Hirlap»*, a melynek sorsolási melléklapját a Pénzügyi Utmutatót a nagymélt. m. kir. belügyminiszter mint *teljesen megbizható szakközlönyt*, a nagymélt. m kir. pénzügyminiszter *mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közlönyt* hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal ingyen megkapják a *Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvet*, a mely sok hasznos tudnivalón kivül tartalmazza a kezdettől fogva az 1903. év végéig kihúzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények és záloglevelek hiteles kimutatását, úgy, hogy *e könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van-e sorsjegye húzva, vagy nincs.* A «Pénzügyi Hirlap» előfizetési ára egy évre, a Pénzügyi Utmutatóval és a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvvel együtt 5 korona, a mely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, VII., Kerepesi-út 44. szám.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

— Honnan? Hát a *szamaramtól,* nagyon rugdalózott az ebadta.

A tudós urak többé egy árva szót sem kérdezősködtek.

Másnap a Bedő uram tanyájára rándult ki a társaság.

A legelső, amivel Bedő dicsekedni kezdett, a visszhang volt.

— Visszhang sikföldön? Lehetetlen! Lehetetlen!

— Sohse lehetetlen az, sőt még csak ez a valami, erősködött Bedő s a másik pillanatban jobbra fordul s a sik fekvésű buzaföldek felé elkiáltja magát:

— Huh!

— Huh! felelt rá a visszhang.

— Majd balfelé:

— Huhhuhhuh!

— Huhhuhhuh! csendül vissza háromszorosan.

— Csodálatos! Bámulatos! hangzik mindenfelől.

— De ez még semmi, folytatá Bedő dicsekedve, az örömtől ragyogó szemekkel.

És azzal elkezdi dalolni a „Hazádnak rendületlenül...“ első két sorát.

A visszhang egész nyugodtan végighallgatta az éneklést s miután Bedő elhallgatott, nyomban a visszhang kezdte rá, bámulatosan érthető hangon, teljes nyugodtsággal:

Hazádnak rendületlenül
Légy hive óh magyar . . .

— Hihetetlen! hihetetlen! hangzott fel a csodálkozás moraja.

— Ich muss probiren, mondá az egyik tudós és a német mindjárt is reá kezdé stentori hangon szavalni:

Wer reitet so spät durch Nacht und Wind?
Es ist der Vater mit seinem Kind . . .

Bedő úr elhalványodott s a visszhang pedig ujra visszaénekli tiszta, bámulatosan érthető hangon, teljes nyugalommal.

Hazádnak rendületlenül
Légy hive óh magyar . . .

— No, was ist denn? faggatták Bedő uramat.

— Mit, hát azt ,hiszik az urak, felelte kelletlenül vállát vonogatva, hogy a magyar visszhangot német szóra lehet fogni?

A Jancsiról és Marciról még csak azt jegyzem fel, hogy szomoruan kelt fel számukra az nap este az esthajnali csillag nagy szamárságuk miatta. . . .

Égly Mihály.

Rigler József Ede

= papirnemügyár részvénytársaság =

Levélpapir és boritékgyár, kő- és könyvnyomdai műintézet, könyvkötészet, iskolai és iroda szerek nagy raktára.

Gyár: Budapest, VI., Rózsa-utcza 55.

Városi raktárak:

IV., Egyetem-tér 5–6. V., Erzsébet-tér 19.

Rákosszentmihályon a legkitűnőbb központi helyen parcellázott telkek eladók. Bővebb felvilágositással készségesen szolgál a kiadóhivatal.

Rákosfalván a **zöldike** vasútállomás közelében, egy hét lakásból álló jó karban levő **ház, nagy kert-telekkel** szabadkézből igen kedvező áron **ELADÓ.** Czim a kiadóhivatalban.

MAGASIN FRANCAIS

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4. SZÁM.

Alkalmi és nászajándékok.
Franczia bronzok. o o o o
Ékszerek. o o o o o o o o o
Legyezők. o o o o o o o o o
Díszműárúk. o o o o o o o
Finom bőrárúk. o o o o o o

Földváry Imre Budapest,

= ajánlja dúsan és választékosan berendezett =

férfidivat-, fehérnemű- és vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

= Árjegyzék bérmentve. =

Szobafestést és tapeta-munkát, úgy egyszerű, mint diszes kivitelben jutányos ár mellett vállal

Szilágyi A. festő Budapesten, VIII., Főherceg Sándor-u. 32.

Cristofoli Vincze

= cementárúgyáros =

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett).

= VÁLLAL: =

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59–81. ☆ Alapíttatott: 1868.

TELEFON 830. **A NAGY KRISTÓFHOZ.** **TELEFON 830.**

PÖLZL KÁLMÁN

= blouse, pongyola és jupon különlegességek =

BUDAPEST, IV., Váci-utca 6. szám.

TELEFON 861. NŐI GYÁSZRUHA-KÉSZITŐ-VÁLLALAT TELEFON 861.

HORVÁTH ÉS HALÁSZ

BUDAPEST, IV., Váci-utca 26. Párizsi- (volt Zsibárus-) utca sarok.

FEKETE KELMÉK, KÉSZ NŐI RUHÁK, FELÖLTŐK, GYÁSZKALAPOK, KEZTYŰK, GYÁSZKÜLÖNLEGESSÉGEK STB. DÚS RAKTÁRA.

Gyászruhák kivánatra 4 óra alatt készittetnek.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabban célt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest–Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d) Lóvasuti végállomástól egyenesen lefelé. Előjegyzések, felvilágositások díjmentesek!

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA — BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., STANDARD (VOLT DREHER) PALOTA.

A „Rákos Vidéke“ kegyes hölgy olvasóinak szíves figyelmét felhívjuk, szolíd és teljesen megbízható női divatkelme árúházunkra, a hol a legszebb és kétségkivül a legdivatosabb, speciális Angol, Francia s hazai gyártmányú kelmék kaphatók. Ez ősz divatjának remekei igen nagy mennyiségben már raktárunkra érkeztek, a melyek megtekintésére — vásárlási kötelezettség nélkül — szives készséggel hivjuk meg az igen tisztelt hölgyeket.

Áraink mesés olcsók; árúink igazán divatosak! s szigorúan határozottak.

Mintákat szivesen küldünk! **Mintákat szivesen küldünk!**

Nyomatott Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában Budapest, Csáky-utca 9.

III. évfolyam. Rákosszentmihály, 1903. vasárnap, deczember 13. 50. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP ÉS POLGÁRI DALKÖR HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Sashalom-utca 3. sz.**

Fiók-kiadóhivatal és budapesti szerkesztőségi iroda: **Budapest, VIII., Losonci utca 22. szám.**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP
Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**
Kiadótulajdonos: **FARKAS ELEK.**

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Negyed évre . . . . 2.— „
Egyes szám ára 16 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivata
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Hitelintézetek.

Magyarországon, de legfőképen Budapesten se szeri, se száma a mindenféle apróbb hitelintézeteknek. Filléres bank, korona szövetkezet, önsegélyző takarékpénztár, általános, előlegező, polgári szövetkezet, s mit tudom én miféle hangzatos titulusok alatt gomba módra nőtt apró kis bankocskák. Csupa „*jótékony*“, „közhasznu“ intézet. Egy részük még a *gründolás* boldogult korszakából való, másik felük pedig már ujabb hajtás: nehány hiu, önző, vagy valamely különleges érdekkört képviselő egyén ültetése. Ezek a „jótékony“ bankocskák köztudomásulag a legveszedelmesebb uzsora-intézetek, a minők törvényes asszisztencia mellett csak lehetnek.

Hiszen vessünk csak röpke pillantást ezeknek az „ön- s nem önsegítő“ bankocskáknak a működésére. A takarékoskodás, tőke gyűjtés célzata ugyan nem jöhet számitásba náluk. Ezt csak egy-két naiv lélek, vagyis balek hiszi és próbálgatja. Az igazi tere a működésüknek a személyhitelü kölcsönök folyósítása. S most végy kezedbe ceruzát szives olvasó, s számítsd utánnam, a mint következik:

Jámbor polgártársunk kér 400 koronát kölcsön egyik X. banktól s két kezest jelentvén be, a kérelem benyujtásának pillanatában lefizet 4—6 korona információ dijat. Váltóját elfogadják, mire az összeg leszámitolása következik. Alapszabály értelmében csak olyan tag kaphat kölcsönt, ki már a szövetkezetnek legalább három—hat hónap óta tagja, ergo legelőször is levonnak a megszavazott tőkéből 13—26 heti befizetést, mondjuk hetenként csak à 4 korona (négyszáz koronához szükséges évén legalább *négy* százkoronás részjegy jegyzése) az 52 korona; beiratási díj 10 korona; biztositéki (veszteségi) alapra eső levonás 20 korona; befizető könyvecskéért 1 kor. 20 fillér, ezenkivül nyomtatvány-díj, kezelési költség (4—6 kor.) stb. stb. Summa summárum a levonás annyi, hogy a 400 koronából lészen 300 korona, mire a drukkoló delikvens a várvavárt garashoz hozzájut.

De ez még nem minden. A részjegyek, vagy üzletrészek árát heti befizetések utján kell törleszteni. Nagyon természetes, hogy az elmulasztott befizetés után (ugyan ki ne mulasztana el néhány törlesztést?) késedelmi kamatot, vagy illetéket kell fizetni. Tehát a saját pénzemért, megtakaritott filléreimért *kamatot* fizetek! Mert a kölcsön 8—10 százalékos kamatát negyedévenkint külön kell törleszteni, a mikor természetesen ismét esedékessé válnak a mindenféle kezelési dijak, nyomtatvány-, levél-, felszólitó- s mindenféle egyéb költségek.

Ezt a kamatot pedig minden czafrangjával egyetemben mindaddig kell a váltótartozás után fizetni, a mig csak abból egy fillér is fennáll. Mert bár a heti befizetésekből a 400 koronás tartozásunkat már fokozatosan kiegyenlitettük az utolsó 2 koronáig, a kamatot mind emellett a teljes tartozás, vagyis 400 korona után kell fizetnünk még az utolsó héten is. Ki tud számolni: hány percent ez? Nem a legkegyetlenebb uzsora-e?

Ha pedig valaki megunja az apró fizetgetést s véget akar vetni időközben a végtelen fizetgetésnek, s a hátralék kiegyenlitésének felajánlásával leszámolást kér, a szövetkezet ravasz alapszabályai szépen kisütik, hogy 30—40 heti befizetést a fél a bank javára elveszít;

ezt az összeget egyszerüen elzsebelik tőle s ha még zajong, sarokba szoritják, azzal a fenyegetéssel, hogy nem fogadják el a leszámolást, hanem követelik a kölcsöntőke teljes összegének kiegyenlitését.

Ha pedig pontatlanul fizet, a bankocskával rendesen szövetséges kicsike ügyvéd ur a fiskális-nyuzás minden skaláját végig muzsikálja rajta s fizethet még dupla összeget perés egyéb költségek cimén. „Mert kérem a bank érdeke a hanyag eljárást lehetetlenné teszi s lelkiismeretes gondosságra kényszerit a pontatlan ügyfelekkel szemben.“

Végre tegyük fel, hogy valaki üzletrésze értékét teljesen befizette; mi történik akkor? Semmi. Az üzletrész jövedelmez ugyan valami elenyésző csekélyke kamatot, de *nem értékesithető.*

Az elővigyázatos szövetkezetek ugyanis nem vásárolják vissza a saját üzletrészeiket. A tőzsde nem jegyzi ezeket, tessék hát értékesiteni, baleket fogni — ha tudja valaki! S ha épen megszorult volna pénz dolgában, nincs más hátra, mint értéke háromnegyed részéig — ennyit adnak legfeljebb — kölcsönnel megterhelni a dicső értékpapirost s akkor kezdődik ujra az egész cirkusz elölről. Legszerencsésebb eset, ha azután az ember kiegyezik és a szövetkezet nyakán hagyja nagybecsü papirosát s tovább áll az elveszett fejsze megmentett nyelével.

Nem tulozunk; ez a kép, bármilyen groteszk, hü mása a valódi állapotoknak. Nem állitjuk, hogy kivétel nincs, de tessék sorra járni a budapesti szövetkezeteket, ha nem igy van e valamennyinél?

A *takarékpénztárak* nem kevesebb veszedelmet rejtenek magukban, ha alapjuk nem eléggé szilárd, szervezetük nem reális, vezetésük nem lelkiismeretes. Kell-e példákra hivatkoznunk? *Mármarossziget, Sopron* vagy melyik szomorú esetet emlegessük? Egész vidék anyagi pusztulása függhet a helyi takarékpénztár sorsától, becsületétől.

Mindezt pedig nem azért mondtuk el épen most, hogy *Rákosszentmihály*, sőt újabban *egész környéke* derék felbuzdulására hidegvizes leöntéseket rendezgessünk. Elmondtuk, mert aktualitásuk minden kétségen felül áll. Mert — örömmel látjuk — közönségünkben teljesen megérlelődött s az emberek vérébe teljesen áthatott annak a *közszükségnek* az érzete, hogy *helyi pénzintézetet alkossunk.* Olyan helyi pénzintézetet, melynek rendkivül nagy jelentősége lesz vidékünk gazdasági fejlődésére, — a mely képes lesz majd minden tekintetben nagy lendületet adni környékünknek. A mely nagyfontosságu tényező, mint a népet takarékosságra serkentő, megbizható és tekintélyes szervezet, s a mely kiváló szolgálatokat tesz a helyi lakosság hiteligényeinek gyors és könnyü feltételü kielégitése terén.

Gondoljuk csak meg, micsoda előny az, ha nem kell minden garasért a városba, vagy a szomszédba szaladgálnunk, hanem megszorult társunk, a kinek viszonyait és megbizhatóságát ösmerjük — nem úgy, mint amazok az idegenek — rövid uton könnyüszerrel segithet pillanatnyi megszorultságán, vagy állhat ellen valamelyes váratlan sorscsapásnak. A pénzintézet felállitásának szükségességét nem bizonyitja jobban semmi sem, mint hogy most ilyen egyszerre, egy akarattal, két oldalról, sőt három oldalról is feltör az eszme s a megvalósitását követeli.

Egyik oldalon takarékpénztárt, másfelől hitelszövetkezetet akarnak. Nem szállunk perbe egyik féllel sem. Éretlenebb még a kérdés kialakulásának a mai stádiuma, hogysem ma még teljes tájékozottsággal, határozott állást foglalhatnánk, vagy kivánnánk foglalni. Talán egy hét mulva már változik a helyzet; e pillanatban azonban a most előadottak végső tanulságaként csak azt a következtetést akarjuk levonni, hogy minden törekvés, a mely a tervek megvalósitását elősegiti, derék és tiszteletre méltó, — vigyázni kell azonban, mert az anyag, a mivel babrálunk, a legveszedelmesebb *robbanó szer.*

Azt a hitelintézetet esak úgy szabad létrehozni, ha alapja szilárd és megingathatatlan, — ha nem a közönség kizsebelésére rendeltetik, nem utánzata az apró tucatbankoknak, ha valóban humánus és gazdasági szempontból értékes éltet folytat, ha élére olyan férfiak jutnak, a kik erkölcsi és anyagi tekintetben teljes biztositékot nyujtanak multjuk, működésük és jelenlegi helyzetük szerint arra, hogy az intézet életképes, virágzó és szolid leszen, — ha úgy szervezik, hogy a berendezkedés és rendszeres üzem költségei az intézet erejét el nem szivják s fel nem emésztik, — ha olyan körben fog tudni érvényesülni, hogy a szükebb helyi lakosságon kivül érdekközösségébe tudja vonni a környék teljes periferiaját is.

Ime, a sötét alapokon az éles körvonalak. Szivleljék meg ez általános szempontokat mind-

azok, a kik a hitelintézet kérdésével foglalkoznak; s a terveket és javaslatokat ennek a mintájára húzzák reá; ha megállja, ne tágítsanak mellőle, ha szertehull — vessék tova, mert egyébként csak önmagukat és embertársaikat ámítanák el vele.

Aktuális kérdések.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Tekintetes szerkesztő ur!

„Több szem, többet lát, több ember többet gondol.“ A hosszu téli esték jobban beszoritják az embert a négy fal közé, jobban ráér az unalmas téli estéken, hogy gondolkozzék, fiatal községünk fejlesztésén, minek feltételei — le nem tagadható — meg vannak. És minden valamire való, jó érzésü és jó gondolkozásu emberben, kell hogy meglegyen a szándék, az akarat, hogy kedves, fiatal, életrevaló községünk fejlesztéséhez eszmével, gondolattal és *tettel, különösen tettel* hozzájáruljon.

Viszont a község ez idő szerinti vezető embereiben, kell, hogy meglegyen a jó szándék, az akarat, a képesség arra, hogy ne nézzék, ne kutassák, hogy a felszinre került eszme honnan való, kitől ered, hanem azt nézzék hogy jó-e? kivihető-e? Ha igen, úgy valósitsák meg; tanácskozzanak rajta maguk között és kiki otthon a hosszu téli estéken, magába szállva elmélkedjék rajta és véleményét, szive és esze sugallata szerint tegye köztudomásuvá és ha az jó és azt mindenki elfogadja, legyen az közkincse községünknek.

A községben ez idő szerint bő anyagot adnak az alapos megvitatásra a következő eszmék, melyekhez — a magam megnevezése nélkül néhány megjegyzést óhajtok füzni. Névtelenül mondom, hogy a személyes tekinteteknek még a látszatát is elkerüljem. — Ime: Közmegelégedésre nyert megoldást a községi pótadó ügye. Hogy 99% legyen a pótadó vagy 51%? A képviselőtestület az utóbbit határozta el, érthető megnyugvására községünk túlterhelt adófizető polgárságának. Ez elvégeztetett.

Megtörtént a községi jegyzőválasztás is egyhangulag. A szép bizalom nagy terhet ró az új jegyzőre, hogy mindenki megelégedését és bizalmát elnyerje. Reméljük igy lesz

A helybeli katholikus egyházi élet vezéremberei kirótták az egyházi adót, mi a polgártársak egyhangu megnyugvásával nem találkozott. Nem *lett volna-e helyesebb valamely káptalannál vagy katholikus jellegü vagy akár világi banknál a tartozást* és az épitendő plébániai (helyesebben administratori) lak költségét *amortizációra felvenni,* teszem fel 30 évre 6%-os tőkekamat törlesztésre? De hát ez is bevégeztetett és a hivek mégis belenyugodva meg fogják hozni az áldozatot is. Ami Istennek és embernek egyaránt tetsző áldozat, különösen a helybeli katholikus hivektől, kik annyi áldozatot hoztak rövid idő alatt vallásuk szolgálatának.

Megalakult a „Rákosszentmihályi fajbaromfi tenyésztő-egyesület“. Küzd a kezdet nebézségeivel, szerény viszonyok között folytatja működését, de megvan abban a pár emberben, kik alkották a lelkesedés, hogy átsegitsék a kezdet nehézségein és idővel közgazdaságunk egyik erős tényezőjévé fejleszszék.

A létesités nehéz küzdelmét vívja a társaskör, de mint az aláirások gyűjtése bizonyitja és a már beiratkozott tagok lelkesedése; hiszem, hogy rövid idő alatt megtarthatja alakuló közgyülését. És ha sikerül és a polgártársak is úgy akarják, mint a vezetés élén álló lelkes és ügyszerető társaink, rövid idő alatt meg lesz.

Ugyancsak a megalakulás nehézségével küzd az alakitandó rákosszentmihályi hitelszövetkezet, melynek célja a szegény embereket takarékosságra szoktatni es a szegényemberek aprószükségleteit kielegiteni és igy megmenteni őket az esetleges végromlástól. Ennek létesülése is rövid időn belül jobbra vagy balra eldül.

Végül napirenden levő kérdés az épitendő községháza. Erre a telek és a kőanyag egy része már megvan. Az épitést szinte amortizációs kölcsönnel vélem kivihetőnek. Még pedig, ha jól tudom a mostani községháza lakbére . . . . . 500 korona,
a jegyzői lakbér . . . . . 500 «
segédjegyzői lakbér . . . . 160 «
kórszoba lakbére . . . . . 120 «
Összesen: 1280 korona.

Ez megfelel 6% amortizációs kölcsönnél 20,000 korona tőkének. Az épitendő községházában elhelyezhető a csendőrség is, miért — ha jól tudom — talán 400 korona lakbérre lehet számitani, már az amortizációs kölcsön törlesztésre lenne 1680 korona, mi majdnem 30,000 korona kölcsönnek felel meg. Ezért már elég szép, *emeletes* községházát lehet épiteni. Tekintetbe véve a helyben lakó számtalan épitészt. kik közül akármelyik szivesen készit tervezetet díjtalanul a község részére és felváltva talán az épitésre is felügyelnek, hogy a község azt *házilag épitve* olcsón szerezhesse meg. Arról nem is beszélek, hogy emeletesnek képzelem a házat, a földszinten boltokkal, melyek jövedelmezők lesznek, hisz' a piac oda jön. Az emeleten a hivatalok, jegyzői lakás, segédjegyzői lakás, orvosi szoba. A csendőrséget, tűzőrséget és rendőrséget a földszinten képzelem.

Ez olyan dolog, mit tárgyalni, rajta gondolkozni sem kell. A tárgyalását pedig mielőbb meg kell kezdeni, hogy idő legyen a megvitatására elég, hogy a mikor a bérhelyiség szerződése lejár, a községet, annak elöljáróságát és választott polgár vezetőit már az uj községháza fogadhassa.

Miután a községgé alakulás teljesen befejeződött és a haladás a közérdek javára megkezdődött, helyesnek tartom, hogy a község szükségletét fedező fa, szén és világitó anyagok, papir, tenta, irószerek stb. szállítása ügyében *helybeli kereskedők* között árlejtés hirdettessék és a legelőnyösebb ajánlattévő bizassék meg a szállitással.

«Dixi et salvavi auimam meam.»

Tisztelettel

Egy helybeli polgár.

HIREK.

Fiók-kiadóhivatal. A *„Rákos Vidéke“ budapesti előfizetői* és *hirdető ügyfelei* kényelmére Budapesten, VIII., Losonczi-utca 22. szám alatt fiók-kiadóhivatalt rendeztünk be, úgy hogy ezentul a lapra vonatkozólag bárminemű szerkesztőségi ügyben akár a *Rákosszentmihályon, Sashalom-utcza 3. szám* alatt levő szerkesztőség- és kiadóhivatal, akár pedig a *Budapesten, VIII., Losonczi-utca 22. szám* alatt levő fiók-kiadóhivatal és szerkesztőségi iroda rendelkezésére áll a közönségnek

Földtani tanulmányok Rákosszentmihályról. *Lörenthey* Imre dr. egyetemi tanár, az ösmert geologus, nagy érdeklődéssel fogadott és mély tudásról tanuskodó felolvasást tartott a geologiai társaság legutóbbi ülésén *Rákosszentmihály* földtani viszonyairól és kavicstalajának eredetéről. Az érdekes és tanulságos előadás anyagát a tudós professzor megbővitve és kiegészitve a közel jövőben könyvalakban szándékozik feldolgozni s nyilvánosság elé bocsájtani. E munka anyagához azonban még több kutatást és tanulmányt kell tennie, a mely célból legközelebb helyszini vizsgálatokat tart. Különösen érdeklődik az épitkezések és kútfúrások iránt s e célból ezuton felkéri a közönséget, hogy bárki, a ki Rákosszentmihályon vagy közelebbi környékén épittet vagy kutat fúrat, erről őt, VIII., Népszinház-utca 12. értesiteni sziveskedjék. Az értesitést lapunk szerkesztősége is készséggel közvetiti, azonban *Lörenthey* tanár a közönség kényelmére cimével ellátott levelezőlapokat helyezett el a rákosszentmihályi községházán, hol az előljáróság szivességből mindenkinek rendelkezésére állanak. Mindenesetre kérjük a magunk részéről is a közönséget, hogy e csekély fáradságot a valóban közérdekű ügytől ne sajnálja s a tudós fáradságos munkálkodásának támogatására segitő kezét nyujtsa.

Horváth János tanácsos nyugalomban. *Budapest* székesfőváros legrégibb tanácsosa, *Horváth* János, negyvenhárom évi buzgó szolgálat után nyugalomba vonult. Horváth tanácsost a székesfőváros közigazgatásának mai szervezete megalkotásában oroszlánrész illeti meg s rendkivül hosszu közpályáján fáradhatatlan buzgalmával kiváló érdemeket szerzett. Mint igen eszes, nemesen gondolkodó, jólelkü uriember volt, mindenkor ösmeretes. Legutóbb a közjótékonysági ügyosztályt vezette. Ő alkotta meg a székesfőváros uj szegényügyi szabályzatát, mely a közjótékonysági ügy szervezetét teljesen átalakitotta. Elnöke volt a főváros állandó szinházvizsgáló bizottságának s nagy pártfogója, alapos ismerője és fáradhatatlan látogatója valamennyi szinházunknak. E téren is sok maradandó alkotás őrzi meg emlékét. Horváth tanácsos egyébként rákosszentmihályi háztulajdonos s mint ilyen, több év óta nyáron át szivesen időzik körünkben. Reméljük, hogy most, midőn a hivatalos terhek gondjától végleg megszabadult, még erősebb kötelék fogja Rákosszentmihályhoz fűzni s jut egy kevés ideje közéletünk számára is, hol oly kiváló hely illetné meg.

Takarékpénztár. Rákosszentmihály, Csömör, Cinkota, Mátyásföld bevonásával több, szerepléséről közismert helybeli lakos részvénytársasági alapon takarékpénztárt akar alapitani, hogy ezzel a közszükségként felmerült régebbi eszmét: helybeli pénzintézet alapitását, megvalósitsák A nagyérdekü dologra legközelebb visszatérünk, egyelőre pedig közre adjuk az alapitók kibocsájtotta s közvetlenül lapunk zárta előtt kézhezvett meghivót, mely a takarékpénztár ügyében december 13-ára, vasárnapra értekezletre gyűjti az érdekelt közönséget:

Meghivó. Rákosszentmihály és környéke hitelviszonyainak rendezése, a beépitésre váró telkeken az épitkezés megkönnyitése, a takarékossági vágy felköltése, a pénzkészletek helyben való gyümölcsöző elhelyezése céljából alólirottak, mint rákosszentmihályi és környékbeli birtokosok Rákosszentmihályon egy *részvénytársasági alapon nyugvó takarékpénztárat* alapitani szándékozván, fölkérjük t. Cimet, hogy az *e tárgyban tartandó értekezleten f. é december 13. napján d. u. 3 órakor* Rákosszentmihályon az *Engelbrecht-féle vendéglő nagytermében* megjelenni sziveskedjék. Kelt Rákos-Szent-Mihályon, 1903. dec. 9. Tisztelettel *dr. Csillag Szilárd, Szalay János, Pálfy János, Mihályffy Ede, Karácsony Lajos, Bellovits Imre.*

Népkönyvtár. A rákosszentmihályi ev. ref. egyház presbiteriuma valóban épületes és minden izében derék eszmét pendített meg. *Kiss* Ferenc gondnok indítványára elhatározta, hogy *népkönyvtárt* alapít, honnan a szegényebb sorsu lakosság csekélyke áldozattal, fáradtság nélkül tehessen szert alkalmas szellemi táplálékra.

Csakugyan el kell ismernünk, hogy a rendezettebb viszonyok között élő, intelligens középosztály tagjai sem képesek kellő mértékben fedezni könyvszükségletüket, annál szükségesebb és becsesebb gondolat alkalmas *népkönyvtár* létesitése. Lehetetlennek is látszik, hogy a közönség ne méltányolja a nemes törekvést eléggé s a nehéz vállalkozást ne támogassa. *Kiss* Ferencz egyházi gondnok a könyvtár alapjául egy bibliát és egy korona készpénzt tett le adományképen s a ref. presbiterium úgy határozott, hogy a legszükségesebb könyvanyagot magánadományok gyűjtése útján szerzi be Minden legkisebb adományt szivesen fogadnak, legyen az bármily csekély készpénz, vagy uj, avagy ócska könyv. Az adományok *Kiss* Ferenc gondnok cimére küldendők *Rákosszentmihályra,* esetleg pedig közvetitésüket kivánatra szerkesztőségünk is készséggel elvállalja.

A könyvtár teljesen díjtalanul fog olvasásra könyveket kiszolgáltatni s a hozott határozat értelmében a ref. egyházgondnok fogja egyik egyháztanácsi taggal kezeltetni.

Rákosfalva. *A Rákosi közművelődési és jótékonysági egyesület* művészalapja festménygyűjteményéből legujabban ismét több csinos képet értékesitett. Igy *Fáczányi* István *kőbányai* gyógyszerész megvásárolta *Bruck* Henrik „Tanulmány“, Poll Hugó *„Tengerpart„* és *„Budavára“* cimü pasztelljét.

A Rákosi Társaskör élete az utóbbi napok alatt sem csökkent eleven mozgalmasságában. Társasvacsora, ülés, összejövetel váltotta fel egymást tarka sorozatban. A kör szenvedélyes játékosai most három működvelő csoportot alkottak, a billiárd, alsós és tarokk kultiválására. A játékosok nyereségük egy részét külön kasszába gyűjtik, s mikor annak tartalma jelentékenyebbé szaporodott, a megtakaritott összegen

tiszteletdijakat vásárolnak s azokat a csoport játékosai között kisorsolják.

E héten szerdán a kőbányai orvosok tartottak vidámkedvü estélyt a társaskörben, hova a rákosfalvi intelligencia nagy számban sereglett össze ez alkalomra.

Uj iskola. A magyar kultura uj, egyelőre — még szerény — de szilárd és erősbbödő uj várat kapott környékünkön. A *Czinkota* községhez tartozó és *Rákosszentmihálylyal* tőszomszéd Éhmann telepen a m. kir. kultuszminiszter *Tóth* Józsefnek, Pestvármegye fáradhatatlan buzgalmu tanfelügyelőjének előterjesztésére — uj elemi népiskolát állittatott fel. — Az uj iskolában a tanitást már január 1-én megkezdik, egyelőre csak egy közös tanteremben elhelyezett közös osztályban. Az iskola tanitószemélyzetének a járandóságát a kultuszminiszterium fedezi, mig a helyiségről *Czinkota* község gondoskodik. Az iskolába egyelőre egy tanitónőt nevezett ki a miniszter, *Tomcsányi* Anna személyében.

Nagyszabásu ajándék a rákosszentmihályi templomnak. A *rákosszentmihályi* róm. kath. templom diszitésére nagyszabásu s valóban kiváló mübecsü ajándékot ajánlott fel dr. *Lörenthey* Imre egyetemi tanár. Az ajándék egy gyönyörü eredeti szentkép (olajfestmény), pompás keményfa keretben. A kép és adományozás története megkapóan szomoru história. A Szentmihályon is általánosan ismert tudós tanárnak egyik nőismerőse, *Lenbach* volt mester legkitünőbb tanitványa alkotta meg a remek képet akkor, a mikor művészi készsége már teljes erejében pompázni kezdett. A művet 1000 koronáért kérték a művésznőtől, a ki azonban — akkoriban menyasszony — vőlegénye kérésére nem adta el, hanem fogadalmat tett a mátkapár, hogy szerelmük édes emlékére valamelyik templom diszitésére fogja felajánlani. A szerelmes vőlegényt időközben azonban elragadta a kegyetlen halál s az özvegy menyasszony most emlékének áldoz, midőn az Isten házának diszére ajánlja fel kedvenc művét. A kép diszes keretjét a nemesszivü adomány közvetitője dr. *Lörenthey* professzor készittette pazar költséggel.

Fischer Győző ünneplése. Intim jellegü, meleg ünneplésben részesitette e hónap 10-én *Fischer* Győzőt, *a Rákosszentmihályi Sporttelep* közszeretetben álló elnökét a Sporttelep tisztikara. *Fischer* Győző születése napját ünnepelte a legszükebb családi körben, midőn a tisztelgő küldöttség nála váratlanul megjelent s a Sporttelep titkára szivből fakadó, őszinte szavakkal vázolta a nap jelentőségét és fejezte ki a Sporttelep törhetetlen ragaszkodását, páratlan népszerüségü elnökéhez. *Fischer* Győző meghatva köszönte meg a nem várt óvációt s magyaros vendégszeretettel tartotta magánál a küldöttséget.

Hangverseny. A rákosszentmihályi polgári leányiskola zongoratermében *Gaál* Pál zenetanár ma *d. u. 4 órakor* tartja első gyakorlati hangversenyét, melynek müsora a következő:

1. Magyar Trio (6 kéz) Juhász A. Melczer Irén, Bürgermeister Szidonia és Gaál.
2. Etude (op. 100) Bertini. Képessy Magdolna.
3. Etude (op. 52) Löschhorn. Mihályfi Ilona.
4. Gavotte (4 kéz) Resch. Sántai Mariska és Dersano Rózsi.
5. Sonatine Gaál. Hrabál Jolán.
6. Etude (op. 52) Löschhorn. Mihályffy Olga.
7. Magyar táncok (4 kéz). Képessy Magdolna és Sinkovics Mariska.
8. Fantasie Major Gyula. Sinkovics Mariska.
9. „Hunyadi László“ induló Erkel. Hrabál Jolán, Mihályfi Ilonka és Mihályfi Olga.

A kedves és nagyobbára magyar müsort Gaál zenetanár érdekessé tette azzal, hogy a közremüködő növendékek legnagyobb része teljesen kezdő. Ez a körülmény a legalkalmasabb arra, hogy a nagyközönség a növendékek haladásáról az év végén tartandó záróvizsga alkalmával tiszta képet alkothasson magának.

Hisszük, hogy a szülőkön kivül sok más érdeklődőt is fogunk látni a hangersenyen. Belépő dij nincs.

Hitelszövetkezet. A Rákosszentmihályon ujabban tervezett takarék- és hitelszövetkezet ügyében az egyes kezdeményezők élénk buzgolkodást fejtenek ki. Eddig körülbelül hatszáz üzletrészt jegyeztek elő, az előjegyzések gyüjtését azonban még teljes erővel folytatják. A gyüjtés megkönnyitése céljából a rákosszentmihályi postahivatalban és a községi gyógyszertárban gyüjtő ivet helyeztek nyilvánosságra, mely ivek az érdeklődőknek bármikor rendelkezésükre áll, mert a most jelzett két helyen a részjegyekre az aláirások gyüjtését szivességből elvállalták. A szövetkezet jövő *vasárnap, december* 20-án tartja alakuló közgyülését.

Köszönetnyilvánitás. A *rákosszentmihályi* róm. kath. egyházközség megalakulása előtt az egyházi kiadásokat magánadományokból fedezték. Az adományok gyüjtésének kellemetlen és fárasztó munkáját *Otte* Albertné úrnő, az előkészitő-bizottság buzgó pénztárnoka, vette vállaira s teljesitette példás odaadással. Az eredmény, melyet elért, ösmeretes. A templombizottság a templom minden jelentkező szükségletét fedezte, az Otte Albertné úrnő gyüjtése a perselygyüjtés jövedelmével kiegészitve — pedig biztositotta a lelkipásztor, kántor fizetését és egyéb fedezetet. Példa kedvéért emlitjük fel, hogy csupán *Aczél* Lajos lelkésznek májustól november 2-áig 748 koronát fizetett ki, havi 120 korona fizetésének fedezetére. Ottené úrnő feladata immár megszünvén, az egyházi adakozásra vonatkozó számadásait most zárta le. Ez alkalommal meg óhajtja köszönni mindazoknak a nemesszivü adakozóknak az áldozatra készségét, kik őt a gyüjtés kemény munkájában bármi módon támogatták. Mivel azonban a hálára érdemes egyének száma egész tömeget alkot, ezt az utat választotta kivánsága teljesitésére s itt, a nyilvánosság előtt, általunk kéreti mindazokat, a kiket illet, hogy őszinte háláját tudomásul venni sziveskedjenek.

Elfogott betörő. Kitünő fogást csinált e héten szerdán a *mátyásföldi rendőrség.* Hirhedt és félelmes betörőt csipett nyakon *Zágyere* Ferencz morvaországi kőmüves, jelenleg rákoskeresztúri lakos személyében. A jó madár épen Mátyásföldön *Mihályffy* József nyaralójába akart egy társa segitségével betörni, midőn az élelmes rendőrség rajta ütött s megadásra kényszeritette a lefülelt pasazsért, társa azonban elmenekült s eddig még kilétét nem sikerült kikutatni. A tettenért betörőt még az éj folyamán átadták a rákosszentmihályi csendőrségnek. Az azonnal foganatositott házkutatás alkalmával a zsivány lakásán egész szekére való lopott és rabolt holmit találtak, számtalan zálogczédulát és 37 darab betörésre alkalmas álkulcsot. A megmotozott

embernél az elfogatás alkalmával egy éles baltára és tizenkét álkulcsra bukkantak. Minden jel arra mutat, hogy Zágyere régen és sokfelől keresett betörő, ki hosszu idő óta rémitgeti a környék lakosságát. Most végre hurokra került s a törvény fog méltóképen elbánni vele. Elmenekült társát is teljes erővel nyomozzák, eddig azonban még — sajnos — eredmény nélkül.

A Sporttelep ülése. A *Rákosszentmihályi Sporttelep* választmánya és kilences bizottsága december 15-én, kedden, este 7 órakor, *Rákosszentmihályon*, az *Ujváry*-féle kioszk helyiségében ülést tart, melyre a Sporttelep elnöksége minden külön értesités helyett ez úton hivja meg az érdekelteket.

A fogyasztási adó ügye. A pénzügyigazgatóság elfogadta *Rákosszentmihály* község előljáróságának a fogyasztási adóátalány összegének megállapitására vonatkozó ajánlatát. A község ugyanis az eddig *Csömörrel* közösen megállapitott tehermegosztás arányában boritaladó fejében 4747 kor. 33 fillért, husfogyasztási adó fejében pedig 1821 kor. 22 fillért, összesen 6568 kor. 55 fillért ajánlott fel átalányul, a mihez most a pénzügyigazgatóság is hozzájárult.

SZINHÁZ.

Az utóbbi napok igen értékes gyümölcsöket teremtek művészi életünkben.

A m. kir. *Operaház Puccini «Tosca»* című melodrámáját olyan előadásban illesztette játékrendjébe, melyre büszke lehet nemcsak a műintézet, hanem az egész magyar közönség. Ez az előadás, melyet csak a különben pompás *Anthes* olasz éneke zavart, egyenlő színvonalon áll a legelőkelőbb külföldi operaházakéval. Rendezés, kiállítás kifogástalan; csak néhány apróságon akadhat meg a szemünk, mint a templomszín tulságosan erős, teljes világítása; a sejtelmes félhomály és helyenként beszürődő fénysugarak itt jobban szolgálnák a hangulatot. Ezenkivül a szintér perspektivája az operában kissé szük; igy sokkal mélyebbnek óhajtanók a templomhajót.

Maga a darab a szövegkönyv minden idegölő rémessége ellenére nagy értékü; külföldi sikereit szentesitette a magyar közönség is, melyet nagyon meglepett a darab sajátos különlegessége, lévén nagyobb részében — mint szinlapi jelzése is mutatja — valóban melodráma, hol a kisérő zene feladata az érzések és indulatok tömegét megfesteni. *Puccini* zsenialitása e műben extravaganciára kalandozott, de értéke, nagyobbik felében, nem szállott alább.

A *Nemzeti szinház* kitünő műsorát jobbnál jobb darabok tarkitják. Vörösmarty ünneplésére *Csongor és Tündét* láttuk pompás előadásban. Nem szabadna müvelt ifjúnak, — se leánynak, se fiúnak — akadni, ki a magyar irodalom ez egyik ékességét s különösen a magyar költői nyelvnek ez édes zenéjét ne ismerje. — Tiszta élvezetet nyujt a *Constantin abbé* derüs alakja, a Nemzeti szinház e régi erőssége is. —

E héten valóban rózsaolajba kell tollunkat mártanunk. Csupa dicséretet zengünk. Ime — sajnos ujabban ritka ez alkalom — babért hintünk a legújabb *népszinmű előadásra*, melylyel a *Népszinház* igazán elismerésre méltó munkát végzett.

Verő Györgyöt költői ihlettsége és szinpadi készsége régóta egyikévé avatta szinműíróink legjavának. Még legutóbbi külső bukása — az alkalmi Kossuth-darabjával is igen nagy szellemi sikerhez juttatta. A külső körülmények ölték meg azt a darabot, mely mint irodalmi produktum, mint költői mű — egyike volt a legszebb alkotásoknak, melyeknek valaha tapsoltunk.

Most előadott három egyfelvonásos népszinművét csak a közös cim kapcsolja egybe, — máskülönben semmi közük egymáshoz. Külön-külön azonban — egyet kivéve — Isten áldotta poéta alkotásai. A *«Menyecskék»* — ez a gyüjtőcim — középső darabja, a *Márika elmén* aprólékos, finom költői munka, mely kerüli a sablont s nemes izléssel iródott. A kinek érzéke van a szép iránt s nem sajnál egy-két könnyet — igaz gyönyörűséget szerez, ha megnézi. Előadás, rendezés *tökéletes*. *Szabó* Anti, Rákosszentmihálynak is szeretett *Anti bácsija* végre művészi erejéhez méltó feladathoz jutott. Remekelt. A sok léha operettől szinte pillanatra feledik is, hogy milyen kincs ez a vérbeli magyar művész.

Blaháné, Horváth Vincze, a kis *Batizfalvy* leány — ügyes és kedves, — *Siposné* s a többi mind, kitűnő együttest teremtettek.

A *«Menyország»* igen ügyes, vidám bohóság; ezt is nagyon jól játszszák. *Blaháné* kékvók paródiáját nem győzi ujrázni.

Az első kis darab egyáltalán nem méltó a társaságba. Igénytelen és értéktelen apróság, melyet az előadás sem javit. *Szirmai* itt nincs helyén, *Nyárai* minden csak nem népszinműi alak.

Ám ne rontsa a gyenge bevezetés az illuziót. Verő György poézise és jókedve nem hagy cserben.

Egy sereg ujdonságról legközelebb

Hóra János
cukrász
Rákosszentmihály, József-utca 230.
Ajánl díszes és ízléses karácsonyfadíszeket nagy választékban; patience, tea-sütemény s mindenféle cukorka a legolcsóbb áron.

A VILÁGHIRŰ FRANCIA
DELBECK & Co.
REIMSI PEZSGŐBOR
és a
Müncheni Hofbräu
magyarországi főlerakata.
Brázay Kálmán
Budapest, IV., Muzeum-körút 23.
TELEFON 612.
Válogatott fűszerárúk, mindennemű bel- és külföldi csemegék, magyar és francia pezsgőborok, rum, tea, likőrök, sajt, felvágottak, kassai és prágai sódar, gyümölcsök stb. stb. RAKTÁRA.

Rigler József Ede

= papirnemügyár részvénytársaság =

Levélpapir és boritékgyár, kő- és könyvnyomdai műintézet, könyvkötészet, iskolai és iroda szerek nagy raktára.

Gyár: Budapest, VI., Rózsa-utcza 55.

Városi raktárak:

IV., Egyetem-tér 5–6. V., Erzsébet-tér 19.

Rákosszentmihályon a legkitűnőbb központi helyen parcellázott telkek eladók. Bővebb felvilágositással készségesen szolgál a kiadóhivatal.

Rákosfalván a **zöldike** vasútállomás közelében, egy hét lakásból álló jó karban levő **ház, nagy kert-telekkel** szabadkézből igen kedvező áron **ELADÓ.** Czim a kiadóhivatalban.

MAGASIN FRANCAIS

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4. SZÁM.

Alkalmi és nászajándékok.
Franczia bronzok. o o o o
Ékszerek. o o o o o o o o o
Legyezők. o o o o o o o o o
Díszműárúk. o o o o o o o
Finom bőrárúk. o o o o o o

Földváry Imre - Budapest,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

férfidivat-, fehérneműés vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabb célt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest—Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d)

Lóvasuti végállomástól egyenesen lefelé. Előjegyzések, felvilágositások díjmentesek!

Cristofoli Vincze

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett).

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59-81. ☆ Alapíttatott: 1868.

TELEFON 830. **A NAGY KRISTÓFHOZ.** **TELEFON 830.**

PÖLZL KÁLMÁN

blouse, pongyola és jupon különlegességek

BUDAPEST, IV., Váci-utca 6. szám.

TELEFON 861. NŐI GYÁSZRUHA-KÉSZITŐ-VÁLLALAT TELEFON 861.

HORVÁTH ÉS HALÁSZ

BUDAPEST, IV., Váci-utca 26. Párizsi- (volt Zsibárus-) utca sarok.

FEKETE KELMÉK, KÉSZ NŐI RUHÁK, FELÖLTŐK, GYÁSZKALAPOK KEZTYÜK, GYÁSZKÜLÖNLEGESSÉGEK STB. DÚS RAKTÁRA.

Gyászruhák kivánatra 4 óra alatt készittetnek.

EGYFORINTOS ÁRUHÁZ BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 6.

Legalkalmasabb hely ízléses és olcsó

karácsonyi és ujévi ajándékok beszerzésére.

Díszműárúk és játékszerek.

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., STANDARD (VOLT DREHER) PALOTA.

A „Rákos Vidéke“ kegyes hölgy olvasóinak szíves figyelmét felhívjuk, szolíd és teljesen megbízható női divatkelme árúházunkra, a hol a legszebb és kétségkivül a legdivatosabb, speciális Angol, Francia s hazai gyártmányú kelmék kaphatók. Ez ősz divatjának remekei igen nagy mennyiségben már raktárunkra érkeztek, a melyek megtekintésére — vásárlási kötelezettség nélkül — szives készséggel hivjuk meg az igen tisztelt hölgyeket.

Áraink mesés olcsók; árúink igazán divatosak! s szigorúan határozottak.

Mintákat szivesen küldünk! **Mintákat szivesen küldünk!**

Nyomatott Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában Budapest, Csáky-utca 9.

III. évfolyam. Rákosszentmihály, 1903. vasárnap, deczember 20. 51. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP ÉS POLGÁRI DALKÖR HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákosszentmihály, Sashalom-utca 3. sz.
Fiók-kiadóhivatal és budapesti szerkesztőségi iroda: Budapest, VIII., Losonci utca 22. szám.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP
Felelős szerkesztő: BALÁZSOVICH ZOLTÁN.
Kiadótulajdonos: FARKAS ELEK.

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Negyed évre . . . . . 2.— „
Egyes szám ára 16 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

Első Rákosvidéki Takarékpénztár.

Tehát megvan. A nagy szó kimondatott. És a szó nem vala csupán szó, hanem *tett.* Egyszerre született meg, minden előzetes lárma, hangos készülődés nélkül. Mi itt állunk a bölcsőjénél s önkénytelenül is elfogódottá tesz a belső természeti erők nagysága bámulatot gerjesztő erejének látása: e csodás, hatalmas *fejlődés.* Szerves folyamata, mint a kicsike patakból megduzzadó folyam; dagadó, hömpölygő árja visz a természet ásta uton. Nincs földi gát, mely feltartóztassa, nincs akadály mely megállitsa. Halad előre utján szüntelenül s nőttön nő, minden szemernyi cseppje százszorosra szaporodik.

Kimondatott, hogy *Pusztaszentmihály* nagy lesz és hatalmas és ime a földből nő ki a virágzó község. Kialakulása még folyamatban van; a vulkanikus erők még nem szüntek meg dolgozni, a katlan égő parázszsal telt és sok még a kiforratlan salak és sok még a kialakulatlan törmelék, meg nem repesztett lomha szikladarab. De kráterében a tüzes láva hömpölyög s az izzó munka mindennap uj csodát teremt.

Még csak tegnap volt, hogy maga a község megalakult, ujonan öntött formái még meg sem merevedtek, már uj alkotás gyüjthet bámulókat. December 13-án lerakták az *első rákosvidéki takarékpénztár* alapkövét. Szilárd, kemény kockaköveket. Most még csak a kötőanyagról kell gondoskodni, mely egymáshoz rögzitse és egészszé kösse a különálló részeket.

Nagy, jelentőséges pillanat volt ez, mely uj jövőnek lesz forrásává. Azért jegyezzük fel ezt a napot külön figyelemmel, mint a *Rákospatak* környéke fejlődésének egyik nagy fontosságu mozzanatát.

Adja az ég, hogy sok hasonlóban legyen része s fejlődésének csodásan megeredt folyamatát semmi felsőbb rendelés megkezdett utjáról el ne téritse.

Magáról a takarékpénztárról még korán volna e helyen bővebben beszélnünk. Az alábbi részletes tudósitás beszámol az egész tervezetről s hiven ösmerteti az alakuló értekezlet lefolyását. Annyit azonban kötelességünk konstatálni, hogy itt komoly emberek igen komoly munkájáról van szó, melynek alkotása minden előjel szerint üdvös és áldásos lesz a *Rákos* egész környékére.

Annak a mit eddig művelt, — a dolog érdemén kivül — máris gyönyörü eredménye, hogy nagyszabásu, közgazdasági szempontból minden irányban jelentős és megoldásra fenyesen előkészitett vállalatára egyesiteni tudta a *Rákosvidék* különböző részeit. Hogy végre egyszer egy csatasorban látjuk *Rákosszentmihályt, Mátyásföldet Czinkotával* és a többi egyazon érdekközösségbe tartozó részekkel. Hogy végre akadt egy pont hol a komoly munka, az alkotás terén is egy cél lelkesit mindnyájunkat s egymás kölcsönös megértésével haladunk a közös uton.

Közönségünkön áll, hogy ezt a munkát támogatásával a maga számára kellőképen kamatoztassa. Hogy ebben a támogatásban mennyire bizunk, mi sem igazolja jobban, mint hogy a megalakulást már is befejezettnek hiszszük. Az a terve, a melyet a 13-iki gyülés elfogadott, teljes egészében alkalmas a virágzó vállalat felépitésére. Minden részletkérdés az alakuló közgyülés elé tartozik, a mikorra, kötelességünkhöz hiven, ujból foglalkozunk majd

vele. Most egyelőre a közönségen a sor, hogy a kibontott zászló alá sorakozzék s megmutassa, hogy a közjóért áldozni is tud. Ez pedig annál könnyebb ezuttal, *mert ez az áldozat nem is igérkezik valami rossz üzletnek.*

*

A takarékpénztár alapító-értekezletére december 13-án, vasárnap délután, körülbelül 50—60 főnyi közönség gyült össze *Rákosszentmihályon*, az *Engelbrecht*-féle vendéglő nagytermében. Az értekezleten *Pálfi* János számtanácsos elnökölt s a jegyzőkönyvet *Szalay* János vezette.

Pálfi örömmel üdvözölte megnyitó beszédében a nagyszámban megjelent érdeklődőket s kikérte jóakaró figyelmüket ama nagyfontosságu ügy iránt, a melyért a közönséget egybegyüjtötték. Vázolta röviden a megállapitandó takarékpénztár jelentőségét s felkérte *dr. Csillag* Szilárd ügyvédet, hogy az alapitók tervezetét ismertesse.

Dr. Csillag Szilárd erre a következő tervezetet olvasta fel:

Alulirott alapitók Rákosszentmihályon „Rákosszentmihály és vidéke takarékpénztár részvénytársaság" cég alatt részvénytársaságot alapitanak.

„Alapitási tervezet és aláirási felhivás:

A vállalat tárgya: A társaság azon célból alakul, hogy Rákosszentmihály és környékének fejlődését elősegítse, a beépitésre váró telkeken az épitkezést megkönnyitse, a pénzkészletek helyben való gyümölcsöző olcsó és könnyü elhelyezését közvetitse, a kis összegü betétek kamatoztatásra való elfogadása által a tőkegyűjtésre módot nyujtson, a társaság tagjai, valamint a község és környéke lakosságának egészséges hiteligényeit kielégithesse, s ez által ugy a társaság, mint a népesség vagyonosodását előmozditsa.

A társaság foglalkozni fog az összes bank és takarékpénztári üzletágakkal, mint:

1. Pénzbetétek elfogadásával gyümölcsöztetés céljából:

a) könyvecskékre,

b) folyó-számlára,

2. Személyi-, tárca- és jelzáloghitel nyujtásával,

3. Váltók leszámitolásával,

4. Előlegekkel értékpapirokra és azoknak bizományi vétele és eladásával.

5. Egyéb bankszerü ügyletek ellátásával.

A vállalat tartama a bejegyzés közzétételétől számitva 50 év, mely tartam azonban közgyülési határozattal meghosszabbitható.

Az alaptőke 200.000 korona (kettőszázezer korona), felosztva 2000 drb. egyenkint 100 korona névértékre és névre szóló részvényre. Az alaptőke közgyülési határozattal felemelhető.

Minden egyes részvény után az aláirás alkalmával 10%, az alapitási költségekre 5%, 1904. február 15-ig ujabb 20%, az aláirási iv tartója kezéhez fizetendő be; a további befizetések határidejét és összegét az alapszabályok értelmében az igazgatóság fogja meghatározni.

Az aláirás zárideje 1904. február 15. napjának déli 12 órájára állapittatik meg. Tuljegyzés esetén az alapitók fentartják a jogot, hogy az aláirásokat aránylag leszállithassák.

Az aláirás záridejétől számitott 1 hó alatt az aláirók a Rákosszentmihályon tartandó alakuló közgyülésre ajánlott levéllel posta utján fognak meghivatni.

Az alapitók fentartják maguknak a jogot, hogy a társulat igazgatóságát az első három évi működési időtartamra ők rendeljék ki.

Az alapitók a részvényekre befizetett pénzekért az aláiróknak vagy azok jogutódainak egyetemlegesen mindaddig felelősek, mig ezen felelősség alul az alakuló közgyülés határozatával fel nem oldatnak.

Ha az alakuló közgyülés az aláirás záridejétől számitott 1 hó alatt össze nem hivatik, vagy ha az aláirási felhivás siker nélkül maradt, az aláirók befizetett pénzeiket levonás nélkül visszakövetelhetik. A visszafizetés kötelezettsége az alapitókat egyetemleg terheli.

TÁRCA.

Az első házi hangverseny.

Meghivó ide, meghivó oda, meghivó a gründolandó takarékpénztár alakuló ülésére, egy másik meg disznótorra és meghivó a polgári leányiskola első gyakorlati hangversenyére. Azt mondják gusztus dolga, — de higyjék el nekem — nem tétováztam sokat, a hangverseny meghallgatására határoztam el magam. Rendesen pedig nagy pehhem van a szimatban, nem csoda, pénteki napra születtem — hát úgy dukál, de ez egyszer, legalább az én subjektiv meggyőződésem szerint — én is szentnek tartom *meggyőző*désemet, — várakozáson felül beütött a dolog.

Nem is hiszi a t. olvasó, hogy milyen vastagon használja a mi kedves (igy halottam róla a vicinálison, de nem árulom el), szerkesztőnk a krétáját, — sajnos — már hogy ő reá nézve sajnos, nem a millenáris kiállitási vagy ősbudavári értelmében, lévén a lapnak fix ára, hanem igenis a lapja riportereinek közleményeiben; mert hát ő már ösmeri a mi jó publikumunkat, mely a vicinálissal szemben ugyanis eltűr bármily végnélküli hosszú várakozást, de a Rákos Vidékében, már mint a *mi lapunkban* a legkevésbbé sem türelmes a hosszúra nyúló leirások iránt s ezért, óh jaj neked tiszteletbeli *riportás* akarom mondani riporter — lecsap a vastag kréta és össze huzza a tudósitást a gyönge gyomrunk arányában. — Csak keveset egyszerre — jobban fog esni és az emésztés is zavartalan lesz.

Mondtam már, hogy jó napom volt; kártya-sport kifejezéssel élve valóságos *mázlim*. Gyönyörű idő kedvezett a felvonulásra.

Odabent a gyöngébb nem volt *erősen* képviselve, habár nem hiányzott a jeunesse doréból sem a kellő képviselet. Ugy is dukál fiatal urak, önök vannak hivatva arra, hogy szolgálatra készen álljanak segitségére a fiatal dámáknak s különösen a mamáknak; mert hiszen egész kis tőzsde áll fenn a jövendőbeli svigermutterek közt, abban lutrik a szentmihályi sporttelep nagyreményü ifjai!

A kis kastélyt mindnyájan ösmerjük, dicsérni pedig éppen nem akarom; arra most nagyon rossz idők járnak,

A részvényaláirásra befizetett 35%-ról kiállított elismervények igazolásul szolgálnak a részvényaláiróknak arra, hogy az alakuló közgyülésen jogaikat a kereskedelmi törvény értelmében gyakorolhassák.

Kelt Rákosszentmihályon.

Az alapitók: *dr. Csillag Szilárd, Szalay János, Pálfy János, Bellovits Imre, Karácsony Lajos, Mihályffy Ede.*"

E tervezet egyes pontjainál alapos magyarázatokkal szolgált a buzgó előadó s minden részletre kiterjeszkedő beszédében külön-külön csoportosította az érveket, melyek az ügy ilyen megoldását szükségessé és helyessé teszik.

Rámutatott, hogy a takarékpénztár megalapítása közszükség s a *Rákos* vidékének fejlődése érdekében rendkivüli fontosságu. Öt-hatezer üres telek vár felépítésre magában *Rákosszentmihályon.* A tulajdonosaik jobbára szerényebb viszonyok között élő emberek, kik idegen tőke segítsége nélkül épületet emeltetni képtelenek. Eddig idegen vidékről kellett az anyagi segítséget nagy fáradsággal, tetemes áldozatok árán megszerezni. Napokat utazgathatott a telektulajdonos. fizethette a drága becslő-dijakat s a vége többnyire az lett fáradságának, hogy a 30—40 ezer korona értékü ingatlanra 8—10 ezer korona kölcsönt alig tudott megszerezni. Igy birtoka parlagon hevert s nemcsak önmaga nem boldogulhatott, de a község és az egész vidék fejlődése is hátráltatódott.

Viszont a kis emberek, apróbb exisztenciák csekély megtakarított keresetükkel a világtól elzárva, nem találtak módot arra, hogy kicsiny tőkéjüket gyümölcsöztethessék s a megtakarításnak alapját vessék. Apró fizetéslegével csak nem szaladhat a fővárosba a kisiparos, vagy szerényebb állásu hivatalnok?

A tervezett takarékpénztár mindkét irányban szolgálni kiván. Olcsó, versenyre képes kamatláb mellett nyujt hitelt és becsül a valódi érték szerint, s a legcsekélyebb, 2 koronás betéteket is elfogadja és kamatoztatja. E mellett közönségünknek könnyen hozzáférhető. Hivatalos óráit is — legalább egyelőre — délután tartja és ünnepnap délelőtt, a mikor mindenkinek alkalma nyilik ott dolgát kényelmesen elvégezni.

Igy mindenkire üdvös és senkire sem terhes; annyira nem, hogy a részvényjegyzés is teljesen a közönség tetszésétől függ, mert áldásában mindenki részesül: betétet bárkitől elfogadnak, hitelt minden hitelképes egyénnek nyitnak — akár részvényes, akár nem. Részvényt jegyezni senki sem köteles, ez pusztán tetszésétől függ mindenkinek.

A takarékpénztár-alapitás eszméje már nyolcz-tiz éve felmerült s azóta lappang. Dolgoztak érdekében, fáradtak érette, de sokáig sikertelenül. Épen azért, mert nagy alaptőke feltétlenül szükséges a vállalkozáshoz. A tervezetben jelzett alaptőke nagy pénz, de hiteltőkének nem nagy. Hiszen ezer meg ezer telek várja a segélyt, ugy, hogy előreláthatólag még ez a tőke is elfogy az első félévben. A takarékpénztár tehát csak ugy állhat fenn, ha a nagy alaptőke megteremtésével biztosítják azt a szolid alapot, mely a további működés forrása lesz.

Ha meg tudja nyerni a gazdag nagy pénzintézetek bizalmát s üzleteit ott viszont leszámitolhatja. Ezt a bizalmat, ezt a készséget a fővárosi pénzintézeteknél már sikerült az alapitóknak biztosítani, ugy, hogy az uj takarékpénztár igazgatóságának forgatmányával ellátott váltókat ott teljes előzékenységgel fogadják, 1—2%-kal olcsóbb pénzt adnak érettük s igy biztosítva van, hogy a rákosvidéki takarékpénztár még a legdrágább személyhitelü váltókölcsönöket sem folyósítja 7%-os kamatnál drágábban. Ezért kell a nagy alaptőke, mely a nagy bankok magatartásának alapfeltétele.

De ezt a nagy alaptőkét a magunkéból — sajnos — nem tudnánk megteremteni. Nem is lehetett volna ezt a mozgalmat most megindítani, ha nem sikerült volna a budapesti erősebb pénzügyi körök jóindulatát megnyerni s tőlük hatalmas támogatást szerezni. Ezek, ha látják a komoly czélt, ha látják, hogy azt a közönség is komolyan fogja fel és ezt a komolyságot *aláirásokkal*

---

s nem volna helyes ha a háziurak kedvét — à la *Turul* léggömb — felszállásra biztatnám.

Minden roppant helyes és tiszta; a lépcsőzet és folyósója kényelmes tágassága igen kellemes hatást tesz a jövevényre.

Az emeleten volt az elég tágas terem, melyet a koncetre rögtönözötten berendeztek.

Lent az iskola igazgatónője és tulajdonosa fogadta a vendégeket. Balra, a hogy beléptünk egy szép nagy világos szoba állott előttünk, melyet ruhatárnak alakitottak át igen praktikusan. Itt is derekasan kitüntette magát az előzékeny fiatalság. Különös tekintettel a helyi és környékbeli őslakókra és benszülöttekre megnyugtatásul ki kell emelnem, hogy a világitás és fűtés kifogástalan volt. Elég gyorsan megtelt a terem aggódó szülőkkel; persze a mamák óriási többségben voltak, mert a papák legtöbbje gründolni ment, s bizalmasan azt is megmondhatom, hogy utána volt egy kis alsós és tarokk a közhangulat emelése érdekében.

A kihirdetett időben pontban megjelent a közönség előtt a zenetanfolyam tanára, *Gaál* Pál s mielőtt a tulajdonképeni koncert kezdődött volna, beszédben vázolta a mai gyakorlati hangverseny célját, melyet főképpen abban lát, hogy bemutassa az eddigi rövid tanulás eredményét, hogy a szülőket gyermekeik előmeneteléről tájékoztassa, hogy továbbá növendékeit a mások előtt való játszásra szoktassa és hogy bennük ambiciót keltve, a további haladásra serkentse és hogy megismerjék, hogy a zene voltaképp nem kinzó és fárasztó foglalkozás, hanem lelket és testet megigéző szép sport, melyre minden művelt ember szivesen áldozza idejét.

Végül pedig megemlékezett az intézet igazgatójáról, ki lehetővé tette, hogy növendékei sok szeretettel és igaz örömmel neki lássanak a zene tanulásnak, a szülőik, barátaik és saját maguk örömére.

Az előadás a Rákos Vidéke multkori számában közölt programmot hiven követte, sőt még meg is toldódott két számmal, a melyeket egy szóló és egy tercett alakjában ráadásul kapott a hálás hallgatóság. Mert mi tapsoltunk a mennyire tenyereink birták és méltán, mert nagy élvezettel és gyönyörűséggel hallgattuk a preciz előadás valamennyi számát.

Névleg és egyenként nem akarom megnevezni a kiválóbbakat, mert igen sok jó akaratot, igyekvést és

biztosított pénzértékkel biztosítja — minden támogatásra készek. Feltételük, hogy a részvénytőke 25—30%-a helyi, nyilvános aláirások utján nyerjen fedezetet. Ha a közönség ez aláirások megszerzéséhez hozzálát, a többi hiányzó részt budapesti pénzemberek készséggel fedezik.

A részvények 100 koronás névértékének megállapításánál *Urbányi* János felszólalt s kérte azoknak 50 koronára való leszállítását, hogy a részvénytársaságból a szegényebb népet se zárják ki. Az értekezlet ahhoz hozzá is járult. Az alapitók időközben tartott ülésükön e határozatot ugy hajtották végre, hogy megállapodtak, hogy *1000 darab 100 koronás egész és 1500 darab 50 koronás fél részvényt bocsájtanak ki,* mert az 50 koronás részvényeket a budapesti pénzpiacon nem lehet elhelyezni, viszont azonban ez a megoldás igen jó abból a czélból, hogy a részvénytársaságban a szegényebb közönség, a kisemberek nagy tömege is részt vehessen.

Dr. Csillag Szilárd folytatólagos előadása szerint a jegyzett részvények 30%-át az alakuló *közgyülés* előtt kell befizetni, 5%-ot pedig külön az előzetes költségekre. A részvénytőke második felét azonban a pénzforgalomhoz képest csak akkor kell majd befizetni, ha arra szükség lesz.

Az értekezlet e pont felett kifejlett vita után *Schwarz* Jakab malomigazgató, az eszme egyik buzgó támogatója indítványára abban állapodott meg, hogy a fenmaradó *70%-ot 1905. február 15-ikéig, tehát egy év alatt kell 10%-os részletekben a részvényeseknek* lefizetni a felmerülő szükséghez képest. *Schwarz* igazgató, mint tapasztalt pénzügyi kapacitás, értesülésünk szerint maga is igen nagy összeggel szándékozik a takarékpénztár létrehozását biztosítani s az előzetes munkálatokban kiváló részt vett, nagy szakismerettel adott felvilágosítása kapcsán kifejtette, hogy a mig a takarékpénztárnak részvénytőke áll rendelkezésére, nem kell idegen forráshoz folyamodnia, hanem amazt merítse ki, mert ez nemcsak nyereségét növeli, hanem a részvénytársaság szolid voltának és realitásának ismertető jele is.

Pete Dani, *Grosz* Bernát, *Urbányi* János, dr. *Csillag* Szilárd és *Schwarz* Jakab ismételt felszólalása után megváltoztatta az értekezlet a tervezetnek azt a rendelkezését is, hogy az intézet igazgatóságát az első három évre az alapitók rendeljék ki. Az értekezlet e jogot az igazgazgatóság létszámának felére korlátozza, a másik felét a közgyülésen választás utján töltik be.

Bugyi Ferenc József kérdésére az alapitók felvilágositásul adják, hogy a 7% kamatláb maximum a személyhitelü kölcsönökre vonatkozik, melyek mindenütt drágábbak; a többi kölcsönök kamatlábát ugy állapitják meg, hogy a részvénytársaság életképes legyen és egyéb intézetekkel versenyt tarthasson.

Röviden megemlékeztek még az intézet szervezetéről, a melynek megállapitása azonban már az alakuló közgyülés feladata s *Urbányi* inditványára Pálfinak s az alapitóknak köszönetet szavaztak.

Végül *Pálfi* János elnök megköszönte az érdeklődést s a jó sikerbe vetett legszebb reményét fejezve ki, bezárta az értekezletet, mely a további szükséges teendők ellátásával az alapitókat bizta meg, azzal, hogy az aláirások lezárása után még egy előkészitő értekezletet hivjanak össze. Az alakuló közgyülést pedig 1904. február 15-én tartják meg.

*

A takarékpénztár cimét az előkészitő bizottság a december 13-iki értekezlet utólagosan kifejezett óhajtásához képest megváltoztatta. A jelenlegi megállapodás szerint a takarékpénztár cime a következő lesz: *„Első Rákosvidéki takarékpénztár részvénytársaság, Rákosszentmihályon“.*

Az aláirási iveket már e cim alkalmazásával készitették el és feltüntették a nagy értekezleten hozott nehány — fentebb ismertetett — módositást is. Aláirási gyüjtő ivek dr. *Csillag* Szilárd ügyvédtől vehetők át (Rákosszentmihály, József főherceg-telepen, vagy Budapesten, VII., Erzsébet-körut 15,) *Befizetések is kizárólag nála teljesithetők.* A befizetéseket egyelőre a *Pesti Hazai első takarékpénztárban* helyezik el.

Részvényeket azoknak, kiknek külön aláirási ivük nincs, dr. *Csillag* Szilárdon kivül jegyezni lehet még a következő alapitóknál:

Bellovits Imre Mátyásföld, *Szalay* János Mátyásföld, *Mihályffy* Ede (Rákosszentmihály, Batthyány-utca), *Karácsony* Lajos (Rákosszentmihály. Batthyány-utca) és *Pálfi* János (Rákosszentmihály, Almássy Pál-telep), valamint *vasárnaponként* délután 4—5 óra közt az *Engelbrecht*-vendéglő külön termében is.

---

szeretetet láttam mindnyájuknál, a dicséret tehát mindenkit egyformán megillet. De még sem mulaszthatom el annak megemlitését, hogy volt egy szóló és egy kettes zongoraszám, mely kiemelkedett a többi közül s igen nagy tetszést aratott.

A tanár pedig ki ily rövid idő alatt, ilyen szép eredményt tudott felmutatni, méltán megérdemli a dicséretet, mert nemcsak, hogy szép haladásról lehet a növendékeknél beszámolni, hanem meggyőzött bennünket helyes tanitó szisztémájáról, a mi éppen nem csekély fontosságú eredmény.

Gratulálhatnak maguknak a szülők, a tanitványok, a hallgatók, de főképpen az intézet igazgatója és a vezető tanár, mert olyan dolgot teremtettek meg *Rákosszentmihályon,* melyről még rövid idő előtt is aligha mert volna álmodni az ember.

Hogy a sok kedves növendék mily légies, mily bájos látványt nyújtott izléses toilettje segitségével is, azt már nem árulja el a

Papa.

HIREK.

Kratochwill József kitüntetése. *Kratochwill* Józsefet, *Csömör* község szeretett, zseniális plébánosát szép kitüntetés érte: *szentszéki ülnökké* nevezték ki. A kitüntetés nagyon érdemes férfiura esett, kit rendkivüli itelligenciája és sokoldalu tehetsége régen a kartársainak legkiválóbbja közé avattak. A megérdemelt díszhez őszinte jó kivánatainkat csatoljuk, amiben a plébánosnak ezuttal minden oldalról bőségesen kijutott a része.

A szentmihályi templom uj ékessége. „Nagyszabásu ajándék a rákosszentmihályi templomnak“ cimen lapunk mult számában közölt hiradásunk kiegészitésére jelenthetjük, hogy a gyönyörü olajfestmény

Szent-Czeczíliát ábrázolja s *Rafael* egyik hires remekének, melyet *Münchenben* őriznek, a pompás másolata.

A képet *Iszlay* Margit úrnő egy *erdélyi* földbirtokos lángeszü leánya festette, ki jelenleg *Párisban* a festőművészetnek él s a kép megalkotása idején *Lenbach* mesternek volt legkiválóbb tanítványa.

A művésznő a kitűnő képet a müncheni *Pinacotecában* festette, hol a legkiválóbb szakértők elragadtatással nyilatkoztak a másolat hűségéről s a képnek, mint alkotásnak becséről.

Lőrenthey Imre dr. egyetemi tanáré az érdem, hogy ezt az ékességet a mi kis templomunk számára megszerezte, mert — mint jeleztük — az ő ajánlatára adományozta a művésznő templomunknak. Ugyancsak *Lőrenthey* tanár készitteti a kép drága keretét. Mindketten közönségünket és egyházközségünket a legőszintébb hálára kötelezték. A keret elkészülte után *Lőrenthey* dr. azonnal rendeltetése helyére juttatja a ritka adományt.

Hitelszövetkezet. A *Rákosszentmihályon* alapitandó hitelszövetkezet ügyében a mozgalmat kezdeményező férfiak szünet nélkül buzgólkodnak s bár pillanatra közbejött a takarékpénztár alapitás dolga, ez fáradozásukat egyáltalán nem lankasztja. Ugy gondolkoznak ugyanis, hogy a két intézmény nem csak nem zárja ki egymást, hanem alig érinti is. A szövetkezet kis emberek dolga, szerény igények könnyü és gyors kielégitésére. Az alapszabályokat és további teendőket ma, *vasárnap, délután 3 órakor tartandó ülésen állapitják meg. Az ülés Rákosszentmihályon lesz, a Bürgermeister-féle vendéglő külön helyiségében.* Természetes, hogy a legközelebbi alkalommal erről, valamint a szövetkezet ügyéről általában kellő alapossággal beszámolunk. Ez ügyben érdekes dolgozatot kaptunk a mult napokban s csak sajnáljuk, hogy a tér szűke meggátolt ez alkalommal a kiadásában, bár viszont alaposabb és komolyabb lehet a dolog tárgyalása, a mikor már a kész tények minden kétséget eloszlatva, tájékoztatnak.

Panasz az egyházi adó dolgában. Panaszos levelet kaptunk a napokban s az a nevezetes, hegy ez már ez ügyben nem is az első. A levéliró azt kifogásolja, hogy az egyházi adó beszedését az *Engelbrecht*-féle vendéglőben tartják s az adófizető hivek a vendéglőbe kénytelenek zarándokolni, hogy a rájuk vetett terhet lerójják. E rendelkezést — ugymond a levél — eddig azzal okolták meg, hogy a vendéglőnek alkalmas külön helyisége van e célra s igy sem vallás-erkölcsi szempontból nem eshetik kifogás, lévén ez a korcsma ilyenformán nem korcsma, sem pedig nem köteles a hivő a helyiségben bármit is fogyasztani. A praktikus értéke pedig a dolognak abban áll, hogy az egyházközség pénztárosa maga a vendéglős, *Engelbrecht* József. Ámde mindez nem elég vigasztalás. Az anyósokat és nagymamákat mégis nehéz meggyőzni arról, hogy a korcsma nem korcsma, különösen akkor, ha — mint többen tapasztalták — a pénztáros a pénzt a *söntésben* is elfogadja. A levéliró végül azt ajánlja, hogy kérjék fel *Hauser* Gyula birót, hogy minden csütörtökön, az adószedéskor engedje meg az egyházi adó szedését is, a mikor *Engelbrecht* pénztáros a községházán tarthatna szintén hivatalos órát s a befizetések ott történnének. Igy azután még a külső formáját is megóvhatnák annak, hogy a nem helyes cselekedeteket kerülik. Értesülésünk szerint *Hauser* biró és az elöljáróság e megoldás ellen észrevételt egyáltalán nem tenne.

Szilveszter-estély. *A Rákosszentmihályi polgári dalkör* fényesnek igérkező *Szilveszter-estét* rendez december 31-én a *Biró*-féle vendéglő összes helyiségében. Az estély előkészitésén nagy buzgalommal fáradozik a dalkör vigalmi bizottsága s mindent elkövet, hogy a közönséget művészi előadásokkal és mindenféle meglepetésekkel szórakoztassa. A részletes műsor még titok, annyit azonban elárulhatunk, hogy élőképek, énekszámok, tréfás magánjelenetek és táncok alkotják a gerincét.

Az estélyen külön belépő dijat nem szednek, hanem minden vendég köteles 40 fillérért műsort vásárolni, a mi egyuttal belépődijul is szolgál.

A rákosszentmihályi sporttelep köréből. A *Rákosszentmihályi Sporttelep* választmánya december 15-ikén, *Fischer* Győző elnöklete alatt ülést tartott s a *Sporttelep* rendes tagjai sorába felvette *Halász* Ignác szőv. tisztviselőt.

A kilences bizottság hivatalos felhivásra sem tette meg jelentését, sem ülést nem tartott, ennélfogva a választmány a bizottság működését beszüntetettnek tekinti. A felmerült tervek megvalósitása ügyében pedig alkalmas időben majd a választmány maga megteszi a szükséges lépéseket.

A *Sporttelep* egyelőre ugy határozott, hogy nagyobbszabásu téli mulatságot nem rendez, ellenben barátságos összejövetelek utján igyekszik tagjai között a kapcsolatot tentartani. Igy január hónapban két nagyobb összejövetelt tartanak. *Január 12 én, kedden este Budapesten a Schumitzky-féle vendéglő külön helyiségében* gyül össze a társaság, — január 26-án pedig Rákosszentmihályon, az *Ujváry*-féle kioszkban, a hol ugyanakkor választmányi ülést is tartanak.

Mindkét alkalommal tagokat és vendégeket szivesen látnak, sőt ez uton kéri a választmány, hogy minél számosabban sziveskedjenek megjelenni.

A tagdij-hátralékosokat levélben hivják fel kötelezettségük teljesitésére.

Végül több apróbb tárgyat intézett még el a választmány.

Karácsony és a lóvasut. A *rákosszentmihályi* lóvasut igazgatósága igen derék, humánus indulattól vezéreltetve, úgy intézkedett, hogy *karácsony szombatján* — december 24-én — a lóvasuti személyzetet este korán szabadságolja s *9 órától kezdve megszünteti a közlekedést.* Midőn ezt a hirt a közönség tájékoztatására közreadjuk, nem állhatjuk meg, hogy a közönség érdekében ne kérjük a társaság vezetőségét, hogy intézkedését némileg módositsa, amit annyival is inkább megtehet, mert idő van még rá elegendő. A szentmihályi lóvasút ugyanis nem csupán helyi közúti forgalmi eszköz, hanem kiegészitő része a helyiérdekü vasutnak, s mint ilyen nem szüntetheti be üzemét addig, mig a közlekedés másik felét amaz lebonyolitja. Azt a pihenő időt senki sem irigyeli a szegény kocsisoktól, de tessék napi ügyeletesül kettejüket kirendelni s ők lássák el a redukált forgalmat. Ezt a két embert azután egy-egy teljes szabadnap engedélyezésével kár-

pótolhatják s a közönséggel szemben sem követnek el figyelmetlenséget. Elvégre a közönség érdeke itt parancsoló szükség s lehetetlenség kitenni annak valakit, hogy a viczinális állomástól a mi hires, pocsétás utunkon szent karácsony estéjén kénytelen legyen végig gyalogolni, vagy a szabad közlekedés jogától megfosztassék. Budapesten pihenhetnek a villamosok, mert ott jó a gyalogut, akinek pedig nem tetszik, rendelkezésére állanak a bérkocsik, de itt kint ilyet meggondoltan cselekedni nem szabad.

Reméljük ezt a kis balfogást hamarjában észreveszik s a legegyszerübb megoldás elől az illetékes körök makacsul nem zárkóznak el.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

GAZDASÁG ÉS KERTÉSZET.

— Rovatvezető: *Quercus.* —

Mint már annak idején kifejtettük, *gazdasági és kertészeti* rovatunkat a jövőben is fentartjuk és hogy gonddal s alapos szakértelemmel ápoljuk, arra — úgy hisszük — elég biztositék, hogy a régi rovatvezető folytatólagos szives közreműködését lapunk számára megnyernünk sikerült. E szerencsés körülmény azzal a reménynyel biztat, hogy olvasóinknak e téren már több oldalról élvezett elismerését a jövőben is kiérdemelhetjük. Az utóbbi hetekben ismételten kaptunk felszólalásokat, melyek a rövid ideig pihent rovatot reklamálták. A mai alkalmat felhasználjuk arra, hogy a megnyugtató feleletet megadjuk. A szünetet pedig igazolja a feltorlódó anyaghalmaz, az egyelőre még takarékosságra kényszerítő szük tér és a rovat szempontjából alkalmatlan időszak, azonban mindenkor, amikor annak szüksége vagy érdeke fenforog, hiven gondoskodni fogunk arról, hogy e hasznos rovat lapunkból ne hiányozzék. Valamint minden szakszerü kérdezősködésre gyors, pontos és kimeritő választ fogunk adni s kérjük t. olvasóinkat, hogy ez irányban bármikor teljes bizalommal sziveskedjenek hozzánk fordulni.

Téli saláta kezelése. Az éjjeli fagyok beálltával, az esetleg még októberben elültetett téli salátának talaját gyökerei körül porhanyitsuk meg; a fagy elmultával a föld a gyökerekhez ismét visszanyomandó. Tartós, vagy nagy esőzés következtében ugyanis a talaj a gyökerek felső részéről lemosódik s ezért szükséges a gyökereket a földben kissé visszanyomkodni, vagy uj földdel körül foglalni.

Oltógallyak metszésére legjobb a november és február közötti időszak, midőn a bennük levő nedv már visszaszállt és az ágak nem hajtanak többé. A gallyaknak belsejökben nem szabad vöröseknek, sem héjuknak feketésnek lenniök és egészséges fáról kell származniok.

A legjobb gallyakat a fa délnek álló oldalán és sudarán lehet találni. Gyümölcsös gallyakat és vizhajtásokat ne válasszunk. Mig fel nem használjuk a gallyakat, a kertben földbe ássuk, vagy a pincében nyirkos homokba csapjuk. A gallyak ama részét azonban, mely a földbe vagy homokba volt dugva, le kell vágni midőn oltani akarunk.

Felelet. M. Gy. A fenyőfák ültetése most már késő volna. Nézetünk szerint egyáltalán a koniferák ültetése tavaszszal nagyobb sikerrel végezhető, mint őszszel.

Felelet. P. J. Kérdezett dologra lapunk 1902 évi 30. számában részletes utasitás található.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Lapunk anyagának csaknem a fele térszüke miatt kimaradt. T. olvasóinktól ez uton kérünk elnézést s nyugtatjuk meg szives munkatársainkat, kérvén némi türelemre. Az a többrendbeli mozgalom, mely Rákosszentmihály és környéke lakosságát most lekötve tartja, évtizedekre szóló jelentőségü. Ismertetése és méltatása tehát elmulaszthatatlan kötelességünk s ezért szorulhat pillanatra háttérbe minden egyéb, a mivel egyébként szivesen foglalkoztunk volna már eddig is.

Saját pergetésű méz

≡ ára **1.60** korona üveg nélkül. ≡

Bármily mennyiségben kapható a méhésznél:

Mühlbacher Márton

Rákosszentmihály, Szent-István-u. 181.

A VILÁGHIRŰ FRANCIA

DELBECK & Co.

REIMSI PEZSGŐBOR

és a

Müncheni Hofbräu

magyarországi főlerakata.

Brázay Kálmán

Budapest, IV., Muzeum-körút 23.

TELEFON 612.

Válogatott fűszerárúk, mindennemű bel- és külföldi csemegék, magyar és francia pezsgőborok, rum, tea, likőrök, sajt, felvágottak, kassai és prágai sódar, gyümölcsök stb. stb. RAKTÁRA.

Rigler József Ede

papirnemügyár részvénytársaság

Levélpapir és boritékgyár, kő- és könyvnyomdai műintézet, könyvkötészet, iskolai és iroda szerek nagy raktára.

Gyár: Budapest, VI., Rózsa-utcza 55.

Városi raktárak:

IV., Egyetem-tér 5–6. V., Erzsébet-tér 19.

Rákosszentmihályon a legkitűnőbb központi helyen parcellázott telkek eladók. Bővebb felvilágositással készségesen szolgál a kiadóhivatal.

Rákosfalván a **zöldike** vasútállomás közelében, egy hét lakásból álló jó karban levő **ház, nagy kert-telekkel** szabadkézből igen kedvező áron **ELADÓ.** Czim a kiadóhivatalban.

MAGASIN FRANÇAIS

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4. SZÁM.

Alkalmi és nászajándékok.
Franczia bronzok.
Ékszerek.
Legyezők.
Díszműárúk.
Finom bőrárúk.

Földváry Imre Budapest,

ajánlja dúsan és választékosan berendezett

ferfidivat-, fehérneműés vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18 és VIII., Kerepesi-út 9.

Árjegyzék bérmentve.

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabb célt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest—Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d)

Lóvasuti végállomástól egyenesen lefelé. Előjegyzések, felvilágositások díjmentesek!

Cristofoli Vincze

cementárúgyáros

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett).

VÁLLAL:

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59-81. ★ Alapíttatott: 1868.

TELEFON 830. **A NAGY KRISTÓFHOZ.** **TELEFON 830.**

PÖLZL KÁLMÁN

BUDAPEST,

IV., Váci-utca 6. szám.

blouse, pongyola és jupon különlegességek

TELEFON 861. Női gyászruha-készitő-vállalat TELEFON 861.

HORVÁTH ÉS HALÁSZ

BUDAPEST, IV., Váci-utca 26. Párizsi- (volt Zsibárus-) utca sarok.

FEKETE KELMÉK, KÉSZ NŐI RUHÁK, FELÖLTŐK, GYÁSZKALAPOK, KEZTYÜK, GYÁSZKÜLÖNLEGESSÉGEK STB. DÚS RAKTÁRA.

Gyászruhák kivánatra 4 óra alatt készittetnek.

EGYFORINTOS ÁRUHÁZ BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 6.

Legalkalmasabb hely ízléses és olcsó karácsonyi és ujévi ajándékok beszerzésére.

Díszműárúk és játékszerek.

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCIA NŐI RUHAKELME- KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., STANDARD (VOLT DREHER) PALOTA.

A „Rákos Vidéke“ kegyes hölgy olvasóinak szíves figyelmét felhívjuk, szolíd és teljesen megbízható női divatkelme árúházunkra, a hol a legszebb és kétségkivül a legdivatosabb, speciális Angol, Francia s hazai gyártmányú kelmék kaphatók. Ez ősz divatjának remekei igen nagy mennyiségben már raktárunkra érkeztek, a melyek megtekintésére — vásárlási kötelezettség nélkül — szives készséggel hivjuk meg az igen tisztelt hölgyeket.

Áraink mesés olcsók; árúink igazán divatosak! s szigorúan határozottak.

Mintákat szivesen küldünk! Mintákat szivesen küldünk!

Nyomatott Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában Budapest, Csáky-utca 9.

III. évfolyam. Rákosszentmihály, 1903. vasárnap, deczember 27. 52. szám.

RÁKOS VIDÉKE

TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A BUDAPEST X. KERÜLETI RÁKOSI KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS JÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET ÉS A RÁKOSSZENTMIHÁLYI SPORTTELEP ÉS POLGÁRI DALKÖR HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Rákosszentmihály, Sashalom-utca 3. sz.**

Fiók-kiadóhivatal és budapesti szerkesztőségi iroda: **Budapest, VIII., Losonci-utca 22. szám.**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Felelős szerkesztő: **BALÁZSOVICH ZOLTÁN.**

Kiadótulajdonos: FARKAS ELEK.

Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Negyed évre . . . . 2.— „
Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal
Egy egyhasábos petitsor ára 10 fillér.

KARÁCSONY.

Megszületett *Jézus,* világra született a *szeretet!*

Szent *karácsony* estéjén meleg otthonába gyül a legszegényebb pórnép. Szerettei körébe, a puha fészek lágy tűzhelyéhez. Vidám öröm fogja el a sziveket. Egymásra lel a jóbarát, az ellenségeskedés mérge elpárolog a lelkekből: béke és szeretet tölti be a világot.

Megszületett Jézus, világra született a szeretet és szent igéje urrá lesz a világon; megszünik a visszavonás, elül a sötét harag, tépetten sompolyog félre a falánk irigység, menekül a kaján gonoszság. A gyatra emberi indulatok szégyenkezve menekülnek a legnagyobb, leghatalmasabb érzés elől, melyet a karácsonyfa apró gyertyalángjai lobbantanak fel a megtért bűnös emberekben.

Milyen szép, milyen gyönyörü ez az örömmámorban uszó, ragyogó világ! Szinte fáj a sivár, kietlen utczára kitekinteni. A csatakos, piszkos, sötét utcán ott bandukolnak a hétköznap elűzött szellemei, ott süvölt a gonosz indulatok szele, dühöngve, hogy nem juthat be a csillogó, meleg hajlékokba.

Miért is kell ahhoz egy Istenség világot rendítő ereje, szeretetének mérhetetlen tengere, hogy ezt a sok rosszat, hiu nagyravágyást, gőgös butaságot, buja gyülöletet, pártviszályt, irigységet, képzelgést, rideg haszonlesést csak egy napra, egy megszentelt pillanatra lenyügözhesse, békóba verhesse! Miért is kell az Isten képére alkotott embereknek a gonoszság kecsegtető ösztönei eszközévé hullani?

Miért is van az egy Isten, egy haza, egy társadalom, egy község keretébe szorult emberek között pártoskodás, irigység, hiuság, nagyravágyás? Miért gyülöli ember az embertársát még akkor is, ha egymás javára fárad, miért gyülöli csupán azért, mivel »más más *köntöst* visel?« — Miért tör a préda proletár az irigyelt gazdag fáradsággal gyüjtött vagyonára, — s miért ragadja ki a kapzsi dús a szegény szájából verejték áztatta kenyerét? Miért gyülöli a tudóst a tudatlan s miért veti meg a gőgös lángész a jámbor munkálkodót?

Miért, hogy egy közösségbe zárt emberek ugyanazt a célt annyi ellentétes uton akarják megközeliteni, miért a folytonos gáncs és ellentét — személyes harcz — oktalan gyülölet; s miért nem törhetünk közös egy célunk javára közös egy érzéssel, közös egyakarattal: egyesült erővel? Miért a szüntelen, gonosz gyanu, bizalmatlanság; miért a lelkiismeretlen léha guny és kicsinyes leszólás? Miért nem becsüljük egymást szive, lelke és tisztessége szerint? A komoly munkát miért nem tekintjük érdeméhez méltón, a jóakaratu igyekezetet nem fizetjük hálás elismeréssel, hanem féltékenyen kutatgatjuk, honnan, miért jött, kitől származik?

Hozsánna néked Istenember! Te e nagy pillanatban fényességed világánál megmutatod a békés szeretetben egymásért élő, boldog polgárság tükörképét. — Te egyesited a szélső ellentéteket, kisimitod a garázda ösztönök ráncos, gyűrődött, ócska leplét, kibékited a vetélkedőket. A te világosságod az emberi nagyság és boldogulás fényforrása; a te hatalmad, bűvös, csoda erőd, a földi lét fentartója, minden becses tartalma. . .

Áldásodat kérjük e szent napon a mi kis hazánkra, a mi kicsinyke otthonunkra. Forditsd magad felé a tévelygő lelkeket s irts ki minden

gonoszságot gyökeresen — a mint nagy bűneitől megváltottad az emberiséget egykoron.

A Megváltó születése ujul meg szüntelenül e napon és e szüntelen megujhodás megerősitése, vigasztaló balzsama a jelennek, reménye a jövőnek, arany fátyola a multak keserveinek.

Szent karácsony estéjén dicsérjük az Urat, ki ujfent csodát művelt: jókká, becsületesekké tett valamenyiünket s megtanitott az emberszeretet nagy titkára.

Megszületett *Jézus*, világra született a *Szeretet!*

Hitelszövetkezet.

A *rákosszentmihályi* polgárság egy része — mint már többször megemlítettük — takarék- és hitelszövetkezet alapitása érdekében indított mozgalmat. Ez a mozgalom az alapitók szorgoskodása következtében immár odáig fejlődött, hogy vasárnap, december 20-án, a *Bürgermeister*-féle vendéglőben megtarthatták a szövetkezet alakuló közgyülését. A közgyülésen az érdeklődő hallgatóságon kivül harmincnyolc tag volt jelen, kik az előzetes üzletrész-jegyzések alkalmával aláirások utján a szövetkezetbe való belépésre készségüket nyilvánitották.

Az alakuló közgyülést *Molnár* Kálmán nyitotta meg. „Tudjuk, miért jöttünk össze — ugymond — nem kell fejtegetni, hogy mit akarunk. Krajcárból lesz a forint. Mi is szövetkezetet akarunk alapitani, hogy kis tőkéből alkossunk nagyot. Sok a szegény ember, ki támogatásra szorul. Segitse a jobbmódu a társát, a kinek támogatás kell, a kinek pénz kell. Erre való a szövetkezet. Ismeretes e mondás: Hass, alkoss és gyarapits! Én azt mondom: hassunk oda, hogy megalakuljon a szövetkezet és gyarapitsuk vele a jó viszonyokat. Első, hogy elnökünk legyen. Ajánlom e tisztre: *Zelky* Endrét!“

Zelky Endre megköszönve a bizalmat, elfoglalja az elnöki széket. Az alakiságok kérdésével foglalkozik. A szövetkezet megalakulásához 500 üzletrész-jegyzés szükséges; eddig körülbelül 700 részjegyet foglaltak le aláirások utján. Ma ezek közül az előirt 255 törzsrészjegy jegyzése megtörténvén, a közgyülést, — melynek tartását a főszolgabiró megengedte, — megnyitja. Jegyzőül ajánlja: *Piblinger* Rezső segédjegyzőt, kit egyhangulag megválasztanak. Előadóul felkéri *dr. Szücs* Miklós ócsai ügyvédet. A jegyzőkönyv hitelesitésére kijelöli: *Cserjési* Károly, *Molnár* Kálmán és *Hauser* Gyula tagokat.

Dr. Szücs felolvassa az alapszabályt, melynek több pontjánál fejlett ki vita. — A szövetkezet címe: *Rákosszentmihály és vidéke első takarék- és hitelszövetkezet. Langmár* János fél a szövetkezet elnevezéstől, melyet a főváros sok kétesértékü intézete gyanussá tett. A „Kiskölcsön segélyző népegyesület“ cimet ajánlja. *Grosz* Bernát — az alapitók pénzügyi kapacitása — felvilágositása után azonban, hogy a *szövetkezet* megjelölést a törvény előirja, — a közgyülés az eredeti címet fogadja el.

Samu István tanár előnyt kér azoknak a tagoknak, kik a részjegyek árát előre befizetik. *Grosz* Bernát ellenzi az indítványt, mert az sehol sincs s alkalmat adna arra, hogy a nagy tőke elnyomja a kicsinyt. *Samu* hivatkozik a tanitók hitelszövetkezetére. *Grosz* szerint az államilag támogatott intézmény s mint ilyen más elbirálás alá tartozik.

Dlusztusz József hozzászólása után a közgyülés többsége az indítványt mellőzi.

Cserjési Károly sokallja az üzletrészenként megállapitott 20 fillér beiratási dijat. *Zelky* Endre elnök szerint a megalakulás költségei olyan nagyok, hogy a beiratási dij ezek fedezése szempontjából sem mellőzhető. *Molnár* Kálmán hasonló értelemben beszél. A közgyülés a szakaszt változatlanul elfogadja.

Gaál Pál az üzletrész-tulajdonos jogát kivánja biztositttatni, hogy kifizetett üzletrésze $^3/_4$ értékét kölcsönül minden akadály nélkül megkaphassa. *Grosz* Bernát

TÁRCA.

Legenda a fenyőfáról.

Azidőben, midőn Jézust halálra keresték, élt Jeruzsálemben egy Efraim nevű ács és felesége Judith. Efraim a Jézus üldözői és vádlói közé tartozott; ott járt a tömegben, mely Jézust Kaifás főpaphoz s onnan Pontius Pilátushoz kisérte és orditva, szidalmazva követelte gyalázatos halálát. A felesége Judith ellenben megnyitotta szivét a fenséges tanoknak, mit Jézus hirdetett. Az egész világot átfogó szeretet nagy eszméje az ő nemesre hajló női szivét is áthatotta. Ő hitt Jézusban s boldog volt, ha az isteni mester a tulvilág örömeiről szólt, hol a föld szenvedő nyomorultjai az igazak üdvösségét elnyerik. Ő is ott járt a tömeggel azok közt, kik Jézus kinszenvedései utját a szeretet és részvét drága könnycseppjeivel öntözék.

Midőn látva, hogy ellenségei már elveszitik az igaz embert, kétségbeesve tért lakába s ott a földre borulva siratta mestere szörnyű végzetét.

A nap már alkonyatra hanyatlott, midőn Efraim vad dobogó lépteit hallá. Az ács a főpapok italától s az izgalomtól kikelt arccal, vérbeborult szemmel dobbant eléje s orditástól rekedt hangon kiáltá: „Asszony, készitsd ki szekercémet, szögeket s készits utravalót, azonnal mennem kell, reggelig meg kell ácsolnom a Krisztus keresztfáját!“

Az asszony rémülten kelt fel a földről s remegve kérdezé: Tehát elitélték? — El azt — kiáltá Efraim és inkább száz gyilkosnak megkegyelmeztünk volna, csakhogy az ő vérét folyni lássuk! — Majd megcsinálom én az ő keresztjét. —

— Ne tedd azt, oh uram! — könyörgött a remegő asszony, az ő vére szörnyü átokként fog ránk nehezedni, mert igaztalanabbul embert még nem itéltek el.

— Ugyan mit beszélsz? — kiáltott durván az ács, — felforgatta vallásunkat, templomunkat, törvényeinket, a népet lázadásra bujtja és még magát Isten fiának nevezi. — Én csinálom meg a keresztjét! —

— Hagyd másra e munkát — könyörgött az asszony, — halálos sejtelem kinja gyötör, ha rágondolok, hogy ezt az embert, a ki egész életében jó s nemes volt,

hozzászólása után a közgyülés a szakaszt egyhangulag ilyen értelemben módosítja.

Langmár János kérdi, hogy ha valaki kölcsönét egész összegében ki akarja egyenlíteni, — az addig teljesített heti üzletrészbefizetések javára beszámíttatnak-e? Előadó erre *nem*-mel felel. A befizetések csak az öt üzleti év elteltével számíthatók a tulajdonos tag javára. A közgyülés e választ tudomásul veszi.

Grosz Bernát stiláris módositását a rendkivüli közgyülés ügyében — elfogadják.

Dr. Szücs egyéb elfoglaltsága miatt az előadói tisztet *dr. Dáni* Mihály ügyvédre ruházza át s eltávozik.

Nagy vita fejlődött ki a szavazati jog megállapítása körül. Az alapszabály-tervezet ugy javasolja, hogy 1—5 részvény tulajdona egy szavazatra s minden további öt-öt részvény egy-egy szavazatra jogosítsa a tagokat, kik ezenkivül 25 szavazatot képviselhetnek helyettesitő megbizások utján.

Zelky Endre, *Vida* János, *Langmár, Grosz, Gaál, Füredi* Károly és *Balázsovich* Zoltán vettek részt a heves vitában. *Gaál* az eredeti javaslatot pártolja; *Balázsovich* indítványt tesz, hogy még meghatalmazások átvételével se lehessen egy egyénnek ötnél több szavazati joga. *Grosz* Bernát ezt helyteleníti, mert az intézkedés aláirókat riasztana el, kik a szavazati jog kedvezményének kikötésével családtagjaik nevére is jegyeznének üzletrészeket. *Balázsovich* szerint ez téves felfogás, mert a szavazati jog senkit sem ösztönözhet arra, hogy több üzletrészt jegyezzen, ha pedig a szövetkezet működésének üdvös voltát és a betét hasznát hiszi vagy tapasztalja, — senkit sem gátol meg a jegyzésben. *Füredi Balázsovich* javaslatát ajánlja elfogadásra, mit a közgyülés nagy többséggel határozattá is emel.

Kovacsik Béla a felügyelő-bizottság tagjainak cenzusát óhajtja mellőzni, a közgyülés azonban az eredeti szöveget fogadja el.

Gaál Pál az évi mérleg kifüggesztését nem tartja alkalmas publikálásnak, hanem szeretné azt minden tagnak megküldetni, azonban a közgyülés *Füredy* Károly indítványára ugy határoz, hogy a mérleg évenként a *helyi lapban* teendő közzé.

Zelky elnök kijelenti, hogy bár erről az alapszabályok nem intézkednek, az igazgatóság, a felügyelőbizottság s választmány tagjai 1905. évi februárig *dijtalanul* működnek; azontul az alapszabályok részükre a tiszta jövedelem 15%-át biztosítják.

Még néhány apróbb vagy csak stiláris jellegü módosítás után — az alapszabályok elfogadtatván, *Zelky* elnök a szövetkezetet megalakultnak jelenti ki.

Az alapitók az első évre törvényben biztosított kinevező jogukról lemondván, jelölésük alapján a közgyülés közfelkiáltással megválasztja:

Igazgatósági tagokká: Dittrich Nándor, Grosz Bernát, Hauser Gyula, Keller Gyula, Krenedits Sándor, Lippe Ödön, Szandovics Jakab, Zelky Endre.

A felügyelő-bizottság tagjaivá: Dr. Friedländer Manó, Füredi Károly, Döffel László, Molnár Kálmán, Samu István.

Választmányi tagokká: Dr. Dani Mihály, Dr. Világhy Károly, Hornyok Gyula, Jermann Károly, Lukács István, Paróczay József, Weisz Ignác, Korbai István, Gál Pál, Dr. Raba Vilmos.

Választmányi póttagokká: Gardovszky Róbert, Radomszky Mihály, Szabados András, Langhmár János tagokat.

Végül a közgyülés *Samu* István indítványára az alapitóknak fáradozásukért köszönetet szavaz s elnök viszont az érdeklődésért mondva köszönetet — a közgyülést berekeszti.

Az alapszabályokból egyelőre ismertetjük a következő intézkedéseket:

A szövetkezet 5—5 évre abból a célból alakul, hogy tagjaiban a takarékosság hajlamát fejleszsze, s a tőkegyüjtést előmozditsa, másrészt pedig a tagoknak hitelnyujtás utján keresetképességét fokozza.

Minden egyes üzletrész után 20 fillért kell minden héten fizetni, ezáltal a tag 5 év alatt az üzleti osztalékon kivül 52 korona tőkét gyűjt.

Mindenki több üzletrészt is jegyezhet.

---

mindenét szétosztotta, betegeket gyógyitott, vigasztalt, az Isten és ember iránti szeretetet hirdette, gyalázatos keresztre feszitik, mint a legaljasabb gonosztevőt. Oh, jó uram, tedd le szekercédet, a te kezeid ne ácsolják meg az ő keresztjét!

— Ne támadj fel — óh én uram — az Isten ellen, mert ez valóban az Isten fia! Az éjjel is látásom volt, láttam a Názáretit, amint mennyei dicssugártól körülvéve az ég felé szállott s az ég kapui megnyiltak előtte. Efraim, dobd el szekercédet, mert érzem, hogy szörnyű bűnt követsz el, midőn az ártatlan kivégzésében részt veszesz! — A durva ember vad kacajjal lökte el magától a könyörgő asszonyt s kirohant.

Amint Efraim kiért a városból s az erdő felé vette utját, hirtelen mély borulat támadt s a sejtelmes távolból titokteljes suttogás, majd rémült kiáltás hangzék: Az ács jön, az ács jön a Jézus keresztjét megácsolni! Efraim megdöbbent a titokteljes hangoktól s félelem fogta el szivét, midőn látta, hogy a természet is harcra száll ellene. Az utszélen a tövisbokrok igy szóltak egymáshoz: — Ne hagyjuk őt tovább haladni! — s összefogózva ágaikkal elzárták előle az utat. Megmozdultak a föld csúszó-mászói, a békák lába elé hemperegtek; kigyó tekerődzött a testére s fejét sziszegve emelte fel hozzá; denevér csapódott arcába; a halálmadár feje körül keringett s messze elkisérte a gyászos uhu! kiáltással; az erdő felől egész sereg fekete varju zúgott rá szemközt, vészjóslón kiáltva: — kár, kár! — S midőn ő vakmerőségét összeszedve, egyre tovább rohant a sötétedő tájon, a sziklák mennydörgő szózata hangzott a hegyoldalakon: — Tiporjuk el! — s a kövek megmozdultak s mennydörögve zúdultak le utjára. Ő megkeményité szivét s gonosz utján csak haladt előre. Az erdők fái rémülten látták őt közeledni s ágaikat rázva, félelmes zúgással fogadták. Efraim az erdőbe érve, elővevé szekercéjét egy sugár fenyőnél s mélyen belevágta azt derekába. Rettentő hang támadt e percben. Fölrebbenő madarak rikácsoló hangja, ágak recsegése, egy fájdalmas kiáltás, mely bejárta az erdő minden zugát. A fák mintha esküre emelnék karjaikat, szörnyű esküre a szentségtörő ellen. A megsebzett fa pedig iszonyu erővel fogá meg a szekercét, Efraim alig birta azt a sebből kiragadni. Azután még dühösebben vagdalt hozzá, de a fa minden sebét gyantájá-

Beiratási dijul minden egyes üzletrész után egyszersmindenkorra 20 fillér fizetendő.

Ha a jegyzett üzletrész fizetését bárki elmulasztja, a hátralék után 14 nap elteltével minden mulasztott hétre egy fillér késedelmi dijat fizet.

Mindenki kiléphet a szövetkezetből. A kilépő a felmondás napjától kezdve az üzletrészeket nem köteles fizetni és nem is fizetheti.

A befizetett üzletrészt azonban csak az *évtársulat végén* az addig esedékes üzleti haszonrészlettel együttesen kapja meg.

A tagok, ha 12 héten át heti befizetéseiket pontosan teljesitették, jogositva vannak kölcsönt venni; még pedig kötelezvény ellenében a már teljesített befizetés $^3/_4$ részét kapják kölcsönül, de 20 koronánál kevesebbet nem vehetnek. Váltó és kezesség vagy egyéb biztosíték mellett minden jegyzett üzletrész után 40 koronát.

Minden kölcsönvevő köteles a kölcsönvett összeg 3 százalékát biztosítéki alapra befizetni.

Minden öt-öt üzletrész egy szavazatra jogosít, de a tag öt szavazatnál többet sem saját nevében, sem meghatalmazás alapján nem gyakorolhat.

Művészet és karácsony.

A rákosi közművelődési egyesület a magyar művészet terjesztésén, népszerüsítésén is fáradozik. Eredeti műtárgyakat vesz és elad; kiállitást, állandó muzeumot rendez műtárgyakból s ott a művészet terjesztése s a műizlés fejlesztése céljából előadásokat tart: azon van, hogy a művészet fölött necsak a felsőbb tízezerek maecenáskodjanak, hanem az intelligens közönség nagy zöme, az a hatalmas nemzetfentartó erő, mely áldozatkészségével és műveltségével a nemzeti kulturának máris fényes palotát emelt a legszebb, legédesebb gyermekét: a magyar művészetet is foglalja be szeretetébe, nevelje fel szive melegével, mert e nélkül a szeretetteljes érdeklődés nélkül a magyar kultura legszebbik gyermeke a magyar művészet a hanyatlás utjára tér.

Itt a szeretet ünnepe! Ajándékkal iparkodunk az öröm mosolyát csalni szeretteink arcára. Szeretteink: a család, a hon. Romlandó ajándéktárgyak helyett *vásároljunk magyar művész festette képeket!*

Kössük össze a barátságos összejöveteleket, a névnapokat kiváló polgártársaink ünneplését a műpártolással, hogy magánszórakozásaink ne legyenek önösek, hogy örömünk perceiben a köznek, a fejlődő magyar kulturának is része legyen. Mert ime ismét itt van az idő, a mikor az öröm és bánat napjaiban egyaránt és folyton a hazára is kell gondolni s érte, jóvoltáért a nemzeti kultura fejlesztésével a legkisebbünknek is áldozni polgári szent kötelessége.

Alakítsunk műpártoló csoportokat. Ilyen csoport például egy kártyázó társaság, mely a nyereség öt, tíz százalékát félre rakja és idővel festményt vásárol rajta s azt a maga körében kisorsolja. Ilyen csoportot alkotnak, kik egymást nevük, születésnapjuk stb. baráti megemlékezésül magyar festménynyel lepik meg.

A rákosi polgári-kör és rákosi polgári iskola kebelében eddig tizennyolc ilyen csoport alakult, mely évenkint mintegy húsz képet fog meg sem érezhető módon gyüjtött fillérekből vásárolni. Az egyesület azzal is megkönnyíti a képvásárlást, hogy a környék ismert polgárainak tetszés szerinti részletre is ád el képeket. Csarnoka a szent ünnepek alatt 25-től január 1-ig mindennap délután 3—6-ig nyitva van.

Az eladásra szánt művek lajstromát legközelebb közöljük azzal a megjegyzéssel, hogy e művek közül sok a műcsarnokban magas értékben volt kiállítva.

A haza művészet nevében kérjük lelkes polgártársainkat: karolják fel nemzeti életünk kifejlődésében fontos szerepet játszó magyar nemzeti művészetünknek elhagyatott ügyét és mozdítsák azt elő vásárlásaikkal s műpártoló csoportok alakításával.

Budapest, 1903. december 20.

Stelly Géza elnök. **Dr. Friedländer Manó** igazgató. **Szétsi Mihály** titkár.

---

val eltömé és szilárdan állt. Az ács homlokáról patakzott a fáradtság veritéke. Az erdő teli volt búgó hanggal, halálos fenyegetéssel. Efraim megdöbbenve állt a fa előtt s belátta, hogy vele nem birhat, otthagyá s egy erős tölgyfát keresett ki áldozatnak.

A tölgyfa is védelmezte magát, társai biztatták s ő száraz galyait dobálta a vakmerő támadóra. Efraim több sebből vérzett, a fáradság és az izgalom dühössé tették. Könyörtelenül vágta a sebet mind mélyebbre. Végre egy iszonyu recscsenés hallatszott s a kivágott fa dőlni kezdett. Zúgott az egész erdő s a fák rémesen orditották: — üsd agyon! — S im az óriás fa estében hatalmas kanyarulatot tett s a vakmerő embert összezúzta. Egy halálsikoltás hangzott s aztán mély csend ült az egész vidékre . . .

Másnap megtalálták Efraim holttestét s a kidöntött tölgyfából megkészitették Jézus keresztjét.

Midőn Jézust a Golgothára vinnék, ime a sokaságból eléje járula Judith asszony, kétségbeesve tördelvén kezeit és siró szóval kiáltá: — Oh én uram! Kegyelmezz, nehéz keresztedet, mely alatt roskadozol, Efraim ácsolá. A föld haragja elpusztitá testét, irgalmazz uram bünös lelkének! — A kinszenvedő Jézus szelid arccal tekinte rá s igy szólt: — Minden bünök megváltásáért küldött le Atyám. Higyj bennem, bizzál a bocsánatban. Menj ki az erdőre s mondd a fenyőfának: — Zöldeljen örökre, mert védelmemre kelt s ha a föld minden virága lehullott s a föld fagyos keblét a tél halálos takarója fedi, az ő zöld szine legyen az örök remény, hogy a tél fagya után jő tavasz: a feltámadás; a szenvedésekre öröm, a földi kínok után egy boldog menyország!

Mondd a fenyőfának, hogy a mit hirdettem, az *emberszeretetnek* ő lesz a jelvénye s a kik szeretnek, a kik bennem bíznak, ő lesz azoknak szent fája a szeretet nagy ünnepén: az emberfia születése napján. S mondd a tölgyfának, hogy az én keresztem megszentelte őt is, ő lesz a koporsóknak s a siroknak szomoru fejfája.

Stelly Géza.

HIREK.

Az egyházi adó szedése. A mult heti számunkban a *kath. egyházi adó* szedése dolgában emlitett panaszos levélre más oldalról ujabban azt a felvilágositást kaptuk, hogy az adószedésnek a községházára való áthelyezése kivihetetlen, mert *Engelbrecht* József pénztáros elfoglaltsága miatt saját helyiségét nem hagyhatja el. Az egyházközség más alkalmas egyént a pénztáros fáradságos és felelősséges tisztére nem talált s *Engelbrecht* annak dijtalan elvállalásával nagy szolgálatot tett. Nem áll, hogy az adószedés a vendéglőben történnék, mert arra a célra teljesen külön helyiség áll rendelkezésre, a melyet ugyancsak *Engelbrecht* a saját *költségén* fütteti és világittat. Ott tartják a megjelölt napokon *Radomszky* Mihály hitközségi titkárral együtt a hivatalos órákat. Egyébként egyes nyugtatványokat a sekrestyében is helyeztek el, azonban a hivők nem jelentkeztek ott sem. Mint értesülünk a hátralékos *adófizetőktől* már legközelebb megkezdik a kivetett adó behajtását.

Iskolai ügyek. *A rákosszentmihályi* iskolagondnokság december 12-én *Farkas* Ignác elnöklete alatt ülést tartott, melyen *Fehér* Jánost, az uj helybeli róm. kath. káplánt a hitoktatói tisztébe beiktatták. Eddig ugyanis két tanító látta el *Rákosszentmihályon* a hitoktatást, mig most december eleje óta már az órarend uj beosztásával az uj hitoktató lépett be a tanítótestületbe. A gondnokság örömmel vette tudomásul az eddig sajnosan rendezetlen kérdésnek kedvező megoldását.

A hetedik tanterem ügye ezuttal ismét foglalkoztatta a gondnokságot. Ugyanis, mint már hirt adtunk róla, *Krámmer* Károly szőv. bizottsági tag és *rákosszentmihályi* háztulajdonos, kinek épületében a III. sz. iskolát elhelyezték, folyamodott a pestvármegyei kir. tanfelügyelőséghez, hogy az amugy is tulzsufolt osztályok számát egygyel szaporitsák s a hetedik tanterem számára alkalmas helyiséget ajánlott fel. A gondnokság most egyhangulag hozzájárult *Farkas* Ignác elnök ama nyilatkozatához, melyben a tanterem berendezését a tanfelügyelőségnél ellenezte, mivel a terem bérletén kivül tetemes dologi kiadások is merülnének fel, uj tanerőről kellene gondoskodni, a belső felszerelés költségeit is fedezni, ezekre pedig — sajnos — nincs pénz. Az uj községet váratlan kiadásokkal terhelni egyelőre nem lehet. A gondnokság most a tanfelügyelőség felhivására felterjesztette a beiratási statisztika és a meglevő hat terem ürtartalma méretének adatait is, bizonyitékául álláspontja helyességének.

Az iskolagondnokságban megüresedett két helyre a gondnokság Krenedits Sándor jegyzőt és Hauser Gyula birót ajánlotta a gondnokság.

Az iskolák látogatására január hónap folyamára a gondnokság *Ujváry* Ignác tagot kérte fel.

Karácsony és lóvasut. A legutóbbi számunkban e cim alatt közölt hirünk kapcsán megnyugtatásul jelenthetjük, hogy a *rákosszentmihályi lóvasut* társaság igazgatósága elhatározta, hogy *karácsony* estéjén a rendes forgalmat a jelenleg érvényes menetrend szerint zavartalanul és megcsonkitatlanul *fentartja.*

A pusztaszentmihályi közúti vasút igazgatósági ülése. A szentmihályi lóvasut igazgatósága e hó 13-án tartott ülésében tudomásul vette a vállalat novemberi forgalmáról és bevételeiről szóló kimutatást. Felhatalmazta az elnököt, hogy *a fővárosi határúton lefektetendő második vágány kiépitése ügyében Széll* Árpád h. é. v. főmérnökkel folytatott tárgyalásai alapján *a tervek elkészitése, a szükséges engedelem megszerzése, az épités vezetése és a felügyelet dolgában egyezzék meg* és a szükséges költségeket 500 korona erejéig folyósithassa. Elhatározták továbbá, hogy a forgalom könnyebb lebonyolithatása érdekében a *kitérők között jelzőkészülékeket állitanak fel,* hogy igy a sokszor hiábavaló várakozás kikerülhető legyen.

E szerény hirecske végre egy kicsiny lépés közlekedésünk javitása érdekében. Hosszu idő óta az első. Örömmel adjuk közre, mint a jobb jövő kicsinyke reményét. Mindkét ujitás hasznos és okos. A második sinpár régen vajudó ügye ezzel a megvalósulás terére indult, a másik pedig régen érezhető hiányt pótol. Közelebbről különben mindezzel részletesen foglalkozunk.

A „Rákosszentmihályi fajbaromfi-tenyésztők egyesülete" értesiti tagjait, hogy a *„Szárnyasaink"* és *„Baromfitenyésztés"* czimű két szaklap, valamint néhány szakmunka *Lippe* Ödön pénztárosnál (Rákosi-út, gyógyszertár) van elhelyezve. A lapok legujabb számai el nem vihetők, a régibb számok s a könyvek házi használatra is kiadatnak. Egyuttal felkéri az elnökség azokat a tagokat, kik az egy kor. felvételi díjat eddig még be nem fizették, hogy azt f. hó 31-ig okvetlen befizetni sziveskedjenek.

A pusztaszentmihályi közúti vasút novemberi forgalma és bevételei. A *szentmihályi* lóvasút vonalán az idei novemberben utazott 26,936 személy. Az év elejétől november végéig az utasok száma 367,274 volt. 1902. novemberében az utasok száma 26,430-ra rugott, az év első tizenegy hónapjában pedig 355,165 volt a szállitott utasok száma. Az idei novemberben tehát 506-al (1·9%), az év tizenegy hónapjában pedig 12,109-el (3·4%) emelkedett a tavalyihoz képest. A jegyek után befolyt 1903. novemberében 2116 kor., az év első tizenegy hónapjában 30,674 korona. 1902. novemberében 2070 korona, első tizenegy hónapjában 27,860 korona volt a bevétel. Az emelkedés tehát a bevételekben 1902-höz képest 2·3, illetőleg 10·10%.

Karácsonykor.

. . . Az éhezőnek megszegjed a te kenyeredet és a szegény bújdosókat be vigyed a te házadba: mikor mezitelent látsz, megruházzad és a tested előtt el ne rejtsed magadat.

Ésaiás, LVIII: 7.

Tisztul az elbukott világ bűntől, szennytől;
A menny: testvércsókot hint a földre le;
Megnyílnak az egek, szent angyali ének,
Lelki Megváltónknak jöttét hirdetve.

A szeretet fénye üdvöt lövel széjjel
S bejár eget, földet s ragyog, tündököl;
Gőgburkolt sziveket meggyőzi az erény —
Lelkökbe röppen az égi kéj, gyönyör.

. . . Ki naponta fárad — a küzdő sem érzi
Szerény asztalánál semminek híjját;
Feledi bánatát s — bár csak egy időre —
Gondülte homlokát öröm derengi át.

Kik szeretnek s szeret: — kedves családi kör
Meleg hajlékába gyűlnek édesen,
S a szelid vidámság épít örömvárat,
Boldogság és béke árad szivökben . . .

Zöldelő fenyőág gyertyái kigyúlnak,
S amíg pazar fényben csillog rajt' minden: —
Feledten, hagyatva hány szenvedő hullat
Búfacsarta könnyet keserveiben.

Hány nyomorult koldust, rongyoskodó árvát
Nyom az élet átka, kerül az öröm,
Kik a hideg éjben sajgó sebeikkel —
Fetrengve zokognak a durva rögön . . .

Óh, kik e dicső nap örömeit éljük
Vidáman, boldogan s elégedetten:
Láttassék általunk enyhítő jótétel,
Ne legyünk fukarok szent erényekben!

Adjunk helyet annak, meleg hajlékunkban,
Kinek a hidegtől köny rezg szemében;
S ki a földi útat csak egyedül járja:
Ne éreztessük, hogy árva, szülőtlen.

Szánjuk szegényeket! — hisz szenvedő lelkük
E boldogság után nekik is eped!
Mosolyogjon rájuk, környékezze őket
Keresztény, krisztusi igaz szeretet.

Tuba Károly.

10813/903. nov. 2.

Árverési hirdetmény.

Az ujpesti általános önsegélyző egylet mint szövetkezet végrehajtatónak Ehrenwald Sándor ujpesti lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 320 kor. tőkekövetelés és ennek 1903. évi január 1-től járó 6 százalékos kamatai, 69 kor 44 fill. perbeli és végrehajtási már megállapitott, valamint 32 kor. 30 fill. árverés-kérési és a még felmerülő költségeknek és a csatlakozottnak kimondott Bányász már 1132 K. 46 fill. és 300 K., valamint a m. kir. kincstár 541 K. 27 f. tőke és jár. iránti követelésének kielégitése végett az 1881. 60. t.-cz. 187. §. alapján a 176. és 185. §. értelmében a gödöllői kir. jbiróság területén levő Csömör községben fekvő a csömör-pusztaszentmihályi 1022/7. tkvi betétben Ehrenwald Sándor nevén álló Al. 1—2 sor. 3293/115., 3293/116. hrsz. 3026 tsz. ház, udvar és szántóból álló ingatlan 6285 kor. kikiáltási árban azzal, hogy a mennyiben a fenti ingatlanért az árverésen 800 kor. vételárnál magasabb igéret nem tétetnék, ily összegben az utóajánlattevő esztergomi takarékpénztár részvénytársaság fog vevőnek tekintetni, elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül **1903. évi december hó 30-ik napjának d. e. 10 órája Rákosszentmihály községházához** tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 628 K. 50 fillért készpénzben, vagy az 1881:60 t.-c. 42 §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a kelt m. kir. igazságügyminister rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881:60 t.-c. 170. § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése napjától számitandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számitandó 60 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számitandó 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számitandó 5 százalékos kamatokkal együtt az 1881. december 6-án 39425/I. m. sz. a. kelt rendeletben előirt módon a gödöllői m. kir. adóhivatalnál mint birói letéti pénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámittatni.

Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejüleg megállapitott árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság mint tkvi hatóságnál és Rákosszentmihály község elöljáróságánál tekinthetők meg.

Gödöllő, 1903. november 5.

Kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság

Lukácsy s. k.
kir. aljárásbiró

PÉNZ

Rákos vidékén levő házakra 6% utólagos törlesztés ellenében kapható:

Szandovics Jakab

bankbizományosnál:

Rákos-Szent-Mihály, Ilona-utca 394/d. sz.

Saját pergetésű méz

≡ ára **1.60** korona üveg nélkül. ≡

Bármily mennyiségben kapható a méhésznél:

Mühlbacher Márton

Rákosszentmihály, Szent-István-u. 181.

A VILÁGHIRŰ FRANCIA

DELBECK & Co.

REIMSI PEZSGŐBOR

és a

Müncheni Hofbräu

magyarországi főlerakata.

Brázay Kálmán

Budapest, IV., Muzeum-körút 23.

TELEFON 612.

Válogatott fűszerárúk, mindennemű bel- és külföldi csemegék, magyar és francia pezsgőborok, rum, tea, likőrök, sajt, felvágottak, kassai és prágai sódar, gyümölcsök stb. stb. RAKTÁRA.

Rigler József Ede

= papirnemügyár részvénytársaság =

Levélpapir és boritékgyár, kő- és könyvnyomdai műintézet, könyvkötészet, iskolai és iroda szerek nagy raktára.

Gyár: Budapest, VI., Rózsa-utcza 55.

Városi raktárak:

IV., Egyetem-tér 5–6. V., Erzsébet-tér 19.

Rákosszentmihályon

a legkitűnőbb központi helyen parcellázott telkek eladók. Bővebb felvilágositással készségesen szolgál a kiadóhivatal.

Rákosfalván

a **zöldike** vasútállomás közelében, egy hét lakásból álló jó karban levő **ház, nagy kert-telekkel** szabadkézből igen kedvező áron **ELADÓ.** Czim a kiadóhivatalban.

MAGASIN FRANCAIS

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 4. SZÁM.

Alkalmi és nászajándékok.
Franczia bronzok. o o o o
Ékszerek. o o o o o o o o o
Legyezők. o o o o o o o o o
Díszműárúk. o o o o o o o
Finom bőrárúk. o o o o o o

Földváry Imre Budapest,

= ajánlja dúsan és választékosan berendezett =

férfidivat-, fehérneműés vászonraktárait

IV., Kossuth-Lajos-u. 18. és VIII., Kerepesi-út 9.

= Árjegyzék bérmentve. =

A KI házát, telkét eladni vagy ilyet venni, lakást kiadni vagy bérelni szándékozik, továbbá

A KI pénzt akar fölvenni olcsó törlesztésre vagy nehéz adósságot olcsó pénzért konvertálni az legbiztosabb célt ér, ha közvetlen

SZANDOVICS JAKAB bankbizományos

tudakozó irodájához fordul.

Budapest—Rákosszentmihály, Almási telep, Ilona-u. 394. d)

Lóvasuti végállomástól egyenesen lefelé. Előjegyzések, felvilágositások díjmentesek!

Cristofoli Vincze

= cementárúgyáros =

Budapest, VII., Ilka-u. 34. (Csömöri-út mellett).

= VÁLLAL: =

Terazzo Granitto, mozaik és beton, valamint cementlap, keramitlap, mozaiklap és à la mettlachi-lap burkolatokat.

Betoncsatornázás, gép- és falalapozás födém-, folyosó- és lépcsőszerkezetek. Cementvizeldék, szökőkutak és vizmedencék. Költségvetések és rajzok díjtalanul készíttetnek.

Telefon: 59–81. ☆ Alapíttatott: 1868.

TELEFON 830. **A NAGY KRISTÓFHOZ.** **TELEFON 830.**

PÖLZL KÁLMÁN

= blouse, pongyola és jupon különlegességek =

BUDAPEST, = IV., Váci-utca 6. szám.

TELEFON 861. Női gyászruha-készitő-vállalat TELEFON 861.

HORVÁTH ÉS HALÁSZ

BUDAPEST, IV., Váci-utca 26. Párizsi- (volt Zsibárus-) utca sarok.

FEKETE KELMÉK, KÉSZ NŐI RUHÁK, FELÖLTŐK, GYÁSZKALAPOK, KEZTYŰK, GYÁSZKÜLÖNLEGESSÉGEK STB. DÚS RAKTÁRA.

Gyászruhák kivánatra 4 óra alatt készittetnek.

EGYFORINTOS ÁRUHÁZ BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 6.

Legalkalmasabb hely ízléses és olcsó

karácsonyi és ujévi ajándékok beszerzésére.

Díszműárúk és játékszerek.

LEON ÉS OLÁH ANGOL ÉS FRANCIA NŐI RUHAKELME-KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., STANDARD (VOLT DREHER) PALOTA.

A „Rákos Vidéke“ kegyes hölgy olvasóinak szíves figyelmét felhívjuk, szolíd és teljesen megbízható női divatkelme árúházunkra, a hol a legszebb és kétségkivül a legdivatosabb, speciális Angol, Francia s hazai gyártmányú kelmék kaphatók. Ez ősz divatjának remekei igen nagy mennyiségben már raktárunkra érkeztek, a melyek megtekintésére — vásárlási kötelezettség nélkül — szives készséggel hivjuk meg az igen tisztelt hölgyeket.

Áraink mesés olcsók; árúink igazán divatosak! s szigorúan határozottak.

Mintákat szivesen küldünk! Mintákat szivesen küldünk!

Nyomatott Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában Budapest, Csáky-utca 9.